

THE
NEW TESTAMENT

OF OUR
LORD AND SAVIOUR
JESUS CHRIST;

IN SANSKRIT.

TRANSLATED FROM THE GREEK

By the Calcutta Baptist Missionaries, with Native Assistants.

CALCUTTA

PUBLISHED BY THE BIBLICAL TRANSLATION SOCIETY,
24, LOWER CIRCULAR ROAD.

1886.

Third Edition.

CALCUTTA :

PRINTED BY, J. W. THOMAS, BAPTIST MISSION PRESS. ♣ .

1886.

धर्मपुस्तकस्य शेषांशः ।

अर्थतः

प्रभुना यीशुख्रीष्टेन

निरूपितस्य

नूतनधर्मनियमस्य

ग्रन्थसङ्ग्रहः ।

इंग्लिषीयवङ्गदेशीयपण्डितैः यूनानीयभाषातो व्याकृतः

धर्मसमाजसाहाय्येन मुद्राक्षराक्षितः ।

कलिकातानगरे

१८०८ शके । ई० सम १८८१ ।

S
225 5912
B 5816
V.5

Sl. - 10-584093

4690

निर्घण्टपत्रं ।

	पृष्ठे
अर्थलिखितः सुसंवादः	१
मार्कलिखितः सुसंवादः	८६
लूकलिखितः सुसंवादः	१३८
योहानलिखितः सुसंवादः	२२७
प्रेरितानां कर्मणामाख्यानं	२६५
रोमिणः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं	३८३
कॉरिन्थिनः प्रति पौलस्य प्रथमं पत्रं	४२२
कॉरिन्थिनः प्रति पौलस्य द्वितीयं पत्रं	४५८
गालातिनः प्रति पौलस्य पत्रं	४८१
इफिघियाः प्रति पौलस्य पत्रं	४८४
फिलिपिनः प्रति पौलस्य पत्रं	५०६
कलसिनः प्रति पौलस्य पत्रं	५१४
थिमोथीनः प्रति पौलस्य प्रथमं पत्रं	५२२
थिमोथीनः प्रति पौलस्य द्वितीयं पत्रं	५३१
तिमथियं प्रति पौलस्य प्रथमं पत्रं	५३५
तिमथियं प्रति पौलस्य द्वितीयं पत्रं	५४५
तिमं प्रति पौलस्य पत्रं	५५२
फलीमोनं प्रति पौलस्य पत्रं	५५६
त्रिणः प्रति पौलस्य पत्रं	५५८
ब्रूकः सर्वसाधारणपत्रं	५८५
पत्रस्य प्रथमं सर्वसाधारणपत्रं	५८४
पत्रस्य द्वितीयं सर्वसाधारणपत्रं	६०३
योहानः प्रथमं सर्वसाधारणपत्रं	६०६
योहानो द्वितीयं पत्रं	६१८
योहानकृतीयं पत्रं	६२०
विद्वद्गणः सर्वसाधारणपत्रं	६२१
योहानं प्रति प्रकाशितं बाकी	६२४

मथिलिखितः सुसंवादः ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ ख्रीष्टस्य जन्मपत्रम् १८ जन्मकथनम् ।

१. अथ यीशोः ख्रीष्टस्य जन्मपत्रम् । स तु दायूदस्य सन्तानः ।
- २ दायूदोऽब्राहामस्य सन्तानः । अब्राहाम इस्हाकं जनयामास ।
- इस्हाको याकोबं जनयामास । याकोबो यिह्जदां तस्य भ्रातृंश्च
- ३ जनयामास । यामरो गर्भे यिह्जदाः पेरसं सेरहश्च जनयामास ।
- ४ पेरसो हिघ्रोणं जनयामास । हिघ्रोणोऽरामं जनयामास । अरा-
मोऽम्मीनादवं जनयामास । अम्मीनादवो नह्शोनं जनयामास ।
- ५ नह्शोनः सल्लोनं जनयामास । सल्लोनो राहवो गर्भे बोयसं
जनयामास । बोयसो रूतो गर्भं श्रीवेदं जनयामीस । श्रीवेदो
- ६ यिश्शयं जनयामास । यिश्शयो राजानं दायूदं जनयामास । राजा
दायूदो मृतस्थोरियस्य जायाया गर्भे शलोमानं जनयामास ।
- ७ शलोमा रहबियामं जनयामास । रहबियामोऽबियं जनयामास ।
- ८ अबिय आसां जनयामास । आसां यिह्शेशाफटं जनयामास ।
- यिह्शेशाफटो योरामं जनयामास । योराम उषियं जनयामास ।
- ९ उषियो योथमं जनयामास । योथम आहसं जनयामास । आहसो
- १० हिक्किथो जनयामास । हिक्किथो मनःशिरं जनयामास । मनःशिरा-
- ११ मोनं जनयामास । आमेनो योशियं जनयामास । योशियो

यिकनियं तस्य भ्रातृंश्च जनयामास । तदा बाबिलीयप्रवासोऽभूत् ।
 बाबिलीयप्रवासात् परं यिकनियः शस्टीयेन जनयामास । शस्टीयेनः १२
 सरुब्बाबिलं जनयामास । सरुब्बाबिलोऽबीहृदं जनयामास । १३
 अबीहृदं इलियाकीमं जनयामास । इलियाकीम आसेरं जनया-
 मास । आसेरः सादोकं जनयामास । सादोक आखीमं जनयामास । १४
 आखीम इलीहृदं जनयामास । इलीहृदं इलियासरं जनयामास । १५
 इलियासरो मत्तनं जनयामास । मत्तनो याकोबं जनयामास ।
 याकोबश्च मरियमः पतिं योषेफं जनयामास । तस्या एव गर्भे १६
 ख्रीष्टोऽर्च्यते । अभिषिक्त इत्यभिधो यीशु जज्ञे ।

इत्यमब्राहामाद् दायूदं यावत् साकल्येन चतुर्दशपुरुषाः, १७
 दायूदात् पुन बाबिलीयप्रवासं यावच्चतुर्दशपुरुषाः, बाबिलीयप्रवा-
 सात् पुनः ख्रीष्टं यावच्चतुर्दशपुरुषाश्च ।

यीशोः ख्रीष्टस्य तु जन्मेत्यमभूत् । तस्य मातरि मरियमि १८
 योषेफाय वाग्दत्तायां सत्यां तयोः सङ्गमात् प्राक् सा पवित्रेणात्मना
 गर्भवतीत्याविष्कृतं । तस्याः पति योषेफस्तु धार्मिकोऽयश्च तां १९
 साधारणनिन्दाभाजनं कर्तुमनिच्छन् तां गुप्तं परित्यक्तुमकल्पयत् ।
 तस्मै त्वेतिष्यन्त्यते प्रभो हूतः स्वप्ने दर्शनं दत्त्वावादीत्, भो २०
 दायूदस्य सुतं योषेफ स्वभार्याया मरियमः परिग्रहणान्नाऽभैषीः,
 यतस्तस्या गर्भफलं पवित्रादात्मनः सम्भूतम् । सा हि पुत्रं प्रसविष्यते २१
 सच्च तस्य नाम यीशुरर्थतत्त्वातेति करिष्यसि, यतः स एव स्वप्र-
 जास्तासां फलपेभ्यस्तारयिष्यति । सर्वमेतत्तु तथा सम्भूतं यथा २२
 भाववादिना व्याहृतं प्रभोरिदं वाक्यं सिद्धिं गच्छेत्, यथा,

कुमारीं गर्भिणीं पश्य सा पुत्रं प्रसविष्यते ।

• २३

इत्थानूयेन इत्येव तस्य नाम भविष्यति ॥

- २४ नाज्ञोऽस्य तात्पर्यम् अस्मत्सङ्गीश्वर इति । अनन्तरं निद्वेष्टितो
 घोषेफो यथादिष्टं दूतेन तथैवाकार्षीत्, फलतः स्वभार्यां पर्थ-
 २५ गृहीत्, सा परं यावत् प्रथमसुतं न सुषुवे तावत् स तां न
 प्राजानात् । तस्य नाम च यीशुरित्यकार्षीत् ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

- १ नक्षत्रदर्शनात् ज्योतिर्विदो यिरूशालमागमनं १२ सूषका यीशुमरियमो मिस्र
 रानयन १३ बैतलेहमे मगरे हेरोदराजस्य शिष्टानां चननं १४ रखायेलदेशं
 प्रति खीष्टस्य पुनरागमनं मासरतुनगरे निवसनञ्च ।

- १ राज्ञो हेरोदस्य काले यिरूदियादेशस्य बैतलेहमे यीशो
 जन्मनः परं, पश्य, प्राच्यदेशात् केचिज्योतिर्विदो यिरूशालेममागत्य
 २ जगदुः, कुत्र स यिरूदीयानां नवजातो राजा? यस्मादुदयदिशि
 ३ तस्य नक्षत्रं दृष्टवन्तो वयं तं प्रणिपतितुमागताः । श्रुते तस्मिन्
 राज्ञो हेरोदस्य तेन च सह कृत्स्नस्य यिरूशालेमस्योद्देशः सञ्जातः ।
 ४ ततः स सर्वान् मुख्ययाजकान् प्रजानां शास्त्राध्यापकांश्चैकत्र कृत्वा
 ५ पप्रच्छ खीष्टेन कुत्र जन्म गृहीतव्यं? ते तं जगदुः, यिरूदिया-
 देशस्य बैतलेहमे, यतो भाववादिनेत्यं लिखितमास्ते यथा,

- ६ यिरूदीयप्रदेशस्य त्वन्तु भो बैतलेहम ।

यिरूदानायकश्रेष्ठां न लोदिष्ठं कथञ्चन ॥

त्वत्त एव यतो हेतोः स उद्देश्यति नायकः ।

सत्प्रजावृन्दमिस्रायेल् येन समालयिष्यते ॥

- ७ अनन्तरं हेरोदस्तान् ज्योतिर्विदो गुप्त्रमाह्वय तन्नक्षत्रं कति
 ८ कालं प्रकथितमिति पृष्ट्वा खड्गमवगत्य तान् बैतलेहमं प्राहिणो-
 दिदमब्रवीच्च, यूय गत्वा सूक्तं तस्य शिशोः तथ्यानुसन्धानं कुरुत,

प्राप्ते लूहेषु मां ज्ञापयत, तेनाहमपि गत्वा तं प्रणिपतिष्यामि ।
 रामो वाक्यं श्रुत्वा तै र्गमने हते, पश्य, पूर्वदिशि यत्नश्च तै ८
 ईदृशं तत् तेषामपतोऽगच्छत् शिशुस्य स यत्राविद्यत तत् स्थानं
 प्राप्य तदूर्ध्वमवतस्थे । नक्षत्रं तद् दृष्ट्वा तेऽतीव महतामन्देन १०
 प्रफुल्लिताः । अनन्तरं प्रविश्य तै र्गृहं मात्रा मरियमा सह ११
 शिशुराविश्वके । ततस्ते प्रणिपत्य तस्य भजनं चक्रुः स्वधनकोषा-
 नुमोच्य तस्मै स्वर्णकुन्दरुगन्धरसान् दर्शनीयान्युपजप्नुयुः । ततः परं १२
 ते हेरोदं प्रति मा प्रत्यावर्त्तध्वमित्यादेशं स्वप्नेनेश्वरास्तन्धान्य
 मार्गेण स्वदेशं प्रतस्थिरे ।

प्रस्थितेषु तेषु, पश्य, प्रभो दूतः स्वप्ने घोषेफाय दर्शनं दत्त्वा १३
 जगाद, उत्तिष्ठ शिशुं तन्मातरञ्च गृहीत्वा मिसरं पलायस्व च,
 यावच्चाहं तुभ्यं नान्यत् कथयामि तावत् तत्रावतिष्ठस्व, यतो
 हेरोदः शिशो र्हेत्याद्यै तं मृगयितुमुद्यतः । अतः स रात्रावुत्थाय १४
 शिशुं तन्मातरञ्च गृहीत्वा मिसरं प्रतस्थे हेरोदस्य मृत्युं यावत् १५
 तत्रावतस्थे च । इत्थं भाववादिनोक्ता प्रभोरियं कथा संसिद्धा
 यथा,

मिसर्देशत एवाहं स्त्रीयपुत्रं समाकलयम् ।

तदा ज्योतिर्विद्भिरहं प्रवक्षित इति दृष्ट्वा हेरोदो भृशं १६
 हुकोप, ज्योतिर्विदां वचनाच्च सूक्ष्मं निर्णीतकालानुरूपं वर्षद्वय-
 वयस्कास्तान्यूनवयस्काश्च यावन्तः पुंशिशवो बैतलेहमे तत्कालपरि-
 सीमनि चाविद्यन्त जनान् प्रहित्य स तान् सर्वान् घातयामास ।
 तदा भाववादिना यिरमियाहेणोक्तमिदं वचनं सिद्धिं कृतं यथा, १७

रामायाः श्रूयते रावः, शौकजं परिदेवनं ।

१८

रोदनं बह्वक्षरस्य हाहाकारस्य च ध्वनिः ॥

ः स्वसुतान् अनुशोचन्ती राहेल् करोति रोदनं ।

सान्त्वनां सा न गृह्णाति यतो हेतो न सन्ति ते ॥

१६ . अनन्तरं पञ्च मृते हेरोदे प्रभो दूतो मिसरे योषेफाय

२० स्वप्ने दर्शनं दत्त्वा जगाद, उत्तिष्ठ शिशुं तन्मातरञ्च गृहीत्वैसाये-

२१ लदेशं गच्छ च, यस्माच्छिशोः प्राङ्मनाशार्थिनो मृतवन्तः । ततः स

२२ उत्थाय शिशुं तन्मातरञ्च गृहीत्वैसायेलदेशं प्रविवेश । किन्त्वाखे-

लायः स्वपितुर्हेरोदस्य पदं प्राप्य यिह्दियाया राजास्नाति

निश्चय्य स तत्र गन्तुं शङ्कितः । ततः परं स्वप्न ईश्वरीयादेशं लब्ध्वा

२३ स गालीलीयजनपदं प्रतस्थे, तत्रागत्य च नामरताभिधे नगरे

वसतिं चक्रे । इत्थं स नामरीयोऽभिधायिष्यत इति भाववादि-

ः भिरुक्ता कथा सिद्धिं गता ॥ २ ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ योहानो विवरणं ७ तस्य मञ्जनप्रचारः १२ पत्नीद्वयं मञ्जनञ्च ।

तस्मिन् कालेऽवगाहयिता योहानं उपतिष्ठते । स यिह्दियाया

२ मरौ घोषणां कुर्वन्नुवदत्, मनांसि परावर्त्तयत यतः स्वर्गराज्यं

३ समीपमागतं । वास्तवं स हि भाववादिना यिशायाहेन निर्दिष्टो

नरो यथा,

मरौ घोषयतः प्रोचैरस्ययं कस्यचिद् रुवः ।

प्रभोः संस्क्रुताध्वानं विधुङ्क्ते तस्मिन्नी चञ्जः ।

४ तस्य तु श्वाहनस्योद्भूतोमनिर्मितं वसनं कटौ बद्धा चर्मनिर्मिता

पटुका चास्तां पतङ्गा वन्यमधु च तस्य खाद्यान्यासन् ।

५ तदानीं यिह्दियालेमस्य दूतयिह्दियादेशस्य यद्दूतानि कस्य

कृत्स्नजन्मपदस्य च मानवास्तत्समीपं गत्वा खपापानि स्वीकुर्वाणा ६
 यद्दने तेनावगाह्यन्त । अनन्तरं तदीयावगाहनार्थिनः फरीश्विनां ७
 सद्भूकिनाश्च बहवो नरा आगच्छन्तीति दृष्ट्वा स तान् जगद, भो
 सर्पवंशाः, यूयं भाविकोधात् पलायितुं केनादिष्टाः? अतो मनः- ८
 परावर्त्तनस्य योग्यानि फलानि फलत । अस्माकं पिताब्राह्मणे ९
 विद्यत इति वाक्यप्रयोगं वा स्वान्तरे मेव कल्पयत । यतोऽहं
 युष्मान् ब्रवीमि, एतेभ्यः प्रस्तरेभ्योऽब्राह्मणस्य कृते सन्तानान्युत्पा-
 दयितुमीश्वरः शक्तिमान् । परन्वधुनैव पादपानां मूलेषु कुठारो १०
 लगन्नास्ते, अतो यः कश्चित् पादपः सत्फलं न फलति, स उच्छिद्यते
 वक्रौ निक्षिप्यते च । युष्मान् अहं मनःपरावर्त्तनाय तोयेऽवगाहयामि; ११
 मत्पश्यान्तु य आगच्छति स मत्तो बलवान् तस्योपानहौ वोढुमहं
 न योग्यः, स युष्मान् पवित्र आत्मनि वक्रौ चावगाहयिष्यति ।
 तस्य हस्ते च सर्पौ विद्यते, स स्वीयखलं सम्यक् मंशोधयिष्यति, १२
 निजगोधूमान् कुशले मङ्गहीयति च तुषांस्वनिर्व्वाणवक्रिणा
 दाहयिष्यति ।

तदा योहनेनावगाहयितव्य इति मत्वा यीशु गालीलतो १३
 यद्दने तत्समीपमाजगाम । योहनस्तु तं वारयन्नब्रवीत्, भवता १४
 समावगाहनं प्रयोजनीयं, भवांस्तु सदनिकमागच्छति? ततो १५
 यीशुसं प्रत्यवादीत्, अधुनानुमन्यस्व यस्मादित्यं सर्वधर्मसाधन-
 मावयो र्युज्यते । तदा स तमनुमन्यते । अवगाहितस्तु यीशुस्वरूपं १६
 तोयादुत्थितः । पश्य, तदा तस्य कृते स्वर्गं उद्घाटित ईश्वरस्यात्मा
 च कपोत इवावरोहन् तमाश्रयंश्च तेन दृष्टः, स्वर्गतः सञ्जाता चैका १७
 वाणी बभाषे, मम प्रियः पुत्रोऽयम् अस्मिन्नेवाहं प्रीतः ॥ ३ ॥

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ द्रियावलेन स्त्रीष्टस्य परीक्षणं १२ तस्य कफनाहमे वसनं १३ तस्य सुसंवाद-
प्रचारणं १८ पितृ-चान्द्रिय-याकोब्-दाहन् एतेषामाह्वानं २१ स्त्रीष्टेन रोगिणां
रोगमोचनम् ।

१० तदानीं यीशु द्रियावलेन परीक्षासहनार्थमात्मना मरुं नीतः ।
२ तत्र स चत्वारिंशद्दिनानि चत्वारिंशद्वात्रीशोपोषितः, ततः परं
३ चुचोध । तदा परीक्षकस्तमुपागत्य जगाद, भवांश्चेदीश्वरस्य पुत्रस्तर्हि मे
४ प्रस्तरा यथा पूषा भवेयुस्तथाज्ञापयतु । स तु प्रतिजगाद, लिखि-
तमास्ते, न केवलेन पूषेन मनुष्यो जीविष्यति, किन्वीश्वरस्य
५ मुखान्निर्गच्छता येन केनचिद् वचनेन । तदा द्रियावलस्तं पुण्डनगरं
६ नीत्वा धर्मधाम्नः शिखरे स्थापयित्वा जगाद, भवांश्चेदीश्वरस्य
पुत्रस्तर्ह्यधस्तात् प्रपततु यतो लिखितमास्ते,

लंछतैर् निजदूतेभ्यः स आदेशं प्रदास्यति ।

यन्नाहन्याः पदं शैले तत् त्वां वक्ष्यन्ति ते करैः ॥

७ यीशुस्तं जगाद, इदमपि लिखितमास्ते, त्वं स्वेश्वरस्य प्रभोः
८ परीक्षां माऽकार्षीः । पुनश्च द्रियावलस्तमतीवोर्ध्वं गिरिं नीत्वा
९ जगतो निखिलराज्यानि तेषां प्रतापञ्च दर्शयन्वादीत्, त्वं चेत्
प्रणिपत्य मम भजनां कुर्यास्तर्ह्येतानि सर्वाणि तुभ्यं दास्यामि ।
१० तदा यीशुस्तं जगाद, अपसर शैतान, यतो लिखितमास्ते, निजे-
श्वरस्य प्रभो भजना त्वया कर्त्तव्या, एकस्य स एव त्वयाराध-
११ यितव्यः । तदा द्रियावलस्तमत्याक्षीतः पश्य चापरं स्वर्गदूता
उपागत्य त्वं परिचरितुं प्रावर्त्तन्त ।

१२- ततः परं योहनः काररयां समर्पित इति निश्चय्य यीशु

१३ गैबलीलं प्रत्ये गामरुतं त्यक्त्वा च सबूलूनस्य नप्तालेस्य सीमनि

सागरतीरस्थे कफरनाङ्गम उपस्थाय वसतिं चक्रे । इत्थं भाववा- १४
दिना यिश्नायाहेन कथितमिदं वाक्यं सिद्धिं गतं यथा,

सबलूनस्य यो देशो नप्तालेरपि यो चितिः । १५

पद्भुतिः सागरामञ्जा यद्देनस्योत्तरे स्थिता ॥

सेविते परजातीयैस्तस्मिन् गालीलमण्डले ।

अन्धकारे समासीनै र्दने दृष्टा महाद्युतिः ॥ १६

मृत्युच्छायावृते देश उपविष्टाश्च ये पुरा ।

ज्योतिस्तेषां मनुष्याणामुदितं दृष्टिगोचरे ॥

ततः परं यीशु घोरघणां कर्तुमारभेदमप्रवीत्, मनांसि १७
परावर्त्तयत्, यतः स्वर्गराज्यं सन्निकटमागतं । अपरं यीशु १८
गालीलौयसागरस्य तटे विहरन् द्वौ भ्रातरावर्थतः पित्राभिधं
शिशेनं तस्य सहोदरमान्द्रियध्वं सागरे जालं निपन्नौ ददर्श,
यतस्तौ धीवरावास्तां । स तौ जगाद, मम पश्चादागच्छतम् १९
अहञ्च युवां मनुष्यधारिणौ धीवरौ विधास्यामि । ततस्तौ तूष्णीं २०
जाह्नानि विहाय तमन्वगच्छतां । तस्मात् स्थानात् प्रगत्य सोऽपरौ २१
द्वौ भ्रातरावर्थतः सिबदियस्य-पुत्रं याकोवं तदीयसहोदरं योहनञ्च
स्वजनकेन सिबदियेन सह, नौकायां स्वजालानां जीर्णाद्वारे
नियुक्तौ दृष्ट्वा तावाजुहाव । तौ च तत्क्षणमेव नौकां स्वपितरञ्च २२
विहाय तमन्वगच्छतां ।

अनन्तरं यीशुः शतत्रं गालीलं परिभ्राम्यन् तत्रत्यानां समाज- २३
गृहेषु शिवाभ्युदयार्थं राज्यस्य सुसंवादश्चाघोषयत् जनानां याव-
तीयरोगं यावतीयदौर्बल्यस्योपाश्रमयत् । एवं तस्य ख्यातिः शतत्रे २४
सुरियादेशे स्थानत्रे, अस्त्रस्यां विविधे रोगे रोगैश्च क्रिष्टा,
भूताविष्टा अपस्मारिणः पक्षाघातिनश्च सर्वे मनुष्यैस्त्यागितक-

२५ मानीतास्तेन स्वस्थीकृताश्च । अपरं गालील-दिपासि-यिरू-
शलेम-यिहूदियाप्रदेशेभ्यो यद्गनपाराच्च महान्तो मानवनिवहा
तमन्वगच्छन् ॥ ४ ॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ खीष्टोपदेशारम्भः २ अन्यजनाङ्गां निर्णयः ३ खीष्टशिष्याणां लवणदीप्तिस्वरूप-
कथनं ४ व्यवस्थासाधनाय खीष्टावतारः ५ अधक्रोधयानिषेधः ६ पारदारि-
कलप्रतिषेधः ७ शपथनिषेधः ८ हिंसाप्रतिषेधः ९ रिपुभिः सार्द्धं प्रीति-
व्यवस्था च ।

१० तान् मानवनिवहान् दृष्ट्वा स गिरिमारुरोह । तत्र तस्मिन्नुपविष्टे
१ शिष्यास्तस्य समीपमागमन् । तदा स वक्त्रमुद्वाह्य तेभ्यः शिष्यां दातुं
प्रवृत्तोऽब्रवीत्—

१ दीनात्मानो धन्याः, यतः स्वर्गराज्यं तेषामेव । शोकान्तां
५ धन्याः, यतस्ते सान्त्वयिष्यन्ते । मृदुशीला धन्याः, यतस्ते दायांश्चवत्
६ क्षितिं लप्स्यन्ते । धार्मिकतां बुभुक्षुः पिपासवश्च धन्याः, यतस्ते
७ परितर्ष्यन्ति । कृपावन्तो धन्याः, यतस्ते कृपामवाप्स्यन्ति । शुचिहृदो
८ धन्याः, यतस्ते ईश्वरं द्रक्ष्यन्ति । मुन्धिकारिणो धन्याः, यतस्ते
९ ईश्वरस्य पुत्रा इत्यभिधायिष्यन्ते । धर्महेतुनोपद्रुता धन्याः, यतः
११ स्वर्गराज्यं तेषामेव । धन्या यूयं यदा मनुष्या मर्त्यं युष्मान्
निन्दन्त्युपद्रवन्ति च युष्मद्विरुद्धं मृषा सर्वविधां कुकथां व्याहरन्ति ।
१२ च । आनन्दतोत्सवश्च, यतः सञ्चितं स्वर्गं युष्माकं प्रभूतं पारि-
तोषिकं । वास्तवं युष्माकं पूर्वं ये भावनादिन आसन् तांस्ते
तथैवापाद्विषन् ।

१३ यूयं श्रुत्वा लवणं । लवणं तु यदि पिखादं जायते तर्हि
केनोपायेन तत् स्वादयुक्तं कारिष्यते? ततः परं तत् कस्मिंश्चित्

कार्ये न युज्यते, केवलं वह्निं निक्षेपणे मानवपदैर् मर्दने च युज्यते ।
 युयं जगतो दीपः । पर्वतोपरि स्थितं नगरं प्रच्छन्नमवस्थातुं न १३
 शक्नोति । मनुष्याश्च दीपिकां प्रज्वाल्य न द्रोणस्थाधस्ताद् अपि १५
 तु दीपाधारस्योपरि स्थापयन्ति सा च गृहेऽवस्थितानां सर्वेषां
 राजते । तथैव युष्माकं दीप्तिं मनुष्याणां समक्षं विराजतां, तथा १६
 ह्यते युष्माकं सत्क्रिया दृष्ट्वा वै युष्माकं स्वर्गस्थं पितरं स्तोष्यन्ति ।

व्यवस्थाया भाव्वादिनां वा मोक्षनायाहमागत इति मानुमि- १७
 मीध्वं । न मोक्षनाय, प्रत्युत पूरणायाहमागतः, यतोऽहं युष्मान् १८
 सत्यं ब्रवीमि, यावद् व्योममेदिन्योरत्ययो न भविष्यति तावद्
 व्यवस्थाया एका मात्रैको विन्दुर्वा नैवात्येय्यति सर्वमेव हि
 सेत्स्यति । अतो यः कश्चिदेतासां क्षोदिष्ठानामाज्ञानामेकां मुञ्चति १९
 मनुष्याश्च तदनुरूपं शिञ्चयति, स स्वर्गराज्ये क्षोदिष्ठोऽभिधायिष्यते ।
 यस्तु ता आचरति शिञ्चयति च स स्वर्गराज्ये महानभिधायिष्यते । २०
 येतोऽहं युष्मान् ब्रवीमि, युष्माकं धार्मिकता यदि शास्त्राध्याप-
 कानां फरीणिनाश्च धार्मिकतातोऽधिकं प्रभूता न स्यात्, तर्हि
 युयं स्वर्गराज्यं नैव प्रवेक्ष्यथ । . .

त्वं नरहत्या माऽकाषीरि, यस्तु नरहत्यां करोति स धर्माधि- २१
 करणे शासनीयो भविष्यतीति प्राचीनेभ्यः कथितमासीत् युष्माभि-
 सञ्ज्ञितम् । अहन्तु युष्मान् ब्रवीमि, यः कश्चिदकारणं स्वभ्रात्रे २२
 क्रुध्यति स धर्माधिकरणे शासनीयो भविष्यति । यस्य स्वभ्रातरं
 निर्बोधस्त्वमिति वदति स सभायां शासनीयो भविष्यति । यस्य
 वदति मूढस्त्वमिति, सोऽग्निमये नरके शासनीयो भविष्यति ।
 अतस्त्वया स्वकीयोप्रहारे यश्चकेदिमानीते तव भ्रातुर्मनसि २३
 तद्विरुद्धा कथा विद्यत इति त्वं चेत् स्मरसि, तर्हि तत्र स्वकीयो- २४

पहारः यज्ञवेद्याः सम्मुखे विहाय चाहि, प्रथमं स्वभ्रात्रा सम्मिलितो

२५ भव, ततः परमागत्य स्वकीयोपहारं निवेदय । स्वप्रतिपक्षेण सह

यावुन्मार्गे वर्चसे, तावत् त्वर्णं तस्यानुकूलो भव, नो चेत् प्रतिपक्षेण

विचारयितुं हस्ते समर्पितस्त्वं विचारयित्वा पदातिकस्य हस्ते समर्पितः

२६ कारायां निक्षेप्यसे । त्वामहं सत्यं वदामि, शेषोऽपि कपर्दको

यावत् त्वया न शोधितस्तावत् तत्स्थानान्न निर्गमिष्यते ।

२७ त्वं व्यभिचारं माऽकार्षीरिति प्राचीनेभ्यः कथितमासीत्, युष्मा-

२८ भिस्तच्छ्रुतम् । अहन्तु युष्मान् ब्रवीमि यः कश्चित् कामुकभावेन

योषितं प्रति दृक्पातं करोति, स तावता स्वहृदये तथा सह

२९ व्यभिचारं कृतवान् । यदि तु तव दक्षिणं नेत्रं तव स्व्वलनकारणं

भवेत्, तर्हि तदुत्पाद्य दूरं निक्षिप । यतस्तवैकस्याङ्गस्य नाशः,

३० न तु कृत्स्नशरीरस्य नरके निपातस्तद्धि तव हितं । यदि वा तव

दक्षिणो हस्तस्तव स्व्वलनकारणं भवेत्, तर्हि तं ह्रित्वा दूरं निक्षिप ।

यतस्तवैकस्याङ्गस्य नाशः, न तु कृत्स्नशरीरस्य नरके निपातस्तद्धि

तव हितम् ।

३१ पुनश्च कथितमासीत्, यः कश्चित् स्वभार्यां त्यजति, स तस्यै

३२ त्यागपत्रं ददातु । अहन्तु युष्मान् वदामि, यः कश्चिद् व्यभिचार-

दोषादन्येन हेतुना स्वभार्यां त्यजति, स तां व्यभिचारं कारयति ।

यस्य त्यागां योषितमुदहति स व्यभिचारं करोति ।

३३ पुनस्त्वं मृषा शपथं माऽकार्षीः, स्वशपथफलान् प्रभवे दास्यमीति

३४ प्राचीनेभ्यः कथितं, युष्माभिस्तच्छ्रुतम् । अहन्तु युष्मान् ब्रवीमि,

युयं सर्व्वत्र मा शपथं; न स्वर्गणे, यतः स ईश्वरस्य सिंहासनं;

३५ न मेदिन्या, यतः सा तस्य पादपीठं, न विहङ्गाल्लेमेन, यतस्तस्मादतो

३६ राज्ञो नगरं । निजशिरसा वा मा शपस्व, यतः शिरोरुह एकोऽपि

सितीकर्तुम् असितीकर्तुं वा त्वया न शक्यते । युष्माकन्तु मंसपने १७
यत् तथा तत् तथैव यन्न तन्नैव भवतु ; यदेतदधिकं तत् पापा-
त्मतो जातम् ।

चक्षुषो विनिमये चक्षुं दर्शस्य विनिमये च दन्त इति कथि- १८
तमासीत् युष्माभिस्तच्छ्रुतम् । अहन्तु युष्मान् ब्रवीमि, दुर्जनस्य १९
प्रतिरोधो न कर्त्तव्यः, अपितु यः कश्चित् तव दक्षिणकपोले
चपेटाघातं करोति, तं प्रत्यन्यतरं कपोलमपि व्याघाटय । यस्य २०
धर्माधिकरणे त्वया विवदमानस्तवाङ्गाच्छादकं जिहीर्षति, तस्य
हृते प्रावारमपि त्यज । यस्य विनावेतनं क्रोशमेकं गमनाय त्वां २१
हरति, गच्छ तेन क्रोशद्वयं । यस्य त्वत्तो याचते तस्मै देहि । यस्य २२
लज्जं ऋणमभिवाञ्छति तं प्रति विमुखो मा भव ।

त्वं स्वनिकटस्थं प्रति प्रेमं, स्वशत्रुं प्रति तु द्वेषं करिष्यसीति २३
कथितमासीत् युष्माभिस्तच्छ्रुतम् । अहन्तु युष्मान् ब्रवीमि, यूयं २४
स्वशत्रून् प्रति प्रेमं कुरुत, ये युष्मान् शपन्ति तानाश्रिप्तं वदत, ये
युष्मान् द्विषन्ति तेषां हितमाचरत, ये युष्मान् अपवदन्त्युपद्रवन्ति
च तेषां हृते प्रार्थनां कुरुत । तथा हृते युष्माकं यः स्वर्गस्थः २५
पिता दुर्जनानां सुजनानाञ्चोपरि स्वसूर्य्यमुदाययति धार्मिकाणाम-
धार्मिकाणाञ्चोपरि तोयं वर्षेयति च, तस्य पुत्रा भविष्यन्ति । यतो २६
यदि केवलं युष्मात्प्रेमकारिणः प्रति प्रेमं कुरुय तर्हि किं पारि-
तोषिकं लप्स्यध्वे ? शुल्कादायिनोऽपि किं न तदेव कुर्वन्ति ?
केवलं स्वभ्रातृन् वा यद्यभिवदय, तर्हि विशिष्टं किं कुरुय ? २७
शुल्कादायिनोऽपि किं न तदेव कुर्वन्ति ? अतो युष्माकं स्वर्गस्थः २८
पिता यथा सिद्धोऽस्ति, यूयं तथैव सिद्धा भवत ॥ ५ ॥

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ धर्मकर्मणः कथनं २ दानकरणव्यवस्थापनं ४ प्रार्थनव्यवस्थापनं ११ उपवास-
व्यवस्थापनं १८ धर्मसंज्ञाप्रदेशनं २४ धर्मचेष्टाया आवश्यकत्वम् ।

१ यूयं स्वधर्मानुष्ठाने सावधाना भवतः जनावलोकनार्थाय तन्मा-

• नवानां समचं माऽकार्षे । अन्यथा युष्माकं स्वर्गस्थपितृभ्यो लभ्यं

२ किमपि पारितोषिकं युष्माकं न भविष्यति । अतस्त्वं यदा भित्तां

ददासि तदा मनुष्येभ्यः प्रशंसालिप्सुकामेन समाजगृहेषु रथासु च

कपटिनो यथा कुर्वन्ति तथा आत्मनोऽप्ये त्वय्यध्वनिं मा कुरु ।

३ अहं युष्मान् सत्यं वदामि ते स्वपारितोषिकं लभ्यन्तः । त्वयि तु

भित्तां ददति तव दक्षिणहस्तेन यत् क्रियते तत् तव वामहस्तेन मा

४ ज्ञायतां । तथानुष्ठिते तव भित्तादानं निम्नतं भविष्यति, तव

निम्नतदर्शी पिता तु तत्फलं तुभ्यं प्रकाशं दास्यति ।

५ यदा पुनः प्रार्थनां करोषि, तदा कपटिनां सदृशो मा

भव, यतस्ते मनुष्याणां गोचरीभवितुकामाः समाजगृहेषु चलरा-

स्त्रेषु च तिष्ठन्तः प्रार्थयितुमनुरक्ताः । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, ते

६ स्वपारितोषिकं लभ्यन्तः । त्वन्तु यदा प्रार्थयसे तदा स्वान्त-

रागारं प्रविश्य द्वारञ्च रुद्ध्वा निम्नतम् उपस्थितं तव पितरमुद्दिश्य

प्रार्थनां कुरु, निम्नतदर्शी तव पिता तु तत्फलं तुभ्यं प्रकाशं

दास्यति ।

७ प्रार्थनकाले च यूयं परजातीयजनवद् वृथा पुनरुक्तिं मा

कुरुत, ते हि स्वर्गवाङ्मत्यादुत्तरलाभः सम्भविष्यतीति मन्यन्ते,

✓ तद् यूयं तेषां सदृशा मा भवत । युष्माकं हि यद्यदेव प्रयोजनं

८ तत्तद् युष्माभि र्याचनात् प्राग् युष्मत्पित्रा ज्ञायते । अतो

यूयमित्यं प्रार्थयध्वं, भो अस्माकं स्वर्गस्थ पितः, तव नाम पवित्रं

पूज्यतां । तव राज्यमायातु । यथा स्वर्गे तथा मेदिन्यामपि १०
तवेष्ठा सिध्यतु । अस्तनं भक्ष्यमद्यात्मभ्यं देहि । वयञ्च यथास्मद- १२
पराधिनां क्षमामहे, तथा त्वमस्माकमपराधान् क्षमस्व । अस्मांश्च १३
परीक्षां मा नय, अपि तु दुरात्मत उद्धर । यतो राज्यं प्रराक्रमः
प्रतापश्च युगे युगे तवैव । आमेन । वास्तवं हि यूयं चेन्ननुव्या- २४
णामपराधान् क्षमध्वे, तर्हि युष्माकं स्वर्गस्थः पिता युष्माकमपि
क्षमिष्यते । यदि तु मनुव्याणामपराधान् न क्षमध्वे, तर्हि युष्माकं १५
पिता युष्माकमप्यपराधान् न क्षमिष्यते ।

यदा चोपवासं कुरुथ, तदा कपटिन इव विषस्वदना मा १६
भवत, यतस्ते मनुव्याणाम् उपवासिनः प्रत्यक्षीभवितुकामाः स्वव-
दनानि मलिनीकुर्वन्ते । युष्मानहं मत्वं वदामि ते स्वपारितोषिकं
लब्धवन्तः । त्वनूपवासकाले स्वशिरमि तैलं सिञ्च स्ववदनं प्रक्षालय १७
च । तथा कृते न मनुव्याणाम् अपि तु निम्नतमास्थितस्य तव १८
पितुः त्वमुपोषितः प्रत्यक्षीभविष्यति । निम्नतदर्शी तव पिता च
तत्फलं तुभ्यं प्रकाशं दास्यति ।

यूयमात्मकृतेऽत्र मेदिन्यां धनानि मा सञ्चिनुत, यस्मादत्र १९
कीटकलङ्कौ क्षयं नयतः, चौराश्च कुक्षं कृत्वा मुष्णन्ति । स्वर्गे २०
त्वात्मकृते धनानि सञ्चिनुत, तत्र कीटः कलङ्को वा क्षयं न नयति,
चौराश्च नापि कुक्षं किन्दन्ति न वा मुष्णन्ति । यतो युष्माकं २१
यत्र विन्नं तत्र युष्माकं चित्तमपि स्यास्यति । नयनं देहस्य दीपकं, २२
अतस्तव नयनं चेत् मरुतं तर्हि तव कृत्स्नो देहो दीप्तिमयो
भविष्यति । तव नयनं तु चेद् दुष्टं तर्हि तव कृत्स्नो देहस्त्रिमिरमयो २३
भविष्यति । अतस्तवान्तर्ज्योतिषेत् तिमिरं भवेत्, तर्हि तत् तिमिरं-
कियन्महत् । दयोः स्वामिनो दीप्यं कर्तुं ज्ञेनापि न शक्यं, यतः २४

स एकतरं द्विषन्नन्यतरस्मिन् प्रेक्ष्यते, न चेदेकतरस्मिन्नासञ्जमानो-
न्यतरमवमंस्यते । ईश्वरस्य धनस्य चोभयोर्दास्यं कर्तुं युष्माभि-
नं शक्यते ।

- २५ अतोऽहं युष्मान् ब्रवीमि, किं भविष्यामः किं वा पास्याम इति
• विचिन्त्य स्वप्राणानधि, किं वसिष्यामह इति विचिन्त्य स्वदेहमधि
वा माकुलीभवत । किं हि प्राणाः न भक्ष्याच्छ्रेष्ठाः ? वसनाद् वा
२६ नापि देहः श्रेष्ठः ? विहायसो विहङ्गमान् निरीक्ष्य, तैर्नाप्यते
नापि हृत्यते न चापि कण्डूलेषु सञ्जीयते, युष्माकं स्वर्गस्थः पिता
२७ च तान् पुष्पाति । किं यूयं तेभ्यो नाधिकं विशिष्यध्वे ? चिन्तयित्वा
२८ वा युष्माकं केन स्वयं हस्तमेकं वर्द्धयितुं शक्यते ? कस्माद् वा
वस्ताणधि चिन्ताकुलीभवथ ? प्रहृशनाख्यानि क्षेत्रपुष्पाणि पर्या-
२९ लोचयत, कथं तानि वर्द्धन्ते ? न तानि अमं कुर्वन्ते नापि सूत्राणि
तन्वन्ति । युष्मान् त्वहं ब्रवीमि, श्लोमापि स्वकृत्स्नप्रतापे तेषामे-
३० कमिव न पर्यधीयत । यदि त्वय वर्त्तमानं श्वशुराणां निक्षेप्यं
क्षेत्रस्थं हणमीदृशमीश्वरः परिधापयति, तर्हि भो स्लोकविश्वासिनः,
३१ स किं युष्मान् नाधिकप्रचुरं परिधापयिष्यति ? अतः किं भविष्यामः
किं वा पास्यामः किं वापि वसिष्यामह इति विचिन्त्य माकुलीभवत,
३२ यतः परजातीयजना हि सर्वाण्येतान्यनुसन्दधते । वास्तवं यदिमात्रं
सर्वाणि युष्माकमावश्यकानि तद् युष्माकं स्वर्गस्थः पिता जानीते ।
३३ प्रथमतस्त्वोश्वरस्य राज्यं धार्मिकताञ्चान्विच्छत, तथा कृते सर्वाणी-
३४ मान्यपि युष्मभ्यं प्रदायिष्यन्ते । अतः शुकैरे चिन्ताकुला मा भवत,
यतः श्वस्तनं दिनमात्मनो विषयं चिन्तयिष्यति । दिनस्य निजकष्टं
तस्य कृते पर्याप्तं ॥ ६ ॥

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ दोषीकरणप्रतिषेधः ७ प्रार्थनाकरणोपदेशः १२ संकीर्णद्वारेण प्रवेशोपदेशः १५
 स्वधामविषयवादिभ्यः सावधानलोपदेशः २१ ईश्वरेष्टकर्मकरणावश्यकत्वं २४ ज्ञान्य-
 ज्ञानिनां दशान्तः २८ खीलोपदेशस्य समाप्तिश्च ।

मा विचारं कुरुत, तेनैव युष्माकं विचारो न कारिष्यते । १
 यतो यूयं यद्विचारेण परस्य दोषान् निर्णयय, तद्विचारेणैव युष्माकं २
 दोषा निर्णयिष्यन्ते । येन परिमाणेन च मिमीध्वे, तेनैव युष्माद- ३
 र्थमपि मायिष्यते । कुतश्च तं स्वभ्रातृश्चतुःस्यं शूककणं निरीक्षसे, ४
 तव चतुःस्यन्तु गेहकाष्ठं नावधारयसि ? तव चतुषः शूककणस्य
 मयोद्धरणमनुमन्यस्वेति वा स्वभ्रातरं कथं गदयिष्यसि ? तव चतुषि
 तु गेहकाष्ठमवतिष्ठते । कपटिन् प्रथमं स्वचतुषस्तद् गेहकाष्ठमुद्धर, ५
 ततः स्वभ्रातृश्चतुषः शूककणस्योद्धरणार्थं स्पष्टं द्रक्ष्यसि । युष्माकं ६
 पवित्रं द्रव्यं सारमेयेभ्यो मा दत्त । मापि स्वमुक्ताः शूकरेभ्यो
 निक्षिपत, यतस्तेन ते चरणैस्ता मर्द्दिष्यन्ति परावृत्य च युष्मान्
 विदारयिष्यन्ति ।

याचध्वं, तेन युष्मभ्यं दायिष्यते । अन्विच्छत, तेनासादयिष्यथ । ७
 द्वारमाहृत तेन युष्मभ्यम् उद्घाटयिष्यते । यतो यः कश्चिद् याचते ८
 स लभते, यस्यान्विच्छति स आसादयति, यश्च द्वारमाहन्ति तदर्थ-
 मुद्घाव्यते । युष्मास्तु तादृशः को वा मानवो विद्यते यः स्वपुत्रेण ९
 पुत्रं याचितस्तस्मै प्रस्तरं दास्यति, मीनं वा याचितः सर्पं दास्यति ? १०
 तद् दुर्जना अपि यूयं चेत् स्वसन्तानेभ्यो हितदानानि वितरितुं ११
 जानीय, तर्हि किमधिकं युष्माकं स्वर्गस्यः पिता स्वयाचकेभ्यो
 हितानि वितरिष्यति । तत् सर्वस्मिन् विषये युष्मान् प्रति मनुष्यैः १२
 र्यादृशमाचरितुं यूयमभिवृज्य, न्यूयमपि तान् प्रति तादृशमेवा-
 चरत । यद् एतदेव व्यवस्थाया भीववादिशस्य च तत्त्वं ।

१३ प्रविशत सङ्कीर्णैव गोपुरेण, यतो येन विनाशं नीयते विशालं
 १४ तद् गोपुरं स मार्गः पृथुतरश्च, तेनैव च बहवः प्रविशन्ति । जीवन्
 हि येन नीयते सङ्कीर्णं तद् गोपुरं मार्गश्च स सङ्कुचितः, स च यैः
 प्राप्यते तेऽल्पाः ।

१५ यूयं कूटभावादिभ्यः सावधाना भवत, ते मेघवेशा युक्तस-
 १६ मीपमागच्छन्ति, अन्तरे तु ते ग्रसिष्येवो वृकाः । तत्फलैरेव यूयं
 तान् निश्चेद्यथ । कण्टकेभ्यः किं द्राक्षा गोचुरकेभ्यो वोढूम्बरफलानि
 १७ सञ्जीयन्ते? एवमेव सर्व्यः सुवृक्षः सुफलान्युत्पादयति, कुवृक्षस्तु
 १८ कुफलान्येवात्पादयति । सुवृक्षः कुफलान्युत्पादयितुं न शक्नोति,
 १९ कुवृक्षश्च सुफलान्युत्पादयितुं न शक्नोति । येन सुफलं नेत्पादयते,
 २० तादृशः सर्व्यो वृक्ष उच्छिद्यते वक्रौ प्रचिप्यते च । अतो यूयं तेषां
 फलैरेव तान् निश्चेद्यथ ।

२१ ये मां प्रभो प्रभो इत्यभिभाषन्ते न ते सर्व्ये स्वर्गराज्यं
 प्रवेक्ष्यन्ति, यस्तु मम स्वर्गस्थपितुरभीष्टमाचरति स एव प्रवेक्ष्यति ।
 २२ असुम्नि दिने बहवो मां वक्ष्यन्ति, प्रभो प्रभो, न किं भवतो
 नाम्नास्माभिर्भाषोक्तिर्घोषिता? नापि किं भवतो नाम्नास्माभिर्भूता
 निःसारिता? न चापि किं भवतो नाम्नास्माभिर्बद्धः
 २३ प्रभावसिद्धाः क्रियाः साधिताः? तान् तु तदाहं स्पष्टं वदित्वा
 युष्मानहं न कदाचित् ज्ञातवान्, अधर्माचारिणो यूयं मत्तो-
 ऽपसरत ।

२४ अतो यः कश्चिन्ममैतानि वाक्यानि निशम्याचरति तस्य हं तेन
 २५ बुद्धिमता नरेणोपमाकृत्य येन पाषाणोपरि स्वगेहं निर्माय, परं
 वृक्षा पतित्वा प्रवाहैरागत्य वायुभिः प्रोक्ष्यं तद् गेहमाक्रान्तं, न तु
 २६ पपात, यतस्तस्य भित्तिमूलं पाषाणे स्थापितमासीत् । यः कश्चित्

तु समेतानि वाक्यानि निश्चयं नाचरति स तेन मूढेन नरेण
सदृशः प्रतिपत्स्यते, येन सिकतोपरि स्वगेहं निरमायि । यन् परं १७
वृक्षा पतित्वा प्रवाहैरागत्य वायुभिः प्रोक्ष्य तद् गेहमाहतं, तदा
तत् पपात, अभूच्च तत्पतनं घोरतरम् ।

अनन्तरं यीशुनैतेषु वाक्येषु समापितेषु जननिवहास्तस्य १८
शिक्षामाश्रय्यां मेनिरे, यतः संनमतापन्न इव, न तु शास्त्राध्यापका १९
इव तान् अशिक्षयत् ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ कुष्ठिनो निरामयत्वं ५ शतसेनापते दोसस्य निरामयत्वं १४ पित्रस्य चञ्चा
निरामयत्वं १६ बज्जनराणां निरामयत्वं १८ स्त्रीष्वप्यज्ञानमित्यस्य व्यवस्थापनं
१९ भक्त्यानिवारणं २८ भूतत्याजनञ्च ।

पर्वताद् यीशोरवरोहणात् परं महान्तो जननिवहास्तमनु- १
जग्मुः । पश्य चापरं नर एकः कुष्ठी आगत्य तस्य समक्षं प्रणिपत्य २
जगाद, प्रभो भवान् यदीच्छति तर्हि मां शुचीकर्तुं शक्नोति ।
ततो यीशु ईदं प्रसार्य तं, स्पृष्ट्वा जगाद, इच्छामि, शुचि ३
र्भव । अनेनैव तस्य कुष्ठं शुचित्वं गतं । यीशुश्च तं जगाद, ४
ज्ञावधानः, कमपि मा ज्ञापय, अपितु याहि याजकमात्मानं
दर्शय, मोक्षिनादिष्टमुपहारञ्च तेभ्यः साक्ष्यदानार्थमुत्सृज ।

अनन्तरं यीशौ कफरनाहंमं प्रविष्टे कश्चिच्छतपतिस्तस्यान्तिक- ५
मागत्य, तं प्रसादयन् जगाद, प्रभो, मम किङ्करो गेहेऽवशाङ्गस्तीव्रं ६
पीड्यमानः शेते । ततो यीशुस्तं ब्रवीति, ब्रह्मागत्य न निरामये ७
करिष्यामि । स शतपतिस्तु प्रत्यब्रवीत्, प्रभो, भवान् अयमवश्यं ८
प्रविशेत्, नाहं तावता योग्यः । केवलं वाक्यं व्याहरतु, तेनैव मम

६ किङ्करो निरामयो भविष्यति । यतोऽहमपि क्षमाधीनो संनुध्यः,
ममाधीनाश्च सैनिकाः सन्ति । तेषामेको गच्छेति मया कथिते
गच्छति, अपरश्चायाहीति कथिते समायाति, मम दामश्चेदं
१० कुर्विति कथिते तत् करेति । इदं श्रुत्वा यीशुगश्चर्यं मन्य-
मानोऽनुगामिनोऽब्रवीत्, युष्मानहं सत्यं वदामि, इस्त्रायेलेऽपि
११ मयेदृशो विश्वासो न लज्जितः । युष्मांस्तु वदामि, पूर्वपश्चिमदिशो
बहवो मनुष्याः स्वर्गराज्येऽब्राह्मणे महाकेन याज्ञेयेन च सह भोज्ये
१२ समाभिष्यन्ते, राज्यस्य पुत्रास्तु बहिःस्थान्धकारे निक्षेप्यन्ते, तत्र
१३ च रोदनं दन्तैर्दन्तघर्षेणश्च सम्भविव्यतः । अनन्तरं यीशुस्तं शत-
पतिं जगाद, याहि यथा च त्वया विश्वमितं तथैव तव सिध्यतु ।

तस्मिन्नेव च दण्डे तस्य किङ्करो निरामयोभूतः ।

१४ ततः परं यीशुना पित्रस्य गृहं प्रविश्य तस्य श्वश्रूः शयाना
१५ ज्वरातुरा च दृष्ट्वा, ततस्तेन तस्या हस्ते स्पृष्टे ज्वरस्तां तत्याज,
सा चोत्थाय तं पृथक्चरत् ।

१६ सन्ध्यायान्तूपस्थितायां भूताविष्टा बहवो मनुष्यास्तस्य समीप-
मानीताः । स च वाक्येन भूतान् निःसारयामास, अस्वस्थान् सर्वान्
१७ निरामयान् चकार । इत्थं भाववादिना यिशायाहेन कथितमिदं
वचनं सिद्धिं गतं, यथा,

सत्यमस्माकमेवार्त्तिः स गृहीत्वावहत् स्वयं ।

अस्मदीयव्यथाभारं स चाधार्षीत् स्वभारवत् ॥

१८ ततः परं यीशुः स्वपरितो जननिवहान् बहून् दृष्ट्वा

१९ स्विश्रित्यान् इदं तस्मिन्मात्रेण पियामास । कश्चिच्छास्त्राध्यापकस्तदा

तमागत्य जगाद, गुरो, यत्र कुत्रचिद् भवता गन्तव्यं तत्रा-

२० हमपि भवन्तमनुगमिष्यामि । यीशुस्तं जगाद, सन्ति गत्तानि

गृगालानां नौडाश्च विहायसो विहङ्गमानां न स्थानं मनुष्यपु-
त्रस्य तु शिरः शाययितुं । शिथ्याणामन्यतमस्तं जगद, प्रभो, २१
प्रथमं स्वपितुः सत्कारार्थं गमिष्यन्तं मामनुमन्यस्व । यीशुस्तु २२
तं जगद, मामनुगच्छ, मृतानेव मृतानां स्वकीयानां सत्का-
रायानुजानीहि ।

• ततस्तस्मिन् नौकामारूढे तस्य शिथ्यास्तमनुजग्मुः । पश्य च २३
सागरे सञ्जातस्तमुल्लसङ्गोभो नौस्तरङ्गैश्चाच्छाद्यत । स तु निद्राम- २४
सेवत । शिथ्याः पुनस्तत्समीपमागत्य तं जागरयित्वा चावदन्, प्रभो, २५
रक्षस्वस्मान्, वयं नश्यामः । स तु तान् जगद, भो स्तोकवि- २६
श्वासिनः कुतो यूयं भीरवः ? उत्थाय च स तदा वातान् समुद्रश्च
ततर्ज, भूतञ्च विशालं निःक्षोभं । नरास्यास्यर्थं मत्वा जगदुः २७
कीदृगसौ, यतो वाताः समुद्रस्यास्यां गच्छन्ति ?

अनन्तरं तस्मिन् सागरस्यापरपारस्थं गादारीयाणां देशमागते, २८
नरो द्वौ भूताविष्टौ शवागारेभ्यो निर्गत्य तत्समलसुपस्थितौ,
तयोरतिप्राचण्डान्तर्गतेन तेन गन्तुं केनापि नाशक्यत । पश्य च २९
तावत्कोशन्तौ जगदतुः, भो ईश्वरस्य सुत यीशो, भवता सहावयोः
कः सम्बन्धः ? भवान् किं ममयात् प्रागावयो र्यातनां चिकीर्षु-
न्नागतवान् ? तेषान्तु कियदूरे बहूनां शूकराणां व्रजोऽचरत् । ३०
अतस्तौ भूतौ तं प्रसादयन्तौ जगदतुः, यद्यावां निःसारयेत् ३१
तर्ह्यिवाममुष्मिन् शूकरव्रज आवेष्टुमनुजानातु । स तौ जगद, ३२
यातं । ततस्तौ निःसृत्य प्रविशन्तुस्तौ शूकरव्रजं, पश्य च तदा
स कृत्स्नः शूकरव्रजो वेगेन धावन् पतित्वा शैलापतस्तोये पश्चले
जगाम । ये च तमचौरयस्ते पक्ष्मस्य नगरं गत्वा निखिलवृत्तानां ३३
भूताविष्टयोस्तयोः कथाञ्च निवेदयामासुः । पश्य च नगरस्य सर्वे ३४

यीशुः साक्षादपस्थातुं निर्गत्य तं दृष्ट्वा तेषां स्वामीभ्यस्तस्य स्थाना-
न्तरगमनं प्रार्थयाञ्चक्रिरे ॥ ८ ॥

६ नवमोऽध्यायः ।

१ पक्षाघातिनः स्वाम्यं पापमर्षणं ६ मथ्याङ्कानं १० तस्य गेहे भोजनं १४ उपवास-
करणार्थकथनं १८ प्रदररोगिण्याः स्वाम्यकथनं २१ अथक्षस्य स्तनकन्याये
जीवनदानं २३ हाभ्यामभ्याभ्यां जेनदानं २९ भूतपञ्चमूकस्य स्वाम्यकथनं ३५
दरिद्रान् प्रति स्वीय दयनञ्च ।

१०. अनन्तरं स नौकामारुह्य ह्रदं तरित्वा च स्वनगरमाज-
- २ गाम । पश्य च तदा खट्वायां शयानो नर एकोऽवशाङ्गस्तत्समीप-
- ३ मानीयत । यीशुश्च तेषां विश्वासं दृष्ट्वा तमवशाङ्गं जगाद,
- ४ आस्यसिहि, वत्स, तव पापानि मोचितानि । पश्य च तदा शास्त्रा-
- ५ ध्यापकानां केचित् स्वान्तर्जगदः, असावीश्वरं निन्दति । यीशुस्तु
- ६ तेषां मनोगतान्यवलोक्य जगाद, कुतो युष्माभिः स्वहृदयेषु कुचि-
- ७ तास्यिन्यन्ते? भूत, तव पापानि मोचितानीति वा त्वमुत्थाय
- ८ परित्रजेत्येतयोः कथनयोः कतरमु अनायासं? प्रथियान्तु पापानि
- ९ मोचयितुं मनुष्यपुत्रस्य सामर्थ्यमस्तीति यथा युष्माभिर्ज्ञायते,
- १० तदर्थं—तमवशाङ्गमभिभाष्य स उवाच—त्वमुत्थाय स्वखट्वामादाद्य
- ११ स्वगेहं याहि । स हृत्याय स्वगेहं जगाम । तद् विलोक्य जननि-
- १२ ष वहा भयं गत्वा तुष्टुवुरीश्वरं मनुष्येभ्यस्तादृशमामर्थ्यं दत्तवन्तम् ।
- १३ अनन्तरं यीशुस्तस्मात् स्थानात् प्रगत्य शुष्कादायस्थाने मथि-
- १४ रित्यभिधेः नरं दृष्ट्वा जगाद, मामनुगच्छ, स चोत्थाय तमन्व-
- १५ षण्त्, ततः पश्य गेहमध्ये भोजनार्थमीषीते तस्मिन् शुष्कादा-
- १६ यिनो बहवः पापिनश्चागत्य यीशुना तदीयशिष्यैश्च सार्द्धम् उप-

विविशुः । तद्दृष्ट्वा फरीशिनस्तस्य शिष्यान् जगदुः, किमर्थं भुङ्क्ते ११
 गुरुं चुम्भाकं शुष्कादायिभिः पापिभिश्च सार्द्धम्? तच्छ्रुत्वा १२
 यीशुस्तु तान् जगाद, चिकित्सको न बलवताम् अपि लब्धस्थाना-
 मावश्यकः । यूयन्तु गत्वा शिष्यं वचनस्यैतस्य तात्पर्यम्, १३
 दयामेवाभिवाञ्छामि न तु यज्ञक्रियामहं ।

यतो न धार्मिकान्, अपि तु मनःपरावर्त्तनाय पापिन
 आह्वातुमहमागतः ।

योहनस्य शिष्यास्तदा तस्य समीपमागत्य जगदुः, कथं वा १४
 फरीशिने वयञ्च भूयोभूय उपवसामः, भवतः शिष्या वा कथं
 नोपवसन्ति? यीशुस्तान् जगाद, वरो यावद् वरसखैः सार्द्धं १५
 वर्त्तते, तावत् किं तैः शोचितुं शक्यते? दिनानि तावदुपस्थास्यन्ते
 यदा वरसोभ्योऽपहारिष्यते तदैव च त उपवस्यन्ति । जीर्णवस्त्रेन १६
 न कोऽप्यनाहतवस्त्रस्य खण्डं मित्यति, यतस्तादृशपूर्णं जीर्णवस्त्रात्
 कियदपह्रियते, महत्तरं तेन च कुक्किद्रं सञ्जायते । नापि नवो १७
 द्राचारसो जीर्णकुतुषु निधीयते, यतस्तथाकृते कुलो विदीर्यन्ते,
 तेन द्राचारस्य विस्त्रवति, कुलोऽपि नश्यन्ति । प्रत्युत नवो द्राचा-
 रसो नवकुतुष्वेव निधीयते, तेन सोभयोरचा सम्भवति ।

स यावत् तानिमानि वाक्यान्यवदत्, पश्य तावदागत्य कश्चिद्- १८
 ध्यस्तस्मिन् प्रणिपतन् जगाद, मम दुहितेदानीमेव मृतवती,
 तथापि भवान् आगत्य तस्यां हस्तमर्पयतु, तेन सा जीविष्यति ।
 ततो यीशुस्तस्य शिष्याश्चेत्याय तमनुजग्मुः । पश्य चानन्तरं द्वादश- १९
 वर्षान् यावद् रक्तसावातुरा काचिन्नारी पञ्चाद्विशुपागत्य तदीय- २०
 वस्त्रप्रलम्बकं पश्यन्, यतः सा खरन्तरवदत्, केवलं चेत् तस्य वस्त्रं २१
 स्पृशेयं, तर्हि तरिष्यामि । यीशुस्तु परावृत्त्य दृष्ट्वा च तां जगाद, २२

आश्चर्यं हि, वत्से, तत्र विश्वासस्त्वां तारितवान् । ततार स सा नारी तस्मिन्नेव दण्डे ।

२२ . अनन्तरं यीशुस्तस्याध्वक्षस्य गेहमागत्य वंशीवादकान् शब्दाय-

२४ मानं महान्तं जननिवहञ्च दृष्ट्वा जगाद, अपगच्छत, यतो बालि-

२५ कासौ न मृता, सा निद्राणा । ते तु तमपजहसुः । वहिष्कृते तु

जननिवहे तेनान्तः प्रविश्य तस्या ईस्तो धृतः, बालिका चोत्तस्थे ।

२६ अनेन तस्य ख्यातिः कृत्तं तं प्रदेशं व्यानशे ।

२७ तस्मात् प्रगच्छति यीशौ दावन्धौ तमनुव्रजन्तौ प्रोचरवेणाव-

२८ दतां, भो दायूदस्य पुत्र भवानात्रामनुकम्पतां । गेहं प्रविष्टे च तस्मिन्

स्त्वावन्धौ तस्मामीपमाजगमतुः । यीशुस्तदा तौ जगाद, एतत्

कर्तुं मया शक्यत इति विश्वासो युवयोः किमस्ति ? तावूचतुः,

२९ अस्ति, प्रभो । स तदा तयो नैत्राणि सृष्ट्वा कथयामास,

३० विश्वासानुरूपं वा सिध्यतु । अभवंशोद्घाटितानि तावत् तयो

नैत्राणि । यीशुस्ततस्तौ प्रत्यन्यथावृत्तिं गत्वा जगाद, यतेषां,

३१ कोऽप्येतन्मा जानातु । तौ तु निर्गत्य कृत्त्रे प्रदेशे तस्मिन् तत्ख्यातिं

कीर्त्तयामासतुः ।

३२ पश्य च तयो निर्गमनकाले नर० एको मूको भूताविष्टस्त-

३३ मीपमानीतः । ततो निःसारिते च भूते मूकः सोऽभाषत । अनेन

जननिवहा आश्चर्यं मत्वा जगदुः, इस्त्रायेले नेदृशं कदापि

३४ प्रतिभातं । फरीशिनस्त्रुचुः, निःसारयत्यसौ भूतान्, भूतराजस्य

साहाय्येन ।

३५ . ततः परं यीशु नृगराणि सर्वाणि यामास सर्वान् परिभ्राम्यन्

तेषां समाजगेहेषुपादिशत् राज्यस्य सुसंवादिज्ञाघोषयत् प्रत्यकरोच

३६ तथा प्रजावृन्देषु निखिलरोगं निखिलामयञ्च । निरीक्ष्य च स

अननिवृत्तान् तेषु सकृदपि बभूव, यतस्ते व्याकुला अवसन्नाश्वासन्
 मेषा इव रक्तविहीनाः । स तदा स्वश्रिष्ठानवादीत्, प्रचुरं ३७
 तावच्छ्रुत्वां कर्तुमीयं कार्यकारिणस्त्वत्वे, तत् तदेव. प्रार्थयध्वं ३८
 अस्यदेवस्य स्वामिन् यत् स स्वत्वेने कार्यकारिणः प्रहिण्यता ॥ ८ ॥

१० दर्शमोऽध्यायः ।

१ द्वादशश्रिष्ठानां प्रेषणं १६ तेषां दुःखज्ञापनं १४ स्त्रीष्टोपदेशफलं ४० श्रिष्ठान्
 प्रत्युपकारकलस्य ।

अनन्तरं स श्रिष्ठान् द्वादश निजान् स्वसमीपमाह्वय ददौ तेभ्यः १
 समर्थं निःसारणायात्मनाम् अशुचीनां प्रतीकाराय च सर्वरोगस्य
 सर्वामयस्य च । तेषां द्वादशश्रिष्ठानां नामानीमानि, पित्राभिधः २
 श्रिमेनः प्रथमस्तस्य भ्रातान्द्रियस्य, सिर्वादियस्य पुत्रो याकोबस्तस्य
 भ्राता योहन्स्य, फिलिपो बर्थलमयस्य, थोमाः शुल्कादायी च ३
 मधिः, आल्फेयस्य पुत्रो याकोबो यद्देयाभिधस्य लिब्बेयः, कानानी ४
 श्रिमेन ईष्कारियोतीयस्य यिहूदाः, असौ शत्रुषु तस्य समर्पयिता ।

इमान् द्वादश यीशुः प्रेषयामास, प्रेषणकाले तु स तान् ५
 जगाद, परजातीयानां पन्थग्नं मा गच्छत, शमरीयाणां वा मगरं
 स्या प्रविशत, वरमिस्त्रायेलकुलस्य हारितान् मेषामनुगच्छत । गच्छ- ६
 न्तश्चेदं घोषयत, स्वर्गराज्यं सन्निकटं जातमिति । अस्वस्थान् ७
 निरामयान् कुरुत, कुष्ठिनः शुचीकुरुत, मृतानुत्थापयत, भूतान् ८
 निःसारयत । लब्धवन्तो यूयं मूल्यं विनैव, प्रदत्तं मूल्यं विना ।
 मोषार्जयतु कोऽपि युष्माकं स्वकटिबन्धे स्वर्णं वा रूप्यं वा तावत् ९
 वा गमनस्य हते सेलसिन्धुटकं चक्ररक्तके द्वे वस्त्रे वा पादुके वा १०
 यष्टिं, यतः कार्यकारी स्मृतिमर्हति । प्रविशथ तु यदा किञ्चन ११

नगरं कञ्चन ग्रामं वा, अनुसन्दर्द्धं तदा नरस्तच्च को योग्यः,
 १२ यावच्च न प्रस्थास्यध्वे तावत् तत्रैववतिष्ठन् । गेहं प्रविशन्तश्च
 १३ तस्मै मङ्गलं वदत । गेहं तद् यदि योग्यं स्यात् युष्मदुक्ता
 शान्तिस्तर्हि तदाश्रयतु, यदि त्वयोग्यं पुन युष्मदुक्ता शान्तिस्तर्हि
 १४ युष्मासु परावर्त्ततां । कश्चिच्च यदि युष्मान् न गृह्णाति युष्माकं
 वाक्यानि च न गृणोति, तर्हि मूयं तस्माद् गेहान्नगराद् वा
 १५ निर्गच्छन्तः स्वचरणेभ्यो धूलिमवधूनुत । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि,
 भविष्यति विचारदिने सद्भ्यतरा सदोमघोमरयो देशस्य दशा
 नगरस्य तस्य दशातः ।

१६ पश्यत, प्रहरीयध्वे मया यूयं मेषा इव वृकाणां मध्ये, तद्भवत
 १७ यूयं भुजङ्गा इव सतर्काः कपोता इव चामाधिकाः । भवत तु
 सावधाना मनुज्येभ्यः, यतस्ते युष्मान् विचारसभासु समर्पयिष्यन्ति
 १८ स्वसमाजगृहेषु च कक्षाभिः प्रहरिष्यन्ति । नायिष्यध्वेऽपि च यूयं
 समर्चं देशाधिपानां राज्ञाञ्च, साक्ष्यन्तु सभविष्यत्यनेन तेषां
 १९ परजातीनाञ्च कृते । यदा तु समर्पयिष्यध्वे, कथं किं वा तदा
 वक्तव्यं तच्चिन्तया माकुलीभवत । यतो यद् वक्तव्यं तत् तस्मिन्नेव
 २० दण्डे युष्मभ्यं दायिष्यते । यतो न यूयं वक्तारः, वक्ता तु युष्मद्-
 २१ न्तर्भावमाणो युष्मत्पितुरात्मा । भ्राता पुन भ्रातरं जनकंश्च सुतं
 मृत्यवे समर्पयिष्यति, सन्तानाश्च पित्रोः प्रातिकूल्येनोत्थाय तौ
 २२ घातयिष्यन्ति । मम दाक्षो हेतुना च यूयं सर्वे ईक्ष्यध्वे । यस्त्वन्म
 २३ युष्मन् स्थिरः स्यास्यति स एव ज्ञायिष्यते । यदा त्वेकस्मिन्
 नगरे जना युष्मानुपद्रवन्ति, तदान्यन्नगरं गन्तुं पलायध्वं । यतो
 युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, इत्याद्ये लस्य नगरेषु युष्माकं कार्यसमाप्तेः
 २४ प्राक् मनुष्यपुत्र आगमिष्यति । न श्रेयान् शिष्यो गुरुवो न च

दासः स्वामितः । खगुरुणा समानत्वं शिष्यस्य कृते पर्याप्तं, दासस्य २५
 कृते च स्वामिना समानत्वं । गेहपति र्यदि तैर्बैलसबूब इत्यभि-
 हितस्तर्हि तद्गृह्याः किं वाधिकं नाभिधायिष्यन्ते ? यूयन्तु तैभ्यो २६
 मा बिभीत, यतो नास्ति किमपि तादृशं तिरोहितं यन्नाविहितं
 भविष्यति, नापि तादृशं निगूढं यन्न ज्ञायिष्यते । यूयं मया २७
 तिमिरे यदुच्यध्वे तद् दीप्तौ वदत, कर्णे च कथितं यच्छृणुय तद्
 गृहेपरिष्ठाद् घोषयत । ये च देहं व्रन्ति, नात्मानन्तु हन्तुं २८
 शक्नुवन्ति, तेभ्यो मा बिभीत, तस्मादेव वरं बिभीत यस्त्वात्मानञ्च
 देहञ्च नरके नाशयितुं शक्नोति । चटको द्वौ किं नैकेन ताम्र- २९
 खण्डेन विक्रीयेते ? युष्माकं पितुरनुमतिं विना तु तेषाम् एकोऽपि
 भूमौ न पतिष्यति । सन्ति च गणिताः सर्वेऽपि युष्मच्छिरसां ३०
 कचाः । अतो मा बिभीत । बह्वभ्यष्टकेभ्यो यूयं विशिष्यध्वे । ३१
 तद् यः कश्चिन्मनुष्याणां समचं मामङ्गीकुरुते, तमहमपि मम ३२
 स्वर्गस्थस्य पितुः समचमङ्गीकरिष्ये । यस्तु मनुष्याणां समचं मां ३३
 प्रत्याख्याति, तमहमपि मम स्वर्गस्थस्य पितुः समचं प्रत्याख्यास्यामि ।

मानुमिमीध्वं यदहं पृथिव्यामैक्यमवतारयितुमागत इति । ३४
 नैक्यम् अपि त्वसिम् अवतारयितुमागतोऽस्मि । यतो मनुष्यं पितु ३५
 विरुद्धं दुहितरं मातु विरुद्धं पुत्रवधूं शत्रूा विरुद्धं भेदयितुमह-
 मागतः, खण्डेह्याश्च मनुष्यस्य शत्रवो भविष्यन्ति । यः पितरि ३६
 मातरि वा मत्तोऽधिकं प्रेम कुरुते स मम न योग्यः । यः सुते ३७
 सुतायां वा मत्तोऽधिकं प्रेम कुरुते स च मम न योग्यः । यश्च ३८
 स्वकुशमादाय मां ननुव्रजति, स मम न योग्यः । यः स्वप्राणा- ३९
 नासादयति स तान् हारयिष्यते, यश्च मृच्छते स्वप्राणान् हारयते
 स तानासादयिष्यति ।

- ४० यो युष्मान् गृह्णाति स मामेव गृह्णाति, माञ्च यो गृह्णाति
 ४१ स मत्प्रेषयितारमेव गृह्णाति । यो भाववादिप्रत्ययाद् भाववादिनं
 गृह्णाति स भाववादिनः पारितोषिकं लप्स्यते । यश्च धार्मिक-
 प्रत्ययाद् धार्मिकं गृह्णाति स धार्मिकस्य पारितोषिकं लप्स्यते ।
 ४२ शिष्यप्रत्ययाद् यस्मैतेषां लुद्राणामेकतमं चषकमेकं शीतलसलिलं
 पाययति, युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि न कथञ्चन स्रपारितोषिकेण
 नोपवञ्चिष्यते ॥ १० ॥

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ सुसंवादं प्रचारयितुं ऋषेः यावा २ ऋषेः प्रति योचनस्य शिष्यप्रेरणं ७ योचनं
 प्रति ऋषेः साक्षित्वं १६ योचनं ऋषेः अङ्गि जनानां वितर्कः २० कोराशि-
 नादिपराणि प्रति ऋषेः विलपनं २५ तातपरमेष्ठरं प्रति ऋषेः धन्यवदनं
 २८ भाराक्रान्तजनाङ्गानश्च ।

- १ सुमापिते स्वीयद्वादशशिष्येभ्य आदेशप्रदाने यीशु जनानां
 नगरेषु शिक्षादानार्थं घोषणार्थञ्च तस्मात् स्थानात् प्रतस्थे ।
- २ कारायां योहन्नस्तु ऋषेः क्रियाणां संवादं श्रुत्वा स्वशिष्याणां
- ३ द्वौ प्रहित्य तं पप्रच्छ, येनागन्तव्यं स किं भवान्, वान्यः कश्चिद-
- ४ स्माभिः प्रतीक्षितव्यः ? ततो यीशुस्तौ प्रतिजगाद, युवाभ्यां
- ५ यद्यच्छूयते दृश्यते च गत्वा तद् योहन्नाय निवेद्यतां । अन्धा
 दृष्टिं लभन्ते, खज्जाः परिव्रजन्ति, कुष्ठिनः शुचीभूयन्ते, वधिराः
 ६ प्रवृण्वन्ति, मृता उत्थाप्यन्ते, दरिद्राश्च सुसंवादं ज्ञाप्यन्ते, यस्य
 मयि न स्वल्पति स धन्यः ।
- ७ तबोस्त्वपगच्छतो. यीशु जनिवहेभ्यो योहन्नमधीदं कथ-
 यितुमारभे, किं निरीक्षितुं यूयं मरुं निर्गतवन्तः ? किं वायुना
 ८ चांक्ष्यमानं नलं ? किमथवा द्रष्टुं यूयं निर्गतवन्तः ? किं सूक्ष्मवेश-
 परिहितं मनुष्यं ? पश्यतं सूक्ष्मवेशा मनुष्या राजभवनेषु विद्यन्ते ।

किमयं वा द्रष्टुं युज्यं निर्गतवन्तः ? किं भाववादिनं ? तच्चैव, युष्मां- ६
 स्त्वं ब्रवीमि, भाववादितोऽपि अष्टतरं नरं । यतोऽसौ स १०
 यमधीदं छिन्नितमास्ते,

पश्य तद्वदनस्यासौ खट्वतं प्रहृष्टोऽस्यहं ।

गन्तव्यं तथ मार्गं स तवाग्रे संस्करिष्यति ॥

युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, नररीप्रसूतेऽवगाहयितुं योऽहनाम्नहान् ११
 कोऽपि नेत्यन्नः । स्वर्गराज्ये तु यः चोदीयान् स तस्मादपि मह-
 त्तरः । परन्त्वगाहयितुं योऽह्नस्य दिनाभ्यारभ्याश्च यावत् स्वर्गराज्यं १२
 बलादाक्रम्यते बलवन्तश्च तद्भूरन्ते । यतो भाववादिनो व्यवस्था १३
 स योऽह्नपर्यन्ताः, यूयश्च चेदेतद् यद्दीप्तं सम्यक्तास्तर्हि जानीत, १४
 येनागन्तव्यं स एलियोऽसौ । शृणोतु यस्य श्रोतुं श्रोत्रे स्तः । १५

तदेतत्कालीया मया कैरूपमेयाः ? ते हृष्टेषूपविष्टैस्तेर्वा- १६
 लकैः सदृशाः, ये स्वयस्यान् आकृयन्तो वदन्ति, युष्मत्कृते वयं १७
 कंबीरवादयाम यूयन्तु नानृत्यत, युष्मत्कृते वयं व्यलपाम यूयन्तु
 स्ववशांश्च माताडयत । योऽह्नो हि न भोजनं न पानं वा सेव- १८
 मान आगतः, जनैस्त्र्ययते स भूताविष्टः । मनुष्यपुत्रो भोजनं १९
 पानञ्च सेवमान आगतः, जनैस्त्र्ययते पश्चासौ भोक्ता मद्यपश्च
 भन्यः, शूल्कादायिनां पापिनाञ्च बन्धुः । प्रज्ञा तु स्वसन्तानाना-
 दाचारतो निर्दोषीकृता ।

तदानां धिक् नृगरेषु कर्माणि भूयिष्ठानि प्रभावसिद्धानि तेन २०
 कृतानि, तेषां निवासिभिर्भर्तृभिर्न परावर्त्तितानीति हेतोः सु-
 तानि भर्त्तयितुमारभ्य जगद, हा कोराधिन, हा वैश्वदे, युवां २१
 सन्तापार्हे, यतो युवयो र्मध्ये कृतानि यानि प्रभावसिद्धानि कर्माणि,
 तानि चेत् सोऽदे सीदोने चाकारिष्यन्त, प्रागेव तन्निवासिनास्तर्हि

- २२ ज्ञाणं परिधाय भस्मान्युपविश्य च मनांसि परावर्त्तयिष्यन् । अहन्तु
 वां ब्रवीमि, विचारदिने युवयो दर्शनातः सारस्य सीदोनस्य च
 २३ दशा सञ्चतरा भविष्यति । त्वञ्च हा खर्गं यावदुन्नमिते कफरना-
 ह्नमपुरि, पातालां यावदवरोहयिष्यसे, यतस्त्वयि कृतानि प्रभाव-
 * सिद्धानि यानि कर्माणि, तानि चेत् सदोमेऽकारिष्यन्त, तर्ह्यद्य
 २४ यावत् तदस्यास्यत् । युष्मांस्त्वहं ब्रवीमि, विचारदिने सदोमदेशस्य
 दशा तव दशातः सञ्चतरां भविष्यति ।
 २५ तस्मिन् काले यीशुरनुबभाषे, भो स्वर्गमर्त्ययोः स्वामिन्
 'पितः, त्वामहं साधु' वदामि, यतस्त्वया विज्ञेभ्यस्तीर्त्तबुद्धिभ्यस्ते-
 २६ मानि निगुह्य शिशूनामाविष्कृतानि । अतः किं पितः, यदित्यं
 २७ तव दृष्टौ यत् प्रीतिकरं तदेव सिद्धं । मम पिता मयि सर्वमेव
 समर्पितः, पितरं विनापरः कोऽपि पुत्रं न विजानाति, पुत्रश्च
 विनापरः कोऽपि पितरं न विजानाति, यस्मै च तं प्रकाशयितुं
 पुत्राय रोचते सोऽपि तं विजानाति ।
 २८ भो परिश्रान्ता भाराक्रान्ताश्च सर्वे, मम समीपमायात,
 २९ तेनाहं युष्मान् विश्रमयिष्यामि । मम युगं स्वेवर्पयत मत्तः
 शिवाञ्च गृह्णीत, यतो मृदुशीलो नैसहदयस्याहं । तथानुष्ठिते
 ३० यूयं स्वमनसां कृते विश्राममवाप्सथ । यतः सुसह्यं मम युगं
 लघुञ्च मम भारः ॥ ११ ॥

१२ द्वादशोऽध्यायः । .

१ विश्रमवारभूषि लीष्टोपदेशः २ शम्भुचक्रस्य स्वरूपं ३ लीङं ४ ति परीक्षितां
 कुसन्त्रणा तमभि भविष्यद्वाक्यमिति ५ भूतपक्षान्त्रसूक्तानां स्वरूपं ६ कथा-
 कथनोपदेशः ७ योमाचस्य दक्षिणदेशीयराज्ञास्य वाक्येन चिक्रं चेष्टतामान् प्रति
 भर्त्सने ८ शम्भुचक्रपक्षानां विवरणं ९ माहवद्विज्ञानाध्यपदेशश्च ।

यीशुस्तदा विश्रामवारे शस्यत्वेनेषामजत, तस्य शिष्यास्त्वचुध्यन् १
 शस्यमञ्जरी भङ्गा च भोजने प्रावर्तन्त । तद् दृष्ट्वा फरीशिनस्त्वमुचुः, २
 पश्यतु, विश्रामवारे यद्विधेयं भवतः शिष्यैस्तत् क्रियते । स तु ३
 तान् जगाद, न किं पठितं भो दायूदस्तस्य सज्जिनश्च यदाचुध्यन्
 तदा स किमकार्षीत्? स हीश्वरस्य गेहं प्रविश्य तानेव दर्शनीय- ४
 पूर्यान् अभुङ्क्त यान् भोक्तुं बाजकैः क्लेवलैर्विधेयमासीत्, न तु
 तेन न तत्सज्जिभिर्वा । नापि किं व्यवस्थायां पठितं भो यद् ५
 धर्मधानि याजका विश्रामवारस्य सङ्गृह्यन्ति निर्दोषास्तु सन्ति?
 युष्मांस्त्वहं ब्रवीमि, धर्मधानोऽपि महत्तरेण केनाप्यत्रोपस्थितं । ६
 परन्तु

दयामेवाभिवाञ्छामि न तु यज्ञक्रियामहम् । ७

एतस्य तत्त्वं यदि यूयमज्ञास्यत, न निर्दोषान् दोषिणस्तदा-
 करिष्यत । प्रभु हि मनुष्यपुत्रो विश्रामवारस्यापि । ८

अनन्तरं स स्थानात् तस्मात् प्रगत्य तेषां समाजगृहं प्रविवेश । ९
 पश्य च तदासीदुपस्थितो नर एकः शुष्कहस्तः । ते च तस्मिन्- १०
 भियोगमारोपयितुकामास्तं वप्रच्छुः, किमामयस्य प्रतीकारो विधेयो
 विश्रामवारे? स तु तान् जगाद, अस्ति वः कोऽप्येकस्य मेघस्य ११
 खामी? तस्य मेघस्येद् विश्रामवारे गर्त्तं पतति, स तर्हि किं तं
 धृत्वा नोद्धरिष्यति? मेघान्तु मनुष्यः किं न सुदूरं विशिष्यते? १२
 अतो विधेया सक्तिर्या विश्रामवारे । स तदा नरं तं जगाद, तव १३
 हस्तं प्रसारय । हस्तस्य तेन प्रसारितः स्वस्थीभूतश्च सोऽन्यतर इव ।

अनन्तरं फरीशिनो निर्गत्य मिथो मन्त्रयाञ्चक्रिरे कथं स १४
 विनाशयितव्यः । यीशुस्त तज्ज्ञात्वा स्थानं तत् तत्त्याज, महान्तो १५
 जननिवहाश्च तमन्वव्रजन्, स च सर्वान् गिरामयाञ्चकार, तान् १६

निर्भक्ष्यंश्च जगाद, मां साधारणगोचरं माऽकाष्टं । इत्थं भाव-

१७ वादिना विज्ञायाहेन कथितमिदं वाक्यं सिद्धं, यथा,

१८ . . . सेवको मम पश्यासौ वरयित्वा मया धृतः ।

मामकप्रेमपात्रं स मन्मनस्तुष्टिकारकं ॥

१९ मया तस्योपरिष्ठाच्च स्वात्माधिष्ठापयिष्यते ।

विचारस्य च संवादं जातिभ्यः स प्रदास्यति ॥

नैव कोलाहलस्तेन नोच्चशब्दः करिष्यते ।

राजमार्गेषु वा कोऽपि नैव श्रोष्यति तद्रवं ॥

२० प्रचुष्टोऽपि नलस्तेन नैव खण्डीकरिष्यते ।

निस्तेजा वर्त्तिका तेन न च निर्वापयिष्यते ॥

२१ इत्थं शेषे जयप्राप्तं विचारं सोऽभिन्येयति ।

करिष्यन्ति च तस्यैव नाम्नाशां परजातयः ॥

२२ तदानीमन्यो मूकस्यैको भूताविष्टो मनुष्यस्तस्य समीपमानित्ये,

स च तं स्वस्थं चकार, तेनान्यो मूकस्य स वाक्शक्तिं दृष्टिञ्च

२३ लेभे । ततः सर्वे जननिवहा आश्चर्यं मत्वाब्रुवन्, किमसौ दायू-

२४ दस्य पुत्रः ? फरीशिनस्तु तच्छ्रुत्वा जगदुः, निःसारयत्यसौ भूतान्

केवलं भूतराजस्य बेलसबूबस्य साहाय्येन नान्येन केनाप्युपायेन ।

२५ यीशुस्तु तेषां चिन्ता विज्ञाय तान् जगाद, उत्सीदन्ति सकलं

तद् राज्यं यद् भिन्नं स्वविरुद्धं, नाप्यवस्थास्यते सकलं तन्मगरं कुलं

२६ वा यद् भिन्नं स्वविरुद्धं । शैतानस्तेषु शैतान् निःसारयति स

तद् स्वविरुद्धं भिन्नं सञ्जातः, तेन तस्य राज्यं वा कथंमवस्था-

२७ स्यते ? तदर्थं यदि बेलसबूबस्तेन भूतान् निःसारयामि, युष्माकं

पुत्रास्तर्हि केन बान् निःसारयन्ति ? अतस्ते युष्माकं विचारयितारो

२८ भविष्यन्ति । यदि त्वीश्वरस्यात्मनाहं भूतान् निःसारयामि, तर्हि-

शरस्य राज्यं युष्मत्समीपमुपस्थितं । अथवा तस्य बलिष्ठस्य गेहं २९
प्रविश्य तस्य द्रव्याणि लोठयितुं मनुष्येण कथं शक्यते ? बलिष्ठं
तम् अग्रे न बद्ध्वा तत् कर्तुं तेन न शक्यं बद्ध्वा तु तस्य गेहस्थं
धनं तेन लोठयिष्यते । यो न मम सहायः स मम विरोधी, ३०
यश्च मया सार्द्धं न सञ्चिनोति स विकिरति ।

तद् युष्मानहं ब्रवीमि, क्षमिष्यते तु मनुष्याणां सर्वपापं सर्व- ३१
मिन्दा च आत्मनस्तु निन्दा मनुष्याणां न क्षमिष्यते । यस्तु मनुष्य- ३२
पुत्रस्य प्रतिकूलं वाक्यं व्याहरति तस्य क्षमिष्यते ; यस्तु पवित्र-
स्यात्मनः प्रतिकूलं वाक्यं व्याहरति तस्य नास्मिन् युगे न भविष्यति
युगे वा क्षमिष्यते । युष्माभिः सुवृत्ते कल्पिते सुफलान्यपि तस्य ३३
कल्पयितव्यानि, कुवृत्ते च कल्पिते कुफलान्यपि तस्य कल्पयितव्यानि
यतो फलेनाभिज्ञायते वृत्तः । भो कालसर्पान्वयाः, यूयं दुष्टाः, ३४
युष्माभिः सद्वाक्यानि व्याहर्तुं कथं शक्यते ? यतो हृदयस्याति-
पूरणमेव वक्त्रं व्याहरति । सुजनो हृदयात् सञ्चितसुधनात् सुवा- ३५
क्यानि निःसारयति, कुजनश्च कुधनात् कुवाक्यानि निःसारयति ।
युष्मांस्त्वहं ब्रवीमि, वचनस्थो न र्थकस्तेकैकस्य मनुष्यैः कथितस्योक्तं ३६
विचारदिने दातव्यं । यतस्त्वं स्ववाक्येभ्यो निर्दोषः स्ववाक्येभ्य एव ३७
दोषी वा कारिष्यसे ।

तदानीं शास्त्राध्यापकानां, फरीशिनाञ्च केचित्तं प्रत्यवदन्, भो ३८
गुरो, भवतो दूरेऽभिज्ञानं द्रष्टुमिच्छामः । स तु तान् प्रतिज्ज्ञाद, ३९
दुष्टो व्यभिचारी च वंशोऽभिज्ञानमनुसन्धत्ते, तस्मै तु भाववादिने
योचाहस्याभिज्ञानादन्यदभिज्ञानं न दायिष्यते । यतो योनाहो ४०
यथा दिनत्रयं रात्रित्रयञ्च यावत् तिमिरहरेऽवस्थितवान्, तथा
दिनत्रयं रात्रित्रयञ्च यावत् पृथिव्या उदरेऽवस्थास्यते ।

- ४१ नीनवीयनरा विचारे वंशेनैतेन सार्द्धमुत्पापयिष्यति तं दोषीकरिष्यन्ति च, यतो योनाहस्य घोषणे तै र्मनामि परावर्त्तितानि, पश्य त्वत्
- ४२ योनाहस्यमहत्तरेण केनाप्युपस्थितं । दक्षिणदिशो राज्ञी विचारे वंशेनैतेन सार्द्धमुत्पापयिष्यते तं दोषीकरिष्यति च, यतः सा श्लोमनो विज्ञानोक्तीः श्रोतुं पृथिव्याः प्रांन्तेभ्य आगतवती, पश्य त्वत् श्लोमनो महत्तरेण केनाप्युपस्थितं ।
- ४३ आत्मा परन्त्वऽर्चिर्मनुष्यान्निर्यानात् परं निरुदेकानि स्था-
- ४४ नानि पर्यटन् विश्रामं मृगयते न तु तं प्राप्नोति । स तदा वंदति जिगितोऽहं मामकाद् गेहाद् यस्मात् तत् पुनर्गच्छामि ।
- ४५ तत्रोपस्थाप्य तु स तत् शूलं मार्जितं शोभितञ्च पश्यति । गत्वा च स तदापरान् खतो दुष्टतरान् सप्तात्मनः स्वसङ्गिनः करोति, सर्वे च ते तत्र प्रविश्य निवसन्ति । अनेन मनुष्यस्य तस्यान्तिम-दशादिदशातो निष्कृष्टा भवति । दुष्टस्य वंशस्यैतस्यापि तादृशी दशा सम्भविष्यति ।
- ४६ स यावत् जननिवहेभ्योऽकथयत्, पश्य तावत् तस्य माता
- ४७ भ्रातरश्च वह्निस्तिष्ठन्तस्तेन संलपितुमैच्छन् । कश्चिच्च तं जगाद, पश्यतु, भवतो माता भ्रातरश्च भवतां संलपितुमिच्छन्तो वह्नि-
- ४८ स्तिष्ठन्ति । स तु तं संवाददातारं प्रतिजगाद, का मम माता ? के
- ४९ वा मम भ्रातरः ? स्वशिष्यानुद्दिश्य हस्ती प्रसार्य च स जगाद,
- ५० पश्यामी मम माता मम भ्रातरश्च । यतरे यः कश्चिन्मम स्वर्गस्थस्य पितुरिच्छं पालयति, स एव मम भ्राता भगिनी माता च ॥ १९ ॥

१३ चयोदशोऽध्यायः ।

१ वीजवपनदृष्टान्तः १० शिष्यैः साकं संस्नापः १८ शिष्याणां दृष्टान्ताद्येष्टापनं
 २४ श्यामाकदृष्टान्तः २१ सर्वपददृष्टान्तः २२ किञ्चिदृष्टान्तः २४ स्त्रीदृष्टमपि भविष्यद्-
 चमसिद्धिः २६ उक्तदृष्टान्तस्य व्याख्या ४४ निरुक्तघनदृष्टान्तः ४५ मुक्तिदृष्टान्तः
 ४७ व्यागहयमिच्छेपददृष्टान्तः ५१ शिष्यान् प्रति कथनं ५७ स्वकीयलोकैः स्त्रीदृष्ट्य
 न सम्मानस्य ।

तस्मिन्नेव दिने श्रीशु गेहान्निर्गत्य समुद्रतीर उपविवेश । १
 समीपागतेषु तु महत्सु जननिवहेषु स नौकामारुह्य तत्रोपविवेश, २
 कृत्वा जननिवहस्तु समतले तीरेऽतिष्ठत् । स तदा दृष्टान्तकथा- ३
 भिर्बहुं श्रुत्वा श्रुत्वा पञ्चानवतीति, पश्य वप्ता वीजानि वप्ता निर्जगाम ;
 वपनकाले तु पथपार्श्वे कतिपयवीजानि पतितानि विहङ्गमैश्चागत्य ४
 तानि खादितानि । पतितानि चापराणि कतिपयानि स्थलेषु ५
 पाषाणमयेषु, तत्र नाविद्यत मृत्तिका प्रचुरं तेषां कृते, मृत्तिकाया
 गभीरत्वस्याभावात् तान्याशु प्रकृष्टाणि, सूर्ये त्वष्ट्रसंस्थे दग्धानि ६
 मूलाभावाच्च शोषितानि । पतितान्यपराणि तु कण्टकेषु समीडि- ७
 तानि च कण्टकैर्दृष्ट्वा । अपराणि तत्तममृत्तिकायां पतित्वा फलं ८
 फलितवन्ति, कानिचिच्छतगुणं, कानिचित् षष्टिगुणं, कानिचिद्
 वा त्रिंशद्गुणं । शृणोतु यस्य श्रोतुं श्रोत्रे स्तः । ९

अनन्तरं शिष्याः समीपमागत्य तं पप्रच्छुः, कुतो भवान् १०
 दृष्टान्तकथाभिरमूनालपति? स तान् प्रतिजगाद, युष्मभ्यं स्वर्ग- ११
 राज्यस्य निगूढानां विषयाणां ज्ञानमदायि, अमुभ्यस्तु नादायि ।
 यतो यस्यास्ति, तस्मै दायिष्यते, तेन तस्योपचायिष्यते । यस्य १२
 तु नास्ति तस्य यदस्ति तदपि तस्माद्धारिष्यते । अतोऽहं दृष्टान्त- १३
 कथाभिरमूनालपामि, यतस्ते पश्यन्तोऽपि न पश्यन्ति, शृण्वन्तोऽपि
 च न शृण्वन्ति न वा बुध्यन्ते । तेषु च यिश्चाद्यादृष्टेयं भाववाणी १४
 सिध्यति, यथा,

• ओत्रैः संश्रुत्य युष्माभिर्बोधो नैवोपलभ्यते ।

सम्यग् दृष्ट्वा च युष्माभिर्नैव दर्शनमाप्स्यते ॥

१५ . . जातेरस्या यतो हेतोर्हृदयं स्थूलतां गतं ।

मन्दमेव स्वकर्णेषु वाचं शृण्वन्ति तज्जनाः ॥

विनिमीलितवन्तस्य स्वनेत्राणि नरा अमी ।

सर्वे ते लोचनैर्द्रष्टुं कर्णेः श्रोतुमनिष्कृताः ॥

यस्मात् ते हृदयेर्बुद्ध्या परावर्त्य मनांसि च ।

मत्तो रोगप्रतीकारं प्रयच्छीतुमसम्यक्ताः ॥

१६ . . युष्माकन्तु नेत्राणि धन्यानि यतस्तानि पश्यन्ति, कर्णास्य धन्या

१७ यतस्ते शृण्वन्ति । वस्तुतोऽहं युष्मान् सत्यं ब्रवीमि, बहवो भाव-

वादिनो धार्मिकाश्च द्रष्टुं वाञ्छितवन्तो युष्माभिर्यद्यहश्नते,

श्रोतुश्च युष्माभिर्यद्यच्छ्रयते, न तु तानि दृष्टवन्तो न वा

श्रुतवन्तः ।

१८ तद् युष्माभिः श्रूयतां तस्य वस्तु दृष्टान्तकथा । यदा कश्चिद्

१९ राज्यस्य वाक्यं शृण्वन् न बुध्यते दुष्मात्मा तदागच्छ तस्य हृदये

२० यदुप्तं तदपहरति । मनुष्यः स एव लब्धवीजः पथपार्श्वे । स्थलेषु

पाषाणमयेषु लब्धवीजः स एव यो वाक्यं शृणोति तूर्णञ्च सानन्दं

२१ शृणाति, स तन्तरे निर्मूलोऽतः क्षणस्थिरः, तत् तत्क्षणं स्मरति

२२ पुनर्जाते क्लेशे वाक्यकृत उपद्रवे वा । कण्टकेषु लब्धवीजः स एव

यो वाक्यं शृणोति फलत्वेतस्य युगस्य भावनया धनस्य मायया च

२३ वाक्यं तत् सम्पीड्यते निष्फलञ्च जायते । उत्तममृत्तिकायां लब्ध-

वीजस्य स एव यो वाक्यं शृणोति बुध्यते च । स च फलवान्

भवति, कोऽपि शतगुणं, कोऽपि षष्टिगुणं, कोऽपि वा त्रिंशद्गुणं

फलमुत्पादयति ।

यमन्तरं स तेभ्योऽन्यां दृष्टान्तकथां कथयामास, स्वर्गराज्यं २४
 तेनैव मनुष्येणोपमेयं यः स्वर्चेत्तु सुवीजस्रवाप । निद्राणेषु तु २५
 जनेषु तस्य शत्रुरासत्य गोधूमानां मध्ये श्यामाकवीजान्युष्मा
 प्रस्थितः । ततस्तृणानि यदा प्रहृष्ट्य फलवन्त्यभवन् तदा श्यामाका २६
 अपि प्रत्यक्षा अभवन् । दासास्ततो गृहस्वामिनः समीपमागत्य २७
 जगदुः, प्रभो, अपि चेत्तु भवन् किं सुवीजानि नोप्तवान्? तदस्य २८
 श्यामाकाः, कथमेतत्? स तान् जगाद, केनचिच्छत्रुणा मनुष्येणैदं
 कृतं । दासास्तं पुन जगदुः, अभिमन्यते भवता यद् वयं गत्वा
 तान् सङ्गृहीष्यामः? स त्वब्रवीत्, मैवं यतः श्यामाकान् सङ्गृह्णन्तस्तेः २९
 सह गोधूमानुन्मूलयिष्येति विभेमि । शस्त्रच्छेदनं यावदुभयोरेकत्र ३०
 वृद्धिं सृष्ट्वं । शस्त्रच्छेदनकालेऽहं तच्छेत्तुनिदमाज्ञापयिष्यामि,
 श्यामाकान् प्रथमं सङ्गृह्य दाहनार्थं कूर्चैर्वध्नीत, गोधूमांस्तु मम
 कुशले निधत्तेति ।

स तेभ्योऽपरां दृष्टान्तकथां कथयामास, स्वर्गराज्यं शर्षपवीजेन ३१
 तेन सदृशं यदादाय कश्चिन्मनुष्यः स्वर्चेत्तु उवाप । सुद्रुतमं तत् ३२
 सर्व्ववीजेषु, वृद्धा पुनः शकेभ्यो वृहद् भवति वृक्षो जायते च,
 ततो विहायसो विहङ्गमा आगत्य तस्य शाखासु निवसन्तीति ।

स तानपरां दृष्टान्तकथां जगाद, स्वर्गराज्यं किण्वेन तेन ३३
 सदृशं यत् कयाचिद् योषितादाय गोधूमचूर्णानां द्रोणत्रयप-
 रिमितानां मध्ये निष्ठुतं येन च परिणामे सञ्जातं तत्साकल्यं
 किण्वभरति ।

सर्व्वमेतद् श्रीशु दृष्टान्तकथाभिर्जननिवहान् जगद, दृष्टान्तं ३४
 विना च स तेभ्यः किञ्चिन्नाकथयत् । इत्थं भाववादिन इयमुक्तिः ३५
 सिद्धिं गता, यथा,

अहं दृष्टान्तवाक्ये हि व्यादास्यामि मित्रं सुखं ।

आजगत्सृष्टितो गूढा व्याहरिष्याम्यहं कथाः ।

- ३६ . तदानेन यीशु जैननिवहान् विमृज्य गृहमाजगाम, तस्य
 शिष्याश्च तत्समीपमागत्य जगदुः, भवानस्मान् चेचस्थानां श्यामा-
 ३७ कानां दृष्टान्तकथां बोधयितुमर्हति । स ततस्तान् प्रत्यब्रवीत्,
 ३८ सुवीजानां वप्ता मनुष्यपुत्रः, चेचञ्च जगत्, सुवीजानि च राज्यस्य
 सन्तानाः । श्यामाकास्तु दुष्टात्मनः सन्तानाः, तदप्ता च शत्रु
 ३९ दिव्यावतः । शस्यच्छेदनकालस्य युगान्तः, केतारस्य स्नेर्गदूताः ।
 ४० अतो यथा श्यामाकाः सङ्गृह्यन्ते वक्रौ च निर्दह्यन्ते, तथैव
 ४१ युगान्ते सम्भविष्यति, मनुष्यपुत्रः स्वदूतान् प्रहेष्यति, ते च तस्य
 ४२ राज्यस्य मध्यात् सर्वाणि विघ्नान्यधर्माचारिणस्य सङ्गृह्य वक्रिमय-
 चुक्षुः निचेष्टयन्ति, तत्र रोदनं दन्तैर्दन्तघर्षणञ्च सम्भविष्यतः ।
 ४३ धार्मिकास्तदा स्वपितृराज्ये सूर्यवद् विराजिष्यन्ते । शृणोतु यस्य
 श्रोतुं श्रोत्रे क्षतः ।

- ४४ पुनः स्वर्गराज्यं चेच निष्कृतेन तेन धनेन सदृशं यदासाद्य
 कश्चिन्मनुष्यो. निष्कृत्य निजानन्दक्याद् गत्वा सर्वस्वं विक्रीय चेचं
 तत् क्रीणीते ।

- ४५ पुनः स्वर्गराज्यं सुक्ताः समीचीनाः अनुसन्दधानेन वणिजा
 ४६ तेन सदृशं, येन महामूल्यैका सुक्तासादिता, प्रस्थाप्य च सर्वस्वं
 विक्रीय सा क्रीता ।

- ४७ पुनः स्वर्गराज्यं समुद्रे निक्षिप्तेन सर्वविधान् तोयचरान् सङ्गृह्य-
 ४८ तानाद्येन सदृशं । पूर्णं च सति तस्मिन्नानायिभिस्तन्तीरमानीय
 तत्रोपविश्य समीनाः पात्रेषु सङ्गृहीताः कुक्षिताश्च वह्निर्निक्षिप्ताः ।
 ४९ युगान्ते तादृशं सम्भविष्यति, स्वर्गीयदूता आगत्य धार्मिकाणां

मथ्यतो दुष्टान् पृथक्कृत्य वक्रिमयचक्षुष्यां निक्षेप्यन्ति, तच्च रोदनं ५०
दन्तैर्दन्तघर्षणञ्च सम्भवित्यतः ।

यीशुस्तान् पप्रच्छ, बुद्धं किं युष्माभिरेतत् सर्व्वं ? ते तं जगद्दुः ५१
बुद्धं, प्रभो । तदा स तानब्रवीत्, अतो यः कश्चिच्छास्त्राध्यापकः ५२
स्वर्गराज्यस्य कृते श्रितितः स स्वभाण्डागाराद् द्रव्याणि पुराणानि
नवीनानि चाहरता गृहस्वामिनी सदृशः ।

समाधेयता दृष्टान्तकथा यीशुः स्थानात् तस्मात् प्रतस्थे । ततः ५३
स स्वदेशमोगत्य तत्रत्यजनानां समाजगृहे तेभ्यः शिष्यां दातुं ५४
प्रावर्तत, तेन च त आश्चर्य्यं मत्वावदन्, कुतोऽसावीदृशज्ञानम्
ईदृशप्रभाववैभवञ्च लब्धवान् ? नाभावस्मदीयतत्त्वः पुत्रः ? नामुष्य ५५
मातु नाम मरियमिति ? भ्रातृणाञ्च नामानि याकोबो योषिः
शिमोनेो यिहूदाश्चेति ? नामुष्य भगिन्योऽपि सर्व्वा विद्यन्तेऽत्रा- ५६
स्मन्मध्ये ? तत् कुतोऽसुनालम्भि सर्व्वमेतत् ? इत्थं ते तस्मिन् ५७
खलिताः । यीशुस्तु तान् जगाद, नान्यत्र कुत्रापि भाववादिनो-
ऽसम्माननं, केवलं तस्य स्वदेशे खकुले च । तेषामविश्वासवशाच्च ५८
तेन तत्र प्रभावसिद्धानि कर्माणि बहूनि न चक्रिरे ॥ १३ ॥

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ अवगाहयितुं योहनस्य वधः ११ पक्षपुत्रद्वयमीनैः पक्षघट्टाणां पुंसां भोजनं १२
सागरोपरि खीष्टस्य पङ्कजां गमनं १३ भूरिलोकानां निरामयत्वञ्च ।

तस्मिन् काले चतुर्थीशाधिपति हेरोदो यीशोः स्थातिं श्रुत्वा १
खदासान् जगाद, असाववगाहयिता योहनः, मृतानां मध्यादुत्थितः २
सः । अतो हि प्रभाववैभवं तस्मिन् स्वकार्य्यं कुरुते । तद्यथा ३
हेरोदः स्वभ्रातुः फिलिपस्य भार्याया हेरोदिषाभिधायाः कृते
योहनं धृत्वा बद्धा च कारार्यां निहितवान् । यतो योहनसामुवदन्, ४

५. न विधेयं भवता तस्याः पतित्वं । तं हन्तुकामस्तु स जननिवहाद-
 ६ विभेत्, यतः सर्वे तं भाववादिनममन्यन्त । हेरोदस्य जन्मदिनेत्यत्रे
 ७ तु हेरोदियाया दुहिता सभामध्ये नृत्यन्ती हेरोदायारोचत । स
 च सशपथं प्रत्यज्ञासीत्, किमपि यत् त्वं याचिष्यसे तदेवाहं तुभ्यं
 ८ दास्यामि । तदा सा स्वमात्रा प्रवर्त्तिता जगाद, अवगाहयितु
 ९ योहनस्य शिरः स्थाले निधायान्न मञ्चं ददातु । अनेन राजाज्ञोचीत्
 १० शपथानां कृते सहभोजिनश्चापेक्ष्य तु तस्य दानमादिदेश प्रेष्यञ्च
 ११ प्रहित्य कारायां योहनस्य शिरश्छेदयामास । स्थाले निहितमा-
 १२ नीतञ्च तस्य शिरो दत्तञ्च तद् बालाद्यै, उपहतञ्च तथा स्वमातुः
 १३ समीपम् । ततः परं शिष्यास्तस्यागत्य शवमादाय शवागारे निदधुः,
 १४ यीशोः समीपमागत्य च तस्मै संवादं निवेदयामासुः ।
 १५ तदाकर्ण्य यीशुस्तस्मात् स्थानात् प्रस्थाय नौकया निर्जनं स्थानं
 १६ किञ्चन निवृत्तं जगाम, जननिवहास्तु तच्छ्रुत्वा नगरेभ्यो निर्गत्य
 १७ स्थलमार्गेण तमनुव्रजः । यीशुस्तदा वहिरागत्य महान्तं जननिवहं
 १८ दृष्ट्वानुचकम्बे चकार च निरामयान् तेषां मध्ये रोगिणः । सन्ध्या-
 १९ यान्नूपस्थितायां तस्य शिष्यास्तत्समीपमागत्य जगदुः, स्थानमेत-
 २० न्निर्जनम् आगतञ्च दिनावसानं, तद् विष्टज्यन्तां भवता जननिवहा
 २१ ययामी यामान् गत्वा खाद्यानि स्वार्थं क्रीणीयुः । यीशुस्त तान्
 २२ जगाद, तेषामपगमनमनावश्यकं, यूयं वितरत तेभ्यो भक्ष्याणि ।
 २३ ते तमश्रुवन्, पूपान् पञ्च मीनौ च द्वौ विहायुःसम्प्रकमच किमपि
 २४ नास्ति । स तान् जगाद, तानेवात्र मदन्तिकमानयत । ततः स
 २५ जननिवहान्तं शिष्योपर्युपवेशनमादिदेश, तान् पूपान् पञ्च मीनौ
 २६ च द्वौ वादाय स्वर्गं प्रत्यूह्यदृष्टिं कृत्वाशीर्वाचनं चकार, ततः
 २७ पूपान् भक्ष्वा शिष्येभ्यो ददौ, ते च जननिवहेभ्यो ददुः । भुङ्क्वा च

सर्वे तदपुः । भग्नानामग्नानां शेषेण च ते दादशउत्सुकान् पूरयि-
त्वाददुः । योषितो बालकाश्च विहाय भोक्तारस्ते प्रायेण पुरुषाः २१
पञ्चसहस्राण्यसन् ।

अनन्तरं यीशुः शिष्यास्तत्त्वेण नैकामारोह्य तावदात्मनः २२
प्राक् पारं गन्तुं सायहमादिदेश, स यावत् जननिवहं विस्तृजति ।
जननिवहं विस्तृज्य स निभृतं प्रार्थनार्थं गिरिमारोहं च । तत् २३
सन्ध्यायाः परं स तत्राशीदेकाकी, तदा तु मध्यसमुद्रं नौरुर्ध्वं- २४
भिराहन्त्यतः यतो वायुरासीत् प्रतिकूलः । यामे तु यामिन्यास्तुर्थे २५
यीशुस्तेषां समीपं गन्तुकामः समुद्रेपर्यव्रजत्, शिष्यास्तु तं समु- २६
द्रेपरि व्रजन्तं दृष्ट्वादविजन्त चासाक्षुक्शुश्रुञ्चाक्ता प्रतिक्रियासा-
विति । यीशुस्तु तत्त्वेण तानालयाब्रवीत्, आश्चमितं, अहमेवः, २७
मा भैष्ट । पित्रस्तेदा तमन्वब्रवीत्, प्रभो भवानेव चेत्, तर्हि २८
तोयोपरि भवतोऽन्निकं मम गमनमनुमन्यतां । स जगाद, एहि । २९
ततः पित्रो नैकातोऽवरुह्य यीशोः समीपगमनार्थं तोयोपर्यव्रजत् ।
वायुंन्तु बलवन्तं दृष्ट्वाविभेत्, निमज्जितुमारभ्य च सुक्रोश, प्रभो ३०
मां तारयतु । यीशुस्तत्त्वेण हस्तं प्रसार्य तं दधार जगाद च, भो ३१
स्तोकविश्वासिन्, किमर्थं समश्रयाः ? ततस्तयो नैकामारुढयो ३२
वायुः श्रान्नाम नैकास्यजनास्यागत्य प्रणिपत्य च तं जगदुः, सत्यं ३३
भवान् ईश्वरस्य पुत्रः ।

तरिलिख्यं ते-प्रदेशे गिनेवरतास्य उपतस्थिरे । स्थानस्य तस्य ३४
नराश्च तमभिज्ञाय-कृत्तं जनपदं जनान् प्रह्रित्यास्तस्थान् जगुष्यान् ३५
सर्वीस्तस्य समीपमानाययामासुः प्रार्थयाश्चक्रिरे च ते तेषां कृते ३६
तदीयवस्त्रप्रलम्बकस्य स्पर्शनानुमतिमेव, तेहस्य तावन्तो यावन्तः
स्पर्शनं चक्रुः ॥ १४ ॥

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ श्लाघाध्यापकान् फरीशिनश्च प्रति भर्त्सनं १० मनुजानामभेद्यत्वेतुनिर्णयः
 ११ कस्याश्चन कनानीयणोषितः कन्यायाः स्वास्थी १२ बङ्गलोकानां स्वास्थी
 १३ सप्तपुत्रपत्नीनेन चतुःसहस्रपुत्रां भोजनम् ।

१* तदा यिरूशलेमत आगताः शास्त्रीध्यापकाः फरीशिनश्च
 २ यीशोरनिकमुपस्थाप्य जगदुः भवतः शिष्याः कथं प्राचीनानां पर-
 ३ म्परागतां शिष्यां लङ्घयन्ति ? यतस्ते भोजनकाले हस्तान् न प्रचा-
 ४ लयन्ति । स तु तान् प्रतिजगाद, यूयमपि कथं युष्माकं पर-
 ५ म्परागतशिष्यायामनुरागवशाद् ईश्वरस्याज्ञां लङ्घयथ ? यत ईश्वर
 ६ इदमाज्ञापयामास, त्वं स्वपितरं स्वमातरञ्च सम्मन्यसेति, अपि च,
 ७ यः स्वपितरं मातरं वा शपेत् स बन्धो भविष्यतीति । यूयन्तु
 ८ वदथ, यः स्वपित्रे स्वमात्रे वा कथंयति मत्तो यद्दानेन तवोप-
 ९ कारः समभविष्यत् तदीश्वरायोपहृतमित्यादि ; स्वपितरं स्वमातरं
 १० वेत्यं स न कथञ्चन सम्मन्यते । स्वशिष्यायां परम्परागतायामनु-
 ११ रागाद् इत्थं युष्माभिरीश्वरस्याज्ञां वर्धयिष्यति । भो कपटिनः,
 १२ युष्मानधि यिशयाहः समीचीनामिमां भावार्थं कथितवान्,
 १३ यथा,

८ मनुष्याः सकला एत आयान्ध्यास्यै मन्दन्तिकं ।

अधरैरेव सम्मानम् आचरन्ति च मां प्रति ।

किन्त्वन्तःकरणं तेषां मत्तो दूरमेवस्थितं ॥

९ अलीकार्थन्विमे सर्वे मम कुर्वन्ति सेवनं ।

धर्माश्लिष्टलेभैव शिष्यन्तो नृणां विधीन् ॥

१० .. अन्तरं स जननिवहं स्वसमीपमाह्वय जगद, अत्र युष्माभि

११ बुध्यतां । यन्मुखं प्रविशति न तन्मनुष्यमश्लीकरोति । अतः

मुखान्निःसरति तदेव मनुष्यमशुचीकरोति । तस्य शिष्यास्तदो- १२
 षागम्य जगदः, अपि ज्ञायते भवता यद् वाक्यं तच्छ्रुत्वा फरी-
 शिनः स्खलिता इति? स तु प्रतिजगाद, उन्मूलयिष्यते यः १३
 कश्चिद् वृजो मम पित्रा न रोपितः । यूयममून् परित्यजत, १४
 तेऽन्धानामन्धाः पथप्रदर्शकाः । अन्धस्येदन्धं नयेत्, तर्ह्युभौ गर्ते
 पतिस्यतः । पित्रस्तु तं प्रतिजगाद, भवानस्मानुपमां तां बोधयितु- १५
 मर्हति । यीशुस्तदाब्रवीत्, यूयं किमधुनाप्यबोधाः? युष्माभिरधु- १६
 नापि किं न बुध्यते यद् यत् किञ्चन सुखं प्रविशति तदुदरमा- १७
 श्रयति शौचकूपे च निरस्यते, यत्तु मुखान्निःसरति, तद्दृढया- १८
 स्त्रिरेति, तदेव च मनुष्यमशुचीकरोति । यतो हृदयात् कुतर्का १९
 जरहत्या परदारगमनं व्यभिचारस्यौर्यक्रिया मृषासाध्यं धर्मनिन्दा
 च बह्वृशो निःसरन्ति । एतान्येव मनुष्यमशुचीकुर्वन्ति, नाशुचीक- २०
 रोति पुन मनुष्यमप्रचालिते हस्तैराहारकरणम् ।

स्थानात् तस्मात् प्रस्थाय यीशु जंगाम प्रदेशं सौरासीदोनयोः । २१
 पश्य च कनानीया काचिन्नारी तत्परिसीमतो निर्गत्य तमुद्दिश्य २२
 क्रोशन्ती जगाद, प्रभो दायूदस्य सन्तान, मामनुकम्पतां । दुहिता
 मम भृतावेशवशाद् अतीव क्षिप्यते । स तु तां प्रत्यवादीनैकमपि २३
 वाक्यम् । शिष्याः पुनस्तस्यान्तिकमुपस्थाय, प्रार्थयमाना अब्रुवन्,
 विस्तृतजलमूम, यतः सास्त्राकं पश्चात् क्रोशति । स तदा प्रतिजगाद, २४
 प्रहितोऽहं केतलमिस्त्रायेलकुलस्य हारितान् मेघान् प्रति नापरं
 प्रति । सा तु तमुपागम्य प्रणिपपात जगाद च, प्रभो, समोप- २५
 करोतु । स प्रत्यवादीत्, न भद्रं भक्ष्यं बालकानां हृत्वा शूनाम- २६
 भिसुखं तत् प्रक्षेपेत् । सानेन जगाद, सत्यं प्रभो, यत् श्वानः २७
 स्वामिनां भोज्यमश्नाद् भ्रंशतीर्भक्ष्यफेलीः खादन्ति । यीशुस्तदा २८

तां प्रत्यवादीत्, भो नारि, महांस्त्वव विश्वासः, सम्भवतु तथा तव
यथाभीष्टं । निरामयाभृच्च तस्या दुहिता तस्मादेव दण्डात् ।

२६ . स्थानात् तस्मात् प्रस्थाय यीशु गालीलीयसमुद्रस्य तटमा-

२७ गत्य पर्वतमारुह्य तत्रोपविवेश । महान्तो जननिवहास्य खञ्जान्

अन्धान् मूकान् हीनाङ्गान् अपरांश्च बहून् सार्द्धमानीय योशो-

२८ खरणसमीपे निश्चित्तिपुः, स च तान् निरामयांश्चकार । इत्थं

मूकान् भाषमाणान्, हीनाङ्गान् स्वस्थान्, खञ्जान् पर्यटतो-

ऽन्धांश्च प्राप्तदृष्टीन् निरीक्ष्य जननिवहा विश्रयं गवेस्तायेलस्येश्वरं
'तुष्टुवुः ।

२९ अनन्तरं यीशुः शिष्यान् स्वसमीपमाह्वय जगाद, मनुष्येभ्येतेषु

कारुण्यं ममोत्पद्यते, यतस्त आदिनत्रयान्मम सन्निधाववतिष्ठन्ते
भक्ष्यन्तु । तेषां किमपि नास्ति । मार्गे ते मूर्च्छां यास्यन्तीति

३० भयादहं तान् अकृताहारान् विस्मृष्टुं नेष्कामि । तदा शिष्यास्त-

मूचुः, कुतोऽस्माभिर्लभ्याः स्थानेऽत्र निर्जने तावन्तः पूपा यैर्जन-

३१ निवहमीदृङ्महान्तं तर्पयिष्यामः ? यीशुस्तान् पप्रच्छ, पूपाः कति

३२ युष्माकं विद्यन्ते ? ते जगदुः सप्त स्वर्ग्ये मत्स्याश्च चुट्टाः । ततः स

३३ जननिवहान् भुज्युपवेशनमाज्ञापयामास, तांश्च सप्तपूपान् मत्स्यां-

श्चादाय धन्यवादवाचनपूर्वकं भुङ्क्ता स्वशिष्येभ्योऽददात्, ते च

३४ मनुष्येभ्योऽददन् । ततः सर्वे भुङ्क्ता दृप्तवन्तो भग्नान्गानां शेषेण च

३५ सप्तपेटकान् पूरयित्वादिरे । योषितो बालकांश्च किदाय भोक्ता-

रस्ते पुरुषास्तुःसहस्राणामनं ।

३६ अनन्तरं स जननिवहान् विस्मृज्य नौकामारुह्य मगदलायाः

सीमानमागमत् ॥ १५ ॥

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ फरीशिनाम् अभिज्ञानचेष्टनं ५ शिवाकिस्त्रमधि सावधानतोपदेशः १२ अधिस्त्रीहं
जवानामभूमितिः पिशाङ्गीकारः २१ स्त्रीष्टापनसूतिप्रकाशनं पितृभ्रति तिल-
स्तरश्च २४ स्वपञ्चाङ्गमिति सुपदेशनश्च ।

तदा फरीशिनः सद्दूकिनाञ्च तस्यान्तिकमागत्य तं परीक्षमाणा १
भगनात् अभिज्ञानस्य कस्यचित् प्रदर्शनं ययाचिरे । स तु तान् प्रति- २
जनाद, सन्ध्यायामुपस्थितायां यूयं वदथ, सुदिनं, यतो भात्याकाशो
रक्तवर्णः । प्रातश्च वदथ, वात्याद्य, यतो भात्याकाशो मलिनो रक्त- ३
वर्णश्च । भो कपटिनः, यूयम् आकाशस्य रूपं निर्णेतुं जानीथ, न
शक्नुय किं कालानामभिज्ञानानि निर्णेतुं? दुष्टो व्यभिचारी च ४
वंशोऽभिज्ञानमगुसन्वत्ते, तस्मै तु भाववादिनो योनाहस्याभिज्ञाना-
दन्वदभिज्ञानं न दायिष्यते । अनन्तरं स तान् विहाय प्रतस्थे ।

ततः परं शिष्याः पारमागत्य पूपानादातुं विस्मताः । यीशुस्तु ५
तानब्रवीत्, यूयमालोच्य फरीशिनां सद्दूकिनाञ्च किण्वतः सावधाना ६
भवत । अनेन ते मिथो विचारयन्तो जगदुः, अस्माभि र्थत् पूपा ७
भादत्ता इति । यीशुस्तु तज्ज्ञात्वा तानब्रवीत्, भो स्त्रोक्विश्वा- ८
सिनः, युष्माभिः पूपा भादत्ता इत्येवं कथं मिथो विचारयथ ?
अधुनापि किं न बुध्यते ? अपि न स्मरथ किं पञ्चसहस्रेषु तान् ९
पञ्चपूपान् सन्ध्याङ्गकसङ्ख्याञ्च, चतुःसहस्रेषु च तान् सप्तपूपान् १०
सन्ध्यापेटकसङ्ख्याञ्च ? युष्माभिः कथं न बुध्यते यत् फरीशिनां ११
सद्दूकिनाञ्च किण्वतो युष्माभिः सावधानैर्भवितव्यमित्येतदधि मया
कथितं न पूपानधीति ? तदा तैस्तस्योक्तेस्तात्पर्यमित्येवमंबाधि १२
यदस्माभिः फरीशिनां सद्दूकिनाञ्च शिवातः सावधानैर्भवितव्यं न
तु पूपस्य किण्वत इति ।

१३ ततः परं यीशुः कैसरिया-फिलिप्पाः सन्निकटं प्रदेशमागत्य
स्वशिष्यानप्रवृत्तः, मनुष्यपुत्रो योऽहं, सोऽहं क इत्यधि किं वदन्ति

१४ मानवाः ? ते प्रत्यूचुः, केचिद् वदन्ति, भवान् अवगाहयिता
योहनः, अपरे वदन्ति, भवान् एलियः, अन्ये च वदन्ति, भवान्

१५ यिरमियाहोऽथवा भाववादिनामन्यतमः कश्चिदिति । स तान्

१६ जगाद, कोऽहमित्यधि यूयमेव वा किं वदथ ? शिमेनः पित्रस्तद्वा
प्रतिजगाद, भवान् सोऽभिषिक्तः पुरुषो जीवनमयस्त्रेश्वरस्य पुत्रः ।

१७ यीशुः प्रतिवदन् तं जगाद, भो योनाःपुत्र शिमेन, धन्यस्त्वं
यतो न रक्तमांसाभ्यां तुभ्यमिदं व्यक्तीकृतम्, अपि तु मम स्वर्गस्थेन

१८ पित्रैव । अहञ्च त्वां ब्रवीमि, त्वं पित्रः (पाषाणः), पाषाणस्यैतत्स्रो-

१९ परि चाहं मम मण्डलं प्रतिष्ठापयिष्यामि, पातालस्य गोपुराणि

२० च नृ तस्याः प्रभविष्यन्ति । तुभ्यच्चाहं स्वर्गराज्यस्य कुञ्जिकां दास्यामि,
किमपि यत् त्वं मेदिन्यां भन्यसि स्वर्गे तद् बद्धं स्यास्यति,

२१ यद्यपि च त्वं मेदिन्यां मोक्ष्यसि स्वर्गे तन्मुक्तं स्यास्यति । स
तांस्तदादिदेश, कस्मैचिदपि युष्माभिर्न कथयितव्यं यदहं सोऽभि-
षिक्तः पुरुष इति ।

२२ ततो यावद् यीशुः स्वशिष्येभ्यो दर्शयितुमारभे यदहं यिरू-
शलेमं गत्वा प्राचीनैर्मुख्ययाजकैः शास्त्राध्यापकैश्च पचुरं क्रोधं
भोक्ष्ये घामिष्ये च तृतीये दिने तु पुनस्त्यास्यामीत्युपयुक्तं ।

२३ पित्रोऽनेन तं निश्चितं नीत्वा भर्त्सयितुमारभ्याव्रवीत्, ईश्वरो
भवन्तमनुकम्पतां, प्रभो, दंष्ट्रा सा भवतः कदापि न भविष्यति ।

२४ स तु परावृत्त्य पित्रं जगाद, मत्तोऽपसर, शैतान, त्वं मम स्वस्व-
वहेतुः, यतस्त्वया मानवं चिन्तयिषि नेश्वरीयम् ।

२५ यीशुस्त्वदा स्वशिष्यान् जगाद, कश्चिच्चन्मामनुगन्तुमिच्छति, स

तर्ह्यात्मानं प्रत्याख्यातु, स्वकृशमाददातु मामनुव्रजतु च । यतो २५
 यः कश्चित् स्वप्राणान् रिरचिषति स तान् हारयिष्यति, यस्तु
 मदर्थं स्वप्राणान् हारयति स तान् लप्स्यते । यतो मनुष्यः कृत्स्नं २६
 जगत् लब्ध्वा यदि स्वप्राणैर्वञ्चरते, तर्हि तस्य हितं वा किं
 भवति ? स्वप्राणानां किं वा निष्कृत्य मनुष्यो दास्यति ? यतः २७
 स्वीयद्रुतैः सह मनुष्यपुत्रः स्वपितुः प्रतापेनागमिष्यति, तदा च स
 प्रत्येकं तदाचारारुरूपं फलं दास्यति । युष्मानहं सत्यं वदामि, २८
 विद्यन्तेऽत्र तिष्ठतां मध्ये केऽपि जना ये मनुष्यपुत्रं स्वराज्यान्वित-
 मागच्छन्तं न दृष्ट्वा मृत्युं नास्वादयितव्यः ॥ १६ ॥

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ छीष्टस्यान्यमूर्तिधारणं ८ एतन्निधिमधि कथनं १४ अपकारिणः स्वास्यां १९ लघ्वन्तुं
 प्रकाशनं २४ करं दातुं चित्रकरणं ।

ततः परं दिनेषु षट्स्वतीतेषु यीशुः पित्रं याकोबं तस्य १
 सहोदरं योहानश्च सार्द्धं नीत्वा निश्चतं गिरिमुच्चं कस्मिदारुरोह,
 रूपान्तरीबभूव च तत्र तेषां समन्तं, तस्यास्य तदा सूर्यवद् २
 व्यराजत वसनानि च तस्य दीप्तिवत् सितान्यभवन् । पश्चापि च ३
 मोशिरैलियश्च तैः संलपन्तौ तेभ्यो दर्शनमददतुः । पित्रस्तदा ४
 यीशुं प्रत्यब्रवीत्, प्रभो, भद्रमस्माकमत्रावस्थानं । भवांस्तेदमिष्यन्ते,
 तर्ह्यस्माभिरचोदजानि त्रीणि निर्मायिष्यन्ते एकं भवदर्थम् एकं
 मोश्वर्धम् एकमेलियार्थम् । पश्य च तस्मिन्निस्त्रं ब्रुवाणे दीप्र एको ५
 मेघस्तेषामुपरि कायां ददौ, पश्चापि त्र मेघस्य तस्य मध्याद्
 वाणीयमुदभूत, अयं मम प्रियः पुत्रः, अस्मिन्नहं प्रीतः, अस्य वर्षाधि
 युष्माभिः श्रूयन्तामिति । एतच्छ्रुत्वा शिष्या अधोमुखाः पतित्वातीव ६

- ७ विभुः । तदा यीशुः रूपागत्य तानब्रवीत्, उत्तिष्ठत, मा भैष्ट । ततस्ते
 ८ लोचनान्युन्मील्य केवलं यीशुं विहाय नापरं कमपि ददृशुः ।
 ९ ततः परं तेषु पर्वतादवरोहत्सु यीशुस्तपनिदमादिदेश, मनुष्य-
 पुत्रो यावन्मृतानां मध्यान्नेत्तिष्ठति, तावद् दर्शनमिदं यूयं
 १० कस्मैचिन्मा कथयतेति । तदा तस्य शिष्यास्तमपृच्छन्, प्रथमम्
 ११ एलियेनागन्तव्यमिति शास्त्राध्यापकैः कथमुच्यते ? यीशुस्तु तन्
 प्रतिजगाद, एलियः प्रथममागत्य सर्वं प्रतिसंस्करिष्यतीति सत्यं,
 १२ युष्मांस्त्वहं ब्रवीमि, इति पूर्वमेलिय आगतवान्, मनुष्यास्तु तं नाभि-
 ज्ञाय तं प्रति तत्तत् कृतवन्तो यद्यदैच्छन्ते । तादृशं मनुष्यपुत्रेणापि
 १३ तेभ्यो दुःखभोगो लभ्यते । शिष्यैस्तदा बोधि यत् सोऽस्मान्
 १४ अवगाहयितुं यौहनस्य कथामुक्तवानिति ।
 १५ ततस्तेषु जननिवहस्यान्तिकमार्गतेषु नरः कश्चित् तत्समीप-
 १५ सुपस्थाय तं संजानुपातं जगाद, प्रभो, मम पुत्रमनुकम्पतां यतः
 स चन्द्राहतोऽतीव क्लिश्यते च । स हि भूयो वक्रौ भूयस्य तोये
 १६ पतति । स च मया भवतः शिष्याणां समीपमानीतः, ते तु तं
 १७ स्वस्थं कर्तुं नाशक्नुवन् । यीशुरनेन प्रत्यवादीत्, ये अविश्वासिन्
 उन्मार्गगामिंश्च वंश, कियन्तं वा कल्लं स्थातव्यं मया युष्माभिः
 सार्द्धम् ? कियन्तं वा कालं सोढव्या यूयं मया ? बालकं तु
 १८ मदन्तिकमत्रानयत । ततो यीशुस्तं भर्त्सयामास भूतस्य स तस्मा-
 १९ त्त्रिःसप्तर, दण्डाच्च तस्माद् यावद् बालकः स स्वस्थोऽभूत् । ततः
 परं शिष्या निभृते यीशोः समीपमागत्य तं पप्रच्छुः, किमतः
 २० कारणं यद्दस्माभिः स भूतां निःसारयितुं नाशक्यत ? यीशुस्तान्
 प्रतिजगाद, युष्माकमविश्वासस्तत्र हेतुः । यतोऽहं युष्मान् सत्यं
 ब्रवीमि, सति विश्वासे युष्माकं सर्वपवीजमिदं यूयं सेदुं पर्वतं

वदस्य, त्वमतोऽपसरन्नदो याहीति, तर्हि सोऽपसरन् यास्यति
किमपि च न भविष्यति युष्माभिरशक्यं । परन्वेतज्जातीयो भूतो २१
न निःसार्यते प्रार्थनोपवासाभ्यामन्येन केनाप्युपायेन । .

ततः परं गालीले तेषां परिभ्रमणकाले यीशुस्नाम् अभ्रवीत्, २२
मनुष्यपुत्रो मनुष्याणां हस्तेषु समर्पयिष्यते ते च तं हनिष्यन्ति २३
तृतीये दिने स पुनरुत्थास्यति च, अनेन तेऽतीव शोकाकुला बभूवुः ।

तेषु तु कफरनाहममागतेष्वर्द्धशेकलमानानां सुद्राणामादा- २४
यिनः पित्रस्य समीपमुपस्थाय जगदुः, न दीयते किं युष्माकं
गुरुणा करो मन्दिरार्थकोऽर्द्धशेकलमानः? सोऽब्रवीत्, दीयते ।
गृहं प्रविष्टे तु तस्मिन् यीशुस्तस्य कथनमप्रतीक्ष्य जगाद, भो २५
पित्र, त्वया किमनुमीयते? मेदिन्या राजानः केभ्यः शुल्कं करं
वा गृह्णन्ति? किं स्वपुत्रेभ्योऽथवान्येभ्यः? पित्रस्तं जगाद, अन्येभ्यः । २६
यीशुस्तमब्रवीत्, तथा ते पुत्राः सुतरां निष्कराः सन्ति । किन्त्वमी २७
यदस्माभिर्न स्वाख्येरन्, तत् त्वं समुद्रतटं गत्वा वडिशं क्षिप,
प्रथमस्तु यो मीन उदेष्यति, तं धर, तस्य मुखमुद्घात्य च त्वं
शेकलमानां सुद्रामेकां द्रक्ष्यसि, तामेवादाय मम तव च
हृतेऽमीभ्यो देहि ॥ १७ ॥

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ मध्वलनिर्निघ्नलश्लोविवरणं १५ दौषिधातरं प्रत्याचरणं २१ समाकरणसंख्यानिर्णयः
२१ समाकरणदृष्टान्तः ।

तास्मिन् दण्डे शिष्या यीशोरन्तिकमागत्य तं पप्रच्छुः, स्वर्गराज्ये १
कस्तावन्महत्तरः? यीशुस्तदा पुत्रं बालकमेकं स्वसमीपमाह्वय २
तेषां मध्ये स्थापयित्वा तान् जगाद, युष्मान्हं सत्यं ब्रवीमि, यूयं

- ३ यदि न परावर्त्तध्वे न च बालका इव भवथ, स्वर्गराज्यं तर्हि
 ४ कथञ्चन न प्रवेक्ष्यथ । अतः यः कश्चिदात्मानं बालकमिमिव
 ५ न क्षीकरोति, स एव स्वर्गराज्ये महत्तरः । यश्च मम नास्तेदृशमेकं
 ६ बालकं गृह्णाति, स मां गृह्णाति । यंस्तु मयि विश्वसतामेषां
 ७ 'क्षुद्राणामेकं स्वालयति, तत्कण्ठे बृहत्पेषणीबन्धनं गभीरसमुद्रे
 ८ च तस्य निमज्जनं श्रेयः । स्वलनहेतुभ्यो जगतः सन्तापो भवि-
 ९ व्यति । स्वलनहेतवो ह्यवश्यभाविनः । येन तु स्वलनहेतुरायाति
 १० मनुष्यस्य तस्य सन्तापो भविव्यति । यदि तु तव हस्तश्चरणौ वा
 ११ तैव स्वलनहेतु भवेत् तर्हि तं क्लिप्त्वा दूरं निक्षिप ; तव हस्त-
 १२ दयसम्पन्नस्य चरणदयसम्पन्नस्य वानन्ते वक्रौ निपातात् श्रेयांस्त्व
 १३ खञ्जस्य हीनाङ्गस्य वा जीवने प्रवेशः । तव चक्षुर्वा यदि तव
 १४ स्वलनहेतुकं भवेत् तर्हि तदुत्पाद्य दूरं निक्षिप ; तव नेत्रदय-
 १५ सम्पन्नस्य वक्त्रिमये नरके निपातात् श्रेयांस्त्वैकनेत्रस्य जीवने
 १६ प्रवेशः । मावधानस्तिष्ठत, क्षुद्राणामेषाम् एकमपि मावमन्यध्वं ।
 १७ यतो युष्मानहं ब्रवीमि, स्वर्गे तेषां दूता निरन्तरं मम स्वर्गस्थस्य
 १८ पितुरास्यं निरीक्षन्ते । वास्तवं हि क्षरितस्य चाणार्थं मनुष्येषु च
 १९ आगतवान् । युष्माभिः किमनुमीयते ? मनुष्यस्य कस्यचित् सत्सु
 २० शतशेषेषु यदि तेषामेको भ्रान्तो भवेत् तर्हि स किमन्यान्
 २१ एकोनशतं तेषां स्थित्वा गिरिमयाणि स्थानानि च गत्वा क्षरितं
 २२ तं शेषं न गृह्यते ? अहञ्च युष्मान् सत्यं ब्रवीमि, यदि स हता-
 २३ र्यस्तमासादयति, तर्ह्यभ्रान्तेषु तेष्वेकोनशतं शेषेषु यस्तस्थानन्दोऽस्ति
 २४ तस्मादपि महत्तरस्तस्मिन्नेवामन्दो जनिष्यते । इत्यमेव क्षुद्राणा-
 २५ मेषामेकस्यापि विनाशो मम स्वर्गस्थस्य पितुर्दृश्यामवाञ्छितः ।
 २६ त्वां प्रति तु तव भाषा पापे कृते त्वं आह तं भवत्य च

नेवल् त्वयि तस्मिंश्च वर्त्तमानयोः । स चेत् तव वाक्यं गृह्णीयात्
 तर्हि त्वया स्वभ्रातोपार्जितः । यदि तु न गृह्णीयात् तर्ह्यात्मना १६
 सार्द्धमपरमेकमपरौ वा द्वौ गृहाण, तथानुष्ठिते द्वयोस्त्रिष्टुणां
 वा साक्षिणां मुखेन सर्व्वकथा संस्थास्यते । स चेत् तेषां वाक्यं १७
 न गृह्णीयात् तर्हि मण्डूलीं ज्ञापय । यदि स मण्डूलीवाक्यमपि
 न गृह्णीयात् तर्हि तव सर्काशं स परजातीयेन शुष्कादायिना
 च समानो भवतु । युष्मानहं सत्यं वदामि, किमपि यद् यूयं १८
 मेदिन्यां भन्यथ स्वर्गे तद् बद्धं स्यास्यति । यदपि च यूयं
 मेदिन्यां मोक्ष्यथ स्वर्गे तन्मुक्तं स्यास्यति । पुनरपि युष्मान् ब्रवीमि, १९
 याचयितव्यं कश्चिद् वरमधि यदि युष्मन्मध्ये नरौ द्वावेकमतौ
 भवेतां तर्हि मम स्वर्गस्थात् पितुः स वरस्ताभ्यां लप्स्यते । वास्तवं २०
 हि यत्र कुत्रापि जनौ द्वौ च यो वा जना मन्त्रामोद्दिश्य समा-
 गतास्तेषां मध्येऽहं तत्र विद्ये ।

तदा पित्रस्तस्थान्तिकमागत्य जगाद, प्रभो, कतिकृत्वा मम २१
 भ्रात्रा मत्प्रतिकूलं पापे कृते तस्याहं चमिष्ये ? किं यावत् सप्त-
 कृत्वः ? यीशुस्तं प्रत्यब्रवीत्, सप्तकृत्वा यावदिति त्वं न वदामि, २२
 अपि तु सप्तति कृत्वः सप्तकृत्वा यावदिति । अनेन स्वर्गराज्यं स्वदामैः २३
 सह जिभणयिषुणा नराधिपमनुष्येणोपमेयं । तस्मिन् गणयितुम् २४
 आरब्धवत्ययुनमुद्रागोणीनामृण्येको दासस्तत्समीपमानीतः । तस्य तु २५
 परिशोषोपायभावात् प्रभुस्तस्य तदीयभार्यासन्तानानां तत्सर्व्वस्वस्य
 च विक्रीयं तन्मूल्येन चर्णशोधमाज्ञापयामास । ततः स दासः प्रणि- २६
 पत्य पूजयित्वा च जगाद, प्रभो, सहतां मे, तेभ्यं तुभ्यं सर्व्वं
 प्रत्यर्पयिष्यामि । प्रभुस्तदा दासं तमनुकम्प्य विसर्ज्य चक्ष्मे च २७
 तस्य तद्गुणं । दासः स तु निर्गतः सहदासानां मध्ये यस्तस्य शतं २८

मुद्रापादान् अधारयत् तमासाद्य धृत्वा च तस्य कण्ठदेशं पीडयन्
 २६ जगाद, प्रत्यर्पय मम यद्यद् धारयसि । सहदासः स तदा तस्य
 चरणयोर्निपत्य सविनयमुवाच, सहतां मे, तेन तुभ्यं सर्व्वं प्रत्यर्प-
 ३० यिष्यामि । स त्वसम्भृतोऽभूत्, गत्वा च तमृणशोधं यावत् कारायां
 ३१ निचिक्षेप । तमाचारं दृष्ट्वा सहदासास्तस्मात्तीव प्रुष्टुचुर्गत्वा च
 ३२ स्वप्रभवे सर्व्ववृत्तान्तं निवेदयामासुः । तस्य प्रभुस्तदा तं स्वसमीप-
 माह्वय जगाद, रे दुष्ट दास तव सविनयां प्रार्थनां गृहीत्वाहं तव
 ३३ तत् सर्व्वमृणं क्षमितवान् । कृपा यथा मया त्वयि कृता तव
 ३४ सहदासेऽपि किं न तथा कृपा त्वयापि कर्त्तव्यासीत् ? अनन्तरं
 तस्य प्रभुः क्रुद्धा तेन यदधार्थ्यत, तत्सर्व्वस्य परिशोधं यावत् यन्त्र-
 ३५ णादायिषु तं समर्पयामास । यूयञ्च प्रत्येकं यदि हृदयेण स्वभ्रा-
 तुरपराधान् न क्षम्ये, तर्हि मम स्वर्गस्थः पितापि युष्मान् प्रति
 तथैव करिष्यति ॥ १८ ॥

१६ जनविश्रोऽध्यायः ।

१ रोगिणां स्वास्थ्यं २ विवाहकथनं ३ प्रिष्टानां यच्छनं ४ युवलोकापदेशः
 ५ धनिनां चाण्डुःसाध्यत्वं ६ स्त्रीदृष्टिष्याणां करितोषिकञ्च ।

१ वाक्यान्येतानि समाप्य यीशु गालीलात् प्रस्थाय यद्नस्य
 २ पारे स्थितां यिहूदियायाः सीमानमागमत् । महान्तो जननिवहास्य
 तमन्वव्रजन् स च तत्र तान् निरामयान् चकार । . . .
 ३ अनन्तरं फरीशिनस्तस्मान्ति कमागत्य परीक्षमाणान् पप्रच्छुः,
 ४ विधेयः किं मनुष्येण भार्यात्यागो येन केनचिद्धेतुम् ? स तु
 तान् प्रत्यब्रवीत्, युष्माभिः किमेतन् पठितं भो यदादौ निर्माता
 ५ नरं नारीञ्च तौ निर्मितवान् कथितवान्, एतद्धेतो मनुष्यः पितरं

भार्तरक्ष परित्यज्य स्वजायायांमासंक्ष्यते तावभौ चैकाङ्गीभवित्यत
इति ? अनेन तौ पुन न द्वौ स्तः, तावेकाङ्गीभूतौ । अतो यद् ६
ईश्वरेण संयोजितं, तन्मनुष्येण मा विधेय्यतां । ते तं पप्रच्छुः, ७
तर्हि त्यागपचदानपूर्वकं तस्यास्त्यागो मोक्षिना कथमादिष्टः ? स ८
तान् जगाद, युष्माकं हृत्काठिन्यमुद्दिश्य युष्मदीयभार्याणां त्यागो
मोक्षिनाम्बुजाय न त्वादितो भूतमित्यम् । अहन्तु युष्मान् वदामि ९
व्यभिचारादन्यहेतुना यः कश्चित् स्वभार्यां त्यक्त्वा परामुदहति, स
व्यभिचारं करोति, यस्य स्वामित्यक्तां स्त्रियमुदहति स व्यभिचारं
करोति । तस्य शिष्यास्तमूचुः, भार्यया सह यदि नरस्तेदृशः सम्भ- १०
न्धस्तर्ह्युदाष्टो न ह्मितावहः । स तु तान् जगाद, वचनमेतन्न सर्व्वे ११
गृह्णते, तैरेव केवलं गृह्णते सामर्थ्यं येभ्योऽदायि । फलतो १२
विद्यन्ते च क्लीवा आमातजठरात् तथाविधा जाताः, नरकनक्ली-
वाश्च विद्यन्ते, स्वर्गराज्यार्थम् आत्मकतक्लीवाश्च विद्यन्ते । गृह्णातु
यो ग्रहणे समर्थः ।

शिशवः केषित् तदानीं तस्मान्निकमानिन्विरं यत् तेन तेषु १३
हस्तावर्पयित्वा प्रार्थना क्रियेत । शिष्यास्तु तान् अभर्चयन् । यीशुः १४
पुनरवादीत्, मत्समीपमागमिष्यतः शिषून् अनुमन्यध्वं मा वारयत
यतः स्वर्गराज्यम् ईदृशानामेव । स तदा तेषु हस्तावर्पयित्वा १५
प्रतस्थे ।

पश्य चानन्तरं नरः कश्चिन्निकटमागत्य तं पप्रच्छ, भो सद्गुरो, १६
सत् किं कर्मण्यं मयानन्तजीवनलाभार्थम् ? स तु तमब्रवीत्, १७
किमर्थं मां सतः कृथां पृच्छसि ? सन्नैक एव । यदि तु जीवनं
प्रवेष्टुमिच्छसि तर्ह्यज्ञाः पालय । स ब्रूते, का आज्ञाः ? यीशुरने- १८
नाब्रवीत्, नरकयो मा कुरु, व्यभिचारं मा कुरु, चौर्यं मा कुरु,

१६ मृषासाध्यं मा देहि, स्वपितरं स्वमातरञ्च समन्यस्व । अपि च
 २० स्वनिकटस्थं प्रत्यात्मवत् प्रेम कुर्विति । युवा स तं जगाद, पालितं
 २१ मया सर्वमेतदावाल्यात्, अधुना मम किमसम्पूर्णम् ? यीशुस्तं
 जगाद, यदि भिक्षो भवितुमिच्छसि, तर्हि गत्वा सर्वं तव
 • यद्यदस्ति देहि विक्रीय दरिद्रेभ्यः । तथा कृते स्वर्गे तव धनं
 २२ स्यास्यति । ततः परमागत्य मामनुव्रज । वचनमेतच्छ्रुत्वा युवा* स
 शोचन्नापजगाम, यतस्तस्य वस्त्रानि प्रचुराण्यसन् ।

२३ यीशुस्तदा स्वशिष्यानुवाच, युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, दुष्करो
 २४* हि धनवतः स्वर्गराज्यप्रवेशः । पुनश्च युष्मान् ब्रवीमि, धनवतः
 २५ स्वर्गराज्यप्रवेशात् सूचीक्षिद्रेणोद्भगमनं सुसाध्यं । एतच्छ्रुत्वा शिष्या-
 २६ स्वमत्कारमतीव गत्वा जगदुः, कस्तर्हि तरितुं शक्नोति ? यीशुस्तदा
 तान् समालोक्याब्रवीत्, तन्मनुष्याणामसाध्यम्, ईश्वरस्य तु सर्वं
 • साध्यम् ।

२७ पित्रस्तदानोः तं प्रत्यब्रवीत्, पश्यतु वयं सर्वं त्यक्त्वा भवन्तम्
 २८ अनुव्रजितवन्तः, किमस्माभिर्लभ्यते ? यीशुस्तान् जगाद, युष्मानहं
 सत्यं ब्रवीमि, पुनर्जन्मानि यदा मनुष्यपुत्रः स्वप्रतापसिंहासन उपविष्टो
 भविष्यति, तदा मामनुव्रजितवन्तो यूयमपि द्वादशसिंहासनेषूपविष्टा
 २९ इस्त्रायेलेस्व द्वादशवंशानां विचारं करिष्यथ । अपरं यः कश्चिन्मम
 नाम्नः कृते गृहाणि वा भ्रातृन् वा भगिनी वा पितरं वा मातरं
 वा आर्या वा सन्तानान् वा भूम्यधिकारान् वा त्यक्तवान् स
 तच्छतगुणं लप्स्यते, द्वायांशरूपमनन्तजीवनञ्च प्राप्स्यति । *

३० अपि* तु प्रथमा बहवोऽन्या भविष्यन्ति, अन्याश्च बहवः
 प्रथमा भविष्यन्ति ॥ १६ ॥

२० विंशोऽध्यायः ।

१* छषकार्णा दृष्टान्तः १७ खोष्टस्य स्वमरणदुःखस्य प्रकाशनं १० शिष्यत्रयाय प्रत्युत्तरं
दत्त्वा नष्टत्वोपदेशः १८ सन्ध्यायाय नेत्रदानं ।

यतः स्वर्गराज्यं गृहस्वामिना तेन सदृशं, यः प्रत्युष एव १
खद्राचाचेत्रे छषकान् वेतनजीविनो नियोक्तुमिच्छन् निर्जगाम ।
छषकांश्च प्राप्य तैः सह दैनिकभृतिं मुद्रापादं निरूप्य तान् २
खद्राचाचेत्रं प्राहिणोत् । ततः परं प्रायशः प्रहरे प्रथमेऽतीते स ३
पुनर्निर्गत्यापरान् कतिपयान् निष्कर्म्मकान् हृष्टे तिष्ठतो दृष्ट्वा
तानपि जगाद, यूयमपि मम द्राचाचेत्रं गच्छत, यच्च न्याय्यं ४
तदहं युष्मभ्यं दास्यामि, तेन च ते जग्मुः । द्वितीयस्य तृतीयस्य ५
च पुनः प्रहरस्यान्ते निर्गत्य स तथैव चकार । चतुर्थप्रहरस्य पुन- ६
स्तृतीयांशेऽवशिष्टे निर्गत्य सोऽन्यान् निष्कर्म्मकं तिष्ठतः कतिपयान्
दृष्ट्वा पप्रच्छ, किमर्थं यूयमत्र कृत्स्नं दिनं निष्कर्म्मकास्तिष्ठथ ? ते ७
तमब्रुवन्, कर्म्मणि केनापि वयं न नियुक्ताः । स तानब्रवीत्, यूय-
मपि मम द्राचाचेत्रं गच्छत, तेन यज्यायं तल्लप्सध्वे । सन्ध्याया- ८
न्तूपस्थितायां द्राचाचेत्रस्य स्वामी विषयाध्यक्षं निजं जगाद, त्वं
छषकानाङ्गयान्तेभ्यो दातुमारभ्य प्रथमान् यावत् तेभ्यो भृतिं
देहि । अनेन ये सन्ध्यायाः सार्द्धदण्डद्वयं प्राप्तागतवन्त उपस्थाय ९
ते प्रत्येकं मुद्रापादं लेभिरे । अनन्तरं प्रथमा उपस्थायाम्नाभि- १०
रुद्धिं लप्स्यत इत्यमन्यन्त । तेषान्त्वयैकेको मुद्रापादमेव लेभे । ११
तन्वा १३ ते गृहस्वामिनमपवदन्तो जगदुः, अन्या अमी कर्म्म १२
कृतवन्तो सुदुर्गर्त्तमेकमेव, वयन्तु दिनस्य भारमुत्तापञ्च सोढवन्तः,
अवान् पुनरमूनस्माभिस्तुभ्यान् कृतवान् । स ततः प्रतिवदन् तेषां- १३
वेकं जगाद, मित्र, गाहं तवापराधोमि, मया सह त्वया किं

१४ मृतिः मुद्रापादमाना न निरूपिता? गृहीत्वापगम्यतां त्वया

१५ यत्नम् । रोचये त्वहमन्यायेतस्मै दातुं तुभ्यमिव । न किं विधेयं

मया खं मम निजस्वमधि यदहं कर्तुमिच्छामि? अथवा किं तव

१६ नेत्रं दुष्यति यदहं परहितैषीति? इत्यनेवान्धाः प्रथमा भविष्यन्ति

प्रथमाश्चान्धाः । यत आहता बहवोऽल्पे तु वरिताः ।

१७ ततः परं यीशुर्द्वर्जगमर्णेण यिरूशालेमं गच्छन् पथि दादश-

१८ शिष्यान् निभृतं नीत्वा तेभ्यः कथयामास, पश्यत वयं यिरूशालेमं

गच्छामः, मनुष्यपुत्रश्च मुख्ययाजकेषु शास्त्राध्यापकेषु च समर्प-

१९ यिष्यते । ते च विचारेण तस्य प्राणदण्डाज्ञां कृत्वा पारुष्याय

कशाघाताय कुशारोपणाय च तं परजातीयेषु समर्पयिष्यन्ति,

तृतीये दिने तु स पुनरुत्थास्यति ।

२० स्रिवदियस्य पुत्रयो जर्ननी तदा स्ससुताभ्यां सह तस्यान्तिक-

२१ मागत्य प्रणिपत्य वरं ययाचे । स तां जगाद, किं वाञ्छमि?

सा तमब्रवीत्, भवतो राज्ये यथा ममेतयोः पुत्रयोरेको भवतो

२२ दक्षिणेऽन्यतरश्च भवतो वामे समुपविशेत् तथैवादिशतु । यीशुस्त

प्रत्यब्रवीत्, युवां यद् याचेथे तन्न जानीथः । येन पानपात्रेणाहं

पास्यामि तेन किं युवां पातुं शक्नुथः? येन चावगाहनेनाह-

मवगाहयिष्ये, तेनावगमहयितुं किं युवाभ्यां शक्यं? तौ तमूचतुः,

२३ शक्यं । तदा स तावब्रवीत्, मम पानपात्रेण युवां पाष्यथः, येना-

हमवगाहयिष्ये तेनावगाहनेनावगाहयिष्ये च, परन्तु मम दक्षिणे

वामे बोपवेशनाधिकतरस्य दानं मया न विधेयं, स तु

केवलेभ्यस्तेभ्यो दातव्यो येषां कृते मम पित्रा स निरूपितः ।

२४ अर्त्वेतदन्ये दश शिष्यास्तयोः सहोदरयो रौच्यमापन्नाः । यीशुस्त

२५ तान् स्वसमीपमाह्वयोवाच, यूयं जानीथ, परजातीयानां शास्त्रा-

रक्षेद्भ्रातृपरि तीक्ष्णप्रभुत्वं कुर्वते, महान्तश्च तेषां तीक्ष्णकर्तृत्वं
कुर्वते । न भयन्तु तादृशं युष्माकं मध्ये । प्रत्युत युष्मन्मध्ये यो २६
महान् भवितुमिच्छति स युष्माकं परिचारको भविष्यति । यस्य २७
युष्मन्मध्ये प्रथमो भवितुमिच्छति, स युष्माकं दासो भविष्यति ।
यतस्तथैवागतो मनुष्यपुत्रो न परिचर्यां भोक्तुम् अपि तु परिचरितुं २८
दातुञ्च स्वप्राणान् निष्कयमूर्खं बहूनां विनिमयेन ।

अनन्तरं तेषु यिरीकृतो निर्गच्छत्सु महान् जननिवहस्तमन्व- २९
व्रजत् । पश्य च पथपार्श्वे उपविष्टौ द्वावभ्यौ यीशो र्गमनस्य कथां ३०
श्रुत्वा क्रोशन्तावदतां, भो प्रभो दायूदस्य पुत्र, आवामनुकम्पतां ।
जननिवहस्तावनेन तर्जयन्नब्रवीत्, तूष्णीम्भवतं । तौ त्वधिकतरं ३१
क्रोशन्तावदतां, भो प्रभो दायूदस्य पुत्र, आवामनुकम्पतां ।
यीशुस्तदा तिष्ठंस्तावाह्वय पप्रच्छ, किं वाञ्छथः ? युवयो र्मया किं ३२
कर्त्तव्यं ? तौ तमूचतुः, प्रभो, आवयो र्नेत्राणि यदुद्वात्येरन् तद् ३३
वाञ्छावः । तदा यीशुः कृपां कृत्वा तयो र्नेत्राणि पस्पर्श, ३४
तत्क्षणञ्च तौ दृक्शक्तिं लब्ध्वा तम् अन्वव्रजताम् ॥ २० ॥

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

१ गर्हभीमाश्च यीशो यिकृशालेमयानं १९ रुन्दिराद् बणिजां दूरीकरणं १८
निष्कजोऽन्वस्य शपनं १९ मुख्ययाजकानां निःसरीकरणं २० द्वयोः सुतयो-
र्दृष्टान्तरं २१ गृहस्थयाजकानां दृष्टान्तः ।

अनन्तरं तेषु यिकृशालेमस्य समीपमागत्य जेतुनाखगिरौ-स्थितं १
वैतफगीनाम्नकं ग्राममुपस्थितेषु यीशुः शिष्यो द्वौ प्रेषयन्निदमा-
दिदेश, युष्मत्समुखस्यमसुं ग्रामं गच्छतं, तत्र तत्क्षणमेवैकां बद्धां ६
सर्वस्यां गर्हभीमाद्यादयिष्यथः, तां मुक्तोभौ मदन्तिकमानयतं ।

- ३ यदि तु कश्चिद् युवां किमपि वदेत्, तर्हि ब्रूतम्, आभ्यां प्रभोः
 ४ प्रयोजनमस्ति । तेन स तत्क्षणं तौ विस्मयन्ति । सर्वस्वैतस्य
 फलमिदं, यद् भाववादिनोक्त्यं कथा सफलाभूत्, यथा,
 ५ यूयं ब्रूत कथामेतां मियोन्दुहितरं प्रति ।
 पश्य यस्तव राजासौ समायाति कृते तव ।
 विनीतो गर्द्वभारुढो रामभीमिशिशुवाहनः ॥
 ६ अनन्तरं शिष्यौ तौ गत्वा यीशुना यथादिष्टं तथैव कृत्वा तां
 ७ गर्द्वभीं तस्याः पोतञ्चानिन्यतुः स्ववस्त्राणि च तयो निंदधाते स
 ८ च तदुत्तर्युपविवेश । जननिवहस्याधिकांशो मार्गे स्ववसनानि विस्तारयामास,
 अन्ये च पादपानां शाखांश्चित्वा पथि व्यस्तारयन्,
 ९ अग्रपश्चाद्गामिनश्च बहव उच्चैःखरेणान्नवन् जय दायूदस्य पुत्र, प्रभो
 नान्ना य आयाति स धन्यो भूयात्, ऊर्ध्वलोके जयध्वनि भवतु ।
 १० तस्मिंस्तु यिरूशलेमं प्रविष्टे नगरस्य जनाः सर्वे वेपमाना अष्टच्छन्,
 ११ कोऽसौ? जननिवहस्त्ववदन्, नासरतनिवासी गालीलीयो भाववादी
 यीशुरसौ ।
 १२ अनन्तरं यीशुरीश्वरीयं धर्मधाम प्रविश्य धर्मधाम्नि कथविकथ-
 कारिणः सर्वान् वहिश्चकार, बणिजां सुद्रासनानि कपेटविकेट-
 १३ णामासनानि च न्युर्जयामास, जगाद च तान्, लिखितमांस्ते,
 प्रार्थनागृहमित्येव नान्ना मे ख्यास्यते गृहं ।
 १४ तत्तु युष्माभिरकारि दसूनां गङ्करः । अनन्तरमन्याः खञ्जाश्च धर्म-
 धाम्नि तस्मान्तिकम् आगमन् स च तान् निरामयांश्चकार ।
 १५ मुख्यभाजकाः शास्त्राध्यापकाश्च त्वालोक्याद्भुतकर्माणि तेन क्रिय-
 माणाणि कालकांश्च धर्मधाम्नि जय दायूदस्य पुत्रेण वाचम्
 १६ उदीरयन्तः क्रुध्यन्तस्तन्मूषुः, अयते किं स्वामी यद् वदन्ति?

यीशूस्तु तान् प्रत्यवादीत्, श्रूयत इति । यूयं किं कदापि नैतत्
पठितवन्मो यथा,

शिशूनां स्ननपानाञ्च वक्त्रात् त्वं व्यदधाः स्तवम् ।

अनन्तरं स तांस्त्यक्त्वा गत्वा च नगरस्य वह्निःस्थं वैथनियाग्रामं १७
रजनीं तच्च यापयामास ।

प्रभाते तु नगरं गच्छन् सोऽनुध्यत्, तत् पथपाशं उडुम्बर- १८
वृक्षं दृष्ट्वा स तत्समीपं जगाम, तस्मिंस्तु पत्रेभ्योऽन्यत् किमपि १९
नादृच्छत्, सोऽतस्त्वं जगाद, इतः परं कदापि त्वत्तः फलं नोत्प-
द्यतां । अनेनोडुम्बरवृक्षः स सद्यः शूष्को जातः । तद् दृष्ट्वा २०
श्रद्धया आश्चर्य्यं मत्वाऽब्रुवन्, वृक्षोऽसौ कियच्छीघ्रं शूष्कीभूतः ।
यीशूस्तान् प्रतिजगाद, अहं युष्मान् सत्यं ब्रवीमि, यूयं यदि २१
विश्वासमवलम्ब्य न संशये, तर्हि न केवलम् उडुम्बरवृक्षमधि
युष्माभिरीदृशं कर्म कारिष्यते, परन्तु त्वमुत्पत्य समुद्रे निपतेत्यमुं
गिरिं प्रति युष्माभिरुक्तेऽपि तत् सेत्स्यति । लक्ष्यध्वे च सर्वं प्रार्थ- २२
नया विश्वसन्तो यद्यद् याचिष्यध्वे ।

अनन्तरं धर्मधाम प्रविश्य स यदोपदेशमददात्, मुख्ययाजका २३
जनानां प्राचीनाश्च तदा तस्यान्तिकमागत्य पप्रच्छः, केनाधिकारेण
करोषि त्वं कर्माण्येतानि ? को वा तुभ्यं तमधिकारं दत्तवान् ?
यीशूस्तु तान् प्रत्यब्रवीत्, युष्मानहमपि कथामेकां प्रष्ट्यामि, २४
मद्यं चेत् तदुत्तरं दत्तुं, तर्हि केनाधिकारेण सर्वमेतत् करोमि,
तदहमपि युष्मान् वदिष्यामि । कुतो योहनस्यावगाहनमुत्पन्नम् ? २५
अपि स्वर्गादुत मनुष्येभ्यः ? ते तदा परस्परं विचारयन्तीऽवदन् तत्
स्वर्गात्पन्नमित्युक्ते सोऽस्मान् प्रष्ट्यति, यूयं तर्हि तस्मिन् किमर्थं न
विश्वसितवन्तः ? तत्त मनुष्येभ्य उत्पन्नमित्युक्ते जगन्निवहाद् भेतव्यं, २६

२७ यतः सर्वं योहनं भाववादिनं मन्यन्ते । तत् ते यीशुं प्रत्यवेदन्,
न जानीमः । सोऽप्यनेन तानवादीत्, नाहमपि युष्मान् ज्ञाप-
यामि करोम्यहं सर्वमेतत् केनाधिकारेणेति ।

२८ यूयं परं किं मन्यध्वे? कस्यचिन्नरस्य पुत्रौ द्वावास्तां । स

तयोरेकस्यान्तिकं गत्वा तं जगाद, वत्स, याहि, कुरु चाद्य कर्म मम

२९ द्रावाचेचे । स प्रत्यब्रवीत्, नेच्छामि, पश्चान्तु सोऽनुतप्य जगाम ।

३० नरः सोऽन्यतरस्यान्तिकं गत्वा तथैव जगाद । स तं प्रत्यब्रवीत्,

३१ यथाज्ञापयतु प्रभो, न तु जगाम । तयो र्दयोः कः पितुरभि-
मतमाचरितवान्? ते तं वदन्ति, प्रथमः । यीशुस्तदा तान्

जगाद, युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, शुल्कादायिनो वेश्याश्चैश्वरराज्यं

३२ प्रवेष्टुं युष्माकमग्रगामिनो भवन्ति, यतो योहोना धर्ममार्गेण

दुष्कान्तिकमगतवान् यूयं पुनस्तस्मिन् न विश्वसितवन्तः, शुल्का-

दायिनस्तु वेश्याश्च विश्वासं तस्मिन् चक्रिरे । तदृष्ट्वा पश्चादपि

यूयं नान्वतप्यध्वं तस्मिन् विश्वसितुं ।

३३ शृणुतापरामेकां दृष्टान्तकथां । गृहस्वामी कश्चिद् द्राचालता

रोपयन् द्राचोद्यानं कृत्वा दद्यां परिवार्य तन्मध्ये द्राचामर्दना-

र्यककुण्डं खनित्वाट्टालं निर्माय च कृषकेषु करदायिषु समर्थं

३४ देशान्तरं जगाम । ततः परम् आसन्न फलकाले निजफलांशमा-

३५ दातुं कृषकाणां समीपं स स्वदासान् प्राहिणोत् । कृषकास्तु तस्य

दासान् धृत्वा तेषामेकं ताडयामासुरन्यं मारयामीसुरंपरञ्च प्रस्त-

३६ रैरभ्याजुः । पुनः स प्रथमेभ्यस्तेभ्योऽधिकान् अन्यान् दासान्

३७ प्राहिणोत्, ते स्विमान् प्रत्यपि ताड्यशमाचारं चक्रुः । अतो मत्पुत्रं

प्रति ते चपिता भविष्यन्तीति बुद्ध्या स पश्चात् तेषां समीपं

३८ स्वपुत्रं प्राहिणोत् । तन्तु दृष्ट्वा कृषकास्ते परस्परमब्रुवन्, दास्य-

रोऽप्यै, तद्वागच्छत, वयममुं हनिष्यामस्वस्य दार्थाशङ्कात्मकत
करिष्यामः । एवमुक्त्वा ते तं धृत्वा द्राक्षोद्यानाद् वह्निर्निक्षिप्य ३९
जघ्नुः । अतो द्राक्षोद्यानास्य स्वामी यदायास्यति, स तदा कृषकां- ४०
स्त्वान् प्रति किं करिष्यति? ते तं वदन्ति, स तान् दुर्जनान् ४१
दुरन्तं विनाशयिष्यति, समर्पयिष्यति च स्वद्रालोद्यानं तत्केव कृषकेषु
यं तस्मै यथाकालं फलानि दास्यन्ति । यीशुस्तदा तत्रनवादीत्, ४२
युष्माभिः कदापि किं शास्त्रे न पठितं, यथा,

गृह्णन्मातृभिर्लोकै र्यः पाषाणो निराकृतः ।

स एव गृहकोणस्थः प्रमुखः प्रस्तरोऽभवत् ।

परमेशस्य कर्मेदम् अस्मादृष्टौ तदद्भुतम् ॥

अतोऽहं युष्मान् ब्रवीमि, ईश्वरस्य राज्यं युष्मत्तोऽपहारिष्यते, ४३
दाक्षिष्यते च तदन्यस्यै जात्यै या तदुपयुक्तैः फलैः फलवती भविष्यति ।
प्रस्तरेऽस्मिन् यस्तु पतियति स खण्डशो भग्ने भविष्यति, प्रस्तरश्चायं ४४
यस्मिन् पतियति तं सञ्चूर्णयिष्यति । तास्तस्य दृष्टान्तकथाः ४५
श्रुत्वा मुख्ययाजकैः फरीशिभिश्चाबोधि यदयमस्मानधि कथयतीति ।
तं पुन धर्त्तुं यतमानास्ते जननिवहेभ्यो विभुः, यतस्ते तं भाववा- ४६
दिनममन्यन्त ॥ २१ ॥

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ राजपुत्रस्य विवाहदृष्टान्तः १५ राजकरदानोपदेशः २२ आशानेत्यानेोपदेशः

३४ प्रधानाज्ञानिषेयः ४१ अक्षिणीष्टं फरीशिनां निस्सरत्वं ।

तदुत्तरं यीशुरिदं पुनस्तेभ्यो दृष्टान्तैः कथयामास, स्वर्गराज्यं १
राज्ञा तेन सदृशं यः स्वपुत्रस्योद्वाहोत्सवं चकार, नरांस्य निम- २
न्निहन्तुं उद्वाहोत्सवायाक्रातुं स्वदासान् प्राहिणोत् । ते त्वागन्तु- ३

- ४ मभवत् सप्तताः । स पुन दासानपरान् प्रेषयन्निदमादिदेश, यूयं
जरांस्तान् निमन्त्रितान् वदत, पश्यत, पूर्वार्द्धिकं भोज्यं मम
सज्जीकृतं, पशवस्व पुष्टा गवादयो मारिताः, सर्वमेव प्रस्तुतं ।
- ५ यूयमुदाहोत्सवमायातुमर्हथ । ते त्ववहेलयन्तः स्वलेत्रमेकः स्ववा-
६ णिज्यं वापरो जगाम, शेषाश्च दूतांस्तस्य धृत्वा न्यङ्कारपूर्वकं अग्नः ।
७ तच्छ्रुत्वा राजा स प्रकुप्य स्वबलानि प्रहित्य घातकांस्तान् नाशयामास
८ मास नगरञ्च तेषां दाहयामास । ततः स स्वदासान् व्याजहार,
९ उदाहः सज्जीकृतो निमन्त्रितास्ते पुनरयोग्या आसन् । यूयम-
तेस्तावत उदाहोत्सवायाङ्मयत राजमार्माणां संयोगस्थानानि गत्वा
१० यावतो यूयं द्रक्ष्यथ । ततो दासास्ते राजमार्गान् गत्वा दुर्जनान्
११ सुजनांश्च यावत आसादयन् तावतः समानिन्युः । तेनोद्वाहगृहं
१२ जनैः समासीनैः पूर्णमभूत् । राजा तदा भोज्योपविष्टान् मनुष्यान्
१३ निरीक्षितुं प्रविश्योद्वाहवसनहीनं जनमेकं तत्र दृष्ट्वा पप्रच्छ मित्र
उद्वाहवसनविहीनस्त्वं कथमेतत् स्थानं प्रविष्टः ? अनेन स निर्वाक्
१४ जातः । राजा तदा परिचारकान् जगाद, यूयमस्व चरणौ हस्तौ
च बध्नीत धृत्वा चैनं बहिःस्थे तिमिरे निक्षिपत तत्र रोदनं दन्तैः
१५ दन्तघर्षणञ्च भविष्यतः । वास्तवं ह्याज्ञता बहवः स्वल्पे तु वरिताः ।
१६ फरीणिभिर्गत्वा तदा मन्त्रयाञ्चके कथं स वाक्पात्रेण निबध्यत
१७ इति । ततस्ते स्वशिष्यान् हेरोदीचैः सहितान् तस्यान्तिकं प्रेषयामासुः । त ऊचुः, भो गुरो, वयं जानीमो यद् भवान् सत्यवान्
सत्यैर्नृपस्य पन्थानं शिष्यवृत्ति च, कस्मादपि न विभ्रमेति, यतो
१८ भवान् मनुष्याणां सुखापेक्षां न करोति, श्रुतो भवान्स्मरन् वक्तु-
मर्हति किं मन्यते भवान् कैसराय करदानं विधेयं न वेति ।
१९ यीशुस्तु तेषां दुष्टतां ज्ञात्वा जगाद, किमर्थं मां परीक्षन्ते कपटिनः ?

करदाभस्य सुद्रामेकां मां दर्शयत । तैस्त्वेकस्मिन्नानीते दीनारे स १९
तान् जगाद, कस्येयं मूर्त्तिरिदं लेखनञ्च ? ते तं वदन्ति, कैसरस्य । २०
तदा स तानब्रवीत्, दत्त तर्हि कैसराय यद्यत् कैसरस्य, दत्त २१
चेसराय यद्यदीश्वरस्य । अतैतत्त आश्चर्यं मेनिरे तं विहाय च २२
प्रतस्थिरे ।

दिने तस्मिन् पुनरुत्थानमनङ्गीकुर्व्याणाः सद्भूकिनस्तस्यान्तिक- २३
मागत्य तमुचुः, भो गुरो, मोक्षिनादिष्टं यो निःसन्तानो म्रियते, २४
तस्य भ्रात्रां तद्भार्यासु दुह्य स्वभ्रात्रे वंशमुत्पादयिष्यतीति । अस्माकं २५
मध्ये तु सप्त भ्रातर आसन्, प्रथमो विवाहं कृत्वा ममार,
निःसन्तानत्वाच्च स्वभार्यां भ्रातुः कृते तत्याज । ततः परं द्वितीयस्य २६
तृतीयस्य चैवं सप्तानामेव तादृशी गतिर्बभूव । सर्वेषां पश्चाद् २७
योषित् सापि ममार । अतः पुनरुत्थाने सा तेषां सप्तानां कस्य २८
भार्या भविष्यति ? यतस्ते सर्व एव तामुदूढवन्तः । यीशुस्तदा २९
तान् प्रत्यवादीत्, यूयं शास्त्राणीश्वरस्य शक्तिञ्च न जानीथ हेतोरतो
भ्राम्यथ । यतः पुनरुत्थाने मनुष्या नोद्वहन्ति नोदुह्यन्ति वा, ३०
प्रत्युतेश्वरस्य दूता इव स्वर्गे धर्त्तन्ते । न पठितं भो मृतानां ३१
पुनरुत्थानस्य युष्मभ्यमीश्वरेण कथितमिदं वाक्यं, यथा, अब्राह्म- ३२
मस्येश्वर इस्हाकस्य चेश्वरो याकोबस्य चेश्वरोऽहमिति । ईश्वरो न
मृतानाम्, अपि तु जीवताम् ईश्वरोऽस्ति । अतएव जननिवहास्तस्य ३३
श्रितां चमत्कारं मेनिरे ।

परीक्षिणस्तु सद्भूकिनां तेन निरुत्तरीभवनम् अवगत्यैकच समा- ३४
जग्मुः, तेषां मध्ये चैको व्यवस्थावेत्ता परीक्षमाणसां पप्रच्छ, भो ३५
गुरो, व्यवस्थायाः कांशा महती ? यीशुस्तमब्रवीत्, त्वं कृत्स्नान्ता- ३६
करणेन कृत्स्नप्राणैः कृत्स्नचित्तेन च स्वेश्वरे प्रभौ प्रेम कुर्वितीथ ३७

३८ प्रथमां महतीं चाज्ञा । द्वितीया चास्याः सदृशी, यथा त्वम्

३९ खनिकटस्य आत्मवत् प्रेम कुर्विति । आज्ञयोर्द्वयोरेतयोः कृत्वा

४० व्यवस्था भाववादिनस्य समालम्बन्ते ।

४१ ततः समेतेषु फरीशिषु यीशुस्तान् पप्रच्छ, ख्रीष्टमधि

४२ युष्माभिः किं मन्यते ? कस्य पुत्रः सः ? ते तं वदन्ति दायूदस्येति ।

४३ स तां ब्रवीति, आत्मन आवेष्टाद् दायूदेन कथं स तर्हि प्रभुरित्यभिधीयते ? यथा,

४४ मम प्रभुमिदं वाक्यं बभाषे परमेश्वरः ।

त्वच्छत्रून् पादपीठं ते यावन्नहि करोम्यहं ।

अवतिष्ठस्व तावत् त्वम् आसीनो मम दक्षिणे ॥

४५ तद् यदि स दायूदेन प्रभुरित्यभिधीयते, कथं तर्हि स तस्य पुत्रो

४६ भवेत् ? एतस्योत्तरे केनापि वाक्यमेकं वक्तुं नाशक्यत, नाभवच्च

तद्दिनादारभ्य साहसं कस्यापि तं किमपि प्रष्टुं ॥ २२ ॥

२३ त्रयोविंशोऽध्यायः । :

१ फरीशिनो शास्त्राध्यापकानां कथामाननाच्चारत्यजनयोः पदेशः १२ तेषां सन्तापप्रकाशन १७ यिरुशलेमस्य विनाशे भाविष्यद्वाक्यम् ।

१ यीशुस्तदा जननिवहेभ्यः स्वशिष्येभ्यश्च कथयामास, शास्त्रा-

२ ध्यापकाः फरीशिनस्य मोशेरासनोपविष्टाः, अतः पालयतानुतिष्ठत

३ च यद्यद् युष्मांस्ते पालनीयं वदन्ति । मा पुनः कुरुत तेषां

४ क्रियानुरूपं, यतस्ते वदन्ति न त्वनुतिष्ठन्ति । वस्तुतस्ते भारान्

५ गुरुन् दुर्वहान् बद्धा स्तब्धेषु मनुष्याणामर्पयन्ति स्वयं तांस्तद्गु-

६ ल्यापि सारयितुं नाङ्गीकुर्वते । स्वकर्माणि सर्वाणि ते लोकदर्श-

नायैव कुर्वन्ति, कुर्वन्ति च पृथून् स्वपट्टबन्धान् सुदीर्घाणि च

स्ववसनां प्रसन्नकानि । आकाङ्क्षन्ति च ते भोज्येषु श्रेष्ठयानानि ६
 भमाजगृहेषु श्रेष्ठासमानि हृष्टेष्वभिवन्दनानि मनुष्यैश्च भो रब्धिन् ७
 भो रब्धिनित्यभिभाषणम् । यूयन्तु रब्धिसिति माभिभाषध्वं, यतो ८
 युष्माकं गुरुरेक एव खीष्टः, यूयं सर्व्वे मिथो भ्रातरः । कमपि च ९
 मेदिन्यां भो पितरिति माभिभाषध्वं यतः पिता युष्माकमेक एव
 स स्वर्गवासी । मनुष्यैराचार्य्य इति माभिभाषध्वं, यतो युष्माक- १०
 माचार्य्य एक एव खीष्टः । युष्माकं मध्ये यश्च महत्तमः स युष्माकं ११
 परिचारको भविष्यति । यस्वात्मानम् उच्चीकरिष्यति स नीचीका- १२
 रिष्यते, यश्चात्मानं नीचीकरिष्यति स उच्चीकारिष्यते ।

अरे कपटिनः शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च, यूयं सन्तापभाज- १३
 नानि, यतो यूयं मनुष्येभ्यः स्वर्गराज्यस्य द्वारं हन्ध, यूयं पुन न
 प्रविशथ, प्रविशतस्तु प्रवेशान्निवारयथ । अरे कपटिनः शास्त्राध्या- १४
 पकाः फरीशिनश्च यूयं सन्तापभाजनानि, यतो यूयं विधवानां
 गृहाणि ग्राम्य कलाच सुदीर्घं प्रार्थयध्वे । तत्क्षस्थध्वे विचारे गुरुतरं
 दण्डं । अरे कपटिनः शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च, यूयं सन्ताप- १५
 भाजनानि, यतो यूयं सागरं स्थलञ्च परिभ्राम्यथ वान्तुं मनुष्यमेकं
 यिह्मदिमनावलम्बितम्, कुरुथ च तं नारकिणं युष्मत्तो द्विगुणं
 यस्तदवलम्बी भवति । अरे अन्धाः पथप्रदर्शका यूयं सन्तापभाज- १६
 नानि, यूयं हि वदथ, यो मन्दिरेण शपते नानुष्ठेयं तेन किमपि,
 यस्तु सुवर्णेन मन्दिरस्थेन शपते स ऋणी । अरे मूढा अन्धाश्च, १७
 महत् कतरं, सुवर्णम् अथवा सुवर्णस्य पावकं मन्दिरं ? वदथ च, १८
 यो यज्ञवेद्या शपते नानुष्ठेयं तेन किमपि, यस्तुपहारेण तदुपरि-
 स्थेन शपते स ऋणी । अरे मूढा अन्धाश्च, महत् कतरं, उप- १९
 हारोऽथवापहारस्य पाविका यज्ञवेदी ? यो हि यज्ञवेद्या शपते, २०

२१ शपते सं तथा सर्वेण च तेन तदुपरि यद्यदास्ते । यश्च मन्दिरेण

२२ शपते, शपते हि स तेन तन्निवासिना च । यश्च स्वर्गेण शपते,

२३ शपते च स ईश्वरस्य सिंहासनेन तदामीनेन च । अरे कपटिनः

शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च, यूयं सन्तापभाजनानि, यतो यूयं

२४ पोदिनायाः सितच्छत्राया जीरकस्य च दशमांशान् उपहरथ, परि-

त्यक्तवन्तस्त्वेतान् व्यवस्थाया गरीयसोऽऽशान् विचारो दया विश्व-

२५ सश्च । आसन्निमे युष्माभिरनुष्ठातव्या अमी च न त्यक्तव्याः । अरे

अन्धाः पथप्रदर्शका यूयं पानीयं परिस्त्रावयन्तो मशकमपसारयथ

२६ महाङ्गन्तु निगिलथ । अरे कपटिनः शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च,

यूयं सन्तापभाजनानि, यतो युष्माभिः पानपात्रस्य स्थालस्य च

वह्निर्देशः शुचीक्रियते, अन्तस्तु ते परस्वापहारेणाजितेन्द्रियत्वेन

२७ च परिपूर्णं स्तः । अरे अन्ध फरीशिन्, प्रथमं पानपात्रस्य स्थालस्य

चान्तर्देशं शुचीकुरु, तथा कृते वह्निर्देशोऽपि तयोः शुचिर्भविव्यति ।

२८ अरे कपटिनः शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च, यूयं सन्तापभाजनानि,

यतो यूयं सुधाधवलितैः शवागारैः सदृशा यानि वह्निराकृषि

प्रतिभान्ति, सन्त्यन्तस्तु शवानाम् अस्थिभिः सर्वविधैरपद्रव्यैश्च

२९ परिपूर्णानि । तानीव यूयमपि वह्निर्भनव्येभ्यो धार्मिकाः प्रति-

३० भाय, अन्तस्तु कापृथ्येनाधर्मेण च पूर्णाः स्य । अरे कपटिनः

शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च, यूयं सन्तापभाजनानि, यतो यूयं

भाववादिनां शवागाराणि निर्मिमीध्वे धार्मिकाणाञ्च समाधिस्था-

३१ नान्युपशोभयथ, वदथ च, वयं चेत् स्वपूर्वपुरुषाणां कालोऽवे-

त्यस्यामिह, नाभविष्याम वयं तर्हि तैः सहभागिनो भाववादिनां

३२ शोणितपातने । एवमेव यूयं धर्मे भाववादिष्वतकानां पुत्राः स्य

३३ युष्मानधि तस्य साक्ष्यं यूयमेव दत्तम् । यूयमपि स्वपूर्वपुरुषाणां

परिमाणं पूरयत । अरे सर्पाः कालसर्पाणामात्मजाः, विचारे कथं ३३
यूयं नरकदण्डान्निस्तरीतुं शक्यथ ?

तत् पश्यत यूष्मदन्तिकमहं भाववादिनो विज्ञवरान् शास्ता- ३४
ध्यापकांश्च प्रेषयितुमुद्यताऽस्मि । तेषां मध्यात् केचिद् युष्माभि-
र्धानियन्ते क्रुशमारोपयिष्यन्ते च, केचिच्च तेषां पुष्माभिः स्वस-
भाजगृहेषु कशाभिराहनिष्यन्तं केचिच्च नगरान्नगरं प्रद्रावयिष्यन्ते ।
इत्थं धार्मिकस्य हेबलस्य शोणितमारभ्य मन्दिरवेद्योरन्तराले युष्म- ३५
ङ्गतस्य बेरिखियसुतस्य सखरियस्य शोणितं यावद् धार्मिकशोणितं
भूतले यावदेव सिक्कमभूत्, युष्मासु तत्साकल्येन वर्त्तितव्यं । युष्मा- ३६
नहं सत्यं ब्रवीमि, जनेष्वधुनातनेषु तत् सर्व्वं वर्त्तिष्यते । हा यिरू- ३७
शालेम, हा यिरूशालेम, हा भाववादिनां हन्ति नराणां त्वत्समीपं
प्रहितानां प्रस्तराघातिनि पुरि, पक्षयोरधः स्वभावकान् सङ्गृह्णन्ती
कुक्कुटीवाहं कतिशत्स्वव भावकान् सङ्गृहीतुं वाञ्छितवान्, यूयन्तु
न सक्तताः । पश्यत युष्माकं भवनं युष्मत्कृत उत्सन्नं विहीयते । ३८
यतोऽहं युष्मान् ब्रवीमि, यावद् यूयं न वक्ष्यथ, धन्यः स यः प्रभो ३९
नाम्नायातीति, इतः परं तावन्मां न पुनर्द्रक्ष्यथ ॥२॥

२४ चतुर्विंशोऽध्यायः ।

१ मन्दिरविनाशस्य भविष्यद्वाक्यं २ विनाशकालस्य घटना ३ शिष्याणां दुःखं
शोकानां पलायनं ४१ भातकीयानामुपस्थितिः ४२ यिरूदीयदेशस्य दुर्दशा ४३
उदुम्मरहस्यस्य दृष्टान्तः ४४ प्रलयकालसदृशी दुर्दशा ४५ सचेतनत्वोपदेशः
४६ विश्वास्याविश्वास्यदाभयोर्दृष्टान्तः ।

अनन्तरं यीशु यदा निष्क्रम्य धर्मधामतोऽपागच्छत्, तस्य १
शिष्यास्तदा तं धर्मधाम्ना निर्माणप्रकारान् दर्शयितुं समापम्
आगमन् । यीशुस्तु तान् जगाद, न दृश्यन्ते किं युष्माभिरेतानि २

सर्वाणि? युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, अत्र प्रस्तरोपरि प्रस्तर एकोऽ-
प्यनिपातयितव्यो न विहायिष्यते ।

१ अनन्तरं शिष्यास्तस्य जैतुनगिरावुपविष्टस्य समीपं गुप्तमागत्य
जगदः, वक्तुमर्हत्यस्मान् भवान्, कदा तत् सम्भविष्यति किं वाभि-
४ ज्ञानं भवतश्चोपस्थित्या युगान्तस्य चेति । यीशुस्तदा तान् प्रत्य-
५ वादीत्, सावधानास्तिष्ठत, युष्मान् कोऽपि मा प्रतारयतु, यतो
बहवो मन्त्रामध्वजिन आगत्य वदिव्यन्त्यहं खीष्ट इति प्रतारयि-
६ व्यन्ति च बहून् । कथाश्च यूयं युद्धानां युद्धस्य किंवदन्तीश्च
श्रोष्यथ । सावधानास्तिष्ठत, मैवोद्विजध्वं, यतः सर्वेणैतेन भवि-
७ तव्यं, परिणामस्तु नापि तदा । वस्तुतो जातिर्जाते विरुद्धं,
राज्यञ्च राज्यस्य विरुद्धसुत्यास्यति, भविष्यन्ति च स्थाने स्थाने
८ दुर्भित्तमारीभूकम्पाः । उपक्रमः पुनर्यातनानां सर्वमेतत् ।

९ मानवास्तदां क्लेशभोगाय युष्मान् समर्पयिष्यन्ति युष्मान्
मारयिष्यन्ति च, देह्यध्वे च यूयं सर्वजातिभिर्मन्त्रामहते ।

१० तदानो पुनर्बहवः स्वलिष्यन्ति, एकोऽन्यं समर्पयिष्यति विदेह्यति

११ च । कूटभाववादिनो बहवश्चेत्यास्यन्ति बहून् प्रतारयिष्यन्ति च ।

१२ अनुष्णं भविष्यति च बज्रतराणां प्रेमाधर्मप्राचुर्यात् । यस्त्वनं यावत्

१३ स्थिरः स्यास्यति स तरिष्यति । सुसंवादश्च राज्यस्यायं घोषयिष्यते

१४ कृत्स्ने भूमण्डले सात्त्वार्थं सर्वजातीनां कृते । तदानो पुनरुपस्था-

स्यते परिणामः ।

१५ अतो यूयं यदा भाववादिना दानीथैलेन कथितं ध्वंसकारि

१६ घृण्यवस्तु स्यात्ते पवित्रे संस्थितं द्रव्यथ—पाठको बुध्यतां—तदा ते

१७ पलाय्य गिरीन् आश्रयन्तां ये विह्वेदियायां विद्यन्ते, नावरोहतु

१८ च स खगेहात् किमप्यादातुं यो गृहेष्टे विद्यते, स च न खडा-

सांस्त्रादातुं प्रत्यावर्त्ततां यः चेत्ते विद्यते । भविष्यन्ति च दिनेषु १९
 तेषु गर्भिण्यः स्तन्यदायिन्यश्च सक्तापभाजनानि । तथा च प्रार्थयध्वं २०
 युष्माकं पलायनं यथा शीतकाले विश्रामवारे वा न भवेत् ।
 यतस्तदा महाक्लेशो यादृशः सम्भविष्यति, आजगदारम्भाद् अथ २१
 यावत् तादृशो न संभूतो नापि कदा सम्भविष्यति । दिनानि २२
 तानि च चेन्न न्यूनकारिष्यन्त मर्त्यः कोऽपि तर्हि नातरिष्यत् ।
 न्यूनीकारिष्यन्ते तु दिनानि तानि वरितजनानां ह्यते ।

तदा च मा विश्वसित यूयमुक्ता अपि केनचित् पश्य खीष्टो- २३
 ऽच वासुच विद्यत इति । यतः कूटखीष्टाः कूटभाववादिनश्चात्या- २४
 ख्यन्ति, प्रदर्शयिष्यन्ति च ते महाभिज्ञानान्यद्भुतलक्षणानि च तादृ-
 शानि यैः साध्ये सति ते वरितानपि मनुष्यान् पथभ्रष्टान् करिष्यन्ति ।
 पश्यत युष्मानहं पूर्वमेवोक्तवान् । तत् पश्य स मरौ विद्यत इति २५
 कथिते जनै र्युष्मभ्यं यूयं मा निर्गच्छत, पश्य वा सोऽन्तःपुरे २६
 विद्यत इति कथिते मा विश्वसित । यतो मनुष्यपुत्रस्यागमनं २७
 तथैव भविष्यति क्षणप्रभा यथा पूर्वदिश उदेत्य पश्चिमदिशं यावत्
 प्रकाशते । यच्च हि कुणपे गृध्राश्च तच्च समागमिष्यन्ति । २८

तेषान्तु दिनानां क्लेशाद् अव्यवहितपरं सूर्यः सान्त्वकारो २९
 भविष्यति, चन्द्रश्च स्वज्योत्स्नां न प्रदास्यति, नक्षत्राणि च नभसः
 पतिष्यन्ति गगनस्य बलानि च विचलिष्यन्ति । तदा व्योम्नि मनुष्य- ३०
 पुत्रस्याभिज्ञानं प्रकाशियते । तदा गोष्ठ्यश्च सर्व्या देशस्थाः शोकेन
 स्तवसांस्तान्निष्यन्ति, निरीक्षिष्यन्ते च पराक्रमेण महाप्रतापेन च
 परीतमाकाशीयसेधरयेनागच्छन्तं मनुष्यपुत्रम् । स च तृर्थध्वनिना ३१
 महनिनादेन सहितान् खट्वान् ग्रहेष्यति, ते च गगनस्यैकप्रान्तमार-
 भ्यापरप्रान्तं यत्र चतुर्थ्या वायुभ्यां मनुष्यांस्तस्य वरितान् समानेष्यन्ति ।

३२ उडुंवरवत्वाद् दृष्टान्तं श्रितुमर्हथ । स्पष्टं यदा तस्य शाखा

जायते कोमला पत्राणि च विकाशन्ते, जानीथ यूयम् आसन्नस्तदा

३३ गीष्मकाल इति । तथैव यदा यूयं सर्वमेतद् द्रक्ष्यथ, ज्ञास्यथ

३४ तदा स समीपस्थो द्वार उपस्थितश्चेति । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि,

• यावत् सर्वमेतन्न सम्भ्रूति, तावन्न व्यत्येयन्ति मानवा एतत्का-

३५ लिकाः । द्यावापृथिव्यावत्येयतः, मम ब्राह्मणानि तु नैवात्येयन्ति । •

३६ दिनस्य तस्य तु दण्डस्य च तस्य तत्त्वं कोऽपि न जानाति,

स्वर्गीयदूता अपि न जानन्ति, जानाति तन्मम पिता केवलः ।

३७ नास्तवं हि नोहस्य काले यादृशमासीत् मनुष्यपुत्रस्यागमनेऽपि

३८ तादृशं भविष्यति । फलतो महावन्यायाः प्राक्तनेषु दिवसेषु पोते

नोहस्य प्रवेशदिनं यावद् आसन्निविष्टा यथा मानवा भोजने पाने

३९ च विवहने विवाहने च नाजानंश्च तावद् वन्ययोपस्थाय यावत्

सर्वं न समर्ह्यन्त, तादृशमेव भविष्यति मनुष्यपुत्रस्यागमने ।

४० नरयो र्दयोस्तदा चेत्ते तिष्ठतोरेकतरो ग्राह्यतेऽन्यतरः परित्य-

४१ क्ष्यते । योषितो र्दयोः पेषणीनियुक्तयोरेकतरा ग्राह्यतेऽन्यतरा

परित्यक्ष्यते ।

४२ अतो यूयं जाग्रत, यतो यूयं न जङ्गनीथ दण्डे कस्मिन् युष्माकं

४३ प्रभुरायातीति । जानीत परित्वदं यद् यदि गृहस्वाम्यज्ञास्यद्

आयाति चौरः कस्मिन् याम इति, स तर्ह्यजागरिष्यत् कुडभेदश्च

४४ स्वगृहस्य नासह्यत । तद् यूयमपि समज्जास्तिष्ठत, यत् आयास्यति

मनुष्यपुत्रस्तस्मिन्नेव दण्डे दण्डो यो युष्माभिर्नानुभूयते ।

४५ को नु खलु स विश्वस्तौ बुद्धिमांश्च दासो यो यथासमये

४६ भृत्येभ्यो भक्ष्यवितरणाय स्वामिना स्वमृत्येऽधिष्ठितः ? धन्यः स

४७ दासः दासी गीष्मकाले तथैवाचरन्तमाषादयिष्यति । अहं

युष्मान् सत्यं ब्रवीमि स तं कृत्स्ने सर्वस्वेऽधिकरिष्यति । मम स्वामी ४८
 त्वागन्तुं विलम्बत इति मनसि ध्यात्वा दासः स दुष्टो यदि सह- ४९
 दासान् ताडयितुं प्रमत्तैश्च सह भोक्तुं पातुश्च प्रवर्तते स तर्हि ५०
 दिने यस्मिन् नापेक्षते दण्डश्च यं स न जानाति तदैव दासस्य
 स्वामी तस्योपस्थाय तं द्विधाकरिष्यति भाग्यश्च तस्य कपटिभिः ५१
 बाद्धं निरूपयिष्यति । तद्ध रोदनं दन्तैर् दन्तघर्षणश्च सम्भवि-
 श्यतः ॥१४॥

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

१ दशकन्यानां दृष्टान्तकथनं १४ दूरदेशगमिन उतमसैत्य तदीयदासानाञ्च कथनं
 २१ विचारदिनविवरणञ्च ।

स्वर्गराज्यं तदा भविष्यति सदृशं दशकन्याभि र्याः स्वप्रदीपान् १
 आदाय वरं प्रत्युद्गन्तुं निरिताः । तासां मध्यादासन् पञ्च बुद्धिमत्तयः २
 पञ्च च बुद्धिहीनाः । यास्तु बुद्धिहीनास्ताः स्वप्रदीपान् आदाय ३
 स्वसाध्वं तैलं नाददिरे । बुद्धिमत्तयश्च पुनः पत्रेषु तैलं निधाय ४
 स्वप्रदीपैः सहाददिरे । विलम्बमाने तु वरे निद्रालुतां गत्वा सर्वा ५
 एव प्रसुषुपुः । अर्द्धरात्रे त्वयम् उच्यध्वनि बभूव, पश्यतायाति वरो ६
 यूयं तत्प्रत्युद्गमनाय निर्गच्छत । कन्यास्तास्तदा सर्वा उत्थाय ७
 स्वप्रदीपान् संशुक्रुः । बुद्धिहीनास्तदा बुद्धिमती जगदुः, दत्तास्त्रभ्यं ८
 किञ्चिद् युष्मदीयतैलाद् यतो निर्वायक्यस्माकं प्रदीपाः । बुद्धिम- ९
 त्योऽनेन प्रतिजगदुः, नैवं कर्त्तव्यम् । न पर्याप्तं भविष्यति तदस्मा-
 कञ्च युष्माकञ्च कृते । क्रीणीत वरं यूयं विक्रेतृणां समीपं गत्वा
 स्वार्थं । तास्तु क्रयार्थं यावदपगच्छन्ति वरस्तावदुपतस्थे, प्राः समी- १०
 कृतास्ताश्च तेन सह विवाहांस्वीच्यगृहं प्रविशिशु र्वारश्च रक्षथे ।
 ततः परम् अन्यास्ताः कन्या आगत्य जगदुः, प्रभी प्रभो, मोक्षयन्तु ११

१२ द्वारमसंस्तुते । स तु प्रतिवभाषे, युष्मानहं सद्यं ब्रवीमि* नाहं
१३ जाने युष्मान् । अतो यूयं जाग्रत, यतो यूयं दिवसं तं दण्डश्च
तं न जानीथ, आयाति यदा मनुष्यपुत्रः ।

१४ फलतः स नरेण तेन सदृशः, यो विदेशगमनार्थं यात्राकाले
१५ निजदासान् आह्वय स्वसम्पत्तिं तेषु समर्पयन्त । स एकस्मै गोणीः

पञ्च मुद्रापूर्णा अपरस्मै गोण्यौ द्वे, अन्यस्मै गोणीमेकामित्यं यस्य

१६ यथा सामर्थ्यं तस्मै तदनुरूपमर्थं ददौ ततश्च त्वर्णं प्रतस्थे । ततो

लब्धा येन मुद्रागोणः पञ्च स ताभिर्बाणिज्यं कुर्वन्नपराः पञ्च

१७ गोणीरुपार्जयामास । लब्धे येन गोण्या द्वे स तथैवापरं गोणीद्वय-

१८ मुपार्जयामास । लब्धा तु येनैका गत्वा स भूमिं खनित्वा स्वप्रभो

१९ मुद्रास्तत्र न्यगूहत् । काले दीर्घेऽतीते दासानां तेषां प्रभुरागत्य

२० तैः सह गणयति । लब्धा येन गोणः पञ्च स तदोपस्थायापराश्च

गोणीः पञ्चानीय व्याजहार, प्रभो समर्पिता भवता मथि गोणः

२१ पञ्च । पश्यतु ताभिर्मयापरा गोणः पञ्चोपार्जिताः । तस्य स्वामी

तं जगाद, साधु भद्र विश्वस्त दाम, आसीस्त्वं स्वल्पेषु विश्वस्तः,

बहुषु मयाधिकारिष्यसे, गत्वाभ्यन्तरं भव भागी स्वप्रभोरानन्दस्य ।

२२ अनन्तरं लब्धे येन गोण्यौ द्वे सोऽप्युपस्थाया व्याजहार, प्रभो

समर्पिते भवता मथि गोण्यौ द्वे, पश्यतु ताभ्यां मयापरं गोणी-

२३ द्वयमुपार्जितं । तस्य स्वामी तं जगाद, साधु भद्र विश्वस्त दास,

आसीस्त्वं स्वल्पेषु विश्वस्तः, बहुषु मयाधिकारिष्यसे । गत्वाभ्यन्तरं

२४ भव भागी स्वप्रभोरानन्दस्य । ततः परं लब्धा येन गोण्येका,

सोऽप्युपस्थाया व्याजहार, प्रभो भवान् नरः कठोरः, नोप्तवान् यत्र

वीजीनि हन्तति तत्र शस्यं, न यत्र विकीर्णवान् सञ्चिनोति तत्र,

२५ अतोऽहं भीतो गत्वा भूमौ गोणीं भवतो गूढवान्, पश्यतु यद्

भवत्सद् गृह्णातु । तस्य स्वामी तु प्रतिगदन् तमब्रवीन् रे दृष्ट २६
 भन्द दास, त्वयेदं भो नृजायि यन्मया नोपानि यच्च वीजानि
 कृत्यते तच्च शस्यं, न यच्च विकीर्णं सञ्जीयते तच्चेति ? तथा सति २७
 आरुंस्त्वया मदीयमुद्रां बणिच्चर्पयितव्याः, तथा कृतेऽहमेवोपस्थाप्य
 निजस्वं मम सवृद्धिं आदायिष्यं । अतो यूयं गोणो तामस्माद् २८
 अपहृत्य दशगोणीनाम् अधिकारिणे दत्त । यतो यस्य कस्यचिद् २९
 आसौ तस्मै दायिष्यते तस्य च प्राचुर्यं भविष्यति, यस्य तु नास्ते
 तस्य यदस्ति तदपि तस्माद् अपहारिष्यते । दामं परन्विमम् ३०
 अनुपयोगिनं तिमिरे वह्निःस्ये निक्षिपत, तच्च रोदनं दन्तैर्दन्त-
 घर्षणञ्च सम्भविष्यतः ।

यदा तु स्वप्रतापान्वितो मनुष्यपुत्रः सहितः सर्वैर्दूतैः पवित्रै- २१
 रागमिष्यति, स तदा स्वप्रतापमिहासन उपवेत्यति जातयश्च सर्वा- २२
 स्तस्य समक्षम् एकत्रीकारिष्यन्ते । यथा च पालरक्षकः पृथक् करोति
 सेवेभ्यश्चागान्, स तथा विभज्य मनुष्यांस्तान् पृथक् करिष्यति, २३
 स्थापयिष्यति च सेवान् स्वदक्षिणे त्वजान् स्ववामे । ततः परं राजा २४
 वदिष्यति स्वदक्षिणे स्थितान्, भो मत्पितुराश्रीर्वाद्भाजनान्यायात,
 दायवद् भुङ्क्तु राज्यमुपैकक्षितं युष्मदर्थमाजगत्स्यापनात् । यतो २५
 मयि नृत्त्वामे यूयं मह्यं भक्ष्यं दत्त, त्वेषातुरे माम् अपाययत,
 अतिथौ माम् अन्नगृहीत, विवस्ते मां वाषांसि पर्यधापयत, २६
 अस्त्वस्ते मां पर्यपश्यत, कारानिहिते माम् अभ्यागच्छत । धार्मिकास्ते २७
 तदा तं प्रतिभाषिष्यन्ते, प्रभो दृष्टो वा कदा भवान् अस्माभिः
 क्षुत्त्वामे भक्ष्येण तर्पितश्च ? दृष्टो वा कदा त्वेषातुरं पार्थितश्च ?
 दृष्टो वा कदा भवान् अतिथिरस्माभिरनुगृहीतश्च ? दृष्टो वा कदा २८
 विवस्त्रो वाषांसि परिधापितश्च ? क्षुत्क्षी वा कदा भवान् अस्त्वस्त्रः २९

- ४० कारानिहितो वास्माभिः परिदृष्टश्च ? राजा तांस्तदा प्रतिवदिष्यति,
युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, भ्रातृणां ममैतेषां चोदिष्ठानाम् एकं प्रति
४१ युष्माभि र्यावद् अकारि तावन्मां प्रत्यकारि । ततः परं स वामे
स्थितानपीत्यम् आस्रपिष्यति, रे शत्रा यूयं मत्तो दूरमपगच्छता-
नन्तम् अग्निम् उपकल्पितं दियावस्तस्य तदीयदूतानाञ्च हते ।
४२ यतो मयि चुत्सामे यूयं मद्भ्यं भक्ष्यं नादत्त, त्वातुरे मां तापां-
४३ ययत, अतिथौ मां नाश्वगृहीत, विवस्ते मां वाशो न पर्यधापयत,
४४ अस्वस्ये कारानिहिते वा मां न पर्यपश्यत । तेऽपि तदोत्तरं कृत्वा
तं गदिष्यन्ति, प्रभो, कदा वा भवन्तं चुत्सामं वा त्वातुरं वातिथिं
वा विवस्तं वास्वस्यं वा कारानिहितं वा दृष्ट्वास्माभि र्भवतः परि-
४५ चर्या न कृता ? स तांस्तदा प्रतिभाषिष्यते, युष्मानहं सत्यं
ब्रवीमि, युष्माभिः चोदिष्ठानामेतेषाम् एकं प्रति यावन्नाकारि
४६ तावन्मामेव प्रति नाकारि । ततोऽपगमिष्यन्तीमे दण्डं भजितुमनन्तं
धार्मिकास्वनन्तं जीवनम् ॥ २५ ॥

२६ षड्विंशोऽध्यायः ।

- १ छीहस्य विशदं महायाजकशास्त्राध्यापकानां कुमन्तव्यं २ योषथा छीहभिर्विज्ञातं
१४ यिह्मदाविद्यासंवादिनं १७ निस्तारपर्वं यिहोक्तं २६ प्रभो भौष्यनिरूपणं
२१ पिबस्य छीहानङ्गीकरणमविष्यद्भिः २६ गेतिश्रमानीत्यभिषे खाने छीहकहं
४० तत्परकरापणं ५० महायाजकसमस्य तत्रयनं ५२ तद्विचारं ६२ पिबान-
ङ्गीकरणम् ।

- समाप्य वाक्यानि. सर्वार्थानि यीशुः स्वश्रिष्टान् जगाद,
२ जानीथ यूयं यदुपस्थास्यते निस्तारपर्वं दिनदयात् परं, मनुष्य-
३ पुत्रस्तदा क्रुशारोपणाय समर्पयिष्यते । काले तस्मिन् सुखयाजकाः
शास्त्राध्यापकाः प्रजानां प्राचीनास्य महायाजकस्य कायाफाभिषस्य

हर्षे समाजगुः सख्यं यामासिरे च यथा यीशुं हस्तेन धृत्वा ४
हन्तुः । ते त्ववदस्य मैव पर्वणि, चेत् तथा भविष्यति कलहे ५
जनानां मध्ये ।

वैयनिद्यायान् यीशौ शिमेनस्य कुष्ठिनो गेहे विद्यमाने ६
योषिदेका श्वेतोपलभाजनेन महार्हं सुगन्धितैलमानीय तस्यान्तिकं ७
गत्वा स्नावयामाम तच्छिरसि तस्य भोजनायासीनस्य । एवं दृष्ट्वा ८
श्रियास्तस्यामन्तुष्टा भूत्वा अगदन्, कथमयमपव्ययः ? तैलेऽस्मिन् ९
विक्रीते मूल्यं महत्तु दरिद्रेभ्यो दातुञ्चाशक्त्यत । यीशुस्तु १०
तज्ज्ञात्वा तान् बभाषे, कुरुय कथं दुःखिनां योषामिमां ?
कृतवतीयन्तु मयि कर्म सत् । यतो दरिद्राः सततं युष्मत्क्षिणो- ११
ऽहन्तु न सततं युष्मत्क्षिणी । देहे मम तैलमिदं निषिच्येयं तावत् १२
कृतवती कर्म मम समाधुपयोगि । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि कृत्स्नस्य १३
जगतो यत्र कुत्रचिद् घोषयिष्यते सुसंवादोऽयं, तत्र सर्वत्र कथ-
यिष्यते कर्मायेतत् कृतमनया स्मरणार्थमस्याः ।

तदा द्वादशश्रियाणाम् एक ईष्करियोतीयो यिहदा इत्य- १४
भिधो मुख्ययाजकानां समीपं गत्वा जगाद, अहं यत् तं युष्मासु १५
समर्पयेयं तद् यूयं मह्यं किं दातुं सक्तताः ? ततस्ते त्रिंशद्
रौप्यमुद्रास्तोलयामासुस्तस्य कृते । तदाप्रभृत्यगवेषयत् स तत्सम- १६
र्पणस्य समयम् ।

अगन्तरं निष्क्रान्तपूपानां प्रथमे दिने यीशोः समीपम् उपस्थाय १७
श्रियास्तं जगदुः, भवत इच्छातः कुचास्माभिरुपकल्पयितव्यं भोजनं
निस्तारपार्ष्णं ? स बभाषे, यूयं नगरममुकस्य समीपं गत्वा तं १८
भूत, गुरु वर्त्ति, आसन्नो मम कालस्तव गृहेऽहं स्वश्रिभ्यः सह
निस्तारपर्वं सम्पादयिष्यामि । अतो यीशुना यथादिष्टं श्रियास्तयेव १९

- १० कुर्वन्तो. भोजनं निस्तारपार्वणमुपकल्पयामासुः । सन्ध्यायान्तु
 ११ जातार्था यीशु द्वादशशिष्यैः सह भोजनार्थम् उपविशेत् । तेषु च
 भक्तमण्डलेषु स बभाषे, अहं युष्मान् सत्यं ब्रवीमि, युष्माकम् एको
 १२ मां समर्पयिष्यति । अनेन तेऽतीव शोचन्तः प्रत्येकं तं प्रष्टुम्
 १३ आरेभिरे, प्रभो स किमहं? स तु प्रतिबभाषे मया सार्द्धं यः
 १४ सूपपात्रे पाणिममञ्जयत् स एव मां समर्पयिष्यति । मनुष्यपुत्रमधि
 यथा लिखितमास्ते स तथैव प्रयाति, नरेण येन तु मनुष्यपुत्रः
 समर्प्यते स सन्तापपात्रं । तस्य नरस्य जन्म चेन्नाभविष्यत् तर्हि
 १५ तेनैव तस्य क्षेमम् अभविष्यत् । तस्य समर्पयिता यिद्धदास्तदा
 प्रदिजगाद, भो रञ्चिन् स किमहं? स बभाषे, त्वं व्याहार्षीः ।
 १६ अतस्तेषां भोजनकाले यीशुः पूषमादायाशीर्वादं कृत्वा तं
 भङ्गा शिष्येभ्यो ददौ बभाषे च, गृह्णीत भुङ्क्ष्वम्, एतन्मम शरीरं ।
 १७ ततः स पानपात्रमादाय धन्यवादं कृत्वा तेभ्यस्तद् ददौ बभाषे
 १८ च, पिबतानेन सर्वे, यत एतन्मम शोणितं पापमोचनाय बह्वनां
 १९ कृते विस्त्राव्यमाणं नूतननियमस्य शोणितं । युष्मांस्तुहं ब्रवीमि,
 गोस्तनीलतोत्पन्नाऽयं रसो दिने यस्मिन् मम पितॄराज्ये चवानो
 मया युष्माभिः सह पायिष्यते अद्यारभ्य तद्दिनं यावत् स मया
 २० नैव पायिष्यते । ततस्ते स्तोत्रं गीत्वा जैतूनपर्वतं जग्मुः । •
 २१ यीशुस्तास्तदा जगाद, राज्यामस्यां सर्वे यूयं मां स्वलिख्यथ,
 यतो, लिखितम् आस्ते, “अहं व्रजं रत्नकमालनिष्यामि, व्रजस्य
 २२ मेवायं विकीर्णो भविष्यन्ति ।” परन्तु ममोत्थानात् परम् अहं
 २३ बुद्धदये गालीलं यास्यामि । पित्रस्तं प्रतिजगाद, सर्वेऽपि च्छः
 २४ भवति स्वलेयुस्तथाप्यहं कदाचन न स्वलिख्यामि । यीशुस्तं जगाद,
 त्वामहं सत्यं ब्रवीमि, राज्यामस्यां कुक्कुटस्य रवात् प्राक् त्वं मां

चिक्षलः प्रत्याख्यास्यसि । पित्रसं ब्रवीति, यद्यपि भवता माङ्गं १५
मम मरणम् अवश्यं स्यात्, तथाप्यहं भवन्तं नैव प्रत्याख्यास्यामि ।
एवमेव शिष्याः सर्वेऽप्यभाषन्त ।

यीशुस्तदा तैः सह गेतश्चिमान्नीत्यभिधं स्थानमुपस्थाय शिष्यान् १६
जगाद यूयमत्रोपविशत, यावदहममुञ्च गत्वा प्रार्थनां कुर्वे ।
अनन्तरं स पित्रं सिबदियस्य पुत्रो च सङ्गिनः कृत्वा शोचितुं १७
विषन्तुश्चारेभे तांश्च जगाद, प्राणा मम मृत्यवे शोकापन्नाः, १८
यूयमत्रावतिष्ठमाना मया सह जागृत । ततः स किञ्चिद् अग्रं १९
गत्वाधोमुखो निपत्य प्रार्थयमानोऽब्रवीत्, भो मम पितः, यदि
शक्यं स्यात् तर्हिदं पानीयपात्रं मत्तोऽपसरतु, तथापि न मया,
अपि तु लया यथा वाञ्छरते तथैव भवतु । अनन्तरं स तेषां २०
शिष्याणां समीपमागत्य तान् निद्राणान् दृष्ट्वा पित्रं जगाद,
एवमेव यूयं घटिकाम् एकां मया माङ्गं जागर्तुं नाशकृतं ? जागृत २१
प्रार्थयध्वञ्च नो चेत् परीक्षां निवेक्ष्यध्वे, यत आत्मोद्यतः प्ररीरन्तु
दुर्बलम् । द्वितीयवारं पुनर्गत्वा स प्रार्थयाञ्चके भो मम पितः, २२
पानीयपात्रमिदं यावन्मया न पीयते तावद् यदि मत्तोऽपसरितुं
न शक्यात्, तवेच्छा तर्हि सिध्यतु । सोऽनन्तरमागत्य पुनस्तान् २३
निद्राणान् ददर्श, यतस्तेषां नेत्राण्यवशान्यासम् । ततः स तांस्त्यक्त्वा २४
पुनरपगत्य, द्वितीयवारं वाक्यं तदेव व्याहरन् प्रार्थयाञ्चके । ततः २५
परं स्वशिष्याणां समीपमागत्य तान् जगाद, एवमेव यूयं निद्राणां
विश्रामं सेवध्वे किम् ? पश्यतोपस्थितः स दण्डो मनुष्यपुत्रश्च
पापिनां करेषु समर्थते । उत्तिष्ठत वयं गच्छासः । पश्यत मम २६
समर्पयिता समीपमागतः ।

पुनश्च आवदित्यं भाषत आगमत् तावद् दादन्नानाम् एकोऽर्चतो २७

यिह्वाक्षेन सार्द्धं मुखयाजकानां जनप्राचीनानाञ्च सकाशाद्

४८ असिद्यष्टिधारी महान् जननिवहः । तस्य समर्पयिता तेभ्यः सङ्केतं

दत्तवान्, यथा, अहं यं सुम्विष्यामि स एव सोऽस्ति यूयं तमेव

४९ धरतेति । अतः स तत्क्षणं यौगोपनिकमुपस्थाय, रश्मिन् प्रणाम

५० इत्युक्त्वा तं चुषुम्ब । यीशुस्तु तमब्रवीत्, मित्र किमर्थमुपतिष्ठसे ?

५१ जनास्ते तदोपागत्य यीशौ हस्तार्पणं कृत्वा तं दधुः । पश्य नरस्तदा

यौगोः सङ्गिनामेको हस्तं प्रसार्य कोषान्निजामिं निष्कृत्य महा-

५२ याजकस्य दासमाहृत्य तस्य कर्णमेकं परिचिच्छेद । यीशुस्तदा

तमब्रवीत्, तवामिं पुनः स्वस्थाने निधेहि, यतोऽसिग्राहिणः सर्वे-

५३ ऽसिना विनङ्क्ष्यन्ति । इदानीमेवाहं स्वपितरं याचितुं शक्नोमि, स

च मङ्गं दादशभ्यो वाहिनीभ्योऽप्यधिकान् स्वर्गदूतान् वितरिष्यतीदं

५४ त्वया किम् असम्भवं मन्यते ? परन्वैतेनैव भवितव्यमिति शास्त्री-

योक्तव्यः कथं सेत्स्यन्ति ?

५५ दण्डे तस्मिन् यीशु जननिवहान् जगाद, दस्युमिव मां

धर्नुमसीन् यष्टोऽसादाय किं यूयं वहिरागताः ? अहन्तु प्रत्यहं

धर्मधानि युष्मत्सकाशमासीनोऽश्लिष्यं यूयं तदा न मां धृतवन्तः ।

५६ समुत्तन्तु सर्वमेतद् यथा भाववादिनां शास्त्रीयोक्तव्यः सिद्धिं

गच्छेयुः ।

५७ शिष्यास्तदा सर्वे तं त्यक्त्वा पलायाञ्चक्रिरे । ये तु यीशुं

धृतवन्तस्तेः स महायाजकस्य कायाफाः समीपं निन्ये । तत्र शास्त्रा-

५८ ध्यापकः प्राचीनाञ्च भ्रमागमन् । पिबस्तु दूरान्महायाजकस्य हस्यं

यावत् तमेवब्रजत, परिणामं दिदृक्षुश्च तत्र प्रविश्य पदातिभिः

५९ सर्वोपविवेज । तदा मुख्ययाजकाः प्राचीनाः कृत्वा सभा च यीशुं

हनुकामासस्य प्रतिकूलं मृषासाध्यम् अभ्यगच्छन् न तु लेभिरे,

बहुषु मृषासाक्षिषुपागतेष्वपि न लेभिरे । पश्चात्तु द्वौ मृषासा- ६०
 क्षिणुपस्थाधोचतुः, असौ व्याहृतवान् अहम् ईश्वरस्य मन्दिरं ६१
 भङ्गा दिनचये निम्नोक्तं शक्नोमीति । महायाजकोऽनेनोत्थाय तम- ६२
 ब्रवीत्, किमपि त्वं किं न प्रतिभाषसे? इमौ तव प्रतिकूलं किं
 साक्ष्यं दत्तः? यीशुस्तु भौनम् अवलम्बयतिष्ठत् । अनन्तरं महा- ६३
 याजकस्तं प्रतिबभाषे, अहं ०त्वां जीवनमयेनेश्वरेण शपयामि,
 त्वमीश्वरस्य पुत्रः ख्रीष्टो न वेत्यस्मान् वद । यीशुस्तं जगाद, त्वं ६४
 व्याहर्षीः । अधिकन्तु युष्मानहं ब्रवीमि, इतः प्रसृति यूयं मनु-
 व्यपुत्रं प्रभावस्य दक्षिण आसीनम् आकाशीयमेघरथेनागच्छन्तश्च
 वीक्षिष्वहे । महायाजकस्तदा स्ववामांसि विदीर्य बभाषे, स ईश्वर- ६५
 निन्दां चकार, साक्षिणामधिकानां किं प्रयोजनम्? पश्यताधुना-
 आवि युष्माभिरीश्वरनिन्दा । युष्माभिः किं मन्यते? ते प्रत्यवदन्, ६६
 स प्राणदण्डमर्हति । ते तदा तस्यास्ये न्यष्टीवन् मुष्टिभिश्च तमा- ६७
 घ्नन् । केचित्तु तं प्राहरन्नवदंस, ख्रीष्ट भावोक्त्यास्मान् वद कस्त्वां ६८
 ताडितवान् ?

पित्रस्तु वंहिः प्राङ्गण आसीनोऽतिष्ठत् । दामी तदैका तस्या- ६९
 न्तिकमागत्याब्रवीत् त्वमपि गालीलीयस्य यीशोः संग्रहसीः । स तु ७०
 सर्वेषां समक्षम् अनङ्गीकुर्वन् जगाद, न बुध्यते मया त्वया किं
 गद्यते । तस्मिंश्च पुनर्गोपुरं गते काचिदन्या तं दृष्ट्वा जनास्तत्र ७१
 विद्यमानानवदन्, अयमपि नासरतीयस्य यीशोः संग्रहसीत् । स ७२
 ततः शस्त्रा पुनरनङ्गीकुर्वन् जगाद मनूष्यं तं न जानामीति । क्षणात् ७३
 परं नरास्तत्र स्थिता उपागत्य पित्रमब्रुवन्, नूनं त्वमपि तेषाम्
 एकतमोऽसि यतस्तव भाषा तां व्यञ्जयति । स तदाभिष्टु दिव्यैश्च ७४
 कर्तुमारभ्याब्रवीत्, मनूष्यं तं न जानामीति । सद्यस्तु कुल्लुडो दराव ।

७५ अनन्तरं कुक्कुटरावात् प्राक् त्वं मां चिह्नत्वः प्रत्याख्यास्यसीति वाक्यं
यत् स यीशुनोक्तस्तत् स्मत्वा पित्रो वह्निर्गत्वा तीव्रं क्रोद ॥ २६ ॥

२७ सप्तविंशोऽध्यायः ।

१ पीलातस्य करे स्त्रीदार्पणं ७ यिहूटा चनृपमरणे ११ पीलातस्य समर्थं स्त्रीष्ट-
साध्यमौने १५ तद्देशीया रीतिः १८ पीलातस्याचरणं २७ हन्तुं स्त्रीष्टनयनं ३३
तस्य ऋणारोहणं ३८ निन्द्योक्तिः ४४ क्रुश आसः वः ४७ प्राणत्यागाद्गतलक्षणं
५५ योषितामुपस्थितिः ५७ स्त्रीष्टसमाधिः ६९ रत्तिभिः समाधिरक्षणम् ।

१ ततः परं जाते पुनः प्रातःकाले मुख्ययाजका जनानां प्राची-

२ नासु सर्वे यीशो विरुद्धं तस्य वधार्थं मन्त्रणां चकुर्वन्ना च तम-

३ पनीय देशाधिपतौ पन्तीये पीलाते समर्पयामासुः ।

४ कृता यीशो र्दण्डाज्जेति दृष्ट्वा तस्य समर्पयिता यिहूदास्तदा-

नृत्य तास्त्रिंशद् रौप्यमुद्रा मुख्ययाजकेषु प्राचीनेषु च प्रत्यर्पयन्

५ वभाषे, शोणितं निरपराधं समर्थं पापं मयाकारीति । ते त्वब्रुवन्,

६ किमनेनास्माकं? त्वयैवालोच्यतां । स तदा रौप्यमुद्रास्ता मन्दिरे

७ निक्षिप्य प्रतस्थे गत्वा चात्मानं प्रतिलम्ब्य ममार । ततो मुख्यया-

जकास्ता मुद्रा आदाय जगदुः, भाण्डागारे स्थापनमेतासामविधेयं

८ यतः शोणितस्य मूल्यमेतत् । अतस्ते मन्त्रणां कृत्वा ताभिर्विदेशिनां

९ मृतानां समाधिस्थानं कुम्भकारस्य क्षेत्रम् अक्रेषुः । तद्देहेतुना क्षेत्रस्य

१० तस्याद्यापि प्रबलं शोणितक्षेत्रमिति नाम सम्भूतम् । इत्थं भाव-

वादिना यिरमियाहेन श्वाङ्गतमिदं वाक्यं सिद्धिं भूतं, यथा,

“इत्याद्येनः सुतानाम् आदेशाद् यस्य मूल्यं निरूपितं, तस्य मूल्यवतो

११ मूल्यं चिन्नामुद्रामाणं रूप्यं तैरादाय सदाप्रभु र्भूः यथादिक्षत् तथा

कुम्भकारस्य क्षेत्रेऽर्पितमिति” ।

अनन्तरं यीशु देशाधिपतेः समक्षम् अतिष्ठत् । स तु देशाधि- ११
पतिस्तं पप्रच्छ त्वं किं यिह्मदीयानां राजा ? यीशुसमवादीत्,
भवान् व्याहरति । मुख्ययाजकैस्तु प्राचीनैश्च क्रियमाणे तस्याभियोगे १२
स किमपि न प्रत्यभाषते । तदा पीलातस्तं ब्रवीति, न किं शृणोषि १३
तव विरुद्धममी साक्ष्यं वचांसि कति कदन्ति ? स तु तस्मै नैकस्यापि १४
वचनस्योत्तरम् अदात् । अनेन देशाधिपतिरतीवास्यर्थं मेने ।

रीतिरियञ्चासीत् यद् देशाधिपतिः प्रतिवर्षं पर्वणि तस्मिन् १५
जनानां हते तैरभीप्सितम् नरमेकं कारागुप्तं मोचयतीति । प्रसिद्धो १६
नर एकस्तेषां तदा बारम्बा इतिनामकः कारागुप्त आसीत् । तेभ्यतः १७
समागतेषु पीलातस्तान् अपृच्छत्, यूयं मत्तः कतरस्य मोचनं
वाञ्छय ? बारम्बाः किंवा ख्रीष्ट इति विख्यातस्य यीशोः ? यतो १८
देशाधिपतिनाज्ञायत स यन्मात्सर्यात् तैः समर्पितः । . . .

अनन्तरं यदा स विचारासन उपविष्ट आसीत् तस्य पत्नी १९
तदा प्रेम्णं प्रदित्य तं जगाद, धर्मवता तेन सह व्यापारः कोऽपि
भवतो मा भवतु यतस्तस्य हतेऽद्य स्वप्रदर्शने सम्भूता मम यातना
बहुतरा । यथा तु जननिवहे बारम्बां याचेत यीशुश्च नाशयेत् २०
मुख्ययाजकाः प्राचीनाश्च तांस्तथा प्रावर्त्तयन् । देशाधिपतिस्ततस्तान् २१
पप्रच्छ युष्मदिच्छातस्तथो द्वयोः कतरो मया मोचयितव्यः ? ते
जगदुः, बारम्बाः । पीलातस्तान् अब्रवीत्, ख्रीष्टाभिधं तर्हि तं २२
यीशुं प्रति मया किं कर्त्तव्यम् ? सर्वे तमब्रुवन् स क्रुशमारोप्य-
ताम् । देशाधिपति र्वभाषे, कथमेतत् ? किमपराद्धं तेन ? अनेन २३
तेऽधिकं क्रोशन्तोऽवदन्, स क्रुशमारोप्यताम् । तदा यज्ञो मम २४
विफलः प्रत्युताधिकः कलहो जायते इति दृष्ट्वा पीलातस्योद्यमोदाय
जननिवहस्य समक्षं हस्तौ प्रस्थाप्य र्वभाषे, धर्मवतोऽस्य अप्रतिपा-

२५ तने निर्दोषोऽहं युष्माभिरालोच्यतामिति । कृत्स्नः प्रजानिवं हस्त
तं प्रतिबभाषे, तस्य शोणितम् अस्माकम् अस्मासन्नानानाञ्च शिरःसु
२६ वर्त्ततां । तेषां कृते स तदा बारब्बां मोचयामास यीशुस्तु कश्चाभिः
प्रहार्यं क्रुशारोपणार्थं समर्पयामास ।

२७ देशाधिपतेः सैनिकनरा यीशुं तदा राजहर्म्यस्याभ्यन्तरं गीत्वा
२८ सैन्यदलं कृत्स्नं तस्य परितः समागमयामासुः । वस्त्राणि तस्य च
२९ मोचयित्वा तं लोहितवर्णं प्रावारं परिधापयामासुः कण्टकैश्च स्रजं
निर्माय तस्य शिरसि निदधुस्तस्य दक्षिणहस्तोपरि च मलं सम-
र्पयामासुरनन्तरं तस्य समक्षं जानुपातं कुर्वन्त उपहासेन तमवदन्,
३० यिहूदीयानां राजन् प्रणामः । पुनश्च तस्मिन् निष्ठाय तं नलमादाय
३१ तस्य शिरोऽताडयन् । इत्थं तम् उपहस्य तं प्रावारं मोचयित्वा
तस्य स्ववासांसि परिधाप्य च क्रुशम् आरोपयितुं तम् अप्रनित्युः ।
३२ निर्गच्छन्स्तु ते शिमेननामकं कुरीणीयं नरमेकमासादयामास
३३ र्दधुश्च तं, क्रुशं तस्य वोढुं वेतनं विना । अनन्तरं गल्थाथार्थतः
कपालम्यलमित्यभिधं स्थानमुपस्थाय पानीयार्थं ते तस्मै पित्त-
३४ मिश्रितम् अस्त्ररसं ददुः । स तु तमास्त्राद्य पातुं बाङ्गीचके ।
३५ अनन्तरं ते तं क्रुशमारोप्य गुटिकापातेन तस्य वासांसि मिथो
विभेजिरे । इत्थं भाववादिनोक्तेयं कथा सिद्धिं गता, यथा,
मामकीनानि वस्त्राणि स्वमध्ये विभजन्ति ते ।
मत्परिच्छदलिप्तातो गुटिकां पातयन्ति च ॥

३६ अनन्तरं ते तत्रोपविश्य तम् अरक्षन् । तस्य शिरस्योर्द्ध्वं ते
३७ बबन्धुरिदं तुस्याभियोगलेख्यं यथा, यिहूदिनां राजा यीशुरयम् ।
३८ तदा च दस्यु द्वौ तेन सार्द्धं क्रुशे आरोप्येताम्, एकतरस्तस्य दक्षिणे
वासे चान्यतरः ।

अनन्तरं ये ममुष्ठा मार्गेण तेनाग्रजंस्ते शिरांसि चालयन्तस्- १६
 मित्यमनिन्दन्, यथा, मन्दिरभञ्जक दिनत्रये च तस्मिन्मातरात्मानं ४०
 तारय । त्वष्टेदीश्वरस्य पुत्रोऽसि तर्हि क्रुशादवरोह । शास्त्राध्यापकैः ४१
 प्राचीनैश्च सार्द्धम् ईदृशमेव तमुपहसन्तो मुख्ययाजका अपि
 तमवदन्, सोऽपरान् चतारयत्, आत्मानं तारयितुं न शक्नोति । ४२
 स चेद् इत्यायेत्यस्य राजास्ति तर्हिदानीं क्रुशाद् अवरोहतु, तथा
 कृते वयं तस्मिन् विश्वसिष्यामः । स ईश्वरे विश्वासं कृतवान्, ईश्वरस्येत् ४३
 तम् अभिरोचयति तर्हि तमुद्धरतु, यतः स कथितवान् ईश्वरस्य
 पुत्रोऽहं । तेन सार्द्धं क्रुशारोपितौ दसू तावपि तथैव तमपवदताम् । ४४
 आमध्याङ्गात्तु तृतीयप्रहरं यावत् कृत्स्ने भूतलेऽन्धकारोऽभूत् । ४५
 तृतीये प्रहरे च यीशुस्तोशन्नश्चरवेण बभाषे, एली, एली, लाम्मा ४६
 श्रवकानीति, अस्यार्थोऽयं, '

हे मदीश मदीश त्वं मां परित्यक्तवान् कुतः ।

तच्छ्रुत्वा तत्र स्थितानां नराः केचिदवदन् असावेलियमाकलयति । ४७
 तत्क्षणञ्च तेषामेको द्रुत्वा स्पञ्जमादायास्तुरसेन पूरयित्वा नलाये ४८
 बद्धा तम् अपीयत् । अपरे त्ववदन्, निर्वर्त्तस्व, अमुं तारयितुम् ४९
 एतस्य आगच्छति न वेत्यस्माभिर्दृश्यताम् ।

ततः परं यीशुः पुनरुच्चैरुत्क्रुश्य प्राणांस्तत्याज । पश्य च तदा ५०
 मन्दिरस्य तिरस्करिण्यतोऽधो यावद् विदद्रे भूश्चकम्पे शैला ५१
 विचिच्छिदिरे श्वागाराण्युद्घाटयामासिरे निद्राणानाञ्च पवित्राणां ५२
 कुण्डपानि बह्वन्युत्पाप्याञ्चकिरे तस्योत्थार्पणात् परञ्च निर्गत्य ते ५३
 पुण्यनगरं प्रविश्यानेकेषां प्रत्यचीबभूवुः । तांस्तु भूकम्पादीन् व्यापा- ५४
 रान् दृष्ट्वा श्रुतपति र्गीशो'इत्यनेन नियुक्तास्तस्य सङ्गिनश्चातीव
 भीत्वावदन्, सत्यम् आसीदसम्प्रीश्वरस्य पुत्रः ।

५५ अपि च गालीलतो यीशुम् अनुगतास्तत्परिचर्यायाञ्च नियुक्ता
 ५६ बह्वो योषितो दूरादवलोकमानास्तत्राविद्यन्त । तामां मध्ये मगद-
 लीनी मरियम्, याकोबयोद्योश्च माता मरियम् सिबदियसुतयो
 मातां चासन् ।

५७ सन्ध्यायान्तु जातायाम् अरिमाथियाचिवामी योषेफनामक
 ५८ एको धनी नर आगमन् । सोऽपि येशोः शिष्यः । स पीलातस्य
 समीपं गत्वा येशो देहं ययाचे । आदिष्टे तदा पीलातेन देहस्य
 ५९ दाने योषेफो देहमादाय शुचिना सौमवस्त्रेण वेष्टयामास
 ६० तच्चित्ते शैलरन्ध्रे च स्वार्थं स च्छवागारं निर्मितवांस्तस्मिन्
 नूतने शवागारे निदधे महाश्रमानञ्च लोठयित्वा शवागारस्य मुखे
 ६१ दत्त्वा प्रतस्थे । तत्र तु मगदलीनी मरियम् अन्यतरा च मरियम्
 शवागारस्य समुखम् उपविश्यावातिष्ठेताम् ।

६२ परंदिने त्वर्थतः सञ्जनदिनात् परं यदिह तस्मिन् मुख्ययाजकाः
 ६३ फरीशिनश्च पीलातस्य समक्षं समेत्य जगदुः प्रभो स प्रवञ्चको
 जीवत्काल उक्तवान् दिमत्रयात् परम् उत्थास्यामीत्यस्माभिः स्मर्यते ।

६४ अतस्तृतीयं दिवसं यावत् तच्छवागारस्य रक्षणं भवतर्दिश्यताम् ।

नोचेत् शिष्यास्तस्य नक्तमागत्य तं हत्वा जनेभ्यः कथयिष्यन्ति स
 मृतानां मध्यादुत्थापित इति । एवं सत्यादिभ्रान्तितोऽन्तिमा

६५ भ्रान्तिरनिष्टतरा भविष्यति । पीलातस्तान् जगाद, प्रहरिवर्गो

६६ युष्माकमास्ते, गत्वा तत् स्थानं यथाज्ञानं गोपयत । ते तदा
 गत्वा तमश्रमानं सुद्रयाङ्कयित्वा प्रहरिवर्गेणापि शवागारम् अगो-
 पयन् ॥२७॥

२८ अष्टाविंशोऽध्यायः ।

१ स्त्रीष्टात्यनं ११ रविभ्यः फरीणिनामुल्कोपदानं ११ स्त्रीष्टस्य शिष्यैर्दंशनेन
आदेशश्च ।

विश्रामवारे त्वतीते सप्ताहस्य प्रथमदिवसस्य प्रातःकाले मग्द- १
लीनी मरियम् सा चान्यतरा मरियम् तच्छवागारं द्रष्टुमागच्छताम् ।
पश्य च तदा महान् भूकक्षोऽभूत्, यतः प्रभोरेको दूतः स्वर्गाद् २
अवहृद्य समीपमागत्य प्रस्तरं तं द्वाराल्लोठयित्वा तदुपर्युपविवेश ।
तस्य तु विद्युदिवाभा तुषारवच्छुक्लस्य परिच्छद आस्तां तस्य भयाच्च ३
रक्षकाः समुद्विग्ना मृतकल्पाच्च बभूवुः । स दूतस्ते योषिते प्राह, ४
युवां मा भैष्टं यतोऽहं जाने युवां कुशारोपितं यीशुम् अन्विष्यथः । ५
स त्वच्च न विद्यते यतः स यथोक्तवांस्तथैवोत्थापितः । आयातं यच्च ६
प्रभुरश्नेत स्थानं तन्निरीक्ष्यां गत्वा च सत्वरं तस्य शिष्यान् वदतं स ७
मृतानां मध्यादुत्थापितः पश्यत च स युष्मदपतो गालीलं याति,
तत्रैव तं द्रक्ष्यथ । पश्यतमहं युवाभ्यां कथितवान् । ततस्ते सभयं ८
महानन्देन च सत्वरं शवागारात् प्रस्थाय तस्य शिष्येभ्यः संवादं
दातुम् अद्रवताम् । पश्य च शिष्येभ्यस्तयोः संवादं दातुं गच्छत्यो- ९
र्धीशुस्ते साक्षात्कृत्याम्रवीत्, युवयो र्मङ्गलं भूयात् । ते शोपागत्य
तस्य चरेणो धृत्वा भजनाम् अकार्षाम् । तदा यीशुस्ते अवादीत्, १०
मा भैष्टं गत्वा तु मम भ्रातृन् समैनमादेशं ज्ञापयतं यत् तै
गालीलं गन्तव्यं, तत्रैव ते मां द्रक्ष्यन्तीति ।

यावत् ते गच्छतः पश्य तावद् रक्तवर्गस्य केचिन्नरा नगर- ११
मुपस्थाय यद्यद् वृत्तं तत् सर्वं मुख्ययाजकेभ्यो निवेदयामीसुः ।
ते तु प्राचीनैः सह सेमेत्य मन्त्रेणाञ्च कृत्वा सैनिकनरेभ्यो अयेष्टा १२
रौप्यमुद्रा ददु र्भाषिरे च धूयं वदत, शिष्यास्तस्य रात्रावागत्य १३

१४ निद्रितेऽस्मासु तम् अचूचुरन्निति । यदि च देशाधिपतेः संमत्तम्
 अस्य श्रवणं भवेत्, वयं तर्हि तम् अनुनेष्यामो युष्मांश्च निःशङ्काम्
 १५ करिष्यामः । ततस्ते ता मुद्रा गृहीत्वा यथा शिञ्जितास्तथैव चक्रुः ।
 सा च कथा यिरूदिनां मध्ये व्याप्याद्याप्यदेतिष्ठते ।

१६ एकादश शिष्यास्तु गालीलं गत्वा यीशुना निर्दिष्टे गिराबुप-
 १७ तस्थिरे । तच्च दृष्ट्वा तस्य भजनां चक्रुः । केचित्तु समशेरत । तदा
 १८ यीशुः समीपमागत्य तैः संलपन् बभाषे, स्वर्गमेदिन्यो निर्दिष्टं
 १९ सामर्थ्यं मत्तमम् अदायि । अतो यूयं गत्वा यावतीर्जातीः शिष्यान्
 कृत्स्नतः पितुः पुत्रस्य च पवित्रस्यात्मनश्च नामोद्दिश्य तान् श्रव-
 २० गाहयत, शिञ्जयत च तांस्तत्सर्वस्य रक्षणं युष्मानहं यद्यदादिष्टवान् ॥
 अधिकन्तु पश्यत, युगान्तं यावत् सर्वदिनान्यहं युष्माभिः सार्द्ध-
 मासे ॥ २८ ॥

मार्कलिखितः सुसंवादः ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ ऋषगाहकस्य योहनस्य वृत्तान्तः ८ ख्रीष्टस्यावगाहनं १९ तस्य परीक्षा १४ तस्य
सुसंवादप्रचारः १९ शिमेनस्य आन्त्रियादीनां चाक्रान्तं २१ भूतपक्षाद् भूत-
वह्निष्करणं २८ विषस्य चक्षुः शरीरोग्यकरणं ३९ बह्वर्णां लोकानां शरीरोग्यकरणं
निर्जनप्रार्थनं ४० कुष्ठिन शरीरोग्यकरणञ्च ।

ईश्वरपुत्रस्य यीशोः ख्रीष्टस्य सुसंवादारम्भः । भाववादिनां मन्ये १
लिखितम् आस्ते, २

पथ्य त्वद्गमनस्याये स्खदूतं प्रहिणोम्यहं ।

तवाये तव पन्थानं स हि सञ्जीकरिष्यति ॥

मरौ घोषयतः प्रोचैरस्त्ययं कस्यचिद् रवः । ३

प्रभोः संस्क्रुताध्वानं विधद्धं तत्सृतां चञ्जुः ॥

तथैव योहनः प्रान्तर उपस्यायावागाहयत् पापमोचनाय च मनः- ४

परावर्त्तनार्थकम् ऋषगाहनम् ऋघोषयत् । अपि च यिह्मदियाया ५

निखिलो जनपदो यिह्मशालेमनिवासिनस्य तदन्तिकम् अपागच्छन्

सर्वे च स्वपापानि स्वीकुर्वन्नास्तेन यद्गमनद्याम् ऋषगाह्यन्त ।

स तु योहन उद्ग्लोमजपरिधानस्यर्मापटुकया बद्धकटिश्चासीत् पत- ६

ङ्गान् वन्यमधु चाभक्षयत् । घोषणकाले तु सौऽवदत्, मत्तो बल- ७

वत्तरो नरो मत्पस्याद् आयाति, गत्वा तदीयोपानत्रो बन्धन्यौ

लोभुमयहं न घोषयः । अहं तांश्च युष्मान् तोयेऽवगाहितवान्, ८

स तु युष्मान् पतिच आत्मन्यवगाहयिष्यति ।

८ तेऽन्ने दिनेषु यीशु गालीलम्यनामरताद् आगत्य योहनेन

१० यदन्यवगाहयास्यते सद्यश्च तोयान्निर्गच्छन्नेव स गगनं भिद्यमानम्

११ आत्मानञ्च कपोतमिव स्वोपर्यवतरमाणम् अदृत्त्वा, स्वर्गाश्चेयं
वाणी समभूत् त्वं मम प्रियः पुत्रो यस्मिन्वहं प्रीत इति ।

१२ तत्त्वणञ्चात्मा तं मरुमपनिनाय तत्र मरौ तिष्ठंश्च स चत्वारिं-

१३ शब्दं दिनानि श्रैतानेन पर्यैक्ष्यत संज्ञैः सार्द्धञ्चावर्त्तत स्वर्गदूताश्च
तं पर्यैचरन् ।

१४ समर्पिते तु योहने यीशु गालीलमागत्येश्वरराज्यस्य सुसंवादं

१५ श्रोष्यन्नब्रवीत्, समूर्णः कालः समुपप्लितश्चेश्वरस्य राज्यं । यूयं
मनांसि परावर्त्तयत सुसंवादे च विश्रमिष्यत ।

१६ ततः परं गालीलीयसमुद्रस्य तटे विहरन् स शिमेनं तस्य
भ्रातरम् आन्दिजश्च समुद्रे जालं क्षिपन्तौ ददर्श यतस्तौ धीवरा-

१७ वास्ताम् । यीशुस्तावब्रवीत् मम पश्चाद् आयातम् अहञ्च यूयं

१८ मानवधारिणौ धीवरौ विधास्यामि । तदा तौ सपदि स्वजालानि

१९ त्यक्त्वा तम् अश्वब्रजन् । ततश्च स्लोकम् अयं गत्वा स सिबदियस्य पुत्रं
याकोबं तत्सहोदरं योहनञ्च ददर्श, जालानां जीर्णोद्धारं कुर्वाणौ

२० तावपि नौकायामास्ताम् । तदा सपदि तेनाहूतौ तौ स्वपितरं
सिबदियं वेतनजीविभिः सार्द्धं नौकायां त्यक्त्वा तमनुजग्मतुः ।

२१ ततः परं ते कफरनाह्नमं प्रविष्टाः । सद्यश्च विश्रामवारे स

२२ समाजगृहं प्रविश्याश्लिष्यत् । जनाश्च तस्य शिष्यायां समत्कारम्
अमन्यन्त । यतः स सामर्थ्यविशिष्ट इवाश्लिष्यत् न तु शास्त्राध्यापका

२३ इव । तेषां समाजे चाशुच्यात्माविष्ट एको नरोऽविद्यत स उत्क्रो-

२४ शन् अजगद, भो नासरतीय यीशौ, अस्माकं भवतश्च किं ? भवान्
किमस्मान् नाशयितुमागतः ? भवान् कस्तदहं जानामि, ईश्वरस्य

पवित्रो नरो भवानिति । यीशुस्तु तं निर्भर्त्सयन् वभाषे मौनीभव, २५
 अस्माच्च निःसर । तदा योऽशुचिरात्मा नरस्य तस्याङ्गान् सङ्कोच्य २६
 प्रोक्षरवेण क्रोशंस्तस्मान्निःसृतः । अनेन सर्वे समत्कारं मत्वा मिथ २७
 आलोचमाना अवदन्, किमिदं ? का नूतनेयं शिक्षा ? असौ तावत्
 सामर्थ्येनाशुचीनात्मनेऽप्याज्ञापयति ते चामुख्याश्चावर्त्तिनो भवन्ति ।
 अनन्तरं तस्य ख्यातिः सत्वरं गालीलस्य कृत्स्नं परिभरं व्यानये । २८
 ततः परं समाजगृहान्निक्रम्य स सत्वरं याकोबेन योहानेन २९
 च सार्द्धं शिमोनस्यान्द्रियस्य च गेहं प्रविवेश । शिमोनस्य श्वश्रू तु ३०
 ज्वरातुराग्रेत । ते च तस्मै सत्वरं तस्या अवस्थाम् अकथयन् । तदा ३१
 स उपस्थाय तस्या वस्त्रं धृत्वा ताम् उत्थापयामास । सद्यश्च
 ज्वरस्तां तत्याज सा च तान् पर्थ्यचरत् ।

सन्ध्यायान्तु जातायां यदा सूर्योऽस्तमगमत् तदास्वस्था भूता- ३२
 विष्टाश्च सर्वे तस्यान्तिकम् आनीताः कृत्स्नं नगरञ्च दारि समेत्या- ३३
 तिष्ठत् । स च नानाविधव्याधिभिरस्वस्थान् बहून् मानवान् स्वस्थी- ३४
 चकार भूतांश्च बहून् निःसारयामास, भूतास्तु भाषितं नानुजज्ञे
 यतस्ते तम् अभ्यजानन् ।

प्रातस्स्वतीव प्रत्यूषं स उत्थाय निष्क्रान्तो निर्जनं स्थानमप- ३५
 गत्य प्रार्थयत् । शिमोनस्तु स्वसङ्गिभिः सार्द्धं तम् अनुदुद्राव । ३६
 तमासाद्य च तेऽब्रुवन्, सर्वे भवन्तम् अन्विष्यन्ति । स तु तान् ३७
 वभाषे, आयात, वयं समीपस्थान् यामान् गच्छामः, तच्चापि मया ३८
 घोषणं कर्त्तव्यं, यतस्तदर्थमहं निर्गतोऽस्मि । ततः परं स कृत्स्ने ३९
 गालीले जनानां समाजगृहेष्वघोषयत् भूतांश्च निरसारयत् ।

एकः कृष्ठी तु तस्यान्तिकमगत्य प्रसादयन् जानू पातयन् ४०
 तम् अब्रवीत्, भवांसिदिच्छति तर्हि मां शूषीकर्तुं शक्नोति । तदा ४१

यीशुः कुरुणाविष्टो हस्तं प्रसार्य तं पश्यन् वभाषे च, इच्छामि
 ४२ शूचीभव । एवमुक्ते तेन सपदि कुष्ठं ततोऽपमसार स च शूची-
 ४३ भूतः । स तु तस्मिन्नधैर्यं गत्वा तत्क्षणं विमृज्य तं जगाद,
 ४४ सावधानो भव कमपि किमपि मा वद, अपि तु गत्वा याज-
 ४५ कायात्मानं दर्शय तेषाञ्च साक्ष्यार्थं स्वशूचिर्बलाभनिमित्तं मोक्षिना
 यद्यदादिष्टं तदुपहर । स तु निर्गत्य षड्भ्यो घोषयितुं तां कथां
 विज्ञापयितुञ्च प्रावर्त्तत, तस्मात् पुनः प्रकाशं नगरं प्रवेष्टुं तेन
 नाशक्यत, अपि तु स वहिर् निर्जनेषु स्थानेष्ववर्त्तत सर्वतस्तु जना-
 सत्समीपमागच्छन् ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ षड्भ्योऽङ्गानां खीष्टसमीपागतनं २ अवशाग्निं आरोग्यकरणं पापमार्जनञ्च
 ३ सधिनार्त्तं आह्वानं पापिभिः सप्त भोजनञ्च ४ योऽनस्य शिष्याणां फरीशिनाना-
 ५ चोपवासे निवसन्तत्करणं ६ विश्रामवासरे मङ्गरी भङ्क्ता तद्भोजनं स्वशि-
 ७ ष्याणां निर्दोषकरणञ्च ।

१ कतिपयदिनेभ्यः परं स पुनः कफरनाह्वयं प्रविष्टः स च गृहे
 २ विद्यत इति जनैः संश्रुतम्, तत्क्षणञ्च बहवः समागतास्ततो
 ३ द्वारसमीपेऽपि स्थानं नाश्रित्यत । स च तेभ्यो वाचमकथयत् ।
 ४ तदा केचिन्नरास्तुर्भिरुद्धमानम् एकमवशाङ्गं नयन्तस्तस्मै अभगच्छन्
 ५ जनौघहेतोस्तु तदन्तिकम् उपस्थातुमशक्यत्वात् स यन्त्रासीत् तच्च
 ६ गृहदृष्टं भित्तोत्खन्य च सोऽवशाङ्गो यत्राशेत तं पृथक्कम् अवा-
 ७ रोहयन् । तदा यीशुस्तुषां विश्वासं दृष्ट्वा तमवशाङ्गं जगाद, वयं
 ८ तव पापानां क्षमा जातेति । तच्च तु केचिच्छास्त्राध्यापका आसीना
 ९ आसन्, ते स्वचित्तेष्वित्यम् अतर्कयन्, किमर्थमसावीदृशं भाषते?
 १० स ईश्वरं निन्दति । एकस्माद् ईश्वरादन्यः कः पापानि क्षमितुं

प्रकीर्तीति ? ते तु खान्तर ईदृशं तर्कयन्तीति यीशुस्तत्क्षणम् ८
 आत्मन्यभिज्ञाय तान् अब्रवीत्, किमर्थं यूयं स्वचिन्तेष्विमानि
 तर्कयथ ? अवशाङ्गमिमं कतरं वक्तुं सुकरं, तव पापानां क्षमा ९
 जातेत्यथवा त्वमुत्थाय स्वपर्यङ्कं वहन् विहरेति ? मेदिन्यान् १०
 पापानि क्षमितुं मनुष्येषु तस्य सामर्थ्यमस्तीति येन यूयं जानीयात्,
 तदर्थं (स तमवशाङ्गमाह) त्वामहम् आदिशामि, उत्तिष्ठ, स्वप- ११
 र्यङ्कमादाय वहन् स्वगृहं गच्छ । स च सपद्युत्थाय पर्यङ्कमादाय १२
 वहन् सर्वेषां समक्षं निष्क्रान्तः । अनेन सर्वे चमत्कारं मत्वेश्वरं
 प्रशंसन्तोऽवदन्, ईदृशं किमप्यस्माभिः कदापि नादर्शि ।

ततः परं स पुनः समुद्रतटमपजगाम । छत्त्रो जननिवहस्य १३
 तत्समीपमागच्छत् स च तान् अशिक्षयत् । गच्छंश्च शुल्कादायस्थान १४
 उपविष्टम् आरुण्यस्य पुत्रं मयिं दृष्ट्वा जगाद, मामनुव्रजेति ।
 ततः स उत्थाय तमनुजगाम । ततः परं तस्य गृहे तस्मिन् भोज- १५
 नार्थमुपविशति बहवः शुल्कादायिनः पापिनश्चापि यीशुना
 तच्छिष्यैश्च सार्द्धम् उपाविशन्, यतस्ते वज्रसङ्घा आसन् तस्मान्-
 व्रजन । तन्तु शुल्कादायिभिः पापिभिश्च सार्द्धं भक्षयन्तं दृष्ट्वा १६
 शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च तस्य शिष्यान् जगदुः, स किमर्थं
 शुल्कादायिभिः पापिभिश्च सह भक्षयति पिबति चेति ? तच्छ्रुत्वा १७
 यीशुस्तान् अब्रवीत्, न बलवताम् अपि त्वस्वस्थानां चिकित्सकेन
 प्रयोजनम् । न धार्मिकान् अपि तु पापिनो मनःपरावर्तनाया-
 कृतम् अहम् आगतोऽस्मि ।

ततोऽपि तु योहनस्य शिष्याः फरीशिनस्योपावसन्, अनेन आगत्य १८
 तम् अपृच्छन्, योहनस्य फरीशिनाश्च शिष्या उपवसन्ति, भवतः
 शिष्यास्तु नैपवसन्त्येतस्य कारणं किं ? यीशुस्तु तान् जगाद, कन्याया १९

- धरो यावत् सखिभिः सह वर्त्तते तावत् ते किमुपवसुं शक्नुवन्ति ?
 यावत्कालं वरस्तेः सह विद्यते तावत्कालं त उपवसुं न शक्नुवन्ति ।
 २० आयास्यन्ति तु दिनानि यदा वरस्तेषां सान्निध्याद् अपहारिष्यते,
 २१ तेऽप्येव दिनेषु त उपवस्यन्ति । जीर्णं वार्षसि कोऽप्यनाहतवत्सस्य
 २२ श्लेष्मणं न मीव्यति, अन्यथा नूतनेन तेन पूरणोपायेन जीर्णस्य
 २३ कियद्भागोऽपकृत्यते निरुद्धतरस्य भेदे जायते । अपि च कोऽपि
 जीर्णसु कुतूषु नवीनं द्राक्षारसं न निधत्ते, अन्यथा नवीनो
 द्राक्षारसः कुतूषु विदारयति, तेन द्राक्षारसस्य विस्त्रवति कुतूषु
 नश्यन्ति । अपितु नूतनासु कुतूषु नवीनो द्राक्षारसो निहितः ।
 २४ एकदा स विश्रामवारे शस्यक्षेत्रेणाव्रजत् तस्य शिष्याश्च गच्छ-
 २५ न्तो मञ्जरी भङ्गादातुमारेभिरे । तदा फरीशिनस्तमवदन्, पश्यतु,
 २६ विश्रामवारे यन्न निधेयं भवतः शिष्यास्तदेव कथं कुर्वन्ति ? स तु
 तानब्रवीत्, अभावाद् दायूदस्य तत्सङ्गिनाञ्च चुधायां जातायां
 २७ तेन यदकारि तत् किं युष्माभिः कदापि नापाठि ? महायाजक-
 २८ स्यावियायरस्य काले स ईश्वरस्य गृहं प्रविष्टो ये च दर्शनीयपूषा-
 २९ याजकेभ्योऽन्यैर्न भोक्तव्यास्तानेव सोऽभक्षयत् स्वसङ्गिभ्यश्चाप्यदात् ।
 ३० पुनः स तान् वभाषे, मानवस्य कृते विश्रामवारः सम्भूतो न तु
 ३१ विश्रामवारस्य कृते मनुष्यः । अतो मनुष्यपुत्रो विश्रामवारस्यापि
 प्रभुरस्ति ॥ २ ॥

३ तृतीयेऽध्यायः ।

१ शेषितहस्तौकस्य तदन्येषाञ्चारोग्यकरणं ११ दाहशशिष्याणां मनोनीतकरण
 १०० शाखाध्यापकानां निवृत्तकरण ११ कुटुम्बनिर्घण्टः ।

१ ततः परं स पुनः क्षमाजगृहं प्रविशेत् । तत्र च शेषितहस्तः

कश्चिन्नर आसीत्, अतः स विश्रामवारे तं स्वस्थं करिष्यति न २
 वेति ज्ञातुं ते तं निरैल्लन्त, यतस्ते तमभियोगम् ऐच्छन् । स तु ३
 तं शेषितहस्तं मानवं जगाद, मध्यस्थान उत्तिष्ठ, तांस्त्राववीत्, ४
 विश्रामदिने किं विधेयं? हितक्रिया किंवाहितक्रिया? प्राणरक्षा
 किंवा प्राणनाशः? अनेन ते मौनमवललम्बिरे । स तु सकोधं ५
 तान् समवलोक्य तेषां चिन्तजडतायं शोचंस्तं नरं जगाद, स्वहस्तं
 प्रसारय । ततस्तेन प्रसारितः स हस्तः पुनरन्यतर इव स्वस्थः प्रतिपेदे ।
 तदा फरीशिनेो निर्गत्य त्वर्णं हेरोदीयैः सह तदिनाशोपायाकाङ्क्षया ६
 तस्य विरुद्धं मन्त्रयाज्ञक्रिये ।

यीशुस्तु स्वशिष्यैः सार्द्धं समुद्रतटं जगाम । गालीलास महान् ७
 जननिवहस्तमवगच्छत् । यिहूदियातो यिरूशलेमाद् इदोमाद् ८
 यर्दनपारस्यदेशावागता मानवाः सोरसीदेनयोस्तुर्दिग्भ्यो महान्
 जननिवहश्च तेन यद्यत् क्रियते तच्छ्रुत्वा तदन्तिकेमाजग्मुः । तदा ९
 जननिवहस्य कारणाद् अर्थतः स यत्नैर्न पीड्येत तदर्थं स्वशि-
 ष्यान् जगाद, एका नौका मदर्थं सज्जीकृता तिष्ठत्विति । यतः स १०
 बहून् निरामयान् अकार्षीत्, ततो व्याध्यापन्नाः सर्वे स्पृष्टं यत-
 मानास्तम् आकुलयन् । अशुचय आत्मानश्च यदा तम् अपश्यन्तदा ११
 प्रणिपत्य क्रोशन्तोऽवदन्, भवान् ईश्वरस्य पुत्रः । ते तु यत्नं न १२
 व्यक्तीकुर्युस्तदर्थं स तान् भूयोऽभर्त्सयत् ।

ततः परं स गिरिमारुह्य स्वकीयेष्कातः कांश्चन नरान् १३
 स्वान्तिकम् आजुहाव ते च तत्समीपं जग्मुः । ये च तेन सह वर्त्तेरन् १४
 घोषणार्थंश्च तेन प्रेथ्येरन् व्याधीनां प्रतीकाराय च भूतानां निःसा- १५
 रणाय च सामर्थ्यविशिष्टा भवेयुस्तद्दृष्ट्वा द्वादशनरान् स निकुञ्जे । १६
 [तेषां मध्ये गणिताय] शिमेनाय च पितर इति नाम ददौ,

१७ सिवदियस्य पुत्राय याकोबाय तस्य याकोबस्य भ्रात्रे योहनाय च
स बनेरगश् इति नाम ददौ, एतस्यार्थो मेघनादसुताविति ।

१८ [शेषाणां नामानि] आन्द्रियः, फिलिपः, बर्थलमयः, मथिः,
थोमाः, आल्फेयसुतो याकोबः, यद्देर्यः, कानानिः शिमोनः,

१९ ईष्करियोतीयो यिह्दाश्च । एष एव तस्य भूमर्पयिताभूत् ।

२० अपरं ते गृहं प्रविविशुः । पुनश्च मर्यान् जननिवहः समागमत् :

२१ ततस्त आहारमपि कर्तुं नाशक्नुवन् । तच्छ्रुत्वा तु तस्य बन्धुजनास्तं

२२ धर्तुं निर्जग्मुः, यतस्तेऽवदन् स हतबुद्धिरभूत् । यिरूशालेमाद्

आगताः शास्ताध्यापकाश्चाहुः, स बेलसबूलेनाविष्टः, भूतानामधि-

२३ पतेः साहाय्येन स भूतान् निःसारयतीति । तदा स तान् समी-

पम् आह्वयोपमाभिर्जगाद, शैतानः कथं शैतान् निःसारयितुं

२४ शक्नुयात् ? किञ्चन राज्यं यद्यात्मविरुद्धं विभज्यते तर्हि तद् राज्यं

२५ स्यातुं न शक्नोति, किञ्चन कुलञ्च यद्यात्मविरुद्धं विभज्यते तर्हि

२६ तत् कुलं स्यातुं न शक्नोति । शैतानश्च यद्यात्मविरुद्धमुत्थाय विभक्तौ

२७ जातस्तर्हि स स्यातुं न शक्नोति प्रत्युतान्तं प्राप्नोति । तस्य बलवन्ते

गृहं प्रविश्यैव तस्य सज्जाम् अपहरन्तुः केनापि न शक्यं । प्रथमतः

स बलवांस्तेन बध्यतां, तथानुष्ठिते तद्गृहस्य द्रव्याणि तेन प्रपहारि-

२८ व्यन्ते । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, मनुष्यमन्तानानां सर्वाणि पापानि

२९ तैर्व्याहतानि सर्वाणि धर्मनिन्दावर्चांसि च मार्जयिष्यन्ते, यस्तु

पवित्रस्यात्मनो विरुद्धं निन्दां व्याहरति सोऽनन्ते कालेऽपि चमाम्

३० नावाश्रयति, अपि तु विचारोऽनन्तं दण्डमर्हति । यतस्तेऽवदन्,

असांशुस्त्रिणात्मनाविष्टः ।

३१ इतिमध्ये तस्य भ्रातरो माता चागत्य वहिस्तिष्ठन्तः प्रेक्षं

३२ प्रक्षित्य तम् आजुहुवुः । तस्य परितस्तु जनौघ आसीन् आसीत् ।

अतस्ते तं जगदुः, पश्यतु भवतो माता भ्रातरश्च वह्निस्त्रिष्वन्ति
भवन्तमन्विष्यन्ति च । स तु तान् प्रतिवभाषे, मम माता का ? ३३
मम भ्रातरश्च के ? तदा स स्वपरित उपविष्टान् जनान् समवलोक्य ३४
वभाषे, पश्यत, मम माता मम भ्रातरश्चेमे । यतो यः कश्चिद् ३५
ईश्वरस्येच्छाम् आचरति स एव मम भ्राता किंवा मम भगिनी
किंवा मम माता ॥ ३ ॥

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ बीजवापकस्य दृष्टान्तः १० तस्य तात्पर्यं ११ प्रदीपस्य दृष्टान्तः १४ सावधान-
भवनादेशः १६ बीजवर्जनस्य दृष्टान्तः २० सर्पस्य दृष्टान्तः २२ अन्यास्य दृष्टान्त-
कथाः २५ तर्जनेन समुद्रस्य निस्सरणकरणं ।

पुनः स समुद्रतटे शिञ्चयितुम् आरेभे, तदा तु महति जनौघे १
तत्समीपं समागते स नौकां प्रविश्य समुद्र उपविशत् कृत्स्नो
जनौघश्च समुद्रतटस्थे स्थलेऽविद्यत । स च तेभ्यो दृष्टान्तकथाभिः २
प्रचुरशिञ्चाम् अददात्, विशेषतः स्वशिञ्चायां तान् अत्रवीत्, श्रूयतां, ३
पश्य वप्रा वीजानि वपुर्निर्गतः । तस्य वपनकाले तु कतिपयानि ४
वीजानि पथपार्श्वेऽपतन् तत आकाशस्था विहङ्गमा आगत्य तान्य-
भक्षयन् । अपराणि तु पाषाणमये स्थलेऽपतन् यत्र तत्कृते ५
प्रभृतमृत्तिका नासीत् । मृत्तिकाया अगभीरत्वात् तानि क्षिप्रं ६
प्रारोहन् उदिते तु सूर्येऽदहन्त मूलहीनत्वासाशोयन्त । अपराणि ७
च कण्टकानां मध्येऽपतन् तैः कण्टकैश्च दृङ्मावपीडितानि फलं
नाफलन् । अपराणि तृप्तमायां भूम्यां पतित्वा प्ररोहि वर्धयन् ८
च फलम् अफलन्, कानिचित् चिञ्चुणं, कानिचित् षष्ठिगुणं,
कानिचित् क्षतगुणञ्च । स च तान् जगाद, इदानीं यस्य श्रातुं ९
श्रोत्रे स्थाः ।

- १० यदा तु स निर्जने स्थान आसीत्, तदा द्वादशभिः सह तस्य
 ११ सङ्गिनस्तं तस्य दृष्टान्तस्य तात्पर्यं पप्रच्छुः । स च तानब्रवीत्, ईश्वर-
 राक्षस्य गूढविषयस्य ज्ञानं युष्मभ्यं दत्तं वह्निःस्थानान्वमीनां कृते
 १२ सर्वं तथोपमारूपं जायते यथा ते पश्यन्तो द्रक्ष्यन्ति न त्वनुभवि-
 १३ ष्यन्ति गृह्णन्तश्च श्रोष्यन्ति न तु भोक्त्यन्तं, अन्यथा परावृत्तानां
 १४ तेषां पापक्षमा सम्भविष्यति । पुनः स तानाह, किं न जानीथ
 १५ दृष्टान्तकथामिमां कथञ्च सर्वा दृष्टान्तकथा युष्मभिर्ज्ञातयाः ? स
 १६ वप्ता वाक्यं वपति । पथपार्श्वस्थाश्च ते यत्र वाक्यमुप्यते श्रुते तु
 १७ तस्मिन् श्रौतान् आगत्य तेषां हृदयेषूप्रं वाक्यम् अपहरति । पुनः
 १८ पाषाणमये स्थले लब्धवीजास्ते ये वाक्यं श्रुत्वैव तत्क्षणं सानन्दं
 १९ गृह्णन्ति तेषां त्वन्तर्मूलं नास्ति ततश्च तेऽल्पकालस्यायिनो भवन्ति
 २० ततः परं वाक्यहेतुना क्लेश उपद्रवे वोत्पन्ने ते सद्यः स्खलन्ति ।
 २१ कष्टकानाञ्च मध्ये लब्धवीजास्ते ये वाक्यं गृह्णन्ति ततः परं
 २२ संसारसम्बन्धीयाश्चिन्ता धनस्य माया सान्यविषयाणामभिलाषाश्च
 २३ प्रविश्य वाक्यमवपीडयन्ति ततस्तन्निष्फलं जायते । उत्तमायान्त-
 २४ भृत्यां लब्धवीजास्ते ये वाक्यं गृह्णन्ति गृह्णन्ति फलं फलन्ति च,
 २५ केचित् चिंशद्गुणं, केचित् षष्टिगुणं, केचित् शतगुणं ।
 २६ अपि च स तान् जगाद दीपो यद् द्रोणस्याधः किंवा खट्वाद्या
 २७ अधः स्थाप्येत तदर्थं किमायाति ? स यद् दीपाधारोपरि निधी-
 २८ येत, किं न तदर्थम् आयाति ? वास्तवं नास्ति किमपि गूढं यत्र
 २९ प्रत्यक्षं भविष्यति । तत्र येन सप्रकाशं स्थानं गच्छेत् तदर्थमेव
 ३० प्रच्छन्नीभूतं गृह्णातु यस्य श्रोतुं श्रोत्रे स्तः ।
 ३१ पुनः स तान् जगाद, युष्माभिः किं श्रूयते तद् आलोच्यतां ।
 ३२ येन परिमाणेन धूयं मिमीध्वे तेनैव युष्मदर्थं मायिष्यते, गृह्णन्त्याश्च

युष्मभ्यम् अधिकं दायिष्यते । यतो यस्यास्ते तस्मै दायिष्यते यस्य २५
तु नास्ते तस्य यदस्ति तदपि तस्माद् अपहारिष्यते ।

पुनः स बभाषे, ईश्वरराज्यं तथा यथा कश्चिन्नरो भूमौ वीजानि २६
वपति ततः प्रभृति यावत् स प्रतिरात्रं प्रतिदिनञ्च निद्रात्युत्तिष्ठति २७
च तावत् तदलक्षितरूपं वीजानि प्ररोहन्ति वर्धन्ते च, यतो भूमिः २८
स्वयमेव फलन्ती प्रथमं तृणं ततः परं मञ्जरीं पश्चाच्च मञ्जर्यां
सिद्धं शस्यम् उत्पादयति । परिणते तु फले स तृणं लविचं प्रयुक्ते २९
यतः शस्यकर्त्तनकाल उपस्थितः ।

पुनः स बभाषे, वयम् ईश्वरराज्यं केन सदृशं वदिष्यामः ? ३०
कथोपमया वा तद् उपमास्यामहे ? तत् सर्षपबीजेन सदृशं, यतो ३१
भूमौ वपनकाले तत् सर्व्वबीजेभ्यः जुद्धतरम्, उपन्तु प्ररुह्य सर्व्व- ३२
शाकेभ्यो महत्तरं जायते महतीः शाखाश्च प्रसारयति, तस्य क्वाया-
याञ्चाकाशीयपक्षिणो निवस्युः शकुवन्ति ।

ईदृशैरेव वज्रभिर्दृष्टान्तैः स तेषां अक्षयशक्त्यनुरूपं तेभ्यो ३३
वाचमकथयत् दृष्टान्तान्तु विना तेभ्यः किमपि नाकथयत् । निर्ज- ३४
नन्तु स्वशिष्येभ्यः सर्व्वं व्याख्यत् ।

तस्मिन् दिने सन्ध्यायां जातायां स तान् जगाद, पारं गम्यतां । ३५
अतस्ते जनौघं त्यक्त्वा तथाभूतं तं नौकायाम् अपदिषुः । तत्सह ३६
त्पराः कश्चिन्नौका आसन् । तदा महावात्या जाता तरङ्गाश्च ३७
नावमाहनन् अग्नेन सा तोयेनापूर्य्यत । स तु नावः पश्चाद्भाग ३८
उपविश्यापंधानमालम्ब्यानिद्रात् । अतस्ते तं प्राबोधयन् व्याहरंश्च
भोगुरो वयं नश्यामोऽच भग्नान् किं निश्चिन्तः ? तदा स जागरितो ३९
वन्द्यं तर्जयामास समुद्रञ्च जगाद मौनं कुरु तूष्णीमिव । अनेन
वायुः प्रशम समूषं निर्वातो बभूव च । स च तान् जगाद, ४०

४९ किमर्थमीदृशं भीरवः स्य ? यूयं विश्वासहीनाः कथमेतत् ? तदा
ते महाभययस्ता मियो जगदुः, को न्वयं यद् वायुः समुद्रस्या-
यस्याशा गृह्णीतः ॥ ४ ॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ सनेकभूतप्रसारोग्यकरणं २१ समाजाध्यक्षकन्यारोग्यकरणार्थमनं २५ प्रदर-
रोग्यरोग्यकरणं २५ समाजाध्यक्षकन्यायै जीवनदानम् ।

१ ततः परं ते समुद्रपारस्थं गादारीयाणां देशं प्रापुः । नौकातस्थ
२ निर्गते तस्मिन् तत्क्षणं शवागारेभ्य आगतः कश्चिद् अशुचिभूताविष्टो
३ नरस्तस्य समन्तमुपतस्थे । स शवागारेषु कृतनिवास आसीत् कश्चिच्च
४ तं गृह्णलैरपि बद्धुं नाशक्नोत् यतः बद्धकृत्वो निगडैः गृह्णलैश्च
बद्धेन तेन गृह्णलानि विदीर्णानि निगडानि च क्षूर्णितानि तं
५ प्रसथितुं शक्तिमान् कोऽपि नासीत् । स दिने च रात्रौ च निरन्तरं
गिरिषु शवागारेषु वा तिष्ठन्नक्रोशत् प्रस्तरैश्चात्मानम् अकृन्तत् ।
६ दूरान्तु यीशुं दृष्ट्वा सोऽभिधाव्य तस्य भजनं चकार महारवेण च
७ क्रोशन् व्याजहार भो परात्परस्त्वेश्वरस्य पुत्रं यीशो भवतां सह मम
८ कः सम्बन्धः ? ईश्वरेण भवन्तं प्रापयामि मां मा यातयतु । यतो
९ यीशुस्तमवदत् रे अशुचे आत्मन् मनुष्यादस्मान्निःसर । स च तं
पप्रच्छ तव नाम किं ? स प्रत्युवाच वाहिनीति मम नाम यतो
१० वयं बहवः । भवानस्मानेतद्देशाद् वह्निर्मां प्रेषयत्तिलुक्त्वा च स तं
११ भृशं प्रमादयामास । तन्न गिरिर्नितम्बे तु महान् शूकरव्रजोऽचरत् ।
१२ अतस्ते सर्वे भूताः प्रार्थयमानास्तमवदन्, अमून् शूकरान् प्रत्यस्मान्
१३ विसृजतु, वयं तान् शूकरान् प्रविशामः । ततेन यीशुना त्वर्णम्
अनुज्ञातास्तेऽशुस्य आत्मानो निःसृत्य तान् शूकरान् प्रविविशुस्तेन

स हस्तो व्रजः सवेगं धावन् जैलायात् समुद्रे निपपात । ते शूकराः
 प्रायेण द्वे सहस्रे आसन्, सर्वे च समुद्रे पञ्चत्वं गताः । शूकर- १४
 रक्षकास्तु पलाय्य नगरे पत्नीषु च संवादं व्याज्ञापयामासुः । ततो
 यद् वृत्तं तद् द्रष्टुं मनुष्या वहिराजग्मुः । यीशोः समीपमुपस्थाप्य १५
 च वाहिन्याविष्टः स भूतघ्नो नर उपविष्टो वत्सान्वितः सुसुद्विषेति
 पश्यन्तस्ते विभुः । ये च दृष्टवन्तस्ते ज्ञेयस्तस्य भूताविष्टस्य वृत्तान्तं १६
 शूकराणाञ्च कथां निवेदयामासुः । ततस्ते यीशुं स्वसीमातोऽप- १७
 सरणं याचितुमारेभिरे । तस्मिंस्तु नावं प्रविशति स भूताविष्टस्तं १८
 सविनयं ययाचे, अहं यद् भवता साङ्गे तिष्ठेयं तदनुमन्यतामिति ।
 यीशुस्तु नानुमन्य तं जगाद, स्वगृहं स्वजनसमीपं याहि, प्रभुस्त्वा- १९
 मनुकम्पर त्वदर्थं यत् हतवांस्तत् सर्वं तेभ्यो निवेदय च । ततः स २०
 गत्वा तं प्रति यीशुना यदकारि तत् सर्वं दिकापत्न्यां घोषयितुमारेभे,
 तेन मानवाः सर्वे आश्चर्यममन्यन्त ।

ततः परं यीशो नावा द्वादं तरित्वा, पुनः पारम् आगते २१
 मुहान् जनौघस्तसमीपे समाचयौ स तु समुद्रतट आसीत् । पश्य २२
 च समाजाध्यक्षाणां मध्ये यायीरनामा नर एक आगच्छत् तच्च
 दृष्ट्वा तस्य चरणयोः प्रक्षिपपात तच्च भृशम् अनुनयन्नवदत्, मम २३
 क्षुद्रा दुहिता मृतकल्पा । भवान् आगत्य तस्यां हस्तावर्पयितुम्
 अर्हति, तेन सा तरित्वा जीविष्यति । ततः स तेन सह जगाम, २४
 मुहान् जननिवृत्तस्तम् अनुव्रजन्तपीडयत् ।

तदा त्वाद्विंशत्यवधेभ्यः प्रदररोगेण श्रीर्णा या काचिद्, योषिद् २५
 वज्रभिश्चिकित्सके र्भृशं क्षिप्वा सर्व्वस्वं त्यक्त्वापि कमण्युपश्रमं न लब्धवती २६
 प्रत्युताधिकमस्वस्था जाता सा यीशोः कथां श्रुत्वा जनौघस्य मध्येन २७
 प्रपन्नं पश्चाद् उपस्थाप्य तस्य वसनं पश्यन् यतः सावदत् तस्य २८

२६ वार्त्तामि स्पृष्ट्वैवाहं तरिष्यामि । मद्यस्य तस्याः शोणितोक्तः प्रुष्कीकृतः

२७ सा च यद् व्याधिसुक्ताभूत् तत् स्वदेहेऽनुभवत् । यीशुस्तु सपदि-

स्वतः मभावस्य निर्गमनं ज्ञात्वा जननिवहस्यः मध्ये परावृत्य पप्रच्छ,

२८ को मम वसनं स्पृष्टवान्? तस्य त्रिविधास्तम् अवादिषुः, जनौघेन

भवान् पीड्यते तत् पश्यति, तथापि पृच्छति, को मां स्पृष्टवानिति ।

२९ तत्तु यथाकारि तां दिदृक्षुः स पर्यपश्यत् । तदा सभया सकम्पा-

३० च सा योषिद् आत्मनि यद् वृत्तं तज्ज्ञात्वोपस्थाय तत्समचं

३१ प्रणिपत्य सर्वं यथातथं निवेदयामास । स तु तां जगाद, वत्से

तव विद्यामस्तां तारयामास, कुशलं याहि स्वव्याधितो मुक्ता

तिष्ठ च ।

३२ यावत् स एतद् भाषते तावत् तस्य समाजाध्यक्षस्य गृहात्

केचिन्नरा आगत्यावदन्, भवतो दुहिता ममार, किमर्थं गुरुम् -

३३ अधिकं क्लिप्नीयात्? यीशुस्तु ताम् उच्यमानां कथां सपद्युपश्रुत्य

३४ तं समाजाध्यक्षं जगाद, मा भैषीः केवलं विश्वमिहि । स च पितृं

याकोबं याकोबस्य सहोदरञ्च योहनमपराध्यापरं कमपि खानुप्र-

३५ जनाय नानुमेने । ततः परं समाजाध्यक्षस्य गृहमागत्य भृशं रुदतां

३६ क्रोशताञ्च कोलाहलं दृष्ट्वा स प्रविश्य तान् जगाद, किमर्थं

कोलाहलं कुरुथ रुदिथ च? न मृता सा बाला सा निद्राया ।

३७ ततस्ते तम् उपजहसुः । स तु तान् सर्वान् वहिः कृत्वा स्वसाहूँ

बालिकायाः पितरं मातरञ्च स्वसङ्गिनञ्च गथुन् बालिकायाः

३८ त्रयनागारं प्रविवेश । तस्या बालिकाया हस्तौ च दृष्ट्वा तां जगाद,

तालिथा-कूमीति । भाषान्तर एतस्यार्थोऽयं, बालिके, उत्तिष्ठेति

३९ ममाक्षी । सा च बालिका सपद्युत्यां विहर्तुं प्रावर्त्तत, घतः

सा दादशवर्षवयस्कासीत् । तदा मानवा महाचमत्कारं मेजिरे ।

स तु तान् वृढमादिशत्, एतत् केनापि न ज्ञातव्यम् । अपि च ४३
स तस्यै भव्यदानम् आज्ञापयामास ॥ ५ ॥

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ खीटस्यावज्ञानं ७ शिष्येभ्यः शक्तिदानं १४ योचनमज्जकस्य वधः १० खीटस्य
विजयगमनम् १५ पञ्चपूषद्विमल्यैः पञ्चसहस्रलोकभोजनम् ४५ सिन्धौ पदुभ्यां
गमनं ५९ बड्लोकारोग्यकरणञ्च ।

ततः परं स तस्मात् स्थानान्निर्गत्य स्वदेशमागमत् तस्य शिष्याश्च १
तम् अस्यगच्छन् । उपस्थिते तु विश्रामवारे स समाजगृहे शिष्य- २
यितुम् आरेभे बह्वश्व ओतार आश्वर्थं मन्यमाना अवदन्,
कुतोऽमुना सर्व्वसेतदलम्भि ? अमुष्मै दत्तस्त्रेदं किं ज्ञानं ? अमुष्य
कराभ्यामीदृशानि प्रभावस्य कर्माणि कथं साध्यन्ते ? अमौ किं ३
नास्मदीयतया मरियमः सुतो याकोबस्य योषे र्थिङ्गदाः शिमो-
नस्य च भ्राता ? अमुष्य भगिन्योऽपि किं नात्रास्मन्निकटे वर्त्तन्ते ?
इत्थं ते तस्मिन् स्वलिताः । यीशुस्तु तान् अब्रवीत्, नान्यत्र ४
... कुत्रापि भाववाद्यसम्मानितः केवलं स्वदेशे स्वकुले स्वगृहे च ।
अतः स तत्र प्रभावसिद्धं किमपि कर्म कर्त्तुं नाशक्नोत् केवलं ५
स्वत्पान् अस्वस्थान् नरान् हस्तार्पणेन निरामयान् अकार्षीत् ।
तेषाम् अविश्वासे चातीवाश्वर्थ्यं मेने । ततः परं स परितः स्थितेषु ६
यामेषु पर्य्यटन्नश्चिचयत् ।

अपि च स पूर्व्वोक्तान् दादश शिष्यान् स्वसमीपम् आह्वय द्वा ७
द्वा हत्वा प्रेषयितुम् आरेभे, तेभ्यश्चाशुचीनाम् आत्मनां कर्त्तव्यम्
अदात् । तांस्त्रेदमादिदेश, याच्यर्थं केवलं यष्टिमादायान्यत् किमपि ८
मादद्ध, भिक्षाधारं, पूषं, पटुकायां वा सुद्रा मादद्ध, अपि तु ९
काष्ठोपानहौ बभूव, द्वे लङ्काच्छादने मा परिधद्ध । स तान् १०

- इदमपि जगाद, यत्र कुत्रचिद् गृहं प्रविशथ, स्थानान्तरगमनं
 ११ यावत् तत्रावतिष्ठध्वं । ये च सर्वे मानवा युष्मान् नानुगृह्णन्ति
 युष्मद्वक्त्राणि च न गृह्णन्ति, तेषां स्थाननिर्गत्य तेषां विरुद्धं
 साक्ष्यार्थं स्वचरणाधःस्थितां मृत्तिकामप्यवधुनत । युष्मानहं सत्यं
 ब्रवीमि, विचारदिने सदोमस्य घमोराया वा दशा तस्य नगरस्य
 १२ दशातः सङ्घतरा भविष्यति । अतस्ते निर्गत्य मनःपरावर्तनस्य
 १३ कर्तव्यताम् अधोषयन्, बह्वन् भूतांश्च निरमरयन् अस्वस्थांश्च
 बह्वन् तैलेनाभिषिच्य निरामयान् अकुर्वन् ।
 १४ तदा तस्य नाम्नि प्रसिद्धतां गते राजा हेरोदसस्य ख्यातिं
 श्रुत्वाब्रवीत्, अवगाहयिता योहनो मृतानां मध्याद् उत्थितस्ततो
 १५ हेतोः प्रभावास्तस्मिन् स्वकार्यं साधयन्ति । अन्ये त्ववदन् स
 एलियः । अपरे चावदन् स भाववादी किंवा भाववादिनाम् एकेन
 १६ रुदृशः । हेरोदस्तु श्रुत्वा जगाद, यस्य योहनस्य शिरो मया क्लृप्तं
 स एवासौ । स मृतानां मध्यादुत्थितः ।
 १७ वास्तवं हेरोद एव स्वभ्रातुः फिलिपस्य भार्यां मां हेरोदि-
 यामुद्रूढवांस्तस्याः कारणात् प्रेथ्यान् प्रहित्य योहनं धृत्वा कारायां
 १८ बद्धवान् । यतो योहनो हेरोदमगदत्, भ्रातृभार्यायाः स्वामित्वं
 १९ त्वया न विधेयमिति । हेरोदिद्या च तस्मै पर्यकुप्यत् तश्च हन्तुम्
 २० ऐच्छत् न त्वशक्नोत् । यतो हेरोदो योहनं धार्मिकं प्रविचक्ष्य नरं
 ज्ञात्वा तस्मादभिभेत् तच्चारक्षत् तस्यादेशं श्रुत्वा च बह्वनि कर्माण-
 २१ करोत् प्रीतश्च तस्य वक्त्रान्याकुर्णयत् । अपरम् उपस्थितं शुभदिने
 यदा हेरोदः स्वीयजन्मोत्सवे, स्वीयमहोत्सुकानां सहस्रपतीनां
 २२ गालीलीयप्रथमानाञ्च निमित्तं रात्रिभोज्यम् अकरोत्, तदा तस्या
 हेरोदिद्याया कुक्षितरि सर्भां प्रविश्य मृत्युं हेरोदस्य तत्रोपवि-

एतान् तत्सङ्गिनाञ्च प्रीतिमुत्पादितवत्यां राजा तां बालिकामब्रवीद्
 यद् वाञ्छसि तस्मां याचस्व तदेव तुभ्यं दास्यामि । अपि च स २३
 श्रद्धा तां जगाद, यद् वाञ्छसि तत् तुभ्यं दास्यामि, अर्द्धराज्य-
 पर्यन्तं तद् दास्यामि । तदा सा निर्गत्य स्वजननीम् अप्राचीत्, किं २४
 याचिष्ये ? सा जगाद, अवगाहयितुं यौह्नस्य मस्तकमिति । ततः २५
 सा क्षिप्रं सोत्साहं प्रविश्य राज्ञोऽन्तिकं गत्वायाचिष्ट यथा भवान्
 सपदि मद्दं स्थालेऽवगाहयितुं यौह्नस्य मस्तकं ददात्वियं मम
 वाञ्छा । अनेन राजा शोकात्तां जातोऽपि प्रपथानां सङ्गिनाञ्च २६
 भयात् तां प्रत्याख्यातुं नैच्छत् । अतो राजा त्वणं प्रतिहारिणं २७
 प्रहित्य तस्य शिरस आनयनमादिदेश । स च गत्वा कारायां तस्य २८
 शिरश्छित्त्वा स्थाले निधायानीय बालिकायै ददौ बालिका च
 स्वमात्रे तद् ददौ । सर्वमेतच्छ्रुत्वा तस्य शिष्या आगत्य तस्य २९
 देहम् आदाय शवागारे निदधुः ।

ततः परं प्रेरिता यीशोः समचं समाजग्मुः, यच्च कृतवन्तः ३०
 श्रुतितवन्तश्च तत् सर्वं तस्मै निवेदयामासुः । स च तान् जगाद, ३१
 यूयमेव गुप्तं निर्जनं स्थानमागत्य किञ्चिद् विश्राम्यत । यत आगच्छ-
 तामपश्यन्ताञ्च महती सङ्ख्यासीत्, आहारायाप्यवकाशस्तेषां नाभवत् । ३२
 अतस्ते गुप्तं नावमारुह्य निर्जनं स्थानं जग्मुः । जननिवहास्तु गच्छत- ३३
 स्थानं अपश्यन् बहवस्तथाभ्यजानन् । अतः सर्वेनगरेभ्यो मानवाः स्थलमा-
 र्गेण तत्र धाम्नस्तान् अतिचक्रमुस्तस्य समीपं समाजग्मुश्च । यीशुस्तु ३४
 वहिरेत्य मृदन्तं जननिवहं दृष्ट्वा तान् अनुचकथे, यतस्ते हीनर-
 चकै र्मेवैः सदृशा आसन् । स तु तेभ्यः प्रभृतां शिष्यां दातुमारोभे ।
 इत्थं दिनस्य महाभागेऽतीते शिष्या उपगत्य तमूचुः, निर्ज- ३५
 नमिदं स्थानं गतञ्च बहुतरं दिनं । भवान् अमून् विद्वज्जतु यथा ३६

ते परितः स्थिताः पक्षी रीमांस्य गत्वा स्वार्थं पूषान् क्रीणीयु
 ३७ र्यतस्तेषां स्वार्थं नास्ति । स तु तान् प्रतिबभाषे, यूयमेव तेभ्य
 आहारं दत्त । अनेन ते तम् अभ्रुवन्, वयं किं गत्वा द्विशतमुद्रापादैः
 ३८ पूषान् क्रीत्वामीभ्य आहारं दास्यामः ? स तु तान् पप्रच्छ,
 युष्मदन्तिकं कति पूषा विद्यन्ते ? गत्वा पश्यत । ते तदवगत्याब्रुवन्,
 ३९ पञ्च पूषा द्वौ मत्स्यौ च । ततः संतान् हरिति त्वणे पङ्क्तिभिः
 ४० सर्वेषाम् उपवेशनमादिदेश । तदा त आहारार्थं शतं शतं पञ्चाशत्
 ४१ पञ्चाशच्च नराश्चतुरस्रपङ्क्तिभिरुपविष्टाः स च तान् पञ्च पूषान् द्वौ
 मत्स्यौ चादाय स्वर्गं प्रत्युच्चदृष्टि भूत्वाशिषमवादीत्, पूषांश्च भङ्क्ता
 ४२ तेभ्यः परिवेषणार्थं स्वशिष्येभ्योऽददात् तौ द्वौ मत्स्यवपि सर्वेषां
 ४३ हृते विभेजे । इत्यं सर्वे भुङ्क्ता तदपुः । भग्नांश्चान् सजृह्य च दादश-
 ४४ डल्लकान् पूरयामासुः, मत्स्ययोरपि भग्नांश्चान् आददिरे । ते पूष-
 भोक्तारः प्रायः पञ्चसहस्रपुरुषा आसन् ।

४५ ततः परं स सपदि सोत्साहं स्वशिष्यान् नावं प्रवेष्टुं यावच्च
 ४६ स जनौघं विमृजति तावद् अग्रतो वैत्सेदामुद्दिश्य गन्तुमादिदेश ।
 ४७ अनन्तरं स जनान् अनुज्ञाय प्रार्थयितुं गिरिमारुरोह । सन्ध्या-
 यान्पुष्पितायां नौका मध्यसागरं स चैकाकी स्थल आसीत् ।
 ४८ नौकावाहने च ते क्लिश्यन्ते यतो वायुस्तेषां समुख इति तेनादर्शि ।
 प्रायो यामिन्यास्तुर्थे यामे तु स समुद्रोपरि ब्रजस्तेषां समीपमा-
 ४९ गमत् तानतिक्रमितुश्च प्रावर्त्तत । ते च समुद्रोपरि ब्रजन्तं तं
 ५० दृष्ट्वापङ्कटार्या मत्वा मुकुशुः, यतः सर्व एव तं पश्यन्त उद्दि-
 विजिरे । स तु त्वर्णं तानालपन्नब्रवीत्, आश्रयित, सोऽहं, मा
 ५१ भैष्ट । ततः परं स नौकामारुह्य तेषां समीपम् उपतस्थे वायुश्च
 ५२ शशां । अनेन ते मनःस्थितिमात्रं विस्मिता आश्चर्यं मेनिरे,

यतः पूषाणां दृष्ट्वा तैर् न मुहुः, तेषां हृदयन्तु जडीभूतमासीत् ।

तरित्वा ते गिनेषरताख्यं जनपदम् उपस्थाप्य नावं कूले बबन्धुः । ५३
नावस्तु निर्गतेषु तेषु मानवाः सपदि तमभिज्ञाय धावन्तो निक- ५४
टस्थं कृत्स्नं प्रदेशं गत्वा पर्यङ्कैरस्वस्थान् वहन्तो यत्र कुत्रापि ५५
तस्योपस्थितेः संवादम् अष्टाण्वत्तत् स्थानं निन्युः । तस्मिंश्च ५६
ग्रामान् नगराणि वा पत्नी र्वा प्रविशति मानवा अस्वस्थान् दृष्ट्वा-
स्थानेषु निधाय तैस्तदीयवस्त्रप्रलम्बकस्पर्शनमेव तमयाचन्त, याव-
न्तस्यास्यृशंस्ते सर्वे तेरुः ॥ ६ ॥

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ अप्रचलितहस्तैर्भाजनकथा १४ मनुष्याश्चिकित्साकरणार्थेनियः १४ सुरफै-
निकीयक्रियाः कन्यारोग्यकरणं ११ बधिरकहृदमारोग्यकरणञ्च ।

एकदा फरीशिनः शास्त्राध्यापकानाञ्च केचिन्नरा यिरूशलेमत १
आगत्य तस्यान्तिकं समाजमुत्सस्य कतिपयांश्च शिष्यान् अपवित्रै- २
रर्थतोऽप्रचलितैर् हस्तैराहरतो दृष्ट्वा निनिन्दुः । यतः फरीशिना ३
यिरूदीयाश्च सर्वे प्राचीनानां परम्परागतां शिष्यां रचन्तीतिहेतोः
सर्वे हस्तान् अप्रचाल्य न भजयन्ति । दृष्ट्वा आगता अनवगाह्य न ४
भजयन्ति । अन्या अपि बद्धा रीत्यस्तैः शिषित्वा रक्ष्यन्ते, यथा
पानपात्राणां भाण्डानां तैजसभाजनानां शय्यानाञ्च जलमञ्जनम् ।
अतः फरीशिनः शास्त्राध्यापकाञ्च तमपृच्छन्, तव शिष्याः किमर्थं ५
प्राचीनानां परम्परागतां शिष्याम् अनाचरन्तोऽप्रचलितैर् हस्तैः
खाद्यमाहरन्ति ? स तु तान् प्रतिजगद, कपटिनो युष्मानधि ६
यिज्ञायाहः समीचीनां भावोक्तिं व्याहृतवान्, यथा लिखितमासीत्,
अधरैरेव कुर्वन्ति मत्सन्मानं जना इमे ।

किन्त्वन्तःकरणं तेषां भक्तो दूरमवस्थितं ॥

७ अलीकार्यन्विमे सर्व्वे मम कुर्व्वन्ति सेवनं ।

धर्माशिक्षाकलेनैव शिष्यन्तो नृणां विधीन् ॥

८ यतो यूयमीश्वरस्याज्ञां विहाय मानवानां परम्परागतं शिष्यं
रक्षन्तो भाण्डानां पानपात्राणाञ्च जलमञ्जनं तत्सदृशा अन्याश्च

९ बह्वः क्रियाः कुरुथ । स पुनस्तान् जगाद, युष्माकं परम्परागतं

१० शिष्यां रक्षितुकामा यूयं वाढम् ईश्वरस्याज्ञां व्यर्थिकुरुथ । यतो

मोक्षिः कथयामास, त्वं निजपितरं मातरञ्च समन्त्रस्वेति, अपि च

११ यो निजपितरं मातरं वा शपेत् स वधो भविष्यतीति । यूयन्तु

वदथ, मत्तो यद्दानेन तवोपकारः समभविष्यत् तत् कर्वाणमर्थत

ईश्वरायोपहतमित्यं पित्रे मात्रे वा यो मनुष्यः कथयतीति ।

१२ यूयञ्च तत्पश्चात् तं पितु मातु वा कमप्युपकारं कर्तुं नानुजा-

१३ नीय । अनेन स्वपरम्परागतशिष्येश्वरस्यं वाक्यं व्यर्थिकुरुथ । ईदृशी

वह्वः क्रियाश्च कुरुथ ।

१४ अनन्तरं स जननिवहं पुनः स्वसमीपमाह्वय बभाषे, सर्व्वे

१५ युष्माभिः श्रुत्वा बुध्यतां । बाह्यान्मनुष्यस्यान्तरं प्रविश्य यत् तम्

अपवित्रीकर्तुं शक्नोति तादृशं किमपि नास्ति । प्रत्युत यद्यत्

१६ तस्मान्निःसरति तत्तदेव मनुष्यम् अपवित्रीकरोति । शृणोतु यस्य

श्रोतुं श्रोत्रे स्तः ।

१७ तस्मिंस्तु जननिवहं त्यक्त्वा गृहं प्रविष्टे शिष्यास्तं तस्या उपमाया

१८ अर्थं पप्रच्छुः । ततः स तान् जगाद; किं यूयमप्येवं निर्बोधाः ?

यत् किञ्चन बाह्यान्मनुष्यं प्रविशति तत् तम् अपवित्रीकर्तुं न

१९ शक्नोत्येतत् किं न बुध्यध्वे ? तत् तावन्न तस्य हृदयं प्रविश्यपि

२० त्वदरसेषं प्रविश्य सर्व्वभुक्तस्य गृहीकारकं शीचकूपं निर्याति । स

पुनर्जनाद, मनुष्याद् यस्मिःसरति तदेव मनुष्यम् अपवित्रीकरोति ।

यतोऽन्तरात्मनुयाणां हृदयादेव कुचिन्ता निःसरन्ति यथा व्यभि- २१
चारा वेश्यागमनानि नरहत्याश्चौर्याणि लोभा अपकाराश्चलः २२
खैरिता कुदृष्टि धर्मनिन्दाभिमानो मूढता । सर्वाण्येतान्यशुभा- २३
न्यन्तराग्निःसरन्ति मनश्च यत् अपवित्रीकुर्वन्ति च ।

तस्मात् स्थानादुत्थाय स सारसीदेनयोः सीमानं गत्वा २४
किमपि गेहं प्रविवेश, तच्च केनापि न ज्ञातव्यमित्यवाञ्छत् न
त्वशक्रोदलचितः स्थातुम् । यतो यस्याः जुष्टा दुहिताशुच्यात्मा- २५
विष्टासीत् तादृशी काचित् स्त्री तच्छ्रुत्वागत्य तस्य चरणयोः
प्रणिपपात । सा घोषित् सुरफैनीकीयजातीया यूनानीयासीत् ।
स यथा तस्या दुहितुस्तं भूतं निःसारयेत् तदेव तथायाचत । २६
यीशुस्तु ताम् अत्रवीत्, प्रथमं बालकांस्तप्तमनुमन्यस्व, यतो २७
बालकानां खाद्यं हत्वा सारमेयेभ्यो दानं न भद्रं । अनेन सा तं २८
प्रतिजगाद, सत्यं प्रभो, यतो भोज्यमश्नत्स्याधो बालकानां फल्यः
सारमेयैर्भक्ष्यन्ते । ततः स तां जगाद, अस्य वाक्यस्य हेतुतो २९
याहि, तव दुहितुः स भूतो निर्गतः । सा च खगटहं गत्वा तं भूतं ३०
निर्गतं स्वदेहितरश्च पर्यङ्कं शयानां ददर्श ।

पुनः सारसीदेनयोः सीमतः प्रस्थाप्य स दिकापलेः सीमां ३१
मध्येन गालीलीयसमुद्रस्थान्तिकमाजगाम । तच्च मानवाः स्तुलित- ३२
वाचमेकं वधिरं तत्समीपमानीय स यत् तस्मिन् हस्तावर्पयेत्
तदयाचन्त । ततः स तं जननिवहान्निर्जनं स्थानमपनीय तस्य ३३
कर्णयोः स्नात्रुली निर्धाय निष्ठीवंस्तस्य जिह्वां पश्यन् स्वर्गं प्राप्नुच- ३४
दृष्टिं कृत्वा च निश्चस्य तं जगाद, इप्पफाथाह, अस्यार्थः सुच्यतेति ।
सपदि च तस्य कर्णौबुद्धाटयाश्चक्राते जिह्वावन्धनश्च सुमुखे स ३५
अजुवाग् बभूव च । यीशुस्तु तानादिदेश, यूयं कमयेतन्मा वदत । ३६

१० स तु थावदधिकं तानादिशत् तावदधिकं तेऽघोषयन्, अतिमात्रं
समत्तासावदन्, स सर्वमेव सम्यक् चकार, वधिरांस्र अवणे
मूकांस्र कथने समर्थीकृतवान् ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः । .

१ सप्तपूषिक्रियन्तस्यैषतुःसहस्रपरुषभोजनं १० गगणीयचिह्नदर्शयितुम् अनङ्गी-
कारः १४ शिष्टारूपकिल्लकथा २१ चन्दाय नेत्रदानं २७ क्षीरनिर्णयः २९ क्षीरस्य
स्वस्त्युभोगीयभविष्यद्वाक्यं २४ अनुगमिलोकान् प्रत्युपदेशः २९ भविष्यद्वाक्यम् ।

१ तेषु दिनेष्वेकदातीव महति जनारणे सति तेषाञ्च खाद्याभावे

२ ज्यते यीशुः शिष्यान् स्वसमीपमाह्वय जगाद, अनुकम्पेऽहममून्

मानवान्, यतस्त्रीष्वेव दिनानि ते मत्समीपम् अवस्थिताः खाद्यञ्च

३ किमपि तेषां नास्ति । अनश्नान्स्तु ते चेन्मया स्वर्गेषु निरुज्यन्ते

४ तर्हि पथ्यवसत्यन्ति, यतस्तेषां केचित् सुदूरादागताः । तस्य

शिष्यास्तं प्रतिजग्दुः, अत्र निर्जने स्थाने कः कस्मात् पूषान्

५ लब्ध्वामून् तर्पयितुं शक्नुयात्? स तान् पप्रच्छ, युष्माकं कति पूषाः

६ सन्ति? तेऽब्रुवन्, सप्तैव । ततः स जननिवहं भूमावुपवेष्टुमादिदेश,

तान् सप्त पूषांश्चादाय भङ्क्ता च परिवेषणार्थं स्वशिष्येभ्योऽर्द्धदात्,

७ ते च जनौघाय पर्यवेष्टयन् । स्वल्पाः जुष्टा मत्स्या अपि तेषामा-

सन्, स आशिषं वदित्वा तेषामपि परिवेषणमाज्ञापयामास ।

८ इत्थं ते बुभुजिरे तदपुष्ट, अवशिष्टस्य भग्नांश्चैः पूर्णान् सप्त

९ पेटकांश्चाददिरे । ते भोक्तारः प्रायश्चित्तुःसहस्राण्यासन् । अनन्तरं

स तान् विसर्ज ।

१० तत्क्षणम् स स्वशिष्यैः सह नावं प्रविश्य दाल्भानूथेतिनामके

११ प्रदेशेऽपतत्ये । फरीशिनस्तु बहिरागत्य तेन सह वादानुवादौ

कर्तुमारम्भे परीक्षमाणाश्च तं गगनात् किमप्यभिज्ञानं यथाचिरे ।

स त्वात्मना निश्चस्य जगाद, एतत्कालस्य मानवाः किमर्थमभिज्ञानं १२
याचन्ते? युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, वंशायास्मै किमप्यभिज्ञानं न दायि-
ष्यते । इत्युक्त्वा स तांस्तुक्त्वा पुनर्नैवं प्रविश्यापरपारं प्रतस्थे । १३

तैस्तु विस्मृत्य पूपा नानीता नावि च तैः साकं केवलमेकः १४
पूप आसीत् । स च तानादिशत्, सतर्का भवत, फरीशिनां १५
किण्वतो हेरोदस्य च किण्वतः सावहिता भवत । अनेन ते मिथो १६
विचारयन्तोऽवदन्, अस्माकं पूपा न सन्ति तदेतत् कथयति ।
धीशस्तु ज्ञात्वा तान् जगाद, युष्माकं पूपा न सन्तीति किं १७
विचारयथ? इदानीमपि किं न जानीथ न वा बुध्यध्वे? अधुनापि १८
किं जडहृदो यूयं? सनेत्राः किं न पश्यथ? सकर्णाः किं न
शृणुथ नापि स्मरथ? पञ्चसहस्रेभ्यहं यदा पञ्च पूपान् अभ्राञ्जं १९
तदा भग्नांशैः पूर्णाः कति उल्लंका युष्माभिरादत्ताः? ते तं वदन्ति,
दादशेति । चतुःसहस्रेषु च यदा सप्त पूपान्भ्राञ्जं, तदा भग्नांशैः २०
पूर्णाः कति पेटका आदत्ताः? तेऽवदन्, सप्तेति । ततः स तान् २१
बभाषे, युष्माभिर्न बुध्यते कथमेतत्?

वैतैर्दोयानूपस्थिते तस्मिन् मानवा अन्धमेकमानीय प्रसादय- २२
न्तस्तं तस्य स्पर्शनं ययाचिरे । ततः स तस्यान्धस्य हस्तं धृत्वा तं २३
ग्रामाद् वह्निर्निनाय तन्नेत्रयोर्निष्ठौ च तस्मिन् करावर्पयित्वा
तं पप्रच्छ त्वया किमपि दृश्यते किं? अनेन स दृक्पातं कृत्वा- २४
ब्रवीत्, मनुष्यान् निरीक्षे यतः पादपानिव तान् विहरतः पश्यामि ।
तदा स 'पुनस्तन्नेत्रयोः' करावर्पयित्वा तं दृक्पातं कारयामास । २५
अनेन तस्यान्धत्वप्रतीकारे जाते स सर्वान् सुस्पष्टमपश्यत् । स तु २६
तं गेहाय विमुच्य जगाद, ग्राममपि मा प्रविश ग्रामस्थं वा किमपि
मा ज्ञापय ।

२७ ततः परं यीशुस्तच्छिष्याश्च कैसरियाफिलिथा ग्रामान् जग्मुः ।

पथि च स शिष्यान् पप्रच्छ, मानवा मां कं ज्ञात्वा वदन्तीति ।

२८ ते प्रत्यूचुः, अवगाहयितारं योहनम्, अपरे त्वेलियम् अपरे च

२९ भाववादिनामेकतममिति । स पुनस्तान् बभाषे, यूयन्तु मां कं ज्ञात्वा वदथ ? अनेन पित्रस्त्वं प्रत्युवाच, भवान् ख्रीष्ट इति । ततः

३० स तांस्तर्जयन्नब्रवीत्, मम कस्यां कमणि मा वदत ।

३१ अनन्तरं स तानिदं शिष्ययितुमारेभे यथा, मनुष्यपुत्रस्यावश्यं यत् स बह्मदुःखं भुञ्जीत प्राचीनैर्मुख्ययाजकैः शास्त्राध्यापकैश्च

३२ विराक्रियेत घात्येत च त्रिभ्यो दिनेभ्यस्तु परं पुनरुत्तिष्ठेत् । स च वाक्यमेतत् स्पष्टमभाषत । तदा पित्रस्त्वं निर्जनमादाय तर्जयितु-

३३ मारेभे । स तु परावृत्य स्वशिष्यान् दृष्ट्वा च पित्रं तर्जयन् जगाद, मत्तोऽपसर शैतान्, यतो नैवैश्वरस्यापि तु मनुष्याणामेव विषयास्त्वया चिन्त्यन्ते ।

३४ ततः परं स स्वशिष्यैः सह जननिवहमपि स्वसमीपमाहूय तान् जगाद, यः कश्चिन्नाम् अनुगन्तुमिच्छति स आत्मानं प्रत्या-

३५ ख्यातुं स्वकुशमादाय च मामनुव्रजतु । यतो यः स्वप्राणान् रिरक्षिषति स तान् हारयिष्यति । यस्तु मदर्थं सुसंवादार्थश्च

३६ स्वप्राणान् हारयति स तान् रक्षिष्यति । यतो मनुष्यः कृत्स्नं जगत्सर्वम् यदि स्वप्राणैर्वैचर्यते तर्हि तस्य हितं वा किं भवति ?

३७ स्वप्राणानां वा कं निष्क्रयं मनुष्यो दास्यति ? यतो यः कश्चिद् व्यभिचरिषु पापिष्ठेषु चैतत्कालिकमानवेषु मत्तो मदीयवाक्येभ्य-

३८ स्नापनं पते, पवित्रैर्दूतैर्दूतो मनुष्यपुत्रो यदा खपितुः प्रतापे- नागमिष्यति तदा सोऽपि तस्मादपचपिष्यते ।

३९ अपि च स तान् जगाद, युष्मानहं सख्यं ब्रवीमि, अत्र ये

तिष्ठन्ति तेषां मध्ये केचिद् यावदीश्वरराज्यं प्रभावेनागतं न द्रक्ष्यन्ति
तावन्मृत्योरास्वादं न लप्स्यन्ते ॥ ८ ॥

६ नवमोऽध्यायः ।

१ ख्रीष्टस्यान्यमूर्तिधारणम् एलियनिर्ययच्च १४ एकमूकवधिरभूतप्रहस्य स्वारथ्य-
करणं १० स्वसृत्योः श्मशानोत्थानस्य च कथा १२ अष्टलनिर्णयः १८ ख्रीष्टस्य
• नानोपदेशश्च ।

षड्भ्यो दिनेभ्यः परं यीशुः पित्रं याकोबं चोहनञ्च गृहीत्वा १
विजनं केवलं तानेव प्रोक्षमेकं गिरिम् आरोहयामास तेषां २
समस्तं रूपान्तरीबभूव च । तस्य परिच्छेदस्योष्णलो हिमवदतीव ३
शुभ्रश्चाभूत्, तादृक् शुभ्रीकर्तुं पृथिवीस्थेन रजकेण न शक्यं ।
अपि च मोशिरैलियश्च तेभ्यो दर्शनं ददतुः । तौ यीशुना सह ४
समलपतां । तदा पित्रो यीशुं सम्बोधावादीत् रब्बिन् भद्रमस्मा- ५
कमत्रावस्थानम् अतोऽस्माभिस्त्रीण्युटजानि निर्मीयन्तां भवतः कृत
एकं मोशेः कृत एकम् एलियस्य कृते चैकं । वास्तवं किं वक्तव्यं ६
तत् तेन हाशायत यतस्ते त्रासापन्ना आसन् । ततः परं तेषामु- ७
परि ह्यायाकरो मेघः सञ्जातस्तस्मान्मेघाद् वाणीयमुदभूत् अयं
मम प्रियः पुत्रोऽस्य वर्चसि युष्माभिः श्रूयन्तामिति । अकस्मात् ८
परितो दृक्पातं कुर्वन्तस्ते पुनर्नापरं कमपि ददृशुः केवलं तैः
सहितं यीशुं ।

गिरितल्लवरोहसु तेषु यीशुस्तानिदमादिदेश, मनुष्यपुत्रो ९
यावन्मृतानां मथ्यान्नोत्तिष्ठति तावद् यूयं यद्यद् दृष्टवन्मस्तात्
कमपि मा ज्ञापयत । अतस्ते तद् वचनं स्वार्यम् अस्तेन अपि त १०
मृतानां मथ्यादुत्थानं किं भवेदेतदधि मिथो व्यचारयन् । ततस्ते ११
यीशुं पप्रच्छुः प्रथमम् एलियेनागन्मथ्यमिति शास्त्राध्यापकैः कथ-

- १२ मुच्यते ? स तान् प्रतिजगाद, सत्यं प्रथमम् एलिय आगत्य श्वं
पुनः संस्करिष्यति । मनुष्यपुत्रमप्यधि कथमिदं लिखितमास्ते यत् ।
- १३ तेन ब्रह्मदुःखं सोढव्यं नगण्यता च गन्तव्या ? युष्मांस्त्वहं सत्यं
ब्रवीमि, एलियोऽप्यागतवान् तमधि च यत्लिखितमास्ते तदनुरूपं
तै तं प्रति तत्तत् कृतवन्तो यद्यदैच्छंस्ते ।
- १४ ततः परं यदा स शिष्याणामन्तिकमागमत् तदा महान्तं
जननिवहं तेषां परितः संस्थितं शास्त्राध्यापकांश्च तै विवदमानान्
१५ ददर्श । तत्त्वणन्तु स कृत्वा जननिवहसं दृष्ट्वा चमत्कारं मेने
१६ मनुष्याश्च समाद्रवन्तस्त्वमभ्यनन्दन् । स तु शास्त्राध्यापकान् पप्रच्छ,
१७ एतैः किं विवदध्वे ? । तदा जननिवहमध्यान्नर एकः प्रतिबभाषे,
१८ गुरो, भवत्समीपमहं स्वपुत्रमानीतवान् स मूकेनात्मनाविष्टः । स
चात्मा यत्र तमाक्राम्यति तत्र तं कर्षति स च फेनमुद्गमयति
दत्तैश्च दन्तान् घर्षति यष्टिवत् कठिनो जायते च । भवतः शिष्या
१९ यत् तं निःसारयेयुस्तदर्थमहं तेभ्यो न्यवेदयं ते तु नाशक्नुवन् । स तदा
तान् प्रतिभाषमाणो जगाद, रे विश्वासहीन वंश युष्मत्समीपं मया
कियत्कालमवस्थातव्यम् ? कियत्कालं मूयं मया सोढव्याः ? स
२० मदन्तिकमानीयताम् । ततस्तस्मिंस्तदन्तिकमानीते तं दृष्ट्वैव स
आत्मा तं बालं कर्षन् लोभयामास स च भूमौ निपत्य फेनमुद्ग-
२१ मयन्नलुठत् । तदा स तत्पितरं पप्रच्छ, कियत्कालमेतत् तस्य
२२ सम्भूतम् ? स जगाद, आबाल्यात् । स च ब्रह्मत्वसं नाश्रयितुकामो
वक्रौ तोये च निलिप्तवान् । भवता तु यद्दि किमपि शक्यं तर्ह्य-
२३ स्नानं कुम्भोपकरोतु । यीशुस्तु तमब्रवीत् यदि शक्यमिति कथं
२४ वदसि ? सर्वमेव शक्यं विश्वसता । ततस्तस्य बालकस्य पिता
तत्त्वणमुच्चैःखरेण शश्रुनेत्रो जगाद विश्वसिमि प्रभो भवान्

ममाविश्वासमुपकरोतु । तदा यीशु जर्जनिवहं समाद्रवन्तं दृष्ट्वा २५
तमगुचिमात्मानं तर्जयन् बभाषे, रे मूक वधिर आत्मन् त्वाम-
हमाज्ञापयामि, अस्मान्निःसर मैव पुनरिममाविश । तदा स २६
क्रोशित्वा शृणुं तं कर्षित्वा च निःसार । स बालस्तु मृतकल्पो
बभूव तेन बहवोऽवादिषुः स मृतः । यीशुस्तु तस्य हस्तं धृत्वा २७
तमुत्थापयामास ततः स उत्तस्थौ । ततः परं तस्मिन् गृहं प्रविष्टे २८
तस्य शिष्या निर्जनं तं पप्रच्छुः, कथं वयं तमात्मानं निःसारयितुं
नाशक्नुमः ? स तान् जगाद, जातेरस्या निःसारणं नान्येन केनाप्यु- २९
पायेन सिध्यति, केवलं प्रार्थनेोपवासाभ्याम् ।

स्थानात् तस्मात् प्रस्थाय ते गालीलदेशेन प्रागच्छन्, तत्तु ३०
केनापि ज्ञायेत तत् स नैच्छत्, यतः स स्वशिष्यान् शिष्यवृत्त- ३१
ययत्, मनुष्यपुत्रो मनुष्याणां हस्तेषु समर्पयिष्यते तैर् धानिष्यते
च, इतस्तु स तृतीये दिने पुनरुत्थास्यति । ते तु तद् वचनं ३२
नाबुध्यन्त तं प्रष्टुमबिभयुश्च ।

ततः परं ते कफरनाहमम् आजगमुः । गृहं प्रविष्टश्च स तान् ३३
पप्रच्छे पथि किमधि मिथो वादानुवादावकुरुत ? ते तु मौनिनो ३४
बभूवुः, यतः को महत्तम एतदधि ते पथि मिथो वादानुवादौ
कृतवन्तः । स चोपविश्य द्वादश शिष्यानाह्वय जगाद, यदि कश्चित् ३५
प्रथमो भवितुं वाञ्छति तर्हि स सर्वेषामन्यः सर्वेषां परिचार-
कश्च भवतु ! अपि च स बालकमेकमादाय तेषां मध्ये स्थापयामास ३६
तं क्रोडे गृहीत्वा च तान् अब्रवीत् यः कश्चिदीदृशमेकं बालकं ३७
मम नाम्ना गृह्णाति स मां गृह्णाति, माश्च यो गृह्णाति स न
माम् अपि तु मत्प्रेरकमेव गृह्णाति ।

तदा योहनस्तं प्रतिबभाषे, गुरो, भवतो नाम्ना यो भूतान् ३८

निःसारयत्यस्मांस्तु नानुगच्छति तादृशो नरः कश्चिदस्माभि र्वृष्टः,

३९ स त्वस्मान् नानुगच्छतीतिहेतो र्वयं तं न्यवारयाम । यीशुस्तु जगाद
मैव त्वं निवारयत, यतो नास्ति कोऽपि तादृशो यो मन्त्रान्ना
४० प्रभावसिद्धं कर्म कृत्वा सहसा मां निन्दितुं शक्नुयात् । यतो
योऽस्माकं विपक्षो नास्ति सोऽस्माकं स्वपक्षः ।

४१ यूयं स्त्रीष्टुमेति हेतो र्मम नाम्नाभ्यः कश्चिद् युष्मान् चषक-
मेकं तोयं पाययति, युष्मान् सत्यं ब्रवीमि, स कथञ्चन स्वपारि-
४२ तोषिकेण नापवञ्चिष्यते । यः कश्चित्तु मयि विश्वसतामेतेषां क्षुद्रा-
णामेकं स्वालयति तत्कण्ठे वृहत्पेषणीबन्धनं समुद्रे च तस्य
४३ निपातनं श्रेयः । तव हस्तस्य चेत् तव स्वलनहेतु र्भवेत् तर्हि तं
क्षिन्धि । त्वदर्थमिदं श्रेयो यत् त्वं हीनाङ्गो जीवनं प्रविशेः, न त्वदं
४४ यद् द्विहस्तो नरकमनिर्वाणञ्च वज्रिं गच्छे यत्र निवासिनां कीटो
४५ न स्थिते वज्रिश्च न निर्वायति । तव चरणो वा चेत् तव स्वल-
नहेतु र्भवेत् तर्हि तं क्षिन्धि । त्वदर्थमिदं श्रेयो यत् त्वं खञ्जो
जीवनं प्रविशेः, न त्वदं यद् द्विचरणो नरके वज्रौ चानिर्वाणे
४६ निक्षिपेथा यत्र निवासिनां कीटो न स्थिते वज्रिश्च न निर्वायति ।
४७ तव नेत्रं वा चेत् तव स्वलनहेतु र्भवेत् तर्हि तदुत्पाटय । त्वदर्थ-
मिदं श्रेयो यत् त्वमेकनेत्र ईश्वरराज्यं प्रविशेः, न त्वदं यद्
४८ द्विनेत्रो वज्रिमये नरके निक्षिपेथा यत्र निवासिनां कीटो न
४९ स्थिते वज्रिश्च न निर्वायति । वास्तवंमेकैको नूरो वज्ररूपेण
स्रवणेन मिश्रयिष्यते, एकैको यन्मृगोपहारसं स्रवणेन मिश्रयिष्यते ।
५० स्रवणं भद्रं । स्रवणन्तु यदि स्रवणत्वहीनं जायते तर्हि केनापायेन
तत् खोदयुक्तं करिष्यथ ? स्वामीरे स्रवणं रक्षत मिय ऐक्यमा-
चरत ॥ ६ ॥

१० दशमोऽध्यायः ।

१ स्त्रीत्यागकथा १२ शिशूनां पाशालं १३ धनियुवनीकायोपदेशः १८ शिष्याणां
सत्कारनिर्णयः २२ स्त्रीद्वयस्योभविष्यद्वाक्यं २५ याज्ञिकयोद्धनयोः प्रार्थनस्य पाशालं
३९ अध्याय चतुर्दानस्य ।

तस्मात् स्थानात् प्रस्थाय स यिच्छदियाया यर्दनप्रारम्भप्रदेशश्च १
“स सीमायामुपतस्थे पुनश्च जननिवहस्तदन्तिकं समाजग्मुः । स च
स्वरीत्यनुसारेण पुनस्तानश्चिन्तयत् ।

तदा फणीश्विन उपागत्य परीक्षमाणास्तं पप्रच्छः, भार्यात्यागः २
किं भर्तुं विधेयः? स तान् प्रतिवभाषे, मोशिर्युष्मान् किमादिष्ट- ३
वान्? तेऽवदन् त्यागपत्रं लिखित्वा तां विस्त्रष्टुं मोशिरनुजज्ञे । ४
तदा यीशुस्तान् प्रत्यवादीत्, युष्माकं हत्काठिन्यमवेक्ष्य मोशि ५
र्युष्मदर्थमिममदेशं लिखितवान् । सृष्टेरादौ त्वीश्वरो नरं नारीञ्च ६
तौ निर्मितवान् । “एतद्वेतो मनुष्यः पितरं मातरञ्च परित्यज्य ७
स्वजायायामासंस्त्यते तावुभौ चैकाङ्गीभवित्यतः ।” अनेन तौ पुन ८
न द्वौ स्तुः, तावेकाङ्गीभूतौ । अतो यदीश्वरेण संयोजितं तन्मनु- ९
ष्येण मा विधोष्यतां । ततः परं गृहे शिष्याः पुनस्तं तां कथां १०
पप्रच्छुः । तदा स तान् जगाद, यः कश्चित् स्वभार्यां त्यक्त्वा परामु- ११
द्वहति स तस्या विद्वद्धं व्यभिचारं करोति, या च जाया स्वपतिं १२
त्यक्त्वा न्येतोदुहते सा व्यभिचारं करोति ।

ततः परं शिशवः केचित् तस्यान्तिकमानीयन्त यत् स तान् १३
सुषेत् । शिष्यास्तु तदानेतद्वत् अभर्त्सयन् । तद् ब्रूया यीशुः कुडा १४
तान् जगाद, भक्त्यमीपमागमितयतः शिशून् अनुमन्यध्वं मा वारयन्
यतः स्वर्गराज्यमीदृशानामेव । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि यः कश्चिन् १५
शिशुरिव स्वर्गराज्यं गृह्णाति स न कथञ्चन तत् प्रवेक्ष्यति । ततः १६

परं स नाम् शिशून् क्रोडे गृहीत्वा तेषु हस्तावर्पयित्वा चाशिश्व
बभाषे ।

- १७ तस्मिंस्तु गृह्णाद् वहिः पन्थानं गते कश्चिद् द्रुतगमनेनागत्य
जानुनी पातयित्वा च तं पप्रच्छ, भो सद्गुरो अनन्तजीवनस्याधि-
१८ कारी यद् भवेयं तदर्थं मया किं कर्त्तव्यं? यीशुस्तं जगाद, कथं
मां सन्तं वदसि? सदेक एवेश्वरोऽनापरः कोऽपि । त्वमाज्ञा-
१९ जानासि, व्यभिचारं मा कुरु, नरहत्या मा कुरु, चौर्यं मा कुरु,
वृषावाध्यं मा देहि, वधनां मा कुरु, स्वपितरं स्वमातरञ्च
२० सम्पन्न्यस्वेति । स तं प्रत्युवाच, गुरो पालितं मया सर्वमेतदावा-
२१ ल्यात् । तदा यीशुस्तं समालोक्य तस्मिन् स्नेहमनुभूय च तं
जगाद, त्वं गुणैकहीनोऽसि, गत्वा सर्वं तव यद्यदस्ति तद् विक्रीय
दरिद्रेभ्यो देहि, तथा कृते स्वर्गे तव धनं स्यास्यति, तत परमेहि
२२ कृष्णमादाय मामनुगच्छ । वचनेऽस्मिन् विषादं गत्वा स शोचन्
प्रतस्थे यतस्तस्य वसूनि प्रचुराण्यासन् ।
२३ तदा यीशुः परितो दृक्पातं कृत्वा स्वशिष्यान् अत्रवीत्,
२४ वसूनां स्वामिनः कियतायासेनेश्वरराशं प्रवेक्ष्यन्ति? तस्मैतेषु
वाक्येषु शिष्याश्चमत्कारं मेनिरे । पुनश्च यीशुः प्रतिभाषमाणस्तान्
२५ जगाद, वत्साः, वित्तेषु विश्वसतामीश्वरराज्यप्रवेशः कियदायाम्युक्तः !
२६ धनवत ईश्वरराज्यप्रवेशात् सूचीच्छिद्रेणोद्गमनं सुसाध्यं । अनेन
तेऽत्यन्तमाश्चर्यं मन्यमाना मिथोऽवदन्, कस्तर्हि तरिहं शक्नुयात्?
२७ यीशुस्तदा समालोक्य तानब्रवीत्, तदसाध्यं मनुष्याणां न लीश्व-
रस्य । सर्वेऽपि साध्यमीश्वरस्य ।
२८ तदा पिप्लसमिदं वक्तुं प्रावर्त्तत, परमं वयं सर्वं त्वज्ज्ञा भव-
२९ तमनुभूजितवन्तः । यीशुः प्रतिबभाषे, युष्मानहं कथं ब्रवीमि,

मदर्थं सुसंवादार्थञ्च गृहं भ्रातृन् वा भगिनी वा पितरं वा मातरं
वा भार्यां वा सन्तानान् वा चेन्नाणि वा त्यक्त्वा य इदानीमस्मिन् १०
युग उपद्रवैः सार्द्धं शतगुणं गृहाणि भ्रातृन् भगिनी भ्रातृन्
सन्तानान् चेन्नाणि च भावियुगेऽनन्तं जीवनञ्च न लप्स्यते तादृशः
कोऽपि नास्ति । बहवः प्रथमास्त्वन्या भविष्यन्त्यन्याश्च प्रथमाः । ११

तदा ते यिरूशालेमं गच्छन्तः वर्त्मन्यासन् यीशुस्तेषामग्रेऽव्रजत् १२
ते च विस्मिता आसन् तमनुगच्छन्तोऽविभयुश्च । ततः स पुनस्तान्
द्वादश शिष्यान् स्वसमीपं गृहीत्वा स्वं प्रति यद्यत् सम्भविष्यति तत्
तेभ्यः कथयितुमारभे, यथा, पश्यत वयं यिरूशालेमं गच्छामो १३
मनुष्यपुत्रश्च मुख्ययाजकेषु शास्त्राध्यापकेषु च समर्पयिष्यते । ते च
विचारेण तस्य प्राणदण्डमादेक्ष्यन्ति परजातीयानां करेषु तं
समर्पयिष्यन्ति च, ते पुनस्तमुपहसिष्यन्ति, कशाभिः प्रहरिष्यन्ति, १४
तदपुष्पि निष्ठीविष्यन्ति, तं घातयिष्यन्ति च । तृतीयं दिवसे तु स
पुनरुत्थास्यति ।

तदा सिबदियसुतौ याकोबयोहनौ तस्यान्तिकमागत्य जगदतुः, १५
गुरो आवां यद् याचिष्यावहे भवान् अस्मदर्थं तत् करोत्वितद्
वाञ्छावः । स तौ पप्रच्छ युष्मदर्थं मया कर्त्तव्यं किं वाञ्छ्यः ? १६
तौ तं जगदतुः, भवतः प्रताप आवयोरेकतरो भवतो दक्षिणे- १७
ऽन्यतरो, भवतो वामे समुपविशत्विमं वरमावाभ्यां दातुमर्हति ।
यीशुस्त तौ प्रत्यवादीत्, युवां यद् याचेथे तन्न जानीथः । येन १८
पानपात्रेणाहं पास्यामि तेन किं युवां पातुं शक्नुथः ? येन चाव-
गाहनेनाहमवगाहयिष्ये तेनावगाहयितुं किं युवाभ्यां शक्यं ? तौ
तमुचतुः, शक्यं । यीशुस्तावन्नवीत्, येनाहं पास्यामि तेन पानपात्रेण १९
युवां पास्यथः, येनाहमवगाहयिष्ये तेनावगाहनेनावगाहयिष्येथे च,

- ४० परन्तु मंस दक्षिणे वामे बोपवेशनाधिकारस्य दानं मया न विधेयं, स
 ४१ येषां कृते निरूपितस्तेभ्य एव दातव्यः । श्रुत्वैतदन्ये दश शिष्या याकोवे
 ४२ योद्दने च रौक्ष्यमापन्नाः । यीशुस्तु तान् स्वसमीपमाह्वयोवाच,
 यूयं जानीथ, ये परजातीयानां शास्त्रारः प्रतिभान्ति ते तेषा-
 मुपरि तीक्ष्णप्रभुत्वं कुर्वते, महान्तश्च तेषां तीक्ष्णकर्तृत्वं कुर्वते ।
 ४३ न भवन्तु तादृशं युष्माकं मध्ये । प्रत्युत युष्मन्मध्ये यो महान्
 ४४ भवितुमिच्छति स युष्माकं परिचारको भविष्यति, यस्य युष्मन्मध्ये
 ४५ प्रथमो भवितुमिच्छति स सर्वेषां दासो भविष्यति । यतो
 मनुष्यपुत्रोऽप्यागतो न परिचर्यां भोक्तुम् अपि तु परिचरितुं
 दातुश्च स्वप्राणां निष्क्रम्यमूल्यं बहूनां विनिमयेन ।
 ४६ अनन्तरं ते यिरीजमागताः । ततः परं तस्य तच्छिष्याणां
 महतो अननिवहस्य च यिरीजतो निर्गमनकाले तीमयस्य पुत्रो
 व्रतीमय इति नामकोऽन्धो भिक्षमाणः पथपार्श्वं उपविष्ट आसीत् ।
 ४७ नामरतीयो यीशुरूपस्थित इति श्रुत्वा स क्रोशन् गदितुमारेभे,
 ४८ भो दायूदस्य पुत्र यीशो मामनुकम्पताम् । अनेन बहवस्तु भर्त्स-
 यन्तो मौनावलम्बनमादिदिशुः । स तु बह्वर्णैरधिकमक्रोशत् ।
 ४९ भो दायूदस्य पुत्र मामनुकम्पताम् । यीशुस्तदा तिष्ठंस्तस्मान्मृग-
 माज्ञापयामास । अतस्ते तमन्धमाह्वयन्तोऽब्रुवन्, आश्वसिहि,
 ५० उत्तिष्ठ, स त्वामाह्वयति । तदा स स्ववसनं त्यक्तोत्पद्य यीशो-
 ५१ रन्तिकमागतः । यीशुस्तं सम्बोधावादीत्, त्वदर्थं मया कर्तव्यं
 किं वाञ्छसि? सोऽन्धस्तं जगाद, भो रब्बौणे, दृष्टिशक्तिं लिप्ते ।
 ५२ ततो यीशुस्तमुवाच, याहि तव विश्वासस्त्वं तारयामास । स च
 तत्क्षणं दृष्टिशक्तिं लेभे मार्गे यीशोरनुगामी बभूव च ॥१०॥

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ त्रीष्टस्य विरूपाक्षमपुराणम् ११ उडुम्बरतरो शापः १५ मन्दिराद् वशिजां
वशिष्कृतिः २० प्रत्ययस्य प्राबल्याकथनं २८ मुख्याजकादीनां निवर्तनसाम-
रस्यम् ।

अनन्तरं तेषु विरूपाक्षमस्य समीपमागत्य जैतुनाथगिरौ १
स्थितयो वैष्णवी वैयनिय चेत्यभिधायामयोरुपस्थितेषु यीशुः
त्रिभ्यो द्वौ प्रेषयन्निदमादिदेश, युष्मत्समुखस्यममुं ग्रामं गच्छतं तच्च २
प्रविश्यैव बद्धमेकं गर्दभश्रावकमासादयिष्यथो यत्पृष्ठं मनुष्यः कोऽपि
नारूढवान्, तमेव मुक्तागयतं । यदि च कोऽपि युवां पृच्छेत्, ३
किमर्थमिदं कुरुष्व इति, तर्हि वदतम्, अनेन प्रभोः प्रयोजनमास्त
इति, ततः स तत्क्षणं तमत्र विन्यस्यति । तदा तौ गत्वा वहिः ४
क्षुद्ररथ्यायाः पार्श्वे गृहद्वारे बद्धं तं गर्दभश्रावकमासाद्य मोक्तुं
प्रावर्त्ततां । तत्र तिष्ठन्तः केचिन्नरास्तु तावदन्, किमर्थं तं श्रावकं ५
मुञ्चयः? तदा यीशु र्यथादिष्टवांस्तथैव ताभ्यां कथिते तौ तैर- ६
नुज्ञातौ । श्रावकं तच्च यीशोः समीपमानिन्यतुस्तत्पृष्ठे च खवासंसि ७
निदधाते । ततः स तमाहरोह । बहवश्च मार्गे खवसनानि विस्ता- ८
रयामासुरन्ये च पादपानां पल्लवांश्छित्त्वा पथि व्यस्तारयन् अग्रप- ९
श्चाङ्गमिनो नरास्योच्चरवेणाश्रुवन्, जय, प्रभो नान्ना य आयाति १०
स धन्यो भूयात्, प्रभो नान्नास्मत्पितु र्दायूदस्य यद् राज्यमायाति
तद् धन्यं भूयात्, ऊर्ध्वलोके जयध्वनिर्भवतु । अनन्तरं यीशु ११
विरूपाक्षमं धर्मधाम च प्रविष्टः, परितः भ्रष्टं निरीक्ष्य च दिना-
वसानहेतो र्दादशत्रिभ्यः साङ्गं तैयनियां प्रतस्थे ।

परप्रातःकाले तेषु वैयनियातः प्रस्थितेषु सोऽनुयत् दूराच्च १२
सपत्नमेकम् उडुम्बरवृक्षं निरीक्ष्य तच्च किमपि फलं लप्स्यते न वेति १३

- १० द्रष्टुं तदन्तिकं जगाम । समीपमुपस्थाप्य तु पत्रेभ्योऽन्यत् किमपि
मासादयामास । यतस्तदोडुम्बरफलानां समयो नासीत् । अतो
यीशुस्तं सम्बोधावादीत्, इतः परं कदापि कोऽपि त्वदुत्पन्नं फलं
१५ न भवत्यतु । तस्य शिष्याश्च तद् वचनमश्रौषुः । ततः परं ते यिहू-
१६ शलेम उपतस्थिरे, यीशुश्च धर्मधाम प्रविश्य तत्र धर्मधाम्नि क्रय-
विक्रयकारिणो वहिष्कर्तुमारम्भे, वर्णिजां मुद्रासनानि कपोतवि-
१७ क्रोहणामासनानि च न्युजयामास धर्मधाम्ना भक्ष्येन च कस्यापि
पात्रवहनं नानुमेने, शिष्येभ्यश्च तान् जगाद, किं न लिखितमास्ते,
ख्यास्यते सर्वजातीनां प्रार्थनाधाम मङ्गलम् ।
१८ तत्तु युष्माभिरकारि दसूनां गङ्गरः । तच्छ्रुत्वा शास्त्राध्यापका
१९ मुख्ययाजकाश्च तं हन्तुमयतन्त । वास्तवं ते तस्मादविभयु र्यतः
कृतज्ञो जननिवहस्तस्य शिष्यायां चमत्कारममन्यत ।
२० सन्ध्यायान्तु जातायां स नगरान्निर्जगाम । प्रातःकाले च
मार्गेण गच्छन्तस्ते तमुडुम्बरवृक्षं समूलं शुष्कीभूतं ददृशुः ।
२१ तदा पित्रः स्मरंस्तं जगाद, रब्बिन् पश्यतु भवताभिः शत्रुः, पादपो-
२२ ऽसौ शुष्कीभूतः । यीशुः प्रतिभाषमाणस्तानब्रवीत्, ईश्वरे विश्वासं
२३ कृत्वावतिष्ठध्वम् । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, त्वमुत्पत्य समुद्रे विप-
तेति गिरिमिममुक्त्वा यः कश्चिन्मनसा न संशयानः स्वोक्तं कथा
२४ सिध्यतीति विश्वसिति स यत् कथितवान् तदवाप्स्यति । ततो
युष्मानहं वदामि, यूयं प्रार्थयमाना यद्यद् युच्ये तत्सम्भवन्त
२५ इति विश्वसितं तर्हि तदवाप्स्यथ । यदा च प्रार्थयन्मृणालिष्ठय तदा
कृमध्वं, यद्दि मनसि कस्यचिद् निरुद्धा कथा विद्यते । तथा कृते
२६ युष्माकं स्वर्गस्थः पितापि युष्माकं दोषान् क्षमिष्यते । यूयन्तु यदि
न क्षमध्वे, तर्हि युष्माकं पितापि युष्माकं दोषान् न क्षमिष्यते ।

ततस्ते पुन र्थिहृशालेमं प्रविष्टाः । स च यदा धर्मधात्रि २७
 व्यहरत्, तदा मुख्ययाजकाः शास्त्राध्यापकाः प्राचीनाश्च तमभ्येत्य २८
 पप्रच्छुः, केनाधिकारेण करोषि त्वं कर्माष्टेतानि ? को वा त्वयै-
 तानि कारयितुं तमधिकारं तुभ्यं दत्तवान् ? यीशुस्तु तान् प्रत्य- २९
 ब्रवीत्, युष्मानहमपि केषामेकां प्रक्ष्यामि, मद्द्वं चेत् तदुत्तरं दत्त्य,
 तर्हि केनाधिकारेण सर्वमेतत् कर्दामि तदहमपि युष्मान् वदि-
 क्ष्यामि । योहनस्यावगाहनं किं स्वर्गादुत्पन्नमुत मनुष्येभ्यः ? एत- ३०
 स्योत्तरं मद्द्वं दत्त । ते तदा परस्परं विचारयन्तोऽवदन्, तत् ३१
 स्वर्गादुत्पन्नमित्युक्ते सोऽस्मान् प्रक्ष्यति, यूयं तर्हि तस्मिन् किमर्थं न
 विश्वसितवन्तः ? तत्तु मनुष्येभ्य उत्पन्नमिति कथं वदेम ? वास्तवं ३२
 ते जनेभ्यो बिभ्युः, यतो योहनः प्रकृतो भाववाद्यापीदिति सर्व-
 रन्वभूयत । तत्ते यीशुं प्रत्यवदन्, न जानीमः । यीशुस्तदा तान् ३३
 प्रतिबभाषे, नाहमपि युष्मान् ज्ञापयामि, करोम्यहं सर्वमेतत्
 केनाधिकारेणेति ॥१२॥

१२ दादशोऽध्यायः ।

१ शस्त्रालेखस्य दृष्टान्तः ११ करदाने फरीशानां निवर्तनताकरणं १८ शस्त्राले-
 खानां सहूकिनां निवर्तनताकरणं १८ प्रधानाज्ञाया निर्देशः २५ शास्त्राध्याप-
 कानां निवर्तनताकरणं २८ तेषां दोषप्रकटनं ४१ विषयाया दादशस्य ।

तदा स उपमाभिस्तेभ्यः कथयितुमारेभे, नरः कस्मिद् द्राक्षा- १
 लता रोपयन् द्राक्षोद्यानं कृत्वा दृष्ट्या परिवार्य तन्मध्ये द्राक्षा-
 मर्दनार्थककुण्डं खनित्वा दृष्ट्या निर्धाय च कृषकेषु करदायिषु तत्
 समर्थं देशान्तरं जगाम । ततः परं फलकाले कृषकेभ्यो द्राक्षो- २
 द्यान्श्च फलानामंश्चमादातुं स कृषकाणां समीपं दासमेकं प्राहि-

- १ णोत् । ते तु तं धत्वा ताडयामासुरिहस्तं विमसृजुश्च । ततः स
 ४ पुनस्तेषां समीपमन्यमेकं दासं प्रेषयामास । ते प्रस्तरक्षेपणेन
 ५ तस्यापि मूर्ध्निनमाजघ्न्यकृत्य विमसृजुश्च । ततः परमन्यस्मिन्
 ६ प्रहिते तेन ते तं घातयामासुः । अपरांश्चानेकान् अहिंसिषुः,
 ७ कांसित् प्रहारेण कांसिद् वा वधेन । तदैक एव तस्य प्रियः
 ८ पुत्रोऽवशिष्टः । अतो मत्पुत्रं प्रति ते वपिता भविष्यन्तीति बुद्ध्या
 ९ शेषे स तमपि तेषां समीपं प्राक्षिणोत् । ते कृषकास्तु परस्पर-
 १० मब्रुवन्, दायहरोऽसौ, तदागच्छत वयममुं हनिष्यामस्तेन दायां-
 ११ शोऽस्माकं भविष्यति । अनेन ते तं धत्वा जघ्नुर्द्राक्षोद्यानाद् वहि
 १२ निचिक्षिपुश्च । अतस्तस्योद्यानस्य स्वामी किं करिष्यति ? स आगत्य
 १३ ताम् कृषकान् विनाशयिष्यति, द्राक्षोद्यानञ्चान्येषु समर्पयिष्यति ।
 १४ युष्माभिः कदापि किं शास्त्रोक्तिरियं न पठिता, यथा,
 १५ गृहनिर्माहभिर्लोकै र्यः पाषाणो निराकृतः ।
 १६ स एव गृहकोणस्यः प्रमुखः प्रस्तरोऽभवत् ।
 १७ परमेशस्य कर्मदम् अस्मद्दृष्टौ तदद्भुतम् ॥
 १८ ते तदा तं धर्तुमयतन्त जननिवहात्विभयुः । यतस्तेरवोधि
 १९ यत् स तानधि तां दृष्टान्तकथामवदत् । तं त्यक्त्वा तु ते प्रस्थिताः ।
 २० ततः परं वाक्पाशेन तं निबद्धुमिच्छन्तस्ते कांसित् परीक्षिणे
 २१ हेरोदीयाश्च तस्यान्तिकं प्रेषयामासुः । त उपागत्य तन्मूचुः, भो
 २२ गुरो वयं जानीमो यद् भवान् सत्यंवान् कस्मादपि न बिभेति
 २३ यतो भवान् मनुष्याणां मुखाप्रेक्षां न करोत्यपि, तु सत्येनेश्वरस्य
 २४ पश्यान् शिकंदंति । कैशराय करदानं विधेयं न वेति ? दास्यामो-
 २५ ऽथवा न दास्यामः किं ? स तु तेषां कापस्यं बुद्ध्या ताम् जगाद,
 २६ कथं मीं परीक्ष्ये ? सुद्रापादमेकमानयतां तं निरीक्ष्ये ।

तस्मिंस्तैरानीते स तान् पप्रच्छ कस्येयं मूर्तिरिदं लेखनञ्च ? ते तं
वदन्ति कैसरस्य । तदा यीशुस्तान् प्रतिवभाषे, दत्त कैसराय १७
यद्यत् कैसरस्य, दत्त चेश्वराय यद्यदीश्वरस्य । अनेन ते तस्मिन्ना-
स्यर्थं मेनिरे ।

तदा पुनरुत्थानमनङ्गीकुर्वाणाः सद्वृत्तिस्तस्यान्तिकमागत्य तं १८
पप्रच्छुः, गुरो, मोशिरस्सदर्थमिममादेशं लिखितवान्, यस्य भ्राता १९
भार्या विहाय निःसन्तानो म्रियेत, स तां भ्रातृभार्यामुदुह्य
स्वभ्रात्रे वंशमुत्पादयत्विति । आसंसु सप्त भ्रातरः । प्रथमः योषि- २०
तमुदुह्य निःसन्तानो ममार । द्वितीयस्तदा तामुदुवाह, योषि २१
निःसन्तानो ममार । तृतीयस्य तादृश्वेव गतिं बभूव । इत्थं ते सप्त २२
तामुदुह्य निःसन्ताना मसृशु । सर्वेषां पश्चात् सा योषिदपि ममार ।
अतः पुनरुत्थान उत्थितानां तेषां कस्य भार्या सा भविष्यति ? २३
यतस्ते सप्तैव तामुदुह्वन्तः । यीशुस्तदा तान् प्रत्यवादीत्, यूयं किं २४
न हेतोरतो भ्रास्यथ यच्छास्त्राणीश्वरस्य शक्तिञ्च न जानीथ ?
यतः पुनरुत्थानात् परं ते नोद्वहन्ति नोदुह्यन्ते वापि तु स्वर्गनि- २५
वासिनो दूता इव वर्तन्ते । मृतानधि, ते यदुत्तिष्ठन्त्येतदधि किं २६
न प्रतिष्ठितं युष्माभिर्मांशे ग्रन्थे स्मृतवृत्तान्ते तं प्रति कथितमीश्व-
रस्येदं वाक्यं, यथा, अब्राहामस्येश्वर इम्हाकस्य चेश्वरो याकोबस्य
चेश्वरोऽहमिति । ईश्वरो न मृतानाम् अपि तु जीवतामीश्वरो- २७
ऽस्ति, अतो यूयं वाढं भ्रास्यथ ।

शास्त्रोपापक एकस्तेषां तं विवादं श्रुत्वा, स तेभ्य उत्तमं २८
प्रत्युत्तरं दत्तवानिति बुद्ध्वा श्रोतापागत्य तं पप्रच्छ, सर्वप्रथमाज्ञा
का ? यीशुस्तं प्रत्यवादीत् सर्वज्ञानामिदं प्रथमा, भो इस्त्रायेला, २९
ग्रन्थे, अब्राहमीश्वरः प्रभुरेकः प्रभुरेव । त्वञ्च सर्वान्तःकरणेन, ३०

- सर्वप्राणैः, सर्वचित्तेन, सर्वशक्त्या च स्वेश्वरे प्रभौ प्रेम कुर्वितीयं
 ११ प्रथमाज्ञा । द्वितीया चास्याः सदृशी, यथा, त्वं स्वनिकटस्थ आत्म-
 १२ वत् प्रेम कुर्विति । एतयोर्महत्तरापराज्ञा नास्ति । स शास्त्राध्या-
 पकस्तदा तं जगाद, वाढं, गुरो, सत्यमुक्तं भवता, यत ईश्वर
 १३ एक एव तदन्यो नास्ति, सर्वान्तःकरणेन सर्वबुद्ध्या सर्वप्राणैः
 सर्वशक्त्या च तस्मिन् प्रेमाचरणं निकटस्थ आत्मवत् प्रेमाचरणञ्च .
 १४ सर्वद्व्येभ्यः सर्वयज्ञेभ्यश्चाधिकम् । स च सविवेचनमुत्तरं कृतवानिति
 दृष्ट्वा यीशुस्तमुवाच, ईश्वरराज्यात् त्वं न दूरवर्तीति । ततः परं
 नाभवदन्यस्य कस्यापि साहसं तं किमपि प्रष्टुं ।
 १५ ततः परं यीशुः प्रतिभाषमाणो धर्मधाम्नि शिष्यत्रयव्रीत्,
 १६ शास्त्राध्यापकाः कथं वदन्ति ख्रीष्टो दायूदस्य पुत्र इति । स्वयं
 दायूदसु पवित्रस्यात्मन आदेशादिदं कथितवान्,
 मम प्रभुमिदं वाक्यं वभाषे परमेश्वरः ।
 तच्छ्रुत्वा पादपीठं ते यावन्नहि करोम्यहं ।
 अवतिष्ठस्व तावत् त्वम् आसीनो मम दक्षिणे ॥
 १७ अनेन स्वयं दायूदस्तं प्रभुं वदति, कथं तर्हि स तस्य पुत्रो भवत् ? ।
 तदा समागतो महाजननिवहः सानन्दं तस्य वाक्यान्याकर्णयत् ।
 १८ स्वशिष्यायाञ्च स तान् जगाद, यूयं शास्त्राध्यापकेभ्यः साव-
 धाना भवत, आकाङ्क्षन्ति ते महापरिच्छदैर्विहारं हृद्व्यभिन-
 १९ न्दनानि समाजगृहेषु श्रेष्ठमनानि भोज्येषु च श्रेष्ठस्थानानि । ते
 २० विधवानां गृहाणि यमन्ति कलाच सुदीर्घं प्रार्थयन्ते । विचारे ते
 धीरतरं दण्डं लप्स्यन्ते ।
 २१ तदा यीशुः धर्मागारस्य समस्तमुपविश्य तत्र धर्मागारे जनेः
 कथं मुद्रा निक्षिप्यन्ते तन्निरैक्षत । बहवो धनिनस्य बज्रमुद्रा

न्यक्षिपन् । विधवा तु काश्चिद् दरिद्रागत्य लोधिष्ठमुद्रादयं न्यक्षि- ४२
 .पत् तत् ताममुद्रापादेन समं । यीशुस्तदा स्वश्रित्यान् अन्निकमा- ४३
 कृयावादीत्, युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, यावन्तोऽत्र धनागारे मुद्रा
 निक्षिप्तवन्तस्तावतां मध्येऽधिकतमं विधवाभौ दरिद्रा निक्षिप्तवती ।
 यतः सर्वे प्रयोजनातिरिक्तं किञ्चिन्निक्षिप्तवन्तः, सा तु प्रयोजनी- ४४
 .यस्याभावेऽपि सर्व्वस्वं निक्षिप्तवती जीविकां कृत्स्नामेव ॥ १२ ॥

१३ चयोदशोऽध्यायः ।

१ मन्दिरविनाशशिष्यदुःखयो र्भविष्यद्वाक्यम् १४ यिहूदीयानां दुःखकथनम् ११
 क्रूडभाववादिकथनम् १४ यिहूदीयानां राज्यविनाशकथनम् १८ उद्गम्यरतव-
 दष्टान्तः सावधानत्वस्यावश्यकत्वम् ।

स यदा धर्मधामतो निरगच्छत् तदा तच्छिष्याणामेकस्तं १
 जगाद, गुरो पश्यतु, कीदृशाः प्रस्तराः कीदृशानि इम्याणि च ।
 यीशुस्तदा तं प्रतिजगाद, त्वमेतानि महान्ति इम्याणि किं २
 पश्यसि? अत्र प्रस्तरोपरि प्रस्तर एकोऽप्यनिपातयितव्यो न
 विहायिष्यते ।

ततः परं यदा सं जैतुनपर्व्वते धर्मधाम्नः समसमामीन ३
 आश्रीत्, तदा पिचो याकोबो योहन आन्द्रियस निर्जनं तस्मै
 निवेदयामासुः, वक्रमर्हत्यस्मान् भवान्, कदा सर्व्वं तत् सम्भवि- ४
 व्यति? किं वाभिज्ञानं यदा सर्व्वं तत् सिद्धिमवाप्स्यति? तदा यीशुः ५
 प्रतिभावमाणस्तेभ्यः कथयितुमारेभे, सावधानास्तिष्ठत, युष्मान्
 कोऽपि नाभ्यतारयतु; यतो बहवो मन्त्रामध्वजिन आगत्य वदि- ६
 व्यक्त्यहं स इति प्रतारयिष्यन्त्य च बहवन् । कथासु युद्धानां युद्धस्य ७
 किंवदन्तीसु श्रुत्वा मैत्रेयद्विजम्भं यत एतेन भवितव्यं, परिणामस्तु
 नापि तदा । वस्तुतो जातिर्जाते विस्तुं राज्यस्य राज्यस्यवित्त- ८

सुत्यासृति । भविष्यन्ति च स्थाने स्थाने भृकस्याः । पुनः पुन
दुर्भिक्षमुपपन्नश्चापि सम्भविष्यतः । उपक्रमो यातनानां सर्व-
मेतत् ।

- ६ यूयन्तु स्त्रेषु सतीर्का भवत, यतो मानवा युष्मान् विचारसभासु
समर्पयिष्यन्ति यूयञ्च समाजेषु प्रहारिष्यध्वे मदर्थञ्च देशाध्यक्षाणां
१० राज्ञाञ्च समलं स्थापयिष्यध्वे तेभ्यः साध्यदानार्थम् । प्रथमञ्च
११ सर्वजातिषु सुसंवादो घोषयितव्यः । मानवास्तु यदा युष्मान्
समर्पयिष्यन्तो नेष्यन्ति तदा किं वक्तव्यमिति मालोचयत मा-
मृन्ताकुला भवत वा । तस्मिन् दण्डे तु युष्मभ्यं यद् दायिष्यते
तदेव कथयत, यतो न यूयं वक्तारः, वक्ता तु पवित्र आत्मा ।
१२ भ्राता पुन भ्रातरं जनकश्च सुतं मृत्यवे समर्पयिष्यति, सन्ता-
नाश्च पित्रोः प्रातिकूल्येनोत्थाय तौ घातयिष्यन्ति । मम नाम्नो
१३ हेतुना च यूयं सर्वे द्रक्ष्यध्वे । यस्त्वन्तं यावत् स्थिरः स्थास्यति स
एव तरिष्यति ।
१४ अतो यूयं यदा भावनादिना दानीयेलेन कथितं ध्वंसकारि
घृण्यवस्त्रनुपयुक्तं स्थाने संस्थितं द्रक्ष्यथ—पाठको बुध्यतां—तदा
ते पलाय्य गिरीनाश्रयन्तां ये विहङ्गदियार्थां विद्यन्ते, यश्च गृहपृष्ठे
१५ विद्यते स गृहं मावरोहतु स्वगृहात् किमप्यादातुं वा तच्च मा-
१६ प्रविशतु । यश्च चेत्त्रे विद्यते स स्ववस्त्रमादातुं मा प्रत्यावर्त्ततां ।
१७ भविष्यन्ति च दिनेषु तेषु गर्भधारिण्यः स्तन्यदायिन्यश्च सन्तापभा-
१८ जनानि । तथा च प्रार्थयध्वं युष्माकं पलायनं यथा शीतकाले न
१९ भवेत् । यत्त्रैतेषु दिनेषु क्लेशो यद्गृहः सम्भविष्यति न सम्भूतस्ता-
दृश ईश्वरकृतसृष्टेरारम्भाद् अद्य यावत्, नापि सम्भविष्यति पुनः ।
२० दिनाणि तानि च प्रभुना चेन्न न्यून्यकारिष्यन्त मर्त्यः कोऽपि तर्हि

नातरिष्यत् । स तु यान् वरितवान् तेषां वरितजनानां कृते
तानि दिनानि न्यूनीचकार ।

तदा च मा विश्वसित यूयमुक्ता अपि केनचित् पश्य खीष्टोऽच २१
वासुच विद्यते । यतो कूटखीष्टाः कूटभाववादिनस्येत्यास्यन्ति २२
प्रदर्शयिष्यन्ति च तेऽभिज्ञानान्यद्गतलक्षणानि च तादृशानि यैः
साध्ये सति ते वरितानपि मनुष्यान् पृथग्भ्रष्टान् करिष्यन्ति । यूयन्तु २३
सावधानास्तिष्ठत । पश्यत युष्मानहं सर्वं पूर्वमेवोक्तवान् ।

तेषु दिनेषु तस्मान् क्लेशात् परं सूर्यः सान्धकारो भविष्यति, २४
चन्द्रश्च स्वज्योत्स्नां न प्रदास्यति, नक्षत्राणि च नभसः पतिष्यन्ति २५
गगनस्थबलानि च विचलिष्यन्ति । मानवाश्च निरीक्षिष्यन्ते महाप- २६
राक्रमप्रतापाभ्यां परीतं मेघरथेनागच्छन्तं मनुष्यपुत्रम् । तदा च स २७
खट्वतान् प्रहृत्य मेदिनीप्रान्तमारभ्य गगनप्रान्तं यावच्चतुर्भ्यां
वायुभ्यां मनुष्यान् खवरितान् सङ्गृहीष्यति ।

उडुम्बरवृत्ताद् दृष्टान्तं शिचितुमर्ह्य । स्पष्टं यदा तस्य शाखा २८
जायते कोमला पत्राणि च प्रकाशन्ते जानीथ यूयमासन्नस्तदा
ग्रीष्मकाल इति । तथैव धूयं यदा द्रक्ष्य यत् सर्वमेतत् सम्भवति २९
ज्ञास्यथ तदा स समीपस्थो द्वार उपस्थितश्चेति । युष्मानहं सत्यं ३०
ब्रवीमि, यावत् सर्वमेतन्न सम्भवति तावन्न व्यत्येष्यन्ति मानवा
एतत्कालिकाः । द्यावापृथिव्यावत्येष्यतः, मम वाक्यानि तु नैवा- ३१
त्येष्यन्ति ।

दिनस्य तस्य तु रात्रस्य च तस्य तत्त्वं केनापि न ज्ञायते, ३२
नापि स्वर्गस्थदूतैर्नापि पुत्रेण, केवलः पिता तज्ज्ञानाति । यूयं ३३
सावधानास्तिष्ठत, जागृत प्रार्थयध्वञ्च यतो न जानीथ असमयः
कदोपतिष्ठते । युष्मत्प्रभुर्देशान्तरगतेन नरेण सदृशो यः स्वग्रहं ३४

त्यक्त्वा स्वदासेषु विषयमेकैकस्मिंश्च स्वं स्वं कर्म समर्पितवान् प्रति-
 १५ हारिणञ्च जागरणमादिष्टवान् । अतो जाग्रत यतो यूयं न जानीथ
 गृहस्वामी कदायाति, मायम् अर्द्धरात्रे वा कुकुटरावकाले वा
 १६ प्रातर्वा । अकस्मादागत्य स यथा युष्मान् सुप्तान् नामादयेत् तत्
 १७ चिन्तयत । युष्मांस्तु यद् ब्रवीमि तत् सर्वानेव ब्रवीमि, जाग्र-
 तेति ॥ १३ ॥

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ श्रीष्टविषडा कुसन्तणा २ स्त्रिया सुगन्धितैलेन तदभिषेको यिष्टदाविश्वासघा-
 तिलम् १९ निस्तारपर्वणि भाच्यामादनाय शिष्यप्रेषणम् २० तैः सह भोजनम्
 २१ रात्रिभोजनिरूपणम् २२ पित्रस्यानङ्गीकारे भविष्यद्वाक्यम् २३ उद्याने
 श्रीष्टस्य चित्ताभिन्नापः २४ श्रीष्टस्य परैराक्रमणम् २५ तस्य विचारो दण्डाज्ञा
 च २६ पित्रेणानङ्गीकरणञ्च ।

१ दिनद्वयात् परं निस्तारपर्वणा निष्क्रान्तपूपानां समयेन
 चोपस्थानव्यमितिकाले मुख्ययाजकाः शास्त्राध्यापकाश्चायतन्त यथा
 २ तं क्लेने धृत्वा हन्युः । ते त्ववदन्, मैव पर्वणि, चेत् तथा भविष्यति
 कलहो जनानां मध्ये ।

३ वैथनियायान्तु तस्मिन् विद्यमाने शिशेनस्य कुष्ठिनो गेहे
 भोजनायासीने च योषिदेका श्वेतोपलभाजनेन बद्धमूल्यं प्रकृतं
 जटामांसीरमयुक्तं सुगन्धितैलमानीय श्वेतोपलभाजनं तद् भित्त्वा
 ४ तस्य शिरसि तैलं स्नावयामास । तत्रोपस्थितास्तु केचिद् अन्तरे
 ५ रौट्यापन्ना जगदुः, किमर्थं तैलस्यायमपव्ययः प्रभूतः? तस्मिन्
 विक्रीते त्रिंशत्सुद्रापादेभ्योऽधिकं मूल्यं लब्धुं दरिद्रेभ्यो दातु-
 ६ ष्वाश्रयन्त । एवं ते तस्यामर्घ्यमकुर्वन् । यीशुस्तूवाच, इमां
 त्यजत, कुदथ कथं दुःखितामिमाम्? हतवतीयं मयि कर्म सत् ।

यतो दरिद्राः सततं युष्मत्सङ्गिनः, यदा चेच्छस्य तदैव तानुपकर्तुं ७
 शक्नुय, अहन्तु न सततं युष्मत्सङ्गी । यत् साध्यमनया तदकारि । ८
 समयात् प्रागियं मम देहं सुगन्धितैस्त्राकं कृतवती मत्समाभ्यर्थम् ।
 युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, कृत्स्नस्य जगतो यत्र कुचचिद् घोषयिष्यते ९
 सुसंवादोऽयं तत्र कुचचित् कथयिष्यते कर्माप्येतत् कृतमनया
 स्मरणार्थमस्याः ।

ततो द्वादशानां मध्ये गणित ईश्वरियोतीयो विद्वदा मुख्य- १०
 याजकानां समीपं जगाम तेखेव तं समर्पयितुकामः । तच्छ्रुत्वा ते ११
 हर्षं गत्वा तस्मै रूपं दातुम् अङ्गीचक्रिरे स च सुसमये तं समर्प-
 यितुम् अयतत ।

अनन्तरं निष्किल्बपूपानां प्रथमे दिनेऽर्थतो निस्तारपर्वीयमे- १२
 षशावकहत्यादिने शिष्यास्तं जगदुः, भवत इच्छातः कुत्रास्माभि
 र्गन्धोपकल्पयितव्यं भवदर्थं भोज्यं निस्तारपार्वणम्? तदा स शिष्यौ १३
 द्वौ प्रेषयन् जगाद, नगरं यातं तत्र मनुष्य एको जलपूर्णं कुम्भं
 वहन् युष्माकमुखवर्त्ती भविष्यति, तमेवानुगच्छतं स च यत्र प्रवेक्ष्यति
 तत्र गृहस्वामिनं ब्रूतं, गृहे वंक्ति कुच सातिथिशास्त्रा यत्र शिष्यैः १४
 सार्द्धं मया भोज्यं निस्तारपार्वणं सम्पादयितव्यमिति । स च वां १५
 भूमित उर्द्ध्वस्थामासनादिसज्जया सज्जितां गृहतीमेकां शालां
 दर्शयिष्यति तच्चैवास्मदर्थमुपकल्पयतम् । अतः शिष्यौ तौ प्रस्थाप्य १६
 नगरमागत्य तेन यदुक्तं तदनु रूपं स्थानं प्राप्य निस्तारपर्वीयभो-
 ग्यमुपकल्पयामेत्सतुः ।

सन्ध्यायान्तु जगतायाः सौ द्वादशभिः सार्द्धमाजंजाम । तेषु १७
 वृषविश्व भक्षमाणेषु यीशुर्वभाषे, युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, युष्माकमेको
 नः समर्पयिष्यति यो मत्सहभोजी । अनेन ते शोचितुमारभ्य प्रत्येकं १८

१६ तं पप्रच्छुः, स किमहं? स किमहं? स तु प्रतिभाषमाणस्तानाह,

१७ द्वादशानामेको यो मया सार्द्धं स्रपपाचे हस्तं मञ्जयति, स एव ।

१८ मनुष्यपुत्रमधि यथा लिखितमास्ते स तथैव प्रयाति । नरेण येन

तु मनुष्यपुत्रः समर्थ्यते स मन्तापपात्रं । तस्य नरस्य जन्म चेन्नाभ-
विष्यत् तर्हि तेनैव तस्य क्षेमम् अभविष्यत् ।

१९ अतस्तेषां भोजनकाले यीशुः पूषमादायाशीर्वादं कृत्वा तं

भङ्क्ता तेभ्यो ददौ वभाषे च, गृह्णीत भुङ्ग्ध्वम्, एतन्मम शरीरं ।

२० ततः परं स पानपात्रमादाय धन्यवादं कृत्वा तेभ्यो ददौ सर्वं च

२१ तेन पपुः । स च तानाह, एतन्मम शोणितं बहूनां कृते विस्वा-

२२ व्यमाणं नूतननियमस्यैव शोणितं । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, गोस्त-

नीक्षतोत्पन्नोऽयं रसो दिने यस्मिन् ईश्वरस्य राज्ये नवीनो मया

२३ पायिष्यते तद्दिनं यावत् स मया पुनर्न पायिष्यते । ततस्ते स्तोत्रं

गीत्वा जेतुनपर्वतं जग्मुः ।

२४ यीशुस्तांस्तदा जगाद, रात्रावस्थां सर्वं यूयं मयि स्वलिख्यथ,

यतो लिखितमास्ते, “अहं व्रजरत्नकमाहनिष्यामि मेघाश्च वृत्कीर्णा

२५ भविष्यन्ति ।” परन्तु ममेत्यानात् परमहं धुशदये गालीलं यास्यामि ।

२६ पिचस्तु तं जगाद, सर्वेऽपि चेत् स्वलेयुस्तथाप्यहं न स्वलिष्यामि ।

२७ यीशुस्तदा तमाह, त्वामहं सत्यं ब्रवीमि, अद्यैव रात्रिस्तस्यां

२८ कुक्कुटस्य द्वितीयरवात् प्राक् त्वं मां चिह्नितः प्रत्याख्यास्यसि । स

तु दृढतरमवोचत्, यद्यपि भवता सार्द्धं मम मरणम् अवश्यं

स्यात्, तथाप्यहं भवन्तं नैव प्रत्याख्यास्यामि । एवमैव सर्वेऽप्य-

भाषन्तः ।

२९ ततः परमुपस्थितेषु तेषु गेतश्चिमान्तीत्यभिधेय्याने स स्वस्त्रि-

३० यान् जगाद, यूयमचोपनिश्चित यावदहं प्रार्थनां कुर्वे । अगन्तारं

स पित्रं याकोबं घोहनश्च सज्जिनः कृत्वा सोऽभुं विषक्तुञ्चारमे
तांश्च जगाद, प्राणा मम मृत्यवे शोकापन्नाः, यूयमत्रावतिष्ठमाना १७
जाग्रत । ततः स किञ्चिदयं गत्वा भूमौ निपत्येदं प्रार्थयाञ्चके, १५
साध्वे सति यथा सा घटिका तस्मादपगच्छेत् । स चाब्रवीत्, १६
आख्या तात, सर्वं साध्यं भवता, पानीयपात्रमिदं मत्तोऽपसारयतु ।
तथापि न मया, अपि तु त्वया अद् वाञ्छ्यते तदेव भवतु । १७
अनन्तरं स आगत्य तान् निद्राणान् दृष्ट्वा पित्रं जगाद, शिमेन १८
निद्रासि किम् ? घटिकासेकां जागर्तुं किं नाशक्तोः ? यूयं जाग्रत १९
प्रार्थयध्वञ्च नो चेत् परीक्षां निवेद्यध्वे, यत आत्मोद्यतः शरीरन्तु
दुर्बलम् । द्वितीयवारं गत्वा स वाक्यं तदेव व्याहरन् प्रार्थयाञ्चके । २०
प्रत्यावृत्य तु तान् पुनर्निद्राणान् ददर्श, यतस्तेषां नेचाण्ववशान्या-
सन् तस्मै च किमुत्तरं दातव्यं तत् तैर्भाबुध्यत । तृतीयवारं २१
पुनरागत्य स तान् जगाद, एवमेव यूयं निद्राणां विश्रामं सेवध्वे
किम् ? असमनेन । उपस्थितः स दण्डः । पश्यत मनुष्यपुत्रः पापिनां
करेषु समर्प्यते । उत्तिष्ठत । वयं गच्छामः । पश्यत मम समर्पयिता २२
समीपमागतः ।

- तथैव तस्मिन् भाषमाणे द्वादशानां मध्ये गणितो धिक्कदा २३
उपनस्ये, तेन सार्द्धं च मुख्ययाजकानां शास्त्राध्यापकानां प्राचीना-
नाञ्च सकाशाद् असियष्टिधारी महान् जननिवहः । स समर्पयिता २४
तेभ्यः सङ्केतं दत्तवान्, यथा, अहं यं कुन्मिष्यामि स एव सोऽस्ति,
यूयं तमिव धृत्वा यन्नेन रक्षन्तोऽपनयन् । अतः स आगत्य तृतीयं २५
तदन्तिकमुपस्थाय रज्ज्विनिवृत्ता तं सुषुम् । तदं ते तस्मिन् २६
इक्षार्पणं कृत्वा तं दधुः । नराणांस्तु तत्र तिष्ठतामेकः कोषादसि २७
निष्कृत्य महायाजकस्य दासमाहृत्य तस्य कर्णं परिचिच्छेद । धीशुस्य २८

प्रतिभाषमाणस्तान् जगाद, दस्युमिव मां धर्म्मम् असीन् यष्टीश्व-
 ४९ दाय किं यूयं वहिरागताः ? अहन्तु प्रत्यहं धर्म्मधात्रि शिष्यम्-
 युष्मत्पुत्रमासं, यूयं तदा न मां धृतवन्तः । परन्तु शास्त्रीयो-
 ५० क्रिभिः सिद्धिर्गन्तव्या । तदा सर्व्वे तं त्यक्त्वा पलायान्चक्रिरे ।
 ५१ युवा कश्चित् तु नग्नकाये सृत्स्नं वस्त्रं परिधाय तमन्वगच्छत् ।
 ५२ युवभिर्भ्रियमाणस्तु स तत् सृत्स्नं वस्त्रं विहाय नग्नः पलायान्चक्रे ।
 ५३ यीशुस्तु महायाजकस्यान्तिकमानीतः । तदर्थञ्च सर्व्वे मुख्य-
 ५४ याजकाः प्राचीनाः शास्त्राध्यापकाश्च समाजग्मुः । पित्रस्तु दूरान्म-
 हायाजकीयहर्म्यस्याभ्यन्तरं यावत् तमनुगत्य पदातिभिः सार्द्धमुप-
 ५५ विश्याग्नितपमसेवत । मुख्ययाजकाः कृत्स्ना महासभा च यीशुं
 ५६ हन्तुकामास्तस्य प्रतिकूलं सात्त्यममृगयन्त, न तु लेभिरे । बहव-
 स्तद्विरुद्धं शृषासात्त्यमकथयन्, तेषां सात्त्याणि तु समानानि
 ५७ नाभवन् । तदा केचिदुत्थाय तस्य विरुद्धं शृषासात्त्यं कथयन्तो-
 ५८ ऽवदन् अस्य सुखादस्माभिर्वाक्यमिदमश्रावि यथा, हस्तकृतमिदं
 ५९ मन्दिरं भङ्गाहं दिनत्रयेऽपरमेकमहस्तकृतं निर्मास्ये । इत्थमपि
 ६० तेषां सात्त्यं समानं नाभवत् । अनेन महायाजको मध्यस्थान
 उत्थाय यीशुं पप्रच्छ किमपि त्वं किं न प्रतिभाषसे ? इमे तत्र
 ६१ प्रतिकूलं किं सात्त्यं ददति ? स तु मौनमवलम्ब्यतिष्ठत्, किमपि
 न प्रत्यवदत् । महायाजकः पुनस्तं पृच्छन्नुवादीत्, त्वं किं परमध-
 ६२ न्यस्य पुत्रः खीष्टः ? यीशुस्तदा जगाद, सोऽहमस्मिन् यूयञ्च
 मनुष्यपुत्रं प्रभावस्य दक्षिण आसीनम् आकाशेयमेघार्थेन गच्छन्तञ्च
 ६३ वीक्ष्यध्वे । महायाजकस्तदा स्वर्वासि विदीर्य बभाषे, शान्ति-
 ६४ णामधिकानां किं प्रयोजनम् ? अश्रावि युष्माभिरीश्वरनिन्दा ।
 युष्माभिः किं मन्यते ? तदा सर्व्वे तं प्राणदण्डार्हमुक्त्वा देशिपं

चक्रुः । ततः केचित् तदपुषि निष्ठीवितुं तस्यास्यमाच्छाद्य मुष्टि- ६५
भिरावृणुम् इदं वक्रुश्चारेभिरे, भावोक्तिं व्याहरेति । अनन्तरं
पदातिनः प्रहारैस्तं जट्टजः ।

पिचस्तु यदाधः प्राङ्गणेऽविद्यत, तदा महायाजकस्त्रैका दास्या- ६६
गत्य तापसेवने निविष्टं पिचं दृष्ट्वा सुनिरीक्ष्य च वभाषे त्वमपि ६७
नामरतीययीशोः सङ्ग्रासीः । अनेन सोऽनङ्गीकुर्वन् जगद, न ६८
ज्ञायते न बुध्यते वा मया त्वया किं गद्यते । ततः स वहिः-
प्राङ्गणं जगाम तदैव कुक्कुटो कराव च । तत्रत्या दासी च तं ६९
दृष्ट्वा पुनः समीपे संस्थितान् जनान् वक्रुमारभे, अस्मै तेषामेकः ।
स तु पुनर्वारमनङ्गीचकार । क्षणात् परं समीपे संस्थिता जनाः ७०
पुनर्वारं पिचमूचुः, सत्यं त्वं तेषामेकतमः, त्वं हि गालीलीयोऽसि
तव भाषापि तादृशी प्रतिभाति । तदा सोऽनिष्टं प्रार्थयितुं ७१
ब्रह्मश्चरभ्य व्याजहार, न जानेऽहं तं नरं यो युष्माभिरभिधीयते ।
तदा द्वितीयवारं कुक्कुटो कराव । अनन्तरं कुक्कुटस्य द्वितीयरवात् ७२
प्राक् त्वं मां त्रिस्तवः प्रत्याख्यास्यसीति वाक्यं यत् स यीशुनोक्तस्तत्
श्रुत्वा पिचस्त्रिन्ताकुलो भूत्वा क्रन्दितुं प्रवृत्तः ॥ १४ ॥

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ खीष्टस्य पीलातसमीपानयनम् १ पीलाते समर्पणम् ११ खीष्टस्योपहासः ११
तस्य क्रमे वेषणम् १२ तस्य निर्भयानम् १३ तस्यारोहः १३ तस्य प्राचक्ष्यानम्
४० तस्मिन्प्रात् परं येषितामुपस्थितिः ४१ तस्य श्रवणारे स्थापनम् ।

जाते-सुखः प्रातःकाले प्राचीनेः शास्त्राध्यापकैश्च सार्द्धं सुख- १
याजकाः कृत्वा महासभा ५ त्वर्णं मन्त्राणां चक्रुर्बद्धा च यीशु-
मपनीय पीलाते समर्पयामासुः । पीलातस्तदा तं पप्रच्छ, त्वं किं २
यिहदीयानां राजा ? स तं प्रत्यवादीत्, भवान् व्याहरेति । सुख- ३

- ४ बाजकाश्च बज्रशस्त्राभियोगमुख्यम् । पीलातस्तदा पुनस्तं पप्रच्छ,
 त्वं किं किमपि न प्रतिभाषसे ? पश्य तव विरुद्धममी साध्यवर्चासि ।
- ५ कति वदन्ति । यीशुस्तु ततः प्रमृति किमपि न प्रत्यभाषत,
 पीलातश्च तेनाश्चर्यं मेने ।
- ६ तस्मिन् पर्वणि तु प्रतिवर्षं स तेषां कृते ते र्याचितं नरमेकं
 कारागृहमोचयत् । तदा च यैरुपपन्नकारिभिरुपपन्ने नरहत्या-
- ७ कारि तैः सार्द्धं बारम्बा इतिनामको नर एकः काराबद्ध आसीत् ।
- ८ अतः स तान् प्रति नित्यं यादृशमकरोत् जननिवह उच्चैःखरेण
- ९ क्रोशंस्तादृशमनुग्रहं याचितुमारेभे । पीलातस्तदा तान् प्रत्यवादीत्,
- १० युगदर्थमहं यद् यिह्दीयानां राजानं मोचयेयं तत् किं वाञ्छय ?
- ११ यतस्तेनाज्ञायत स यन्मात्सर्यान्मुख्ययाजकैः समर्पितः । इत्था तु
- १२ वरं बारम्बास्तेन मोच्येत तदर्थं मुख्ययाजका जननिवहं प्राचोद-
- १३ यन् । पीलातस्तदा प्रतिभाषमाणः पुनस्तानब्रवीत्, यूयं यं यिह्-
 दीयानां राजानं वदथ तं प्रति तर्हि मया कर्त्तव्यं किमिच्छथ ?
- १४ ते पुनः क्रोशन् ऊचुः, स क्रुशमारोप्यतां भवता । पीलातस्तान्
- जगाद, किं नु तेनापराद्धम् ? ते त्वधिकं क्रोशन्तोऽवदन् स क्रुश-
- १५ मारोप्यतां भवता । पीलातस्तदा जननिवहस्य प्रीतिजनकं कर्म
 कर्त्तुमभिरोच्य तेषामिच्छतो बारम्बा मोचयामास, यीशुस्तु
 कशाभिः प्रहार्यं क्रुशारोपणार्थं तेषु समर्पयामास ।
- १६ सैनिकनरास्तदा तं हर्म्यस्यार्थतो राजभवनस्याभ्यन्तरे नीत्वा
- १७ सैन्यदलं हस्तमेकत्राह्वय च कृष्णलोहितं वत्नं परिधापयामासुः -
 कण्टकैश्च संजं निर्माय तस्य शिरसि निदधुस्तमित्यमभिवादयि-
- १८ तुष्टारैर्भिरे, यिह्दीयानां राजानं प्रणामः । नलेन तस्य शिरसा-
- १९ ताडयन् तस्य वपुषि न्यष्टीवन् जानुपातं कुर्वन्तस्य तं प्राणमन्,

इत्थं तमुपहस्य तत् कृष्णलोहितवर्णं वस्त्रं मोचयित्वा तस्य स्त्रवा- २०
सांसि परिधाप्य च क्रुशमारोपयितुं तं वह्निं निन्युः ।

तेन मार्गेण तदा सिकन्दर-रूपयोः पिता शिमोननामा नर २१
एकः कुरीणीयो यामत आगच्छत्, तमेव ते दधुः क्रुशं तस्य
बोदुं वेतनं विना । इत्यञ्च तं गल्गथानामकं स्थलं निन्युः । २२
नाम्नोऽस्यार्थः कपालस्थलमिति । तत्र ते पानीयार्थं तस्मै गन्धर- २३
समिश्रितं द्राक्षामसं दातुमुपचक्रमिरे स तु तं न जग्राह । अनन्तरं २४
ते तं क्रुशम् आरोप्य तस्य वासांसि मिथो विभजमानाः केन किं
सम्भ्यं तज्ज्ञातुं गुटिकापातमकार्षुः । प्रथमे प्रहरे स तैः क्रुशमारे- २५
पयाञ्चके । तस्येदमभियोगपत्रञ्च लिखितमासीत्, यिह्मदीयानां २६
राजेति । तेन सार्द्धञ्च तैर्दस्यु द्वौ क्रुशे आरोप्येताम्, एकतरस्य २७
दक्षिणे वामे चान्यतरः । इत्थं शास्त्रीयेक्तिरियं सिद्धिं गता,

दुष्क्रियाकारिणां मध्य एकः स गणितोऽभवत् । २८

अनन्तरं ये मनुष्या मार्गेण तेनाव्रजंशो शिरांसि चालयन्तस्- २९
मित्यमुनिन्दन्, यथा, हा मन्दिरभञ्जक दिनत्रये च तन्निर्मात-
रात्मानं तारय क्रुशदवरोह च । शास्त्राध्यापकैः सार्द्धं मुख्यया- ३०
जका अपीदृशमेव मिथो रहस्यं कुर्वन्तोऽवदन्, सोऽपरानतारयत्, ३१
आत्मनः तारयितुं न शक्नोति । इत्यायेतस्य राजा खीष्ट इदानीं ३२
क्रुशदवरोहतु, तथा कृते वयं दृष्ट्वा विश्वसिद्ध्यामः । तेन सार्द्धं
क्रुशारेऽस्मितौ तैर्द्वौ नरावपि तमपावदताम् ।

आमर्ष्योक्तं तृतीयप्रहरं यावत् कस्ते भुतलोऽन्धकारोऽभूत् । ३३
तृतीये प्रहरे च यीशुहस्त्वोशेषचरवेण बभाषे, एलोही, एलोही, ३४
साक्षा श्रवकानीति, अस्यार्थोऽयम्,

हे मदीय मदीय त्वं मां परित्यक्तवान् कुतः ।

१५ तच्छ्रुत्वा तच्च स्थितानां नराः केचिदवदन्, पश्यामावेलियमाङ्क-
 १६ यति । एकश्च द्रुत्वा स्पञ्जमस्त्ररसेन पूरयित्वा नलाये दद्धा च
 तमपीयत् प्राह च, निवर्त्तध्वम्, अमुमवरोद्धयितुम् एलिय आग-
 १७ ष्कति न वेत्यस्माभिर्दृश्यताम् ।

१७ ततः परं यीशुरुच्चरवमुदीर्य प्राणांस्तत्याज । तदा मन्दिरस्य
 १८ तिरस्करिण्यग्रतोऽधो यावद् विदीर्णा द्विखण्डा बभूव । स चेदमु-
 १९ क्कोशम् प्राणांस्तत्याजेति दृष्ट्वा तत्समुखं संस्थितः शतपतिरवादीत्,
 सत्यं नरोऽयमीश्वरस्य पुत्र आसीत् ।

२० अपि च योषितः काश्चिद् दूरादवलोकमानास्तत्राविद्यन्त ।
 २१ तामां मध्ये मग्दलीनी मरियम् कनिष्ठयाकोबस्य योषेश्च माता
 मरियम् शालोमी चासन्, स यदा गालील आसीत् तदाप्येतास्त-
 मनुगतवत्यः, परिचरितवत्यश्च । तेन सार्द्धं यिरूशलेममागता
 २२ बह्वोऽपरा अणुपण्यिता आसन् ।

२३ तदा सन्ध्या सम्भूता । तद्दिनञ्च सञ्जीकरणदिनमर्थतो विश्रा-
 २४ मवारस्य पूर्वदिनम्, अतोऽरिमाथियानिवासी योषेफ इति नामको
 यः सुशीलो मन्त्रीश्वरराज्यं प्रत्यैक्षत स उपस्थाय पुरुषत्वमवलम्ब्य

२५ पीलातस्य गृहं प्रविवेश तच्च यीशो देहं ययाचो तस्याशुमरणे
 पीलात आश्चर्यं मत्वा तं शतपतिमाह्वय पप्रच्छ स दीर्घकालं

२६ मृतो न वेति । शतपते मुखात् ज्ञातव्यमवगत्य स विनामूल्येन

२७ योषेफाय देहं ददौ, स च सूक्ष्मं धत्तं क्रीत्वा तमग्रेऽप्येन तेन
 वस्त्रेण वेष्टयामास शैलमध्ये तद्धिते शवागारे निदधे च, प्रस्तरमेकं-

२८ लोठयित्वा च तच्छवागारमुखं ररीध । स तु कुच निधीयते
 तन्मग्दलीनी मरियम् योषे माता चान्यतरा मरियम् ददु-
 शतुः ॥ १५ ॥

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ समीयदूतेन श्रीष्टोत्रानप्रकाशः ८ मगदलीन्यै मरियमे शिष्यदयाय च दर्शन-
दानं १४ एकादशशिष्येभ्यो दर्शनदानम् आदेशश्च १८ समीरोहश्च ।

यतीति तु विश्रामदिने मगदलीनी मरियम् याकोबस्य माता १
मरियम् शालोमी च सुगन्धिद्रव्याणि चिक्रियु र्यतस्ता गत्वा तं
संलेपयितुमेच्छन् । ततः सप्ताहस्य प्रथमदिवसस्य प्रत्यूषे ताः सूर्य्या- २
दयात् परं श्रवागारस्थान्तिकमागच्छन्त्यो मिथोऽवदन्, श्रवागारस्य
द्वारात् कोऽस्मदर्थं तं प्रस्तरं लोठयिष्यतीति । तत ऊर्ध्वदृष्टिं कृत्वा ३
ताभिः स प्रस्तरो द्वाराल्लोठितो ललितो यतः सोऽतीव महान्म-
सीत् । अनन्तरं ताः श्रवागारं प्रविश्य सितप्रावारपरिहितमेकं ४
युवानं दक्षिणपार्श्वे उपविष्टं ददृशुस्तनुभिरे च । स तु ता जगद, ५
मा क्षुभ्यत । यूयं कुशरोपितं नासरतीयं यीशुम् अन्विष्यथ । ६
पुनरुत्थितः स नात्र विद्यते । पश्यतेदं तत् स्थानं यत्र स शायितुः । ७
प्रत्युत यूयं गत्वा तस्य शिष्यान् पित्रश्च ब्रूत, स युष्मदयतो गालीलं
याति, यूयं तेन यथोक्तास्तदनुरूपं तत्र तं द्रक्ष्यथेति । ततस्ता ८
निर्गत्य सत्वरं श्रवागारं पलायामासुः, कम्पविस्मयाभ्यामाक्रा-
न्तास्तु कमपि किमपि नावदन् यतस्ता अभिभयुः ।

सप्ताहस्य प्रथमे दिवसे प्रत्यूषे पुनरुत्थितो यीशुः प्रथमं ९
मगदलीन्यै मरियमे दर्शनं ददौ यस्याः स सप्त भूतान् निःसारि-
तवान् । सा च गत्वा श्रोत्रह्यो रुदद्वास्तु तस्य सङ्गिभ्यः संवादं १०
ददौ । ~~स~~ जीवति तथादर्शि चेति श्रुत्वा ते न व्यशंसिषुः । ११
ततः परं स रूपान्तरमादाय तेषां द्वयोः पदव्रजेन योमं गच्छत्योः १२
प्रत्यक्षीवभूव । तौ च गत्वा न्येभ्यः संवादं ददतुः । तयो वीक्ष्येवपि १३
ते न व्यशंसिषुः ।

- १४ शेष एकादशसु भोजनायोपविष्टेषु स तेषामेव प्रत्यक्षीवभूव,
 ये च तं पुनरुत्थितं दृष्टवन्तस्तेषां वाक्येषु तैर्विश्वासेनाकारातीति
 हेतोः स तेषाम् अविश्वासं मनःकाठिन्यञ्च निनिन्द ।
- १५ अपि च स तान् जगाद, यूयं कृत्स्नं जगद् गत्वा कृत्स्नसृष्टे
 १६ ज्ञानार्थं सुसंवादं घोषयत । यो विश्वस्यावंगाहयिष्यते स तार-
 १७ यिष्यते, यस्तु न विश्वसिष्यति, स विचारे दण्डपात्रं भविष्यति । ये
 च विश्वसिष्यन्ति, अभिज्ञानानीमानि ताननुवर्त्तिष्यन्ते । मम
 नाम्ना ते भूतान् निःसारयिष्यन्ति । नूतना भाषा वदयिष्यन्ति ।
 १८ सर्गान् उपादास्यन्ते । पीतमपि तैः प्राणान्तकं पानीयं तान् नैव
 हिंसिष्यति । कृते तैः पीडितेषु हस्तार्पणे न आरोग्यं लप्स्यन्ते ।
 १९ तैः संक्षपनात् परं प्रभुः स्वर्गमारोहित ईश्वरस्य दक्षिण
 २० उपविष्टश्च । ते तु प्रस्थाय सर्व्वत्र सुसंवादमघोषयन् प्रभुस्य सहक-
 र्माभूत्, अनुवर्त्तमानैरभिज्ञानैश्च वाक्यं सप्रमाणमकरोत् ॥ १६ ॥

लूकलिखितः सुसंवादः ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ कामाचः ५ इलीशावेताया गर्भधारणकथनं १६ मरियमो गर्भधारणकथनं १८
तयोर्द्वयोः साक्षात्करणं ४६ मरियमो गीतं ५० योहानस्य जन्मकथनं ६०
तत्पितुः सखरियस्य भविष्यद्वाक्यं ८० योहानस्य दृष्टिश्च ।

आदिता ये साक्षिणो वाक्यस्य सेवकाश्चामस्तैरस्मासु दथा १
समर्पितं तथैवास्मन्मध्ये दृढप्रत्ययेन गृहीतानाम् इतिवृत्तानां कथा- २
प्रबन्धं रचयितुम् अनेक उपचक्रमिरे । अत एव, भो महामहिम ३
यियफिल, सूक्ष्मानुसन्धानेनारम्भात् सर्व्वमनुगतोऽहमपि भवदर्श-
मानुपूर्व्वेण लेखितुं मतिमकार्षे, तेन भवान् याः कथाः श्रित्ति- ४
स्तासाम् अमोघतामनुभविष्यति ।

यिहूदियाया राज्ञो हेरोदस्य कालेऽवियस्य श्रेष्ठां नियुक्तः ५
सखरियनामा याजक आसीत् । तस्य भार्या हारोणवंशोद्भवा,
नाम तस्या इलीशावेता । उभौ तावीश्वरस्य समलं धार्मिका- ६
वास्ताम् अनिन्दनीयौ च प्रभोः सर्व्वा आज्ञा विधींश्च समाचरताम् ।
सन्तानस्तु तयोर्नासीत्, यत इलीशावेता बन्ध्या तावुभौ च ७
वयोवृद्धौ जातौ । एकदा तु यदा स याजकत्वस्य नियमात् ८
स्वश्रेष्ठः पर्यायहेतेरीश्वरस्य समलं याजकत्वम् अन्वतिष्ठत्, तदा ९
गुटिकापातकृतनिरूपणात् १० धूपदाहं कर्तुं प्रभो मन्दिरं प्रविष्ट-
वान् । धूपदाहकाले च कस्तो जननिवहे बहिः प्रार्थयन्त । तदा ११
धूपवेशा दक्षिणे तिष्ठन् प्रभोरेको दूतस्तस्मै दर्शनं ददौ । तं दृष्ट्वा १२

- १३ सखरिय उद्विज्य भयाक्रान्तोऽभूत् । स दूतस्तु तं जगाद, मा
भैषीः सखरिय, यतस्तव प्रार्थनाश्रावि, तव भार्यलीलावेता च
त्वर्थं पुत्रं प्रेषय्यते, त्वच्च तस्य नाम येन हन इति करिष्यसि ।
- १४ तुव हर्ष उल्लासश्च अनिश्चते बहवश्च तस्य जन्मन्यानन्दिष्यन्ति ।
- १५ यतः स प्रभोः समचं महान् भविष्यति, द्राक्षारसं मद्यं वा न
- १६ पास्यति, आमादगर्भादेव पवित्रेणात्मना पूरयिष्यत इत्याद्येलस्य ।
सन्तानानाम् अनेकांस्तेषामीश्वरं प्रभुं प्रति प्रत्यावर्त्तयिष्यति च ।
- १७ तस्याग्रतश्च स एलियस्यात्मना प्रभावेन च व्रजन् सन्तानान् प्रति
पितृणां हृदयानि प्रत्यावर्त्तयिष्यत्याज्ञात्यागिनश्च धार्मिकाणां
- १८ मतौ प्रवर्धं प्रभोः कृते सञ्जितं प्रजावन्दमुपकल्पयिष्यति । सख-
रियस्तदा तं दूतमब्रवीत्, कथमेतज्ज्ञास्यामि? अहं हि स्थविरो
- १९ मम भार्यापि वयोवृद्धा । दूतस्तं प्रतिबभाषे, ईश्वरस्य समचं
स्थातुं नियुक्तो गांघ्रीयेलोऽहं त्वामालपितुमिमं मङ्गलसंवादं तुभ्यं
- २० दातुञ्च प्रह्वितः । पश्य च यस्मिन् दिन एतत् सेष्यति तद्दिनं
यावत् त्वं मौनी भाषितुमसमर्थश्च स्यास्यसि । यतो मम वचःसु
- २१ त्वया प्रत्ययो नाकारि, स्वसमये तु तानि सेष्यन्ति । एतावत्कालं
प्रजाजनः सखरियं प्रत्यैवत मन्दिरे तस्य विलम्बने व्यस्यच्च ।
- २२ वहिरागतस्तु स तैः संलपितुं नाशक्नात्, मन्दिरे तेन दर्शनं
लभ्यमिति तैरैवाधि च । स तु तेषां ज्ञानार्थमिज्जितान्यकरोन्मू-
- २३ कोऽवातिष्ठत च । तदीयोपासनानुष्ठानस्य काले समूर्णे सुख्यहं
- २४ प्रत्याजगतम् । तस्मात् कृत्वात् पुरं तस्य भार्यलीलावेता-गर्भवती -
- २५ बभूव पञ्च मीसान् प्रच्छन्ना तस्थौ च, यतः सावदत्, प्रभु र्यस्मिन्
काले जनेषु ममापयशो हर्षं ईकृपातं कृतवान्, तस्मिन् काले
मां प्रतीत्यमाचरितवान् ।

षष्ठे मासे पुनर्गात्रीयेलो दूतो गालीलस्य नासरतास्थं २६
नगरं दायूदकुलोद्भवाय योषेफाभिधाय पुरुषाय वाग्दन्तामेकां २७
कुमारीं प्रतीक्षरेण ग्रहितः । तस्याः कुमार्या नाम मरियमिति ।
दूतो गृहं प्रविश्य तां जगाद, मङ्गलं ते भूयात्, अनुग्रहीते, २८
प्रभुस्तव सहायः, नारीषु त्वं धन्या । एवं कृष्ट्वा सा तस्य कथाया- २९
स्तुतिं समाखेपयत् तीव्रशोऽयं मङ्गलवाद इति । दूतस्तदा ३०
तामवादीत्, मा भैषी मरियम्, यतस्त्वमीश्वरस्यानुग्रहपात्री, पश्य ३१
च त्वं गर्भिणी भूत्वा पुत्रं प्रसेष्यसे तस्य नाम यीशुरिति
करिष्यसि च । स महान् भविष्यति परात्परस्य पुत्र इत्यभिधायिष्यते ३२
च, ईश्वरः प्रभुस्तस्मै तत्पितुर्दायूदस्य सिंहासनं दास्यति च, स ३३
च सर्वयुगानि यावद् याकोबकुलस्य राजा स्यास्यति तद्राज्यस्यान्तः
कदापि न भविष्यति च ।

मरियम् तदा दूतमवादीत् कथमेतत् सम्भविष्यति ? पुरुषं ३४
हि न जानेऽहं । दूतस्तां प्रतिबभाषे, पवित्र आत्मा त्वामधिष्टास्यति ३५
परात्परस्य प्रभावस्त्वोपरि छायां दास्यति च । एतत्कारणादेव
तव तत् पवित्रं गर्भफलमीश्वरस्य पुत्र इत्यभिधायिष्यते । पश्य च ३६
तव ज्ञातिरिखीशावेतापि वार्द्धके गर्भिणी जाता, सर्वे बन्ध्येत्य-
भिहितयास्य तस्याः षष्ठो मासोऽयं यत ईश्वरस्यासाध्यं वाक्यं ३७
किमपि नास्ति । मरियम् तदाब्रवीत् पश्चाद् प्रभो दासी । यथोक्तं ३८
भवता तथैव मम गति भूयात् । अनन्तरं दूतस्तस्याः समीपात्
प्रतस्थे-

तस्मिन् काले मरियम् उत्थाय सत्वरं पर्वतमथ प्रदेशस्थं ३९
छूदानगरं जगाम सखरियस्य गृहं प्रविश्य ऐलीशावेतां मङ्गलवा- ४०
देनाभिबभाषे । इलीशावेता च यदा मरियमौ मङ्गलवादमब्रवीत् ४१

४२ तदैव तस्या जठरे शिशुं ननर्त्त । इलीशावैता च पवित्रेणात्मना
 पूर्णोच्चरवेणेमां वाचमुदीरयामास, धन्या त्वं नारीषु धन्यश्च तव
 ४३ गर्भफलं । कथन्तु जातं ममेदं सौभाग्यं यन्मत्प्रभो जंननी
 ४४ मदन्तिकमागता ? पश्य त्वदीयमङ्गलवादस्य रवे मम कर्णे ।
 ४५ प्रविष्टवत्येव ननर्त्त शिशुरुत्सामात्ममोदरे । धन्यैव त्वं विश्वासकारिणि
 यत् प्रभोरादेशात् त्वं यद्यदुक्ता तत्सिद्धिं भविष्यति । तदा मरियम्-
 वभाषे,

- ४६ कीर्त्तयन्ति मम प्राणा महिमानं सदाप्रभोः ।
 ४७ ममात्मा च प्रहृष्टोऽभूद् ईश्वरे तारके मम ॥
 ४८ स्वदास्या दीनतायां स दृक्पातं कृतवान् यतः ।
 पश्चाद्यारभ्य वक्ष्यन्ति धन्यां मां सार्वकालिकाः ॥
 ४९ मदर्थं गुरुकर्मणि कृतवान् सर्वशक्तिमान् ।
 नामधेयश्च यत् तस्य तत् पवित्रं स्मृतं किल ॥
 ५० तस्माद् भीता मनुष्या ये तेषामेव कृते स्थिरा ।
 पुत्रपौत्रादिभिर्भोग्या करुणा तस्य वर्त्तते ॥
 ५१ कर्म विक्रमसिद्धं स कृतवान् स्वीयबाङ्गना ।
 उद्धृतांश्चित्तसङ्कल्पैर्मुन्युष्यान् स विकीर्णवान् ॥
 ५२ स कर्तृत्वविशिष्टांश्च कृतवान् आसनच्युतान् ।
 ये च नीचा मनुष्यास्तान् चकारोच्चपदान्वितान् ॥
 ५३ बुधितान् पूरयामास स द्रव्यैरुत्तमैः पुनः ।
 धनिसन्तु मनुष्यान्, स रिक्तहस्तान् विद्विष्टवान् ॥
 ५४ इन्त्याद्येवं स्वदासस्योपाकारार्थं स सहायवत् ।
 दयार्थं स्मर्त्तुं यथा प्रोक्तास्तेनास्मत्पूर्वपूरुषाः ।
 ५५ अग्राहामे फलिव्यन्ती, तदंशे च युगक्रमात् ॥

अनन्तरं मरियम् प्रायेण मासत्रयं तस्याः सन्निधाववस्थाय स्वगृहं ५६
प्रतिजगाम ।

इलीशावेतायास्तुः प्रसवकाले सम्पूर्णे सति सा पुत्रं प्राप्नोष्ट । ५७
तदा तां प्रति प्रभुना महती दयाकारीति श्रुत्वा तस्याः समीप- ५८
वासिनो ज्ञातिजनाश्च तया सार्द्धमाननन्दुः । अष्टमे दिने च ते ५९
शिरोस्त्वक्छेदनार्थमागत्य पितुर्नामेव तस्यापि सखरिय इति
नाम कर्तुं प्रार्त्तन्त । तस्य जननी तु प्रतिजगाद, मैवम्, अस्य ६०
नाम योहन इत्यभिधायिष्यते । अनेन ते तामूचुः, एतस्मान्ना ६१
ख्यातस्तव ज्ञातिजनेषु कोऽपि नास्ति । ततस्त इङ्गितैस्तस्य पितरं ६२
पप्रच्छुः, भवदिच्छतोऽस्य किं नाम कर्त्तव्यम्? ततः स फलकमेकं ६३
याचित्वा लिलेख, अस्य नाम योहन इति । अनेन सर्वे विस्मयं
मेनिरे । तत्क्षणमेव तस्य वस्त्रं जिह्वा च मोचिते, स च भाषमाण ६४
ईश्वरस्य धन्यवादं कर्त्तुं प्रवृत्तः । तयोः समापवासिनश्च सर्वे ६५
भयाक्रान्ताः । यिह्मदियायाः पर्वतमयप्रदेशस्य च सर्वत्रैतासां ६६
सर्वकथानां प्रसङ्गे व्यानग्रे, यावन्तस्य ता अश्रौषन्ते हृदयेषु ता
निधायावदन्, किं नु भवितव्यं शिशुनामुनेति । प्रभो हस्तस्य
तस्य सहाय आसीत् ।

तस्य पिता सखरियस्य पवित्रेणात्मना पूर्णो भाववाक्यमिदं ६७
व्याजहार,

— धन्यः स्यादीस्रयेलीयजनानामीश्वरः प्रभुः ।

६८

— त्वेच्छ स्वप्रजानां स मोचनं कृतवान् यतः ॥

शूद्रश्चोत्पादयामासोऽग्नदर्थं चाणसाधकं ।

६९

उद्धृतं स्त्रीयदासस्य दाधूदस्यैव वंशतः ।

यथा प्राहादिकालीनैः पवित्रैर्भाववादिभिः ॥

७०

परिचरणार्थमस्माकं परिपन्थिसमूहतः ।

- ७१ उद्धाराय च सर्वेषाम् अस्मद्विद्वेषिणां करात् ॥
 ७२ करुणां कर्तुंकामोऽस्ति सोऽस्मदीयपितृभ्यः प्रति ।
 नियमं स्मर्तुकामश्च पवित्रं स्वकृतं पुरा ।
 ७३ अस्मत्पित्रोऽब्रह्मामाय श्रद्धा दत्तञ्च तं वरं ॥
 ७४ निर्भया येन श्रद्ध्यामः शत्रुहस्तेभ्य उद्धृताः ।
 ७५ साधुत्वधार्मिकत्वाभ्यां तत्साक्षात् तं समर्चितुं ।
 सकलान् दिवसान् यावदस्माकं परमायुषः ॥
 ७६ शिशो परात्परस्य त्वं भाववाद्यभिधास्यसे ।
 प्रभो मार्गान् हि संस्कर्तुं तदग्रे त्वं व्रजिष्यसि ॥
 ७७ प्रजाभ्यस्तस्य दातव्यं ज्ञानं त्राणस्य च त्वया ।
 पापानां मार्जने तासां कारुण्येनास्मदीशितुः ॥
 ७८ तत्स्नेहादृद्धलौकीयास्मान् ऊषा प्रत्यवैक्षत ।
 ७९ ध्वान्ते मृत्युतमिसे चासीनान् द्योतयितुं नरान् ।
 अस्मत्पादान् यथा कुर्याच्छान्तिमार्गावलम्बिनः ॥
 ८० अथ स शिशुरवर्द्धतात्मना च बलवान् अजायत । इत्याद्येलाय
 तु तत्प्रदर्शनस्य दिनं यावदनुपस्थितं तावत् स निर्जनस्थानेष्व-
 वर्तत ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

- १ येषां कस्यैतत्केरुमपुरयाम् श्रीष्टजन्म ८ स्वर्गोयदुतैर्भेषपालानां समीपे तज्ज-
 न्मास्थानं १५ भेषपालकैरन्येभ्यस्तस्य बन्धुकीकरणं २१ श्रीष्टस्य त्वक्स्नेहं २२
 मरियमः शुचिता २५ शिष्ययोगस्य कथा २६ साम्राचरित्रं ४० श्रीष्टस्य वचनं
 ४१ ईश्वरे वयसि पण्डितैः सङ्ग श्रीष्टस्य प्रसीधरे च ।

तस्मिन् काले औगस्तकैसरस्य सकाशादिदं शासनं प्रचचार, १
 यत् साम्राज्यस्य सर्वजनैः खनाम्नां लेख्यारोपणं कर्तव्यं । नाम्नां २
 तलेख्यारोपणं सुरियाप्रदेशाधिपतेः कुरीणीयस्याधिकारकालस्य
 प्रथममासीत् । अतो नामानि लेख्यमारोपयितुं सर्वजनः प्रत्येकं ३
 खनगरं जगाम । योषेफोऽपि गालीलस्यान्नासरताख्यनगराद् ४
 यिहूदिद्यादेशस्य बैतलेहमाभिधं दायूदस्य नगरं जगाम, यतः स
 दायूदस्य कुले गोष्ठ्याञ्च जातः । स आत्मने वाग्दत्तया खजायया ५
 मरियमा सार्द्धं नाम्नो लेख्यारोपणार्थं जगाम । सा तु गर्भिण्या-
 सीत् । तयोश्च तत्र वर्त्तमानयोस्तस्याः प्रसूतिकाल उपतस्थे । ६
 अतः सा निजं प्रथमजातं पुत्रं प्राप्सोष्ट, वस्त्रखण्डे वेष्टयित्वा च ७
 पशुशालाख्यगवादन्यां तं शाययामास, यतः प्रवासगृहे तेषां कृते
 स्थानं नासीत् ।

तस्मिन् प्रदेशे वर्त्तमानाः केषिन्नेष्वरचकाः प्रान्तरे रात्रिं ८
 यापयन्तः पर्यायक्रमेण यस्मिन्नां स्वव्रजम् अरत्तन् । इष्य च ९
 ण्भेरेके दूतसंघामन्तिकम् उपतस्थे प्रभोः प्रतापश्च तेषां परितो
 विरेजे । अनेन ते महाभयेनाक्रान्ताः । स दूतस्तु तान् जगाद, १०
 मा भैष्ट । पश्यताहं युष्मभ्यं महानन्दस्य सुसंवादं ददामि, स
 आनन्दः कृत्स्नेन प्रजाजनेन भोग्यः । यतो युष्मदर्थमद्य दायूदस्य ११
 नगरे परिचाताजनि, स हि ख्रीष्टः प्रभुः । इदञ्च युष्मदर्थं १२
 तदभिज्ञानं, वस्त्रखण्डे वेष्टितः शिशुर्गवादन्यां शयानो युष्माभि-
 रासदयिष्यत इति । अकस्माच्च बह्वतराः स्वर्गीयसेना तस्य दूतस्य १३
 सङ्गिनी भूत्वेश्वरस्य स्तवं गायन्ती व्याजहार,

ईश्वरायौडलोकेषु भूयांन्महात्म्यकीर्त्तनं ।

१४

शान्तिं भूयात् पृथिव्याञ्च प्रीतिपात्राणि मानवाः ॥

१५ तेषु दूतेषु तेभ्यः स्वर्गं प्रस्थितेषु मेषरक्षकास्ते मनुष्याः
 परस्परमूचुः, गम्यतामस्माभिर्वैतलेहमम्, अवलोक्यताञ्च तदितिष्ठत्.
 १६ यत् प्रभुरस्मान् ज्ञापयामास । अतस्ते सुत्वरं गत्वा मरियमं
 १७ येषेफेञ्च गवादन्यां शयानं शिगुञ्चासादयामासुः । दृष्ट्वा च
 १८ ज्ञापयामासुस्तं शिगुमधि तां कथां यां ते प्रोक्ताः, ओतारश्च
 १९ सर्वे मेषरक्षकैः कथितेषु वचःस्वाश्रय्यं मेनिरे । मरियमपि चित्ते.
 २० विचारयन्ती तानि सर्वाणि वचांस्यरत्तत् । ते मेषरक्षकास्तु यथो-
 क्तास्तथैव यद्यच्छ्रुतवन्तो दृष्टवन्तश्च, तन्निमित्तमीश्वरं महयन्तस्तु-
 वन्तश्च प्रत्याजग्मुः ।

२१ अष्टमे दिने तृपस्थिते शिशोस्त्वक्कंदेकाले तस्य नाम यीशु-
 रित्यकारि । गर्भावस्थात् प्रागेव तस्य तन्नाम दूतेनोदाहृतम् ।
 २२ मोशे व्यवस्थानुसारेण च तस्याः शूचीभवनकाल उपस्थिते
 तौ प्रभोः समक्षं शिशुमुपस्थापयितुं यिरूशलेमं निन्यतुः, यतः
 २३ प्रभो व्यवस्थायामित्यं लिखितमास्ते, गर्भाशयोद्घाटकः सर्वपुंस-
 २४ न्तानः प्रभोः कृते पवित्रोऽभिधायिष्यते । पुनश्च प्रभो व्यवस्थायां
 यत् कथितमास्ते तदनुसारेण यज्ञीयोपहारार्थं कपोतयुग्मं पारा-
 वतशावकद्वयं वा तयोर्दातव्यमासीत् ।

२५ पश्य च यिरूशलेमे शिमियोननामको नर एकोऽविद्यतः, स
 धार्मिकः अद्वाशील इस्त्रायेलस्य सान्त्वनां प्रतीक्षमाणः पवित्रे-
 २६ णात्मनाधिष्ठितश्चासीत् । पवित्रेणात्मना तस्मै चेदं प्रत्यश्चावि यत्
 प्रभोरभिषिक्तं नररत्नं (ख्रीष्टं) न दृष्ट्वा स मृत्युं नास्मादिष्यति ।
 २७ पवित्रस्यात्मन आवेशात् स धर्मधाम्ना आगतवान् । यदा च शिशो
 शिशोः पितरौ व्यवस्थानिरूपितरीतिमाचरितुं तमभ्यन्तरमानयतां,
 २८ तदा कोऽपि तं कोष्ठेऽप्रसीत्, ईश्वरस्य धन्यवादं कुर्वन्वावादीत्,

इदानीं भवता स्वीयः किङ्करोऽयं विसृज्यते । २८

भो मत्सामिन् सकल्याणं भवदाक्यानुसारतः ॥

मन्त्रेचाभ्यां यतोऽदर्शि चाणोपायस्त्वया कृतः । २९

समत्तं सर्वजातीनां भवतैवोपकल्पितः ॥

दीपः स परजातीनां तामां प्रद्योतनार्थकः । ३१

त्वज्जनस्तु य इत्यायेल् तस्य भास्कर एव सः ॥ ३२

शिष्टमधि यद्यद् अकथ्यत तत्र योषेफस्तस्य माता चाश्चर्यम्- ३३

मन्येतां । शिमियोनश्च ताभ्यामाशिषं ददौ तस्य मातरं मरियमं ३४

जगाद च, पश्येसायेलस्य मध्ये बह्वनां पतनोत्थानयो र्हेतुः ।

विस्संवादाश्रितमभिज्ञानञ्च भवितुमयं नियुक्तः । तव निजप्राणा ३५

अप्यसिना व्यत्यन्ते । इत्थं बह्वहदयेभ्य उद्भूतैस्तर्कैः प्रकटीभवि-

तव्यमिति ।

तदानीमाशेरवंशोद्भवा पनूयेलसुता शस्त्रेतिनामिका भाववा- ३६

दिन्यासीत्, मातीव वयोवृद्धा, कौमार्यात् परं सप्तवत्सरान् भर्त्रा

सार्द्धमुषित्वा प्रायेण चतुरशीतिवर्षीया विधवा जाता । सा धर्म- ३७

धामतो न निरगच्छत् नक्तं दिवा चोपवासप्रार्थनाभिरूपासनाम-

कुरुत । सापि तस्मिन् दण्ड उपस्थाय प्रभो माहात्म्यं स्वीकुर्व्याणा ३८

यिरूशलेमे ये मोचनं प्रत्यैच्छन्त तेभ्यः सर्वेभ्यस्तस्य कथाम-

कथयत् ।

प्रभो र्व्यवस्थयादिष्टानि सर्वकर्मणि सम्याद्य तौ स्ननगरं ३९

समस्तीक्ष्णं नाभरतं प्रतिजगमतुः । स शिष्टः स्वावर्धतात्मना बलवान् ४०

ज्ञानपूर्णश्चाभवत्, ईश्वरस्थानुगैरेणार्थिष्ठतस्यासीत् ।

अथ तस्य पितरौ प्रतिवर्षं निस्तारपर्वणि यिरूशलेम- ४१

गच्छताम् । अतस्तस्मिन् द्वादशवर्षवयस्कं सति पार्ष्णरीत्यनुसारेण ४२

- ४२ तौ यिरूशलेमं गत्वा पार्वणदिनानि यापयित्वा च यदा प्रत्या-
वर्त्तेतां तदा बालको यीशु यिरूशलेमेऽतिष्ठत् । योषेफस्तु तस्य .
४३ माता च तन्नाजानीताम्, अपि तु स क्वचित् सहयात्रिकाणां
मध्येऽस्तीत्यनुमाय तौ दिनैकगम्यं मार्गं जग्मतुः, ततः परं ज्ञाति-
४५ जनेषु बन्धुषु च तम् अमृगयेताम् । अनापाद्य तु तमन्विष्यन्तौ
४६ यिरूशलेमं प्रत्याजग्मतुः । दिनत्रयात् परञ्च धर्मधाम्नि तमासा- .
दयामासतुः । स गुरुणां मध्य आसीनस्तेषां वचांस्रगृणोत् तांश्च
४७ प्रश्नानपृच्छत् । यावन्तश्च तस्य वाक्यान्यगृणन् ते सर्वे तस्य
४८ बुद्ध्यां प्रत्युत्तरेषु चाश्चर्यममन्यन्त । तं दृष्ट्वा तौ विस्मयापन्नौ ।
तस्य माता च तं जगाद, वत्स, आवां प्रति त्वयेदं किमकारि ?
४९ पश्य तव पिताहञ्च शोचन्तौ त्वाम् अन्वेष्याव । स तु ताववादीत्
किमर्थं मामन्वेष्यतम् ? किं नाजानीतं यन्मत्पितु विषयेष्ववस्थानं
५० मयि युज्यते ? इदं यद् वचनं स ताववादीत्, तत् ताभ्यां
५१ नाबोधि । ततः परं स ताभ्यां सार्द्धं यात्रां कृत्वा नासुरतमाज-
गाम तयो वर्षवर्त्ती तस्यौ च । तस्य माता चैताः सर्वकथासि-
५२ नेऽरचत् । यीशुस्तु ज्ञाने वयसीश्वरस्य मनुष्याणाञ्चानुसङ्गे च
वर्धिष्णुरासीत् ॥ २ ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

- १ योषेफस्तु प्रचारो मज्जनञ्च १५ ख्रीष्टार्थं तस्य साक्ष्यदानं १८ ईसास्य
कारावन्धनं २१ ख्रीष्टस्य मज्जनं २२ ख्रीष्टस्य वंशवर्षेणौ च ।
१ अथ तिबिरियकैसरस्य राजस्य पञ्चदशे वत्सरे यदा
पत्नीयः पीलातो यिहूदियायाः शास्ता, चतुर्थ्यांशाधिपतीनां मध्ये
च हेरेशेदो गासीलस्य, तदीयभ्राता फिलिपो यित्तरिया-चाखो-

नीत्याख्ययोः प्रदेशयोर्लुषाणियस्याबिलीन्या राजान् आसन्, यदा
 च हाननः कायाफास्य महायाजकावास्तां, तदा मरुभूमावीश्वरस्य २
 वाक्यं सखरियसुतं द्योहनं प्रति प्रादुरभूत् । ततः स यद्दैनसमी- ३
 पस्वस्य जनपदस्य सर्वचोपम्याय पापमोचनार्थं मनःप्रत्यावर्त्तनसू-
 चकम् अवगाहनमघोषयत्, भाववादिनो यिशायाहस्योक्तीनां यन्त्रे ४
 यथा लिखितमास्ते,

मरौ घोषयतः प्रोक्षैरस्त्ययं कस्यचिद्रवः ।

प्रभोः संस्क्रुताध्वानं विधुञ्जं तत्सृती चञ्जुः ॥

सर्व्याण्यापूरयिष्यन्ते निम्नस्थानानि यन्नतः ।

कारिष्यन्ते पुनर्निम्नाः सर्वे भूधरपर्वताः ॥ ५

सरलानि भाविष्यन्ति कुटिलानि स्थलान्यपि ।

यानि वर्त्मानि रुक्षाणि तान्याप्यन्ति समानतां ।

द्रक्ष्यते सर्वमर्च्यैश्च चाणमीश्वरसाधितं ॥ ६

ततो ये जननिवहास्तेनावगाहनार्थं वहिरगच्छंस्तान् सोऽवदत्, ७

अने सर्पवंशाः, द्यूयं भाविक्रोधात् पलायितुं केनादिष्टाः ? अतो ८

मनःप्रत्यावर्त्तनस्य योग्यानि फलानि फलन्ति । अस्माकं पिताब्राह्मणो

विद्यत इति वाक्यं वान्तरे प्रयोक्तुं मा प्रवर्त्तध्वं, यतोऽहं युष्मान्

ब्रवीमि, एतेभ्यः प्रस्तरेभ्योऽब्राह्मणस्य कृते सन्तानानुत्पादयितुम्

ईश्वरः शक्तिमान् । परन्त्वधुनैव पादपानां मूलेषु कुठारो लग्नमास्ते, ९

यः कश्चित् पादपः सत्फलं न फलति स उच्छिद्यते वज्रौ

निर्जिह्यते च ।

जननिवहास्तदा, तं प्रप्रेक्षुः, तर्हि किं कर्मव्यमम्प्राभिः ? स १०

प्रतिभाषमाणस्तान् जगाद, यस्याङ्गरक्षके द्वे वस्ते स्तः स वस्त्वही- ११

नायैकतरं ददातु । खाद्यद्रव्याणि वा यस्य विद्यन्ते ते तथैव

- १२ करोतु । अवगाहनार्थमागताः केचिच्छुल्कादांयिनोऽपि तं जगदुः,
 १३ गुरो किं कर्त्तव्यमस्माभिः ? स तान् जगाद, युष्मदर्थं यदादिष्टं .
 १४ ततोऽधिकं माहारयत । केचिद् योद्धारोऽपि तं पप्रक्षुरस्माभि-
 र्वा किं कर्त्तव्यं ? स तान् जगाद, कमपि मा पीडयत, मृषादोषं
 वा कस्मिन्नपि मारोपयत, स्वभृतौ सन्तुष्य तिष्ठत च ।
 १५ प्रजाजनस्तु प्रतैत्त सर्वे . च योहन्मधि मनःखित्यम् अतर्क- .
 १६ यन्, असौ किं स्त्रीष्टः स्यादिति ? अतो योहनः प्रतिभाषमाणः
 सर्वान् जगाद, अहं युष्मांस्तोयेऽवगाहयामि, मत्पश्चात्तु मत्तो
 बलवत्तरो नर आगच्छति, तदीयोपानहो बन्धन्यौ मोक्तुमप्यहं न
 योग्यः । स युष्मान् पवित्र आत्मनि वक्तौ चावगाहयिष्यति ।
 १७ तस्य हस्ते स्पर्षो विद्यते, स च स्त्रीयखलं सम्यक् संशोधयिष्यति,
 निजगोधूमान् कुग्रूले सङ्गृहीष्यति च, तुषांस्वनिर्व्वाणवक्त्रिणा
 १८ दाहयिष्यतीति । एतदन्येन प्रचुरेणोपदेशेनापि स प्रजाजनं सुसंवा-
 दमज्ञापयत् ।
 १९ ततः परं हेरोदः फिलिपनामकस्य स्वभ्रातु र्भार्यां हेरोदि-
 यामधि खलुतान्यपराणि सर्वाणि दुष्कर्माण्यधि च योहनेन
 २० भर्त्सितः । अतः स तं दोषराशिमनेनापि वर्धयामास यद् योहमं
 कारार्यां हेरोध ।
 २१ यदा तु हतन्नः प्रजाजनोऽवगाह्यत, तदा यीशावप्यवगाहिते
 २२ प्रार्थयमाने च स्वर्ग उद्घाटितः पवित्र आत्मा च दैहिक आकारे
 कपोत इव तस्योपर्यावृततार, स्वर्गाद्देयं वाणी समभूत्, जम्
 प्रियः पुंचस्त्वं त्वय्यहं प्रीतः ।
 २३ स्वकार्यमारभमाणो यीशुः प्रायेण त्रिंशद्वर्षवयस्क आसीत् ।
 २४ लौकिकज्ञाने स यौषेफस्य सुतः, स पुनरेलेः सुतः, स मत्ततस्य

सुतः, स लेवेः सुतः, स मल्केः सुतः, स यात्रस्य सुतः, स
 योषेफस्य सुतः, स मत्तथियस्य सुतः, स आमोषस्य सुतः, स २५
 नहमस्य सुतः, स इषलेः सुतः, स नगेः सुतः, स माटस्य सुतः, २६
 स मत्तथियस्य सुतः, स शिमियेः सुतः, स योषेफस्य सुतः, स
 यूदाः सुतः, स योहानाः सुतः, स रीषाः सुतः, स मरुब्बाबि- २७
 लस्य सुतः, स शल्टीयेलस्य सुतः, स नेरेः सुतः, स मल्केः सुतः, २८
 स आदेः सुतः, स कोषमस्य सुतः, स इल्मोदमस्य सुतः, स
 एरेः सुतः, स योषेः सुतः, स इलीयेषरस्य सुतः, स योरीमस्य २९
 सुतः, स मत्ततस्य सुतः, स लेवेः सुतः, स शिमियोनस्य सुतः, स ३०
 यूदाः सुतः, स योषेफस्य सुतः, स योननस्य सुतः, स इलिया- ३१
 कीमस्य सुतः, स मिलेयाः सुतः, स मैननस्य सुतः, स मत्ततस्य
 सुतः, स नाथनस्य सुतः, स दायूदस्य सुतः, स यिश्थस्य सुतः, ३२
 स ओवेदस्य सुतः, स बोयसस्य सुतः, स मल्मोनस्य सुतः, स
 नहश्शोनस्य सुतः, स आम्मीनादबस्य सुतः, सोऽरामस्य सुतः, स ३३
 हिप्रोणस्य सुतः, स पेरसस्य सुतः, स यिहूदाः सुतः, स याकोबस्य ३४
 सुतः, स इस्हाकस्य सुतः, सोऽब्राहामस्य सुतः, स तेरहस्य सुतः,
 स नाहोरस्य सुतः, स मरूगस्य सुतः, स रियोः सुतः, स पेलगस्य ३५
 सुतः, स एबरस्य सुतः, स शेलहस्य सुतः, स कैननस्य सुतः, ३६
 सोऽर्फक्षदस्य सुतः, स शेमस्य सुतः, स नोहस्य सुतः, स लेमकस्य ३७
 सुतः, स मथूशेलहस्य सुतः, स हनोकस्य सुतः, स थेरदस्य सुतः,
 स महेललेलस्य सुतः, स कैननस्य सुतः, स इनोशस्य सुतः, स ३८
 शेथस्य सुतः, स आदमस्य सुतः, स ईश्वरस्य सुतः ॥ ३॥

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ शैतानद्वारा ख्रीष्टस्य परीक्षा १४ तेन प्रचारारम्भणं १६ ख्रिश्चिभूतत्याजणं .
१८ पित्रस्य चत्वारोऽयकरणं ४० नानाविधरोग्यारोग्यकरणञ्च ।

१ अथ यीशुः पवित्रेणात्मना पूर्णो यद्दत्तः प्रत्यावृत्त आत्मना
२ च मत्तं नीतश्चत्वारिंशद्दिनानि दियावलेन परीक्षितश्च । तेषु दिनेषु
३ स निरश्नस्तस्थौ । तेषु तृतीयेषु स चुनोद । ततो दियावलस्त-
४ माह, भवांश्चेदीश्वरस्य पुत्रस्तर्हि प्रस्तरोऽसौ यथा पूषो भवत्
५ तथाज्ञापयतु । यीशुस्तं प्रतिजगाद, लिखितमास्ते, न केवलेन
६ पूषेन मनुष्यो जीविष्यत्यपि त्वीश्वरस्य येन केनचिद् वचनेन । ततः
७ परं दियावलस्तमुच्चमेकं गिरिशिखरं नीत्वा निमिषैकमध्ये भूम-
८ ण्डलस्य निखिलराज्यानि दर्शयन्नवादीत्, कृत्स्नमिदं कर्तुं त्वमेतेषां
९ प्रतापञ्चाहं तुभ्यं दास्यामि, यतस्तत् सर्वं मयि समर्पितं, यस्मै च
१० तद् दातुमिच्छामि तस्मै तद् ददामि, अतस्त्वं चेन्मम समचं
११ प्रणिपतेस्तर्हि तत् सर्वं तवैव भविष्यति । यीशुस्तं प्रतिवभाषे
१२ मत्तोऽपसर शैतान, यतो लिखितमास्ते, निजेश्वरस्य प्रभो भजना
१३ त्वया कर्तव्या, एकश्च स एव त्वयाराधयितव्यः । पुनश्च स तं
१४ यिरूशलेमं नीत्वा धर्मधाम्नः शिखरे स्थापयित्वा च जगाद,
१५ भवांश्चेदीश्वरस्य पुत्रस्तर्ह्यस्मात् स्यानाद् अथस्तात् प्रपततु, यतो
१६ लिखितमास्ते,

त्वदर्थं निजदूतान् स तवादेक्ष्यति रक्षणं ।

११ यस्याह्न्याः पदं शैले तत् त्वां वक्ष्यन्ति ते करैः ॥
१२ यीशुस्तं प्रतिजगाद, उक्तमास्ते, त्वं स्वेश्वरस्य प्रभोः परीक्षां
१३ मां कार्षीः । इत्थं कृत्वा परीक्षां समाप्य दियावल उपयुक्तं समयं
१४ थावत् तस्मात् प्रतस्थे ।

यीशुश्चात्मनः प्रभावेन गालीलं प्रत्यावृत्तस्तस्य ख्यातिश्च तं १४
 कृत्वा प्रदेशं व्यानये। स च तेषां समाजगृहेषूपदिशत् सर्वेषु १५
 प्राशस्यत ।

इत्थं पुरा यत्र स पोषितस्तन्नासरतनगरमाजगाम, खरीत्यन्- १६
 सारेण च विश्रामदिने समाजगृहं प्रविश्य पाठार्थमुक्तस्यौ । तदा १७
 भाववादिनो यिशायाहस्य ग्रन्थे तुल्ये दत्ते स ग्रन्थं विस्तार्य तत्
 ख्यानमवाप यत्र लिखितमासीत्,

आस्ते मयि प्रभोरात्मा यतो मां सोऽभिषिक्तवान् । १८

ज्ञापयेयं सुसंवादं दरिद्रान् मानवान् यथा ॥

तेनाहं प्रहितः कर्त्तुं भग्नचित्तान् निरामयान् ।

वन्दीनां घोषितं मुक्तिं दृक्शक्तिश्च विचलुषां ॥

अप्यनुज्ञाय विस्त्रुं मनूयान् परिपीडितान् ।

प्रभो घोरघयितुञ्चापि प्रसादावहवत्सरं ॥ १९

ततः परं स तं ग्रन्थं बद्ध्वा भृत्ये प्रत्यर्प्यासन उपविवेश । समा- २०

जस्याः सर्वे चैकदृष्ट्या तं निरीक्ष्य तस्युः । तदा स तानिदं वक्तु- २१

मारेभे, शास्त्रीयवचनमिदमद्य शुभत्कर्णगोचरे पूर्णतां गतं । सर्वे २२

च तस्य पक्षे साध्यमददुस्तन्मुखान्निःसरत्सु प्रीतिजनकेषु वचःस्वास्-

र्यमन्यन्त च । ते पुनरवदन्, किं न योषेफस्य पुत्रोऽसौ ? ततः २३

स तान् जगाद, यूथमवश्यं मामिमं प्रवादं वक्ष्यथ, चिकित्सक,

आत्मचिकित्सां कुरु, कफरनाहमे सिद्धानां येषां कर्मणां किंव-

द्व्यस्मभिरभ्रावि, तादृशान्यत्र स्वदेशेऽपि कुर्वन्ति । स पुन जगाद, २४

कोऽपि भाववादी स्वदेशे नानुगृह्यते । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, २५

प्रसियस्य काले यदा चीन् वस्त्रान् वणसासांश्च धावदाकाशी

रुद्धोऽतिष्ठत् कृत्वे देशे महादुर्भिक्षाभूत् रक्षायेले तदा बली

२६ विधवा अविद्यन्त, एलियस्तु तासां कामपि प्रति न प्रहितः, केवलं
सीदोनदेशस्थं सारिफन्नगरं काञ्चिदिधवां घोषितं प्रति प्रहितः ।
२७ तथा भाववादिन इलीशायस्य काल इस्त्रायेले बहवः कुष्ठिनो-
ऽविद्यन्त, तेषान्तु कोऽपि न शुचीकृतः, केवलः सुरीयो नामानः
२८ शुचीकृत इति । इदं श्रुत्वा समाजस्थाः सर्वे रोषेण पूर्णा उत्थाय
२९ तं नगराद् वहिष्कृतुः । यत्र पर्वते च तेषां नगरं निर्मितमासीत् ।
३० तदयमभागं नीत्वा तं निपातयितुमैच्छन् । स तु तेषां मध्येन व्रजन्
प्रतस्थे ।

३१ अनन्तरं स कफरनाह्ममाख्यं गालीलस्थं नगरमवततार ।
३२ विश्रामवारे च यदा जनानश्चित्तयत् तदा ते तस्य शिक्षायामा-
३३ स्तस्यर्थम् अमन्यन्त, यतस्तस्य वाक्यं सामर्थ्यविशिष्टमासीत् । तत्र
समाजे चाशुचिभूतस्यात्मनाधिष्ठित एको नरोऽविद्यत, स उच्चैः-
३४ स्वरेणोत्क्रोशन् जगाद, निवर्त्ततां, भो नामरतीय यीशो, अस्माकं
भवतश्च किं ? भवान् किमस्मान् नाशयितुमागतः ? भवान् कस्तदहं
३५ जानामि, ईश्वरस्य पवित्रो नरो भवानिति । यीशुस्तु तं निर्भर्त्स-
यन् बभाषे, मौनी भव, अस्माच्च निःसर । ततः स भूतस्तं मध्य-
स्थाने निक्षिप्य, किमपि न हिंसित्वा तस्मान्निःसृतः, सर्वे च
विस्मयेनापन्नाः परस्परं संलपन्तश्चावादिषुः, वाक्यमिदं कीदृशं ?
३६ यतोऽसौ सामर्थ्येन प्रभावेन चाशुचीनात्मनोऽप्याज्ञापयति ते च
३७ निःसरन्ति । अनन्तरं, तदीयकिंवदन्ती परितःस्थस्य जनपदस्य
सर्वत्र व्यानशे ।

३८ अनन्तरं स उत्थाय संमंजात् शिसोमस्य गृहं प्रविवेश ।
शिसोमस्य श्वश्रूस्तदा प्रबलेन ज्वरेणापीडित, ते च तस्या उपका-
३९ रार्थं तं प्रसादयामासुः । ततः स तस्या ऊर्ध्वं तिष्ठन् ज्वरं

तर्जयामास, खरस्य तां तत्याज, सा च तत्क्षणमुत्थाय तान्
पर्यचरत् ।

ततः परमस्तं शक्नोति सूर्ये विविधव्याधिरस्ता अस्वस्था जना ४०
येषामासंस्ते सर्वे तान् तस्यान्तिकमानिन्युः । स च तेषामेकैकस्मिन्
हस्तावर्पर्यस्तान् निरामयास्यकार । बह्व्यस्य भृता निःसरन्त उच्चैः- ४१
खरेणावदन्, भवानीश्वरस्य पुत्रः ख्रीष्टः । ततः स तान् भर्त्सयन्
भाषितुं नाश्वमन्यत, यतः स ख्रीष्ट इति तेऽजानन् । जाते पुनः ४२
प्रातःकाले स निर्गत्य किञ्चन निर्जनं स्थानं ययौ, जमनिवहास्त
तं मृगयाशुक्रिरे तस्यान्तिकमागत्य च तेषां सन्निधितस्तस्य प्रस्थानं
निवारयितुं तमधरन् । स तु तानब्रवीत्, अन्येष्वपि नगरेष्वीश्वर- ४३
राज्यस्य सुसंवादो मया घोषयितव्यः, यतस्तदर्थमहं प्रहितः । ततः ४४
परं स गालीलस्य समाजगृहेष्वघोषयत् ॥ ४ ॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

—अनेकमतस्यवर्य १९ कुष्ठिनः परिष्कार्य १० पञ्चावातिनः सारथ्यकरव्यं पाप-
मयं १० केविनाम् आह्वयन् तदुन्ने भोजनं १९ अनपवासकारणनिर्देशम् ।

एकदेश्वरस्य वाक्यं श्रोतुं जननिवहस्तमाकुल्यत् स च गिनेव- १
रतमस्यदृष्टस्य तीरेऽतिष्ठत् । तदा स दृढकूलेऽवस्थिते दे नावी २
दृष्ट्वा, ताभ्यां निर्गता धीवरा जालानि प्राचासयन् । अतस्तयो ३
—श्विमेनमृष्यासीत् स तां प्रविश्य श्विमेनमब्रवीत् त्वं स्थानात् ४
किञ्चिद् दूरं तां वाहयितुमर्हसीति । अनन्तरं स नायुपविश्य
जननिवहान् अग्रिचयत् । यदा च कथनादिररामः तदां श्विमेनं ५
जगद, गभीरं स्थानं यावन्नावं वाहय, तच्चैव मत्स्यधरपार्थं
युष्माभिर्जालानि निक्षिप्यतां । श्विमेनस्तं प्रत्यब्रवीत्, नाह, ५

- कृत्वा यामिनीं परिश्रमं कृत्वास्माभिः किमपि न धृतं भवत
 ६ आज्ञायान्वहं जालं निक्षेप्यामि । तदनुरूपं कृत्वा च तैर्महान्
 ७ मत्स्यनिवहे निबद्धः । ततो विशीर्यमाणे तेषां जाले त उपका
 ८ रायागमनार्थम् अन्यतरस्यां नावि स्थितान् स्वसङ्गिन आजुङ्गु-
 ९ स्तेषु चागतेषूभे नावि मग्नकल्पे कुर्वन्तः पूरयामासुः । तद्
 १० विलोक्य पित्रो यीशो जानुनेः प्रणिपत्य व्याजहार, मत्तोऽपसरतु
 ११ प्रभो, यतः पापिष्ठो नरोऽहमिति । यतस्तैः सन्भृतान्नस्ययूयात् स
 १२ तसङ्गिनश्च सर्वं विस्मयाक्रान्ताः, शिमेनस्य सहभागिनोः सिब-
 १३ दिथसुतयो र्याकोब-योहन्नयोरपि सैव दशा सम्भूता । यीशुस्तु
 १४ शिमेनमब्रवीत्, मा भेषीरधारभ्य त्वं नरधारी भविष्यसि । अन-
 १५ न्तरं नावौ स्थलं नीत्वा ते सर्वं विहाय तमनुजग्मुः ।
 १६ अथ स यदा कस्मिंश्चिन्नगरं आसीत्, तदा कुष्ठपूर्णा नर
 १७ एक उपतस्थे । यीशुं दृष्ट्वा सोऽधोमुखं पतित्वा तं प्रसादयन्
 १८ जगाद, प्रभो, भवान् यदीच्छति तर्हि मां शुचीकर्तुं शक्नोति ।
 १९ ततः स हस्तं प्रसार्य तं स्पृष्ट्वा जगाद, इच्छामि, शुचि भव ।
 २० तत्क्षणञ्च कुष्ठं तस्मादपससार । यीशुस्तु तमाज्ञापयामास, कम-
 २१ येतन्मा वद । अपि तु गत्वा याजकमात्मानं दर्शय, तव शुचि-
 २२ त्वलाभनिमित्तञ्च मोक्षिना यथादिष्टं तथैव तेभ्यः सान्त्त्यदानार्थं-
 २३ सुपहारं देहि । तथापि तदीयकिंवदन्यधिकं देशं व्याप्नोत्,
 २४ महान्तो जननिवहाश्च तस्य वाक्यानि श्रोतुं तेन व्याधिसुक्तिं
 २५ सम्भुञ्ज समगच्छन् । स तु गुप्तं गत्वा निर्जनेषु स्थानेष्ववर्तत
 २६ प्रार्थयत च ।
 २७ अथ कस्मिंश्चिद् दिवसे यदा सोऽग्निरुच्यत तदा गालीलस्य
 २८ सर्वग्रामेभ्यो यिहूदियादेशाद् यिहूशालेमाबागताः परीक्षिना

व्यवस्थावेत्तारश्च समासीना आसन् तेन व्याधिप्रतीकाराय च प्रभोः
 प्रभावः सतेजा आसीत् । पश्य च केचित्स्रराः खट्वाद्यां शयानमे- १८
 कमवशाङ्गं मनुष्यमस्थन्तरं नेतुं तस्य समत्वं स्थापयितुं शक्यतम् ।
 जनताकारणान्तु तदानयनायं मार्गमप्राप्य ते गृहपृष्ठमारुह्य फल- १९
 काकाराः कतिपया दृष्ट्वा अपमार्थं तेन ह्रिद्रेण तं सखद्वं
 गृहमध्ये यीशोः समुखमवरोहयामासुः । स च तेषां विश्वासं २०
 दृष्ट्वा तं जगाद, भो मानव, तव पापानि मोक्षितानि । तदा ते
 शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च मिथ इत्थं तर्कयितुमारोभिरे, कोऽसौ २१
 य ईश्वरनिन्दककथा व्याहरति ? एकस्मादीश्वरादन्यः कः पापानि
 क्षमितुं शक्नोति ? यीशुस्तु तेषां तर्कान् विज्ञाय प्रतिभाषमाण- २२
 स्तानब्रवीत्, युष्माभिर्मनसु किं तर्क्यते ? ब्रूत, तव पापानि २३
 मोक्षितानीति वा त्वमुत्थाय परिमृजयेतयोः कथनयोः कतरम्
 अनायासं ? पृथिव्यान्तु पापानि मोक्षयितुं मनुष्यपुत्रस्य सामर्थ्य- २४
 मस्तीति यथा युष्माभिर्ज्ञायेत, तदर्थं-तमवशाङ्गम् अभिभाष्य
 २५ उवाच-त्वामहमाज्ञापयामि, उत्थाय सखद्वामादाय स्वगृहं
 याहि । स तु तत्क्षणं सर्वेषां समक्षमुत्थाय सखद्वामादाय चेश्वरं २६
 स्तुवन् स्वगृहं जगाम । ततः सर्वे विस्मयापन्ना ईश्वरमस्तुवन् २७
 भयपूर्णआवदन्, अद्भुतानीतिवृत्तान्तयाम्नाभिर्दृष्टानि ।

ततः परं स वहिर्गत्वा शुल्कादायस्थान उपविष्टं लेविनामकं २८
 शुल्कादायिनं निरीक्ष्य जगाद, मामनुगच्छ । स च सर्वं त्यक्त्वो- २९
 त्थाय तं अनुजगाम । स लेविश्च तस्य कृते निजगृहे महाभोज्यं ३०
 चकार, तत्र भोक्तुमुपविष्टा बहवः शुल्कादायिनस्तेषां सङ्गिने-
 ३१ न्यजनाद्याविद्यम् । अतस्तेषां शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च तस्य ३२
 शिष्यान् सम्बोध्य सामर्थ्यमवादिपुः, किमर्थं भुङ्क्ष्वे शुल्कादायिभिः

- ३१ पापिभिश्च सार्द्धम् ? यीशुस्तु प्रतिभाषमाणंस्तान् जगाद, चिकि-
 ३२ त्सको न स्वस्थानाम् अपि त्वस्वस्थानाम् आवश्यकः । न धार्मिकान्,
 अपि तु मनःपरावर्त्तनाय पापिन आह्वातुमहमागतः ।
 ३३ , ते पुनस्तमूचुः, किमर्थं योहनस्य शिष्या भूय उपवसन्ति प्रार्थ-
 यन्ते च फरीशिनां शिष्या अपि तथैव कुर्वन्ति, तव शिष्यास्त्वश्रन्ति
 ३४ पिवन्ति च ? तदा स तावब्रवीत्, वरो यावद् वरसखैः सार्द्धं
 ३५ वर्त्तते तावत् किं तान् उपवासयितुं शक्नुय ? दिनानि तावदुप-
 स्थास्यन्ते यदा वरस्तेभ्योऽपहारिष्यते, तेष्वेव दिनेषु त उपवस्यन्ति ।
 ३६ स तानिमां उपमाकथामपि जगाद, जीर्णवसने न कोऽपि
 नूतनवसनस्य खण्डं सीव्यति, यतस्तथा कृते तन्नूतनमपि तेन
 ३७ क्षिद्यते पुरातने च न युज्यते नूतनादुद्धृतः स खण्डः । नापि
 नवो द्राचारसः केनापि जीर्णकुट्टेषु निधीयते; यतस्तथा कृते
 नवो द्राचारसः कुट्टं विदारयति तेन स च विक्षोष्यति कुलश्च
 ३८ नश्यति । प्रत्युत नवद्राचारसो नवकुट्टेषु निधातव्यस्तेनोभयो रक्षा
 ३९ सम्भवति । पुरातनं पीत्वा तु कोऽपि सहसा नवं नाभिवाञ्छति
 यतः स ब्रूते, पुरातनः सुखादुतरः ॥ ५ ॥

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ विश्रामवारार्थं फरीशिनां निषेधकरणं १ शिष्यस्य स्थायीरोग्यकरणं ११ शिष्याणां
 मनोनीतलकरणं १३ शिष्यामारोग्यकरणं १० शिष्याणामुपदेशः १७ शत्रुषु
 प्रेमकरणं १७ उपदेशः १८ परस्य दोषिलकरणनिषेधः ४१ गृहनिर्माणदृष्टान्त-
 कथा च ।

- १ . द्वितीयं विश्रामवारं तु शस्यज्ञेनेषु तस्मिन् व्रजति तस्य
 २ शिष्या मस्त्ररी भँक्ता पाणिभि र्द्वन्द्वेनोऽभ्युक्षत । फरीशिनः केचित्
 तदा तानवदन्, विश्रामदिने यत्र विधेयं तत् कर्म कथं कुरुय ?

ततो यीशुः प्रतिभाषमाणस्तान् जगाद, न किं पठितं भो १
 दायूदस्तस्य सङ्गिनस्य यदालुधंस्तदा स किमकार्षीत्? स हीश्वरस्य ४
 गेहं प्रविश्य तानेव दर्शनीयपूपान् आदायामुक्ल स्वसङ्गिभ्यस्य प्रादात्,
 यान् भोक्तुं याजकैः केवलैर्विधेयम् । पुनः स तान् जगाद, प्रभु ५
 र्हि मनुष्यपुत्रो विश्रामवारस्यापि ।

अन्यस्मिन्नपि विश्रामवारे स तेषां समाजं प्रविश्य यदोपादि- ६
 शत् तदासीत्-तत्र नर एको यस्य दक्षिणो हस्तः शुष्कः । स तु ७
 विश्रामवारे रोगप्रतीकारं करोति न वेति जिज्ञासवः शास्त्रा-
 ध्यापकाः फरीशिनस्य तदभियोगस्य सूत्रं गवेषयन्तस्तमवैचक्षन् । -स ८
 तु तेषां तर्कान् ज्ञात्वा तं शुष्कहस्तं मनुष्यं जगाद, उत्थाय
 मध्यस्थाने तिष्ठ । ततः स उत्थायातिष्ठत् । यीशुस्तदा तान् ९
 जगाद, युष्मानहं पृच्छामि, विश्रामवारे किं विधेयं, हिताचरण-
 मथवा हिंसाचरणम्? प्राणरक्षाथवा प्राणनाशः? अनन्तरं स १०
 परितस्तान् सर्वान् निरीक्ष्य तं नरं जगाद, तव हस्तं प्रसारय ।
 वृत्तलेन तथा हते स करोऽन्यतर इव स्वस्थो जातः । ते तु तमः- ११
 पूर्णा बभूवु यीशुं प्रति किं कर्त्तव्यं तदधि समभाषन्त च ।

तेषु दिनेषु यीशुरेकदा प्रार्थयितुं पर्वतं गलेश्वरमुद्दिश्य १२
 प्रार्थयमानः कृत्वा रात्रिमयापयत् । दिवसे त्वपस्थिते स स्वशि- १३
 श्यानाङ्गस्य तेषां मध्ये पञ्चान्निर्दिष्टान् द्वादश नरान् वरयामास
 -नेमाश्च प्रेरितवर्ग इत्यभिधानं चकार । ते शिमोनो यस्मेन पिच १४
 इत्यभिहितस्तस्य भ्राताइयस्य, याकोबो योहनस्य फिलिपो
 वर्थलमयस्य मथियोमास, आरफेथसुतो याकोब उद्योगीत्यभिधः १५
 शिमोनस्य, याकोबस्य (भ्राता) थिद्दा स चेष्करियोतीथो थिद्दा १६
 यः पश्चात् समर्पयिता बभूव ।

१७ ततः परं स तैः सार्द्धमवरुह्य कस्मिंश्चित् समस्थले तस्थौ ।

उपतस्थिरे च तत्र तच्छिष्यवृन्दं कृत्स्नयिह्मदिद्यातो यिरूशालेमात्

बोरसीदानयोः समुद्रतीरस्थप्रदेशाच्चागतो भूहान् जननिवहश्च ।

१८ इमे तस्य वाक्यं श्रोतुं रोगमुक्तिं प्राप्तुञ्च तस्यान्तिकमागतवन्तः,

१९ भूताविष्टाश्चाशुच्यात्मभ्यो मुक्तिम् अलभन्त, कृत्स्नो जननिवहश्च

तं स्पृष्टुमद्यतत, यतः प्रभावस्तस्मान्निर्गच्छन् सर्वेषामारोग्यमसा-
धयत् ।

२० अनन्तरं स स्वशिष्यानुद्दिष्टोर्द्धदृष्टिं भूत्वा व्याजहार, धन्या

२१ दीना यूयं, यत ईश्वरराज्यं युष्माकमेव । धन्या अधुना जुधात्ता

यूयं, यतः परितर्प्यथ । धन्या अधुना रुदन्तो यूयं, यतो हसि-

२२ व्यथ । धन्या यूयं यदा जना मनुष्यपुत्रस्य हेतो युष्मान् द्विषन्ति,

यदा युष्मान् पृथक् कुर्वन्ति न्यकुर्वन्ति अधममिव युष्मानाम

२३ निराकुर्वन्ति च । तस्मिन् दिन आनन्दत नृत्यत च । यतः

पश्यत सञ्चितं स्वर्गं युष्माकं प्रचुरं पारितोषिकं । वास्तवं तेषां

२४ पूर्वपुरुषा भाववादिनः प्रति तथैवाचरितवन्तः । प्रत्युत धनिनो

२५ यूयं सन्तापपात्राणि, यतो यूयं स्वसान्त्वनां लब्धवन्तः । परितप्ता

२६ यूयं सन्तापपात्राणि यतः चोत्स्यथ । अधुना हसन्तो यूयं सन्ता-

पपात्राणि, यतः श्रोचिष्यथ रोदिष्यथ च । यूयं सन्तापपात्राणि

यदा भगव्याः सर्वे युष्माकं सुखातिं कुर्वन्ति । वास्तवं तेषां

पूर्वपुरुषाः कूटभाववादिनः प्रति तथैवाचरितवन्तः ।

२७ परन्तु भो श्रोतारः, युष्मन् हं भूमीमि, स्वभूतून् प्रति प्रेम

२८ कुरुत, ये युष्मान् द्विषन्ति तेषां हितं कुरुत, ये युष्मान् अपन्ति

तेभ्य आन्निवं दत्त, ये युष्मान् अपवर्दन्ति तेषां हितं प्रार्थयध्वं ।

२९ यस्तवैकतरस्मिन् कपोले कराघातं करोति तं प्रत्यन्यतरं कपोल-

मपि व्याघोटय । यस्य तव प्रावारं हरति, तवाङ्गाष्ठादकमपि
 हर्तुं तं मा वारय । यः कश्चित् त्वां याचते तस्मै देहि । यस्य ३०
 तव द्रव्याणि हरति, तं तत्प्रतिदानं मा याचस्व । अपि युष्मान् ३१
 प्रति मनुष्याणां यादृशमाचारं यूयमभिवाञ्छथ, यूयमपि तान्
 प्रति तादृशमाचरत । यदि तु युष्मत्प्रेमकारिणः प्रति प्रेम कुरुथ, ३२
 कस्तर्हि युष्माकं साधुवादः ? यतः पापिनोऽपि स्वप्रेमकारिणः प्रति
 प्रेम कुर्वन्ति ! यदि च स्वहितकारिणः प्रति हिताचारं कुरुथ, ३३
 कस्तर्हि युष्माकं साधुवादः ? यतः पापिनोऽपि तदेव कुर्वन्ति ।
 येभ्यः प्रत्यादानस्याशा युष्माकमस्ति तेषु चेदृणं समर्पयथ, कस्तर्हि ३४
 युष्माकं साधुवादः ? यतः समानप्रत्यादानार्थं पापिनोऽपि पापि-
 क्षुणं समर्पयन्ति । प्रत्युत यूयं स्वशत्रून् प्रति प्रेम कुरुत प्रत्यादानस्य ३५
 प्रत्याशाभावेऽपि हिताचारमृणदानञ्च कुरुत । तथा कृते युष्माकं
 प्रचुरं पारितोषिकं भविष्यति यूयञ्च परात्परस्य पुत्रा भविष्यथ ।
 स ह्यज्ञतज्ञान् दुर्जनांश्च प्रति सुशीलः । अतो युष्माकं पिता यथा ३६
 कृपावान्, यूयमपि तथैव कृपावन्तो भवत ।

विचारं वा मा कुर्वन्त, तेन युष्माकं विचारो न कारिष्यते । ३७
 परं मा दोषीकुरुत, तेन यूयं न दोषीकारिष्यध्वे । क्षमध्वं तेन
 क्षमां लप्स्यध्वे । दत्त, तेन युष्मभ्यं दायिष्यते, उत्तमं निपीडितं ३८
 सञ्चालितम् अतिपूर्णं परिमाणपात्रं युष्माकौडे दायिष्यते । येन
 परिमाणेन यूयं मिमीध्वे तेनैव युष्मदर्थं पुनर्मायिष्यते ।

अथ-स तेभ्य उपमां कथयामास, अन्धः किमन्धं नेतुं शक्नोति ? ३९
 किं न तावुमौ गर्जे पतिष्यतः ? नास्ति शिष्यो गुरुतः श्रेष्ठः । ४०
 परिपक्वस्तु यः कश्चित् स स्वगुरुणा तुल्यः । त्वञ्च कुतः स्वभ्रातुस्तुल्यः ४१
 शूककणं निरोक्षसे, तव चक्षुःस्थान्ते गेहकाष्ठं नावधारयसि ? तव ४२

- चतुःस्थं गेहकाष्ठमदृष्ट्वा त्वं कथं वा स्वभ्रातरं गदितुं शक्नोषि,
 भ्रातस्त्व चतुःस्थशूककणस्य मयोद्धरणमनुमन्यसेति । कपटिनः
 प्रयत्नं स्वचतुषस्तद् गेहकाष्ठमुद्धर, ततः स्वभ्रातुश्चतुषः शूककण-
 ४३ स्योद्धरणार्थं स्पष्टं द्रक्ष्यसि । नास्ति हि सुवृत्तः कुफलोत्पादकः,
 नास्ति वा कुट्टवः सुफलोत्पादकः, यत एकैको वृत्तः स्वफलेना-
 ४४ भिक्षायते । नैव कण्टकेभ्य उडुम्बरफलानि सञ्चीयन्ते नैव स्त्रिणाद्
 ४५ वा द्राक्षाफलानि सङ्गृह्यन्ते । सुजनो सुधनपूर्णाद्भृदयात् सुद्रव्यं
 निःसारयति, कुजनस्य कुधनपूर्णाद्भृदयात् कुद्रव्यं निःसारयति,
 यतो हृदयस्यातिपूरणमेव वज्रं व्याहरति ।
 ४६ किमर्थं वा यूयं मां प्रभो प्रभो इत्यभिभाषध्वे न तु मदा-
 ४७ क्थानुरूपमाचरणं कुरुथ ? यः कस्मिन्मदन्तिकमागत्य मम वाक्यानि
 ४८ गृणोति समाचरति च स केन सदृशस्तद्वद् युष्मान् ज्ञापयिष्यामि ।
 स गृहनिर्धौले नियुक्तेन नरेण सदृशो यो गभीरं खनित्वा पाषाणे
 गृहमूलं स्थापयामास । ततः परं वन्यायामुपस्थितायां स्त्रोतस्तद्
 गृहमाजघान विचालयितुम् नाशकोत्, यतस्तत् पाषाणोपरि
 ४९ संस्थापितं । यस्तु श्रुत्वा न समाचरति स तेन नरेण सदृशो येन
 भित्तिमूलं विना गृहं मृत्तिकोपरि निर्मितं । स्त्रोतसादन्यमानं
 तत् सहसा पपात, तस्य गृहस्य भङ्गो घोरतरो बभूव च ॥ ५॥

७. सप्तमोऽध्यायः ।

१ शतसेनापते दासस्यासाक्षादारोग्यक्षरणं २१ विषयाया वृत्तपुत्रस्य जीवनं
 १८ वीर्याय व्रीहिवार्ता १४ वेष्टनं व्रीहिसाक्षं १९ दुष्टनार्थः पापमार्जनञ्च ।

- १ जनानां कर्णगोचरे सर्वार्थं तानि वाक्यानि समाप्य स
 २ कफरमार्द्धमं प्रविशेत् । कस्मिन्मदन्तिकपते व्याधियस्तो दासस्तदा

मृतकस्य आसीत्, स स्वामिनो बद्धमतः । अतः स यीशोः संवादं १
 श्रुत्वा थिह्दीयानां प्राचीनान् तस्यान्तिकं प्रहित्य तं थासयामास २
 स यथागत्य तस्य दासं तारयेत् । ते च यीशोः समीपमुपस्थाप्य ३
 सयत्नं प्रसादयन्तस्तमूचुः, भवान् यदित्थं तमुपकुर्व्यात् स तस्य ५
 योग्यपात्रं, यतोऽस्मज्जातिं प्रति स प्रेम करोति, स एव चास्माकं ६
 समाजगृहं निर्मापितवान् । अतो यीशुसैः सार्द्धमव्रजत् । तद्गृहा-
 दनतिदूरन्तूपस्थिते तस्मिन् स शतपतिः कतिपयान् बन्धून् तदन्तिकं
 प्रहित्य तमब्रवीत्, प्रभो, मा आस्यतु, नाहमर्हामि यद् भवान्
 मम वेषं प्रविशेत् । ततो हेतोरेवाहं स्वयं भवत्समीपं गन्तुमा- ७
 त्मानमयोग्यममन्ये । प्रत्युत भवान् वाक्यं व्याहरतु तेनैव मम किङ्करो
 निरामयो भविष्यति । यतोऽहमपि समताया वशीभूतो मनुष्यः, ८
 ममाधीनासु सैनिकाः सन्ति । तेषामेको गच्छेति मया कथिते
 गच्छति, अपरस्यायाहीति कथिते समायाति, मम दासश्चेदं
 कुर्विति कथिते तत् करोति । इदं श्रुत्वा यीशुस्तस्मिन्नास्यर्थं ९
 मन्यमानो मुखं प्रत्यावर्त्तानुगामिनं जननिवहं जगाद, युष्मानहं
 ब्रवीमि, इस्त्रायेलेऽपि मयैदृग्दृढो विश्वासो न ललितः । तदनन्तरं १०
 ते प्रहिता जनास्तद् गृहं परावृत्य तं रोगिणं दासं स्वस्य ददृशुः ।

परदिवसे स नायिनाख्यमेकं नगरमगच्छत् तेन सार्द्धं स तस्य ११
 बहवः शिष्या महान् जननिवहस्याव्रजन् । पश्य च नगरदारसमीप- १२
 मुपस्थिते तस्मिन् कश्चिन्मृतः समाध्यर्थं वहिरुद्घाते, स निजमातुरे-
 कजातः सापि विधवा । नगरस्य महन् जननिवहस्य तथा सार्द्धमासीत् ।
 तां दृष्ट्वा प्रभुरनुकम्प्य जगाद, मा रोदीः । ततः परं स समीप- १३
 मागत्य ब्रवयानं पश्य । वाहकेषु तदा तिष्ठत्सु स जगाद, भो १४
 युवत्रुत्तिष्ठेति तामादिशामि । अनेन स मृतं जर्जो भूतोपविवेक १५

- १६ भाषितुमारेभे च । ततः परं स तं तन्मातरि समर्पयामास । सर्वे
 च भयाक्रान्ता ईश्वरं तुष्टुवुरुचुश्च, उत्पन्नोऽस्मन्मध्ये महान्भाववा-
 १७ दीनीश्वरः स्वप्रजा अवेक्षितवानिति च । तमधि सा किंवदन्ती च
 कृत्वा यिहृदियां परितःस्वं कृत्वा जनपदञ्च व्यानये ।
 १८ योहनस्य शिष्यास्तस्मै तदैताः सर्वकथा निवेदयामासुः । ततो
 १९ योहनः स्वशिष्याणां द्वौ समीपमाह्वयं यीशुं प्रति प्रहृत्य पप्रच्छ,
 येनागन्तव्यं स किं भवान्, वान्यः कश्चिदस्माभिः प्रतीक्षितव्यः ?
 २० अतस्तौ नरौ तस्मान्निकमागत्य जगदतुः, अवगाहयिता योहन
 अत्रां भवत्समीपं प्रहृत्य पृच्छति, येनागन्तव्यं स किं भवान्, वान्यः
 २१ कश्चिदस्माभिः प्रतीक्षितव्य इति । तस्मिन् दण्डे तु स बह्वन् व्याधितो
 चातनातो दुष्टात्मभ्यश्च मोक्षितवान् बह्वभ्योऽभ्येभ्यो दृक्शक्तिं
 २२ दत्तवान् । अतो यीशुः प्रतिभाषमाणस्तौ जगाद, युवाभ्यां यद्यहं
 श्रुतञ्च गत्वा तद् योहनाय निवेद्यतां । अन्वा दृष्टिं लभन्ते, खञ्जाः
 परिचरन्ति, कुष्ठिनः शूचीभूयन्ते, वधिराः शृण्वन्ति, मृता उत्था-
 २३ यन्ते, दरिद्राश्च सुसंवादं ज्ञायन्ते, यस्य मयि न स्वल्पति स धन्यः ।
 २४ योहनस्य दूतयोरपगतयो यीशुर्जननिवेष्टेभ्यो योहनमधीदं
 कथयितुमारेभे, किं निरीक्षितं यूयं मरुं निर्गतवन्तः ? किं वायुना
 २५ चाल्यमानं नलं ? किमथवा द्रष्टुं यूयं निर्गतवन्तः ? किं सूक्ष्मवे-
 शपरिहितं मनुष्यं ? पश्यत ये शूभ्रं परिच्छदं सुखभोगश्च सेवन्ते
 २६ ते राजभवनेषु विद्यन्ते । किमथवा द्रष्टुं यूयं निर्गतवन्तः ? किं
 भाववादिनं ? तथैव, युष्मांस्त्वहं ब्रवीमि, भाववादिनोऽपि श्रेष्ठतरं
 २७ नरम् । असौ स यमधीदं लिखितमासीत्,

पश्य त्वददनस्थाये स्वदूतं प्रहृणोम्यहं ।

• गन्तव्यं तव मार्गं स त्वदये संस्करिष्यति ॥

यतो युष्मानहं ब्रवीति, नारीप्रसूतेष्ववगाहयितुं योहनामग्रहान् २८
 भाववादी नास्ति । ईश्वरराज्ये तु यः चोदीयान् स तस्मादपि
 महत्तरः । कृतं हि जनवृन्दं शुल्कादायिनश्च श्रुत्वा योहनस्या- २९
 वगाहनेनावगाहिता ईश्वरं धार्मिकं मत्वा प्रतिपेदिरे, फरीशिनस्तु ३०
 शास्त्राध्यापकाश्च तैनावगाहनमस्वीकृत्येश्वरस्य मन्त्रणामात्मोद्देशे
 व्यर्थचिह्निते । तदेतत्कालीया मनुष्या मया कैरूपमेयाः ? ते हृद् ३१
 उपावेष्टैस्तेषांलुक्तेः सदृशा येषामेकेऽन्यामाङ्गयन्तो वदन्ति, युष्मत्कृते ३२
 वयं वंशीरवादयाम धूयन्तु नानृत्यत, युष्मत्कृते वयं व्यलपाम
 धूयन्तु नाहदित । अवगाहयिता योहनो हि न पूषभोजनं न द्राक्षा- ३३
 रसपानं वा सेवमान आगतः, युष्माभिस्तुच्यते, स भूताविष्टः ।
 मनुष्यपुत्रो भोजनं पानञ्च सेवमान आगतः, युष्माभिस्तुच्यते, ३४
 पश्चात्तौ भोक्ता मद्यपञ्च मनुष्यः, शुल्कादायिनां पापिनाञ्च बन्धुः ।
 प्रश्ना तु स्वसर्व्व सन्तानानां स्वभावेन निर्दोषीकृता । ३५

अथ कश्चित् फरीशी स्त्रिय सह भोजनार्थं तं निमन्त्रयामास, ३६
 ततः स तस्य फरीशिनो गृहं प्रविश्य भोजनार्थमुपविवेश । पश्य च ३७
 तस्मिन्निवासिनी काचित् पापिष्ठा योषित् तस्य फरीशिनो गृहे
 भोजनार्थं तदुपवेशनस्य संवादं श्रुत्वा सुगन्धितैलपूर्णं श्रेतोपलपा-
 चमादाय पश्चात् तत्चरणयोः सन्निधौ तिष्ठन्ती इदती च नेचाम्बुना ३८
 तस्य चरणौ निषेक्तुमारोभे, पुनः स्वशिरसः कक्षे मीढ्वा तौ चरणा-
 वसुम्भत् तैलेनामर्दयच्च । तद्दृष्ट्वा तन्निमन्त्रयिता फरीशी स्वान्तरे- ३९
 ज्वादीत्, असौ चेद् भाववाद्यभविष्यत्, तर्ह्यंशास्यत् का कीदृशी च
 सा योषिद् या तं स्पृशति, यतः सा पापिष्ठा । ततो धीशुः ४०
 प्रतिभाषमाणस्तसुवाच, भ्रिमेन, तुभ्यं कथयितव्यं मम किञ्चिदासौ ।
 स उवाच, गुरो, कथयतु । एकस्योत्तममर्णस्य द्वावधर्मोवास्तां, ४१

- ४२ तथोरेकः पञ्चशतान्यन्यतरस्य पञ्चाशन् सुद्रापादानधारयत् । तयोस्तु
प्रतिदानस्योपायाभावात् स उभयोश्चक्षमे । तद् वद, कतरस्तं
४३ प्रत्यधिकं प्रेम करिष्यति? शिमोनः प्रत्युवाच, मन्ये यस्याधिकमृणं
चक्षमे । स तमब्रवीत्, यथार्थो विचारोऽकारि त्वया । ततः परं
४४ स तां योषितं प्रति सुखं प्रत्यावर्त्य जगाद, योषितममूं किं
पश्यसि? मयि तव गृहं प्रविष्टं त्वं मत्पादिप्रचालनार्थं तोयं नादाः,
असौ तु खनेचाम्बुना मम पादौ निषिक्तवती स्वशिरसः कक्षे
४५ मूर्च्छितवती च । त्वं मां नाचुम्बीरसौ त्वच्च मत्प्रवेशकालमारभ्य
४६ मम पादौ चुम्बितुं न निवृत्ता । त्वं तैलेन मम शिरो नाममर्द्धः,
४७ असौ तु सुगन्धितैलेन मम पादौ मर्द्धितवती । अतो हेतोस्त्वां
ब्रवीमि, असुखाः पापानि यानि बहूनि तेषां क्षमाकारि, यतः
(पश्य) सा बहुप्रेम चकार । यस्य तु स्तोकं क्षम्यते स स्तोकं प्रेम
४८ करेति । ततः परं स तां जगाद, तव पापानां क्षमाकारि ।
४९ तदा सहभोजिनः स्त्रेषु वक्तुमारेभिरे, कोऽसौ यः पापक्षमामपि
५० करोति? स तु तां योषितं जगाद, तव विश्वासस्त्वां तारयामास,
क्षमेण याहि ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ नगरेषु ग्रामेषु च ख्रीष्टस्य गमनं ४ बीजवपनस्य दृष्टान्तकथा ८ तस्य तात्पर्य
१६ प्रदीपदृष्टान्तः १८ कुटुम्बलक्षणं २९ वायोस्तन्मनं २९ भूतानां त्याजनं
४० ख्रीष्टस्य पाश्चात् ४१ प्रदररोगिण्यारोग्यकरणं ४८ अधिपते स्वैतकेत्याद्यं
जीवन्मुक्तान्तः ।

- १ तदनन्तरं स देशं परिभ्राम्यन् नगरेषु ग्रामेषु चेश्वरस्य राज्य-
२ मचोषयत् तत्सुसंवादश्च जनान्ज्ञापयत् । आसंसु तेन सार्द्धं पूर्वोक्ता
द्वादश मन्त्रा दुष्टात्मन्यो व्याधिभ्यश्च तेन मुक्ताः काश्चिद् योषितो-

र्ज्यतो यस्याः सप्त भूता निःसृताः सा मग्दलीन्यभिधा मरियम्
हेरोदस्य विषयाध्यक्षस्य कृशाः पत्नी योहाना शोशन्ना बङ्गस्थान्याः, ३
इमाः स्वसुभिस्तं पर्थचरन् ।

अथ महति जननिवहे समागच्छति मनुष्येषु च नगरेभ्यस्त- ४
स्थान्तिकं व्रजसु स दृष्टान्तकथयेदं व्याजहार, वप्ता स्ववीजानि वप्नुं ५
निर्जगाम, वपनकाले तु पथपार्श्वे कतिपयानि पतितानि, तत-
स्थानि पादतले दलितानि खेचरपक्षिभिः खादितानि च । पति- ६
तानि चापराणि पाषाणे, तानि प्ररुह्य रसाभावाच्छोषितानि । पति- ७
तान्यपराणि तु कण्टकानां मध्ये तान्येकत्र वर्द्धमानैः कण्टकैः सम्पीडि-
तानि । अपराणि तूत्तममृत्तिकायां पतित्वा प्ररुह्य शतगुणं फलं ८
फेलेः । इदमुक्त्वा स उच्चैर् व्याजहार, गृणोतु यस्य श्रोतुं श्रोत्रे स्तः ।

ततः परं तस्य शिष्यास्तं पप्रच्छुः, अस्या दृष्टान्तकथायास्तात्पर्यं ९
किं स्यात्? स तान् जगाद, युष्मभ्यम् ईश्वरराज्यस्य निगूढानां १०
विषयाणां ज्ञानमदायि, अपरेभ्यस्तु दृष्टान्तच्छलेन (शिष्या दीयते),
ते यथा दृष्ट्वापि न पश्येयुः श्रुत्वापि च न बुध्येरन् । सा दृष्टान्त- ११
कथा त्वेवम्भूता । वीजमीश्वरस्य वाक्यं । पथपार्श्वस्थास्ते ये गृणन्ति १२
ततः परं यथा ते विश्वस्य परिचाणं न प्राप्नुयस्तदर्थं दियावल
अगत्य तेषां हृदयतो वाक्यमपहरति । पाषाणोपरिस्थास्तु ते ये १३
अवणकाले सहसा मानन्दं वाक्यं गृह्णन्ति, ते तु मूलहीनाः ।
स्वल्पकालं विश्वसन्ति परीक्षाकाले चापक्राम्यन्ति । कण्टकेषु पति- १४
तानि वीजानि च ते ये श्रुत्वा चिन्ताभिर्वसुभिर्जीवनसम्बन्धीय-
सुखभोगेन च भाराक्रान्तास्वरत्नो निपीद्यन्ते पक्वफलहीनास्तिष्ठन्ति
च । उत्तममृत्तिकायां पतितानि वीजानि च ते ये भद्रेण साधुना १५
च हृदयेन वाक्यं श्रुत्वा रक्षन्ति स्वीर्येण फलं फलन्ति च ।

६ दीपिकां प्रज्वाल्य मनुष्यस्तां न पात्रेणाच्छादयति नापि
खट्वाया अधो निदधाति, अपि तु दीपाधारस्योपरि स्थापयति यथा .
७ प्रविशन्तः सर्वे दीपिं पश्येयुः । यतो नास्ति किमपि तादृशं
तिरोहितं यन्नाविहितं भविष्यति, नापि तादृशं निगूढं यन्न
८ ज्ञायिष्यते प्रकाशताच्च यास्यति । अतो युष्माभिः कथं श्रूयते
तदालोच्यतां । यतो यस्यास्ति तस्मै दारिद्र्यते, यस्य तु नास्ति स .
यत् स्वं मन्यते तदपि तस्मादपहारिष्यते ।

९ अथ तस्य माता भ्रातरश्च तत्समीपमागमन्, जनताहेतोस्तु
१० तेन सह मिलितुं नाशक्नुवन् । ततः केचित् तस्मै निवेदयामासुः,
११ भवतो माता भ्रातरश्च भवन्तं द्रुष्टुमिच्छन्तो वह्निस्तिष्ठन्ति । स तु
तान् प्रतिजगाद, मम माता भ्रातरश्च ते य ईश्वरस्य वाक्यं शृण्वन्ति
समाचरन्ति च ।

१२ कस्मिंस्त्रिंशद् दिने स स्वशिष्यैः सह नावमारुह्य तान् जगाद,
१३ हृदस्य पारं गम्यतां । ततस्ते नावं सुक्ता प्रस्थिताः । गमनकाले तु
सोऽग्निद्रात् । तदा झञ्झा हृदमाचक्राम नावि तोयेन पूर्यमाणायां
१४ तेषां प्राणसंशयो बभूव च । ततस्ते समीपं गत्वा तं जगदगृह्णन्
जगदः नाथ नृशमो वयं । तदा स उत्थाय वायु तोयभङ्गश्च
१५ तर्जयामास तौ च निवृत्तौ शान्तिश्च सञ्जाता । तांस्तु सोऽब्रवीत्,
युष्माकं विश्वासः कः ? अनेन ते भीता विस्मिताश्च परस्परमाज्जः, को
न्यसौ यत् स वायून् अपृश्यायाज्ञापयति . तैश्च तस्यादेशो गृह्यते ?

१६ ततः परं नावा वहमानास्ते गालीलैश्च सम्मुखस्थं गादारीयाणां
१७ देशं प्रापुः । तत्र स्थलमवतीर्णं तस्मिन् नगरस्य कश्चिन्ननुयत्यस्य
सम्मुखमुपतस्थे, य आब्रह्मवत्सरेभ्यो भूतैराविष्टः । स न वत्सं पर्थधत्त,

१८ नापि गृह्णैवसत, अपि तु श्वागारेषु । यीशुं दृष्ट्वैव स प्रणिपत्य

तोजित्वा प्रोचै र्वाजहार, भो परात्परस्येश्वरस्य पुत्र यीशो भवता
 ३४ मम कः सम्बन्धः ? गार्हति भवान् मां धातयिषु । यतः स २८
 तमशुचिमात्मानं तस्मान्मनुष्यान्निर्गन्तुमादिशत् । यत आदीर्घकालात्
 ३ तेनाक्रान्तः, यदा च गृह्णन्तेर्निर्गन्तुं बद्धोऽरक्ष्यत तदा बन्धनानि
 वेदारयन् भूतेन निर्जनानि स्थानान्यपानीयत । यीशुसं पप्रच्छ, १
 ३५ किं नाम ? स व्याजहार वाहिनीति, यतः स बद्धभूतैराविष्टः ।
 ३६ सानुनयं तमूचुः, अस्मान् अगाधस्थानं गन्तुं मैवाज्ञापयतु । तच्च ३
 ३७ बद्धसंज्ञकशूकरव्रजो गिरावचरत् । अतस्ते यीशुं यथाचिरे,
 प्रमून् शूकरान् प्रवेष्टुमस्माननुजानातु । ततः स तान् अनुजहौ । ३८
 ३९ भूतास्तदा तस्मान्मनुष्यान्निःसृत्य तान् शूकरान् प्रविशिशुसतः ३९
 ४० तत्त्वो ब्रजो धावन् पतित्वा शैलापगतो हृदे पञ्चत्वं जगाम । ये च ४०
 ४१ तमचारयंस्ते तदतिवृत्तं दृष्ट्वा पलाय्य नगरे ग्रामेषु च तज्ज्ञाप-
 ४२ गमासुः । यद् वृत्तं जनास्तदा तद् द्रष्टुं वहिराजगुः, शीशोः ४१
 ४३ मीपसुपस्त्राय च ददृशुः, भूतास्ते यस्मान्निर्गताः स मनुष्यो
 ४४ स्तान्वितः सुबुद्धिश्च यीशोश्चरणयोरुपविष्टोऽस्तीति, ततस्ते विभुः ।
 ४५ इताविष्टः स नरस्य कक्षं तारितस्तत् साक्षिभिस्तेभ्यो निवेदयाञ्चक्रे । ४५
 ४६ तो गादारीषप्रदेशनिवासिनां कृत्वो जनौघो महापाषापमत्वात् ४६
 ४७ साह, भवान्मातृनिधितोऽपगच्छन्मर्हति । ततः स नावमारुह्य
 ४८ त्यावदते । ते भूतास्तु यस्मान्निःसृताः स मनुष्यस्तं प्रार्थयाञ्चक्रे, ४८
 ४९ वत्समीपमवस्थातुं मामनुमन्यतां । यीशुस्तु तं विसृज्याब्रवीत्, त्वं
 ५० गृहं प्रत्यावर्तस्व, त्वदर्थमीश्वरो यद्यत् कृतवांस्तत्कथां कथय च ।
 तदा प्रस्त्राय तदर्थं यीशु यद्यत् कृतवान्, नगरस्य सर्वेषु ५०
 त्कथामधोवचत् ।

प्रत्यावृत्ते तु यीशौ जनप्रिवृष्टमनुजग्राह, यतः सर्वे ते प्रत्यैकमतः । ४०

- ४१ पश्य च यायीर इत्यभिध एको नर लपंतस्ये, स समाजाध्यक्ष
 आसीत् । स यीशोश्चरणयोः प्रणिपत्य स्वगृहप्रवेशार्थं तं प्रसाद-
 ४२ याभाष, यतः प्रायेण द्वादशवर्षीया तस्यैकजता या दुहिता सा
 मरणोद्यतासीत् । गमनकाले तु जनता तमपीडयत् । अनन्तरं
 द्वादशवर्षान् यावद् रक्तसावातुरा काचिन्नारी या चिकित्सकैः
 ४३ सेवनार्थं सर्वस्वं व्ययितवती, तथापि कस्मादप्यारोग्यं लब्धुं नाश-
 कोत्, सा पञ्चाद्विंशुपागत्य तदीयवस्तस्य प्रलम्बकं प्रस्पर्श, तत्त्व-
 ४४ णश्च तस्या रक्तसावो विरराम । यीशुस्तदा पप्रच्छ, को मां
 स्पृष्टवान्? अनङ्गीकुर्वन्सु तु सर्वेषु पित्रस्तत्सङ्गिनश्चाहुः, नाय,
 भवान् जनतया परिवार्यते पीड्यते च, पुनः पृच्छति, को मां
 ४५ स्पृष्टवानिति । यीशुस्वाच, कश्चिन्मां प्रस्पर्श, यतः प्रभावो मत्तो
 ४६ निःसृत इत्यज्ञायि मया । ततः सा योषित् प्रच्छन्ना स्यातुं न
 शक्नोतीति बुद्ध्या वेपमानोपाजगाम, तस्यान्तिकं प्रणिपत्य च
 तत्स्पर्शनस्य कारणं सद्यः आरोग्यलाभस्य कथाञ्च सर्वजनानां
 ४७ समक्षं निवेदयामास । स तदा तामब्रवीत्, आश्चर्यसिहि, वत्से, तव
 विश्वासस्त्वां तारयामास, लेभेण याहि ।
 ४८ इदं भाषमाणे तस्मिन् समाजाध्यक्षस्य गृहात् कश्चिदागत्य
 ४९ तमाह, भवतो दुहिता ममार, गुरुं मां क्लिप्नातु । यीशुस्तच्छ्रुत्वा
 प्रतिभाषमाणस्तं जगाद, मा भैषीः, केवलं विश्वमिहि, तेन सा
 ५० तस्थिते । ततः परं स तद् भवनमागत्य नान्यं कमपि प्रवेष्टुमनु-
 ज्ञौ, केवलं पित्रं याकोबं योद्धुञ्च बालाया मात्मपितरौ च ।
 ५१ जनाः सर्वे ललदस्तस्याः कृते वचांस्यताडयन्सु । स तानाह, मा
 ५२ रुदित, न मृता सापि तु निद्राणा । सा तु मृतवतीति ज्ञात्वा
 ५३ ते तमुपाहसन् । स तदा तान् सर्वान् वदित्वा तस्या हस्तं धत्वा

प्राञ्चै व्याजहार, बालिके उत्तिष्ठेति । तस्याः प्राणास्तदा प्रत्या- ५५
जग्मुः, सा च तत्क्षणमुत्तस्थौ । ततः परं यीशुस्तस्यै भक्ष्यदा- ५६
नमादिदेश, तस्या जन्मकौ च विस्मयापन्नौ । स तु तावाज्ञापया-
मास, इदं यद् दृष्टं युवां तत् कमपि ज्ञापयितुं नार्हयः ॥ ८ ॥

६ नवमोऽध्यायः ।

१ शिष्याणां प्रेषणं ७ ख्रीष्टं द्रष्टुं हेरोदत्येच्छा १० पञ्चपुत्रैर्मत्स्याभ्याञ्च पञ्चसदृश-
सुभोजनं १८ ख्रीष्टस्य निर्णयः २१ ख्रीष्टस्योपदेशः २८ तेन मत्स्यनगरभारणं
३० भूतपक्षबाहकस्य स्वस्थता ४१ नवताया उपदेशः ४६ सर्वस्वमपहस्याव-
शकत्वं ५१ शोमिरोषीयैः ख्रीष्टस्यापाङ्गता ५७ चण्डललोकान् प्रति ख्रीष्टको-
पदेशकथा च ।

अथ ५ शिष्यान् दादश निजानेकचारुय तेभ्यः सर्वभूतानां १
(दमनार्थं) प्रभावं कर्तृत्वञ्च रोगप्रतीकारस्य सामर्थ्यञ्च ददौ,
तांश्वेश्वरस्य राज्यं घोषयितुमस्वस्थान् निरामयान् कर्तुञ्च प्रेषया- २
मास । तान् जगाद च, गमनार्थं यष्टिं सेलसमुत्कं वा पूपं वा रूढ्यं ३
वा किमपि मादद्धं, युष्माकञ्च कस्याप्यङ्गरचे दे मास्तां । यद् गृहं ४
प्रविश्य च तत्र तिष्ठत, तस्माच्च प्रतिष्ठध्वं । यस्य नगरस्य जनास्तु ५
युष्मान् न गृह्णन्ति, तस्मान्नगरान्निर्गच्छन्तः स्वचरणेभ्यो धूलिमप्य-
वधूनुत तेषां विरुद्धं साक्ष्यार्थम् । ततस्ते प्रस्थाय ग्रामं ग्रामं पर्य- ६
टन्तः सर्वत्र सुसंवादमघोषयन् व्याधिप्रतीकारमकुर्वन् ।

तेन तु यद्यदक्रियत तत्कथां चतुर्थीश्रपति हेरोदः श्रुत्वावा- ७
खिरो बभूव च, यतः कैस्त्रिदूचे, योहनेः मृतेभ्य उत्थापित इति,
अपरेः कैस्त्रि, एलियो.दूर्ध्वं ददाविति, अपरैः पुनः, प्राचीनानां ८
भाववादिनामेक उत्तस्त्वाविति । हेरोदस्तदाब्रवीत्, योहनेस्य शिर- ९
च्छेदनं हतं मथा, कः पुनरसौ यमधीवृशीः कथाः गृणोमि ? स
च तं द्रष्टुमयतत ।

- १० ततः परं प्रेरिताः प्रत्यावृत्य यद्यत् तैः 'कृतं तस्मै तन्निवेद-
यामासुः । स तदा तान् सङ्गिनः कृत्वा गुप्तं बैत्थैदाख्यनगरसमी-
११ पस्थं क्रिञ्चन निर्जनं स्थानं जगाम । जननिवहास्त तदनुभूय
तमनजग्मुः, स च तान् गृहीत्वैश्वरस्य राज्यमधि तैः संललाप
१२ रोगप्रतीकारार्थिनश्च निरामयांश्चकार । दिनावसाने त्वागच्छति ते
'द्वादश शिष्या उपगत्य तमून्, विमृश्यन्तां भवता जननिवहा
यद्यामी परितःस्थाः पक्षी घांमांश्च गत्वा रात्रिं यापयेयुः खाद्या-
१३ न्यान्नुयुश्च, वयं ह्यत्र निर्जने स्थाने विद्यामहे । स तानब्रवीत्,
यूयस्तेव तेभ्यो भक्ष्याणि दत्त । तेऽवादिषुः, पूषान् पञ्च मीनौ च
द्वावपहायास्माकं किमपि नास्ति, तदेतेषां सर्वजनानां कृते
१४ खाद्यानि केतुमस्माभिर्गन्तव्यं किं? यतः प्रायेण पुरुषाः पञ्चस-
हस्राण्यसन् । स तदा स्वशिष्यान् जगादे, यूयं पञ्चाशतं पञ्चाशतं
१५ जनानेकत्र कृत्वा 'सर्वान् पङ्क्तिभिरुपवेशयत । ते तदेव कृत्वा
१६ सर्वान् उपवेशयामासुः । स तदा तान् पूषान् पञ्च मीनौ च
द्वावादाय स्वर्गं प्रत्युच्चदृष्टिं कृत्वा तेभ्य आशिषं ददौ, भङ्क्ता च
१७ जनानां कृते परिवेषणार्थं स्वशिष्येभ्यस्तानदंदात् । भुङ्क्ता च सर्वे
तदपुः । भग्नानामंशानां शेषेण पूर्णं द्वादश डल्लकाश्च जनैराददरे ।
१८ एकदा स यदा निश्चितं प्रार्थयत तदा तस्य शिष्यास्तेन
१९ सार्द्धमासन् । स च तान् पप्रच्छ, जना मां कं वदन्ति? ते प्रत्युचुः,
श्रवगाहयितारं योद्धतमिति । केचित्तु वदन्ति, भवान् एलिय
इति । अन्ये पुनः, प्राचीनानां भाववादिनामेक उत्तस्त्वविति ।
२० स तदा तान् पप्रच्छ, यूयं तु मां कं वदथ? पित्रः प्रतिभाष-
२१ माणोऽब्रवीत्, ईश्वरस्य स्वीष्टं । ततः स तीक्ष्णजयम् जगादे, यूयमिदं
२२ कमपि मां ज्ञापयत । स पुनरब्रवीत्, मनुष्यपुत्रस्यावश्यभावि यत्

स बङ्गदुःखं भोक्ष्यते प्राचीनैर्मुख्ययाजकैः शास्त्राध्यापकैश्च निरा-
कारिष्यते घातयिष्यते च, तृतीये दिवसे तु पुनस्त्यापयिष्यते ।

स पुनः सर्वानुवाच, कश्चिन्मेमामनुगन्तुमिच्छति स तर्ह्यात्मानं २३
प्रत्याख्यातुं प्रत्यहं स्वक्रुशमादाय मामनुव्रजतु च । यतो यः २४
कश्चित् स्वप्राणान् रिरक्षिषति स तान् हारयिष्यति, यस्तु मदर्थं
स्वप्राणान् हारयति स एव तान् रक्षिष्यति, यतो मनुष्यः कृत्स्नं २५
जगत्सन्धा यद्यात्मानं हारयति वात्महानिं कुरुते, तर्हि तस्य हितं
वा किं भवति? यतो यः कश्चिन्मत्तो मदीयवाक्येभ्यश्चापचपते, २६
मनुष्यपुत्रो यदा स्वप्रतापेन स्वपितुः पवित्रदूतानाञ्च प्रतापेन
चागमिष्यति तदा सोऽपि तस्मादपचपिष्यते । युष्मांस्त्वहं सत्यं २७
ब्रवीमि, अत्र ये तिष्ठन्ति तेषां केचिद् यावदीश्वरस्य राज्यं न
द्रक्ष्यन्ति तावन्मृत्योरास्वादं न लप्स्यन्ते ।

एताभ्यः कथाभ्यः परं व्यतीतेषु प्रायेणाष्टसु दिनेषु स पित्रं २८
याकोबं योहनञ्च सज्जिनः कृत्वा प्रार्थयितुं पर्वतमाकरोह । प्रार्थ- २९
यमाने च तस्मिंस्तदीयवदनस्याकृतिरन्यरूपा परिष्कृतस्य सित
उज्ज्वलस्य बभूव । पश्य च द्वौ नरौ तेन समलपतां, तौ मोक्षि- ३०
रेल्लिखत् । इमौ सप्रतापं दर्शनं दत्त्वा चिरुशालेने साधयितव्यां ३१
तस्य शेषगतिमकथयतां । पित्रस्तसज्जिनौ च निद्राभारेणाक्रान्ता ३२
आसन् । तथापि कथञ्चिज्जाग्रत्वा तस्य प्रतापं तेन साङ्गं तिष्ठन्तौ
तौ नरौ च ददृशुः । तयोस्तु तस्मात् प्रस्थानकाले पित्रो यीशुं ३३
जगदः नाथ भद्रमस्माकमन्वावस्थानम्, अतोऽस्माभिरुदजानि योषि
निर्क्षीयन्ताम्, एकं भवदर्थम्, एकं मोक्षार्थम्, एकमेलिथार्थम् ।
स तु यदभाषत तन्नाबुध्यत । तस्मिंस्त्वित्यं मुवाणे मेघ एक आगत्य ३४
तेषामुपरि छायां ददौ । तस्मिन् मेघे तयोः प्रवेगकाले ते विभुः । ३५

मेघस्य मध्याच्च वाणीयमुदभूत्, अयं मम प्रियः पुत्रः, अस्य वर्षासि
१६ युष्माभिः श्रूयन्तामिति । सम्भूतायामेवास्यां वाण्यां यीशूरेकाग्र-
विधत् । ते च मौनमवललम्बिरे यच्च दृष्टवन्तस्तदधि तेषु दिनेषु
कमपि किमपि न जगदुः ।

१७ परदिने तेषु गिरितोऽवरूढेषु महान् जननिवहस्तत्समुत्सुप-
१८ तस्ये । पश्य च जनताया नर एक उच्चैःखरेणोवाच, गुरो, मम .

पुत्रं प्रति भवान् दृक्पातं कर्तुमर्हति, यतः स ममैकजातः ।
१९ पश्यतु च कस्यिदात्मा तं धरति सहसा चोत्क्रोशयति फेनमुद्गम-

यस्तदीयाङ्गानि कर्षति तच्च चूर्णयन्निव कष्टेन तस्मादपसरति ।
२० भवतः शिष्यासु मया तस्य निःसारणं याचिताः, ते तु नाशक्नुवन् ।

२१ यीशूस्तदा प्रतिभाषमाणोऽब्रवीत्, रे अविश्वासिन्मार्गामिंस्य
वंश, कियन्तं कालं स्यातयं मया युष्माभिः सार्द्धं यूयञ्च सोढव्या

२२ मया ? तत्र पुत्रमञ्चानय । स तु यदागच्छत्, तदा स भूतस्तमा-
कन्याकर्षत् । यीशूस्तदा तमशुचिमात्मानं भर्तयामास बालकञ्च

२३ स्वस्यं कृत्वा तस्य पितरि समर्पयामास । तदेखरस्य माहात्म्यतः
सर्वे विस्मयापन्नाः ।

२४ यीशूना कृतेषु सर्वकर्मसु यदा सर्वं आश्चर्यममन्यन्त, तदा

स स्वशिष्यानब्रवीत्, सर्व्या इमाः कथा युष्मत्कर्णे गृह्यन्तां, यतो

२५ मनुष्यपुत्रो मनुष्याणां हस्तेषु समर्पयिष्यत इति । तद् वाक्यन्तु तै

र्न बुबुधे यथा च तैर्नानुभूयेत तथा तेभ्यः प्रच्छन्नमासीत् । तद्

वाक्यमधि तं किमपि प्रष्टु तेऽबिभयसु ।

२६ अथ तर्क एषस्तान् प्रमिवेश, तेषां कः श्रेष्ठ इति । यीशूस्त

२७ तेषां हृद्गतं तर्कं दृष्ट्वा बालकमेकं गृहीत्वा स्वपार्श्वे स्थापयित्वा च

तान् उवाच, यः कस्यन्यम् नाप्नोमं बालकं गृह्णाति स मां गृह्णाति,

माञ्च यो गृह्णाति स मत्प्रेषयितारं गृह्णाति । यतो युष्मासु यः ४८
सर्वेषां लोधिष्टः स महान् भविष्यति ।

ततो योहनः प्रतिभाषमाणोऽब्रवीत्, नाथ, भवतो नाम्ना यो ४९
भृतान् निःसारयति तादृशः कश्चिदस्माभिर्लक्षितः, स त्वस्माभिः
साद्धं नानुगच्छति तन्निमित्तं सोऽस्माभिर्निवारितः । यीशुस्तसु- ५०
वाच, तं मा निवारयत, यस्माद् यो न युष्मद्विपक्षः स युष्मत्-
स्वपक्षः ।

अथ स यदा स्वर्गमारोहयितव्यस्तस्मिन् काले पूर्यमाणे स ५१
स्थिरचेता यिरूशालेमं गन्तुमुन्मुखो बभूव । ततः स स्वस्याग्रतो ५२
दूतान् प्रादिषोत् । ते च प्रस्थाय तदर्थं प्रयोज्यद्रव्याणि सज्जीक-
र्तुमिच्छन्तः शमरीयाणां कश्चिद् ग्रामं प्रविविशुः । स तु यिरूशा- ५३
लेमं गन्तुमुन्मुखस्ततो हेतोर्जनास्तं न जगृह्यतः । तद् दृष्ट्वा याको- ५४
बो योहनश्चेतिनामानौ तस्य शिष्यौ पप्रच्छतुः, प्रभो, एलियेनऽपि
यथाकारि तथैवावां किं वक्त्रिमादेह्यावो यत् स्वर्गादवरुह्य तान्
संहरेत् ? इदं किं भवतोऽभिरुचितम् ? स तु मुखं प्रत्यावर्त्य तौ ५५
भर्तृयन् जगाद, युवां कीदृशस्यात्मनस्तस्मै जानीयः । मनुष्यपुत्रो ५६
हि न मनुष्याणां प्राणान् नाग्रयितुमागतोऽपि तु तारयितुम् ।
ततस्तौऽपरं ग्रामं जग्मुः ।

अथ तेषां गमनकाले कश्चित् पथि तं जगाद, प्रभो यत्र ५७
कुचिद् भवता गन्तव्यं तत्राहमपि भवन्तमनुगमिष्यामि । यीशु- ५८
स्तं जगाद, सन्नि गर्भानि गृहालानां नीडासु विहायसो विहङ्ग-
मार्गां, न स्थानं मनुष्यपुत्रस्य तु शिरः शाययितुं । अपरमेकं नरं ५९
सोऽब्रवीत् मामनुगच्छ । स तु प्रतिजगाद, प्रभो, प्रथमं गत्वा ६०
स्त्रपितुः सत्कारं कर्तुं मममनुमन्यताम् । यीशुस्तु तं जगाद,

मृतानेव मृतानां स्वकीयानां सत्कारायानुजानीहि, त्वन्तु गत्वेश्व-
 ६१ रराज्यस्य संवादं प्रचारय । अपरः कश्चिदुवाच, प्रभो, अहं भवन्त-
 मनुयास्यामि, प्रथमन्तु मदीयगृहे ये विद्यन्ते तानाप्रष्टुं मामनु-
 ६२ जानातु । यीशुस्तु तमब्रवीत्, लाङ्गले हस्तमर्पयित्वा येन पश्चादिशि
 दृक्पातः क्रियते तादृशः कोऽपीश्वरराज्यार्थमुपयोगी नास्ति ॥ ८ ॥

१० दशमोऽध्यायः ।

१ स तिस्रिष्याणां निरूपणं प्रेरणश्च १२ कोरासिनादिनगराणां सम्मोहो भवि-
 ष्यत्कथा च १३ सप्ततिस्रिष्यैः सह कथनं १४ शिष्येभ्यः आशीर्दानं १५ ख्रीष्टेन
 व्यवस्थापकायोपदेशः १८ मार्थामरियमो गृहे ख्रीष्टस्यातिथिलक्षः ।

१ ततः परं प्रभुरन्यान् सप्ततिजनानपि निरूपयामास, स स्वयं
 यद्यन्नगरं स्थानं वा गमिष्यति तत्र स्वेत्यागतस्तान् द्वौ द्वौ प्रेष-
 २ यामास । तान् जगाद च, प्रचुरं तावच्छ्रमं कर्त्तनीयं कार्यकारि-
 णस्त्वल्पे, तत् तदेव प्रार्थयध्वं शस्यचेन्नस्य स्वामिनं यत् स स्वनेत्रे
 ३ कार्यकारिणः प्रेरयेत् । यात, पश्यत वृकाणां मध्ये शिशुमेषानिव
 ४ युष्मान् प्रहिणोमि । सुद्राधारं चेलसमुत्कं वोपानहौ वा मा वहत,
 ५ पथि च कमपि मङ्गलवादं मा वदत । यदा च किञ्चन गृहं प्रवि-
 ६ श्य तदा प्रथमं वदत, गृहस्यास्य शान्तिं भूयात् । ततो यदि
 तत्र शान्तेः पात्रं विद्यते तर्हि युष्मदुक्ता शान्तिं सं नरमाश्रयिष्यति
 ७ नो चेत् पुन युष्मासु वर्त्तिष्यते । यूयं तस्मिन् गृहे चावतिष्ठध्वं
 भुंक्ष्वं पिबत च यद्यत् तत्रत्येभ्यो लप्स्यध्वे । यतः कार्यकारी स्ववे-
 ८ तनमर्हति । गृहाद् गृहं मा गच्छत । किञ्चन नगरं प्रविष्टा यूयं
 यदि जनैर्गृह्यध्वे, तर्हि युष्मदर्थं यद्यत् परिवेषयिष्यते तद् भुंक्ष्वं,
 ९ तत्रत्यान् अस्वस्त्रान् निरामयान् कुरुत, जनांस्य वदत, ईश्वरस्य राज्यं

युष्मत्समीपमुपस्थितं । किञ्चन नगरं प्रविष्टास्तु यदि जनैर्न गृह्यध्वे, १०
तर्हि वह्निस्त्रिदीयचत्तराणि गत्वा वदत, युष्मदीयनगरस्य या धूलि- ११
रस्मासु लभ्या तामपि युष्मदर्थमवधूनुमः । तथापि युष्माभिरिदं
ज्ञायतां यदीश्वरस्य राज्यं युष्मत्समीपमुपस्थितम् । युष्मांस्त्वहं ब्रवी- १२
मि, दिनेऽमुष्मिन् सदोमस्य दशा तस्य नगरस्य दशातः सङ्घतरा
भविष्यति ।

हा कोरासिन, हा बैलैदे, युवां सन्तापार्हे, यतो युवयो १३
मंथे कृतानि यानि प्रभावसिद्धानि कर्माणि, तानि चेत् सोरे
सीदोने चाकारिष्यन्त, प्रागेव तन्निवासिनस्तर्हि शाणं परिधाय
भस्मन्युपविश्य च मनांसि परावर्त्तयिष्यन् । अपि तु विचारे दुवयो १४
दर्शनातः सोरस्य सीदोनस्य च दशा सङ्घतरा भविष्यति । त्वञ्च हा १५
स्वर्गं यावदुन्ममिमे कफरनाह्मपुरि, पातालं यावद्वरोहयिष्यसे ।

यो युष्माकं वाक्यानि गृह्णाति स मम वाक्यानि गृह्णाति ।
यश्च युष्मान् निराकरोति स मां निराकरोति । यश्च मां निरा- १६
करोति स मत्प्रेरकं निराकरोति ।

ततः परं सप्ततिस्ते सानन्दं प्रत्यागत्य जगदुः, प्रभो भवतो १७
नात्मा भूता अण्यस्माकं वशीभवन्ति । स तु तामवादीत्, अहं १८
विद्युतमिव ज्ञेयान् स्वर्गात् पतन्तमवलोकयं । पश्यत युष्मभ्यमहमिदं १९
सामर्थ्यं दत्तवान्, तद् यूयं सर्पान् दक्षिणांश्च रिपोः कृत्स्नं बलञ्च
चरणैर्न द्दिष्यथ । किमप्येव युष्मान् न हिंसिष्यति । अपि तु मैत्रे- २०
तस्मिन्नानन्दत यदात्मनो युष्माकं वशीभवन्ति, प्रकृतैतस्मिन्
यद्युष्मन्नामानि स्वर्गे लिखितानि निश्चिन्ते ।

तस्मिन् दृष्टे यीशुरात्मन्युप्रासमनुभूय वभाषे, भो स्वर्गमर्थयोः २१
स्वामिन् पितः, त्वामहं साधु वदामि यतस्त्वया विद्योभ्यसीद्विषुद्धि-

भक्ष्यमानि निगुह्य शिशूनामाविष्कृतानि । अतः किं पितः, यदित्यं
 १२ तव दृष्टौ यत् प्रीतिकरं तदेव सिद्धं । ततः परं स श्रियान् प्रति
 परावृत्त्यावाच, मम पित्रा मयि सर्वमेव समर्पितं, अपि च पुत्रः
 कस्तत् पितरं विनापरः कोऽपि न जानाति, पिता वा कस्तत् पुत्रं
 विनापरः कोऽपि न जानाति, यस्मै च तत् प्रकाशयितुं पुत्राय
 रोचते सोऽपि तज्जानाति ।

१३ ततः परं स स्वश्रियान् प्रति प्रत्यावृत्त्य विजनेऽवादीत्, धन्यानि
 १४ तानि नेत्राणि यानि पश्यन्ति यद्यद् द्रुयं पश्यथ । वस्तुतोऽहं युष्मान्
 प्रवीमि, बहवो भाववादिनो राजानश्च द्रष्टुं वाञ्छितवन्तो युष्माभि
 र्यद्यदृश्यते श्रोतुश्च युष्माभि र्यद्यच्छ्रूयते, न तु तानि दृष्टवन्तो न
 वा श्रुतवन्तः ।

१५ पश्य च, व्यवस्थावेत्ता कश्चिदुत्थाय तं परीक्षमाणोऽब्रवीत्, गुरो,
 १६ किं कृत्वा मयानन्तजीवनस्याधिकारो लभ्यते ? स तं जगाद, व्यव-
 १७ स्थायां किं लिखितमाले ? कीदृक् पठसि ? स प्रतिबभाषे, त्वं कृत्वा-
 न्तःकरणेन कृत्स्नप्राणैः कृत्स्नशक्त्या कृत्स्नचित्तेन च स्वेश्वरं प्रभुं प्रति,
 १८ स्ववच्च स्वनिकटस्थं प्रति प्रेम कुर्विति । स तमाह, यथार्थं प्रत्युक्तं त्वया,
 १९ तदेवाचर तर्हि जीविष्यसि । स त्वात्मानं निर्दोषीकर्तुमिच्छन् यीशु-
 २० मब्रवीत्, वाढं, मम निकटस्थः कः ? यीशुस्तदा प्रतिभाषमाणः
 कथयामास, कश्चिन्मनुष्यो यिरूशलेमाद् यिरीज्जमवारोहन् दलुभि-
 रामादितः, ते तं विवस्त्रीकृत्यास्तैराजघ्न मृतप्रायश्च त्यक्त्वा प्रतस्थिरे ।
 २१ सङ्गत्या यात्रकः कश्चित् तेन मार्गेणवारोहन्, स तं दृष्ट्वापरपार्श्वेना-
 २२ पजगाम । तथैव लेवीयः कश्चित् तस्मिंस्तान् उपस्थायोपागत्य दृष्ट्वा
 २३ वापरपार्श्वेनापजगाम । तदन्तिकसुपस्थितः शमरीयः कश्चित् पथि-
 २४ कस्तु तं दृष्ट्वापकर्ण्य, समीपं गत्वा च तैलं द्राक्षारसश्च निविष्ट

तात्तानि बबन्ध, निजवाहनमारोह्य च तं पान्यशालां निनाया-
 शुश्रूषत च । परदिने च निर्गत्य मुद्रापादद्वयं गृहीत्वा पान्यशा- ३५
 लाध्यलाय ददौ तत्साह, शुश्रूषलाभुं, यदि चाधिकं व्ययेत्तर्हि
 प्रत्यागमनकाले तुभ्यं तत् प्रतिदास्यामीति । अत्र त्वं किं मन्यसे? ३६
 चयाणां तेषां को दस्युभिरासादितस्य तस्य निकटस्थो जातः?
 सोऽश्रवीत् यस्तं प्रति दधां चकार'स एव । ततो यीशुस्तमुवाच, ३७
 याहि त्वमपि तथैवाचर ।

अथ तेषां गमनकाले स कश्चिद् ग्रामं प्रविवेश । मार्था ३८
 नाम्ना योषिच्च खगृहे तस्यातिथ्यं चकार । तस्या मरियमभिधा ३९
 भगिन्यास्मृत्, सा यीशोश्चरणयोरुपविश्य तस्य वाक्यमाकर्णयत् ।
 मार्था तु बहुविधपरिचर्यायां व्याकुलाभूत्, उपागत्य चावोचत्, ४०
 प्रभो, भवानत्र किमुदासतो यत्तद्भगिनी मां त्यक्तैकस्यां मयि
 परिचर्यां समर्पितवती? तदादिशतु तां यथा सा मम साहाय्यं
 कुर्यात् । यीशुस्तु प्रतिभाषमाणस्तामाह, मार्थे, मार्थे, बहुन्यधि ४१
 विन्यसि व्यया भवसि च, एकमेव तु प्रयोज्यं । मरियम् हि ४२
 तमुत्तममं वरितवती यस्तस्या नैवापहारिष्यते ॥ १० ॥

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ प्रार्थनार्थं खोदस्योपदेशः १४ सूक्ष्मतत्त्वाजर्ज १४ अग्रविभूतय इत्यादिः २०
 अश्लोकानां निर्णयः २९ लोकानामन्तिके खोदस्य प्रकारः ३३ प्रदोषस्य इहा-
 नकथा ३० भूतेशिनः प्रति तस्य कथा ४५ व्यवसायेतुं प्रति तस्य कथा च ।

अथ कस्मिंश्चित् स्थानेऽवस्थितिकाले स प्रार्थयत, 'यदा च १
 विरराम तदा तच्छिष्याणामेकस्तमाहं, प्रभो, शिष्यत्वं ज्ञानं प्रार्थ-
 यितुं चेन्नह्नेऽपि यथा शिष्यान् शिञ्चितवान् । ततः स तावदा- २
 हीत्, यदा प्रार्थयध्वे तदा वदत, अस्माकं स्वर्गस्य पितः, तत्र

- नाम पवित्रं पूज्यतां । तव राज्यमायातु । यथा स्वर्गे तथा मेदिन्या-
 ३ मपि तवेच्छा सिध्यतु । अस्माकं अस्तनं भक्ष्यं प्रत्यहममभ्यं देहि ।
 ४ अस्माकं पापानि क्षमस्व च, यतो वयमप्यस्मदपराधिनामेकैकस्य
 ५ नृसामहे । अस्मांश्च परीक्षां मा नय, अपि तु दुरात्मत उद्धर ।
 ५ पुनश्च स तानवादीत्, युष्मासु यस्य बन्धुरास्ते स यद्यर्द्धरात्रे
 ६ तदन्तिकं गत्वा तं वदति, मित्र, पूषत्रयं मद्भ्रष्ट्रं देहि, यतो
 ७ मम बन्धुः पथिक एको मद्गृहमागतस्तं परिवेषयितुं मम किमपि
 ८ नास्ति, गृहाभ्यन्तरस्थः स प्रतिभाषमाणस्तर्हि किं वदिष्यति,
 ९ मां मा क्लिष्टान, रुद्धं हि सम्पति दारं, मम बालकाश्च मया
 १० सार्द्धं शयने विद्यन्ते, तुभ्यं दानार्थमुत्थातुं न शक्नोमीति । युष्मानहं
 ११ ब्रवीमि, स मित्रमिति हेतोस्तथाय तस्मै दातुमसमस्तः सत्रपि स
 १२ तदीयापहकारणदेवोऽप्याय तस्मै यति पूषाः प्रयोज्यास्तति दास्यति ।
 १३ अहमपि युष्मान् ब्रवीमि, याचध्वं तेन युष्मभ्यं दायिष्यते, अन्वि-
 १४ श्यत तेनासादयिष्यथ । दारमाहत तेन युष्मभ्यमुद्घाटयिष्यते ।
 १५ यतो यः कश्चिद् याचते स लभते, यस्यान्विष्यति स आसादयति,
 १६ यस्य दारमाहन्ति तदर्थमुद्घाटयते । युष्मासु कः पिता स्वपुत्रेण
 १७ पूषं याचितस्तस्मै प्रस्तरं दास्यति ? मीनं वा याचितः स किं
 १८ मीनस्य परिवर्त्तेन तस्मै सर्पं दास्यति ? अण्डं वा याचितः किं
 १९ तस्मै वृश्चिकं दास्यति ? तद् पुर्जना अपि यूयं चेत् स्वसन्तानेभ्यो
 २० हितदानानि वितरितुं जानीथ, तर्हि किमधिकं स, स्वर्गस्थः पिता
 २१ स्वयाचकैर्भ्यः पवित्रमात्मजं वितरिष्यति ।
 २२ अर्थैकदा स भूतं निरसोरयत्, स भूतश्च मूकः । निःसृते
 २३ स भूते स मूकोऽभाषत, ततो जननिवहा आश्चर्यं मेजिरे । तेषां
 २४ केचित् खवदन्, निःसारयत्यसौ भूतान् भूतराजस्य देवसमूहस्य

साहाय्येन । अपरे च परीक्षमाणास्तं गगनादभिज्ञानस्य प्रदर्शनं १६
 यथाचिरे । स तु तेषां चिन्ता विज्ञाय तान् जगाद, उत्सीदति १७
 सकलं तद् राज्ञं यद् भिन्नं स्वविरुद्धं, कुलस्योपरि कुलं पतति
 च । शैतानोऽपि चेत् स्वविरुद्धं भिन्नो जातस्तस्य राज्यं तर्हि १८
 कथमवस्थास्यते ? यूयं हि वदथ यदहं बेल्सबूडस्य नाम्ना भूतान्
 निःसारयामि । तदहं यदि बेल्सबूडबलेन भूतान् निःसारयामि, १९
 युष्माकं पुत्रास्तर्हि केन निःसारयन्ति ? अतस्ते युष्माकं विचारयि-
 तारो भविष्यन्ति । यदि त्वीश्वरस्याङ्गुल्याहं भूतान् निःसारयामि, २०
 तर्ह्यीश्वरस्य राज्यं नूनं युष्माकमीपसुपस्थितं । स बलिष्ठो यन्मद् २१
 रणसज्जान्वितः स्वप्रासादं रचति तावत् तस्य वस्तुनि निरूपद्रवाणि
 तिष्ठन्ति । तस्माद् बलवत्तरो नरस्त्वपागत्य यदा तं पराजेष्यति, २२
 तदा तस्य विश्वासभूमिं सर्वोङ्गरचिकां रणसज्जामपहरिष्यति
 तदीयलोप्राणि विभक्ष्यति च । यो न मम सहायः स मम २३
 विरोधी, यश्च मया सार्द्धं न सञ्चिनोति स विकिरति ।

अशुचिरात्मा मनुष्यान्निर्यानात् परं निरुदकानि स्थानानि २४
 पर्यटन् विश्रामं मृगयते । तन्वप्राप्य स वदति, निर्गतेऽहं माम-
 काद् गेहाद् यस्मात् तत् पुनर्गच्छामि । तत्रोपस्थाप्य तु स तन्मा- २५
 र्जितं शोभितञ्च पश्यति । गत्वा च स तदापरान् स्वतो दुष्टतरान् २६
 सप्तात्मनः स्वसज्जनः करोति, सर्व्वे ते च तच्च प्रविश्य निवसन्ति ।
 अनेन मनुष्यस्य तस्यान्तिमदशादिदशातो निश्चष्टा भवति ।

स यदैतन्न्यकथयत्, तदा कुलतामध्यात् कापि घोषिपुंश्वरवेण २७
 तमाह, धन्यः स जठरो यो भवन्तं धारितवान् धन्यश्च तत् स्तन-
 दयं यद् भवता दोषितं । स त्वघात, भवतु, धन्यास्तु ते घैरीश्वरस्य २८
 प्राक्तं श्रूयते रक्ष्यते च ।

- २६ समागच्छत्सु तु जननिवहेषु स वक्रुमरिभे, वंशोऽयं दुष्टः,
 सोऽभिज्ञानमनुसन्धत्ते, तस्मै तु भाववादिना योनाहस्याभिज्ञाना-
 २७ दन्त्यदभिज्ञानं न दायिष्यते । यतो योनाहेः यया नीनवीयानां
 निमित्तमभिज्ञानमभूत्, तथा मनुष्यपुत्रोऽप्यस्य वंशस्य निमित्तम-
 २८ भिज्ञानं भविष्यति । दक्षिणदिशो राज्ञी विचारेऽस्य वंशस्य नरैः
 सार्द्धमुत्थापयिष्यते तान् देशीकरिष्यति च, यतः सा श्लोमनो
 विज्ञानोक्तीः श्रोतुं पृथिव्याः प्रान्तेभ्य आगतवती, पश्य तत्र श्लोमनो
 २९ महत्तरेण केनाप्युपस्थितं । नीनवीयनरा विचारे वंशेनैतेन सार्द्ध-
 मुत्थास्यन्ति तं देशीकरिष्यन्ति च, यतो योनाहस्य घोषणे ते र्मनांसि
 परावर्तितानि, पश्य तत्र योनाहान्महत्तरेण केनाप्युपस्थितं ।
 ३० मनुष्यो दीपिकां प्रज्वाल्य न गृहाधःस्थायां गुह्यां द्रोणस्या-
 धस्ताद् वा, अपि तु दीपाधारस्योपरि स्थापयति, प्रवेशिनो यथा
 ३१ दीप्तिं पश्येयुः । देहस्य दीपिका चक्षुः । अतस्तत्र चक्षुषि सरले सति
 तत्र कृत्वा देहो दीप्तिमयोऽस्ति, तस्मिंस्तु दुष्टे जाते तत्र देहोऽपि
 ३२ तिमिरमयो भवति । ततो हेतोस्तथावलोक्य तवान्तर्ज्याति र्यथा
 ३३ न तिमिरमयं भवेत् । तद् यदि तत्र कृत्वा देहो दीप्तिमयो
 भवेत्, तस्य कोऽप्यंशस्तिमिरमयो न भवेत्, तर्हि तत्सर्व्वाङ्गं
 दीप्तिमयं भविष्यति, स्वप्नभया त्वां द्योतयन्ती दीपिकेव ।
 ३४ स यदाभाषत तदा फरीणी कश्चित् तं निमन्त्रयामास यथा
 स पूर्वाह्निकाहारार्थं नृहमागच्छेत् । ततः स प्रविश्य भोजनार्थ-
 ३५ सुपविवेश । तद् दृष्ट्वा स फरीणी विस्मयं जगाम यतो भोजनात्
 ३६ प्राक् स जावागाहत । प्रभुस्तु तमवादीत्, इदानीं फरीणिनो
 द्यूयं पानपात्रस्य स्थालस्य च वर्हिर्देशं शूचीकुक्ष्यं, युग्मदन्तर्देशस्तु
 ३७ परस्मापकारेण दुष्टतया च परिपूर्णोऽस्ति । भो निर्बोधाः, बहि-

देशो येन रचितस्तेन किं नान्दर्देशोऽपि रचितः ? अपि तु यद्यद- ४९
 न्तःस्थं तद् भिन्नां दत्त, पश्यत च युष्मदर्थं सर्वमेव शुचीभूतं ।
 फरीशिनो यूयं सन्तापभाजनानि, यतो यूयं पोदिनायाः पीग्ना- ४९
 स्थलणस्य सर्वशाकानाञ्च दशमांशानुपहरथ, परिहरथ तु विचार-
 मीश्वरस्य प्रेम च । इयमेतदासीद् युष्माभिरनुष्ठातव्यम् अमी च न
 त्यक्तव्याः । फरीशिनो यूयं सन्तापभाजनानि, यतः समाजगृहेषु ४९
 श्रेष्ठानानि वृद्धेषु चाभिवन्दनान्याकाङ्क्षथ । अरे कपटिनः शास्ता- ४९
 ध्यापकाः फरीशिनश्च, यूयं सन्तापभाजनानि, यतो यूयं प्रच्छन्नैः
 शवागारैः सदृशा येषामुपरि मनुष्या अज्ञात्वा विहरन्ति ।

तदा व्यवस्थावेत्तॄणां कश्चित् प्रतिभाषमाणस्तमवादीत्, गुरो, ४५
 वचांसीमानि व्याहरंस्त्वमस्मानपि न्यक्करोषि । स तवाच, रे ४६
 व्यवस्थावेत्तारः, यूयमपि सन्तापभाजनानि, यतो यूयं पूर्वद्वैर्भारै
 र्मनुष्यान् भारिणः कुरुथ, स्वयं त्वेकाङ्गुल्यापि तान् भारान् न
 स्पृशथ । यूयं सन्तापभाजनानि, यतो यूयं भाववादिनां शवागा-
 राणि निर्दिमीध्वे, युष्माकं पूर्वपुरुषास्तु तान् हवन्तः । सुतरां ४७
 युष्मत्पूर्वपुरुषाणां कर्माणि सप्रमाणानि कुरुथ तेष्वनुमोदध्वे च । ४८
 ते हि तान् हवन्तो यूयञ्च तेषां शवागाराणि निर्दिमीध्वे ।
 अन्ते हेतोरीश्वरस्य प्रज्ञापि व्याजहार, तेषामन्तिकमहं भाव- ४९
 वादिनः प्रेरितांश्च प्रवेष्टामि, तेषां मध्यात् केचित् तै र्चानि-
 श्यन्ते प्रद्रवयिष्यन्ते च, इत्यमाजगतंस्थापनाद् विस्त्रावितं सर्वेषां
 भाववादिनां पच्छोणितं, जेबलस्य शोणितमारभ्य निकेतनवेद्यो- ५०
 रन्तराले गृहस्य मुखरियस्य शोणितं यावत् तत्तत्त्रैस्य शोधो ५१
 जनेभ्योऽधुनातनेभ्य आहारयिष्यते । युष्मानहं निश्चितं ब्रवीमि,
 जनेभ्योऽधुनातनेभ्यस्तच्छोध आहारयिष्यते । रे व्यवस्थावेत्तारः, ५२

यूयं सन्तापभाजनानि, यतो यूयं ज्ञानस्य कुञ्चिकामपहतवन्तः ।

यूयमपि न प्रविष्टाः प्रविशन्तोऽपि युष्माभिर्निवारिताः ।

५३ तेनैतान्युच्यमानाः शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च गाढं व्यपीभूय

५४ तद्विरुद्धं मन्त्रयमाणा अभियोगरुचलिप्सया तन्मुखनिःसृतं किमपि

धर्तुं यतमानाश्च तं बह्वप्रश्नानामाकस्मिकं प्रत्युत्तरं याचितुमा-

रेभिरे ॥ ११ ॥

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ फ्रीटेन शिष्याणामुपदेशः १३ धनिलोकानां दृष्टान्तकथा १९ चिक्कननिषेधः

२५ कर्मशीलत्वोपदेशः ४१ प्रभुदास्योद्दृष्टान्तः ४८ फ्रीटोपदेशस्य फलनिर्णयः

५४ कपटिनां तर्जनं ५८ तेषामुपदेशश्च ।

१ इतोमध्ये जननिवहा अयुतशः समागत्य परस्परं पादैर् मर्द्द-

यितुं प्रावर्त्तन्त । तदा स स्वशिष्यान् वज्रमारेभे, यूयं प्रथमतः

स्वस्वार्थं फरीशिनां क्लिप्ततः मावधानास्तिष्ठत । तद्धि कापश्यं ।

२ नास्ति तु किमपि तादृशं तिरोहितं यन्नाविहितं भविष्यति,

३ नापि तादृशं निगूढं यत्र ज्ञायिष्यते । अतो यूयं तिमिरे दद्य-

दुक्तवन्तस्तद् दीप्तौ आविष्यते, अन्तरागारेषु च कर्णकुहरे दद्यद्

४ व्याहतवन्तस्तद् गृहदृष्टेषु घोषयिष्यते । मदीयबन्धून् युष्मांस्त्वहं

ब्रवीमि, मा मैष्ट तेभ्यो ये देहं ध्नन्ति तदुत्तरन्त्वधिकं किमपि

५ कर्तुं न शक्नुवन्ति । कस्मान्तु भेतव्यं तदहं युष्मान् बोधयिष्यामि ।

विभीत तस्माद् यो हवा तदुत्तरं नरके निक्षेप्तुं सामर्थ्याविश्लिष्टः ।

६ युष्मानहं निश्चितं वदामि, तस्मद्देव विभीत । चटकाः पञ्च किं

न तावच्छण्डइयेन विक्रीयन्ते? ईश्वरस्य समक्षेण तेषां नैकोऽप्यस्तरतः ।

७ सन्ति च गणिताः सर्वेऽपि युष्माश्चिरसां कथाः । अतो मा विभीत,

८ यूयं बहुभ्यश्चटकेभ्यो विशिष्यध्वे । युष्मांस्त्वहं ब्रवीमि, यः कश्चिन्म-

मनुष्याणां समत्वं मामङ्गीकुर्वते, तं मनुष्यपुत्रोऽपीश्वरस्य दूतानां
समत्वं मङ्गीकरिष्यते । यस्तु मनुष्याणां समत्वं मां प्रत्याख्याति, स ६
ईश्वरस्य दूतानां समत्वं प्रत्याख्यायिष्यते । यः कश्चिच्च मनुष्यपुत्रस्य १०
प्रतिकूलं वाक्यं व्याहरति तस्य क्षमिष्यते, यस्तु पवित्रमात्मानं परि-
निन्दति तस्य नैव क्षमिष्यते । यदा तु जनैः समाजानां शास्त्राणां ११
कर्तृणाञ्च समत्वं नायिष्यध्वे, कथं किं वा तदा प्रतिवदिष्यथ कथ-
यिष्यथ वा, तच्चिन्तया माकुलीभवत । यतो यद् वक्तव्यं तत् १२
तस्मिन्नेव दण्डे पवित्र आत्मा युष्मान् शिवयिष्यति ।

अथ जनताया मध्यात् कश्चित् तं जगाद, गुरो, मम भ्रातरं १३
तथादिश्व यथा स मया सार्द्धं रिक्तं विभजेत् । स तु तमब्रवीत्, १४
हे मनुष्य, युवयोः प्राङ्निवाकं विभक्तारं वा मां कोऽधिकृतवान् ?
ततः स जनानवादीत्, सतर्का भवत सावधानाश्च सर्व्वसाद्धनलो- १५
भात्, यतो धनाढ्यस्य जीवनं न तद्विज्ञनिष्ठं । स तेभ्यो दृष्टान्त- १६
कथामपि कथयामास, यथा, मनुष्यस्य कस्यचिद् धनिनो भूमिः
प्रचुरशस्यादीनि द्रव्याण्युदपीपदत् । तदा स मनसा व्यतर्कयत् किं १७
करवाणि ? यतो मम भृत्युत्पन्नद्रव्याणि सञ्चेतुं मम स्थानं नास्ति ।
स पुनरब्रवीत्, इदं करिष्यामि, मम कुशूलान् भङ्गा महत्तरान् १८
निर्भीय तत्रैव मम सर्व्वानि भृत्युत्पन्नद्रव्याणि वित्तानि च सञ्चे-
यामि, मत्प्राणांश्च वदिष्यामि, भो प्राणाः, सन्ति वः प्रचुरवित्तानि १९
वज्रवर्षार्थं सक्तितानि । विश्रामः क्रियतां भुज्यतां पीयताम आमेदः
सेव्यतां । ईश्वरस्तु तस्माद्, रे निर्भीध, राजावस्थां त्वं प्राणानां २०
प्रत्यर्पणमाज्ञापयिष्यसे । कस्य तर्हि भविष्यति सर्व्वं तद् यत् सञ्जीकृतं
त्वीया ? ईदृश्येव गतिस्तस्य य आत्मार्यं धनसञ्चयकारी न त्वीय- २१
रार्यं धनवान् ।

- १२ स्वशिष्यांस्तु स जगाद, ततो हेतोरहं युष्मान् ब्रवीमि, किं
 भलिष्याम इति विचिन्त्य स्वप्राणानधि, किं वमिष्यामह इति
 १३ विचिन्त्य स्वदेहमधि वा माकुलीभवत । भक्ष्यात् प्राणा हि श्रेष्ठा
 १४ वृषनाच्च देहः श्रेष्ठः । वायसानालोचयत, तैर्नाप्यते नापि कृत्यते,
 भाण्डागारं कुशूलो वा तेषां नास्ति । तथापीत्यरस्तान् पुण्याति ।
 १५ विहङ्गमेभ्यो यूयं कतिगुणमधिकं विनिव्यध्वे ? चिन्तयित्वा वा
 १६ युष्माकं केन स्ववयो हस्तमेकं वर्द्धयितुं शक्यते ? तद् यदि लघिष्ठ-
 मपि युष्माकमशक्यं, कथं तर्ह्यन्यान्यधि चिन्ताकुला भवथ ? शूश्रू-
 १७ नाध्यानि क्षेत्रगुण्याणि पर्यालोचयत, कथं तानि वर्द्धन्ते ? न तानि
 श्रमं कुर्वन्ते नापि सूत्राणि तन्वन्ति । युष्मांस्त्वहं ब्रवीमि, श्लोमापि
 १८ स्वहस्तप्रतापे तेषामेकमिव न पर्यधीयत । यदि त्वद्य चेत्ते वर्त्त-
 मानं श्वश्रुक्ष्मां निलेप्यं त्वण्मीदृशमीश्वरः परिधापयति, तर्हि भो
 १९ स्तोत्रविश्वासिनः संकतिगुणमधिकं युष्मान् परिधापयिष्यति । अतो
 यूयं किं भलिष्यथ किं पास्यथ वा तन्मानुसन्धुङ्गं संशयारूढा वा
 २० मा भवत । जगतिस्थाः परजातीयजना हि सर्वान्प्रेतान्नुसन्द-
 धते । युष्मत्पिता तु जानीते यदिमानि सर्वाणि युष्माकमावश्य-
 २१ कानि । ईश्वरस्य राज्यमेवान्विष्यत, तथा कृते सर्वाणीमान्यपि
 २२ युष्मभ्यं प्रदायिष्यन्ते । मा भैषीः कुद्रमेषव्रज, यतो युष्मभ्यं स्रज्यं
 दातुं युष्मत्पिता रोषितवान् । युष्माकं यद्यदास्ते तद् विक्रीय
 २३ भिक्षां दत्त । सञ्जीकुरुत स्वार्थमजरात् सुद्राधारान् अक्षयं धनं
 स्वर्गं संक्षिप्तं, यत्र न चौर उग्रसर्पित् न कीटो वा क्षिणोति ।
 २४ यतो युष्माकं यत्र वित्तं तेन युष्माकं चित्तमपि स्थास्यति ।
 २५ युष्माकं कटयो बद्धा दीपिकाश्चीज्वलांस्तिष्ठन्तु, यूयञ्च भवत
 २६ सदृशास्तैर्जने र्ये विवाहोत्सवात् स्वप्रभोः प्रस्थानकालमाकाङ्क्षन्त-

स्तथा तं प्रतीक्ष्यावतिष्ठन्ते, यथा तस्मिन्नायाते द्वारं ताडयति च तत्क्षणं तदर्थं द्वारमुद्घाटयेयुः । धन्यास्ते दासाः प्रभुरागत्य यान् ३९ जाग्रत आसादयिष्यति । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि स कटिं बद्ध्वा तान् भोजनायोपवेशयिष्यत्योपागत्य च परिचरिष्यति । स द्वितीये यामे ३८ तृतीये यामे वागत्य यानेवभूतान् आसादयिष्यति, त एव दासा धन्याः । जानीत परन्त्विदं यद् यदि गृहस्वाम्यज्ञास्वद् आयाति ३९ चौरः कस्मिन् दण्ड इति, स तर्ह्यजागरिष्यत् कुक्षभेदश्च स्वगृहस्य नासहिष्यत । तद् यूयमपि समज्जास्तिष्ठत, यत आयाति मनुष्य- ४० पुत्रस्तस्मिन्नेव दण्डे दण्डो यो युष्माभिर्नानुभूयते ।

पित्रस्तदा तं पप्रच्छ, प्रभो, दृष्टान्तोऽयं भवतास्मभ्यं कथ्यते ४१ किंवा सर्वेभ्य एव ? प्रभुरब्रवीत्, को नु खलु स विश्वस्तो बुद्धिमांश्च ४२ धनाश्रयो यो यथासमये निरूपितभक्ष्यवितरणाय स्वामिना स्वभृत्येष्वधिक्रियते ? धन्यः स दासः स्वामी यमागमनकाले तथै- ४३ वाचरन्तमासादयिष्यति । अहं युष्मान् सत्यं ब्रवीमि, स तं कृत्स्ने ४४ सर्वस्वेऽधिकरिष्यति । मम स्वामी त्वागन्तुं विलम्बत इति मनसि ४५ ध्यात्वा दासः स यदि दासान् दासीश्च ताडयितुं, भोक्तुं पातुं प्रमत्तो भवितुश्च प्रवर्त्तते, स तर्हि दिने यस्मिन् तापेक्षते दण्डश्च ४६ यन्म न जानाति, तदैव दासस्य स्वामी तस्योपस्थाय तं द्विधा- करिष्यति भाग्यञ्च तस्याविश्वासिभिः सार्द्धं निरूपयिष्यति । यो ४७ दासस्तु स्वामिन्नेऽभीष्टं विज्ञाय न समज्जेऽभूत् न वा तदभीष्टा- नुरूपमाचरितवान् स प्रभूतं प्रहारिष्यते । यस्तु न विज्ञाय प्रहार- ४८ योग्यमाचारं कृतवान् स श्लोकं प्रहारिष्यते । अपि च यस्मै कस्मैचिद् ब्रूतं दत्तं बद्धं तस्मिन्निधावनुसन्धायिष्यत, यस्मिंश्च बद्धं समपितं, जनैः सोऽधिकतरं याचिष्यते ।

- ४८ मेदिन्यामग्निं निक्षेप्तुमहमागतः, स चेदधुना प्रज्वलितस्तर्ह्यपरं
 ५० किं वाञ्छामि ? श्रवगाहनेन केनचित्तु ममावगाहनेनमवश्यभावि, तच्च
 ५१ यावदधिद्धं तावत् कीदृक् मङ्गोच्ये ! युष्माभिः किमनुमीयते यदहं
 पृथिव्यामैक्यं निधातुमागतः ? युष्मानहं ब्रवीमि, न तथापि
 ५२ तु विभेदमेव । यतोऽद्यप्रभृत्येकस्मिन् गृहे पञ्च जना विभिन्ना
 ५३ भविष्यन्ति, त्रयो द्वयो द्वौ च त्रयाणां विरुद्धं । विभिन्ना हि
 भविष्यन्ति पिता पुत्रस्य, पुत्रः पितु विरुद्धं, माता दूहितु दुहिता
 मातु विरुद्धं, श्वश्रूः पुत्रवध्वाः पुत्रवधूः श्वश्राश्च विरुद्धम् ।
 ५४ - अपि च स जननिवहान् जगाद, पश्चिमदिश उद्गच्छन्तं मेघं
 ५५ दृष्ट्वैव यूयं वदथ, दृष्टिगयातीति, तथैव जायते च । दक्षिणवायु
 र्वातीति निरूप्य च वदथ, ग्रीष्मो भविष्यतीति, तच्च जायते ।
 ५६ रे कपटिनः, यूयं भूतलस्याकाशस्य च रूपं निर्णेतुं जानीथ, कथं
 ५७ तर्हि कालमिमं न निर्णयथ ? कथञ्च स्वयमेव यथार्थं विचारं न
 ५८ कुरुथ ? शास्तुः समीपं गच्छस्त्वं यावत् स्वप्रतिपक्षेण सार्द्धं ब्रजसि,
 तावत् पथि तस्मादुद्धारं साधयितुं यतस्व, नेचेत् स त्वां बलेन
 प्राङ्निवाकस्यान्तिकं नेष्यति, प्राङ्निवाकश्च त्वां पदातौ समर्पयिष्यति,
 ५९ पदातिश्च त्वां कारायां चेष्यति । त्वामहं ब्रवीमि, शेषोऽपि कपर्दीको
 यावत् त्वया न शोधितस्तावत् तत्स्थानान्ने निर्गमिष्यते ॥ १९ ॥

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

- १ पापस्य दण्डं त्याजयितुम् अनन्तपापशकलं ६ निष्कलोडुस्वरष्टलहृष्टान्तः
 १० कुञ्जप्रिया चाराम्यकरणं १६ सर्पपक्षिण्यार्द्वान्तः २२ उपदेशकथा
 २१ यिरुशालेमस्थलोकानामपि तर्जनम् ।

तस्मिन् काले केचिदुपस्थाय तस्मै तेषां गालीलीयानां संवादं

ददु र्येषां निजशोणितं यज्ञीयेन सार्द्धं पीलातेन मिश्रितं । यीशु- २
स्तदा प्रतिभाषमाणस्तान् अब्रवीत्, यूयं किं मन्यध्वे यत् तेन
दुर्भगत्वेन ते गालीलीयाः सर्वेभ्यो गालीलीयेभ्योऽधिकपापिनः
प्रतिपन्नाः ? युञ्जानहं ब्रवीमि, न तथा । प्रत्युत यदि न प्रत्यावर्त्तध्वे ३
सर्वे तर्हि तथैव विनश्यथ । अथवा ग्रीलोहस्येनोष्ठगृहेण पतता ४
ये हतास्तेऽष्टादशजना धिरुञ्जालेमनिवासिभ्यः सर्वमनुव्येभ्योऽपरा-
धिनः प्रतिपन्ना इति किं मन्यध्वे ? युञ्जानहं ब्रवीमि, न तथा, ५
प्रत्युत यदि न प्रत्यावर्त्तध्वे, सर्वे तर्हि तथैव विनश्यथ ।

अनन्तरं स दृष्टान्तकथामिमां कथयामास, कस्यचित् स्वद्राक्षा- ६
लेखे रोपित उडुम्बरवृक्ष आसीत्, स चागत्य तस्मिन् फलमन्वेष्ट्यत्,
न तु प्राप । ततः स द्राक्षालेखरक्षकं जगाद, पश्य चीन् वर्धमानह- ७
मागत्यास्मिन्नुडुम्बरवृक्षे फलमन्वेष्ट्यामि न तु प्राप्नोमि, त्वमेनमु-
च्छिन्धि, किमर्थमयं भूमिमपि विकारयति ? स तु तं प्रत्यब्रवीत्, ८
प्रभो, वर्षमेनमपीमं स्वातुमनुजानातु, अहं तावत् तत्परितः
खनिध्याम्यालवालं स्थापयिष्यामि च, किंस्मित् स फलं फलिष्यति, ९
नोक्षेत् ततः परं स भवतोच्छेत्स्यते ।

अथ स विश्रामवारे कस्मिंश्चित् समाजगृह उपादिशत् । पश्य १०
च नन्वाष्टादशवर्षान् यावद् दौर्बल्यजनकात्मनाविष्टा काचिद् योषि- ११
दासीत् । सा भुग्रा सम्पूर्णरूपमृजु भवितुं नाशक्तात् । यीशुस्तां १२
दृष्ट्वाजुहाव जगाद च, नारि, तव दौर्बल्यात् त्वं मुक्ता । इत्युक्त्वा १३
स तस्यां हस्तावर्पयामास । ततः सा तत्क्षणमृजुर्बभूवेष्वरं तुष्टुवे च । १४
समाजाध्यक्षस्तु विश्रामवारे यीशुमारोग्यसाधने कुञ्जा जननिवहं
जगाद, परिश्रमो येषु विधेयं सादृश्यानि षट् दिनानि सन्ति,
आरोग्यलाभाय तेस्वेवागच्छन्त, न तु विश्रामवारे । अतः प्रभुः १५

प्रतिभाषमाणस्तमाह, रे कपटिनः, किं न युंश्चाकसेकैको विश्राम-
 वारे खर्गा खर्गर्भं वा गवादनीतो मुक्ता तोयं पाययितुं नयति ?
 १६ इयन्त्वब्राह्मणस्य या तनयाष्टादशवर्षान् यावत् शैतानेन बद्धा,
 १७ पुनस्तया विश्रामवारे बन्धनादस्मान्मोचनं किं न विधेयम्? तस्मि-
 न्नेतत् कथितवति तद्विपत्ताः सर्वे लज्जुपन्नाः, कृत्स्नो जननिवहन्तु
 तेन साधितेषु यशस्विषु कर्मस्वीनगन्द ।°

१८ अथ स वभाषे, ईश्वरस्य राज्यं केन सदृशं? केन वा तदुप-
 १९ मास्ये? तत् सर्षपवीजेन तेन सदृशं यदादाय कश्चिन्मनुष्यः खोद्यान
 उर्वीप । तच्च वृद्धा महातरु बभूव, विहायसो विहङ्गमाश्रय तस्य
 २० शाखासु न्यवसन् । पुनरपि स जगाद, ईश्वरस्य राज्यं केनोपमास्ये?
 २१ तत् किंनेन तेन सदृशं यत् कयाचिद् योषितादाय गोधूमचूर्णानां
 द्रोणत्रयपरिमितानां मध्ये निऋतं येन च परिणामे सञ्जातं
 तत्प्राकल्यं किण्वभाषितं ।

२२ अथ स नगरान्नगरं यामाच यामं गत्वोपादिशन् यिरूशलेम-
 २३ मुद्दिश्य यात्रामकरोत् । एकदा कश्चित् तम् अप्राचीत्, प्रभो,
 २४ ज्ञानपात्राणि किमल्पानि? स तं जगाद, सङ्कीर्णेन गोपुरेण प्रवेष्टुं
 प्राणपणेन चेष्टन्, यतोऽहं युष्मान् ब्रवीमि, बहवः प्रवेष्टुं यतिष्यन्ते,
 २५ न तु शक्यन्ति । गृहस्वामिनोत्थाय द्वारे बद्धे वह्निस्तृणतो धूयं
 द्वारमाहन्तुमारभ्य यदा वक्ष्यथ, प्रभो प्रभो, अस्मदर्थं द्वारं सुञ्च-
 लिति, तेन त्विदं प्रतिवक्ष्यध्वे, कुत्रत्यां यूयं तन्न जानामीति,
 २६ तदा यूयमिदं वक्तुं प्रवर्त्तियध्वे, भवतः समक्षं धर्मं भोजनपाने
 २७ कृतवन्तोऽस्मदीयचत्वरेषु च भवानुपदिष्टवन्ति । स तु व्याहरिष्यति,
 युष्मानहं ब्रवीमि, कुत्रत्यां यूयं तन्न जानामि, मत्तोऽपसृत्य तिष्ठत
 २८ रे अधर्मव्यवहारिणः सर्वे इति । तत्र रोदनं दमोर्दन्तवर्षणञ्च

भविष्यते युष्माकं वीक्षमाणानाम् अब्राहमम् इच्छाकं याकोबश्च
भाववादिनश्च सर्वान् ईश्वरस्य राज्ये (सुखामीनान्), युष्मास्तु वहि-
र्निक्षिप्तान् । अपरञ्च पूर्वपश्चिमोत्तरदक्षिणदिग्भ्यो जना आग- २८
त्येश्वरस्य राज्ये भोजनायोपवेक्ष्यन्ति । पश्यत चाम्यैः कैश्चित् प्रथमै १०
भवितव्यम् प्रथमैश्च कैश्चिदन्यैः ।

तस्मिन् दिने फरीशिनः केचित् तदन्तिकमागत्य तमब्रुवन्, २९
प्रस्थाप्य दूरं ग्राहि, यतो हेरोदस्त्वां जिघांसति । स तु तान् ३०
जगाद, यूयं गत्वा तं भूरिमायं वदत, पश्चाद्मद्य श्वस्य भूतान्
निःसारयाम्यारोग्यदानानि साधयामि च, द्वितीये दिने च सिद्ध-
कर्मा भविष्यामि । प्रत्युताद्य श्वस्य परश्वस्य मया याचा कर्त्तव्या । ३१
यतो यिरूशालेमाद् वहि भाववादिनो विनाशो न सम्भवति । हा ३२
यिरूशालेम, हा यिरूशालेम, हा भाववादिनां हन्ति नराणाञ्च
त्वत्समीपं प्रहितानां प्रस्तराघातिनि पुरि, पत्तयोरधः स्वशावकान्
सङ्गृह्णन्ती कुकुटीवाहं कतिकलस्तव शावकान् सङ्गृहीतुं वाञ्छितवान्,
यूयन्तु न सम्मताः । पश्यत युष्माकं भवनं युष्मत्कृत उत्सृज्य विही- ३५
यते । युष्मांश्चाहं सत्यं ब्रवीमि, धनः स यः प्रभो नाम्नायातीति
यदा यूयं वक्ष्यत, स कालो यावदनुपस्थितस्तावन्मां पुन न द्रक्ष्यथ ॥
॥ १०३ ॥

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ उद्दोदरिणः स्नात्वाकरणं ० नक्षत्रोपदेशः १९ निमन्त्रणविधिः १५ मत्ता-
भोज्यहणान् ०२५ जानीपदेशकथा च ।

अथ कस्मिंश्चिद् विश्रामवारे तेन भोजनायं कस्यचिन्मुख- १
फरीशिनो गृहं प्रविष्टे ते तमवेक्ष्यतिष्ठन् । पश्य च नर एक २
उद्दोदरी तस्य समुखमविद्यत । यीशुस्तदा प्रतिभाषमाणो व्यव- ३

- स्थावेत्तुन् फरीशिनश्चाह, विश्रामवारे रोगप्रतीकारः किं विधेयः ?
 ४ अनेन ते मौनीभूताः । स तु तं नरं स्पृशन् निरामयं कृत्वा
 ५ विसर्ज्य, ततः परं प्रतिभाषमाणस्तानवादीन्, युष्माकं मध्ये कः
 कूपे पतितं खगर्द्धभं खगां वा तत्क्षणं विश्रामवारे नोद्धरति ?
 ६ अस्य वचनस्य प्रत्युत्तरं कर्तुं तैर्नाशक्यत ।
 ७ ततः परं स निमन्त्रितेभ्यो जनेभ्यो दृष्टान्तकथामकथयत्,
 ८ यतस्ते कथं श्रेष्ठस्थानानि वरयन्ति तत् तेनालक्ष्यत । स तानुवाच,
 केनचिद् विवाहोत्सवार्थं तव निमन्त्रणे कृते मैव श्रेष्ठस्थान उपविश,
 ९ किंस्वित् त्वत्तो वज्रमतः कश्चित् तेन निमन्त्रितः, तथा सति तव
 तस्य च निमन्त्रयितोपागम्य त्वां वक्ष्यति, अमुस्मै स्थानं देहीति,
 १० त्वञ्च तदा लज्जितोऽन्यस्थानमाश्रयितुं प्रवर्त्तियसे । प्रत्युत कृते
 तव निमन्त्रणे गत्वान्यस्थान उपविश, यथा त्वन्निमन्त्रयितागमन-
 काले त्वां वदेत् बन्धो त्वमुच्चतरं स्थानं गन्तुमर्हसि । तदा हि
 ११ सहभोजिनां समत्वं तव गौरवं जनिष्यते । यतो यः कश्चिदात्मा-
 नमुच्चीकरोति स नीचीकारिष्यते, यश्चात्मानं नीचीकरोति स
 उच्चीकारिष्यते ।
 १२ अथ यस्तं निमन्त्रितवान्, तस्मै स कथयामास, त्वं यदा
 पूर्वाल्लिकमपराह्लिकं वा भोज्यं करोषि, तदा स्वबन्धून् स्वभ्रातृन्
 वा स्वकुटुम्बिनो वा स्वसमीपवासिनो धनिनो वा मा निमन्त्रय,
 किंस्वित् तैरपि तव निमन्त्रणे कृते तव प्रतिदानं भविष्यति ।
 १३ प्रत्युत यदा महाभोज्यं करोषि, तदा दरिद्रान्, हीनाङ्गान्,
 १४ खञ्जान्, अन्धान् निमन्त्रय, तर्हि धन्यो भविष्यसि, यतस्तुभ्यं
 प्रतिदानस्योपायस्तेषां नास्ति, धार्मिकाणां पुनस्त्यागे तु तुभ्यं
 प्रतिदानं विधायिष्यते ।

कथा एताः अत्रा सहभोजिनामेकस्मिन्ब्रवीत्, धन्यः स य ईश्वरस्य १५
 राज्ये भक्ष्यभागी भविष्यति । स तु तमुवाच, कश्चिन्ननुव्योऽप- १६
 राक्षिकं महाभोज्यं चक्रे वह्नन् निमन्त्रयामास च । भोज्यस्य दण्डे १७
 च स्वदासं प्रहित्य तानवादीत्, आयात, यतः सर्वमेवेदानीं
 सज्जीभूतं । ते सर्वे त्वेकमत्यानुज्ञां याचितुं प्रवृत्तिरे । प्रथम- १८
 स्तमुवाच, चेन्न क्रीतं मया तद्दर्शनार्थमवश्यं वहिर्गन्तव्यं । त्वां प्रार्थये,
 मामनुज्ञातं मन्यस्व । द्वितीय आह, गेयुग्मानि पञ्च क्रीतानि १९
 मया, तानि परीक्षितुं गच्छामि, त्वां प्रार्थये, मामनुज्ञातं मन्यस्व ।
 अपर एको जगाद, दारा उदूढा मया, ततो गन्तुं न शक्यते । २०
 ततः परं स दास उपस्थाय स्वप्रभवे तत् सर्वं निवेदयामास । २१
 गृहस्वामी तदा क्रुद्धा स्वदासमाह, सत्वरं नगरस्य चवराणि रथांस्य
 गत्वा दरिद्रान्, हीनाङ्गान्, खञ्जान्, अन्धांश्च समानय । ततः २२
 परं तेन दासेनोक्तं, प्रभो, भवता यथादिष्टं तथैवाकारि, स्थान-
 निवेदानीमपि शिष्यते । प्रभुस्तदा दासमाह, त्वं ब्रह्मराजमार्गान् २३
 तरुतलानि च गत्वा तथाग्रहं विधाय जनान् समानय यथा मम
 गृहं परिपूर्येत । यतोऽहं युष्मान् ब्रवीमि, नराणां तेषां निम- २४
 न्कितानां कोऽपि मम भोज्यं नास्वादियति ।

• अथ महत्सु जननिर्वहेषु तेन सार्द्धं ब्रजत्सु स प्रत्यावृत्त्य तान् २५
 जगाद, यो मदन्तिकमायाति स यदि स्वपितरं स्वमातरञ्च प्रति २६
 भार्यां सन्तानान् भ्रातृन् भगिनीञ्च प्रत्यपि च स्वप्राणान् प्रति न
 विरज्यते तर्हि मम शिष्यो भवितुं न शक्नोति । यः कश्चिच्च स्वकुशं २७
 वहन् मां नानुगच्छति स मम शिष्यो भवितुं न शक्नोति । यतः २८
 उच्चगृहं निर्मातुमिच्छु र्युष्माकं को न प्रथममुपविश्य यथै गणयन्
 कार्यसिद्धेरुपायस्तस्यास्ति न वेति विचारयति ? नोचेत् स्थापिते २९

गृहमूले यदि समाप्तिस्तस्याशङ्का जायते, तर्हि ये तद् द्रक्ष्यन्ति
 १० ते सर्वे तमुपहसितुं प्रयत्ना वदिष्यन्ति, नरोऽसौ गृहनिर्माणमा-
 ११ रेभे समापयितुन्तु न शक्नोति । अथवापरेण राज्ञा सार्द्धं
 सम्पातार्थं युद्धयात्रां चिकीर्षुः को राजा न प्रथममुपविश्य मन्त्र-
 यते, विंशतिमहस्रै र्वृतो यो मदिरुद्धमायाति, तं किं दशमहस्रै
 १२ र्वृतोऽहं प्रतिरोद्धुं शक्यामीति । यद्यशक्यं प्रतिभाति, तर्हि याव-
 दन्यतरो दूरे स्थितस्तावत् स दौत्यं प्रहित्य सन्धेः सम्भवं प्रार्थयिष्यते ।
 १३ तथैव युष्माकं यः कश्चित् सर्वस्वाय जलाञ्जलिं न ददाति स मम
 १४ शिष्यो भवितुं न शक्नोति । लवणं हि भद्रं, लवणन्तु यदि विस्वादं
 १५ जायते, तर्हि तत् केनोपायेन स्वादयुक्तं कारिष्यते ? ततः प्रभृति
 तत्र मृत्तिकायां नालवालराशौ वा युज्यते, वहिरेव निक्षिप्यते ।
 गृणेतु यस्य श्रातुं श्रात्रे स्तः ॥ १४ ॥

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ हारितमेव हारितरूप्ययो दृष्टान्तः ११ अपययिपुत्रस्य दृष्टान्तश्च ।

- १ अथ शुल्कादायिषु पापिषु च सर्वेषु तस्य वाक्यानि श्रातुं
- २ तदन्तिकमागच्छतु फरीशिनः शास्त्राध्यापकाश्चासक्तुष्यावदन्, पापि-
- ३ नोऽनुगृह्णात्यसौ तैः सार्द्धमश्राति च । स तु तेभ्यो दृष्टान्तकथा-
- ४ मिमां कथयामास, युष्माकं को नरः शतमेघाणां स्वामी ? तेषा-
- मेकस्मिन् हारिते स किं नैकोनशतं प्रान्तरे परित्यज्य तमेकं हारितं
- ५ यावन्न श्राप्नोति तावदनुसरति ? आप्य च, स हृष्टस्तं स्कन्धदेशमा-
- ६ रोपयति गृहमागत्य च बन्धून् समीपवासिनश्चाह्वय वदति, मया
- ७ सार्द्धमभिनन्दत, यतो मम हारितो मेघो मया पुनर्लभ्यः । युष्मानहं
- ८ ब्रवीमि, अथैव पापिन्येकस्मिन् मनः परावर्त्तयति स्वर्गं प्राप्नोति ।

भविष्यति । न भविष्यति तादृश एकोनशतधार्मिकेष्वपि येषां
मनःपरावर्त्तनमप्रयोज्यम् ।

यस्या दशमुद्राफलाः सन्ति तादृशी वा का योषिद् एकस्मिन् ८
मुद्रापादे हारिते न दीपिकां प्रज्वालयति यावच्च तं न प्राप्नोति
तावद् गृहं परिमार्जन्ती सयन्नं गवेषयति ? तस्मिन्नामादिते च ९
सा सखीः प्रतिवेशिनीश्च समाह्वये वदति, मया सार्द्धमानन्दत,
यतः स हारितो मुद्रापादो मया पुनर्लभः । युष्मानहं ब्रवीमि, १०
तथैवैकस्मिन् पापिनि मनः परावर्त्तयतीश्वरस्य दूतानां समक्षमा-
नन्दः सम्भवति ।

स पुनः कथयामास, नरस्य कस्यचिद् द्वौ पुत्रावास्तां । ११
तयोः कनिष्ठः पितरमाह, पितः, देहि मङ्गं रिक्त्यस्य तमंगं यो १२
मया प्राप्तव्यः । ततः स तयोः कृते रिक्त्यं विवभाज । अनधिक- १३
दिवसेभ्यः परं स कनिष्ठः सर्वं सङ्गृह्य दूरदेशं प्रतस्थे तत्र च लाभयेन
जीवनं यापयन् स्ववित्तं प्राकारीत् । व्ययिते तु तेन सर्वस्वे १४
तस्मिन् देशे घोरतरं दुर्भिक्षं सञ्जातं, स च कष्टभागी भवितुमा-
रेभ्यः । तदा स गत्वा तत्प्रदेशस्ये कस्मिंश्चित् पौरे ससज्जे, स च १५
तं शूकरचारणार्थं खयामान्तीयक्षेत्राणि प्रेषयामास । तत्र स १६
शूकराणां भोज्यैर्वन्यमाषकैर्षैरुदरं परिपूरयितुमवाञ्छत्, कोऽपि
तु तस्मै नाददात् । ततः परं स चेतनां लब्ध्वा वभाषे, मत्पितुः १७
कति वेतनजीविनः पूरयितव्यता भवन्ति, अहन्वच क्षुधया नश्यामि ।
अहमुत्थाय मत्पितरमभिययास्यामि, तच्च वदिष्यामि, पितः, स्वर्गस्य १८
विरुद्धं भवतः समूलञ्च पापं कृतं मया, भवतः पुत्र इति नाम १९
मयि पुन न युज्यते, भवान् मां स्ववेतनजीविनामेवेन समानं
करोतु । अनन्तरं स उत्थाय स्वपितरमभिजंगाम । तन्तु दूरे २०

- स्थितमेव पिता लक्षयामामानकम्प्य च धावित्वा तस्य कण्ठं धृत्वा
 १९ पुत्रम् । पुत्रस्तदा तमवादीत्, पितः, स्वर्गस्य विरुद्धं भवतः सम-
 क्षप्तं पापं कृतं मया, भवतः पुत्र इति नाम क्षयि पुनर्न युज्यते ।
 २० तस्य पिता तु स्वदामानाह, सत्वरं सर्वोत्तमं प्रावारं वहिरानीयेमं
 परिधापयत, अस्य हस्ते चाङ्गुरीयकं, चरणयोश्चोपानहावर्पयत,
 २१ अस्मत्पोषितं गोवत्समानीय मारयत च, अस्माभिर्भुज्यतां हर्षः
 २२ सेवताञ्च, यतो ममायं पुत्रो मृत आसीत् पुनर्जीवितश्चाभूत्,
 हारित आसीत् पुनर्लब्धश्चाभूत् । ततस्ते हर्षं सेवितुमारेभिरे ।
 २५ तस्य ज्येष्ठः पुत्रस्तु तदा चेन्न आसीत् । आगमनकाले स यदा
 २६ गृहान्तिकमुपातिष्ठत्, तदा वाद्यनृत्यानां शब्दमश्रोषीत् । ततः स
 २७ दासानामेकं समीपमाहूय पप्रच्छ, किमर्थमेतत् ? स तमवादीत्,
 भवतो भ्रातागृतः, भवतः पिता च तं स्वस्य लब्ध्वांस्तद्धेतोः पोषितं
 २८ गोवत्सं मारयामास । ततः स कुपित्वा प्रवेष्टुमनङ्गीचक्रे । तस्य
 २९ पिता तदा वहिरागत्य तं प्रासादयत् । स तु प्रतिभाषमाणः पित-
 रमाह, पश्यैतावतो वत्सरानहं त्वं परिचरामि, कदापि तवाज्ञां न
 लङ्घामि स्म, मद्यं हि त्वं कदापि मित्रैः सार्द्धं हर्षसेवनार्थं कृणु-
 ३० श्रावकं नाददाः । यस्तु वेश्याभिः सार्द्धं तव जीविकां गृह्णति त्वं
 ३१ तस्मिन् पुत्रेऽमुन्निन्नागतवत्येव तदर्थं पोषितं गोवत्समारयः । स
 तु तमब्रवीत्, वत्स, त्वं सततं मया सार्द्धं वर्त्तसे, मम च दृष्टदक्षि
 ३२ तत् सर्वं तव । प्रत्युत हर्षसेवनमाह्लादनश्चास्मासु युज्यते स्म, यत-
 स्त्वं भ्रातासौ मृत आसीत् पुनर्जीवितश्चाभूत्, हारित आसीत्
 पुनर्लब्धश्चाभूत् ॥ १५ ॥

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ अपत्यगिग्टसकायौषीश्टयान्तः १० विश्वास्त्यत्वावशकत्वं १४ करौशिनः प्रति
तर्जनं भनिदरिद्रयो ह्येष्टान्त्य ।

अथ स स्वशिष्येभ्योऽपि कथयामास, नरस्य कस्यचिद् धनिनो १
धनाध्यक्ष आसीत्, स तस्य वित्तानि प्रकिरतीति तत्समीपं पर्युदितः ।
ततः स तमाङ्गय जगाद, किमेतद् यच्छूयते मया त्वामधि ? त्वं २
स्वधनाध्यक्षत्वस्य गणनां देहि, यत इतः प्रभृति त्वं धनाध्यक्षः
स्यातुं न शक्त्यसि । स धनाध्यक्षस्तदा स्वान्तरेऽचिन्तयत्, किं ३
करवाणि ? यतः मम स्वामी धनाध्यक्षत्वपदं मत्तोऽपहरति । खलितुं
मम बलं नास्ति, भित्तितुं लज्जे । किं कर्त्तव्यं तन्मया बुद्धं, जना ४
यथाध्यक्षत्वाच्चरावितं मां स्वगृहेषु गृहीयुः । ततः स स्वप्रभोरे- ५
कैकमधमर्माङ्गय प्रथमं पप्रच्छ, त्वं मम स्वामिनः कति धार-
यसि ? स जगाद, तैलस्य शतं कुट्टः । ततः स तमादिशत्, तव ६
पत्रमादायोपविश्य च त्वणं पञ्चाशतं लिख । ततः परं सोऽन्यमेकं ७
पप्रच्छ, त्वञ्च कति धारयसि ? सोऽब्रवीत्, गोधूमानां शतं द्रोणान् ।
स तमादिशत्, तव पत्रमादायाशीतिं लिख । अनन्तरं स्वामी ८
तमयाथार्थिकं धनाध्यक्षं सुबुद्ध्याचारिणं मत्वा प्रशङ्गसं, यतो दीप्तिः
सन्नानेभ्य एतद्युगस्य सन्तानाः स्वजातिमुद्दिश्य बुद्धिमत्तराः । अह- ९
मपि युष्मान् ब्रवीमि, यूयमयथार्थेन धनेन मित्रलाभं साधयत,
तया कर्ते यदा हीनत्वा भविष्यथ, तदा मित्रैरनन्तेष्वावासेषु
याहीष्यध्वे । • • • • •

यो लघिष्ठे विश्वस्तः स प्रभूतेऽपि विश्वस्तः । यस्तु लघिष्ठे- १०
ऽयाथार्थिकः स प्रभूतेऽप्यथाथार्थिकः । अतो यूयमयथार्थे धने ११
चेद्विश्वस्ता जाताः कस्तर्हि विश्वस्य युष्मासु परमार्थं निरूपयति ?

१२ परकीये च चेन्न विश्वस्ता जाताः कस्तर्हि युष्मादीयं युष्माभ्यं दास्यति ?

१३ द्वयोः स्वामिनो दास्यं कर्तुं केनापि दासेन न शक्यं । यतः स एकतरं द्विषन्नन्यतरस्मिन् प्रेक्ष्यते, न चेदेकतरस्मिन्नामज्जमानो-
न्यतरमवमंस्यते । ईश्वरस्य धनस्य चोभयो दास्यं कर्तुं युष्माभि न शक्यते ।

१४ धनलोभिनः फरीशिनोऽपि सर्वाण्येतान्यगृण्वन् तमुपाहमन्श्च,
स तु तानवादीत्, यूयमेव मनुष्याणां समत्वं स्नान् धार्मिकीकुसुह्य,

१५ ईश्वरस्य युष्माकं चित्तानि जानाति । यतो मनुष्येषु यदुच्चमीश्वरस्य

१६ चत्तं तज्जघन्यं । व्यवस्था भाववादिनश्च योहनपर्यन्ताः । तं
कालमारभ्येश्वरराज्यस्य सुसंवादो धोष्यते, नराश्च प्रत्येकं व्यग्रत्वेन

१७ तं प्रविशन्ति । व्यवस्थाया एकस्य विन्दोरपायाद् द्यावापृथि-

१८ धोरपायः सुसाध्यः । यः कश्चित् स्वभार्यां त्यक्त्वात्यामुदहति स
व्यभिचारं करोति, यस्य कश्चित् स्वामित्यकां स्तियमुदहति स
व्यभिचारं करोति ।

१९ धनाढ्यः कश्चिन्नर आसीत्, स कृष्णलोहितानि सूक्ष्माणि च

२० वसनानि पर्यधत्त प्रत्यहञ्च सप्रतापं सुखभागमसेवत । अपि च
लासाराभिध एको दरिद्र आसीत्, स तस्य गोपुरान्तिकं शयानो

२१ व्रणयुक्तश्च तस्य धनिनो भोज्यमश्वाद् भ्रंशन्तीभि र्भक्ष्यफेलीमि-
स्त्रप्तुमैच्छत् । प्रत्युत शयानोऽप्यागत्य तस्य व्रणानि पर्यलिहन् ।

२२ ततः परं स दरिद्रो ममार स्वर्गदूतैश्चोद्दामानोऽनाहमस्य क्रोडं

२३ निन्ये । स धनवानपि मजार शवाणारे त्रिदधे च । पाताले तृड्डं
निरीक्ष्य यन्त्रणास्थाने विद्यमानो दूरादब्राह्मणं तत्क्रोडसं लासा-

२४ रञ्च ददर्श । ततः स प्रोक्षेराह, भो पितरब्राह्मणं, मामनुकम्पतां
लासारञ्च प्रहिणोतु स यथाऋत्या अग्रभागं तोये मज्जयित्वा मुम

जिह्वां शीतलीकुर्यात्, यतोऽत्राग्निशिखायां यातनां सहे । अत्रा- २५
 हामस्त्वब्रवीत्, वत्स, स्मर यत् त्वं स्वजीवने तव सुखमभजः, लासा-
 रश्च तथैव दुःखमभजत् । इदानीन्तु तस्यात्र सान्त्वना तव च यातना
 जायते । सर्वमेतदपहाय तस्माकं युष्माकञ्चान्तरालं दृष्ट्वून्यस्यत्नं २६
 तथा दृढीकृतं, यथास्मात्, स्थानाद् युष्मदन्तिकं जिगमिषवस्तरितुं
 न शक्नुयुः, नामुष्मात् स्थानादागन्तुकामा वास्मदन्तिकं तरेयुः ।
 स तदा जगाद्, भवन्तं प्रार्थये, पितः, भवांस्तं मत्पितृगृहं प्रहि- २७
 णोतु, यतो मम पञ्च भ्रातरः सन्ति, तेऽपि यथेदं यातनास्थानं २८
 नागच्छेयुस्तथा स तेभ्यो दृढं सात्त्वं ददातु । अब्राहामस्तमाह, २९
 मोशिर् भाववादिनश्च तेषां (शिखकाः) सन्ति, तेषां वचांसि तैः
 श्रूयन्तां । स उवाच, न तथा, पितरब्राह्म । प्रत्युत मृतानां ३०
 समीपतो यदि कश्चित् तेषां समीपं गच्छेत्, तर्हि ते मनांसि
 परावर्त्तयिष्यन्ति । स तु तमवादीत्, ते यदि मोशिर् भाववादिनाश्च ३१
 वचांसि न शृण्वन्ति, तर्हि मृतानां मध्यादुत्थितेऽपि कस्मिंश्चिन्न
 प्रत्येयन्ति ॥ १६ ॥

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ विघ्नस्थानुत्पादनायोपदेशः ७ प्रभुदासयोराचारविधिः ११ दशकुष्ठिनां स्वास्थ्य-
 करणं २० ईश्वरराजस्य कथा २९ स्त्रीष्टागमनकथा च ।

अथ स स्वशिष्यानब्रवीत्, स्वस्वनहेतवो यन्न भविष्यन्ति तद्- १
 सभवं, ते तु येनायान्ति स सन्तुपपात्रं । तत्कण्ठे दृष्ट्वोषणी- २
 बन्धनं समुद्रे च तस्य निक्षेपणं श्रेयः, न चैतेषां क्षुद्राणामेकस्य
 स्वासनं । युयमात्मार्थं सावधानांस्तिष्ठत । तव भ्राता यदि त्वदि- ३
 दृष्टं पापं करोति, तर्हि तं भस्मेय, यदि त्वनुत्पद्यते तर्हि तस्य

- ४ लमस्व । एकस्मिन् दिने सप्तकत्वस्वद्विरुद्धं पापं कृत्वा यदि स एकस्मिन् दिने सप्तकत्वस्वां प्रति परावृत्य वदति, अनुतप्य इति,
 ५ तर्हि तस्य लमिष्यसे । प्रेरितास्तदा प्रभुमूः, अस्माकं विश्वासं
 ६ कर्तुंयतु । प्रभुस्तु तान् जगाद, मति विश्वासे युष्माकं सर्वपवीजमिते
 यूयं चेदेनमुडुम्बरवृक्षं वदथ, त्वमुन्मूलितो भूत्वा समुद्रे रोपितो
 भवेति, तर्हि स युष्माकमाज्ञां ग्रहीष्यति ।
 ७ युष्माकं कस्यचिद्गलधरः पशुचारको वा दासो यदा चेन्नाद्
 गृहं प्रविशति, तदा स किं तं वदिष्यति, इदानीमेवोपागम्य भोज-
 ८ नार्थमुपविशेति । स तं किं नेदं वदिष्यति, ममापराह्लिकाहारार्थं
 सर्वं सज्जीकुरु, यावच्चाहमश्रामि पिबामि च तावद् बद्धकटिः
 ९ स्थितो मां परिचर, ततः परं त्वमप्यग्निष्यमि पास्यमि चेति । स
 दास आदिष्टानि कर्माणि कृतवानितिहेतोः स किं तं प्रति
 १० कृतज्ञतां स्वीकरोष्यति ? मन्येऽहं न तथा । तथैव यूयमपि यद्य-
 दादिष्टास्तत्समापनात् परं ब्रूत, अनुपयोगिनो दासा वयं, अस्माभि
 र्यद्यद् ऋणशोध इव कर्तव्यमामीत् तदेवाकारि ।
 ११ अथ स यदा यिरूशालेममगच्छत् तदा शमरियागालीलियो
 १२ मध्येनागच्छत् । प्रविष्टे च तेन कस्मिंश्चिद् ग्रामे कुष्ठिनो दश
 १३ नरास्तस्य सम्मुखीबभूवुः, ते दूरे तिष्ठन्तः प्रोचैरवदन्, योशो नाथ,
 १४ अस्माननुकम्पतां । तद् दृष्ट्वा स तानब्रवीत्, यूयं गत्वा याजकेभ्यः
 १५ स्नानं दर्शयत । ततस्तेषां यात्राकाले ते गृहीतवन्तः । तेषामेक-
 १६ स्तदात्मानं प्राप्तारोग्यं दृष्ट्वा चरणेष्वश्वरं स्तवन् प्रत्याववृत्ते तस्य
 चरणयोरधोमुखं प्रणिपत्य च तं प्रति कृतज्ञतामङ्गीचकार । स नरः
 १७ शमरियः । यीशुस्तदा प्रतिभाषमाणो जगाद, किं न दश ते
 १८ गृहीताः ? ते नव तर्हि कुत्र ? ईश्वरं स्तुतुं प्रत्यावृत्ता अस्माद्

विजातीयादन्ये केऽपि किं न लक्षिताः ? ततः परं स तमुवाच, १८
उत्थाय याहि, तव विश्वामस्त्वां तारयामास ।

अथेश्वरस्य राज्यं कदायातीति फरीशिभिः पृष्टः स प्रतिभाष- १०
माणस्तानवादीत्, नायातीश्वरस्य राज्यं प्रत्यक्षतया सहितं, जनस्य
न वदिष्यन्ति, पश्याचेति, पश्यामुचेति वा । यतः पश्यत, ईश्वरस्य २१
राज्यं युष्मदन्तःस्थम् ।

अथ स स्वशिष्यानुवाच, आयाति स कालो यदा यूयं मनुष्य- २२
पुत्रस्य दिनानामेकं दिदृक्षिष्यथ न तु द्रक्ष्यथ । जनाश्च युष्मान् २३
वदिष्यन्ति, पश्याचेति, पश्यामुचेति वा । मैवापगच्छत, मैवानुधौवत
वा । यतः प्रकाशमाना विद्युद् यथाकाशस्याधोदेशमारभ्याकाशस्या- २४
धोदेशं यावद् विराजते, तथैव मनुष्यपुत्रोऽपि स्वदिवसे प्रतिभा-
स्यति । अपि तु प्रथमं तेन बद्ध दुःखं भोक्तव्यम्, एतत्कालिकै २५
र्मनुष्यैश्च तस्य निराकरणमवगच्छावि । अपि च नोहस्य काले यथा २६
सम्भूतं, तथैव मनुष्यपुत्रस्य कालेऽपि सम्भविष्यति । पोते नोहस्य २७
प्रवेशदिनं यावन्मनुष्या आश्रन्नपिवन्नदवहन्नुदौहन्त च, तदा तु
वन्योपस्थाय सर्वान् नाशयामास । तथैव लोटस्य कालेऽपि सम्भूतं । २८
मनुष्या आश्रन्नपिवन्नक्रीणन् यक्रीणन्नरोपयन् गृहनिर्माणमकुर्वन् ।
यस्मिन् दिने तु लोटः सदेमान्निर्ययौ, तस्मिन्नाकाशाद् वर्षन्तौ २९
वह्निगन्धकौ सर्वान् नाशयामासतुः । मनुष्यपुत्रो यस्मिन् दिने ३०
प्रकाशिष्यते, तस्मिन्तथैव भविष्यति । तस्मिन् दिने यो गृहपृष्ठे ३१
विद्यते तस्य द्रष्टेऽपि गृहमध्ये स्थितेषु भावरोहतु स तान्यादातुं ।
तथैव यः क्षेत्रे विद्यते स मा परावर्त्ततां । लोटस्य भर्त्ता स्मरत । ३२
यः कश्चित् स्वप्राणान् रक्षितुं यतिष्यते, स तान् हारयिष्यति, यश्च ३३
गृहान् हारयिष्यति स तान् जीवयिष्यति । युष्मानहं ब्रवीमि, तस्यां ३४

राचावेकस्यां खट्वार्यां शयानयो र्दयो नरयोरेकतरो याहीयते-
 १५ ऽन्यतरः परित्यज्यते । योषितो र्दयोरेकत्र पेषणीनियुक्तयोरेकतरा
 १६ याहीयतेऽन्यतरा परित्यज्यते । नरयो र्दयोः क्षेत्रे स्थितयोरेक-
 १७ तरो याहीयतेऽन्यतरः परित्यज्यते । तदा ते प्रतिभाषमाणस्तं
 पप्रच्छुः, कुत्र, प्रभो? स तानवादीत्, यत्र कुणपं तत्रैव गृध्राः
 समागमिष्यन्ति ॥ १७ ॥

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

विधवाया दृष्टान्तः ८ करौशिनं शलादायिनाश्च दृष्टान्तः १५ शिशूनां
 याज्ञवल्क्यं १८ कस्यचिदु युवधनवदधिपतेश्वरिणं २१ जौहमरक्य भविष्यद्वाक्यं
 २५ सन्धिसवे चक्षुर्दानश्च ।

१ अथ सर्वदा प्रार्थना कर्त्तव्या, मिहत्साहः परिहर्त्तव्य एतदधि
 २ स तेभ्यो दृष्टान्तकथामपि कथयन् बभाषे, कस्मिंश्चिन्नगरे प्राङ्नि-
 वाकं एक आसीत्, स ईश्वरान्नाविभेत्, मनुष्यमपि नामानयत् ।
 ३ तस्मिन्नेव नगरे विधवा काचिदासीत्, सा तस्य समीपमुपस्थाप्य
 ४ तमवदत्, अन्यायं प्रतीकृत्य मत्प्रतिपत्तान्तामुद्धर । अत्र स दीर्घ-
 कालमसम्मतोऽतिष्ठत् । ततः परन्तु मनस्ववदत्, यद्यपीश्वरान्
 ५ विभेमि मनुष्यमपि न मानयामि, तद्यापीयं विधवा मां क्लिन्ना-
 तीतिहेतोरन्यायं प्रतीकृत्येमामुद्धरिष्यामि नोचेदियं चरममागत्य
 ६ मुञ्चाघातेन मां कलङ्कयिष्यति । प्रभुः पुन बभाषे, तेनायाथा-
 ७ र्थिनेन प्राङ्निवाकेन यदुच्यते तद् युष्माभिः श्रूयतां । ईश्वरेण
 तर्हि किं नोद्धारिष्यन्तेऽन्यायं प्रतीकृत्य तस्यात्मवरितनरा ये दिवा-
 राचं तमुद्दिश्य क्रोशन्ति? स किमुदासीनत्वात् तान् प्रति सहन-
 ८ शीलः? युष्मानहं ब्रवीमि, स उत्तरमन्यायं प्रतीकृत्य तानुद्धरिष्यति ।
 प्रत्युत मनुष्यपुत्र आगमनकाले किं मेदिन्यां विश्वासमवाप्स्यति?

अथ धार्मिका वंचयित्वात्मनिष्ठा येऽपरान् तुच्छीकुर्वन्ति, ८
 तादृशान् कांश्चिन्मनुष्यानुद्दिश्य स दृष्टान्तकथामिमां कथयामास,
 नरो द्वौ प्रार्थयितुं शर्माधाम जग्मतुः । तयोरेकतरः फरीशी, अन्य- १०
 तरः शुल्कादायी । फरीशी स्थित्वा स्वर्गतमित्यं प्रार्थयत, भो ईश्वर, ११
 त्वां स्तौमि, यतो नास्म्यहं सदृशोऽन्यैर्मनुष्यैः परस्वापहारकैरन्या-
 चाचारिभिर्व्यभिचारिभ्यश्च नापि वा सदृशोऽनेन शुल्कादायिना ।
 प्रतिमप्ताहमहं द्विकृत्व उपवसामि मदीयसर्वायस्य दशमांशमुपहरामि १२
 च । स शुल्कादायी तु दूरे तिष्ठन् स्वर्गं प्रत्यूङ्गं निरीक्षितुमपि १३
 नैच्छत् अपि तु वचःस्थलमाहृत्य व्याहरत, भो ईश्वर, प्रसीद मे
 पापिनः । युष्मानहं ब्रवीमि, अमुमपहाद्यैषो धार्मिकीकृतः स्वगृहमव- १४
 ततार । यतो यः कश्चिद्गुणान्मुचीकरोति स नीचीकारिष्यते,
 यस्त्वात्मानं नीचीकरोति स उचीकारिष्यते । . .

अथ शिशवोऽपि तस्यान्तिकमानिन्यिरे यत् तेन स्पृश्येरन् । १५
 तद् दृष्ट्वा शिष्यास्तानभर्त्सयन् । यीशुस्त तान् समीपमाह्वय बभाषे, १६
 मत्समीपमागमिष्यतः । शिशून्नुमन्यध्वं मा वारयत, यत ईश्वरस्य
 राज्यमीदृशानामेव । युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, यः कश्चिन्न शिशुरि- १७
 वेश्वरस्य राज्यं गृह्णाति स तु च नैव प्रवेक्ष्यति । .

• अथ कश्चिदध्यत्तस्तं पप्रच्छ, भो सद्गुरो, किं कृत्वाहमनन्तजी- १८
 वनस्थाधिकारी भविष्यामि ? यीशुस्त तमब्रवीत्, किमर्थं मां १९
 सन्तं वदसि ? सत् कोऽप्यन्यो नास्ति, केवल ईश्वरः । त्वमाज्ञा २०
 जानासि, व्यभिचारं मा कुरु, नरहत्यां मा कुरु, चौर्यं मा कुरु,
 मृषासाक्ष्यं मा देहि, स्वपितरं स्वमातरञ्च सम्मान्यस्व । स जगाद, २१
 पालितं मया सर्वमेतदावाक्यात् । तच्छ्रुत्वा यीशुस्तमब्रवीत्, २२
 अधुनापि तवासम्पूर्णं किञ्चिदस्ति । सर्वं तव यद्यदस्ति देहि विकीय

दरिद्रेभ्यः, तथा कृते स्वर्गे तव धनं स्यात्यति, ततः परमागच्छ
 २१ मामनुव्रज । एतच्छ्रुत्वा स शोकार्त्तो बभूव, यतः सोऽतीव धनवा-
 २२ नासीत् । यीशुस्तु तं शोकार्त्तमृतं दृष्ट्वा, बभाषे, वित्तानां
 २३ स्वामिनः कीदृगायासेनेश्वरस्य राज्यं प्रवेक्ष्यन्ति । सुसाध्यं हि
 २४ धनवत ईश्वरराज्यप्रवेशात् सूचीच्छिद्रेणोद्गमनं । श्रोतारस्तदा
 २५ जगदः, कस्तर्हि तरितुं शक्नोति? सोऽब्रवीत्, मनुष्याणां यद्यदसाध्यं
 २६ तदीश्वरस्य साध्यं । पितृस्तदा व्याजहार, पश्यतु, वयं सर्वं त्यक्त्वा
 २७ भवन्तमनुव्रजितवन्तः । स तान् जगाद, युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि,
 ईश्वरराज्यस्य कृते गृहं जनकौ वा भ्रातृन् वा जायां वा सन्तानान्
 २८ वा त्यक्त्वा य इहकाले तद्वज्रगुणम् आगामियुगे चानन्तं जीवनं
 न लप्स्यते तादृशः कोऽपि नास्ति ।

२९ अथ स द्वादशप्रिथ्व्यान् खान्तिकमानीयाब्रवीत्, पश्यत वयं
 यिरूशालेमं गच्छामः, भाववादिभिश्च मनुष्यपुत्रमधि यद्यल्लिखितं
 ३० तत् सर्वं सेव्यति । यतः स परजातीयेभ्यः समर्पयिष्यत उपहा-
 ३१ सिष्यते न्यक्कारिष्यतेऽवनिष्ठीविष्यते च, ते च कक्षाभिराहत्य तं
 ३२ घातयिष्यन्ति, तृतीये दिने च स पुनरुत्थास्यतीति । तैस्त्वेतासां
 कथानां किमपि नाबोधि तद् वचनञ्च तेभ्यस्तिरोहितमासीत्,
 यद्यदकथ्यत च तत् ते नान्नायि ।

३३ अथ तस्मिन् यिरीहोः समीपम् उपस्थिते कश्चिदन्धो भिन्नमाणः
 ३४ पशुपार्श्वे उपविष्ट आसीत् । स सन्निध्या गच्छतो जननिवहस्य शब्दं
 ३५ श्रुत्वा पप्रच्छ; किं भूतमिति । जनस्तमूचुः, नामरतीयो यीशुरनेन
 ३६ मार्गेण गच्छति । ततः स क्रोशन् जगाद, भो दायूदस्य पुत्र यीशो,
 ३७ मामनुकम्पतां । अनेनाग्रगामिनस्तं तर्जयन्तोऽवादिषुः मौनी भव,
 स तु बहुश्लाधिकमुच्चैरवदत्, भो दायूदस्य पुत्र, मामनुकम्पतां ।

धीशुस्तदा स्थित्वा स्वसमीपं तस्यानयनमादिदेश । ततः परं ७०
तस्मिन्नुपागते स तं पप्रच्छ, तदर्थं मया कर्त्तव्यं किं वाञ्छसि ? ७१
स जगाद, प्रभो, दृक्शक्तिं यथा प्राप्नुया । ततो धीशुस्तमाह, ७२
दृक्शक्तिं गृहाण, तव विश्वासस्त्वां तारयामास । स तत्क्षणं दृक्शक्तिं ७३
लेभे, ईश्वरश्च प्रशंसस्तमनुजगाम । कृत्वा जननिवहस्य तद् दृष्ट्वे-
• श्वरं तुष्टुवे ॥ १८ ॥ •

१६ जनविंशोऽध्यायः ।

१ सक्केयनाम्नः शुक्लादायिनश्चरितं ११ कस्त्विह ते जनस्य तदास्य चास्थानं
१८ जौहस्य यिरुशालीमगमनं तत्परीयभाविदुःखे जौहस्य विलापः ७५ अन्य-
कथा च ।

ततः परं स यिरीजं प्रविश्य तन्मन्थेनागच्छत् । पश्य च सक्के- १
यनामा कश्चिन्नरस्तत्रासीत् । स मुख्यः शुक्लादायी धनी चासीत् । २
को धीशुस्तन्निश्चेतुमिच्छन् स तं द्रष्टुम् अयतत जनताकारणात् ३
नाशक्नोत्, यतः स ह्रस्वकाय आसीत् । ततः सोऽपि धावित्वा ४
तद्दिदृक्ष्योऽनुस्मरवृत्तमारुरोह, यतस्तत्रैव तेन गन्तव्यं । ततः परं ५
धीशुस्तत् स्थानं प्रार्थ्यार्द्धदृष्टिं कृत्वा तं निरीक्ष्य जगाद, सक्केय,
ब्रीघमवतर, यतस्तव गृहे मयाद्य वस्तव्यं । स तदा त्वरयावत् ६
स्ननन्दं तं जगाह । तद् दृष्ट्वा सर्वेऽसन्त्य प्राहुः, स रात्रिचाप- ७
नार्थं पापिष्ठनरस्य गृहं प्रविष्टः । सक्केयस्तु स्थित्वा प्रभुमब्रवीत्, पश्यतु ८
प्रभो; मदीयस्त्वं स्वस्वार्द्धमहं दरिद्रेभ्यो वितरामि, यदि च ऋषा-
दोषमारोप्य कश्चित् किमपि मया पदनं, तर्हि तच्चतुर्गुणं प्रत्यर्प-
यामि । धीशुस्तदा तमाह, अद्य ऋहेऽस्मिन् परिचापं वृत्ते, यतो- ९
ऽयमप्यब्राह्मणस्य सन्तनः । मनुष्यपुत्रो हि हारितमन्वेषितुं तार- १०
यितुश्चागतः ।

- ११ तेखेतच्छृणुतु स दृष्टान्तकथामपि कथयामास, यतः स
 थिरुशालेमस्य सन्निधावासीत् तैश्चात्समीयत यदीश्वरस्य राज्यं
 १२ सहसा प्रकाशयिते । अतः स व्याजहार, नरः कश्चित् कुलीनो
 १३ दूरदेशं प्रतस्थे, स स्वार्थं राजत्वं ग्रहीतुं प्रत्यायातुञ्चेष्टत् । स
 स्वदासान् दश समाहूय दश स्वर्णमुद्रास्तेषु समर्प्य च तान् जगाद,
 १४ ममागमनं यावद् व्यापारं कुरुतिति । तदीयपुरवासिनस्तु तमद्वि-
 पुस्तपश्चाच्च दौत्यं प्रहृत्य निवेदयामासुः, नरोऽसौ यदस्माकं
 १५ राजा भवेत् तस्माभिमतमस्माभिः । स तु यदा राजत्वं लब्ध्वा
 पुनरागमत् तदा केन व्यापारं कृत्वा किमुपार्जितं तज्जिज्ञासुः स
 १६ तेषां दासानामाह्वानमादिदेश येस्वर्यमर्पितवान् । ततः प्रथम-
 उपस्थाय जगाद, प्रभो, भवतो मुद्रयापरा दश मुद्रा उपार्जिताः ।
 १७ स तमाह, साधु, भद्र दास, त्वं चोधिष्ठे विश्वस्त आसीस्ततो
 १८ दशानां नगराणामधिपत्यविशिष्टो भव । अनन्तरं द्वितीय आगत्य
 १९ जगाद, प्रभो, भवतो मुद्रया पञ्च मुद्रा उपार्जिताः । स तमप्याह,
 २० त्वं पञ्चसु नगरेष्वधिकृतो भव । ततः परमन्य एक आगत्याब्रवीत्,
 २१ प्रभो, पश्यामि भवतो मुद्रा । खेदहरवस्ते निधाय सा मया
 रक्षिता भवतो भयात् । यतो भवान् कठोरो नरः, सन्न निहित-
 २२ वास्तदादत्ते, वीजान्यनुष्ठा च शस्यं कृन्तति । स तु तमवादीन्,
 तव मुखाद् यन्निःसृतं, रे दुष्ट दास, तेनैव तव विचारं करि-
 २३ ष्यामि । त्वयेदं भो अज्ञायि यदहं कठोरो नरः, न निधाय
 द्रव्यमाददे, वीजान्यनुष्ठा च शस्यं कृन्तामि । कथं तर्हि ममार्थस्त्वया
 न वणिजां हस्ते निक्षिप्तः ? तथा कृते ह्यमगमनकाले कुसीदेन
 २४ सार्द्धं न प्रत्यपत्ये । निकटे तिष्ठतो जनांश्च स उवाच, तां स्वर्ण-
 २५ मुद्रामस्मादपहृत्यामुषै दत्तं यस्य दश मुद्राः सन्ति । ते प्रोषुः,

प्रभो, सन्ति तस्य दशं मुद्राः । युष्मानहं ब्रवीमि, यस्य कस्यचिदास्ते २६
तस्मै दायिष्यते, यस्य तु नास्ते तस्य यदस्ति तदपि तस्मादप-
हारिष्यते । किन्त्वजनयताञ्च मत्समक्षं घातयत च मम तान् शत्रून् २७
ये खेषामुपरि मम राजत्वम् अस्वीकृतवन्तः ।

- सर्वमेतत् कथयित्वा स पुरस्ताद् व्रजन् यिरूशालेमं गन्तुं २८
• प्रवर्तते । यदा च स बैतफग्या बैथनियायाश्च निकटे जैतुनाख्यगिरेः २९
पार्श्वं उपातिष्ठत, तदा स्वशिष्याणां द्वौ प्रेषयन्नब्रवीत्, सम्मुखस्थममुं ३०
यामं गच्छतं, तत्र प्रविश्यैव तादृशमेकं बद्धं गर्दभवत्समासादयि-
ष्यथो यस्य पृष्ठे मनुष्यः कोऽपि कदापि नोपविष्टवान्, तं मुक्ता-
नयतं । यदि तु कश्चिद् वां पृच्छति, कुतो मुञ्चथ इति तर्हि ब्रूतं, ३१
अनेन प्रभोः प्रयोजनमस्तीति । ततस्तौ प्रेरितौ गत्वा तेन यत् ३२
कथितं वदनुरूपं प्रापतुः । तौ तु यदा तं गर्दभवत्सममुञ्चतां तदा ३३
तत्त्वामिन जचुः, कुतो गर्दभवत्सं मुञ्चथ ? तौ प्राहृतुः, अनेन ३४
प्रभोः प्रयोजनमस्ति । ततः परं तौ तं गर्दभवत्सं यीशोः समीपं ३५
निन्यतुस्तपृष्ठे च स्ववामांसि क्षिप्त्वा यीशुं तदुपर्युपवेशयामासतुः ।
तस्य यात्राकाले च जनाः स्ववस्त्राणि मार्गे तस्मिन् । ततः परं ३६
यदा स जैतुनपर्वतादवरोहणमार्गस्य सन्निधायुपातिष्ठत, तदा कृत्स्नः ३७
स्थितिविहः सानन्दं पूर्वदृष्टानां सर्वेषां प्रभावसिद्धकर्मणां कार-
णादीश्वरस्य स्तवं कीर्त्तयितुमारभ्य बभाषे, धन्यो राजासौ यः प्रभो ३८
नाम्नायति, स्वर्गे शान्तिरुर्द्धलोके च माहात्म्यकीर्त्तनं भूयात् ।
जनताया मध्यात् तदा क्वचित् फरीशिनस्तमवादिषुः, गुरोः, स्वशि- ३९
ष्यान् तर्जयतु । स तु प्रतिभाषमाणस्तान् जगाद, युष्मानहं ब्रवीमि, ४०
अमी यदि तूष्णींभवन्ति, प्रस्तरांस्तर्हि प्रकोक्ष्यन्ति ।

ततः परं स यदा निकटस्थोऽभूत् तदा पुरीं निरीक्ष्य तामुद्दिश्य ४१

४२ क्रन्दन्ब्रवीत्, यत् तव शान्तिजनकं कथं तन्न त्वयायुभूतं? अस्मिन्
त्वदीयदिवस एव कथं नानुभूतं? तत् त्वधुना तव दृष्टितः प्रच्छन्नं ।

४३ यत् उपस्थास्यन्ति त्वां तानि दिनानि येषु तव शत्रवस्त्वत्परितः

४४ प्रकारं रचयित्वा त्वां वेष्टयिष्यन्ति समन्ताद्भोक्ष्यन्ति च, त्वां
त्वदन्तःस्थान् तव शिशुंश्च भूमिमात् करिष्यन्ति, तन्मध्ये प्रस्तरस्यो-

परि प्रस्तरं नैकमपि शेषयिष्यन्ति च, यतो हेतोस्त्वदीयतत्त्वावलो-

४५ कनस्य समयस्त्वया नानुभूतः । अथ स धर्मधाम प्रविश्य तत्र

४६ क्रयविक्रयकारिणो वहिष्कर्तुं प्रवहते, तांश्चाब्रवीत्, लिखितमास्ते,

‘ गृहं यन्मामकीनं तद् भविता प्रार्थनागृहं ।

तत्तु युष्माभिरकारि दसूनां गङ्गरः ।

४७ ततः प्रभृति स प्रत्यहं धर्मधामन्युपादिशत् । मुख्ययाजकास्तु

४८ शास्त्राध्यापकाः प्रजानां प्रथमाश्च तं नाशयितुमयतन्त, तथापि किं
कर्त्तव्यं तन्निर्णेतुं नाशक्रुवन्, यतः सर्वजनस्तदुपदेशश्रवण आसक्त
आसीत् ॥ १८ ॥

२० विंशोऽध्यायः ।

१ प्रधानयाजकाध्यापकानां निवृत्तरकरणं ८ द्राक्षाक्षेपस्य दृष्टान्तः १८ राजकरी
याजकाध्यापकानां निवृत्तरकरणं २७ यमशानादुद्याने सद्गुणानां निवृत्तरक-
रणं ४१ स्वस्तिन्यध्यापकानां निवृत्तरकरणञ्च ।

१ तत्कालस्य कस्मिंश्चिद्विषये स यदा धर्मधाम्नि जनानशिक्षयत्

सुसंवादमज्ञापयच्च, तदा मुख्ययाजकाः शास्त्राध्यापकाः प्राचीनाश्च

२ तमुपस्थां जगदुः, अस्मान् वद, केनाधिकारिणं करोषि त्वं कर्मा-

३ ष्ठेतानि? केन वा तुभ्यं तमधिकारं दत्तवान्? यीशुस्तु प्रतिभा-

षमाणस्तान्वादीत्, युष्मानहमपि कथामेकां प्रवक्ष्यामि, मद्भिं तदुत्तरं

४ दत्त । योऽहं स्यावगाहनं किं स्वर्गात्पन्नमासीदुत मनुष्योत्पन्नं? ते

तदा मिथो विचारयन्तोऽवदन्, तत् स्वर्गोत्पन्नमित्युक्ते सोऽस्मान् ५
 प्रहसति, यूयं तर्हि तस्मिन् किमर्थं न विश्वसितवन्तः? तत्तु मनु- ६
 योत्पन्नमित्युक्ते सर्जनोऽस्मान् प्रस्तरैराहत्य मारयिष्यति, यतो
 घोहनो यद् भाववादी तत् सर्वैर्दृढं प्रतीयते । तत् ते प्रत्यवदन् ७
 तत् कुत उत्पन्नं तन्न जानीमः । यीशुरनेन तानवादीतु, नाहमपि ८
 युष्मान् ज्ञापयामि, करोम्यहं सर्वमेतत् केनाधिकारेण ।

ततः स. जनेभ्यो दृष्टान्तकथामिमां कथयितुं प्रवृत्ते, नरः ९
 कश्चिद् द्राक्षालता रोपयन् द्राक्षोद्यानं चकार, कृषकेषु करदायिषु
 तत् समर्प्य च दीर्घकालार्थं देशान्तरं जगाम । फलकाले च कृषका १०
 यद् द्राक्षोद्यानोत्पन्नफलानामंशं तस्मै दद्युस्तदर्थं स तेषां समीपं
 दासमेकं प्राहिणोत्, कृषकास्तु तं प्रहृत्य रिक्तहस्तं विमसृजुः । पुनः ११
 सोऽपरमेकं दासं प्राहिणोत्, ते तु तमपि प्रहृत्य न्यक्तृत्य च रिक्तहस्तं
 विमसृजुः । पुनः स तृतीयमेकं प्रेषयामास, ते तु तमप्यत्तराहत्य १२
 वहिर्निचिचिपुः । उद्यानस्य स्वामी तदा वभाषे, किं करवाणि? १३
 मम प्रियं पुत्रं प्रहेष्यामि, किंस्वित् तं दृष्ट्वा त आदरिष्यन्ते ।
 कृषकास्तु तं दृष्ट्वा परस्परं तर्कयन्तोऽवदन्, असावुत्तराधिकारी, १४
 समायात, हन्यतामसावस्माभिस्तेन रिक्तमस्माकं भविष्यति । ततः १५
 परं स तैर्द्राक्षोद्यानाद् वहिर्निचिप्रो हतश्च । तद्राक्षानस्य स्वामी
 तान् प्रति किं करिष्यति? स आगत्य तान् कृषकान् संहरिष्यति, १६
 द्राक्षोद्यानमन्येषु समर्पयिष्यति च । तच्छ्रुत्वा जना अवदन्, मैवं १७
 भवतु । स तु तान् अवलोक्य व्याजहार, किं नर्तते यस्मिन्निर्मास्ते,

गृहनिर्मादभिर्लोकै र्यः पाषाणो निराकृतः ।

स एव गृहकोणस्थः प्रसुष्यः प्रस्तरैराभवत् ॥

प्रस्तरे तस्मिन् यः कश्चित् पतिष्यति स खण्डं भग्नो भविष्यति, १८

१८ प्रसारश्च स यस्मिन् पतिय्यति तं सञ्चूर्णयिष्यति । मुख्ययाजकाः
शास्त्राध्यापकाश्च तस्मिन्नेव दण्डे तस्मिन् हस्तार्पणं कर्तुमयतन्त,
जनेभ्यस्त्रिभयुः, यतः स तानुद्दिश्यामुं दृष्टान्तं कथितवानिति
तैर्बोधि ।

१० अथ शास्त्रे हस्ते देशाध्यक्षस्याधिकारे, च तं समर्पयितुमिच्छवस्ते
समालोच्य वाक्पात्रेण यत् तं धरेयुस्तदर्थं कपटधार्मिकवेशान्
११ कतिपयान् प्रणिधीन् प्रेषयामासुः । ते तं पप्रच्छुः, भो गुरो,
वयं जानीमो यद् भवान् ष्टजु भाषते उपदिशति च, सुखापेक्षां
१२ न कुरुतेऽपि तु सत्येनेश्वरस्य मार्गं शिष्ययति । अस्माभिः कैसराय
१३ करदानं विधेयं न वेति? स तु तेषां धूर्त्ततां बुद्ध्वा तान् जगद-
१४ किमर्थं मां परीचध्वे? सुद्रामेकां दीनाराख्यां मां दर्शयत । अत्र
१५ कस्य मूर्त्तिर्लिखनञ्च भातः? ते प्रत्यूचुः, कैसरस्य । तदा स
तानब्रवीत्, दत्तं तर्हि कैसराय यद्यत् कैसरस्य, दत्तं चेश्वराय
१६ यद्यदीश्वरस्य । ततस्ते जनानां समक्षं वाक्पात्रेण तं धर्त्तुं नाश-
कुर्वन्, तस्य प्रत्युत्तरे विस्मिता मौनीबभूवुश्च ।

२७ अथ पुनस्त्यानमनङ्गीकुर्व्वाणाः केचित् सद्भूकिना निकटमागत्य
२८ तं पप्रच्छुः, भो गुरो, मोशिरस्मदर्थं लिखितवान्, कस्यचित् कृत-
दारो भ्राता यदि निःसन्तानो म्रियते, तर्हि तस्य भ्राता त्वं
२९ जायामुदुह्य स्वभ्रात्रे वंशमुत्पादयिष्यतीति । वाढं, सप्त भ्रातर
३० आसन् । प्रथमश्च विवाहं कृत्वा निःसन्तानो ममार । द्वितीयस्तदा
३१ तस्य जायां लेभे, सोऽपि निःसन्तानो ममार । तृतीयस्तदा
३२ लेभे । इत्येवं ते सप्त नरः सन्तानानत्यक्ता मधुः । सर्वेषां
३३ पश्चात् सा योषिदपि ममार । अतः पुनस्त्याने सा तेषां कस्य
३४ भार्या भवेत्? यतस्ते सप्त तामुदूढवन्तः । योऽस्तदा तान्

प्रत्यवादीत्, एतद्युगस्य सन्ताना उद्वहन्त्युद्वहन्ते च, ये त्वमुच्य ३५
 युगस्य मृतोत्थानस्य च भागित्वमर्हन्तीति प्रतिपन्नास्ते नोद्वहन्ति
 नोद्वहन्ते वा, न शक्यं हि तैः पुन मर्चुमपि । वास्तवं स्वर्गदूतैस्तु- ३६
 स्यास्त ईश्वरस्य सन्तानास्तु जाताः, यतस्ते पुनरुत्थानस्य सन्तानाः ।
 मृतास्तु यदुत्थाप्यन्ते तत् स्तम्बवृत्तान्ते मोक्षिनापि सूचयाञ्चक्रे, ३७
 यतस्तेन प्रभुरब्राह्मणेश्वर इन्द्राकस्य चेश्वरो याकोवस्य चेश्वर
 इत्यभिधीयते । ईश्वरो न मृतानामपि तु जीवतामीश्वरोऽस्ति, ३८
 यतस्तस्मै सर्वे जीवन्ति । शास्त्राध्यापकानां केचित् तदा प्रत्यूचुः, ३९
 भो गुरो, सम्यगुक्तं भवता । ततः प्रभृति पुनस्तं किमपि प्रष्टुं ते ४०
 नेम्येहिरे ।

स तु तानवादीत्, जनाः ख्रीष्टं कथं दायूदस्य पुत्रं वदन्ति ? ४१
 गीतगन्धे हि स्वयं दायूद इत्थं व्याहरति, ४२

मम प्रभुमिदं वाक्यं बभाषे परमेश्वरः ।

त्वच्छत्रून् पादपीठं ते यावन्न हि करोम्यहं । ४३

अवतिष्ठस्व तावत् त्वमासीनो मम दक्षिणे ॥

अतएव स दायूदेन प्रभुरित्यभिधीयते, कथं तर्हि स तस्य पुत्रो ४४
 भवेत् ?

ततः परं स कृत्स्नस्य प्रजावन्दस्य कर्णगोचरे स्वशिष्यामाह, यूयं ४५
 शास्त्राध्यापकेभ्यः सावधाना भवत, रोचयन्ति ते महापरिच्छदै ४६
 विह्वारम्, आक्रान्ति च हृद्वेष्टभिवन्दनानि समाजगट्टेषु श्रेष्ठा-
 सनानि भोज्येषु च श्रेष्ठस्थानानि । ते विधवानां गृहाणि यमन्ति, ४७
 कलास्य सुदीर्घं प्रार्थयन्ते । विचारे ते घोरतरं दण्डं लप्स्यन्ते ॥ २० ॥

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

१ विधवाया दानकथनं ५ मन्दिरविनाशे भविष्यद्वाक्यं १० शिष्याणां दुःखे भवि-
ष्यद्वाक्यं १० लोकानां दुःखे भविष्यद्वाक्यं १६ उडुम्बरवृक्षस्य दृष्टान्त उपदेशश्च
१७ ऋषेयस्य यातायातकथा च ।

१ अथ स ऊर्ध्वदृष्टिं कृत्वा धनागृहं उपहारान् निक्षिपतो
२ धनिनो ददर्श विधवास्त्रैकां दरिद्रां ददर्श या क्षोधिष्ठमुद्रादयं
३ तत्र न्यलेषीत् । ततः स उवाच, युष्मानहं सख्यं ब्रवीमि, दरिद्रेयं
४ विधवा सर्वेभ्योऽधिकं निक्षिप्रवती, यतः सर्वे प्रयोजनातिरिक्तं
किञ्चिदीश्वरोद्देश्योपहारेषु निक्षिप्रवन्तः, इत्यन्तु प्रयोजनीयस्याभा-
वेऽपि सर्वस्वं निक्षिप्रवती, जीविकां कृत्स्नामेव ।

५ अथ धर्मधाम रुचिरैः प्रस्तरैरुत्कृष्टद्रव्यैश्च शोभितामिति कैश्चित्
६ कथिते स व्याजहार, अत्र युष्माभि र्यद्यहश्यते तन्मध्ये यदा प्रस्त-
रोपरि प्रस्तर एकोऽप्यनिपातयितव्यो न विहायिष्यते, तादृशानि
७ दिनान्यायास्यन्ति । ते तदा तं पप्रच्छुः, गुरो, वाढं, कदा तत्
८ सम्भविष्यति ? किं वाभिज्ञानं तत्सम्भवकालस्य ? स उवाच, सावधा-
नास्तिष्ठत, मा भ्राम्यत, यतो बहवो मन्त्रामध्वजिन आगत्य
९ वदित्वन्यहं सः, समयश्च निकटमागत इति । तद्युयं तान् मानु-
गच्छत । यदा च युद्धानामुपस्रवानाञ्च किंवदन्तीं श्रोष्यथ तदा
मा चक्षत, यत एतानि प्रथममवश्यम्भावीनि, न त्वापाततः
परिणामो भविष्यति ।

१० स तदा तान् जगद, जातिर्जन्ते विरुद्धं राज्यञ्च राज्यस्य विरु-
११ द्धमुत्पास्यन्ति, स्थाने स्थाने म महाभूकन्या दुर्भिक्षाणि मार्त्यञ्च
भविष्यन्ति, गगनाच्च महान्ति भीषणान्यभिज्ञानानि च सम्भवि-
१२ ष्यन्ति । सर्वस्वादेतस्मात् प्राक् तु मनुष्या युष्मासु हस्तानर्पयिष्यन्ति

समाजगृहेषु कारासु च निधास्यन्त उपद्रोष्यन्ति च युष्मान् रात्रां
 शास्त्राणाञ्च समक्षं नेतव्यान् मन्त्रामकारणात् । तत्तु युष्मत्पत्नीयसा- १३
 द्येण परिणतं भविष्यति । ततो यूयं मनःस्विदं निश्चिनुत यत् १४
 स्वपक्षवादायै युष्माभिः प्राक् न चिन्तयितव्यं । यतो युष्माकं सर्वेऽपि १५
 विपक्षा यस्य प्रतिकूलवादं प्रतिरोधं वा कर्तुं न शक्यन्ति, तादृशं
 वृत्तां ज्ञानञ्च मयैव युष्मत्संदायिष्येति । यूयन्तु पितृभ्यामपि भ्रातृभिः १६
 ज्ञातिभिः बन्धुभिश्च समर्पयिष्यध्वे, युष्माकं केचित् घानिष्यन्ते । १७
 यूयञ्च सर्वेषां द्वेषपात्राणि भविष्यथ मन्त्रामकारणात् । न तु १८
 विनश्यति युष्माकमेकोऽपि शिरोरुहः । स्वधैर्येण यूयं स्वप्राणान् १९
 अर्जयिष्यथ ।

यदा तु यिरूशालेमपुरीं पृतनाभिर्वेष्टितां द्रक्ष्यथ, तदा तस्य २०
 उच्छिन्ति रथत्रिकटमागता तज्जानीत । तदा यिहूदियानिवासिनः २१
 पलाय्य पर्वतानाश्रयन्तु मनुष्याश्च पुर्या मध्ये वर्त्तमाना निर्गच्छन्तु
 ग्रामेषु वर्त्तमानाश्च तां मा प्रविशन्तु । यतो यद्यस्त्रिखितमास्ते २२
 तत्सर्वस्य सिद्धये तान्यधर्मप्रतीकारस्य दिनानि भविष्यन्ति । भवि- २३
 ष्यन्ति च दिनेषु तेषु गर्भिण्यः स्तन्यदायिन्यश्च सन्तापभाजनानि ।
 यतो मेदिन्यां महादुर्गति भविष्यति कोपश्च जातिमिमां प्रति ।
 जना असिंघस्ताः पतियन्ति वन्दीकृताः सर्वजातिषु (विक्रायिष्यन्ते) २४
 च । परजातीनां कालश्च यावदपूर्णः स्यास्यति, तावद् यिरूशालेमं
 नित्यं परजातीनां चरणैर्भर्द्ध्यिष्यते । सूर्ये चन्द्रे नक्षत्रेषु चाभि- २५
 ज्ञानानि भविष्यन्ति, भूतलेऽपि जातीनां सङ्कोचो व्याकुलानां २६
 समुद्रस्य नावचलनयो मनुष्येषु च प्राणत्यागिषु भयाद् भूमण्डल-
 माक्रमिष्यन्तीनां (विपदां) प्रतीक्षणञ्च, यतो गगनस्य बलानि
 विचलिष्यन्ति । तदा च महासामर्थ्यप्रतापाभ्यां सार्द्धं मेघरथेना- २७

२८ गच्छन् मनुष्यपुत्रस्तैर्लक्षयिष्यते । एतत्सम्भवत्यारम्भे तु यूयमूर्द्धी-
भूय शिरांस्युचीकुरुत, यतो युष्माकं मुक्तिरामन्वा ।

२९ पुनः स तेभ्यो दृष्टान्तं कथयामास, ऋद्धिः सर्वे वृक्षाश्च

३० युष्माभिरालोचयन्तां, ते स्पष्टं पञ्चवानुत्पादयन्तीति दृष्ट्वा स्वयं

३१ जानीय यूयमासन्नः ग्रीष्मकाल इति । तद्यैव यूयमपि यदैतत्सर्वस्य

३२ सम्भवं द्रक्ष्यथ ज्ञास्यथ तदा यदीश्वरस्य राज्यं समीपस्य । युष्मानहं

सत्यं ब्रवीमि, यावत् सर्वमेतन्न सम्भवति तावन्न व्यत्येय्यन्ति मानवा

३३ एतत्कालिकाः । द्यावापृथिव्यावत्येय्यतः, मम वाक्यानि तु नैवा-

३४ त्येय्यन्ति । यूयन्तु स्वार्थं सावधाना भवत, नोचेत् युष्मच्चिन्तानि

मद्यभारेण मत्ततया जीविकाजन्यचिन्ताभिर्वा जडीभव्यन्ति.

३५ तथा सति स दिवसः सहसा युष्मानुपस्थास्यति । धृतः कूटपाशवत्

३६ स भूतलस्य सर्वत्रासीनानां सर्वेषामुपरि वर्त्तिष्यते । अतो यूयं

जाग्रतः स्थित्वा संविकाले तथा प्रार्थयध्वं यथा विचार इदं निश्ची-

येत यत् सर्वाण्येतानि भाविदुःखानि तरितुं मनुष्यपुत्रस्य समं

स्थातुञ्च यूयमर्हथ ।

३७ तदा स प्रत्यहं धर्मधामन्युपदिशन् दिवसमयापयत्, जैतुना-

३८ खगिरिं निर्गत्य च तत्र रात्रिमयापयत् । प्रत्यूषे च सर्वजनो

धर्मधाम्नि तस्य वाक्यान्याकर्णयितुं तस्य समीपमागच्छत् ॥ २१ ॥

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ खोदस्य विदुःकुमन्तया ० निद्राः १ त्ववीयमोज्यासादनं २ प्रमे राविमोज्य-
निरूपणं ३ तस्य परकरार्पकस्य कथा ४ जघनेन्द्रदेशः ५ पिचस्यानङ्गी-
कारकथनं ६ शिष्यान् प्रति प्रश्नः ७ उद्याने खोदस्य दुःखं ८ पिचहा
विचारस्यातिर्लभं ९ पिचस्यानङ्गीकारः १० खोदं प्रत्युपपासः ११ प्रसारणं
१२ विचारे क्षमास्वरूपम् ।

निष्किलपूपानां पर्व तदामन्नमासीत्, तस्य नामान्तरं पास्वे- १
ति । मुख्ययाजकाः शास्त्राध्यापकाश्च यीशो व्यापादनस्योपायमग- २
वेषयन्, यतस्ते जनेभ्यो भीता आसन् ।

अथ शैतानो द्वादशानां श्रेष्ठां गणितमीक्षरियोतीयाभिधं ३
यिह्ददाम् आविवेश । ४, च मुख्ययाजकानां सेनापतीनाञ्च समीपं ४
गत्वा तेषु तत्समर्पणस्योत्पायमधि तैः संललाप । ततस्ते हर्षं गत्वा ५
तस्मै रूप्यं दातुमङ्गीचक्रुः । सोऽपि सम्मतो बभूव, जनताव्यतिरे- ६
केण तेषु तत्समर्पणार्थमवकाशं प्राप्तुमयतत च ।

ततः परं निष्किलपूपानां दिनमुपतस्थे यदा निस्तारोत्सवीयो ७
मेघो घातयितव्यः । यीशुस्तदा पित्रं योहनञ्चेदमादिशन् प्राहि- ८
णोत्, युवां गत्वास्मदर्थं निस्तारोत्सवीयं भोज्यं सज्जीकुरुतं तद-
स्माभि र्थया भुज्येत । तौ तं पप्रच्छतुः, भवदिच्छातः कुत्रावाभ्यां ९
सज्जीकर्त्तव्यं ? स ताववादीत्, पश्यतं युवयो नगरं प्रविष्टयो र्जल- १०
पूर्णं कलसं वहन् कश्चिन्नरो युष्मत्समुखमुपस्थास्यते, स यद् गृहं
प्रवेक्ष्यति, तदभ्यन्तरं यावद् तमनुगच्छतं, गृहस्वामिनश्च वदतं, ११
गुरु भवन्तं पृच्छति, कुत्र तदतिथिगृहं यत्राहं स्वशिष्यैः सार्द्धं नि-
स्तारोत्सवीयं भोज्यं भोक्ष्ये ? स तदा वां भूमित उच्यतरामासन्तैः १२
सुज्जितां गृहतीं शालां दर्शयिष्यति । तत्रैवोपकल्पयतं । ततस्तौ १३
गत्वा तेन यत् कथितं तदनुरूपं दृष्ट्वा निस्तारोत्सवीयं भोज्यं
सज्जीकृतुः ।

समये तत्स्थिते मेभ्योऽनुपपन्नविशेष द्वादश प्रेरिताश्च तेन सार्द्ध- १४
मासन् । स तदा तानुवाच, दृढाकाङ्क्षयेदं मया प्रत्याकाङ्क्षितं १५
यन्मम मुखभोगात् प्राग् युष्माभिः सार्द्धमिदं निस्तारोत्सवीयं भोज्यं
सज्जीकृतं । युष्मानहं प्रवीमि, तद् यावदीश्वरस्य राज्ये सिद्धं न भवि- १६

१७ अति तावन्मया नैव भोक्ष्यते पुनः । ततः परं स पानपात्रं गृहीत्वा
 १८ धन्यवादं कृत्वा जगाद, गृहीतैतन्मिथो विभजध्वं च । यतो युष्मान्
 ब्रवीमि; इतः परं यावदीश्वरस्य राज्यं नोपस्थास्यते तावद् गोस्त-
 १९ म्नीलनोत्पन्नो रसो मया न पायिष्यते । ततः परं स पूषमादाय
 धन्यवादं कृत्वा च तं भङ्क्ता तेभ्यो ददौ वभाषे च, एतन्मम शरीरं
 २० यद् युष्मदर्थं दीयते । मम स्मरणार्थमिदं कुरुत । भोजनात् परञ्च
 स तथैव पानपात्रमादाय वभाषे, पानपात्रमेतन्मम शोणितेन
 स्थापितो नूतनो नियमः, युष्मदर्थं तद् विस्त्वायते ।

२१ अपि च पश्यत, मत्समर्पयितुं ईक्षो मया सार्द्धं भोजनमञ्चे
 २२ वर्त्तते । यथा निरूपितं तथैव मनुष्यपुत्रः प्रयाति, नरेण येन न
 २३ स समर्थते स सन्नापपात्रं । ततस्तेषां कस्तत् करिष्यत्येतदधि ते
 मिथो विचारयितुमारेभिरे ।

२४ पुनस्तेषां को महान् मान्यः, एतदधि तेषु वादानुवाद उत्पेदे ।
 २५ स तु तान् जगाद, परजातीयानां राजानस्तेषामुपरि प्रभुत्वं कुर्वते,
 २६ तेषां कर्तृत्वकारिणश्च हितकरा इत्यभिधीयन्ते । यूयन्वीदृग्भावा
 २७ मा भवत । प्रत्युत युष्मन्मध्ये यो महान् सं कनिष्ठ इव भवतु, यस्य
 २८ नायकः स परिचारक इव भवतु । कतरो हि महान्, भोज्ये य
 आसीनोऽस्थयवा यः परिचरति? किं न स य आसीनोऽस्ति?

२९ युष्माकं मध्ये त्वहं परिचारक इव वर्त्ते । मत्परीक्षासु तु यूयं
 स्थिरभावेन मया सार्द्धमवस्थितास्ततो यथा मम पिता भर्ता दाय-
 ३० वद् राज्यं दातुमङ्गीकृतवान्, तथाहं युष्मभ्यं राज्यं दातुमधिकारं
 दातुमङ्गीकरोमि, यन्मम राज्ये यूयं मया सार्द्धं ममे भोजनमञ्चे
 भोक्ष्यध्वे, पास्यथ च, सिंहासनेष्वासीना इत्यायेनस्य दादृशानां
 वंशानां विचारं करिष्यथ च ।

ततः परं प्रभु बभाषे, शिमेन, शिमेन, पश्य, शैतानस्मित- ११
 उना शस्यमिव चालयिष्यन् युष्मान् लब्धुं ययाचे, अहन्तु त्वदर्थं १२
 तथा प्रार्थितवान् यथा तव विश्वासे न विलुप्येत । त्वमपि स्वसमये
 प्रत्यावृत्तस्त्व भ्रातृन् सुस्थिरीकुरु । स तु तमाह, प्रभो, भवता १३
 सार्द्धमहं कारामपि मृत्युमपि च गन्तुमुद्यतोऽस्मि । स त्वाच, १४
 पिच, त्वामहं ब्रवीमि, त्वं यन्मां जानामि तत् विहातो यावन्मान-
 ज्ञीकरिष्यसि तावत् कुक्कुटोऽद्य न रविष्यति ।

ततः परं स तान्वाच, यदाहं युष्मान् सुद्राधारं चेलसम्पटक- १५
 सुपानहौ च विना प्राहिण्वं, तदा युष्माकं किं कस्याप्यभावो
जातः ? ते प्रत्यूचुः, न जातः । स पुनस्तानवादीत्, अधुना तु यस्य १६
 सुद्राधारोऽस्ति स तं गृह्णातु, चेलसम्पटकञ्च तथा । यस्य तु नास्ति १७
 स स्वत्वं विक्रीणालमिच्छ क्रीणातु । यतोऽहं युष्मान् ब्रवीमि,
 मामध्येतेनापि सिद्धेन भवितव्यं यल्लिखितमास्ते,

अधर्माचारिणां मध्ये सोऽप्येको गणितोऽभवत् ॥

यतो मामधि यद्यन्निरूपितं तत्परिणामः सिध्यति । तेऽवा- १८
 द्विषुः, प्रभो, पश्यत्वत्तं द्वावसी विद्येते । स तानब्रवीत्, तत्
 पर्याप्तम् ।

- ततः परं स निर्गत्य स्वरीत्यनुसारेण जैतुनपर्वतं ययौ तच्छि- १९
 व्यास्य तमनुजग्मुः । गन्तव्यं स्थानं प्राप्त्य स तानवादीत्, यूयं
 तथा प्रार्थयध्वं, यथा परीक्षां मा प्रविशेत् । अनन्तरं स प्रायेण २०
 प्रसारणेपस्थानमेतत् कुर्वन्नेभ्यः इत्यग्रे बभूव जानुनी पातयित्वा चेदं २१
 भाषमाणः प्रार्थयामि, पितः, पानात्रमिदं मत्तोऽपसारयितुं यदि २२
 तव मतिर्भवेत् ! तथापि न मम वाञ्छापि तु तवैव वाञ्छा
 सिध्यतु । तदा खर्गात् तस्मै बलदाता दूत एकस्मै दर्शनं ददौ । २३

४४ स च प्राणपणेन चेष्टमान एकाग्रतरं प्रार्थयत् । तस्य स्निग्धस्य बभूव

४५ भूमौ पतङ्गिः शोणितविन्दुभिः सदृशः । ततः परं स प्रार्थनात्

उत्थाय-शिथ्याणां समीपं गत्वा तान् शोकान्निद्राणाम् ददर्श बभाषे

४६ च, किमर्थं निद्राय? उत्थाय तथा प्रार्थयन् यथा परीक्षां न प्रविशेत ।

४७ स यदैतदभाषत, पश्य तदा जनतोपतप्ते, तदग्रे च द्वादशानामे-

कोऽर्थतो यिह्यदा इत्यभिधो नरोऽव्रजत्, यीशुं चुम्बितुश्च तद-

४८ न्तिकमाजगाम । यीशुस्तु तमाह, रे यिह्यदा, चुम्बनेन किं मनु-

४९ पुत्रं शत्रुषु समर्पयसि? तदा यद् भवितव्यं तत्सङ्गिभिः कैस्त्रिं तद्

५० दृष्ट्वा स पृष्टः, प्रभो, अस्माभिः किं कृपाणाघातः कर्त्तव्यः? तेषामे-

कस्य महायाजकस्य दासमाहृत्य तस्य दक्षिणं कर्णमवचिच्छेद ।

५१ यीशुस्तु प्रत्युवाच, एतद् यावन् मामनुजानीत । इत्युक्त्वा स तस्य

५२ कर्णं स्पृष्ट्वा तं निरामयं चकार । अनन्तरं यीशुः स्वसमीपमभ्याग-

तान् मुख्ययाजकान् धर्मधामरक्षकान् सेनापतीन् प्राचीनांश्च

जगाद, दस्युं धरिष्यन्त इव यूयं किमसीन् यष्टींश्चादायागताः?

५३ अहन्तु प्रत्यहं धर्मधाम्नि युष्माभिः सार्द्धमासं, तदा यूयं मदिरुद्धं

हस्तान् न प्रासारयत । अपि त्वयं युष्माकं समयोऽन्धकारस्य

चाधिपत्यम् ।

५४ ते तु तं धृत्वापनीय महायाजकस्य गृहं प्रवेशयामासुः, पित्रश्च

५५ दूरात् तमन्वगच्छत् । तत्र प्राङ्गणस्य मध्ये जनेषु वृद्धिं प्रज्वाल्यै-

५६ कत्रोपविष्टेषु पित्रस्तेषां मध्य उपविशेश । दासी काञ्चित् तदा तमा-

लोकस्य पुरस्तादुपविष्टं निरीक्ष्य तं प्रत्येकदृष्टिं कुर्वन्ती व्याहा-

५७ र्षीत्, असावपि तेन सार्द्धमासीदिति । स त्वनङ्गीकुर्वन्प्रवीत्,

५८ नारि, तं न जानामि । वृथात् परमन्यः कश्चित् तं दृष्ट्वा जगत्,

त्वमपि तेषामेक इति । पिचस्त्ववाच, नर, नाहमस्मि । ततः परं ५६
 यतीतायां प्रायेणैकस्यां घटिकायामपरः कश्चिद् दृढतरं व्याहा-
 र्षीत्, नूनमसावपि तेन सार्द्धमासीत्, असौ हि गालीलीय इति ।
 पिचस्त्ववादीत्, नर, न जाने त्वया यदुच्यते । तस्मिन्नित्यं भाषमाणे ६०
 सहसा कुक्कुटो हुराव, प्रेषुषु मुखं परावर्त्य पिचं समालोकयामास ।
 पिचस्तदाम्भार्षीत् प्रभोस्तद् वाक्यं यत् स तेनोक्तः, यथा, कुक्कुट- ६१
 रोंवात् प्राक् त्वं चिह्नलो मां प्रत्याख्यास्यसीति । ततः पिचो वहि- ६२
 र्गत्वा तीव्रं हुरोद ।

अथ योशो रक्षणे नियुक्ता नरा उपहसितुं प्रवृत्तास्तं प्रहसनं ६३
 वस्तेण तस्य शिर आच्छाद्य चास्यमताडयन् तमपृच्छन्, कस्त्वां ६४
 ताडितवान् ? भवोक्त्या तद् वद । एतदन्यान्यपि निन्दासुचकवचांसि ६५
 बह्वनि तं प्रति तैरुचिरे ।

जाते पुन दिवसे जनानां प्राचीनवर्गे मुख्ययाजकाः शास्त्रा- ६६
 ध्यापकाश्च समागत्य स्वीयसभामानाथ तं जगदुः, त्वं यदि ख्रीष्ट- ६७
 स्तर्ह्यस्मान् वद । स तु तानुवाच, मयोक्ता अपि यूयं न विश्वमिच्छथ, ६८
 पृष्टाश्चापि मां न प्रतिवदिष्यथ नापि वा मोचयिष्यथ । इतः प्रभृति ६९
 मनुष्यपुत्र ईश्वरस्य प्रभावस्य दक्षिण आसीनः स्थास्यति । अनेन ७०
 सर्वे व्याहार्षुः, त्वं तर्हि किमीश्वरस्य पुत्रः ? स तानवादीत्, यूयं
 (तथ्यं) व्याहरथ, यतोऽहं सोऽस्मि । तदा ते प्राज्ञः, साक्ष्येण- ७१
 धिकेनास्माकं किं प्रयोजनं ? वयमेव तस्य मुखान्निर्गतं वाक्यं
 श्रुतवन्तः ॥ २१ ॥

२३ त्रयोविंशोऽध्यायः ।

पौलासस्य हेरोंदस्य च समीपे ख्रीष्टस्य नपुनं ११ पौलासस्य विचारे इच्छाज्ञा
 च १२ विज्ञापित्यः स्त्रियः प्रति जोहस्य कथा १३ ख्रीष्टस्य मुने वेधनमुपपा-

सच १८ क्रुये विहङ्गुष्कर्मिणोः कथा च ४४ ख्रीष्टस्य निधनं ४० तस्य श्वागारे स्थापनञ्च ।

- १ ततः परं तेषां कृत्स्ना निकर उत्थाय तं पीलातस्य समीप-
- २ मपैषीत् तस्य विरुद्धञ्च तेऽभियोगं कुर्वन्तो भाषितुमारेभिरे,
ललिनेऽयमस्माभि र्यद् राजा ख्रीष्टेऽदिति व्याहरन्त्रयं जाति-
मिमामुन्मार्गगामित्वे प्रवर्त्तयति कैसराय करदानं निवारयति च ।
- ३ पीलातस्तदा तं पप्रच्छ, त्वं किं यिहदीयानां राजा ? स तं प्रति-
- ४ वभाषे, भवांस्तथ्यं व्याहरति । ततः पीलातो मुख्ययाजकान्
अननिवर्हाञ्च जगाद, नरेऽस्मिन् मया कोऽपि दोषो न लक्ष्यते ।
- ५ ते तु गाढतरमवदन्, स प्रजा उत्तेजयति, गालीलत आरम्भेद् ...
- ६ स्थानं यावद् यिहदियायाः सर्व्वचोपदिशति च । इत्थं गालीलस्य
- ७ नाम श्रुत्वा पीलातः पप्रच्छ, स नरः किं गालीलीयः ? ततः स
हेरोदस्य कर्त्तृत्वाधीन इत्यवगम्य स तं हेरोदस्य समीपं प्राहिणोत्,
- ८ यतस्तेषु दिनेषु सोऽपि यिरूशालेमेऽवर्त्तत । यीशुं दृष्ट्वा हेरोदो-
ऽतीव अद्भुतं, यत आदीर्घकालात् स तमदिदृक्षत, यतः स तमधि
बद्धीः कथा अग्रहणोत्, तेन प्रदर्शितं किञ्चनाभिज्ञानं द्रष्ट्यामीत्या-
- ९ शापि तस्य सञ्जाता । तस्मात् स तं बद्धप्रश्नानपृच्छत् । स तु तं
- १० किमपि न प्रत्यभाषत । अपि च तत्र स्थिता मुख्ययाजकाः शास्त्रा-
- ११ ध्यापकाश्चैकाग्रं तस्याभियोगमकुर्वन् । हेरोदस्तु स्वसैन्यानां साहा-
य्येन तं परुषीकृत्योपजहास शुभ्रं प्रावारं परिधाप्य च तं पुनः
- १२ पीलातस्यान्तिकं प्रेषयामास । तस्मिन् दिने पीलातः हेरोदो परस्परं
प्रणयिनौ बभूवतुः, यतस्तत्पूर्व्वं सौ परस्परं वैरमास्थितौ ।
- १३ अथ पीलातो मुख्ययाजकान् नायकान् प्रजाजनञ्च मण्डप-
१४ प्रवीत्, मनुष्याऽयं प्रजाजनस्य कुप्रवर्त्तक इव युष्माभि मन्दोन्मत्त-

मानीतः । पश्यत तु यूथमस्मिन् यान् दोषानारोपयथ मया १५
 युष्मत्समत्वं विचारं कुर्वतास्मिन् नरे तेषां कोऽपि दोषो न लक्षितः,
 हेरोदेनापि न लक्षितः, यतोऽहं युष्मान् तस्यान्तिकं प्रेषितवान् ।
 पश्यत च नापराद्धमनेन प्राणदण्डहेतुकं किमपि । अतोऽहमिमं १६
 शासित्वा मोचयिष्यामि प्रतिवत्सरन्तु पर्वणि तेषां तोषणार्थमेकस्य १७
 मोचनं तेनावश्यकर्तव्यमासीत् । * अतस्तेषां कृत्स्नजनतोत्क्रोशन्ती १८
 जगाद्, संहरेमं वाराब्बाश्चास्मदर्थं मोचय । नरः स नगरे सधू- १९
 तस्योपप्लवस्य नरहत्यायाश्च कारणात् काराबद्ध आसीत् । पीला-
 तस्तदा यीशुं मोचयितुमिच्छंस्तान् पुनरुच्चैः सम्बोधयामास । ते २०
तृच्चैर्जगदुः, क्रुशमारोपयेमं, क्रुशमारोपय । पीलातस्तृतीयवारं २१
 तान् बभाषे, किं स्वपराद्धमनेन ? न लक्षितोऽस्मिन् मया प्राण- २२
 दण्डहेतुकः कोऽपि दोषः । तदिमं शासित्वा मोचयिष्यामि । ते तु २३
 महाशब्दैरुपतामास्थाय तस्य क्रुशारोपणं यथाचिरे, तेषाञ्च मुख्य-
 याजकानाञ्च शब्दाः प्रबभूवुः, पीलातश्च तेषां याज्ञायाः साधनं २४
 निश्चिकाय । इत्युपप्लवस्य नरहत्यायाश्च कारणात् काराबद्धो २५
 यो नरस्तै र्याचितः 'स तेषां तोषणार्थं तेन मोचितः, यीशुस्तु
 तेषामभिलाषे समर्पितः ।

अथ जना यदा तमपानयंस्तदा यामादागच्छन्तं शिमेनाभि- २६
 धमेकं कुरीणीयं नरं धत्वा यीशोः पश्चाद् वशानार्थं तत्स्थान्धे
 क्रुशमर्पयामासुः । महान् जननिवहस्य तमस्वगच्छत् तन्मध्ये योषि- २७
 तोऽप्यासन्, कस्तदर्थं स्ववर्चास्तदाडयन् व्यलपंसु । यीशुस्तु मुखं २८
 परिवर्त्य ता अभ्रवीत्, भो यिरूशालेभ्यः दुहितरः, मदर्थं मा रुदि-
 तापि तु स्वार्थं स्वसन्तानवन्दार्थञ्च, यतः पश्यतायान्ति तानि २९
 दिनानि यदा जने र्वक्ष्यते, धन्या बन्ध्याः, धन्या जठरा अप्रसूताः,

३० धन्यानि च खानान्यदोहितानि । तदा मनुष्या गिरीन् सम्बोध
वदिष्यन्ति, अस्मासु निपततेति, शैलांश्च वक्ष्यन्ति, अस्मान् प्रच्छा-
३१ दयतेति । यतः सरसं तदं प्रति यद्येतत् क्रियते, का तर्हि शुष्कस्य
३२ गति भविष्यति ? अपि च तेन सार्द्धमपरौ द्वौ दुष्कर्माणौ व्यापा
दमायापानीयेताम् ।

३३ ततः परं ते कपालमित्यभिधं स्थानं प्राप्य तत्रैव तस्य तौ
दुष्कर्माणौ च क्रुशान्यारोपयामासुरेकतरं तस्य दक्षिणे, वामे
३४ चान्यतरं । यीशुस्तदोवाच, पितः, समस्त तेषां, यतः किं कुर्वन्ति
३५ तस्य जानन्ति । अनन्तरं ते तस्य वार्सांसि विभजमाना गुटिका-
पातमकार्षुः प्रजाजनाश्च निरीक्षमाणा अतिष्ठन् । तैः सार्द्धं नायका
अपि तं न्यकुर्वन्तोऽवदन्, असावन्यास्तारयामास, यद्यवावीश्वरस्य
३६ वरितः ख्रीष्टस्तर्ह्यैवात्मानं तारयतु । सैनिका अपि तमुपहसन्त
३७ उपग्राह्याम्बरसमुपांहरन्नुवदन्, त्वं चेद् यिहूदीयानां राजा तर्ह्यै-
३८ त्मानं तारय । तस्योर्ध्वं च यूनानीयै रोमीयैरिब्रीयैश्चारे लिखि-
तमिदं लेख्यमासीत्, यिहूदीयानां राजायमिति ।

३९ तेन सार्द्धमुद्वह्यो दुष्कर्माणोरेकतरोऽपि तं निन्दन्नाह, त्वं
४० यदि ख्रीष्टस्तर्ह्यैवात्मानमावाञ्च तारय । अन्यतरस्तु तं भर्त्सयन्नब्रवीत्,
४१ ईश्वरादपि किं त्वं न विभेषि तेनैव दण्डेनाक्रान्तः ? आवां हि
तदर्हौ, यत आवाभ्यां यद्यदपराद्धं तदुपयुक्तानि फलानि भुज्यन्ते,
४२ अन्यत्तद्युक्तं किमपि न कृतवान् । ततः परं स यीशुं जगाद्, प्रभो,
४३ भवान् यदा खराजत्वेनायास्यति, तदा मीं सारुतु । यीशुश्च
तमवादीत्, त्वामहं सत्यं ब्रवीमि, अद्य त्वं परमदेशे मम सङ्गी
भविष्यसि ।

४४ तदा प्रायेणोपस्थितायां घटघटिकायां कृत्वा भूमण्डलेऽन्वेषणतः

सञ्जातः, स गवमघटिकां यावदवतस्ये । सूर्यस्तदान्धकारमयो बभूव, ४५
मन्दिरस्य तिरस्करिणी च क्षिप्त्वा द्विधा बभूव । यीशुश्चोत्तरव- ४६
मुदीरयन् व्याजहार, पितस्तव हस्तयोर्ममात्मानं समर्पयामि ।
इदमुक्त्वा स प्राणांस्तत्याज । तदिति वृत्तं दृष्ट्वा शतपतिरीश्वरं स्तुव- ४७
न्नुवाच, सत्यं, नरोऽसौ धार्मिक आसीत् । तच्चौतुकदर्शनार्थमेक- ४८
जीभृता जननिवहाश्च सर्वे तदिति वृत्तं निरीक्ष्य स्ववचांसि ताडयन्तः
प्रतिजग्मुः । आसंश्च दूरे तिष्ठन्तस्तत्परिचितजनाः सर्वे याश्च ४९
गालीलतस्तेन सार्द्धमनुगतास्तासां काश्चिद् योषितस्तत् सर्वं निरी-
क्षमाणाः ।

पश्य च यिहूदीयानाम् अरिमाथियानगरान्तर एको योषेफ- ५०
नामोपतस्ये । स मन्त्री किन्तु भद्रो धार्मिकश्च नरोऽमीषां मन्त्र- ५१
णाचाराभ्यामसम्पृक्तश्चासीत् स्वयमपीश्वरस्य राज्यं प्रत्यैक्षत च । स ५२
एव पीलातस्थान्तिकं गत्वा तं यीशोर्देहं ययाचे । तमवरोह्य च ५३
सूक्ष्मवाससा वेष्टयामास, यत्र च प्राक् कोऽपि कदापि न शयित-
स्तादृशे तचित्ते शवागारे तं निदधाय । तद्दिनं सञ्जनदिनं, विश्रा- ५४
मवारस्थारम्भश्चासन्न आसीत् । गालीलतस्तेन सार्द्धमागता नार्यी- ५५
ऽप्यनुगच्छन्त्यस्तच्छवागारमवलोकयामासुर्देहश्च कथं निधीयते
तद् ददृशुः । ततः परं प्रत्यावृत्त्य सुगन्धीनि द्रव्याणि तैलानि च ५६
सञ्जीवकृः । तथापि विधानानुसारेण ता विश्रामवारे विश्राम-
मयेवन्त ॥ २३ ॥

२४: चतुर्विंशोऽध्यायः ।

१ खर्गोवर्द्धताभ्यां खौटक शवागारोत्थानप्रकारः २ खौभिः शिथेभ्यस्तदुत्थान-
प्रकारं ११ दसाचूनगरानिभ्यां शिथ्याभ्यां खौटकं न ताभ्यां च कथञ्च

३९ यिरुशलैमे पराहत्य सर्वेभ्यो वार्ताकथनञ्च ॥ ३९ शिष्यैः ख्रीष्टस्य दूतमेवं
वेन भोजनमुपदेशञ्च ॥ ४० स्वगैरोहणञ्च ।

- १ सप्ताहस्य प्रथमे दिने तृतीये प्रत्यूषे ताः सङ्कीकृतानि सुगन्धिद्रव्याणि वेष्टन्त्यः शवागारान्तिकं जग्मुस्ताभिः सङ्गृह्णन्त्या अपि काश्चि-
- २ न्नार्थ्योऽव्रजन् । तदा ताः शवागारद्वारात् प्रस्तरमपसारितं लक्ष्या-
- ३ मासुः, प्रविश्य तु प्रभो र्यीशो देहं न ददृशुः । पश्य चात्र
- ४ चिन्ताकुलासु तासु दीप्रपरिच्छेदवेष्टितौ द्वौ पुरुषौ ता उपतस्थतुः ।
- ५ तासु च भीतासु भूमिं प्रति नतमुखीषु च तौ ता ऊचतुः, कथं
- ६ मृतानां मध्ये तं जीवितं गवेषयथ ? सोऽत्र नास्ति, स उत्थापित
- ७ एव । पुरा गालीले विद्यमानेन तेन यूयं यदुक्तास्तत् स्मरन् ।
- स हि कथितवान्, मनुष्यपुत्रस्येदमवश्यम्भावि, यत् स पापिमनुष्याणां
- करेषु समर्पयिष्यते, क्रुशमारोपयिष्यते च तृतीये दिने च पुनरु-
- त्थास्यति । तदा तास्तस्योक्तीः स्मरन् ।

- ८ अनन्तरं ताः शवागारात् प्रत्यावृत्त्यैकादशभ्यः प्रेरितेभ्योऽन्येभ्यः
- १० सर्वेभ्यश्च संवादं ददुः । मग्दलीनी मरियम् योहाना याकोबस्य
- माता मरियम् तासां सङ्गिन्योऽन्याश्चेमा एव प्रेरितेभ्यः सर्वमेतत्
- ११ कथयामासुः । तेषां दृष्टौ तु तासां कथा प्रलाप एव प्रत्यभात्
- १२ ते च तासु न व्यशसन् । पित्रस्त्वर्थाय शवागारं प्रति दूद्रावु,
- प्रकृष्य केवलं वत्सखण्डान् भूमौ विस्तृतान् ददर्श, यच्च वत्सं तत्र
- मनसास्त्वर्थं मन्यमानोऽपजगाम ।

- १३ पश्य च तस्मिन् दिवसे तेषां द्वौ नरौ यिरुशलेमात् क्रोश-
- १४ चतुष्टयव्यवहितमिष्मायूनामकं याममगच्छतां । तावेतानि सर्वा-
- १५ णीतिवृत्तान्यधि मिथः संमलपतां । तयोरित्यं संलपत्यो विस्तारय-
- त्योश्च स्वयं यीशुः समीपमागत्य ताभ्यां सार्द्धं व्रजितुं प्रवृत्ते ।

तयो नैचाणि तु तथा रुद्धान्यासन् यथा तौ तमभिज्ञातुं नाश- १६
 कृतां । स तदा ताववादीत्, कास्ताः कथा व्रजनकाले या मियो १७
 विचारयथो विषयौ ? तदा क्रियपानामा तयोरेकतरः प्रतिभाषमा- १८
 णस्तमवादीत्, एके भवान् प्रवासी चिरुशालेमे वर्त्तमानोऽपि
 किं नावगतवांस्तत् सर्वे मदेतेषु दिनेषु तत्र दत्तं ? स तौ पप्रच्छ, १९
 तत् किं ? तौ तमूचतुः, नासरतीर्थं यीशुमधि यद् दत्तं तदेव ।
 स भाववादी नर आसीत्, ईश्वरस्य सर्वजनस्य च समत्तं क्रियया
 वाचा च शक्तिमान् । स यन्मुख्याजकैरस्माकं नायकैश्च प्राणदण्डार्थं २०
 समर्पितः क्रुशमारोपितश्चाभूत् । अस्माकन्वियमाशासीत्, यत् स २१
 एवेस्त्रुयेलस्य भावी मोक्षयिता । तद् यथास्तु तथास्तु, तस्मादिति-
 दत्तादारभ्याद्य तृतीयं दिनं, स गतः । अपि चास्मात्सज्जिनीभिः २२
 काभिश्चिन्नारीभिर्वयं चमत्कारिताः । ताः प्रत्यूषे शवागारं गता- २३
 स्तदीयदेहमप्राप्य प्रत्यागताश्च, ता अवदन्, वयं स्वर्गदूतयो र्दर्शनं
 प्राप्तास्ताभ्यामुच्यते स जीवतीति । ततोऽस्मात्सज्जिनां केऽपि शवा- २४
 गारं जग्मुः, ते ताभि र्यथा कथितं तदनुरूपमेव सर्वं प्रापुस्तन्तु
 न ददृशुः । स तदा तावुवाच, रे निर्विधौ भाववादिभि र्यद्य- २५
 दुक्तं तत्र विश्वसितुं मन्दधियो च, कृत्स्नं तद् दुःखं भुक्त्वा खीणो २६
 शत् स्वप्रतापं प्रविशति, किं न तत् तस्यावशङ्क्यमस्मीत् ? ततः २७
 परं स मोक्षितः सर्वेभ्यो भाववादिभ्यश्चारभ्य कृत्स्ने शस्ते तमधि
 यद्यलिखितं तद् व्याख्यत् । इत्थं ते यदा तयो गन्तव्यस्य स्थानस्य २८
 समीपमुपातिष्ठन्त, स तदायगमनेच्छाया लक्षणमदर्शयत् । तौ तु २९
 सायहं प्रसादयन्तौ तमूचतुः, तिष्ठतवाभ्यां सार्द्धं, यत् सायंसमय
 आसन्नो दिनावसानश्च प्रतिभाति । ततः स ताभ्यां सार्द्धमवस्था-
 न्तर्यं गृहं प्रविशेत् । ततः परं ताभ्यां सार्द्धं भोजनार्थोपविश्य स ३०

पूषं गृहीत्वा धन्यवादमकार्षीत्, तं भङ्गा च ताभ्यामददात् । अनेन
 ३१ तयो र्नेत्राणि सुक्रानि तौ च तमभिजज्ञतुः । स तु तयोः समी-
 ३२ पतोऽन्तर्दधे । तौ तदा परस्परमवादिष्टां, ब्रह्मद्वयं किं नाज्ज-
 ३३ त् तदास्मदन्तरे यदा स पथ्यावाभ्यां समलपद्मदर्थश्च शास्त्राणि
 व्याख्यत् ?

३४ तस्मिन्नेव दण्डे तावत्याय यिरूशालेमं प्रतिजग्मतुः समवेता-
 ३५ स्यैकादशप्रतितांस्तेषां सङ्गिनश्च प्रापतुः । तेऽवदन् मयां प्रभुरुत्थापितो
 ३६ दत्तवांश्च शिमेनाय दर्शनमिति । तावपि पथि यद् दत्तं पूषभ-
 ३७ ज्ञानं च स यथा ताभ्यामभिज्ञातस्तन्निवेदयामासतुः ।

३८ इत्थं तेषां कथनकाले स्वयं यीशुस्तेषां मध्ये तस्यै तांश्च
 ३९ जगाद, युष्माकं शान्तिं भूयात् । शतस्रो तुब्बा चासं गत्वा चान्ध-
 ४० मिमत कश्चिदात्मानं पश्याम इति । स तु तानब्रवीत्, कथमुद्दिशाः
 ४१ स्य ? किमर्थंश्च युष्माकं हृदयेषु वितर्का उद्भवन्ति ? मम हस्तौ
 ४२ चरणौ च निरीक्ष्य जानीत यत् स्वयमहं सोऽस्मि । स्पृशन्त मां
 ४३ समक्लोकयत च । नास्त्यात्मा तादृश्यांसांस्थिविशिष्टो यादृशं मां
 ४४ पश्यथ । एतद् भाषमाणः स तेभ्यः स्वहस्तौ स्वचरणौ च दर्शया-
 ४५ माम । तदापि त्वानन्दात् तेषु न विश्वसत्स्वास्थ्यं मन्यमानेषु च
 ४६ स तान् पप्रच्छ, युष्माकमत्र किञ्चित् खाद्यं किं विद्यते ? तदा ते
 ४७ तस्मै भृष्टमीनस्य खण्डं मधुकोषस्य खण्डश्च ददुः, स च तेषां
 ४८ समर्थं तद् गृहीत्वा बुभुजे । तांश्चोवाच, मोक्षे र्व्यवस्थायां भावना-
 ४९ दिनां ग्रन्थेषु गीतसंहितायाश्च मामधि यद्यलिखितमास्ते सर्वेण
 ५० तेन सिद्धेन भवितव्यमिति याः कथाः पुरा युष्माभिः साङ्गैर्ममा-
 ५१ वस्थितिकाले यूयं मयोक्तास्तासां फलमेतत् । तदा स तेषां बुद्धिं
 ५२ शास्त्रबोधायोद्घाटयामास । तांश्च जगाद, इत्थं लिखितमास्तु

इत्यञ्च खीष्टस्यावश्यं कर्तव्यमासीत्, यत् तेन दुःखं भोक्तव्यं तृतीये
दिने पुनरुत्थातव्यं, यिरूशालेमाद्धारभ्य च सर्वजातिषु तस्य नाम्ना ४७
मनःपरावर्त्तनस्य पाषाणमायाञ्च घोषणेन व्याप्यं । यूयञ्च सर्वस्यै- ४८
तस्य साक्षिणः । पश्यत च मम पित्रा यत् प्रतिश्रुतं तदहं युष्मा- ४९
कमुपरि प्रेषयिष्यामि । यूयञ्च यावदूर्द्ध्वलोकतः प्रभावेन सज्जिता
न भविष्यथ, तावद् यिरूशालेमपुर्थ्यामवतिष्ठध्वम् ।

अथ स तान् वैयनियां यावद् वह्निं निर्नाय, स्वकरावूर्द्धीकृत्य ५०
च तेभ्य आशिषं ददौ । आशीर्दानकाले च तेभ्यः पृथग्भूय स्वर्गमा- ५१
रोहयाञ्चक्रे । ते च तस्य भजनं कृत्वा महानन्देन यिरूशालेमं ५२
प्रतिजग्मुः, सततं धर्मधाम्नि वर्त्तमानाश्चेत्यरमस्तुवन् धन्यम- ५३
बदंश्च ॥ २४ ॥

योहनलिखितः सुसंवादः ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ ख्रीष्टमेश्वरत्वं ६ ईश्वरेण योहनस्य प्रेरणं १४ ख्रीष्टावतारकथा १९ मस्मिन् योहनस्य साक्ष्यदानं २९ ख्रीष्टस्य प्रामाण्यस्य कथा ३५ भिमोनाम्निप्रयोगः कथा ४९ नयनेलस्य कथा च ।

१ आदौ वाद आसीत्, स च वाद ईश्वराभिमुख आसीत्, स
२ च वाद ईश्वर आसीत् । स आदावीश्वराभिमुख आसीत् । तेन
३ सर्वमुद्भूतं, यद्यदुद्भूतं तन्मध्ये च तं विना न किमप्युद्भूतं । तस्मिन्
४ जीवनमासीत्, तज्जीवनञ्च मनुष्याणां ज्योतिरासीत् । तज्ज्योति-
५ स्यान्वकारे राजतेऽन्वकारस्तु तन्न अग्राह्य ।

६ अयेश्वरसकाशात् प्रहितो नर एकः समुद्भूतः, तस्य नाम योहन
७ इति । स साक्ष्यार्थमाजगाम, ज्योतिरधि तेन तथा साक्ष्यं दातव्य-
८ मासीत्, यथा सर्वे तेन विश्वासिनो भवेयुः । स ज्योतिर्नासीत्,
९ अपि तु ज्योतिषि साक्ष्यदाने नियुक्तः । यत् सर्वमनुभूतं द्योतयति
१० तद् यथार्थं ज्योतिरासीज्जगदायातुमुद्यतं । तज्जगत्यासीत्, अगस्त
११ तेन समुद्भूतः, जगत्तु तन्नाजानात् । स ज्योतिःस्वरूपो निजविष-
१२ यमाजगाम, निजस्वास्तु तं न जगृह्यः । यावन्तस्तु तं जगृह्यसेभ्यः
स तत् सामर्थ्यं ददौ येन त ईश्वरस्य सन्ताना भवन्ति यतस्तेऽसुख
१३ नान्नि विश्वसन्ति । न शोणितेभ्यो नापि वा मांसस्थाभिलाषान्नापि
वा पुरुषस्थाभिलाषात् प्रत्युतेश्वरादेव ते जाताः ।

१४ स च वादो मांसरूपी ईश्वर प्रवासीवासनमध्ये वदते च । वयञ्च

पितृसकाशादागतसौकजातस्य पुत्रस्य प्रतापमिव तस्य प्रतापं निरी-
क्षितवन्तः । परिपूर्णः स प्रसादेन सत्येन च । योहनस्तस्य साक्षी, स १५
प्रोचैत्तुक्त्वान्, अयं न एव यमधि मयोक्तं, मम पश्चाद् स आयाति
स मत्तोऽपगण्यो जातः, यतः स मत्तः प्रागासीदिति । तस्य पूर्ण- १६
तातश्चालम्भि सर्वैरस्माभिः प्रसादात् परं प्रसादः । यतो मोशिद्वारा १७
- यवस्थादासि, प्रसादसत्ये तु योशुखीष्टद्वारा समुद्भूते । ईश्वरः १८
कदापि केनापि नादर्शि, पितृकोडस्य एकजातः पुत्र एव तं व्याचख्यौ ।

अथ योहनस्य साक्ष्यमिदं । यिहदीयजना यिहूशालेमाद् १९
याजकान् लेवीयांश्च प्रहित्य यदा तमप्रच्छयन्, को भवानिति,
तदा सोऽङ्गीचकार नैवापजुक्नुवे । सोऽङ्गीचकार, नाहं ख्रीष्टः । २०
ते तमप्राचुः, तर्हि किं? भवान् किमेसियः? सोऽब्रवीत्, नाहं २१
सः । तर्हि भवान् किं स भाववादी? स प्रत्यवादीत्, नाहं सः ।
ततस्ते तमाङ्गः, भवान् कस्तद् वदतु, यतो वयं यैः प्रेरितास्तेभ्यो- २२
ऽस्माभिः प्रत्युत्तरं दातव्यं । आत्मविषये भवान् किं वदति? स
उवाच, भाववादी यिशायाहे यथोक्तवान्, तथैव

अस्त्यहं कस्यचिद् वाणी प्रोचैर्घोषयतो मरौ ।

भो युष्माभिः प्रभो मार्गः समानीक्रियतामिति ॥

अहितास्ते जनाः फरीशिनां श्रेण्यां गणिताः । ते तदा तमिमां २३
कथामप्राचुः, भवान् यदि न ख्रीष्टो नापेलियो वा नापि वा स २४
भाववादी, किमर्थं तर्ह्यवगाहयति? योहानः प्रतिभाषमाणस्तानवा- २५
दीत्, अहं तोयेऽवगाहयामि, यूयन्तु यं न जानीथ तादृशो नर २६
एको युष्माकं मध्ये स्थित्वास्ते । मत्पश्चादागच्छन् स एव ममापगण्यो २७
जातः । नार्हान्यहं तदीयोपानहे बन्धनं मोक्तुमिति । योहनो
- यत्तार्वागाहयत् तच्च यद्नपारस्वार्था वैयनियंयामिदं समभूत् । २८

२६ परदिवसे योहनः स्वसमीपमागच्छन्तं यीशुं विलोक्य बभाषे,
 ३० पश्यायमीश्वरस्य मेषशावको यो जगतः पापभारं हरति । अयं
 स यन्मधि मयोक्तं, मत्पश्चान्नर एक आयुर्भूति यो ममाग्रगण्यो
 ३१ जातः, यतः स मत्तः प्रागासीदिति । अहञ्च तं नाजानां, स तु
 यदिस्त्रायेलस्य प्रत्यचीक्रियेत तदर्थमहं तोयेऽवगाहयन्नागत इति ।
 ३२ अपि च योहनः साक्ष्यं दत्त्वावादीत्, पवित्र आत्मा कपोत इव
 ३३ स्वर्गादवरोहन् मया लक्षितः, स चामुख्योपर्यवतस्थः । अहमपि तं
 नाजानां, येन तु तोयेऽवगाहयितुं प्रहितोऽहं तेनैव मह्यं कथितं,
 त्वं यस्योपरि पवित्रमात्मानमवरोहन्तमवतिष्ठमानञ्च द्रक्ष्यसि, स
 ३४ एव पवित्र आत्मन्यवगाहयिता । अहञ्च दृष्टवान् साक्ष्यं दत्त्वाञ्च
 यदयमीश्वरस्य पुत्र इति ।

३५ तत्परदिवसे पुन योहनस्तिष्ठन्नासीत्, तच्छिष्यौ च द्वौ तेन
 ३६ सार्द्धमास्तां । स तदा यीशुं विहरन्तं निरीक्ष्य बभाषे, पश्यायमी-
 ३७ श्वरस्य मेषशावकः । तौ द्वौ शिष्यौ च तस्येदं वचनं श्रुत्वा यीशुम-
 ३८ नुजगमतुः । यीशुः प्रत्यावृत्त्य तावनुगच्छन्तौ विलोक्य भाषते,
 किमन्विष्यथः ? तौ तमवदतां, भवान् कुत्र वसति, रञ्जिन् ?
 ३९ भाषान्तरेऽस्यार्थो गुरोः । स तौ ब्रवीति, एतत् पश्यतं । ततस्तौ
 गत्वा स यत्रावसत् तत् स्थानं ददृशतुस्तद्दिनञ्च तेन सार्द्धमवत-
 ४० स्थाते । तदा प्रायेण दशमी घटिकासीत् । यौ द्वौ योहनस्य वचनं
 श्रुत्वा, यीशुमनुगतौ, 'आन्ड्रियनामा शिमेनस्य पवित्रस्य भ्राता
 ४१ तयोरेकतर आसीत् । प्रथमः स निजभ्रातरं शिमेनमन्विष्य
 प्राप्नोति वदति च, आभादित आवाभ्यां मशीहः । भाषान्तरे-
 ४२ ऽस्यार्थः स्वीष्टः (अभिषिक्तः) । इदमुक्त्वा स तं यीशिरन्तिकं
 निगाध । यीशुस्तदा तं समालोक्य बभाषे, त्वं योनाः सुतः

शिमेनः, त्वं कैफा इत्यभिधायिष्यसे । भाषान्तरेऽस्थार्यः पिचः
(पाषाणः) ।

तत्परदिवसे यीशु गालीलं प्रस्थातुमैच्छत् । स च फिलिपमा- ४३
साद्य वदति, मामभुगच्छ । आन्द्रियपिचौ यस्य पौरौ, स फिलि- ४४
पोऽपि तस्य वैतसैदाख्यपुरस्य पौर आसीत् । पुनः फिलिपो ४५
— नथनेलमासाद्य वदति, जेसि क्यवस्थायां भाववादिनश्च यस्य वर्णनां
लिखितवन्तः सोऽस्माभिः प्राप्तः, स योषेफसुतो नासरतीयो यीशुः ।
नथनेलस्तमब्रवीत्, नासरताद् भद्रं किमपि किं समुद्भवितुं शक्नोति ? ४६
फिलिपस्तं ब्रवीति, एतद्य पश्य । यीशुः स्वान्तिकमागच्छन्तं नथनेलं ४७
निरीक्ष्य तमुद्दिश्य भाषते, पश्यायं सत्येनेसायेलीयो नास्त्यस्मिन्
कपटः । नथनेलस्तं ब्रवीति, कथं मां जानाति भवान् ? यीशुः ४८
प्रतिभाषमाणस्तमाह, फिलिपेन तवाङ्गानात् प्रागुडुम्बरवृक्षस्थाधः
स्थितस्त्वं मया ललितः । नथनेलः प्रतिभाषमाणस्तं वदति, रब्बिन्, ४९
भवानीश्वरस्य पुत्रः, भवानिस्त्रायेलस्य राजा । यीशुः प्रतिभाषमाण- ५०
स्तमाह, उडुम्बरस्थाधस्तात् त्वं मया ललित इत्यहं त्वामुक्तवांस्तत्कार-
णात् किं विश्वसिषि ? अस्मादपि महत्तराणि (लक्षणानि) द्रक्ष्यसि ।
अन्यच्च स तं वक्ति, सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, उद्घाटितः स्वर्गा मनु- ५१
ष्यपुत्रस्योर्द्ध्वेन चारोहन्तोऽवतरन्तश्च स्वर्गदूता युष्माभि र्द्रक्ष्यन्ते ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ ज्वीष्टस्य प्रथमाश्चर्यक्रिया १२ कफर्नातुमे तेन यानं १३ तेन यिहशालिमे
यानं मन्दिरपरिष्कारणश्च १८ निजनिधनेत्यामयो भविष्यद्वाक्यं २२ तस्याश्चर्य-
क्रियाभि र्बलवता विश्वासश्च ।

द्वितीये दिने तु गालीलस्यकान्नाथां विवाहः समभूत्, यीशो

२ माता च तत्रासीत् । यीशुस्तच्छिष्याश्चापि तस्मै विवाहाय निम-
 ३ ग्निता आसन् । जाते तदा द्राक्षारसस्य न्यूनत्वे यीशो माता
 ४ तमवादीत्, अमीषां द्राक्षारसो नास्ति । यीशुस्तां वदति, नारि,
 ५ मया सह तव किं कार्यं ? मम समथ इदानीयप्यनुपस्थितः ।
 ६ तस्य माता परिचारकान् ब्रवीति, अस्मै युष्मान् यद्यद् वक्ति तत्
 ७ कुरुत । तत्र तु यिहूदीयानां शुचित्वसाधनार्थमुचितानि पाषा-
 ८ णमयानि षट् महान्ति तोयपात्राण्यसन्, तानि प्रत्येकमाढकद्व-
 ९ यमाढकत्रयं वाधारयन् । यीशुस्तान् वक्ति, पात्राणीमानि तोयेन
 १० पूरयत । ततस्ते तान्याकर्णं पूरयामासुः । तदा स तान् ब्रवीति,
 ११ इदानीं किञ्चिदादाय भोज्याध्यक्षान्तिकं वद्धत । ततस्ते किञ्चि-
 १२ दूज्जः । स भोज्याध्यक्षो यदा तोयं तद् द्राक्षारसेन परिणतमा-
 १३ स्वादयत्, तदा तत् कुत आनीतं सन्नाजानात्, यैस्तु तदुत्तारितं ते
 १४ परिचारका अजानन् । ततः स भोज्याध्यक्षो वरमाह्वयाद्, सर्वम-
 १५ नुष्यः प्रथममुत्तमं द्राक्षारसं परिवेषयति, जनबहुल्येन पीते च
 १६ निःशुद्धतरं परिवेषयति । त्वन्वेतावत्कालं यावदुत्तमं द्राक्षारसं रचि-
 १७ तवान् । गालीलैयकान्नायां यीशुनाभिज्ञानानामयमारम्भोऽकारि
 १८ स्वप्रतापस्य प्रत्यक्षीचक्रे । तच्छिष्यासु तुस्मिन् व्यश्रमन् ।

१९ ततः परं स तस्य माता भ्रातरस्य तस्य शिष्यासु कफरनाह-
 २० ममवतेरुः, तत्र त्वल्पदिनान्यवतस्थिरे ।

२१ आसन्ने पुन र्थिहूदीयानां निस्तारपर्वणि, यीशु र्थिहूशालेम-
 २२ मारुरोह । धर्मधात्रि च गोमेषकपोतविक्रेतृत्वं मुद्राविनिमय-
 २३ कारणश्चासीनान् दृष्ट्वा स दामभिः कृष्णां रचयित्वा सर्वान्स्तान्
 २४ मेषान् गुप्य धर्मधामतो वृद्धिर्वावयामास, वणिजासु मुद्राचयान्
 २५ विक्रीयासुनाणि न्युज्जीचकार, कपोतविक्रेतृत्वेवाच, सर्वमेतदतः

स्थानादपसारयत, मम पितु गृहं मा काष्टं बाणिज्यगृहमिति ।

तच्छिष्याश्च सस्मरु र्यस्त्रिखितमास्ते,

त्वन्निकेतनपत्नीया व्यग्रता मां ग्रसिष्यति । १७

ततो विहङ्गदीर्घः प्रतिभाषमाणस्तमवादिषुः, एतत् त्वया धत् १८
कर्त्तव्यं तस्य किमभिज्ञानमस्मान् दर्शयसि? यीशुः प्रतिभाषमाण- १९
स्तानब्रवीत्, मन्दिरमिदं भङ्गं, त्रिषु दिनेष्वहं तदुत्थापयिष्यामि ।
विहङ्गदीयास्तदा जगदुः षट्चत्वारिंशद्वत्सरान् यावन्मन्दिरमिदं २०
निष्मर्यते स्म, त्वं कथं त्रिषु दिनेषु तदुत्थापयिष्यसि? स तु
स्वदेहरूपं मन्दिरमुद्दिश्याकथयत् । अतो मृतानां मध्यतस्तस्यौत्था- २१
नात् परं तस्य शिष्याः सस्मरुर्त्यत् ते तेनेदमुक्ताः । तदा ते शास्त्रे २२
यीशुना कथिते वचने च व्यश्वसिषुः ।

निस्तारपर्वणि यदा स विहङ्गशालेमेऽवर्त्तत, तदा तेन क्रिय- २३
माणान्यभिज्ञानार्थकर्माणि विलोक्य बहवस्तस्य नास्त्रि व्यश्वसन् ।
यीशुस्तु तेष्वात्मसमर्पणं नाकार्षीत्, यतः स सर्वानजानात् । २४
मनुष्ये परस्य साक्ष्येण तस्य प्रयोजनं वा नाभवत्, यतो मनुष्य- २५
स्यान्तरे यदविद्यत, तत् स स्वयमजानात् ॥ २ ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ नीकदीमं प्रति छोटिस्त्रोपदेशकथा ११ बौद्धनिरुद्धितं १५ छोटि बौद्धनिरुद्धितं
साक्ष्यदानम् ।

अथ फरीशिनां मध्ये नीकदीमनामा नर आसीत्, स विहङ्गदी- १
यानामेको नायकः । स रात्रौ यीशोरन्तिकमागत्य तमवादीत्, २
रञ्जित्, वयं जानीमो यद् भवानीश्वरादागतो गुरुः, यतो भवान्
यान्यभिज्ञानार्थकर्माणि करोति, तानि कर्तुं केनापि न शक्य-

- ३ मीश्वरस्य सङ्गित्वं विना । यीशुः प्रतिभाषमाणस्तमब्रवीत्, सत्यं सत्यं, त्वामहं ब्रवीमि, पुनरादितो न जनित्वा मनुष्य ईश्वरस्य
- ४ राज्यं द्रष्टुं न शक्नोति । नीकदीमस्तं ब्रूते, वरिष्ठक्यप्राप्तो मनुष्यः क्व जनितुं शक्यतात् ? स किं द्वितीयवारं मातुं जंठरं प्रविश्य
- ५ जनितुं शक्नोति ? यीशुः प्रतिवभाषे, सत्यं सत्यं, त्वामहं ब्रवीमि, तौयात्माभ्यां न जनित्वा मनुष्य ईश्वरस्य राज्यं प्रवेष्टुं न शक्नोति ।
- ६ यन्मांसतो जातं तन्मांसं, यदात्मतो जातं तदात्मा । युधेः
- ७ पुनरादितो जन्तित्वमिति मया त्वं यदुक्तस्तत्राश्चर्यं मा मन्यस्व ।
- ८ आत्मरूपो वायु र्यचेच्छति तत्र वाति, तत्स्वनश्च त्वया श्रूयते, न ज्ञायते तु स कुत आयाति कुत्र याति वा । आत्मतो जातः
- ९ सर्वमनुष्यस्तादृग्भूतः । नीकदीमः प्रतिभाषमाणस्तमवादीत्, सर्व-
१० मेतत् कथं भवितुं शक्नोति ? यीशुः प्रतिभाषमाणस्तमाह, त्वमिस्त्रा-
११ येलस्य गुरुस्तथायितन्न जानासि ? सत्यं सत्यं, त्वामहं ब्रवीमि, वयं यज्जानीमस्तत् कथयामः, यच्च दृष्टवन्तस्तत्र साक्ष्यं ददामः,
- १२ तथाप्यस्मत्साक्ष्यं युष्माभिर्न गृह्यते । पार्थिवविषयान् कथितवति मयि यदि यूयं न विश्वसिथ, कथं तर्हि स्वर्गीयविषयान् कथित-
- १३ वति मयि विश्वसिष्यथ ? नापरः कोऽपि स्वर्गमारुरोह, केवलं
- १४ स्वर्गादवकूटः स्वर्गवासी मनुष्यपुत्रः । अपि च यथा मरौ मोक्षिना-
- सर्व उच्चैर्कृतस्तथा मनुष्यपुत्रो यद् उच्चैर्कारिष्यते तत्तस्यावश्य-
- १५ भावि, तस्मिन् विश्वासी सर्वमनुष्यो यथा न विनश्यानन्तं जीवनं
- १६ लप्स्यते । यत ईश्वरो जगतीत्यं प्रेम सकार, यन्निजमेकजातं पुत्रं ददौ, तस्मिन् विश्वासी सर्वमनुष्यो यथा न विनश्यानन्तं जीवनं
- १७ लप्स्यते । ईश्वरो हि स्वपुत्रं जगति प्रहितवान् न जगते विचार-
- १८ साधनार्थं, प्रत्युत जगद् यत् तेन ज्ञापं लभेत तदर्थं । यस्तस्मिन्

विश्वसिति तस्य विचारो न क्रियते । यो न विश्वसिति तस्य विचारः समूतः, यतः स ईश्वरस्यैकजातपुत्रस्य नान्नि न विश्वसितवान् । विचारश्चायं, यदागतं जगति ज्योतिः, मनुष्यास्तु ज्योति- १९ षस्तिमिरेऽधिकमप्रोयन्त, यतस्तेषां कर्माणि दृष्टानि । कदाचार- २० वान् सर्वमनुष्यो हि ज्योतिर्दृष्टि, तदीयकर्माणां दोषस्तेन व्यक्ती- भविष्यतीति भयाच्च "स ज्योतिषो निकटं नायाति । यस्तु २१ सत्यमाचरति तस्य कर्माणीश्वरे साधितानीव प्रत्यक्षीभविष्यन्ती- त्याकाङ्क्षया स ज्योतिषो निकटमायाति ।

ततः परं यीशुस्तदीयशिष्याश्च यिहूदियाया जनपदं जग्मुः, २२ स च तत्रैव तैः सार्द्धं वर्त्तमानोऽवागाहयत् । योहनोऽपि शाली- २३ मान्तिकस्य ऐनोने वर्त्तमानोऽवागाहयत्, यतस्तत्र बङ्गाप आसन् मनुष्याश्चोपस्थायावागाह्यन्त । योहनस्तदापि कारायामनिक्षिप्त २४ आसीत् ।

अथ शुचित्वमाधनमधि योहनस्य केषाञ्चिच्छिष्याणां कस्यचिद् २५ यिहूदीयनरस्य च मियो वादानुवादो बभूव । ते तदा योहनस्य २६ समीपमागत्य तमवादिषुः, रब्बिन्, यईनपारे यो भवता सार्द्ध- मासीत्, भवता च यस्य स्वपत्नं साक्ष्यमदायि, पश्यतु स सोऽव- २७ गाहयति, सर्वे च तत्समीपमुपतिष्ठन्ते । योहनः प्रतिभाषमाणो २८ जगाद, यस्यै यत् स्वर्गाददायि, तद्भिन्नं किमपि तेन मनुष्येणादातुं न शक्यते । "नाहं, ख्रीष्टोऽपि तु तस्याग्रे प्रहितोऽस्मीति मया २९ यदूचे तत्र यूयमैव मेम साक्षिणः । यः कन्यां प्राप्तवान् स एव ३० वरः, वरस्य यो बन्धुस्तु, सन्निधौ तिष्ठन्तस्य वाक्यान्याकर्णयति, स वरस्य वाणीकारणादानन्देन मोदते । नूनं मम स आनन्दः पूर्णो बभूवः । अमुना वर्धितयं, मया तु हसितयं । य ऊर्द्धत आयाति ३१

- ३१ स सर्वेषामुपरिस्थः । यो भूम्युत्पन्नो भौमः सः, भौमविषयान्
 ३२ कथयति च । यः स्वर्गादायाति स सर्वेषामुपरिस्थः, यच्च दृष्टवान्
 श्रुतवांश्च तदधि साक्ष्यं ददाति । तस्य साक्ष्यन्तुः केनापि न गृह्यते ।
 ३३ तग्न साक्ष्यं येन गृहीतं, तेनेश्वरः सत्य इति वयं सद्गयाङ्किता ।
 ३४ यतो य ईश्वरेण प्रहितः स ईश्वरस्योक्ती भाषते । ईश्वरो ह्यमि-
 ३५ त्वात्मानं ददाति । पिता पुत्रं प्रेम करोति, तस्य हस्ते सर्वं
 ३६ समर्पयामास च । यः पुत्रे विश्वमिति तस्यानन्तं जीवनमाप्ते, यस्तु
 पुत्रं न श्रद्धधाति स जीवनं न द्रक्ष्यति प्रत्युतेश्वरस्य क्रोधस्तस्यो-
 पर्यवतिष्ठते ॥ ३ ॥

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

- १ शमरीयस्त्रियै ज्योष्ठस्योपदेशकथा २० नगरे ज्योष्ठं प्रति तस्या वार्त्ताकथनं
 २१ शिष्येभ्यः ज्योष्ठस्य कथनं २२ नगरादागतनौकानां ज्योष्ठे विश्वमनं ४३ गा-
 लीलप्रदेशं प्रति ज्योष्ठं गमनं ४४ कर्कनाङ्गमे राजसभासारपुत्रस्य स्वास्थ्यञ्च ।

- १ यीशुः स्वयं नावागाहयत्, तस्य शिष्या अवगाहयन् । अतो
 २ योहनतो यीशुना बहवः शिष्याः क्रियन्तेऽवगाह्यन्ते चेति कथा
 ३ फरीशिभिरश्राव्येतज्ज्ञात्वा प्रभु र्यहूदियां परित्यज्य पुन गालीलं
 ४ प्रतस्थे । शमरियादेशेन गमनन्तु तस्यावश्यङ्कर्तव्यमासीत् । ततः स
 ५ शमरियादेशस्थं शुखराभिधं नगरमायाति । पुरा या भूमि-
 ६ र्याकोबेन स्वपुत्राय योषेफाय दत्ता तन्नगरं तत्समीपस्थं । तत्र च
 र्याकोबस्य कूप आसीत् । अत यीशुः पथश्रान्तो भूत्वा तथैव
 ७ तत्कूपान्तिक्सुपविष्टवान् । तदा प्रायेण षष्ठी घटिकासीत् । शमरीया
 काचिन्नारी तोयमुद्धर्त्तुमायाति । यीशुस्तां ब्रूते, मह्यं पानीयं
 ८ देहि । यतस्तस्यः शिष्याः खाद्यक्रयार्थं नगरमपगतवन्तः । ततः सा
 ९ शमरीया नारी तं ब्रवीति, अहं शमरीया नारी, त्वञ्च र्यहूदीयः,

तत् कथं मां पानीयं याचसे ? यतः शमरीयैः सह चिह्नदीयानां
 व्यवहारो नास्ति । यीशुः प्रतिभाषमाणस्तामवादीत्, यदि त्वमी- १०
 श्वस्य दानमज्ञास्यः, मह्यं पानीयं देहीति येनोच्यमे तस्य तत्त्वञ्च
 यद्यज्ञास्यस्तर्हि त्वसैव तमयाचिष्यथाः, स च तुभ्यं जीवि तोयम-
 दास्यत् । सा योषित् तं वदति, प्रभो, तोयोद्धारणोपायो भवतो ११
 नास्ति, प्रहिष्य गम्भीरः, कुतः पुनस्तस्मैवि तोयं लब्धं भवता ?
 कूपोऽयं येनास्मभ्यं दत्तस्तस्मादस्मत्पितामहाद् याकोबाद् भवान् १२
 किं महत्तरः ? तेनापि तत्पुत्रैश्च तत्पयोषितैः पशुभिश्चैतस्य
 तोयमपीयत । यीशुः प्रतिभाषमाणस्तामवादीत्, तोयमेतद् येन १३
 केनचित् पीयते स पुनः पिपासिष्यति, मदातयं तोयन्तु येन १४
 पीयते, सोऽनन्तकालं यावत् पिपासिष्यति, अपि त्वहं तस्मै यत्
 तोयं दास्यामि तत् तस्यान्तरेऽनन्तं जीवनं यावदुत्पन्नमानस्य
 तोयस्योत्सो भविष्यति । सा नारी तं ब्रूते, प्रभो, मह्यं तत् तोयं १५
 ददातु, अहं यथा न पिपासामि नापि वा तोयोद्धारणार्थमचा-
 गच्छामि । यीशुस्तां वक्ति, याहि, तव पतिमाह्वयाचागच्छ । सा १६
 योषित् प्रतिभाषमाणा तमवादीत्, पति मम नास्ति । यीशुस्तां १७
 ब्रूते, पति मम नास्तीति युक्तं कथितं त्वया, यतः पतयः पञ्च १८
 मवासन्, अधुना तु तव योऽस्ति नास्ति स तव पतिः । सत्यमिद-
 मुक्तं त्वया । सा नारी तं वदति, प्रभो, निरूपयाम्यहं यद् भवान् १९
 भाववादी । अस्मत्पितामहा अस्मिन् गिरावुपासनम् अकुर्वन्, २०
 यूयन्तु वदथ, उपासनं यत्र कर्त्तव्यं, तत् स्थलं चिरूशालेमेऽस्तीति ।
 यीशुस्तां ब्रूते, नृपि, मयि विश्वसिहि यत् समयः स आयाति, २१
 यदा नास्मिन् गिरौ नापि वा चिरूशालेमे पितरुपासनं पुत्राभिः
 कारिष्यते । यूयं यत्र जानीथ तस्योपासनं कुरुथ । वयं वज्जानी- २२

- २२ मत्स्योपासनं कुर्मः । परिचाणं हि यिह्मदीयजातिमूलकं । प्रत्युत समयः स आयात्यधुना चास्ति यदा प्रकृता उपामका आत्मना सत्येन च पितरूपासनं करिष्यन्ति, यतः पिता स्त्रोपासकांस्तद्दृशान्
- २३ अनुसन्धत्ते । ईश्वर आत्मा, यैश्च तस्योपासनं क्रियत आत्मना
- २५ सत्येन चोपासनं तैः कर्त्तव्यं । सा स्त्री तं गदति, जानेऽहं मशी-
हेनार्थतः स्त्रीष्टाभिधेन पुरुषेणागन्तव्यं, स यदायास्यति तदासभ्यं
- २६ सर्वं निवेदयिष्यति । यीशुस्तां ब्रवीति, त्वया सम्भाषमाणो योऽहं सोऽहमेव सोऽस्मि ।
- २७ तदैव तस्य शिष्या उपतस्थिरे, नार्था सह तस्य सम्भाषण आश्रय्यं मेनिरे च, तथापि भवान् किमन्विष्यतीति, अथवासुया
- २८ सह भवान् किं सम्भाषत इति केवापि ज्ञावादि । ततः सा नारी
- २९ स्वकलमं विहाय नगरं गत्वा जनान् वदति, आयात, मया यद्यदकारि तत् सर्वं मह्यं यः कथितवांस्तद्दृशं मनुष्यं पश्यत च ।
- ३० स किं स्त्रीष्टः स्यात् ? ततस्ते नगरान्निर्गत्य तस्य समीपमगच्छन् ।
- ३१ तस्मिन्नवसरे शिष्याः सानुनयं तमवादिषुः, रम्बिन्, अन्नातु ।
- ३२ स तु तानब्रवीत्, भोजनार्थं युष्मदविदितं भक्ष्यं ममास्ते । अनेन
- ३३ शिष्या मिथोऽपच्छन्, केनापि किं तस्य समीपं भक्ष्यमानायि ?
- ३४ यीशुस्तान् ब्रूते, मम भक्ष्यमिदं यन्मत्प्रेषयितुर्भीष्टमाचरानि
- ३५ तदीयकर्म साधयामि च । अधुनापि मासचतुष्टयं शिष्यते, तदा शस्यकर्तनकाल उपस्थास्यत इति किं युष्माभिर्नान्यते ? पश्यताहं युष्मान् ब्रवीमि, ऊर्द्धदृष्टिं कृत्वा चेवाण्वलोकयत, शस्यकर्तनार्थं
- ३६ तान्यधुनैव सितानि प्रतिभाम्नि । शस्यच्छेत्ता च वेतनं लभतेऽनन्तजीवनाय फलानि ससिनेति च, यथा वप्तृच्छेत्तारविकचान-
- ३७ न्देतां । अथ हि प्रवादोऽयं सत्यः, वपत्येकः हन्तत्यन्य इति । यूयं

यच्च न अममनुष्ठितवन्तस्तच्च शस्यकर्तनार्थं प्रहिता मया । अन्ये ३८
अममनुष्ठितवन्तः, यूयञ्च तेषां अममन्यानं प्रविष्टाः ।

अथ मया यद्यदकारि तत् सर्वं स मह्यं कथितयानिति ३९
साक्ष्यदायिन्यास्तस्यो मार्या वचनात् तन्नगरीया बहवः शमरीयम्-
नुय्यास्तस्मिन् व्यश्मिषुः । ततस्ते शमरीया यदा तत्समीपमुपातिष्ठन्त, ४०
तदा तैः सार्द्धमवस्थानं तं प्रार्थयन्त, स च दिनद्वयं तत्रावतस्ते ।
बहुगुणाधिकश्च तस्य वचनाद् व्यश्मिषुस्तां नारीमवादिषुश्च, ४१
अधुनापि त्वदीयकथनकारणादेव वयं विश्वमिमस्तन्न, यतः स्वयम- ४२
स्माभिः श्रुतमनुभूतञ्चेदं यत् सत्यमेवायं जगत्ताता खीष्टः ।

दिनद्वये तस्मिन्नतीते स ततः प्रस्थाय गालीलं जगाम । यीशुः ४३
स्वयं हि साक्ष्यमिदं दत्तवान् यत् स्वदेशे भाववादी सम्मानहीनः । ४४
अतो गालील उपस्थितः स गालीलीयैरन्वगाहि, तत्कारणमिदं ४५
यद् यिरूशलेमे पर्वणि तेन यद्यत् कृतं तत् सर्वं ते दृष्टवन्तः,
यतस्तेऽपि पर्वण्युपस्थितवन्तः । अत एव यीशु र्यत्र तोयं द्राचार- ४६
शीकृतवांस्तां गालीलस्यकान्नां पुनराजगाम ।

तदा कफरनाहमे यस्य पुत्रो व्याधितस्तादृशो राजपुरुषः
कश्चिदामीत् । स यिहूदियातो गालीले यीशोरागमनस्य संवादं ४७
श्रुत्वा तस्थान्तिकं जगाम, स च यत् (कफरनाहमम्) श्रवरुह्य
तं पुत्रं निरामयं कुर्यात् तत् प्रार्थयाञ्चके, यतः स मृतकल्प
आसीत् । ततो यीशुस्तमुवाच, यूयम् अभिज्ञानान्यहुतलक्षणानि ४८
चादृष्ट्वा नैव विश्वमिच्छथ । स राजपुरुषस्तं ब्रूते, प्रभो, मद्दालकस्य ४९
मरणात् प्रागवरोहत् । यीशुस्तं ब्रवीति, याहि, तव पुत्रो जीवति । ५०
ततः स नेरो यीशुना यदुक्तस्मिन् वक्त्रे विश्वस्य याचामकुरुत ।
तस्य चावरोहणकाल एव तस्य दासास्तस्मिन्मुखमुपस्थाद्येदं निवेद- ५१

५२ यामासुः, भवतः पुत्रो जीवतीति । ततः स नान् पप्रच्छ, कस्मिन्
दण्डे तस्योपशमो जातः ? ते तमूचुः, ह्यः सप्तम्यां घटिकायां
ज्वरस्तमत्याचीत् । ततः पित्राबोधि तत् तस्यामेव घटिकायां
५३ स्रक्षूतं यदा स यीशुनोक्तस्तव पुत्रो जीवतीति । ततः स तदीय-
५४ गृह्यासु सर्व्वे व्यश्मिषुः । इदं पुन र्द्वितीयमभिज्ञानार्थकर्माकारि
यीशुना यिह्दियातो गालीलमागतेन ॥ ४ ॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ चष्टात्रिंशत्तरान् यावद् रोगप्रसमनार्थस्य विश्रामवारे स्वास्थ्यकरणं
१४ ख्रीष्टेन यिह्दियानां तर्जनं शिष्टेण च ११ ख्रीष्टे योद्धनस्य पितुश्च
धर्मशास्त्रस्य च साक्ष्यं ।

१ ततः परमुपस्थिते यिह्दियाणामुत्सवे यीशु यिरूशलेमं
२ जगाम । यिरूशलेमे मेषद्वाराख्यस्य गोपुरस्य निकटे सर एकमस्ति,
इब्रीयभाषया तस्य नाम बैथेषदेति, तच्च पञ्चभिरलिन्दैर्युक्तं ।
३ तेषु शयाना व्याधिता अन्धाः खञ्जाः शुष्काङ्गा वा बहवो मनुष्या-
४ स्तोयस्य कम्पनं प्रत्यैच्छन्त । यतः समये समये खर्गदूत एकस्तत्
सरोऽवतरंस्तोयमकम्पयत् । तोयकम्पनात् परञ्च प्रथमो यो मनुष्य-
स्तोयं प्राविशत् स येन केनचिद् व्याधिना व्याधितस्तस्मान्मुक्तो
५ निरामयश्चाभवत् । तत्र चाष्टत्रिंशदर्षाणि यावद् व्याधियस्तो नरः
६ कश्चिद्विद्यत । यीशुस्तमेव शयानं दृष्ट्वा स आदीर्घकालाद् व्याधि-
७ तस्तज्ज्ञात्वा च पप्रच्छ, त्वं किं निरामयो भवितुं वाञ्छसि ? स
रोगी तं प्रत्यवादीत्, प्रभो, वास्ति मम जनेनां यस्तोयकम्पनकाले
मां सरसि निक्षिपेत्, यावच्चामुपागच्छामि, तावदपरः कश्चिन्मत्तः
८ प्रागवतरति । यीशुस्तं ब्रवीति, उत्तिष्ठ, तव खट्वामादाय विहर
९ च । ततः स मनुष्यस्तत्क्षणं निरामयो जातः खखद्वामादाय च

विहर्तुं प्रवृत्तः । तद् दिनन्तु विश्रामदिनं । ततो यिह्दीयास्त- १०
मारोग्यप्राप्तं नरं जगदुः । अद्य विश्रामदिनं, तव खट्वावहनमवि-
धेयं । स तान् प्रत्यवादीत्, अहं येन स्वस्थीकृतस्तेनैवेनाक्तः, तव ११
खट्वामादाय विहरेत् । ततस्तो तमपृच्छन्, तव खट्वामादाय कि- १२
हरेति त्वं येनाक्तः स मनुष्यः कः ? स तु कस्तत् तेनारोग्यप्राप्तेन १३
नाज्ञायि, यतस्तत्र जननिवहस्योपस्थितितो योगुरपसृष्टः ।

ततः परं योगु धर्मधाम्नि तमासाद्यावादीत्, पश्य त्वयारो- १४
ग्यमलम्भि, पुनः पापं मा कुरु, नोचेत् तव घोरतरा दुर्गति
र्भविष्यति । स मनुष्यस्तदा गत्वा यिह्दीयान् जापयामास, 'यद् १५
योगुस्त्यारोग्यकारी । ततो यिह्दीया योगुमवाधन्त इन्तुम- १६
यतन्त च, तत्कारणमेतदेव भूत् स विश्रामवार एतान्यकरोत् ।
योगुस्तु तान् प्रत्यवादीत्, मम पिताद्य यावत् कर्म करोत्यहमपि १७
करोमि । एतत्कारणादेव यिह्दीयास्त इन्तुमधिकमप्ययतन्त, १८
'अतः स न केवलं विश्रामवारमलङ्घयदपि त्रीश्वरं स्वीयपितरमभ्य-
दधात्, इत्यञ्चात्मान्मीश्वरेण तुल्यमकुरुत् । ततो योगुः प्रति- १९
भाषमाणस्तानुवाच, सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, पितरं कर्म
कुर्वन्तं न दृष्ट्वा पुत्रः स्वतः किमपि कर्तुं न शक्नोति । स हि
यद्यत् करोति, पुत्रोऽपि तथैव तत् करोति । यतः पिता पुत्रे २०
प्रेम कुरुते, स्वयञ्च यद्यत् करोति पुत्रं तत् सर्वं दर्शयति । स च
तमेतेभ्योऽपि 'अहन्तराणि' कर्माणि दर्शयिष्यति, यूयं यथाश्रय्यं
मंस्यध्वे । यतः पिता यादृशं मृतानुत्थापयति सञ्जीवयति च, २१
तादृशं पुत्रोऽपि यान् रोचयति तान् सञ्जीवयति । पिता हि २२
कस्यापि विचारमपि न करोत्यपि तु स्मस्तं विचारं पुत्रे समर्पया-
मास, सर्वं यथा पितरं मानयन्ति तथैव पुत्रं मानयन्ति २३

२४ तस्याभिप्रायः । पुत्रो येन न मान्यते, तन्मेषयिता पितापि तेन
न मान्यते । सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, यो मम वाक्यं गृणोति
मन्मेषयिनरि विश्वसिति च, सोऽनन्तजीवनप्राप्तः, स च विचारं
२५ न नेतव्योऽपि तु मृत्युतो जीवनं प्रत्युत्तीर्णः । सत्यं सत्यं, युष्मानहं
ब्रवीमि, समयः स आयात्यधुना चास्ति, यदा मृता ईश्वरपुत्रस्य
२६ गिरं श्रोयन्ति, ये च श्रोयन्ति ते जीविष्यन्ति । यतः पिता
यादृक् स्वयञ्जीवी तादृक् पुत्रायापि स्वयञ्जीविनं दत्तवान्
२७ विचारसाधनस्य सामर्थ्यञ्च तस्मै दत्तवान्, यतः स मनुष्यपुत्रः ।
२८ अत्र माश्चर्यं मन्यध्वं । यत आयाति स समयो यदा शवागारस्थाः
२९ सर्वे तस्य गिरं श्रोयन्ति वहिरायास्यन्ति च, कृतसदाचारा
जीवनार्थपुनरुत्थानाय, कृतदुराचारांश्च विचारार्थपुनरुत्थानाय ।
३० स्वतः किमपि कर्तुं मया न शक्यते, यच्छृणोमि तदनुरूपं विचारं
करोमि, मम विचारश्च न्यायः, यतोऽहं न मदीयाभीष्टमपि तु
मन्मेषयितुः पितुरभीष्टमीहे ।

३१ यद्यहं स्वार्थं साध्यं ददामि, तर्हि मम साध्यं न सत्यं । अपरो
३२ मयि साध्यं ददाति, अहञ्च जाने यन्मयि दीयमानं तस्य साध्यं
३३ सत्यं । यूयं योहनं प्रति दूतान् प्रहितवन्तः स च सत्यस्य स्वपत्रं
३४ साध्यं दत्तवान् । नाहन्तु मनुष्यात् साध्यं गृह्णामि । यूयं यत्
३५ ज्ञाणमाप्नुयात् तदर्थमेतत् कथयामि । स ज्वलन्ती विराजमाना
च दीपिकासीत्, यूयञ्च त्वणं यावत् तस्य दीप्तौ मोदितुमरोचयत् ।
३६ योहनस्य साध्यात्तु महत्तरं साध्यं ममास्ति । येषां कार्याणां
साधनार्थं तद्भारः पित्रा मयि समर्पितस्तीनि मया क्रियमाणानि
३७ कार्याण्येव मदीयं साध्यं ददति यदहं पित्रा प्रहितः । मन्मेषयिता
पितापि स्वार्थं मामधि साध्यं दत्तवान् । युष्माभिः कदापि तस्य

वाणी न श्रुता नापि वा तस्य रूपं दृष्टं, नापि वा लब्धं तस्य
 वाक्यं युष्मदन्तरवतिष्ठमानं । यतस्तेन यः प्रहितस्तस्मिन् युष्माभि ३८
 न विश्वस्यते । शास्त्राण्यनुसन्धेयं यद्यं हि तेषु स्वान् अनन्तजीवन- ३९
 प्राप्तान् मन्यन्ते, तान्येव च मयि साक्ष्यं ददति । तथापि यूयं ४०
 जीवनलाभार्थं मदन्तिकमायातुमसम्यक्ताः । मनुष्येभ्योऽहं सम्मानं न ४१
 गृह्णामि, युष्मांसु जानामि, यत्र लब्धं युष्माभिराश्वरस्य प्रेम ४२
 युष्मदन्तरवतिष्ठमानं । मत्पितुर्नाम्नागतेऽहं युष्माभि न गृह्णे । ४३
 अपरः कस्मिन्नेतिजनान्नागच्छेत्, स एव तर्हि युष्माभि ग्राहीष्यते ।
 परस्परं सम्मानं गृह्णन्त एकस्मादीश्वरास्तभ्यं सम्मानन्त्वनीहमाना ये ४४
 यूयं, कथं विश्वसितुं शक्यते युष्माभिः ? मा मन्यन्ते यत् पितुर- ४५
 न्तिकमहं युष्माकमभियोक्ता भविष्यामि । अस्ति युष्माकमभियोक्ता
 स मोक्षि यो युष्मादीयाशाभूमिः । यतो यदि मोक्षैः विश्वसिष्यत, ४६
 तर्हि मयि विश्वसिष्यत, स हि मामधि लिखितवान् । तस्य ४७
 लिखितेषु तु यदि न विश्वसिष्य, कथं तर्हि मम वाक्येषु विश्वसि-
 ष्यथ ? ॥ ५ ॥

६. षष्ठोऽध्यायः ।

१ छौष्टस्य चिन्मपारंगमनं ४ पञ्चभिः पूर्यैर्वाभ्यां सत्याभ्याश्च पञ्चसहस्रलोकानां
 भोजनं १९ तेषां परि छौष्टस्य पदव्रजनं २२ तदन्तिके बज्रलोकागते तेषाम्
 पदेशः ४१ स्वप्नाचारूपककथनं ४२ विवादियिद्धदीयान् प्रति प्रत्युत्तरं ६० बज्र-
 लोकैस्तस्य त्यागः भिष्याणां स्थिरस्थितिश्च ।

ततः परं श्रीशुर्गोष्ठी गीतास्यस्य तिविरियाख्यद्वयस्य पारं प्रतस्ये । १
 महाजननिवहस्य तमस्यगच्छत्, यतो रोगिषु तेन क्रियमाणान्य- २
 भिन्नानां कर्तृणां तैरदृश्यन्त । एकदा श्रीशुर्गोष्ठी गीरिमन्त्रस्य सप्तमिः ३

- ४ साङ्गं तत्रोपविष्टवान् । तदा यिह्दीयानां निस्तारोत्सवं आसन्न
 ५ आसीत् । ततो यीशुर्दृष्ट्वा कृत्वा स्वसमीपमागच्छन्तं महान्तं
 जननिवहं निरीक्ष्य फिलिपं पप्रच्छ, एतेषां भोजनार्थं कुचास्मा-
 ६ निः पूपाः क्रेतव्याः ? स तं परीक्षमाण इदमवदत्, यतः स किं
 ७ कर्तुमुद्यत आसीत् तदजानात् । फिलिपसं प्रत्यवादीत्, द्विशत-
 'सुद्रापादमूल्याः पूपा अयेतेषां निमित्तं तथा पर्याप्ता न भवि-
 ८ व्यन्ति यथैतेषामेकैकस्लोकं लस्यते । तदीयशिष्याणामेकोऽर्थतः
 ९ पित्रस्य भ्रातान्द्रियस्तं प्रवीति, अस्यच जुद्र एको बालकः, तत्स-
 मीपे पञ्च यावपूपा मीनौ च द्वौ जुद्रौ विद्यन्ते । एतावतः प्रति
 १० तु तत् किं ? यीशुस्तदाब्रवीत्, यूयं तान् मानवान् भोजनायोप-
 वेशयत । तत्र प्रभृतं शष्यमासीत् । ये च पुरुषा उपविविशुस्ते
 ११ संख्यया प्रायेण पञ्च सहस्राणि । ततः परं यीशुस्तान् पूपान्
 जग्राह, धन्यवादं कृत्वा च शिष्येभ्यो ददौ, पुनश्च शिष्याः समा-
 सीनेभ्यो मनुष्येभ्यो ददुः । तथैव तयो र्मनियोस्तेभ्यो यथेष्टम-
 १२ दीयत । तेषु तु तत्रेषु स स्वशिष्यान् जग्राह, अवशिष्टा भग्नांश
 १३ युष्माभिः सञ्चीयन्तां, किमपि मा विनश्यत् । अतस्ते तेषां पञ्चानां
 यावपूपानां भोक्तृभिः शेषितान् भग्नांशान् सञ्चित्य तैर्द्वादश
 १४ उल्लकान् पूरयामासुः । यीशुना कृतं तदभिज्ञानार्थकम् दृष्ट्वा
 मनुष्या अवदन्, सत्यम्, अयं स भाववादी येन जगत्पुण्यातय-
 १५ मिति । अतस्ते मां राजानं चिकीर्षन्तो मां धर्म्मभागमिच्छन्तीति
 ज्ञात्वा यीशुरेकाकी पुनर्गिरिमागिश्राय ।
 १६ तस्य शिष्यास्तु सन्ध्यायामुपस्थितार्थां समुद्रतीरमवकृत्वा नावं
 १७ प्रविश्य बहुद्रुपारस्यं, कपर्दिनाङ्गमं गङ्गुं प्रदृष्टासु । ततः परम्
 १८ अन्धकारे जातेऽपि यीशुस्तेषां समीपं गमनवान् समुद्रेण महा-

वायोराधातेनालोभ्यत । इत्थं वहमानास्ते यदा सार्द्धं क्रोशं १९
क्रोशद्वयं वा गर्तस्तदा यीशुं समुद्रस्योपरि व्रजन्तं नावो निकट-
मुपस्थितश्च लज्जयामासुरनेन विभुश्च । स तु तानां अयमहं, २०
मा भैष्ट । ततस्ते तं नावि ग्रहीतुमरोचयन्, नौश्च तत्क्षणं २१
तेषां गन्तव्ये स्थल उपतस्थे ।

तत्परदिने समुद्रपारे जननिर्वहस्तिष्ठन्नासीत् । तदीयशिष्यैः २२
प्रविष्टात् पोतादन्यः पोतस्तत्र नासीत्, तदीयशिष्याणां प्रवेशकाले
च सा नौ यीशुना न प्रविष्टा केवलं तदीयशिष्यैरेव प्रविष्टैतत्
तैर्जनैरदर्शितं । तत्पश्चात् तिविरियात् आगता अन्या नावस्तत्स्थान- २३
समीपमुपतस्थिरे, यत्र कृते प्रभुना धन्यवादे पूपास्तैर्भुक्ताः ।
अतोऽत्र यीशुर्नास्ति तदीयशिष्याश्च न सन्तीति दृष्ट्वा ते जना २४
अपि नौका आरुह्य यीशुमन्विष्यन्तः कफरनाहममाजरसुः समुद्र- २५
पारे तं प्राप्य च पप्रच्छुः, रब्बिन्, भवानत्र कदोपस्थितवान् ?
यीशुस्तान् प्रतिजगाद, सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, यूयमभि- २६
ज्ञानानि दृष्टवन्तो नैतत्कारणान्नामन्विष्यथ, प्रत्युत तान् पूपान्
भुक्त्वा यत् त्वमवन्तस्तत्कारणादेव । कार्यं मा क्रियतां युष्माभिः २७
क्षीयमाणस्य भक्ष्यस्य लिप्सया, क्रियतान्वनन्तजीवनं यावत् स्था-
यिने भक्ष्यस्य लिप्सया । मनुष्यपुत्रेण तद् युष्मभ्यं दातव्यं । स
हि पित्रेश्वरेण सुद्राक्षितः । ततस्ते तमवादिषुः, ईश्वरादिष्टानि २८
कार्याणि चिकीर्षुभिरस्माभिः किं कर्त्तव्यं? यीशुः प्रतिभाषमाण- २९
स्तानुवाच, ईश्वरादिष्टं कार्यमिदं, यत् तेन यः प्रहृते युष्माभि-
स्तस्मिन् विश्वसितव्यं । ततस्ते तमाहुः, त्वं नु किमभिज्ञानार्थं कर्त्स
३० करोषि यद् दृष्ट्वास्माभिस्तथि विश्वसितव्यं । त्वं किं समुपार्ज-
यसि? अस्मत्पूर्वपुरुषा मरौ मानामभुञ्जत्, यतो लिखितमास्ते, ३१

३२ स तेभ्यो भोजनार्थं स्वर्गात्पन्नं खाद्यं ददाविति । ततो यीशुस्तान्
 अवादीत्, सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, मेाशि युष्मभ्यं स्वर्गात्पन्नं
 खाद्यं न दत्तवान्, मम पिता तु युष्मभ्यं प्रकृतं स्वर्गात्पन्नं खाद्यं
 ३३ ददाति । यत ईश्वरीयं खाद्यं तदेव यत् स्वर्गः दत्ततरति जगते
 ३४ जीवनं ददाति च । ततस्ते तमूचुः, प्रभो, सर्वदास्मभ्यं तत्
 ३५ खाद्यं ददातु । यीशुस्तु तानुवाच, अहमेव जीवनदायि खाद्यं ।

मत्समीपं य आगच्छति, स नैव क्षोत्स्यति, मयि यश्च विश्वसिति
 ३६ स कदापि न तर्षिष्यति । युष्मांस्त्वहमुक्तवान्, यन्मां दृष्ट्वापि न
 ३७ विश्वासेथ । पित्रा मह्यं यद्यदीयते सर्वं तन्मत्समीपमायास्यति ।
 ३८ यश्च मत्समीपमायाति, स मया नैव वद्दि निक्षेप्यते । यतो न
 मदीयाभीष्टमपि तु मत्प्रेषयितुरभीष्टं कर्तुमहं स्वर्गादवतीर्णः ।

३९ मत्प्रेषयितुः पितुरभीष्टञ्चेदं यन्माह्यं तेन यद्यद् दत्तं तस्य किमपि
 ४० मया न हारयितव्यमपि तन्निमदिने सर्वं मयोत्थापयितव्यं । मत्प्रे-
 षयितुरभीष्टञ्चेदं यत् पुत्रं निरौक्ष्य यः कश्चित् तस्मिन् विश्वसिति,
 तेनानन्तं जीवनं प्राप्तव्यमन्तिमदिने च स मयोत्थापयितव्यः ।

४१ • अथ स्वर्गादवतीर्णं खाद्यमहमिति यीशुना यदुक्तं, तत्कारणाद्
 ४२ यिह्मदीयास्तमधि विवदितुं प्रवृत्ताः । तेऽवदन्, अमौ किं न
 योषेफस्य पुत्रः स यीशु र्यस्य पितरं मातरञ्च जानीमः ? कथं
 ४३ तर्हि स वदति, स्वर्गादवतीर्णोऽहमिति ? यीशुः प्रतिभाषमाण-
 ४४ स्तानब्रवीत्, मा विवदध्वं मिथः । अपरः केऽपि मत्समीपमायातुं
 न शक्नोति, केवलं स यो मत्प्रेषयित्रा पित्राकथ्यते, स चान्तिम-
 ४५ दिने मयोत्थापयिष्यते । भाववादिनां ग्रन्थे लिखितमास्ते,

भविष्यन्ति हि ते सर्वं, ईश्वरेणैव शिचिताः ।

अतो इः कश्चित् पितुः सकाशाच्छ्रुत्वा शिचितवान्, स मत्समीप-

मायाति । कोऽपि यत् पितरं दृष्टवान्, न तथा, ईश्वरस्य ४६
सकाशाद् योऽस्ति, केवलं स एव पितरं दृष्टवान् । सत्यं सत्यं, ४७
युष्मानहं ब्रवीमि, मयि यो विश्वमिति, तस्यानन्तं जीवनमास्ते । अहं ४८
जीवनदायि खाद्यं । युष्माकं पूर्वपुरुषा मरौ मान्नां भुक्तवन्तो ४९
मृतवन्तश्च । इदं स्वर्गादवतीर्णं खाद्यम्, मनुष्येण भोक्तव्यं, भुक्त्वा ५०
च न मर्त्यं । अहं स्वर्गादवतीर्णं जीवनमयं खाद्यं । खाद्यमिदं ५१
येन भुज्यते स शाश्वतं जीविष्यति । यच्च खाद्यमहं दास्यामि
तन्मम मांसं यदातयं जगतो जीवनार्थं ।

ततो यिह्मदीया मिथो वाग्युद्धं कुर्वन्तोऽवदन्, भोजनार्थ- ५२
मस्मभ्यं स्वमांसं दातुममुना कथं शक्यं ? यीशुस्तदा तानवादीत्, ५३
सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, यदि मनुष्यपुत्रस्य मांसं नाश्रीय
तस्य शोणितं न पिबथ च, तर्हि यूयमन्तरेऽनन्तं जीवनं न
प्राप्तवन्तः । यो मम मांसमश्नाति मम शोणितं पिबति च, ५४
सोऽनन्तजीवनप्राप्त उत्थापयितव्यश्च मयान्तिमदिने । यतो मम ५५
मांसं सत्यं भक्ष्यं मम शोणितञ्च सत्यं पानीयं । यो मम मांस- ५६
मश्नाति मम शोणितं पिबति च, मयि सोऽवतिष्ठते तस्मिन्-
हञ्चावतिष्ठे । यथा जीवनमयः पिता मां प्रहितवान् पितुं गुणादहं ५७
जीवामि च, तथा यो मामश्नाति सोऽपि मम गुणाज्जीविष्यति ।
इदमेव स्वर्गादवतीर्णं खाद्यं । नास्तीदं तेन मान्नाख्यद्रव्येण सदृशं, ५८
युष्माकं पूर्वपुरुषा यद् भुक्तवन्तो मृतवन्तश्च । खाद्यमिदं येन
भुज्यते स शाश्वतं जीविष्यति । कथा एतास्तेन कफरनरैश्च समा- ५९
जगृह उपदिशतामर्थान् ॥

अथ ताः श्रुत्वा तदीयश्रियाणां बहवोऽत्रादिषुः, कष्टिनेषुमुक्तिः ६०
केन श्रितं शक्यं ? तदीयश्रियास्तु यदस्मिन् विषये विवदन्ते,

- ६१ यीशुरक्ते तज्ज्ञात्वा तानवादीत्, इदं किं युष्मान् स्वालयति ?
 ६२ तर्हि मनुष्यपुत्रः पुरा यत्रासीत् तत् स्थानमारोहन्तं तं यदा
 ६३ निरीक्षिष्ये, तदा किमनुमास्यध्वे? आत्मैव* जीवनदायी, मांसं
 किमपि नापकरोति । अहं युष्मभ्यं यानि वचांसि कथयामि,
 ६४ तान्यात्मा जीवनञ्च । सन्ति तु युष्माकं केचिद्, ये न विश्वसन्ति ।
 यतः के के न विश्वसन्ति को वा तं (शत्रुषु) समर्पयिष्यति तद्
 ६५ यीशुनादितोऽज्ञायि । स चाब्रवीत्, अतो हेतो र्यूयं मयोक्ताः,
 अपरः कोऽपि मत्समीपमायातुं न शक्नोति, केवलं स यस्मै पित्रा
 शक्तिरदायीति ।

- ६६ ततः प्रभृति तच्छिष्याणां बहवः पराङ्मुखीभूयःपक्रान्ताः, न
 ६७ पुनस्तेन सार्द्धमव्रजन् । तदा यीशु द्वादश प्रेरितानप्राचीत्, यूयमपि
 ६८ किमपक्रमितुनिच्छथ? शिमेनः पित्रस्तमुवाच, प्रभो, कमाश्रयितु-
 ६९ मपक्रमिष्यामः? सन्ति भवतोऽनन्तजीवनस्य कथाः । अस्माभिश्च
 विश्वसितं ज्ञातञ्च यद् भवान् जीवनमयस्त्वेश्वरस्य पुत्रः स्वीष्टः ।
 ७० यीशुस्तान् प्रत्युवाच, किं न द्वादश यूयं वरिता मया? तथापि
 ७१ युष्माकमेको दियावलः । अनेन स शिमेनस्य पुत्रमौष्करियोतीयं
 यिह्दामसूचयत्, यतो द्वादशानामेकः सन्नपि स तस्य भावी
 समर्पयितासीत् ॥ ६ ॥

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ खीष्टस्य यिह्दामसंगमनं १४ मन्तिरस्य लोकेभ्य उपदेशः १५ विवादिनः प्रति
 प्रत्युवाच १६ तस्योपदेशः १७ तमुद्दिश्य लोकानां विचारः १८ सचायाजकानां
 फरीसिनाञ्च खीष्टं प्रति विपक्षता ।

- १ ततः परं यीशु गोलीले पर्यटत्, यतो यिह्दयास्तं जिघां-
 २ सन्तीति ज्ञात्वा स पुनः यिह्दियायां पर्यटितुं निष्कृतः । यिह्दया-

यानामुटजनिर्माणाण्य उत्सवे त्वासन्ने सति तस्य भ्रातरस्तमवदन्, ३
 त्वमतः स्थानादुत्थाय यिहृदियां याहि, त्वया यानि क्रियन्ते,
 तानि कर्माणि त्वं शिष्यैरप्यालोचयन्तां, यतः स्वयं संप्रकाशो ४
 भवितुमीहमानः कोऽपि गुप्तं नाचरति । त्वं यद्येतानि साधयसि,
 तर्ह्यात्मानं जगतः प्रत्यक्षं कुर्विति । यतस्तदीयभ्रातरोऽपि तस्मिन् ५
 व्यवसन् । यीशुस्तदा तानवादीत्, मम समय इदानीमप्यनुपस्थितः, ६
 युष्माकं समयंस्तु सर्वदा प्रस्तुतः । जगद् युष्मान् द्वेष्टुं न शक्नोति, ७
 मान्नु द्वेष्टि, यतस्तस्मिन्मयेदं साक्ष्यं दीयते यत् तस्य कर्माणि
 दुष्टानि । यूयमेवेनमुत्सवं गच्छत । अहमधुनाप्येनमुत्सवं न गच्छामि, ८
 यतो मम काल इदानीमप्यसम्पूर्णः । तानिदमुक्त्वा स गालीले- ९
 ऽवतस्थे । प्रस्थितेषु तु तदीयभ्रातृषु सोऽपि तमुत्सवं जगाम, न १०
 संप्रकाशमपि तु गुप्तमिव । ततो यिहृदीया उत्सवे तं गवेषयन्तो- ११
 ऽवदन्, स नरः कुत्र? जननिवहेषु च तमधि बह्वतरो विवादः १२
 समजायत । केचिदवदन्, स भद्र इति । केचित् पुनरवदन्, न
 तथा, प्रत्युत स जमनिवहमुन्मार्गगामिनं करोतीति । तथापि १३
 यिहृदीयानां भयात् कोऽपि तमधि संप्रकाशं नाकथयत् ।

उत्सवस्यार्द्धकाले तु यीशु धर्मधाम गत्वापदेष्टुं प्रवृत्ते । १४
 अनेन यिहृदीया विस्मयापन्ना अवदन्, असावनधीत्यापि कथं १५
 शास्त्रविज्ञातः? यीशुः प्रतिभाषमाणस्तानवादीत्, मदीयोपदेशो १६
 न मम, स मत्प्रेषयितुरेव । कश्चिद् यदि तस्याभीष्टमाचरितुं १७
 रोचयति, स तर्ह्युपदेशमधि ज्ञास्यति स ईश्वरोत्पन्नोऽथवाहं स्वतो
 भाष इति । यः स्वतो भाषते स स्वीयगौरवमीहते, यस्तु स्वप्रेषयितु १८
 गौरवमीहते, स सत्यस्मिन्वाधर्मो नास्ति । व्यवस्थां किं न १९
 मोक्षिनां युष्मभ्यं दत्ता? तथापि युष्माकं कोऽपि व्यवस्थां न

२० समाचरति । यूयं किमर्थं मां जिघांसथ ? जननिवहः प्रत्यवादीत्,
 २१ त्वं भूताविष्टः, कस्त्वां जिघांसति ? यीशुः प्रतिभाषणान्तरान्ब्रवीत्,
 २२ कर्मैकमकारि मया, तत्र सर्वे यूयमाश्रयं मन्यन्ते । तत्कारणाद्
 (वदामि,) मोक्षि युष्मभ्यं त्वक्केदस्य विधिं दत्तवान्, सोऽपि न
 मोक्षित उत्पन्नः प्रत्युत पितृभ्यः ; यूयञ्च विश्रामवारे मनुष्यस्य
 २३ त्वक्केदं कुरुय । मोक्षे क्ववस्या यन्न लब्धेत्, तदर्थं यदि विश्रामवारे
 मनुष्येण त्वक्केदः सोढव्यस्तर्हि विश्रामवारे सर्वज्ञो मनुष्यो मया
 २४ स्वस्वीकृतोऽत्र किं मह्यं क्रुध्यथ ? चातुर्षं विचारं मा कुरुत,
 न्यायमेव विचारं कुरुत ।

२५ ततो यिरूशलेमनिवासिनां केचिदवदन्, (नायका) यं हन्तुं
 २६ यतन्ते, मनुष्योऽयं किं न स एव ? पश्यत च स सप्रकाशं भाषते तैश्च
 किमपि नोच्यते । अयं खीष्ट एवेति किं नायकैः सत्यमज्ञायि ?
 २७ अयन्तु कुत उत्पन्नस्तदस्माभिर्विदितं । खीष्टस्तु यदायास्यति तदा
 २८ स कुत उत्पन्नस्तत् केनापि न ज्ञायिष्यते । ततो यीशु धर्म-
 धामन्युपदिशन् प्रोचैराह, यूयं माञ्च जानीथ कुतश्चाहमुत्पन्नस्त-
 दपि जानीथ । अहन्तु न स्वत आगतः प्रत्युत सत्योऽस्ति मरप्रेष-
 २९ यिता, स युष्माभिरविदितः । अहन्तु तं जानामि, यतोऽहं
 ३० तत्सकाशाद् (आगतो) ऽस्मि, स च मां प्रहितवान् । ततस्ते तं
 धर्तुमयतन्त, तथापि कोऽपि तस्मिन् हस्तं नार्पयामास, यतस्तदा-
 ३१ नीमपि तस्य समयोऽनुपस्थित आसीत् । जननिवहस्य बहवो
 नरास्तस्मिन् व्यश्मिषुरवादिएषु, खीष्टो यदायास्यति, तदानेन
 यानि कृतानि तेभ्योऽधिकान्यभिज्ञानार्थकक्रमाणि किं स करिष्यति ?

३२ अथ जननिवहस्यमधीत्य यद् व्यवदत तच्छ्रुत्वा परीक्षितो
 ३३ मुख्यराजकाश्च तं धर्तुं पदातीन् प्रेषयामासुः । अतो यीशुस्तान्

जगाद, इतः परमहं स्लोकं कालं युष्माभिः साङ्गं स्यास्यामि, ततो
मत्प्रेषयितुः समीपं यास्यामि । यूयं मां गवेषयिष्यथ न त्ववाप्यथ । ३३
अहञ्च यत्र विद्ये • तत्रोपस्थातुं युष्माभिरशक्यं । ततो विहृद्दीप्ता ३५
मिथोऽवदन्, अनेन किं स्थानं गन्तव्यं यत् सोऽस्माभिरप्रायो
भविष्यति? अयं किं यूनानीयानां मध्ये विकीर्णजनानां समीपं
गत्वा यूनानीयान् शिष्ययिष्यति? कीदृशमिदमनेन कथितं वचनं, ३६
यूयं मां गवेषयिष्यथ न त्ववाप्यथेत्यपरञ्च यत्राहं विद्ये तत्रोपस्थातुं
युष्माभिरशक्यमिति ?

अथोत्सवस्थान्तिमदिवसेऽर्च्यते महादिवसे यीशुस्तिष्ठन्नुच्चरवेण ३७
बभाषे, यः पिपासुः स मदन्तिकमागत्य पिबतु । मयि यो विश्व- ३८
सिति, शास्त्रीयोक्त्यनुसारेण तस्यान्तरादमृततोयस्य सरितः प्रस्र-
विष्यन्ति । तस्मिन् विश्वासिभि र्द्य आत्मा लप्स्यते तस्मिन् तेनैतद- ३९
कथ्यत । पवित्रस्यात्मनो वितरणं तदायसम्भूतमासीत्, यतस्तदापि
—यीशुरप्राप्तप्रताप आसीत् । वचनमेतच्छ्रुत्वा जननिवहस्य बहवो ४०
जना अवदन्, सत्यम्, अयं स भाववादी । अन्येऽवदन्, अयं ४१
ख्रीष्टः । अन्ये पुनरवदन्, कथमेतत्? ख्रीष्टेन किं गालीलादा-
गन्तव्यं? शास्त्रे किं नेदं लिखितमास्ते यद् दायूदस्य वंशाद् ४२
—दायूदस्य वसतिगामाच्च बैतलेहमात् ख्रीष्टेनागन्तव्यं? अतस्तमधि ४३
जननिवहस्य भेदः सञ्जातः । तेषां केचिच्च तं धर्तुमिच्छन्, तथापि ४४
कोऽपि तस्मिन् हस्तं नार्पयामास ।

ततस्ते पदातयो मुख्ययाजकानां फरीशिनाञ्च समीपं प्रत्या- ४५
जगमुस्ते च तानप्रवृत्तुः, स किमर्थं युष्माभि र्गानीतः? पदातयः ४६
प्रवृत्तुः, स यादृशं भाषते, तादृशं कोऽपि मनुष्य इतिपूर्वं कदापि
न भाषितवान् । फरीशिनस्तदा तां प्रवृत्तुः, यूयमपि किमुगमं ४७

४८ नीताः ? नायकानां फरीशिनं वा कोऽपि किं तस्मिन् विश्वासः ?
 ४९ प्रत्युत व्यवस्थानभिज्ञोऽसौ जननिवहः शत्रुः । तदा तेषां मध्ये
 ५० गणितो यो नीकदीमो रजन्यां तस्यान्तिकमङ्गतवान्, स तान्
 ५१ ब्रवीति, प्रथमं मनुष्यस्य मुखाद् वाक्यमश्रुत्वा तेन किं क्रियते
 ५२ तदज्ञात्वा वाक्माकं व्यवस्था किं मनुष्यं दोषिणं करोति ? ते
 प्रतिभाषमाणास्तमूचुः, त्वमपि किं गालीलीयः ? अनुमन्वत्खालोचय
 च यद् गालीलितः कोऽपि भाववादी नेत्यद्यते ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ एकस्या व्यभिचारिण्या मोचनं १२ भाण्डागार उपदेशः १३ यिदीयैः साकं
 विषयं १० अत्राचमे कथनं ४८ खलिदीपलप्रकटनं सन्दिराद्गमनञ्च ।

१ ततस्ते प्रत्येकं खग्टहं जग्मुः, यीशुश्च जैतूनगिरिं जगाम ।
 २ प्रत्यूषे तु स पुनर्धर्मधामन्युपतस्ये सर्वजनश्च तदन्तिकमागच्छत्,
 ३ स चोपविश्य तानश्चिद्यत् । तदा शास्त्राध्यापकाः फरीशिनश्च
 व्यभिचारे धृतां स्त्रियं काञ्चित् तस्य समीपमानयन्ति, मध्यस्थाने
 ४ स्थापयित्वा च तं वदन्ति, गुरो, योषिदियं व्यभिचारं कुर्वन्त्येव
 ५ धृता । व्यवस्थायाञ्च मोशिरस्मान् प्रस्तुताघातेनेदृशीनां प्राणदण्ड-
 ६ माज्ञापयामास, अतो भवान् किं वदति ? तस्य विरुद्धमभियोग-
 ७ सूत्रस्य लिप्या ते परीक्षमाणास्तमेतदूचुः । यीशुस्तु प्रक्रीभ्याङ्गुल्या
 ८ मृत्तिकायाम् अलिखत् । तेषु तत्तं पृष्ट्वावतिष्ठमानेषु, स ऊर्द्धी-
 ९ भूय तानवादीत्, युष्माकं यो निष्पापः प्रथमं सोऽस्यां प्रस्तरं
 १० निक्षिपतु । इत्युक्त्वा स पुनः प्रक्रीभ्य मृत्तिकायामलिखत् । ते
 ११ तु तच्छ्रुत्वा संवेदेन दोषबोधमनुभूय च प्राचीनेभ्य आरभ्यान्त्यान्
 १२ यावदेकैकश्च सर्वे निरक्षामन् । इत्यमेकाकी यीशु मध्यस्थाने

निष्ठन्ती सा स्त्री चाश्लेषेतां । ततो यीशुः कुर्वीभूय तां स्त्रिय- १०
मृतेऽपरं कमपि न दृष्ट्वा च तां पप्रच्छ, नारि, त्वदभियोगिनस्ते
नराः कुत्र ? त्वं किं केनापि न दण्डार्हकृता ? सावादीत्, न ११
केनापि, प्रभो । ततो यीशुस्तामाह, अहमपि त्वां न दण्डार्ह-
करोमि, याहि, पुनः पापं माकार्षीः ।

ततो यीशुः पुनर्जनैः संलप्य बभाषे, अहं जगतो ज्योतिः, १२
यो मामनुगच्छति स नैवान्धकारे ब्रजिष्यत्यपि तु जीवनरूपमालोकं
प्राप्स्यति । फरीशिनस्तदा तमूचुः, त्वया स्वार्थे साध्यं दीयते, तव १३
साध्यं न सत्यं । यीशुः प्रतिभाषमाणस्तान् जगाद, यद्यप्यहं १४
स्वार्थे साध्यं ददामि, तथापि मम साध्यं सत्यं, यतोऽहं कुत
आगतः क्व वा गच्छामि, तज्जाने । यूयन्तु न जानीथ कुतो-
ऽहमागतः क्व वा गच्छामि । यूयं शरीरानुयायिनं विचारं कुरुथ, १५
अहं कस्यापि विचारं न करोमि । यद्यप्यहं विचारं करोमि, १६
तथापि मम विचारः सत्यः, यतो नास्म्यहमेकाकी, किन्त्वहमस्मि
मत्प्रेषयिता पिता चास्ति । युञ्जदीयव्यवस्थायामपि लिखितमस्ति, १७
यद् द्वयोः साक्षिणोः साध्यं सत्यं । अहं स्वार्थे साध्यदातास्मि, १८
मत्प्रेषयिता पिता च मयि साध्यं ददाति । तदा ते तं पप्रच्छुः, १९
कुत्रास्ति तव पिता ? यीशुस्तान् प्रतिजगाद, यूयं माञ्च न
जानीथ, मम पितरञ्च न जानीथ । यदि मामज्ञास्यत, तर्हि मम
पितरमप्यज्ञास्यत । एतानि वचनानि धनागारे यीशुनाकथ्यन्त । २०
स तदा धर्मधामन्युपादिशत्, तथापि कोऽपि तं न दधार, यत-
स्तदानामपि तस्य समर्थोऽनुपस्थित आसीत् ।

ततो यीशुः पुनस्तानवादीत्, अहं गच्छामि, यूयञ्च मां २१
गवेषयिष्यथ, स्वपापे मरिष्यथ-च । अहं यत्-ज्ञानं गच्छामि-

२२ तत्रोपस्थातुं युष्माभिरशक्यं । ततो यिह्मदीया अवदन्, स किमा-
 त्मघाती भदितुमुद्यतस्तद्धेतोश्च वदति, यत् सन्ममहं गच्छामि
 २३ तत्रोपस्थातुं युष्माभिरशक्यमिति? स तदा तावदब्रवीत्, यूयमधः-
 स्थानीयाः, अहमूर्ध्वस्थानीयः । यूयमेतज्जगत्सम्बन्धीयाः, नास्म्यह-
 २४ मेतज्जगत्सम्बन्धीयः । ततो युष्मभ्यं कथितवान्, यूयं स्वपापेषु
 मरिष्यथ । यतोऽहं सोऽस्मीति चेन्न विश्वसिथ, तर्हि स्वपापेषु
 २५ मरिष्यथ । ते तदा तं पप्रच्छुः, कस्त्वं? यीशुस्तानुवाच, आदित-
 २६ स्तदेव युष्मभ्यं कथयामि । युष्मानधि मया बद्ध वक्तव्यं बद्ध
 विचारणञ्च कर्त्तव्यं । मत्प्रेषयिता तु सत्यः, तस्य मुखाच्च मया
 २७ यद्यदब्रूवत् तदेव जगते कथ्यते । स यत् तेषां ज्ञानार्थं पितरम-
 २८ सूचयत् तत्तैर्नाबोधि । ततो यीशुस्तानब्रवीत्, मनुष्यपुत्रे युष्मा-
 भिरुचीकृते ज्ञायिष्यते यदहं सोऽस्मि स्वतश्च किमपि न करोम्यपि
 २९ तु पित्रा ययादिष्टस्तथैवैतानि भाषे । मत्प्रेषयिता च मया
 सार्द्धमास्ते, स मामेकाकिनं न त्यक्तवान् यतस्तस्मै यद्यद् रोचते
 सर्व्वदा तदेव मया क्रियते ।

३० स यदैताः कथा अभिषत, तदा बहवस्तस्मिन् व्यश्वमिषुः ।
 ३१ ततो ये यिह्मदीयास्तस्मिन् व्यश्वमिषुस्तान् यीशु जगाद, यदि मम
 ३२ वाक्ये स्थिरा भवथ, तर्हि सत्यं यूयं मम शिष्याः स्य, सत्यञ्च
 ३३ ज्ञास्यथ । सत्येन स्वाधीनीकारिष्यध्वे च । ते तं प्रत्युचुः, वयमब्राह्म-
 मस्य वंशः, कदापि कस्यापि दास्यं नाचरितवन्तः । तत् कथं
 ३४ लयोच्यते, यूयं स्वाधीना भविष्यथिति? यीशुस्तान् प्रत्यवादीत्,
 सत्यं सत्यं, युष्मानहं वदामि, यः कश्चिन् पापमाचरति स पापस्य
 ३५ दासः, दासस्तु न शाश्वतं भूहेऽवतिष्ठते, पुत्र एव शाश्वतमवतिष्ठते ।
 ३६ अतस्तेन पुत्रेण स्वाधीनीक्रियध्वे, तर्हि सत्यरूपेण स्वाधीना

भविष्यत् । अहं जाने यद् यूयमब्राह्मणस्य वंशः, मानु जिघांसय, ३७
 यतो मदीयवाक्यं युष्मदन्तरे स्थानं नाप्नोति । मत्पितुः समीपं ३८
 मया यद्यददर्शि तदेव कथ्यते, तथा च युष्मत्पितुः समीपं युष्माभि-
 र्यद्यददर्शि तत् क्रियते । ते प्रतिभाषमाणस्तमूचुः, अब्राह्मणो- ३९
 ऽस्माकं पिता । यीशुस्तान् वदति, यद्यब्राह्मणस्य सन्ताना अभ-
 विष्यत्, तर्हिब्राह्मणस्य क्रिया अकरिष्यत् । इदानीन्तु मां जिघांसय, ४०
 नरं य ईश्वरस्य सुखात् सत्यं श्रुत्वा युष्मभ्यं कथितवान् । अब्राह्म-
 णैषैतन्नाकारि । युष्मत्पितुः क्रिया युष्माभिः क्रियन्ते । ततस्ते तमूचुः, ४१
 न व्यभिचारजाता वयम्, अस्माकमेकः पितास्ति स ईश्वरः ।
 यीशुस्तदा तानुवाच, ईश्वरो यदि युष्माकं पिताभविष्यत्, तर्हि ४२
 यूयं मयि प्रेमाकरिष्यत्, यत्तेऽहमीश्वरान्निर्गत्यायात्, नैव हि
 स्वत आगतोऽहं, प्रत्युत स एवं मां प्रहितवान् । मम भाषा ४३
 किमर्थं युष्माभिर्नाभिज्ञायते? कारणमेतद् यद् यूयं मम वाक्यं
 श्रोतुं न शक्नुथ । यूयं पितुर्दियावलस्य सम्बन्धीयाः, युष्मत्पितुर- ४४
 भिलाषानाचरितुकामाश्च । स आदितो नरघातक आसीत्, सत्ये
 च नावस्थितः, यतस्तस्मिन् सत्यं नास्ति । स यदानृतं भाषते तदा
 निजस्वं भाषते, यतः सोऽनृतवादी तस्य पिता चास्ति । अहम् ४५
 सत्यं भाषे, तत्कारणाद् यूयं मयि न विश्वसिथ । मम पापमस्तीति ४६
 प्रमाणं युष्माकं को ददाति? यदि तु सत्यं भाषे, किमर्थं तर्हि
 यूयं मयि न विश्वसिथ? य ईश्वरसम्बन्धीयः स ईश्वरस्योक्तीः ४७
 शृणोति । युष्माभिस्तां न श्रूयन्ते, तत्कारणमेतद् यद् यूयमीश्वर-
 सम्बन्धीया न स्य । *

यिह्मदीयास्तदा प्रतिभाषमाणस्तमवादिषुः, किं न युक्तमस्माभिः ४८
 कथ्यते यत् त्वं शमरीयो भूताविष्टोऽसि । यीशुः प्रतिजगाद, ४९

नास्म्यहं भूताविष्टः, प्रत्युत मम पितरं सम्मानयामि, यूयश्च
 ५० मामवमानयथ । नाहं मत्सम्मानान्वेषी, अस्ति त्वेकस्तदन्वेषी तद्वि-
 ५१ चारयिता च । सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, यः कश्चिन्मम
 ५२ दक्ष्यमनुपालयति, सोऽनन्तकालं यावन्मृत्युं न द्रक्ष्यति । यिह्मदी-
 यास्तदा तमवदन्, अधुना वयं बुद्ध्या जानीमो यत् त्वं भूताविष्टः ।
 'अब्राह्मो ममार, भाववादिनश्च ममः, त्वं पुन वदसि, यः
 कश्चिन्मम वाक्यमनुपालयति, सोऽनन्तकालं यावन्मृत्युः नास्माद-
 ५३ यिष्यतीति । अस्मत्पितुरब्राह्ममात् त्वं किं महत्तरः ? स हि ममार,
 ५४ भाववादिनोऽपि ममः, त्वमात्मानं कं कुरुषे ? यीशुः प्रत्युवाच,
 यद्यहं स्वं सम्मानयामि, तर्हि मम सम्मानः किमपि नास्ति, मम
 ५५ पितैव मत्सम्मानयिता, स युष्माकस्मैश्वर इति यूयं वदथ, तथापि
 स युष्माकमविदितः, अहन्तु तं जानामि । स ममाविदित इति
 चेद् वदेयं, तर्हि युष्माभिः सदृशोऽनृतवादी भविष्यामि । अहं तं
 ५६ जानामि तस्य वाक्यमनुपालयामि च । युष्मत्पिताब्राह्मो महि-
 ५७ नदर्शनस्याशया प्रमुमुदे तद् दृष्ट्वा चाह्वयत् । ततो यिह्मदीयास्त-
 मूचुः, इदानीमपि तव पञ्चाशद्वर्षपरिमितं वयो नास्ति, त्वं
 ५८ किमब्राह्मं दृष्टवान् ? यीशुस्तानुवाच, सत्यं सत्यं, युष्मानहं
 ५९ ब्रवीमि, अब्राहमस्य जन्मनः प्राक्कालमारभ्याहमस्मि । तदा ते
 तमाहन्तुं प्रस्तरानाददिरे । यीशुस्तु प्रच्छन्नस्तेषां मध्येन व्रजन्
 धर्मधामतो निःससारेत्यं स्थानान्तरं जगाम च ॥ ८ ॥

६ नवमोऽध्यायः ।

१ अध्यायं चतुर्दशं ८ तस्मान्नोक्तानामाख्यं ज्ञानं ११ परीक्षिणां समीपतमस्य
 नयनं १८ तस्य पित्रोः कथा २४ परीक्षिणां कथा ३५ अन्त्योपगमनं तस्य
 खेतिषाणां चारुष ।

गमनकाले स नरमेकं जन्मान्धं लक्षयामास । तस्य शिष्यास्तदा १
तमप्राचुः, रज्ज्विर, असौ यदन्धोऽजनि, तादृशं पापं केनाकारि? २
अमुना किं वासुधे पितृभ्यां? यीशुः प्रत्युवाच, (तादृशं) पापं ३
नामुनाकारि, नापि वासुधे पितृभ्याम्, प्रत्युतामुष्मिन्नीश्वरस्य
क्रियाभिः प्रत्यक्षीभवितव्यम् । यावद् दिवसोऽस्ति तावन्मत्प्रेषयितुः ४
क्रिया मया कर्त्तव्याः । आयाति सा रात्रि र्यदा कार्यं कर्त्तुं
केनापि न शक्यते । अहं यावज्जगति वर्त्तं तावज्जगतो ज्योतिरस्मि । ५
इत्थं भाषित्वा स भूमौ निष्टीय तेन स्त्रीवनेन पङ्कं रचयामास, ६
पङ्केन तस्यान्धस्य चक्षुषी लिप्ता च तं जगाद्, याहि, शीलोहास्य- ७
सरस्यास्यं प्रचालय च । भाषान्तरे नाम्नोऽस्यार्थः प्रहित इति ।
स तदा गत्वास्यं प्रचाल्य दृष्टिप्राप्तः प्रत्याजगाम ।

तत्प्रतिवेशितन्द्यादयो ये मनुष्याः प्राक् तमन्धं ज्ञात्वालक्षयंस्ते ८
तदाप्राचुः, अयं किं न स जनो यः (प्रत्यहम्) आसीनोऽभिन्नत? ९
अपरेऽवदन्, अयं स एव । अपरे चावदन्, अयं तेन सदृशः । १०
स त्ववादीत्, अहं स एव । ततस्ते तमप्राचुः, तव लोचने कथं १०
प्रसन्नीभूते? स प्रतिभाषमाणस्तानवादीत्, यीशुनामा नर एकः ११
पङ्कं कृत्वा मम लोचने लिप्ता च मामादिदेश, शीलोहसरो
गत्वास्यं प्रचालयेति । ततोऽहं गत्वा प्रचाल्य च दृष्टिं प्राप्तवान् ।
ते तदा तमप्राचुः, स कुत्रास्ति? स आह, न जाने । १२

तदा ते तं पूर्वान्धं फरीशिनां भूमीपमनैषुः । यीशुस्तु यस्मिन् १३
दिने पङ्कं कृत्वा तस्य नेत्रे प्रसन्नकृतवास्तद् विश्रामदिनं । फरी- १५
शिनास्तदा तं पुनरप्राचुः, कथं त्वया दृक्शक्तिर्लब्धा? स तान्
जगाद्, तेन मञ्जेषधोः पङ्केऽर्पितेऽहमास्यं प्रचालितवान्, ततश्च
पश्यामि । फरीशिनः केचित् तदा तमुचुः, नास्ति स नर ईश्वरप्रहितः, १६

- यतः स विश्रामवारं नानुपालयति । अपरेऽवदन्, पापी मनुष्य
 ईदृशान्यभिज्ञानार्थकर्माणि कर्तुं कथं शक्नोति ? इत्थं तेषु भेदे
 १७ जातः । न तस्मै तमन्धं पुनरप्राप्तुः, स तव नेत्रे प्रसन्नीकृतवानिति
 हेतास्त्वं तमधि किं वदसि ? स उवाच, स भाववादीति वदामि ।
 १८ स यदन्ध आसीत् दृक्शक्तिञ्च प्राप्तवान्, यिह्मदीयास्तत्र
 १९ संत्यममन्यन्त, ततः शेषे तस्य दृष्टिप्राप्तस्य पितरावाह्य तावप्राप्तुः,
 अयं युवयोः पुत्रो यो युवयोः प्रमाणादन्धोऽजनि, अधुनायं कथं
 २० पश्यति ? तत्पितरौ प्रतिभाषमाणौ तानूचतुः, अयमस्मत्पुत्रोऽस्य-
 २१ न्धोऽजनि च तज्जानीव, कथन्त्वधुना पश्यति, केन वास्य नेत्रे
 प्रसन्नीकृते तन्न जानीव आर्वा । वयःप्राप्तोऽयम्, इममेव पृच्छत,
 २२ अयं स्वकथां स्वयं कथयिष्यति । तत्पितरौ यिह्मदीयानां भया-
 देवेत्यमभाषेतां, यतो यः कश्चित् तं स्त्रीष्टं मत्वा स्त्रीकरिष्यति स
 २३ समाजभ्रष्टो भविष्यतीति यिह्मदीयास्तत्पूर्वं निश्चितवन्तः । तत्का-
 रणात् तस्य पितरावूचतुः, अयं वयःप्राप्तः, इममेव पृच्छतेति ।
 २४ तदा ते द्वितीयवारं तं पूर्वान्धमाह्वय जगदुः, ईश्वरस्य
 २५ महिमानं स्त्रीकुटु, वयं जानीमो यत् स नरः पापी । स प्रति-
 भाषमाणोऽब्रवीत्, स पापी न वेत्यहं, न जाने, एकमेव जाने,
 २६ पूर्वान्धोऽहमिदानीं पश्यामि । ते तं पुनरप्राप्तुः, स त्वां प्रति किं
 २७ कृतवान् ? कथं तव नेत्रे प्रसन्नीकृतवान् ? स तान् प्रत्यवादीत्, पुरा
 मयोक्ता यूयं नाश्रौष्ट, किमर्थं पुनः श्रोतुमिच्छथ ? यूयमपि
 २८ किं तस्य शिष्या भवितुं वाञ्छथ ? तदा ते तं न्यकुर्वन्तोऽवादिषुः,
 २९ त्वं तस्य शिष्यः, वयं मोक्षे शिष्याः । मोक्षिनेश्वरः संललाप तद्
 ३० वयं जानीमः, असौ तु कुत उत्पन्नस्तस्मादानीमः । स नरः प्रति-
 भाषमाणस्तान् जगाद, अचेतदेवाश्रयं, यत् स कुत उत्पन्नस्तद्

युष्माभिर्न ज्ञायते । स हि मम नेत्रे प्रसन्नीकृतवान्, वयञ्च जानीमो ११
यदीश्वरः पापिनान् प्रहृणोति, प्रत्युत यो मनुष्य ईश्वरभक्तस्तदभीष्ट-
माचरति च तस्मै प्रहृणोति । अन्तान्धस्य नयने केनापि प्रसन्नीकृते १२
इत्यायुगान्नाश्रावि । असौ चेदीश्वरप्रद्वितो नाभविष्यत् तर्हि किमपि १३
कर्तुं नाशक्यत् । ते तं प्रत्यवादिषुः, सर्वज्ञः पापाविष्टोऽजनिष्ठा १४
यस्त्वं त्वं किमस्मान् शिष्यसि ? इत्युक्त्वा ते तं वहिष्कुरुः ।

स तैर्बहिष्कृत इति श्रुत्वा यीशुस्तमनुसृत्य जगाद, त्वं १५
किमीश्वरस्य पुत्रे विश्वसिषि ? स प्रतिबभाषे, स कः, प्रभो ? अहं १६
तस्मिन् विश्वसानि । यीशुस्तमब्रवीत्, स त्वयादर्शि, त्वया यः १७
ब्रूलपति स एव सः । तेनावदि, विश्वसिमि, प्रभो । इत्युक्त्वा स १८
प्रणिपत्य तमर्चयामास ।

यीशुस्तदा बभाषे, ये न पश्यन्ति तैर्द्रष्टव्यं, ये च पश्यन्ति १९
तैरन्धीभवितव्यमिति विचारार्थमहं जगदिदमागतः । तच्छ्रुत्वा ये २०
केचित् फरीशिनस्तेन सार्द्धमविद्यन्त ते तमवादिषुः, वयमपि
किमन्धाः ? यीशुस्तानाह, यद्यन्धा अभविष्यत, तर्हि निष्पापा २१
अभविष्यत, युष्माभिस्त्रिदानीमुच्यते पश्याम इति, ततो युष्माकं
पापमवतिष्ठते ॥ ८ ॥

१० दशमोऽध्यायः ।

१ खीटेन खस्य मेघट्टद्वारखरूपस्य दर्शनं १ तस्य तात्पर्यं ११ खस्य मेघपालक-
खरूपस्य दर्शनं १२ खीटेन सप्त गिरिद्वीपानां विवादः १३ खोक्तानामुपदेशः
१४ यद्वेननयालम्बनमनह ।

सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, यो न द्वारेण मेघवाटं प्रविश्ये- १
तरोपायेनारोहति स चोरो दखुष, यस्तु द्वारेण प्रविशति स २

३ मेषाणां रक्षकः । तस्य निमित्तं दौवारिको द्वारं मुञ्चति, मेषाश्च
तस्य गिरं गृण्वन्ति, स चैकैकस्य नाम्ना निजमेषानाङ्गयति वहि
४ र्नयति च । स च यदा निजस्वान् वहिः करोति/ तदा तेषामगते
५ व्रजति, मेषाश्च तमनुगच्छन्ति, यतस्ते तस्य गिरं जानन्ति । पर-
कीयन्तु नैवानुगमिष्यन्ति प्रत्युत तत्समीपात् पलायिष्यन्ते, यतस्ते
परकीयाणां गिरं न जानन्ति ।

६ उपमेयं यीशुना तेभ्योऽकथ्यते, ते तु तेन यदुच्यते तस्मा-
७ बुध्यन्त । यीशुस्तदा पुनस्तानुवाच, सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि,
८ अहमेव मेषवाटद्वारं । यावन्तो मदगत आगतास्ते सर्वे चोरा
९ दस्यवश्च, मेषास्तु तेषां नागृण्वन् । अहं द्वारस्वरूपः । मया यः
प्रविशति, स चाणं लप्स्यते, स च प्रवेक्ष्यति निर्यास्यति च प्रचार-
१० माप्स्यति च । चोरो नान्यकार्यार्थमायाति, केवलं चौर्यहत्या-
विनाशार्थमेव । मेषास्तु यथा जीवनम् अतिपूर्णताञ्च प्राप्नुयुस्तदर्थ-
महमागतः ।

११ अहं स भद्रो मेषरक्षकः । भद्रो मेषरक्षको मेषाणां निमित्तं
१२ स्वप्राणांस्त्यजति । यो वैतनिकस्तु न मेषरक्षकः, मेषाश्च यस्य
निजस्वा न सन्ति, स टुकमागच्छन्तुं, निरीक्ष्य मेषान् विजहाति
१३ पलायते च । ततो टुकस्तान् हरति मेषान् विकिरति च । वैत-
१४ निकः पलायते, यतो हेतोः स वैतनिको मेषेषु निश्चिन्तस्य । अहं
स भद्रो मेषरक्षको मदीयांश्च जानामि मदीयाश्च मां जानन्ति,
१५ यथा पिता मां जानात्सहस्र पितरं जानामि । मेषाणां निमित्तं
१६ स्वप्राणांस्त्यजामि च । सन्ति ममेतन्मेषवाटस्थेभ्योऽप्यन्ये मेषाः, तेऽपि
मयानेतव्यः ते च मम गिरं श्राव्यन्ति, इत्थं मेषव्रज एको
१७ भविष्यति मेषरक्षकश्चैकः । एतत्कारणान्मत्पिता मयि प्रेम करोति

यतोऽहं मम प्राप्तास्तथा त्यजामि यथा तान् पुनं पेषीष्यामि ।
 नाम्न्यः कोऽपि ममस्तानपहरति, स्वयमहंस्तान् त्यजामि । तांस्त्यक्तुं १८
 मम सामर्थ्यमास्ते, पुनस्तान् पेषीतुमपि मम सामर्थ्यमास्ते ।
 आदेशोऽयं मत्पितृतो मया लब्धिः ।

एतेभ्यो वाक्येभ्यो विह्वलितेषु पुनं भेदः सञ्जातः । तेषां मध्ये १९
 वचनोऽवदन्, स भृताविष्ट उन्मत्तश्च, किमर्थं तस्य शृणुय ? अन्ये- २०
 ऽवदन्, न सन्ति भृताविष्टस्योक्तय इमाः । भृतः किमन्धानां २१
 नेत्राणि प्रसन्नीकर्तुं शक्नोति ?

अथ विह्वलिते मन्दिरोत्सर्गपर्वभाते । तदा हेमन्तकाले २२
 आसीत् । एकदा धर्मधाम्नि श्लोमनोऽलिन्दे विरहन् यीशु विह्व- २३
 दीयैर्वेष्टितः पृष्ठश्च, कति कालजन्तव्याणां संशयाच्छ्रद्धां धारयसि ? २४
 त्वं चेत् ख्रीष्टस्तर्ह्यस्मान् स्पष्टं वद । यीशुस्तान् प्रत्यवादीत्, यूयमुक्ता २५
 मया, न तु विश्वसिय । मत्पितुर्नाम्नाहं याः क्रियाः करोमि ता २६
 एव मामधि साक्ष्यं ददति, यूयन्तु न विश्वसिय । यूयं हि न
 मदीयमेवाणां श्रेष्ठां गण्ठाः । (युष्मानहं तदनु रूपमुक्तवान् ।)
 मम मेवा मम गिरं शृण्वन्ति, अहञ्च तान् जानामि, ते च मामनु- २७
 गच्छन्ति तेभ्योऽहञ्चानन्तं जीवनं ददामि । अनन्तकालेऽपि ते नैव २८
 विनन्द्यन्ति, मम कराश्च कोऽपि तान् नापहरिष्यति । ते मद्भयं येन
 क्षताः स मदीयपिता सर्वेभ्यो महत्तरः । मत्पितुर्हस्ताश्च तान्- २९
 पङ्क्तुं कोऽपि न शक्नोति । अहं पिता चैकं स्वः । विह्वलितस्तदा ३०
 पुनस्तमाहन् प्रस्तरानाददिरे । यीशुस्तान् प्रत्यवादीत्, मत्पितुः ३१
 वकाशादहं युष्मान् बह्वि हितकर्षाणि दर्शितवान्, तेषां कस्य ३२
 कर्षणः कारणाणां प्रस्तरैराहय ? विह्वलीयाः प्रतिभाषमाणास्त- ३३
 मवादिषु, नैव हितकर्षणः कारणात् त्वां प्रस्तरैराहयः, प्रत्युतेश्वर-

३४ निन्दाकारणात्, यतस्त्वं मनुष्यः सन्नात्मानमीश्वरं कुरुष्वे । यीशु-
 स्तान् प्रतिजगाद, युष्माकं शास्त्रे किं नेदं लिखितमास्ते, मयोक्त-
 मीश्वरा यूयमिति ? स यदि तान् ईश्वरान् अभिहितवान् यान्
 ३५ प्रतीश्वरस्य वाक्यं प्रादुरभूत्, यदि च शास्त्रस्य लोपो न सम्भवति,
 ३६ तर्हि पिता यं पवित्रीकृत्य जगति प्रहितवान् सोऽहं कथितवान्
 'ईश्वरस्य पुत्रोऽस्मीति कारणात् किं मां वदथ त्वमीश्वरं निन्दसीति?
 ३७ यदि मत्पितुः क्रिया न करोमि तर्हि मयि मा विश्वसित,
 ३८ यदि तु करोमि, मयि च न विश्वसिथ, तर्हि क्रियासु तथा
 विश्वसित, यथा ज्ञास्यथ विश्वसिष्यथ च यन्मयि पिता तस्मिंश्चाहं
 स्थितः । तदा ते पुनस्तं धर्तुमयतन्त, स तु तेषां हस्ततो
 निःससार ।

३९ ततः परं यीशुः पुन र्यह्नपारस्यं तत् स्थानं प्रतस्थे यत्र प्रथमं
 ४० योहानोऽवागाहयत्, तत्रैवावतस्थे च । बहवश्च तदन्तिकमागच्छन्-
 ४१ वदंश्च, योहनः किमप्यभिज्ञानार्थकर्म न कृतवान्, इममधि शु
 ४२ योहानो यद्यदुक्तवांस्तत् सर्वं सत्यमासीत् । बहवश्च तत्र तस्मिन्
 व्यश्वसिषुः ॥ १० ॥

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ लासारस्य पीडितत्वं ७ तत्रिक्रे खीष्टस्य गमनं १७ तस्य भगिनीभ्यां सार्धं
 खीष्टस्य कथनं तद्योत्यापनञ्च ४९ महायाजककरोषिणां विपक्षत्वरूपं
 ५५ निहारोत्सवे तं धर्मं चेष्टा ८ ।

१ अथ बैथनियानिवासी लासाराभिधः कस्त्रिजरो व्याधित
 आसीत् । बैथनिया मरियमस्तस्या भगिनी मार्थायाश्च ग्राम
 २ आसीत् । मरियम् सा योषिद् या सुगन्धितैलेन प्रभुं समलीलिपत्

स्वकचेश्व तच्चरणौ, पर्य्यमार्वीत् । तस्या एव भ्राता लासारो व्याधित
 आसीत् । अतस्तस्य भगिन्यौ दूतं प्रहित्य तस्मै निवेदयामासतुः, ३
 प्रभो, पश्यतु, भर्तुन् यस्मिन् प्रेम करोति स व्याधितः । यीशुस्तु
 तच्छ्रुत्वाब्रवीत्, व्याधिरयं न मृत्यवे प्रत्युतेश्वरस्य महिमार्थः, ४
 ईश्वरस्य पुत्रो यथा तेन महीयेत । यीशु मर्यादायां तस्या भगिन्यां ५
 [मरियमि] लासारो च प्रेमाकरोत् । स तु यत्राविद्यत तत्र ६
 तद्व्याधिसंवादश्रवणात् परमपि दिनद्वयमवतस्थे ।

ततः परन्तु स स्वशिष्यानवादीत्, पुनर्यिहृदिया गम्यतामस्माभिः । ७
 शिष्यास्तं वदन्ति, रबिन्, दिनेऽमुस्मिन् यिहृदीयाः प्रस्तराघातेन ८
 भवन्तं मारयितुमयतन्त, भवांश्च किं पुनस्तत्र गच्छति ? यीशुः ९
 प्रतिबभाषे, दिवसे किं न द्रष्टुं घटिका भवन्ति ? दिवा यः
 परिव्रजति स न स्वलति, यतः स जगतोऽस्य ज्योतिः पश्यति, १०
 निश्चायान्तु यः परिव्रजति स स्वलति, यतो ज्योतिर्न
 तैदन्तःस्थः ।

एतत्कथनात् परं स तानब्रवीत्, अस्मद्वन्तु लासारः स्वपिति, ११
 तं जागरयितुं गच्छामि । शिष्यास्तदा तमूचुः, प्रभो, स यदि १२
 स्वपिति, तर्हि तरिष्यति । यीशुस्तस्य मृत्युमुद्दिश्य कथितवान्, ते १३
 त्वमन्यन्त, स निद्रारूपस्वपनमुद्दिश्य कथयतीति । अतएव यीशु- १४
 स्तदा तान् स्पृष्टमब्रवीत्, लासारो ममार, यूयञ्च विश्वसिष्ययेति
 बुद्ध्या युग्मदर्थं तत्र मन्दनुपस्थितत्वादहं हृष्यामि । तद्यथा तथास्तु, १५
 तत्समीपं गम्यतां । तदा योमां अर्थतो दिदुमो [जमकः] सह- १६
 शिष्यान् जगाद, अस्माभिरपि गम्यतां, तेन साङ्गं यथा मरिष्यामः ।
 इत्थं यीशु र्यदागमत् तदाजानाद्, यदादिनचतुष्टयात् स [लासारः] १७
 ब्रवागारे शेते । बैथनिया च यिहूशालेमस्य समीपस्था प्रायेण १८

१६ क्रोशैकदूरासीत्, बहवो यिह्मदीयाश्च मार्यामरियमो भ्रातृशोक-
सान्त्वनार्थं तयो गृहमागतवन्तः ।

२० मार्था तदा यीशोरागमनसंवादं श्रुत्वैव तं प्रत्युज्जगाम, मरियम्
२१ तु गृह आसीनावातिष्ठत् । मार्था तदा यीशुमवादीत्, प्रभो,
२२ भवान् यद्यत्रास्यास्यत्, तर्हि मम भ्राता नामरिष्यत् ; जाने
त्वधुनापि भवान् ईश्वरं यद्यत् प्रार्थयिष्यते, तदीश्वरेण भवते
२३ दायिष्यते । यीशुस्तां ब्रूते, तव भ्राता पुनरुत्थास्यति । मार्था तं
२४ ब्रूते, अन्तिमदिने पुनरुत्थाने स उत्थास्यतीति जाने । यीशुस्ता-
२५ सुवाच, अहं पुनरुत्थानं जीवनञ्च । मयि यो विश्वसिति स मृत्वापि
२६ जीविष्यति, यः कश्चिच्च जीवति मयि विश्वसिति च, सोऽनन्तकाले-
२७ ऽपि नैव मरिष्यति । अत्र त्वं किं विश्वसिषि ? सा तं ब्रवीति,
तथैव, प्रभो । जगति येनामन्तव्यम् ईश्वरस्य पुत्रः स खीद्यो भवा-
२८ नेवेति विश्वासे मयाकारि । इत्युक्त्वा सापजगाम, गुप्तञ्च स्वभगिनीं
भरियममाह्वयन्ती तामाह, गुरुरपस्थितोऽस्ति त्वामाह्वयति च ।
२९ सा तच्छ्रुत्वैव सत्वरमुत्थाय तदन्तिकमायाति । यीशुस्तदापि घामं
३० न प्रविष्टवान्, मार्था यत्र तं प्राप्तवती तत्रैवासीत् । ततो मरियमा
३१ सार्द्धं गृहे विद्यमाना ये यिह्मदीयाह्नामसान्त्वयंस्ते तां सत्वर-
मुत्तिष्ठन्तीं निर्गच्छन्तीञ्च दृष्ट्वा, सा रोदितुं श्वागारं यातीत्युक्त्वा
३२ च तामनुजग्मुः । यीशुस्तु यत्रासीत् मरियम् तत्रोपस्थाप्य तं
दृष्ट्वा च तत्क्षरणयोः प्रणिपत्यैवाच, प्रभो, भवान् यद्यत्रास्यास्यत्,
३३ तर्हि मम भ्राता नामरिष्यत् । तदा यीशुस्तां रुदतीं तथा
सार्द्धमागतान् यिह्मदीयांश्चापि रुदतोऽविलोक्यात्मन्यधैर्यं गत्वा
३४ संतुभ्य च प्रपञ्च, स यथाभिः कुत्र शायितः ? ते तं वदन्ति, प्रभो,
३५ एष्य निरीक्षतां । यीशुरश्रूणमुञ्चत् । ततो यिह्मदीया अवदन्,

पश्यत, स तस्मिन् प्रीदुंक् प्रेमाकुलः । तेषां केचित्ताहुः, तस्यान्वस्य १६
 नेत्रे प्रसन्नीचकार योऽसौ सोऽसौ किमस्य मृत्युं निवारयितुमपि १७
 समर्था नासीत् ? यीशुस्तदान्तरे पुनरघैर्यं गत्वा शवागारसमीप- १८
 मागच्छति । तद् गुहाकारं पाषाणेनापिहितञ्चासीत् । यीशु १९
 ब्रवीति, तं पाषाणमपसारयत । तस्य मृतस्य भगिनी मार्था तं
 वदति, प्रभो, इदानीं सं पूयते, यत आषतुर्भ्यो दिनेभ्यः स मृतः ।
 यीशुस्तां ब्रवीति, त्वं यदि विश्वसिषि, तर्हीश्वरस्य महिमानं २०
 द्रष्टुमीति किं नेक्ता मया ? ततः स मृतो यत्राग्रेत, तत्र स्थितः २१
 पाषाणस्यैरपसारितः । यीशुश्चोर्द्धदृष्टिं कृत्वा व्याजहार, पितः,
 त्वामहं धम्यं वदामि, यतस्त्वं मे श्रुतवान् । त्वं सर्वदा मे शृणोषि २२
 तदजानाम् अपि त्वयाहं यत् स्मरितस्तत्रैते विश्वसिष्यन्तीति बुद्ध्या
 परितः स्थितस्य जननिवहस्य कारणदिदं मयोदाहारि । इदमुक्त्वा २३
 स प्रोक्षेः क्रोशन् व्याजहार, लासार, वहिरागच्छ । तदा स मृतो २४
 बहिरागमत्, स च दीर्घवस्त्रखण्डैर्बद्धचरणहस्ताः स्वेदहरवस्त्रेण
 वेष्टितमुखश्चासीत् । यीशुस्तान् ब्रवीति, बन्धनानि सुक्तेमं गन्तुमनु-
 जानीत । तदा सरियमः समीपमागता बहवो यिहदीया यीशुना २५
 यद्यदकारि तद् दृष्ट्वा तस्मिन् व्यसिषिषुः, केचित्तु फरीशिनानाम्नि २६
 गत्वा यीशुना यद्यदकारि तत् तेभ्यो निवेदयामासुः ।

ततो मुख्ययाजकाः फरीशिनस्य मन्त्रिसभां समाह्वयावादिषुः, २७
 किं करवाम ? स नरो बह्वन्यभिज्ञानार्थककर्मणि करोति । यदि २८
 तस्य कृत्तमित्यं संहामहे, तर्हि सर्वे तस्मिन् विश्वसिष्यन्ति, रोमी-
 व्यासागत्यास्ताकं स्थानञ्च मजाह्वय्य हरिव्यक्तो । तेषां मध्ये मणित- २९
 स्तेको नरोऽर्थतो यः कायापास्तस्य पुंसस्य सहायानक आसीत्
 स तदा तानुवाच, यूयं किमपि न जानीथ नापीथ, तर्कमय, सन्

- ५० प्रजावृन्दस्य निमित्तमेकस्य मरणमस्मद्भित्तरं, तच्च कृत्स्नस्य प्रजा-
 ५१ वृन्दस्य विनाशः । एतत् तेन न स्वतो व्याहारि, प्रत्युत स तस्य
 संवत्सरस्य महायाजक आसीत्, तत्कारणात् तेन भावोक्तिरियं
 ५२ व्याहारि यत् प्रजावृन्दस्य निमित्तं यीशुना मर्त्यं, नापि च
 केवलं तस्य प्रजावृन्दस्य निमित्तं, प्रत्युत विकीर्णानाम् ईश्वर-
 ५३ सन्तानानाम् एकत्र सङ्गृहणार्थमपि । तद्दिनमारभ्य ते तस्य वधार्थम्
 ५४ अमन्त्रयन्त । अतएव यीशु न पुनः सप्रकाशं यिहूदीयानां मध्ये
 पर्याटत्, प्रत्युत तस्मात् स्थानान्तरमसीपस्यम् इफ्रयिमाखं ग्रामं
 प्रस्थाप्य स्वशिष्यैः सार्द्धं तत्रैवावर्तत ।
 ५५ तदा यिहूदीयानां निस्तारोत्सव आसन्न आसीत्, सहवो
 मनुष्याश्च शूचिलमाधनार्थं निस्तारोत्सवात् प्राक् जनपदाद् यिरू-
 ५६ शलेमं जग्मुः । ते तदा यीशुमगवेषयन् धर्मधानि स्थित्वा च
 मिथोऽवदन्, किं मन्यध्वे, स किमुत्सवे नैवोपस्थास्यत इति ।
 ५७ मुख्ययाजकाः फरीशिनश्च तं धर्तुमिच्छन्त आज्ञामपि दत्तवन्तः,
 यथा स कुत्र वर्तते तत् स्थानं यो वेत्ति स तत् सूचयेदिति ॥ ११ ॥

१२ दादशोऽध्ययः ।

१ यीशोश्चरणयो र्भरिषमा तैलमर्दनं ८ लासारं द्रष्टुं बङ्गलोकानामागमनं
 १२ ख्रीष्टस्य यिरूशलेमगमनं १० ख्रीष्टसमीपेऽन्यदेशीयानामागमनं १३ ख्रीष्टस्य
 निजनिषनस्य भविष्यद्वाक्यं १७ अत्यलोकैर्विभ्रमनं १४ ख्रीष्टस्योपदेशश्च ।

- १ ततो यीशु निस्तारोत्सवात् षट् दिनानि प्राग् बैथनिया-
 यामुपतस्थे । यो सृतो लासारस्तेन सृतानां मध्यादुत्थापितः स
 २ तत्रासीत् । तत्र च तस्य निमित्तं रात्रिभोज्यमकारि, मार्था तत्र
 ३ पर्येषरत्, लासारस्य तत्सहभोजिनामेक आसीत् । तदा सरिथम्

अङ्गुष्ठेकं बज्रमूत्रं प्रकृतं जटामांसीरमयुक्तं सुगन्धितैलमादाय
 बीशोश्चरणी समलेपयत् स्वकचैश्च तौ चरणी पर्यमार्चयत्, कृत्वा
 गृहञ्च तस्य तैलस्य सौरभ्येण पर्यपूर्यत । तदा तच्छिष्याणामे- ४
 कोऽर्पतः शिमेनसुतो य ईष्करियोतीयो यिह्मदास्तत्समर्पयतां-
 भूत्, स ब्रवीति, सुगन्धितैलमिदं किमर्थं न त्रिभिः शतैर्मुद्रापादै ५
 विक्कीतं दरिद्रेभ्यो दत्तञ्च ? न दरिद्राणां हितचिन्तनकारणात्
 तेनेदमकथ्यत, प्रत्युत स चौरः समुटवाही चासीत् समुटे च यद्यत्र-
 क्षिप्यत तदहरत् तत्कारणादेव । यीशुस्तदाब्रवीत्, अमूमनुजानोहि, ७
 मत्समाधिदिनार्थं तथेदं रचितं । दरिद्रा हि सततं युष्मत्सङ्गिनः, ८
 अहन्तु न सततं युष्मत्सङ्गी ।

अथ यीशुस्तत्रास्तीति ज्ञात्वा यिह्मदीयानां महान् जननि- ९
 बहस्तत्रोपतस्थे, न केवलं यीशोः कारणात्, प्रत्युत मृतानां मध्यात्
 तेनेत्यापितस्य लाभारस्यापि दिदृक्षया । मुख्ययाजकास्तु लाभा- १०
 र्हापि हत्यार्थं मन्त्रयाञ्चक्रिरे, यतस्तस्य कारणाद् बहवो ११
 यिह्मदीया गत्वा यीशौ व्यस्रसन् ।

अथ परदिने यीशु र्थिह्मशालेममायातीति श्रुत्वा पर्वार्थ- १२
 मागतो महान् जननिवहः खर्कूरपक्षवानादाय यीशोः प्रत्युद्गमनार्थं १३
 निर्ययावुच्चैरवदच्च, जय, प्रभो नाम्ना य आयाति धन्यः स
 इस्त्रायेस्तस्य राजा । यीशुस्तु युवगर्दभं प्राप्य तत्पृष्ठ उपविवेश, १४
 यथा लिखितमास्ते, •

मैवानुभूयतां चारो भो बीशेनसुते त्वया । १५

पश्च राजा तवाद्यात्यासीनो गर्दभभावके ॥

सर्वमेतत् तस्य शिष्यैः प्रथमं नावोधि, यीशोस्तु मूढिमप्राप्तेः १६
 परं ते सस्मरु र्थत् तमधि कथेयं लिखितासीत् तं प्रतीत्यमकारि

१७ चेति । यीशु र्थज्ञासारं शवागारान्निर्गमनार्थमद्भुतवान् मृताणां
मध्यादुत्थापितवांश्चेति साक्ष्यं तस्य तदानीन्तनसङ्गनिवहेनादीयत ।

१८ एतत्कारणादेवार्थतः स तद् अभिज्ञानार्थकम् कृतवानितिकथा-

१९ श्रवणकरणादेव जननिवहस्तं प्रत्युज्जगाम । फरीशिनस्तदा परस्पर-
माङ्गः, युष्माकं सर्व्वयज्ञो व्यर्थस्तद् विलोकयथ, जगदेव तस्य
पश्चाद् अपगतम् ।

२० पर्व्वण्युपासनार्थं ये आगमंस्तेषां मध्ये कतिपया यूनानीया

२१ नरा आसन् । ते तदा गालीलस्य बैतमैदानिवासिनं फिलिपमभिगम्य

२२ प्रार्थयाञ्चक्रिरे, प्रभो, वयं यीशुं दिदृक्षामहे । फिलिप आगत्या-
न्त्रियं तद् वदति । पुनरान्द्रियफिलिपो यीशवे निवेदयतः ।

२३ यीशुस्तु प्रतिभाषमाणस्तावदादि, मनुष्यपुत्रस्य महिमप्राप्तेः

२४ समय उपस्थितः । सत्यं सत्यं, युवामहं ब्रवीमि, गोधूमवीजं चेन्न
मृत्तिकायां पतित्वा सि्यते, तर्ह्येकं तिष्ठति, यदि तु सि्यते,

२५ तर्हि बज्रं फलं फलति । यः स्वप्राणेषु प्रेमं कुरुते, स तान्
हारयिष्यति, यस्त्विहलोके तान् प्रति विरज्यते, सोऽनन्तजीवनाय

२६ तान् रक्षिष्यति । कश्चिन्मानुष्यो यदि मां परिचरितुं स्वीकरोति, तर्हि
मामनुगच्छतु, तथा सत्यहं यत्रास्मि मम परिचारकोऽपि तत्रैव
स्थास्यति । यश्च कश्चिन्मां परिचरति, मम पिता तं सम्मानयिष्यति ।

२७ अधुना तु मम प्राणा उद्विग्ना जाताः, अत्र किं वदानि ?
पितः, दण्डादस्मान्मां तारय । प्रत्युतैतदर्थमहं दण्डमिमं यावदा-

२८ गतवान् । पितः, तव नाम महिमान्वितं कुरु । तदा गगनादियं
वाणी सञ्जाता, तन्मया महिमान्वितमक्षरि पुनश्च महिमान्वितं

२९ कारिष्यत इति । तत्र स्थितो जननिवहस्तदा श्रुत्वाब्रवीत्, मेघनादो
जात इति । अन्वेऽवदन्, कश्चित् स्वर्गदूतोऽनेन समभाषतेति ।

यीशुस्तु प्रतिभाङ्गमाणोऽब्रवीत्, न मदर्थं, किन्तु युष्मदर्थं वाणीयं १०
 समभूत् । अधुना जगतोऽस्य विचारः साध्यते, अधुना जगतो- ११
 ऽस्याधिपतिं वदहि निर्दिश्यते । अहञ्च चेत् भूतलादुच्चीकृतो १२
 भवामि, तर्हि सर्वान् मदन्तिकमाकृत्यामि । स कीदृशं मृत्युं १३
 सद्दिश्यते वचनेनैतेन तदस्मृचयत् । ततो जननिवद् उवाच, व्यवस्था- १४
 पाठेन वयं श्रुतवन्तो 'यत् स्त्रीष्टेन शाश्वतं स्यात्तयं, तद् भवान्
 कथं ब्रूते, मनुष्यपुत्र उच्चीकर्त्तव्य इति ? स मनुष्यपुत्रः कः ?
 यीशुस्तदा तानवादीत्, इतः परं ज्योतिः स्लोकं कालं युष्माभिः १५
 सार्द्धं विद्यते । ततो यावज्ज्योतिस्तिष्ठति तावत् परिव्रजत,
 नोचेदन्धकारेणवेत्त्यध्वे । अन्धकारे यः परिव्रजति स कुच
 गच्छति तन्न जानाति । यावद्-युष्माकं ज्योतिरास्ते तावज्ज्योतिषि १६
 तथा विश्वसितं यथा ज्योतिषः पुत्रा भविष्यथ । एतानि वचनानि
 यीशुस्तेभ्यः कथयामास, ततः परमपगत्य तेभ्यः प्रच्छन्नो बभूव ।
 ' यद्यपि स तेषां समक्षमेतावन्यभिज्ञानार्थकर्माणि कृतवांस्तथापि १७
 ते तस्मिन् न विश्वसन् । इत्थं भाववादिनो यिशायाहस्यैतद् वचनं १८
 सिद्धिं गतं,

अस्मच्छ्रावितसंवादे विश्वाधं कोऽकरोत् अभो ।

परमेशस्य बाङ्गर्वाभूत् कस्मै सम्प्रकाशितः ॥

एतत्कारणात् ते विश्वसितुं नाशक्नुवन्, यतो यिशायाहः पुन- १९
 रिदमपि व्याहृतवान्,

तेषां नेत्राणि सोऽन्धेनि चित्तं स्थूलं चकार च । २०

नोचेत् ते लोचनैर्दृष्ट्वा चित्तैर्बुद्धिमवाप्य च ।

परावृत्ता भविष्यन्ति मोक्षव्याप्तयामया ॥

यिशायाहस्तस्य प्रतापमपश्यत् तत इदं व्याहर्षित्, तमेवेहिस्स स २१

४२ बभाषे । तथापि नायकानामपि बहवस्त्रिभिः परीक्षिताः
कारणान् तं न स्वीकृतवन्तः, समाजभ्रष्टा भविष्याम इति
४३ भयात् । यत ईश्वरदत्तगौरवात् ते मानवदत्तं गौरवं प्रेयो-
ऽभ्यन्त ।

४४ अपि तु यीशुखैः स्वरेण व्याहृतवान्, यो मयि विश्वसिति,
४५ स न मयि विश्वसित्यपि तु मत्प्रेषयितरि । यश्च मां निरीक्षते
४६ स मत्प्रेषयितारं निरीक्षते । अहं ज्योतिःस्वरूपो जगदागतवान्,
४७ यः कश्चिन्मयि विश्वसिति स यथा तिमिरे न स्थास्यति । यश्च
कश्चिन्मम वचांसि श्रुत्वा न विश्वसिति तस्य विचारो मया न
क्रियते, यस्मान्न जगतो विचारं कर्तुमागतोऽहं, प्रत्युत जगत्
४८ तारयितुमेव । यो मां निराकरोति मम वचांसि न गृह्णाति
च तस्य विचारयितास्ते । मया कथितं वाक्यमेवान्तिमदिने तस्य
४९ विचारं करिष्यति । यतोऽहं न स्वतः कथितवान्, प्रत्युत मया
किं कथयितव्यं किञ्च भाषितव्यं, तन्निरूपिकाज्ञा मत्प्रेषयि-
५० पिचा मद्भ्रमदायि । तस्याज्ञा च यद् अनन्तजीवनावस्था तदहं
जानामि । अतोऽहं यद् भाषे तत् पिचा यथोक्तस्तथैव भाषे ॥१९॥

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

१ ख्रिष्टेन स्वशिष्याणां चरणचालनं १९ तस्य तात्पर्यं २१ यिहूदा विश्वासघाती
भविष्यतीति ज्ञापनं २१ शिष्येभ्यः ख्रिष्टस्योपदेशः २६ पित्रस्य आजीकारज्ञापनञ्च ।

१ अथ निस्तारोत्सवात् प्राग् यीशु र्यदा जगतोऽस्मात् पितु-
रन्तिकमात्मगमनस्य समयमुपस्थितमजानात् तदा जगति स्थितान्
यान् निजस्थानं प्रति प्रेम कृतवांस्तान् प्रत्यन्तं यावत् प्रेमांकुरत ।
२ अपि च शिष्येषु तत्समर्पणस्य वीजे दियावलेन शिमोनसुतस्येष्करि-

चोतीयस्य यिद्धदं हृदि निक्षिप्ते सति यदा रात्रिभोज्यमभवत्,
 तदा सर्वं पित्रा मत्करयोः समर्पितमहश्चेत्परसकाशादागत ईश्वर- ३
 समीपं गन्तुमुद्यतस्येति ज्ञात्वा यीशु भोज्यादुत्तस्यौ स्ववसनानि ४
 मोचयित्वा च गात्रमार्जनवस्त्रमादाय तेन स्वकटिं बध्न्व ।
 ततः परं प्रक्षालनपात्रे तोयं निधाय शिष्याणां चरणान् प्रक्षाल- ५
 यितुं स्वकटौ निबद्धेन मार्जनवस्त्रेण मार्जयितुञ्चारेभे । इत्थं ६
 स यदा शिमोनपित्रस्य समीपमागच्छत् तदा स तमवादीत्,
 प्रभो, भवान् किं मम चरणौ प्रक्षालयेत्? यीशुः प्रतिभाष- ७
 माणस्तमुवाच, मया यत् क्रियते, त्वया तदिदानीं न ज्ञायते,
 इतः परन्तु ज्ञायिष्यते । पित्रस्तं ब्रूते, भवान् अनन्तकालेऽपि ८
 मैव मच्चरणौ प्रक्षालयिष्यति । शीशुस्तं प्रत्यब्रवीत्, यद्यहं त्वां
 न प्रक्षालयामि, तर्हि मया सार्द्धं तवांशित्वं न भवति । शिमोनः ९
 पित्रस्तं वदति, तर्हि न केवलं मम चरणौ, प्रत्युत करौ शिर-
 स्थापि [प्रक्षालयतु] । यीशुस्तं ब्रूते, यः स्नातः केवलं चरणयोः १०
 प्रक्षालनं तस्यावश्यकं स हि सर्वाङ्गः शुचिः । यूयमपि शुचयः
 स्य, न तु सर्वे । यतो यीशुः स्वसमर्पयितारमजानात्, तत्का- ११
 रणाज्जगाद, न सर्वे यूयं शुचयः ।

इत्थं तेषां चरणान् प्रक्षाल्य स स्ववसनान्याददे, पुनर्भोजना- १२
 योपविश्य च तानवादीत्, युष्मान् प्रति मया यदकारि तत्
 किं जानीय? युष्माभिरहं गुरुः प्रभुश्चेत्यभिधीये, तच्च भद्रं १३
 कथ्यते, यतोऽहं सं एवास्मि । अतः प्रभु गुरुश्च योऽहं, सोऽहं १४
 यदि युष्मच्चरणान् प्रक्षालितवांस्तर्हि परस्परं चरणप्रक्षालनं युष्मा-
 भिरपि कर्तव्यं । यतोऽहं युष्मान् प्रति यादृशं कृतवान् तादृशं १५
 कर्म यूयमपि यन् करिष्यथ, तदर्थं युष्मान् कृष्टान्तं दर्शितवान् ।

१६ सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, नास्ति दासः । स प्रभुतो महत्तरो
 १७ नापि वा प्रेरितः प्रेषयितुं महत्तरः । यद्येतत् सर्वं जानीय
 १८ तर्हि तदाचरन्तो धन्या भविष्यथ । न सर्वान् युष्मानधीदं मया
 कथ्यते । अहं यान् वरितवांस्तान् जानामि, अपि त्वनेन शास्त्रीय-
 वचनेन सिद्धेन भवितव्यं,

—————यः पूपाशी मया सह ।

योऽपि मत्प्रातिकूल्येन पार्ष्णिचेपं चकार ह ॥

१९ इदानीमेव सिद्धेः प्राग् यूयमुच्यध्वे मया, सिद्धिकाले यथा
 २० विश्वामित्राय यदहं योऽस्मि । सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, यो
 मया प्रहितं नरं गृह्णाति स मां गृह्णाति, माञ्च यो गृह्णाति
 स मत्प्रेषयितारं गृह्णाति ।

२१ इदमुक्त्वा यीशुरात्मन्युदविजत, सात्त्व्यञ्च ददत् कथयामास,
 सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, युष्माकमेको मां शत्रुषु समर्प-
 २२ यिष्यति । ततः स कमधि भाषते तत्र सन्दिहानाः शिष्याः
 २३ परस्परमालोकयन् । तदीयशिष्याणामेकस्त्वर्थतो यो यीशोः प्रियः
 २४ स तस्य क्रीडमालम्ब्यासीन आसीत् । शिमेनः पित्रः सङ्केतेन
 तमेवेदमादिशत्, यत् कमुद्दिश्य यीशु भाषते, तत् तेन पृष्ट्वा
 २५ वक्तव्यं । ततः स यीशो वचसि शिरो निपात्य तं वदति, प्रभो,
 २६ स कः ? यीशुः प्रत्यवादीत्, अहं [सूत्रे] पूषखण्डं मज्जयित्वा
 यस्मै दास्यामि स एव सः । ततः स पूषखण्डं मज्जयित्वा शिमेन-
 २७ सुतायेष्करियोतीयाय यिह्रदै ददत् । तस्मात् पूषखण्डात् परं
 शैतानस्त्रं प्रावेचीत् । यीशुस्तदा तमाह, त्वं यत् करोषि तत्
 २८ सत्वरमेव कुरु । किमुद्दिश्येदं तेनाकथ्यत, तद् भोजनायासीमानां
 २९ केनापि ज्ञायायत । स हि यिह्रदाखेलसम्पुटवाहक आसीत्,

तस्मात् कैश्चिदन्वयित, यीशुस्तुत्सवार्थमस्मात्प्रयोज्यानि द्रव्याणि
क्रेतुं किंवा दरिद्रेभ्यः किञ्चिद् दातुमाज्ञापयतीति । स तु तं ३०
पूपखण्डं गृहीत्वा सपदि निश्चक्राम । तदा रात्रिरासीत् ।

तस्मिन् निष्क्रान्ते यीशुरुवाच, इदानीं मनुष्यपुत्रो महि- ३१
मान्वितोऽभूत्, ईश्वरश्च तस्मिन् महिमान्वितोऽभूत् । तस्मिंश्च- ३२
दीश्वरो महिमान्वितोऽभूत्, तर्हीश्वरोऽपि स्वस्मिंस्तं महिमान्वितं
करिष्यति, सत्वरमेव करिष्यति । वत्साः, युष्माभिः सार्द्धमहमितः ३३
परं स्तोकं कालं स्थास्यामि । यूयं मां गवेषयिष्यथ, यथा तु
यिह्मदीयानहमुक्तवांस्तथाधुना युष्मानपि वप्सि, अहं यत् स्थानं
गच्छामि तत्रोपस्थातुं युष्माभिर्न शक्यं । नवीनामेकामाज्ञां युष्मभ्यं ३४
ददामि, यद् युष्माभिः परस्परं प्रेम कर्त्तव्यं । यथा युष्मान् प्रति मयै-
तदर्थं प्रेमाकारि यद् यूयमपि परस्परं प्रेम करिष्यत । यदि परस्परं ३५
प्रेमाचरथ, तर्ह्यनेन सर्वे ज्ञास्यन्ति यद् यूयं मम शिष्या इति ।

* शिमेनः पित्रस्तं ब्रवीति, प्रभो, कुत्र याति भवान् ? यीशुस्तं ३६
प्रत्युवाच, यत्र गच्छामि, तत्रेदानीं मामनुगन्तुं न शक्नोषि, पश्चात्
त्वनुगमिष्यसि । पित्रस्तं ब्रूते, किमर्थमधुनैव भवन्तमनुयातुं न ३७
शक्नुयां ? भवदर्थमहं प्राणांस्त्यज्यामि । यीशुः प्रतिवभाषे, मदर्थं ३८
त्वं किं प्राणांस्त्यज्यसि ? सत्यं सत्यं, त्वामहं ब्रवीमि, त्वं यावन्न
चिह्नत्वा मां निष्क्राम्यसे तावत् कुक्कुटो न रविष्यति ॥१॥ ३९

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ शिष्याणां सान्त्वनं च तस्य पितुर्द्वैक्यं १५ सहायं तेषां समीपे प्रेरयितुं
प्रतिज्ञा १५ प्रख्यानीयत् कथा च ।

युष्माकं हृदयं मैवाद्विजताम्, ईश्वरे विश्रसितम् । मय्यपि १

- २ विश्वसित । मम पितुर्निकेतने बहवो वासः सन्ति । नोचेद्
युष्मभ्यमकथयिष्यं । युष्मदर्थं हि स्थानं सञ्जीकर्तुं गच्छामि ।
- ३ यदि चे गत्वा युष्मदर्थं स्थानं सञ्जीकरोमि, तर्हि पुनरागत्य
मत्समीपं युष्मान् गृहीष्यामि, यत्राहं वर्त्ते तत्र यूयमपि यथा
४ वर्त्तिष्यध्वे । यत् स्थानमहं गच्छामि तद् यूयं जानीय, पन्थान-
५ मपि जानीय । योमास्तं ब्रूते, प्रभो, भवान् किं स्थानं गच्छति,
६ तत्र जानीमः, कथं तर्हि पन्थानं ज्ञातुं शक्नुयाम ? यीशुस्तं
वदति, अहमेव पन्थाः सत्यञ्च जीवनञ्च, नान्येनोपायेन मनुष्यः
७ पितुः समीपमायाति, केवलं मया । माञ्चेदज्ञास्यत, तर्हि मत्पि-
तरमप्यज्ञास्यत । अधुनाभ्य च तं जानीय, तं दृष्टवन्तश्च ।
- ८ फिलिपस्तदा तं ब्रवीति, प्रभो, दर्शयत्वस्मभ्यं पितरम् अस्म-
९ दर्थं तत् पर्याप्तं भविष्यति । यीशुस्तमवादीत्, एतावत्कालं
यावदहं युष्माभिः सार्द्धं वर्त्ते, फिलिप, तथापि त्वं मां किं न
जानासि ? मां यो दृष्टवान् स पितरं दृष्टवान् । अतः कथं
१० वदसि, दर्शयत्वस्मभ्यं पितरमिति ? त्वं किमिदं न विश्वसिषि
यदहं पितरि, पिता च मयि स्थितः ? युष्मभ्यमहं यानि ववांसि
कथयामि तानि न स्मृतः कथयाम्यपि तु मथ्यवस्थितः पितैव
११ कर्माणि करोति । मयि विश्वसित यदहं पितरि पिता च मयि
१२ स्थितः । नोचेत् कर्मणां कारणाद् विश्वसित । सत्यं सत्यं, युष्मानहं
ब्रवीमि, मयि यो विश्वसिति, मया क्रियमाणानि कर्माणि
तेनापि कारिष्यन्ते, तेभ्यो महत्तराणि च कारिष्यन्ते, यतो हेतो-
१३ रहं मत्पितुः समीपं गच्छामि, युष्माभिश्च मम नाम्ना यत् किमपि
प्रार्थयिष्यते तत् करिष्यामि, पुत्रे पिता यथा महिमान्वितो भवि-
१४ ष्यति । यदि मम नाम्ना किञ्चन प्रार्थयध्वे तर्ह्यहं तत् करिष्यामि ।

यदि मां इति प्रेम कुरुष्व, तर्हि ममाज्ञा अनुपाक्यत, १५
ततोऽहं पितरं याचिष्ये, स च युष्मभ्यमन्यमेकं शान्तिकर्तारं १६
दास्यति युष्माभिः शार्द्धं येन शाश्वतं स्थातव्यं, तं सत्यस्वरूपमा- १७
त्मानं दास्यति यो जगता गृहीतुं न शक्यते, यतः स तेन न
वृश्यते नापि वा ज्ञायते । युष्माभिस्तु स ज्ञायते, यतः स
युष्मत्समीपमवतिष्ठते युष्मदन्तश्च वर्त्तिष्यते । न परित्यज्यामि १८
युष्मान् अनाथान्, अहं युष्मदन्तिकमागच्छामि । स्तोके काले १९
व्यतीते जगन्मां पुन न द्रक्ष्यति, यूयन्तु द्रक्ष्यथ, यतोऽहं जीवामि
[ततश्च] यूयमपि जीविष्यथ । तस्मिन् दिने यूयं ज्ञास्यथ, यदहं २०
मत्पितरि स्थितो यूयञ्च मयि स्थिता अहञ्च युष्मासु स्थितः ।
यो ममाज्ञाः प्राप्तवांस्ता अनुपाक्यति च स एव मयि प्रेमकारी । २१
यश्च मयि प्रेमकारी स मम पितुः प्रेमपात्रं भविष्यति, अहञ्च
तं प्रति प्रेम करिष्यामि स्वं तत्प्रत्यचीकरिष्यामि च । ईष्कारियो- २२
तीयादन्यो यिद्गदास्तदा तं ब्रूते, प्रभो, कथमेतद् यद् भवान् स्वं
जगतः प्रत्यक्षं न कृत्वास्तत्प्रत्यक्षं करिष्यति ? यीशुः प्रतिभाष- २३
माणस्तमाह, कश्चिद् यदि मां प्रति प्रेम करोति तर्हि मम
वाक्यमनुपालयिष्यति, मम पिता च तं प्रति प्रेम करिष्यति,
तत आवां तस्य समीपमागमिष्यावस्तेन सह वसतिं करिष्यावश्च ।
यो मां प्रति प्रेम न करोति स मम वाक्यानि नानुपालयति । २४
यश्च वाक्यं युष्माभिः श्रूयते, तन्न मम प्रत्युत मत्प्रेषयितुः पितु
वाक्यम् ।

युष्माभिः शार्द्धं वर्त्तमानोऽहं युष्मभ्यं सर्वमेतत् कथितवान् । २५
शान्तिकर्त्ता त्वर्यतो भवति पित्रा प्रेषयितव्यः पवित्र आत्मा २६
युष्मां सर्वं निरूपिष्यति, मया युष्मभ्यं कथितं तत् सर्वं

- २७ स्मारयिष्यति च । अहं युष्मदर्थं दायमिव शान्तं त्यजामि,
मदीयशान्तिं युष्मभ्यं ददामि । जगद् यथा ददाति नाहं युष्मभ्यं
तथा ददामि । युष्माकं हृदयं मैवेदिजतां मैव वा भीरुं भवतु ।
२८ अहं गत्वा युष्मात्समीपमागमिष्यामीति युष्मभ्यं यदक्षकथं तद् यूयं
श्रुतवन्तः । यदि मां प्रति प्रेमाकरिष्यत, तर्हीहं पितुः समीपं
गच्छामीति यदक्षकथं तत्रानन्दिष्यत, यतः पिता मत्तो महत्तरः ।
२९ तत्सिद्धिकाले च यद् विश्वमिष्यथ, तदर्थमहमिदानीं सिद्धेः प्राग्
३० युष्मभ्यं कथितवान् । इतः परमहं युष्माभिः सार्द्धं न पुन ब्रह्म
ब्रह्माषिष्ये । यतो जगतोऽस्याधिपतिरागच्छति, मयि च तस्य
३१ किमपि नास्ति । अहन्तु पितरं प्रति प्रेम करोमि पित्रा च
यथादिष्टस्तथाचरामीति जगतां ज्ञातव्यम् । उक्तवन्त, स्यामाद-
स्मादस्माभिः प्रस्थीयताम् ॥ १४ ॥

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ स्वस्य ब्राह्मणतास्वरूपलक्षणं शिष्यगणस्य शास्त्ररूपलक्षणं च तेषामनेकफल-
फलभावशक्तता १७ तेषां भाविताडमासान्वययोः प्रकटनञ्च ।

- १ अहं यथार्थः दात्रालता, मम पिता च लृषकः । मयि स्थिता
२ या काचिच्छाखा फलं न फलति सा तेन ह्रियते । या काचि-
च्छाखा च फलं फलति, सा तेन तथा संस्क्रियते यथाधिकं फलं
३ फलिष्यति । यूयं मया यद् वाक्यमुक्तास्तत्कारणत्वं परिष्कृता
४ याताः । मयि युष्माभिरवस्थीयतां, युष्मासु च मया । यथा
ब्राह्मणतायामनवस्थाय शास्त्रया स्वतः फलं फलितुं न शक्यते,
५ तथा मय्यनवस्थाय युष्माभिरपि न शक्यते । अहं लता, यूयं
तच्छाखाः । यो मय्यवतिष्ठतेऽहञ्च यस्मिन्नवतिष्ठे, स ब्रह्मनि

फलानि फलति । यतो मत्तः पृथग् युष्माभिः किमपि कर्तुं न शक्यते । मनुष्यस्तेनैव नावतिष्ठते, तर्हि स शाखेव वह्निर्निक्षिप्तः ६
प्रवृत्तीभूतश्च, मनुष्यैश्च सञ्चित्याग्नौ निक्षिप्तास्ता ज्वलन्ति ।

यूयं यदि मय्यवतिष्ठध्वे मम वचांसि च युष्मास्ववतिष्ठन्ते तर्हि ७
यद्यद् वाञ्छिष्यथ तत् प्रार्थयिष्यध्वे, युष्मदर्थं तत् सेव्यति च ।
मम पितानेन महिमान्वितोऽभूत्, यद् यूयं वज्रं फलं फलथ ८
मम शिष्या भविष्यथ च । यथा मयि पित्रा प्रेमाकारि, तथा ९
युष्मासु मया प्रेमाकारि । मम प्रेमन्यवतिष्ठध्वं । यदि ममाज्ञा १०
अनुपालयथ तर्हि मम प्रेमन्यवस्थास्यध्वे, यथाहं मत्पितुराज्ञा
अनुपालितवांस्तत्प्रेमन्यवतिष्ठे च । अहं युष्मभ्यमेतदर्थमिदं कथ- ११
यामि, यन्ममानन्दो युष्मास्ववस्थास्यते युष्माकमानन्दश्च सम्पूर्णो
भविष्यति । ममाज्ञेयं यद् युष्माभिः परस्परं, तथा प्रेम कर्त्तव्यं १२
यथा युष्मान् प्रति मया प्रेमाकारि । स्वबन्धूनां निमित्तं प्राण- १३
त्यागान्महत्तरं प्रेम कस्यापि नास्ति । यूयं मया यद्यदादिष्यध्वे १४
तत् सर्वं चेदाचरथ तर्हि यूयं मम बन्धवः । नाहं पुन युष्मान् १५
दासानित्यभिदधामि, यतः प्रभुना किं क्रियते दासस्तन्न जानाति ।
अपि तु युष्मान् बन्धूनित्यभिहितवान्, यतः पितुः सकाशान्नया
यद्यदश्रावि तत् सर्वमहं युष्मान् ज्ञापितवान् । न यूयं मां वरित- १६
वन्तः, प्रत्युताहं युष्मान् वरितवांस्तदर्थं नियुक्त्वांश्च यद् यूयं गत्वा
फलं फलिष्यथ, युष्मत्फलञ्च स्थास्यति, यथा मम नाम्ना पितरं यत्
किमपि प्रार्थयिष्यध्वे तत् तेन युष्मभ्यं दायिष्यते ।

अहं युष्मानेतदर्थमिदमादिशामि, यद् यूयं परस्परं प्रेम १७
करिष्यथ । जगद् यदि युष्मान् हेयि तर्हिदं जानीत यद् युष्म- १८
दग्रतोऽहं तेन सन्निह्यः । यदि जगत्सम्बन्धीया अभविष्यत, तर्हि १९

- जगन्निजस्वं प्रति प्रेमाकरिष्यत् । यूयन्तु न जगत्सम्बन्धीया अपि
 २० तु जगन्मथ्यान्मया वरितास्तत्कारणाज्जगद् युष्मान् देष्टि । नास्ति
 दासः स्वंगभुतो महत्तर इति यद् वचो यूयं भयोक्तास्तत् स्मरत ।
 तै र्यद्यहमुपद्रुतसर्हि यूयमप्युपद्राविष्यध्वे, तै र्यदि मम वाक्यमनु-
 २१ पालितं तर्हि युष्माकमपि वाक्यमनुपालयिष्यते । एतत् सर्वन्तु
 युष्मान् प्रति मन्त्रान्नः कारणात् तैः कारिष्यते, यतस्ते मत्प्रेषयि-
 २२ तारं न जानन्ति । यद्यहमनागत्य तेभ्यो नाकथयिष्यं, तर्हि ते
 निष्पापा अभविष्यन् । इदानीन्तु स्वपापप्रच्छादकोपायस्तेषां नास्ति ।
 २३ यो मां देष्टि स मत्पितरमपि देष्टि । यानि कर्माण्यनेन
 २४ केनापि न कृतानि, तानि चेदहं तेषां मध्ये नाकरिष्यं, तर्हि ते
 निष्पापा अभविष्यन् । इदानीन्तु ते दृष्ट्वापि माञ्च मत्पितरञ्च
 २५ द्विष्टवन्तः । क्षिन्वित्यमेव तेषां शास्त्रे लिखितेनानेन वचनेन सिद्धेन
 २६ भवितव्यं, द्विष्टोऽहं तैरकारणादिति । यः शान्तिकर्त्ता तु पितुः
 सकाशाद् युष्मदन्तिकं मया प्रेषयिष्यते, पितुः सकाशान्निर्गच्छन्
 स सत्यस्वरूप आत्मा यदागमिष्यति, तदा स एव मामधि साक्ष्यं
 २७ प्रदास्यति । यूयमपि साक्षिणः, यत आदितो मत्सङ्गिनः स्म ॥१५॥

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ स्त्रीस्य प्रस्थानं सहायस्याजमनं जगज्जनान् प्रति तत्कर्मप्रशंसनं १२ शिष्यान्
 प्रति तस्य कर्म १८ तस्य प्रस्थानागमयायाः शिष्याणाञ्जवाभ्यतः २५ तत्कथाया
 प्रापनञ्च ।

- १ यूयं यन्न स्वलिख्यत तदर्थमहं युष्मभ्यं सर्वभेतत् कथितवान् ।
 २ जना युष्मान् समाजयुतान् करिष्यन्ति । अपि तु समय आयाति
 यदा युष्मद्वातक एकैको मंस्यते, ईश्वरायाराधनमुपहरामीति ।

ते यद् युष्मान् प्रतीदृशमाचरिष्यन्ति, तत्कारणमिदं यत् ते न १
 पितुः नाहं वाभिज्ञातः । धूयं मयेदमुक्ता इति यदुपस्थिते समये २
 स्मरिष्यथ, तदर्थमहं युष्मभ्यमिदं कथितवान् । आदितस्तु युष्मभ्यमिदं
 नाकथयं, यतोऽहं युष्माभिः सार्द्धमासं । अधुना तु मत्प्रेषयितुः ५
 समीपं गच्छामि, युष्माकञ्च कोऽपि मां न पृच्छति, कुत्र
 गच्छसीति । अपि तु युष्मभ्यं मयैतत् कथितमिति कारणाद् ६
 युष्माकं हृदयं शोकपूर्णमभूत् । तथापि युष्मानहं सत्यं ब्रवीमि, ७
 ममापगमनं युष्माकं हितावहं, यतोऽहं चेन्नापगच्छामि, तर्हि
 शान्तिकर्त्ता युष्मात्समीपं नागमिष्यति, यदि त्वपगच्छामि तर्हि
 तं युष्मात्समीपं प्रहेष्यामि । ततः स आगत्य पापे धार्मिकतायां ८
 विचारे च दोषस्य प्रमाणं जगने दास्यति । पापस्य प्रमाणमिदं ९
 यत् ते मयि न विश्वसन्ति । धार्मिकतायाः प्रमाणमिदं यदहं १०
 पितुः समीपं गच्छामि युष्माभिश्च न पुन द्रक्ष्ये । विचारस्य ११
 प्रमाणञ्चेदं यदस्य जगतोऽधिपते विचारो निरणायि ।

युष्मभ्यं कथयितव्या अन्या वक्त्रः कथा मम सन्ति, धूयन्ति- १२
 दानीं ताः शौढुं न शक्नुयः । स सत्यस्वरूप आत्मा तु यदायास्यति १३
 तदा पथप्रदर्शक इव युष्मान् कृत्स्नं सत्यं नेष्यति । स हि न स्वतः
 कथयिष्यति, प्रत्युत यद्यच्छेयति तत् कथयिष्यति, यद्यद् भावि
 तद् युष्मान् ज्ञापयिष्यति च । स मां महिमान्वितं करिष्यति, १४
 यतो यन्मम तत्सन्ध्या युष्मान् ज्ञापयिष्यति । पितु र्यद्यदासे तत् १५
 सर्वं मम, ततो हेतो र्मेया कथितं, यन्मम स तत्सन्ध्या युष्मान्
 ज्ञापयिष्यति ।

लोककालोऽतीते धूयं मां न द्रक्ष्यथ, पुनः लोककालोऽतीति १६
 मां द्रक्ष्यथ, यतोऽहं पितुः समीपं गच्छामि । तत्सन्ध्यायां १७

- केचित् परस्परमवदन्, किमेतद्-यत् तेन व्याह्रियते, श्लोककाले-
 ऽतीते यूयं मां न द्रक्ष्यथ, पुनः श्लोककालेऽतीते मां द्रक्ष्यथेति,
 १८ अपि च, यतोऽहं पितुः समीपं गच्छामीति-। तत्रैव तेऽवदन्,
 श्लोककाल इति तेन यदुदाह्रियते तत् किं? तेन किं कथ्यते
 १९ तदस्माभिर्न बुध्यते । ततस्ते तं प्रष्टुकामा इति ज्ञात्वा यीशु-
 स्तानवादीत्, श्लोककालेऽतीते मां न द्रक्ष्यथ, पुनः श्लोककाले-
 ऽतीते मां द्रक्ष्यथेति मया यदुक्तं तदधि किं मियो विचारयथ?
 २० सत्यं सत्यं, युष्मानहं ब्रवीमि, यूयं क्रन्दिष्यथ विलपिष्यथ च,
 जगत् त्वानन्दिष्यति । यूयं शोचिष्यथ, किन्तु युष्माकं शोक
 २१ आनन्देन परिणतो भविष्यति । प्रसवन्ती नारी शोकार्त्ता भवति,
 यतस्तस्या दण्ड उपस्थितः । शिशुं प्रसृता तु सा तं क्लेशं पुन
 २२ न स्मरति, प्रमवेन मनुष्यो जगत् प्रविष्ट इत्यानन्दात् । यूयमप्य-
 धुना शोकार्त्ताः, अहन्तु युष्मान् पुनर्द्रक्ष्यामि, ततो युष्माकं
 हृदयमानन्दिष्यति, युष्माकमानन्दस्य केनापि युष्मत्तो नापहर्त्तव्यः ।
 २३ तस्मिन् दिने च यूयं मां किमपि न प्रक्ष्यथ । सत्यं सत्यं, यूष्मा-
 नहं ब्रवीमि, यूयं पितरं यद्यत् प्रार्थयिष्यध्वे मम नाम्ना स
 २४ युष्मभ्यं तत् सर्वं दास्यति । इतिपूर्वं यूयं मम नाम्ना किमपि
 न प्रार्थितवन्तः । प्रार्थयध्वं तेन लप्स्यध्वे, युष्माकमानन्दो यथा
 सम्पूर्णे भविष्यति ।
 २५ सर्वमेतदहमुपमाभिर्युष्मभ्यमकथयं । आयाति तु समयो
 यदा न पुनरुपमाभिर्युष्माभिः भार्द्दी सम्भाषिष्येऽपि तु स्पष्टं
 २६ युष्मान् पितुः कथां ज्ञापयिष्यामि । तस्मिन् दिने यूयं मम नाम्ना
 प्रार्थयिष्यध्वे । युष्मानध्वं पितरं याचिष्य इति युष्मान् न वदामि ।
 २७ किन्ना हि स्त्रियं युष्मासु प्रेम कुरुते, यतो यूयं मयि प्रेम कृतवन्तो

विश्वसितवन्तश्च ^१यदहं पितुः सकाशान्निर्गत्यायातः । अहं पितुः २८
 सकाशान्निर्गत्य जगदायातः, पुनर्जगत् त्यक्त्वा पितुः समीपं
 गच्छामि । तस्य शिष्यास्तं वदन्ति, पश्यत्वधुना भवान् स्पष्टं २९
 भाषते, कामयुपमां न कथयति । भवान् सर्वं वेत्ति कस्यापि ३०
 प्रश्नं न प्रतीक्षते, तदधुनास्माभिरनुभूतं । अनेन वयं विश्वसिमो
 यद् भवान् ईश्वरसकाशान्निर्गत्यायातः । यीशुस्तान् प्रत्यवादीतः, ३१
 अधुना किं विश्वसिष्यः पश्यतायाति स समय इदानीञ्चागतेऽस्ति ३२
 यदा यूयं विकीर्णः प्रत्येकं निजस्थानं गमिष्यथ मामेकाकिनं
 विहास्यथ च । नास्मि त्वेकाकी, यतः पिता मया साद्धं वर्त्तते ।
 सर्वमेतदहं युष्मभ्यमकथयं, यथा मयि युष्माकं शान्तिर्भविष्यति । ३३
 जगति युष्माकं क्लेशो जायते, किन्वाश्वसित, पराजितं मया
 जगत् ॥ १६ ॥

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ ख्रीष्टस्य पितरि प्रार्थनं १ द्वादशशिष्यार्थं प्रार्थना १० सर्वशिष्याणामनक्त-
 सुखार्थं प्रार्थना च ।

सर्वमेतत् कथयित्वा यीशुः स्वर्गं प्रत्यूर्द्ध्वदृष्टिं कृत्वा बभाषे, १
 पितुः, समय उपस्थितः, तव पुत्रं महिमाम्बितं कुरु, पुत्रोऽपि
 यथा त्वां महिमाम्बितं करिष्यति । त्वं ह्येतदर्थं तस्मै यावतीत्य- २
 मर्थ्यानां कर्तृत्वं दत्तवान्, यत् तस्मै त्वया यद्यददायि तत्सर्वस्मै
 वोऽनन्तं जीवनं दास्यति ॥ अनुन्तं जीवनन्विदं यत् त एकं ३
 सत्यमीश्वरं त्वां त्वत्मेरितं यीशुं ख्रीष्टञ्च ज्ञास्यन्ति । पृथिव्यामहं ४
 त्वां महिमाम्बितं कृतवान् साधितव्यं तत् कर्षं यत् त्वं मया
 करणार्थं मयि समर्पितवान् । अतोऽधुना, पितः, त्वत्समीपं मां ५

महिमान्वितं कुरु तेन महिम्ना यो जगत उद्भवात् प्राक् त्वस्मीपं ममासीत् ।

६ जगती मध्याद् ये मनुष्यास्त्वया मह्यं दत्तास्तेषां समञ्जमहं तव नाम प्रकाशितवान् । ते तवासम्, त्वञ्च मह्यं तान् दत्तवान्,

७ ते च तव वाक्यं रक्षितवन्तः । इदानीं तैरज्ञायि यत् त्वं मह्यं

८ यद्यद् दत्तवान्, तत् सर्व्वं त्वत्सकाशादुत्पन्नं । यतस्त्वं मह्यं यानि

वाक्यानि दत्तवांस्तानि मया तेभ्यो दत्तानि, तैश्च तानि गृहीत्वा

सत्यमज्ञायि यदहं त्वत्सकाशान्निर्गत्यायातः । ते चात्र व्यशमिषु

९ र्यत् त्वं मां प्रहितवान् । तेषां निमित्तमहं याचे । नाहं जगतो

निमित्तं याचे, किन्तु त्वया ये मह्यं दत्तास्तेषां निमित्तं, यतस्ते

१० तव । यद्यग्नम तत् सर्व्वं तव, तथा यद्यत् तव तन्मम । अहञ्च

११ तेषु महिमान्वितो जातः । इतः प्रभृति चाहं न जगति वर्त्ते ।

इमे तु जगति वर्त्तन्तेऽहञ्च त्वत्समीपं गच्छामि । पवित्र पितः,

मह्यं दत्ते तव नास्ति तान् रक्ष, आवामिव ते यथैकं भविष्यन्ति ।

१२ यदा तैः सार्द्धं जगत्यासं तदाहं तव नास्ति तानरक्षं । त्वं मह्यं

यान् दत्तवांस्तानहं रक्षितवान् । तेषां मध्ये कोऽपि न हारितः,

केवलं तद् विनाशभाजनं हारितं, युतः शास्त्रेण सिद्धेन भवि-

१३ तव्यं । अधुना त्वहं तव समीपं गच्छामि, भाषे चेदं जगति, ते

१४ यथा ममानन्दं सम्पूर्णमन्तरे प्राप्य भोक्ष्यन्ते । अहं तेभ्यस्त्व वाक्यं

दत्तवान्, जगच्च तान् अद्विषत्, यतोऽहं यथा न जगत्सम्बन्धीय-

१५ स्तथा तेऽपि न जगत्सम्बन्धीयाः । ते त्वया जगतो वह्निर्नायन्तां

नाहमेतद् याचे, प्रत्युत ते त्वया दुरात्मनो रक्ष्यन्तामिति याचे ।

१६ अहं यथा, जगत्सम्बन्धीयो नास्मि तेऽपि तथा जगत्सम्बन्धीया न

१७ स्मि । तव सत्येन तान् पवित्रीकुरु, तव वाक्यमेव सत्यस्वरूपं ।

त्वं यथा मां जर्मेति प्रहितवांस्तथाहमपि तान् जगति प्रहितवान् । १८
तेषां निमित्तं त्वं पवित्रीकरोमि च, यथा तेऽपि सत्येन पवित्री- १९
कृता भविष्यन्ति ।"

अहं न केवलमेतेषां निमित्तं याचे, प्रत्युत तेषामपि निमित्तं २०
य एतेषां वाक्येन मयि विश्वसिष्यन्ति, सर्व्वे ते यद् एकीभविष्यन्ति । २१
यथा मयि त्वं, पितः, त्वयि चाहं, तथावयोस्तेऽपि यद् एकीभ-
विष्यन्ति, त्वं मां प्रहितवानत्र जगद् यद् विश्वसिष्यति । त्वया यो २२
महिमा मह्यं दत्तस्तमहं तेभ्यो दत्तवान्, यथावामेकं स्वस्त्या तेऽपि
यदेकीभविष्यन्ति, तेष्वहं मयि च त्वं, ते यत् सिद्धिं प्राप्येकीभवि- २३
ष्यन्ति, तच्च मां प्रहितवान् यथा च मयि प्रेम कृतवांस्तथा तेष्वपि
प्रेम कृतवानिति जगद् यज्ज्ञास्यति । पितः, ममाभीष्टमिदं, त्वं २४
मह्यं यान् दत्तवान्, यत्राहं वर्त्ते तत्र मया साद्धं तेऽपि वर्त्तन्तां,
जगत्स्थापनात् प्राक् च त्वं मयि प्रेम कृतवानिति हेतोर् मह्यं यं
महिमानं दत्तवान्, मम तं महिमानं ते निरीचन्तां । धर्ममय २५
पितः, जगत् त्वां नाजानात्, अहन्तु त्वामजानां, त्वयाहं प्रहित
इतीमेऽप्यजानन् । अहञ्च तांस्त्व नाम ज्ञापितवान् पुन ज्ञापयि- २६
ष्यामि च, त्वं मयि यत् प्रेम कृतवांस्तद् यथा तेषु स्थास्यत्यहञ्च
यथा तेषु स्थास्यामि ॥ १७ ॥

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ शीघ्रोः परकरोषु समर्पितत्वं १९ गृहीत्याजकान्तिकं तस्य नयनं १५ तस्य पश्चात्
पिचयोदमयो गैर्भनं १६ तस्य विचारितत्वं १५ तस्मिन् पिचयापङ्कजः १८
पौष्ठातसमीपं तस्य नयनं १२ पौष्ठातेन तस्य विचारितत्वं ।

सर्व्वमेतत् कथयित्वा यीशुः स्वशिष्यान् सङ्गिनः कृत्वा किन्नो- १

- णाख्यस्रोतसः पारं जगाम शिष्यैः साङ्गं तत्रस्थैकमुद्यानं प्रविवेश
 २ च । तस्य समर्पयिता यिह्मदा अपि तत् स्थानमजानात्, यतो
 ३ यीशुः पुनः पुनः स्वशिष्यैः सह तत्र समवेतः । तदा यिह्मदाः
 ४ सैन्यगणं मुख्ययाजकेभ्यः परीक्षिभ्यश्च पदातींश्च सन्धोल्कादी-
 ५ पिकास्त्रैः सज्जितस्तत्रोपतिष्ठते । ततो यीशुरात्मानं प्रति यद्
 ५ भवितव्यं तद् दृष्ट्वा वहिरागत्य तानवादीत्, कं गवेषयथ ? ते
 प्रत्यूचुः, नासरतीयं यीशुं । यीशुस्तान् ब्रवीति, अहमेव सः ।
 ६ तैः साङ्गं तस्य समर्पयिता यिह्मदा अपि तिष्ठन्नासीत् । अतोऽहं
 ७ स इति तेन व्याहृते ते पश्चादिशं ब्रजित्वा भूमौ निपेतुः । ततः
 स तान् पुनरप्राचीत्, कमन्विष्यथ ? तेऽवादिपुः, नासरतीयं
 ८ यीशुं । यीशुस्तान् प्रत्यवादीत्, अहं सोऽस्मीति युष्मान् उक्तवान् ।
 ९ अतो मां चेदन्विष्यथ तर्हीतेषां गमनमनुजानीत । एतस्याभि-
 प्रायोऽयं यत् तेन कथितमिदं वचनं सिद्धं भवेत्, त्वं मह्यं यान्
 १० दत्तवांस्तेषां कोऽपि मया न हारित इति । तदा शिमेनः
 पित्रोऽसिना सज्जित आसीत्, अतः स तं, कोशान्निष्कृत्य महा-
 याजकस्य दासमाहृत्य तस्य दक्षिणं कर्णं परिचिच्छेद । दासस्य
 ११ तस्य नाम मल्क इति । ततो यीशुः पित्रं जगाद, तवासिं कोषे
 निधेहि । पिता मह्यं यत् पानपात्रं दत्तवांस्तत्रस्थं पानीयं किं न
 पास्यामि ?
 १२ ततः परं सैन्यगणः सहस्रगति र्यिह्मदीयानां पदातयश्च यीशुं
 १३ धृत्वा बद्धा च प्रथमं दाननद्य समीपमनैषुः । तत्परस्य तस्य
 १४ महायाजको यः कायाफास्तस्य श्वशुरो, दाननः । स कायाफा एव
 यिह्मदीयान् मन्त्रणारूपामिमां कथामुक्तवान्, प्रजावन्दस्य निमित्त-
 मेकस्य मनुष्यस्य मरणं श्रेय इति ।

यीशुस्तु पित्रेण तदन्येनैकेन शिष्येण चाम्बगम्यत । स शिष्यो १५
महायाजकस्य परिचित आसीत्, यीशुना साद्धं महायाजकस्य
[निकेतनस्य] प्राङ्गणं प्रविवेश च । पित्रस्तु वह्निर्गोपुरं समीपं १६
तिष्ठन् आसीत् । ततो महायाजकस्य परिचितः सोऽन्यतरः शिष्यो
वह्निं गत्वा द्वाररक्षिकया दास्यां संलप्य पित्रमभ्यन्तरमानैषीत् ।
सा द्वाररक्षिका दासी तदा पित्रं जगाद, त्वमपि किं नरस्य १७
तस्य शिष्याणामेकः ? सोऽवादीत्, नास्मि । दासेषु पदातिषु १८
च शीतकारणाद् अङ्गारैरग्निं प्रज्वाल्य तिष्ठत्सु तापं सेवमानेषु
च पित्रेऽपि तैः साद्धं तिष्ठंस्तपमसेवत ।

महायाजकस्तदा यीशुं तस्य शिष्यानुपदेशश्चाप्राचीत् । यीशुस्तं १९
प्रतिजगाद, अहं जगते स्पष्टमकथयं । यिद्धदीया यच्च नियतं २०
समागच्छन्ति सर्व्वदा तच्च समाजगृहे धर्मधाम्नि स्त्रियादिभिः, गुप्तं
किमपि न कथितं मया । भवान् मां कथं पृच्छति ? ये श्रुतवन्तस्ते २१
मया किमुक्तास्तानेव तत् पृच्छतु । पश्यतु मया यत् कथितं
तत् तैर्ज्ञायते । इदं भाषितवति तस्मिन् तच्च तिष्ठन्नेकः पदातिः २२
करेण यीशुमाहत्य जगाद, महायाजकं किमित्यं प्रतिभाषसे ?
यीशुस्तं प्रत्यवादीत्, यद्ययुक्तं व्याहृतं मया तर्हि तस्यायुक्तस्य २३
प्रमाणं देहि, युक्तस्तु यदि व्याहृतं तर्हि कथं मां प्रहरसि ?

ततो हाननस्तं बद्धं महायाजकस्य कार्याफाः समीपं प्राहि- २४
षोत् । तदापि शिष्येणः पित्रस्तिष्ठन् तापमसेवत । ततः केचित् २५
तं वदन्ति, त्वमपि किं तस्य शिष्याणामेकः ? स निरुद्धित्य जगाद,
नास्मि । पित्रो यस्य कर्णं क्षिप्रवांसस्य ज्ञातिर्महायाजकस्यैको २६
दासस्तदाब्रवीत्, उद्याने तेन साद्धं तिष्ठंस्त्वं किं न कश्चितो मया ?
ततः पित्रः पुनर्निजुक्त्वैव तत्क्षणञ्च कुकुटो ब्रूव । २७

- २८ ततो यीशुसैः कायाफाः सकाशात् राजगृहं गतः । तदा
 प्रत्यूष आसीत् । ते तु राजगृहं न प्रविविशुः, यतस्तेऽशौचं
 २९ परिहर्तुं निस्सारोत्सवीयं भोज्यं भोक्तुञ्चैच्छन् । ततः पीलातस्तेषां
 समीपं वहिरागत्य बभाषे, नरस्येतस्य विरुद्धं यूयं कमभियोग-
 ३० सुपस्थापयथ ? ते प्रतिभाषमाणास्तमूचुः, अयं यदि दुष्कर्मी
 ३१ नाभविष्यत्, तर्ह्यस्माभिर्भवतो हस्ते न समर्पयिष्यत् । ततः
 पीलातस्तानब्रवीत्, यूयमेव तं गृहीत्वा युष्मदीयव्यवस्थानुरूपं
 तस्य विचारं कुरुत । यिह्मदीयास्तदा तमूचुः, कमपि दन्तमस्माकं
 ३२ चर्मता नास्तीति । एतस्याभिप्रायोऽयं यत् तेन कीदृशो मृत्यु
 र्भोक्तव्यस्तस्मूचकं तस्य वचनं मिद्धं भवेत् ।
 ३३ ततः पीलातो राजगृहं पुनः प्रविश्य यीशुमाह्वय जगद,
 ३४ त्वं किं यिह्मदीयानां राजा ? यीशुस्तं प्रत्यवादीत्, भवानेतत्
 ३५ स्वतः भाषते, किं वान्येन मम कथामुक्तः ? पीलातः प्रतिबभाषे,
 किं यिह्मदीयोऽहं ? तवैव जात्या मुख्ययाजकैश्च त्वं मयि
 ३६ समर्पितः । किमकारि त्वया ? यीशुः प्रत्युवाच, नास्ति मम
 राज्यम् एतज्जगत्सम्बन्धीयं । मम राज्यं यद्येतज्जगत्सम्बन्धीयम-
 भविष्यत् तर्हि यिह्मदीयानां हस्ते मत्समर्पणस्य निवारणार्थं मम
 मृत्याः [प्राणपणेन] व्यचेष्टिष्यन्त । वास्तवन्तु नास्ति मम राज्य-
 ३७ मैहिकं । ततः पीलातस्तमब्रवीत्, तर्हि नूनं राजासि त्वं ? यीशुः
 प्रतिबभाषे, भवांस्तथ्यं ब्रवीति, यतोऽस्म्यहं राजा । एतदर्थ-
 मजनिषि, एतदर्थं जगदागमम्, यत् सत्यार्थं मया साध्यं
 दातव्यं । यः कश्चित् सत्यसम्बन्धीयः, स मम वाणीं शृणोति ।
 ३८ पीलातस्तमाह, सत्यं किं ? इदमुक्त्वा स पुन यिह्मदीयानां समीपं
 बहिर्गत्वा तान् ब्रवीति, मया तस्मिन् कोऽपि दोषो न लक्ष्यते,

निक्षारोत्सवे तु कारावद्ध एको नरो युष्मदर्थं मया मोच्यते ३६
युष्माकमियं रीतिरस्ति । अतो यिह्दीयानां राजा युष्मदर्थं मया
मोच्यत इदं किं वाञ्छ्य? ततः सर्वे पुनरुच्चैः स्वरेणावदन्, ४०
मेवायमपि तु बाराब्बाः । स बाराब्बा दस्युरासीत् ॥ १८ ॥

१६ जनविंशोऽध्यायः ।

१ पीलातेन यीशुं निर्दोषं प्राप्यापि तस्य कशाप्रहारणं मल्लके कण्टकमुज्जस्य च
दानं ८ यीशुं मोचयितुं पीलातस्य चेष्टा १० यिह्दीयानां तुष्टार्थं तं क्रुशे
वेधितुम् आद्यापनं १० तस्य क्रुशे वेधनं १२ तस्य वस्त्राणां विभागः १५ स्वामि-
नरं प्रति तस्य कथा १८ तस्य मृत्युः २१ तस्य पार्श्वे गूलाघातः २८ तस्य
ग्रन्थानि स्थापनम् ।

अतएव तदा पीलातो यीशुं गृहीत्वा कशाभिराजघान । १
सैनिकजनास्य कण्टकैः स्तजं रचयित्वा तस्य शिरस्पर्यायामासुस्तच्च २
कृष्णलोहितं वसनं परिधापयामासुस्ततो नमो, यिह्दीयानां राज्ञ ३
इति वदन्तस्तमताडयन् । पीलातस्तदा पुनर्वहिरागत्य जनान- ४
ब्रवीत्, पश्यताहं तं पुनर्युष्मत्समीपमानयामि, यतस्तस्मिन् कमण्य-
पराधं न लक्षयामीति युष्माभिर्ज्ञातव्यं । ततस्तया कण्टकस्तजा ५
तेन कृष्णलोहितवर्णेन वसनेन च राजवेशी यीशुर्वहिराजगाम,
पीलातस्य बभाषे, निरीक्ष्यतामयं मनुष्य इति । मुख्ययाजकाः ६
पदातयश्च तदा तं दृष्ट्वा हर्षुः, क्रुशारोपणं कुरु, क्रुशारोपणं
कुरु । पीलातस्तान् ब्रूते, यूयं तं गृहीत्वा क्रुशमारोपयत, यतो
मया तस्मिन् क्रोऽप्यपराधो न लक्ष्यते । यिह्दीयास्तं प्रतिजगदुः ७
अस्माकं व्यवस्थास्ति, तयास्मदीयव्यवस्थायां स मृत्युमर्हति, यतः स
स्वामीश्वरस्य पुत्रं कृतवान् ।

ततः पीलातो वचनमिदं श्रुत्वाधिकमभैषीत् पुनश्च राजगृहं ८
प्रविश्य यीशुं ब्रवान्ति, कुचक्षस्व? यीशुस्तस्मै किमपि प्रत्युत्तरं ९

१० नादात् । ततः पीलातस्तमवादीत्, मया किं न सम्भाषसे ?

किं न जानासि यत् त्वां कुशमारोपयितुं ममाधिकारोऽस्ति, त्वां

११ मोचयितुमधिकारोऽप्यस्ति ? यीशुः प्रतिवभाषे, ऊर्द्धतो यदि

भवते न प्रादायिष्यत, तर्हि मदिरुद्धं भवतः कोऽप्यधिकारो

१२ नाभविष्यत् । एतत्कारणात् स महत्तरेण पापेन लिप्तो येनाहं

भवतः करे समर्पितः । तदारभ्य पीलातस्तं मोचयितुमद्यतत ।

यिह्मदीयास्त्रैरवदन् भवान् यद्येनं मोचयति, तर्हि कैसरस्य

प्रणयी न भवति । यः कश्चित् स्वं राजानं कुरुते, स कैसरं प्रति

दिसवादीति ।

१३ ततः पीलातः कथामिमां श्रुत्वा यीशुं वहिरानिनाय, स्वयञ्च

शिलास्तर इत्यभिहिते स्थाने विचारासन उपविवेश । द्वितीयभा-

१४ षया तस्य स्थानस्य नाम गम्ब्येति । तद् दिनं निस्तारोत्सवस्य

सम्बन्धिनं, घटिका प्रायेण षष्ठी । ततः स यिह्मदीयान् ब्रूते,

१५ निरीक्ष्यतां युष्माकं राजा । ते तु रुरुवुः, मंहरेनं, मंहरेनं कुशमा-

रोपय । पीलातस्तान् ब्रूते, युष्माकं राजानं किं कुशमारोप-

यिष्यामि ? मुख्ययाजकाः प्रतिवभाषिरे, नास्त्यस्माकं राजा

१६ कैसरादन्यः । तदैव स तं कुशारोपणार्थं तेषु समर्पयामास । ते च

यीशुं धृत्वापनिन्युः ।

१७ ततः स स्वक्रुशं वहन् कपालस्यलमित्यभिधमर्धत द्वितीय-

१८ भाषया गल्गयेतिनामकं स्थानं प्रतस्थे । तत्रैव ते तच्च तेन

सार्द्धमन्यौ द्वौ च कुशान्यारोपयामासुः, तौ द्वौ तस्य पार्श्वयो-

१९ र्योऽप्युच्च मध्यस्थाने । पीलातश्चापराधविज्ञापकं पञ्च लेखयित्वा

कुरोऽर्पयामास । तच्च लिखितमासीत्, यिह्मदीयानां राजा नास-

२० रतीयो यीशुरिति । अत एव बहवो यिह्मदीयास्तत् पञ्चमपठन्,

यतो यीशु यंच क्रुशमारोपितस्तत् स्थानं नगरस्य निकटस्थं, तत् पञ्चस्रेत्रीयै र्यूनीयै रोमीयैश्चाक्षरै लिखितमासीत् । अत एव २१ यिहूदीयानां मुख्ययाजकाः पीलातमवादिषुः, यिहूदीयानां राजेति मा लिख्यतां, प्रत्युतेदं लिख्यताम्, अयं कथितवान्, यिहूदीयानां राजाहमिति । पीलातः प्रतिवभाषे, अहं यलिखितवांस्तदेव २२ लिखितवान् ।

सैनिकजनास्तु यीशुं क्रुशमारोप्य तस्य वासांसि गृहीत्वैकैकस्य २३ सैनिकस्य निमित्तमेकैकमंशमिति चतुरोऽंशान् कृत्वा विभेजिरे, तस्याङ्गाच्छादकमप्याददुश्च । तदङ्गाच्छादकन्तु सीवनरहितम् ऊर्द्धप्रान्तमारभ्यखिलमूतमासीत् । ततस्ते परस्परमवदन्, मैव २४ क्विद्यतामिदं प्रत्युतेदं कस्य भविष्यति गुटिकापातं कृत्वा तन्नि-
खीयताम् । अनेन शास्त्रीयमिदं वचः सिद्धं बभूव, .

मामकीनानि वस्त्राणि स्वमध्ये विभजन्ति ते ।

• मम परिच्छेदार्थञ्च गुटिकां पातयन्ति हि ॥

ते सैनिकजनास्तदेवाकार्षुः ।

आसंसु यीशोः क्रुशस्य समीपे तिष्ठन्त्यस्तस्य माता, मातु २५ र्भगिनी क्लोपाभार्या मरियम्, मगदलीनी च मरियम् । यीशु- २६ सदा स्वमातरं सन्निधौ तिष्ठन्तं स्वप्रियं शिष्यञ्च विलोक्य स्वमातरमाह, नारि, पश्यायं तव पुत्रः । ततः परं स तं २७ शिष्यमाह, पश्येयं तव माता । तस्मात् दण्डादारभ्य स शिष्यस्तां निजगृहं नीत्वागच्छेत् ।

ततः परं शास्त्रं यथा सिद्धं भवेत् तथा सर्वमिदानीं समाप्त- २८ मिति ज्ञात्वा यीशुः बभाषे पिपीसामि । तत्र लक्षरवेण २९ पूर्णं पात्रमेकमासीत् । ततो जनाः स्यञ्चमेकमक्षरवेण पूर-

३० यिला तुलसीदण्डे बद्धा च तस्य मुखान्तिकमनैषुः । अस्तरसं तं
भुक्त्वा यीशुर्वाजहार, समाप्रमिति, शिरो नमयन्नात्मानं समर्पया-
माम च ।

३१ तद् दिनं सज्जनदिनं तदुत्तरविश्रामवारस्य महादिनं, तच्चा-
रणाद् यिह्मदीया विश्रामवारे तेषां शवानां कुशेषवस्थानं
निवारयितुमिच्छन्तः पीलातं तदीयजङ्गानां भञ्जनं तेषाञ्च

३२ स्थानान्तरीकरणं ययाचिरे । अत एव सैनिकजना आगत्य तेन
साङ्गं कुशारोपितयोः प्रथमस्य जङ्गे तदन्यतरस्य जङ्गे च बभञ्जुः,

३३ यीशुमुपस्थाय तु यदा तं स्पष्टं मृतमपश्यंस्तदा ते तस्य जङ्गे न

३४ बभञ्जुरेकस्तु सैनिको दीर्घगुह्येन तस्य पार्श्वं विधाध, ततस्तारवणं

३५ शोषितं तोयञ्च निःसृते । यो दृष्टवान् स माच्छं दत्तवान्, तस्य

साक्ष्यञ्च सत्यं; स न जानाति यत् सत्यं भाषते यूयं यथा विश्व-

३६ सिध्यथ, यतः सर्वमिदमेतदर्थं सम्भूतं यदियं शास्त्रीयोक्तिः सिद्धा

३७ भवेत्, तस्यैकं कोकसमपि न भङ्गव्यमिति । पुनश्चान्या शास्त्रीयो-

क्तिरियं, ते यं विद्वन्तस्तसुद्दिश्य दृक्पातं करिष्यन्तीति ।

३८ ततः परमरिमायिद्यानिवासी यो योषेफो यीशोः शिष्य आ-

सीत्, प्रच्छन्नस्तु यिह्मदीयानां भयात्, स यीशो देहं स्थानान्तरी-

कर्तुमिच्छंस्तदर्थं पीलातमनुमतिं ययाचे । पीलातेनानुज्ञातश्च स

३९ आगत्य योशो देहमवरोधयामास । यश्च नीकदीमः प्रथमं रजन्यां

यीशोः समीपमागतवान्, सोऽप्यगत्य प्रायेण पञ्चश्लेष्टकपरि-

४० मितं गन्धरसमिश्रितमगुरुं समालिखत् । तौ तदा यीशो देहमा-

दाय यिह्मदीयानां समाधिकर्मणो रीत्यनुसारेण तैः सुगन्धिद्रव्यैः

४१ साङ्गं पटैर्दृष्टयामासतुः । यच्च स्थाने च स कुशमारोपितस्तत्रोद्यानं,

तस्मिन्नुद्याने च नूतनमेकं शवागारमासीत्, यच्च कोऽपि कदापि

न निहितः । अतस्तदा यिह्दीयानां मज्जनदिनं तच्छवागारञ्च ४२
निकटस्थमेतत्कारणाद् यीशुस्तत्रैव ताभ्यां निहितः ॥ १६ ॥

२० विंशोऽध्यायः ।

१ यीशोस्त्यागस्य प्रकाशः ११ मगदलीनीमरियमे तस्य दर्शनदानं १६ शिष्येभ्यो
दर्शनदानं १४ योसै दर्शनदानं १० सुसंवादलेखकस्याभिप्रायश्च ।

सप्ताहस्य प्रथमे दिने तु मगदलीनी मरियम् प्रत्यूषेऽन्धकारे- १
ऽनतीति तच्छवागारमायाति पाषाणं शवागारमुखादपसारितं लल-
यति च । ततः सा धावन्ती शिमोनस्य पित्रस्य समीपं यीशोः २
प्रियस्यान्यतरशिष्यस्य च समीपमायाति तौ वदति च, शवागारात्
प्रभुरपसारितोऽस्मदविदिते स्थाने निहितश्चेति । ततः पित्रः सोऽन्य- ३
तरः शिष्यश्च निर्गत्य शवागारमगच्छतां । तौ युगपदधावतां । ४
सोऽन्यतरः शिष्यस्तु पित्रात् लिप्रतरं प्रधाप्य प्रथमं शवागार उप-
तस्थे, प्रह्वीभूय पटानि लल्लयामास च, न तु प्रविवेश । ततः परं ५
तमगच्छन् शिमोनः पित्र उपस्थाय प्रविशति भूमौ निहितानि ६
पटानि लल्लयति च, तस्य शिरस्य येनाच्छादितं तत् स्वेदहरवस्त्रमपि ७
लल्लयामास । तत्र पटैः ढाड्ढं निहितं प्रत्युत पृथक् स्थानविशेषे
सुरचितमासीत् । तदैव शवागारे प्रथममागतः सोऽन्यतरः शिष्योऽपि ८
प्रावेचीत् दृष्ट्वा च व्यश्वसीत् । यतो मृतानां मध्यात् तेनोत्थातव्य- ९
मिति या शास्त्रीयोक्तिः सा तदानीमपि ताभ्यां नाबोधि ।

तौ शिष्यौ तदा पुनर्निजस्वार्गं जग्मतुः । मरियम् तु रुदती १०
शवागारसमीपे वदतिष्ठत् । रुदती शवागारं प्रति प्रह्वीभूय सा ११
श्वेतवसनौ द्वौ स्वर्गदूतौ पश्यति, यीशो देहे यत्राशेत तौ १२
तत्रोपविष्टौ, एकः शिरसः स्थानेऽन्यतरस्य चरणयोः स्थाने । तौ तां १३
वदतः, नारि, किमर्थं रोदिषि? सा तौ ब्रवीति, मम प्रभुः

- १४ स्थानान्तरीकृतः, न जाने कुत्र स निहितः । एतदुक्ता सा पश्चाद्दिशि
प्रत्यावृत्त्य यीशुं तिष्ठन्तं पश्यति, न तु जानाति यत् स यीशुः ।
- १५ यीशुस्तां ब्रूते, नारि, किमर्थं रोदिषि? कर्मन्विष्यसि? सा तम्
उद्यानरक्तं मत्वा ब्रवीति, महेच्छ, स यदि भवतापवाहितस्तर्हि
कुत्र निहितस्तन्मां वक्तुमर्हति, अहञ्च तं स्थानान्तरीकरिष्यामि ।
- १६ यीशुस्तां वदति, भो मरियम् । सा प्रत्यावृत्त्येव्रीयभाषया तं
१७ वदति, रञ्ज्वणे । अस्वार्थः, भो गुरो । यीशुस्तां ब्रूते, मां ता धर,
यतोऽहमिदानीमपि मत्पितुः समीपं नाहूढवान्, प्रत्युत मम
भाह्वृणां समीपं याहि तान् ब्रूहि च, यो मम पिता युष्माकञ्च
१८ पिता, ममेश्वरो युष्माकञ्चेश्वरस्तस्य समीपमहमारोहामीति । तदा
मगदलीनी मरियम् गत्वा, प्रभुस्तस्यै दर्शनं दत्तवान् सर्वमेतत्
कथितवांश्चेदं शिष्यान् ज्ञापयामास ।
- १९ तस्मिन्नेव सप्ताहस्य प्रथमदिने सन्ध्यायां जातायां समवेताः
शिष्या यत्रासन् चिह्नदीयानां भयात् तस्य स्यानस्य द्वारेषु रुद्धेषु
यीशुरागत्य मध्यस्थाने स्थित्वा तान् ब्रूते, युष्माकं शान्तिं भूयात् ।
- २० इदमुक्ता स तान् स्वहस्तौ स्वपार्श्वञ्च दर्शयामास । ततः प्रभुं निरीक्ष्य
२१ शिष्या आननन्दुः । यीशुस्तदा तान् पुनर्ब्रवीति, युष्माकं शान्तिं
भूयात् । यथा पिता मां प्रहितवांस्तथाहं युष्मान् प्रहिणोमि ।
- २२ इदमुक्ता स तान् दुहिष्य दधौ तान् जगाद च, पवित्रमात्मानं गृह्णीत,
२३ येषां पापानि मोचयिष्यथ तेषां मोचयिष्यन्ते, येषां न मोच-
यिष्यथ तेषाममुक्तानि स्यास्यन्ति ।
- २४ इत्थं यदा यीशुरागमत्, तदा द्वादशानां मध्ये गणितः थोमा
२५ अर्थतो यमजस्तैः सार्द्धं नासीत् । ततोऽन्ये शिष्यास्तमूचुः, वयं प्रभुं
कृष्टवन्तः । स तु तान्वादीत्, तस्य करयो लोहकीलचिह्नमभूत् ।

तत्र लौहकीलसिक्ने ममाङ्गुलीमनिधाय च तस्य पार्श्वे मम करम-
निधाय चाहं नैव विश्वसिष्यामीति ।

ततोऽष्टदिनेभ्यः परं शिष्याः पुनरभ्यन्तर आसन्, थोमा अपि २६
तैः सार्द्धमासीत् । तदा हृद्गेषु द्वारेषु यीशुरूपस्थाय मध्यस्थाने
तिष्ठन्नवादीत्, युष्माकं ज्ञान्ति भूयात् । ततः परं स थोमा ब्रवीति, २७
तवाङ्गुलीमत्र नय मम हस्तौ निरीक्षस्व च, तव करञ्च नय मम
पार्श्वे निधेहि च । अविश्वासी च मा भव, प्रत्युत विश्वासी भव ।
थोमास्तदा प्रतिभाषमाणरुमवादीत्, भो मम प्रभो, भो २८
ममेश्वर । यीशुस्तं ब्रूते, त्वं मां दृष्ट्वांस्थोमाः, तस्माद् व्यश्नसीः, २९
अन्यास्ते ये न दृष्ट्वापि व्यश्नसिषुः ।

वास्तवमेतेभ्योऽन्यानि बह्वन्यभिज्ञानार्थकर्माणि स्वशिष्याणां ३०
समक्षं यीशुनाक्रियन्त, तानि त्वस्मिन् ग्रन्थे न लिखितानि ।
एतेषां वृत्तान्तस्त्वलेखि, यतो यीशु र्ददीश्वरस्य पुत्रः ख्रीष्टोऽत्र ३१
कुष्माभि विश्वसितव्यं, विश्वसद्भिश्च तस्य नान्नि जीवनं प्राप्तव्यम् ॥२०॥

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

१ तिविरीयश्चदे अर्थात् गालीलसिन्धो शिष्येभ्यो दर्शनदानं १५ पित्रेण सह
यीशोः कथनं २० योहाने तस्य कथा २४ समाप्तेः कथा च ५

ततः परं यीशुस्तिविरीयस्य हृदस्य तीरे पुनरात्मानं १
शिष्याणां प्रत्यक्षं चकार । स इत्यमेवात्मानं प्रत्यक्षीचकार ।
शिमोनः पित्रः, थोमा अर्थतो, यमजः, गालीलस्यकानानिवासी २
नथनेलः, सिवदियस्य पुत्रैः, शिष्यैः च दावन्यावेकचामन् । शिमोनः ३
पित्रस्तान् ब्रवीति, अहं मीनान् धर्तुं यामि । ते तं वदन्ति
- वयमपि त्वया सार्द्धं यामः । ततस्तौ द्वयं वहि गत्वा तावमाह-
रुक्षसायां रजन्यान् किमपि न दधुः । जाते पुनः प्रत्युक्ते यीशु- ४

- ५ स्ते स्थितवान् । स तु यीशुरिति शिष्यैर्नाज्ञायि । यीशुस्तदा
तान् ब्रवीति, वत्साः, खाद्यं किमपि युष्माकं किमास्ते ? ते तं
६ प्रत्यवादिषुः, नास्ति । यीशुस्तदा तान् वदति, नावो दक्षिणार्थं
जालं निक्षिपत, तर्हि लभ्यध्वे । ततस्ते तन्निक्षिपुस्तदा च
७ मीनानां महासङ्ख्यातः पुनस्तदाकष्टुं नाशब्दुवन् । ततो यीशोः प्रियः
स शिष्यः पित्रमवादीत्, अमौ प्रभुः । तदा प्रभुरमाविति श्रुत्वा
पित्र उत्तरीयवसनमादाय कटौ बबन्ध, यतः स विवर्त्त आसीत् ।
८ ततः परं समुद्रे निपपात । अन्ये शिष्यास्तु पोतेनागमन्, यतस्ते
स्थलाद् अदूराः केवलं प्रायेण द्विशतहस्तव्यवधाना आसन् । ते च
९ मत्स्यपूर्णं जालमाकर्षन् । स्थलमुत्तीर्य त् तैरङ्गारायोऽग्निलो-
१० परिस्थितो मृष्टो मीनः पूषश्च लक्ष्यन्ते । यीशुस्तान् ब्रवीति,
११ अधुना यान् मत्स्यान् अधार्थं तेषां कतिपयानानयत । ततः
शिमोनः पित्र आरुह्य मत्स्यपूर्णं जालं कर्षन् स्थलेऽर्पयामास, तत्र
चिपञ्चाशदधिकशतं महान्तो मत्स्या आसन् । एतावत्सु सत्सपि
१२ जालं न व्यदीर्यत । यीशुस्तदा तानवादीत्, आयात, प्रातराशं
भुङ्क्ष्व । शिष्याणाञ्च कोऽपि कस्त्वस्मिन्ति तं स्वतत्त्वं प्रष्टुं नोत्सहे,
१३ यतः स प्रभुरिति तेऽजानन् । यीशुस्तदोपस्थाय तं पूषं गृहीत्वा
१४ तेभ्यो वितरति, तं मत्स्यञ्च तथा । इत्थं मृतानां मध्यादुत्था-
१५ पितो यीशुस्तृतीयं वारं स्वशिष्याणां प्रत्यक्षो बभूव ।
१५ तेषां प्रातराशमोऽस्मत् यीशुः शिमोनं "पित्रं ब्रवीति,
योनासुत शिमोन, एतेभ्यस्त्वस्मिन्ति मः प्रत्यधिकं प्रेम करोषि ?
स तं वदति, सत्यं प्रभो, भवान् जात्राति यदहं भवदनुरक्तः ।
१६ स तं ब्रवीति, मम मेषां वृत्तान् चारय । स पुनर्द्वितीयं वारं
तं वदति, योनासुत शिमोन, मयि किं प्रेम करोषि ? स तं

वदति, सत्यं प्रभो, भवान् जानाति यदहं भवदनुरक्तः । स तं
ब्रवीति, मम मेषान् पालय । स तृतीयं वारं तं ब्रवीति, १७
योनासुत शिमोन, त्वं किं मदनुरक्तः? पित्रस्तृतीयवारं- त्वं किं
मदनुरक्त इति तेन पृष्ठस्तत्कारणाच्छोकार्त्ता बभूव, तच्च जगाद,
प्रभो, भवान् सर्वविद्, भवान् जानाति यदहं भवदनुरक्तः । यीशुस्तं
ब्रूते, मम मेषान् चारय । सत्यं सत्यं, त्वामहं ब्रवीमि, यदा १८
तरुणतर आसीस्तदा स्वयं स्वकटिमवध्ना यत्र चैच्छस्तत्र व्यहरः ।
यदा तु वृद्धो भविष्यसि, तदा स्वहस्तौ प्रसारयिष्यस्यन्त्यश्च कश्चित्
तत्र कटिं भन्त्यति, त्वदनभीष्टं स्थानं त्वां नेष्यति च । कीदृशेन १९
मृत्युना स ईश्वरं सम्मानयिष्यति तत् सूचयन् यीशुरिदं कथया-
मास । इदं कथयित्वा च स तमवादीत्, मामनुगच्छ ।

पित्रस्तदा प्रत्यावृत्त्य यीशोः प्रियं तं शिष्यमनुगच्छन्तं व्यलो- २०
कयत्, यो भोज्ये तस्य वक्षस्यामीनः पृष्ठवान्, प्रभो, भवतः
समर्पयिता क इति । तमेव दृष्ट्वा पित्रो यीशुं ब्रवीति, प्रभो, २१
किं भवितव्यमेनेन? यीशुस्तं वदति यदि ममागमनं यावत् २२
तस्यावस्थानं रोचये, तर्हि तत्र तव किं? त्वं मामनुगच्छ । ततः २३
शिष्येषु कथेयं व्यानशे यत् तेन शिष्येण न मर्त्तव्यं । यीशुस्तु तं
नैवेदं व्याजहार, तेन न मर्त्तव्यमिति, प्रत्युतेदं, यदि ममागमनं
यावत् तस्यावस्थानं रोचये तर्हि तत्र तव किमिति ।

स एव शिष्य एताः कथा अधि माच्छं दत्तवान् एताः कथा २४
लिखितवांश्च, तस्य साक्ष्यञ्च सत्कृति वयं जानीमः । एतेभ्यो- २५
ऽन्यान्यपि बहूनि कर्माणि यीशुना कृतानि, सर्वाणि तानि यद्ये-
कैकशे लिख्यन्ते, मन्ये तर्हि तेषां लिखितव्यानां ग्रन्थानां धारणार्थं
जगदप्यपर्याप्तं भविष्यति ॥ २१ ॥

प्रारतानां कर्मणामाख्यानम् ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ शिष्येभ्यो यौगो दर्शनदानम आजापनं तस्य स्वर्गराज्यञ्च १२ शिष्याणां यिह-
शालेमगमनं प्रायेणार्था प्रवर्त्तनं १५ यिहदाविनिमयेन सत्तथिअनियोजनञ्च ।

- १ भो महामहिमथियफिल, यीशु र्दद्यत् कर्त्तुमुपदेदुञ्च प्रवृत्ते
- २ तत्सर्वस्य कथा मया पुन्येप्रवन्धे तद् दिनं यावद् रचिना यस्मिन्
स पवित्रेणात्मना स्ववरितेभ्यः शिष्येभ्य आदेशं दत्त्वाङ्गेलोकमनायि ।
- ३ स्वदुःखभोगात् परं स वज्रभिः प्रत्यक्षैः प्रमःणैस्तेषां समक्षमात्मानं
जीवन्तं दर्शितवान्, यतश्चत्वारिंशद्दिनेषु स पुनः पुनस्तेभ्यो दर्शनम-
- ४ ददात् ईश्वरराज्यस्य कथाञ्चाकथयत् । ततः स तान् एकत्रीकृत्या-
दिदेश, यूयं यिहशालेमतो मापगच्छत, प्रत्युत मत्तः श्रुतां पितुः
- ५ प्रतिज्ञां प्रतीक्ष्व, यतो योहनसोयेनावागाहयत्, यूयन्त्वत्पु-
६ दिनेस्वतीतेषु पवित्र आत्मन्यवगाहयिष्यध्वे । ते तदा समागत्य
तमप्राप्तुः, प्रभोः कालेऽस्मिन् भवान् किमिच्छायेलाय राज्यं प्रति-
- ७ पादयिष्यति? स तु तानवादीत्, पिता यान् कालान् यांश्च
समयान् स्वकर्त्तृत्वाधीनान् कृतवांस्तान् ज्ञातुं युष्माकमधिकारो
- ८ नास्ति । पवित्रेणात्मनाविष्टाभ्युद्यन् प्रभावं लप्स्यध्वे, यिहशालेमे
कृत्स्नायां यिहृदियायां शमरियायाञ्च मेदिन्याः प्रान्तञ्च यावन्मम
- ९ साक्षिणो भविष्यथ । तेनेदमुक्तास्ते यावन्निरैवन्तावत् स ऊर्द्ध-
- १० मनीयत स्नेधयैकस्तेषां लोचनगोचरात् तमपञ्जहार । तस्यापगमन-
काले तेष्वेकाग्रदृष्ट्या गगनं निरीक्षमाणेषु, पश्य, शुक्लपरिष्कदौ

द्वौ पुरुषौ तानुपस्थायावदतां, भो गालीलीयनराः, किमर्थं गगन- ११
मवलोकयन्तस्त्रिष्ठय? असौ यो यीशु र्युक्तासमीपात् स्वर्गं नीतः
स यादृशेन गमनेन स्वर्गं गच्छन् युष्माभिः सन्दृष्टस्तादृशेन प्रत्या-
गमिष्यति ।

तदा ते जैतुनाख्यगिरितो यिरूशालेमं प्रत्यावर्तिते । स गिरि १२
यिरूशालेमस्य निकटस्थः प्रायेण विश्रामवारीयमार्गेकव्यवधानः ।
नगरं प्रविश्य ते गृहस्थोपरिस्थप्रकोष्ठं जग्मुः । तद्गृहनिवासिनः पित्रो १३
याकोबो योहन आन्द्रियस्य, फिलिप्पोमास्य वर्थलमयो मथिस्य,
आल्फेयसुतो याकोब उद्योगी शिमेनस्य याकोबस्य भ्राता
यिहूदास्यैते सर्वे योषिद्भि र्थाशो मात्रा मरियमा च तस्य भ्रातृ- १४
भिस्य सार्द्धमेकचित्ताः सन्तः प्रार्थनायां याचनायाञ्चाध्ववसायि-
नोऽवर्तन्त ।

तेषु दिनेष्वेकदा प्रायेण विंशत्यधिकशतजनेष्वेकत्रीभूतेषु पित्रो १५
भ्रातृणां मध्य उत्थाय वभाषे, भ्रातरः, यीशु र्यैरधारि तेषां १६
नायकीभूतं यिहूदामधि पवित्र आत्मा दायूदस्य वस्त्रेण यां शास्त्री-
योक्तिं व्यासृतवास्तया सिद्धिः प्राप्तव्यासीत् । स ह्यस्माकं मध्ये १७
गणितोऽस्याः परिचर्याया अंशित्वं प्राप्तव्यासीत् । सोऽधर्मस्य १८
वेतनेन भूमिखण्डमेकमक्रीषीत् अवाक् पतित्वा तु द्विधा बभूव
निःसस्युश्च तस्य सर्वान्त्राणि । तच्च यिरूशालेमनिवासिभिः सर्वै- १९
रज्ञायि, तस्मात् तेषां स्वभाषायां तत् लेखं हकलदामेत्यभिधी-
यते । अस्यार्थः शोणितलेखमिति । गीतसंहिताख्ये ग्रन्थे हि लि- २०
खितमास्ते ।

वाटी तस्य भवेच्छून्या तन्मध्ये कोऽपि मा वसेत् ॥

पुनश्च, अथल्लपदं तस्य गृहीयादपरो नरः ॥

- २१ अत एव थोह्नस्यावगाहनमारभ्य प्रभो र्यीशोरस्मत्त ऊर्द्धमपसा-
रणदिनं यावत् सोऽस्माकं दृष्टिगोचरे यदा प्राविशन्निरगच्छच्च,
२२ तस्मिन् कृत्स्ने काले येऽस्माकं सहस्रा आसंस्तेषां नराणामेको-
२३ ऽस्माभिः सार्द्धं तदीयपुनरुत्थानस्य साची भवतीत्यावश्यकं । ततस्ते
युष्ट इतिनामानं वार्षाभिधं योषेफं मत्तयियञ्च द्वावेतौ स्थापया-
२४ मासुः प्रार्थयमानाञ्च जगदः, भो सर्वेषां चित्तज्ञ प्रभो, यिहृदाः
स्वस्थानं प्रयाणार्थमिदं यत् परिचारकत्वं प्रेरितवच्च त्यक्त्वा गत-
२५ वांस्तदधिकारलाभाय त्वया दयोरेतयो र्या वरितस्तं निर्दिश ।
२६ ततः परं तावुद्दिश्य गुटिकापाते कृते मत्तयियो गुटिकया निर-
चायि, स चैकादशप्रेरितैः सार्द्धं गणितोऽभूत् ॥ १ ॥

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पवित्रस्यात्मन आविभावः ५ तेन प्रेरितानां नानाभाषाकथनं ततो लोकानाम्
आश्चर्यमजनं १४ पित्रस्योपदेशवाक्यं २७ तेन वाक्येन षड्लोकानां मन्त्रा-
परावृत्तिः ४१ तेषां मन्त्रनं सदाचरणञ्च ।

- १ ततः परमुपस्थिते पञ्चाशत्तमीत्यभिधोक्तवस्य दिने ते सर्वे
२ एकचित्तेनैकचासन् । तदाकस्माद् गुगनाद् वहमानस्य प्रचण्डवा-
तस्येव शब्दः सञ्जातः, ते च यत्रोपविष्टा आसंस्तत् कृत्स्नं गृहं तेन
३ व्याप्तम्, अग्रेरिव विभ्रम्यमाना जिह्वाकाराश्च तेषां प्रत्यचीषभृवुः
४ स च वक्त्रिस्तेषामेकैकस्मिन् त्रिषुवाद, ते सर्वे च पवित्रेणात्मना
पूरयाञ्चक्रिरे, आत्मना च प्रभाखारणमदीयन्त तथैवान्याभि-
र्भाषाभिर्गदितुमारोभिरे ।

- ५ तदा, गगनस्थाधःस्थिताभ्यः सर्वजातिभ्यः आगताः अर्द्धांशीला
६ चिह्नदीप्तारा यिरूशलेमे न्यवसन् । अतः सञ्जाते तस्मिन् शब्दे

जनौघः समागत्य व्याकुलीबभूव, यतस्ते प्रत्येकं निजभाषया व्याह-
 रतां तेषां कथामशृण्वन् । ततः सर्वे आश्चर्यं मत्वा चमत्कृताः ७
 परस्परमूचुः, पश्यतां, वक्तारोऽमी किं न सर्वे गालीलीयाः? कथं ८
 तर्हि वयं प्रत्येकं स्वजन्मभाषया व्याहरतां तेषां कथां शृणुमः?
 पार्थीया मादीया एलमीया जना मिस्रपतामिया-यिहूदिया- ९
 कापदकिया-पन्तदेशानां आशिया-फरुगिया-पम्फुलियादेशानां १०
 मिस्रस्य कुरीणन्तिकलिबुयादेशस्य च निवासिनः प्रवासिरोमी-
 याश्च यिहूदीया यिहूदिमतावलम्बिनश्च क्रीतीया आरबीयाश्च ११
 वयं सर्वेऽस्मद्भाषाभिराश्रयकृतानि महानि कर्माणि निवेदयताम्
 अमीषां कथाः शृणुमः । इत्थं सर्वे विस्मिता बभूवुः सन्दिहानाश्च १२
 परस्परमूचुः, अस्य तात्पर्यं किं भवेत्? अन्ये त्वपहसन्तोऽवदन्, १३
 अमी सुखादुना द्राक्षारसेण मत्ताः ।

तदा पितृ एकादशभिः सार्द्धमुत्थायोच्चस्वरमुदीरयन्तानुद्दिश्येत् १४
 ब्रभाषे, भो भ्रातरो यिरूशलेमनिवासिनश्च सर्वे, युष्माभिरेत-
 ज्ञायताम् अतो मम वक्तव्यमाकर्ण्यतां । युष्माभि र्यथानुमीयते १५
 तथामी मत्ताः सन्ति तन्न सत्यं, यतोऽधुना दिवसस्य तृतीया
 घटिकास्ति । प्रत्युत भाववादिना योचेलेन यदुक्तम् इदं तदेव, १६
 यथा ।

इदं भावयन्तिमे काल इति व्याहरतीश्वरः । १७

वर्षेभ्यामि निजात्मानं मूर्खमर्त्यस्य मूर्धनि ।

युष्माकं पुत्रपुत्रीभि रभवेत्तिः कथयिष्यते ॥

भविष्यन्ति च युष्माकं युवानो लब्धदर्शनाः ।

स्वप्नान्यालोकयिष्यन्ते युष्माकं स्वविरा अपि ॥

शीर्षेणपि स्वदासानां स्वदासीनाञ्च मूर्धसु । १८

- वर्षिष्यामि निजात्मानमहं तेषु दिनेषु च ॥
- १६ गगने लवणान्यूर्द्ध्वं भिज्जानान्ययधो भुवि ।
रक्तं दास्यामि वक्त्रिञ्च सधूमं वाष्पमेव च ॥
- २० विहृतोऽग्रे रविर्ध्वान्तं चन्द्रो रक्तं भविष्यति ।
तदायास्यति भीमं तत् प्रमिद्धञ्च प्रभोर्दिनं ॥
- २१ भयमेतच्च यः कश्चिन्नरो नामाङ्गयन् प्रभोः ।
प्रार्थनां कुरुते तस्य परिचाणं भविष्यति ॥
- २२ भो इस्त्रायेलीयनरा वचांसीमान्याकर्णयत । नासरतीथो यीशुः
प्रभावसिद्धक्रियाभिरद्भुतलक्षैरभिज्ञानार्थकर्मभिश्च युष्मत्समीपमी-
श्वरात् प्रहितो नर इव प्रतिपन्न आसीत् । ईश्वरो हि तेनैव
- २३ युष्मन्मध्ये तानि कृतवान् एतद् यूयमपि जानोथ । तमीश्वरस्य
निर्णीतमन्त्रण्या भाविज्ञानेन च समर्पितं यूयं धृत्वाधर्मिणां हस्तैः
- २४ क्रूशविद्धं हतवन्तः । ईश्वरस्तु मृत्यो र्यन्त्रणानि मोचयित्वा तमुत्पाप-
- २५ यामास । यतस्तं वशे कर्तुं मृत्युर्नाशकरोत् । दायूदो हि तमुद्दिश्योवाच,
सततं स्थापयामि स्म निजसाक्षादहं प्रभुं ।
स मद्दक्षिणपार्श्वस्थः स्वलनं मे निवारयन् ॥
- २६ तस्माद्भृष्यति मच्चित्तं मम जिह्वा च नन्दति ।
शरीरं मामकक्षाप्याश्रयितं विश्रमिष्यति ॥
- २७ यतस्त्वं मामकप्राणाङ् पाताले न विहास्यसि ।
स्त्रीयपुण्यवतो नैव सोढाते क्षयदर्शनं ।
- २८ जीवनस्य हि पन्थानं त्वं मां श्रापितवानसि ।
पूरयिष्यसि हर्षेण मां त्वदास्यस्य सङ्गिनं ॥
- २९ हे भातरः, तं पित्रकुलपतिं दायूदमधि युष्मभ्यं मुक्तकण्ठेन
मयेदं फलप्रयितुं शक्यते यत् स ममार च शवाधारे सिद्धे च तस्य

शवागारश्चाद्यायस्मदन्तिकं विद्यते । स तु भाववाद्यासीदजानाच्च १०
 यच्छरीरसम्बन्धे तस्यौरसफलात् स्त्रीष्टेनोत्पद्य तदीयसिंहासन
 उपवेष्टव्यमितीश्वरः भपद्येन तस्मै प्रतिश्रुतवान् । ततः स भवितव्यं ३१
 दृष्ट्वा स्त्रीष्टस्य पुनस्त्यानमधीदमब्रवीत्, यतस्तस्यैव प्राणाः पाताले
 न परित्यक्तास्तस्यैव देहस्य क्षयं न दृष्टवान् । तमेव यीशुमीश्वरः ३२
 पुनस्त्यापितवान्, अत्र सर्व्वं वयं साक्षिणः । अत ईश्वरस्य दक्षिण- ३३
 हस्तेनोन्नीकृतः स पिबतः प्रतिज्ञायाः फलं पवित्रमात्मानं लब्ध्वाधुना
 युष्माभि र्यद् दृश्यते श्रूयते च तदवतारयामास । न हि दायूदः ३४
 स्वर्गमारूढवान् स एव त्ववाच,

मम प्रभुमिदं वाक्यं वभाषे परमेश्वरः ।

त्वच्छत्रून् पादपीठं ते यावन्नहि करोम्यहं ॥ ३५

अवतिष्ठस्व तावत् त्वम् आसीनो मम दक्षिणे ॥

अत इत्याद्येतस्य कृत्स्नं कुलममोघं जानातु यद् युष्माभिः ३६
 कुमारोपितं तमेव यीशुमीश्वरः प्रभुमभिषिक्तचातारञ्च चकार ।

इदं श्रुत्वा ते विदीर्णहृदया भूत्वा पित्रमन्यान् प्रेरितांश्च जगदुः, ३७
 भो भ्रातरः, किं करवाम? पित्रस्तदा तानुवाच, मनांसि परावर्त्त- ३८
 यत प्रत्येकञ्च पापानां मोक्षनार्थं यीशोः स्त्रीष्टस्य नान्यवगाह्यध्वं,
 तथा कृते पवित्रमात्मानं दानवस्तस्यध्वे । यतः सा प्रतिज्ञा युष्मासु ३९
 युष्मत्सन्तानेषु चास्मदीश्वरेण प्रभुना समाह्वयिष्यमाणेषु दूरस्थेषु
 सर्व्वेष्वपि च धर्त्तते । एतदन्यैरपि, ब्रह्मभि र्वचोभिः स साक्ष्यं दत्त्वा- ४०
 स्वगयत्, यूयमेतत्कालिकैर्भ्यः कुटिलेभ्यो मनुष्येभ्यः स्वनिस्तारं
 साधयितुमर्हथ । तदा ते सानन्दं तस्य वाक्यं गृहीत्वावगाह्या- ४१
 स्त्रिरे । इत्थं तस्मिन् दिने प्रायेण चयाणां सहस्राणां मनुष्या-
 णामागमने मण्डली ववृधे ।

- ४२ ते च प्रेरितानां शिक्षायां सहभागितार्यां पूषभञ्जने प्रार्थनासु
 ४३ साध्यवसायेन निविष्टा अतिष्ठन् । यावतीयप्राणिनस्य भयं सञ्जातं
 प्रेरितैश्च बह्वन्यङ्गुतानि लक्ष्णान्यभिज्ञानार्थकर्माणि चामाध्यन्त ।
 ४४ विश्वामिनस्य सर्व्व एकचातिष्ठन् सर्व्वस्य साधारणं मत्वाधारयन्,
 ४५ स्थावराणि जङ्गमानि वा वित्तानि च व्यक्रीणन् एकैकस्य प्रयोज-
 ४६ नानुसारेण सर्व्वेषु व्यभजंश्च । अथवसायेन च प्रत्यहमेकचित्तः
 धर्मधाम्न्यवर्त्तन्त गृहे गृहे च पूषं भञ्जन्त आह्लादेन हृदयस्य
 ४७ सारत्वेन च भक्ष्यम् अभुञ्जतेश्वरमस्तुवंश्च सर्व्वजनस्यानुग्रहभाजना-
 न्यभवंश्च । प्रभुस्तु प्रत्यहं परित्राणपात्रैर्मण्डलीमवर्धयत् ॥ २ ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ पित्रेण स्वस्वस्य साख्यं १९ मनःपरावर्त्तमाय पित्रस्योपदेशकथा च ।

- १ एकदा प्रार्थनायाः समयेऽर्थतस्तृतीये प्रहरे पित्रयोहनौ चरा
 २ युगपद् धर्मधाम गच्छतस्तदामादृगर्भतः खञ्जो नर एक उद्दमान
 आगच्छत् । धर्मधामप्रवेशकान् भिक्षां याचिष्यमाणः स प्रत्यहं
 ३ धर्मधाम्नः सुन्दराभिधे द्वारे न्यधीरत । स धर्मधाम प्रवेष्टुमुद्यतौ
 ४ पित्रयोहनौ निरीक्ष्य भिक्षां लिप्सुरग्राहत । तदा योहनेन सहितः
 ५ पित्रोऽनन्यदृष्ट्वा तं समालोक्ष्याह, आर्वा प्रत्यवेक्षस्व । स तदा
 ६ किमपि लप्स्य इति प्रतीक्ष्य तयो निविष्टलोचनोऽतिष्ठत् । ततः
 पित्रो जगाद स्वर्णं रूप्यं वा नान्ति, यत्नस्ति तुभ्यं तद्
 ददामि । नासरतीयस्य यीशोः शीष्टस्य नास्ति समुत्पाय परित्रज ।
 ७ इत्युक्त्वा स तस्य दक्षिणहस्तं धृत्वा तमुत्पापयामास । तरक्षणेव
 ८ तस्य पादतलौ गुल्फौ च हृद्दी बभूवुः, स चोत्सवमान उन्नत्यौ
 ब्रजितुं प्रवृत्तौ च ब्रजमुत्सवमानश्चेश्वरं स्तुवंस्ताभ्यां साङ्गं धर्मधाम

प्रविवेश च । ब्रजक्षीश्वरं स्तुवंश्च स सर्वजनेनादर्शि धर्मधाम्नः ६
सुन्दरे द्वार उपविष्टो योऽभिचत स एवायमित्यभ्यज्ञाय च । १०
तस्मिंश्च यत् सम्भूतं तेन ते चमत्कृता विस्मयापन्नाश्च बभूवुः ।
स्वास्थ्यप्राप्ते तस्मिन् खञ्जे तु पित्रयोहनावलम्ब्य स्थिते सर्वजन- ११
समत्कृतो द्रुतगत्या श्लोमनोऽलिन्दं तेषामन्तिकमाजगाम ।

तद् दृष्ट्वा पित्रो जमानवादीत्, भो इत्यायेलीयनराः, यूयं १२
किमर्थमत्राश्रयं मन्यध्वे निजशक्त्या निजभक्त्या वावामिमं ब्रजने
समर्थं कृतवन्ताविति मत्वा किमर्थमनन्यदृष्ट्यावां निरीक्षध्वे च ?
अब्राह्मस्येसहाकस्य याकोबस्य च य ईश्वरोऽस्मत्पूर्वपुरुषाणामीश्वरः १३
स एव स्वसेवकं तं यीशुं महिमाप्राप्तं कृतवान् यो युष्माभिः
शत्रुहस्ते समर्पितो विचारे तद्विसर्जनकामस्य पीलातस्य समक्षमेव
प्रत्याख्यातस्य । यूयं हि पवित्रं धर्मवन्तश्च तं नरं प्रत्याख्याय १४
मनुष्यघातिनं नरं वरवद् याचितवन्तो जीवनस्यादिकर्तारन्तु हत- १५
वन्तः । ईश्वरस्तु मृतानां मध्यात् तमुत्थापितवान् एतस्यावां
साक्षिणौ । तस्य नाम्नि विश्वमनहेतोश्च युष्माभि र्दृश्यमानम- १६
भिज्ञातश्च नरमिमं तस्य नाम सबलीकृतवान् तज्जनितो विश्वास-
साक्षी सर्वेषां युष्माकं समक्षमिदं सर्वज्ञव्यापि स्वास्थ्यं दत्तवान् ।

अधुना, भो भ्रातरः, जानेऽहं तत् कर्म युष्माभि र्युगदीया- १७
ध्यवैद्याज्ञानत्वादकारि । ख्रीष्टेन तु दुःखं भोक्तव्यमिति यद्यद् १८
भयमीश्वरः स्वीयभाववादिनां सर्वेषां मुखैर्विज्ञापितवान् तत्तदित्यं
साधयामास । अतो युष्मत्प्राप्तानां मार्जनार्थमनुत्पद्यन् मनांसि १९
परावर्त्तयत च, तथा कृते प्रभोः सकाशात् तापशान्तेः काल
आयास्यति स च युगदर्थं पूर्वं निरूपितं ख्रीष्टं यीशुं प्रहेष्यति । २०
ईश्वरस्तु युगारम्भात् पवित्राणां स्वीयभाववादिनां सर्वेषां मुखैः २१

- सर्वविषयाणां सुदशायाः प्रतिपादनस्य यं कालमङ्गीकृतवान् तं प्रती-
 २२ चमाणेन खीष्टेन स्वर्गोऽवस्थातव्यं । मोक्षि ह्यस्मत्पूर्वपुरुषान् उक्तवान्
 युष्माकमीश्वरः प्रभु युष्मदर्थं युष्मद्भाट्टणां मथान्मादृशं भाववादि-
 २३ मुत्पादयिष्यति, स युष्मान् यद्यद् वदिष्यति, तत् सर्वमधि तस्य
 २४ वाक्यं युष्माभि र्गृहीतव्यं । यः कश्चित् प्राणी तु तस्य भाववादिनो
 २५ वाक्यं न गृहीष्यति स खजनमध्याद् उच्छेत्स्यत इति । अपि च
 शमूलेलादयो यावन्तो भाववादिनः कालानुक्रमेण भाषितध्वन्तः सर्वे
 २६ तेऽपीमं कालमधि भाविवाक्यं कथयामासुः । यूयं हि भाववादिनां
 सन्ताना अस्मत्पूर्वपुरुषैः सार्द्धमीश्वरेण स्थापितस्य समयस्य चाधि-
 कारिणः सन्तानाः । तं स्थापयन् सोऽब्राह्मममवादीत, तव वंशे
 २७ मेदिन्याः सर्वाणि कुलान्याशिषं लप्स्यन्त इति । प्रथमं युष्मदन्ति-
 कमीश्वरः स्वसेवकं यीशुमुत्पाप्यैकैकं स्वखलतातः परावर्त्य युष्मान्
 आशिषो भाजनानि करिष्यन्तं तं प्राहिणोत् ॥ ३ ॥

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ पित्रस्योपदेशेन महायाजकानां क्रोधः, पित्र्योद्घनयोः कारायां स्थापनं
 ५ पित्रे योद्घने च राजविचारः पित्रस्योत्तरं १३ पित्र्योद्घने प्रति खौट्ट-
 नामप्रचारनिषेधनं २३ तेषां मण्डल्यागमनं प्रार्थनश्च ३९ प्रार्थनया पवित्रात्म-
 प्राप्तिः शिष्याणामेकत्वं धनविभागश्च ।

१. यदा तौ जनान् प्रतीत्यमभाषेतां, तदा याजका धर्मधान्नः
 २ सेनापतिः सट्टकीयाश्च ताकुपुरुषः, यतस्तौ जनानुपादिशतां यीशौ
 ३ मृतानां मथ्यादुत्थानमज्ञापयताश्चेत्यनेन ते पथ्यतथ्यन्त । अतस्तयो
 ४ हस्तार्पणं कृत्वा ते परदिनपर्यन्तं तौ कारायां निदधुः, यतस्तदा
 ५ सन्ध्यासीन् । ये तु वाक्यं श्रुतवन्तस्तेषां बह्वी विश्वासिनो जाताः,
 पुत्रमाश्च, सखाया न्यूनाधिकं पञ्च सहस्राण्यसन् ।

परदिनेऽथवाः प्राचीनाः शास्त्राध्यापका हानमनामा महाया- ५
जकः कायाफा योहनः सिकन्दरस्य महायाजकीयकुलजाता अन्ये ६
सर्वे नरास्य यिरूशालेमे समाजग्मुः, मध्यस्थाने तौ स्थापयित्वा ७
पप्रच्छुः, केनाधिकारेण केन नाम्ना वा युष्मिदं कृतवन्तौ ?
तदा पवित्रेणात्मना पूर्णः पिचस्तान् जगाद, भो जनाध्यता इत्या- ८
ग्रेलस्य प्राचीनास्य, अयं केन स्वास्थ्यं प्राप्तवानिति रोगिणोऽस्य ९
मनुष्येऽप्येवकारमधि यद्यावां पृच्छ्यावहे, तर्हि सर्वे युष्माभिः १०
सर्वेणैस्त्रायेलीयजनेन चेदं ज्ञायतां, यो युष्माभिः क्रुशमारोपित
ईश्वरेण तु मृतानां मध्यादुत्थापितस्तस्यैव नासरतीयस्य यीशु-
ख्रीष्टस्य नाम्नायं युष्मत्समन्वितमरोगी तिष्ठति । स एव स्थपतिभि ११
युष्माभिरवज्ञातः स प्रस्तरो यः कोणस्य मुख्यप्रस्तरो जातः । न १२
च विद्यतेऽन्यस्मिन् कस्मिन्नपि परिचाणं, नापि वास्यन्यत् किमपि
नाम स्वर्गस्थाधो मनुष्येभ्यो दत्तं यद्वारास्माभिः परिचाणं प्राप्तव्यं ।

तदा पिचयोहनयो निर्भयतां पश्यन्तस्त्वावकृतविद्यौ सामान्य- १३
नराविति बुद्ध्या च ते विस्मिता बभूवुस्तौ यीशोः सङ्गिनावास्ता-
मित्यभ्यजानंश्च । तं स्वस्वीकृतं मनुष्यन्तु ताभ्यां सार्द्धं तिष्ठन्तं १४
पश्यन्तः किमपि प्रतिवदितुं न श्रेकुः । ततः परं गभातस्तेषां निर्ग- १५
मनमादिश्य ते मिथ इत्थं मन्त्रयितुमारेभिरे, इमौ नराबुद्धि- १६
स्माभिः किं कर्तव्यं ? यतः प्रसिद्धमेकमभिज्ञानार्थकर्म ताभ्यां यद-
कारि तद् यिरूशालेमनिवासिभिरुत्सर्वेषां प्रत्यक्षमस्माभिश्च निष्क्रो-
तुमशक्यं । परन्तु सा कथा प्रजासु यथाधिकं न व्याप्नुयात् तदर्थं १७
वयं तौ तर्जयन्तोऽद्यप्रभृति तेन नाम्ना कमपि किमपि मा भाषे-
यामित्यादेह्यामः । ततः परं ते तावाङ्मयाज्ञापयामासुः, इतः परं १८
यीशो नाम्ना कथञ्चिन् किमपि मा व्याहरतं मा श्रियतं वेति ।

- १९ पिचयोद्धनौ तु प्रतिगदन्तौ तानवादिष्टाम् ईश्वरस्याज्ञातो युष्मा-
कमाज्ञायामधिकमवधानमीश्वरस्य दृष्टौ न्यायं न वेति युष्माभि-
२० निर्णीयतां । आवाभ्यां हि यद्यददर्श्यावि च तन्न भाषितुमशक्य-
२१ मिति । तदा ते पुनस्तौ तर्जयित्वा विमसृजुः, यतोऽयत्सम्भूतं तद्धेतोः
सर्वं ईश्वरमस्तुवन्, अतो जनभयात् ते तयोः शासनस्योपायं
२२ नालभन्त । तत् स्वास्थ्यप्रदानरूपमभिज्ञानञ्च यस्मिन् नरे प्रदर्शितं
तस्य वयश्चत्वारिंशद्वर्षेभ्योऽप्यधिकमासीत् ।
२३ इत्थं विस्मृतौ तौ स्त्रीयात्मीयानां समीपमगमतां मुख्ययाजकैः
२४ प्राचीनैश्च यद्यदुक्तौ तत् तेभ्यः कथयामासतुश्च । श्रुत्वा ते चैकचि-
त्तेनैश्वरमुद्दिश्य प्रोचैः प्रार्थयमाना अवदन्, भो नाथ, स्वर्गस्य
भूमण्डलस्य समुद्रस्य च तत्र विद्यमानानां सर्वेषाञ्च त्वमेव स्वष्टे-
२५ श्वरः, त्वत्सेवकस्य दायूदस्य मुखेन च त्वमिदं भाषितवान्,
किमर्थं भिन्नजातीया लोकाः कुर्वन्ति गर्जनं ।
देशवासिप्रजाश्चापि चिन्तयन्ति व्यलीकतां ॥
२६ उत्तिष्ठन्ति महीपालाः समायान्ति च नायकाः ।
परमेशस्य तेनैव चाभिषिक्तस्य शत्रवात् ॥
२७ सत्यं हि, पवित्रस्तव सेवको यो ग्रीगुस्त्वयाभिषिक्तस्तस्य विरुद्धं
२८ नगरेऽस्मिन् हेरोदः पन्तीयः पीलातश्च परजातीयैरिस्त्रायेलीयव-
शीयैश्च जनैः सार्द्धं मिलित्वा साधितवन्तौ सर्व्वे तद् अभयं यत् तव
२९ हस्तेन मन्त्रणया च पुरा निश्चितमसीत् । इदानीञ्च, भो प्रभो,
तेषां विविधतर्जनमवलोक्य स्वदासैश्च सम्पूर्णनिर्भयत्वेन त्वदाक्य-
३० कथनस्य सामर्थ्यं देहि तदर्थञ्च प्रसारय-स्वहस्तमारोग्यदानाय तव
पवित्रसेवकस्य यीशो नाम्नाभिज्ञानार्थकर्मणामङ्गुलक्षणानाञ्च सिद्धये
३१ तैरित्यं प्रार्थिते यच्च ते समवेता आसंस्तु स्थानं चकम्पे,

सर्वे ते च पवित्रेणात्मना पूर्णा ईश्वरस्य वाक्यं निर्भयमकथयन् ।

स्तुतविश्वाभिनाञ्च निकरस्य चित्तमेकं मनश्चैकमासीत् । अपि ३२
च कोऽपि सर्वस्वस्य किमपि निजस्वमवदत् अपि तु सर्वमेव तेषां
साधारणमासीत् । प्रेरिताश्च महाप्रभावेण प्रभो र्द्योः पुन-
रुत्थाने साक्ष्यं प्राददुः । तेषु सर्वेषु च महानुग्रहोऽवर्तत । ३३
फलतो दुर्गत एकोऽपि तेषु नाविद्यत, यतो यावन्तो भूमि- ३४
खण्डानां गृहाणां वा स्वामिन आसन्नैस्तानि विक्रीय यदा यद्
व्यक्रीयत तदा तस्य मूल्यमानीय प्रेरितानां चरणेषु न्यधीयत
ततः परम् एकैकस्मै प्रयोजनानुसाराद् व्यतीर्यत । तदा यो प्रेरितै ३५
र्बाण्णवा अर्थतः प्रबोधपुत्र इत्यभिहितः स कुप्रदीपे जातो योषि- ३६
नामा लेबीयः क्षेत्रस्यैकस्य स्वाम्यासीत्, स तद् विक्रीय मूल्य- ३७
मानीय प्रेरितानां चरणेषु निदधौ ॥४॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ धनविभागे कापट्यकरणाद् अननियसाफीरयोर्भरणं ११ प्रेरितानां वक्तव्य-
कर्मकरणं १७ तेषां कारायां स्थापनं दिव्यदुर्लभेषां मोचनं महायाजकस्य
सन्नीपे पित्रस्तत्त्वं ३३ तेनोत्तरेण सभास्थानां कोपित्वं गमनीयेष्वमन्त्रणया
प्रेरितानां प्रहारेण विसर्जनञ्च ।

अननियाख्यस्त्वेकः पुरुषः स्वभार्यायाः साफीरायाः सम्पत्त्या १
कञ्चिद् विषयं विक्रीय भार्यायाः स्वभार्यायाः मूल्यस्यांशमात्मसात् २
कृत्वा कञ्चिदंशमानीय प्रेरितानां चरणेषु निदधौ । पित्रस्तु तम- ३
वादीत्, अननिय, किमर्थं शैतानस्तत्र हृदयं पूरयित्वा त्वं यथा ४
पवित्रायात्मनेऽनृतं कथयेस्तद्भूमिखण्डस्य मूल्यस्य चांशमात्मसात्
कुर्यास्तथा त्वां प्रवर्त्तयामास ? स्थितिकाले स किं न त्वादिष्टत् ?

विक्रीते च तन्मूल्यं किं न तवाधीनमासीत् ? किमर्थमेतत् कर्म
स्वहृदयेऽप्याही ? न मनुष्येभ्योऽपि त्वीश्वरायानृतं कथितं त्वया ।

५ कथा एताः शृण्वन्नननियः पतित्वा प्राणस्त्याज, यावन्त-
६ स्थाश्रौषुस्ते सर्वे महाभयापन्नाः । युवानस्त्याय तं वस्त्रेण वेष्ट-
यामासुर्वहिरूढा शवागारे निदधुश्च ।

७ • तदनन्तरमतीते प्रायेणैकस्मिन् प्रहरे तस्य पत्नी तद् दत्तम्-
८ ज्ञात्वा प्रविवेश । पित्रस्तां सम्बोध्य जगाद, मां वद, सा भूमिः
किं युवाभ्यामेतावन्मुद्राभिर्विक्रीता ? साब्रवीत्, सत्यम् एतावती-
९ भिरिव । तदा पित्रस्तां जगाद, कथमेतद् यद् युवां प्रभोरात्मानं
परोक्षितुमेकमन्वणौ जातौ ? पश्य तव पतिर्यैः शवागारे निहित-
१० स्तेषां पादा द्वारदेश उपस्थितास्ते लाजपि वहिर्वर्त्यन्ति । अनेन
सा तत्क्षणं, तस्य चरणयोर्निपत्य प्राणस्त्याज । ते युवानश्च
प्रविश्य तां मृतां दृष्ट्वा वहिरूढा पतिपार्श्वे तां शवागारे
११ निदधुः । ततः कृत्वा मण्डली यैश्वदेमश्रावि सर्वे ते च द.स-
भयेनापन्नाः ।

१२ अपि च प्रेरितानां हस्ते जनेषु बह्वन्यभिज्ञानार्थककर्माण्युद्भूत-

१३ लक्षणानि चामाध्यन्त । सर्वे चेकचित्ताः श्लोमनोऽलिन्देऽवर्तन्त ।

अपरेषान्तु कोऽपि मनुष्यस्तेष्वनुषङ्गं प्रगल्भतां नागमत् । तथापि

१४ जनास्तान् समाद्रियन्त । विश्रामिनां सङ्ख्या तु पुरुषाणां योषिताञ्च

१५ बाहुल्येनोत्तरोत्तरमवर्धत । सत्पुरुषेभ्योऽपि मनुष्यैर्वहिराभीय व्याधिताः

शय्यासु खट्वासु वा प्रायिता न्यधीयन्त, किंस्विदचागच्छतः पित्रस्य

१६ कायैव तेषां कमपि स्पृश्यतीत्याशया । चतुर्दिकस्थनगराणां नर-

निकरश्च व्याधितान् अगृह्णात्माभिः क्लिष्टांश्च मनुष्यान् आनयन्तो

चिरशूलैरेव समागच्छन्, सर्वे ते चारोग्यमलभन्त ।

तदा महायाजकाः सर्वे तस्य मङ्गिनश्चार्थतः मदूर्किमतावल- १७
 म्बिनां सङ्घात ईर्यया पूर्णाः प्रेरितेषु हस्तार्पणं कृत्वा तान् १८
 साधारणकारायां निदधुः । प्रभो दूर्तस्तु रात्रौ कारायाः द्वाराण्यु- १९
 द्वाटयामास, तांश्च वह्निर्नीत्वा जगाद, यूयं गत्वा धर्मधाम्नि २०
 तिष्ठन्तो जनेभ्य एतज्जीवनावहानि सर्वाणि वाक्यानि कथयत ।
 श्रुत्वा त आमन्नप्रभाते धर्मधाम प्रविश्योपदेष्टुमारेभिरे । इतो- २१
 मध्ये महायाजकस्तत्सङ्गिनश्चोपस्थाय सभाम् दस्त्रायेलीयमन्तानानां
 कृत्स्नं प्राचीनवर्गञ्च समाहूय प्रेरितानामात्थनार्थं पदातिनः कारा- २२
 गृहं प्रेषयामासुः । ते त्वपस्थाय तान् कारायां नामादयामासुः ।
 अतस्ते प्रत्यावृत्य जगदुः सम्पूर्णयन्त्रेन रुद्धं कारागृहं द्वारदेशेषु २३
 तिष्ठन्तो रत्नकाश्चास्माभिर्दृष्टाः, प्रविश्य त्वभ्यन्तरे कोऽपि नामा-
 दितः । कयामिमां श्रुत्वा महायाजको धर्मधाम्नः सेनाध्यक्षो २४
 मुख्ययाजकाश्चेदं केन परिणस्यतीति तेषु चिन्ताकुला अभवन् । तदा २५
 कश्चिदागत्य तेभ्यो निवेदयामास, पश्यत, ये पुरुषा युष्माभिः
 कारायां समर्पितास्ते धर्मधाम्नि तिष्ठन्तो जनमुपदिशन्ति । तदा २६
 सेनाध्यक्षः पदातयश्च गत्वा तानानिनाय, न तु बलेन, जनभयात्
 प्रस्तरैर्धानिष्यामह इति शङ्कमानाः । तांश्चानौय सभायां स्थापया- २७
 मासुः । महायाजकस्तदा तान् पप्रच्छ, तेन नाम्ना मैत्रोपदिशतेति २८
 यूयं किं न दृढमस्माभिराज्ञापिताः ? पश्यत तु, युष्मदुपदेशेन
 यूयं यिरूशालेमं पूरयितवन्तः, तस्मै नरस्य शोणितमस्मासु वर्त्तयितुं
 यतश्चे च । ततः पित्रोऽन्ये प्रेरिताश्च प्रतिजगदुः, मनुष्याणा- २९
 माज्ञात ईश्वरस्याज्ञाधिकं गृहीतव्या । यूयं काष्ठ उद्ध्वयं ३०
 व्यापादितवन्तः स यीशुरसत्पूर्वपुरुषाणामीश्वरेण पुनरुत्थापितः ।
 ईश्वरः स्वदक्षिणहस्तेन तमेवोच्चीकृत्येस्त्रायेलाय मनःपरावर्त्तयत्यस्य ३१

- ३२ पापमोचनस्य च प्रदानार्थमधिपतिं चातारञ्च कृतवान् । कथा-
स्वेतासु तस्य माचिणी वयं स च पवित्र आत्मा यमीश्वरः स्त्रीया-
ज्ञाग्राहिभ्यः प्रदत्तवान् ।
- ३३ एतच्छ्रुत्वा ते रुष्टास्तेषां हत्यार्थममन्त्रयन्तः । सभायामुपस्थित-
३४ स्लेकः फरीशी नरोऽर्थतो सर्वजनेन सम्मानितो गमलीयेल
इत्यभिधो व्यवस्थापक उत्थाय प्रेरितानां कियत्कालार्थं वहि-
३५ ष्करणमादिश्य सभास्यान् जगाद, भो इस्त्रायेलीयनराः, यूयं तान्
३६ मनुष्यान् प्रति यत् करिष्यथ तत्र सावधाना भवत । एतेभ्यो
दिनेभ्यः प्राक् यूदा आत्मानं विशिष्टं मत्वेत्तस्यौ न्यूनाधिकं
चत्वारिंशतानि नराश्च तस्मिन्ननुमसज्जिरे, स तु जघ्ने तस्याज्ञा-
३७ ग्राहिणश्च सर्वे विकीर्णा अवास्तवाश्च बभूवुः । तस्य पश्चात् नाम्नां
लेख्यारोपणकाले गालीलीय यिहूदा उत्थाय बहुजनान् स्वानु-
गमनायोन्मागं निनाय । सोऽपि ननाश तदाक्यग्राहिणश्च सर्वे
३८ विकीर्णा बभूवुः । अतोऽहमिदानीं युशान् ब्रवीमि, यूयं तान्
३९ नरांस्त्यक्त्वा मा बाधध्वं । यतो मन्त्रणमिदं कार्यमिदं वा चेन्मनुष्य-
मूलकं तर्हि लोपं यास्यति, तत्तु चेदीश्वरमूलकं तर्हि यूयं तस्य
लोपं साधयितुं न शक्यथ । अपि लीयरेण सार्द्धं युद्धकारिणः
४० प्रतिभास्यथ । तदा ते तस्य वाक्यं जगृहुः प्रेरितांश्च स्वान्तिक-
माह्वय प्रहार्थं च, यीशो नाम्ना पुनर्न भाषध्वमित्यादिश्य च
४१ तान् विसृजुः । तदा तस्य नाम्नाः कारणाद् वयमभवमाननाया
योग्या गणिता इत्यत्रानन्दन्तस्ते क्षमायौः समुखात् प्रतस्थिरे ।
४२ कृत्वा दिनञ्चाविरतं धर्मधाम्नि गृहे चोपादिशन् यीशुरेव खीष्ट
इति संवादं व्यज्ञापयन् ॥५॥

ई षष्ठोऽध्यायः ।

१ दरिद्रमण्यार्थं सप्तसहकारिणां नियोजनं ५ तेषां सप्ताणां मध्ये स्तिफानस्य कथा
८ च विश्वासिभिः सद् विवादे स्तिफानस्यापवादित्वं ।

तेषु दिनेषु वर्धमानायां शिष्याणां सङ्ख्यायाम् द्वितीयभाषिणां १
विरुद्धं यूनानीयभाषिणां मनोदुःखसूचकमिदं वाक्यमश्रावि यत्
प्रात्यहिकोपकारेऽस्माकं विधवा योषित उपेक्ष्यन्त इति । दादश- २
प्रेरितास्तदा शिष्यनिकरं स्वममीपमाह्वय जगदुः, वयं यदीश्वरस्य
वाक्यं विहाय भोजनमञ्चान् परिचरामस्तत्र प्रीतिजनकं । अतो भो ३
भ्रातरः, युष्मन्मध्ये पवित्रेणात्मना प्रज्ञया च पूर्णान् सप्त सुख्यातान्
नरान् निरूपयत, तानेव वयं कार्येऽस्मिन्नधिकरिष्यामः । वयन्तु ४
प्रार्थनायां वाक्यस्य परिचर्यायाञ्चाध्यवसायिनः स्यास्यामः ।

कथायामेतस्यां कृत्स्नस्य जननिवहस्य प्रीतिर्जाता, अतस्ते ५
विश्वासेन पवित्रेणात्मना च पूर्णं स्तिफाननामानं नरं, फिलिपं,
प्रखरं, नीकानरं, तीमोनं, पार्मिणां, नीकलायाभिधमेकञ्चान्तीय-
खीयं यिद्गदिमतावलम्बिनं वरयामासुः प्रेरितानां सम्मुखे स्थाप- ६
यामासुश्च, ते च प्रार्थयित्वा तेषु हस्तानर्पयामासुः । ईश्वरस्य ७
वाक्यज्ञावर्धत, यिरूशलेमे शिष्याणां सङ्ख्याप्यतीवावर्धत । याजका-
नामपि महानिवहे विश्वासेनाज्ञाग्राही बभूव ।

अनन्तरं स्तिफानोऽनुग्रहेण प्रभावेन च पूर्णः सन् जनानां ८
मध्येऽद्भुतलक्षणान्यभिज्ञानार्थककर्मणि चासाधयत् । तदा लिबर्ती- ९
नानां समाज इत्यभिधत्त समाजस्य केचिदंशिनः कुरीणीयानां
सिकन्दरीयाणाञ्च केचिन्नराः किलिकियाप्रदेशिनाम् आशिया-
प्रदेशिनाञ्च समाजस्य केचिदंशिनश्चेत्याय स्तिफानेन सार्द्धं व्यव- १०
दन्त स तु येन प्राज्ञत्वेन येनात्मना चाभाषत तयोः प्रतिरोधं कर्तुं

- ११ नाशकुर्वन् । तदा तैः प्रवर्त्तिता केचिन्नरा श्रवदन् असौ मोक्षे-
रीश्वरस्य च विरुद्धं निन्दोक्ती र्वाहरत् ता वयमाकर्णितवन्तः ।
१२ इत्थं प्रज्जसु प्राचीनेषु शास्त्राध्यापकेषु च तैरुत्तेजितेषु ते तमुप-
१३ स्थाय दधुः सभां नित्यं मृषासाक्षिण उपस्थापयामासुश्च । तेऽ-
ब्रुवन् असौ नरोऽस्य पवित्रस्थानस्य व्यवस्थायाश्च विरुद्धं निन्दोक्ती
१४ र्वाहन्तुं न विरमति । वयं हि तस्मिन् वाक्यमश्रौम, यथा, नाभरतीयो
यीश्वरिदं स्थानं ध्वंसयिष्यति मोक्षिनास्मभ्यं दत्ता रीतिः परि-
१५ वर्त्तयिष्यति चेति । तदा सभायामासनाः सर्वेऽन्यदृष्ट्वा तं समा-
लोकयन्तस्तत्स्थानं स्वर्गदूतस्थानमिव प्रतिभातीत्यपश्यन् ॥६॥

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ महायाजकं प्रति स्तिफानस्योत्तरं २ पूर्वपुरुषाणां वृत्तान्तकथनं ३ मोक्ष-
स्थानकथनं ४ श्लोमनः समयं यावत् लोकानां कथा ५१ विरुद्धीयान् प्रति
स्तिफानतर्जनं ५४ प्रसूराघातेन स्तिफानस्य वधश्च ।

- १ अन्तरं महायाजकः पप्रच्छ, कथा एताः किं सत्याः ?
२ स्तिफानोवादीत्, भो भ्रातरः पितरश्च, शृणुत । अस्माकं पूर्व-
पुरुषोऽब्राह्मो हारणनगरे निवामनात् प्राग् यदा मिस्रपतामि-
३ यादेशेऽवर्त्तत, तदा प्रतापस्थेश्वरस्तस्मै दर्शनं दत्त्वा तमवादीत्, त्वं
स्वदेशात् स्वज्ञातिजनमग्राह्यं निर्गत्य मया प्रदर्शयितव्यं देशं
४ याहि । तदा स कर्द्धीयानां देशान्निर्गत्य हारणे न्युवास । पुन-
स्तत्पितु र्भरणत् परं स तं ततोऽपि प्रस्थाप्येदानीं युष्माभिरधुव्य-
५ माणेऽस्मिन् देशे वासयामास । तत्र तु तस्मै कमपि भूम्यधिकारं
न ददौ, पदैकमानामपि भूमिं न ददौ तथा च निजस्वविषयार्थं
तं देशं तस्मै तदीयोत्तरवंशाय च दातुं प्रतिशुश्राव । तदा स

निःसन्तान आसीत् । ईश्वर इत्यमप्यभाषत, यत् तस्य वंशस्यत्वारि- ६
 शतानि वर्षान् परदेशप्रवासी भविष्यति तस्मैर्दासीकृतः पीडयिष्यते
 च । ताः प्रजास्तु यथा जाते दासा भविष्यन्ति, तामहं शासिष्या- ७
 मीति प्रभुर्वाच, ततः परं ता निर्गत्य स्थानेऽस्मिन् मामाराधयि-
 ष्यन्तीति । स तस्मै लङ्ककेदस्य नियममपि ददौ । तदनुरूपञ्च स ८
 दसहाकं जनयित्वाष्टमं दिने तस्य लङ्ककेदं चकार । पुनरिसृष्टाको
 यैकिञ्चिं प्रति, याकोवश्चास्माकं द्वादश पितृकुलपतीन् प्रति तदेव
 चकार ।

ते पितृकुलपतयो योषेफायैर्धन्तो मिसरगामिनरेषु तं ९
 विचिक्रियिरे । ईश्वरस्तु तेन सार्द्धमवर्तत तद्भुक्तात् सर्वस्मात् १०
 क्लेशात् तमुद्धारे च, तस्मै मिसरराजस्य फरौणस्य समक्षमनुग्रहं
 प्राप्नोताञ्च विततार च, स च तं मिसरस्य स्वीयकृत्स्नकुलस्य चाधि-
 पत्ये नियुज्ये । तदा कृत्स्ने मिसरदेशे कनाने च दुर्भिक्षं महा- ११
 क्लेशश्चेपतस्याते, भक्ष्यद्रव्याणि चास्मत्पूर्वपुरुषैरलभ्यान्भवन् । तदा १२
 मिसरे गोधूमा विद्यन्त इति निश्चयं याकोवः प्रथममस्मत्पूर्व-
 पुरुषान् प्राहिणोत् । अनन्तरं द्वितीये गमने योषेफः स्वभ्रातृभिः १३
 प्रत्यभिज्ञातः फरौणस्य समक्षञ्च योषेफस्य जातिः प्रकाशिता । तदा १४
 योषेफः संवादं प्रहित्य स्वपितरं याकोवं निजान् पञ्चसप्तति-
 सङ्ख्यान् सर्वज्ञातींश्चानाययामास । अनन्तरं याकोवो मिसरं १५
 जगाम, तत्रैव स चास्मत्पूर्वपुरुषाणां प्राणांस्तद्व्यजुः । तेषां शवाश्च १६
 शिखिमं नीताः शिखिमस्थदमीरस्य पुत्रेभ्यो रूप्यमूल्यं दत्त्वा-
 ब्राह्मेण क्रीते शवागारे निदधिरे ।

ईश्वरस्वब्राह्माय शपथेन यत् प्रतिश्रुतवान् तस्याङ्गीकार- १७
 वाक्यस्य सिद्धिश्चमयो यदा निकटोऽभवत् तदा मिसरे प्रजा-

- १८ वर्धत बह्व्यङ्गा चाभवत् । शेषे योषेफं यो नाजानात् तादृशो
 १९ उपरो मिसरराज उत्पन्नः । सोऽस्मज्जाते विरुद्धं कलमाश्रित्यास्माकं
 पूर्वपुरुषानपीडयन् फलतस्तेषां शिशवो यथा न जीवेयुस्तदर्थं
 २० तेषां बहिःपरित्यागमादिदेश । तस्मिन् काले मोशिरजनि, स
 ईश्वरस्य दृष्टौ मनोहर आसीत्, मासत्रयं पितृगृहे पर्यपाल्यत च ।
 २१ ततः परं बहिः परित्यक्तं तं फरौणस्य दुहितोद्धार स्तार्थं पुत्रं
 २२ नियुज्य परिपालयामास च । ततो मोशि मिस्त्रीयाणां सर्वविज्ञानं
 २३ शिक्षितो वाक्येषु क्रियासु च शक्तिमान् जातश्च । इत्थं चत्वारिंश-
 द्षपरिमिते काले तेनातिवाहिते स्वभ्रातृणामिस्त्रायेलसन्तानानां
 २४ तत्त्ववधारणे प्रवृत्तिस्तस्य हृदाकाश उदियाय । ततस्तेषामेकं
 प्रत्यन्यायः क्रियत इति दृष्ट्वा स उपकारं कुर्वीत मिस्त्रीयं हत्वा
 २५ तस्य पीडमानस्य कृतेऽन्यायस्य प्रतीकारं चकार । अत्र सो-
 ऽन्वमन्यत, मम भ्रातरो भोक्तव्यन्ते यन्मम हस्तेनेश्वरस्तेभ्यस्त्वाणं
 २६ ददातीति । तत्तु तैर्नाबोधि । परदिने तेषु मिथो युध्यमानेषु
 स तेषां प्रत्यक्षो भूत्वा साग्रहं सन्धये प्रवर्त्तयन्तानब्रवीत्, भो
 २७ नराः, भ्रातरो यूयं, किमर्थं परस्परमपकुर्वथ ? तदा निकटस्थस्या-
 पकारी तं दूरीकुर्वन् जगाद, कस्त्वां शासकं प्राङ्निवाकश्च कृत्वा-
 २८ स्मास्वधिकृतवान् । त्वं यथा ह्यस्तं मिस्त्रीयं हतवांस्तथा मामपि
 २९ हन्तुं किमिच्छसि ? तद्, वचः श्रुत्वा मोशिः पलाय्य मिदियनदेश-
 ३० प्रवासी बभूव तत्र पुत्रद्वयं जन्तुयामसे च । इत्थं चत्वारिंश-
 द्षष्वतीतेषु सीनयगिरे मरौ प्रभो दूतौ गुल्फानलस्य शिखायां
 ३१ तस्मै दर्शनं ददौ । तस्मिन् दर्शने मोशिर्विस्मितः । यदा तु तत
 समालोक्यितुं समीपं गच्छति, तदा तं प्रति प्रभोरियं वाणी बभूव,
 ३२ तव पूर्वपुरुषाणामीश्वरोऽहम्, अब्राहामस्येश्वर इत्येकस्येश्वरो या-

कोषस्य चेश्वरः । तदा मोक्षिर्वपमानः समालोकयितुं प्रगल्भो न
 बभूव । प्रभुस्तु तमब्रवीत् । तव चरणयोरुपानहौ मोचय यतस्त्वं ३३
 यत्र तिष्ठसि सा पवित्रा भूमिः । मिसरस्थानां मम प्रजानां पीडनं ३४
 मया सत्यम् दृष्टं श्रुतञ्च तासामार्त्तरावः । ता उद्धर्तुमेवाहम-
 वतीर्णः । इदानीञ्च त्वमायाहि, अहं त्वां मिसरं प्रहेष्यामि । तं ३५
 यं मोक्षिं प्रत्याख्याय त उक्तवन्तः, कस्त्वां शासकं प्राप्नुवाकञ्च
 नियुक्तास्तेमेवेश्वरः शासकं मोचयितारञ्च कृत्वा गुह्ये तस्मै दर्शन-
 दातु दूतस्य हस्तेन प्रेषयामास । स एव मिसरदेशे लोहितसमुद्रे ३६
 च मरौ च चत्वारिंशद् वत्सरान् अद्भुतलक्षणान्यभिज्ञानार्थकभाणि
 च साधयंस्तान् वह्निं निर्नाय । स एव मोक्षिरिस्त्रायेलसन्तानान् ३७
 जगाद युष्माकमीश्वरः प्रभु युष्मदर्थं युष्मद्भाट्णां मध्यान्मादृशं
 भाववादिनमुत्पादयिष्यति, तस्य वाक्यं युष्माभिर्गृहीतव्यमिति । स ३८
 एव मरौ वर्त्तमानायां मण्डल्यां सीनयगिरौ तेन संलपतो दूत-
 स्थस्मत्पूर्वपुरुषाणाञ्च मध्यस्थो जातोऽस्मभ्यं दातव्यानि जीवना-
 वह्नानि वचांसि लब्धवांसु । अस्मत्पूर्वपुरुषास्तु तस्याज्ञावर्त्तिना ३९
 भवितुमनिच्छन्तस्तं दूरीकृत्य स्वमनःसु मिसरं प्रत्यावृत्ता हारो- ४०
 णमब्रुवन् अस्मदर्थं देवान् निर्मिमीष्व येऽस्माकमग्रे यास्यन्ति,
 यतो येन मोक्षिना वयं मिसराद् वह्निरानीतास्तस्य का दशा
 सम्भूता तन्न जानीम इति । तस्मिन् काले ते गोवत्समूर्त्तिं निर्माय ४१
 तां मूर्त्तिमुद्दिश्य यज्ञमनुतस्युः, ह्यहस्तानां कर्मस्नाननन्दसु । तत ४२
 ईश्वरः पराङ्मुखीभूय गङ्गिनीयवाहिन्या आराधनार्थं तांस्त्याज ।
 भाववादिनां ग्रन्थे तदधीदं लिखितमास्ते,

चत्वारिंशत् समा यावत् किं मङ्गं प्रान्तरे बलीत् ।

किं नैवेद्यानि वादन् यूयं भो इत्येतेषु ॥

- ४३ मोक्षकस्यापि दूष्यन्तु रिम्भन्देवस्य तारकां ।
 युष्माभिर्निर्मिताः पूज्या अन्याश्चावहताकृतीः ।
 ततोऽहं बाबिलः पारं वो नेष्यामि प्रवासयन् ॥
- ४४ यो मोक्षिं तेन दृष्टस्यादर्शस्थानुरूपं सात्त्विकदूष्यं निर्मातुमादिष्टवां-
 ४५ स्तस्याज्ञातस्तद् दूष्यं मरावस्तपूर्वपुरुषाणां मध्येऽविद्यत, यिहो-
 भूयस्य सङ्गिनोऽस्मत्पूर्वपुरुषाश्च पैतृकविषयमध्ये तस्मिन्वा परजा-
 तीनामधिकारग्रहणकाले तत्र नीत्वास्मत्पूर्वपुरुषाणां स्मृत्वादी-
 श्वरेण निरस्तानां तामां जातीनां देशे दायूदस्य कालं यावत्
 ४६ तदरचन् । स ईश्वरस्थानग्रहभाजनं भूत्वा याकोवेश्वरस्य कृत आवा-
 ४७ सस्याविष्कारं प्रार्थयाञ्चक्रे । श्लोमा तु तस्य कृते गृहं निर्ममे ।
 ४८ अपि तु परात्परो हस्तनिर्मितेषु निवासेषु न भवति, भाववादिना
 यथोक्तं,
- ४९ मम सिंहासनं स्वर्गो मम पादासनञ्च भूः ।
 प्रभुराह गृहं कीदृग् विनिर्मास्यथ मल्लते ॥
 मद्विश्रामार्थकं स्थानं कुत्र वा लक्षयिष्यते ।
- ५० मामकीनकरश्चेदं साकल्यं किं न सृष्टवान् ॥
- ५१ भो कठोरयीवा, हृदयेषु कर्णेषु चाच्छिन्नत्वचश्च जनाः, यूयं सर्व्वदा
 पवित्रस्यात्मनः प्रतिकूलाचाराः, युष्माकं पूर्वपुरुषा यादृशा आसन्,
 ५२ यूयमपि तादृशाः । भाववादिनां मध्ये को युष्मत्पूर्वपुरुषैर्नोपद्रुतः ।
 तस्य धर्मवतो भाव्यागमनं ये ज्ञापितं तांस्ते जन्तुः । इदानीञ्च
 ५३ यूयं तस्य समर्पयितारो घातकाश्च जातः । स्वर्गदूतानां नियम-
 मिव व्यवस्थां लब्ध्वा यूयं तां न रचितवन्तः ।
- ५४ एतच्छ्रुत्वा ते रुष्टरुदयः जातास्तं प्रति दन्तानघर्षेण । स तु
 ५५ पवित्रेणात्मना पूर्णः सन्नन्यदृष्ट्वा स्वर्गमालोकयन्नीश्वरस्य प्रताप-

मीश्वरस्य दक्षिणे तिष्ठन्तं यीशुश्च ददर्श जगाद् च, पश्य, उद्घाटितं ५६
 स्वर्गमीश्वरस्य दक्षिणे तिष्ठन्तं मनुष्यपुत्रश्च वीक्षते, तदा ते श्रोत्र- ५७
 रवेण क्रोशन्तः स्वकर्णान् रुद्ध्वा चैकचित्तेन तमभ्यद्रवन् । नगराद् ५८
 वहिष्कृत्य च तं प्रस्तरैराग्नन् । साक्षिणश्च शौलनाम्नः कस्यचिद्
 धूमस्वरणयोः स्ववार्तां निदधुः । यदा ते स्तिफानं प्रस्तरैराग्नं तदा ५९
 स प्रार्थयमानोऽवदत्, प्रभो यीशो ममात्मानं गृहाण । जानुमी ६०
 पतिथितः चाब्रवीत्, तेषामिदं पापं मा गणय । इत्युक्त्वा स
 निदद्रौ । शौलस्तु तस्य हत्यायां समप्रीयत ॥ ७ ॥

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ ताडनाभि मण्डलीयलोकेषु विकीर्णेषु फिलिपस्य शमरियननगरगमनं तत्रा-
 नेकासुर्यक्रियाकरणं २ मायाविशिमेनस्य विश्वसनं १४ मुद्राभिः पवित्रमात्राणं
 क्रतुं चेष्टायां शिमेनापराधः २६ क्रुशदेशीयनपुंसकस्य दृष्टान्तम् ।

तस्मिन् दिने यिहूशालेममण्डल्या विरुद्धमुत्कट उपद्रव १
 उत्पन्नः । ततः प्रेरितेभ्योऽन्ये सर्वे यिहूदियायाः शमरियायाश्च
 यानेषु व्यकीर्यन्त । तथाच अद्वाशालिनः केचिन्नराः स्तिफानस्य २
 समाधिक्रियामनुष्ठाय तमधि महाविलापमकार्षुः । शौलस्तु ३
 मण्डलीं लुम्पन् गृहाणि प्रविश्य पुरुषान् योषितश्च व्यपकर्षन्
 कारायां समर्पयत् ।

तदा ये विकीर्णास्ते विविधस्थानानि गच्छन्तः सुसंवादस्य वाक्यं ४
 व्यज्ञापयन् । विशेषतः फिलिपः शमरियाया नगरं गत्वा तत्रत्य- ५
 मनुष्याणां मध्ये ख्रीष्टस्य कथामघोषयत् । तदा फिलिपो यद्यद्
 अकथयत्, जननिवहा एकचित्तास्तत्र मनांसि न्यदधत्, यतस्तेन ६
 बाध्यमानानामभिज्ञानार्थकर्मणां दृष्टान्तां तेऽगृह्णन् अथवा तान्य-
 पश्यन् । फलतोऽगुह्यात्माविष्टेभ्यो बह्व्य आत्मानं उचरवसुदीरगन्तो ७

८ निरगच्छन् अवशाङ्गाः खञ्जाश्च बहवो निराभया अभवन् । अनेन तस्मिन् नगरे महानन्दः सञ्जातः ।

९ तस्मिन् नगरे पूर्वमुपस्थितः शिमेननामा पुरुष एक आसीत्, स मायाविवृत्यमायाय महापुरुषोऽहमिति वदन् शमरी-

१० यजातिं विस्मयापन्नामकरोत् । अमावीश्वरस्य महती शक्तिरिति वेदन्तः लुद्रा महान्तश्च सर्वं तस्मिन् मनांसि न्यदधत च ।

११ आदीर्घकालाद् विविधमायावित्तेन ते विस्मयापन्नास्ततो हेतो-

१२ तस्मिन् मनांसि न्यदधत । यदा त्वीश्वरराज्यस्य यीशुख्रीष्टस्य नाम्नश्च सुसंवादं विज्ञापयति फिलिपे तेषां विश्वासेऽजायत

१३ तदा पुरुषा योषितश्चावागाह्यन्त । स शिमेनोऽपि व्यश्नोत्, अवगाहितश्च नित्यं फिलिपस्यान्तिकेऽवर्तत, अभिज्ञानानां प्रभावसिद्ध्यानाञ्च महतां कर्माणां साधनं पश्यन् विस्मयापन्नोऽभवच्च ।

१४ अनन्तरं शमरीया ईश्वरस्य वाक्यं गृहीतवन्त इति श्रुत्वा यिरूशलेमस्थाः प्रेरिताः पित्रं योहनञ्च तेषां समीपं प्राहिण्वन्,

१५ तौ च तत्रोपस्थाद्यथा ते पवित्रमात्मानं लभेरंस्तेषां निमित्तं

१६ तथा प्रार्थयाञ्चक्राते । यतस्तदा स आत्मा तेषां कस्यायुपरि न पतितवान् । ते केवलं प्रभो यीशो नाम्नावगाहिता आसन् ।

१७ अतस्तौ तेषु हस्तार्पणमकुरुतां ते च पवित्रमात्मानमलभन्त ।

१८ अनन्तरं प्रेरितयो हस्तार्पणेन पवित्र आत्मा वितीर्यत इति

१९ लजयित्वा शिमेनस्तयोः समीपं लुद्रा आनीय तावत्रवीत्, मद्यमपीदं सामर्थ्यं दत्तं, यन्मया यस्मिन् कास्मिंश्चिद् हस्तार्पणं क्रियते

२० स पवित्रमात्मानं लभेतेति । पित्रस्तु तमवादीत्, तव रूपं त्वया सङ्गितं विनाशमाप्नोतुं, यतस्त्वमीश्वरस्य दानं सुद्राभिः क्रेतुं

२१ कर्तव्यवान् । कथायामस्यां कोऽप्यंशः कोऽप्यधिकारो वा तव

नास्ति, यत ईश्वरस्य समक्षं तव हृदयं न सरलं । अतः कुभावा- २९
दस्मान्मनः प्रत्यावर्त्तय, कथञ्चित् तव हृदयस्यैतत्सङ्कल्परूपं पापं
यन्माज्यते तदेवेश्वरं प्रार्थयस्व च, यतोऽहं पश्यामि, त्वं तिकृता- २९
रूपपित्ते चाधर्मरूपबन्धने च पतितः । शिमेनस्तु प्रतिभाष- २९
माणोऽब्रवीत्, युवामेव मदर्थं प्रभुं तथा प्रार्थयेथां यथा युष्म-
त्कथितं किमपि मयि न वर्त्तियते । अनन्तरं तौ साक्ष्यं दत्त्वा २५
प्रभो वैश्वं कथयित्वा च यिरूशलेमं प्रतिजगमतुः, गमनकाले
च शमरीयाणां बङ्गग्रामेषु सुसंवादं विज्ञापयामासतुः ।

प्रभो दूर्तस्तु फिलिपमालयाब्रवीत्, त्वमुत्थाय दक्षिणं दिश- २६
मुद्दिश्य प्रस्थाप्य यो मार्गो यिरूशलेमाद् घसां याति तमाल-
म्बस्व, स निर्जनः । ततः स उत्थाय प्रस्थितः । पश्य च, कूशदेशीय २७
एको नपुंसकस्तत्रासीत्, स कूशीयानां कान्दाकीत्यभिधायामहिष्या
अमात्यस्तस्याः कृत्स्ने धनकोषेऽधिकृतश्च । स उपासनार्थं यिरू-
शलेमं गत्वा प्रत्यागमनकाले रयासीनो भाववादिनो यिशा- २८
याहस्य ग्रन्थं पठति । आत्मा फिलिपं जगाद, समीपं गत्वामुष्मिन् २९
रथेऽनुषज्यस्व । फिलिपस्तत्समीपं धावंस्तेन पद्यमानानि भाववादिनो ३०
यिशायाहस्य वचांसि शृण्वंस्तमाह, भवता यत् पद्यते तत् किं बुध्यते ?
स जगाद, कथं तच्छब्दं मया बोधकहीनेन ? अनन्तरं स फिलिपं ३१
जगाद, भवानारुह्य मया सार्द्धमुपविशतु । शास्त्रस्य यत् प्रकरणं ३२
तेनापद्यत तदिदं

यथा मेषस्तथा सोऽपि वध्यस्थानमनीयत ।

लोमच्छेत्तुः समक्षं मूको मेषशिशुं र्यथा ॥

तादृगेव स्ववस्त्रास्योद्घाटनं न करोति सः ।

तस्य दीनदशायास्तु विचारोऽप्यपहारितः ।

तात्कालिकमनुश्याणां वर्णने को भवेत् क्षमः ।

यतो भूमण्डलात् तस्य जीवनं व्यपहार्यते ॥

- ३४ स नपुंसकः प्रतिभाषमाणः फिलिपमब्रवीत्, भवान् मां वक्तु-
मर्हति, कथं भाववादिना कमुद्दिश्य कथ्यते? स्वमुद्दिश्याथवा
३५ कश्चिदन्यमुद्दिश्य? तदा फिलिपो वक्तुमुद्वाह्य तस्माच्छास्त्रीयव-
३६ चनादारभ्य तं यीशोः सुसंवादं ज्ञापयामास । अनन्तरं मार्गेण
गमनकाले तोयस्थानमेकं ताभ्यां प्रापि । तदा नपुंसक आह,
३७ पश्यत्वच तोयं । ममावगाहनस्य का बाधा? फिलिपस्तमब्रवीत्,
भवान् यदि सम्पूर्णनान्तःकरणेन विश्वसिति, तर्हि बाधा नास्ति ।
३८ स प्रतिवभाषे, यीशुः ख्रीष्ट ईश्वरस्य पुत्र इति विश्वसिमि । तदा-
दिष्टायां तेन रथस्य गमनविरत्यां फिलिपो नपुंसकस्योभौ तोय-
३९ मवतेरतुः, स च तमवगाहयामास । तोयमध्यात्तु तयोराकूढयोः
फिलिपः प्रभोरात्मनापहृतो नपुंसकेन च पुनर्न दृष्टः । स हि
४० सानन्दं स्वगन्तव्यमार्गेणागमत् । फिलिपस्त्वस्मदोद आविष्कृतः ।
ततश्चायं गच्छन् सर्वेषु नगरेषु सुसंवादं घोषयञ्च स क्रमेण
कैसरियायामुपतस्ये ॥ ८ ॥

६ नवमोऽध्यायः ।

१ दक्षिणकनगरे ख्रीष्टीयान् लोकान् ताडयितुं शौलस्य गमनं मार्गमध्ये ख्रीष्टस्य दर्श-
नञ्च १० अग्नियस्य तस्मै चक्षुर्दानं तस्यावगाहनञ्च १२ शौलेन समाजगटहे
ख्रीष्टस्य सुसंवादप्रचारण १९ तं प्राप्ते यिहूदीयानां विपत्तता २१ मण्डल्याः
प्राप्तिः २२ पिचलोनियस्यारथ्यकरणं २३ पिचलेण रक्षाये जीवनदानञ्च ।

- १ प्रभोः शिष्याणां भर्त्सनं वधस्य तदापि शौलस्य प्राणवायुरास्तां,
२ ततो हेतोः स महायाजकस्य समीपं गत्वा दक्षिणकस्थेभ्यः समाजेष्वो
दर्शयितव्यः पचिका अयाचे । तत्र यदि स तन्मार्गावलम्बिनः

कांश्चिन्मनुष्यान् आसादयति, तर्हि पुरुषांस्तांस्ता योषितो वा
 शृङ्खलैर्बद्धा यिरूशलेमं नेयतीति तस्याभिप्राय आसीत् ।
 गमनकाले तु यदा स दक्षेः शक्य निकटमुपातिष्ठत, तदा सहसा ३
 तस्य परितो गगनात् प्रभा व्यद्योतिष्ठ । अनेन स भूमौ पतित्वा ४
 मामालपन्तीमिमां वाणीमश्रौषीत्, शौल शौल किमर्थं मामुप-
 द्रवसि ? सोऽब्रवीत्, को भवान्, प्रभो ? प्रभु जगद, त्वं यमुप- ५
 द्रवसि ? योऽशुरहं ; दुष्करं तव पदाघातेन कण्टकायाणां ताडनं ।
 स कम्पमानश्चमत्कृतश्च पप्रच्छ, प्रभो, भवान् मया कर्त्तव्यं किं ६
 वाञ्छति ? प्रभुस्तमाह, उत्थाय नगरं प्रविश, यत् त्वया कर्त्तव्यं
 तत् तुभ्यं कथयिष्यते । तत्सङ्गिनः पान्थास्तु मौनिनोऽतिष्ठन्, यतः ७
 शब्दं शृण्वन्तोऽपि ते कमपि नापश्यन् । अनन्तरं शौलो भूमित ८
 उत्तस्थौ । उन्मीलितयोस्तु तस्य नेत्रयोः स कमपि नापश्यत्, केचि-
 न्मरास्तु तस्य हस्तं धत्वा तं दक्षेः शक्यं निन्युः । तत्र स त्रीणि ९
 क्षिणानि दृष्टिहीनोऽवर्त्तत, भोजनं पानञ्चापि नाकरोत् ।

दक्षेः शक्यनिवासिनां शिथ्याणां मध्येऽननियारूप एको नर आसीत्, १०
 प्रभु दर्शनं दत्त्वा तमब्रवीत्, अननिय । स प्रतिजगाद, पश्यतृप-
 स्थितोऽहं प्रभो । प्रभुस्तमाह, उत्थाय सरलाभिधं मार्गं गच्छ, ११
 यिरूदा गृहे तार्षीयं शौलमन्विच्छ च । यतः पश्य स प्रार्थयते
 दशमे चेदं दृष्टवान् यदननियारूपो नरः प्रविश्य तस्मै दृष्टिदानार्थं १२
 तस्मिन् हस्तार्पणं करोति । अननियः प्रतिवभाषे, प्रभो, बहूनां १३
 मुखात् तं नरमधि मयाश्रावि यिरूशलेमे भवतः पवित्रजनानां
 कृत्यपकारान् स कृतवान्, अत्रापि मुख्ययाजकैः प्रदत्तस्तस्याधि- १४
 कारोऽस्ति तेन स भवन्नाम्ना प्रार्थयमानान् सर्वान् बन्धुं समर्थः ।
 प्रभुस्तु तं जगाद, याहि, यतः परजातीनां राज्ञाश्चेत्येतस्य कान्तानाञ्च १५

१६ समच्चं मदीयनाम्नो वह्नार्थं स मत्कृते वरितं भाजनं । यतो
मदीयनाम्नः कृते कति दुःखानि तेन भोक्तव्यानि तदहं तं
१७ दर्शयिष्यामि । अनन्तरमननियः प्रस्थाप्य तद् गृहं प्रविवेश तस्मिन्
हस्तावर्पयित्वा च तमाह, भ्रातः शौल, प्रभुरर्थतस्तवागमनकाले
पथि तुभ्यं दर्शनदाता यीशु मीं प्राहिणोतु, त्वं यद् दृष्टिगतिं
१८ लब्ध्वा पवित्रेणात्मना पूर्णा भविष्यसीति तस्याभिप्रायः । तत्क्षणं
तस्य नेत्राभ्यां मीनशल्कवद् वस्तुषु पतितेषु स तदैव दृष्टिं लेभे
१९ प्रोत्थायावगाह्याच्चक्रे भोजनं गृहीत्वा सबलीबभूव च ।

अनन्तरं शौलः कतिपयदिवसान् दम्भेशकस्यैः शिष्यैः सार्द्धम-
२० वर्त्तत, अविलम्बे च समाजगृहेषु यीशोरिमां कथामघोषयत् यत्
२१ स एवेश्वरस्य पुत्रः । कथेयं धैर्यावि ते सर्वे चसत्कृता अवदन्,
अयं किं न स मनुष्यो यो यिरूशलेम एतन्नाम्ना प्रार्थयमानान्
नाशितवान् स्यान्मिदञ्चैतदर्थमागतवान्, यत् स तान् बद्ध्वा
२२ मुखयाजकानां समीपं नेष्यति? शौलस्त्वधिकं शक्तिमान् अभवत्,
असौ ख्रीष्ट इति मिद्धान्तं कुर्वन् दम्भेशकनिवासिनो यिहूदीयान्
निरुत्तरान् अकरोत् ।

२३ बद्धदिनेस्वित्प्रमतिवाहितेषु यिहूदीयास्तं हन्तुममन्यन्त ।
२४ तेषान्तु सा कुकल्पना शौलेनाज्ञायि । ते च तं हन्तुमिच्छन्तो
२५ दिवानिशं पुरद्वाराण्यरचयन् । तदा शिष्यास्तं गृहीत्वा रात्रौ पिटकं
प्रवेश्य प्राचीरस्य क्लिष्टेण रज्जुनिर्वरोहयामासुः ।

२६ यिरूशलेम उपस्थाप्य शौलः शिष्येष्वनुषङ्गां भवितुमुत्सेहे, स
२७ तु यच्छिष्य इति न विश्वस्य सर्वे तस्माद् अभैषुः । तदा बार्णाबास्त
मुपकुर्वन्, प्रेरितानां समीपं, निनाय, पथि स कथं प्रभुं दृष्टवान्
प्रभुस्य यत् तेन संलपितवान् दम्भेशके च स यीशो नाम्ना

कीदृशीं निर्भयतां 'प्रदर्शितवांस्तत् सर्व्वं तेभ्यो निवेदयामास च ।
 अनन्तरं स यिरूशलेमे तैः सह वर्त्तमानो गृहप्रवेशं गृहान्निर्गम- २८
 मञ्चाकरोत् प्रभो दीर्घो नाम्ना निर्भयतां प्रदर्शयंश्च यूनानीभाषा- २९
 वादिभिः सार्द्धमालापं मीमांसाञ्चाकरोत् । ते तु तं हन्तुं प्राव-
 र्त्तन्त । तदवगत्य भ्रातरस्तं समुद्रतटस्थां कैसरियां नीत्वा ताम् ३०
 प्रेषयामासुः ।

तदा यिहूदियायां गालीले शमरियायाञ्च सर्व्वत्र मण्डली ३१
 निर्व्विघ्नतां भुञ्जाना प्रत्यष्टायन्त प्रभो भीतिं पवित्रस्यात्मनः
 सान्त्वनमाचरन्ती च मञ्जुयावर्धत च ।

तदा सर्व्वेषां स्थानानि पर्थटन् पित्रो लुदानिवासिनां पवित्र- ३२
 जनानामन्तिकमण्डपतस्थे । तत्राष्टौ वत्सरान् खट्वायां शयान ऐनिय- ३३
 नामावशाङ्ग एको नरस्तेनादर्शि, पित्रस्तमब्रवीत्, ऐनिय, यीशुः ३४
 ख्रीष्टस्त्वामरोगं करोति, त्वमुत्थाय स्वार्थं शय्यां विसृणु । स
 तस्मिन्मुक्तस्यौ लुदाशारेण्यो निर्वासिनश्च सर्व्वं तं ददृशुः प्रभुं ३५
 प्रति मनांसि प्रत्यावर्त्तयामासुश्च ।

तदा याफनगरे टाबियानामन्येका शिष्यासीत्, भाषान्तरेऽस्या ३६
 नाम दर्का [हरिणी] । सा भिक्षादानादिभिः सत्कर्मभिः पूर्णा-
 सीत् । तस्मिन् काले तु व्याधिता सती सा ममारुधौता ३७
 गृहेपरिस्थप्रकोष्ठे शाययाञ्चक्रे च । लुदा तु याफो निकटस्था, ३८
 अतः पित्रस्तं चास्तीति श्रुत्वा शिष्याद्वौ नरो तस्यान्तिकं प्रहित्य तं
 यथाचिरे, भवानस्मत्स्थानं यावदागन्तुं मा विलम्बतामिति । तदा ३९
 पित्र उत्थाय ताम् सार्द्धं अगाम । तस्मिन्स्तत्रोपस्थिते जनैस्तं
 प्रकोष्ठं नीत्वा च सर्व्वा विधवा घोषितस्तस्य परितस्तिष्ठन्त्यो हृद-
 त्यस्य स्वाभिः सार्द्धमवस्थितिकाले दर्कया रचितान्यङ्गरचकादीनि

- ४० वासांषि प्रादर्शयन् । पित्रस्तु सर्वान् वद्विहृत्य जानुनी पातयित्वा
 प्रार्थयैःश्वके श्वमुद्दिश्य सुखं वर्त्तयित्वा चाब्रवीत्, टाबिधे, उत्तिष्ठ ।
 ४१ तदा स^१ नेत्रे उन्मीलयामास पित्रं दृष्ट्वा र्द्धोर्द्धोपविवेश च । स च
 तस्यै हस्तं दत्त्वा तामुत्थापयामास । अनन्तरं स पवित्रजनान
 ४२ विधवाश्चाह्वय तां जीवन्तीं प्रदर्शयामास । तच्च याफौ सर्वत्र
 ४३ विदितमभूत् बहवश्च प्रभो विश्वमिषुः । ततः पित्रो दीर्घकालं
 याफौ शिमोननाम्नः कस्यचिच्चर्मकारस्य गृहेऽवातिष्ठत ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ स्वर्गीयदूतेनादिष्टस्य कर्णिलियस्य पित्रमाह्वातुं लोकप्रेषणं २ पित्रस्य दैव-
 दर्शने १७ पित्रं प्रति प्रेषितानां लोकानामपस्थिति २४ तैः सह पित्रस्य
 गमनं तेन सार्द्धं कर्णिलियस्य सन्धाषणं ३४ पित्रस्य प्रत्युत्तरं सुसंवादप्रसा-
 रणञ्च ४४ कर्णिलियं तदीयलोकांश्च प्रति पवित्रस्यात्मनोऽवरोहणं तेषां
 स्थापनञ्च ।

- १ कैसरियायाम् इतालियाख्यसैन्यदलान्तर्गतः शतपतिरेक आसीत्,
 २ तस्य नाम कर्णिलिय इति । कृत्यगृहेण सहितः स भक्त
 ईश्वराद् भीतश्चासीत् यिहूदिजातये प्रचुरभिवादानान्यकरोत्,
 ३ ईश्वरमुद्दिश्य सततं प्रार्थयत च । एकदा प्रायेण समाप्ते दिवसस्य
 तृतीये प्रहरे स दर्शने स्पष्टमीश्वरस्य दूतमेकं वीचाश्वके यस्तस्य
 ४ समीपं प्रविश्य तमवादीत्, भो कर्णिलिय । स स्थिरदृष्ट्या
 तमवलोक्य भयापन्नः पप्रच्छ, भो प्रभो, किं? ५ तमब्रवीत्,
 तव प्रार्थना भिवादानानि च स्मरणोपाधवदीश्वरस्य समचमुपत-
 ६ स्थिरे । अत इदानीं त्वं कतिपयनरान् याफुं प्रहित्य पित्राभिधं
 ७ शिमोननामायय । स भुमुद्रतटस्यगृहनिवासिनः शिमोननाम्नः
 कस्यचिच्चर्मकारस्यातिथिः । त्वया यत् कर्त्तव्यं तत् स त्वां वदित्यति ।

कर्णिलियेन सार्द्धं संलपति तस्मिन् दूते प्रस्थिते स खदासानां ७
द्वौ जनौ स्वपरिचारकाणां मध्ये भक्तमेकं सैनिकनरञ्चाह्वय सर्वं ८
निवेद्य तान् यार्फुं प्रस्थापयामास ।

परदिवसे यदा ते मार्गेण गच्छन्तो नगरान्तिकमुपातिष्ठन्त, ९
तदा मध्याह्नकाले पित्रः प्रार्थनार्थं गृहपृष्ठमारुढवान्, क्षुत्पीडितो १०
भूत्वा च भोक्तुमैच्छत् । यावत्तु खाद्यमुपाकल्प्यत तावत् स मूर्च्छा-
पन्नो भूत्वा स्वर्गमुद्घाटितं स्वसमीपमवतरमाणं वृहद्वस्त्राकारमेकं ११
भाजनञ्च ददर्श, तच्चतुर्भिः कोणैराबद्धं भूतलमवारोह्यत । तत्र १२
सर्वविधा भूचरास्तुष्यदाः पशवः सरीसृपाश्च खेचरपत्निश्चावि-
द्यन्त, एका वाणी च तमाह, पित्र, उत्थाय मारय भुञ्ज च । १३
पित्रस्त्वब्रवीत्, मैवं प्रभो, यतोऽखाद्यमशुचि वा किमपि कदापि १४
मया न भुक्तं । पुन द्वितीयवारं वाणी तमाह, ईश्वरो यच्छुची- १५
कृतवांस्तत् त्वमखाद्यं मा कुरु । त्रिकल इत्यं वृत्ते सति तद् १६
भोजनमकस्मात् पुनः स्वर्गमारोहयाञ्चक्रे ।

पित्रेण दृष्टं तद् दर्शनं किमर्थकमत्र यावत् स मनसि १७
सन्दिग्ध आसीत्, पश्य तावत् कर्णिलियेन प्राहितास्ते नरा
अनुसन्धानेन शिशेनस्य गृहं निश्चित्य द्वारदेश उपतस्थिरे उच्चै- १८
रपृच्छन्त्य, पित्राभिधः शिशेनः किमतिथिः सन्नत्र विद्यत इति ।
पित्रे च तद् दर्शनमनुचिन्तयत्यात्मा तत्रवादीत्, पश्य कतिपय- १९
नरास्त्वां गवेषयन्ते, तत् त्वमुत्थापावरोह निःसंशयञ्च तैः सार्द्धं २०
याहि, यतोऽहं तान् प्रहृतवान् । तदा पित्रोऽवरुद्ध कर्णिलियेन २१
स्वसमीपं प्रेषितानां नराणां समक्षमुपस्थाय जगाद, युष्माभि-
र्योऽन्विष्यते सोऽहं, युष्माकमुपस्थितेः किं कारणं? त ऊचुः, २२
शतपतिः कर्णिलिय इति नामा धार्मिक ईश्वराद् भीतः कृत्स्नायां

यिहृदिजात्यां सुख्यातश्च नरः पवित्रेण स्वर्गदूतेन स्वगृहं भवत
 २३ आननेन भवतो मुखे वाक्यश्रवणञ्चाज्ञापयाञ्चके । अनन्तरं स
 तानभ्यन्तरमानीयातिथीनिव जग्राह । परदिने पित्र उत्थाय तैः
 सार्द्धं प्रतस्थे, याफुनिवासिनां भ्रातृणां केचिदपि तेन सार्द्धं जग्मुः ।
 २४ तत्परदिने ते कैमरियां प्रविशुः । कर्णिलियश्च स्वज्ञातीन्
 २५ आत्मीयबन्धुंश्च समाहूय तान् प्रतीक्ष्य स्थितः । अनन्तरं पित्रो
 यदा गृहं प्राविशत् तदा कर्णिलियस्तमभ्युद्गत्य तच्चरणयोः पतित्वा
 २६ भजनं चकार । पित्रस्तु तमुत्थाप्याब्रवीत्, उत्तिष्ठ, अहमपि मनुष्यः ।
 २७ तेन संलपंश्च प्रविश्य स बहून् समवेतान् ददर्श, तांश्च जगाद,
 २८ अन्यजातीयस्य कस्यचिदनृषङ्गी निकटवर्ती वा भवितुं यिहृदि-
 नरस्य कथमवैधं तद् युष्माभिरनुभूतं । मान्वांश्चर इदमादिष्टवान्,
 २९ त्वं कमपि मनुष्यमव्यवहार्यमशुचिं वा मा वदेरिति । ततो हेतोश्च
 दूतैराहूतः सन् विना प्रतिकूलवादमागमं । अतः पृच्छामि, यूयं
 ३० किमर्थं मामानायितवन्तः ? तदा कर्णिलिय उवाच, अद्य चन्द्रारि
 दिनानि गतान्यहमिमां घटिकां यावदुपोष्य तृतीयप्रहरस्यान्ते
 स्वगृहे प्रार्थनां कृत्वा स्थितः । तदा, पश्य, शुभवामा एकः पुरुषो
 ३१ मम समक्षं तिष्ठन्नाह, कर्णिलिय, तव प्रार्थनानुगृहीता, तव
 ३२ भिक्षादानानि चेश्वरस्य समक्षं स्तूतानि । अतस्त्वं याफुं दूतान्
 प्रहित्य पित्राभिधं शिमेनमानायय, स समुद्रतीरनिवासिजश्वर्म-
 कारस्य शिमेनस्य गृहेऽतिथिः । स आगत्य लया सार्द्धं सभा-
 ३३ षिष्यते । तत्क्षणमेवाहं भवन्तं प्रति दूतान् प्राहिण्वं । भवा-
 नागतवानित्युत्तममकार्षीत् । अत इदानीं सर्वे वयमीश्वरस्य
 समक्षमुपस्थिताः, भवानीश्वरेण यद्यदादिष्टस्तत् सर्वं श्रोतुमि-

तदा पित्रो वक्त्रमुद्गाह्य बभाषे, सत्यं मयानुभूयते यद् ईश्वरो ३४
 न पक्षपाती, अपि तु सर्वस्यां जात्यां यस्तस्माद् बिभेति धर्म- ३५
 माचरति च स तस्य याह्यः । स इत्यायेत्यस्य सन्तानान् प्रति ३६
 कथामेकां प्रेषयामास, सा यीशुना ख्रीष्टेन सन्धिमाधनस्य घोषणा ।
 स एव सर्वेषां प्रभुः । योहनेन घोषितादवगाहनात् परं सा या ३७
 वाणी गालीलत आरभ्य कृत्रां यिहूदियां व्याप्तवती सा नासर-
 तीययीशोः कथा युद्धदिदिता । ईश्वरो हि पवित्रेणात्मना प्रभावेन ३८
 च तमभिषिक्तवान्, स देशं पर्यटन् जनस्य हितमकरोत् दिया-
 बलेनोपनिपीड्यमानानां सर्वेषामारोग्यममाधयच्च, यत ईश्वरस्तेन
 सार्द्धमासीत् । वयञ्च यिहूदीयानां जनपदे यिरूशलेमे च तेन ३९
 कृतानां सर्वकर्मणं साक्षिणः । ते तु दण्डकाष्ठ उद्धृत्य तं जघ्नुः ।
 तमेवेश्वरस्तृतीये दिने पुनस्त्याप्य प्रत्यक्षीभवितुमनुस्मने । स न ४०
 सर्वजनस्य प्रत्यक्षीवभूव, किन्त्वैश्वरेण पूर्वं निरूपितानां साक्षिणं ४१
 तेषामस्माकं ये मृतानां मध्यात् तस्योत्थानात् परं तेन सार्द्धं
 भोजनपाने कृतवन्तः । स चास्मान् जनेष्विदं घोषयितुमिदं साक्ष्यं ४२
 दातुञ्चादिदेश, यत् स एव जीवितानां मृतानाञ्चेश्वरनिरूपितो
 विचारपतिः । तस्य पक्षे भाववादिनः सर्व इदं साक्ष्यं ददति, ४३
 यत् तस्मिन् यः कश्चित् विश्वसिति स तस्य नाम्ना पापक्षमां
 प्राप्नोतीति ।

पित्रे कथा एता भाषमाणे, आवागन्तो मनुष्या वाक्यमगृह्णन् ४४
 पवित्र आत्मा तेषु सर्वेषु पपात । तदा पवित्रात्मरूपं दानं ४५
 परजातीयेष्वपि वारिवत् पातितं दृष्ट्वा पित्रेण सार्द्धमागता
 विश्वासिनश्चिन्तयन्तः सर्वे नरास्यमतकृता बभूवुः, यतस्ते तेषा- ४६
 मन्यभाषाकथनम् ईश्वरस्तवनञ्चागृह्णन् । अनन्तरं पित्रो आज्ञाकार,

४७ वयमिवैते ये जनाः पवित्रमात्मानं लब्धवन्तः कोऽपि किं तोयं
 ४८ निवारयन्नेतेषामवगाहनं निषेद्धुं शक्नोति? ततः स प्रभो रीशोः
 खीष्टस्य नाम्ना तेषामवगाहनमादिदेश । तदा ते कतिपयदिनानि
 यावत् तस्यावस्थितिं प्रार्थयाञ्चक्रिरे ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

* १ अलकहेदिनः प्रति सुसंवादं प्रचारयितुं पित्रं प्रति लकहेदिनां तर्जनं तान्
 प्रति तस्योत्तरं १९ अन्तिमखियानगरं प्रति बाणैः २५ पोलाख्येण
 बाणैर्बाकार्पणनगरगमनं २० दुर्भिक्षकारणाद् बाणैर्बापोलाभ्यां यिरूशलेमे
 धनप्रेषणञ्च ।

१ अनन्तरं परजातीया मनुष्या अपीश्वरस्यै वाक्यं गृहीतवन्त
 २ इति प्रेरितै र्यिहृदियानिवासिभि र्भातभिश्चाश्रावि । यदा च
 पित्रो यिरूशलेममागमत्, तदा किन्नलचो भ्रातरस्तेन साङ्गं
 ३ विवदमाना अभ्रुवन्, त्वमच्छिन्नलचं नराणां गृहं प्रविश्य तैः साङ्गं
 ४ भुक्तवानिति । तदा पित्र आरभ्य तेभ्यः क्रमागतं वृत्तान्तं कथ-
 ५ यन्नवादीत्, याफुनगरे वर्त्तमानोऽहमेकदा प्रार्थनकाले मूर्च्छापन्नो
 दर्शनं प्राप्तापश्यं, चतुर्भिः कोणैर्वरोह्यमाणं दृष्ट्वा वत्समिव
 ६ भाजनमेकं स्वर्गादवनरति मदन्तिकं तावदायाति च । अनन्यदृष्ट्या
 तन्निरीक्षमाणश्च तत्र भूचरान् चतुष्पदपशून् वन्यजीविनः सरी-
 ७ सृपान् खेचरपक्षिणश्चापश्यं दाशैमेकामश्रौषधं, सा भामाह, पित्र,
 ८ उज्ज्याय मारय भुञ्ज च । तदाहमवादिषुं, मैव, प्रभो, यतो-
 ९ ऽस्वाद्यमशुचि वा किमपि कदापि मम सुखं न प्रविष्टं । पुनश्च
 बाणी मां प्रतिवभाषे, ईश्वरो यच्छुचीकृतवांस्तत् त्वमशुचि मा
 १० क्षुब्धः । चिरित्यं वृत्ते सति तत् सर्वं पुनः स्वर्गमाकृष्टं । पश्य च

तदेव कैसरियातो मत्समीपं प्रहितास्तथो नरा आगत्य यत्राहम् ११
 आसं तद्गृहस्य द्वार उपतस्थिरे । आत्मा च मां निःसंशयं ते सह १२
 गमनमादिदेश । इमे षड्भ्रातरोऽपि मम सार्द्धमगमन् । अनन्तर-
 मस्मासु तस्य नरस्य गृहं प्रविष्टेषु सोऽस्मभ्यं कथयामास, मया १३
 दूत एकोऽदर्शि, स मद्गृहस्याभ्यन्तरे तिष्ठन् मामाह, त्वं याफुं
 नरान् प्रहित्य पित्राभिधं शिमोनमानायय, स तुभ्यं कथाः १४
 कथयिष्यति, ताभिस्त्वया कृत्स्नेन तव कुलेन च परित्राणं लप्स्यते ।
 मयि तु भाषितुमारभमाणे पवित्र आत्मा यथादावस्मासु तथा १५
 तेष्वपि पपात । तदा प्रभोरेतद् वाक्यं मयास्मारि, योहनस्तोये- १६
 ऽवागच्छत, यूयन्तु पवित्र आत्मन्यवगाहयिष्यध्व इति । अतो यदि १७
 प्रभो यीशो खीष्टे कृतविश्वासेभ्योऽस्मभ्यं तेभ्यश्च समानं दानमीश्व-
 रेणादायि तर्हि कः पुनरहं यदीश्वरं वारयितुं शक्नुयाम्? एतच्छ्रुत्वा १८
 ते श्रान्ता बभूवुरीश्वरं प्रशंसन्तश्च जगदुः, तर्हीश्वरः परजातीयेभ्यो-
 ऽपि जीवनावहं मनःपरावर्त्तनं दत्तवानिति ।

स्तिफानमधि सधूतेन क्लेशेन विकीर्णो नराः फौनीकीदेशं कुप्र- १९
 द्वीपमान्तियखियानगरञ्च यावत् पर्यटन्तः केवलं यिह्ददीयानी-
 श्वरस्य वाक्यमश्रुवन् न तु कमप्यन्यं । तथापि तेषां मध्ये कुप्रीयाः २०
 कुरीणीयाश्च केचिन्नरा यदान्तियखियामागमंस्तदा यूनानीयजनैः
 सम्भाषमाणाः प्रभो यीशोः सुसंवादमज्ञापयन् । प्रभो हेस्तस्य तेषां २१
 सहाय आसीत्, बह्वसङ्ख्या मनुष्याश्च विश्वस्य प्रभुं प्रति परावृत्तिरे ।
 तेषां कथा च यिरूशलिमस्यमण्डल्याः कर्णशरमाजगाम । अतो २२
 मण्डली बाणबां प्रहित्यान्तियखियां यावद् गन्तुमादिदेश । स २३
 तत्रोपस्थायेश्वरस्यानुग्रहं दृष्ट्वा जहर्ष, सर्वान् हृदयस्य निश्चयेन
 प्रभाववस्त्रानाय समाश्रासयत्, यतः सः सुजनो विशासे च २४

पवित्रेणात्मना च पूर्णं आसीत् । तदा ब्रह्ममनुष्यैः प्रभोः प्रजावृद्धिः

सञ्जातः ।

२५ अमर्त्यं वार्षावा पौलमन्वेष्टुं तर्षं जगाम; तमासन्नान्तिच-

२६ खियामानिनाय च । ततः परं तौ कृत्स्नं संवत्सरं मण्डल्यां

मिलन्तौ ब्रह्मजनमश्निचयताम्, प्रथमञ्चान्तिचखियायां शिष्याः

खीष्टीया इति नाम्नाभ्यधीयन्त ।

२७ तस्मिन् काले केचिद् भाववादिनो यिहृशालेमाद् आन्तिच-

२८ खियामाजग्मुः । आगावनामा तेषामेक उत्थायात्मन आवेशात्

सुखयामास यत् कृत्स्ने साम्राज्ये महादुर्भिक्षेण भवितव्यं । कैसरस्य

२९ क्लौदियस्य राजत्वकाले च तत् सम्भूतं । शिष्याश्च प्रत्येकं स्वीय-

सम्पदरूपं साहाय्यं यिहृदियानिवासिनां भ्रातृणां समीपं प्रेषयितुं

३० विनिरचैषिषुः, तत् कुर्वन्तस्य वार्षावाशौलयो हस्तेष्वर्थं समर्थं

प्राचीनानां समीपं प्रेषयामासुः ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ हेरोदराजिन पिचस्य कारायां बन्धनं दृष्टेन तस्य मीचनश्च १९ मरियमो यद्वे
पिचस्य गमनं रक्षकान् चक्रे हेरोदस्याशान्च २० अभिमानाद् हेरोदराजस्य
विनाशं हेरोदस्य क्लयायाः सफलता च ।

१ तस्मिन् काले राजा हेरोदो मण्डल्याः केषाञ्चिदंशिनां हिंसने

२ हसत्तेषु चक्रे । स हि थोहनस्य भ्रातरं याकोबमभिना घातयामास,

३ यिहृदीयेभ्यश्च तद्गोचत इति • त्रिलोक्ये स पिचमपि संगृहीतुं

४ प्रवृत्ते । तदा किण्वशून्यपूपानां समय आसीत् । स तं सङ्गृह्य

कारायां निधाय रक्षार्थं चतुर्षु योद्धृचतुष्टयेषु समर्पयामास,

यतोऽस्तीते, निस्सारोत्सवे स, सं जनस्य समचमुपस्थापयिष्यतीति

५ तस्याभिप्राय आसीत् । अतः पिचः कारायामरक्ष्यत, मण्डल्या तु

तस्य हतः ईश्वरसुहृद्भ्यैकाया प्रार्थनाक्रियत । अनन्तरं यस्मिन् ६
दिने हेरोदसं जनस्य समक्षमुपस्थापयितुमैच्छत् तत्पूर्वनिश्चयार्थं
गृह्णन्लदयेन बद्धः पित्रो दयो र्योद्धो मध्येऽशेत, रत्नकाश द्वार-
देशेऽरचन्, पश्य तदा प्रभारेको दूत उपतस्थौ दीप्तिश्च तस्मिन् ७
प्रकोष्ठे विरराज, स दूतश्च पित्रस्य कक्षदेशं ताडयन्तं जागरयित्वा
जगाद, सत्वरमुत्तिष्ठ । तदा तस्य हस्ताभ्यां गृह्णन्लदयेऽवगलिते ८
स दूतस्तमाह, कटिं बद्ध्वा पादयोरुपानहावर्पय । स तच्चकार ।
अनन्तरं दूतस्तमाह, स्ववस्त्रं परिधाय मामनुगच्छ । ततः स ९
निष्क्रम्य तमनुजगाम । दूतेन तु यदसाध्यत तत् सत्यमिति स
नाजानात् अपि तु दर्शनं पश्यामीत्यन्वमिमीत । अनन्तरं तौ १०
प्रथमस्य द्वितीयस्य च रत्नकवर्गस्य मध्येन प्रगत्य, नगरं येन गम्यते
तस्य लौहद्वारस्थानिकमुपतस्थाते । तत् तयोः कृते स्वयं सुमुचे ।
तेन निःसृत्यैकस्या रथ्याया अन्नं यावत् प्रगतयोस्तयोः स दूतः
सहसा तस्मात् प्रतस्थे । तदा पित्रः सचेतनो भूत्वाब्रवीत्, इदानी- ११
महं निश्चयं जाने, प्रभुः स्वदूतं प्रहित्य हेरोदस्य कराद् यिह्मदि-
जातेः सर्वकाङ्क्षातश्च मासुद्धृतवान् ।

एतदनुभूय स मार्काभिधस्य घोहनस्य मातुः मरिचमो गृहा- १२
न्निकं जगाम । तत्र बह्वो मिलित्वा प्रार्थयन्त । अनन्तरं पित्रे १३
वहिर्द्वारस्य कपाटं ताडितवति रोदानमभिका दासी अवणार्थं
तत्राजगाम । सा च पित्रस्य स्वरमभिज्ञायानन्दाद् वहिर्द्वारं न १४
सुक्ताभ्यन्तरं धावित्वा ध्याजहार, पित्रो द्वारदेशे तिष्ठतीति । ते तु १५
तामुपुः, हतज्ञानाणि । सा पुनः पुनरब्रवीत्, सत्यमेव कथयामि ।
तदा तेऽवदन्, मन्ये स तस्य दूतः । इतिमध्ये पित्रः पुनः पुन १६
द्वारमताडयत् । ततस्ते तन्मुमुषुः पित्रं दृष्ट्वा समत्कृताः बभूवुः ।

- १० च तु हस्तचालनेन तेषां मौनावलम्बनार्थं सङ्केतं कृत्वा कथं प्रभुसं-
कारेण तद्भृतवांस्तन्निवेदयामास, जगाद च यूयं याकोवाय
भ्रातृभ्यश्चैतस्य संवादं दत्त । इत्युक्त्वा स निर्गत्य स्थानान्तरं जगाम ।
- १८ प्रभाते जाते तु पित्रः क्व विद्यत इत्यत्र योद्धृणां महातोभः
१९ सञ्जातः । हेरोदश्च तं गवेषयामास न प्राप्य च रत्निणां विचारं
कृत्वा प्राणदण्डमाज्ञापयामास । ततः परं यिहृदियातः कैसरियां
गत्वा तत्रावर्त्तत ।
- २० तदा स सोरसीदेनयो निर्वासिभ्योऽकुप्यत् । ते त्वेकचित्तेन
तमुपतस्थुः राज्ञः शयनागाराध्यत्वं ज्ञात्वा प्रसाद्य सन्धिं ययाचिरे
२१ च, यतो राज्ञो देशात् तेषां देशो खाद्यद्रव्याण्यलभत । अनन्तरं
निरूपिते दिवसे राजकीयपरिच्छदवेष्टिता हेरोदा भद्रासन उपविश्य
२२ पौरसमाजे तानुद्दिश्य वक्तृतामकरोत् । समवेताः पौरास्त्रैश्चैर-
२३ ब्रुवन् । वाणीयमीश्वरस्य, न तु मनुष्यस्येति । सहसा च प्रभो
दूर्तस्तमाजघान, यतः स ईश्वरस्य गौरवं न स्वीकृतवान् । तत
परं स कृमिभक्षितः प्राणांस्तत्याज ।
- २४ ईश्वरस्य वाक्यन्ववर्धत बज्रफलद्रुमभवच्च । बाणैः शूलैश्च
कर्मण्यां परिचर्यां समाप्य मार्काभिधुं योहन् स हचरवद् गृहीत्वा
च यिहृशालेमतः प्रतिजग्मतुः ।

१३ चथोदशोऽध्यायः ।

१ अन्यदेशीयान् प्रति बाणैः शूलैः प्रेषणं ४ सर्गियपौलस्य मायाविनायीशोच
हनात्मः १९ आन्ध्रियखियानगरे पौलस्य स्त्रीकथाप्रचारः २९ परिचायकथा-
प्रचयाय तस्य विनयः ४९ बज्रलोकैः कथाप्रवर्ण ४४ यिहृदोयलोकानां विप-
रीतमद्यु ।

१ आन्ध्रियखिययां आ मण्डल्यासीत् तस्यां केचिद् भावकादिभ्यो

सुरस्त्राविद्यन्त, ते वार्षावा निपाभिधः शिसेनः कुरीणीयो लुकियो
राज्यपादाधिपेन हेरोदेन सार्द्धं पोषितो मनहेमः शौलस्य । प्रभु- २
बुद्धिश्च तेषु सेवामनुतिष्ठत्पुत्रवत्सु च पवित्र आत्मावादीत्, वार्षावाः
शौलस्य यत् कर्म कर्तुं मयाकृतौ तदर्थं युष्माभि मां बुद्धिश्च
वृथक् क्रियेतां । तदा त उपोष्य प्रार्थ्य च तयो र्हस्तान् अर्पयित्वा ३
च तौ विसृजुः ।

इत्थं पवित्रेणात्मना प्रेषितौ तौ समुद्रतीरस्थां सिलूकियां ४
जग्मतुः । तस्मात् स्थानाच्चार्षवयानेन कुप्रदीपं प्रतस्थाते । साला- ५
स्यामुपस्थाय च यिह्मदिनां समाजगृहेष्वीश्वरस्य वाक्यमज्ञापयतां ।
भृत्य इव घोह्नोऽपि तयोः सहचर आसीत् । अनन्तरं ते तस्य ६
दीपस्य मध्येन पापं यावद् गत्वा तत्र वार्षाविरुत्यभिधं यिह्मदि-
जातीयमेकं मायाविनमासादयामासुः । स कूटभाषवादी देशा- ७
न्त्यक्षेण सर्गियपौलेन सार्द्धमवर्त्तत । नरोऽयं बुद्धिमान् आसीत्,
ततो वार्षावां शौलस्यार्षेयेश्वरस्य वाक्यं श्रोतुमयतत । इलुमा ८
मायावी तु तयोः प्रतिरोधमकरोत् । मायावीति तदीयनामधेय-
स्थार्थः । विश्वासाद् देशाभ्युच्चस्थापसारणाय सोऽयतत । तदा ९
पौल इति नामान्तरेण विख्यातः शौलः पवित्रेणात्मना पूर्णः
सन्नन्यदृष्ट्वा तं समालोक्याब्रवीत् । हे यावतीयच्छलेन यावतीय- १०
शाब्देन च परिपूर्णभाजनं दयावलस्यात्मनः सर्वधर्मदेविन्, प्रभोः
सरलानां मार्गाणां विपरीतिकरणान् कतिकालमनिवृत्य स्थास्यसि ?
अत इदानीं पश्य, प्रभो र्हस्तेनावपीडितस्त्वमन्धो भविष्यसि, उप- ११
युक्तं समयं यावत् सूर्यं न द्रक्ष्यसि । तत्क्षणं धूमेनान्धकारेण
आक्रान्तः स परिव्रजन् वृक्षधारिणोऽभूत् । तदा यद् वृक्षं तद् १२
विशोक्य देशाध्यक्षः प्रभोः शिष्यायां अस्मद्वेदे विश्वासी बभूव ।

- १३ अनन्तरं पौलस्तस्मिन्नौ च पोतेन पाप्मात् प्रस्थाप्य पशु-
लिङ्गादेशस्य पर्गायामुपतस्थिरे, योहनस्तु तौ विहाय यिरुशालेनं
१४ प्रत्याववृत्तौ । तौ तु पर्गातो देशस्य मध्येन गत्वा पिषिदिया-
प्रदेशस्थायाम् आन्तिचखियामुपतस्थाते विश्रामवारे च समाजगृहं
१५ प्रविशोपविशन्तुः । व्यवस्थाया भाववादिनां ग्रन्थस्य च पठनात्
परं समाजाध्यक्षाः प्रेक्ष्येण ताववादिषुः, भ्रातरौ, जनान् प्रति वक्तव्यं
किमपि प्रबोधवाक्यं युवयो र्यदि विद्यते तर्हि तद् वक्तुमर्ह्यथः ।
१६ तदा पौल उत्थाय हस्तं चालयित्वा बभाषे, भो इस्त्रायेलीयनराः,
१७ भो ईश्वरभीतिपराः सर्वे, प्रहणुत । अस्या इस्त्रायेलीयजातेरीश्वरो-
ऽस्माकं पूर्वपुरुषान् वरयामास, मिसरदेशे प्रवासिनामस्मज्जातीय-
जनानामुन्नतिं साधयामास च ऊर्द्ध्वेन बाहुना तस्माद् देशात् तान्
१८ वह्निं निर्नाय च । अनन्तरं प्रायेण चत्वारिंशद्वर्षपरिमितं कालं
१९ मरौ शिशुपालक इव तान् अवहत् । ततः परं कनानदेशे सप्त
२० जातीरुत्पाप्य तासां भूमिं रिकथमिव तेभ्यो ददौ । तदा प्रत्येए
पञ्चाशदधिकचतुःशतानि वत्सरा अतिवाहिता अभूवन् । अनन्तरं
२१ स तेभ्यो भाववादिनं शमूयेलं यावद् विचारपतीन् ददौ । ततः
परं ते राजान् व्याचयामासुस्तत ईश्वरस्तेभ्यो विन्यामीनीयवंशजातं
२२ कीशस्य पुत्रं शौलं चत्वारिंशद् वत्सरान् यावद् ददौ । अनन्तरं स
तं दूरीकृत्य तेषां निर्मितं नृपतिमिव दायूदमुत्पादयामास । तमे-
वाधि स साख्यं दत्त्वा जगादः । कश्चितो मया धिग्रथस्य पुत्रो
दायूदः, स मदीयहृदयाभिमतो नरः, स मम सर्वमभीष्टं साध-
२३ यिष्यति । तस्यैव वंशात् स स्वीयप्रतिज्ञानुसारेणैस्त्रायेलस्य कृते
२४ नातारं धीशुमुत्पादयामास । तस्यागमनात् पूर्वन्तु योहनः
कर्मणः इस्त्रायेलीयजातः निर्मितं मनःपरावर्त्तनार्थकमवगाहनं

बोधयामास । स चेष्टेनो यदा स्त्रीयधावनमसाधयत् तदावदत्, २५
यूयं मां कं मन्यध्वे? नाहं सोऽस्मि, पश्यत तु, यस्य मरणयो-
रुपानहौ मोचयितुमहं नार्हामि स मत्पश्चादायाति ।

भो भ्रातरः, भो अन्नाहामस्य वंशोत्पन्नाः सन्तानाः, भो अन्नो- २६
पस्थिता ईश्वरभीतिपरा मनुष्यास्य, युष्मदन्तिकमेतत्परिचाणकया
प्रहिता । यतो यिरूशालेमनिवासिगस्तेषां नायकाश्च तं वातारं २७
प्रतिविश्रामदिनं पश्यमाना भाववादिनामुक्तीन्प्रामादयन् तस्य
विचारं कुर्वन्तस्ताः सिद्धीचक्रः, प्राणदण्डार्हं कमपि दोषमप्राप्य २८
पीलातं तस्य संहारं ययाचुश्च । तमधि यद्यस्मिन्निवृत्तमासीत् तस्मिन् २९
सर्वस्मिन् समाप्ते सति स दण्डकाष्ठादवरोहितः शवागारे स्थापि-
तश्च । ईश्वरस्तु मृतानां मध्यात् तमुत्थापयामास ये च तेन सार्द्धं ३०
गालीलाद् यिरूशालेममागतवन्तस्तेभ्यः स बहुदिनमपि दर्शनम- ३१
ददात्, ते पुनः प्रजानां समक्षं तस्य साक्षिणः सन्ति । अस्मत्पूर्व- ३२
पुरुषान् प्रति कृतां प्रतिज्ञामध्यावामपि युष्मानिमे सुसंवादं ज्ञाप-
यावः, यदीश्वरस्तेषां सन्तानानस्मानुद्दिश्य तां प्रतिज्ञां सिद्धीचकार, ३३
यतः स यीशुं पुनरुत्थापयामास । एतदधि द्वितीये गीते हि लिखि-
तमास्ते, यथा,

मदीयस्तनयोऽसि त्वम् अद्याहं त्वामजीजनम् ॥

तेन च क्षयस्थानं न प्रत्यावर्त्तितव्यमिति निश्चित्येश्वरस्तं मृतानां ३४
मध्यावुत्थापितवानेतदधि सः वभाषेः

दायूदेनार्जितं पुण्यं पणं दास्यामि वः स्थिरम् ॥

तस्मिन्निष्ठां सोऽन्यस्मिन् स्थानेऽपि वदति, यथा,

३५

त्वं स्वपुण्यवतो नैव सोढासे त्वयदर्शनम् ॥

ईश्वरस्तु मन्त्रपातो दायूदः स्वकाङ्क्षिकमनुष्यान् उपेक्ष्य ३६

- निद्रां अगम, स्वपूर्वपुरुषाणां समीपं संजृहीतः तथं ददर्श च ।
 १७ ईश्वरस्तु यमुत्यापितवान् स तथं न ददर्श । अतो, भो भ्रातरः,
 १८ युष्माभिरेदं ज्ञायतां यत् तेनैव पापक्षमा भवतीति संवादे
 १९ युष्मभ्यं दीयते, मोक्षे र्यवस्थया च येभ्यो दोषेभ्यो निर्दोषीभवितुं
 युष्माकमशक्यमासीत् तेभ्यः सर्वेभ्यो विश्वासी सर्वमनुयस्तेनैव
 २० निर्दोषीक्रियते । अतः सावधाना भवत । भाववादिनां फले
 लिखितेयमुक्तिं युष्मासु मा फलतु, यथा,
 २१ अवज्ञाकारिणः सर्वे कुरुतात्रावलोकनं ।
 चमत्कारश्च मन्यध्वम् अन्तर्धानश्च गच्छत ॥
 युष्मत्काले यतः कार्यमेकं कारिष्यते मया ।
 तस्मिन् विज्ञापिते यूयं विश्वासं न करिष्यथ ॥
 २२ अनन्तरं समाजगृहात् तयो निर्गमनकाले जना इदं प्रार्थ-
 याञ्चक्रिरे, आगामिनि विश्रामवारे ता एव कथा अस्मभ्यं कथ्य-
 २३ न्नामिति । विस्मृष्टे च समाजे यिह्मदिनां मध्ये भजनशीलानां
 यिह्मदिमतावलम्बिनां मध्ये चानेके पौलं बार्णवाच्चानुजग्मुः । तौ च
 तैः सन्नाषमाणावीश्वरस्थानुगृहेऽवस्थानाय तान् समाश्रययतां ।
 २४ तत्परविश्रासवारे नगरस्य प्रायेण सर्वजन ईश्वरस्य वाक्त्वं
 २५ श्रोतुं समाजगम । यिह्मदिनस्तु तं जननिवहं दृष्ट्वैर्यया पूर्णाः
 सन्तः प्रतिवदमाना भिन्दन्तश्च पौलेन यद्यदकथ्यत तत्प्रतिकूलं
 २६ व्यवदन्त । तदा पौलो बार्णवाश्च स्पष्टमूचतुः, प्रथमं युष्मभ्य-
 मीश्वरस्य वाक्त्वं कथयितव्यमासीत् । यूयन्तु तन्निरस्तथ स्नान्
 अगन्तजीवनस्यायोग्यान् मन्यध्वे च तस्मिन्निमित्तं पश्यत, आवां
 २७ परजातीयानां समीपं वर्त्तावहे, यतः प्रभुरावामिदम् आश्रयितवान्,
 कथा, .

पृथिवीप्राक्तपर्यन्तं त्वं यत् चाणाकरो भवेः ।

तदर्थं परजातीनां त्वं ज्योतिर्मन्त्रिरूपितं ॥

तच्छ्रुत्वा परजातीया दृष्ट्वा ईश्वरस्य वाक्यं प्राशंसन्, यावन्त- ४८
स्त्वान्तजीवनाय निरूपिता आसन्ते व्यश्वसिषुः । प्रभो वाक्यञ्च तं ४९
कृत्स्नं जनपदं व्याप्नोत् । यिह्मदिनस्तु भजनशीला विशिष्टाश्च ५०
महिला नगरस्य प्रमुख्यनरांश्च प्रचोदयन्तः पौलवार्णवयो विरुद्ध-
मुपद्रवंमुत्पाद्य स्वसीमभ्यस्तौ निःसारयामासुः । तदा तेषां विरुद्धं ५१
स्वचरणेभ्यो धूलिं प्रमृज्य ताविकनियं गत्वापतस्थाने । शिष्यास्त्वा- ५२
नन्देन पवित्रेणात्मना च पूर्णा बभूवुः ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ इकनियनगरे वार्णवापोल्लयोक्ताङ्गं च सुज्ञानगरे सञ्जमृग्यस्य स्वारथ्यं तस्माद्
वार्णवापोल्लो लोके देवविख्यातो १९ प्रस्तराघातात् पौलस्य रक्षा वार्णवापोल्लयो
मेनादेशधमणं मण्डलीलोकानां स्वीर्यकरणम् आम्नियस्त्रियास्त्रमण्डलीं प्रति
स्वीर्यकर्माणां वार्णाप्रेषणञ्च ।

इकनिये तावेकञ्च यिह्मदिनां समाजं प्रविश्येत्यमभाषेतां येन १
यिह्मदिनां यूनामीयानाञ्च ब्रह्मजने व्यश्वसीत् । अविश्वसिनो २
यिह्मदिनस्तु परजातीयानां मनांसि भ्रातृणां विरुद्धमुत्तेजयन्तो
हिंसायां प्रवर्त्तयामासुः । तौ हि दीर्घकालमवतिष्ठमानौ प्रभुमव- ३
लम्ब्यालोभेणोपादिशतां, सोऽपि स्त्रीयानुग्रहस्य कथां सप्रमाणाम-
करोत् तयोर्दस्त्रैस्त्राभिज्ञानानाम् अद्भुतलक्षणानाञ्च प्रदर्शनम्
असाधयत् । ततो नगरस्य जनमिकरो द्विधौबभूव । एके यिह्मदि- ४
नाम् अन्ये तु प्रेरितयोरनुषङ्गिणो बभूवुः । यदा तु नायकानां ५
साहाय्येन तयोर्नृक्षारं प्रस्तराघातञ्च कर्तुं परजातीयानां यिह्म-
दिनाञ्च चेष्टा समजायत, तदा तौ तद् बुद्ध्या पलाय्य लुकायनिंश्च ६

७ देशस्य लुत्वादस्मीनामकं नगरद्वयं तत्परिसरश्च जग्मतुः सुसंवादं
घोषयन्मैत्रेयं च तत्रावातिष्ठतां ।

८ लुत्वायाम् अवशचरण एको नर उपविश्यातिष्ठत् । स आमा-

९ द्वजठरात् खञ्जः, कदापि न व्रजितवान् । स पौलेन यदकथ्यते
तददृष्टोत् । पौलश्चानन्यदृष्ट्वा तं निरीक्ष्य चाणप्राप्तये तस्य

१० विश्वासोऽस्तीति विलोक्य च प्रोचैरुवाच, चरणाभ्यामुत्तिष्ठन् षष्ठ्यु

११ र्भवेति । तदा स उत्सृत्याव्रजत् । पौलेन यदकारि तद् दृष्ट्वा

जननिवहा लुकायनीयभाषया प्रोचैरुवदन्, देवा मनुष्यरूपिणो

१२ भूत्वास्मत्समीपमवतीर्णाः । ते च बाणबां द्युपितर इत्यभ्यदधुः,

१३ पौलश्च हर्मिरिति, यतः स एव सुख्यो वक्तामीत् । तेषां नगरस्य

समुखं स्थापितस्य द्युपितरविग्रहस्य याजकश्च वृषान् मालाश्च

१४ द्वारदेशमानीय जनैः सार्द्धं यष्टुमैच्छत् । तच्छ्रुत्वा तु प्रेरितौ

बाणबापौलौ स्ववामांसि विदार्यात्पुत्र्य जनानां मध्यं धावित्वा

१५ प्रोचैरुवदतां, भो नराः, किमेतत् कुरुय? आवामपि सुखदुःख-

भोगेन युष्मादृशौ मनुष्यौ, युष्मांश्चेमं सुसंवादं ज्ञापयामः, यदेतेभ्यो

ऽस्मीकेभ्यो वस्तुभ्यो जीवनमयमीश्वरं प्रति युष्माभिः प्रत्यावर्त्तयं ।

स एव स्वर्गं पृथिवीं समुद्रश्च तेषु यद्यद् विद्यते तत् सर्वं च

१६ रचितवान् । अतीतायां पुरुषपरम्परायां स सर्वासां परजातीनां

१७ स्नेहमार्गे गमनमसह्यत । तथापि स्वं साक्ष्यविहीनं नात्यजत् । स हि

मङ्गलकारी सन् युष्माभ्यं गगनात् वृष्टिं फलोत्पादकान् षट्सूच

१८ प्राददात् भक्ष्यैरामोदेन च युष्मद्वृद्ध्यन्यपूर्यश्च । एतानि कथयामा-

मानौ तौ कथङ्कथमपि जनान् स्वार्थं यजन्तान्निवागयामासतुः ।

१९ अनन्तरम् आनित्युखियात् इकनियाषोपागताः कियन्तो यिङ्ग-

रिणो जननिवहान् प्रषोद्य पौलं प्रस्तरैराजन्नु मृतं मन्यमाना

नगराद् वहिस्तृणेषु । शिथ्येषु तु तस्य परितः संस्थितेषु स १०
 उत्थाय नगरं प्रविशेत् । परदिने च स वार्षाबाधं दर्शितुं जग्मतुः ।
 तस्मिन् नगरे सुसंवादं ज्ञापयित्वा बहुजनान् शिथ्यान् कृत्वा च २१
 तौ लुप्तान् इकनियम् आन्तियखियाच्च प्रत्यावृत्त्य जग्मतुः । तत्र २२
 तौ शिथ्याणां मनांसि सुस्थिराण्यकुरुताम् विश्वासेऽवस्थानायाश्चा-
 स्यन्ताववदताञ्च यत् क्लेशबाहुल्यरूपेण दारेणेश्वरस्य राज्यमस्माभिः
 प्रवेष्टव्यमिति । तेषां निमित्तञ्च मण्डलीं प्रति प्राचीनवर्गं नियोज्य २३
 सोपवासं प्रार्थनां कृत्वा यस्मिन् प्रभौ ते विश्वसितवन्तस्तस्य हस्ते
 तान् समर्पयामासतुः । अनन्तरं पिषिदियाया मध्येन गत्वा तौ २४
 पाम्मुलियप्रदेशमुपगतव्यते पर्गायाम् ईश्वरस्य वाक्यं कथयित्वा च २५
 समुद्रतटस्थाम् अंतालियां जग्मतुः । ततश्च पोतेन ताम् आन्तिय- २६
 खियानगरीं प्रतस्थाते, यत्र तस्य स्वसम्पन्नकर्मणो' निमित्तं तौ
 प्रथममीश्वरस्यानुगृहे समर्पितौ जातौ । तत्रोपस्थाय तौ मण्डली- २७
 मेवाचीचक्रतः, ताभ्यां सार्द्धमीश्वरेण साधितानि सर्वकर्मणि
 परजातीयानां निमित्तञ्च यत् तेन विश्वासरूपं द्वारमुद्घाटितं
 तदपि निवेदयामासतुश्च । ततः परं तौ दीर्घं कालं शिथ्यैः २८
 सार्द्धमवातिष्ठेताम् ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ लक्ष्मणे विवादः १ तस्मिन् प्रेरितानां मन्त्रणाविचारः ११ लक्ष्मणदिलोकेषु
 याकोवस्य विचारः १२ बाणेषापोऽश्व्यां हंसैः पञ्चप्रेषणं १० आन्तियखियायां
 तयो निवसनं ११ विवादश्चेतोऽभयो विच्छेदश्च ।

तदानीं चिह्नं दद्यात् आगताः केचिन्नरा भ्रातृनिदमश्चिन्त्यन्, १
 युयं यदि मोक्षे विधितश्चिन्त्यन्तवो न भवथ तर्हि चाणं कृन्तुं
 न शक्नुथ । अत्र तान् प्रति पौलुवार्णवयोः प्रभृतद्वन्द्वविवादो २

जातयोः शिथैरिदं निरचायि, यत् तद्विनादनिष्पत्त्यर्थं पौलो
 बार्णवाः स्वेषामन्ये केचिन्नराश्च यिरूशालेमं प्रेरितानां प्राचीना-
 ३ नाञ्च समीपं यास्यन्ति । अतो मण्डल्या प्रस्थापितास्ते फौजीकी-
 शमरियादेशयो मध्येनागच्छन् परजातीयानां मनःप्रत्यावर्त्तनं निवे-
 ४ दयन्तः सर्वभ्रातृणां महानन्दमजनयंश्च । यिरूशालेम उपस्थि-
 ताश्च मण्डल्या प्रेरितैः प्राचीनैश्चानुजगृहिरे स्त्रैः सार्द्धमीश्वरेण
 ५ यत् साधितं तदुत्तान्तं कथयामासुश्च । फरीशिपवन्य तु केचिद्
 विश्वासिनो नरा अनूत्यायावादिषुः, तेषां त्वक्छेदः कर्त्तव्यः,
 मोशिदत्तव्यवस्थायाः पालनस्याज्ञा तेभ्यो दातया चेति ।

६ अनन्तरं तस्याः कथाया आलोचनार्थं प्रेरिताः प्राचीनाश्च
 ७ समाजसुः । तदा बह्वविवादे जाते पितृ उत्थाय तान् जगाद,
 भो भ्रातरः, यूयं जानीथ यत् प्राक्कालेऽस्माकं मध्ये ईश्वरः परजा-
 तीयानां मम सुखात् सुसंवादकथायाः श्रवणं विश्वमनश्च रोचित-
 ८ वान् । स चित्तज्ञ ईश्वरस्तेषु साक्ष्यमपि दत्तवान्, वस्तुतः सोऽस्म-
 ९ भ्यमिव तेभ्योऽपि पवित्रमात्मानं विततार तेषां हृदयानि च
 विश्वासेन शुचीकृत्यास्माकं तेषाञ्च मध्ये कमपि प्रभेदं न चकार ।

१० अतएवेदानीं किमर्थं यूयमीश्वरं परीक्षमाणस्तेषां शिष्याणां गीवास
 तं युगमर्पयितुं यतश्चे यस्य सहनं नास्मत्पूर्वंपुरुषैर्नास्माभिर्वा

११ शक्यमासीदिति बुद्ध्वा वयमपि ते मनुष्या इव प्रभो यीशिः स्त्रीष्ट-

१२ स्थानुगरेण परित्राणं प्राप्ता इति विश्वसामः ? अनन्तरं सभ्याः
 सर्वे तृष्णीमभूवुः, बार्णवापौलाभ्यामीश्वरः परजातीयेषु यान्यभि-
 ज्ञानार्थकस्याख्यतलक्षणानि च साधितवांस्तान् कथयामास तेषां

१३ वृत्तान्तमश्रौषुश्च । समाप्तः तयोः कथायां याकोब उत्तरं

१४ सुर्वधाह. भ्रातरः, मम वाक्यं श्रूयतां । ईश्वरः कथं प्रथमं

खलाको निमिचं परजातीनां मध्ये प्रजापञ्चं यहीयन् तत्त्वावधानं
कृतवान् तदुत्तान्तं शिमेनः कथयामास । अपि च भाववादिना- १५
मुक्तयस्तत्सम्पत्ताः, यतो लिखितमास्ते,

इतः पश्चाद्धि दायूदः कुटीरं पतितं भुवि । १६

अहमुत्पापयिष्यामि स्थानान्युत्पाटितानि च ।

विनिर्मास्ये पुनस्तस्य करिष्यामि च तद्गुः ॥

अत्रेदं मदभिप्रेतं सकलाः शेषमानवाः । १७

यासाञ्चोपरि मन्त्राम ख्यातं ताः परजातयः ।

सकला यत् करिष्यन्ति प्रभोरेव गवेषणं ।

इयं तस्य प्रभो वाणी यस्तत्सर्वस्य साधकः ॥

ईश्वरस्य सर्वार्थि कर्माण्यानादिकालात् तेनानुभूतानि । अतो १८
मम मतिरिचं, परजातीनां मध्ये ये मनुष्या ईश्वरमुद्दिश्य प्रत्या- १९
वर्तन्ते तेषामुपरि कोऽप्यन्यो भारो मैवार्थताम् आदेशोऽयन्तु
पञ्चिकया तेभ्यो दीयतां यद् देवमूर्तिभ्यो व्यभिचाराद् रुद्धश्चास- २०
जीविनां मांसात् शोणितभोगाच्चेतेभ्योऽशौचस्य कारणेभ्यस्तैः पृथक्
स्यातथं । मोशित्तव्यवस्थाया हि घोषका विद्यन्ते, यत आचिर- २१
कालात् सर्व्वनगरेषु प्रतिविश्रामवारं सा पथते ।

तदा प्रेरिताः प्राचीनाश्च कृत्स्नमण्डल्या सार्द्धमिदं निरर्चेषु र्यत् २२
ते स्वेषां मध्ये द्वौ नरौ वरयित्वा पौलवार्णवाभ्यां सार्द्धम् अन्तिय-
खियां प्रहेयन्ति । तौ वरितौ, नरौ वार्णवाभिधो यिह्मदाः
सीलाश्च, भ्रातृषु तावयगणौ । तयो र्हस्तैश्च ते पञ्चिकयेदं २३
निवेदयामासुः, अन्तियखियानगरस्य सुरियाकिलिकियादेशयोश्च
निवासिभ्यः परजातीश्चभ्रातृभ्यः प्रेरितानां प्राचीनानाश्च भ्रातृणाश्च
मङ्गलवादः । अतमस्माभि र्यदस्मत्तो निर्गताः कियन्तो नरा २४

अस्मत्त दादेशमप्राप्य युष्मन्मनांसि लोभयन्तो युष्माभिस्त्वकक्षेदः
स्वीकर्त्तव्यो व्यवस्था पालयितव्या चेति कथाभिर् युष्मान् व्याकुली-
२५ कृतवन्तः, अत एकचित्तेन समवेता वयमिदं निरचैम, यद् अस्माकं
२६ प्रियौ यौ वार्षबापौलावस्तप्रभो रीशोः स्त्रीष्टस्य नाम्नो निमित्तं
स्वीयप्राणान् पणवन्निचित्रवन्तौ ताभ्यां सार्द्धमस्मद्वरितान् कति-
२७ पयनरान् युष्मदन्तिकं प्रहेष्यामः । अतो यिह्मदां मीलाञ्च प्रहि-
२८ णुमः, तावपि वाचनिकसंवादेन युष्मांस्तदेव ज्ञापयिष्यतः । फलतः
पवित्रेणात्मनास्माभिश्चेदं निरचायि यद् युष्मास्वधिकं कमपि भार-
२९ मनर्पयित्वा केवलमावश्यकमिममादेशं दास्यामो यद् देवमूर्त्तये
दत्तेभ्य उपहारेभ्यः शोणिताद् रुद्धश्यामजीविनां मांसाद् व्यभि-
चाराच्च युष्माभिः पृथक् स्यातव्यं । एतेभ्य आत्मरक्षां कुर्वन्तः
चेममवाप्स्यथ । युष्माकं मङ्गलं भूयादिति ।

३० अनन्तरं ते विस्मृष्टा आन्तियखियां जग्मुः, तत्र शिष्यनिवह-
३१ मेकत्रीकृत्य पत्रिकां समर्पयामासुश्च । तां पठित्वा सर्वे आश्चर्या-
३२ दाननन्दुः । यिह्मदाः मीलाञ्चापि भाववादिनवास्ताम् अत एव
३३ तावपि प्रचुरवाक्यैस्तान् आश्वासयतां स्थिरानकुरुताञ्च । इत्थं
दीर्घकालं यापयित्वा तौ स्वप्रेरयितृणां समीपं गमनार्थं सकल्याणं
३४ भ्रातृभिर्यस्यजते । मीलास्तु तत्रावस्थातुं रोचयामास । अपि
३५ च पौलो वार्षबाश्चान्तियखियायां निवसन्तावन्यैरनेकैः सार्द्धं प्रभौ
वाक्यमशिक्षयन् तत्सुसंवादमज्ञापयन् ।

३६ अतीति तु कस्मिंश्चित् काले पौलो वार्षबामवादीत्, येषु
नगरेषु प्रभो वाक्यं प्रागावाभ्यां विज्ञापितं तच्च पुनर्गत्वा
३७ प्रतिनगरमस्मद्भाट्वाणं तत्त्वानुगन्धानं क्रियतां । तदा वार्षबा मार्का-
३८ भिधं योद्धनं सङ्गिनं कर्तुमैच्छत्, पौलस्वमन्यत यत् पाप्मूलिसा-

याम् असमोऽपक्रान्त्य य आवाभ्यां साङ्गं कर्म कर्तुं न गतवान्
 न युक्तमावाभ्यां तं सज्जिनं कर्तुं । अत्र चण्डले सञ्जाते, तौ पृथग् ३६
 बभूवतुः । बार्णवाश्च मार्कं सज्जिनं कृत्वा पोतेन कुप्रं प्रतस्थे ।
 पौलस्तु सीलां वरयित्वादाय भ्रातृभिराश्वरस्थानुयुष्टे समर्पितः सन् ४०
 प्रतस्थे मण्डलीः स्थिरीकुर्वीश्च सुरियां किलिकियाञ्च पर्याटत् । ४१

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ तीमथियस्य त्वक्केदः ६ फिस्तिपीनगरं प्रति पौलस्य गमनं १२ लुदियानां क्रियाः
 स्त्रियाः सनः परिवर्तनं १६ पौलेन गणकभूतपक्षकन्यायाः स्त्रियता तत्कारणात्
 तदधिपतीनां क्रोधः २५ तस्मात् पौलसीकयोः कारावन्धनं कारारक्षकस्य
 सनः परिवर्तनं मञ्जदश्च २५ पौलसीकयोः कारातो मोचनश्च ।

ततः परं स दर्यां लुत्वायाश्चोपतस्थे । प्रश्नश्च तत्र तीम- १
 थियनामा शिष्य एकोऽविद्यत, स विश्वासिन्या यिहूदिन्या घोषितः
 पुत्रस्तस्य पिता तु धूमानीय आसीत् । लुत्वायाम् इकनिये च २
 स्थिता भ्रातरस्तस्य पत्ने साक्ष्यमददुः । अतः पौलः स्वेन साङ्गं ३
 तस्मैव गमनं रोचयामास, तेषु स्थानेषु विद्यमानानां यिहूदिनां
 हेतोस्तमादाय तस्य त्वक्केदं चकार च, यतस्तस्य पिता यद्
 धूमानीयस्तत् ते सर्वेऽजानन् ।

नगराणि पर्यटन्तस्ते प्रेरितै र्यिहूशालेमलैः प्राचीनैश्चाभि- ४
 तानि विधानानि पालनार्थं शिष्येषु समर्पयन् । मण्डलस्थानुदिनं ५
 विश्वासे वृद्धा अभवन् सञ्ज्ञायामवर्द्धन्त च ।

फरसीयगालातीयदेशस्य मध्येन गत्वा त आशियायामीश्वरी- ६
 यवाक्षकयनात् पवित्रेणात्मना निर्वाहिताः सन्तो मुशियायाः ७
 सन्निधावुपस्थाप्य विद्युनिर्था प्रवेष्टुमुदसहजं, योशोरात्मा तु तान्

- ८ नानुजग्मे । अनन्तरं ते मुशियामतीत्य समुद्रतटस्थौ पौलो जग्मुः ।
 ९ तत्र राघौ पौलो दर्शनं लेभे । एको माकिदनीयो नरस्तिष्ठन् तं
 प्रसादयन्नवदत्, समुद्रं तरित्वा माकिदनियामागत्यास्मानुपकुह ।
 १० तेन तस्मिन् दर्शने लब्धे वयं तद्दृशीयान् सुसंवादं ज्ञापयितुं
 प्रभुनाकृता इति निश्चित्य सत्वरं माकिदनियां प्रस्थातुमयतिष्ठहि ।
 ११ अतस्त्वोयातः समुद्रयाचामारभ्य वयमृजुगत्या सामग्राकीदीपं
 १२ परदिने च नियापलीं प्राप्य ततः फिलिपीं जगाम । सा माकि-
 दनियाविभागस्य प्रथमनगरी रोमीयाणामुपनिवेशश्च । तस्मिन्
 १३ नगरे वयं कियन्ति दिनान्ययापयाम । सप्ताहस्य प्रथमे दिने च
 वयं नगरस्य वह्नि र्यत्र नदीतीरे प्रार्थनास्थानमस्तीत्यन्वगम्यामहि
 तत् स्थानं गत्वोपविश्य समवेताभ्यो नाराभ्यः कथामकथयाम ।
 १४ तदेश्वरभजनकारिणी लुदियानाम्येका योषिदग्रणोत्, सा शुया-
 तीरानगरीया धूम्रवस्त्रविक्रेत्री । सा यथा पौलेन कथ्यमानेषु
 वाक्येषु मनो निदधीत तथा प्रभुस्तस्या हृदयमुद्घाटयामास ।
 १५ अनन्तरं तथा तस्याः कृत्स्नगृहेण चावगाहने स्वीकृते सा सवि-
 नयमस्मानवादीत्, भवन्तो यदि मां, प्रभौ विश्वासिनीं ज्ञातवन्त-
 स्सार्धं मद्गृहमागत्य तत्रावतिष्ठध्वमिति । सायद्देणास्मान् प्रवर्त्त-
 यामास च ।
 १६ एकदास्मासु तत् प्रार्थनास्थानं गच्छत्सु देवज्ञात्माविष्टैका दास्य-
 स्मात्समुधमागमत् सा भाविशदिवत्तेन स्वस्वामिनां प्रचुरमायम-
 १७ जनयत् । सा पौलमस्मांश्चानुव्रजन्ती प्रोक्षैरवदत्, नरा, इमे परा-
 त्परस्त्वेश्वरस्य दासाः, इमेऽस्मान् परिचाणस्य पन्थानं ज्ञापयन्तीति ।
 १८ वज्रदिगानि तथेतदक्रियत । श्रेष्ठे पौलो व्यथितः सन् परावृत्त्य
 वर्मास्त्रमवादीत्, धीमोः स्त्रीष्टस्य नास्माहं त्वामादिशामि, अस्या

निःसरेति । तस्मिन्नेव दण्डे स निःससार, तदासदायस्याशा १९
 निःसरेति दृष्ट्वा तस्याः स्वामिनः पौलं सीलाञ्च सङ्गृह्य कर्षन्तो
 विपणिं शास्त्राणां सम्मुखं निन्युः सेनापत्योः समीपं तावुपस्था य च २०
 जगदुः, नराविमावस्त्रगरमतीव व्याकुलीकुरुतः, इमौ यिद्धदिनौ
 वयं रोमीयाः, या रीती ग्रहीतुमनुष्ठालुं वा न विधेयमस्माभिस्ता- २१
 दृष्ट्वा रीतीरिमौ विज्ञापयत इति । अननिवहोऽपि तयोर्विरुद्ध- २२
 मुत्तस्थौ । तदा सेनापती तयोर्वासांसि विदार्थ्य तयोर्वेद्याघात-
 माज्ञापयामासतुः । ब्रह्माघातैस्तौ प्रहार्यं च कारारचकं तयोः २३
 सयत्रं रक्षणमादिश्य तौ कारागारे स्थापयामासतुः । स च तादृश- २४
 मादेशं प्राप्य तावन्तरस्यकारायां निधाय काष्ठयन्त्रेण तयोश्च-
 रणान् बबन्ध ।

अर्द्धरात्रे पौलः सीलाञ्च प्रार्थयमानावीश्वरस्य श्रवणमागतं, २५
 काराबद्धा जनाश्च तयोर्गानमाकर्णयन् । सहसा तु महान् भूकम्पः २६
 सम्भूतैव तेन कारागृहस्य भित्तिमूलानि विचालितानि सर्वेद्वाराणि
 युगपदुद्घाटितानि सर्वेषां बन्धनानि च मुक्तानि । तदा कारा- २७
 रचकः भग्ननिद्रः सन् कारायाः द्वाराणि मुक्तानि दृष्ट्वा कोषादग्निं
 निष्कृत्वात्मघातं कर्तुं प्रावर्तत, यतो वन्दिजना वहिः पलायिता
 इति तेनाश्वमीयत । पौलस्त्वत्युचस्वरेण तमाह, मैवात्महंसं २८
 कुरुष्व यतो वयं सर्वेऽत्र विद्यामहे इति । तदा स दीपिका २९
 याचित्वा सर्वमानः प्रविवेश. सकम्पीभृद्यः पौलसीलयोश्चरणेषु
 प्रणिपपत च । तौ वह्निर्नीत्वा बभाषे च, प्रभू, परित्राणत्तामार्थं ३०
 मया किं कर्तव्यं ? तावदतां, प्रभौ चीशौ खीष्टे विश्वस्थतां ३१
 तथा ह्यते परित्राणं लप्स्यते त्वया तत् गृहेण च । अनन्तरं तौ ३२
 तस्मै तस्य गृहे विद्यमानेभ्यः सर्वेभ्यश्च प्रभो वाक्यं कथयःमासतुः ।

- १३ स च निशायास्तस्मिन् दण्डे तावादाय तयोः, तानि प्रचालया-
 १४ मास, स च सर्व्वे तदीयजनाश्च युगपदवगाहयाञ्चक्रिरे । स च
 तान् ऊर्द्धं स्त्रीयवेग्न नीत्वा भक्ष्याणि परिवेषयामास सपरि-
 वारमीश्वरे विश्वासी भूत्वा जहर्ष च ।
 १५ प्रभाते जाते सेनापती वेचधरान् प्रहित्य तमूचतुः, तौ नरौ
 १६ विसृजेति । अतः कारारजकक्षां कथां ज्ञापयन् पौलमवादीत्,
 सेनापती युष्मद्विसर्जनस्याज्ञां प्रहितवन्तौ, अत इदानीं युवां निर्गत्य
 १७ सकल्याणं प्रस्थातुमर्हयः । पौलस्तु तानुवाच, रोमीयौ नरावावां
 विचारं विना सर्व्वजनस्य समलं ताभ्यां प्रहार्य्य कारायां स्थापितौ,
 इदानीं पुन गुप्तं ताभ्यां वहिष्क्रियावहे ? तन्नैव भूयात् । तावे-
 १८ वागत्य नौ वह्निर्नयतामिति । अनन्तरं ताः कथा वेचधरैः सेना-
 पतिभ्यां निवेदिताः । तदा तौ रोमीयविति श्रुत्वा सेनापती
 १९ विभ्यतुरागत्य च तौ प्रासादयतां वह्निर्नीत्वा च नगरात् तयोः
 २० प्रस्थानं प्रार्थयाञ्चक्राते । अनन्तरं तौ कारातो निर्गत्य लुदियाया
 गृहं प्रविशितुः, तत्र च भ्रातृन् दृष्ट्वा समाश्रास्य च प्रतस्थाते ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

१ यिषलनीकीनगरे पौलेन ज्यौष्टस्य कथाप्रचारः कतिपयलोकानां विश्वासकृद-
 न्येषां विरोधः १० पौलमीलियो विरयानगरगमनं ज्यौष्टस्य कथाप्रचारणात्
 साक्षितत्वं ११ आथीनीनगराय पौलस्य गमनं लोकैः सच विचारः १२ आरेषपागे
 ज्यौष्टस्य कथाप्रचारणं कियतां लोकानामुपद्रासः कियतां विज्ञमनश्च ।

- १ अनन्तरं तावाप्सिपल्यापक्षोनिधया च गत्वा यिषलनीक्या-
 २ सुपतस्थाते । तत्र चिह्नदिनां सभाजगृहमासीत् । पौलश्च स्त्रीया-
 भ्यासात् तेषां सभाजं प्रविशेत् । त्रिषु विश्रामवारेषु च तैः सभा-
 ३ समग्राः शस्त्रप्रयोगेनेदमवर्णयत् प्रत्यपादयच्च यत् क्लेशभागिलं

मृतानां मेधात् पुनस्त्यानञ्च खीष्टस्योचितमासीत् मया च यस्य
 संवादो युष्मभ्यं कथ्यते स यीशुरैव खीष्ट इति । तदा तेषां १
 केचिन्नरा भजनशीलानां यूनानीयानां महती सङ्ख्या बह्व्यः प्रमुख-
 महिलाश्च वाक्यं गृहीत्वा पौलसीलयोः स्वपक्षा बभूवुः । अविश्वासिनो ५
 यिहूदिनस्वीर्यामाख्याय हट्टसेविनां कांश्चिद् दुर्जनान् गृहीत्वा
 जनसंहतिं दृत्वा च नगरं व्याकुलीकृतुः, यामनस्य गृहमुपस्थाप्य च
 तौ पौरसमाजं नेतुमयतन्त । तावप्राप्य तु यामनं कांश्चिदन्यान् ६
 भ्रातृन् कर्षन्तः पौरनायकानां समीपं नीत्वा प्रोचैरवदन्, दे
 भूमण्डलं विवोभितवन्तस्तेऽत्राप्युपस्थिताः, यामनश्च तेषामतिथ्यं ७
 कृतवान् । ते सर्वे च कैसरस्य विधीनां प्रतिकूलाचारं कुर्वन्तो
 वदन्ति, यीशुनाम तदन्यो राजास्तीति । कथामिमां श्रावयन्तस्ते ८
 जननिवहं पौरनायकांश्च व्याकुलीकृतुः, ततस्ते यामनाद् अन्येभ्यश्च ९
 प्रातिभाव्यमादाय तान् विसृजुः ।

अनन्तरं भ्रातरः शीघ्रं निशायासेव पौलं सीलाञ्च विरयां १०
 प्रस्थापयामासुः । तत्रोपस्थाप्य तौ यिहूदिनां समाजगृहं जग्मतुः ।
 यिषलनीकीनिवासिभ्य इमे सुशीला आसन्, तस्मात् समूहेनोत्सुकत्वे- ११
 नैश्वरवाक्यमग्रहिषुः, प्रतिदिनञ्च शास्त्राणालोचयन्तस्ताः कथा यथार्था
 न वेत्तु ज्ञातुमयतन्त । ततस्तेषामनेके यूनानीयानां भद्रयोषितां १२
 पुरुषाणाञ्चानन्याश्च व्यश्रमिषुः । यिषलनीकीया यिहूदिनस्तु विरया- १३
 यामपि पौलेनैश्वरवाक्यस्य घोषणमवगृह्यैव तत्राप्युपस्थाप्य जननिवहं
 व्यचालयन् व्याकुलमकुर्वन् । तदा भ्रातरस्तत्क्षणं पौलं समुद्रेण १४
 जिगमिषुमिव प्रस्थापयामासुः, सीलास्तु तीमथियश्च तत्रावातिष्ठेतां ।
 पौलस्य पथदर्शकास्तु तम् आयीनीं आवन्निन्युः, सीलास्तीमथियश्च १५
 यथाशीघ्रं मदन्तिकमागच्छतामित्याज्ञां प्राप्य प्रतस्थिरे च ।

- १६ आशीन्यां तौ प्रतीक्षमाणः पौलो यदा तन्नपरं देवप्रतिमामय-
 १७ मपश्यत् तदा तस्यान्तरात्मोदतेजयत । ततः स समाजगृहे चिह्न-
 दिभिः, भजनशीलजनैश्च, विपण्णाञ्च प्रत्यहं तत्र विद्यमानैर्मेनुयैः
 १८ सप्रभाषत । इपिकूरीयमतस्य स्तोत्रिकीयमतस्य च कियन्तो दर्शन-
 शास्त्रवेत्तारोऽपि तेन साङ्गे व्यवदन्त । एके चावदन्, वाक्कणाद्या-
 'रोऽसौ किं विवर्तुगिति ? अन्येऽवदन्, मन्ये स विदेशिदेवानां ज्ञापक
 १९ इति, यतः स तान् यीशोः पुनरुत्थितेश्च सुसंवादमकथयत् । शेषे
 ते तं गृहीत्वा रेयपागाभिधं सभास्थानं नीत्वावादिषुः, भाता
 कथमानेयं नवशिक्षा कीदृशी, तत् किमस्माभिरवगम्यं न वेति ?
 २० भवान् असम्भवकथा अस्मत्कर्णगोचरमानयति, अतस्तामां किं
 २१ तात्पर्यं तद् वयं ज्ञातुमिच्छाम इति । आशीनीयाः सर्वे तत्र
 प्रवामिविदेशिनश्च नान्यत् किमपि कर्तुं पर्यवाख्यन्, केवलं सर्वतो
 नूतनतरं किञ्चित् कथयितुं श्रोतुं वा ।
 २२ तदा पौल आरेयपागस्य मध्य उत्थाय जगाद, भो आशी-
 २३ नीयनराः, युष्मानहं सर्वविषयेऽतीव देवभक्तान् लक्षयामि । यतः
 पर्थटनकाले युष्माकं पूज्यवस्तूनि समालोचयता मया यज्ञवेदिरे-
 कादर्शि, तस्यां लिखितमामोत्, 'अविदिताय देवायेति । अतो
 यूयमजानन्तो यस्य भजनं कुरुथ तस्य कथामहं युष्मान् ज्ञाप-
 २४ यामि । विश्वस्य तत्र विद्यमानानां सर्वेषाञ्च निर्माता य ईश्वरः स
 एव सर्वप्रयथोः प्रभुः सन् नैव हस्तनिर्मितेषु मन्दिरेषु निव-
 २५ सति न वा कस्यापि द्रव्यस्याप्राप्तितो मानवहस्तैः सेव्यते, स एव
 २६ हि सर्वेभ्यो जीवनस्य श्वासस्य सर्वस्य च दाता । स चैकस्मा-
 च्छोणितान्मनुष्याणां याक्तीयजातिसुत्पाद्य कृत्स्ने भूमण्डले वास-
 यावा च तेषां निवासस्य प्राङ्निरूपितान् कालान् सीमाश्च निर्णी-

तवान्। किमर्थं? ते कथञ्चित् तं स्पृक्ष्यन्त्यवाप्यन्ति वेत्याशया यन् २७
तमन्विष्युरित्यर्थः। स त्वस्मार्कं कस्माच्चिद् दूरे न वर्त्तते, यत- २८
स्तस्मिन्नेव वयं जीवामश्चरामः स्मश्च। तथा हि युष्माकं कैश्चित्
कविभिरपि कथितं तस्य वयं सजातीया इति। यदि च वयं तस्य २९
सजातीयास्तर्हि नानुमेयमस्माभि र्यद् ऐश्वर्यप्रकृति र्मनुष्याणां
शित्याच्चिन्तातश्च सुतन्त्रितेन स्वर्णेन रजतेन प्रस्तरेण वा सदृशी।
अतएवेश्वरोऽज्ञानत्वस्य कालान् उपेत्य साम्प्रतं सर्वत्र सर्वमनु- ३०
य्यान् मनःप्रत्यावर्त्तनमादिशति। यतः स दिनमेकं निरूपितवान्, ३१
यस्मिन् स स्वनिर्णीतेन नरेण धर्मतो भ्रमण्डलस्य विचारं करिष्यति,
मृतानां मध्यात् तस्योत्थापनेन च तमधि सर्वेभ्यो विश्वासयोग्यं
प्रमाणं दत्तवानिति ।

तदा मृतानां पुनस्त्यानस्य कथां श्रुत्वा केचिदुपजहसुः केचि- ३२
च्चावादिषुः, अन्यस्मिन् काले वयं तत्र सुखादेतस्य कथां श्रोय्याम
इति। इत्थं पौलस्त्येन मथ्यान्निर्जगाम। केचिन्नरास्तु तस्यानुषङ्गिणो ३३
भूत्वा व्यशंसिषुः, आरेयपागीयो दियनुषियोऽपि तेषां मध्य ३४
आसीत् तथा दामारीनान्नेयका महिला, अन्ये कियन्तश्च ताभ्यां
सार्द्धमासन् ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ पौलस्त्येन करिन्त्यनगरगमनम् ईश्वरकथाप्रचारणं १९ गात्रियमः समीपेऽपवादि-
नस्यापि तस्य मुक्तिः १८ नानानगराणि गत्वा शिष्याणां स्वीकृत्यकरणं १४
आपन्नोः कथा च ।

ततः परं पौल आशीनीतः प्रस्थाय करिन्त्य उपतस्थे। तत्र स १
पुनश्च देशजातम् आक्षिपानामानमेकं विहङ्गदिमं तत्पत्नीं प्रिच्छिक्त्वाञ्चा- २
सादयामास, स आक्षिपला किञ्चित् पूर्वम् इतालियात आगतवान्,

- यतः क्लौडियो रोमानः सर्वथिहूदिनां प्रस्थानभाङ्गापितवान् ।
 २ पौलस्त(वभ्यगमत् एकव्यवसायिवाच ताभ्यां सार्द्धं वसन् कर्मा-
 ३ करोत्, यतस्तौ दूयनिर्माणव्यवसायितातां ।' प्रतिविश्रामवारन्तु
 स समाजगृहे कथाप्रसङ्गं कुर्वन् थिहूदिनो यूनानीयांश्च विश्रामिनः
 कर्तुमयतत ।
 ५ ' माकिदनियातस्तु सीलातीमथिययोगगतयोः पौल ऐश्वर-
 वाक्ये निविष्टमनाः सन् यीशुरेव खीष्ट एतय दृढं प्रमाणं थिहू-
 ६ दिभ्योऽददत् । तेषु तु प्रतिरोधं धर्मान्दिन्दाच्च कुर्वन्तु स स्ववस्त्राणि
 परिधूय तानवादीन्, युष्मच्छोणितं युष्माकं शिरःसु वर्त्ततां,
 ७ शुचिरहमद्यारभ्य परजातीयानां समीपं यास्यामि । अन्तरं स
 समाजगृहं त्यक्त्वा युष्टनामकस्य कस्यचिद् ऐश्वरभजनशीलस्य नरस्य
 ८ गृहं प्रविवेश, तस्य गृहं समाजगृहस्य पार्श्वे स्थितं । समाज्राध्यवः
 क्रीप्यस्य कृत्स्नेन स्वगृहेण सार्द्धं प्रभौ व्ययमीत्, करिन्थीयानाञ्च
 ९ बहवः श्रुत्वा व्ययसिषुवगाहयाञ्चक्रिरे च । प्रभुश्च नैगदर्शनेन
 १० पौलमब्रवीत्, मा भैषीरपि तु भाषस्व, मौती-मा भवेः, यतो-
 ऽहं त्वया सार्द्धं वर्त्ते, त्वां हिंसितुं कोऽपि त्वां नाकमिष्यति, यतो
 ११ नगरेऽस्मिन् मम बह्वी प्रजा विद्यते । स च वत्सरमेकं षड्मासांश्चा-
 वस्थाय तत्रयानां मध्य ईश्वरस्य वाक्यमश्रितयत् ।
 १२ गाक्लियनि त्वाखभ्याग्देशस्थाधिपत्ये नियुक्ते मति थिहूदिन
 एकचित्तेन पौलस्य विरुद्धमुत्थाय विचारासनस्य समुखं नीत्वा-
 १३ वदन्, असावीश्वरस्य व्यवस्थारिद्धभजनाय मनुष्यान् प्रचोदयति ।
 १४ तदा पौले मुखमुद्घाटयितुमुद्यते सति गाक्लिया थिहूदिनोऽब्रवीत्,
 भो थिहूदिनः, यद्यपराधोऽयवा दुष्टच्छलः समभवित्यन् तर्हि
 १५ यथार्थकं युष्मान् असहिष्ये । यदि तु केवलं कथां नामानि युष्म-

दीयव्यवस्थामधि वा विवादः स्यात् तर्हि यूयमेव तदालोचनां
कुरुथ, यतस्तादृशानां विचारयिता भवितुमहं न रोचये । इत्य- १६
मुक्त्वा स तान् विचारामनसमीपात् निरासत्, तदा यूनानीयः १७
सर्व्वजनः समाजाध्यक्षं सोस्थिनिं सङ्गृह्य विचारामनस्य समुखं ताड-
यामासुः । गात्रिया च तत्र किञ्चिदपि न व्यचिन्तयत् ।

ततः परमपि पौलो बह्मदिनान्यवस्थाय शेषे भ्रातृन् आमन्त्र्य १८
सुरियादेशगमनार्थं प्रिक्खिक्काक्किलाभ्यां सहितः पोतमारुरोह ।
किञ्चिद् व्रतमाप्ताय स किञ्चिद्यायां शिरो मण्डितवान् । अनन्तरम् १९
इफिष उपस्थाय स तौ तत्र तत्याज, स्वयञ्च समाजगृहं प्रविश्य
यिह्मदिभिः सार्द्धं कथाप्रसङ्गमकार्षीत् । तेषु तु स्वमन्त्रिणौ तस्य २०
दीर्घतरमवस्थानं प्रार्थयमानेषु स तन्नाङ्गीचकार, अपि तु ताना- २१
मन्व्यावादीत्, यिरुशलेम आगामिपर्व्वणः पालनं सर्व्वथा मया
कर्त्तव्यं । यदि लीथराय रोचते, तर्हि पश्चाद् युध्मदन्तिकं प्रत्या-
गमिष्यामि । अनन्तरं स पोतेनेफिषात् प्रतस्थे कैसरियायामुपस्थाय २२
स म्यलेन यिरुशलेमं गत्वा मण्डलीमभिवन्द्यान्तियखियां जगाम ।

तत्र कियत्कालं यापयित्वा स प्रस्थाप्य क्रमशो गालातियादेशं २३
फरुगियाञ्च पर्य्यटन् सर्व्वान् शिष्यान् स्थिरीकर्त्तुं प्रावर्त्तत ।

अथ मिकन्दरियानगरे जात आपक्कुनामैको यिह्मदीफिष २४
उपतस्थे, स सुवक्ता शास्त्रे शक्तश्चासीत् । स प्रभो मार्गं शिञ्चित २५
आत्मन्युत्तमं सन् प्रभुमधि सृङ्गमुपदेशमददात् अपि तु केवलं
योहनस्यावगाहनमजानात् । स नरः समाजगृहे निर्भयेन भाषितु- २६
मारेभे । तस्योपदेशं श्रुत्वाक्किलाः प्रिक्खिक्का च तं स्वान्तिकमानीय
सूक्ष्मतररूपेणेश्वरस्य पन्थानमबोधयतां । ततः परं तस्मिन् सानु- २७
द्रमार्गेणाखायां जिगमिषति भ्रातर आयास्य शिष्यैः यद्नगरेत

तदर्थं तेषां समीपं पत्रिकां लिलिखुः । तत्रोपस्थाय च सोऽनु-
२८ ग्रहेण प्राप्तविश्रामानाम् अतीवोपकारी बभूव, यतो यीशुरेव
खीष्ट एतत् शास्त्रीयोक्तिभिः सप्रमाणीकुर्वन् स, उत्साहपूर्वकं जन-
समक्षं यिरुदिभिः सार्द्धं विवदमानस्तान् अजयत् ।

१६ जनविंशोऽध्यायः ।'

१ पौलद्वारा द्वादशजनेभ्यः पवित्राद्यदानं ८ चनेकलाकानां विश्रमं पौलेन
निवेदनं बहुलाकानां स्थाय्यं १३ अपवित्रभतेन स्विवापचाणां कृतकतत्वं
मायाविद्यायाः पुस्तकानां दग्धत्वं ११ पौलस्ये विशदं दामोदियस्वर्णकारस्य
कलुहे नगराधिपतिभिस्य निवारणञ्च ।

१ करिष्य आपन्नोरवस्थितिकाले पौलः समुद्राद् दूरतराणां
प्रदेशानां पर्थटनं समाप्तेफिष उपतस्ये । नत्र कतिपयान् शिष्यान्
२ आमाद्य पप्रच्छ, यूयं विश्रामिनो भूत्वा किं पवित्रमात्मानं लब्ध-
वन्तः ? ते तमूचुः, पवित्र आत्मा यदस्तीदमपि न श्रुतमस्माभिः ।
३ स तान् पुनरवादीत्, तर्हि किमुद्दिश्यावगाहिता अभवत् ? त
४ ऊचुः, योहनस्यावगाहनेमुद्दिश्य । पौलस्त्वाह, योहनो मनःप्रत्या-
वर्त्तनसूचकेनावगाहनेनावगाहयत्, अपि तु जनेभ्यो कथयत् मत-
पश्चाद् य आगमिष्यति तस्मिन्नर्थतः खीष्टे यीशौ युष्माभिर्विश्रामि-
५ तव्यमिति । तच्छ्रुत्वा ते प्रभो र्यीशोर्नाम्नावगाहिता बभूवुः । पौलेन
६ तेषु हस्तार्पणं कृते च पवित्र आत्मा तेष्ववतत, ते चान्यभाषा-
७ भिरभाषन्त भावोक्तीर्याहरञ्च । ते साकल्येन प्रायेण द्वादशनरा
आसन् ।

८ ततः परं स समाजगृहं प्रविश्य त्रीन् मामान् यावत् निर्भय-
त्वमास्यायेश्वरस्य राज्यमधि प्रसङ्गमकरोत् विश्रामाय च ओहना-
९ श्वासयत् । केचित्तु कठीरा अनाज्ञातहास्य भवन्ति जनसमक्षं धर्म-

जननिवहाद् यिह्मदिभिर्निर्दिष्टः सिकन्दरः कैश्चिद् वहिरानिन्ये,
 स च सिकन्दरो हस्तं चालयित्वा दोषप्रक्षालनार्थं पौरममाज-
 मालपितुमुद्यतोऽभूत् । स तु यिह्मदीति विदिते सति, प्रायेण ३४
 पञ्च दण्डान् यावत् क्रोशतां सर्वेषां मुखादियमेका वाणी निर-
 सरत्, इफिषीयाणाम् आर्त्तिमी महतीति । शेषे नगरस्य कार्य- ३५
 सम्पादको जननिवहं शमयित्वावादीत्, भो इफिषीयनराः, को नु
 मनुष्यो नेदं जानाति यदिफिषीयाणां नगरी महादेव्या आर्त्तिम्या
 द्युपितरात् पतिताया मूर्त्याश्च मन्दिरमार्जिका ? कथेयं प्रति- ३६
 वादातीतेति बुद्ध्या युष्माभिः शान्तभावमवलम्ब्य स्थातव्यम् अवि-
 मृश्य किमपि न कर्त्तव्यं । नराविमौ युष्माभिरानीतौ, तौ तु न ३७
 पूतवस्त्वपहारकौ न वा युष्मद्देव्या निन्दकौ । केनचित् सार्द्धं ३८
 यदि दीमीत्रियस्य तत्सङ्गिनां शिल्पिनाञ्च विवादो भवेत्, तर्हि
 व्यवहारार्थं निरूपितानि दिनानि सन्ति राजप्रतिनिधयश्च विद्यन्ते,
 तैर्भिद्यो वादप्रतिवादौ क्रियेतां, अन्यत् किमपि तु यदि युष्माभि ३९
 र्याच्यते, तर्हि व्यवस्थानुमतायां पौरमण्डल्यां तन्निर्णयिष्यते ।
 वास्तवम् अद्यवृत्तस्य कारणाद् उपपन्नदोषग्रस्तानामिवास्माक- ४०
 मभियोगो शङ्कनीयः, यत एतस्य बहुजनसमागमस्य व्याख्यां
 कर्त्तुं येन शक्यताम् तादृशी हेतुवादः कोऽपि न विद्यते । इदं ४१
 कथयित्वा स पौरमण्डलीं विसर्ज्य ।

२० विंशोऽध्यायः ।

१ पौलस्य माकिदिगिदादेशं गमनं ७ कथाप्रचारसमय उपरिख्यवातायनात् पति-
 तस्थीतुल्यस्य स्वारथ्यं ११ मिलीतनगरे पौलस्योपस्थितिः १७ इफिष्यप्रार्थना-
 जानामुपदेशः स्रग्भिन्तेषु च भविष्यद्वाक्यप्रचारणं २१ तस्याद् विद्वद्वत्त्वम् ।

तस्य कलहस्य निवृत्तेः परं पौलः शिष्यान् स्वसमीक्षमाह्वय १

२ मङ्गलं वदित्वा च माकिदनियां गन्तुकामः प्रतस्थे । तत्र ह्यस्यानानि
 ३ पर्य्यथ बद्धवाक्यैर्जनानायास्य च स यूनानीयदेश उपतस्थे । तत्र
 मासत्रयं यापयित्वा यदा स सामुद्रमार्गेण सुरियां गन्तुमुद्यत
 प्रासीत्, तदा यिहृदिभिस्तस्य विरुद्धायां कुमन्तणायां कृतार्या
 ४ स माकिदनियया प्रत्यावर्त्तितुं निरचैषीत् ।, आशियां यावच्च
 तेन सार्द्धमिमेऽगच्छन्, विरयीयः सोपाचः, थिषलनीकीया-
 वारिष्टार्खसिकुन्दौ दर्वीयो गायस्तीमथियस्य, आशियादेशीयौ
 ५ तुखिकचफिमौ च । इमेऽस्माकं पूर्व्वं गत्वा चोयायाम् अस्मान्
 ६ प्रतैचन्त । वयन्तु किण्वशून्यपूपानां पर्व्वकालात् परं पोतेन
 फिलिपीतः प्रस्थाप्य पञ्चभिर्दिनैस्त्वोयां तेषां समीपमागमाम तत्र
 सप्तदिनान्यथापयाम च ।

७ अनन्तरं सप्ताहस्य प्रथमे दिने भ्रातृषु पूषभञ्जनार्थं मिलि-
 तेषु पौलः परप्रातःकाले प्रस्थातुं निश्चित्य तैः सह कथाप्रसङ्गं
 ८ कुर्व्वन्धर्धरात्रं यावत् कथयित्वा तिष्ठत् । यत्र गृहेऽपरिस्थे प्रोक्ते
 ९ वयं मिलिता आस्म तत्र बह्वो दीपिका आसन् । तदा वातायन
 उपविष्ट ऊतुखनामैको युवा प्रबलनिद्रयात्राम्यत । पौले दीर्घकालं
 भाषमाणे स निद्रयाकृष्टस्तृतीयायाः श्रेण्याः प्रकोष्ठाद् भूमौ
 १० निपपात मृतोऽपनिन्ये च । पौलस्त्ववरुह्य तस्योपरि पतित्वा तं
 समाश्लिष्य चावादीत्, मम क्षुब्धं यतोऽस्य देहं प्राणाः स्थिताः ।
 ११ अनन्तरं पुनरुपरिस्थं प्रकोष्ठं गत्वा पूषं भङ्गाहारं कृत्वा प्रभातं
 १२ यावत् प्रचुरं सन्भाष्य च तथाविधो निर्जगाम । जनास्तु तं बालं
 जीवन्तमानीयासामान्यमाश्रयं लब्धवन्तः ।
 १३ प्रथमं हि वयं पोतमावृद्धास्मं जिगमिषवस्तत्रैव पौलं गृही-
 व्यन्तः प्रतस्थिमहे, यतः स एव स्थलेन गन्तुकामस्तदाज्ञापितवान् ।

आस्तेऽस्माभिः सार्द्धं मिलितं तं गृहीत्वा वयं मितुलीनां जग्मिम, १४
ततश्च प्रमथाय परदिने खीयस्य सम्मुखमुपतस्थिमहे ।' अपरेद्युः १५
सामं धावत् समुद्रं तेरिम ; त्रोगुक्त्रिये रात्रिं यापयित्वा च पर-
दिने मिलीतं जग्मिम । यत आश्रियायां विलम्बः सम्भविष्यतीति १६
शङ्कया पौल इफिषमतिक्रम्य गन्तव्यममन्यत । यतः शक्ये सति
पञ्चाशत्समुद्रवस्य दिने यिरुशालेम उपस्थितो भवितुमिच्छातः
सोऽत्वरत ।

मिलीतान् स इफिषं दूतं प्रहित्य मण्डल्याः प्राचीनान् १७
आह्वाययामास । तेषु तस्यान्तिकमागतेषु स तान् जगाद, आशि- १८
यायां ममोपस्थितेः प्रथमं दिनमारभ्य युष्मत्सङ्गेऽहं समस्तकालं
कथमाचरितवान् । युष्माभिरनुभूतं । सम्पूर्णसप्तयाहं प्रचुरनेत्र- १९
जलेन सहितो यिहदिनां कुमन्त्रणाभिरुत्पादितानां वज्रपरीक्षाणां
मध्ये प्रभो दासत्वम् अकरवं । हितजनकं किमपि न प्रच्छाद्य २०
जनयमत्तं गृहे गृहे च युष्मान् सर्वं ज्ञापयितुं शिचयितुञ्चाक्लान्त
आसम्, ईश्वरमुद्दिश्य मनःप्रत्यावर्त्तनं कर्त्तव्यम् अस्तुप्रभु यीशु २१
ख्रीष्टमुद्दिश्य विश्वासश्च कर्त्तव्य इत्येतस्य साक्ष्यं यिहदिभ्यो यूना-
नीयेभ्यश्च प्राददाम् । इदानीन्तु पश्यतात्मना बद्धोऽहं यिरुशालेमं २२
गच्छामि ; न जाने तत्र मम किं सम्भविष्यति, केवलमिदं जानामि, २३
यदेकैकस्मिन् नगरं पवित्र आत्मा साक्ष्यं दत्त्वा वदति, यद् बन्धनानि
क्लेशाश्च मां प्रतीचन्ते । नाहं तु किमप्यनुचिन्तयामि न वा मम २४
प्राणान् मदर्थं महामूल्यान् मन्ये, केवलं सानन्दं मम धावनं
समापयितुम् ऐश्वरानुग्रहप्रकाशके सुसंवादे साक्ष्यप्रदानाय प्रभो
यीशो ख्रीष्तां परिचर्यां साधयितुञ्चाकाङ्क्षामि । इदानीञ्च पश्यत २५
जानेऽहं यद् येषां मध्य ईश्वरस्य राज्यं घोषयन्नहं पर्व्यष्टितवा-

- २६ सर्वे ते दूयमितः परं ममास्यं पुन न द्रक्ष्यथ । अतो हेतोरद्यैव
युष्मान् भाक्षिणः कुर्वन् वदामि, सर्वेषां शोणितपातदोषादहं
२७ शुचिः, यतो युष्मान् ईश्वरस्य समयां मन्त्रणां ज्ञापयितुमहम-
२८ क्षान्त आसं । अतो यूयं स्वेष्टे पवित्र आत्मा च युष्मान् अभ्यतान्
कृत्वा यस्य मध्ये स्थापितवांस्तस्मिन् कृत्स्ने ब्रजे, च मनांमि निध-
२९ द्धम् ईश्वरस्य स्वशोणितेन क्रीता मण्डलीं रचितुं यतध्वं । जानेऽहं
यन्मम प्रस्थानात् परं दुर्जया वृका युष्मन्मध्यं प्रवेक्ष्यन्ति ते व्रजस्य
३० न दयिष्यन्ते । युष्मत्तः केचिन्नरा उत्पद्य कुटिलकथाभिः शिष्यान्
३१ स्वानुगामित्वायापकर्षितुं यतिष्यन्ते । अतो जागृत स्मरत च यद्
वर्षत्रयं यावदहं निशायां दिवसे च मवाप्यनेत्रो युष्मान् प्रत्येकं
३२ सचेतनान् कुर्वन् व्यरमे । इदानीञ्च भो भ्रातरः, अहमीश्वरे तदी-
यानुग्रहस्य वाक्ये न युष्मान् समर्पयामि, स हि युष्मान् प्रतिष्ठा-
पयितुं पवित्रीकृतानां सर्वेषां मध्ये युष्मभ्यं दार्याशं दातुञ्च शक्तः ।
३३ कस्यचित् स्वर्णाय रूपाय परिच्छेदाय वाहं न लुब्धवान् । यूय-
३४ मेव च जानीथ यन्मम मदीयसङ्गिनाच्चावयवकव्ययार्थं किङ्करेणे-
३५ वैतेन करद्वयेन परिश्रमोऽकारि । सर्वथाहं स्वं युष्माकमादर्शं कृत-
वान्, यत इत्थं परिश्रमं स्वीकृत्यास्माभिर्दुर्बला उपकर्त्तव्याः
स्मर्त्तव्यानि च प्रभो र्थिणो वाक्यानि स एव हि कथितवान्,
धन्यतरं दानमादानत इति ।
- ३६ एतत् कथयित्वा स जातुनीं पातयित्वा सर्वैः सार्द्धं प्रार्थ-
३७ याचके । सर्वेषाञ्च तीव्रं रोदनं सञ्जातं, तं च पौलस्य कण्ठ-
३८ देशमास्त्रिष्य तमचुम्बन् । विशेषतस्ते तदीयास्यं पुन न द्रक्ष्यन्तीति
तेम यदुक्तं तस्मिन् वाक्ये तेऽतीव दुःखार्त्ता बभूवुः । अनन्तरं ते
पोतं यावत् तेन सार्द्धं जग्मुः ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

१ पौलस्य यिरूशालेमगमनं ७ मार्गमध्ये सुसंवादप्रचारकस्य फिलिपस्य गेसगमनं
१२ आगावद्वारा पौलस्य दुःखे भविष्यदाक्यं १७ यिरूशालेमे तदुपस्थितिः
आचरणञ्च २७ तस्मिन् लोकानां कलहः ३७ सहस्रेणापतिना तर्कशिक्षितेन
सार्द्धं कथोपकथनञ्च ।

आयासेन तेभ्यो वियुक्ताः सन्तः पोतेन प्रस्थाप्य वयमृजुगमनेन १
कोयं परदिने च रोदं, ततश्च पातारां जग्मिम । तत्र फैनीकी- २
देशगमिनं पोतमासाद्य तमारुह्य प्रतस्थिमहे । कुप्रदीपे चास्म- ३
दृष्टिगोचरीभूते तं सव्यदिशि विहाय सुरियामुद्दिश्य गत्वा सोरं
उपतस्थिमहे । यतस्तत्रैव पोताद् भाण्डनिःसारणं कर्त्तव्यमासीत् ।
वयञ्च तत्र शिथ्याननुसन्धाय सप्तदिनान्यतिष्ठाम । त आत्मन ४
आवेशान् पौलमवदन् यत् तेन यिरूशालेमं न गन्तव्यं । तेषु दिनेषु ५
शेषं यावदस्माभि र्यापितेषु यदा वयं नगरान्निर्गत्य प्रातिष्ठामहि
तदा भार्याभि र्बालकैश्च परिवृतास्ते सर्वेऽस्माभिः सार्द्धं नगरस्य
वद्विप्रान्तां यावदगच्छन् तत्र समुद्रतटे च सर्वे वयं जानूनि
पातयित्वा प्रार्थयामहि । अनन्तरं परस्परमभिवाद्य वयं पोत- ६
मारुह्य ते च प्रत्येकं स्वस्थानं प्रत्याववृतिरे ।

सोराद् वयं समुद्रयात्रां समाप्य तलिमायावुपतस्थिमहे शिथ्या- ७
नभिवाद्य च दिनमेकं तेषां सन्निधाववातिष्ठामहि । अपरेद्युषु ८
पौलस्तत्सज्जिनश्च वयं प्रस्थाप्य कैसरियायानुपतस्थिमहे, सप्तानां
श्रेण्यां गणितस्य सुसंवादघोषकस्य, फिलिपस्य गृहं प्रविश्य च
तस्य सन्निधाववातिष्ठामहि । तस्य चतस्रोऽनूढा भाववादिन्यो ९
दुहितर आसन् । अस्मासु तत्र बह्वतराणि दिनान्यवतिष्ठमानेषु १०
यिह्मदियात आगावजामैको भाववाद्युपतस्थे । सोऽस्मात्समीपमा- ११
गत्य पौलस्य कटिबन्धनं गृहीत्वा स्वहस्तौ स्वचरणौ च बद्धाब्रवीत्,

पवित्र आत्मेदं वक्ति, इदं यस्य कटिबन्धनं, तं नरं यिरूशालेमे यिह्मदिन इत्थं बद्धा परजातीयानां हस्तेषु समर्पयिष्य-
 १२ न्तीति। तच्छ्रुत्वास्माभिस्तत्रैतैश्च स मविनयमूचे, भवता यिरू-
 १३ शालेमं मा गम्यतामिति। पौलस्त्वस्मान् प्रतिबभाषे, क्रन्दन्तो
 मम हृदयं मयीडयन्तश्च किं कुरुथ? प्रभो र्थीशो नाम्नो निमित्तं
 *यिरूशालेमे न केवलं बद्धो भवितुमुद्यतोऽहं मर्त्तुमप्युद्यतोऽस्मि।
 १४ इत्थं तस्मिन्नस्माकं याचनायामसम्भते सति वयं निवृत्यावादिष्य,
 प्रभोरिच्छा भवत्विति।

१५ तेभ्यो दिनेभ्यः परं वयं पाथेयद्रव्याण्यादाय यिरूशालेमम-
 १६ गमाम। कैसरियातोऽपि केचिच्छिष्या अस्माभिः मार्द्रुमगमन्
 यस्य गृहे चास्माभिरितियिभि भेवितव्यं तस्य कुत्रोयन्नासेनेतिनाम्नः
 प्राचीनस्य शिष्यस्य गृहमस्माननैषु।

१७ यिरूशालेम उपस्थिता वयं भ्रातृभिः मानन्दमनुगृहीताः।
 १८ अपरेद्युः पौलोऽस्मान् मङ्गिनः कृत्वा याकोबस्य गृहं प्रविशेत्।
 १९ प्राचीनाश्च सर्वे तत्रोपतस्थिरे। स तानभिवाद्य तस्य परिचर्यया
 परजातीनां मध्य ईश्वरेण यद् यत् माधितं तत्तत् सविशेषं तेभ्यः
 २० कथयामास। ते च श्रुत्वेश्वरमस्तुवन्, पौलश्चावदन् त्वं पश्यसि,
 भ्रातः, कत्ययुतानि यिह्मदिनो विश्वासिनो जाताः, ते च सर्वे
 २१ व्यवस्थायाः पक्ष उद्योगिनः। त्वामधि च ते शयनमिदमुक्ता यत्
 त्वं परजातिषु वासकारिणः, सर्वान् यिह्मदिनो मोक्षितोऽपक्रमणं
 शिञ्चयन् शिष्टानां त्वक्छेदोऽकर्त्तव्यो रीतयश्च नाचरितव्या युष्मा-
 २२ भिरिति वदसि। अतः किं कर्त्तव्यं? जननिवर्हेनावश्यं मिलितव्यं,
 २३ यतस्त्वदागमनसंवादस्तेः श्राव्यते। अतो वयं तुभ्यं यत् कथया-
 मस्तु कर्त्तुमर्हमि। अनेन बद्धा अस्माकं चत्वारः पुरुषा विद्यन्ते।

स्वं तानादाय तैः सार्द्धं स्वं पुनीष्व ते च यथा शिरोमुपडनं कर्तुं २४
 शक्रयुस्तथा तेषां निमित्तमर्थव्ययं कुरु, तथा कृते सर्व्वे ज्ञास्यन्ति
 यत् त्वामधि ते यदुक्तास्तदतथ्यमपि तु त्वमपि व्यवस्थाप्राप्तन-
 माचरामीति । हतविद्यामानां परजातीयानां हि वयं पत्रेणास्माक- २५
 मिमां मतिं ज्ञापितवन्तो यदेतेषामन्यत् किमपि तैर् न रचणीयं
 केवलं देवमूर्त्तिनां प्रसादः शोणितं रुद्धश्वासजीविनां मांसं व्यभि-
 चारस्यैतानि तैः परिहर्त्तव्यानि । तदा पौलस्तान् नरानादाय २६
 परदिने तैः सार्द्धं स्वं पवित्वा धर्मधाम प्रविश्य तेषां निमित्तमे-
 कैकश उपहारानयनं यावद् यापयितव्यानां पावनस्य दिनानां
 पूर्णां सख्यां ज्ञापयामास ।

तेषु सप्तसु दिनेषु प्रायेण समाप्तेषु आश्रियादेशीया चिह्नदिनो २७
 धर्मधाम्नि तं दृष्ट्वा प्रायेण कृत्स्नं जननिवहं व्याकुलीचक्रुस्तस्मिन्
 हस्तार्पणं कृत्वोच्चैः खरेणावादिषुश्च, भो इत्याद्येलीयनराः साहाय्यं २८
 कुरुत । अयं स मनुष्यो यः सर्व्वं सर्व्वेभ्यो ऽस्तदीयजाते र्व्यवस्थायाः
 स्थानस्यैतस्य च विरुद्धां शिवां ददाति । अपि च स यूनानीय-
 नरानपि धर्मधाम्नोऽभ्यन्तरमानीयेद् पवित्रं स्थानमपवित्रीकृतवा-
 निति । वस्तुतस्तत्पूर्वं ते नगरे तस्य सङ्ग इफिषीयं चफिमं दृष्ट- २९
 वन्तः स पौलेन धर्मधाम्नोऽभ्यन्तरं नीत इत्यनुमितवन्तश्च । अन- ३०
 न्तरं कृत्स्नं नगरे चतुर्भे जननिवहाश्च स्मिलितुं दधातुः । पौलं
 सङ्गृह्य कर्षभो धर्मधाम्नो वह्निं र्निन्युश्च । तदीयगोपुराणि च
 तत्क्षणं बह्वानि । इत्थं तेषु तं हन्तुं यतमानेषु सैन्यदलाध्यक्षस्य ३१
 सहस्रपतेः समीपं संवादोऽयमुपपत्तस्य यत् कृत्स्नं चिह्नशालेमं
 प्रक्षुब्धमिति । ततः स तूष्णं योद्धुन् शतपतींश्च सज्जिनः कृत्वा तेषां ३२
 विरुद्धं दधाव । सहस्रपतिं योद्धुश्च दृष्ट्वा ते पौलं ताडयितुं

- १३ निवृत्ताः, सहस्रपतिस्तदा निकटं गत्वा तं सङ्गृह्य प्रपूज्य हस्तयेन
 १४ तस्य वस्त्रेणमादिदेश । स च कः किं कृतवांसेत्यपृच्छत् । तदा
 जननिवहस्य मध्य एक एकमन्ये चान्यद् वच उदैरयन् । कोला-
 हलात् निश्चितं किमप्यवगन्तुमशक्तः सन् स सन्निवेशं तस्यापनय-
 १५ नमादिदेश । यदा तु स सोपान उपातिष्ठत् तदा जननिवहस्यो-
 १६ दतातो योद्धृभिस्तस्य वदनमाकर्ण्यकमभृत् । यतो जननिवहे-
 ऽनुग्रजशुचैःस्वरेणाब्रवीत्, अयं व्यापाद्यतामिति ।
 १७ सन्निवेशस्याभ्यन्तरं नायिष्यमाणस्तु पौलः सहस्रपतिं पप्रच्छ,
 भवन्तं किञ्चन वक्तुं किमनुज्ञायते? सोऽब्रवीत्, यूनानीयभाषां
 १८ किं जानासि? तर्हि नासि त्वं स मिस्त्रीयन्देशः कियत्कालात्
 पूर्वं विज्ञवं कृत्वा घातकानां चतुःसहस्राणि पुरुषान् जङ्गलभूमिं
 १९ नीतवान्? पौलः प्रतिवभाषे, अहं तर्षे जातो यिह्मदी, कलि-
 कियायास्तस्यैव प्रसिद्धस्य नगरस्य पौरोऽहं, जननिवहमाभाषितु-
 ४० मिच्छन् भवन्तं तदनुमतिं प्रार्थये । दत्तायाश्च तेनानुमत्यां पौलः
 सोपाने तिष्ठन् जननिवहस्य मौनाथे हस्तं चालयामास । तदा
 महती निःशब्दता सञ्जाता ।

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ लोकेभ्यः पौलस्य निवेदनं १९ पौलस्य विवर्जं लोकानां कथनं कथना नं
 तावदितुं संभाषतेरादेशः २० तस्य प्रचारस्य चामा यिह्मदीयेः सुरुतस्य विचारं
 कर्तुम् आज्ञापनञ्च ।

- १ अगन्तरं स इन्नीभाषया प्रोचेरिदं कथयामास, भो भ्रातरः
 २ पितरस्य, मधेदानीं स्वपत्ने यद् वक्तव्यं भवन्तस्तस्मैतुमर्हन्ति । तदा
 स इन्नीभाषयास्मान्मलपंतीति श्रुत्वा तेऽधिकतरं मौनभावमातस्थुः ।

स च जगद, अहं चिह्नदी नरः, किलिकियास्ये तर्षे जातोऽपि ३
 लक्ष्मिन् नगरे गमलीयेलस्य चरणतले पोषितः पैटकथवस्थायाः
 सुखनियमानुरूपं शिञ्चितश्च भूत्वा सर्वे यूयमद्य यथा स्य तथै-
 वेश्वरस्य निमित्तमुद्योग्यासं । एतद्वर्त्ममार्गावलम्बिनोऽहं मृत्युं याव- ४
 दुपाद्रवं पुरुषान् पोषितश्च बद्धा कारासु समर्पयश्च । अत्र मम ५
 माली महायाजकः कृत्स्नः प्राचीनवर्गश्च । तेभ्य एवाहं भ्रातृभू-
 प्रति पत्रिका गृहीत्वैकदा दक्षेशकमगच्छं । तत्र येऽविद्यन्त तान्
 बद्धा दण्डनार्थं चिरुशालेमं नेष्यामीति मम मनस्थमासीत् ।
 यदा तु मार्गेण गच्छन् दक्षेशकस्य सन्निधावुपातिष्ठे, तदा ६
 मध्याह्नकाले सहसा गगनादवतरमाणा महती दीप्ति मन्थरितो
 व्यद्योतिष्ठ । अहश्च भुमौ पतित्वा मामालपन्तीमिमां वाणीमश्रौषं, ७
 शौल शौल किमर्थं मामुपद्रवसीति । तदाहं प्रत्यवदं को भवान्, ८
 प्रभो? स मामवादीत्, त्वं यमुपद्रवसि, स नासरतीयो यीशु-
 रहमिति । मम सहचरा अपि तां दीप्तिं दृष्टवन्तो भययस्ता ९
 जातासु, मामालापतो वाणीन्तु ते न श्रुतवन्तः । अहं पुनर- १०
 वोचं, किं कर्त्तव्यं मया, प्रभो? स जगद, उत्थाय दक्षेशकं
 धाहि, तव कर्त्तव्यं यद्यन्निरूपितं तत् सर्वं तत्रैव तुभ्यं कथयिष्यते ।
 अनन्तरं तस्या दीप्तेः प्रतापतो ह्रीनदृष्टिः सन्नहं स्वसङ्गिभि र्धृत- ११
 हस्तो दक्षेशकं प्राविशं । ततः परं तन्निवासिषु सर्वेषु चिह्नदिषु १२
 सुख्यातो व्यवस्थानुरूपं भक्तोऽननियनामैको नरो ममान्तिकमा- १३
 गत्य मामुपस्थाप्य च मामब्रवीत्, भ्रातः शौल, दृष्टिं लभस्व ।
 तदृष्ट्वा चाहं तं प्रति दृक्पातमकार्षं । स च मामवादीत्, १४
 अस्मात्पूर्वपुरुषाणामीश्वरस्तस्येच्छाया ज्ञानार्थं तस्य धर्मवतो दर्शन-
 लाभार्थं तदीयमुखाद् वाण्याः श्रवणार्थञ्च त्वां नियुक्तवान् । यतस्त्वं १५

यद्यद् दृष्टवान् श्रुतवाञ्च तस्मिन् सर्वस्मिन् सर्वमनुव्याणां समीपं
 १६ तस्य साक्षी भविष्यति । इदानीञ्च किमर्थं विलम्बे ? उत्थाय
 १७ तस्य नामाङ्गयावगाहनं गृह्णाण स्वपापानि प्रचालय च । ततः
 परं यिरूशलेमे प्रत्यावृत्तोऽहं यदा धर्मधाम्नि प्रार्थये तदा
 १८ मूर्च्छापन्नो भूत्वा तमदर्शं, स मामवादीत, त्वरामास्याय शीघ्रं
 यिरूशलेमात् प्रतिष्ठस्व, यतो मामधि तव सार्य्यं ते न ग्राहीष्यते ।
 १९ अहन्त्ववोचं, प्रभो, ते जानन्ति, यदहं त्वयि विश्वासिनो मनुष्यान्
 २० कारायां समार्पयं समाजगृहेषु प्राहारयञ्च, यदा च तव साक्षिणः
 स्तिफानस्य शोणितमसिच्यत तदाहं पार्श्वे तिष्ठंस्तस्य वधमश्वमोदे
 २१ तद्वधकारिणी वार्षास्वरचक्षेति । स तु मामवादीत, याहि, यतोऽहं
 त्वां दूरं परजातीनां समीपं प्रहेष्यामीति ।

२२ एतद्वचो यावत् तस्य कथां श्रुत्वा ते प्रोक्षैरिदमुदैरयन्,
 २३ एवंविधोऽसौ पृथिवीतो निराक्रियतां, न युक्तं तस्य जीवनं । तेषु तु
 २४ विक्रोशसु वस्त्राणि त्यजत्साकाशं प्रति धूलिं लिपसु च सहस्रपति-
 स्तस्य विरुद्धं तेषां कोलाहलस्य कारणमवगन्तुमिच्छन् सन्निवेशस्था-
 भन्तरं तस्यापनयनमादिश्य कशाघातेन तस्य परीक्षणमाज्ञापय-
 २५ मास । यदा तु स चर्मकशानां निमित्तमातन्यत तदा पौलः
 पार्श्वे तिष्ठन्तं शतपतिं पप्रच्छ, रोमीयस्याथवानिर्णीतदोषस्य
 २६ नरस्य कशाघातः किं विधेयो युष्माकं ? तच्छ्रुत्वा स शतपतिर्गला
 सहस्रपतिमब्रवीत्, भवान् यत् कर्तुमुद्यतस्तत्र सतर्को, भवतु, यतः
 २७ स मनुष्यो रोमीयः । तदा सहस्रपतिः समीपमागत्य तं जगाद,
 ब्रूहि मां, त्वं रोमीयो न वेति ? सोऽवादीत्, रोमीयोऽस्मि,
 २८ सहस्रपतिः पुनरवाचत्, महता मूर्ख्येनाहं तं पौरत्वाधिकारं
 २९ क्रीत्वाण् । पौलो जगाद, अहं जन्मनैव तं लब्धवान् । ततस्तं

परीक्षितमुद्यता मरास्तत्क्षणं तस्मादपचक्रमुः । स च रोमीव
इत्यवगत्य सहस्रपति र्थत् तं बद्ध्वांस्त्वाकारणादभैषीत् ।

अपरेद्यु र्धिक्कदिभिस्तस्य किमभियुज्यते यथातथ्यं तज्ज्ञा- १०
तुमिच्छन् सहस्रपतिस्य बन्धनानि मोचयामास, मुख्ययाजकानां
कृत्स्नायाः सभायाश्चागमनमादिदेश च । अनन्तरं पौलं नीत्वा तेषां
समस्तं स्थापयामास ।

२३ चयोविंशोऽध्यायः ।

१ पौलस्य विचारितत्वं तं चपेटागाहणं महायाजकस्याज्ञापनम् अपवाद-
कानां भेदः १९ तं हन्तुं चत्वारिंशज्जनानां प्रतिज्ञानं १९ तस्य भागिनेयेन
मत्कथायाः सचखपदे, समीपे प्रकाशितत्वं तेन पौलस्य मुक्तिः २१ फोकिर्च
प्रति पौलस्य प्रेषणञ्च ।

तदा पौलः स्थिरदृष्ट्या महासभामालोक्य जगाद, भो भ्रातरः, १
सर्वथोत्तमेन संवेदेनाहमद्य यावद् ईश्वरभक्तिमाचरितवान् ।
अत्र महायाजकोऽननियस्तत्सन्निधौ तिष्ठतो जनांस्तदीयमुखस्य २
ताडनमाज्ञापयामास । तदा पौलस्तमाह, भो सुधाधवलित कुक्ष्य, ३
ईश्वरस्त्वं ताडयिष्यति, व्यवस्थानुसारेण मम विचारं कर्तुमुपविष्टो
यत्त्वं स त्वं व्यवस्थां लङ्घयन् मम ताडनमाज्ञापयसि । पार्श्वे तिष्ठन्तो ४
मरा अवदन्, त्वं किमीश्वरस्य महायाजकं धिक्करोषि? पौलोऽवा- ५
दीत्, भ्रातरः स महायाजक इति नाज्ञानं । लिखितं ह्यस्ति,
स्वीयजाते मुख्यं मा ग्रपस्वेति । सभास्यानामेकतरोऽंशः सद्भूकिनाम् ६
अन्यतरस्य फरीशिनमिति ज्ञात्वा पौलः सभायामुच्चैःस्वरेण व्याज-
हार, भ्रातरः, फरीश्यहं फरीशिसुतस्य, मृतानां प्रत्याशां पुनस्त्या-
गश्चाधि मम विचारो भवतीति । तेनैव कथिते फरीशिनः सद् ७

- ८ किनाच्च, विस्वादः सभाया भेदश्च सञ्जातौ । सङ्किनोऽपि वदन्ति
पुनस्त्यानं नास्ति स्वर्गयितृत् आत्मापि वा नास्ति । फरीशिन-
- ९ स्तुभयं स्वीकुर्वन्ति । इत्थं महति कोलाहले जाते फरीशिनां
स्वपक्षाः शास्त्राध्यापका उत्थाय वागयुद्धं कुर्वन्तोऽवदन्, अथ
नरस्य कोऽपि दोषोऽस्माभिर्न दृश्यते, किंस्वित्, कोऽप्यात्मा स्वर्ग-
यितृतोऽनेन सम्भाषितवान्, ईश्वरेण सहास्माभिः किं योद्धव्यमिति ।
- १० अनन्तरं घोरे विस्वाद उत्पन्ने पौलसीः परिकर्षद्विर्दिधा कारि-
ष्यत इति शङ्कित्वा सहस्रपतिः सैन्यं तत्र गमनं तेषां मध्यात्
- ११ तस्य सङ्ग्रहणं सन्निवेशाभ्यन्तरमपनयञ्चाज्ञापयामास । परनिशार्थां
प्रभुस्तमुपस्थाय जगाद, आश्वसिहि, पौल, यतो मत्पक्षे लया यथा
यिहशालेमे सात्त्वमदायि तथा रोमायामपि दातव्यम् ।
- १२ पुनर्दिवसे जाते यिहूदिनां केचिदेकमन्त्रणा भूत्वा शपथेनेदं
प्रत्यश्रौषुः, पौलं न हत्वास्माभिः खाद्यं पेयं वा किमपि न
- १३ भोक्ष्यते । श्वत्वारिंशतोऽधिका नराः पणमिमं कृतवन्तः । ते च
- १४ मुख्ययाजकानां प्राचीनानाञ्च समीपं गत्वा तानवदन्, घोरशपथेन
स्वान् सङ्घास्माभिरिदं प्रत्यश्रावि, यत् पौलं न हत्वास्माभिः कि-
- १५ मपि नाखादियते । अत इदानीं महासभायाः सहिता वृधं
सहस्रपतिमिदं याचध्वं, यत् पौलस्य कथां सूक्ष्मतरमनुसन्धातु-
मिच्छूनां युष्माकं समीपं श्वस्तमुपस्थापयितुं सोऽर्हति, वयञ्च
तस्योपस्थितेः प्राक् तं हन्तुमुद्यताः ।
- १६ तस्य कुसङ्कल्पस्य कथां तु पौलस्य भगिनीसुतेनाश्रावि, स
- १७ च गत्वा सन्निवेशं प्रविश्य पौलं तां श्लाघयामास । पौलस्तदा
व्रतपतीनामेकमाह्वय जगाद, भवान् युवानमिमं सहस्रपतेः समीपं
- १८ नेतुमर्हति, यतोऽनेन तस्मै किञ्चित् कथयितव्यं । अतः स

तमादाय • सहस्रपतेः समीपं नीत्वाब्रवीत्, वन्दिः पौलो माम्
 आह्वय प्रार्थयत, यद् भवतः समीपं युवानमिममानयामि, यतो
 भवतोऽस्य किञ्चित् कथयितव्यं । तदा सहस्रपतिस्तस्य हस्तं धृत्वा १८
 निम्नतं स्थानं गत्वा तं पप्रच्छ, मह्यं किं कथयितव्यं त्वया ? सोऽ- २०
 ब्रवीत्, पौलमधि स्तुततरमनुसन्धानं कर्त्तव्यमिति क्लमस्याय
 यिह्मदिभिरिदं निरचायि, यत् शस्त्रेषां सर्वां पौलस्थानयनं ते
 भवन्तं प्रार्थयिष्यन्ते । नार्हति तु भवांस्त्रेषां याचनां ग्रहीतुं । यत- २१
 स्त्रेषां चत्वारिंशतोऽधिका नराः कुसङ्कल्पं साधयितुं यतन्ते, तं न
 हत्वा ते खाद्यं पेयं वा किमपि न भोक्ष्यन्त इति प्रतिश्रुत्य शपथं
 कृतवन्तस्य, इदानीमेव सञ्जिताः सन्तो भवतस्तमङ्गीकारं प्रतीचन्ते
 च । तदा सहस्रपतिस्ते युवानं विस्मृजन् आदिदेश, त्वं मामिदं २२
 ज्ञापितवांस्तत् कमपि मा वद । अनन्तरं स शतपतीनां द्वौ नरा- २३
 वाह्वय, युवां कैसरियां यावद् गमनार्थं दे शते योद्धुन् सप्तत्यश्वा-
 रोहिण्यश्च दे शतेऽनुचरांश्च यामिन्याः प्रथमयामस्य शेषे सञ्जयतं,
 तैश्च वाहनान्यप्युपस्थापयितव्यानि, तदारोहितः पौलश्च निर्व्विघ्नं २४
 देशाध्यक्षस्य फीलिचस्य समीपं नेतव्य इति । स एतत्कथासम्बलितां २५
 पत्रिकामपि लिलेख, महामहिमश्रीयुक्ताय देशाध्यक्षाय फीलिचाय २६
 क्लौदियलुषियस्य नमस्कारः । यिह्मदिभिः सङ्गृहीतं तूष्णं घानिय- २७
 माणश्चेमं नरमहं सधैर्य उपस्थाप्य रोमीयोऽयमित्यवगत्योद्धृतवान् ।
 तैस्तस्य विरुद्धोऽभियोगो यत् क्रियते तस्य कारणं जिज्ञासुस्वाहं २८
 तेषां सर्वां तं नीतवान् । तदा मयाज्ञायि यत् तेषां व्यवस्थायाः २९
 कांश्चन प्रश्नानधि तस्य विरुद्धोऽभियोगः क्रियते, मरणार्हः गृह्ण-
 लार्हो वा दोषस्तु तस्मिन्नारोप्यते । अनन्तरं तस्य विरुद्धं यिह्म- ३०
 दिभिः कुमन्त्रणा कारिष्यत इति संवादं प्राप्याहं तत्क्षणं भवतः

समीपं तं, प्राहिण्वं तदभियोगिनश्चादिशं यद् भवतः समुखं
तद्विरुद्धं^१ तै कथयितव्यं । भवतः कुशलं भूयात् ।

- ३१ अन्तरं सैनिकनरा यथादिष्टास्तथा पौलमादाय तस्यां रजन्याम्
३२ आन्तिपात्रो नित्यः । प्रातश्च सन्निवेशं प्रत्यावर्त्तमाना ह्याहूढां-
३३ स्तेन सार्द्धं गमनमनुजज्ञिरे । ते च कैसरियां, गत्वा देशाध्यक्षाय
३४ पत्रिकां दत्त्वा पौलमपि तस्य समक्षमुपस्थापयामासुः । तां पठित्वा
देशाध्यक्षः पप्रच्छ, स कस्य प्रदेशस्य नरः । स यत् किलिकियायां
३५ जात इत्यवगत्य च स तमाह, त्वदभियोगिष्वप्यागतेष्वहं तव कथां
सयत्नं श्रोष्यामि । इत्युक्त्वा स हेरोदस्य हार्म्ये तस्य रक्षणमा-
दिदेश ।

२४ चतुर्विंशोऽध्यायः ।

१ फौलिलस्य समक्षं पौलस्य विचारः, तस्यापवादकानां कथा १० पौलसीनरं ११
तद्विचारस्य विलम्बनं १४ फौलिलेण तस्य भार्यया च पौलस्य कथापकथनञ्च ।

- १ पञ्चदिनेभ्यः परं महायाजकोऽननियः प्राचीनवर्गं तर्त्तुक्षनामानं
कक्षेन वक्तारञ्च सज्जिनः कृत्वा कैसरियां जगाम, ते च देशाध्य-
२ क्षस्य समीपं पौलस्य विरुद्धमभियोगमावेदयामासुः । तदा
तस्मिन्नाहूते तर्त्तुक्ष इत्यमभियोक्तुमारेभे, भो महामहिम फौलिल,
भवतो यत्नेनास्माकं, बह्वकुशलं जातं, भवतः परिणामदर्शितया
३ सर्व्वथा सर्व्वत्र चास्या जातेऽस्तिः साध्यते च, तद् वयं सम्पूर्ण-
४ कृतज्ञतया स्वीकुर्मः । कथाधिक्येन तु भवन्तं बाधितुमनिष्कुः
सम्बन्धं प्रार्थये, भवान् स्वीयवान्थास्माकं स्वल्पकथा आकर्णयता ।
५ फलतो नरोऽयं मारीखरूपो भूमण्डलस्थेषु सर्व्वयिहदिषु विरोधो-
६ त्पादकौ नासरतीयस्य वैधर्म्यपक्षस्यागणी चेत्यस्माभिरनुभूतं, स

च धर्मधारोऽप्यपवित्रीकर्त्तुमुपचक्रमे, ततो वयं तं सङ्गृह्यास्म-
दीयव्यवस्थानुसारेण तस्य विचारं कर्त्तुमुद्यता अभवाम, धृष्टपति ७
लुषिष्यस्त्वपस्थाय महाबलेनास्मत्करेभ्यस्तमपनीय तदभियोगिना ८
भवतः समक्षमागमनमादिदेश । अस्माभिरस्य यदभियुज्यते, भवान्
परीक्षां कुर्वन्सखैव प्रमाणात् तत् सर्वमवगन्तुं शक्यतीति । यिह ९
दिनोऽपि स्वीकृत्यावदन्, प्रमाणमिदं यथार्थमिति ।

अनन्तरं देशाध्यक्ष इङ्गितेन पौलाय कथनस्थानुमतिं दत्तवति १०
स प्रतिवभाषे, भवान् आबहुवत्करेभ्योऽस्या जातेः शास्तास्तीति
विज्ञायाहं सुमनाः सन् मदर्थं प्रतिभाषे । केवलं द्वादशदिनेभ्यः ११
पूर्वमहं यिरूशलेम ईश्वरमुपासिष्यन् तत्र गतवानिदं भवतावगन्तुं
शक्यते । इमे च २ धर्मधाम्नि न समाजगृहे न नगरे वा मां १२
केनचित् सम्भाषमाणं जनान् सङ्गुलीकुर्वन्तं वा दृष्टवन्त इदानीञ्च १३
मयि यान् दोषान् आरोपयन्ति तेषां प्रमाणं दातुं न शक्नुवन्ति ।
भवतः समीपन्वहमिदं स्वीकरोमि यदिमे यं वैधर्म्यमार्गं वदन्ति १४
तं मार्गमवलम्ब्याहमित्यं पैदकमीश्वरमाराधयामि, वस्तुतो व्यवस्थायां
भाववादिनां ग्रन्थे च यद्यस्त्रिखितमस्ति तस्मिन् सर्वस्मिन् विश्रयामि, १५
धार्मिकाणामधार्मिकाणाञ्च पुनस्तथान् भविष्यतीति यां प्रत्या-
शामिमेऽपि प्रतीचन्तेऽहमपीश्वरमुद्दिश्य तां धारयामि च । अत्र १६
चाहमीश्वरं प्रति मनुष्यांश्च प्रति निरन्तरम् अबाधं संवेदं रचितुं
द्यते । बहुवर्षान्ते स्वजातये दानानि नैवेद्यानि च चिकीर्षुरहम् १७
उपातिष्ठे । अत्रावसरेऽहं धर्मधाम्नि पावितो न तु जननिवहेन १८
कोलाहलेन वा सहितो दृष्टः, नैवेतैरपि त्वाश्रियाप्रदेशीयैः कैश्चिद्
यिह्मदिभिः । भवतः समक्षं तैरेवोपस्थायाभियोक्तव्यमासीत्, यदि १९
मया तेषां किमप्यपराद्धं । नोचेदिम एव वदन्तु, महासभायाः २०

समच्चं यदाहमतिष्ठं तदा मम किमपि दुष्कृतं निरणायि न
२१ वेति । अन्ये केवलमिदमेकं वचो यत् तेषां मध्ये तिष्ठता मयो-
दीरितं, यथा, मृतानां पुनरुत्थानमध्यस्थ युष्माभिर्मम विचारे
क्रियत इति ।

२२ फीलिल्लत्तं धर्ममार्गमधि सूक्ष्मतरमभिज्ञं आसीत्, अतस्त-
च्छ्रुत्वा स तान् विलम्बमवलम्बयन्नवादीत्, सहस्रपतिर्लुषियो
२३ यदायास्यति, तदाहं युष्मत्कथां सम्यगवगमिष्यामीति । शतपतिश्च
स पौलस्य रक्षणमादिश्याव्रवीत्, स क्लेशरहितस्तिष्ठतु, आत्मीयानां
केनापि तस्य परिचर्या तत्समीपं गमनं वा त्वं मानिवारयेरिति ।

२४ कतिपयदिनेभ्यः परं फीलिल्लः स्वभार्यया यिह्मदिन्या द्रुषि-
क्षया सहित उपस्थाय पौलमाह्वय तस्य मुख्यात् खीष्टे विश्वसनस्य
२५ कथामश्रौषीत् । तदा न्यायपरतायाः परिमितभोगस्य भावि-
विचारस्य च कथायां पौलेन कथ्यमानायां फीलिल्लो भययस्तः
सन् प्रतिबभाषे, इदानीं याहि, उपयुक्तं समयं लब्ध्वाहं त्वामा-
२६ ह्मिष्यामि । एतदतिरिक्तं तस्येयमाशापि समजायत, यन्मुक्तिं लिप्सुना
पौलेन तस्मै मुद्रा दायिष्यन्ते । ततो हेतोश्च स पुनः पुनस्तमा-
२७ ह्वय तेन समभाषत । अतिवाहिते तु वर्षद्वये परिक्रियः फीष्टः
फीलिल्लस्योत्तराधिकारिले निययुजे । तदा फीलिल्लो यिह्मदिनः
प्रसादयितुमिच्छुः पौलं बद्धं विहाय प्रतस्थे ।

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

१ फीलिल्लस्य विनियोगेन फीष्टेऽधिपतौ मति पौलस्य पुनर्विचारः ११ आदिपा-
राजस्य सहितैः फीष्टद्वारा पौलस्य कथायाः प्रकाशः ११ आदिपाकीदृश्यां
पौलस्य पुनर्विचारसंक्षिप्तं फीष्टस्य कथा च ।

१ अनन्तरं फीष्टः आसनीयप्रदेशमागत्य दिनत्रयात् परं कैस-

रियातो यिरूशालेमं जगाम । तदा मशयाजको यिह्मदिनां २
मुख्यनराश्च तस्य समीपं पौलस्य विरुद्धमावेदनमकार्षुस्तस्य विपक्षं
वरं प्रार्थयमानाश्चेदं यथाचिरे यत् स तं यिरूशालेममानाययेत् । ३
अनेन ते पश्चिमध्ये तस्य हत्यार्थं तद्विरुद्धं कुमन्त्रणमचिकीर्षन् ।
फौष्टुस्तु प्रतिवभाषे, पौलः कैसरियायां बद्धो रक्ष्यते, अहमपि ४
सत्वरं प्रस्थातुमिच्छामि, अतो युष्माकं मध्ये ये शक्तिमन्तस्ते मया ५
साद्धं तत्र गच्छन्तु, यदि च तस्य नरस्य कोऽपि दोषो विद्यते, तर्हि
तस्याभियोगं कुर्वन्तु । ततः परं स तेषां समीपमष्टाभ्यो दशभ्यो ६
वा दिनेभ्योऽनधिकं कालं यापयित्वा कैसरियां जगाम, परदिने च
विचारासन उपविश्य पौलस्यानयनमादिदेश । तस्मिन्नुपस्थिते ७
यिरूशालेमत आगत्य यिह्मदिनः परितस्तिष्ठन्तः पौले बहून् गुरु-
तरांश्च दोषानारोपयामासुः सप्रमाणी कर्तुन्तु न शक्नुः । स ८
चात्मपक्षे प्रतिजगाद, न यिह्मदिनां व्यवस्थाया विरुद्धं न धर्म-
धान्ते वा विरुद्धं न कैसरस्य वा किमप्यपराद्धं मया । फौष्टुस्तु ९
यिह्मदिनः प्रसन्नीकर्तुमिच्छुः प्रतिभाषमाणः पौलं पप्रच्छ, यिरू-
शालेमे मम समक्षं कथास्वेतासु तव विचारो यद् भवेत् तदर्थं त्वं
किं तत् स्थानं गन्तुमिच्छसि । तदा पौलो जगाद, कैसरस्यैव १०
विचारासनस्य सम्मुखेऽहं तिष्ठामि, अत्र मम विचारेण भवितव्यं ।
यिह्मदिनां मया किमपि नापराद्धं, तद् भवतापि सम्यग् बुध्यते ।
यद्यहमपराधी, यदि वधाहं किमपि हतवानस्मि तर्हि मर्तुं ११
नानङ्गीकरोमि, एतैस्तु मम यदभियुज्यते तत् सर्वं यद्यतथं तर्हि
कोऽप्येतेभ्य उपहारमिव मां प्रदातुं न शक्नोति । कैसरमहं पुन
विचारं प्रार्थये । तदा फौष्टो मन्त्रिभिः साद्धं सम्मन्त्र्य प्रतिजगाद, १२
कैसरस्त्वया विचारं याचितः, कैसरस्य समीपं त्वं गमिष्यसि ।

- ११ अन्तरमतीतेषु कतिपयदिनेष्वाग्निपा राजा वर्षीकी च
 १२ फीष्टमभिषादितुं कैसरियामाजगमतुः । तयोश्च दीर्घतरं कालं
 विलम्बमानयोः फीष्टो राजानं पौलस्य कथां ज्ञापयन्नब्रवीत्,
 १५ फीलिस्तेण कारायां परित्यक्तो नर एको विद्यते, मयि च यिरू-
 शालेम उपस्थिते यिहूदिनां मुख्ययाजकाः प्राचीनासु तमधि-
 मत्समीपमावेदनं कृत्वा तस्य विरुद्धां दण्डाज्ञां याचितवन्तः ।
 १६ अहन्तु तान् प्रत्युक्तवान्, कस्मिंश्चिन्मुखे यदि दोष आरोप्यते,
 तर्हि स यावद् दोषवक्तुं साक्षात् दृष्ट्वाभियोगस्य खण्डनार्थं
 सुयोगं न प्राप्नोति, तावद् विनाशार्थमुपहारस्यैव तस्य समर्पणं
 १७ रोमीयाणामनुचितमिति । ततः परं तेषु मया सार्द्धमेतत्
 स्थानमागतेष्वहं कञ्चन विलम्बं न कृत्वा तत्परदिवसे विचारासन
 १८ उपविश्य तस्य नरस्थानयनमादिशं । तं परितिष्ठन्तस्य दोष-
 १९ वक्तारस्तदा मदनुमितं कमपिदोषमनारोप्य तस्य विरुद्धं स्वीय-
 धर्मसम्बन्धीयेषु केषुचिद् विवादेषु प्रवृत्तिरे, विशेषतो यीशुना-
 मानमेकं मृतं नरमधि, यस्य विषये पौलोऽवदत् स जीवतीति ।
 २० एतेषां विचारे सन्दिग्धः सन्नहं तमप्राचं, कथास्मेतासु तव
 विचारो यिरूशालेमे यद् भवेत् तदर्थं त्वं किं तत् स्थानं
 २१ गन्तुमिच्छसीति । पौलस्तु पुनर्विचारं याचित्वा राजाधिराजेन
 मीमांसार्थं कारायां रक्षितो भवितुं प्रार्थयाञ्चके, अतः कैसरस्य
 समीपं स यावन्न प्रहायिष्यते तावदहं तस्य रक्षणमादिशं ।
 २२ तदाग्निपाः फीष्टमवादीत्, तस्यै नरस्य मुखात् कथां श्रोतुं
 ममापि मनीषा सञ्जाता । स प्रत्यवादीत्, सप्तस्य कथा भवता
 अविव्यत ।

२३ शतस्तत्परदिन आग्निपा वर्षीकी च महासमारोहेण सहोप-

स्त्राय सहस्रपतिभिः नगरस्य श्रेष्ठनरैश्च मिलित्वा सभामण्डपं
प्रविशन्तुः । तदा फीष्टस्यादेशात् पौले समानीते फीष्टं जगाद; २३
भो राजन्नाग्रिपा, भो अस्माभिः सार्द्धमत्रोपस्थिता महेच्छाः, भवन्तो
मनुष्यमिमं निरीक्षितुमर्हन्ति, यमधि यिद्धशालेमे ऽत्र च यिद्धदिनां
सर्वे जना मत्समीपमावेदयित्वा प्रोचैः कथितवान्, इतः परमनेन
न जीवितव्यमिति । तेन तु वधाहं किमपि कर्म नाकारीति मया; २५
बुद्धं, तेनाप्यधीश्वरो विचारं याचितस्तस्मादहं तं प्रेषयितुं मतिम-
काषं । पत्रेण तु भुञ्जं तमधि यज्ज्ञापयिष्यामि तादृशं निश्चितं २६
किमपि मम नास्ति, ततो हेतो भवतां समक्षं, विशेषतो भो राज-
न्नाग्रिपा, भवतः समक्षं स मयानीतः, मन्ये विचारे कृते लिखितयं
किञ्चिन्मया लक्ष्यते । यतः गृह्णत्वद्वयस्य मनुष्यस्य प्रेषणकाले २७
तस्मिन्नावरोपितानां दोषाणां सूचनान्निरुत्ति मम युक्तिविरुद्धा
प्रतिभाति ।

२६ षड्विंशोऽध्यायः ।

१ आग्रिपा प्रति पौलस्त्योत्तरं २४ फीष्टेन तस्योक्तत्ववदनं तं प्रति पौलस्त्योत्तरं
फीष्टेन तस्य निरपराधत्ववदनं राज्ञः कैसरस्य समीपं यातुं तस्याज्ञापनञ्च ।

अनन्तरमाग्रिपाः पौलं अगाद, स्वपक्षं कथनस्यानुमतिस्तुभ्यं १
दीयते । तदा पौलो हस्तं प्रसार्याभियोगखण्डनार्थमकथयत् ।
भो राजन्नाग्रिपा यिद्धदिभिर्मम यद्यदभियुज्यते तत् सर्वमधि, २
भवतः समक्षमद्य मयात्मपक्षं कथयितव्यम्, अनेन स्वं धन्यं मन्ये,
विशेषतो भवान् यिद्धदिनामुचितेष्वाचारेषु वित्रादेषु चाभिज्ञस्तज्ज्ञा- ३
नामि । अतः प्रार्थये, भवान् सहिष्णुभूवेन मम कथां श्रोतुमर्हति ।
आदौ स्मृजते मध्ये यिद्धशालेमे मम बाण्यकालमारभ्य प्रदर्शित- ४

- ५ माचारव्यवहारं सर्वयिह्मदिनो जानन्ति, प्रथमानाम् परिचय-
प्राप्तत्वा च यदीच्छन्ति तर्हिदं साध्यं दातुं शक्नुवन्ति यदस्मदीय-
धर्ममतस्य सूक्ष्मतमं पञ्चमवलम्ब्याहं फरीशी भूत्वा जीवनमयापयन्,
६ अस्मत्पूर्वपुरुषान् प्रतीत्यरेण कृतमङ्गीकारमधि चाद्य ममात्र तिष्ठतो
७ विचारः क्रियते । तस्यैवाङ्गीकारस्य फलं प्राप्स्याम, इत्याशयास्मदीय-
द्वादशवंशानां साकल्यं दिवान्निशमेकाग्रामाराधनां करोति । भो
राजन्नायिपा, तस्या एवाशयाः कारणाद् यिह्मदिभिर्ममाभियोगः
८ क्रियते । ईश्वरेण सृताणामुत्थापनं भवत्सु किं विश्वासस्यायोग्यं
९ मन्यते? भवतु, मया हि नास्मरतीययीशोर्नाम्नो विरुद्धं बह्वविधं
१० प्रतिकूलाचरणं कर्त्तव्यमिति निरचायि । अहञ्च यिरूशलेमे तदेव
कृतवान्, मुख्ययाजकेभ्यश्चाधिकारं लब्ध्वा पट्टिचण्णं बहून् कारा-
११ गृहेषु बद्ध्वास्तेषां हत्याकाले स्वसम्पत्तिं ज्ञापितवांश्च । सर्वेषु
समाजगृहेष्वहं भूयो भूयस्तेषां शासनं कुर्वन्तान् धर्मनिन्दा-
कारयं । तेषु सातिशयमुन्मत्तो भूत्वा च विदेशीयनगराणि ग्रावत्
१२ तानपीडयम् । इत्यमेकदा मुख्ययाजकेभ्योऽधिकारं प्रतिभूत्वञ्च
१३ लब्ध्वाहं यदा दम्भेऽशकमगच्छं तदा, भो राजन्, मार्गे मध्याह्न-
काले सूर्यस्य तेजसोऽपि प्रखरतरो दीप्तिः स्वर्गादवहस्य मम
१४ मदीयसहपयिकानाञ्च परितो विराजतीति मयादर्शि, सर्वेष्वस्मासु
भूमौ पतितेषु च मामालपन्त्येका वाणी मयाश्रावि, सा वाणी-
ब्रवीयभाषया मां सम्बोधयन्त्यब्रवीत्, शौल शौल किमर्थं मां
१५ पीडयसि? कण्टकेषु पादाहननं तव दुःसाध्यमिति, तदाहम-
वादिषं, को भवान्? प्रभो । स व्याजहार, अहं स यीशु
१६ येस्वया पीड्यते । त्वमुत्तिष्ठ स्वचरणयोरेव तिष्ठ च, यतस्तुभ्य-
मेतदर्थं इहान्नं दत्तवानस्मि, त्वं यद्यद् दृष्टवान् येषु विषयेष्वहं

तुभ्यं दर्शनं दास्यामि च, तच्च त्वां भृत्यं साक्षिणञ्च कृत्वाधिकरि-
 ष्यामि । स्वजातीयेभ्यः परजातीयेभ्यश्च मनुष्येभ्यस्तुवाङ्मनां सन्नह- १७
 मिदानीमेतदर्थं तेषां समीपं त्वां प्रहिणोमि च, यत् त्वयो- १८
 ह्वाटितेषु तेषां नेत्रेषु ते तिमिराद् दीप्तिं प्रति शैतानस्य कर्तृ-
 त्वाच्चेत्स्वरं प्रति परावृत्य मयि विश्वसनेन पापक्षमां पवित्रीकृतानां
 मध्येऽधिकारस्यांशश्च लप्स्यन्त इति । अतो भो राजन्नायिपा, १९
 अहं तस्य स्वर्गीयदर्शनस्याञ्जालङ्घनी नाभवम् अपि तु प्रथमं दक्षेशक- २०
 निवासिषु ततः परं यिरूशालेमनिवासिषु यिह्दिद्यायाः कृत्स्नं
 जनपदञ्च यावत् परजातीनां मध्ये च मनुष्यानिदमज्ञापयं यत्
 तैरनुतापः कर्त्तव्य ईश्वरं प्रति मनांसि परावर्त्तयितव्यान्यनुतापो-
 पयुक्तानि कर्माणि च कर्त्तव्यानीति । एतत्कारणाद् यिह्दिनो २१
 धर्मधाम्नि मां सङ्गृह्य व्यापादयितुम् उपचक्रमिरे । ईश्वरात् २२
 साहाय्यं प्राप्याहमद्य यावत् स्थिरः सन् चुद्रेभ्यो महद्भ्यश्च साध्यं
 ददामि, नान्यत् किमपि तु व्याहरन् केवलं भाववादिभिर्मौग्निना
 चोक्ता भाविकथा इमा वदामि, यत् खीष्टः दुःखभोगस्य भाजनं, २३
 यत् प्रथमः स ईश्वरस्य प्रजायै परजातिभ्यश्च मृतानां पुनरुत्थानेन
 दीप्तिः संवादं दातुं नियुक्त इति ।

पौलस्त्येन प्रतिवादं श्रुत्वा फीष्टः, प्रोक्षैरवादीत्, उन्मत्तोऽसि २४
 पौल, ब्रह्मविद्याभ्यासस्त्वाम् उन्मादं नयतीति । स त्वाह, भो महा- २५
 महिम फीष्ट, नाहमुन्मत्तोऽपि तु सत्यस्य सुबोधस्य च कथा
 व्याहरामि । राजा हि सर्वमेतदभिर्जानाति तमेवोद्दिश्य चाहं २६
 निर्भयतरं भाषे । यतो मन्ये, कथानामेतासां मध्ये तस्याविदिता
 कापि नास्ति, यतो नैव कोणे वृत्तमेतत् । भो राजन्नायिपा २७
 भवान् किं भाववादिषु विश्वसिति ? जानेऽहं यद् भवान् विश्वसि-

२८ ति । अनेनाधिपाः पौलमाह, खन्यायासेन मां ख्रीष्टीयानं भवितुं
 २९ प्रवर्त्तयसि । पौलस्तु व्याजहार, ईश्वरमिदं प्रार्थये यत् खल्वेन वा
 महता वायासेन न केवलो भवान् अपि तु यावन्तोऽद्य मम कथां
 गृह्णन्ति ते सर्वे भवन्तोऽपि मत्तुल्या भवन्तु शृङ्खलानीमान्य-
 पहायेति ।

३० • समाप्तायां तस्य कथायां देशाध्यक्षो राजा वर्णीकी च तैः
 ३१ सार्द्धमासीना नरास्तु उत्तस्थुः स्थानान्तरं गत्वा च मिथः सम्भाष-
 माणा अवदन् । नरोऽयं वधार्हं बन्धनार्हं वा किमपि न करोति
 ३२ स्म । आधिपास्तु फीष्टमाह, नरोऽयं चेत् कैसरं विचारं न प्रार्थ-
 यिष्यत तर्हीतः पूर्वमपि मोचनं प्राप्तमश्नुयत् ।

२७ सप्तविंशोऽध्यायः ।

१ पौलस्तु रोमानगरगमनं ७ समुद्रमार्गं प्रचण्डपवनः ११ पौलस्तोपदेशकथा
 पातौयलोकानां कर्म च २९ पातभञ्जनम् उपद्रौपतौरे लोकानामुत्तरणम् ।

१ यदा तु समुद्रमार्गेणाम्नाकमितालियादेशमुद्दिश्य यात्रा कर्त्तव्या
 प्रत्यभात् तदा पौलोऽन्ये केचिच्छृङ्खलबद्धा मनुष्याश्च राजाधि-
 राजीयश्च सैन्यदलस्य यूलियनार्नि शतपतौ समर्पयाञ्चक्रिरे,
 २ वयञ्चाशियादेशस्योपकूलस्य स्थानानि गमिष्यन्तमाद्रामुत्तीयं
 पोतमेकमाह्वय प्रतस्थिमहे । माकिदनियाम्यधिषलनीकीनिवास्था-
 ३ रिष्टार्खोऽयस्माभिः सार्द्धमासीत् । परदिने सीरोन्युपस्थायाम्नासु
 विलम्बमानेषु यूलियः पौलं प्रति मौजन्यं प्रदर्शयन् बन्धूनां समीपं
 ४ तस्य गमनं शृङ्खलासेवनञ्चानुयोजे । पुनस्तीतः प्रस्थाय वयं वांयूनां
 ५ प्रातिवृष्ट्यात्त कुप्रदीपस्य नैकस्थेनागच्छाम । ततः परं किलि-

किद्यापाम्फुलिद्यादेशयोः समीपस्थं समुद्रं तरित्वा लुकिद्यादेशस्थां
सुरामागमाम । तत्र शतपतिरितालियां गन्तुमुद्यतं सिकन्दरिया- ६
नगरीयमेकं पोतमासाद्यास्मांस्तमेवारोहयामास ।

अनन्तरं बहुदिवसान् शनैः शनैः गच्छन्तो महायासेन क्रीदस्य ७
समुखमुपातिष्ठामहि, तत् स्थानं गमनात्तु वायुना निवारिताः सन्तः
साल्मोनीनिकटस्थे क्रीतीदीपस्थोपकूल उपतिष्ठामहि । अनन्तरं ८
महायासेन तस्यां साल्मोन्याः समीपेनायसरं भूत्वा सुन्दरपोता-
श्रयणामकमेकं स्थानं प्राप्नुम । लासेयापुरी तस्य निकटस्था । इत्थं ९
महाविलम्बे जाते तदा चाश्विनमासीयोपवासकालस्यातीतत्वात्
समुद्रयात्रायां सशङ्कीभूतायां पौलस्तान् प्रवर्त्तयन्नवादीत्, महेच्छाः १०
पश्यामि यत् समुद्रयात्रायां विपत्तिं महाक्षतिश्च सम्भविष्यति,
न केवलं भारस्य पोतस्य च किन्त्वस्मत्प्राणानामपीति । शतपतिस्तु ११
पौलस्य कथाम्बः कर्णधारस्य पोतस्वामिनस्य कथास्वधिकं व्यश्वसत्
अपि च स पोताश्रयः शीतकालयापनेऽनुपयोग्यासीत्, ततो हेतोर- १२
धिका नराः तस्मात् स्थानादपि प्रस्थातुं यदि शक्यं भवेत् तर्हि फैनिकं
गत्वा तत्र शीतकालं यापयितुं मतिमकार्षुः, तत् फैनिकं क्रीत्याः
पोताश्रयः, मुखात् तस्य तोयं दक्षिणपश्चिमदिशमुत्तरपश्चिमदिशश्च
प्रति विस्तीर्णं दृश्यते । अनन्तरं दक्षिणसमीरणे वहमाने ते स्नान् १३
ह्यतार्थान् मत्वा पोतं मोचयित्वा क्रीत्याः समीपेनागच्छन् । अनधि- १४
ककालान्, परं तस्यास्तटेनावरोहमाणोरक्नुदोननाम्नी वात्योत्पेदे ।
तथाक्रान्तः पोता वायोरभिमुखः स्थातुं न शक्नाक, वयश्च न प्रति- १५
ह्रथावहामहे । ततः परं क्लौदानाम्नः जुद्रस्य दीपस्य निकटं गत्वा १६
महायासेन पोतस्य चुद्रां नौकां गृहीतुमशक्नुम । तान् पोत- १७
स्थोपरि गृहीत्वा नाविका रज्ज्वादिभिः रूपायैः पोतस्थाशोभागं

- दृढीकर्तुमयतन्त । अनन्तरं सूर्तिनाञ्च सैकते बाधा सम्भविष्यतीति
 १८ भयात् ते पोतस्य कूपकमवरोह्यावहन्त । अनन्तरं वात्यायाम्ना-
 स्वात्यन्तिकं क्लिश्यमानेषु ते परस्मिन् दिने कतिपयद्रव्याणि समुद्रे
 १९ चिचिपुस्तृतीये दिने च स्खलन्तः पोतस्य सज्जां निश्चिचिपुः । ततः परं
 २० कियन्ति दिनानि यावत् न सूर्यस्य नक्षत्राणां वा प्रकाशे जाते
 महावात्यायाश्च प्रबलीभूतायां ततः प्रभृत्यस्माकं रक्षायाः समस्ता-
 शापहारि ।
 २१ तदा गुरुतरेऽनाहारत्वे जाते पौलो जनानां मध्ये तिष्ठन्
 व्याजहार, महेच्छाः, भवन्तो मम मन्त्रणां गृहीत्वा चेत् क्रीतीतो
 न प्रस्थाय विपत्तिक्षतीमे न प्राप्स्यंस्तर्हि तद् युक्तमभविष्यत् ।
 २२ इदानीन्तु भवन्त आश्रयितुमर्हथ, यतो भवतां कस्यापि प्राणानां
 २३ हानिर्न भविष्यति, केवलं पोतस्य । यतोऽहं यस्यास्मि यस्य सेवां
 करोमि च, तस्येश्वरस्यैको दूतो गतनिशायां मामुपस्थाप्य गदित-
 २४ वान्, मा भैषीः, पौल, यतः कैसरस्य समक्षं त्वयोपस्थातव्यं । पश्च
 २५ च, पोतस्थास्तव सर्वे मङ्गिन ईश्वरेण तुभ्यं दत्ताः । अतो महेच्छा
 आश्रयन्तु, यतोऽहमीश्वरे विश्वमिमि, यदहं यदुक्तस्तदेव सम्भविष्यति ।
 २६ अपि त्वस्माभिः कस्मिंश्चिद् द्वीपे पतितयमिति ।
 २७ आद्रियाख्ये समुद्रे इतस्ततो बहमानानामस्माकं चतुर्दशायां
 निशायामुपस्थितायां मध्यरात्रं पोतवाहकैरनुमीयत, यत् किमपि
 २८ स्थलं तेषां समीपवर्त्ति भवति । अतस्तोयं परिमाय विंशति व्यामासै
 निर्णीताः । किञ्चिद्दूरं गत्वा च पुनः परिमाय पञ्चदश व्यामा
 २९ निर्णीताः । अतः पाषाणमयेषु स्थानेषु पतनभयात् ते पोतस्य
 ३० पञ्चाङ्गागाचतुरः पोतभुजानवरोह्य दिवमारुह्य प्रार्थयन्त । तदा
 पोतवह्नेषु पोतात् पलायितुमिच्छातो मङ्गात् पोतभुजप्रभारणं

कलं कलां जुष्टां गौकां समुद्रेऽवरोहितवत्सु पौलः शतपतिं ११
 योद्धुंश्वावादीत्, इमे चेत् पोते नावतिष्ठन्ते तर्हि यूयं रक्षां प्राप्तुं
 न शक्नुथ । योद्धारस्तदा जौकाया रञ्जुंश्चित्वा तस्या निपतनमनु- १२
 जज्ञिरे । दिनारम्भस्य प्रतीक्षाकाले च पौलः सविनयं सर्वान् १३
 खाद्यानि भोक्तुमादिशन्नवादीत्, चतुर्दशदिनानि प्रतीक्ष्य यूय-
 मनाहारं कालं यापयन्तः किमपि न भुक्तवन्तः । अतोऽहं सविनयं १४
 ब्रवीमि, यूयं भक्ष्यं गृहीतुमर्हथ, तद्धि युष्माकं रक्षार्थमुपकारि ।
 यतो युष्माकं कस्यापि शिरसः केशो न पतियति । इदमुक्त्वा स १५
 पूषमादाय सर्वेषां समक्षमीश्वरं धन्यं जगद् भङ्गा च भोक्तुमारेभे । १६
 तदा सर्वेषामाश्वासे जाते तेऽपि भक्ष्यमगृहीधुः । तस्मिन् पोते १७
 वयं साकल्येन षट्सप्तत्यधिकशतद्वयं प्राणिन आसु । भक्ष्येण तृप्तिं १८
 प्राप्य ते गोधूमान् समुद्रे निक्षिपन्तः पोतं लघुतरमकार्षुः ।

अनन्तरं दिने जाते ते तत् स्थलं नाभ्यजानन् वङ्गन्त्वेकन्तु १९
 समानतटविशिष्टमलचयन् । यदि शङ्कुमस्तर्हि पोतं प्रेरयन्तस्त्वं
 तटमारोहयाम इति मन्त्रणामकुर्वन्श्च । अतएव ते पोतभुजां- २०
 श्चित्वा समुद्रे पतितुं ददुः, युगपच्च कर्णयो बन्धनानि मुक्त्वा
 वायोः समुखमग्रभागस्थं वातवसनं विस्तार्य तं समानं तटमुद्दिश्य
 पोतमवालयन् । द्विसमुद्रं स्थानं तु प्राप्य पोतं सैकतोपर्यंप्रेरयन् । २१
 मङ्गरुच निबद्धो निखलोऽतिष्ठत्, पञ्चाङ्गागस्तुर्भीणां प्रभावेण
 व्यलीयत । तदा योद्धुणामियं मन्त्रणाजायत, यद् वन्दिनोऽस्माभि २२
 हन्तव्याः, नचेत् कोऽपि सन्तरणेन पलायिष्यत इति । शतपतिस्तु २३
 पौलं रक्षितुमिच्छन् तन्मन्त्रणासाधनात् तान् निवर्त्यन्निदमा-
 ज्ञापयामास, ये सन्तरणे सक्षमाः प्रथमं ते जले निपत्य स्थलं
 गच्छन्तु, अपरे तु केऽपि काष्ठफलकानि केऽपि वा पोतात् २४

पतितं किमपि वस्त्ववलम्ब्य यान्तु । इत्यमेव च सुखं रक्षिताः
स्थलं प्रापुः ।

२८ अष्टाविंशोऽध्यायः ।

१ उपद्वीपीयासभ्यलोकेभ्यः पौलस्त्यामयत्तप्राप्तिस्तस्य हस्ताद्दशकसर्पस्य निक्षपत्
० पौलस्त्यं पुनर्लियनाम्नोऽधिपतेरन्येषाञ्च स्वारथ्यं ११ पोतेन तस्य रोमानगर-
गमनं मार्गमध्ये छाट्टगणस्य साक्षात् करणं १२ रोमानगर उपस्थिति विहङ्ग-
दीपलोकेषु पौलस्त्य निवेदनं सुसंवादप्रचारणञ्च ।

१ रक्षाप्राप्तेः परमस्माभिरज्ञायि यत् तस्य द्वीपस्य नाम मिलि-
२ तेति । तत्रत्या अभ्यजाते र्जनाश्चास्मान् प्रत्यमामान्यं सौजन्यं
प्रदर्शयामासुः । फलतो वर्त्तमानाया वृष्टेः शीतस्य च हेतेः रिन्ध-
३ नराणि प्रज्वाल्य सर्वानस्मान् अनुजगृह्यः । तदा पौले बह्वन्
सताखण्डान् मङ्गलैर्भनराशौ निक्षिपति विषधर एकस्तापान्नि-
४ र्गत्य तस्य हस्तं दद्यावलम्बितोऽतिष्ठत् । ते त्वसभ्यजना यदा तं
जन्तुं तस्य हस्ते लम्बमानमपश्यन्तदा मिथोऽनुवन् सर्वथा नर-
हन्तायं मनुष्यो यतः समुद्राद् रक्षितस्यापि तस्य जीवनं प्रतिफल-
५ दात्रा नानुज्ञायते । परन्तु स तं जन्तुमवधूय वक्रौ निक्षिप्य चानिष्टं
६ किमपि न बुभुजे । ते तु प्रतीक्षमाणा अभिनयत यत् स धृष्ट्ये
सहसा गतायुर्निपतियति वेति । इत्थं दीर्घकालं प्रतीक्ष्य यदा
तेऽपश्यन् यत् तस्य किमप्यशुभं न सम्भवति तदा मतान्तरं
हन्तावदन् स देव इति ।

० तस्य स्थानस्य सन्निधौ द्वीपस्य प्रथमनरस्य भूम्यधिकारोऽवि-
द्यत । तस्य नाम पुल्लियः, सोऽस्माननुगृह्य दिनत्रयं यावत् प्रणये-
८ नास्म्यकमातिथ्यमकार्षीत् । तदा च पुल्लियस्य पिता ज्वरातिशारेण

पीडितः शय्यागतश्चासीत् । ततः पौलस्तस्यान्तिकमभ्यन्तरं गत्वा
प्रार्थनां हस्तार्पणञ्च कृत्वा तं रोगमुक्तमकार्षीत् । तथा सति ६
तस्मिन् दीपेऽपरे ये मनुष्या व्याधियस्ता आसंस्ते सर्वेऽप्यागत्या-
रोगीकृताः । ते हि बह्विधेन सम्मानेनास्मान् सम्मानयामासुः १०
प्रस्थानकाले च यद्यत् प्रयोज्यं तदस्मास्वर्पयामासुः ।

तस्मिन् दीपे सिकन्दरीय एकः पोतः शीतकालमयापयत् तस्य ११
चिह्नमश्विनौ । मासत्रयेऽतीते वयं तमेव पोतमारुह्य प्रस्थिताः । १२
अनन्तरं सुराकूषीं प्राप्य दिनत्रयमवतस्थिमहे । ततश्च वक्रमार्गेण १३
वयं रीगियं प्राप्ताः । पुनरेकस्माद् दिवसात् परं दक्षिणवायौ
सञ्जाते वयं द्वितीये दिने पुतिथ्यामुपतस्थिमहे । तत्र भ्रातृणा- १४
साद्य वयं तेषां समीपं सप्तदिनान्यवस्थातुमाश्वासिताः । इत्यमेव
रोमायामुपतस्थिमहे । अस्माकं संवादं श्रुत्वा तु तत्रत्या भ्रातरो- १५
ऽस्मत्प्रत्युद्गमनार्थमाप्पियफरं चिष्टावर्णञ्च यावद् आगतवन्तः ।
तान् दृष्ट्वा पौल ईश्वरं धन्यं वदित्वाश्वासं लब्धवान् ।

रोमायानूपस्थितेष्वस्मासु शतपतिर्वन्दिजनान् स्तब्धावारा- १६
धिपतौ समर्पयामास । पौलस्तु स्वरत्नेन पदातिना सार्द्धं स्वतन्त्रं
वस्तुमनुजज्ञे ।

दिनत्रयात् परं पौलो यिहूदिनां मुख्यनरान् समाह्वयया- १७
मास । समागतेषु च तेषु तान् अवादीत्, भो भ्रातरः, अस्मदीय-
जातेः पैलकरीतीनां वा विरुद्धं मया किमपि नाकारि, तथाप्यहं
शृङ्खलबद्धो यिरूशलेमे रोमीयाणां हस्ते समर्पितः । ते च विचारं १८
कृत्वा मां विसृष्टुमैच्छन्, यतः प्राणदण्डार्हः कोऽपि दोषो मयि
नाविद्यत । प्रतिवदमानेषु तु यिहूदिषु कैसरेण विचारस्य प्रार्थनं १९
समावश्यकमभूत्, नास्ति तु स्वजाते विरुद्धं मया कर्तव्यः योऽय-

- २० भियोगः । अतस्तमेव विवादमधि युष्मान् द्रष्टुमालपितुश्चेच्छ्रमं
युष्मान् आहूतवान्, यत इत्याद्येलस्य प्रत्याशयाः कारणादहं शृणु-
२१ लेनानेन वेष्टितः । तदा ते तमूचुः, त्वामधि यिष्ठदियादेशाद् वयं
पचिर्का न लभ्यन्तः, न वा भ्रातृणां कोऽप्यागत्य तव कस्यापि
२२ दोषस्य संवादमानीतवान् कथां वा कथितवान् । तव तु मतं
किं तत् तवैव सुखाच्छ्रोतुमस्मभ्यं युक्तं मन्यते, यतस्तं सम्प्रदाय-
२३ मधि जानीमो यत् सर्वत्र तत्प्रतिकूलं कथ्यते । अतस्तेलस्य हते
दिवसे निश्चितेऽधिकतराः पाण्यशालां तस्यान्तिकमाजगमुः, स च
प्रातरारभ्य सन्ध्यां यावत् साध्यं दत्त्वा तान् ईश्वरराज्यस्य
व्याख्यानमबोधयत्, मोक्षे र्व्यवस्थातो भाववादिनां ग्रन्थेभ्यश्चोद्धृता
२४ यीशोः कथा श्रद्धीतुं प्रार्त्तयच्च । तदा केऽपि तस्य वाक्यानि
२५ जगृहुः केऽपि च तत्र न विश्वसुः । शेषे ते परस्परमनैक्य-
मस्य व्यसृज्यन्त । पौलस्त तानिमामेकां वाणीमुक्तवान्, पवित्र
आत्मा भाववादिना यिशायाहेन युष्माकं पूर्वपुरुषानधि सम्यगिदं
कथितवान्,

२६ जातेरस्याः समीपं त्वं गत्वा ब्रूहि कथामिमां ।

ओष्यथ श्रवणेनैव किन्तु नानुभूविष्यथ ।

तथा द्रक्ष्यथ दृष्ट्वा हि नैव त्वालवयिष्यथ ॥

२७ स्थूलीभूतं मनुष्यपणाम् एतेषां हृदयं यतः ।

मन्दं शृण्वन्ति ते कर्णैः स्ववेत्ते मीलयन्ति च ॥

न चेत् ते लोचनैर्दृष्ट्वा स्वकर्णैर्विनिश्चस्युः च ।

बोधं लब्ध्वा स्वचित्तैश्चावर्त्तयन्ति मनो यदि ।

नैव वेत्ते कश्चित्पुण्यं गृहीतव्यं भविष्यति ॥

अतो युष्माभिरिदं ज्ञायतां यदीश्वरस्य परिचायोपायः परजाती- २८
यानां समीपं प्रहितं ते च ओष्यन्तीति । तस्मिन्नेतत् कथितवति २९
धिक्लदिनो मिथो भृशं विवदमाणाः प्रतस्थिरे ।

अनन्तरं पौलः सम्पूर्णं वर्षद्वयं भाटकीये गृहेऽवसत्, यावन्तस्य ३०
मनुष्यास्तत्र तमभ्यगच्छंस्ताम् परिगृह्य बाधां विना सम्पूर्ण- ३१
साहस्येनेश्वरस्य राज्यमघोषयत् प्रभो र्थीशोः स्त्रीष्टस्य कथाश्चा-
श्रितव्यत् ।

इति ॥

रोमियाः प्रति प्रेरितस्य पौलस्य पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ प्रेरितत्वपदे पौलस्य निघोः ८ रोमानगरे सुसंवादं प्रचारयितुं तस्य
 * गमनेच्छा * १४ सुसंवादेन परिचायलाभः १४ सुसंवादेऽज्ञाते सर्वपापान्तेः
 कथा च ।

- १ ईश्वरो निजपुत्रमधि यं सुसंवादं भाववादिभि र्धर्मग्रन्थे
 प्रतिश्रुतवान् तं सुसंवादं प्रचारयितुं पृथक्कृत आहूतः प्रेरि-
- २ तस्य प्रभो यीशुख्रीष्टस्य दासो यः पौलः स रोमानगरस्थान्
 ईश्वरप्रिधान् आहूतांश्च पवित्रलोकान् प्रति पत्रं लिखति ।
- ३ अस्माकं स प्रभु यीशुः ख्रीष्टः गारीरिकमम्बन्धेन दायूदो
- ४ वंशोद्भवः पवित्रस्यात्मनः सम्बन्धेन चेश्वरस्य प्रभाववान् पुत्र
- ५ इति ज्ञानानात् तस्योत्थानेन प्रतिपन्नं । अपरं येषां मध्ये
 यीशुना ख्रीष्टेन यूयमप्याहूतास्ते अन्यदेशीयलोकास्तस्य नास्ति
- ६ विश्वस्य निदेशयाहिणो यथा भवन्ति तदभिप्रायेण वचं तस्माद्
- ७ अनुग्रहं प्रेरितत्वपदञ्च प्राप्ताः । तास्तेनास्माकम् ईश्वरेण प्रभुणा
 यीशुख्रीष्टेन च युग्मभ्यम् अनुग्रहः शान्तिश्च प्रदीयेतां ।
- ८ प्रथमतः सर्वस्मिन् जगति युष्माकं विश्वासस्य प्रकाशितत्वाद्
 अहं युष्माकं सर्वेषां लिमिक्तं यीशुख्रीष्टस्य नाम गृह्णन् ईश्व-
- ९ रस्य धन्यवादं करोमि । अपरेण ईश्वरस्य प्रसादाद् बहू-
- कालात् परं साम्प्रतं युष्माकं समीपं यातुं कथमपि यत्
 सुयोगं प्राप्नोमि, एतदर्थं निरन्तरं युष्माकं नामानुचारयन्
- १० निजास्य सर्वप्रार्थनासु सर्वदा निवेदयामि, एतस्मिन् यमं

तत्पुत्त्रीयसुसंवादप्रचारणेन मनसा परिचरामि स ईश्वरो मम
 साक्षी विद्यते । यतो युष्माकं मम च विश्वासेन वयम् उभये ११
 यथा शान्तियुक्ता भवाम इति कारणाद् युष्माकं स्तैर्यकरणार्थं १२
 युष्मभ्यं किञ्चित्परमार्थदानदानाय युष्मान् साक्षात् कर्तुं मदीया
 वाञ्छा । हे भ्रातृगण भिन्नदेशीयलोकानां मध्ये यदन्तु तद्वद् १३
 युष्माकं मध्येऽपि यथा फलं भुञ्जे तदभिप्रायेण मुक्तमुञ्ज युष्माकं
 समीपं गन्तुम् उद्यतोऽहं किन्तु यावद् अद्य तस्मिन् गमने
 मम विघ्नो जात इति यूयं यद् अज्ञातास्तिष्ठथ तदहम् उचितं
 न बुध्ये ।

अहं सभ्यासभ्यानां विद्वद्विद्वताञ्च सर्वेषाम् चक्षणी विद्ये । १४
 अतएव रोमानिवासिनां युष्माकं समीपेऽपि यथाशक्ति सुसंवादं १५
 प्रचारयितुम् अहम् उद्यतोऽस्मि । यतः ख्रीष्टस्य सुसंवादो मम १६
 लज्जास्पदं नहि स ईश्वरस्य शक्तिस्वरूपः सन् आयिह्मदीयेभ्यो
 अन्यजातीयान् यावत् सर्वजातीयानां मध्ये यः कश्चिद् तत्र
 विश्वमिति तस्यैव चाणं जनयति । यतः विश्वासस्य समपरिमाणम् १७
 ईश्वरस्य धार्मिकता तत्सुसंवादे प्रकाशते । तदधि धर्मपुस्तकेऽपि
 लिखितमिदं धार्मिको जनो विश्वासेन जीविष्यति ।

फलतो ये मानवाः पापकर्मणा सत्यतां रुन्धन्ति तेषां १८
 सर्वस्य दुराचरणस्याधर्मस्य च विरुद्धं स्वर्गाद् ईश्वरस्य कोपः
 प्रकाशते । यत ईश्वरमधि यद्यद् ज्ञेयं तद् ईश्वरः स्वयं तान् १९
 प्रति प्रकाशितवान् तस्मात् तेषाम् अगोचरं नहि । फलतस्तस्या- २०
 नन्तशक्तीश्वरत्वादीन्यदृश्यान्पि सृष्टिकालम् आरभ्य कर्मसु प्रकाश-
 मानानि दृश्यन्ते तस्मात् तेषां दोषप्रचालनस्य पन्था नास्ति ।
 अपरम् ईश्वरं ज्ञात्वापि ते तम् ईश्वरज्ञानेन नाद्रियन्त इतश्चा २१

- वा न जाताः; तस्मात् तेषां सर्वे तर्का विफलीभूताः, अपरश्च
 २२ तेषां संवेदशून्यानि मनांमि तिमिरे मग्नानि । ते खान् ज्ञानिनो
 २३ ज्ञात्वा, ज्ञानहीना अभवन् अनश्वरस्येश्वरस्य गौरवं विहाय नश्वर-
 मनुष्यगणुपपत्त्युरोगामिप्रभृतेराकृतिविशिष्टप्रतिमासैराश्रिताः ।
 २४ इत्थं त ईश्वरस्य सत्यतां विहाय मृषामतुम् आश्रितवन्तः
 सच्चिदानन्दं सृष्टिकर्तारं त्यक्त्वा सृष्टवस्तुनः पूजां सेवाञ्च हत-
 २५ वन्तः; इति हेतोरीश्वरस्तान् कुक्रियायां समर्थं निजनिजकु-
 चिन्ताभिलाषाभ्यां स्वं स्वं शरीरं परस्परम् अपमानितं कर्तुम्
 २६ अददात् । ईश्वरेण तेषु कभिलाषे समर्पितेषु तेषां योषितः
 २७ स्वाभाविकाचरणम् अपहाय विपरीतकृत्ये प्रावर्तन्तः; तथा
 पुरुषा अपि स्वाभाविकयोषितसङ्गमं विद्युय परस्परं काम-
 कृशानना दग्धाः सन्तः पुमांसः पुंभिः साकं कुकृत्ये समामज्य
 २८ निजनिजभ्रान्तेः समुचितं फलम् अलभन्त । ते स्त्रेषां मनःस्वी-
 श्वराय स्थानं दातुम् अनिच्छुकास्ततो हेतोरीश्वरस्तान् प्रति
 २९ दुष्टमनस्कलम् अविहितक्रियलञ्च दत्तवान् । अतएव ते सर्वे
 ३० अन्यायो व्यभिचारो दुष्टत्वं लोभो जिघांसा ईर्ष्या वधो विवाद-
 स्वातुरी कुमतिरित्यादिभिर्दुष्कर्मभिः परिपूर्णाः सन्तः कर्णेजपा
 ३१ कुकर्मात्पादकाः पित्रोरञ्जालङ्घका अविचारका नियमलङ्घिनः
 ३२ स्नेहरहिता अतिदेषिणो निर्दयाश्च जाताः । ये जना एतादृशं
 कर्म कुर्वन्ति त एव मृत्योर्गया ईश्वरस्य विचारमीदृशं ज्ञात्वापि
 त एतादृशं कर्म स्वयं कुर्वन्ति केवलमिति नाहं किन्तु तादृश-
 कर्मकारिषु लोकेष्वपि प्रीयन्ते ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पापेभ्यः सर्वेषां दण्डनीयस्य कथनं ११ तत्र यिहूदिनाम् अन्यदेशिनाञ्च न
विशेषः १० दोषी सन् यद्यन्यं शिष्ययति तस्मात् काचित् फलोत्पत्तिः २५ यत्र-
आचरणं विना तत्कवेदात्त परिचाणञ्च ।

हे परदूषक मनुष्य, यः कश्चन त्वं भवसि तत्रोत्तरदानाय १
पन्था नास्ति यतो यस्मात् कर्मणः परस्त्वया दूष्यते तस्मात्
त्वमपि दूष्यसे, यतस्तं दूषयन्नपि त्वं तदद् आचरसि । किन्त्वे- २
तादृगाचारिभ्यो यं दण्डम् ईश्वरो निश्चिनोति स यथार्थ इति
वयं जानीमः । अतएव हे मानुष, त्वं यादृगाचारिणो दूषयसि ३
स्वयं यदि तादृगाचरसि तर्हि त्वम् ईश्वरदण्डात् पलायितुं शक्य-
सीति किं बुध्यसे? अपरं तव मनसः परिवर्त्तनं कर्तुम् ईश्वर- ४
स्यानुग्रहे भवति तन्न बुद्ध्वा त्वं किं तदीयानुग्रहमाचिरमहि-
ष्णुत्वनिधिं तुच्छीकरोषि? तथा स्वान्तःकरणस्य कठोरत्वात् ५
खेदराहित्याच्चेष्टरस्य न्याय्यविचारप्रकाशनस्य क्रोधस्य च दिनं यावत्
किं स्वार्थं कोपं सञ्चिनोषि? किन्तु स एकैकमनुजाय तत्कर्मणु- ६
सारेण प्रतिफलं दास्यति; वस्तुतस्तु ये जना धैर्यं धृत्वा सत्कर्म ७
कुर्वन्तो महिमा सत्कारोऽमरत्वञ्चैतानि भुङ्ग्यन्ते तेभ्योऽनन्तजीवनं
दास्यति । अपरं ये जनाः सत्यधर्मम् अगृहीत्वा विपरीतधर्मम् ८
गृह्णन्ति तादृशा विरोधिजनाः कोपं क्रोधञ्च भोक्ष्यन्ते । आ ९
यिहूदिनो धूनीयान् पर्यन्तं यावन्तः कुकर्मकारिणः प्राणिनः
सन्ति ते सर्वे दुःखं यातनाञ्च गमिष्यन्ति; किन्तु आ यिहूदिनो १०
धूनीयपर्यन्ता यावन्तः सत्कर्मकारिणो लोकाः सन्ति तान् प्रति
महिमा सत्कारः शान्तिश्च भविष्यन्ति ।

ईश्वरस्य विचारे पवपातो नास्ति । अलभ्यवस्थां शालै र्यैः ११

- १२ पापानि कृतानि व्यवस्थाशास्त्रालम्बनानुरूपस्तेषां विनाशो भवि-
ष्यति; किन्तु लम्बव्यवस्थाशास्त्रा ये पापान्यकुर्वन् व्यवस्थानुसारादेव
१३ तेषां विचारो भविष्यति । व्यवस्थाश्रोतार ईश्वरस्य समीपे धार्मिका
भविष्यन्तीति नहि किन्तु व्यवस्थाचारिण एव धार्मिकीकरिष्यन्ते ।
१४ यतो ऽलम्बव्यवस्थाशास्त्रा परमातीत्यलोका यदि स्वभावतो व्यव-
स्थानुरूपान् आचारान् कुर्वन्ति तर्ह्यलम्बशास्त्राः सन्तोऽपि ते
१५ तेषां व्यवस्थाशास्त्रमिव स्वयमेव भवन्ति । तेषां मनसि साचि-
त्वरूपे सति तेषां वितर्केषु च कदा तान् दोषिणः कदा वा
निर्दोषान् कृतवत्सु ते स्वान्तर्लिखितस्य व्यवस्थाशास्त्रस्य प्रमाणं
१६ स्वयमेव ददति । यस्मिन् दिने मया प्रकाशितस्य सुसंवादस्या-
नुसाराद् ईश्वरो यीशुख्रीष्टेन मानुषाणाम् अन्तःकरणानां गूढाभि-
प्रायान् धत्वा विचारयिष्यति तस्मिन् विचारदिने तत् प्रका-
शिष्यते ।
१७ पश्य त्वं स्वयं यिद्गदीति विख्यातो व्यवस्थापरि विश्वासं
१८ करोषि, ईश्वरमुद्दिश्य त्वं स्नाघसे, तथा व्यवस्थया शिञ्चितो
भूत्वा तस्याभिमतं जानासि, सर्वेषां कथानां सारं विव्रिञ्चे,
१९ अपरं ज्ञानस्य सत्यतायाश्चाकारस्वरूपं शास्त्रं मम समीपे विद्यत
अतो ऽन्वलोकानां मार्गदर्शयितां तिमिरस्थितलोकानां मध्ये
२० दीप्तिस्वरूपोऽज्ञानलोकेभ्यो ज्ञानदाता शिशूनां शिवयिता-
२१ हमेवेति मन्यसे । परान् शिञ्चयन् स्वयं त्वं किं न शिञ्च-
यसि? वस्तुतश्चौर्यनिषेधव्यवस्थां प्रचारयन् त्वं किं स्वयमेव
२२ चोरयसि? तथा परदारगमनं प्रतिषेधन् स्वयं किं परदारान्
गच्छसि? तथा त्वं स्वयं प्रतिमाद्वेषी सन् किं मन्दिरस्य द्रव्याणि
२३ हरसि? यत्स्वं व्यवस्थां स्नाघसे स त्वं किं व्यवस्थाम् अवमन्य

नेश्वरं समन्यसे? शास्त्रे यथा लिखति परजातीयानां समीपे २४
युष्माकं दोषाद् ईश्वरस्य नाम्नो निन्दा भवति ।

यदि व्यवस्थां पालयसि तर्हि तव त्वक्केदक्रिया सफला २५
भवति; यदि व्यवस्थां लङ्घ्यसे तर्हि तव त्वक्केदोऽत्वक्केदो
भविष्यति । यतो व्यवस्थाशास्त्रादिष्टधर्मकर्माचारी पुमान् अत्वक्- २६
केदो सन्नपि किं त्वक्केदिनां मध्ये न गणयिष्यते? किन्तु लब्ध- २७
शास्त्रश्चिन्तत्वक् च त्वं यदि व्यवस्थालङ्घनं करोषि तर्हि व्यवस्था-
पालकाः स्वाभाविकाश्चिन्तत्वक्चो लोकास्त्वां किं न दूषयिष्यन्ति ।
तस्माद् यो बाह्यो यिह्मदी स यिह्मदी नहि तथाङ्गस्य यस्त्वक्केदः २८
स त्वक्केदो नहि; किन्तु यो जन आन्तरिको यिह्मदी स एव २९
यिह्मदी अपरञ्च केवललिखितया व्यवस्थया न किन्तु मानसिको
यस्त्वक्केदो यस्य च प्रशंसा मनुष्येभ्यो न भूत्वा ईश्वराद् भवति
स एव त्वक्केदः ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ यिह्मदिनां मानाधर्मानुष्ठानं ८ अन्येषामिव व्यवस्थालङ्घने कृते तेन न
परिचाणं ११ एकललो व्यवस्थालङ्घने कृते सति न चाणं किन्तु केवलविश्वासात्
चाणञ्च ।

अपरञ्च यिह्मदिनः किं अष्टत्वं? तथा त्वक्केदस्य वा किं १
फलं? सर्व्वस्था बह्वनि फलानि सन्ति, विशेषत ईश्वरस्य शास्त्रं २
तेभ्योऽदीयत । कैश्चिद् अविश्वसने कृते तेषाम् अविश्वसनात् किम् ३
ईश्वरस्य विश्वास्तार्थाया हानिरुत्पत्त्यते? केनापि प्रकारेण नहि । ४
यद्यपि सर्व्वे मनुष्या मिथ्यावादिनस्तथापीश्वरः सत्यवादी । शास्त्रे
यथा लिखितमास्ते,

अतस्त्वन्तु स्ववाक्येन निर्द्दीषो हि भविष्यति ।

विचारे चैव निष्पापो भविष्यति न संशयः ।

५ अस्माकम् अन्यायेन यदीश्वरस्य न्यायः प्रकाशते तर्हि किं वदि-
ष्यामः ? अहं मानुषाणां कथामिव कथां कथयामि, ईश्वरः

६ समुचितं दण्डं दत्त्वा किम् अन्यायी भविष्यति ? इत्थं न भवतु,

७ तथा सतीश्वरः कथं जगतो विचारयिता भविष्यति ? मम मिथ्या-
वाक्यवदनाद् यदीश्वरस्य सत्यत्वेन तस्य महिमः वर्द्धते तर्हि

८ कस्मादहं विचारेऽपराधित्वेन गण्यो भवामि ? मङ्गलार्थं पापमपि
करणीयमिति वाक्यं त्वया कुतो नेच्यते ? किन्तु यैरुच्यते ते
नितान्तं दण्डस्य पात्राणि भवन्ति ; तथापि तदाक्यम् अस्माभि-
रप्युच्यत इत्यस्माकं ग्लानिं कुर्वन्तः कियन्तो, लेका वदन्ति ।

९ अन्यलोकेभ्यो वयं किं श्रेष्ठाः ? कदाचन नहि यतो यिह-
दिनो यूनानीयाश्च सर्व्वेऽप्य पापस्यायत्ता इत्यस्य प्रमाणं वयं

१० पूर्व्वम् अददाम । लिपि र्यथास्ते,

‘नैकोऽपि धार्मिको जनः ।

११ तथा ज्ञानीश्वरज्ञानी मानवः कोपि नास्ति हि ।

१२ विमार्गगामिनः सर्व्वे सर्व्वे दुष्कर्मकारिणः ।

एको जनेऽपि नो तेषां साधुकर्म करोति च ।

१३ तथा तेषान्तु वै कण्ठा अनाद्यतमज्ञानवत् ।

स्तुतिवादं प्रकुर्व्वन्ति जिह्वाभिस्ते तु केवलं ।

१४ तेषामोष्ठस्य निम्ने तु विषं तिष्ठति सर्व्ववत् ।

सुखं तेषां हि श्रापेन कपटेन च पूर्य्यते ।

१५ रक्तपाताय तेषां तु पदं नि विप्रगानि च ।

१६ पथि तेषां मनुष्याणां नाशः क्रेशश्च केवलः ।

ते जना नहि जानन्ति पन्थानं सुखदायिनं । १७

परमेशाद् भयं यत्तत् तच्चक्षुषोरगोचरं ।' १८

व्यवस्थायां यद्यस्तिस्वति तद् व्यवस्थाधीनान् लोकान् उद्दिश्य १९
लिखतीति वयं जानीमः । ततो मनुष्यमात्रो निरुत्तरः सन्
ईश्वरस्य साक्षाद् अपराधी भवति । अतएव व्यवस्थानुरूपैः २०
कर्मभिः कश्चिदपि प्राणीश्वरस्य साक्षात् धार्मिकीकृतो भवितुं
न शक्नोति यतो व्यवस्थया पापज्ञानमात्रं जायते ।

किन्तु व्यवस्थायाः पृथग् ईश्वरेण देया धार्मिकता व्यवस्थाया २१
भाववादिगणस्य च वचनैः प्रमाणीकृता सती इदानीं प्रकाशते ।
यीशुख्रीष्टे विश्वासकरणाद् ईश्वरेण दत्ता धार्मिकता सकलेषु २२
प्रकाशिता सती सर्वान् विश्वासिनः प्रति वर्त्तते । तेषां कोपि २३
प्रभेदो नास्ति, यतः सर्वे एव पापिन ईश्वरीयतेजोह्रीनाश्च जाताः ।
त ईश्वरस्यानुग्रहात् मूल्यं विना ख्रीष्टकृतेन परिचाणेन धार्मिकी- २४
कृता भवन्ति । यस्मात् स्वशोणितेन विश्वासात् पापनाशको बली २५
भवितुं स एव पूर्वम् ईश्वरेण निश्चितः, इत्यम् ईश्वरीयमहिष्णु-
त्वात् पुराकृतपापानां मार्जनकरणे स्वीयधार्मिकता तेन प्रकाशयते,
वर्त्तमानकालीयाऽपि स्वधार्मिकता तेन प्रकाशयते, अपरं यीशौ विश्वा- २६
सिनं धार्मिकीकुर्वन्नापि स धार्मिकस्तिष्ठति । तर्हि कुचात्मसाक्षा २७
या दूरीकृता ; कथा व्यवस्थया ? किं क्रियारूपव्यवस्थया ? इत्थं
नहि किन्तु तत् केवलविश्वासरूपया व्यवस्थयैव भवति । अतएव २८
व्यवस्थानुरूपाः क्रियां विना केवलेन विश्वासेन मानवः धार्मिकीकृतो
भवितुं शक्नोतीत्यस्य राद्धान्तं दर्शयामः । स किं केवलचिह्नादि- २९
नाम् ईश्वरो भवति ? परजातीयानाम् ईश्वरो न भवति ? परजा-
तीयानामपि भवति ; यस्माद् एक ईश्वरो विश्वासात् लक्ष्मिदेवो ३०

विश्वासेनाल्लक्ष्णेदिनस्य धार्मिकीकरिष्यति । तर्हि विश्वासेन वयं ३१ किं व्यवस्थां लुप्त्याम ? इत्थं न भवतु वयं व्यवस्थां संस्थापयाम एव । ००

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ विश्वासाद् अब्राहामस्य धार्मिकताज्ञातः ६ तस्याब्राह्मणस्य धार्मिकता लक्ष-
केदात्र किन्तु विश्वासात् प्राप्ता १८ धार्मिकता विश्वासेनास्माभिः प्राप्ता ।

- १ अस्माकं पूर्वपुरुष अब्राहामः कायिकक्रियया किं लब्धवान्
- २ एतदधि किं वर्दिष्यामः ? स यदि निजक्रियाभ्यः धार्मिको भवेत् तर्हि तस्यात्मज्ञाघां कर्तुं पन्था भवेदिति मत्वा, किन्त्वैश्वरस्य
- ३ समीपे नहि । शास्त्रे किं लिखति ? अब्राहाम ईश्वरे विश्व-
- ४ मनात् स विश्वासस्तस्मै धार्मिकतार्थे गणितो बभूव । कर्मकारिणो यद् वेतनं, तद् अनुग्रहस्य फलं नहि किन्तु तेनोपार्जितं मन्त-
- ५ वम् । किन्तु यः पापिनं धार्मिकीकरोति तस्मिन् विश्वासिनः कर्महीनस्य जनस्य यो विश्वासः स धार्मिकतार्थं गण्यो भवति ।
- ६ अपरं यं क्रियाहीनम् ईश्वरः धार्मिकीकरोति तस्य धन्यवादं दातुं वर्णयामास, यया,

७ 'स धन्योऽघानि मृष्टानि यस्यागांस्तारतानि च ।

८ स च धन्यः परेशेन पापं यस्य न गण्यते ।'

९ एष धन्यवादस्त्वल्क्ष्णेदिनम् अल्लक्ष्णेदिनं वा कं प्रात भवति ?

- १० अब्राहामस्य विश्वासः धार्मिकतार्थं गणित इति वयं वदामः । स विश्वासस्तस्य लक्ष्णेदित्वावस्थायां किम् अल्लक्ष्णेदित्वावस्थायां कस्मिन् समये धार्मिकतेव गणितः ? लक्ष्णेदित्वावस्थायां नहि
- ११ किंस्वल्लक्ष्णेदित्वावस्थायां । अपरञ्च स यत् सर्वेषाम् अल्लक्ष्णेदिनां विश्वासिनाम् आदिपुरुषो भवेत्, ते च धार्मिका

गण्येरन्; ये च लोकाः केवलं किन्नलक्षो न सन्तो ऽस्मात्पूर्व- १२
 पुरुष अब्राहामोऽकिन्नलक्षं सन् येन विश्वासमार्गेण गतवान्
 तेनैव तस्य पादचिह्नेन गच्छन्ति तेषां लक्षकेदिनामप्यादिपुरुषो
 भवेत् तदर्थम् अलक्षकेदिनो मानवस्य विश्वासात् धार्मिकता उत्पद्यत
 इति प्रमाणस्वरूपं लक्षकेदचिह्नं स प्राप्नोत् । अब्राहामो जगतो १२
 ऽधिकारी भविष्यति येषां प्रतिज्ञा तं तस्य वंशश्च प्रति पूर्वम्
 अक्रियत सा व्यवस्थामूलिका नहि किन्तु विश्वासजन्यधार्मिकता-
 मूलिका । यतो व्यवस्थावलम्बिनो यद्यधिकारिणो भवन्ति तर्हि १४
 विश्वासेो विफलो जायते सा प्रतिज्ञापि लुप्तैव । अधिकन्तु व्यवस्था १५
 कोपं जनयति यतो ऽविद्यमानायां व्यवस्थायाम् आज्ञालङ्घनं न
 सम्भवति । अतएव सा प्रतिज्ञा यद् अनुग्रहस्य फलं भवेत् तदर्थं १६
 विश्वासमूलिका यतस्तथात्वे तदंशममुदायं प्रति अर्थतो ये व्यव-
 स्थया तदंशसम्भवाः केवलं तान् प्रति नहि किन्तु य अब्राहामीय-
 विश्वासेन तत्सम्भवास्तानपि प्रति सा प्रतिज्ञा स्यादुर्भवति । यो १७
 निर्जीवान् सजीवान् अविद्यमानानि वस्तूनि च विद्यमानानि
 करोति अब्राहामस्य विश्वासभूमेस्तस्येश्वरस्य साक्षात् सोऽस्माकं सर्वे-
 षाम् आदिपुरुष आस्ते, यथा लिखितं विद्यते, 'अहं त्वां ब्रह्मा-
 तृनाम् आदिपुरुषं कृत्वा नियुक्तवान् ।'

तदीयस्तादृशो वंशो जनिष्यते यदिदं वाक्यं प्रतिश्रुतं तदनु- १८
 साराद् अब्राहामो ब्रह्मदेशीयलोकानाम् आदिपुरुषो यद् भवति
 तदर्थं सोऽनपेक्षितव्यमप्यपेक्षमाणो विश्वासं कृतवान् । अपरञ्च १९
 क्षीणविश्वासे न भूत्वा शतवत्सरवयस्कृत्वात् स्वशरीरस्य जरां
 सारानाम्नः स्वभार्याया रजोनिवृत्तिस्तु दृणाय न मेने । अपरम् २०
 - अविश्वासाद् ईश्वरस्य प्रतिज्ञावचने कमपि संशयं न चेकार;

- २१ किन्त्वोत्तरेण यत् प्रतिश्रुतं तत् साधयितुं शक्यत इति निश्चितं
विज्ञाय दृढविश्वासः सन् ईश्वरस्य महिमानं प्रकाशयामासुकार।
२२ इति हेतोस्तस्य स विश्वासस्तदीयधार्मिकतेव गणयामासुके। धार्मिक-
२३ कतेवागण्यत तत् केवलस्य तस्य निमित्तं लिखितं नहि, अस्माकं
२४ निमित्तमपि, यतोऽस्माकं पापनाशार्थं समर्पितोऽस्माकं धार्मिकता-
२५ माप्यर्थोत्प्रेषितोऽभवत् योऽस्माकं प्रभु यीशुस्तस्योत्प्रेषितोऽस्मिन्
यदि वयं विश्वासमस्तर्ह्यस्माकमपि सएव विश्वासः धार्मिकतेव
गणयिष्यते।

५ पञ्चमोऽध्यायः।

- १ विश्वासेन धार्मिकतायां सत्यां वरुणामः १२ आदमा यथा पापं स्वतिस्य तथा
जोष्टेन धार्मिकता अनन्तजीवनस्य।

- १ विश्वासेन धार्मिकीकृता वयम् ईश्वरेण साङ्गं प्रभुणास्माकं
२ यीशुख्रीष्टेन मेलनं प्राप्ताः। अपरं वयं यस्मिन् अनन्तजीवनस्य
तिष्ठामस्तन्माध्वं विश्वासमार्गेण तेनैवानीता वयम् ईश्वरीयविभव-
३ प्राप्तिप्रत्याशया समानन्दाः। तत् केवलं नहि किन्तु क्रेशभोगे-
४ ऽप्यानन्दासो यतः क्लेशाद् धैर्यं जायते इति वयं जानीमः, धैर्याच्च
५ परीक्षितत्वं जायते, परीक्षितत्वात् प्रत्याशा जायते, प्रत्याशातो-
६ व्रीडितत्वं न जायते, यस्माद् अस्माभ्यं दत्तेन पवित्रेणात्मनास्माकम्
७ अन्नःकरणानीश्वरस्य प्रेमवाग्निना मिक्तानि। अस्मासु निरुपायेषु
सत्सु ख्रीष्ट उपयुक्ते समये पापिनां निमित्तं स्वीयान् प्राणान्
८ अत्यजत्। हितकारिणे जनस्य कृते कोऽपि प्राणान् त्यक्तुं साहसं
कर्तुं शक्नोति, किन्तु धार्मिकस्य कृते प्रायेण कोऽपि प्राणान् न
९ त्यजति। किन्त्वस्मासु पापिषु सत्सुपि निमित्तमस्माकं ख्रीष्टः

स्वप्राणान् त्यक्तवान्, तत ईश्वरोन्मान् प्रति निजं परमप्रेमाणं दर्शितवान् । अतएव तस्य रक्तपातेन धार्मिकीकृता वयं नितान्तं ६ तेन कोपाद् उद्धारिष्यामहे । फलतो वयं यदा रिपव आस्म १० तदेश्वरस्य पुत्रस्य मरणेन तेन सार्द्धं यद्यस्माकं मेलनं जातं तर्हि मेलनप्राप्ताः सन्तोऽवश्यं तस्य जीवनेन रक्षां लप्स्यामहे । तत् ११ केवलं नहि किन्तु येन मेलनम् अलभामहि तेनास्माकं प्रभुना यीशुख्रीष्टेन साम्प्रतम् ईश्वरे समानन्दामश्नु ।

तथा मति, एकेन मानुषेण पापं पापेन च मरणं जगतीं १२ प्राविशत् अपरं सर्वेषां पापित्वात् सर्वे मानुषा मृते निर्गन्ता अभवन् । यतो व्यवस्थादानसमयं यावत् जगति पापम् आसीत् १३ किन्तु यत्र व्यवस्था न विद्यते तत्र पापस्यापि गणना न विद्यते । तथायादमेन यादृशं पापं कृतं तादृशं पापं यैर्नाकारि आदमम् १४ आरभ्य मोक्षिं यावत् तेषामप्युपरि मृत्यु राजत्वम् अकरोत् स आदमो भाव्यादमस्य निदर्शनमेवास्ति । किन्तु पापकर्मिणा यादृशो भावस्तादृश १५ दानकर्मिणा भावो न भवति यत एकस्य जनस्यापराधेन यदि बहूनां मरणम् अघटत तथापीश्वरानुग्रहस्तदनुग्रहमूलकं दानश्चैकेन जनेनार्थाद् यीशुना ख्रीष्टेन बहुषु बाहुल्यातिबाहुल्येन फलति । अपरम् एकस्य जनस्य पापकर्म यादृक् फलयुक्तं दानकर्म तादृक् १६ न भवति यतो विचारकर्म्मिकं पापम् आरभ्य दण्डजनकं बभूव, किन्तु दानकर्म बहुपापान्यारभ्य धार्मिकताजनकं बभूव । यत एकस्य १७ जनस्य पापकर्मतस्तेनैकेन यदि मरणस्य राजत्वं जातं तर्हि ये जना अनुग्रहस्य बाहुल्यं धार्मिकतादानञ्च प्राप्नुवन्ति त एकेन जनेन, अर्थात् यीशुख्रीष्टेन, जीवने राजत्वम् अवश्यं करिष्यन्ति । एको- १८ उपराधो, यद्वत् सर्वमानवानां दण्डगामी मार्गोऽभवत् तद्वद् एकं

- धार्मिकतादानं सर्वमानवानां जीवनयुक्तधार्मिकतागामी, मार्ग एव।
 १८ अपरम् एकस्य जनस्याञ्जालङ्घनाद् यथा बहवोऽपराधिना जाता-
 २० स्तददुः एकस्याञ्चाचरणाद् बहवो धार्मिकीकृता भवन्ति । अधिकन्तु
 व्यवस्थागमनाद् अपराधस्य बाहुल्यं जातं किन्तु यत्र पापस्य
 २१ बाहुल्यं तत्रैव तस्माद् अनुग्रहस्य बाहुल्यम् अभवत् । तेन मृत्युना
 यदत् पापस्य राजत्वम् अभवत् तदद् अस्माकं प्रभुयीशुख्रीष्ट-
 दारानन्तजीवनदायिधार्मिकतयानुग्रहस्य राजत्वं भवति ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ ख्रीष्टात् धार्मिकतायां प्राप्तायां पापकरणम् अनुचितं १९ तेन धार्मिके सति
 पापस्य दमनं धर्मपालनदायित्वेनानन्तजीवनप्राप्तवत् ।

- १ प्रभूतरूपेण यद् अनुग्रहः प्रकाशते तदर्थं पापे तिष्ठाम इति
 २ वाक्यं किं वयं वदिष्यामः ? तन्न भवतु । पापं प्रति मृता वयं
 ३ पुनस्तस्मिन् कथम् जीविष्यामः ? वयं यावन्तो लोका यीशुख्रीष्ट
 अवगाहिता अभवाम तावन्त एव तस्य मरण अवगाहिता इति किं यूयं
 ४ न जानीय ? ततो यथा पितुः पराक्रमेण मृतानां मध्यात् ख्रीष्ट उत्था-
 पितस्तथा वयमपि यत् नूतनजीविनश्चाचरामस्तदर्थम् अवगाहनेन
 ५ तेन सार्द्धं मृत्युरूपे शवागारे संस्थापिताः । अपरं वयं यदि तेन
 संयुक्ताः सन्तः स इव मरणभागिनो जातास्तर्हि स, इवेत्यानभागिनो-
 ६ ऽपि भविष्यामः । वयं यत् पापस्य दासाः पुन न भवामस्तदर्थम्
 अस्माकं पापरूपशरीरस्य विनाशार्थम् अस्माकं पुरातनपुरुषसेन
 ७ साकं क्रुशेऽहन्यतेति वयं जानीमः । यो हतः स पापात् मुक्त एव ।
 ८ अतएव यदि वयं ख्रीष्टेन सार्द्धम् अहन्यामहि तर्हि पुनरपि तेन
 ९ सहिता जीविष्याम इत्यस्माकं विश्वासे विद्यते । यतः मृतानां

मथाद् उत्थापितः खीष्टः पुनर्न म्रियत इति वयं जानीमः । तस्मिन्
कोष्यधिकारो मृत्योर्नास्ति । अपरञ्च स यद् अम्रियत तेनैकदा १०
पापम् उद्दिश्याम्रियत, यच्च जीवति तेनेश्वरम् उद्दिश्य जीवति ;
तदद् यूयमपि स्वान् पापम् उद्दिश्य मृतान् अस्माकं प्रभुणा ११
यीशुखीष्टेनेश्वरम् उद्दिश्य जीवन्तो जानीत ।

अपरञ्च कुस्तिताभिलाषान् पूरयितुं युष्माकं मर्त्यदेहेषु पापम् १२
आधिपत्यं न करोतु । अपरं स्वं स्वम् अङ्गम् अधार्मिकताया अस्त्वं १३
कृत्वा पापसेवायां न समर्पयत, किन्तु मृतानां मथाद् उत्थितानिव
स्वान् ईश्वरे समर्पयत स्वान्यङ्गानि च धर्मास्तस्वरूपाणीश्वरम् उद्दिश्य
समर्पयत । युष्माकम् उपरि पापस्याधिपत्यं पुनर्न भविष्यति, १४
यस्माद् यूयं व्यवस्थाया अनायत्ता अनुग्रहस्य चायत्ता अभवत ।
किन्तु वयं व्यवस्थाया अनायत्ता अनुग्रहस्य चायत्ता अभवाम, इति १५
कारणात् किं पापं करिष्यामः ? तन्न भवतु । यतो मृतिजनकं पापं १६
धार्मिकताजनकं निदेशाचरणस्यैतयोर्द्वयो र्यस्मिन् आज्ञापालनार्थं
मृत्यानिव स्वान् समर्पयथ, तस्यैव मृत्या भवथ, एतत् किं यूयं न
जानीथ ? अपरञ्च पूर्वं यूयं पापस्य मृत्या आसतेति सत्यं किन्तु १७
यस्यां शिक्षारूपायां मूषायां भिक्षिता अभवत तस्या आकृतिं मनोभि
र्लब्धवन्त इति कारणाद् ईश्वरस्य धन्यवादो भवतु । इत्थं यूयं १८
पापसेवातो मुक्ताः सन्तो धर्मस्य मृत्या जाताः । युष्माकं शारीरिका १९
दुर्बलताया हेतोर्मानववद् अहम् एतद् ब्रवीमि ; पुनः पुनरधर्म-
करणार्थं यद्वत् पूर्वं पापासेधयो मृत्युत्वे निजाङ्गानि समर्पयत
तदद् इदानीं पवित्रत्वार्थं धार्मिकताया मृत्युत्वे निजाङ्गानि सम-
र्पयत । यदा यूयं पापस्य मृत्या आस्त तदा धार्मिकताया नायत्ता २०
आस्त । तर्हि यानि कर्माणि यूयम् इदानीं सज्जाजनकानि बुध्यध्वे २१

- पूर्वं तैर् युष्माकं को लाभ आसीत्? तेषां कर्मणां फलं, मरणमेव ।
 २२ किन्तु साम्प्रतं यूयं पापसेवातो मुक्ताः सन्त ईश्वरस्य मृत्याः भवतः ।
 तस्माद् युष्माकं पवित्रत्वरूपं लभ्यम् अनन्तजीवनरूपञ्च फलम् आस्ते ।
 २३ यतः पापस्य वेतनं मरणं किन्त्वस्माकं प्रभुणा योऽगुग्राष्ट्रेनानन्त-
 जीवनम् ईश्वरदत्तं दानम् आस्ते ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ विश्वात्मिकाणां व्यवस्थातो मक्तिः खोट्टेन सहोदत्वं ७ व्यवस्थायाः पवित्रत्वं
 व्याधत्वं हितदायकत्वं १२ व्यवस्थालङ्घनेन पापं जाते मतिः कोऽपि यदि मत्
 पापम् मृतीयते तर्हि व्यवस्थाया उन्नमलसौकरणकथनञ्च ।

- १ हे भ्रातृगण व्यवस्थाविदः प्रति ममेदं निवेदनं । विधिः केवलं
 यावज्जीवं मानवोपर्यधिपतित्वं करोतीति यूयं किं न जानीय ?
 २ यावत्कालं पतिर् जीवति तावत्कालम् ऊढा भार्या व्यवस्थया
 तस्मिन् बद्धा तिष्ठति किन्तु यदि पतिर् म्रियते तर्हि सा नारी
 ३ पत्यु र्व्यवस्थातो मुच्यते । एतत्कारणात् पत्युर्जीवनकाले नारी
 यद्यन्यं पुरुषं विवहति तर्हि सा व्यभिचारिणी भवति किन्तु यदि
 स पतिर् म्रियते तर्हि सा तस्या व्यवस्थाया मुक्ता मती पुरुषान्तरेण
 ४ ब्रूहापि व्यभिचारिणी न भवति । हे मम भ्रातृगण, ईश्वरनिमित्तं
 यदस्माकं फलं जायते तदर्थं मृतानां मध्याद् उत्पादितेन
 पुरुषेण सह युष्माकं विवाहे यद् भवेत् तदर्थं स्त्रीष्टस्य शरीरेण
 ५ यूयं व्यवस्थां प्रति मृतवन्तः १ यतोऽस्माकं शरीरगिकाचरणममये
 मरणनिमित्तं फलम् उत्पादयितुं व्यवस्थया दूषितः पापामिलाषो-
 ६ ऽस्माकम् अङ्गेषु जीवन् आसीत् । किन्तु तदा यस्या व्यवस्थाया
 वशे आसन्नहि साम्प्रतं तां प्रति मृतत्वाद् वयं तस्या अधीनत्वात्

मुक्ता इति हेतोरीश्वरोऽस्माभिः पुरातनलिखितानुसारात् न सेवि-
तव्यः किन्तु नवीनस्वभावेनैव सेवितव्यः ।

तर्हि वयं किं ब्रूमः ? व्यवस्था किं पापजनिका भवति ? नेत्यं ७
भवतु । व्यवस्थायाम् अविद्यमानायां पापं किम् इत्यहं नावेदं ; किञ्च
लोभं मा कार्षीरिति चेद् व्यवस्थायाम् लिखितं नाभविष्यत् तर्हि
लोभः किम्भूतस्तदहं नाज्ञास्यं । किन्तु व्यवस्थया पापं किद्रं प्राप्य ८
ममान्तः सर्वविधं कुस्मिताभिलाषम् अजनयत् ; यतो व्यवस्थायाम्
अविद्यमानायां पापं मृतं । अपरं पूर्वं व्यवस्थायाम् अविद्यमा- ९
नायाम् अहम् अजीवं ततः परम् आज्ञायाम् उपस्थितायाम्
पापम् अजीवत् तदाहम् अम्रिये । इत्थं सति जीवननिमित्ता १०
याज्ञा वा मम मृत्युजनिकाभवत् । यतः पापं किद्रं प्राप्य व्यवस्थि- ११
तादेशेन मां वञ्चयित्वा तेन माम् अहन् । अतएव व्यवस्था पवित्रा, १२
आदेशश्च पवित्रो न्यायो हितकारी च भवति ।

तर्हि यत् स्वयं हितकृत् तत् किं मम मृत्युजनकम् अभवत् ? १३
नेत्यं भवतु ; किन्तु पापं यत् पातकमिव प्रकाशते तथा निदेशेन
पापं यदतीव पातकमिव प्रकाशते तदर्थं हितोपायेन मम मरणम्
अजनयत् । व्यवस्थात्मबोधिकेति वयं जानीमः किन्त्वहं शारीरता- १४
चारी पापस्य क्रीतकिङ्करो विद्ये । यतो यत् कर्म करोमि तत् १५
मम मनोऽभिमतं नहि ; अपरं यन् मम मनोऽभिमतं तन्न करोमि
किन्तु यद् च्छतीये तत् करोमि । तथात्वे यन् ममानभिमतं तद् १६
यदि करोमि तर्हि व्यवस्था सूक्तमिति स्वीकरोमि । अतएव १७
सम्प्रति तत् कर्म मया क्रियत इति नहि किन्तु मम शरीरस्थेन
पापेनैव क्रियते । यतो मयि, अर्थतो मम शरीरे, किमप्युत्तमं न १८
वसति, एतद् अहं जानामि ; ममेच्छुकतायां तिष्ठन्नामप्यहम्

- १६ उत्तमकर्म्मसाधने समर्थो न भवामि । यतो यामुक्तमां क्रियां
कर्त्तुमहं वाञ्छामि तां न करोमि किन्तु यत् कुत्सितं कर्म्म कर्त्तुम्
२० अनिच्छुकोऽस्मि तदेव करोमि । अतएव यद्यत् कर्म्म कर्त्तुं
ममेच्छा न भवति तद् यदि करोमि तर्हि तन् मया न क्रियते,
२१ ममान्तर्वर्त्तिना पापेनैव क्रियते । भद्रं कर्त्तुम्, इच्छुकं मां यो
२२ ऽभद्रं कर्त्तुं प्रवर्त्तयति तादृशं स्वभावमेकं मयि पश्यामि । अहम्
२३ आन्तरिकपुरुषेणेश्वरव्यवस्थायां सन्तुष्ट आमे; किन्तु तदिपरीतं
युध्यन्तं तदन्यमेकं स्वभावं मदीयाङ्गस्थितं प्रपश्यामि, स मदीयाङ्ग-
२४ स्थितपापस्वभावस्यायत्तं मां कर्त्तुं चेष्टते । हा हा योऽहं दुर्भाग्यो
मनुजस्तं माम् एतस्मान् मृताच्छरीरात् को निस्तारयिष्यति ?
२५ अस्माकं प्रभुणा यीशुख्रीष्टेन निस्तारयितारम् ईश्वरं धन्यं वदामि ।
अतएव शरीरेण पापव्यवस्थाया मनसा तु ईश्वरव्यवस्थायाः सेवनं
करोमि ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ ख्रीष्टे विश्वासिनां व्यवस्थादण्डात्मिका धर्माचरणञ्च ११ ईश्वरस्य पृथक् विभवा-
पेक्षणं तत्र नियुक्तञ्च २१ ख्रीष्टेन तेषां ज्ञानो जयञ्च ।

- १ ये जनाः ख्रीष्टं यीशुम् आश्रित्य शारीरिकं नाचरन्त आत्मि-
२ कमाचरन्ति तेऽप्युना दण्डार्हा न भवन्ति । जीवनदायकस्यात्मनो
व्यवस्था ख्रीष्टयीशुना पापमरणयो व्यवस्थातो मामसौचयत् ।
३ यस्माच्छरीरस्य दुर्बलत्वाद् व्यवस्थया यत् कर्म्ममाध्यम् ईश्वरो
निजपुत्रं पापिशीररूपं पापनाशकबलिरूपञ्च प्रेष्य तस्य शरीरे
४ पापस्य दण्डं कुर्वन् तत्कर्म्म साधितवान् । ततः शारीरिकं नाचरि-
त्वास्माभिर्नात्मिकम् आचरन्निर्व्यवस्थायन्ये निर्दिष्टानि धार्मिकता-

कर्माणि सर्वानि साधन्ते । ये शारीरिकाचारिणस्ते शारीरिकान् ५
विषयान् भावयन्ति ये आत्मिकाचारिणस्ते आत्मनो विषयान्
भावयन्ति । शारीरिकभावस्य फलं मृत्युः किञ्चात्मिकभावस्य फलं ६
जीवनं शान्तिश्च । यतः शारीरिकभाव ईश्वरस्य विरुद्धः शत्रुताभाव ७
एव स ईश्वरस्य ज्ञवस्थायी अधीनो न भवति भवितुश्च न शक्नोति ।
एतस्मात् शारीरिकाचारिषु तोष्टुम् ईश्वरेण न शक्यं । किन्त्वा- ८
श्वरस्यात्मा यदि युष्माकं मध्ये वसति तर्हि यूयं शारीरिकाचारिणां ९
न सन्त आत्मिकाचारिणो भवथः । यस्मिन् तु ख्रीष्टस्यात्मा न
विद्यते स तत्सम्भवो नहि । यदि ख्रीष्टो युष्मान् अधितिष्ठति तर्हि १०
पापम् उद्दिश्य शरीरं मृतं किन्तु धार्मिकतामुद्दिश्यात्मा जीवति ।
मृतगणाद् यीशु र्येनोत्थापितस्तस्यात्मा यदि युष्मन्मध्ये वसति ११
तर्हि मृतगणात् ख्रीष्टस्य स उत्थापयिता युष्मन्मध्यवासिना स्वकीया-
त्मना युष्माकं मृतदेहानपि पुन जीविष्यति ।

हे भ्रातृगण शरीरस्य वयमधमर्णा न भवामोऽतः शारीरिका- १२
चारोऽस्माभिर्न कर्त्तव्यः । यदि यूयं शारीरिकाचारिणो भवेत १३
तर्हि युष्माभिर्मर्त्तव्यमेव किन्त्वात्मना यदि शारीरिककर्माणि
घातयेत तर्हि जीविष्यथ । यतो यावन्तो लोका ईश्वरस्यात्मना- १४
कृत्यन्ते ते सर्वे ईश्वरस्य सन्ताना भवन्ति । यूयं पुनरपि भयजनकं १५
दास्यभावं न प्राप्ताः किन्तु येन भावेनेश्वरं पितः पितरिति प्रोच्य
सम्बोधयथ तादृशं दत्तकपुत्रत्वभावम् प्राप्तुत । अपरञ्च वयम् १६
ईश्वरस्य सन्ताना एतस्मिन् पवित्र आत्मा स्वयम् अस्माकम् आत्मभिः
साङ्गैः प्रमाणं ददाति । अतएव वयं यदि सन्तानास्तर्द्धाधिकारिणः, १७
अर्थाद् ईश्वरस्य स्वत्वाधिकारिणः ख्रीष्टेन सद्वाधिकारिणश्च भवामः;
अपरं तेन साङ्गैः यदि दुःखभागिनो भवामस्तर्हि तस्य विभवेस्यापि

- १८ भागिनो मविद्यामः । किम्बन्धासु यो भारीः विभवः प्रकाशयते ।
- १९ तस्य समीपे वर्तमानकालीनं दुःखमहं तृणाय मन्ये । यतः प्राणि-
- मण ईश्वरस्य सन्तानानां विभवप्राप्तिम् आकाङ्क्षन् नितान्तम् अपेक्षते ।
- २० अपरञ्च प्राणिगणः स्वैरम् अर्लीकताया वशीकृतो नाभवत् किन्तु
- २१ प्राणिगणोऽपि नश्वरताधीनत्वात् मुक्तः सन् ईश्वरस्य सन्तानानां परम-
- २२ मुक्तिं प्राप्स्यतीत्यभिप्रायेण वशीकर्त्रा वशीचक्रे । अपरञ्च प्रसूयमानावहं
- व्यथितः सन् इदानीं यावत् कृत्स्नः प्राणिगण आर्त्तस्वरं करोतीति ।
- २३ वयं जानीमः । केवलः स इति नहि किन्तु प्रथमजातफलस्वरूपम्
- आत्मानं प्राप्ता वयमपि दत्तकपुत्रत्वपदप्राप्तिम् अर्थात् शरीरस्य
- २४ कुत्सितं प्रतीक्षमाणस्तदद् अन्तर्गर्तारावं कुर्वीमः । वयं प्रत्याशया
- चाणम् अस्वभावंहि किन्तु प्रत्यक्षवस्तुने या प्रत्याशा सा प्रत्याशा
- नहि, यतो मनुष्योऽयत् समीक्षते तस्य प्रत्याशा कुतः करिष्यति ?
- २५ यद् अप्रत्यक्षं तस्य प्रत्याशां यदि वयं कुर्वीमहि तर्हि धैर्यम्
- २६ अवलम्ब्य प्रतीक्षामहे । तत् आत्मार्पणं स्वयम् अस्मान् दुर्बलमायाः
- सहायत्वं करोति ; यतः किं प्रार्थितव्यं तद् बोद्धुं वयं न शक्नुमः,
- २७ किम्बन्धैरार्त्तरावैरात्मा स्वयम् अस्मान्निमित्तं निवेदयति । अपरम्
- ईश्वरभिमतरूपेण पवित्रलोकानां कृते निवेदयति य आत्मा
- २८ तस्याभिप्रायोऽन्तर्ध्यामिनां ज्ञायति । अपरम् ईश्वरीयनिष्पन्नानु-
- सारेणाकृताः सन्तो ये तस्मिन् प्रीयन्ते सर्व्वाणि मिलित्वा तेषां
- २९ मङ्गलं साधयन्ति, एतद् वयं जानीमः । यत् ईश्वरो बह्वभ्रातृणां
- मध्ये स्वरूपं ज्येष्ठं कर्तुम् इच्छन् यान् पूर्वं स्रष्टीकृतवान् तान्
- ३० तस्य प्रतिमूर्त्याः सादृश्यप्राप्तये न्ययुक्तः । अपरञ्च तेन ये नियुक्तास्ते
- आकृता अपि ये च तेनाकृतास्ते धार्मिकीकृताः, ये च तेन धार्मि-
- कीकृतास्ते विभवयुक्ताः ।

इत्यत्र वयं किं ब्रूमः ? ईश्वरो यद्यस्माकं सपत्नो भवति तर्हि ३१
 को विपत्नोऽस्माकं ? आत्मपुत्रं न रक्षित्वा योऽस्माकं सर्वेषां हते ३२
 तं प्रदत्तवान् स किं तेन महासम्भयम् अन्यानि सर्वाणि न
 दास्यति ? ईश्वरस्याभिरुचितेषु केन दोष आरोपयिष्यते ? य ३३
 ईश्वरस्नान् धार्मिकीकरोति किं तेन ? अपरं तेभ्यो दण्डदानाच्चा ३४
 वा केन करिष्यते ? योऽस्मास्मिन्नं प्राणान् त्यक्तवान् केवलं तस्मै
 किन्तु मृतगणमध्याद् उत्थितवान्, अपि चेश्वरस्य दक्षिणे पार्श्वे
 तिष्ठन् अद्याप्यस्माकं निमत्तं प्रार्थत एवम्भूतो यः खीष्टः किं तेन ?
 अस्माभिः सह खीष्टस्य प्रेमविच्छेदं जनयितुं कः शक्नोति ? क्लेशो ३५
 व्यसनं वा ताडना वा दुर्मिच्छं वा वस्तहीनत्वं वा प्राणसंशयो वा
 खड्गो वा किमेतामि शक्नुवन्ति ? किन्तु लिखितम् आस्ते, यथा, ३६
 'वयं तव निमत्तं स्मो मृत्युवक्त्रोऽखिलं दिनं ।

बलिदेवो यथा मेषो वयं गण्डामहे तथा ।'

अपरं योऽस्मासु प्रीयते तेनैतासु विपत्सु वयं सम्यग् विजयामहे । ३७
 यतोऽस्माकं प्रभुना यीशुखीष्टेनेश्वरस्य यत् प्रेम तस्माद् अस्माकं ३८
 विच्छेदं जनयितुं मृत्युं जीवनं वा दिव्यदूता वा बलवन्तो मुख्य-
 दूता वा वर्त्तमानो वा भविष्यन् कालो वा उच्चपदं वा नीचपदं ३९
 वापरं किमपि सृष्टवस्तु वैतेषां केनापि न शक्यमित्यस्मिन् दृढ-
 विश्वासो ममास्ते ।

६ नवमोऽध्यायः ।

१ धिक्कदिनामर्थं यौनस्य मनसापः १ अत्राज्ञास्य सर्वेषु सन्तानेषु नामुपपन्नं
 १४ कर्मणा नामुपपन्नः किन्तोचरीवेष्टानुसारादेव भवतीति कथनं १८
 कुलाश्रय इहानेन विवादिन उत्तरम् ईश्वरस्य व्याख्यानम् ।

अहं काश्चिद् कल्पितां कथां न कथयामि, खीष्टस्य साक्षात् १

सत्यमेव ब्रवीमि पवित्रस्यात्मनः साक्षान् मदीयं मन एतत् साक्ष्यं
 २ ददाति । ममान्तरतिशयदुःखं निरन्तरं खेदस्य तस्माद् अहं स्वजा-
 ३ तीयभूतृणां निमित्तात् स्वयं खीष्टाच्छापाक्रान्तो भवितुम्
 ४ ऐच्छम् । यतस्त इसायेलस्य वंशा अपि स दत्तकपुत्रत्वं तेजो
 नियमो व्यवस्थादानं मन्दिरे भजनं प्रतिज्ञाः पित्रपुरुषगणस्यैषु
 ५ सर्वेषु तेषाम् अधिकारोऽस्ति । तत् केवलं नहि किन्तु सर्वथाध्यः
 सर्वदा सच्चिदानन्द ईश्वरो यः खीष्टः सोऽपि शारीरिकसम्बन्धेन
 तेषां वंशसम्भवः ।

- ६ ईश्वरस्य वाक्यं विफलं जातम् इति नहि यत्कारणाद् इसाये-
 ७ लस्य वंशे ये जातास्ते सर्वे वस्तुत इसायेलोया न भवन्ति । अपरम्
 अब्राहामस्य वंशे जाता अपि सर्वे तस्यैव सन्ताना न भवन्ति
 ८ किन्तु इसहाकस्य नाम्ना तव वंशो विख्यातो भविष्यति । अर्थात्
 शारीरिकसंसर्गात् जाताः सन्ताना यावन्तस्मावन्त एवेश्वरस्य सन्ताना
 न भवन्ति किन्तु प्रतिश्रवणाद् ये जायन्ते त एवेश्वरवंशे गृह्यन्ते ।
 ९ यतस्तत्प्रतिश्रुते वाक्यमेतत्, 'एतादृशे समये ऽहं पुनरागमिष्यामि
 १० तत्पूर्वं सारायाः पुत्र एको जनिष्यते ।' अपरमपि वदामि स्वमनो-
 ऽभिलाषत ईश्वरेण यन्निरूपितं तत् कर्मतो नहि किन्त्वाङ्गयितु
 ११ जातमेतद् यथा सिद्ध्यति तदर्थं रिक्कामाभिकया योषिता जर्ने-
 कस्माद् अर्थाद् अस्माकम् 'इसहाकात् पूर्वपुरुषाद् गर्भे धृते तस्याः
 १२ सन्तानयोः प्रसवात् पूर्वं किञ्च तयोः शुभाशुभकर्मणः करणात्
 १३ पूर्वं तां प्रतीदं वाक्यम् उक्तं, ज्येष्ठः कनिष्ठं सेविष्यते, यथा लिखि-
 तम् आस्ते, 'तथाप्येषावि न प्रीत्वा याकोवे प्रीतवान् अहं ।'
 १४ तर्हि वयं किं ब्रूमः ? ईश्वरः किम् अन्यायकारी ? तथा न
 १५ भवतु । यतः स स्वयं मोक्षम् अवदत्, 'अहं यस्मिन् अनुपहं

लिखीमामि तमेवानुदहामि, तच्च दक्षितुम् इच्छामि तमेव ह्ये ।
 भान्तेने चेतमानेन वा भान्तेन तन्न साध्यते दद्याकारिणेनरे- १६
 येन जायते । मित्रौलि शास्त्रे लिखति, 'अहं त्वद्द्वारा मत्पराक्रमं १७
 दर्शयितुं सर्वप्रसिद्धां निजनाम प्रकाशयितुञ्च त्वां स्थापितवान् ।'
 अतः स चम्पूचनयद्वीतुस् इच्छति तमेवानुदहति, अथ निगृही- १८
 तुम् इच्छति तं निगृह्णाति ।

सहि कदसि तर्हि स दोषं कुतो गृह्णाति ? तदीयेच्छायाः १९
 प्रतिबन्धकत्वं कर्तुं कस्य सामर्थ्यं विद्यते ? हे ईश्वरस्य प्रतिक्रिय २०
 मर्त्यं त्वं कः ? एतादृशं मां कुतः सृष्टवान् ? इति कथां सृष्टवस्तु
 कश्चे किं कथयिष्यति ? एकस्मान् सृष्टिपट्टाद् उत्कृष्टापकृष्टौ २१
 त्रिविधौ कलशौ कर्तुं किं कुञ्जालस्य सामर्थ्यं नास्ति ? ईश्वरः २२
 कोऽयं प्रकाशयितुं निजप्रतिनिधिं शपयितुञ्चेच्छन् यदि विनाशस्य
 शोभयानि क्रोधभाजयानि प्रति तज्जकालं दीर्घघट्टिण्युताम् आश्रयति;
 अपरञ्च विभवप्रसन्नं पूर्वं निष्कान्त्यनुग्रहपाचाणि प्रति निज २३
 विभवस्य सङ्कल्पं प्रकाशयितुं केवलसिद्धिर्निगां वहि परजातीया- २४
 वामसि मण्डाद् अस्मानिव तान्वाहयति तच्च तव किं ? हेऽग्रेय- २५
 ग्रन्थे सखा लिखितम् आस्ते,

‘सो लोको मम नासीत् तं वदित्वा मि मदीयकं ।

या जातिर् मेऽप्रिया नासीत् तां वदित्वा मयि प्रियां ।

यूयं मदीयस्तेका न यचेति वाक्यमौघ्यत । २६

अमरेजस्य सन्ताना इति ख्यास्यन्ति तच्च ते ।’

इत्यादिश्लोकेषु चिन्तायाहोऽपि वासन्तेतां प्रकाशयन्, २७

‘इत्यादिश्लोकेष्वपि तां या संख्या सा तु निश्चितं ।

आशुदक्षिणतायं समासमाता यदि जायते ।

तथापि केवलं लोकोरूपैस्त्वेषां प्रसिध्यते ।

२८ यतो व्यासेन स्वं कर्म परेशः साधयिष्यति ।

देष्टे सएव संतेपान्निजं कर्म करिष्यति ।

२९ विशाखाहोऽपरमपि कथयामास,

‘सैन्याश्वत्थपरेणेन चेत् किञ्चिन्नोदशिष्यत ।

तदा वयं सिद्धोमेवाभविष्याम-विनिश्चितं ।

यद्वा वल्लभं जमोराया अगमिष्याम तुल्यतां ।’

३० तर्हि वयं किं वक्ष्यामः? परजातीया लोका अपि धार्मिकतार्थम्

३१ अद्यतमाना विश्वासेन धार्मिकताम् अलभन्त; किन्विद्यायेल्लोका

३२ व्यवस्थापालनेन धार्मिकतार्थं सतमानास्तन् अलभन्त । तस्य किं

कारणं? ते विश्वासेन नहि किन्तु व्यतस्यायाः क्रियया चेष्टित्वा

३३ तस्मिन् स्वस्वजनके पाषाणे पादस्वत्वनं प्राप्ताः । लिखितं यादृ-

शम् आसीत्,

‘पश्य पादस्वत्वार्थं हि सीयोनि प्रस्तरन्तया ।

बाधाकारश्च पाषाणं परिस्त्रापितवानहम् ।

विश्वसिष्यति यस्तत्र स जनो न वपिष्यते ।’

१० दशमोऽध्यायः ।

१ चित्रदीयलोकानां व्यवस्थया चाषाप्राप्तिः केवलविश्वसेन चाषप्राप्तिः १४

विश्वसेनात्मकोक्तानां चाषप्राप्तिः, अविश्वसेन चित्रदीनां चाषाप्राप्तिश्च ।

१ हे भगवन् इक्ष्वाक्येस्त्रीयलोका यत् परित्राणं प्राप्नुवन्ति तदहं

२ जनश्रमिलषन् ईश्वरस्य समीपे प्रार्थये । यतं ईश्वरे तेषां चेष्टा

विश्वज्ञ इत्यज्ञाहं साक्ष्यस्मि; किन्तु तेषां सा चेष्टा सञ्ज्ञाना नहि,

३ यतस्त ईश्वरदत्ता धार्मिकतम् अविज्ञाय स्वतन्त्रधार्मिकतां स्थाप-

यितुम् चेष्टमाणा ईश्वरदत्तानाः धार्मिकतया निम्नत्वं स्वीकुर्वन्ति ।

खीष्ट एकैकविश्वसिजनाय धार्मिकताम् दातुं व्यवस्थायाः फल- ४
 स्वरूपो भवति । व्यवस्थापालनेन या धार्मिकता तां मोक्षिर्वर्ण- ५
 यामास, यथा, 'यो जनस्तां पालयिष्यति स तद्वारा जीविष्यति।'
 किन्तु विश्वासेन या धार्मिकता ता एतादृशं वाक्यं वदति, 'कः ६
 स्वर्गम् आरुह्य खीष्टम् अवरोहयिष्यति ? को वा प्रेतलोकम् ७
 अवरोह्य खीष्टं मृतगणमध्याद् आनेष्यतीति वाक् मनसि त्वया न
 गदितव्या।' तर्हि किं ब्रवीति ? 'तद् वाक्यं तव समीपस्थम् ८
 अर्थात् तव वदने मनसि चास्ते,' तच्च वाक्यम् अस्माभिः प्रसार्य-
 माणं विश्वासस्य वाक्यमेव । वस्तुतः प्रभुं यीशुं यदि वदनेन स्वीक- ९
 रोषि, तथेश्वरस्तं मृतगणमध्याद् उदस्थापयद् इति यद्यन्तःकरणेन
 विश्वसिषि तर्हि परिज्ञाणं लप्स्यसे । यस्मात् धार्मिकता प्राप्त्यर्थम् १०
 अन्तःकरणेन विश्वसितव्यं परिचाणार्थम् वदनेन स्वीकर्त्तव्यं । शास्त्रे ११
 यादृशं लिखति 'विश्वसिष्यति यस्तत्र स जनो न त्रपिष्यते।' इत्यत्र १२
 यिज्ञदिनि परजातीयलोके च कोपि विशेषो नास्ति यस्माद् यः
 सर्वेषाम् अद्वितीयः प्रभुः स निजयाचकान् सर्वान् प्रति वदान्यो
 भवति । यतः,

‘यः कस्मिन् परमेशस्य नाम्ना हि प्रार्थयिष्यते । १३

स एव मनोजो नूनं परिचातो भविष्यति ।’

यस्मिन् ये जना न विश्वसिषुस्ते तस्य हि कथं प्रार्थयिष्यन्ते ? ये वा १४
 यस्याख्यानं कदापि न श्रुतवन्तस्ते तस्मिन् कथं विश्वसिष्यन्ति ? अपरं
 यदि प्रचारयितारो न तिष्ठन्ति तदा कथं ते श्रोष्यन्ति ? यदि वा १५
 प्रेरिता न भवन्ति तदा कथं प्रचारयिष्यन्ति ? यादृशं लिखितम्
 आस्ते, यथा,

‘मातृल्लिकं सुसंवादं ददत्यानीच ये नराः ।

प्रचारयन्ति शान्तेश्च सुसंवादं जनास्तु ये ।

तेषां चरणपद्मानि कीदृक् शोभान्वितानि हि ।'

१६ किन्तु ते सर्वे तं सुसंवादं न गृहीतवन्तः । यिशायाहो यथा
लिखितवान्,

अस्मत्प्रचारिते वाक्ये विश्वासमकरोद्भि कः ।'

१७ अतएव श्रवणाद् विश्वास ऐश्वरवाक्यप्रचारात् श्रवणञ्च भवति ।

१८ तर्ह्यहं ब्रवीमि तैः किं नाश्रावि ? श्रवणम् अश्रावि, यस्मात्

तेषां शब्दो मंहीं व्याप्नोद् वाक्यञ्च निखिलं जगत् ।

१९ अपरमपि वदामि, इस्रायेलीयलोकाः किम् एतां कथां न
बुध्यन्ते ? प्रथमतो मोशिरिदं वाक्यं प्रोवाच,

अहमुत्तापयिष्ये तान् अगण्यमानैरपि ।

क्षेप्यामि जातिम् एताञ्च प्रोत्सन्नभिन्नजातिभिः ।

२० अपरञ्च यिशायाहोऽतिशयालोभेण कथयामास, यथा,

अधि मां येस्तु नाचेष्टि सम्प्राप्तस्यैर्जनैरहं ।

अधि मां ये न सम्पृष्टं विज्ञातस्यैर्जनैरहं ॥

२१ किन्त्विस्रायेलीयलोकान् अधि कथयाश्चकार,

यैराज्ञालङ्घिभिर्लोकैर्विरुद्धं वाक्यमुच्यते ।

तान् प्रत्येव दिनं कृत्स्नं हस्तौ विस्तारयाम्यहं ॥

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ सर्वेषाम् इस्रायेलीयलोकानां जायाश्चलं ७ समनोनीतलोकानाम् चयाश्चलं ११
तेषां पतनाद् परजातीयानां परिचातलं २० परजातीयानां अभिमान-
करानुचितलं तथा व्यायतो इत्यत ईश्वरस्य धन्यवादकरणादुचितलञ्च ।

१ ईश्वरेण स्वकीयलोकाः अपसारिता इह किम् ईदृशं वाक्यं
ब्रवीमि ? तन्न भवतु यतोऽहमपि विन्यामीनगोत्रीय आब्राहाम-

वर्गीय इत्याद्येलीयलोकाऽस्मि । ईश्वरेण पूर्वं ये प्रकृष्टास्तै स्वीकीय- २
 लोका अपसारिता इति नहि । अपरम् एलियोपाख्याने शास्त्रे
 लिखितम् आस्ते तद् यूयं किं न जानीथ ? 'हे परमेश्वर ३
 लोकास्त्वदीयाः सर्व्वा यज्ञवेदीरभञ्जन् तथा तव भाववादिनः
 सर्वान् अन्नं केवल एकोऽहम् अवशिष्ट आसे ते ममापि प्राणान्
 नाशयितुं चेष्टन्ते,' एतां कथाम् इत्याद्येलीयलोकानां विस्तृतम्
 एलिव ईश्वराय निवेदयामास । ततस्तं प्रतीश्वरस्योत्तरं किं जातं? ४
 बालनाम्नो देवस्य सालात् ये जीनूनि न पातितानि तादृशाः सप्त
 सहस्राणि लोका अवशेषिता मया । तद् एतस्मिन् वर्तमान- ५
 कालेऽपि अग्नयहेणाभिरुषितास्तेषाम् अवशिष्टाः कतिपया लोकाः
 सन्ति । अतएव तद् अग्नयहेण भवति तर्हि क्रियया न भवति ६
 नो चेद् अग्नयहेऽनग्नय एव, यदि वा क्रियया भवति तर्ह्यग्नयहेण
 न भवति नो चेत् क्रिया क्रियैव न भवति ।

तर्हि किं? इत्याद्येलीयलोका यद् अग्नयवन्तं तत्र प्रापुः । ७
 किन्वभिरुषितलोकास्तन् प्रापुस्तदन्ते सर्व्वे अभ्यीभूताः । यथा ८
 लिखितम् आस्ते,

घोरनिद्रासुताभावं दृष्टिहीने च लोचने ।

कर्णौ श्रुतिविहीनौ च प्रददौ तेभ्य ईश्वरः ॥

एतस्मिन् दायूदोऽपि लिखितवान् यथा, ९

अतो भुक्त्यासनं तेषाम् उन्मथयद् भविष्यति ।

वा वंशधन्ववद् बाधा दण्डवद् वा भविष्यति ॥

भविष्यन्ति तथान्धास्तै नेत्रैः पश्यन्ति नो यथा । १०

क्षेपयुः कटिरेणस्य तेषां नित्यं भविष्यति ॥

पतन्मार्थं ते स्वसितवन्त इति वारं किमहं वदामि ? तच्च ११

- भवतु किन्तु तान् उद्योगिनः कर्त्तुं तेषां पतनात् परजातीय-
 १२ लोकैः परिचाणं प्राप्तं । तेषां पतनं यदि जगतो लोकानां लाभ-
 जनकम् अभवत् तेषां ह्रासेऽपि यदि परजातीयानां लाभजनकोऽ-
 १३ भवत् तर्हि तेषां वृद्धिः कति लाभजनिका भविष्यति ? अतो
 हे परजातीया युष्मान् सम्बोध्य कथयामि निजानां ज्ञातिबन्धूनां
 मनःसुद्योगं जनयन् तेषां मध्ये कियतां लोकानां यथा परिचाणं
 १४ साधयामि नन्निमित्तं परजातीयानां निकटे प्रेरितः सन् अहं
 १५ स्वपदस्य महिमानं प्रकाशयामि । तेषां नियहेण यदीश्वरेण सह
 जगतो जनानां मेलनं जातं तर्हि तेषाम् अनुगृहीतत्वं नृपदेहे
 १६ यथा जीवनलाभस्तदत् किं न भविष्यति ? अपरं प्रथमजातं फलं
 यदि पवित्रं भवति तर्हि सर्वमेव फलं पवित्रं भविष्यति; तथा
 मूलं यदि पवित्रं भवति तर्हि शाखा अपि तथैव भविष्यन्ति ।
 १७ कियतीनां शाखानां क्खेदने कृते त्वं वन्यजितरत्नस्य शाखा भूत्वा
 यदि तच्छाखानां स्थाने रोपिता सती जितरत्नीयमूलस्य रसं
 १८ भुञ्चे, तर्हि तासां भिन्नशाखानां विदुः मां गर्वीः; यदि गर्वीषि
 तर्हि त्वं मूलं यन्न धारयसि किन्तु मूलं त्वां धारयतीति संस्मर ।
 १९ अपरञ्च यदि वदसि मां रोपयितुं तैः शाखा विभिन्ना अभवन्;
 २० भद्रम्, अविश्वासकारणात् ते विभिन्ना जातास्तथा विश्वासकारणात्
 त्वं रोपितो जातस्तस्माद् अहङ्कारम् अकृत्वा समाध्वशे भव ।
 २१ यत ईश्वरो यदि स्वाभाविकीः शाखा न रचति तर्हि सावधानो
 २२ भव चेत् त्वामपि न स्थापयति । इत्यनेश्वरस्य यादृशी कृपा तादृशं
 भयानकत्वमपि त्वया दृश्यतां; ये पतितस्मान् प्रति तस्य भयानकत्वं
 दृश्यतां, त्वञ्च यदि तत्कृपाश्रितस्तिष्ठसि तर्हि त्वां प्रति कृपा
 द्रव्यते; नैव चेत् त्वमपि तद्वत् क्षिप्तो भविष्यसि ।

अपरस्य ते यद्यविश्वासे न तिष्ठन्ति तर्हि पुनरपि रोपयिष्यन्ते २३
यस्मात् तान् पुनरपि रोपयितुम् ईश्वरस्य शक्तिरास्ते । वन्यजित- २४
वृक्षस्य शाखा सन्त्वं यदि ततश्चिन्नो रीतिव्यत्ययेनोत्तमजितवृक्षे
रोपितोऽभवस्तर्हि तस्य वृक्षस्य स्त्रीया याः शाखास्ताः किं पुनः
स्ववृक्षे संलग्नितुं न शक्नुवन्ति ? हे भ्रातरो युष्माकम् आत्माभि- २५
मानो यन्न जायते तदर्थं ममेदृशी वाञ्छा भवति म्रूयं एतन्नि-
गूढतत्त्वम् अजानन्तो यन्न तिष्ठथ ; वस्तुतो यावत्कालं सम्पूर्णरूपेण
परजातीयानां संयुष्टे न भविष्यति तावत्कालम् अंशत्वेन इसाये-
लीयलोकानाम् अन्धता स्यास्यति ; पश्चात् ते सर्वे परिचास्यन्ते ; २६
एतादृशं लिखितमप्यास्ते,

आगमिष्यति मीयोनाद् एको यत्त्वाणदायकः ।

अधर्मं याकोबो वंशात् म तु दूरीकरिष्यति ।

तथा दूरीकरिष्यामि तेषां पापान्यहं यदा । २७

तदा तैरेव सार्द्धं मे नियमोऽयं भविष्यति ।

सुसंवादात् ते युष्माकं विपत्ता अभवन् किन्त्वभिरुचितत्वात् ते २८
पितृलोकानां कृते प्रियपात्राणि भवन्ति । यत ईश्वरस्य दानाद् २९
आज्ञानाच्च पश्चान्तापो न भवति । अतएव पूर्वम् ईश्वरेऽविश्वा- ३०
मिनः सन्तोऽपि यूयं यद्वत् सम्प्रति तेषाम् अविश्वासकारणाद्
ईश्वरस्य कृपापात्राणि जातास्तद्वद् इदानीं तेऽविश्वासिनः सन्ति ३१
किन्तु युष्माभिर्लब्धकृपाकारणात् तैरपि कृपा लप्स्यते । ईश्वरः ३२
सर्वान् प्रति कृपां प्रकाशयितुं सर्वान् अविश्वासित्वेन गणयति ।
अहो ईश्वरस्य ज्ञानबुद्धिरूपयो धनयोः कीदृक् प्राचुर्यं । तस्य ३३
राजशासनस्य तत्त्वं, कीदृग् अप्राप्यं । तस्य मार्गाश्च कीदृग्
अनुपलब्ध्याः । परमेश्वरस्य सङ्कल्पं को ज्ञातवान् ? तस्य मन्त्री वा ३४

- १५ कोऽभवत्? को वा तस्योपकारी भूत्वा तत्कृते तेन प्रत्युपकर्तव्यः?
 १६ यतो वस्तुमात्रमेव तस्मात् तेन तस्मै चाभवत् तदीयो महिमा
 सर्वदू प्रकाशितो भवतु । इति ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ ईश्वरस्य कृपातो यथाशक्ति तस्य सेवनमर्चनं च प्रेमादिभिरु हिंसामकर्मसु-
 पदेशश्च ।

- १ हे भ्रातर ईश्वरस्य कृपयाहं युष्मान् विनये यूयं स्वं स्वं शरीरं
 मजीवं पवित्रं ग्राह्यं बलिम् ईश्वरमुद्दिश्य समुत्सृजत, एषा सेवा
 २ युष्माकं योग्या । अपरं यूयं सामारिका इव माचरत, किन्तु
 स्वं स्वं स्वभावं परावर्त्य नूतनावारिणे भवत, तत ईश्वरस्य निदेशः
 कीदृग् उत्तमो गृहणीयः सम्पूर्णश्चेति युष्माभिरनुभाविष्यते ।
 ३ कश्चिदपि जने योग्यत्वादधिकं स्वं न मन्यतां किन्तु ईश्वरो
 यस्मै विश्वासस्य यत्परिमाणम् अददात् स तदनुसारतो योग्यरूपं
 स्वं मनुताम्, ईश्वराद् अनुग्रहं प्राप्तः सन् युष्माकम् एकैकं जनम्
 ४ इत्याज्ञापयामि । यतो यद्ददस्माकम् एकस्मिन् शरीरे बह्वन्यङ्गानि
 ५ सन्ति किन्तु सर्वेषामङ्गानां कार्यं समानं नहि ; तद्ददस्माकं बह्व-
 त्वेऽपि सर्वे वयं स्त्रीष्टे एकशरीराः पश्यरम् अङ्गप्रत्यङ्गत्वेन भवामः ।
 ६ अस्माद् ईश्वरानुगृहेण विशेषं विशेषं दानम् अस्मासु प्राप्तेषु सत्सु
 कोपि यदि भाववाक्यं वदति तर्हि विश्वासस्य परिमाणानुसारतः
 ७ स तद् वदतु ; यद्वा यदि कश्चित् सेवनकारी भवति तर्हि स
 तत्सेवनं करोतु ; अथवा यदि कश्चिद् अश्याप्रयिता भवति तर्हि
 ८ सोऽध्यापयतु ; तथा य उपदेष्टा भवति स उपदिशतु ; यस्य दाता
 स सरलतया ददातु, यस्त्विधपतिः स यत्नेनाधिपतित्वं करोतु,
 यस्य दयलुः स हृष्टमनसा दयताम् ।

अपरञ्च युष्माकं प्रेम कापश्यवर्जितं भवतु ; यद् अभद्रं तद् ९
 स्वतीयध्वं यच्च भद्रं तस्मिन् अनुरज्यध्वम् । अपरं भ्रातृत्वप्रेक्षा १०
 परस्परं प्रीयध्वं समादराद् एकोऽपरजनं श्रेष्ठं जानीध्वम् । तथा ११
 कार्यं निरालस्या मनसि च बोद्योगाः सन्तः प्रभुं सेवध्वम् अपरं १२
 प्रत्याशायाम् आनन्दिता दुःखसमये च धैर्ययुक्ता भवतु ; प्रार्थनायां
 सततं प्रवर्त्तध्वं । पवित्राणां दीनतां दूरीकुरुध्वम् अतिथिसेवायाम् १३
 अनुरज्यध्वम् । ये जना युष्मान् ताडयन्ति तान् आशिषं वदत, १४
 ज्ञापम् अदत्त्वा दद्धमाशिषम् । ये जना आनन्दन्ति तैः सार्द्धम् १५
 आनन्दत ये च रुदन्ति तैः सह रुदित । अपरञ्च युष्माकं मनसां १६
 परस्परम् एको भावो भवतु ; अपरम् उच्यपदम् अनाकाङ्क्ष
 नीचलोकैः सहापि सार्द्धम् आचरत ; स्वान् ज्ञानिनो न मन्यध्वं ।
 परस्माद् अपकारं प्राप्यापि परं नापकुरुत । सर्वेषां दृष्टितो १७
 यत् कर्मात्मनो तदेव कुरुत । यदि भवितुं शक्यते तर्हि यथाशक्ति १८
 सर्वलोकैः सह निर्विरोधेन कालं यापयत । हे प्रियबन्धवः, १९
 कस्मैचिद् अपकारस्य समुचितं दण्डं स्वयं न दद्धं, किन्त्वीश्वरीय-
 क्रोधाप स्यात्तं दत्तं यतो लिखितमास्ते परमेश्वरः कथयति,

दानं फलस्य मत्कर्मा सुचितं प्रददाम्यहं ।

इतिकारणाद्

२०

रिपु र्यदि क्षुधार्त्तस्ते तर्हि तं त्वं प्रभोजय ।

तथा यदि वृषार्त्तः स्यात् तर्हि तं परिपायय ।

तेन त्वं मस्तके तस्य ज्वलदग्निं निधास्यसि ।

क्षुत्रियया पराजिता न सन्त उत्तमक्रियया कुक्रिया पराजयत । २१

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

१ राजप्रभृतिलोकानां वशीभूतत्वं उचितं न व्यवस्थायाः सारं प्रेम ११ च-
कारकं कर्म परित्यज्य दीप्तिरूपकर्मणोऽवश्यकर्मव्यवस्था ।

- १ युष्माकम् एकैकजनः शासनपदस्य निम्ना भवतु यतो यानि
शासनपदानि सन्ति तानि सर्वाणीश्वरेण स्थापितानि; ईश्वरं
- २ विना पदस्थापनं न भवति । इति हेतोः शासनपदस्य यत्
प्रातिकूल्यं तद् ईश्वरीयनिरूपणस्य प्रातिकूल्यमेव; अपरं ये
प्रातिकूल्यम् आशरन्ति ते स्वेषां समुचितं दण्डं स्वयमेव घट-
- ३ यन्ते । शास्ता सदाचारिणां भयप्रदो नहि दुराचारिणामेव
भयप्रदो भवति; त्वं किं तस्मान् निर्भयो भवितुम् इच्छसि?
- ४ तर्हि सत्कर्मचारि, तस्माद् यशो लभ्यते, यतस्तत्र सदाचरणाय
स ईश्वरस्य भृत्योऽस्ति । किन्तु यदि कुकर्मचारिस्तर्हि त्वं
शङ्कस्य यतः स निरर्थकं खड्गं न धारयति; कुकर्मचारिणं
- ५ समुचितं दण्डयितुम् स ईश्वरस्य दण्डदभृत्य एव । अतएव केव-
लदण्डभयान्नहि किन्तु सदसद्बोधादपि तस्य वशेन भवितव्यं ।
- ६ एतस्माद् युष्माकं राजकरदानमप्युचितं यस्माद् ये करं गृह्णन्ति
त ईश्वरस्य किङ्करा भूत्वा सततम् एतस्मिन् कर्मणि निविष्टा-
- ७ स्तिष्ठन्ति । अस्मात् करग्राहिणे करं दत्तं, तथा शुल्कग्राहिणे
शुल्कं दत्तं, अपरं यस्माद् भेतव्यं तस्माद् विभीतं, यश्च समाद-
रणीयस्तं समाद्रियध्वम्; इत्थं यस्य यत् प्राप्यं तत् तस्मै दत्तं ।
- ८ युष्माकं परस्परं प्रेम विनान्यत् किमपि देयम् दृष्टुं न
भवतु, यतो यः परस्मिन् प्रेम करोति तेन व्यवस्था सिध्यति ।
- ९ वस्तुतः परदारान् मा गच्छ, नरहत्यां मा कार्षी, चौथ्यं मा
कार्षी, मिथ्यासाक्ष्यं मा देहि, लोभं मा कार्षी, एतः सर्वे

आज्ञा एताभ्यो भिक्षा या काचिद् आज्ञास्ति सापि स्वसमी-
पवासिनि स्ववत् प्रेम कुर्वित्यनेन वचनेन वेदिता । यतः प्रेम १०
समीपवासिनोऽप्युभं न जनयति तस्मात् प्रेक्षा सर्व्या व्यवस्था
पात्यते ।

विश्वासीभवनकालेऽस्माकं परित्राणस्य सामीप्याद् इदानीं तस्य ११
सामीप्यम् अव्यवहितं ; अतः समयं विविच्यास्माभिः साम्प्रतम्
अवश्यमेव निद्रातो जागर्त्तव्यं । बह्वतरा यामिनी गता प्रभातं १२
सन्निधिं प्राप्तं तस्मात् तामसीयाः क्रियाः परित्यज्यास्माभिर्वासरीयाः
सज्जा परिधातव्या । अतो हेतोर्वचं दिवा विहितं सदाचरणम् १३
आचरिष्यामः । रङ्गरसो मत्तत्वं लम्पटत्वं कामुकत्वं विवाद ईर्ष्या
चैतानि परित्यज्यामः । यूयं प्रभुयीशुखीष्टरूपं परिच्छदं परिधृजं १४
सुखाभिलाषपूरणाय शारीरिकाचरणं माचरत ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ श्वार्थं भालगणस्य तुच्छीकरणमनुचितं १२ भक्ष्येण नहि किन्त्वविश्वासेन
मनुजानाम् चक्षुश्चिह्नम् ।

यो जनोऽदृढविश्वासस्तं युष्माकं सङ्गिनं कुरुत किन्तु सन्देह- १
विचारार्थं नहि । यतो निषिद्धं किमपि खाद्यद्रव्यं नास्ति, कस्य- २
चिज्जनस्य प्रत्यय एतादृशो विद्यते किन्त्वदृढविश्वासः कश्चिदपरो
जनः केवलं शाकं भुङ्क्ते । तर्हि यो जनः साधारणं द्रव्यं भुङ्क्ते स ३
विशेषद्रव्यभोक्तारं भावजानीयात् तथा विशेषद्रव्यभोक्तापि साधा-
रणद्रव्यभोक्तारं दोषिणं न कुर्यात्, यस्माद् ईश्वरस्तम् अगृह्णात् ।
हे परदासस्य दूषयितस्त्वं कः ? निजप्रभोः समीपे तेन पदस्थेन ४
पदस्थेन वा भवितव्यं स च पदस्थ एव भविष्यति इत ईश्वरस्तं

- ५ पदस्थं कर्तुं शक्नोति । अपरञ्च कश्चिज्जनो दिनाद् दिनं विशेषं मन्यते कश्चित् सर्वाणि दिनानि समानानि मन्यते, एकैको जनः ।
- ६ स्त्रीयभूमसि विविच्य निश्चिनोतु । यो जनः किञ्चन दिनं विशेषं मन्यते स प्रभुभक्त्या तन् मन्यते, यश्च जनः किमपि दिनं विशेषं न मन्यते सोऽपि प्रभुभक्त्या तन्न मन्यते ; अपरञ्च यः सर्वाणि भव्यद्रव्याणि भुङ्क्ते स प्रभुभक्त्या तानि भुङ्क्ते यतः स ईश्वरं धन्यं वक्ति, यश्च न भुङ्क्ते सोऽपि प्रभुभक्तैव न भुञ्जान ईश्वरं धन्यं ब्रूते ।
- ७ अपरम् अस्माकं कश्चित् निजनिमित्तं प्राणान् धारयति निज-
- ८ निमित्तं म्रियते वा तन्न ; किन्तु यदि वयं प्राणान् धारयामस्तर्हि प्रभुनिमित्तं धारयामः, यदि च प्राणान् त्यजामस्तर्हि प्रभुनिमित्तं
- ९ त्यजामः, अतएव जीवने मरणे वा वयं प्रभोरेवास्यहे । यतो जीवन्तो मृताश्चेत्यभयेषां लोकानां प्रभुत्वप्राप्तये स्त्रीष्टो मृत
- १० उत्थितः पुनर्जीवितश्च । किन्तु त्वं निजं भ्रातरं कुतो दूषयसि ? तथा त्वं निजं भ्रातरं कुतस्तुच्छं जानामि ? स्त्रीष्टस्य विचारमिहानस्य
- ११ समुखे सर्वैरस्माभिरुपस्यातव्यं ; यादृशं लिखितम् आस्ते,
- परेणः शपथं कुर्वन् वाक्यमेतत् पुरावदत् ।
- सर्वो जनः समीपे मे जानुपातं करिष्यति ।
- जिह्वैकैका तयेणस्य निघ्नत्वं स्वीकरिष्यति ।
- १२ अतएव ईश्वरसमीपेऽस्माकम् एकैकजनेन निजा कथा कथयितव्या ।
- १३ इत्थं सति वयम् अद्यावत् परस्परं न दूषयन्तः स्वभातु विघ्नो
- १४ व्याघातो वा यत्र जायेत तादृशीमीहां कुर्महे । किमपि वस्तु स्वभावतो नाशुचि भवतीत्यहं जाने तथा प्रभुना यीशुस्त्रीष्टेनापि निश्चितं जाने, किन्तु यो जनो यद् द्रव्यम् अपवित्रं जानीते तस्य
- १५ कृते तद् अपवित्रम् आस्ते । अतएव तव भव्यद्रव्येण तव भ्राता

यदि शोकात्नितो भवति तर्हि त्वं भ्रातरं प्रति प्रेम्णा नाचरसि ।
 ख्रीष्टो यस्य कृते स्वप्राणान् व्ययितवान् त्वं निजेन भक्ष्यद्रव्येण तं
 न नाशय । अपरं युष्माकम् उत्तमं कर्म निन्दितं न भवतु । १६
 भक्ष्यं पेयश्चेश्वरराज्यस्य सारो नहि, किन्तु धार्मिकता शान्तिश्च १७
 पवित्रेणात्मानां जात आनन्दश्च । एतै र्था जनः ख्रीष्टं सेवते, स १८
 एवेश्वरस्य तुष्टिकरो मनुष्यैश्च सुख्यात । अतएव येनास्माकं सर्वेषां १९
 परस्परम् ऐक्यं निष्ठा च जायते तदेवास्मामि र्यतितथ्यं । भक्ष्यार्थम् २०
 ईश्वरस्य कर्मणो हानिं मा जनयत ; सर्वं वस्तु पवित्रमिति सत्यं
 तथापि यो जने यद् भुक्त्वा विघ्नं लभते तदर्थं तद् भद्रं नहि ।
 तव मांसभक्षणसुरापानादिभिः क्रियाभि र्यदि तव भ्रातुः पाद- २१
 स्खलनं विघ्नो वा चाक्षय्यं वा जायते तर्हि तद्भोजनपानयोस्त्यागो
 भद्रः । यदि तव प्रत्ययस्तिष्ठति तर्हिेश्वरस्य गोचरे स्वान्तरे तं २२
 गोपय ; यो जनः स्वमतेन स्वं दोषिणं न करोति स एव धन्यः ।
 किन्तु यः कश्चित् संशय्य भुङ्क्तेऽर्थात् न प्रतीत्य भुङ्क्ते, स एवावश्यं २३
 दण्डार्हो भविष्यति, यतो यत् प्रत्ययजं नहि तदेव पापमयं
 भवति ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ दुर्बलजनानाम् उपकारकरणावश्यकता ८ सर्व्वविश्वासिनो भ्रातर इत्यादेशः
 १४ रोमिणां समीपं गन्तुं पौलस्य प्रतिज्ञा २० निजायं प्रार्थयन्ममि तेभ्यो
 निवेदनञ्च ।

बलवद्भिरस्माभिः दुर्बलानां दौर्बल्यं मोढयं न च स्वेषाम् १
 दृष्टाचार आचरितव्यः । अस्माकम् एकैको जनः स्वसमीपवासिनो २
 हितार्थं निष्ठार्थञ्च तस्मैकेष्टाचारम् आचरतु । यतः ख्रीष्टोऽपि ३
 निजेष्टाचारं नाचरितवान्, यथा लिखितम् आस्ते,

त्वन्निन्दकगणस्यैव निन्दाभिर्निन्दितोऽस्म्यहं ।

४ अपरश्च वयं यत् सहिष्णुतामान्वनयो जनकेन शास्त्रेण प्रत्याज्ञां

लभेमहि तस्मिन् पूर्वकाले लिखितानि सर्व्ववचनान्यस्माकम्

५ उपदेशार्थमेव लिखिरे । सहिष्णुतामान्वनयोरकरो य ईश्वरः

स एवं करोतु यत् प्रभु यीशुख्रीष्ट इव युष्माकम् एकजनोऽन्य-

६ जनेन सार्द्धं मनस ऐक्यम् आचरेत्; यूयश्च सर्व्व एकचित्ता भूत्वा

मुखैकेनेवास्मत्प्रभुयीशुख्रीष्टस्य पितुरीश्वरस्य गुणान् कीर्त्तयेत ।

७ अपरम् ईश्वरस्य महिम्नः प्रकाशार्थं ख्रीष्टो यथा युष्मान् प्रत्यगृह्णात्

तथा युष्माकमप्येको जनोऽन्यजनं प्रतिगृह्णातु ।

८ ईश्वरस्य सत्यता पितृपुरुषान् प्रति तस्य प्रतिज्ञा च यत्

९ प्रामाण्यं गच्छेत् तस्य दयालुत्वाच्च परजातीया यद् ईश्वरस्य गुणान्

कीर्त्तयेयुस्तदर्थं यीशुः ख्रीष्टस्त्वक्छेदनियमस्य निम्नोऽभवद् इत्यहं

वदामि । यथा लिखितम् आस्ते,

अतोऽहं मस्येति तिष्ठन् भिन्नदेशनिवाभिर्ना ।

स्तुवंस्त्वो परिगास्यामि तत्र नान्नि परेश्वर ॥

१० अपरमपि लिखितम् आस्ते,

हे परजातयो यूयं समं नन्दम तज्जनैः ।

११ पुनश्च लिखितम् आस्ते,

हे सर्व्वदेशिनो यूयं धन्यं ब्रूत परेश्वरं ।

हे तदीयनरा यूयं कुरुष्वं तत्प्रशंसनं ॥

१२ अपर यीश्यायाहोऽपि लिखेत्,

यीशयस्य तु यत् मूलं तत् प्रकाशयते तदा ।

सर्व्वजातीयमृणाञ्च शासकः समुदेव्यति ।

तच्चान्यदेशिलोकैश्च प्रत्याज्ञा प्रकरिष्यते ॥

अतएव यूयं पवित्रस्यात्मनः प्रभावाद् यत् सम्पूर्णां प्रत्याशां १३
लक्ष्यध्वे तदर्थं तत्प्रत्याशाजनक ईश्वरो विश्वासेन युष्मान् शान्त्या-
मन्दाभ्यां सम्पूर्णान् करोतु ।

हे भ्रातरौ यूयं सङ्गावयुक्ताः सर्वप्रकारेण ज्ञानेन च सम्पूर्णाः १४
परस्परपदेष्वे च तत्परा इत्यहं निश्चितं जानामि, तथाप्यहं यत् १५
प्रगल्भातरो भवन् युष्मान् प्रबोधयामि तत्सैकं कारणमिदं । पर- १६
जातीयाः पवित्रेणात्मना पावितनैवेद्यरूपा भूत्वा यद् गान्धा
भवेयुस्तन्निमित्तमहम् ईश्वरस्य सुसंवादं प्रचारयितुं परजातीयानां
मध्ये यीशुख्रीष्टस्य सेवकत्वं दानं ईश्वरात् लब्धवानस्मि । ईश्वरं १७
प्रति यीशुख्रीष्टेन मम स्नाघाकरणस्य कारणम् आस्ते । परजाती- १८
यान् आज्ञाग्राहिणः कर्तुं ख्रीष्टो वाक्येन क्रियया च, आश्चर्य्य-
लक्षणेस्त्रिक्रियाभिः पवित्रस्यात्मनः प्रभावेन च यानि कर्माणि
मया साधितवान्, केवलं तान्येव विनान्यस्य कस्यचित् कर्मणा १९
वर्णनां कर्तुं प्रगल्भो न भवामि । तस्मात् आ यिहूशालेम
इस्रूरीकं यावत् सर्वत्र ख्रीष्टस्य सुसंवादं प्राचारयं । अन्येन निचि- २०
तयां भित्तावहं यन्न निचिनोमि तन्निमित्तं यत्र यत्र स्थाने
ख्रीष्टस्य नाम कदापि केनापि न स्थापितं तत्र तत्र सुसंवादं प्रचार-
यितुम् अहं यते । यादृशं लिखितम् आस्ते, २१

ये वार्त्ता, तस्य न प्राप्ता दर्शनं तैस्तु लप्स्यते ।

यैश्च नैव कृतं किञ्चित् बोद्धुं शक्यन्ति ते जनाः ॥

तस्माद् युष्मात्समीपगमनाद् अहं मुङ्गुर्भुङ्ग निर्धारितोऽभवम् । किन्त्व- २२
दानीम् अत्र प्रदेशेषु मया न गतं स्थानं किमपि नावशिष्यते २३
युष्मात्समीपं गन्तुं बङ्गत्रासरानारभ्य मामकीनाकाङ्क्षा च विद्यत
इति हेतोः स्थानिधादेशगमनकालेऽहं युष्माभ्येन गच्छन् युष्मान् २४

- आलोकिष्ये, ततः परं युष्मत्सम्भाषणेन त्वं परिलभ्य तद्देशगमनार्थं
 १५ युष्माभिर्विषर्जयिष्ये, ईदृशी मदीया प्रत्याशा विद्यते । किन्तु
 १६ साम्प्रतं पवित्रलोकानां सेवनाय यिरूशलेमनमरं प्रजामि । यतो
 यिरूशलेमस्य पवित्रलोकानां मध्ये ये दरिद्रा अर्थविश्राणनेन तानु-
 पकर्तुं माकिदनियादेशीया आखायादेशीयाश्च लोका ऐच्छन् ।
 १७ एषा तेषां सदृष्ट्वा यतस्ते तेषाम् अणिनः सन्ति यतो हेतोः
 परजातीयः येषां परमार्थस्यांशिनो जाता ऐहिकविषये तेषामुप-
 १८ कारस्तैः कर्तव्यः ।' अतो मया तत् कर्म साधयित्वा तस्मिन् फले
 १९ तेभ्यः समर्पिते युष्मन्मध्येन स्थानियादेशो गमिष्यते । युष्मत्समीपे
 ममागमनसमये ख्रीष्टस्य सुसंवादस्य पूर्णवरेण सम्मलितः सन् अहम्
 आगमिष्यामि इति मया ज्ञायते ।
 २० हे भ्रातृगण प्रभो यीशुख्रीष्टस्य नाम्ना पवित्रस्यात्मनः प्रेम्णा
 २१ च विनयेऽहं यिहदादेशस्थानाम् अविद्यामिलोकानां करेभ्यो यदहं
 रचां स्वभेद्य मदीयैतेन सेवनकर्माणां च यद् यिरूशलेमस्थाः पवित्र
 २२ लोकास्तुल्येयः, तदर्थं यूयं मल्लत ईश्वराय प्रार्थयमाणा यतश्च
 तेनाहम् ईश्वरेच्छया सानन्दं युष्मत्समीपं गत्वा युष्माभिः सहितः
 २३ प्राणान् आप्यायितुं पारयिष्यामि ।' शान्तिदायक ईश्वरो युष्माकं
 सर्वेषां सङ्गी भूयात् इति ।

१६ पौडसोऽध्यायः ।

१ पौलस्य फ़ैवीप्रशंसापत्रं बल्शेमिलोकानां नमस्कारस्य १० तान् प्रति
 पौलस्योपदेशः ११ पौलस्य सुदिलोकानां नमस्कारप्रेषणं १५ मङ्गलनिमित्तम्
 ईश्वरस्य धन्यवदनम् ।

- १ किंकीयानगरीयमण्डल्याः परिचारिका या फ़ैवीनामिकास्माकं
 २ धर्मभगिनी तस्याः कृतेऽहं युष्मान् निवेदयामि, यूयं तां प्रभु-
 माश्रितां विज्ञाय तस्या आतिथ्यं पवित्रलोकान् कुरुष्व, युष्मत्तस्तस्या

य उपकारो भवितुं शक्नोति तं कुरुध्वं, यस्मात् तथा बहूनां मम
 चोपकारः कृतः । अपरञ्च ख्रीष्टस्य यीशोः कर्मणि मम सहकारिणौ ३
 मम प्राणरक्षार्थञ्च स्वप्राणान् पणीकृतवन्तौ यौ प्रिक्लिक्लिक्लिौ तौ
 मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं । ताभ्याम् उपकाराग्निः केवलं मया ४
 स्वीकर्त्तव्येति नहि परजातीयभिः सर्वमण्डलीभिरपि । अपरञ्च ५
 तयो र्गृहे स्थितान् मण्डलीलोकान् मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं ।
 तद्द् आशियादेशे ख्रीष्टस्य पत्ने प्रथमजातफलस्वरूपो य इपेनित-
 नामा मम प्रियबन्धुस्तमपि मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं बह्व- ६
 अशेषास्मान् असेवत या मरियम् तामपि नमस्कारं ज्ञापयध्वं ।
 अपरञ्च प्रेरितेषु ख्यातकीर्त्तौ मदग्रे ख्रीष्टाश्रितौ मम स्वजातीयौ ७
 सहबन्दिनौ च यावान्द्रनीकयूनियौ तौ मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं ।
 तथा प्रभौ मत्प्रियतमम् आम्प्रियमपि मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं । ८
 अपरं ख्रीष्टसेवायां मम सहकारिणम् ऊर्वाणं मम प्रियतमं ९
 स्ताखुञ्च मम नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं ख्रीष्टेन परीक्षितम् १०
 आपिक्लिं मम नमस्कारं वदत, आरिष्टवूलस्य परिजनांश्च मम
 नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं मम ज्ञातिं हेरोदियोनं मम नमस्कारं ११
 वदत, तथा नार्किसस्य परिवाराणां मध्ये ये प्रभुमाश्रितास्तान् मम
 नमस्कारं वदत । अपरं प्रभोः सेवायां परिश्रमकारिणौ जुफेनाजु- १२
 फोवे मम नमस्कारं वदत, तथा प्रभोः सेवायाम् अत्यन्तं परिश्रम-
 कारिणी या प्रिया पर्विस्तां नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं प्रभोर- १३
 भिरुचितं रूपं मम धर्ममाता या तस्य माता तामपि नम-
 स्कारं वदत । अपरम् असुंक्षतं ज्ञिगोनं हर्म्यं पात्रवं हर्मिम् एतेषां १४
 सङ्गिभ्रातृगणञ्च नमस्कारं ज्ञापयध्वं । अपरं फिललगो यूलिया १५
 नीरियसस्य भगिन्यलुप्ता सैतान् एतैः सार्द्धं थावन्तः पवित्रलोका

- १६ आसते तानपि नमस्कारं ज्ञापयध्वं । यूयं परस्परं पत्रिचक्षुष्येन नमस्कुर्वध्वं । ख्रीष्टस्य मण्डलीगणो युष्मान् नमस्कुरुते ।
- १७ हे भ्रातरौ युष्मान् विनयेऽहं युष्माभि र्या शिवा लब्धा ताम् अति-
क्रम्य ये विष्केदान् विघ्नांसु कुर्वन्ति तान् निश्चिनुत तेषां मङ्गवर्ज-
- १८ यत च । यतस्तादृश लोका अस्माकं प्रभा र्यीशुख्रीष्टस्य दामा इति नहि किन्तु खोदरस्यैव दामाः ; अपरं प्रणयवचने मधुरवाक्यैश्च
- १९ सरललोकानां मनांसि मोहयन्ति । युष्माकम् आज्ञायादित् सर्वत्र उर्वै ज्ञातं ततोऽहं युष्मासु सानन्दोऽभवं तथापि यूयं यत् सद्ज्ञानेन
- २० ज्ञानिनः कुञ्जाने चातपरा भवेतेति ममाभिलाषः । अधिकन्तु शान्तिदायक ईश्वरः शैतानम् अविलम्बं युष्माकं पदानाम् अधो मर्द्दयति । अस्माकं प्रभु र्यीशुख्रीष्टो युष्मासु प्रसादं क्रियात् । इति ।
- २१ मम सहकारी तीमथियो मम ज्ञातयो लूकियो यामोन्
- २२ सोमिपात्रक्षेमे युष्मान् नमस्कुर्वन्ति । अपरम् एतत्पत्रलेखकस्तर्त्ति-
- २३ यनामाहमपि प्रभा नाम्ना युष्मान् नमस्करोमि । तथा कृत्स्न-
मण्डल्या मम चातिथ्यकारी गायो युष्मान् नमस्करोति । अपरम्
एतन्नगरस्य धनरत्नक इरास्तः कार्त्तनामकस्यैको भ्राता तावपि
- २४ युष्मान् नमस्कुरुतः । अस्माकं प्रभु र्यीशुख्रीष्टो युष्मासु सर्वेषु प्रसादं क्रियात् । इति ।
- २५ पूर्वकालिकयुगेषु प्रच्छन्ना या मन्त्रणाधुना प्रकाशिता भूत्वा भाववादि-
लिखितग्रन्थगणस्य प्रमाणाद् विश्वासेन ग्रहणार्थं मदातन-
- २६ खेश्वरस्याज्ञया सर्वदेशीयलोकान् ज्ञायते, तस्या मन्त्रणाया ज्ञानं लब्धा मया यः सुसंवादे र्यीशुख्रीष्टमधि प्रचार्यते, तदनुसाराद्
- २७ युष्मान् धर्मं सुस्थिरान् कर्तुं समर्था योऽर्जुनतृतीयः सर्वज्ञ ईश्वरस्तस्य धन्यवादि । र्यीशुख्रीष्टेन सन्ततं भूयात् । इति ।

करिन्थिनः प्रति पौलस्य प्रथमं पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मद्रासाचरणं ४ करिन्थीयलोकानाम् अनुगृहीतत्वेन पौलस्य धन्यवादः १०
अनेक्यलात् तान् प्रति भर्त्सनं १७ सुसंवादीयगणानां प्रशंसा २१ तेनाज्ञान-
चक्रलोकानां परिचायम् ईश्वरस्य महिम्नः प्रकाशितम् ।

यावन्तः पवित्रा लोकाः स्वेष्टाम् अस्माकञ्च वंशतिस्थानेष्वस्माकं १
प्रभो र्थीशः ख्रीष्टस्य नाम्ना प्रार्थयन्ते तैः सहाहृतानां ख्रीष्टेन
यीशुना पवित्रीकृतानां लोकानां या ईश्वरीयमण्डली करिन्थनगरे २
विद्यते तं प्रतीश्वरस्वेच्छयाहृतो यीशुख्रीष्टस्य प्रेरितः पौलः सोस्थि-
निनामा भ्राता च पत्रं लिखति । अस्माकं पित्रेश्वरेण प्रभुना यीशु- ३
ख्रीष्टेन च प्रसादः शान्तिश्च युष्मभ्यं दीयतां ।

ईश्वरो यीशुख्रीष्टेन युष्मान् प्रति प्रसादं प्रकाशितवान्, ४
तस्मादहं युष्मन्निमित्तं सर्व्वदा मदीयेश्वरं धन्यं वदामि । ख्रीष्ट- ५
सम्बन्धीयं सात्त्यं युष्माकं मध्ये येन प्रकारेण सप्रमाणम् अभवत् तेन ६
यूयं ख्रीष्टात् सर्व्वविधवक्तृताज्ञाभादीनि सर्व्वधनानि लब्धवन्तः । ततो- ७
ऽस्मात्प्रभो र्थीशुख्रीष्टस्य पुनरागमनं प्रतीक्षमाणानां युष्माकं कस्यापि
वरस्याभावो न भवति । अपरम् अस्माकं प्रभो र्थीशुख्रीष्टस्य दिवसे ८
यूयं यन्निर्द्दोषा भवेत तदर्थं स एव यावदन्तं युष्मान् सुस्थिरान्
करिष्यति । य ईश्वरः स्वपुत्रस्यास्मात्प्रभो र्थीशुख्रीष्टस्यांशिनः कर्त्तुं ९
युष्मान् आहूतवान् स विश्वसनीयः ।

हे भ्रातरः, अस्माकं प्रभुयीशुख्रीष्टस्य नाम्ना युष्मान् विनयेऽहं १०
सर्व्वे युष्माभिरेकहृत्पाणि वाक्यानि कथ्यन्तां युष्मन्मध्ये भिन्नसङ्घाता

- ११ न भवन्तु मनोविधायकैकेन युष्माकं सिद्धत्वं भवतु । हे मम
भ्रातरौ युष्ममध्ये विवादा जाता इति वार्त्तामहं क्लोय्याः परिजनै
१२ र्ज्ञापितः । ममाभिप्रेतमिदं युष्माकं कश्चित् कश्चिद् वदति पौलस्य
शिष्योऽहम् आपलोः शिष्योऽहं कैफाः शिष्योऽहं ख्रीष्टस्य शिष्योऽह-
१३ मिति च । ख्रीष्टस्य किं विभेदः कृतः ? पौलः किं युष्मत्कृते कुशे
१४ हतः ? पौलस्य नाम्ना वा यूयं किमवगाहिताः ? क्रिष्यगायौ विना
युष्माकं मध्येऽन्यः कोऽपि मया नावगाहित इति हेतोः रहन् ईश्वरं
१५ धन्यं वदामि । एतेन मम नाम्ना मानवा मयावगाहिता इति वक्तुं
१६ केनापि न शक्यते । अपरं स्तिफानस्य परिजना मयावगाहितास्त-
दन्यः कश्चिद् यन्मयावगाहितस्तदहं न वेद्मि ।

- १७ ख्रीष्टेनावगाहयितुं न प्रेरितः किन्तु समवादस्य प्रचारार्थमेव ;
कोऽपि वाक्पटुतया मया न प्रचारितव्यः, यतस्तथा प्रचारिते ख्रीष्टस्य
१८ कुशे मृत्युः फलहीनो भविष्यति । यतो हेतो र्ये विनश्यन्ति ते तां
कुशस्य वार्त्तां प्रलापमिव मन्यन्ते किञ्च परिचाणं लभमानेष्वस्मात्
१९ सा ईश्वरीयशक्तिसंरूपा । तस्मादित्यं लिखितमास्ते,

ज्ञानवतान्तु यत् ज्ञानं तन्मया नाशयिष्यते ।

विलोपयिष्यते तदद् बुद्धिर्बुद्धिमतां मया ॥

- २० ज्ञानी कुच ? शास्त्राध्यापको वा कुच ? इहलोकस्य विचारतत्परो वा
२१ कुच ? इहलोकस्य ज्ञानं किमीश्वरेण मोहीकृतं नृषि ? ईश्वरस्य ज्ञानाद्
इहलोकस्य मानवाः स्वज्ञानेनेश्वरस्य तत्त्वबोधं न प्राप्तवन्तस्तस्माद्
ईश्वरः प्रचाररूपिणा प्रलापेन विश्वासिनः परिचातुं रोचितवान् ।
२२ यिह्दीयलोका लक्षणानि दिदृशन्ति परजानीयलोकान्तु विद्यां
२३ नृगयन्ते, वयञ्च कुशे हतं ख्रीष्टं प्रचारयामः । तस्य प्रचारो यिह्-
२४ दीयैर्विद्वद् इव परजानीयैस् प्रलाप इव मन्यन्ते, किन्तु यिह्दीयानां

परजातीयानाञ्च मध्ये ये आरुतास्तेषु स ख्रीष्ट ईश्वरीयशक्तिरि-
वेश्वरीयज्ञानमिव च प्रकाशते । यत ईश्वरे यः प्रलाप आरोप्यते २५
स मानवातिरिक्तं ज्ञानमेव यच्च दौर्बल्यम् ईश्वर आरोप्यते तत्
मानवातिरिक्तं बलमेव ।

हे भ्रातरः, आरुतयुग्मद्रणे युष्माभिरालोक्यतां तन्मध्ये सांसा- २६
रिकज्ञानेन ज्ञानवन्तः पराक्रमिणे वा कुलीना वा बहवो न
विद्यन्ते । यत ईश्वरो ज्ञानवतस्तपयितुं मूर्खलोकान् रोचितवान् २७
बलानि च तपयितुम् ईश्वरो दुर्बलान् रोचितवान् । तथा वर्तमान- २८
लोकान् संस्थितिभ्रष्टान् कर्तुम् ईश्वरो जगताऽपकृष्टान् हेयान्
प्रवर्तमानांश्चाभिरोचितवान् । तत ईश्वरस्य साक्षात् केनाप्यात्मसाक्षात् २९
न कर्तव्या । यूयञ्च तस्मात् ख्रीष्टे यीशौ संस्थितिं प्राप्तवन्तः स ३०
ईश्वराद् युष्माकं ज्ञानं धार्मिकत्वं पवित्रत्वं मुक्तिश्च जाता । अतएव ३१
यद्ददु लिखितमास्ते तद्वत्,

यः कश्चित् साधमानः स्यात् साधतां प्रभुना स हि ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ यौलस्य सुसंवादप्रकाशनं वाक्पटताया विद्यायाश्च निपुणत्वात् न जातं

२ किन्तु सांसारिकज्ञानात् अर्थं यद् ईश्वरीयज्ञानं तेन सुसंवादप्रचारणञ्च ।

हे भ्रातरो युष्मात्समीपे ममागमनकालेऽहं वक्तृताया विद्याया १
न नैपुण्येनेश्वरस्य साक्ष्यं प्रचारितवान् तन्नहि; यतो यीशुख्रीष्ट २
तस्य क्रुशे हतलञ्च विना नान्यत् किमपि युष्मन्मध्ये ज्ञापयितुं
विहितं बुद्धवान् । अपरश्चातीव दौर्बल्यभीतिकम्युक्तो युष्माभिः ३
वार्द्धमासं । अपरं युष्माकं विश्वासो यत् मानुषिकज्ञानस्य फलं न ४
भवेत् किन्तु ईश्वरीयशक्तेः फलं भवेत्, तदर्थं मम वक्तृता मदीय- ५

प्रचारस्य मानुषिकज्ञानस्य मधुरवाक्यसम्बन्धितौ नास्तीति किञ्चात्मनः
शक्तेश्च प्रमाणयुक्तावास्ता ।

- ६ वयं ज्ञानं भाषामहे तच्च मिद्वलोकैः ज्ञानमिव मन्यते,
तदिहलोकस्य ज्ञानं नहि, इहलोकस्य नश्वराणाम् अधिपतीनां वा
७ ज्ञानं नहि; किन्तु कालावस्थायाः पूर्वस्माद् यत् ज्ञानम् अस्माकं
विभवार्थम् ईश्वरेण निश्चित्य प्रच्छन्नं तन्निगूढम् ईश्वरीयं ज्ञानं
८ प्रभाषामहे। इहलोकस्याधिपतीनां केनापि तत् ज्ञानं न लभ्यं,
९ तस्येति सति ते प्रभावविशिष्टं प्रभुं कुशे नाहनिष्यन्। तद्विहितमाख्ये,
नेत्रेण कापि नो दृष्टं कर्णेनापि च न श्रुतं।

मनोमध्ये तु कस्यापि न प्रविष्टं कदापि यत्।

ईश्वरे प्रीयमाणानां कृते तत् तेन मञ्जितम्।

- १० अपरमीश्वरः स्वात्मना तदस्माकं सालात् प्राकाशयत्; यत्
आत्मा सर्वमेवानुसन्धत्ते तेन चेश्वरस्य मर्मतत्त्वमपि दुष्यते ।।
११ मनुजस्यान्तःस्थमात्मानं विना केन मनुजेन तस्य मनुजस्य
तत्त्वं बुध्यते ? तददीश्वरस्यात्मानं विना केनापीश्वरस्य तत्त्वं
१२ न बुध्यते। वयश्चेहलोकस्यात्मानं लब्धवन्तस्तन्नहि किन्वीश्वर-
स्त्वात्मानं लब्धवन्तः, ततो हेतोरीश्वरेण स्वप्रसादाद् अस्मभ्यं
१३ यद् यद् दत्तं तत्सर्वम् अस्माभिर्ज्ञातुं शक्यते। तच्चास्माभि-
मानुषिकज्ञानस्य वाक्यानि शिञ्चिला कथ्यत इति नहि किन्वा-
त्मतो वाक्यानि शिञ्चिलात्मिके वाक्यैरात्मिकं भावं प्रकाशयद्भिः
१४ कथ्यते। प्राणी मनुष्य ईश्वरीयात्मनः शिञ्चां न गृह्णाति यत्
आत्मिकविचारेण सा विचार्येति हेतोः स तां प्रलापमिव
१५ मन्यते गीदुश्च न शक्नोति। आत्मिको मानवः सर्वान्पि
१६ विचारयति किन्तु स्वयं केनापि न विचार्यते। यत् ईश्वरस्य

मनो ज्ञात्वा तमुपदेष्टुं कः शक्नोति ? किन्तु ख्रीष्टस्य मनोऽस्माभि
र्ज्ञेयं ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ साधारिकले १२०० ५ प्रभं विना सेवकस्य कर्मणो मूढत्वं १६ प्रभो लोका
ईश्वरस्य मन्दिरस्वरूपास्तेषां शुचिलक्षतश्रवणोपावश्यकता च ।

हे भ्रातरः, अहमात्मिकैरिव युष्माभिः समं सम्भाषितुं नाशक्तवं १
किन्तु शारीरिकाचारिभिः ख्रीष्टधर्मे शिशुतुल्यैश्च जनैरिव युष्माभिः
सह समभाषे । युष्मान् कठिनमह्यं न भोजयन् दुग्धम् अपाययं २
यतो यूयं भक्ष्यं ग्रहीतुं तदा नाशक्तुत इदानीमपि न शक्नुय,
यतो हेतोरधुनापि शारीरिकाचारिण आध्वे । युष्मन्मध्ये मात्सर्य- ३
विवादभेदा भवन्ति ततः किं शारीरिकाचारिणो नाध्वे मानु-
षिकमार्गेण च न चरथ ? पौलस्याहमत्यापन्नोरहमिति वा ४
यदाकं युष्माकं कैश्चित् कैश्चित् कथ्यते तस्माद् यूयं शारीरिका-
चारिण न भवथ ?

पौलः कः ? आपल्लु वा कः ? तौ परिचारकमात्रौ तयो- ५
रेकैकस्मै च प्रभु र्यादृक् फलमददात् तद्वत् तयोर्द्वारा यूयं
विश्वासिनो जाताः । अहं 'रोपितवान् आपल्लुश्च निषिक्तवान् ६
ईश्वरस्यावर्द्धयत् ।' अतो रोपयितृसेक्तारावसारौ वर्द्धयितेश्वर एव ७
सारः । रोपयितृसेक्तारौ च समौ तयोरेकैकस्य स्वश्रमयोग्यं ८
स्ववेतनं लप्स्यते । 'आवामीश्वरेण सह' कर्मकारिणौ, यूयमीश्वरस्य ९
चेत्रमीश्वरस्य निर्भिर्तिश्च । ईश्वरस्य प्रसादात् मया यत् पदं १०
लब्धं तस्मात् ज्ञानिना गृहकारिणेव मया भित्तिमूलं स्थापितं
तदुपरि चान्येन निचीयते । किन्तु येन यन्निचीयते तत्

११ तेन विविच्यतां । यतो यीशुख्रीष्टरूपं यद् भित्तिमूलं स्थापितं

१२ तदन्यत् किमपि भित्तिमूलं स्थापयितुं केनापि न शक्यते । एत-

द्भिन्निमूलस्योपरि यदि केचित् स्वरूपमणिकाष्ठवृणनलान् निचि-

१३ च्छन्ति, तर्ह्येकैकस्य कर्म प्रकाशय्यते यतः स दिवसस्तत् प्रकाश-

यिष्यति । यतो हेतोस्तेन दिवसेन वल्लभयेनोदेतद्यं तत एकैकस्य

१४ कर्म कीदृशमेतस्य परीक्षा वल्लिना भविष्यति । यस्य निचयनरूपं

१५ कर्म स्थाप्य भविष्यति स वेतनं लप्स्यते । यस्य च कर्म ध्वस्त्यते

तस्य चति भविष्यति किन्तु बल्ले निर्गतजन इव स स्वयं परिचाणं

प्राप्स्यति ।

१६ यूयम् ईश्वरस्य मन्दिरं युष्मन्मध्ये चेश्वरस्यात्मा निवसतीति

१७ किं न जानीथ ? ईश्वरस्य मन्दिरं येन िनाश्रिते कोऽपीश्वरेण

विनाशयिष्यते यत ईश्वरस्य मन्दिरं पवित्रमेव यूयं तु तन्मन्दिरम्

१८ आध्वे । कोऽपि स्वं न वञ्चयतां । युष्माकं कश्चन चेदिहलोकस्य

ज्ञानेन ज्ञानवानहमिति बुध्यते तर्हि स यत् ज्ञानी भवेत् तदयं

१९ मूढो भवतु । यस्मादिहलोकस्य ज्ञानम् ईश्वरस्य साक्षात् मूढत्वमेव ।

एतस्मिन् लिखितमप्यास्ते,

तीक्ष्णया ज्ञानिनां बुद्धिस्तया तान् धरतीश्वरः ।

२० पुनश्च । ज्ञानिनां कल्पना वेत्ति परमेशो निरर्थकाः ।

२१ अतएव कोऽपि मनुजैरुत्तमानं न ज्ञायतां यतः सर्वाणि युष्माक-

२२ मेव, पौल वा आपस्तो वा कैफा वा जगद् वा जीवनं वा मरणं

२३ वा वर्त्तमानं वा भविष्यद्वा सर्वाण्येव युष्माकं, यूयश्च ख्रीष्टस्य,

ख्रीष्टेश्वरस्य ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ ख्रीष्टस्य सेवकानां भाषागाराध्यकत्वं १ तेषां दुःखं ताडना च १४ तेषामनुगा-
मितस्यावश्यकत्वं १८ करिष्येति प्रति पौनस्य शासनवाक्यानि च ।

श्लोका असमन् ख्रीष्टस्य परिचारकान् ईश्वरस्य निगूढवाक्य- १
धनस्याध्यक्षांश्च मन्यन्तां । किञ्च धनाध्यक्षेण विश्वसनीयेन भवि- २
तव्यमेतदेव लोके याच्यते । अतो विचारयद्भि युष्माभिरन्यैः कैश्चिन् ३
मनुजै र्वा मम परीक्षणं मयातीव लघु मन्यते ऽहमप्यात्मानं न
विचारयामि । मया किमप्यपराद्धमित्यहं न वेद्मि किन्त्वेतेन ४
मम निरपराधत्वं न निश्चीयते प्रभुरेव मम विचारयितास्ति । अत ५
उपयुक्तममयात् पूर्वम् अर्थतः प्रभोरागमनात् पूर्वं युष्माभि
र्विचारो न क्रियतां । प्रभुरागत्य तिमिरेण प्रच्छन्नानि सर्वाणि
दीपयिष्यति मनसां मन्त्रणाञ्च प्रकाशयिष्यति तस्मिन् समय
ईश्वराद् एकैकस्य प्रशंसा भविष्यति ।

हे भ्रातरः सर्वाण्येतानि मयात्मानम् आपणुञ्चोद्दिश्य कश्चि- ६
तानि तस्यैतत् कारणं यूयं यथा शास्त्रीयविधिमतिक्रम्य मानवम्
अतीव नादरिष्यध्व ईत्यस्त्रैकेन वैपरीत्याद् अपरेण न स्नाद्यिष्यध्व
एतादृशीं शिचामावयोर्दृष्टान्तात् लप्स्यध्वे । अपरात् कस्त्वां विशेष- ७
यति ? तुभ्यं यन्न दत्तं तादृशं किं धारयसि ? अदत्तेनेव दत्तेन
वस्तुना कुतः स्नाघसे ? इदानीमेव यूयं किं दत्ता लब्धधना वा ? ८
अस्मास्त्वविद्यमानेषु यूयं किं राजलपदं प्राप्ताः ? युष्माकं राजत्वं
मयाभिलषितं यतस्तेन युष्माभिः सह वयमपि राज्यांशिना भवि-
ष्यामः । प्रेरिता वयं शेषा हन्तव्यस्येवेष्वरेण निदर्शिताः । यतो ९
वयं सर्वलोकानाम् अर्थतः स्वर्गीयदूतानां मानवानाञ्च कौतुका-
स्पदानि जाताः । ख्रीष्टस्य हन्ते वयं मूढाः किन्तु यूयं ख्रीष्टेन १०

- ज्ञानिनः, वयं दुर्व्वला यूयञ्च सबलाः, यूयं सम्मानिता वयञ्चा-
 ११ पमानिताः । वयमद्यापि क्षुधान्तास्तृष्णार्त्ता वस्तुहीनास्ताडिता.
 १२ आश्रमरहिताश्च सन्तः कर्मणि स्वकान् व्यापारयन्तश्च दुःखैः
 कालं यापयामः । गर्हितैरस्माभिर्गर्हीः कथ्यते दूरीकृतैः सङ्घते
 १३ निन्दितैः प्रसाद्यते । वयमद्यापि जगतः समार्जनीयोग्या अवस्करा
 • इव सर्वैर्मन्यामहे ।
 १४ युष्मान् त्रपयितुमहमेतानि लिखामीति नहि किन्तु प्रिया-
 १५ त्मजानिव युष्मान् प्रबोधयामि । यतः स्त्रीष्टुधर्मं यद्यपि युष्माकं
 दशमहस्त्राणि विनेतारो भवन्ति तथापि बहवो जनका न भवन्ति
 १६ यतोऽहमेव सुसंवादेन यीशुस्त्रीष्टे युष्मान् अजनयं । अतो युष्मान्
 १७ विनयेऽहं यूयं मदनुगामिनो भवत । इत्थं सर्वसु मण्डलीषु
 सर्वत्र स्त्रीष्टधर्मयोग्या ये विधये मयोपदिश्यन्ते तान् यो युष्मान्
 स्मारयिष्यत्येवम्भूतं प्रभोः कृते प्रियं विश्वासिनश्च मदीयतनयं
 तीमयियं युष्माकं समीपं प्रेषितवानहं ।
 १८ अपरमहं युष्माकं समीपं न गमिष्यामीति बुद्ध्वा युष्माकं
 १९ कियन्तो लोका गर्वन्ति । किन्तु यदि प्रभोरिच्छा भवति तर्ह्य-
 हमत्रिलम्बं युष्मत्समीपमुपस्थाय तेषां दर्पघातानां लोकानां वाचं
 २० ज्ञास्यामीति नहि सामर्थ्यमेव ज्ञास्यामि । यस्मादीश्वरस्य राजत्वं
 २१ वाग्गुणं नहि किन्तु सामर्थ्ययुक्तं । युष्माकं का वाञ्छा ? युष्मत्समीपे
 मया किं दण्डपाणिना गन्तव्यमुत प्रेमनम्रतात्मयुक्तेन वा ?

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ एकजनस्य मन्त्रपातकं १ पुरातनकिष्कपदुष्टत्वं त्यक्तम् उपदेशः २ मन्त्रपात-
 किने भ्रातुः प्रथमपत्न्यस्य कथा च ।

- १ अपरं युष्माकं मध्ये व्यभिचारो विद्यते, स च व्यभिचारसादृशो

यद् देवपूजकानां मध्येऽपि तत्तुल्यो न विद्यते फलतो युष्माकमेको
 जनो विमाद्वगमनं कुरुत इति वार्त्ता सर्वत्र व्याप्ता । तथाच यूयं २
 दर्पधाता आध्वे, तत् कर्म येन कृतं स यथा युष्मान्माधाद् दूरी-
 क्रियते तथा शोको युष्माभिर्न क्रियते किम् एतत् ? अविद्यमाने ३
 मदीयशरीरे ममात्मा युष्मान्मध्ये विद्यते ऽतोऽहं विद्यमान इव
 तत्कर्म्मकारिणो विचारं निश्चितवान्, अस्मत्प्रभो र्यीशुखीष्टस्य ४
 नाम्ना युष्माकं मदीयात्मनश्च मिलने जाते ऽस्मत्प्रभो र्यीशुखीष्टस्य ५
 शक्तेः साहाय्येन स नरः शरीरनाशार्थमस्माभिः शैतानस्य हृत्ते
 समर्पयितव्यस्ततोऽस्माकं प्रभो र्यीशो दिवसे तस्यात्मा रक्षां गन्तुं
 शक्यति ।

युष्माकं दर्पो न भद्राय यूयं किमेतन्न जानीथ, यथा, ६

विकारः कृत्स्नशक्नुनां स्वर्णकिण्वेन जायते ।

यूयं यत् नवीनशक्तुस्वरूपा भवेत तदर्थं पुरातनं किण्वम् अव- ७
 मार्ष्यत यतो युष्माभिः किण्वशून्यैर्भवेतव्यं । अपरम् अस्माकं
 निस्तारोत्सवीयमेषशावको यः खीष्टः सोऽस्मदर्थं बलीकृतो ऽभवत् ।
 अतः पुरातनकिण्वेनार्थतो दुष्टताजिघांसारूपेण किण्वेन नन्नहि ८
 किन्तु सारत्थ्यसत्यत्वरूपया किण्वशून्यतयास्माभिरुत्सवः कर्त्तव्यः ।

व्यभिचारिणां संसर्गो युष्माभिर्विहातव्य इति मया पत्रे ९
 लिखितं । किन्त्वैहिकलोकानां मध्ये ये व्यभिचारिणो लोभिन १०
 उपद्राविणो देवपूजका वा तेषां संसर्गः सर्वथा विहातव्य इति
 नहि, विहातव्ये सति युष्माभिर्जगतो निर्गन्तव्यमेव । किन्तु भ्रातृ- ११
 त्वेन विख्यातः कश्चिज्जनो यदि व्यभिचारी लोभी देवपूजको
 निन्दको मद्यप उपद्रावी वा भवेत्, तर्हि तादृशेन मन्त्रवेन सह
 भोजनपानेऽपि युष्माभिर्न कर्त्तव्ये इत्यधुना मया लिखितं । समाज- १२

वहिःस्थितानां लोकानां विचारकरणे मम कोऽधिकारः ? किन्तु
१३ तदन्तर्गतानां विचारणं युष्माभिः किं न कर्तव्यं भवेत् ? वहिः-
स्थानां तु विचार ईश्वरेण कारिष्यते । अतो युष्माभिः स पातकी
स्वमध्याद् वहिःस्थिताः ।

६ पष्ठोऽध्यायः ।

१ आवेदनमिति करिञ्चिनः प्रति पौलस्य भर्त्सनं ६ ईश्वरस्य राज्ये पापिलोका-
नाम् अनधिकारः १९ पवित्रतायाः आवश्यकता च ।

- १ युष्माकमेकस्य जनस्यापरेण सह विवादे जाते स पवित्रलोकै
र्विचारमकारयन् किम् अधार्मिकलोकैर्विचारयितुं प्रोत्सहते ?
- २ जगतेऽपि विचारणं पवित्रलोकैः कारिष्यत एतद् यूयं किं न
जानीथ ? अतो जगद् यदि युष्माभिर्विचारयितव्यं तर्हि चुद्र-
- ३ तमविचारेषु यूयं किमसमर्थाः ? दूता अप्यस्माभिर्विचारयिष्यन्त
इति किं न जानीथ ? अत ऐहिकविषयाः किम् अस्माभिर्न
- ४ विचारयितव्या भवेयुः ? ऐहिकविषयस्य विचारे युष्माभिः कर्त्तव्ये
- ५ ये लोकाः मण्डल्यां जुद्धतमास्त एव नियुज्यन्ताः । अहं युष्मान्
चपयितुमिच्छन् वदामि युष्मन्मध्ये किमेकोऽपि मनुष्यस्तादृग्
- ६ बुद्धिमान्नहि यो भ्रातृविवादविचारेण समर्थः स्यात् ? किञ्चेको
भ्राता भ्रात्रान्येन किमविश्वासिनां विचारकारणं संचाद् विवदते ?
- ७ युष्मन्मध्ये विवादा विद्यन्त एतदपि युष्माकं दोषः । यूयं कुतो-
- ८ न्यायसहनं क्षतिसहनं वा श्रेयो न मन्यध्वे ? किन्तु यूयमपि
भ्रातृनेव प्रत्यन्यायं क्षतिञ्च कुरुथ किमेतत् ?
- ९ ईश्वरस्य राज्येऽन्यायकारिणां लोकानामधिकारो नास्त्येतद्
यूयं किं न जानीथ ? मा वञ्चगर्भं, ये यमविचारिणो देवाश्चिनः

पारदारिकाः स्त्रीवदाचारिणः पुंमैथुनकारिणस्तत्करा लोभिना १०
मद्यपा निन्दका उपद्राविणो वा त ईश्वरस्य राज्यभागिनो न
भविष्यन्ति । यूयञ्चैवंविधा लोका आसुः किन्तु प्रभो यीशो ११
नान्नास्मदीश्वरस्यात्मना च यूयं प्रचालिताः पाविता धार्मिकी-
कृताश्च ।

मदर्थं सर्वं द्रव्यम् आतिषिद्धं किन्तु न सर्वं हितजनकं । १२
मदर्थं सर्वमप्रतिषिद्धं तथाप्यहं कस्यापि द्रव्यस्य वशीकृतो न
भविष्यामि । उदराय भक्ष्याणि भक्ष्येभ्यश्चोदरं, किन्तु भक्ष्योदरे १३
ईश्वरेण नाशयिष्यते ; अपरं देहो न व्यभिचाराय किन्तु प्रभवे
प्रभुस्य देहाय । यस्मैश्वरः प्रभुमुत्थापितवान् स स्वशक्त्यास्मान्- १४
प्युत्थापयिष्यति । युष्माकं यानि शरीराणि तानि ख्रीष्टस्याङ्गा- १५
नीति किं यूयं न जानीथ ? अतः ख्रीष्टस्य यान्यङ्गानि तानि
मयापहृत्य वेश्याया अङ्गानि किं कारिष्यन्ते ? तन्न भवतु । यः १६
कश्चिद् वेश्यायाम् आसज्यते स तथा सहैकदेहो भवति किं
यूयमेतन्न जानीथ ? यतो लिखितमास्ते, यथा, तौ द्वौ जना-
वेकाङ्गौ भविष्यतः । यश्च प्रभावासज्यते स तेन सहैकात्मा १७
भवति । अतो यूयं व्यभिचारात् पराङ्मुखा भवत । मानवा १८
यान्यन्यानि कलुषाणि कुर्वन्ते तानि वपुर्न समाविशन्ति किन्तु
व्यभिचारिणा स्वविषयस्य विरुद्धं कल्पषं क्रियते । युष्माकं यानि १९
वपुंसि तानि युष्मदन्तःस्थितस्येश्वरात्मस्य पवित्रस्यात्मनो मन्द-
राणि यूयञ्च स्वेषां स्वामिनो नाध्वे किमेतद् युष्माभिर्न ज्ञायते ?
यूयं मूल्येन क्रीता अतो वपुर्मनोभ्याम् ईश्वरो युष्माभिः पूज्यतां २०
यत ईश्वर एव तयोः स्वामी ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ उद्गाहीया कथा ८ क्षीपुंसवोरप्रयत्नायाः कथा ११ सप्तवास्य कथा १७
निजनिजपदे स्थितिकथा १४ अनुदुःस्थितिकथा १९ कन्याया विवाहकथनं
२८ स्त्रिया द्विविधकथनं ।

- १ अपरश्च युष्माभि मीं प्रति यत् पत्रमलेखि तस्योत्तरमेतत्,
- २ योषितोऽस्यर्शनं मनुजस्य वरं; किन्तु व्यभिचारभयाद् एकैकस्य
पुंसः स्वकीयभार्या भवतु तदद् एकैकस्या योषितोऽपि स्वकीय-
- ३ भर्ता भवतु । भार्यायै भर्ता यद्यद् वितरणीयं तद् वितीर्यतां
- ४ तदद् भर्तेऽपि भार्यया वितरणीयं वितीर्यतां । भार्यायाः
स्वदेहे स्वं नास्ति भर्तुरेव, तदद् भर्तुरपि स्वदेहे स्वं नास्ति
- ५ भार्याया एव । उपोषणप्रार्थनयोः सेवनार्थम् एकमन्त्रणानां युष्माकं
क्रियत्कालं यावद् या पृथक्स्थिति भवति तदन्यो विच्छेदो
युष्मन्मध्ये न भवतु, ततः परम् इन्द्रियाणाम् अधैर्यात् श्रैतानो
- ६ यद् युष्मान् परीचां न नयेत् तदर्थं पुनरेकत्र मिलत । एतद् आदेशतोः
- ७ नहि किन्वनुज्ञात एव मया कथ्यते, यतो ममावस्थेव सर्व-
मानवानामवस्था भवत्विति मम वाञ्छा किन्वीश्वराद् एवेमेको
वरोऽन्येन सान्यो वर इत्यमेकैकेन स्वकीयवरो लभ्यः ।
- ८ अपरम् अकृतविवाहान् विधवांश्च प्रति ममैतन्निवेदनं ममेव
- ९ तेषामवस्थिति भर्त्रा; किञ्च यदि तैरिन्द्रियाणि नियन्तुं न
शक्यन्ते तर्हि विवाहः क्रियतां यतः कामदहनाद् व्यूढवं भद्रं ।
- १० ये च कृतविवाहास्ते मया नहि प्रभुनैवैतद् आश्चाप्यन्ते भार्या
- ११ भर्तृतः पृथक् न भवतु । यदि वा पृथग्भूता स्यात् तर्हि
निविवाहं तिष्ठतु स्त्रीयपतिज्ञा वा सन्दधातु भर्तापि भार्या न
त्यजतु ।

इतरान् जगाम् प्रति प्रभु न ब्रवीति किन्त्वहं ब्रवीमि; १२
 कस्यचिद् भ्रातुर्योषिद् अविश्वासिनी सत्यपि यदि तेन सहवासे
 तुष्यति तर्हि सा तेन न त्यज्यतां । तद्वत् कस्याश्चिद् योषितः १३
 पतिरविश्वासी सन्नपि यदि तया सहवासे तुष्यति तर्हि स तया
 न त्यज्यतां । यतोऽविश्वासी भर्ता भार्यया पवित्रीभूतः, तद्- १४
 दविश्वासिनी भार्या भर्ता पवित्रीभूता ; नेचेद् युष्माकमप-
 त्यान्यशुचीन्यभविष्यन् किन्त्वधुना तानि पवित्राणि सन्ति ।
 अविश्वासी जनो यदि वा पृथग् भवति तर्हि पृथग् भवतु; १५
 एतेन भ्राता भगिनी वा न निबध्यते तथापि वयमीश्वरेण शान्तये
 समाकृताः । हे नारि तव भर्तुः परित्राणं त्वत्तो भविष्यति न १६
 वेति तया किं ज्ञायते ? हे नर तव जायायाः परित्राणं त्वत्तो
 भविष्यति न वेति तया किं ज्ञायते ?

एकैको जनः परमेश्वराक्षयं यद् भजते यस्याच्चावस्थायाम् १७
 ईश्वरेणाङ्गायि तदनुसारेणैवाचरतु तदहं सर्वमण्डलीस्थान् आदि-
 ग्रामि । क्षिप्रत्वम् भूत्वा य आहृतः स प्रकृष्टत्वम् न भवतु, १८
 तद्वद् अक्षिप्रत्वम् भूत्वा य आहृतः स क्षिप्रत्वम् न भवतु ।
 त्वक्केदः सारो नहि तददत्त्वक्केदोऽपि सारो नहि किन्वीश्वर- १९
 स्थाज्ञानी पालनमेव । यो जनो यस्यामवस्थायामाङ्गायि स २०
 तस्यामेवावतिष्ठतां । दासः सन् त्वं किमाहृतोऽसि ? तन्मा चिन्तय, २१
 तथाच यदि स्वतन्त्रो भवतुं शक्यः तर्हि तदेव वृणु । यतः प्रभु- २२
 नाहृतो यो दासः स प्रभो मीचितजनः । तद्वत् तेनाहृतः स्वतन्त्रो
 जनोऽपि स्त्रीष्टस्य दास एव । यूयं मूल्येन क्रीता अतो हेतो २३
 मीनवानां दासा मा भवत । हे भ्रातरो यस्याच्चावस्थायाम् २४
 यस्याङ्गानमभवत् तथा स ईश्वरस्य साक्षात् तिष्ठतु ।

- २५ अपरम् अकृतविवाहान् जनान् प्रति प्रभोः कौटिल्येण मया
न लब्धः किन्तु प्रभोरनुकम्पया विश्वाख्यो भूतोऽहं यद् भद्रं मन्ये
२६ तद् वृदामि । वर्त्तमानात् क्लेशसमयात् मनुष्यस्यामूढत्वं भद्रमिति
२७ मया बुध्यते । त्वं किं योषिति निबद्धोऽसि? तर्हि मोक्षं प्राप्नुं मा
यतस्व । किं वा योषितो मुक्तोऽसि? तर्हि जायं मा गवेषय ।
२८ विवाहं कुर्वता त्वया किमपि नापराध्यते तद् द्यूह्यमानया युवत्यापि
किमपि नापराध्यते तथाच तादृशौ द्वौ जनौ शारीरिकं क्लेशं लप्स्येते
२९ किन्तु युष्मान् प्रति मम करुणा विद्यते । हे भ्रातरोऽहमिदं ब्रवीमि,
३० इतः परं समयोऽतीव संक्षिप्तः, अतः कृतदारैरकृतदारैरिव ददद्भि-
स्वारुदद्भिरिव सानन्दैश्च निरानन्दैरिव क्रोढभिश्चाभागिभिरिवाच-
३१ रितव्यं ये च संसारे चरन्ति तैर्नातिचरितव्यं यत इहलोकस्य
३२ कौतुको विचलति । किन्तु यूयं यन्निश्चिन्ता भवेतेति मम
वाञ्छा । अकृतविवाहे जने यथा प्रभुं परितोषयेत् तथा प्रभुं
३३ चिन्तयति, किन्तु कृतविवाहे जने यथा भार्यां परितोषयेत् तथा
३४ संसारं चिन्तयति । तद् दृढयोषितोऽमूढा विशिष्यते । यामूढा
सा यथा कायमनसोः पवित्रा भवेत् तथा प्रभुं चिन्तयति या चोढा
३५ सा यथा भर्तारं परितोषयेत् तथा संसारं चिन्तयति । अहं यद्
युष्मान् मृगबन्धिना परित्रिपेयं तदर्थं नहि किन्तु यूयं यद्-
निन्दिता भूत्वा प्रभोः सेवनेऽबाधंम् आसक्ता भवेत् तदर्थमेतानि
सर्वाणि युष्माकं हितार्थं मया कथ्यन्ते ।
३६ कस्यचित् कन्यायां यौवनप्राप्तायां यदि स तस्या अमूढत्वं निन्द-
नीयं विवाहस्य साधयितव्य इति मन्यते तर्हि यथाभिलाषं करोतु,
३७ एतेन किमपि नापराध्यति विवाहः किमर्ता । किन्तु दुःखेनाक्लिष्टः
कस्यचित्ता यदि स्थिरमनोगतः स्वमनोऽभिलाषसाधने समर्थश्च

द्यात् मम कन्या मया रक्षितयेति मनसि निश्चिनोति च तर्हि
स भद्रं कर्म करोति । अतो यो विवाहं करोति स भद्रं कर्म ३८
करोति यस्य विवाहं न करोति स भद्रतरं कर्म करोति ।

यावत्कालं पति जीवति तावद् भार्या व्यवस्थया निबद्धा ३९
तिष्ठति किन्तु पत्यौ महानिद्रां गते सा मुक्तीभूय यमभिलषति
तेन सह तस्या विवाहे भवितुं शक्नोति, किन्त्वेतत् केवलं प्रभु-
भक्तानां मध्ये । तथाच सा यदि निष्पतिका तिष्ठति तर्हि तस्याः ४०
क्षेमं भविष्यतीति मम भावः । अपरम् ईश्वरस्यात्मा ममाप्यन्त
विद्यत इति मया बुध्यते ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ देवनिर्देष्टव्यमस्य कथा ० दुर्लभलोकेषु लपाकरणकथनम् ।

देवप्रसादे सर्वेषाम् अस्माकं ज्ञानमाप्ते तद्वयं विद्मः । तथापि १
ज्ञानं गर्व्यं जनयति किन्तु प्रेमतो निष्ठा जायते । अतः कश्चन २
यदि मन्यते मम ज्ञानमाप्त इति तर्हि तन यादृशं ज्ञानं चेष्टि-
तव्यं तादृशं किमपि ज्ञानमद्यापि न लब्धं । किन्तु य ईश्वरे ३
प्रीयते स ईश्वरेणापि ज्ञायते । देवताबलिप्रसादभरणे वयमिदं ४
विद्मो यत् जगन्मध्ये कोऽपि देवे न विद्यते, एकेश्वरो द्वितीयो
नास्तीति । स्वर्गे पृथिव्यां वा यद्यपि केषुचिद् ईश्वर इति नामा- ५
रोप्यते तादृशास्य बहव ईश्वरा बहवस्य प्रभवो विद्यन्ते तथाप्य- ६
स्माकमद्वितीय ईश्वरः स पिता यस्मात् सर्वेषां यदर्थं चास्माकं
सृष्टिर्जाता, अस्माकञ्चाद्वितीयः प्रभुः स यीशुः ख्रीष्टो येन सर्व-
वस्तूनां चेनास्माकमपि सृष्टिः कृता ।

अधिकन्तु ज्ञानं सर्वेषां नास्ति यतः केषिदद्यापि देवतां

समन्व देवप्रसादमिव तद् भक्ष्यं भुञ्जते तेन दुर्बलतया तेषां
 ८ संवेदो मलीमयो भवति । किन्तु भक्ष्यद्रव्याद् वयम् ईश्वरेण याज्या
 भवामस्तन्नहि यतो भुङ्क्ता वयमुत्कृष्टा न भवामस्तदभुङ्क्ताप्यपकृष्टा
 ९ न भवामः । अतो युष्माकं या क्षमता सा दुर्बलानाम् उन्माथ-
 १० स्वरूपा यन्न भवेत् तदर्थं सावधाना भवत । यतो ज्ञानविशिष्टस्त्वं
 यदि देवालये उपविष्टः केनापि दृश्यसे तर्हि तस्य दुर्बलस्य मनसि
 ११ किं प्रसादभक्षण उत्साहो न जनिष्यते ? तथा सति यस्य हते
 स्त्रीष्टो ममार तस्य स दुर्बलो भ्राता तव ज्ञानात् किं न विनं-
 १२ द्यति ? इत्यनेन प्रकारेण भ्रातृणां विरुद्धम् अपराध्यङ्गिस्तेषां
 दुर्बलानि मनांसि व्याघातयद्भिश्च युष्माभिः स्त्रीष्टस्य वैपरीत्येना-
 १३ पराध्यते । अतो हेतोः पिशिताशनं यदि मम भ्रातुर्विप्रस्वरूपं
 भवेत् तर्ह्यहं यत् स्वभ्रातुर्विप्रजनको न भवेयं तदर्थं यावज्जीवनं
 पिशितं न भोक्ष्ये ।

६ नवमोऽध्यायः ।

१ सुसंवादप्रचारणेन सुसंवादप्रचारविद्वत्सामुपजीवनकथनं १२ विना सूक्ष्मं
 पौलस्त्य सुसंवादप्रचारणं १९ सर्वप्रकारलोकान् तोषयितुं यतनं १४ स्त्रीष्टाय-
 लोकानां यात्रासङ्गशुद्धकथनञ्च ।

१ अहं किम् एकः प्रेरितो नास्मि ? किमहं स्वतन्त्रो नास्मि ?
 अस्माकं प्रभु र्हीशुः स्त्रीष्टः किं मया नादर्शि ? यूयमपि किं
 २ प्रभुना मदीयश्रमफलस्वरूपा न भवेयं ? अन्यलोकानां हते
 यद्यप्यहं प्रेरितो न भवेयं तथाच युक्तास्ते प्रेरितोऽस्मि यतः प्रभुना
 ३ मम प्रेम्णिलपदस्य मुद्रास्वरूपा यूयमेवाध्वे । ये लोका मयि
 ४ दोषमारम्भयन्ति ताव प्रति मम प्रत्युत्तरमेवत् । भोजनपानयोः

किमस्माकं लभता नास्ति? अन्ये प्रेरिताः प्रभी भ्रातरौ कैफास्य ५
यत् कुर्वन्ति तदत् काञ्चित् धर्मभगिनीं ब्रूय तया सार्द्धं पर्यटितुं
वयं किं न शक्नुमः? सांसारिकग्रमस्य परित्यागात् किं केवलमहं ६
वार्णबास्य निवारितौ? निजधनव्ययेन कः संग्रामं करोति? को
वा द्राक्षाचेत्रं कृत्वा तत्फलानि न भुङ्क्ते? को वा पशुवज्रं
पालयन् तत्पयो न पिवति? किमहं केवलां मानुषिकां वाचं ८
वदामि? व्यवस्थायां किमेतादृशं वचनं न विद्यते? मोक्षिर्व्यवस्था- ९
ग्रन्थे लिखितमास्ते, त्वं शस्यमर्दकवृषस्यास्यं न भक्ष्यसीति । ईश्वरेण
बलीवर्दानामेव चिन्ता किं क्रियते? किं वा सर्वथास्माकं कृते १०
तद्वचनं तेनाहं? अस्माकमेव कृते तस्मिन्निहितं । यः चेन्नं कर्षति तेन
प्रत्याशायुक्तेन कर्ष्यं, यस्य शस्यानि मर्दयति तेन लाभप्रत्याशा-
युक्तेन मर्दितयं । युष्मत्कृतेऽस्माभिः पारत्रिकाणि बीजानि रोपि- ११
तानि, अतो युष्माकमैहिकफलानां वयम् अंशिनो भविष्यामः
किमेतत् महत् कर्म? युष्मासु योऽधिकारस्तस्य भागिनो यद्यन्ये १२
भवेयुस्तर्ह्यस्माभिस्ततोऽधिकं किं तस्य भागिभिर्न भवितव्यं?
अधिकन्तु वयं तेनाधिकारेण न व्यवहृतवन्तः किन्तु खरीष्टीयसुसं-
वादस्य कोऽपि व्याघातोऽस्माभिर्यत्न जायेत तदर्थं सर्वं सहामहे ।
अपरं ये पवित्रवस्त्रानां परिचर्यां कुर्वन्ति ते पवित्रवस्तुतो भक्ष्याणि १३
लभन्ते, ये च वेद्याः परिचर्यां कुर्वन्ति ते वेदिस्थवस्त्रानाम्
अंशिनो भवन्त्येतद् यूयं किं न विद? तद्वद् ये सुसंवादं घोष- १४
यन्ति तैः सुसंवादेन जीवितव्यमिति प्रभुनादिष्टं ।

अहमेतेषां सर्वेषां किमपि नाश्रितवान् मां प्रति तदनुसारात् १५
आचरितव्यमित्याशयेनापि पत्रमिदं मया न लिख्यते यः केनापि
जनेन मम यशसो मुधाकरणत् मम मरणं वरं । सुसंवादघोषणात् १६

मम यशो न जायते यतस्तद्घोषणं ममावश्यकं यद्यर्थं सुसंवादं न
१७ घोषयेयं तर्हि मां धिक् । इच्छुकेन तत् कुर्वता मया फलं लभ्यते
१८ किन्तु निच्छुकेऽपि मयि तत्कर्मणा भारोऽर्पितोऽस्ति । एतेन मया
लभ्यं फलं किं ? सुसंवादेन मम योऽधिकारः आस्ते तं यदभद्र-
भावेन नाचरेयं तदर्थं सुसंवादघोषणसमये तस्य ख्रीष्टीयसुसंवादस्य
निर्व्ययीकरणमेव मम फलं ।

१९ सर्वेषाम् अनायत्तोऽहं यद् भूरिशो लोकान् प्रतिपद्ये तदर्थं
२० सर्वेषां दासत्वमङ्गीकृतवान् । यिह्मदीयान् यत् प्रतिपद्ये तदर्थं
यिह्मदीयानां कृते यिह्मदीयदवाभवं । ये च व्यवस्थायत्तास्तान् यत्
प्रतिपद्ये तदर्थं व्यवस्थानायत्तो योऽहं सोऽहं व्यवस्थायत्तानां कृते
२१ व्यवस्थायत्तदवाभवं । ये चालम्ब्यवस्थास्तान् यत् प्रतिपद्ये तदर्थम्
ईश्वरस्य साक्षाद् अलम्ब्यवस्थो न भूत्वा ख्रीष्टेन लम्ब्यवस्थो
२२ योऽहं सोऽहम् अलम्ब्यवस्थानां कृतेऽलम्ब्यवस्थ इवाभवं । दुर्बल-
स्तान् यत् प्रतिपद्ये तदर्थमहं दुर्बलानां कृते दुर्बलदवाभवं ।
इत्थं केनापि प्रकारेण कतिपया लोका यत्तया परिचार्यं प्राप्तु-
मुक्तदर्थं यो यादृश आसीत् तस्य कृते ऽहं तादृशदवाभवं ।
२३ ईदृश आचारः सुसंवादार्थं मया क्रियते यतोऽहं तस्य फलानां
सहभागी भवितुमिच्छामि ।

२४ पणलाभार्थं ये धावन्ति धावतां तेषां सर्वेषां केवल एकः
पणं लभते युष्माभिः किमेतन्न ज्ञायते ? अतो यूयं यथा पणं
२५ लप्स्यध्वे तथैव धावत । मङ्गल अपि सर्वभोगे परिमितभोगिना
भवन्ति ते तु स्थानां स्वजं लिप्सन्ते किन्तु वयम् अस्थानां
२६ लिप्सामहे । तस्माद् अहमपि धावामि किन्तु लक्ष्यमनुद्दिश्य
धावामि तन्महि । अहं मङ्गलं युष्माभि च किन्तु कायामाधात-

यन्निव युष्मामि तन्नहि । इतरान् प्रति सुसंवादं घोषयित्वाहं यत् १०
स्वयमयाहो न भवामि तदर्थं देहम् आहन्मि वशीकुर्वे च ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ यिहृदीयलोकानाम् अनुग्रहधृष्टस्य कथनं १ अस्माच्छिष्यार्थं तेषां दीपकथनं
१४ प्रभो भोऽग्रे कथनं १५ देवतानिनेदितसामवाशनवारणञ्च ।

हे भ्रातरः, अस्मत्पितृपुरुषानधि यूयं यदज्ञाता न तिष्ठतेति १
मम वाक्छा, ते सर्वे मेघाधःस्थिता बभूवुः सर्वे समुद्रमध्येन २
वज्रजुः, सर्वे मोक्षिमुद्दिश्य मेघसमुद्रयोरवगाहिता बभूवुः सर्वे एकम् ३
आत्मिकं भक्ष्यं बुभुजिर एकम् आत्मिकं पेयं पपुश्च यतस्तेऽनुचरत ४
आत्मिकाद् अचलात् खल्वं तोयं पपुः सोऽचलः खीष्टएव । तथा ५
मत्यपि तेषां मध्येऽधिकेषु लोकेष्वीश्वरो न सन्तुतोषेति हेतोस्ते
प्रान्तरे निपातिताः ।

एतस्मिन् ते ऽस्माकं निदर्शनस्वरूपा बभूवुः; अतस्ते यथा ६
कुक्षिताभिलाषिणो बभूवुरस्माभिस्तथा कुक्षिताभिलाषिभिर्न
भवितव्यं । लिखितमास्ते, लोका भोक्तुं पातुञ्चोपविविगुस्ततः ७
क्रीडितुमुत्थिता इत्यनेन प्रकारेण तेषां कैश्चिद् यदद् देवपूजा
कृता युष्माभिस्तदत् न क्रियतां । अपरं तेषां कैश्चिद् यदद् ८
व्यभिचारः कृतस्तेन चैकस्मिन् दिने त्रयोविंशतिसहस्राणि लोका
निपातितास्तदद् अस्माभि र्व्यभिचारो न कर्त्तव्यः । तेषां कैश्चिद् ९
यदत् खीष्टं परीक्षितवन्तस्तस्माद् भुजङ्गैर्नष्टाश्च तदद् अस्माभिः
खीष्टो न परीक्षितव्यः । तेषां कैश्चिद् यथा वाक्छलहं कृतवन्तस्तत्- १०
कारणात् हन्ता धिनाशिताश्च युष्माभिस्तदद् वाक्छलहो न क्रियतां ।
तान् प्रति यान्येतानि जघटिरे तान्यस्माकं निदर्शनानि जगतः ११
शेषयुगे वर्त्तमानानाम् अस्माकं शिष्यार्थं लिखितानि च बभूवुः ।

१२ अतएव यः कश्चिद् सुखिरमन्यः स यन्न पतेत् तच्च सावधानो
१३ भवतु । मानुषिकपरीक्षातिरिक्ता कापि परीक्षा युष्मान् माक्रामत्,
ईश्वरस्य विश्वास्यः सोऽतिशक्त्यां परीक्षायां पतनाद् युष्मान् रक्षिष्यति,
परीक्षा च यद् युष्माभिः सेतुं शक्यते तदर्थं तया सह निस्तारस्य
पन्थानं निरूपयिष्यति ।

१४ . हे प्रियभ्रातरः, देवपूजातो दूरम् अपसरत । अहं युष्मान्
१५ विज्ञान् मत्वा प्रभाषे मया यत् कथ्यते तद् युष्माभिर्विविच्यतां ।
१६ यद् धन्यवादपात्रम् अस्माभिर्धन्यं गद्यते तत् किं ख्रीष्टस्य शोणि-
तस्य सहभागित्वं नहि ? यच्च पूषोऽस्माभिर्भज्यते स किं ख्रीष्टस्य
१७ वपुषः सहभागित्वं नहि ? वयं बहवः सन्तोऽप्येकपूषस्वरूपा एकवपुः-
१८ स्वरूपाश्च भवामः, यतो वयं सर्वे एकपूषस्य सहभागिनः । यूयं
शारीरिकम् इस्त्रायेलीयवंशं निरीक्षन् । ये बलीनां मांसानि भुञ्जते
१९ ते किं यज्ञवेद्याः सहभागिनो न भवन्ति ? इत्यनेन मया किं कथ्यते ?
देवता वास्तविकी देवतायै बलिदानं वा वास्तविकं किं भवेत् ?
२० तन्नहि किन्तु परजातीयै र्ये बलयो दीयन्ते त ईश्वराय तन्नहि
भूतेभ्यएव दीयन्ते तस्माद् यूयं यद् भूतानां सहभागिनो भवथे-
२१ त्यहं नाभिलषामि । प्रभोः कंसेन भूतानामपि कंसेन पानं युष्मा-
भिरसाध्यं ; यूयं प्रभो भोज्यस्य भूतानामपि भोज्यस्य सहभागिनो
२२ भवितुं न शक्नुथ । वयं किं प्रभुं स्रद्धिंयामहे ? वयं किं तस्माद्
बलवन्तः ?

२३ मां प्रति सर्वे कर्माप्रतिषिद्धं किन्तु न सर्वे हितजनकं सर्वम्
२४ अप्रतिषिद्धं किन्तु न सर्वे निष्ठाजनकं । आत्महितः केनापि न
२५ सेष्टितथ्यः किन्तु सर्वे परहितसेष्टितथ्यः । आपणे यत् क्रयं तद्
२६ युष्माभिः संवेदस्यार्थं किमपि न पृष्ट्वा भुञ्जतां यतः । प्रियवी

तन्मध्यस्थस्य सर्व्वं परमेश्वरस्य ।' अपरम् अविश्वामिलोकानां केनचित् २७
 निमन्विता यूयं यदि तच्च जिगमिषथ तर्हि तेन यद् यद् उपस्था-
 ष्यते तद् युष्माभिः संवेदस्यार्थं किमपि न पृष्ट्वा भुज्यतां । किन्तु २८
 तच्च यदि कश्चिद् युष्मान् वदेत् भक्ष्यमेतद् देवतायाः प्रसाद इति
 तर्हि तस्य ज्ञापयितुरनुरोधात् संवेदस्यार्थस्य तद् युष्माभिर्न
 भोक्तव्यं । 'पृथिवी तन्मध्यस्थस्य सर्व्वं परमेश्वरस्य,' सत्यमेतत्, २९
 किन्तु मया यः संवेदो निर्दिश्यते स तव नहि परस्यैव । मम या
 स्वतन्त्रता सा परस्य संवेदेन कुतो दूषयिष्यते? अनुग्रहपात्रेण ३०
 मया धन्यवादं कृत्वा यद् भुज्यते तत्कारणाद् अहं कुतो निन्दिष्ये?
 तस्माद् भोजनं पानम् अन्यद्वा कर्म कुर्व्वद्भिर् युष्माभिः सर्व्वमेवेश्वरस्य ३१
 महिम्नः प्रकाशार्थं क्रियतां । यिह्मदीयानां परजातीयानाम् ईश्वरस्य ३२
 मण्डल्या वा विप्लवजनकैर् युष्माभिर्न भवितव्यं । अरमण्यात्महितम् ३३
 अचेष्टमानो बहूनां परिचाणार्थं तेषां हितं चेष्टमानः सर्व्वविषये
 सर्व्वेषां तुष्टिकरो भवामीत्यनेनाहं यदत् ख्रीष्टस्यानुगामी तद्वद् ३४
 यूयं ममानुगामिनो भवत ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ पुष्पौयःसमाङ्गं आच्छादनीयं योषौशोत्तमाङ्गसवश्चमाच्छादनीयं १० प्रभो भोक्तो
 करिग्रिणः प्रति भर्तुर्न ११ कथं भोक्तव्यमिति निर्णयनं १२ तस्मिन् पौलस्त्योप-
 देशस्य ।

हे भ्रातरः, यूयं सर्व्वस्मिन् कार्य्ये मां स्मरथ मया च यादृ- १
 गुपदिष्टास्त्रादृगाचरयैतत्कारणात् मया प्रशंसनीया आध्वे । तथापि २
 ममैषा वाञ्छा यद् यूयमिदम् अवगता भवथ, एकैकस्य पुरुष- ३
 स्तोत्तमाङ्गस्वरूपः ख्रीष्टः, योषितस्तोत्तमाङ्गस्वरूपः पुमोत्तः, ख्रीष्टस्य
 चोत्तमाङ्गस्वरूप ईश्वरः । अपरम् आच्छादितोत्तमाङ्गेन पुंसा ४

- प्रार्थना क्रियते भाववाणी कथ्यते वा तेन स्वीयोत्तमाङ्गम् अव-
 ५ ज्ञायते । अनाच्छादितोत्तमाङ्गया यथा योषिता च प्रार्थना क्रियते
 भाववाणी कथ्यते वा तथापि स्वीयोत्तमाङ्गम् अवज्ञायते यतः सा
 ६ मुण्डनशिरःसदृशा । अनाच्छादितमस्तका या योषित् तस्याः
 शिरः मुण्डनीयमेव किन्तु योषितः केशच्छेदनं शिरोमुण्डनं वा
 ७ यदि लज्जाजनकं भवेत् तर्हि तथा स्वशिर आच्छाद्यतां । पुमान्
 ईश्वरस्य प्रतिमूर्तिः प्रतितेजःस्वरूपश्च तस्मात् तेन शिरो नाच्छा-
 ८ दनीयं किन्तु सीमन्तिनी पुंसः प्रतिविम्बस्वरूपा । यतो योषातः
 ९ पुमान् नोदपादि किन्तु पुंसे योषिद् उदपादि । अधिकन्तु
 योषितः कृते पुंसः सृष्टिर्न बभूव किन्तु पुंसः कृते योषितः सृष्टि
 १० बभूव । इति हेतोर्दूतानाम् आदराद् योषिता शिरस्यधीनता-
 ११ सूचकम् आवरणं धर्त्तव्यं । तथापि प्रभो विधिना पुमांसं विना
 १२ योषिन् जायते योषितश्च विना पुमान् न जायते । यतो यथा
 पुंसे योषिद् उदपादि तथा योषितः पुमान् जायते, सर्व्ववस्तूनि
 १३ चेष्टराद् उत्पद्यन्ते । युष्माभिरेवैतद् विविच्यतां, अनावृतया
 १४ योषिता प्रार्थनं किं सदृश्यं भवेत् ? पुरुषस्य दीर्घकेशत्वं तस्य
 १५ लज्जाजनकं, किन्तु योषितो दीर्घकेशत्वं तस्या गौरवजनकं यत
 आच्छादनाय तस्यै केशा दत्ता इति किं युष्माभिः स्वभावतो न
 १६ शिक्ष्यते ? अत्र यदि कश्चिद् विवदितुम् इच्छेत् तर्ह्यस्माकम् ईश्वरी-
 यमण्डलीनाञ्च तादृशी रीतिर्न विद्यते ।
 १७ युष्माभिर्न भद्राय किन्तु क्लृप्ताय समागम्यते तस्माद्
 १८ एतानि भाषमाणेन मया यूयं न प्रशंसनीयाः । प्रथमतः मण्डन्यां
 समागत्यै युष्माकं मध्ये भेदाः सन्तीति वार्त्ता मया श्रूयते
 १९ तन्मध्ये किञ्चित् सत्यं मन्यते च । यतो हेतोर्युष्मन्मध्ये ये परो-

चितास्ते यत् प्रकाशन्ते तदर्थं भेदे भवितव्यमेव । एकत्र समागतौ २०
 युष्माभिः प्राभवं भोज्यं भुज्यत इति नहि ; यतो भोजनकाले २१
 युष्माकमेकैकेन स्वकीयं भक्ष्यं तृणं ग्रस्यते तस्माद् एको जना
 बहुभुक्षितस्तिष्ठति, अन्यश्च परितपो भवति । भोजनपानार्थं युष्माकं २२
 किं वेश्मानि न सन्ति ? युष्माभि र्वा किम् ईश्वरस्य मण्डलौ
 तुच्छीकृत्य दीना लोका अवज्ञायन्ते ? इत्यनेन मया किं वक्तव्यं ?
 यूयं किं मया प्रशंसनीयाः ? एतस्मिन् यूयं न प्रशंसनीयाः ।

• प्रभुतो य उपदेशो मया लब्धो युष्मासु समर्पितश्च स एषः । २३
 परकरसमर्पणत्वायां प्रभु र्हीनः पूषमादायेश्वरं धन्यं व्याहृत्य तं २४
 भङ्गा भाषितवान् युष्माभिरेतद् गृह्यतां भुज्यताश्च तद् युष्माकृते
 भग्नं मम शरीरं ; मम स्मरणार्थं युष्माभिरेतत् क्रियतां । पुनश्च २५
 भोजनात् परं तथैव कंसम् आदाय तेनोक्तं कंसेऽयं मम शोणि-
 तेन स्थापितो नूतननियमः ; यतिवारं युष्माभिरेतत् पीयते ततिवारं
 मम स्मरणार्थं पीयतां । यतिवारं युष्माभिरेष पूषो भुज्यते २६
 भाजनेनानेन पीयते च ततिवारं प्रभोरागमनं यावत् तस्य मृत्युः
 प्रकाशते । अपरञ्च यः कश्चिद् अयोग्यत्वेन प्रभोरिमं पूषम् अस्माति २७
 तस्यानेन भाजनेन पिबति च स प्रभोः कायहृदिरयो र्दण्डदायी
 भविष्यति । तस्मात् मानवेनार्थं आत्मानं परीक्ष्य पश्चाद् एष पूषो २८
 भुज्यतां कंसेनानेन च पीयतां । येन चानर्हत्वेन भुज्यते पीयते च २९
 प्रभोः कायम् अविमृशता तेन दण्डप्राप्तये भुज्यते पीयते च ।
 एतत्कारणाद् युष्माकं भूरिशो लोका दुर्बला रोगिणश्च सन्ति ३०
 बहवश्च महानिद्रांगताः । अस्माभि र्यथात्मविचारोऽकारिष्यत तर्हि ३१
 दण्डो नाक्षय्यत ; किन्तु यदास्माकं विचारो भवति तदा देशं जगतो ३२
 जनैः समं यद् दण्डं न लभामहे तदर्थं प्रभुना शास्त्रं भुञ्जामहे ।

३१ हे मम भ्रातरः, भोजनार्थं मिलितानां युष्माकम् एकेनेतरो-
३४ ऽनुगृह्यतां । यश्च बुभुक्षितः स स्वगृहे भुङ्क्ता । दण्डप्राप्तये युष्माभि-
र्न समुपगम्यतां । एतद्भिन्नं यद् आदेष्टव्यं तद् युष्मासमीपागमनकाले
मयादेक्ष्यते ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ आत्मनो ब्रह्मविधदानकथनं १२ वपुःपूर्णाया यथा नामादानां प्रयोजनं तथा
समाजपूर्वार्थे नामादानानां प्रयोजनञ्च ।

१ हे भ्रातरः, यूयं यद् आत्मकान् दायान् अनवगतास्तिष्ठथ
२ तदहं नाभिलषामि । पूर्वं परजातीया यूयं यदद् विनीतास्तदद्
३ अवाक्प्रतिमानाम् अनुगामिन आध्वम् इति जानीय । इति
हेतोरहं युष्मभ्यं निवेदयामि, ईश्वरभ्यात्मना भाषमाणः कोऽपि
यीशुं शत्र इति न व्याहरति, पुनश्च पत्रिवेणात्मना विनीतं विनात्यः
४ कोऽपि यीशुं प्रभुरिति व्याहर्तुं न शक्नोति । दाया ब्रह्मविधाः
५ किन्त्वेक आत्मा परिचर्याश्च ब्रह्मविधाः किन्त्वेकः प्रभुः । साधनानि
६ ब्रह्मविधानि किन्तु सर्वेषु सर्वसाधक ईश्वर एकः । एकैकस्मै तस्या-
७ त्मनो दर्शनं परहितार्थं दीयते । एकस्मै तेनात्माना ज्ञानवाक्यं
८ दीयते, अन्यस्मै तेनैवात्मनादिष्टं विधावाक्यम्, अन्यस्मै तेनैवात्मना
९ विश्वासः, अन्यस्मै तेनैवात्मना स्वास्थ्यदानशक्तिरन्यस्मै दुःसाध्यसाधन-
शक्तिरन्यस्मै च भाववाणी, अन्यस्मै चात्मानां विचारसामर्थ्यम्, अन्यस्मै
११ परभाषाभाषणशक्तिरन्यस्मै च भाषार्थभाषणसामर्थ्यं दीयते । एके-
नाद्वितीयेनात्मना यथाभिलषाम् एकैकस्मै जनार्थैकैकं दानं वितरता
तानि सर्वाणि साधन्ते ।

१२ देव एकः सन्नपि यदद् ब्रह्मयुक्तो भवति, तस्यैकस्य वपुषो
१३ ऽङ्गानां भेदत्वेन यदद् एकं वपु भवति, तदद् खीष्टः । यतो

हेतो र्निहतिपरजातीयदासस्वतन्त्रा वयं सर्वेऽवगाहनेनैकेनात्मनै-
 कदेहीकृताः सर्वे चैकात्मभुक्ता अभवाम । एकेनाङ्गेन वपुर्न १४
 भवति किन्तु बह्वभिः । तत्र चरणं यदि वदेत् नाहं हस्तस्मात् १५
 शरीरस्य भागो नास्मीति तर्ह्यनेन शरीरात् तस्य वियोगो न भवति ।
 ओत्रं वा यदि वदेत् नाहं नयनं तस्मात् शरीरस्यांशो नास्मीति १६
 तर्ह्यनेन शरीरात् तस्य वियोगो न भवति । कृत्स्नं शरीरं यदि १७
 दर्शनेन्द्रियं भवेत् तर्हि अवणेन्द्रियं कुत्र स्थास्यति ? तत् कृत्स्नं
 यदि वा अवणेन्द्रियं भवेत् तर्हि घ्राणेन्द्रियं कुत्र स्थास्यति ?
 किन्त्विदानीम् ईश्वरेण यथाभिलषितं तथैवाङ्गप्रत्यङ्गानाम् एकैकं १८
 शरीरे स्थापितं । तत् कृत्स्नं यद्येकाङ्गरूपि भवेत् तर्हि शरीरं कुत्र १९
 स्थास्यति ? तस्माद् अङ्गान् बह्वनि सन्ति शरीरं त्वेकमेव । २०
 अतएव त्वया मम प्रयोजनं नास्तीति वाचं पाणिं वदितुं नयनं २१
 न शक्नोति, तथा युवाभ्यां मम प्रयोजनं नास्तीति मूर्द्धा चरणौ
 वदितुं न शक्नोति ; वस्तुतस्तु विग्रहस्य यान्यङ्गान्यस्माभिर्दुर्बलानि २२
 बुध्यन्ते तान्येव सप्रयोजनानि सन्ति । यानि च शरीरमध्येऽवम- २३
 न्यानि बुध्यन्ते तान्यस्माभिरधिकं शोभ्यन्ते । यानि च कुट्टस्थानि २४
 तानि सुदृश्यतराणि क्रियन्ते किन्तु यानि स्वयं सुदृश्यानि तेषां
 शोभनम् निष्प्रयोजनं । शरीरमध्ये यद् भेदो न भवेत् किन्तु २५
 सर्वाण्यङ्गानि यद् ऐक्यभावेन सर्वेषां हितं चिन्तयन्ति तदर्थम्
 ईश्वरेणाप्रधानम् आदरणीयं कृत्वा शरीरं विरचितं । तस्माद् २६
 एकस्याङ्गस्य पीडायां जातायां सर्वाण्यङ्गानि तेन सह पीड्यन्ते,
 एकस्य समादरे जाते च सर्वाणि तेन सह संहृद्यन्ति । यूयञ्च २७
 स्त्रीष्टस्य शरीरं, युष्माकम् एकैकस्य तस्मैकैकम् अङ्गं । केचित् केचित् २८
 मण्डल्यामीश्वरेण प्रथमतः प्रेरिता द्वितीयतो भाववादिभस्तृतीयतः

उपदेष्टारो नियुक्ताः, ततः परं केभ्योऽपि चित्रकार्यसाधनसामर्थ्यम्
अनामयकरणशक्तिरूपकृतौ लोकशासने वा नैपुण्यं नानाभाषा-
२८ भाषणसामर्थ्यं वा तेन व्यतारि। सर्व्वे किं प्रेरिताः ? सर्व्वे किम्
भाववादिनः सर्व्वे किम् उपदेष्टारः ? सर्व्वे किं चित्रकार्यसाधकाः ?
३० सर्व्वे किम् अनामयकरणशक्तियुक्ताः ? सर्व्वे किं परभाषावादिनः ?
३१. सर्व्वे वा किं परभाषार्थप्रकाशकाः ? यूयं श्रेष्ठदायान् लब्धुं यतध्वं।
अनेन यूयं मया सर्व्वोत्तममार्गं दर्शयितव्याः ।

१३ चयोदशोऽध्यायः ।

१ खलिलपारमार्थिकदानात् प्रेमदानस्योत्तमत्वं ४ तस्य फलकथनं विश्वासप्रत्या-
शाभ्यां तस्य श्रेष्ठत्वम् ।

१ मर्त्यस्वर्गयाणां भाषा भाषमाणेऽहं यदि प्रेमहीनो भवेयं
२ तर्हि वादकतालस्वरूपो निनादकाग्निभेरीस्वरूपश्च भवामि। अपरश्च
यद्यहम् भाववाणीविशिष्टः स्यां सर्व्वेणां गुणवाक्यानि सर्व्वविद्याश्च
जानीयां पूर्णविद्यासः सन् शैलान् स्थानान्तरीकर्तुं शक्नुयाश्च किन्तु
३ यदि प्रेमहीनो भवेयं तर्ह्यगणनीय एव भवामि । अपरं यद्यहम्
अन्नदानेन सर्व्वस्वं त्याजेयं दाहनाय स्वशरीरं समर्पयेयश्च किन्तु
यदि प्रेमहीनो भवेयं तर्हि तत्सर्व्वं मदर्थं निष्फलं भवति ।

४ प्रेम चिरसंहृष्टं हितैषि च, प्रेम निर्द्वेषम् अशठं निर्गर्व्वम् ।

५ अपरं तत् कुत्सितं नाचरति, आत्मचेष्टां न कुरुते सहसा न

६ क्रुध्यति परानिष्टं न चिन्तयति, अधर्मं न तुष्यति सत्य एव

७ सन्तुष्यति । तत् सर्व्वं तितित्तते सर्व्वत्र विश्वमिति सर्व्वत्र भद्रं

८ प्रतीक्षते सर्व्वं सहते च । प्रेम्नो लोपः कदापि न भविष्यति,

भाववाणो लोप्यन्ते परभाषाभाषणं निवर्त्तिष्यते ज्ञानमपि लोपं

९ वास्यति । यतोऽस्मात्त्वं ज्ञानं खण्डमात्रम् भाववाणीकथनमपि

खण्डमात्रं । किन्त्वस्मात् सिद्धतां गतेषु तानि खण्डमात्राणि लोपं १०
यास्यन्ते । बाल्यकालेऽहं बाल इवाभाषे बाल इवाचिन्तयञ्च किन्तु ११
यौवने जाते तत्सर्वं बाल्याचरणं परित्यक्तवान् । इदानीम् अन्न- १२
मध्येनास्पृष्टं दर्शनम् अस्माभिर्लभ्यते किन्तु तदा साक्षात् दर्शनं
लभ्यते । अधुना मम ज्ञानम् अल्पिष्ठं किन्तु तदाहं यथावगम्य-
स्तथैवावगतो भविष्यामि । इदानीं प्रत्ययः प्रत्याशा प्रेम च त्रीणि- १३
तानि तिष्ठन्ति तेषां मध्ये च प्रेम श्रेष्ठं ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ नानाभाषाभाषणत उपदेशनस्य श्रेष्ठत्वं १ उपदिश्य लोकानामवश्यबोधयितव्यत्वं
१० बोधयितुः फलं ११ उपदेशे भाषाभाषणे च पौलस्य कथनं १४ समाजे
ऽवल्लानामप्रचारणकथनं १९ पौलस्य शासनवाक्यञ्च ।

यूयं प्रेमाचरणे प्रयतध्वम् आत्मिकान् दायानपि विशेषतः १
भावोक्तिर्कथनसामर्थ्यं प्राप्तुं चेष्टध्वं । यो जनः परभाषां भाषते २
स मानुषान् न सम्भाषते किन्त्वोत्तरमेव यतः केनापि किमपि न
बुध्यते स चात्मना निगूढवाक्यानि कथयति ; किन्तु यो जनो ३
भावोक्तिं कथयति स परेषां निष्ठायै हितोपदेशाय सान्त्वनायै च
भाषते । परभाषावाद्यात्मन एव निष्ठां जनयति किन्तु भाववादी ४
मण्डल्या निष्ठां जनयति । युष्माकं सर्वेषां परभाषाभाषणम् ५
दृष्ट्वाहं किन्तु भावोक्तिर्कथनम् अधिकमपीच्छामि । यतः
मण्डल्या निष्ठायै येन स्ववाक्यानाम् अर्थो न क्रियते तस्मात् पर-
भाषावादितो भाववादी श्रेयान् ।

हे भ्रातरः, इदानीं मया यदि युष्मत्समीपं गम्यते तर्हिश्चिरीय- ६
दर्शनस्य ज्ञानस्य वा भाववाण्या वा शिक्षाया वा बोधयितुं न
भाषित्वा परभाषां भाषमाणेन मया यूयं किमुपकारिष्यध्वे ? अपरं ७

- वंशीवल्लभादिषु निष्प्राणिषु वाद्ययन्त्रेषु वादितेषु यदि कणा न
विशिष्यन्ते तर्हि किं वाद्यं किं वा गानं भवति तत् केन बोद्धुं
८ शक्यते? अपरं रणतूर्या निस्त्रणो यद्यव्यक्तो भवेत् तर्हि युद्धाय
९ कः सज्जियते? तदत् जिह्वाभि र्यदि सुगम्या वाक् युष्माभि न
गद्येत तर्हि यद् गद्यते तत् केन भोक्ष्यते? वस्तुते यूयं दिगा-
१० स्लापिन इव भविष्यथ । जगति कतिप्रकारा उक्तयो विशन्ते?
११ तासामेकाग्रि निरर्थिका नहि; किन्तूक्तैर्यथा यदि मया न बुध्यते
तर्ह्यहं वक्ता स्तेच्छे इव मंस्ये वक्तापि मया स्तेच्छे इव मंस्यते ।
१२ तस्माद् आत्मिकदायनिष्पन्नो यूयं मण्डल्या निष्ठार्थं प्राप्तवज्रवरा
१३ भवितुं यतध्वं, अतएव परभाषावादी यद् अर्थकरोऽपि भवेत् तत्
१४ प्रार्थयतां । यद्यहं परभाषया प्रार्थनां कुर्यां तर्हि मदीय आत्मा
१५ प्रार्थयते, किन्तु मम बुद्धि निष्फला तिष्ठति । इत्यनेन किं
करणीयं? अहम् आत्मना प्रार्थयिष्ये बुद्ध्यापि प्रार्थयिष्ये; अपरं
१६ आत्मना गास्यामि बुद्ध्यापि गास्यामि । त्वं यदात्मना धन्यवादं
करोषि तदा यद् वदसि तद् यदि शिष्येनेवोपस्थितेन जनेन
न बुध्यते तर्हि तव धन्यवादस्यान्ते तथास्त्विति तेन वक्तुं कथं
१७ शक्यते? त्वं मम्यग् ईश्वरं धन्यं वदसीति मत्वं तथापि तत्र परस्व
१८ निष्ठा न भवति । युष्माकं सर्वेभ्योऽहं परभाषाभाषणे समर्थोऽस्मीति
१९ कारणाद् ईश्वरं धन्यं वदामि; तथापि मण्डल्यां परोपदेशार्थं
मया कथितानि पञ्च वाक्यानि वरं न च लघुं परभाषायाणि
वाक्यानि ।
- १० हे भ्रातरः, यूयं बुद्ध्या बालकाइव मा भूत परन्तु दुष्टतया
११ शिष्यवद् भूत्वा बुद्ध्या सिद्धा भवत । शास्त्र इदं लिखितमास्ते,
यथा,

इत्यवोचत् परेशोऽहम् आभाषिष्य इमान् जनान् ।

भाषाभिः परकीयाभिर्वक्त्रैश्च परदेशिभिः ।

तथा मया कृतेऽपीमे न ग्रहीष्यन्ति महत्तवः ॥

अतएव तत् परभाषाभाषणं अविश्वासिनः प्रति अभिज्ञानरूपं २२ भवति न च विश्वासिनः प्रति ; किन्तु भाववाणी नाविश्वासिनः प्रति तद् विश्वासिनः प्रत्येव । मण्डलीभुक्तेषु सर्वेषु एकस्मिन् स्थाने २३ मिलित्वा परभाषां भाषमाणेषु यदि ज्ञानाकाङ्क्षिणोऽविश्वासिनो वा तत्रागच्छेयुस्तर्हि युष्मान् उन्मत्तान् किं न वदिष्यन्ति ? किन्तु २४ सर्वेषु भावोक्तिं प्रकाशयन्तु यद्यविश्वासी ज्ञानाकाङ्क्षी वा कश्चित् तत्रागच्छति तर्हि सर्वैरेव तस्य पापज्ञानं परीक्षा च जायते, २५ ततस्तस्यान्तःकरणस्य गुप्तकल्पनासु व्यक्तीभूतासु सोऽधोमुखः पतन् ईश्वरमाराध्य युष्मन्मध्य ईश्वरो विद्यते इति सत्यं कथामेतां कथयिष्यति ।

हे भ्रातरः, सम्मिलितानां युष्माकम् एकेन गीतम् अन्येनाप- २६ देशोऽन्येन परभाषान्येन ऐश्वरिकदर्शनम् अन्येनार्थबोधकं वाक्यं लभ्यते किमेतत् ? सर्वमेव परनिष्ठार्थं युष्माभिः क्रियतां । यदि २७ कश्चिद् भाषान्तरं विवर्तति तर्ह्येकस्मिन् दिने द्विजनेन त्रिजनेन वा परभाषा कथ्यतां, तदधिकैर्न कथ्यतां तैरपि पर्यायानुसारात् कथ्यतां, एकेन च तदर्थो बोध्यतां । किन्त्वर्थाभिधायकः कोऽपि २८ यदि न विद्यते तर्हि स मण्डल्यां वाचधमः स्थित्तिश्रयायात्मने च कथां कथयतु । अपरं द्वौत्रयो वा भाववादिनः स्वं स्वमादेशं २९ कथयन्तु तदन्ये च तं विचारयन्तु । किन्तु तत्रापरेण केनचिद् ३० जनेनेश्वरीयादेशे लब्धे प्रथमेन कथनात् निवर्त्तितव्यं । सर्वे यत् शिवां सान्त्वनाञ्च लभन्ते तदर्थं यूयं सर्वे पर्यायेण ३१

- ३२ भावोक्तिं कथयितुं शक्यं । भाववादिनां मनांसि तेषाम् अधीनानि
 ३३ भवन्ति । यत ईश्वरः कुशासनजनको नहि सुशासनजनक एवेति
 पवित्रलोकानां सर्वमण्डलीषु प्रकाशते ।
 ३४ अपरञ्च युष्माकं वनिताः मण्डलीषु तृष्णामूतास्तिष्ठन्तु यतः
 शास्त्रलिखितेन विधिना ताः कथाप्रचारणात् निवारितास्ताभि
 ३५ र्निघ्नाभिर्भूवितथं । अतस्ता यदि किमपि जिज्ञासन्ते तर्हि गेहेषु
 पतीन् पृच्छन्तु यतः मण्डलीमध्ये योपितां कथाकथनं निन्दनीयं ।
 ३६ ° ऐश्वरं वचः किं युष्मत्तो निरगमत् ? केवलं युष्मान् वा तत्
 ३७ किम् उपागतं ? यः कश्चिद् आत्मानम् भाववादिनम् आत्मना-
 विष्टं वा मन्यते स युष्मान् प्रति मया यद् यत् लिख्यते तत्प्रभुना-
 ३८ ज्ञापितम् ईत्युररी करोतु । किन्तु यः कश्चित् अज्ञो भवति सोऽज्ञ
 ३९ एव तिष्ठतु । अतएव हे भ्रातरः, यूयम् भावोक्तिकथनसामर्थ्यं
 ४० लभ्युं यतश्च परभाषाभाषणमपि युष्माभिर्न निवार्यतां । सर्व-
 कर्माणि च विध्यनुसारतः सुपरिपाश्या क्रियन्तां ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

- १ ख्रीष्टोत्थानकथनं १९ उत्थानान्नौकारिणां भर्तृनां २० ख्रीष्टोत्थानेन तत्राका-
 नाम उत्थानावधारणं २१ उत्थानेन सति धर्मस्य निष्कलत्वं २४ उत्थाने शरीरस्य
 विशेषत्वं ४९ कथम् उत्थानं भविष्यति तस्य निर्णयः ५० शेषदिनाख्यानञ्च ।
 १ हे भ्रातरः, यः सुसंवादो मया युष्मत्समीपे निवेदितो यूयञ्च
 २ यं गृहीतवन्त आश्रितवन्तश्च तं पुन युष्मान् विज्ञापयामि । युष्माकं
 विश्वासे यदि वितथो न भवेत् तर्हि सुसंवादयुक्तानि मम वाक्यानि
 ३ स्मरतां युष्माकं तेन सुसंवादेन परित्राणं जायते । श्रुतोऽहं यद्
 यत् शर्पितस्तदनुसारात् युष्मासु सुख्यायां शिवां समर्पयं सेयं,
 ४ शास्त्रानुस्मरात् ख्रीष्टोऽस्माकं पापमोचनार्थं प्राणान् त्यक्तवान्,

अशाने स्थापितश्च तृतीयदिने शास्त्रानुसारात् पुनस्तथापितः । स ५
 चाग्रे कैफै ततः परं द्वादशशिष्येभ्यो दर्शनं दत्तवान् । ततः परं ६
 पञ्चशताधिकसंख्यकेभ्यो भ्रातृभ्यो युगपद् दर्शनं दत्तवान् तेषां
 केचित् महानिद्रां गता वज्रतराश्चाद्यापि वर्त्तन्ते । तदनन्तरं ७
 याकोबाय तत्पश्चात् सर्वेभ्यः प्रेरितेभ्यो दर्शनं दत्तवान् । सर्व- ८
 शेषेऽकालजाततुल्यो योऽहं, सोऽहमपि तस्य दर्शनं प्राप्तवान् ।
 ईश्वरस्य मण्डलीं प्रति दौरात्म्याचरणाद् अहं प्रेरितनाम धर्तुम् ९
 अयोग्यस्तस्मात् प्रेरितानां मध्ये क्षुद्रतमश्चास्मि । यादृशोऽस्मि १०
 तादृश ईश्वरस्यानुग्रहेणैवास्मि ; अपरं मां प्रति तस्यानुग्रहो
 निष्फलो नाभवत्, अन्येभ्यः सर्वेभ्यो मयाधिकः श्रमः कृतः, किन्तु
 स मया कृतस्तत्रहि मत्सहकारिणेश्वरस्यानुग्रहेणैव । अतएव मया ११
 भवेत् तैर्वा भवेत् अस्माभिस्तादृशी वार्त्ता घोष्यते सैव च युष्माभि
 विश्वासेन गृहीता ।

मृत्युदशातः ख्रीष्ट उत्थापित इति वार्त्ता यदि तमधि १२
 घोष्यते तर्हि मृतलोकानाम् उत्थिति नास्तीति वाग् युष्माकं
 मध्ये कैश्चित् कुतः कथ्यते ? मृतानाम् उत्थिति यदि न भवेत् १३
 तर्हि ख्रीष्टोऽपि नेत्यापितः ख्रीष्टश्च यद्यनुत्थापितः स्यात् तर्ह्यस्माकं १४
 घोषणं वितथं युष्माकं विश्वासेऽपि वितथः । वयञ्चेश्वरस्य मृषा- १५
 साक्षिणौ भवामः, एतः ख्रीष्टस्तेनेत्यापितः इति साक्ष्यम् अस्मा-
 भिरेश्वरमधि दत्तं किन्तु मृतानामुत्थिति यदि न भवेत् तर्हि १६
 स तेन नेत्यापितः एतेन मृतानामुत्थिति यदि न भवेत् तर्हि
 ख्रीष्टोऽप्युत्थापितत्वं न गतः । ख्रीष्टश्च यद्यनुत्थापितः स्यात् तर्हि १७
 युष्माकं विश्वासे वितथः, यूयम् अद्यापि स्वपापेषु मग्नास्तिष्ठथ । १८
 अपरं ख्रीष्टाश्रिता ये मानवा महानिद्रां गतास्तेऽपि नाशं गताः । १९

ख्रीष्टो यदि केवलमिहलोके ऽस्माकं प्रत्याशाभूमिः 'स्यात् तर्हि सर्वमर्थेभ्यो वयमेव दुर्भाग्याः ।

- २० इद्रानो ख्रीष्टो मृत्युदशात् उत्थापितो महानिद्रागतानां मध्ये
२१ प्रथमफलस्वरूपो जातस्य । यतो यद्वत् मानुषद्वारा मृत्युः प्रादु-
२२ र्भूतस्तद्वत् मानुषद्वारा मृतानां पुनरुत्थितिरपि प्रादुर्भूता । आदमेन
•यथा सर्वे मरणाधीना जातास्तथा ख्रीष्टेन सर्वे जीवयिष्यन्ते ।
२३ किन्त्वेकैकेन जनेन निजे निजे पर्याय उत्थातव्यं प्रथमतः प्रथम-
जातफलस्वरूपेन ख्रीष्टेन, द्वितीयतस्तस्यागमनममये ख्रीष्टस्य
२४ लोकैः । ततः परम् अन्तो भविष्यति तदानीं स सर्वं शासनम्
अधिपतित्वं पराक्रमञ्च लुप्ता स्वपितृश्वरे राजत्वं समर्पयिष्यति ।
२५ यतः ख्रीष्टस्य रिपवः सर्वे यावत् तेन स्वपदयोरधो न निपात-
२६ यिष्यन्ते तावत् तेनैव राजत्वं कर्तव्यं । तेन विजेतव्यो यः श्रेष्ठरिपुः
स मृत्युरेव । लिखितमास्ते 'सर्वाणि तस्य पादयो वशीकृतानि ।'
२७ किन्तु सर्वाण्येव तस्य वशीकृतानीत्युक्ते सति सर्वाणि येन तस्य
वशीकृतानि स स्वयं तस्य वशीभूतो न जात इति व्यक्तं ।
२८ सर्वेषु तस्य वशीभूतेषु सर्वाणि येन पुत्रस्य वशीकृतानि स्वयं
पुत्रोऽपि तस्य वशीभूतो भविष्यति तत ईश्वरः सर्वेषु सर्व एव
भविष्यति ।

- २९ अपरं मृतानां विनिमयेन ये अवगाह्यन्ते तैः किं लभ्यते ? येषां
मृतानाम् उत्थितिः केनापि प्रकारेण न भविष्यति तेषां विनि-
३० मयेन कुतो अवगाहनमपि तैरङ्गीक्रियते ? वयमपि कुतः प्रतिदण्डं
३१ प्राणभोग्यं अङ्गीकुर्महे ? असत्प्रभुना यीशुख्रीष्टेन युष्मन्तो मम
या स्यादस्ते तस्याः शपथं कृत्वा कथयामि दिने दिने ऽहं मृत्युं
३२ गच्छामि । इफिषनगरे वन्यपशुभिः मार्यं यदि सौकिकभावात्

मया युद्धं कृतं तर्हि तेन मम को लाभः ? मृतानाम् उत्थिति
यदि न भवेत् तर्हि,

कुर्मो भोजनपानेऽद्य यस्तु मृत्यु भविष्यति ।

इत्यनेन धर्मात् मा भ्रंशध्वं ।

३३

कुसंमर्गेण लोकानां सदाचारो विनश्यति ।

यूयं यथोचितं सचैतन्यास्त्रिषत, पापं मा कुरुध्वं, यतो युष्माकं ३४
मध्य ईश्वरीयज्ञानहीनाः केऽपि विद्यन्ते युष्माकं त्रपायै मयेदं गद्यते ।

अपरं मृतलोकाः कथम् उत्थास्यन्ति ? कीदृशं वा शरीरं ३५
लब्ध्वा पुनरेष्यन्तीति वाक्यं कस्यित् प्रप्यति । हे अज्ञ त्वया यद् ३६
बीजम् उष्यते तद् यदि न सिद्येत तर्हि न जीवयिष्यते । यया ३७
मूर्त्या निर्गन्तव्यं सा त्वया नोष्यते किन्तु शुष्कं बीजमेव ; तच्च
गोधूमादीनां किमपि बीजं भवितुं शक्नोति । ईश्वरेणैव ययाभिलाषं ३८
तस्मै मूर्तिं दीयते, एकैकस्मै बीजाय स्वा स्वा मूर्तिरेव दीयते ।
सर्वाणि पललानि नैकविधानि सन्ति, मनुष्यपशुपक्षिमत्यादीनां ३९
भिन्नरूपाणि पललानि सन्ति । अपरं स्वर्गीया मूर्त्तयः पार्थिवा ४०
मूर्त्तयश्च विद्यन्ते किन्तु स्वर्गीयानाम् एकरूपं तेजः पार्थिवानाञ्च
तदन्यरूपं तेजोऽस्ति । सूर्यस्य तेज एकविधं चन्द्रस्य तेजस्तदन्यविधं ४१
ताराणाञ्च तेजोऽन्यविधं, ताराणां मध्येऽपि तेजसस्तारतम्यं विद्यते ।
इत्थं मृतलोकानाम् उत्थितिरपि भविष्यति ।

यद् उष्यते तत् कथं यच्चोत्थास्यति तद् अत्रयं । यद् उष्यते ४२
तत् तुच्छं यच्चोत्थास्यति तद् गौरवाश्रितं ; यद् उष्यते तन्निर्व्वलं ४३
यच्चोत्थास्यति तत् शक्तियुक्तं । यत् शरीरम् उष्यते तत् प्राणानां ४४
समूह, यच्च शरीरम् उत्थास्यति तद् आत्मनः समूह । प्राणसमूहस्वरूपं
शरीरं विद्यते, आत्मसमूहस्वरूपमपि शरीरं विद्यते । तच्च लिखित- ५४

मास्ते यथा, 'आदिपुरुष आदमो जीवत्प्राणी बभूव,' किन्त्वन्तिम
 ४६ आदमः (ख्रीष्टो) जीवनदायक आत्मा बभूव । आत्ममद्य न प्रथमं
 ४७ किन्तु, प्राणमद्यैव तत्पश्चाद् आत्ममद्य । आद्यः पुरुषो मृद उत्पन्न-
 ४८ त्वात् मृण्मयो द्वितीयश्च पुरुषः स्वर्गाद् आगतः प्रभुः । मृण्मयो
 यादृश आसीत् मृण्मयाः सर्वे तादृशा भवन्ति स्वर्गीयश्च
 ४९ यादृशोऽस्ति स्वर्गीयाः सर्वे तादृशा भवन्ति । मृण्मयस्य रूपं
 यद्वद् अस्माभिर् धारितं तद्वत् स्वर्गीयस्य रूपमपि धारयिष्यते ।
 ५० ' हे भ्रातरः, युष्मान् प्रति व्याहरामि, ईश्वरस्य राज्ये रक्तमांसयो-
 रधिकारो भवितुं न शक्नोति, अक्षयत्वे च क्षयस्याधिकारो न
 ५१ भविष्यति । पश्यताहं युष्मभ्यं निगुहं कथां निवेदयामि । सर्व-
 ५२ रस्माभिर्महानिद्रा न गमिष्यते किन्त्वन्तिरदिने तृतीयां वादिता-
 याम् एकस्मिन् विपले निमिषैकमध्ये सर्वे रूपान्तरं गमिष्यते,
 यतस्सूरी वादिष्यते, मृतलोकाश्चाक्षयीभूता उत्थास्यन्ति वयश्च
 ५३ रूपान्तरं गमिष्यामः । यतः क्षयणीयेनैतेन शरीरेणाक्षयत्वं परि-
 ५४ हितव्यं, मरणाधीनेनैतेन देहेन चामरत्वं परिहितव्यं । एतस्मिन्
 क्षयणीये शरीरे ऽक्षयत्वं गते, एतस्मिन् मरणाधीने देहे चामरत्वं
 गते शास्त्रे लिखितं वचनमिदं सेत्स्यति, यथा,

—जयेन ग्रस्यते मृत्युः ।

५५ मृत्यो ते कण्टकं कुत्र परलोक जयः क तै ॥
 ५६ मृत्योः कण्टकं पापमेव पापस्य च बलं व्यवस्था । ईश्वरस्य धन्यो
 ५७ भवतु यतः मोऽस्माकं प्रभुना यीशुख्रीष्टेनास्मान् जययुक्तान्
 ५८ विधापयन्ति । अतो हे मम प्रियभ्रातरः यूयं सुस्थिरा निश्चलाश्च
 भवत प्रभोः सेवायां युष्माकं परिश्रमो निष्फलो न भविष्यतीति
 ज्ञात्वा प्रभोः कार्ये सदा तत्परा भवत ।

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ दानं कर्तुं पौलस्योपदेशः १० आपत्तुमित्युक्तं पौलस्य कथनं १५ क्षिपान-
प्रवृत्तिषु भ्रातृषु पौलस्य कथनं १९ नमस्कारप्रेषणं समाप्तेः कथनञ्च ।

पवित्रलोकाणां कृते योऽर्थसंग्रहस्तमधि गालातीयदेशस्यमण्डल्यो १
मया यद् आदिष्टास्तद् युष्माभिरपि क्रियतां । ममागमनकाले २
यद् अर्थसंग्रहो न भवेत् तन्निमित्तं युष्माकमेकैकेन स्वसम्पदानु-
सारात् सञ्चयं कृत्वा सप्ताहस्य प्रथमदिवसे स्वसमीपे किञ्चित् ३
निक्षिप्यतां । ततो ममागमनसमये यूयं यानेव विश्वास्था इति ४
वेदिष्यथ तेभ्योऽहं पत्राणि दत्त्वा युष्माकं तद्दानस्य यिरूशालेमं
नयनार्थं तान् प्रेषयिष्यामि । किन्तु यदि तत्र ममापि गमनम् ५
उचितं भवेद् तर्हि ते मया सह यास्यन्ति । साम्प्रतं माकिदनिया ६
देशमहं पर्यटामि तं पर्यथ्य युष्माक्समीपम् आगमिष्यामि । अनन्तरं ७
किं जानामि युष्माक्सन्निधिम् अवस्थास्ये शीतकालमपि यापयिष्यामि
च पश्चात् मम यत् स्थानं गन्तव्यं तत्रैव युष्माभिरहं प्रेरयितव्यः ।
यतोऽहं यात्राकाले क्षणमात्रं युष्मान् द्रष्टुं नेच्छामि किन्तु प्रभु ८
र्यद्यनुजानीयात् तर्हि किञ्चिद् दीर्घकालं युत्समीपे प्रवस्तुम्
इच्छामि । तथापि निस्सारोत्सवात् परं पञ्चाशत्तमदिनं यावद् ९
दक्षिणपर्यायं स्यास्यामि । यस्माद् अत्र कार्यसाधनार्थं ममान्तिके १०
वहद् द्वारं मुक्तं बहवो विपला अपि विद्यन्ते ।

तिसृषु र्यदि युष्माकं समीपम् आगच्छेत् तर्हि येन निर्भयं १०
युष्माकं वर्त्तेत तत्र युष्माभिर्मनो निर्धायतां यस्माद् अहं यादृक्
कोऽपि तादृक् प्रभोः कर्षणे यतते । कोऽपि तं प्रत्यनादरं नकरोतु ११
किन्तु स ममान्तिकं यद् आगन्तुं शक्नुयात् तदर्थं युष्माभिः सकु-
शलं प्रेष्यतां । सादृभिः सार्द्धमहं तं प्रतीक्षे । आपत्तु भ्रातरमध्यहं १२

- निवेदयामि भ्रातृभिः साकं सोऽपि यद् युष्माकं भूमीपं व्रजेत्
तदर्थं मया स पुनः पुनर्याचितः किन्त्विदानो गमनं सर्व्वथा
१३ तस्मै न्यारोचत, इतः परं सुसमयं प्राप्य स गमिष्यति । यूयं जागृत
१४ विश्वासे सुप्तिरा भवत पौरुषं प्रकाशयत बलवन्तो भवत । युष्माभिः
सर्वाणि कर्माणि प्रेम्णा निष्पाद्यन्तां ।
- १५ • हे भ्राताः, अहं युष्मान् इदम् अभियाचे स्तिफानस्य परिजना
आखायादेशस्य प्रथमजातफलस्वरूपाः, पवित्रलोकानां परिचर्यायै
१६ च त आत्मनो न्यवेदयन् इति युष्माभिर्ज्ञायते । अतो यूयमपि
तादृशलोकानाम् अस्मत्सहायानां अमकारिणाञ्च सर्व्वेषां वश्या
१७ भवत । स्तिफानः फर्तूनात आखायिकश्च यद् अवागमन् तेनाहम्
१८ आनन्दामि यतो युष्माभिर्यत् नूनितं तत् तैः सम्पूरितं । तैर्युष्माकं
१९ मम च मनां स्थापयितानि । तस्मात् तादृशा लोका युष्माभिः
सम्पन्नव्याः । युष्मभ्यम् आशिषादेशस्य मण्डलीनां नमस्कृतिम् आक्षिप-
२० प्रिस्त्रिक्लियोस्तन्मण्डपस्य मण्डल्याञ्च वज्जनमस्कृतिं प्रजानीत । सर्व्वे
भ्रातरो युष्मान् नमस्कृष्वन्ते । यूयं पवित्रचुम्बनेन मिथो नमत ।
२१ पौलोऽहं स्वकरलिखितं नमस्कृतिं युष्मान् वेदये । यदि कश्चिद्
२२ यीशुख्रीष्टे न प्रीयते तर्हि स शापयुक्तो भवेत् प्रभुरायाति । अस्माकं
२३ प्रभो यीशुख्रीष्टस्यानुग्रहे युष्मान् प्रति भूयात् । ख्रीष्टं यीशुम्
२४ आश्रितान् युष्मान् प्रति मम प्रेम तिष्ठतु । इति ॥

करिन्धिनः प्रति पौलस्य द्वितीयं पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ सद्गुणचरणं २ ख्रीष्टस्य शिष्याणां दुःखसुखबोधः ३ १२ करिन्धीयमण्डलीं प्रति प्रेरितानामाचरणं १५ तेषां समोर्षं पौलस्य गमननिश्चयः २२ तस्य गमनस्य कारणनिर्णयश्च ।

ईश्वरस्तेच्छया ख्रीष्टस्य प्रेरितः पौलस्तिमधिर्भाता च १
द्वावेतौ करिन्धिनगरस्थायै ईश्वरीयमण्डल्याय आखायादेशस्येभ्यः
सर्वेभ्यः पवित्रलोकेभ्यश्च पत्रं लिखतः । अस्माकं तातस्तेश्वरस्य २
प्रभोर्योगुख्रीष्टस्य चानुग्रहः शान्तिश्च युष्मासु वर्त्ततां ।

कृपास्तुः पिता सर्वसान्त्वनाकरेश्वरश्च योऽस्मात्प्रभोर्योगुख्रीष्टस्य ३
तात ईश्वरः स धन्यो भवतु । यतो वयम् ईश्वरात् सान्त्वनां ४
प्राप्य तथा सान्त्वनया यत् सर्वविधक्लिष्टान् लोकान् सान्त्वयितुं
शक्नुयाम् तदर्थं सोऽस्माकं सर्वक्लेशसमयेऽस्मान् सान्त्वयति । यतः ५
ख्रीष्टस्य क्लेशा यदद् बाङ्गल्येनाम्नासु वर्त्तन्ते तदद् वयं ख्रीष्टेन
बहुसान्त्वनाद्या अपि भवामः । वयं यदि क्लिष्टासमहे तर्हि ६
युष्माकं सान्त्वनापरिचाणयोः कृते क्लिष्टासमहे यतोऽस्माभि र्यादृ-
शानि दुःखानि सङ्गन्ते युष्माकं तादृशदुःखानां सहनेन तौ
साधयिष्येते इत्यस्मिन् युष्मानधि मम दृढा प्रत्याशा भवति ।
यदि वा वयं सान्त्वनां लभामहे तर्हि युष्माकं सान्त्वनापरिचाणयोः ७
कृते तामपि लभामहे । यतो यूयं यादृग् दुःखानां भागिनो-
ऽभवत तादृक् सान्त्वनाया अपि भागिनो भविष्येति वयं
जानीमः । हे भ्रातरः, आशियादेशे यः क्लेशोऽस्मान् आक्राम्यत् ८
तं यूयं यद् अनवर्गतास्तिष्ठत तन्मया भद्रं न मन्यते । तेनाति-

- शक्तिज्ञेन वयमतौव पीडितास्तस्मात् जीवनरक्षणि निरुपाया
जातास्तु, अतो वयं खेषु न विद्यस्य मृतलोकानाम् उत्थापयित-
रीश्वरे यद् विश्वासं कुर्मस्तदर्थम् अस्माभिः प्राणदण्डो भोक्तव्य
१० इति स्वमनसि निश्चितं । एतादृशभयङ्करात् मृत्यो र्था ऽस्मान्
अत्रायतेदानीमपि त्रायते स इतः परमप्यस्मान् त्रायते ऽस्माकम्
११ एतादृशी प्रत्याशा विद्यते । एतदर्थमस्माकते प्रार्थनया वयं
युष्माभिरुपकर्त्तव्यास्तथा कृते बह्वभि र्धाचितो यो ऽनुग्रहो ऽस्मासु
वर्त्तिष्यते तत्कृते बह्वभिरीश्वरस्य धन्यवादो ऽपि कारिष्यते ।
१२ अपरञ्च संसारमध्ये विशेषतो युष्मन्मध्ये वयं सांसारिक्या धिया
नहि किन्त्वैश्वरस्यानुग्रहेणाकुटिलताम् ईश्वरीयकारणव्याचरित-
वन्तो ऽत्रास्माकं मनो यत् प्रमाणं ददाति तेन वयं स्नाघामहे ।
१३ युष्माभि र्यद् यत् पश्यते गृह्यते च तदन्यत् किमपि युष्मभ्यम्
अस्माभि र्न लिख्यते तच्चान्तं यावद् युष्माभि र्यद्दीप्यत इत्यस्माकम्
१४ आशा । यूयमितः पूर्वमप्यस्मान् अंशतो गृहीतवन्तः, यतः प्रभो
र्यैश्वरीयस्य दिने यद् युष्मास्वस्माकं स्नाघा तद् युष्मासु
युष्माकमपि स्नाघा भविष्यति ।
१५ अपरं यूयं यद् द्वितीयं वरं लभध्वे तदर्थमितः पूर्वं तथा
१६ प्रत्याशया युष्मात्समीपं गमिष्यामि युष्मद्देशेन माकिदनियादेशं
प्रजाल्वा पुनस्तस्मात् माकिदनियादेशात् युष्मात्समीपम् एव युष्माभि
१७ र्चिह्नदादेशं प्रेषयिष्ये चेति मम वाञ्छामीत् । एतादृशी मन्त्रणा
मया किं वाञ्छित्येन कृता ? यद् यद् अहं मन्त्रये तत् किं
विषयिलोकदिव मन्त्रयाण आदौ स्वीकृत्य पश्चाद् अस्वीकुर्वे ?
१८ युष्मान् प्रति मया कथितानि वाक्यान्यग्रे स्वीकृतानि शेषे ऽस्वीकृ-
१९ तानि नाभवन् एतेनैश्वरस्य विश्वस्तता प्रकाशिते । मया सिद्धान्तेन

तिमयिना, ईश्वरस्य, पुत्रो यो यीशुख्रीष्टो युष्मन्मध्ये घोषितः स तेन स्वीकृतः पुनरस्वीकृतस्य तन्नहि किन्तु स तस्य स्वीकारस्वरूप-
एव । ईश्वरस्य महिमा यद् अस्माभिः प्रकाशते तदर्थम् ईश्वरेण २०
यद् यत् प्रतिज्ञातं तत्सर्वं ख्रीष्टेन स्वीकृतं सत्योद्भूतञ्च । युष्मान् २१
अस्मांश्चाभिषिच्य यः ख्रीष्टे स्थासून् करोति स ईश्वर एव । स २२
चास्मान् मुद्राङ्कितान् अकार्षीत् सत्यङ्कारस्य पणस्वरूपम् आत्मानं
अस्माकम् अन्तःकरणेषु निरक्षिपञ्च ।

अपरं युष्मासु करुणां कुर्वन् अहम् एतावत्कालं यावत् करिन्ध- २३
नगरं न गतवान् इति सत्यमेतस्मिन् ईश्वरं साक्षिणं कृत्वा मया
स्वप्राणानां शपथः क्रियते । वयं युष्माकं विश्वासस्य नियन्तारो न २४
भवामः किन्तु युष्माकम् आनन्दस्य सहाया भवामः, यस्माद्
विश्वासे युष्माकं स्थितिर्भवति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पौलस्योपस्थितो यथा दुःखं न जायते तदर्थं बहिष्कृतलोको पक्षणीय
इति मन्त्रणा १९ सुसंवादप्रचारणेन पौलस्य कर्मणः सफलत्वञ्च ।

अपरच्चाहं पुनः शोकाय युष्मत्सन्निधिं न गमिष्यामीति १
मनसि निरचैषं । यस्माद् अहं यदि युष्मान् शोकयुक्तान् करोमि २
तर्हि मया यः शोकयुक्तीकृतस्तं विना केनापरेणाहं हर्षयिष्ये ? मम ३
यो हर्षः स युष्माके भुर्वेषां हर्ष एवेति निश्चितं मया बोधिः ; अत-
एव येरहं हर्षयितव्यस्यै मंदुपस्थितिसमये यन्मम शोको न जाये-
त तदर्थमेव युष्मभ्यम् एतादृशं पत्रं मया लिखितं । वस्तुतस्तु बह- ४
ल्लेशस्य मनःपीडायाश्च समयेऽहं बह्वश्रुपातेन पत्रमेकं लिखित-
वान् युष्माकं शोकार्थं तन्नहि किन्तु युष्मासु मदीयप्रेमवाङ्मयस्य
ज्ञापनार्थं । येनाहं शोकयुक्तीकृतस्तेन केवलमहं शोकयुक्तीकृतस्त- ५

अहि किंश्वंशतो यूयं सर्वेऽपि यतोऽहमत्र कस्मिंश्चिद् दोषमारो-
 ६ पयितुं नेच्छामि । बहूनां यत् तर्जनं तेन जनेनालम्बि तत् तदर्थं
 ७ प्रचुरं । अतः स दुःखसागरे यन्न निमज्जति तदर्थं युष्माभिः स
 ८ क्षन्तव्यः सान्वयितव्यश्च । इति हेतोः प्रार्थयेऽहं युष्माभिस्तस्मिन्
 ९ दया क्रियतां । यूयं सर्वकर्मणि ममादेशं गृहीय न वेति परीक्षि-
 १० तुम् अहं युष्मान् प्रति लिखितवान् । यस्य यो दोषो युष्माभिः
 क्षम्यते तस्य स दोषो मयापि क्षम्यते यस्तु दोषो मया क्षम्यते स
 ११ युष्माकं कृते ख्रीष्टस्य साक्षात् क्षम्यते । श्रेतानः कल्पनास्माभिर्-
 ज्ञाता नहि, अतो वयं यत् तेन न बड्यामहे तदर्थम् अस्माभिः
 सावधानैर्भवितव्यं ।

१२ अपरञ्च ख्रीष्टस्य सुसंवादघोषणार्थं मयि चोयानगरमागते
 १३ प्रभोः कर्मणे, च मदर्थं द्वारे मुक्ते सत्यपि स्वभ्रातृस्तीतस्याविद्य-
 मानत्वात् मदीयात्मनः कापि शान्तिर्न भवतु, तस्माद् अहं
 तान् विसर्जनं याचित्वा माकिदनियादेशं गन्तुं प्रस्थानम् अकरवम् ।
 १४ य ईश्वरः सर्वदा ख्रीष्टेनास्मान् जयिनः करोति सर्वत्र चास्माभि-
 १५ स्तदीयज्ञानस्य गन्धं प्रकाशयति स धन्यः । यस्माद् ये चाणं
 लस्यन्ते ये च विनाशं गमिष्यन्ति तान् प्रति वयम् ईश्वरेण
 १६ ख्रीष्टस्य मौगन्ध्यं भवामः । वयम् एकेषां मृत्युवे मृत्युगन्धा
 अपरेषाञ्च जीवनाय जीवनगन्धा भवामः, किन्त्वेतादृशकर्मसाधने
 १७ कः समर्थोऽस्ति? अन्ये बहवो लोका यद्दद् ईश्वरस्य वाक्यं
 मृषाश्रित्या श्रियन्ति वयं तद्वत् तन्न मिश्रयन्तः सरलभावे-
 नेश्वरस्य साक्षाद् ईश्वरस्यादेशात् ख्रीष्टेन कथां भाषामहे ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ करिन्धिनः पौलस्य प्रशंसापत्राणि ४ मोक्षार्थवस्थाप्रचारणात् ख्रीष्टस्य सुसंवाद-
प्रचारणं वरं १९ दृष्टान्तेन तत्कथायाः प्रमाणम् ।

वयं किम् आत्मप्रशंसनं पुनरारम्भामहे ? युष्मान् प्रति युष्मन्ते १
वा परेषां केषाञ्चिद् इवास्माकमपि किं प्रशंसापत्रेषु प्रयोजनम्
आस्ते ? यूयमेवास्माकं प्रशंसापत्रं तच्चास्माकम् अन्नःकरणेषु लिखितं २
सर्वमानवैश्च ज्ञेयं पठनीयम् । यतोऽस्माभिः सेवितं ख्रीष्टस्य ३
पत्रं यूयमेव, तच्च न मस्या किन्त्वमरस्येश्वरस्यात्मना लिखितं
पाषाणपत्रेषु तन्नहि किन्तु क्रयमयेषु हृत्पत्रेषु लिखितमिति
सुस्पष्टं ।

ख्रीष्टेनेश्वरं प्रत्यस्माकम् ईदृशो दृढविश्वासे विद्यते ; वयं ४
निजगुणेन किमपि कल्पयितुं समर्था इति नहि किन्त्वीश्वराद- ५
द्भाकं सामर्थ्यं जायते । तेन वयं नूतननियमस्यार्थतोऽचरमंस्थानस्य ६
तन्नहि किन्त्वात्मन एव सेवनसामर्थ्यं प्राप्ताः । अचरमंस्थानं मृत्युज- ७
नकं किन्त्वात्मा जीवनदायकः । अचरैर्विलिखितपाषाणरूपिणी
या मृत्योः सेवा सा यदीदृक् तेजस्विनी जाता यत्तस्याचिरस्थायि-
नस्तेजसः कारणात् मोक्षे सुखं दुःखायेलीयलोकैः संद्रष्टुं नाशक्यत, ८
तद्वात्मनः सेवा किं ततोऽपि बह्वतेजस्विनी न भवेत् ? दण्डजनिका ९
सेवा यदि तेजोयुक्ता भवेत् तर्हि धार्मिकताजनिका सेवा ततो-
ऽधिकं बह्वतेजोयुक्ता भविष्यति । उभयोस्तुलनायां कृतायाम् एक- १०
स्यास्तेजो द्वितीयायाः प्रखरतरेण तेजसा हीनतेजो भवति । यस्माद् ११
यत् लोपनीयं तद् यदि तेजोयुक्तं भवेत् तर्हि यत् चिरस्थायि
तद् बह्वतरतेजोयुक्तमेव भविष्यति ।

— ईदृशीं प्रत्याशां लिब्ध्वा वयं रुद्धतोः प्रगल्भतां प्रकाशयामः । १२

४ अध्यायः ।] कश्चिन्नः प्रति पौलस्त्य द्वितीयं पत्रं ।

४६३

- १३ ईसायेलायलोका 'यत् तस्य लोपनीयस्य तेजसः' शेषं न वि-
लोकायेयुस्तदर्थं, मोक्षि र्यादृग् आवरणेन स्वमुखम् आच्छादयत्
१४ वयं वादृक् न कुर्मः । तेषां मनांसि कठिनीभूतानि यतस्तेषां
पठनमये स पुगातनो नियमस्तेनावरणेनाद्यापि प्रच्छन्नस्तिष्ठति ।
१५ तच्च न दूरीभवति यतः खीष्टेनैव तत् लुप्यते मोक्षेः शास्त्रस्य
१६ पाठमयेऽद्यापि तेषां मनांसि तेनावरणेन प्रच्छाद्यन्ते किन्तु प्रभु-
१७ प्रति मनसि परावृत्ते तद् आवरणं दूरीकारिष्यते । यः प्रभुः स एव
१८ स आत्मा यत्र च प्रभोरात्मा तत्रैव मुक्तिः । वयञ्च सर्व्वेऽनाच्छा-
दितेनास्तेन प्रभोस्तेजसः प्रतिविम्बं गृह्णन्त आत्मास्वरूपेण प्रभुना
रूपान्तरीकृता वर्द्धमानतेजोयुक्तां तामेव प्रतिमूर्त्तिं प्राप्नुमः ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ सुसंवादप्रचारकाय पौलस्त्य सारस्वम् उद्योगश्च ७ प्रचारके तस्य वङ्गदुःखं
१२ किन्तु तद् दुःखं तस्य मादृश्याय दिनाय च ।

- १ अपरञ्च वयं कर्णभाजो भूत्वा यद् एतत् परिचारकपदम्
२ अलभामहि नात्र क्लाम्यामः, किन्तु त्रपायुक्तानि प्रच्छन्नकर्माणि
विहाय कुटिलताचरणमकुर्वन्त ईश्वरीयवाक्यं मिथ्यावाक्यैरभिप्र-
यन्तः सत्यधर्मस्य प्रकाशनेनेश्वरस्य साक्षात् सर्व्वमानवानां संवेदगो-
३ चरे खान् प्रशंसनीयान् दर्शयामः । अस्माभि र्घोषितः सुसंवादो
यदि प्रच्छन्नः स्यात् तर्हि ये विनश्यन्ति तेषामैव दृष्टितः स प्रच्छन्नः;
४ यत ईश्वरस्य प्रतिमूर्त्ति र्यः खीष्टस्तस्य तेजसः सुसंवादस्य प्रभा यत्
तान् न दीपयेत् तदर्थम् ईह लोकस्य देवोऽविश्वासिनां ज्ञानमय-
५ गम् अन्धीकृतवान् एतस्मादाहरणं ते भवन्ति । वयं खान् घोषयाम
इति नहि किन्तु खीष्टं, खीष्टं प्रभुमेवास्मांश्च शीशोः कृते युष्माकं
६ परिचारकान् घोषयामः । य ईश्वरो मध्येर्तिमिरं प्रभां क्षीपन्त्या-

दिशत् स यीशुख्रीष्टस्यास्य ईश्वरीयतेजसो ज्ञानप्रभाया उदयार्थम्
अस्माकम् अन्तःकरणेषु दीपितवान् ।

अपरं तद् धनम् अस्माभि र्मृण्मयेषु भाजनेषु धार्यते यतः ७
साङ्गता शक्तिर्नास्माकं किन्त्वीश्वरस्यैवेति ज्ञातव्यं । वयं पदे पदे ८
पीड्यामहे किन्तु नावसीदामः, वयं व्याकुलाः मन्तोऽपि निरुपाया
न भवामः ; वयं प्रद्रव्यमाना, अपि न क्लाम्यामः, निपातिता अपि ९
न विनश्यामः । अस्माकं शरीरे ख्रीष्टस्य जीवनं यत् प्रकाशेत तदर्थं १०
तस्मिन् शरीरे यीशो मरणमपि धारयामः । यीशो जीवनं यद् ११
अस्माकं मर्त्यदेहे प्रकाशेत तदर्थं जीवन्तो वयं यीशोः कृते नित्यं
मृत्यौ समर्प्यामहे । इत्थं वयं मृत्याक्रान्ता यूयच्च जीवनाक्रान्ताः । १२

विद्यामकारणादेव समभाषि मया वचः ।

१३

इति यथा शास्त्रे लिखितं तथैवास्माभिरपि त्रिद्यामजनकम्
आत्मानं प्राप्य विद्यामः क्रियते तस्माच्च वचंसि भाष्यन्ते । प्रभु १४
यीशु र्चनेनात्मापितः स यीशुनास्मानप्युत्थापयिष्यति युष्माभिः साङ्गं
स्वममीप उपस्थापयिष्यति च, वयम् एतत् जानीमः । अतएव युष्माकं १५
हिताय सर्वमेव भवति तस्माद् बहूनां प्रचुरानुग्रहप्राप्ते बङ्गलो-
कानां धन्यवादेनेश्वरस्य महिमा, सम्यक् प्रकाशय्यते । ततो हेतो १६
वयं न क्लाम्यामः किन्तु बाह्यपुरुषो यद्यपि लीयते तथाप्यान्तरिकः
पुरुषो दिने दिने नूतनायते । क्षणमात्रस्यायि, यदेतत् लघिष्ठं दुःखं १७
तद् अतिबाहुल्येनास्माकम् अनन्तकालस्यायि गरिष्ठमुखं साधयति,
यतो वयं प्रत्यगान् विषयान् अनुद्दिष्यामप्रत्यगान् उद्दिशामः । यतो १८
हेतोः प्रत्यक्विषयाः क्षणमात्रस्यायिनः किन्त्वप्रत्यक् अनन्तकाल-
स्यायिनः ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ विचारदिग्दर्शनजीवनप्राप्तिमयेत्य सुसंवादप्रचारणे पौलस्य परिचयः ११
तस्याचारप्रचारमिष्येयम् ।

- १ अपरम् अस्माकम् एतस्मिन् पार्थिवे दूय्यरूपे वेष्मनि जीर्णे
सतीश्वरेण, निर्मितम् अकरुतम्, अस्माकम् अनन्तकालस्यायि
२ वेष्मेकं स्वर्गं विद्यत इति वयं जानीमः । यतो हेतोरेतस्मिन् वेष्मनि
तिष्ठन्तो वयं तं स्वर्गीयं वासं परिधातुम् आकाङ्क्षमाणा निःश्व-
३ सामः । तथापीदानीमपि वयं तेन न नग्नाः किन्तु परिहितवसना
४ मन्यामहे । एतस्मिन् दूय्ये तिष्ठन्तो वयं क्लिश्यमाना निःश्वसामः,
यतो वयं वासं त्यक्तुम् इच्छामस्तन्नहि किन्तु तं द्वितीयं वासं
५ परिधातुम् इच्छामः, यतस्तथा कृते जीवनेन मर्त्यं यमिष्यते । एत-
दर्थं वयं येन सृष्टाः स ईश्वर एव स चास्माभ्यं सत्यङ्कारस्य पण-
६ स्वरूपम् आत्मानं दत्तवान् । अतएव वयं सर्व्वदेतास्तुका भवामः
किञ्च शरीरे यावद् अस्माभिर्न्युष्यते तावत् प्रभुतो दूरं प्रोष्यत
७ इति जानीमः, यतो वयं दृष्टिमार्गे न चरामः किन्तु विश्वास-
८ मार्गे । अपरञ्च शरीराद् दूरे प्रवृत्तं प्रभोः सन्निधौ निवस्तुञ्चा-
९ काङ्क्षमाणा उत्तुका भवामः । तस्मादेव कारणाद् वयं तस्य सन्नि-
धौ निवसन्तस्तस्माद् दूरे प्रवसन्तो वा तस्मै रोचितुं यतामहे ।
१० यस्मात् शरीरावस्थायाम् एकैकेन कृतानां कर्मणां शुभाशुभफल-
प्राप्तये सर्व्वैरस्माभिः स्वीकृत्य विचारासनमस्य उपस्थितयं ।
११ अतएव प्रभो भयानकत्वं विज्ञाय वयं मनुजान् अनुनयामः
किञ्चेश्वरस्य गोचरे सप्रकाशा भवामः, युष्माकं संवेदगोचरेऽपि
१२ सप्रकाशा भवाम इत्याशंसामहे । अनेन वयं युष्माकं सन्निधौ पुनः

स्वान् प्रशंसाम् इति नहि किन्तु ये मनो विना सुखैः स्वाधने
 तेभ्यः प्रत्युत्तरदानाय यूयं यथास्माभिः स्वाधितुं शक्नुय तादृशम्
 उपायं युष्मभ्यं वितरामः । यदि वयं हतज्ञाना भवामस्तर्हि तद् १३
 ईश्वरार्थकं यदि च सज्ञाना भवामस्तर्हि तद् युष्मदर्थकं । वयं १४
 ख्रीष्टस्य प्रेक्षा समाकृत्यामहे यतः सर्वेषां विनिमयेन यद्येको जनो-
 ऽस्मिद्यत तर्हि ते सर्वे मृता इत्यस्माभिर्बुध्यते । अपरस्तु ये जीवन्ति १५
 ते यत् स्वार्थं न जीवन्ति किन्तु तेषां कृते यो जनो मृतः पुनस्तथा-
 पितस्तु तमुद्दिश्य यत् जीवन्ति तदर्थमेव स सर्वेषां कृते मृतवान् ।
 अतो हेतोरितः परं कोऽप्यस्माभिर्जातितो न प्रतिज्ञातव्यः । यद्यपि १६
 पूर्वम् ख्रीष्टो जातितोऽस्माभिः प्रतिज्ञातस्तथापीदानीं जातितः पुन
 न प्रतिज्ञायते । केनचित् ख्रीष्ट आश्रिते मृतना सृष्टिर्भवति १७
 पुरातनानि लुप्यन्ते पश्य निखिलानि नवीनानि भवन्ति । सर्व- १८
 जैतद् ईश्वरस्य कर्म यतो यीशुख्रीष्टेन स एवास्मान् स्वेन सार्द्धं
 संहितवान् सन्धानसम्बन्धीयां परिचर्याम् अस्मासु समर्पितवांस्व । यत १९
 ईश्वरः ख्रीष्टम् अधिष्ठाय जगतो जनानाम् आगांसि तेषाम् शृण-
 मिव न गणयन् स्वेन सार्द्धं तान् संहितवान् सन्धिवात्ताम् अस्मासु
 समर्पितवांस्व । अतो वयं ख्रीष्टस्य विनिमयेन दौत्यं कर्म सम्पाद- २०
 यामहे, ईश्वरस्यास्माभिर्युष्मान् यायाच्यते ततः ख्रीष्टस्य विनिमयेन
 वयं युष्मान् प्रार्थयामहे यूयमीश्वरेण सन्नुत्त । यतो वयं तेन यद् २१
 ईश्वरीयधार्मिकता भवामस्तदर्थं पापेन सह यस्य ज्ञातेयं नासीत् स
 एव तेनास्माकं विनिमयेन पापः कृतः ॥ ४

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ सुसंवादप्रसारणे पौनस्य विश्वास्वता १४ देवपूजकैः सार्कं मित्रताप्रतिषेधश्च ।

१ तस्य सहाया वयं युष्मान् प्रार्थयामहे, ईश्वरस्यानुग्रहे युष्माभि

२ र्दृष्ट्या न गृह्यतां । तेनोक्तमेतत्,

• संश्रोव्यामि शुभे काले त्वदीयां प्रार्थनाम् अहं ।

उपकारं करिष्यामि परिचानदिने तव ।

३ पश्यतायं शुभकालः पश्यतेदं चाणदिनं । अस्माकं परिचर्या यन्नि-

ष्कलङ्का भवेत् तदर्थं वयं कुत्रापि विघ्नं न जनयामः, किन्तु

४ प्रचुरसहिष्णुता क्रेशो दैन्यं विपत् ताडना काराबन्धनं निवासहीनत्वं

५ परिश्रमो जागरणम् उपवसनं निर्धूलत्वं ज्ञानं मृदुशीलता हितै-

६ षिता पवित्र आत्मा निष्कपटं प्रेम सत्यालाप ईश्वरीयशक्ति

७ र्दक्षिणवामाभ्यां कराभ्यां धर्मास्त्रधारणं मानापमानयोरख्याति-

८ सुख्यात्यो भागित्वम् एतैः सर्वैरीश्वरस्य प्रशंस्यान् परिचारकान्

९ खान् प्रकाशयामः । भ्रामकसमा वयं सत्यवादिनो भवामः, अपरि-

चित्तसमा वयं सुपरिचिता भवामः, मृतकल्या वयं जीवामः,

दण्ड्यमाना वयं न हन्यामहे, श्रेयकयुक्ताश्च वयं सदानन्दायामः,

१० दरिद्रा वयं बह्वन् धनिनः कुर्माः, अकिञ्चनाश्च वयं सर्व्वं धारयामः ।

११ हे करिन्धिनः, युष्माकं प्रति ममास्थं सुक्तं-ममान्तःकरणञ्च वि-

१२ कसितं । यूयं ममान्तरे न सङ्कोचिताः किञ्च यूयमेव सङ्कोचित-

१३ षिताः । किन्तु मह्यं न्यय्यफलदानार्थं युष्माभिरपि विकसितै

र्भवितव्यम् इत्यहं निजबालकानिव युष्मान् वर्दामि ।

१४ अपरम् अप्रत्ययिभिः साङ्गै यूयम् एकयुगे बद्धा मा भूत,

यस्माद् क्षमाधर्मयोः कः सम्बन्धोऽस्ति ? तिमिरेण साङ्गै प्रभाया

वा का तुलनास्ति? विलीयालदेवेन साकं ख्रीष्टस्य वा क. सन्धिः? १५
 अविश्वासिना साङ्गं वा विश्वासिलोकस्थांशः कः? ईश्वरस्य मन्दिरेण १६
 सह वा देवप्रतिमानां का तुलना? अमरस्थेश्वरस्य मन्दिरं यूय-
 मेव । ईश्वरेण तदुक्तं यथा, 'तेषां मध्येऽहं स्वावासं निधास्यामि
 तेषां मध्ये च यातायातं कुर्वन् तेषाम् ईश्वरो भविष्यामि ते च
 मल्लोका भविष्यन्ति । अतो हेतोः परमेश्वरः कथयति यूयं तेषां १७
 मध्याद् वद्धिर्भूय पृथग् भवत, किमप्यभेद्यं न स्पृशत; तेनाहं
 युष्मान् गृहीष्यामि, युष्माकं पिता भविष्यामि च, यूयञ्च मम कन्या- १८
 पुत्रा भविष्येति सर्वशक्तिमता परमेश्वरेणोक्तं।' अतएव हे प्रिय- १९
 तमाः, एतादृशीः प्रतिज्ञाः प्राप्तैरस्माभिः शरीरात्मनोः सर्वमा-
 लिन्यम् अपमृज्येश्वरस्य भक्त्या पवित्राचारः साध्यतां ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ करिन्धिनः प्रति पौलस्य विनयः ५ तौतेन तेषां वार्त्तायां प्राप्तायां पौलस्य
 यन् सुखं तस्य निरूपयत् ।

यूयम् अस्मान् गृह्णीत । अस्माभिः कल्याणन्यायो न कृतः १
 कोऽपि न भ्रंशितः कोऽपि न वञ्चितः । युष्मान् दोषिणः कर्तुमहं २
 वाक्यमेतद् वदामीति नहि युष्माभिः सह जीवन्नाय मरणाय वा ३
 वयं युष्मान् स्वान्तःकरणे धारयाम इति पूर्वं मयोक्तं । युष्मान् प्रति ४
 मम महोत्साहे जायते युष्मान् अथहं सङ्गं साधे च तेन सर्वलक्षण-
 समयेऽहं सान्त्वनया पूर्णो हर्षेण प्रफुल्लितश्च भवामि ।

अस्मासु साकिर्देनियादेशम् आगतेष्वस्माकं शरीरस्य काचिदपि ५
 शक्तिर्नाभवत् किन्तु सर्वतो वहि विरोधेनान्तश्च भौत्या वयम्
 अपीडामहि । किन्तु नृणां सान्त्वयिता य ईश्वरः स तीतल्याग- ८

- ७ मनेनास्मान् अमान्वयत् । केवलं तस्यागमनेन तन्नहि किन्तु युष्मत्तो जातया तस्य सान्त्वनायापि, यतोऽस्मासु युष्माकं हार्दविलापासक्त-
 ८ लेख्यस्माकं समीपे वर्णितेषु मम महानन्दो जातः । अहं पत्रेण युष्मान् शोकयुक्तान् कृतवान् इत्यस्माद् अन्वतये किन्त्वधुना नानु-
 तये । तेन पत्रेण यूयं क्षणमात्रं शोकयुक्तीभूता इति मया
 ९ दृश्यते । इत्यस्मिन् युष्माकं शोकेनाहं हृष्यामि तन्नहि किन्तु मनः-
 परिवर्त्तनाय युष्माकं शोकोऽभवद् इत्यनेन हृष्यामि यतोऽस्मत्तो
 युष्माकं कापि हानि र्यन्न भवेत् तदर्थं युष्माकम् ईश्वरीयः शोको
 १० जातः । स ईश्वरीयः शोकः परित्राणजनकं निरनुतापं मनःपरि-
 ११ वर्त्तनं साधयति किन्तु सांसारिकः शोको मृत्युं साधयति । पश्यत
 तेनेश्वरीयेण शोकेन युष्माकं किं न साधितं ? यत्रो दोषप्रचालनम्
 असन्तुष्टत्वं हार्दम्, आसक्तत्वं फलदानञ्चैतानि सर्वाणि । तस्मिन्
 कर्मणि यूयं निर्मला इति प्रमाणं सर्व्वेण प्रकारेण युष्माभि र्दत्तं ।
 १२ येनापराद्धं तस्य कृते किंवा यस्यापराद्धं तस्य कृते मया पत्रम्
 अलेखि तन्नहि किन्तु युष्मानध्यस्माकं यत्रो यद् ईश्वरस्य साक्षाद्
 १३ युष्माकसमीपे प्रकाशेत तदर्थमेव । उक्तकारणाद् वयं सान्त्वनां
 माप्ताः ; तांश्च सान्त्वनां विनापरो महाह्लादस्तीतस्याह्लादादस्माभि
 १४ र्लब्धः, यतस्तस्यात्मा सर्व्वं युष्माभिस्तृप्तः । पूर्वं तस्य समीपेऽहं
 युष्माभिर्यद् अस्त्राघे तेन नालज्जे किन्तु वयं यद् युष्मान् प्रति
 सत्यभावेन सकलम् अभिप्रायमिह तद्वत् तीतस्य समीपेऽस्माकं श्लाघ-
 १५ नमपि सत्यं जातं । यूयं कौटुकं तस्याश्चा अपालयत भयकम्पार्था
 तं गृहीतवन्तश्चेतस्य स्मरणाद् युष्मासु तस्य खेदो बाहुल्येन वर्त्तते ।
 १६ युष्मास्त्रहं सर्व्वमाशंसे, इत्यस्मिन् ममाह्लादो जायते ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ अन्यजनानां दृष्टान्तः ख्रीष्टस्य प्रेम्णा यिहस्थानेनस्यदरिद्रलोकेभ्यो हातुं करि-
न्धिनः प्रति पौलस्य निवेदनं ११ तान् प्रति तौतस्य तदन्यधापोष्य धर्मसा-
क्षात् ।

हे भ्रातरः, माकिदनियादेशस्यासु मण्डलीषु प्रकाशितो य १
ईश्वरस्यानुग्रहस्तमहं युष्मान् ज्ञापयामि । वस्तुतो बहुलेश्वरीचासमये २
तेषां महानन्दोऽतीवदीनता च वदान्यतायाः प्रचुरफलम् अफल-
यतां । ते स्वेच्छया यथाशक्ति किञ्चातिशक्ति दानं उद्युक्ता अभवन् ३
इति मया प्रमाणीक्रियते । वयञ्च यत् पवित्रलोकेभ्यस्तेषां दानम् ४
उपकारार्थकम् अंशमस्य गृह्णामस्तद् बहुनयेनास्मान् प्रार्थितवन्तः ।
वयं यादृक् प्रत्येक्षामहि तादृक् अकृत्वा तेऽपि प्रभवे ततः परम् ५
ईश्वरस्वेच्छयास्मभ्यमपि स्नानं न्यवेदयन् । अतो हेतोस्त्वं यथाश्रद्धवान् ६
तथैव करिन्धिनां मध्येऽपि तद् दानग्रहणं साधयेति युष्मान् अधि
वयं तीतं प्रार्थयामहि । अतो विश्वासे वाक्पटुता ज्ञानं सर्वोत्सा- ७
होऽस्मासु प्रेम चैतैर्गुणैर्युयं यथापरान् अतिशेधे तथैवैतेन गुणे-
नाप्यतिशेधे । एतद् अहम् आज्ञया कथयामीति नहि किञ्चन्ये- ८
षाम् उत्साहकारणाद् युष्माकमेपि प्रेम्णः सारस्वं परीक्षितुमिच्छता
मयैतत् कथ्यते । यूयञ्चास्मत्प्रभो यैश्चिख्रीष्टस्यानुग्रहं जानीथ यत- ९
स्तस्य निर्धनत्वेन यूयं यद् धनिनो भवथ तदर्थं स धनी सन्नपि
युष्माकते निर्धनोऽभवत् । एतस्मिन् अहं युष्मान् स्वविचारं ज्ञाप- १०
यामि । गतं संवत्सरम् आरभ्य यूयं केवलं कर्म कर्तुं तन्नहि किञ्चि-
च्छ्रुतां प्रकाशयितुमप्युपाक्रम्यध्वं ततो हेतो र्युष्माकते मम
मन्त्रणा भद्रा । अतो धुना तत्कर्मसाधनं युष्माभिः क्रियतां तेन ११
यद्दृष्टं कृतवन्तामस्मिन् उत्साहस्तदद् एकैकस्य सम्यग्नुसारिण कर्म-

- १२ साधनम् अपि जनिष्यते । यस्मिन् दृक्कुक्ता विद्यते तेन यन्न धार्यते तस्मात् सोऽनुगृह्यत इति नहि किन्तु यद् धार्यते तस्मा-
 १३ देव । इत इतरेषां विरामेण युष्माकश्च क्लेशेन भवितव्यं तन्नहि किन्तु
 १४ समतयैव । वर्त्तमानसमये युष्माकं धनाधिक्येन तेषां धनन्यूनता पूर-
 यितव्या तस्मात् तेषामप्याधिक्येन युष्माकं न्यूनता पूरयिष्यते तेन
 १५ समता जनिष्यते । तदेव शास्त्रेऽपि लिखितम् आस्ते यथा, येनाधिकं
 संगृहीतं तस्याधिकं नाभवत् येन चात्यं संगृहीतं तस्याल्पं नाभवत् ।
 १६ युष्माकं हिताय तीतस्य मनसि य ईश्वर इमम् उद्योगं जनि-
 १७ तवान् स धन्यो भवतु । तीतोऽस्माकं प्रार्थनां गृहीतवान् किञ्च
 १८ स्वयम् उद्युक्तः सन् स्वेच्छया युष्मत्समीपं गतवान् । तेन सह षोऽ-
 पर एको भ्रातास्माभिः प्रेषितः सुसंवादात् तस्य सुख्यात्या सर्व्याः
 १९ मण्डल्यो व्याप्ताः । प्रभो गौरवाय युष्माकम् दृक्कुक्ताये च स
 २० मण्डलीभिरेतस्यै दानसेवायै अस्माकं सङ्गित्वे न्ययोज्यत । यतो या
 महोपायनसेवास्माभिर्विधीयते तामधि वयं यत् केनापि न निन्द्या-
 २१ महे तदर्थं यतामहे । यतः केवलं प्रभोः साक्षात् तन्नहि किन्तु
 २२ मानवानामपि साक्षात् सदाचारं कर्तुम् आलोचामहे । ताभ्यां
 सहापर एको यो भ्रातास्माभिः प्रेषितः सोऽस्माभिर्बहुविषयेषु
 बहुवारान् परीक्षित उद्योगीव प्रकाशितश्च किन्त्वधुना युष्मासु
 २३ दृढविश्वासात् तस्योत्साहो बहु वरधे । यदि-कश्चित् तीतस्य तत्त्वं
 जिज्ञासते तर्हि स मम सहभागी युष्मत्मध्ये सहकारी च, अपरयो
 भ्रातोस्तत्त्वं वा यदि जिज्ञासते तर्हि तौ मण्डलीनां दूतौ खीष्टस्य
 २४ प्रतिविम्बौ चेति तेन ज्ञायतां । अतो हेतोः मण्डलीनां समस्तं
 युष्मत्प्रेक्षोऽस्माकं साक्षाद्यास्य मामाख्यं दानं प्रति युष्माभिः प्रका-
 शयितव्यं ।

६ नवमोऽध्यायः ।

१ दानं उद्यतान् करिन्धिनः प्रति प्रशंसा १ दानफलस्य निषेधश्च ।

पवित्रलोकानाम् उपकारार्थकमेवामधि युष्मान् प्रति मम लिखनं १
निष्प्रयोजनं । यत आखायादेशस्या लोका गतवर्षम् आरभ्य तत्कार्यं २
उद्यताः सन्तीति वाक्येनाहं माकिदनीयलोकानां समीपे युष्माकं
याम् इच्छुकतामधि स्नाधे ताम् अवगतोऽस्मि युष्माकं तस्माद् उत्सा-
हाच्चापरेषां बहूनाम् उद्योगो जातः । किञ्चित्स्मिन् युष्मान् अथ- ३
स्माकं स्नाधा यद् अतथा न भवेत् यूयञ्च मम वाक्यानुसाराद्
यद् उद्यतास्तिष्ठेत् तदर्थमेव ते भ्रातरो मया प्रेषिताः । यस्मात् ४
मया सार्द्धं कैश्चित् माकिदनीयभ्रातृभिरागत्य यूयमनुद्यता इति
यदि दृश्यते तर्हि तस्माद् दृढविश्वासाद् युष्माकं लज्जा जनियत
इत्यस्माभिर्न वक्तव्यं किन्त्वस्माकमेव लज्जा जनियते । अतः प्राक् ५
प्रतिज्ञातं युष्माकं दानं यत् सञ्चितं भवेत् तच्च यद् ग्राहकतायाः
फलम् श्रभृत्वा दानशीलताया एव फलं भवेत् तदर्थं ममाग्रे गमनाय
तत्सञ्चयनाय च तान् भ्रातृन् आदेष्टुमहं प्रयोजनम् अमन्ये ।

अपरमपि व्याहरामि केनचित् लुब्धभावेन वीजेषूप्रेषु स्वल्पानि ६
शस्यानि कर्त्तव्यन्ते, किञ्च केनर्षिद् बृहदभावेन वीजेषूप्रेषु बहूनि
शस्यानि कर्त्तव्यन्ते । एकैकेन स्वमनसि यथा निश्चीयते तथैव ७
दीयतां केनापि कातरेण भीतेन वा न दीयतां यत ईश्वरो
दृष्टमानसे दातरि प्रीयते । अपरम् ईश्वरो युष्मान् प्रति सर्वविधं ८
बृहदप्रदं प्रसादं प्रकाशयितुम् अर्हति तेन यूयं सर्वविषये यथेष्टं
प्राप्य सर्वेषु सत्कर्मणा बृहदफलवन्तो भविष्यथ । एतस्मिन् लिखित- ९
मास्ते, युथा,

व्ययते, स जनोरायं दुर्गतेभ्यो ददाति च ।

नित्यस्यायी च तद्गुह्यः—

- १० वीजं भोजनीयम् अन्नञ्च वप्रे येन विश्राण्यते स युष्मभ्यम् अपि
- ११ वीजं विश्राण्य बज्जलीकरिष्यति युष्माकं धर्मफलानि वर्द्धयिष्यति च । तेन सर्वविषये सधनीभूते युष्माभिः सर्वविषये दानशीलतायां
- १२ प्रकाशितायाम् अस्माभिरीश्वरस्य धन्यवादः साधयिष्यते । एतयोप-
कारसेवया पवित्रलोकानाम् अर्थाभावस्य प्रतीकारो जायत
इति केवलं न हि किन्तीश्वरस्य धन्यवादोऽपि बाह्येनोत्पाद्यते ।
- १३ यत एतस्माद् उपकारकरणाद् युष्माकं परीक्षितत्वं बुद्ध्या बज्जभिः
स्त्रीष्टसुसंवादाङ्गीकरणे युष्माकम् आज्ञायाह्वितात् तद्भागित्वे च
तान् अपरांश्च प्रति युष्माकं दातृत्वाद् ईश्वरस्य धन्यवादः कारि-
- १४ व्यते, युष्मदर्थं प्रार्थनां कृत्वा च युष्मास्त्रीश्वरस्य गरिष्ठानुग्रहाद्
- १५ युष्मासु तैः प्रेम कारिष्यते । अपरम् ईश्वरस्यानिर्वचनीयदानात्
स धन्यो भूयात् ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ विपचलोकानां सप्रिये स्वस्य निर्दोषत्वकरणं ७ इतरलोकानां कर्म स्वीयं
प्राप्य स्थापनाद् विपक्षाणां दोषित्वकरणञ्च ।

- १ युष्मत्प्रत्यये नमः किन्तु परीक्षे प्रगल्भः पौलोऽहं स्त्रीष्टस्य
- २ चान्या विनीत्या च युष्मान् प्रार्थये । मम प्रार्थनीयमिदं वयं येः
शारीरिकाचारीणो मन्यामहे तान् प्रति यां प्रगल्भतां प्रकाशयितुं
निश्चिनोमि सा प्रगल्भता समागतेन मयाचरितव्या न भवतु ।
- ३ यतः शरीरे चरन्तोऽपि वयं शारीरिकं युद्धं न कुर्मः । अस्माकं
- ४ युद्धास्ताणि च न शारीरिकानि किन्तीश्वरेण दुर्गभञ्जनाय प्रब-
- ५ लानि भवन्ति, तैश्च वयं विवर्तकान् ईश्वरीयतत्त्वज्ञानस्य प्रतिषन्धिकां

सर्वां चित्तसमुत्पत्तिषु निपातयामः सर्वसङ्कल्पश्च वर्द्धिर्न कृत्वा
 ख्रीष्टस्याज्ञायाद्विणं कुर्मः युष्माकम् आज्ञायाद्विणं सिद्धे सति
 सर्वस्याज्ञालङ्घनस्य प्रतीकारं कर्तुम् उद्यता आस्महे च । ६

यद् दृष्टिगोचरं तद् युष्माभिर्दृश्यतां । अहं ख्रीष्टस्य लोक ७
 इति स्वमनसि येन विज्ञायते स यथा ख्रीष्टस्य भवति वयम्
 अपि तथा ख्रीष्टस्य भवाम् इति पुनर्विविच्य तेन बुध्यतां ।
 युष्माकं निपाताय तन्नहि किन्तु निष्ठायै प्रभुना दत्तं यदस्माकं ८
 सामर्थ्यं तेन यद्यपि किञ्चिद् अधिकं स्नायै तथापि तस्मान्न
 चपिष्ये । अहं पत्रैर् युष्मान् चासयामि युष्माभिरेतन्न मन्यतां । ९
 तस्य पत्राणि गुह्यतराणि प्रबलानि च भवन्ति किन्तु तस्य शरीर- १०
 साक्षात्कारो दुर्बल आलापस्य तुच्छनीय इति कैश्चिद् उच्यते । किन्तु ११
 परोले पत्रैर् भाषमाणा वयं यादृशाः प्रकाश्यामहे प्रत्यये कर्म
 कुर्वन्तोऽपि तादृशा एव प्रकाशय्यामहे तत् तादृशेन वाचालेन
 ज्ञायतां । स्वप्रशंसकानां केषाञ्चिन्मध्ये स्वान् गणयितुं तैः स्वान् ३- १२
 पमातुं वा वयं प्रगल्भा न भवामः, यतस्ते स्वपरिमाणेन स्वान्
 परिमिमते स्वैश्च स्वान् उपमिमते तस्मात् निर्बोधा भवन्ति च ।
 वयम् अपरिमितेन न स्नाघय्यामहे किन्त्वैश्वरेण स्वरज्वा युष्म- १३
 देभ्योऽगमि यत् परिमाणम् अस्मद्दयै निरूपितं तेनैव स्नाघय्यामहे ।
 युष्माकं देशोऽस्मान्निर्गन्तव्यस्तस्माद् वयं स्वसीमाम् उल्लङ्घ्यामहे तन्न- १४
 हि यतः ख्रीष्टस्य सुसंवादेनापरेषां प्राग् वयमेव युष्मान् प्राप्तवन्तः ।
 वयं स्वसीमाम् उल्लङ्घ्य परस्मैवेण स्नाघ्यामहे तन्नहि, किञ्च युष्माकं १५
 विश्वासे दृढि गते युष्मद्देशेऽस्माकं सीमा युष्माभिर्दीर्घं विलारयिष्यते,
 तेन वयं युष्माकं पश्चिमदिक्स्थेषु स्थानेषु सुसंवादं घोषयिष्यामः, १६
 इत्थं परसीमायां परेषु यत् परिष्कृतं तेन न स्नाघय्यामहे ।

- १० यः वक्षित् स्नापमानः स्नात् स्नायतां प्रभुना सहि । स्नेन यः प्रशं-
 १० स्यते स परीक्षितो नहि किन्तु प्रभुना यः प्रशंस्यते स एव परीक्षितः ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ अवश्यस्नायत्वात् पौलस्यासंज्ञाया ११ विपक्षेभ्यः स्वस्यानुवृत्त्यकरणं किम्
 स्त्रीष्टार्थं यमे दुःखे च स्वस्य महत्त्वज्ञापनञ्च ।

१. यूयं ममाज्ञानतां क्षणं यावत् सोढुम् अर्हथ, अतः सा
 २ युष्माभिः सस्यतां । ईश्वरे ममामकृत्वाद् अहं युष्मानधि तपे यस्मात्
 सती कन्यामिव युष्मान् एकस्मिन् वरेऽर्थतः स्त्रीष्टे समर्पयितुम्
 ३ अहं वाग्दानम् अकार्षं । किन्तु सर्पेण स्वखलतया यद्वद् हवा
 वक्षयाञ्चक्रे तद्वत् स्त्रीष्टं प्रति सतीत्वाद् युष्माकं भ्रंशः सम्भविष्यतीति
 ४ विभेमि । अस्माभिरनाख्यापितोऽपरः कश्चिद् यीशु र्यदि केन-
 चिद् आगन्तुकेनाख्याप्यते युष्माभिः प्रांगलञ्च आत्मा वा यदि
 लभ्यते प्रांगृहीतः सुसंवादो वा यदि गृह्यते तर्हि मन्ये यूयं
 ५ सम्यक् सहिष्यध्वे । किन्तु मुख्येभ्यः प्रेरितेभ्योऽहं केनचित् प्रकारेण
 ६ नूनो नास्मीति बुध्ने । मम वाक्पटुताया न्यूनत्वे सत्यपि ज्ञानस्य
 ७ न्यूनत्वं नास्ति किन्तु सर्वविषये वयं युष्मद्वोचरे प्रकाशामहे । युष्माकम्
 उन्नत्यै मया नम्रतां स्वीकृत्येश्वरस्य सुसंवादो विना वेतनं युष्माकं
 ८ मध्ये यद् अघोष्यते तेन मया किं पापम् अकारि? युष्माकं सेवनायाहम्
 ९ अन्यमण्डलीभ्यो श्रुतिं गृह्णन् धनमपहृतवान्, यदा च युष्मन्मध्येऽवर्त्ते
 तदा मनार्थाभावे जाते युष्माकं कोऽपि मया न पीडितः; यतो मम
 सोऽर्थभावो माकिदनियादेशाद् आगतैर्भ्रातृभिर्न्यवार्थतः, इत्यमहं
 कापि विषये यथा युष्मासु भारो न भवामि तथा मयात्मारक्षा कृता
 १० कर्तव्या च । स्त्रीष्टस्य सत्यता यदि मयि तिष्ठति तर्हि ममैवा स्नायता
 ११ निखिलास्नायदेशे केनापि न रोत्यते । एतस्य कारणं किं? युष्मासु

मम प्रेम नास्थितत् किं तत्कारणं? तद् ईश्वरो वेत्ति । ये छिद्र- १२
मन्विष्यन्ति ते यत् किमपि छिद्रं न लभन्ते तदर्थमेव तत् कर्म
मया क्रियते कारिष्यते च तस्मात् ते येन स्नाधन्ते तेनास्माकं समाना
भविष्यन्ति । तादृशा भाक्तप्रेरिताः प्रवक्षकाः कारवो भूत्वा ख्रीष्टस्य १३
प्रेरितानां वेशं धारयन्ति । तच्चाश्चर्यं नहि ; यतः स्वयं श्रैतानो ऽपि १४
तेजस्विद्रूतस्य वेशं धारयति, ततस्तस्य परिचारका अपि धर्मपरि- १५
चारकाणां वेशं धारयन्तीत्यद्भुतं नहि ; किन्तु तेषां कर्माणि
यादृशानि फलान्यपि तादृशानि भविष्यन्ति ।

अहं पुनर्वदामि कोऽपि मां निर्बन्धाधं न मन्यतां किञ्च यद्यपि १६
निर्बन्धाधो भवेयं तथापि यूयं निर्बन्धाधमिव मामनुगृह्य चणैकं
यावत् ममात्मस्नाधाम् अनुजानीत । एतस्याः स्नाधाया निमित्तं १७
मया यत् कथितव्यं तत् प्रभुनादिष्टेनैव कथ्यते तन्नहि किन्तु
निर्बन्धाधेनैव । अपरे बहवः शारीरिकस्नाधां कुर्वन्ते तस्माद् अहमपि १८
स्नाधिष्ये । बुद्धिमन्तो यूयं सुखेन निर्बन्धाधानाम् आचारं सहध्वे । १९
कोऽपि यदि युष्मान् दामान् करोति यदि वा युष्माकं सर्वस्वं २०
यसति यदि वा युष्मान् हरति यदि वात्माभिमानी भवति यदि
वा युष्माकं कपोलम् आहन्ति तर्हि तदपि यूयं सहध्वे । दौर्बल्याद् २१
युष्माभिरवमानिता इव वयं भाषामहे, किन्त्वपरस्य कस्यचिद्
येन प्रगल्भता जायते तेन ममापि प्रगल्भता जायत इति
निर्बन्धाधेनैव मया वक्तव्यं । ते किम् इन्निलोकाः? अहमपीव्री । ते २२
किम् इस्त्रायेलियाः? अहमपीस्त्रायेलीयः । ते किम् अब्राहामस्य
वंशः? अहमयब्राहामस्य वंशः । ते किं ख्रीष्टस्य परिचारकाः? २३
अहं तेभ्योऽपि तस्य महापरिचारकः, किन्तु निर्बन्धाध इव भाषे,
तेभ्योऽप्यहं बज्रपरिश्रमे बज्रप्रहारे बज्रवारं कारायामि बज्रवारं

- २४ प्राणनाशप्रशये च पतितवान् । यिह्मदीयैरहं पञ्चकल' जनपत्वारि-
 शत्प्रहारैराहतस्त्रीर्विचाघातम् एककलः प्रस्तराघातश्च प्राप्तवान् ।
 २५ वारचयं पोतभञ्जनेन क्लिष्टोऽहम् अगाधमलीले दिनमेकं रात्रि-
 २६ मेकाञ्च यापितवान् । बज्रवारं यात्राभि नदीनां सङ्कटे दंष्टूनां
 सङ्कटैः स्वजातीयानां सङ्कटैः परजातीयानां सङ्कटैः नगरस्य सङ्कटैः
 मन्दभूमेः सङ्कटैः सागरस्य सङ्कटैः भक्तधातृणां सङ्कटैश्च परिश्रम-
 २७ क्लेशाभ्यां वारं वारं जागरणेन लुधाटणाभ्यां बज्रवारं निराहारेण
 २८ शीतनम्रताभ्याञ्चाहं कालं यापितवान् । तादृशं नैमित्तिकं दुःखं
 विनाहं प्रतिदिनम् आकुलो भवामि सर्वासां मण्डलीनां चिन्ता
 २९ च मयि वर्तते । येनाहं न दुर्बलीभवामि तादृशं दौर्बल्यं कः
 ३० प्राप्नोति ? येनाहं न तपे तादृशं विघ्नं वा कः प्राप्नोति ? यदि
 ३१ मया स्नायितव्यं तर्हि स्वदुर्बलतामधि स्नायिष्ये । मया मृषावाक्यं
 न कथ्यत इति नित्यं प्रशंसनीयोऽस्माकं प्रभो रीशुखीष्टस्य तात
 ३२ ईश्वरो जानाति । दम्पकनगरेऽरिताराजस्य कार्याध्यक्षो मां
 धर्तुम् इच्छन् यदा सैन्यैस्तद् दम्पकनगरम् अरचयत् तदीहं लोकेः
 ३३ पिटकमध्ये प्राचीरगवाक्षेणावरोहितस्तस्य करात् चाणं प्रापं ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ स्वर्ग्यदर्शनेन तस्य दुःखभोगेन च स्वसत्यप्रेरितत्वस्य प्रमाणदानं १२ लाभार्थं
 मौलस्य तस्य सपत्न्यलोकानाञ्च अभावः किन्तु करिन्धिनं सङ्कल्य
 अयम् ।

- १ आत्मस्नाया ममानुपयुक्ता किन्त्वहं प्रभो दर्शनादेशानाम्
 २ आख्यानं कथयितुं प्रवर्त्ते । इतस्तु दर्शवत्सरेभ्यः पूर्वं मया परि-
 चित एको जनस्तृतीयं स्वर्गमनीयत, स सशरीरेण निःशरीरेण
 वा तत् स्थानमनीयत तदहं न जानामि किन्वीश्वरो जानाति ।
 ३ स मानवः स्वर्गं गीतः स न अकथ्यानि मर्त्यवागतीतानि च

वाक्यानि श्रुतवान् । किन्तु तदानीं स सशरीरो निःशरीरो ३
 वामीत् तन्मया न ज्ञायते तद् ईश्वरेणैव ज्ञायते । तमध्यह्नं ५
 स्नाधिष्ठे मामधि नान्येन केनचिद् विषयेण स्नाधिष्ठे केवलं स्व- ६
 दौर्बल्येन स्नाधिष्ठे । यद्यहम् आत्मस्नाघां कर्तुम् इच्छेयं तथापि
 निर्बोध इव न भविष्यामि यतः सत्यमेव कथयिष्यामि, किन्तु
 लोका मां यादृशं पश्यन्ति मम वाक्यं श्रुत्वा वा यादृशं मां मन्यन्ते
 तस्मात् श्रेष्ठं मां यत्र गणयन्ति तदर्थमहं ततो विरंस्यामि ।
 अपरम् उत्कृष्टदर्शनप्राप्तितां यदहम् आत्माभिमानि न भवामि ७
 तदर्थं शरीरवेधकम् एकं शूलं मत्तम् अदायि तत् मदीयात्माभि-
 माननिवारणार्थं मम ताडयिता शैतानस्य दूतः । मत्तस्तस्य ८
 प्रस्थानं चाचितुमहं चिन्तमधि प्रभुमुद्दिश्य प्रार्थनां कृतवान् । ततः ९
 स मामुक्तवान् ममानुग्रहस्तव सर्वसाधकः, यतो दौर्बल्यात् मम
 शक्तिः पूर्णतां गच्छतीति । अतः ख्रीष्टस्य शक्तिं र्थन्ताम् आश्रयति
 तदर्थं स्वदौर्बल्येन मम स्नाघनं सुखदं । तस्माद् ख्रीष्टहेतो १०
 दौर्बल्यनिन्दादरिद्रताविपक्षताकटादिषु सन्तुष्याम्यहं । यदाहं दुर्ब-
 लोऽस्मि तदैव सवलो भवामि । एतेनात्मस्नाघनेनाहं निर्बोध ११
 इवाभवं किन्तु यूयं तस्य कारणं यतो मम प्रशंसा युष्माभिरेव
 कर्त्तव्यासीत् । यद्यप्यहम् अगण्यो भवेयं तथापि मुख्यतमेभ्यः प्रेरि-
 तेभ्यः केनापि प्रकारेण नाहं न्यूनोऽस्मि । सर्व्वयाहुतक्रियाशक्तिलक्षणीः १२
 प्रेरितस्य चिह्नानि युष्माकं मध्ये सधैर्य्यं मया प्रकाशितानि ।

मम पालनार्थं यूयं मया भाराकृन्ता नाभवतैतद् एकं न्यून- १३
 त्वं विनापराभ्यः मण्डलीभ्यो युष्माकं किं न्यूनत्वं जातं? अनेन मम
 दोषं क्षमध्वं । पश्यत द्वितीयवारं युष्माकमपि गन्तुमुद्यतोऽस्मि १४
 तच्चाप्यहं युष्मान् भासकान्तान् न करिष्यामि । युष्माकं सन्तुष्टिमुहं

- न मृगये किन्तु युष्मानेव, यतः पित्रोः कृते सन्तानानां धनसञ्चयो-
ऽनुपयुक्तः किन्तु सन्तानानां कृते पित्रोः धनसञ्चय उपयुक्तः ।
१५ अपरम् युष्मासु बह्वं प्रीयमाणोऽप्यहं यदि युष्मन्तोऽस्य प्रेम लभे
तथापि युष्माकं प्राणरक्षार्थं सानन्दं बहुव्ययं सर्व्वव्ययञ्च करिष्यामि ।
१६ यूयं मया किञ्चिदपि न भाराक्रान्ता इति सत्यं, किन्त्वहं धूर्तः सन्
१७ क्लेन युष्मान् वञ्चितवान् एतत् किं केनचिद् वक्तव्यं? युष्मात्समीपं
मया ये लोकाः प्रहितास्तेषामेकेन किं मम कोऽप्यर्थलाभो जातः?
१८ अहं तीतं विनीय तेन साद्धं भ्रातरमेकं प्रेषितवान् युष्मत्समीपेन
किम् अर्थो लब्धः? एकस्मिन् भाव एकस्य पदचिह्नेषु चावां किं
१९ न चरितवन्तौ? युष्माकं समीपे वयं पुनर्दोषचालनकथां कथयाम
इति किं बुध्यध्वे? हे प्रियतमाः, युष्माकं निष्ठार्थं वयमीश्वरस्य
२० समत्वं स्वीष्टेन सर्व्वेष्टेतानि कथयामः । अहं यदागमिष्यामि तदा
युष्मान् यादृशान् द्रष्टुं नेच्छामि तादृशान् द्रक्ष्यामि, यूयमपि मां
यादृशं द्रष्टुं नेच्छथ तादृशं द्रक्ष्यथ, युष्मन्मध्ये विवाद ईर्या क्रोधो
२१ विपक्षता परापवादः कर्णे जपनं दर्पः कलहश्चैते भविष्यन्ति; तेनाहं
युष्मात्समीपं पुनरागत्य मदीयेश्वरेण नमयिष्ये, पूर्वं कृतपापान्
लोकान् स्वीयाशुचितावेष्ट्यागमनलभ्यताचरणाद् अनुतापम् अकृत-
वन्तो दृष्ट्वा च तानधि मम शोकौ जनिष्यत इति बिभेमि ।

१३ चयोदशोऽध्यायः १

पापिनः प्रति पौलस्य भासनदाकं मण्डलौख्यलोकानामात्मपरीक्षामधि विनयश्च ।

- १ एतत्तृतीयवारम् अहं युष्मात्समीपं गच्छामि तेन सर्व्वा कथा
२ दयोस्त्रयाणां वा साक्षिणां मुखेन निश्च्यते । पूर्वं ये कृत-
पापास्तेभ्योऽन्येभ्यश्च सर्व्वेभ्यो मया पूर्वं कथितं, पुनरपि विद्यमाने-
बेवेदानाम् अविद्यमानेन मया कथ्यते, यदा पुनरागमिष्यामि

तदाहं न क्षमिष्ये । ख्रीष्टो मया कथां कथयत्येतस्य प्रमाणं यूयं ३
 मृगयध्वे, स तु युष्मान् प्रति दुर्बलौ नहि किन्तु सबल एव ।
 यद्यपि स दुर्बलतया क्रुश आरोप्यत तथापीश्वरीयशक्त्या जीवति ; ४
 वयमपि तस्मिन् दुर्बला भवामः, तथापि युष्मान् प्रति प्रकाशि-
 तयेश्वरीयशक्त्या तेन सह जीविष्यामः । अतो यूयं विश्वासयुक्ता ५
 आध्वे न वेति ज्ञातुमात्मपरीक्षां कुरुध्वं स्वानेवानुसन्धन् । यीशुः
 ख्रीष्टो युष्मन्मध्ये विद्यते स्वानधि तत् किं न प्रतिजानीथ ?
 तस्मिन् अविद्यमाने यूयं निष्प्रमाणा भवथ । किन्तु वयं निष्प्र- ६
 माणा न भवाम इति युष्माभिर्भाष्यते तत्र मम प्रत्याशा
 जायते । यूयं किमपि कुत्सितं कर्म यन्न कुरुथ तदहम् ईश्वर- ७
 मुद्दिश्य प्रार्थये । वयं यत् प्रामाणिका इव प्रकाशामहे तदर्थं
 तत् प्रार्थयामहे इति नहि, किन्तु यूयं यत् सदाचारं कुरुथ
 वयञ्च निष्प्रमाणा इव भवामस्तदर्थं । यतः सत्यताया विपक्षतां ८
 कर्तुं वयं न समर्थाः किन्तु सत्यतायाः साहाय्यं कर्तुमेव । वयं ९
 यदा दुर्बला भवामस्तदा युष्मान् सबलान् दृष्ट्वानन्दामो युष्माकं
 सिद्धत्वं प्रार्थयामहे च । अतो हेतोः प्रभु युष्माकं विनाशाय नहि १०
 किन्तु निष्ठायै यत् सामर्थ्यम् अस्मभ्यं दत्तवान् तेन यद् उपस्थिति-
 काले काठिन्यं मयाचरितव्यं न भवेत् तदर्थम् अनुपस्थितेन
 मया सर्वाण्येतानि लिखन्ते । हे भातरः, शेषे वदामि यूयम् ११
 आनन्दत सिद्धा भवत परस्परं प्रबोधयत, एकमनसो भवत
 प्रणयभावम् आचरत । प्रेमशान्त्योराकुर ईश्वरो युष्माकं सहायो
 भूयात् । यूयं पवित्रचुम्बनेन परस्परं नमस्कुरुध्वं । पवित्रलोकाः १२
 सर्वे युष्मान् नमन्ति । प्रभो यीशुख्रीष्टस्यानुग्रह ईश्वरस्य प्रेम १३
 पवित्रस्यात्मनो भागिज्जस्र सर्वान् युष्मान् प्रति भूयात् । तथास्तु ।

गालातिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं ६ गालातिनोक्तानां ख्रीष्टधर्मत्यागात् पौलसाद्यर्थज्ञानं तद-
न्यधर्मं देशारोपणं ११ एतस्मिन् धर्मे प्रेरितपदे च पौलस्य निगुह्य-
साख्यानम् ।

- १ मनुष्येभ्यो नहि मनुष्यैरपि नहि किन्तु ख्रीष्टीयेन मृतगणमध्यात्
तस्योत्थापयित्वा पित्रेश्वरेण च प्रेरितो योऽहं पौलः सोऽहं मत्सह-
- २ वर्त्तिनो भ्रातरश्च वयं गालातीयदेशस्थाः मण्डलीः प्रति पत्रं
३ लिखामः । पित्रेश्वरेणास्माकं प्रभुना ख्रीष्टना ख्रीष्टेन च युष्मभ्यम्
४ अनुग्रहः शान्तिश्च दीयतां । अस्माकं तातेश्वरस्येच्छानुसारेण वर्त्त-
मानात् कुत्सितसंसारोद् अस्मान् निस्तारयितुं यो ख्रीष्टरस्माकं
५ पापहेतोरामोत्सर्गं कृतवान् स सर्वदा धन्यो भूयात् । तथास्तु ।
- ६ ख्रीष्टस्यानुग्रहेण यो युष्मान् आहूतवान् तस्मान्निवृत्त्य यूयम्
अतिदुर्लभम् अन्यं सुसंवादम् अन्ववर्त्तत तत्राहं विस्मयं मन्ये ।
- ७ सोऽन्यसुसंवादः सुसंवादो नहि किन्तु केचित् मानवा युष्मान्
चञ्चलीकुर्वन्ति 'ख्रीष्टीयसुसंवादस्य विपर्ययं कर्तुं' चेष्टन्ते च ।
- ८ युष्माकं सन्निधौ यः सुसंवादोऽस्माभिर्घोषितस्तस्माद् अन्यः सुसं-
वादोऽस्माकं स्वर्गीयदूताणां वा मध्ये केनचिद् यदि घोष्यते तर्हि
९ स शत्रो भवतु । पूर्वं यत्तद् अकथयाम, इदानीमहं पुनस्तद्वत्
कथयामि यूयं यं सुसंवादं गृहीतवन्तस्तस्माद् अन्यो येन केनचिद्
१० युष्मत्सन्निधौ घोष्यते स शत्रो भवतु । साम्प्रतं कमहम् अनु-
नयामि ? ईश्वरं किंवा मानवान् ? अहं किं मानुषेभ्यो रोषितुं

यते? यद्यहम् इदानीमपि मानुषेभ्यो रुचिषेयं तर्हि स्त्रीष्टस्य
परिचारको न भवामि ।

हे भ्रातरः, मया यः सुसंवादो घोषितः स मानुषान्न सञ्च- ११
स्तदहं युष्मान् ज्ञापयामि । अहं कस्माच्चित् मनुष्यात् तं न १२
गृहीतवान् न वा शिञ्चितवान् केवलं यीशोः स्त्रीष्टस्य प्रकाशना-
देव । पुरा यिह्मदिमताचारी यदाहम् आसं तदा यादृशम् १३
आचरणम् अकरवम् ईश्वरस्य मण्डलीं प्रत्यतीवोपद्रवं कुर्वन्
यादृक् तां व्यनाशयं तदवश्यं श्रुतं युष्माभिः । अपरञ्च पूर्वपु- १४
रुषपरम्परागतेषु वाक्येष्वन्यापेक्षातीवासक्तः सन् अहं यिह्मदि-
धर्ममते मम समवयस्कान् बह्वन् स्वजातीयान् अत्यशयि । किञ्च १५
य ईश्वरो मातृगर्भस्थं मां पृथक् कृत्वा स्त्रीयानुगृहेणाकृतवान्
स यदा मयि स्वपुत्रं प्रकाशयितुं परदेशीयानां समीपे मया १६
तं घोषयितुं चाभ्यलपत् तदाहं क्रव्यशोणिताभ्यां सह न मन्त्रयित्वा
पूर्वनियुक्तानां प्रेरितानां समीपं यिह्मशालेमं न गत्वारवदेशं १७
गतवान् पश्चात् तत्स्थानाद् दक्षेष्कनगरं परावृत्त्यागतवान् ।
ततः परं वर्षत्रये व्यतीतेऽहं पितरं सम्भाषितुं यिह्मशालेमं गत्वा १८
पञ्चदशदिनानि तेन सार्द्धम् अतिष्ठं । किन्तु तं प्रभो भ्रातरं १९
याकोवच्च विना प्रेरितानां नान्यं कमप्यपश्यं । यान्येतानि वाक्यानि २०
मया लिख्यन्ते तान्यनृतानि न सन्ति, तद् ईश्वरो जानाति ।
ततः परम् अहं सुरियां किलिकियाञ्च देशौ गतवान् । तदानीं २१
यिह्मदादेशस्थानां स्त्रीष्टस्य मण्डलीनां लोकाः साक्षात् मम परि- २२
चयमप्राप्य केवलं जनश्रुतिमिमां सञ्चवन्तः, यो जनः पूर्वम्
अस्मान् प्रत्युपद्रवमकरोत्, स तदा त्वं धर्ममनाशयत् तमेवेदानीं २३
प्रचारयतीति । तस्मात् ते मामधीश्वरं धन्यमवदन् । • २४

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पौलस्त्य शिक्षाक्षेममगमनं तस्य कारणनिर्णयः ११ छीटषकस्य विषडाचरणात्
पिबुस्य दोषितकरणस्य ।

- १ अनन्तरं चतुर्दशसु वत्सरेषु गतेष्वहं वार्षावा सह शिक्षालेम-
- २ नगरं पुनरगच्छं, तदानीं तीतमपि स्वसङ्गिनम् अकरवं । तत्काले-
- ३ हम् ईश्वरदर्शनाद् यात्राम् अकरवं मया यः परिश्रमोऽकारि
कारिष्यते वा स यन्निष्फलो न भवेत् तदर्थं परजातीयानां मध्ये
मया घोषमाणः^{*} सुसंवादस्तत्रत्येभ्यो लोकेभ्यो विशेषतो मान्येभ्यो
- ४ नरेभ्यो मया न्यवेद्यत । ततो मम यूनानीयः सङ्घचरस्तीतस्य
५ त्वक्केदोऽप्यावशको न बभूव । यतश्चलेनागता अस्मान् दासान्
कर्तुम् इच्छ्वः कतिपया भाक्तधातरः खीष्टेन यीशुनास्त्रभ्यं दत्तं
- ६ स्वातन्त्र्यम् अनुसन्धातुं चारा इव समाजं प्राविशन् । अतः
प्रकृते सुसंवादे युष्माकम् अधिकारो यत् तिष्ठेत् तदर्थं वयं
- ७ दण्डैकमपि यावद् आज्ञायज्ञेन तेषां वक्ष्या नाभवाम । परन्तु
ये लोका मान्यास्ते ये केचिद् भवेयुस्तानहं न गणयामि यत
ईश्वरः कस्यापि मानवस्य पक्षपातं न करोति, ये च मान्यास्ते
- ८ मां किमपि नवीनं नाज्ञापयन् । किन्तु क्षिन्नत्वचां मध्ये सुसंवाद-
प्रचारणस्य भारः पिबे यथा^{*} समर्पितस्तथैवाश्चिन्नत्वचां मध्ये
- ९ सुसंवादप्रचारणस्य भारो मयि समर्पित इति नै र्बुधे । यत-
श्चिन्नत्वचां मध्ये प्रेरितत्वकर्मणे यस्य या शक्तिः पिबमाश्रित-
वती तस्यैव सा शक्तिः परजातीयानां मध्ये तस्मै कर्मणे माम-
- १० याश्रितवती । अतो मया दत्तम् अनुग्रहं प्रतिज्ञाय स्मृता इव
गणिता ये याकोवः कैफा योहानो चैते सहायतासूचकं दक्षिण-
हस्तग्रहणं विधास्य मां वार्षावाच्च जगदुः, युवां परजातीयानां

सन्निधिं गच्छतं वयं क्षिप्रवचां सन्निधिं गच्छामः, केवलं दरिद्रा १०
युवाभ्यां स्मरणीया इति । अतस्तदेव कर्तुम् अहं यते स्म ।

अपरम् आन्तर्यामिन्यानगरं पित्र आगतेऽहं तस्य दीधि- ११
त्वात् समचं तम् अभर्त्सयं । यतः स पूर्वम् परजातीयैः सा- १२
द्धम् आहारमकरोत् ततः परं याकोवस्यः समीपात् कतिपयजने-
ष्वगतेषु स क्षिप्रवक्त्रमुद्येभ्यो मयि न निवृत्त्यं पृथग् अभवत् ।
ततोऽपरे सर्वे यिह्मदिनोऽपि तेन साद्धं कपटाचारम् अकुर्वन् १३
बार्णवा अपि तेषां कापयेन विपयगम्यभवत् । ततस्ते प्रकृत- १४
सुसंवादरूपे सरलपथे न चरन्तीति दृष्ट्वाहं सर्वेषां साक्षात्
पित्रम् उक्तवान् त्वं यिह्मदी सन् यदि यिह्मदिमतं विहाय पर-
जातीय इवाचरसि तर्हि यिह्मदिमताचरणाय परजातीयान् कुतः
प्रवर्त्तयसि ? आवां जन्मना यिह्मदिनौ भवाको परजातीयौ पापिनौ १५
न भवावः किन्तु व्यवस्थापालनेन मनुष्यः धार्मिको न भवति १६
केवलं यीशौ ख्रीष्टे यो विश्वासस्तेनैव धार्मिको भवतीति बुद्ध्या-
वामपि व्यवस्थापालनं विना केवलं ख्रीष्टे विश्वासेन धार्मिकता-
प्राप्तये ख्रीष्टे यीशौ व्यस्यसिव यतो व्यवस्थापालनेन कोऽपि मानवः
धार्मिकतां प्राप्तुं न शक्नोति । परन्तु यीशुना धार्मिकताप्राप्तये १७
यतमानावप्यावां यदि पापिनौ भवावस्तर्हि किं कर्तव्यं ? ख्रीष्टः
पापस्य परिहारकः इति ? तन्न भवतु । मया यद् भग्नं तद् १८
यदि मया पुनर्निर्मीयते तर्हि मयैवात्मदोषः प्रकाशते । अहं १९
यद् ईश्वराय जीवामि तदर्थं व्यवस्थायां व्यवस्थायै अन्विषे । ख्रीष्टेन २०
साद्धं कुत्रे हतोऽस्मि तथापि जीवामि किन्त्वहं जीवामीति नहि
ख्रीष्ट एव मदन्तु जीवति । साम्प्रनं संशरीरेण मया संजीवितं
धार्थ्यते तत् मम दयाकारिणि मदर्थं स्वीयप्राणत्यागिनि चेह-

२१ पुत्रे विश्वसता मथा धार्यते । अहमीश्वरस्यानुपदं नावजानामि
यस्माद् व्यवस्था यदि धार्मिकता भवति तर्हि ख्रीष्टो निर-
र्थकमभियत ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ ख्रीष्टं परित्यज्य व्यवस्था परिचायचेष्टनाद् गालातिनोक्तान् प्रति पौलस्य
भर्त्सनं व्यवस्था नहि किन्तु ख्रीष्टस्य धार्मिकतया वयं धार्मिका भवितुं
शक्नुम इत्यस्य दृढप्रमाणदानम् ।

- १ हे निर्बन्धा गालातिलोकाः, युष्माकं मध्ये कुशे इत इव
यीशुः ख्रीष्टो युष्माकं समस्तं प्रकाशित आसीत् अतो यूयं यथा
- २ सत्यं वाक्यं न गृह्णीथ तथा केनामुद्यत? अहं युष्मत्तः कथा-
मेकां जिज्ञासे यूयम् आत्मानं केनालभध्वं? व्यवस्थापालनेन
- ३ किं वा विश्वासवाक्यस्य अवणेन? यूयं किम् ईदृग् अबोधाय यद्
- ४ आत्मना कर्माभ्यः शरीरेण तत् साधयितुं यतध्वे? तर्हि युष्माकं
गुस्तरो दुःखभोगः किं निष्फलो भविष्यति? कुफलयुक्तो वा
- ५ किं भविष्यति? यो युष्मभ्यम् आत्मानं दत्तवान् युष्मन्माध
आश्चर्याणि कर्माणि च साधितवान् स किं व्यवस्थापालनेन
- ६ विश्वासवाक्यस्य अवणेन वा तत् कृतवान्? लिखितमास्ते, “अब्रा-
हाम ईश्वरे विश्वसीत् स च विश्वासस्तस्मै धार्मिकतार्यं गणितो
- ७ बभूव,” अतो ये विश्वासाश्रितास्त एवाब्राहामस्य सन्ताना इति
- ८ युष्माभिर्ज्ञायताम् । ईश्वरो परजातीयान् विश्वासेन धार्मिकी-
करिष्यतीति पूर्वं ज्ञात्वा शास्त्रदत्ता पूर्वम् अब्राहामं सुसंवादं
आवयन् जगाद्, “लक्तो परजातीयाः सर्वे आश्रिते प्राप्स्य-
९ न्तीति ।” अतो ये विश्वासाश्रितास्ते विश्वासान्नाब्राहामेन सार्द्धम्
- १० आश्रिते लभन्ते । यावन्तो लोका व्यवस्थायाः कर्माणाग्रयन्ति

ते सर्वे आभाधीना भवन्ति यतो लिखितमास्ते, यथा, “यः कश्चिद् एतस्य व्यवस्थापनस्य सर्व्ववाक्यानि निष्कृष्टं न पालयति स शप्त इति ।” ईश्वरस्य साक्षात् कोऽपि व्यवस्थया धार्मिको न ११ भवति तद् व्यक्तं, यतः “धार्मिको मानवो विश्वासेन जीवित्यतीति” शास्त्रीयं वचः । व्यवस्था तु विश्वाससम्बन्धिनी न भवति १२ किन्वेतानि यः पालयिष्यति स एव तैर्जीविष्यतीति नियमसम्बन्धिनी । ख्रीष्टोऽस्मान् परिक्रीय व्यवस्थायाः शापात् मोचितवान् १३ यतोऽस्माकं विनिमयेन स स्वयं शापास्यदमभवत् तदधि लिखित-
मास्ते, यथा, “यः कश्चित् तरावुल्लभ्यते सोऽभिशप्त इति ।” तस्माद् ख्रीष्टेन यीशुनाम्नाहमस्याशीः परजातीयलोकेषु वर्तन्ते १४ तेन वयं प्रतिज्ञातम् आत्मानं विश्वासेन लब्धुं शक्नुमः । हे १५ भ्रातृगण मानुषाणां रीत्यनुसारेणाहं कथयामि केनचित् मानवेन यो नियमो निरुपाधि तस्य विकृतिर्दृष्टिर्वा केनापि न क्रियते । परन्त्वब्राह्मणाय तस्य वंशाय च प्रतिज्ञाः प्रतिश्रुत्य- १६ विरे तच्च वंशशब्दं बहुवचनान्तम् अभूत्वा तव वंशायेत्येकवचनान्तं अभूव स च वंशः ख्रीष्ट एव । अतएवाहं वदामि, ईश्वरेण यो १७ नियमः पुरा ख्रीष्टमधि निरुपाधि ततः परं त्रिंशदधिकतः-
शतवत्सरेषु गतेषु स्थापिता व्यवस्था तं नियमं निरर्थकीकृत्य तदीयप्रतिज्ञां लोभुं न शक्नोति । यस्मात् दायांशलाभो यदि १८ व्यवस्थया भवति तर्हि प्रतिज्ञया न भवति किन्त्वैश्वरः प्रतिज्ञया दायांशम् अब्राह्मणाय ददात् । तर्हि व्यवस्था किन्भूता ? प्रतिज्ञा १९ यस्मै प्रतिश्रुता तस्य वंशस्यागमनं यावद् व्यभिचारनिवारणाय व्यवस्थापि दत्ता, सा च दूतैराज्ञापिता मध्यस्थस्य करे समर्पिता च । वैकस्य मध्यस्थो विद्यते किन्त्वैश्वर एक एव । तर्हि व्यवस्था २०

२१ किम् ईश्वरस्य प्रतिज्ञानां विरुद्धा? तन्न भवतु यस्माद् यदि
 सा व्यवस्था जीवनदाने समर्थाभविष्यत् तर्हि व्यवस्थयेव धार्मिकता-
 २२ लाभोऽभविष्यत् । किन्तु यीशुख्रीष्टे यो विश्वासस्तस्मिन्विन्याः
 प्रतिज्ञायाः फलं यद् विश्वासिलोकेभ्यो दीयते तदर्थं शास्त्रदाता
 २३ सर्वान् पापाधीनान् गणयति । अतएव विश्वासस्यानागतसमये
 . वयं व्यवस्थाधीनाः सन्तो विश्वासस्योदयं यावद् रुद्धा इवारक्ष्या-
 २४ महे । इत्थं वयं यद् विश्वासेन धार्मिकीभवामस्तदर्थं ख्रीष्टस्य
 २५ समीपम् अस्मान् नेतुं व्यवस्थाग्रन्थोऽस्माकं विनेता बभूव । किन्त्व-
 २६ धुनागते विश्वासे वयं तस्य विनेतुरनधीना अभवाम । ख्रीष्टे
 २७ यीशौ विश्वासनात् सर्वे यूयम् ईश्वरस्य सन्ताना जाता । यूयं
 यावन्तो लोकाः ख्रीष्टे अवगाहिता अभवन् सर्वे ख्रीष्टं परिहित-
 २८ वन्तः । अतो युष्मन्मध्ये यिहूदियूनानिनां दासस्तत्त्वयो र्याषा-
 पुरुषयोश्च कोऽपि विशेषो नास्ति; सर्वे यूयं ख्रीष्टे यीशावेक
 २९ एव । किञ्च यूयं यदि ख्रीष्टस्य भवथ तर्हि सुतराम् अब्राहमस्य
 सन्तानाः प्रतिज्ञया दायहरास्वाध्वे ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ उत्तराधिकारिण इव व्यवस्थाया अधिपतौभूतत्वं १ पुत्रत्वाद् दासस्य कर्माकरणं
 ११ गालातिलोकानां पूर्वियप्रेतः प्रशंसनं मरिचिचैष्टाकरणं २१ व्यवस्था-
 सुसंवादयो भेदनिर्णयश्च ।

१ अहं वदामि दायहरो यावद् बालस्तिष्ठति तावत् सर्वस्वस्था-
 धिपतिः सन्नपि स दासात् केनापि विषयेण न विशिष्यते किन्तु पित्रा
 २ निरूपितं समर्थं यावत् पात्राकानां धनाध्यक्षाणाञ्च निम्नस्तिष्ठति ।
 ३ तद्वद् वयमपि बाल्यकाले दासा इव संसारस्थावरमालाया अधीना

आसहे । अनन्तरं समये संपूर्णतां गतवति अमस्याधीशानां मोक्ष- ३
नार्थम् अस्माकं पुत्रत्वप्राप्त्यर्थेश्वरः स्तियः जातं स्ववस्थाया ५
अधिनीभूतञ्च स्वपुत्रं प्रेषितवान् ।

यूयं सन्ताना अभवत तत्कारणाद् ईश्वरः स्वपुत्रस्यात्मानं ६
युष्माकम् अन्तःकरणानि प्रहितवान् स चात्मा पितः पितरित्या-
ङ्गानं कारयति । अत इदानीं त्वं न दासः किन्तु सन्तान एव ७
तस्मात् सन्तानत्वाच्च खीष्टेनेश्वरीय दायहरोऽप्याध्वे । अपरञ्च ८
पूर्वं यूयम् ईश्वरं न ज्ञात्वा ये स्वभावतोऽनीश्वरास्तेषां दासत्वे-
ऽतिष्ठत । इदानीम् ईश्वरं ज्ञात्वा यदि वेश्वरेण ज्ञाता यूयं कथं ९
पुनस्तानि विफलानि तुच्छानि वाकराणि प्रति परावर्तितुं शक्नुय ?
यूयं किं पुनस्तेषां दासा भवितुमिच्छथ ? यूयं दिवसान् मासान् तिथीन् १०
संवत्सराञ्च समन्यध्वे । युष्मदर्थं मया यः परिश्रमोऽकारि स विफलो ११
जात इति युष्मानध्यक्षं विभेमि ।

हे भ्रातरः, अहं यादृशोऽस्मि यूयमपि तादृशा भवतेति प्रा- १२
र्थये यतोऽहमपि युष्मन्तुल्योऽभवं युष्माभिर्मम किमपि नाप-
राद्धं । पूर्वमहं कलेवरस्य दौर्बल्येन युष्मान् सुसंवादम् अज्ञापय- १३
मिति यूयं जानीथ । तदानीं मम परीक्षकं शारीरकेशं दृष्ट्वा यूयं १४
माम् अवज्ञाय अतीयितवन्तस्तन्नहि किन्त्वीश्वरस्य दूतमिव सा-
चात् खीष्टं यीशुमिव वा मां गृहीतवन्तः । अतस्त्वदानीं युष्माकं १५
या धन्यताभवत् सा क्व गता ? तदानीं यूयं यदि स्तेषां मयमा-
न्युत्पाद्य मद्यं दातुम् अशक्नोत तर्हि तदप्यकरिष्यतेति प्रमाणम्
अहं ददामि । साम्प्रतमहं सत्यवादिवात् किं युष्माकं रिपुर्जा १६
तोऽस्मि ? ते युष्मत्कृते सङ्घर्षे किन्तु सा सङ्घा कुस्मितां सतो यूयं १७
तानधि यत् सङ्घर्षं तदर्थं ते युष्मार्हं प्रयत्नं कर्तुम् ।

- १८ केवलं युगात्समीपे मनोपस्थितिसमये तन्नहि, किन्तु सर्वदैव भद्र-
 १९ मधि स्यद्धनं भद्रं । हे मम बालकाः, युष्मदन्त र्यावत् स्त्रीष्टो
 मूर्त्तिमान् न भवति तावद् युष्मत्कारणात् पुनः प्रसववेदनेव
 २० मम वेदना जायते । अहमिदानीं युष्माकं सन्निधिं गत्वा स्वरा-
 न्तरेण युष्मान् सन्भाषितुं कामये यतो युष्मानधि व्याकुलोऽस्मि ।
 २१ हे व्यावस्थाधीनताकाङ्क्षिणः, ययं किं व्यवस्थाया वचनं न
 २२ गृह्णीय ? तन्मां वदत । लिखितमास्ते, अत्राहामस्य द्वौ पुत्रावा-
 २३ साते तयोरेका दास्यां द्वितीयश्च पत्न्यां जातः । तयो र्यौ
 दास्यां जातः स शारीरिकनियमेन जज्ञे यस्य पत्न्यां जातः स
 २४ प्रतिज्ञया जज्ञे । इदमाख्यानं दृष्टान्तस्वरूपं । ते द्वे योषिता-
 वीश्वरीयसन्धी तयोरेका मीनयपर्वताद् उत्पन्ना दासजन-
 २५ यित्री च सा तु हाजिरा । यस्माद् हाजिराशब्देनारवदेश-
 स्त्वमीनयपर्वतो बोध्यते, सा च वर्त्तमानाया यिरूशालेम-
 पुर्याः सदृशी । यतः स्वबालैः सद्दिता सा दासत्व आस्ते ।
 २६ किन्तु स्वर्गीया यिरूशालेमपुरी पत्नी सर्वेषाम् अस्माकं माता
 २७ आस्ते । यादृशं लिखितम् आस्ते,

बन्धे सन्तानहीने त्वं स्वरं जयजयं कुरु ।

अप्रसूते त्वयास्त्रासो जयशब्दश्च गीयतां ।

यत एव सनाथाया योषितः सन्तते गर्णद् ।

अनाथा या भवेन्मारी तदपत्यानि भूरिशः ॥

- २८ हे भ्रातृगण, इस्माक इव वयं प्रतिज्ञया जाताः सन्तानाः ।
 २९ किन्तु तदानीं शारीरिकनियमेन जातः पुत्रो यद्वद् आत्मि-
 ३० कनियमेन जातं पुत्रम् उत्पन्नवत् तथान्धुनापि । किन्तु आस्ते
 किं लिखितं ? त्वम् इमां दासीं तस्याः पुत्रश्चापसारय यत

एष दासीपुत्रः पत्नीपुत्रेण समं न दासहरो भविष्यतीति ।
अतएव हे भ्रातरः, वयं दास्याः सन्ताना न भूत्वा पत्न्याः १९
सन्ताना भवामः ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ लब्धेदेन बाणचेष्टानिवेधः परस्परं प्रेम कर्तुं विनयः १९ शारीरिककर्मणा-
तिक्रमकर्मणोः कथनञ्च ।

ख्रीष्टोऽस्मभ्यं यत् स्वातन्त्र्यं दत्तवान् यूयं तत्र स्थिरास्ति- १
ष्ठत दासत्वयुगेन पुन न निबध्यध्वं । पश्यताहं पौलो युष्मान् २
वदामि यदि किन्नलचो भवथ तर्हि ख्रीष्टेन किमपि नोपका-
रिष्यध्वे । अपरं यः कसित् किन्नलग् भवति स छत्त्रव्यव- ३
स्थायाः पालनम् ईश्वराय धारयतीति प्रमाणं ददामि । युष्माकं ४
यावन्तो लोका व्यवस्थया धार्मिकीभवितुं चेष्टन्ते ते सर्वे ख्रीष्टाद्
भ्रष्टा अनुग्रहात् पतितासु । यतो वयम् आत्मना विश्वा- ५
सात् धार्मिकतालाभाशसिद्धिं प्रतीचामहे । ख्रीष्टे यीशौ लक्- ६
खेदात्कहेदयोः किमपि गुणं नास्ति किन्तु प्रेम्णा सफलो विश्वास
एव गुणयुक्तः । पूर्वं यूयं सुन्दरम् अधावत किन्विदानीं केन ७
बाधां प्राप्य सत्यतां न गृह्णीथ ? युष्माकं सा मति र्युष्मदाज्ञान- ८
कारिण ईश्वरान्न जाता ।

विकारः छत्त्रशङ्कनां स्वल्पकिर्षेण जायते ।

युष्माकं मति र्विकारं न गमिष्यतीत्यहं युष्मानधि प्रभुनाशसे ; १०
किन्तु यो युष्मान् विचालयति स यः कसिद् भवेत् समुचितं
दण्डं प्राप्स्यति । परन्तु हे भ्रातरः, यद्यहम् इदानीम् अपि ११
लक्खेदं प्रचारयेयं तर्हि कुत उपद्रवं भुञ्जीथ ? तत्काले क्रुशं

१२ निर्वाधम् अभविष्यत् । ये जना युष्माकं सङ्घस्य जनयन्ति तेषां हृदनमेव मयाभिलष्यते ।

१३ चे भ्रातरः, यूयं स्वातन्त्र्यार्थम् आहूता आध्वे किन्तु तत्स्वा-
तन्त्र्यद्वारेण शारीरिकभावो युष्मान् न प्रविशतु । यूयं प्रेम्णा पर-
१४ स्परं परिचर्यां कुरुध्वं । यस्मात् त्वं समीपवासिनि स्ववत् प्रेम
१५ कुर्या इत्येकाशा कृत्वाया व्यवस्थायाः सारसंग्रहः । किन्तु यूयं
यदि परस्परं दंष्ट्रस्यध्वे ऽग्रास्यध्वे च तर्हि युष्माकम् एकोऽन्येन
यस्य गच्छते तच्च युष्माभिः सावधानैर् भवितव्यं ।

१६ अहं ब्रवीमि यूयम् आत्मिकाचारं कुरुत शारीरिकाभि-
१७ लाषं मा पूरयत । यतः शारीरिकाभिलाष आत्मनो विपरीतः,
आत्मिकाभिलाषश्च शरीरस्य विपरीतः, अनयोर्द्वयोः परस्परं
विरोधो विद्यते तेन युष्माभि र्यद् अभिलष्यते तन्न कर्त्तव्यं ।

१८ यूयं यद्यात्मना विनीयध्वे तर्हि व्यवस्थाया अधीना न भवथ ।

१९ अपरं परदारगमनं वेश्यागमनम् अशुचिता कामुकता प्रतिमापूजनम्

२० इन्द्रजालं शत्रुत्वं विवादोऽन्तर्ज्वलनं क्रोधः कलहोऽनैक्यं पार्यक्यम्

२१ ईर्ष्या बधो मत्तत्वं लम्पटत्वमित्यादीनि स्पष्टत्वेन शारीरिकभावस्य
कर्माणि सन्ति । पूर्वं यदत् मया कथितं तदत् पुनरपि कथ्यते

ये जना एतादृशानि कर्माणां चरन्ति तरीश्वरस्य राज्येऽधिकारः

२२ कदाच न लप्स्यते । किञ्च प्रेमानन्दः शान्तिश्चिरमहिष्णुता हितै-

षिता भद्रत्वं विश्वास्ततां तितित्वा परिमितभोजितमित्यादीन्यात्मनः

२३ फलानि सन्ति तेषां विरुद्धा कापि व्यवस्था नहि । ये तु स्त्रीपृष्ठ

२४ लोकास्ते रिपुभिर्भिलाषैश्च सहितं शारीरिकभावं क्रुशे निहतवन्तः ।

२५ यदि वयम् आत्मना जीवामस्मद्वात्मिकाचारोऽस्माभिः कर्त्तव्यः, दर्पः

२६ परस्परं विभर्त्सनं द्वेषश्चास्माभि र् न कर्त्तव्यानि ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ देशविभातु दौषस्यावश्यसम्पत्त्यर्थं १ उपदेष्टुं दानं सत्कर्मणि प्रवृत्तिकथनं
११ लक्ष्मिदेव न मानिना लोष्टे पौलस्त्य विज्ञासः स्थापनस्य ।

हे भ्रातरः, युष्माकं कश्चिद् यदि कस्मिंश्चित् पापे पतति १
तर्ह्यैतत्त्विकभावयुक्तैर्युष्माभिस्तित्तिचाभावं विधाय स पुनरुत्थाप्यतां
युयमपि यथा तादृक्परीक्षायां न पतथ तथा सावधाना भवत ।
युष्माकम् एकैको जनः परस्य भारं वहन्नेन प्रकारेण ख्रीष्टस्य २
विधिं पालयत । यदि कश्चन लुद्रः सन् स्वं महान्तं मन्यते तर्हि ३
तस्यात्मवञ्चना जायते । अत एकैकेन जनेन स्वकीयकर्मणः परीक्षा ४
क्रियतां तेन परं नालोक्य केवलम् आत्मालोकनात् तस्य स्थाधा ५
सम्भविव्यति । यत एकैको जगः स्वकीयं भारं वहत्यति ।

यो जनो धर्मोपदेशं लभते स उपदेष्टारं स्वीयसर्व्वसम्पत्ते ६
भागिनं करोतु । युष्माकं भ्रान्तिर्न भवतु, ईश्वरो नोपहृषि- ७
तयः, येन यद् वीजम् उष्यते तेन तज्जातं शस्यं कर्त्तव्यते । स्वशरी- ८
रार्थं येन वीजम् उष्यते तेन शरीराद् विनाशरूपं शस्यं लस्यते
किन्त्वात्मनः हते येन वीजम् उष्यते तेनात्मतोऽनन्तजीवितरूपं
शस्यं लस्यते । सत्कर्मकरणेऽस्माभिरश्रान्तैर्भवितव्यं यतोऽज्ञानै- ९
स्तिष्ठद्भिरस्माभिरुपयुक्तसमये तत् फलानि लस्यन्ते । अतो यावत् १०
समयस्तिष्ठति तावद् सर्व्वान् प्रति विशेषतो विश्वासवेश्मवासिनः
प्रत्यस्माभिर्हिताचारः कर्त्तव्यः ।

हे भ्रातरः, अहं स्वहस्तेन युष्मान् प्रति कियदुदहत् पत्रं ११
लिखितवान् तद् युष्माभिर्दृश्यतां । ये शारीरिकविषये सुदृष्ट्या १२
भवितुमिच्छन्ति ते यत् ख्रीष्टस्य कुशस्य कारणादुपद्रवस्य भागिनो
न भवन्ति केवलं तदर्थं लक्ष्मिदेव युष्मान् प्रवर्त्तयन्ति । नो लक्ष्- १३

हेदपाहिणोऽपि यवस्थां न पालयन्ति किन्तु युष्मच्छरीरात् स्नाघा-
 १४ स्नाभार्थं युष्माकं त्वक्छेदम् इच्छन्ति । किन्तु येनाहं संसाराद्य
 हतः तंसारोऽपि मद्द्वयं हतस्तदस्मात्प्रभो र्द्यौःखीष्टस्य क्रुशं विना-
 १५ न्यप कुत्रापि मम स्नाघनं कदापि न भवतु । खीष्टे यीशौ
 त्वक्छेदात्त्वक्छेदयोः किमपि गुणं नास्ति किन्तु नवीना सृष्टिरेव
 १६ गुणयुक्ता । अपरं यावन्तो लोका एतस्मिन् मार्गे चरन्ति तेषाम्
 १७ ईश्वरीयस्य कृत्स्नस्येसावेनस्यच शान्तिं र्दयालाभश्च भूयात् । इतः
 परं कोऽपि मौ न क्षिन्नातु यस्माद् अहं स्वगात्रे प्रभो
 १८ र्द्यौःखीष्टस्य चिह्नानि धारये । हे भ्रातरः, अस्माकं प्रभो
 र्द्यौःखीष्टस्य प्रसादो युष्माकम् आत्मनि स्थेयात् । तथास्तु !

इफिषिणः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मइलाचरणं २ विश्वासिलोकानाम् ईश्वरमनोनीतलकथनं १५ एतां निगूढां कथां बोद्धुम् ईश्वरज्ञानार्थं प्रार्थनम् ।

ईश्वरस्येच्छया यीशुख्रीष्टस्य प्रेरितः पौल इफिषनगरस्थान् १ पवित्रान् ख्रीष्टयीशौ विश्वासिनो लोकान् प्रति पत्रं लिखति । अस्माकं तातस्येश्वरस्य प्रभो यीशुख्रीष्टस्य चानुग्रहः शान्तिश्च २ युष्मासु वर्त्ततां ।

अस्माकं प्रभो यीशोः ख्रीष्टस्य तात ईश्वरो धन्यो भवतु ; ३ यतः स ख्रीष्टेनास्मभ्यं सर्व्वम् आध्यात्मिकं स्वर्गीयवरं दत्तवान् । वयं यत् तस्य समर्त्तं प्रेम्णा पवित्रा निष्कलङ्काश्च भवामस्तदर्थं ४ स जगतः सृष्टेः पूर्व्वं तेनास्मान् अभिरोषितवान्, निजाभिलषितानुरोधाच्च यीशुना ख्रीष्टेन स्वस्य निमित्तं पुत्रत्वपदेऽस्मान् ५ स्वकीयानुग्रहस्य महत्त्वस्य प्रशंसार्थं पूर्व्वं नियुक्तवान् । तस्माद् ६ अनुग्रहात् स येन प्रियतमेन पुत्रेणास्मान् अनुग्रहीतवान्, वयं तस्य शोणितेन मुक्तिम् अर्थतः 'पापक्षमां लब्धवन्तः । तस्य य ७ ईदृशोऽनुग्रहनिधिस्तस्मात् सोऽस्मभ्यं सर्व्वविधं ज्ञानं बुद्धिश्च बाहुल्यरूपेण वितरितवान् । स्वर्गप्रयित्यो र्यद्यद् विद्यते तत्सर्व्वं स ख्रीष्टे ८ संगृहीयतीति हितैषिणा तेन कृतो यो मनोरथः सम्पूर्णतां गत- १० वस्तु समयेषु साधयितव्यस्तमधि स स्वकीयाभिलाषस्य निगूढं भावम् अस्मान् ज्ञापितवान् । पूर्व्वं ख्रीष्टे विश्वासिनो ये वयम् ११ अस्मात्तो यत् तस्य महिम्नः प्रशंसा जायते, तदर्थं यः स्वकीये-

- १२ ष्कायाः मन्त्रणातः सर्वानि साधयति तस्य मनोरथाद् वयं
 १३ खीष्टेन पूर्वम् निरूपिताः सन्तोऽधिकारिणो जाताः । युयमपि
 सत्यं वाक्यम् अर्थतो युष्मत्परिचाणस्य सुसंवादं निशम्य तस्मिन्नेव
 खीष्टे विश्वसितवन्तः प्रतिज्ञातेन पवित्रेणात्मना मुद्रयेवाङ्किताश्च ।
 १४ यतस्तस्य महिम्नः प्रकाशाय तेन क्रीतानां लोकानां मुक्ति र्थावन्न
 भविष्यति तावत् स आत्मास्माकम् अधिकारित्वस्य सत्यङ्कारस्य
 पणस्वरूपो भवति ।
 १५ प्रभौ श्रीर्गौ युष्माकं विश्वासः सर्वेषु पवित्रलोकेषु प्रेम चास्त
 १६ इति वार्त्तां श्रुत्वाहमपि युष्मानधि निरन्तरम् ईश्वरं धन्यं
 वदन् प्रार्थनासमये च युष्मान् स्मरन् वरमिमं याचामि । अस्माकं
 १७ प्रभो श्रीशुखीष्टस्य तातो यः प्रभावाकर ईश्वरः स स्वकीय-
 तत्वज्ञानाय युष्मभ्यं ज्ञानजनकम् प्रकाशितवाक्यबोधकञ्चात्मानं
 १८ देयात् । युष्माकं ज्ञानचक्षुषि च दीप्तियुक्तानि कृत्वा तस्याङ्गानं
 कीदृश्या प्रत्याशया सम्बलितं पवित्रलोकानां मध्ये तेन दत्तो-
 ऽधिकारः कीदृशः प्रभावनिधि विश्वासिषु चास्मासु प्रकीर्तमानस्य
 १९ तदीयमहापराक्रमस्य महत्त्वं कीदृग् अनुपमं तत् सर्वं युष्मान्
 २० ज्ञापयतु । यतः स यस्याः शक्तेः प्रबलतां खीष्टे प्रकाशयन्
 मृतगणमध्यात् तम् उत्थापितवान्, अधिपतित्वपदं शासनपदं
 २१ पराक्रमो राजत्वञ्चेतिनामानि यावन्ति पदानीह लोके परलोके
 च विद्यन्ते तेषां सर्वेषाम् ऊर्ध्वं स्वर्गं निजदक्षिणपार्श्वे तम्
 २२ उपवेशितवान्, सर्वानि तस्य चरणद्वारद्वारे निहितवान् या मण्ड-
 ली तस्य शरीरं सर्वत्र सर्वेषां पूरयितुः पूरकश्च भवति तं तस्या
 २३ मूर्द्धानं कृत्वा सर्वेषाम् उपर्युपरि नियन्त्रवांश्च सैव शक्तिरस्मास्वपि
 तेन प्रकाशते ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ विश्वासिलोकाः स्वभावतः कीदृग् अनुग्रहेण च कीदृक् तदाप्यार्ज ११ ख्रीष्टेन
तेषां परिचायं १८ तेषां पवित्रमन्दिरस्वरूपलक्ष ।

पुरा यूयम् अपराधीः पापैश्च मृताः सन्तस्तान्याचरन्त इह- १
लोकस्य संसारानुसारेणाकाशराज्यस्थाधिपतिम् अर्थतः साम्प्र- २
तम् आज्ञालक्षित्वंशेषु कर्मकारिणम् आत्मानम् अन्वव्रजत । तेषां ३
मध्ये सर्वे वयमपि पूर्वं शरीरस्य मनस्वामनायाश्चेष्टां साधयन्तः
स्वशरीरस्थाभिलाषान् आचराम सर्वेऽन्य इव च स्वभावतः क्रोध-
भाजनान्यभवाम । किन्तु करुणानिधिरीश्वरो येन महाप्रेम्नास्मान् ४
दयितवान् तस्य स्वप्रेम्नो बाहुल्याद् अपराधैर् मृतानप्यस्मान् ख्रीष्टेन ५
सह जीवितवान् यतोऽनुग्रहाद् यूयं परिचायं प्राप्ताः । स च ख्रीष्टेन ६
यीशुनास्मान् तेन साद्धुम् उत्थापितवान् स्वर्गं उपवेशितवांसु ।
इत्थं स ख्रीष्टेन यीशुनास्मान् प्रति स्वहितैषितया भाविष्युषु ७
स्वकीयानुग्रहस्यानुपमं निधिं प्रकाशयितुम् इच्छति । यूयम् अनु- ८
ग्रहाद् विश्वासेन परिचायं प्राप्ताः, तच्च युष्मन्मूलकं नहि किन्त्वी-
श्वरस्यैव दानं, तत् कर्मणां फलम् अपि नहि, अतः केनापि ९
न साधितव्यं । यतो वयं तस्य कार्यं प्राग् ईश्वरेण निरूपिताभिः १०
सक्तियाभिः कालयापनाय ख्रीष्टे यीशौ तेन सृष्टाश्च ।

पुरा जन्मना परजातीयो हस्तकृतं स्वक्वेदं प्राप्ते र्जोकै- ११
शास्त्रिन्त्रलक्ष इतिनाम्ना ख्याता ये यूयं तैर् युष्माभिरिदं सन्तर्क्यं
यत् तस्मिन् समये यूयं ख्रीष्टाद् भिक्षा इत्यायेल्लोकानां १२
सहवासद् दूरस्थाः प्रतिष्ठासम्बलितनियमानां बहिः स्थिताः सन्तो
निराशा निरीश्वराश्च जगत्याध्वम् इति । किन्त्वधुना ख्रीष्टे यीशौ- १३
वाश्रयं प्राप्य पुरा दूरवर्त्तिनो यूयं ख्रीष्टस्य शोषितेन निकट-

- १४ वर्त्तिनोऽभवत् । यतः स एवास्माकं सन्धिः स द्वयम् एकीकृतवान्
 शत्रुतारूपिणीं मध्यवर्त्तिनीं प्रभेदकभित्तिं भग्नवान् दण्डाज्ञायुक्तं
 १५ विधिशास्त्रं स्वशरीरेण लुप्तवान् । यतः स सन्धिं विधाय तौ
 द्वौ स्वस्मिन् एकं नूतनं मानवं कर्तुं स्वकीयकुशले शत्रुतां निहत्य
 १६ तेनैवैकस्मिन् शरीरे तयोर्द्वयोरीश्वरेण सन्धिं कारयितुं निश्चित-
 १७ वान् । स चागत्य दूरवर्त्तिनो युष्मान् निकटवर्त्तिनोऽन्यांश्च
 १८ सन्धेर्भङ्गलवार्त्तीं ज्ञापितवान् । यतस्तस्माद् उभयपक्षीया वयम्
 एकेनात्मना पितुः समीपं गमनाय सामर्थ्यं प्राप्तवन्तः ।
 १९ अत इदानीं यूयम् असम्पर्कीया विदेशिनश्च न तिष्ठन्तः
 २० पवित्रलोकैः सहवासिन ईश्वरस्य वेष्टनवासिनश्चाध्वे । अपरं प्रेरिता
 भाववादिनश्च यत्र भित्तिमूलस्वरूपास्तत्र यूयं तस्मिन् मूले निची-
 २१ यध्वे तत्र च स्वयं यीशुः ख्रीष्टः प्रधानः कोणस्थप्रस्तरः । तेन कृत्वा
 २२ निर्मितिः संग्रथ्यमाना प्रभोः पवित्रं मन्दिरं भवितुं वर्द्धते । यूयमपि
 तत्र संग्रथ्यमाना आत्मनेश्वरस्य वासस्थानं भवथ ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ परजातीयानां प्रति सुसंवादं प्रचारयितुं पौलस्य नियोजनं तेषां कृते तस्य
 प्रार्थना १० ईश्वरस्य धन्यवदनम् ।

- १ अतो हेतोः परजातीयानां युष्माकं निमित्तं यीशुख्रीष्टस्य
 २ वन्दी यः सोऽहं पैलो ब्रवीमि । युष्मदर्थम् ईश्वरेण मङ्गं
 ३ दत्तस्य वरस्य नियमः कीदृशस्तद् युष्माभिरश्रावीति मन्ये । अर्थतः
 पूर्वं मया संज्ञेपेण यथा लिखितं तथाहं प्रकाशितवाक्येनेश्वरस्य
 ४ निगूढं भावं ज्ञापितोऽभवम् । अतो युष्माभिस्तत् पठित्वा ख्रीष्टमधि
 ५ तस्मिन्निगूढे भावे मम ज्ञानं कीदृशं तद् भोक्त्यते । पूर्वयुगेषु

मानवसन्तानां ज्ञापिता नासन् किंश्चिदुना स भावरास्य पवि-
 चान् प्रेरितान् भाववादिनश्च प्रत्यात्मना प्रकाशितोऽभवत् ; अर्थत ६
 ईश्वरस्य शक्तेः प्रकाशात् तस्यानुग्रहेण यो वरो मह्यम् अदायि
 तेनाहं यस्य सुसंवादस्य परिचारकोऽभवं, तद्वारा ख्रीष्टेन परजातीया ७
 अन्यैः सार्द्धम् एकाधिकारा एकशरीरा एकस्थाः प्रतिज्ञाया अंशि-
 नश्च भविष्यन्तीति । सर्वेषां पवित्रलोकानां सुदृढतमाय मह्यं ८
 वरोऽयम् अदायि यद् परजातीयानां मध्ये बोधागम्यस्य गुण-
 निधेः ख्रीष्टस्य मङ्गलवार्त्तां प्रचारयामि, कालावस्थातः पूर्वस्माच्च ९
 यो निगूढभाव ईश्वरे गुप्त आसीत् तदीयनियमं सर्वान् ज्ञाप-
 यामि । यत ईश्वरस्य नानारूपं ज्ञानं यत् साम्प्रतं मण्डल्या १०
 स्वर्गे प्राधान्यपराक्रमयुक्तानां दूतानां निकटे प्रकाशते तदर्थं स
 यीशुना ख्रीष्टेन सर्वाणि सृष्टवान् । यतो वयं यस्मिन् विश्वस्य ११
 दृढभक्त्या निर्भयताम् ईश्वरस्य समागमे सामर्थ्यञ्च प्राप्तवन्त- १२
 स्तमस्माकं प्रभुं यीशुं ख्रीष्टमधि स कालावस्थायाः पूर्वं तं मनो-
 रथं कृतवान् । अतोऽहं युष्मन्निमित्तं दुःखभोगेन क्लान्तिं यन्न १३
 गच्छामीति प्रार्थये यतस्तदेव युष्माकं गौरवं । अतो हेतोः स्वर्ग- १४
 प्रथियोः स्थितः कृत्स्नो वंशो यस्य नाम्ना विख्यातस्तम् अस्मत्प्रभो
 यीशुख्रीष्टस्य पितरमुद्दिष्टाहं 'जानुनी पातरिक्ता तस्य प्रभाव- १५
 निधितो वरमिसं प्रार्थये । तस्यात्मना युष्माकम् आन्तरिक- १६
 पुण्यस्य शक्तेः वृद्धिः क्रियतां । ख्रीष्टस्तु विश्वासेन युष्माकं हृदयेषु १७
 निवसतु । प्रेमणि युष्माकं बद्धमूलत्वं सुस्थिरत्वञ्च भवतु । इत्थं १८
 प्रसन्ताया दीर्घतीया गभीरताया उच्चतायाश्च बोधाय सर्वैः
 पवित्रलोकैः प्राप्यं सामर्थ्यं युष्माभिर्लभ्यतां, ज्ञानातिरिक्तं ख्रीष्टस्य प्रेम १९
 ज्ञायताम् ईश्वरस्य सम्पूर्णवृद्धिपर्यन्तं युष्माकं वृद्धिर्भवतु स ।

- २० अस्माकम् अन्तरे या शक्तिः प्रकाशते तथा सर्वातिरिक्तं कर्मा-
कुर्वन् अस्माकं प्रार्थनां कल्पनाञ्चातिक्रमिषु यः शक्नोति स्वीष्ट-
२१ यीशुना मण्डल्या मध्ये सर्वेषु युगेषु तस्य धन्यवादो भवतु । इति ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ रेक्यभवनाय मन्त्रणा सर्वेषां पारमार्थिकवराणाम् अभिप्रायनिर्णयः १० दुष्ट-
समावत्यागार्थम् इन्द्रिण्यलोकेषु पौलस्य विनयः २५ धर्मकर्माकरणात् तान्
प्रति विनयश्च ।

- १ अतो बन्दिर्हं प्रभो नान्ना युष्मान् विनये यूयं येनाह्वाने-
२ नाह्वानास्तदुपयुक्तरूपेण सर्वथा नम्रतां मृदुतां तितित्वां पर-
३ स्परं प्रेम्ना सहिष्णुताञ्चाचरत । प्रणयवन्धनेन चात्मान ऐक्यं
४ रक्षितुं यतध्वं । यूयम् एकशरीरा एकात्मानश्च तद्वद् आह्वा-
५ नेन यूयम् एकप्रत्याशाप्राप्तये समाह्वताः । युष्माकम् एकः प्रभु-
६ रेको विश्वास एकमवगाहनं, सर्वेषां तातः सर्वोपरिस्थः सर्व-
७ व्यापी सर्वेषां युष्माकं मध्यवर्ती चैक ईश्वर आस्ते । किन्तु
स्वीष्टस्य दानपरिमाणानुसाराद् अस्माकम् एकैकस्मै विशेषो वरो-
८ ऽदायि । यथा लिखितम् आस्ते,

ऊर्द्धम् आरुह्य जेतुन् स विजित्य बन्दिनोऽकरोत् ।

ततः स मनुजैर्भ्योऽपि स्वीयान् व्यश्राणयद् वरान् ॥

- ९ ऊर्द्धम् आरुह्येति वाक्यस्यायमर्थः स पूर्वम् पृथिवीरूपं सर्वाधः-
१० स्थितं स्थानम् अवतीर्णवान्; यस्यावतीर्णवान् स एव स्वर्गा-
११ णाम् उपर्युपर्याच्छृण्वान् श्रुतः सर्वाणि तेन पूरयितव्यानि । स
एव च कांश्चन प्रेरितान् अपरान् भाववादिनोऽपरान् सुसं-
वादप्रचारकान् अपरान् पापलकान् उपदेशकांश्च नियुक्तवान् ।
१२ भावद् वयं सर्वे विश्वासेऽश्वरपुत्रविषयकं तत्त्वज्ञानस्य चैक्यं

सम्पूर्णं पुरुषार्थधार्यतः ख्रीष्टस्य सम्पूर्णपरिमाणस्य समं परिमाणं न प्राप्तुमस्तावत् स परिचर्याकर्म्मसाधनाय ख्रीष्टस्य शरीरस्य निष्ठाये १२ च पवित्रलोकानां भिद्भतायास्तादृशम् उपायं निश्चितवान् । अतः १४ एव मानुषाणां चातुरीतो भ्रमकधूर्त्ततायाश्चलाच्च जातेन सर्वेण शिष्टावायुना वयं यद् बालका इव दोलायमाना न भ्राम्याम इत्यस्माभि र्यतितव्यं, प्रेम्ना सत्यताम् आचरद्भिः सर्वविषये ख्रीष्टम् १५ उद्दिश्य वर्द्धितव्यञ्च, यतः स मूर्द्धा, तस्माच्चैकैकस्याङ्गस्य स्वस्वपरि- १६ माणानुसारेण साहाय्यकरणाद् उपकारकैः सर्वैः सन्धिभिः कृत्स्नस्य शरीरस्य संयोगे सम्मिलने च जाते प्रेम्ना निष्ठां लभमानं कृत्स्नं शरीरं वृद्धिं प्राप्नोति ।

युष्मान् अहं प्रमुनेदं ब्रवीम्यादिशामि च, अन्ये परजातीया १७ इव यूयं पुन र्माचरते । यतस्ते स्वमनोमायाम् आचरन्त्यान्त- १८ रिकाज्ञानात् मानसिककाठिन्याच्च तिमिरावृतबुद्धय ईश्वरीय- जीवनस्य वद्भिर्भूतासु भवन्ति, स्वान् चैतन्यशून्यान् कृत्वा च लोभेन १९ सर्वविधाघोचाचरणाय लम्पटतायां स्वान् समर्पितवन्तः । किन्तु २० यूयं ख्रीष्टं न तादृशं परिचितवन्तः, यतो यूयं तं श्रुतवन्तो या सत्या शिष्टा यीशुतो लभ्या नदनुसारात् तदीयोपदेशं प्राप्तवन्त- २१ सेति मन्ये । तस्मात् पूर्वकालिकाचारकारी यः पुरातनपुरुषो २२ मायाभिलाषै र्नेष्ट्यत्ति तं त्यक्त्वा युष्माभि र्मानसिकभावो नूतनी- २३ कर्त्तव्यः, यो नवपुरुष ईश्वरानुरूपेण धार्मिकत्वेन सत्यतासहितेन २४ साधुत्वेन च स्रष्टः स एव परिधातव्यश्च ।

अतो यूयं सर्वे मिथ्याकथनं परित्यज्य समीपवासिभिः सह २५ सदासाधुं कुरुत यतो वयं परस्परम् अङ्गप्रत्यङ्गा भवामः । अपरं २६ कोधे जाते पापं मा कुरुध्वम्, अशान्ते युष्माकं रोषे-सूर्योऽस्तं

१७ न गच्छतु । अपरं शैतानाय स्थानं मा दत्त । चोरः पुनश्चौर्यं
१८ न करोतु किन्तु दीनाय दाने सामर्थ्यं यज्जायते तदर्थं स्वकराभ्यां
१९ सदृष्ट्या परिश्रमं करोतु । अपरं युष्माकं वदनेभ्यः कोऽपि कदा-
लापो न निर्गच्छतु, किन्तु येन श्रोतुरूपकारो जायते तादृशः
२० प्रयोजनीयनिष्ठायै फलदायक आलापो युष्माकं भवतु । अपरञ्च
यूयं मुक्तिदिनपर्यन्तम् ईश्वरस्य येन पवित्रेणात्मना मुद्रयाङ्किता
२१ अभवत तं शोकान्वितं मा कुरुत । अपरं कटुवाक्यं रोषः कोपः
कलहो निन्दा सर्वविधद्वेषश्चैतानि युष्माकं मध्याद् दूरीभवन्तु ।
२२ यूयं परस्परं द्वितैषिणः कोमलान्तःकरणाश्च भवत । अपरम्
ईश्वरः ख्रीष्टेन यद्वद् युष्माकं दोषान् चमितशान् तद्वद् यूयमपि
परस्परं चमध्वं ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ अष्टाचक्रियाः परित्यक्तुं तान् प्रति पौलस्य विनयः १५ सावधानतयाचरितुं
तान् प्रति विनयश्च स्त्रीपुरुषयोः कर्त्तव्यकर्मकथनञ्च ।

१ अतो यूयं प्रियबालका ईश्वरस्यानुकारिणो भवत, ख्रीष्ट
२ इव प्रेमाचारं कुरुत च, यतः सोऽस्मासु प्रेम कृतवान् अस्माकं
विनिमयेन चात्मनिवेदनं कृत्वा याज्ञसुगन्धार्थकम् उपहारं बलि-
३ ईश्वराय दत्तवान् । किन्तु वेश्यागमनं सर्वविधाशौचक्रिया लोभ-
सैतेषाम् उच्चारणमपि युष्माकं मध्ये न भूवतु, एतदेव पवित्र-
४ लोकानां उचितं । अपरं कुस्मितालापः प्रलापः श्लेषोक्तिश्च
न भवतु यत एतान्यनुचितानि किन्वीश्वरस्य धन्यवाद् भवतु ।
५ वेश्यागाम्यशौचाचारी देवपूजक इव गण्यो लोभी चैतेषां कोपि
ख्रीष्टस्य राज्येऽर्थत ईश्वरस्य राज्ये कर्मण्यधिकारं न प्राप्स्यतीति
६ युष्माभिः सम्यक् ज्ञायत । अनर्थकवाक्येन कोऽपि युष्मान् न

वक्ष्यतु यतस्तादृगाचारहेतीरनाज्ञायाद्विषु लोकेष्वीश्वरस्य कोपो
वर्तते । तस्माद् यूयं तैः सहभागिनो न भवत । पूर्वं यूयम् ७
अन्धकारस्वरूपा आध्वं किन्विदानीं प्रभुना दीप्तिस्वरूपा भवथ ८
तस्माद् दीप्तिः सन्ताना इव समाचरत । दीप्ते र्यत् फलं तत् ९
सर्वविधचित्तैषितायां धार्मिकत्वे सत्यालापे च प्रकाशते । प्रभवे १०
यद् रोचते तत् परीक्षध्वं । यूयं तिमिरस्य विफलकर्माणाम् अंशिनो ११
न भूत्वा तेषां दोषित्वं प्रकाशयत । यतस्ते लोका रहसि यद् १२
यद् आचरन्ति तदुच्चारणम् अपि लज्जाजनकं । यतो दीप्या १३
यद् यत् प्रकाशयते तत् तथा चकाशयते यच्च चकास्ति तद्
दीप्तिस्वरूपं भवति । एतत्कारणाद् उक्तम् आस्ते, १४

हे निद्रित प्रबुध्यस्व मृतेभ्यश्चोत्थिति कुरु ।

तच्छते सूर्यवत् 'ख्रीष्टः स्वयं त्वां द्योतयिष्यति ।

अतः सावधाना भवत, अज्ञाना इव माचरत किन्तु ज्ञा- १५
निन इव सतर्कम् आचरत । समयं वञ्चमूल्यं गणयध्वं यतः काला १६
अभद्राः । तस्माद् यूयम् अज्ञाना न भवत किन्तु प्रभोरभिमतं १७
किं तदवगता भवत । सर्वनाशजनकेन सुरापानेन मत्ता मा भवत १८
किन्वात्मना पूर्यध्वं । अपरं गीतैर् गानैः पारमार्थिककीर्त्तनैश्च १९
परस्परम् आलपन्तो मनसा सार्द्धं प्रभुम् उद्दिश्य गायत वादयत
च । सर्वदा सर्वविषयेऽस्मत्प्रभो 'यीशोः ख्रीष्टस्य नाम्ना तातम् २०
ईश्वरं धन्यं वदत ।

यूयम् ईश्वराद् भीताः सन्त अन्येऽपरेषां वशीभूता भवत । २१
हे द्योषितः, यूयं यथा प्रभोस्तथा स्वस्वस्वामिनो वशङ्गता २२
भवत । यतः ख्रीष्टो यदत् मण्डल्या मूर्द्धा शरीरस्य चाता च २३
भवति तदत् स्वामी द्योषितो मूर्द्धा १ अतः मण्डली यदत् २४

ख्रीष्टस्य वशीभूता तदद् योषिद्भिरपि^१ स्वस्वस्वामिने^२ वशता स्वीक-
 २५ र्त्तया । अपरस्य हे पुरुषाः, यूयं ख्रीष्ट इव स्वस्वयोषित्सु प्रीयध्वं ।
 २६ स ख्रीष्टोऽपि^३ मण्डल्यां प्रीतवान् तस्याः कृते च स्वप्राणान् त्यक्त-
 वान् यतः स वाक्ये जलमञ्जनेन तां परिष्कृत्य पावयितुम् अपरं
 २७ तिलकवत्यादिविहीनां पवित्रां निष्कलङ्काञ्च तां मण्डलीं तेज-
 २८ स्विनीं कृत्वा स्वहस्ते समर्पयितुञ्चाभिलषितवान् । तस्मात् स्वतनुवत्
 स्वयोषिति^४ प्रेमकरणं पुरुषस्योचितं, येन स्वयोषिति प्रेम क्रियते
 २९ तेनात्मप्रेम क्रियते । कोऽपि कदापि न स्वकीयां तनुम् च्छती-
 यितवान् किन्तु सर्वे तां विधत्ति पुष्पन्ति च । ख्रीष्टोऽपि
 मण्डलीं प्रति तदेव करोति, यतो वयं तस्य प्ररीरय्याङ्गानि
 ३० मांसास्थीनि च भवामः । एतदर्थं मानवः स्वमातापितरौ परि-
 ३१ त्यज्य स्वभार्यायाम् आभक्ष्यति तौ द्वौ जनावेकाङ्गौ भवि-
 ३२ व्यतः । एतस्मिन्नुक्तवाक्यं गुरुतरं मया च ख्रीष्ट मण्डल्यावधि तद्
 ३३ उच्यते । अतएव युष्माकम् एकैको जन आत्मवत् स्वयोषिति
 प्रीयता भार्यापि स्वामिनं समादत्तुं यततां ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ बालकानां मृतापिचोय कर्तव्यकर्म्मकथनं ५ दासानां प्रभूनाञ्च कर्तव्यकर्म्मणः
 कथनं १० ईश्वरोयमज्जायां मज्जोभूतत्वे तान् प्रति पौलस्त्य विनयः २१ तुल्लि-
 कस्य प्रेषणं धातुन् प्रति नमस्कारङ्गीपनञ्च ।

१ हे बालकाः, यूयं प्रभुम् उद्दिश्य पित्रोराज्ञायाहिणो भवत
 २ यतस्तत् न्याय्यं । त्वं निजपितरं मातरञ्च सम्मन्यसेति यो विधिः
 ३ स प्रतिज्ञायुक्तः प्रथमो विधिः फलतस्तस्मात् तव कल्याणं देशे
 ४ च दीर्घकालम् आयुर्भविष्यतीति । अपरं हे पितरः, यूयं स्वबा-
 लकान्, मा रोषयत किन्तु प्रभो विनीत्यादेशाभ्यां तान् विन-

यत । हे दासाः, यूयं ख्रीष्टम् उद्दिश्य सभयाः कम्पन्विताश्च ५
 भूत्वा सरलान्तःकरणैरौद्दिकप्रभूनाम् आज्ञायाद्विणो भवत । दृष्टि- ६
 गोचरीयपरिचर्यया मानुषेभ्यो रोचितुं मा यतर्ध्वं किन्तु ख्रीष्टस्य
 दासा इव निविष्टमनोभिरौश्वरस्येच्छां साधयत । मानवान् अनु- ७
 दिश्य प्रभुमेवाद्विश्य सद्भावेन दास्यकर्म कुरुध्वं । दासस्वाधीनयो ८
 र्येन यत् सत्कर्म क्रियते तेन तस्य फलं प्रभुतो लभ्यत इति
 जानीत च । अपरं हे प्रभवः, युष्माभि र्भर्त्सनं विहाय तान् ९
 प्रति न्याय्याचरणं क्रियतां यश्च कस्यापि पक्षपातं न करोति
 युष्माकमपि तादृश एकः प्रभुः स्वर्गे विद्यत इति ज्ञायतां ।

अधिकन्तु हे भ्रातरः, यूयं प्रभुना तस्य विक्रमयुक्तशक्त्या १०
 च बलवन्तो भवत । यूयं यत् शैतानस्य कलानि निवारयितुं ११
 शक्नुथ तदर्थम् ईश्वरीयसुसज्जां परिधृज्वा । यतः केवलं रक्तमांसा- १२
 भ्याम् इति नहि किन्तु कर्तृत्वपराक्रमयुक्तैस्तिमिरराज्यस्यैहलोक-
 स्याधिपतिभिः स्वर्गोद्भवै र्दुष्टात्मभिरेव सार्द्धम् अस्माभि र्युद्धं
 क्रियते । 'अतो हेतो यूयं यथा संकुले दिनेऽवस्थातुं सर्वाणि १३
 पराजित्य दृढाः स्यातुश्च शक्यथ ताम् ईश्वरीयसुसज्जां गृह्णीत ।
 वस्तुतस्तु सत्यत्वेन प्रदुष्टत्वेन कटिं बद्धा धार्मिकत्वे वर्ध्ना वच १४
 आच्छाद्य शान्तेः सुवार्त्तया जार्तम् उत्साहं पादुकायुगलं पदे १५
 समर्थं तिष्ठत । येन च दुष्टात्मनोऽग्निवाणान् सर्वान् निर्वाप- १६
 यितुं शक्यथ तादृशं सर्वाच्छादकं फलकं विश्वासं धारयत ।
 शिरस्त्रं परित्राणम् आत्मनः खड्गस्येश्वरस्य वाक्यं धारयत । १७
 सर्वसमये सर्वयाचनेन सर्वप्रार्थनेन चात्मना प्रार्थनां कुरुध्वं १८
 तदर्थं दृढाकाङ्क्षया जायंतः सर्वेषां पवित्रलोकानां हृते सदा
 प्रार्थनां कुरुध्वं । अत्र च यस्य सुसंवादस्य प्रदुष्टलवण्यं प्रवा- १९

रकटूतोऽस्मि तम् उपयुक्तेनात्माहेन प्रचारयितुं यथा शक्नुयां
२० तथा निर्भयेन स्वरेणोत्साहेन च सुसंवादस्य निगूढवाक्यप्रचा-
राय वक्तृता यत् मह्यं दीयते तदर्थं ममापि कृते प्रार्थना
कुरुष्व ।

२१ अपरं मम यावन्थास्ति यच्च मया क्रियते तत् सर्वं यद्
युष्माभिर्ज्ञायते तदर्थं प्रभुना प्रियक्षाता विश्वास्त्यः परिचार-
२२ कस्य तुखिको युष्मान् तत् ज्ञापयिष्यति । यूयं यद् अस्माकम्
अवस्थां जानीर्य युष्माकं मनांसि च यत् सान्त्वनां लभन्ते
२३ तदर्थमेवाहं युष्माकं सन्निधिं तं प्रेषितवान् । अपरम् ईश्वरः
प्रभु यीशुख्रीष्टस्य सर्वेभ्यो भावभ्यः शान्तिं विश्रामसहितं प्रेम
२४ च देयात् । ये केचित् प्रभौ यीशुख्रीष्टेऽव्ययं प्रेम कुर्वन्ति तान्
प्रति प्रसादो भूयात् । तथास्तु ।

फिलिपिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं २ फिलिपिनां प्रत्ययफलहेतोः पौलस्य धन्यवदनं तेषां कृते तस्य प्रार्थना च ११ ख्रीष्टस्य सुसंवादप्रचारणे तस्य दुःखकथनं २६ सुसंवादस्य विधिनसारेणाचरितुं विनयः श्रुतयो भयं न कर्षुं तान् प्रति विनयश्च ।

पौलतीमथिनामानौ यीशुख्रीष्टस्य दामौ फिलिपिनगरस्थान् १ ख्रीष्टयीशोः सर्वान् पवित्रलोकान् मण्डल्याध्यक्षान् परिचारकांश्च प्रति पत्रं लिखतः । अस्माकं तात ईश्वरः प्रभु यीशुख्रीष्टश्च २ युष्मभ्यं प्रसादस्य शान्तिश्च भोगं देयास्तां ।

अहं निरन्तरं निजसर्वप्रार्थनासु युष्माकं सर्वेषां कृते सानन्दं ३ प्रार्थनां कुर्वन् यति वारान् युष्मान् स्मरामि तति वारान् आ ४ प्रथमाद् अथ यावद् युष्माकं सुसंवादभागित्वकारणाद् ईश्वरं धन्यं ५ वदामि ॥ युष्मन्मध्ये येनोत्तमं कर्म कर्तुम् आरम्भि तेनैव यीशु- ६ ख्रीष्टस्य दिनं यावत् तत् साधयिष्यत इत्यस्मिन् दृढविश्वासे ममास्ते । युष्मान् सर्वान् अधि मम तादृशो भावो यथार्थो ७ यतोऽहं कारावस्थायां प्रत्युत्तरकरणे सुसंवादस्य प्रामाण्यकरणे च युष्मान् सर्वान् मया सार्द्धम् एकानुग्रहस्य भागिनो मत्वा स्वहृदये धारयामि । अपरम् अहं ख्रीष्टयीशोः स्नेहवत् स्नेहेन ८ युष्मान् कीदृशं काङ्क्षामि तदधीश्वरो मम साची विद्यते । मया ९ यत् प्रार्थ्यते तद् इदं युष्माकं प्रेमं नित्यं वृद्धिं गत्वा ज्ञानस्य १० विशिष्टानां परीक्षिकायाश्च सर्वविधबुद्धेर्बाहुल्यं फलतु, ख्रीष्टस्य ११ दिनं यावद् युष्माकं सारल्यं निर्विघ्नत्वञ्च भवतु, ईश्वरस्य गौरवाच्च

प्रशंसायै च यीशुना ख्रीष्टेन धार्मिकफलानां पूर्णता युष्मभ्यं दीयताम् इति ।

- १२ हे भ्रातरः, मां प्रति यद् यद् घटितं तेन सुसंवादप्रचारस्य बाधा नहि किन्तु वृद्धिरेव जाता तद् युष्मान् ज्ञापयितुं
- १३ कामयेऽहं । अपरम् अहं ख्रीष्टस्य कृते बद्धोऽस्मीति राजपुर्याम्
- १४, अन्यस्थानेषु च सर्वेषां निकटे सुस्पष्टम् अभवत्, प्रभुसम्बन्धीया अनेके भ्रातरश्च मम बन्धनाद् आश्वासं प्राप्य वर्द्धमानेनोत्साहेन
- १५ निःशोभं कथां प्रचारयन्ति । केचिद् द्वेषाद् विरोधाच्चापरे
- १६ केचिच्च सद्भावात् ख्रीष्टं घोषयन्ति ; ये विरोधात् ख्रीष्टं घोषयन्ति ते पवित्रभावात् तन्न कुर्वन्तो मम बन्धनानि वज्रतर-
- १७ क्लेशदायीनि कर्तुम् इच्छन्ति । ये च प्रेम्णा घोषयन्ति ते सुसंवादस्य प्रामाण्यकरणेऽहं नियुक्तोऽस्मीति ज्ञात्वा तत् कुर्वन्ति ।
- १८ किं बद्धना? कापय्यात् सरलभावाद् वा भवेत्, येन केनचित् प्रकारेण ख्रीष्टस्य घोषणा भवतीत्यस्मिन् अहम् आनन्दाम्बानन्द-
- १९ व्यामि च । युष्माकं प्रार्थनया यीशुख्रीष्टस्यात्मनश्चोपकारेण तत्
- २० मन्त्रिस्तारजनकं भविष्यतीति जानामि । तच्च च समाकाङ्क्षा प्रत्याशा च सिद्धिं गमिष्यति फलतोऽहं केनापि प्रकारेण न लज्जिष्ये किन्तु गते सर्वस्मिन् काले यद्वत् तद्वद् इदानीमपि सम्पूर्णात्साहद्वारा मम शरीरेण ख्रीष्टस्य महिमा जीवने मरणे
- २१ वा प्रकाशिष्यते । यतो मम जीवनं ख्रीष्टाय मरणञ्च लाभाय ।
- २२ किन्तु यदि शरीरे मया जीवितव्यं तर्हि तत् कर्मफलं फलिष्यति
- २३ तस्मात् किं वरितव्यं तन्नया न ज्ञायते । दाभ्याम् अहं समीक्षे, देहवासत्यजनाय ख्रीष्टेन सहवासाय च ममाभिलाषो भवति यत-
- २४ स्तत् सर्वोत्तमं । किन्तु देहे ममावस्थित्या युष्माकम् अधिक-

प्रयोजनं । अहम् अवस्थास्य युष्माभिः सर्वैः सार्द्धम् अवस्थितिं २५
करिष्ये च तथा च विश्वासे युष्माकं दृष्ट्यानन्दौ अनिच्छेते तदहं
निश्चितं जानामि । तेन च मत्तोऽर्थतो युष्मात्समीपे मम पुनरुप- २६
स्थितत्वात् यूयं ख्रीष्टेन यीशुना बह्वतरम् आह्लादं लप्स्यध्वे ।

यूयं सावधाना भूत्वा ख्रीष्टस्य सुसंवादस्योपयुक्तम् आचारं २७
कुरुध्वं यतोऽहं युष्मान् उपागत्य साक्षात् कुर्वन् किं वा दूरे
तिष्ठन् युष्माकं यां वार्त्तां श्रोतुम् इच्छामि सेयं यूयम् एकात्मन-
स्तिष्ठथ, एकमनसा सुसंवादसम्बन्धीयविश्वासस्य पंचे यतध्वे, विप-
क्षेऽपि केनापि प्रकारेण न व्याकुलीक्रियध्व इति । तत् तेषां २८
विनाशस्य लक्षणं युष्माकञ्चेत्परदत्तं परित्राणस्य लक्षणं भविष्यति ।
यतो येन युष्माभिः ख्रीष्टे केवलविश्वासः क्रियते तन्नहि किन्तु २९
तस्य कृते क्लेशोऽपि सञ्जाते तादृशो वरः ख्रीष्टस्यानुरोधाद्
युष्माभिः प्रापि, तस्मात् मम यादृशं युद्धं युष्माभिरदर्शितं साम्प्रतं ३०
श्रूयते च तादृशं युद्धं युष्माकम् अपि भवति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ परस्परं प्रेम कर्तुं विनयः ५ ख्रीष्टस्य दृष्टान्तेन मञ्जीभवितुं विनयः ११ अन्य-
लोकानां तेषाञ्च फलार्थं धर्मेणापरितुं विनयः १७ तेषां सेवां कर्तुं मौनस्य
वाक्या तेषां निवृत्तं तौमयियम् रपाभ्रदौतञ्च प्रेरयितुम् ईशा च ।

ख्रीष्टाद् यदि किमपि साम्प्रतं कश्चित् प्रेमजातो हर्षः किञ्चिद् १
आत्मनः समभागित्वं काचिद् अनुकम्पा कृपया वा जायते तर्हि यूयं
ममाह्लादं पूरयन्त एकभावाः एकप्रेमाण एकमनस एकचेष्टाश्च भवत । २
विरोधाद् दर्पाद् वा किमपि मा कुरुत किन्तु नम्रतया स्नेह्यो ३
ऽपरान् विशिष्टान् मन्यध्वे । केवलम् आत्महिताय न चेष्टमाणाः ४
परहितायापि चेष्टध्वे ।

५ खीष्टस्य यीशो र्थादृशः स्वभावो युष्माकम् अपि तादृशो
 ६ भवतु । स ईश्वररूपी सन् स्वकीयाम् ईश्वरतुल्यतां स्याद्यास्पदं
 ७ नामगत्, किन्तु, खं शून्यं कृत्वा दामरूपी बभूव नराकृतिं लेभे
 ८ च । इत्थं नरमूर्तिम् आश्रित्य नद्यतां स्वीकृत्य मृत्योरर्धतः
 ९ क्रुशीयमृत्योरेव भोगायाज्ञायाही बभूव । तत्कारणाद् ईश्वरोऽपि
 १० तं सर्वोन्नतं चकार यच्च नाम सर्वेषां नाद्यां श्रेष्ठं तदेव तस्मै
 ११ ददौ, ततस्तस्मै यीशुनाम्ने स्वर्गमर्त्यपातालस्थितैः सर्वैर्जानुपातः
 १२ कर्त्तव्यः, तातस्त्वैश्वरस्य महिम्ने च यीशुखीष्टः प्रभुरिति जिह्वाभिः
 स्वीकर्त्तव्यं ।

१२ अतो हे प्रियतमाः, युष्माभि र्यदत् सर्वदा क्रियते तदत्
 केवले ममोपस्थितिकाले तन्नहि किन्विदानीम् अनुपस्थितेऽपि
 मयि बद्धतरयन्नेनाज्ञां गृहीत्वा भयकम्पाभ्यां स्वस्वपरिचाणं
 १३ साधयतां । यत ईश्वर एव स्वकीयानुरोधाद् युष्मन्मध्ये मनस्कामनां
 १४ कर्मसिद्धिच्च विदधाति । यूयं कलहविवादवर्जितम् आचारं कुर्वन्तो
 १५ ऽनिन्दनीया अकुटिला ईश्वरस्य निष्कलङ्कास्य सन्तानः इव वक्र-
 भावानां कुटिलाचारिणाश्च लोकानां मध्ये तिष्ठत, यतस्तेषां मध्ये
 १६ यूयं जीवनवाक्यं धारयन्तो जगतेऽदीपका इव दीपध्वे । युष्मा-
 भिस्यथा कृते 'मम यन्नः परैश्चमो वा न निष्कलो जात
 इत्यहं खीष्टस्य दिने स्यादां कर्तुं शक्यामि ।

१७ युष्माकं विश्वासार्थिकाय बलिदानाय सेवनाय च यद्यप्यहं
 निवेदितव्यो भवेयं तथापि तेनानन्दामि सर्वेषां युष्माकम् आन-
 १८ न्दस्यांशी भवामि च । तदद् यूयमप्यानन्दत भदीयानन्दस्यांशिनो
 १९ भवत च । युष्माकम् अवस्थाम् अवगत्याहमपि यत् सान्त्वनां
 प्राप्नुयां, तदर्थं तीमयिद्यं वरया युष्मत्समीपं प्रेषयिष्यामीति प्रभो

प्रत्याशां कुर्वे । यः सत्यरूपेण युष्माकं हितं चिन्तयति तादृश २०
 एकभावस्तस्मादन्यः वैऽपि मम सन्निधौ नास्ति । यतोऽपरे सर्व्वे २१
 यीशोः ख्रीष्टस्य विषयान् न चिन्तयन् आत्मविषयान् चिन्त-
 यन्ति । किन्तु तस्य परीक्षितत्वं युष्माभिर्ज्ञायते यतः पुत्रो २२
 यादृक् पितुः सहकारी भवति तथैव सुसंवादस्य परिचर्यायां स
 मम सहकारी जातः । अतएव मम भाविदृशां ज्ञात्वा तत्त्वणात् २३
 तमेव प्रेषयितुं प्रत्याशां कुर्वे स्वयम् अहमपि त्वर्णं युष्मत्समीपं २४
 गमिष्यामीत्याशां प्रभुना कुर्वे । अपरं य इपाफ्रदीतो मम २५
 भ्राता कर्मयुद्धाभ्यां मम सहायस्य युष्माकं दूतो मदीयोपकाराय
 प्रतिनिधिश्चास्ति युष्मत्समीपे तस्य प्रेषणम् आवश्यकम् अमन्ये ।
 यतः स युष्मान् सर्व्वान् अकाङ्क्षत युष्माभिस्तस्य रोगस्य वार्त्ता- २६
 आवीति बुद्ध्या पर्य्यगोचरं । स पीडया मृतकल्पोऽभवदिति सत्यं २७
 किन्वीश्वरस्तं दयितवान् मम च दुःखात् परं पुनर्दुःखं यन्न भवेत्
 तदर्थं केवलं तं न दयित्वा मामपि दयितवान् । अतएव यूयं २८
 तं विलोभ्य यत् पुनरानन्देन ममापि दुःखस्य ह्रासो यद् भवेत्
 तदर्थम् अहं त्वरया तम् अप्रेषयं । अतो यूयं प्रभोः हृते २९
 सम्पूर्णनानन्देन तं गृहीत तादृशान् लोकांश्चादरणीयान् मन्यध्वं ।
 यतो मम सेवने युष्माकं त्रुटिं पूरयितुं स प्राणान् पणीकृत्य ३०
 ख्रीष्टस्य कार्य्यार्थं मृतप्रयोऽभवत् ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ लक्ष्मणादिभिः परिचाणाभावः केवलजीर्णवस्त्रासेन परिज्राणं, जीर्णं प्राप्तं
 पौलस्त्यायोगः १७ दुष्टलोकानाम् अगुगामिनो न भवितुं स्वस्यागुगामिनो
 भवितुं विनयश्च ।

ये भ्रातरः, प्रेषे वदामि यूयं शभावानन्दत । पुनः पुन- १

रेकस्य तपो लेखनं मम क्लेशदं नहि युष्मदर्थं भ्रमनाशकं
 २ भवति । यूयं कुक्कुरेभ्यः सावधाना भवत दुष्कर्मकारिभ्यः साव-
 ३ धाना भवत क्षिन्नमूलेभ्यो लोकेभ्यश्च सावधाना भवत । वयमेव
 क्षिन्नत्वो लोका यतो वयम् आत्मनेश्वरं सेवामहे स्त्रीष्टेन यीशुना
 ४ स्नायामहे शरीरेण च प्रगल्भतां न कुर्वामहे । किन्तु शरीरे
 मम प्रगल्भतायाः कारणं विद्यते, अपरः कश्चिद् यदि शरीरेण
 प्रगल्भतां चिकीर्षति तर्हि तस्माद् अपि मम प्रगल्भताया गुरु-
 ५ त्वं कारणं विद्यते । यतोऽहम् अष्टमदिवसे त्वक्केदप्राप्त इस्मा-
 येलवंशीयो विन्यामीनगोष्ठीय इत्रिकुलजात इव्रीयो व्यवस्थाचरणे
 ६ फरीशी धर्मात्साहकारणात् मण्डल्या उपद्रवकारी व्यवस्थातो लभ्ये
 ७ धार्मिकत्वे चानिन्दनीयः । किन्तु मम यद्यत् लभ्यम् आसीत्
 ८ तत् सर्वम् अहं स्त्रीष्टस्नानुरोधात् चातम् अमन्ये । किञ्चा-
 धुनायहं मत्प्रभोः स्त्रीष्टस्य यीशो ज्ञानस्योत्कृष्टतां बुद्ध्वा तत् सर्वं
 ९ क्षतिं मन्ये । यतो हेतोरहं यत् स्त्रीष्टं लभेय व्यवस्थातो जातं
 स्वकीयधार्मिकत्वञ्च न धारयन् किन्तु स्त्रीष्टे विश्वसनात् लभ्यं यत्
 धार्मिकत्वम् ईश्वरेण विश्वासं दृष्ट्वा दीयते तदेव धारयन् यत्
 स्त्रीष्टे विद्येय तदर्थं तस्नानुरोधेन सर्वेषां क्षतिं स्वीकृत्य तानि
 १० सर्वानुवकरानिव मन्ये । यतो हेतोरहं स्त्रीष्टं तस्य पुनरुत्थिते गुणं
 तस्य दुःखानां भागितञ्च ज्ञात्वा तस्य मृत्योराकृतिञ्च गृहीत्वा येन
 ११ केनचित् प्रकारेण मृतानां मध्यात् पुनरुत्थितिं प्राप्तुं यते । मया तत्
 १२ सर्वम् अधुना प्रापि सिद्धता वालम्भि तन्नहि किन्तु यदर्थम्
 १३ अहं स्त्रीष्टेन धारितस्तद् धारयितुं धावामि । हे आतरः, मया तद्
 धारितम् इति न मन्यते किंन्वेतदैकमात्रं वदामि यानि पश्यात्
 १४ स्थितानि, तानि विस्तृत्याहम् अयस्थितान्युद्दिश्य पूर्णयत्नेन लब्धं प्रति

धावन् ख्रीष्टयीशुनोर्द्धात् 'माम् आकृतयत ईश्वरात् जेतृप्रणं प्राप्तुं चेष्टे । अस्माकं मध्ये ये सिद्धास्तैः सर्वैस्तदेव भाव्यतां, यदि च १५ कश्चन विषयम् अधि युष्माकम् अपरो भावो भवति तर्हिेश्वर-
स्तमपि युष्माकं प्रति प्रकाशयिष्यति । किन्तु वयं यद्यद् अवगता १६ आस्मास्तवास्माभिरेको विधिराचरितव्य एकभावे भवितव्यश्च ।

हे भ्रातरः, यूयं ममानुगामिनो भवत वयश्च यादृगाश्च- १७
रणस्य निदर्शनस्वरूपा भवामस्तादृगाचारिणो लोकान् आलोक-
यध्वं । यतोऽनेके विषये चरन्ति ते च ख्रीष्टस्य कुशस्य श्रवण २८
इति पुरा मया पुनः पुनः कथितम् अधुनापि रुदता मया
कथ्यते । तेषां शेषदशा सर्वनाश उदरस्येश्वरो लज्जा च स्थाघा १९
पृथिव्याश्च लग्नं मनः । किन्त्वस्माकं जनपदः स्वर्गे विद्यते तस्माच्च- २०
गमिष्यन्तं चातारं प्रभुं ख्रीष्टुख्रीष्टं वयं प्रतीचामहे । स च यथा २१
शक्त्या सर्वाण्येव स्वस्य वशीकर्तुं पारयति तथास्माकम् अधमं
शरीरं रूपान्तरीकृत्य स्वकीयतेजोमयशरीरस्य समाकारं करिष्यति ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ विशेषं निवेदनं ४ नामा धर्मैकस्यार्थम् उपदेशः १० पौलस्य छतश्रलं नम-
स्कारप्रेरकश्च ।

हे मदीयानन्दमुकुटस्वरूपाः प्रियतमा अभीष्टतमा भ्रातरः, हे १
मम स्नेहपात्राः, यूयम् इत्थं प्रभौ स्थिरास्तिष्ठत । हे इवदिये हे २
सुन्नुखि युवां प्रभौ एकभावे भवतम् एतद् अहं प्रार्थये । हे मम ३
सत्य सहकारिन् त्वमपि विनीय वदामि एतयोरुपकारस्त्वया
क्रियतां यतस्ते क्लीमिनादिभिः सहकारिभिः साद्धं कुशवाद्प्रचार-
णाय मम साहाय्यार्थं परिश्रमम् अकुर्वतां तेषां सर्वेषां नामानि
च जीवनपुस्तके लिखितानि विद्यन्ते ।

- ४ यूयं प्रभौ सर्वदानन्दत । पुन वैदामि यूयम् आनन्दत ।
 ५ युष्माकं विनीतत्वं सर्वमानवैर्ज्ञायतां, प्रभुः शक्तिधौ विद्यते । यूयं
 ६ किमपि न चिन्तयत किन्तु धन्यवादयुक्ताभ्यां प्रार्थनायाञ्चाभ्यां
 ७ सर्वविषये स्वप्रार्थनीयम् ईश्वराय निवेदयत । तस्मा हत ईश्वरीया
 या शान्तिः सर्वा बुद्धिम् अतिशेते सा युष्माकं चित्तानि मनांसि
 ८ च खीष्टे यीशौ रक्षिष्यति । हे भ्रातरः, शेषे वदामि यद्यत् सत्यम्
 आदरणीयं न्याय्यं साधु प्रियं सुख्यातम् अन्येन येन केनचित्
 प्रकारेण वा गुणयुक्तं प्रशंसनीयं वा भवति तत्रैव मनांसि निधध्वं ।
 ९ यूयं मां दृष्ट्वा श्रुत्वा च यद्यत् श्रितितवन्तो गृहीतवन्तश्च तदेवा-
 चरत तस्मात् शान्तिदायक ईश्वरो युष्माभिः सार्द्धं स्थास्यति ।
 १० ममोपकाराय युष्माकं या चिन्ता पूर्वम् आसीत् किन्तु
 कर्मद्वारं न प्राप्नोत् इदानीं सा पुनरफलत् इत्यस्मिन् प्रभौ मम
 ११ परमाह्लादो जायत । अहं यद् दैन्यकारणाद् इदं वदामि तन्न हि
 यतो मम या काचिद् अवस्था भवेत् तस्यां सन्तोषम् अशिक्ष्यं ।
 १२ दरिद्रतां भोक्तुं शक्नोमि धनाढ्यान् अपि भोक्तुं शक्नोमि सर्वथा
 सर्वविषयेषु विनीतोऽहं प्रचुरतां लुधाञ्च धनं दैन्यस्य अवगतोऽस्मि ।
 १३ मम शक्तिदायकेन खीष्टेन सर्वमेव मया शक्यं भवति । किन्तु
 १४ युष्माभिर् दैन्यनिवारणाय माम् उपकृत्य सत्कर्माकारि । हे
 १५ फिलिपीयलोकाः, सुसंवादस्रोदयकाले यदाहं माकिदनियादेशात्
 प्रतिष्ठे तदा केवलान् युष्मान् विनापरया कयापि मण्डल्या सह
 दानादानयो र्मम कोऽपि मन्त्रो नासीद् इति यूयमपि जानीथ ।
 १६ यतो युष्माभिर् र्मम प्रयोजनाय थिषलनीकीनगरमपि मां प्रति
 १७ पुनः पुनर्दानं प्रेषितं । अहं यद् दानं मृगये तन्न हि किन्तु
 १८ युष्माकं लोभवर्द्धकं फलं मृगये । किन्तु मम कस्याप्यभावा नास्ति

सर्वं प्रसुरम् आसीत् यत ईश्वरस्य पादां तुष्टिजनकं सुगन्धिनैवेद्य-
स्वरूपं युष्माकं दाने इपाक्रदिताद् गृहीत्वाहं परिद्वष्टोऽस्मि ।
ममेश्वरोऽपि स्त्रीष्टेन यीशुना स्वकीयविभवनिर्धितः प्रयोजनीयं १८
सर्वविषयं पूर्णरूपं युष्माभ्यं देयात् । अस्माकं पितुरीश्वरस्य धन्य- २०
वादोऽनन्तकालं यावद् भवतु । आमेन् । यूयं यीशुस्त्रीष्ट्यैकैकं पवि- २१
चजनं नमस्कुरुत । मम सङ्गिभ्रातरो युष्मान् नमस्कृष्यते । सर्वे
पवित्रलोका विशेषतः कैसरस्य परिजना युष्मान् नमस्कृष्यते । अस्माकं २२
प्रभो यीशुस्त्रीष्टस्य प्रसादः सर्वान् युष्मान् प्रति भूयात् । आमेन् । २३

कलसिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं १ कलसीयलोकानां विश्वासनिमित्तं पौलस्य धन्यवदनं ८ तेषां
पारमार्थिकमङ्गलार्थं तस्य प्रार्थना ख्रीष्टस्येश्वरस्य प्रसाधं तान् प्रति ख्रीष्टस्या-
नुपमः १४ सुसंवादः प्रचारयितुं पौलस्य तदनुपपन्नप्रार्थना ।

ईश्वरस्येच्छया यीशुस्त्रीष्टस्य प्रेरितः पौलस्तीमथियो भ्राता १
अ कलसीनगरस्थान् पवित्रान् विश्वस्तुान् ख्रीष्टाश्रितभ्रातृन् प्रति
पत्रं लिखतः । अस्माकं तात ईश्वरः प्रभु यीशुस्त्रीष्टस्य युष्मान् २
प्रति प्रसादं शान्तिञ्च क्रियासां ।

ख्रीष्टे यीशौ युष्माकं विश्वासस्य सर्वान् पवित्रलोकान् प्रति ३

- ४ प्रेष्य वार्त्तां युष्माकं वयं सदा युष्मदर्थे प्रार्थनां कुर्वन्तः स्वर्गे
निहिताया युष्माकं भाविसम्पदः कारणात् स्वकीयप्रभो र्योग्रीष्टस्य
५ तातम् ईश्वरं धन्यं वदामः । यूयं तस्या भाविसम्पदो वार्त्तां यथा
६ सुसंवादरूपिणा सत्यवाण्या ज्ञापिताः सा यद्वा जगद्
अभिगच्छति तद्वा युष्मान् अयभ्यगमत्, यूयञ्च यद् दिनम्
आरभ्येश्वरस्यानुग्रहस्य वार्त्तां श्रुत्वा सत्यरूपेण ज्ञातवन्तस्तदारभ्य
७ युष्माकं मध्येऽपि फलति वर्द्धते च । अस्माकं प्रियः सहदासो
युष्माकं हते च र्योग्रीष्टस्य विश्वस्तपरिचारको य इपक्रास्तद् वाक्चं
८ युष्मान् आदिष्टवान् स एवास्मान् आत्मना जनितं युष्माकं प्रेम
ज्ञापितवान् ।
- ९ वयं यद् दिनम् आरभ्य तां वार्त्तां श्रुतवन्तस्तदारभ्य निरन्तरं
युष्माकं हते प्रार्थनां कुर्मः फलतो यूयं यत् पूर्णाभ्याम् आत्मिक-
१० ज्ञानवृद्धिभ्याम् ईश्वरस्याभिमतं सम्पूर्णरूपेणावगच्छेत, प्रभो र्योग्यं
सर्वथा सन्तोषजनकञ्चाचारं कुर्यातायत ईश्वरज्ञाने वर्द्धमानाः
११ सर्वसत्कर्मरूपं फलं फलेत, यथा चेश्वरस्य महिमयुक्त्वा शक्त्या
सानन्देन पूर्णं सहिष्णुतां तितिचाञ्चाचरितुं शक्यथ तादृशेन
१२ पूर्णबलेन यद् बलवन्तो भवेत, यस्य पिता तेजोवासिनां पवित्र-
लोकानाम् अधिकारस्थांशित्वायास्मान् योग्यान् कृतवान् तं यद्
१३ धन्यं वदेत वरम् एनं याचामहे । यतः सोऽस्मान् तिमिरस्य
१४ कर्तृत्वाद् उद्धृत्य स्वकीयस्य प्रियपुत्रस्य राज्ये स्थापितवान् । तस्मात्
१५ पुत्राद् वयं परिचाणम् अर्पितः पापमोचनं प्राप्तवन्तः । स सादृ-
१६ ष्येश्वरस्य प्रतिमूर्तिः कृत्वायाः सृष्टेरादिकर्त्ता च । यतः सर्वमेव
तेन सृष्टेः सिंहासनराज्यपरक्रमादीनि स्वर्गमर्त्यस्थितानि दृष्ट्वा-
१७ दृष्टानि वस्तूनि सर्वानि तेनैव तस्मै च सृष्टाजरे । स सर्वेश्वरः

आदिः सर्वेषां स्थितिकारकश्च । स एव मण्डलीरूपायास्तनो मूर्द्धा १८
 किञ्च सर्वविषये स । यद् अग्रियो भवेत् तदर्थं स एव मृताणां
 मध्यात् प्रथमत उत्थितोऽग्रश्च । यत ईश्वरस्य कृत्तं ० पूर्णत्वं १९
 तमेवावाप्तयितुं क्रुशे पातितेन तस्य रक्तेन सन्धिं विधाय तेनैव २०
 स्वर्गमर्त्यस्थितानि सर्वाणि स्वेन सह सन्धापयितुञ्चेत्यरेणाभिलेखे ।
 पूर्वं दूरस्था दुःखियारतमनस्कत्वात् तस्य रिपवश्चास्त ये यूयं तान् २१
 युष्मान् अपि स इदानीं तस्य मांसलशरीरे मरणेन स्वेन सह
 सन्धापितवान् । यतः स स्वसम्मुखे पवित्रान् निष्कलङ्कान् अनिन्द- २२
 नीयांश्च युष्मान् स्यापयितुम् इच्छति । किन्त्वेतदर्थं युष्माभि २३
 बद्धमूलैः सुस्थिरैश्च भवितव्यम्, आकाशमण्डलस्थाः स्थितानां सर्व-
 लोकानां मध्ये च घुम्यमाणो यः सुसंवादो युष्माभिरत्रावि तज्जा-
 तायां प्रत्याशायां युष्माभिरचलैर्भवितव्यं ।

तस्य सुसंवादस्यैकः परिचारको योऽहं पौलः सोऽहम् इदानीम् २४
 आनन्देन युष्मदर्थं दुःखानि सहे ख्रीष्टस्य क्लेशभोगस्य योऽंशो-
 ऽपूर्णस्तमेव तस्य तनोः मण्डल्याः कृते स्वशरीरे पूरयामि च ।
 यत ईश्वरस्य मन्त्रणया युष्मदर्थम् ईश्वरीयवाक्यस्य प्रचारस्य भारो २५
 मयि समर्पितस्तस्माद् अहं तस्याः मण्डल्याः परिचारकोऽभवम् ।
 तत् निगूढं वाक्यं पूर्वयुगेषु पूर्वपुरुषेभ्यः प्रच्छन्नम् आसीत् २६
 किन्त्विदानीं तस्य पवित्रलोकानां सन्निधौ तेन प्राकाशितम् । यतो २७
 परजातीयानां मध्ये तत् निगूढवाक्यं कर्तृगौरवनिधिसम्बलितं
 तत् पवित्रलोकान् ज्ञापयितुम् ईश्वरोऽभ्यलषत् । युष्मन्मध्यवर्त्ती
 ख्रीष्ट एव स निधिर्गौरवाभाभूमिश्च । तस्माद् वयं तमेव २८
 घोषयन्तो यद् एकैकं मानवं भिक्षुभूतं ख्रीष्टे स्थापयेम तदर्थ-
 मेकैकं मानवं प्रबोध्यामः पूर्णज्ञानेन सैकैकं मानवं उपदिशामः ।

२८ एतदर्थं तस्य या शक्तिः प्रबलरूपेण मम मध्ये प्रकाशते तथाहं
यतमानः आगमामि ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ श्रीधर्मो स्थातुं तान् प्रति पौलस्य विनयः ८ निरर्थककापयविद्याया निषेध
१९ खर्गदूतानां पूजाया निषेधः २० सांसारिककर्मसूत्रं मानुषाणां विधिषु
त्यक्तं निवेदनञ्च ।

- १ युष्माकं लायदिकेयाम्भ्रातृणाञ्च कृते यावन्तो भ्रातरश्च
मम शारीरिकसुखं न दृष्टवन्तस्तेषां कृते मम कियान् यन्नो
- २ भवति तद् युष्मान् ज्ञापयितुम् इच्छामि । फलतः पूर्णबुद्धिरूप-
धनभोगाय प्रेम्णा संयुक्तानां तेषां मनांसि यत् पितृगृहस्य
स्त्रीष्टस्य च निगूढवाक्यस्य ज्ञानार्थं मान्वनां प्राप्नुयुरित्यर्थमहं
- ३ यते । यतो विद्याज्ञानयोः सर्वे निधयः स्त्रीष्टे गुप्ताः सन्ति ।
- ४ कोऽपि युष्मान् विनयवाक्येन यन्न वञ्चयेत् तदर्थम् एतानि मया
- ५ कथ्यन्ते । युष्मत्सन्निधौ मम शरीरेऽवर्त्तमानेऽपि ममात्मा वर्त्तते
तेन युष्माकं सुरीति स्त्रीष्टविश्रासे स्थिरत्वञ्च दृष्टुमाहम् आनन्दामि ।
- ६ अतो यूयं प्रभुं श्रीगुस्त्रीष्टं यादृग् गृहीतवन्तस्तादृक् तम् अनुच-
- ७ रत । तस्मिन् बद्धमूलाः स्थापितास्तु भवत या च शिक्षा युष्माभिर्लब्धा
तदनुसारार्ध विश्रासे सुस्थिराः संतुल्येनैव नित्यं धन्यवादं कुरुत ।
- ८ सावधाना भवत, मानुषिकशिक्षात् इहलोकस्य वर्णमाला-
तस्थोऽप्यस्मा स्त्रीष्टस्य विपत्ता या दर्शनविद्या मिथ्याप्रतारणा च
- ९ तथा कोऽपि युष्माकं चित्तिं न जनयतु । यत ईश्वरस्य कृत्वा
- १० पूर्णता मूर्त्तिमती स्त्रीष्टे वसति । यूयञ्च तेन पूर्णा भवय यतः स
- ११ सर्वेषां राजत्वकर्तृत्वपदानां मूर्द्धास्ति, तेन च यूयम् अहस्तकृत-
त्वकृद्देवार्थतो येन शरीरपानानां विग्रहं त्यज्यते तेन स्त्रीष्टस्य

त्वक्छेदेन किञ्चलचो जातावगाहने च तेन सार्द्धं श्रवागारे १२
 संस्थापिताः पुन मृतानां मध्यात् तस्योत्थापयितुरीश्वरस्य शक्तेः
 फलं यो विश्वासस्तद्वारा तस्मिन्नेव स्थापने तेन सार्द्धम् उत्थापिता
 अभवत् । स च युष्मान् अपराधैः आरीरिकात्वक्छेदेन च मृतान् १३
 दृष्ट्वा तेन सार्द्धं जीवितवान् युष्माकं सर्वान् अपराधान् चमितवान्,
 यच्च दण्डाजारूपं ऋणपचम् अस्माकं विरुद्धम् आसीत् तत् १४
 प्रमार्जितवान् शलाकाभिः क्रुशे बद्धा दूरीकृतवांस्य । किञ्च तेन १५
 राजत्वकर्तृत्वपदानि निस्तेजांसि कृत्वा पराजितान् रिपूनिव प्रगल्भ-
 तथा सर्वेषां दृष्टिगोचरे हेषितवान् ।

अतो हेतोः खाद्याखाद्ये पेयापेये उत्सवः प्रतिपद् विश्राम- १६
 वारस्यैतेषु सर्वेषु युष्माकं न्यायाधिपतिरूपं कमपि मा गृहीत ।
 यत एतानि क्वायास्वरूपाणि किन्तु मत्वा मूर्च्छिः स्त्रीष्टः । अपरञ्च १७
 नम्रता स्वर्गदूतानां सेवा चैतादृशम् इष्टकर्माचरन् यः कश्चित् १८
 परोत्तविषयान् प्रविशति स्वकीयशारीरिकभावेन च सुधा गर्हितः
 सन् सन्धिभिः शिराभिश्चोपकृतं संयुक्तञ्च कृत्स्नं शरीरं यस्मात् मूर्द्धत १९
 ईश्वरीयदृष्टिं प्राप्नोति तं मूर्द्धानं न धारयति तेन मानवेन युक्तः
 फलापहरणं नानुजानीत ।

यदि यूयं स्त्रीष्टेन सार्द्धं संसारस्य वर्णमालाद्यै मृता अभवत् २०
 तर्हि ये द्रव्यैर्भोगेन क्षयं गन्तव्यं तानि मा स्पृश मा भुञ्ज मा २१
 गृह्णाणेति मानवैरादिष्टान् श्रुतितांश्च विधीन् आचरन्तो यूयं कुतः २२
 संसारे जीवन्त इव भवथ ? ते विधयः स्वेच्छाभक्त्या नम्रतया २३
 शरीरकृशनेन च ज्ञानविधिवत् प्रकाशन्ते तथापि तेऽगण्यः शारी-
 रिकभाववद्भूताश्च सन्ति ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ स्वर्गस्य ख्रीष्टस्योपरि मनो निपातुं पौलस्य विनयः । पापदमनायं नानाधर्म-
कारणकारणार्थं निवेदनं । १८ ख्रीष्टपदस्ये वासकानां मातापित्रो दोषानां
प्रभूनां कर्तव्यकर्मनिर्णयः ।

- १ यदि यूयं ख्रीष्टेन सार्द्धम् उत्थापिता अभवत तर्हि यस्मिन्
स्थाने ख्रीष्ट ईश्वरस्य दक्षिणपार्श्वे उपविष्ट आसते तस्योर्द्धस्थानस्य
- २ विषयान् चेष्टध्वं; पार्थिवविषयेषु न यतमाना ऊर्द्धस्यविषयेषु
- ३ यतध्वं । यतो यूयं मृतवन्तो युष्माकं जीवितञ्च ख्रीष्टेन सार्द्धम्
- ४ ईश्वरे गुप्तम् अस्ति । अस्माकं जीवनस्वरूपः ख्रीष्टो यदा प्रकाशयिष्यते
तदा तेन सार्द्धं यूयमपि विभवेन प्रकाशयिष्यध्वे ।
- ५ अतो वेश्यागमनम् अशुचिक्रिया रागः कुत्सिताभिलाषो देव-
पूजातुल्यो लोभश्चैतानि पार्थिवपुरुषस्याङ्गानि युष्माभिर्निन्द्यन्तां ।
- ६ यत एतेभ्यः कर्मभ्य आञ्जालङ्घिनो लोकान् प्रतीश्वरस्य क्रोधो
- ७ वर्तते । पूर्वं यदा यूयं तान्युपाजीवत तदा यूयमपि तान्येवाचरत ;
- ८ किन्त्विदानीं क्रोधो रोषो जिह्मिषा दुर्मुखता वदननिर्गतकदा-
- ९ सापश्चैतानि सर्व्वाणि दूरीकुरुध्वं । यूयं परस्परं मृषाकथां न वदत
- १० यतो यूयं स्वकर्म्ममहितं पुरातनपुरुषं त्यक्तवन्तः स्वसृष्टुः प्रतिमूर्त्या
- ११ तत्त्वज्ञानाय नूतनैकतं नवीनपुरुषं परिहितवन्तश्च । तेन च यिहूदि-
परजातीययोष्किन्नत्वगष्किन्नत्वसो जैष्कस्कुथीग्नयो दासस्वाधीन-
- योश्च कोऽपि विशेषो नास्ति किन्तु सर्वेषु सर्वः ख्रीष्ट एवास्ते ।
- १२ अतएव यूयम् ईश्वरस्य मनोभिलषिताः पवित्राः प्रियाश्च लोका
इव स्नेहयुक्ताम् अनुकम्पां हितैषितां नम्रतां तितित्वां सहिष्णुताञ्च
- १३ परिधृद्धं । यूयम् एकैकस्याचरणं सहध्वं येन च यस्य किमप्यपरा-
ध्यते तस्य तं दोषं स क्षमतां, ख्रीष्टो युष्माकं दोषान् यदा

वसितवान् यूयमपि तद्वत् कुरुध्वं । विशेषतः सिद्धिजननेन प्रेम- १४
बन्धनेन बद्धा भवत । यस्याः प्राप्तये यूयम् एकस्मिन् शरीरे १५
समाहृता अभवत सेशरीया शान्तिं युष्माकं मेनां स्थितिष्ठतु
यूयञ्च कृतज्ञा भवत । ख्रीष्टस्य वाक्यं सर्व्वविधज्ञानाय सम्पूर्णरूपेण १६
युष्मदन्तरे निवसतु, यूयञ्च गीतं गानैः पारमार्थिकसङ्कीर्तनैश्च पर-
स्परम् आदिशत प्रबोधयत च, अनुगृहीतत्वात् प्रभुम् उद्दिश्य
स्वमनोभिर्गायत च । वाचां कर्मणा वा यद् यत् कुरुत तत् १७
सर्व्वं प्रभो र्य्यिशो नाम्ना कुरुत तेन पितरम् ईश्वरं धन्यं वदत च ।

हे योषितः, यूयं स्वामिनां वग्ना भवत यतस्तदेव प्रभवे १८
रोचते । हे स्वामिनः, यूयं भार्यासु प्रीयध्वं ताः प्रति पुरुषालापं १९
मा कुरुध्वं । हे बालाः, यूयं सर्व्वविषये पित्रोराज्ञाग्राहिणो भवत २०
यतस्तदेव प्रभोः सन्तोषजनकं । हे पितरः, युष्माकं मन्ताना यत् २१
कातरा न भवेयुस्तदर्थं तान् प्रति मा रोषयत । हे दासाः, २२
यूयं सर्व्वविषये ऐहिकप्रभूनाम् आज्ञाग्राहिणो भवत दृष्टिगो-
चरीयसेववा मानवेभ्यो रोचितुं मा यतध्वं किन्तु सरलान्तः-
करणैः प्रभो भर्त्त्या कार्य्यं कुरुध्वं । यव कुरुध्वे तत् मानुष- २३
मनुद्दिश्य प्रभुम् उद्दिश्य प्रफुल्लमनसा कुरुध्वं, यतो वयं प्रभुतः २४
स्वर्गाधिकाररूपं फलं लप्स्यामहे इति यूयं जानीथ यस्माद् यूयं
प्रभोः ख्रीष्टस्य दासा भूवथ । किन्तु यः, कश्चिद् अनुचितं कर्म २५
करोति स तस्यानुचितकर्मणः फलं लप्स्यते तच्च कोऽपि पक्षपातो
न भविष्यति । अपरञ्च हे अधिपतयः, यूयं दासान् प्रति न्याय्यं २६
यथार्थञ्चावरणं कुरुध्वं युष्माकमध्येकोऽधिपतिः स्वर्गं विद्यत इति
जानीत ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ प्रार्थनायां नित्यं प्रवर्त्तितुं सांसारिकलोकानां समीपे सावधानतयाचरितुं च निवेदनं ७ भ्रातृगणेषु नानाकथा नमस्कारप्रेषणश्च ।

१ यूयं प्रार्थनायां नित्यं प्रवर्त्तध्वं धन्यवादं कुर्वन्तस्त्वत्प्रबुद्धा-
२ स्तिष्ठत च । प्रार्थनाकाले ममापि कृते प्रार्थनां कुरुध्वं, फलतः
३ ख्रीष्टस्य यन्निगूढवाक्यकारणाद् अहं बद्धोऽभवत् तत्प्रकाशयेश्वरो
४ यत् मदर्थं बागद्वारं कुर्यात्, अहञ्च यथोचितं तत् प्रकाशयितुं
५ शक्नुयाम् एतत् प्रार्थयध्वं । यूयं समयं ब्रह्ममूल्यं ज्ञात्वा वह्निःस्थान्
६ लोकान् प्रति ज्ञानाचारं कुरुध्वं । युष्माकम् आलापः सर्वदानु-
७ पदसूचको लवणेन सुखादुश्च भवतु यस्मै यदुत्तरं दातव्यं तद्
युष्माभिरवगम्यतां ।

७ मम या दशास्ति तां तुस्त्रिकनामा प्रभौ प्रियो मम भ्राता
८ विश्वमनीयः परिचारकः सहृदामश्च युष्मान् ज्ञापयिष्यति । स यद्
युष्माकं दशां जानीयात् युष्माकं मनांसि सान्त्वयेच्च तदर्थमेवाहं
९ तम् ओनीषिमनामानञ्च युष्मदेशीयं विश्वस्तं प्रियञ्च भ्रातरं
१० प्रेषितवान् तौ युष्मान् अत्रत्यां सर्ववार्त्तां ज्ञापयिष्यतः । आरिष्टा-
११ र्खनामा मम सहवन्दी वर्णबा भागिनेयो मार्को युष्टनाम्न विख्यातो
यीशुश्चैते किन्त्वचो भ्रातरो युष्मान् नमस्कारं ज्ञापयन्ति, तेषां
मध्ये मार्कमपि यूयं पूर्वम् आज्ञापिताः स यदि युष्मत्समीपम्
१२ उपतिष्ठेत् तर्हि युष्माभि गृह्यतां । केवलमेत ईश्वरराज्ये मम
१३ सान्त्वनाजनकाः सहकारिणोऽभवन् । ख्रीष्टस्य दासो यो युष्मदेशीय
रूपप्राः स युष्मान् नमस्कारं ज्ञापयति यूधेश्वरस्य सर्वस्मिन्
मनोऽभिलाषे यत् सिद्धाः पूर्णाश्च भवेत् तदर्थं स नित्यं प्रार्थनया
१४ युष्माकं कृते यतते । युष्माकं लायदिकेभ्यः स्थितानां हियरापस्त्रि-

स्थितानाञ्च भ्रातॄणां हितार्थं सोऽतीव चेष्टत इत्यस्मिन् अहं तस्य
 साक्षी भवामि । लूकनामा प्रियस्त्रिकित्सको दीमाश्च युष्मभ्यं १४
 नमस्कुर्व्वाते । यूयं लायदिकेयास्थान् भ्रातॄन् लुप्तां तद्गृहस्थितां १५
 मण्डलीञ्च मम नमस्कारं ज्ञापयत । अपरं युष्मात्सन्निधौ पत्रस्यास्य १६
 पाठे कृते लायदिकेयास्थमण्डल्यामपि तस्य पाठो यथा भवेत्
 लायदिकेयाश्च यत् पत्रं मया प्रहितं तद् यथा युष्माभिरपि
 पथेत तथा चेष्टध्वं । अपरम् आर्खिप्पं वदत प्रभो र्यत् परिचर्या- १७
 पदं त्वयाप्रापि तत्साधनाय सावधानो भव । अहं पौलः स्वहस्ता- १८
 क्षरेण युष्मान् नमस्कारं ज्ञापयामि यूयं मम बन्धनं स्मरत ।
 युष्मान् प्रत्यनुग्रहे भूयात् । आमेन ।

थिषलनीकिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य प्रथमं पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं २ थिषलनीकिनां प्रत्ययप्रत्याशाप्रेमाचरणस्य प्रसंगनम् ।

पौलः सिल्वान्सीमथियश्च पितुरीश्वरस्य प्रभो र्यीशुख्रीष्टस्य १
 चाश्रयं प्राप्तं थिषलनीकीयमण्डलीं प्रति पत्रं लिखन्ति । अस्माकं
 तद्गत ईश्वरः प्रभु र्यीशुख्रीष्टश्च युष्मान् प्रत्यनुग्रहं शान्तिञ्च
 क्रियास्तां ।

वयं सर्वेषां युष्माकं कृते नित्यम् ईश्वरं धन्यं वदामः प्रार्थना- २
 समये युष्माकं नामोच्चारयामः, अस्माकं तातसेश्वरस्य साक्षात् ३

प्रभो यीशुख्रीष्टे युष्माकं विश्वासेन यत् कार्यं प्रेक्षा यः परिश्रमः
 ४ प्रत्याशया च या तितिज्ञा जायते तत् सर्वं निरन्तरं स्मरामस्व ।
 हे प्रियभ्रातरः, यूयम् दृश्यरेणाभिरुचिता लोका इति वयं
 ५ जानीमः । यतोऽस्माकं सुसंवादः केवलशब्देन युष्मान् न प्रविश्य
 श्रुत्या पवित्रेणात्मना महोत्साहेन च युष्मान् प्राविशत् । वयन्तु
 , युष्माकं कृते युष्मन्मध्ये कीदृशा अभवाम तद् युष्माभिर्ज्ञायते ।
 ६ यूयमपि बहुक्लेशभोगेन पवित्रेणात्मना दत्तेनानन्देन च वाक्यं
 ७ गृहीत्वास्माकं प्रभोश्चानुगामिनोऽभवत । तेन माकिदनियाखाया-
 देशयो र्यावन्तो विश्वासिनो लोकाः सन्ति यूयं तेषां सर्वेषां
 ८ निदर्शनस्वरूपा जाताः । यतो युष्मत्तः प्रतिनादितया प्रभो वाण्या
 माकिदनियाखायादेशौ व्याप्तौ केवलमेतन्नहि किन्त्वैश्वरे युष्माकं
 यो विश्वासस्तस्य वार्त्ता सर्वत्राश्रावि, तस्मात् तत्र वाक्यकथनम्
 ९ अस्माकं निष्प्रयोजनं । यतो युष्मन्मध्ये वयं कीदृशं प्रवेशं प्राप्ता
 यूयञ्च कथं प्रतिमा विहायेश्वरं प्रत्यावर्त्तध्वम् अमरं सत्यमीश्वरं
 १० सेवितुं मृतगणमध्याच्च तेनेत्यापितस्य पुत्रस्यार्थत आगामिक्रोधाद्
 अस्माकं निस्तारयितुं रीशिः स्वर्गाद् आगमनं प्रतीक्षितुम् आर-
 भध्वम् एतत् सर्वं ते लोकाः स्वयम् अस्मान् ज्ञापयन्ति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ पं.जः केन प्रकारेण चिषलनौकिनां सन्निधौ सुसंवादं प्राचारयत् तदाख्यानं
 १२ ते कथं सुसंवादं गृहीतवन्त इत्यस्य कथनं १७ तान् साक्षात् कर्तुं पौल-
 सेणा च ।

१ हे भ्रातरः, युष्मन्मध्ये ऽस्माकं प्रवेशो निष्फलो न जात इति
 २ यूयं स्वयं जानीथ । ३ अपरं युष्माभिर् रीथाश्रावि तथा पूर्वं

फिलिपीनगरे, क्लिष्टा निन्दिताश्च सन्तोऽपि वक्ष्यम् ईश्वराद् उत्साहं
 लब्ध्वा बहुयन्त्रेण युष्मान् ईश्वरस्य सुसंवादम् अवोधयाम । यतो- ३
 ऽस्माकम् आदेशो भ्रान्तेरशुचिभावाद् वात्पन्नः प्रवृत्तनायुक्तो वा
 न भवति । किन्त्वीश्वरेणास्मान् परीक्ष्य विश्वसनीयान् मत्वा च ४
 यदत् सुसंवादोऽस्मासु समार्षत तद्वद् वयं मानवेभ्यो न रुरोचिष-
 माणाः किन्त्वस्मदन्तःकरणानां परीतकायेश्वराय रुरोचिषमाणा
 भाषामहे । वयं कदापि स्तुतिवादिनो नाभवामेति यूयं जानीथ ५
 कदापि हलवस्त्रेण लोभं नाच्छादयामेत्यस्मिन् ईश्वरः साक्षी
 विद्यते । वयं स्त्रीष्टस्य प्रेरिता इव गौरवान्विता भवितुम् अशक्याम ६
 किन्तु युष्मत्तः परस्माद् वा कस्मादपि मानवाद् गौरवं न लिप्स-
 माना युष्मन्मध्ये मृदुभावा भूत्वावर्त्तामहि । यथा काचिन्माता ७
 स्वकीयशिशून् पालयति तथा वयमपि युष्मान् काङ्क्षमाणा युष्मभ्यं ८
 केवलम् ईश्वरस्य सुसंवादं तन्नहि किन्तु स्वकीयप्राणान् अपि दातुं
 मनोभिरभ्यलषाम, यतो यूयम् अस्माकं स्नेहपात्राण्यभवत् । हे ९
 भ्रातरः, अस्माकं श्रमः क्लेशश्च युष्माभिः स्मर्यते युष्माकं कोऽपि
 यद् भारग्रस्तो न भवेत् तदर्थं वयं दिवानिशं परिश्राम्यन्तो
 युष्मन्मध्ये ईश्वरस्य सुसंवादमघोषयाम । अपरञ्च विश्वासिनो युष्मान् १०
 प्रति वयं कीदृक् पवित्रलयथार्थलनिर्दीपत्वाचारिणोऽभवासेत्यस्मिन्
 ईश्वरो यूयञ्च साक्षिण आस्ते । अपरञ्च यद्वत् पिता स्ववालकान् ११
 तद्वद् वयं युष्माकम् एकैकं जनम् उपदिष्टवन्तः सान्त्वितवन्तश्च, य १२
 ईश्वरः स्त्रीयराज्याय विभवाय च युष्मान् आहूतवान् तदुपयुक्ता-
 चरणाय युष्मान् प्रवर्त्तितवन्तश्चेति यूयं जानीथ ।

यस्मिन् समये यूयम् अस्माकं सुखाद् ईश्वरेण प्रतिश्रुतं वाक्यम् १३
 अलभध्वं तस्मिन् समये तत् मातृषाण्यं वाक्यं न मत्त्वेश्वरस्य

- वाक्यं मत्वा गृहीतवन्त इति कारणाद् वयं निरन्तरम् ईश्वरं धन्यं वदामः, यतस्तद् ईश्वरस्य वाक्यम् इति सत्यं विश्वासिनां
- १४ युष्माकं मध्ये तस्य गुणः प्रकाशते च । हे भ्रातरः, ख्रीष्टाश्रितवत्य ईश्वरस्य या मण्डन्यो यिह्मदादेशे सन्ति यूयं तामाम् अनुकारिणोऽभवत्, तद्भुक्ता लोकाश्च यदद् यिह्मदिलोकेभ्यस्तदद् यूयमपि
- १५, स्वजातीयलोकेभ्यो दुःखम् अलभध्वं । ते यिह्मदीयाः प्रभुं यीशुं भाववादिनस्य हतवन्तो ऽस्मान् दूरीकृतवन्तश्च, त ईश्वराय न
- १६ रोचन्ते सर्वेषां मानवानां विपत्ता भवन्ति च; अपरं परजातीय-लोकानां परित्राणार्थं तेषां मध्ये सुसंवादघोषणाद् अस्मान् प्रतिषेधन्ति चेत्यं स्वीयपापानां परिमाणम् उत्तरोत्तरं पूरयन्ति, किन्तु तेषाम् अन्तर्कारी क्रोधस्तान् उपक्रमते ।
- १७ हे भ्रातरः, मनसा नहि किन्तु वर्त्तनेन कियत्कालं युष्मत्तो-ऽस्माकं विच्छेदे जाते वयं युष्माकं सुखानि द्रष्टुम् अत्याकाङ्क्षया
- १८ बद्ध यतितवन्तः । दिरेककृत्वो वा युष्मत्समीपगमनायास्माकं विशेषतः पौलस्य ममाभिलाषोऽभवत् किन्तु शैतानोऽस्म्यन् निवा-
- १९ रितवान् । यतोऽस्माकं का प्रत्याशा को वानन्दः किं वा स्नाध्य-किरीटं? अस्माकं प्रभो यीशुख्रीष्टस्यागमनकाले तत्सम्मुख्यया यूयं
- २० किं तन्न भविष्य? यूयम् एवास्माकं गौरवानन्दस्वरूपा भवथ ।

इति तृतीयोऽध्यायः ।

१ तेषां सान्त्वनार्थं तौमथियस्य प्रेषणं, तौमथिये प्रत्यागते तेषां वार्ताश्रुत्वा पौलस्य धन्यवाक्यः प्रार्थना च ।

- १ अतोऽहं यदा सन्देहं पुनः सेटु नाशकृवं तदानीम् आ-
२ यीनीनगर एकाकी स्थालुं निश्चित्य स्वभ्रातरं ख्रीष्टस्य सुसंवाद

सहकारिणश्चेत्तरस्य परिचरिणं तीमथियं युष्मत्समीपम् अप्रेषयं ।
 वर्त्तमानैः क्लेशैः कस्यापि चाञ्चल्यं यथा न जायते तथा ते त्वया ३
 स्थिरीक्रियन्तां स्वकीयधर्ममधि समाश्वास्यन्ताच्चेति तम् अदिशं ।
 वयमेतादृशे क्लेशे नियुक्ता आस्मद् इति यूयं स्वयं जानीथ, ४
 यतोऽस्माकं दुर्गतिर्भविष्यतीति वयं युष्माकं समीपे स्थितिकाले-
 ऽपि युष्मान् अवोधयाम, तादृशमेव चाभवत् तदपि जानीथ ।
 तस्मात् परीक्षकेण युष्मासु परीक्षितेष्वस्माकं परिश्रमे विफलो ५
 भविष्यतीति भयं सोढुं यदाहं नाशक्नुवं तदा युष्माकं विश्वासस्य
 तत्त्वावधारणाय तम् अप्रेषयं । किन्त्वधुना तीमथियो युष्मत्समीपाद् ६
 अस्मात्सन्निधिम् आगत्य युष्माकं विश्वासप्रेमणी अथस्मान् सुवार्त्तां
 ज्ञापितवान् वयञ्च यथा युष्मान् स्मरामस्तथा यूयमप्यस्मान् सर्व्वदा
 प्रणयेन स्मरथ द्रष्टुम् श्रीकाङ्क्षध्वे चेति कथितवान् । हे भ्रातरः, ७
 वार्त्तामिमां प्राप्य युष्मानधि विशेषतो युष्माकं क्लेशदुःखान्यधि
 युष्माकं विश्वासाद् अस्माकं सान्त्वनाजायत; यतो यूयं यदि ८
 प्रभाववत्सिष्ठथ तर्ह्यनेन वयम् अधुना जीवामः । वयञ्चास्मदीये- ९
 श्वरस्य साक्षाद् युष्मत्तो जातेन येनानन्देन प्रफुल्ला भवामस्तस्य
 कृत्स्नस्यानन्दस्य योग्यरूपेणेश्वरं धन्यं वदितुं कथं शक्यामः ?
 वयं येन युष्माकं वदनानि द्रष्टुं युष्माकं विश्वासे यद् अमिद्वं १०
 विद्यते तत् सिद्धीकर्त्तुं शक्यामस्तादृशं वरं दिवानिशं प्रार्थ-
 यामहे । अस्माकं तातेनेश्वरेण प्रभुना श्रीशुक्लीष्टेन च युष्म- ११
 त्समीपगमनायास्माकं पत्न्यां सुगमः क्रियतां । परस्परं सर्व्वंश्च १२
 प्रति युष्माकं प्रेमं युष्मान् प्रति चास्माकं प्रेमं प्रभुना वर्द्धतां
 बहुफलं क्रियताम् । अपरमस्माकं प्रभु श्रीशुक्लीष्टः स्वकीयैः १३
 सर्व्वैः पवित्रलोकैः भ्रातृन् यदागमिष्यन्ति तदा यूयं सथास्माकं

तातश्चेश्वरस्य समुखे पवित्रतया निर्देष्टा भविष्यत् तथा युष्माकं
मनांसि स्थिरीक्रियन्तां ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ आज्ञापाठनकारणात् तेषां प्रशंसा २ अशुचितस्य निषेधः ३ परस्परं प्रेम
कर्तुं कर्म कर्तुंवाञ्छा १२ मृतलोकार्थम् अतिशयोक्तनिषेधः शेषदिक्सीय-
घटनाया निर्णयश्च ।

१ हे भ्रातरः, 'युष्माभिः कीदृग् आचरितव्यं ईश्वराय रोचि-
तव्यञ्च तदध्यस्ततो या शिञ्जा लब्धा तदनुसारात् पुनरतिशयं
यत्नः क्रियतामिति वयं प्रभुयीशुना युष्मान् विनीयादिशामः ।
२ यतो वयं प्रभुयीशुना कीदृशीराज्ञा युष्मासु समर्पितवन्तस्तद्
युयं जानीथ ।

३ ईश्वरस्यायम् अभिलाषो यद् युष्माकं पवित्रता भवेत्, यूयं
४ व्यभिचाराद् दूरे तिष्ठत । युष्माकम् एकैको जनः स्वकीयं प्राणा-
५ धारं पवित्रं मान्यश्च रक्षतु, ये च परजातीया लोका ईश्वरं न
६ जानन्ति त इव तत् कामाभिलाषस्याधीनं न करोतु । एतस्मिन्
विषये कोऽप्यत्याचारी भूत्वा स्वभ्रातरं न वञ्चयतु यतोऽस्माभिः
पूर्वं यथोक्तं प्रमत्नीकृतञ्च तथैव अभुरेतादृशानां कर्मणां समुचितं
७ फलं दास्यति । यस्माद् ईश्वरेणऽस्मान् अशुचितार्थैर्नाहृतवान्
८ किन्तु पवित्रतायैवाहृतवान् । अतो हेतोः'र्थः कश्चिद् वाक्यमेतच्च
गृह्णाति स मनुष्यम् अवजानातीति नहि येन स्वकीयात्मा
युष्मदन्तरे समर्पितस्तम् ईश्वरम् एवावजानाति ।

९ भ्रातृषु प्रेमकरणमधि युष्मान् प्रति मम लिखनं निष्प्रयोजनं
१० यतो यूयं परस्परं प्रेमकरणाद्येश्वरशिञ्जितां लोका आध्वे । इत्ये

माकिदनियाद्वेशे च यावन्तो भ्रातरः सन्ति तान् सर्जान् प्रति युष्माभिस्तु प्रेम प्रकाशयते तथापि हे भ्रातरः, वयं युष्मान् विनयामहे यूयं पुनर्बहुतरं प्रेम प्रकाशयत । अपरं ये वद्विः- ११ स्थितास्तेषां दृष्टिगोचरे युष्माकम् आचरणं यत् मनोरम्यं भवेत् कस्यापि वस्तुनस्याभावा युष्माकं यन्न भवेत्, एतदर्थं यूयम् अस्मत्तो १२ यादृशम् आदेशं प्राप्तवन्त्सादृशं निर्विरोधाचारं कर्तुं स्वस्व- कर्मणि मनांसि निधातुं निजकरैश्च कार्यं साधयितुं यतध्वं ।

हे भ्रातरः, निराशा अन्ये लोका इव यूयं धनं शोचध्वं तदर्थं १३ महानिद्रागतान् लोकानधि युष्माकम् अज्ञानता मया नाभिलष्यते । यीशु मृतवान् पुनरुत्थितवांश्चेति यदि वयं विप्रसाम- १४ स्तर्हि यीशुम् आश्रितान् महानिद्राप्राप्तान् लोकानपीश्वरोऽवश्यं तेन सार्द्धम् अनेष्यति । यतोऽहं प्रभो वाक्येन युष्मान् इदं १५ ज्ञापयामि ; अस्माकं मध्ये ये जनाः प्रभोरागमनं यावत् जीवन्तो- ऽवशेक्ष्यन्ते ते महानिद्रितानाम् अग्रगामिनो न भविष्यन्ति ; यतः प्रभुः सिंहनादेन प्रधानस्वर्गदूतस्योच्चैः शब्देनेश्वरीयद्वारीवाद्येन १६ च स्वयं स्वर्गाद् अवरोत्स्यति तेन खीष्टाश्रिता मृतलोकाः प्रथमम् उत्थास्यन्ति । अपरम् अस्माकं मध्ये ये जीवन्तोऽवशेक्ष्यन्ते त १७ आकाशे प्रभोः साक्षात्करणार्थं तैः सार्द्धं मेघकहनेन हरिष्यन्ते ; इत्येव वयं सर्वदा प्रभुना सार्द्धं स्यास्वामः । अतो यूयम् १८ एताभिः कथाभिः परस्परं सान्वयत ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ शेषदिनार्थं सर्जोभूतितुं विनयः १२ नानाप्रकारकर्मणां करणाज्ञा पञ्च-
समाप्तेः कथा च ।

हे भ्रातरः, कालान् समयांश्चाधि युष्मान् प्रति मम लिखनं १

- २ निष्प्रयोजनं, यतो राक्षौ चादृक् तस्करस्तादृक्, प्रभो दिग्गम्
 ३ उपस्थास्यतीति यूयं स्वयमेव सम्यग् जानीथ । शान्तिं निर्विघ्नत्वञ्च
 विद्यत इति यदा मानवा वदिस्यन्ति तदा प्रसववेदना यद्वद्
 गर्भिणीम् उपतिष्ठति तद्वद् अस्माद् विनाशस्तान् उपस्थास्यति
 ४ तैरुद्धारो न लप्स्यते । किन्तु हे भ्रातरः, यूयम् अभ्यकारेणावृता
 ५ न भवथ तस्मात् तद्दिनं तस्कर इव युष्मान् न प्राप्स्यति । सर्व्वे
 यूयं दीप्तिः सन्ताना दिवायास्य सन्ताना भवथ वयं निशावंशास्ति-
 ६ मिरवंशा वा न भवामः । अतोऽपरे यथा निद्रागताः सन्ति
 तद्वद् अस्माभिर्न भवितव्यं किन्तु जागरितव्यं सचेतनैश्च भवितव्यं ।
 ७ ये निद्रान्ति ते निशयामेव निद्रान्ति ये च मत्ता भवन्ति ते
 ८ रजन्यामेव मत्ता भवन्ति । किन्तु वयं दिवसस्य वंशा भवामः ;
 अतोऽस्माभिर्वचसि प्रत्ययप्रेमरूपं कवचं शिरसि च परिचाणा-
 ९ शारूपं शिरस्तं परिधाय सचेतनैर्भवितव्यं । यत ईश्वरोऽस्मान्
 क्रोधे न नियुज्यास्माकं प्रभुना यीशुस्त्रीष्टेन परिचाणस्याधिकारे
 १० नियुक्तवान्, जाग्रतो निद्रागता वा वयं यत् तेन प्रभुना सह
 ११ जीवामस्तदर्थं सोऽस्माकं कृते प्राणान् त्यक्तवान् । अतएव यूयं
 यदत् कुरुथ तद्वत् परस्परं सान्वयत सुस्थिरौकुरुध्वञ्च ।
 १२ हे भ्रातरः, युष्माकं मध्ये यो जनाः परिश्रमं कुर्वन्ति प्रभो
 नाम्ना युष्मान् अधितिष्ठन्त्युपदिशन्ति च तान् यूयं समन्यध्वं ।
 १३ स्वकर्महेतुना च प्रेक्षा तान् अतीवादृयध्वमिति मम प्रार्थना,
 १४ यूयं परस्परं निर्व्विरोधा भवत । हे भ्रातरः, युष्मान् विनयाम्भु
 यूयम् अविहितोच्चारिणो लोकान् भर्त्सयध्वं, दुर्दमनसः सान्वयत,
 १५ दुर्बलान् उपकुरुत, सर्व्वज्ञं प्रति सहिष्णुवा भवत च । अपरं
 कर्मपि मत्प्रतिष्ठञ्च फलम् अनिष्टं केनापि यन्न क्रियेत तदर्थं

सावधाना भवत, किन्तु परस्परं सर्वान् मानवांश्च प्रति नित्यं
 हिताचारिणो भवत । सर्वदानन्दत । निरन्तरं प्रार्थनां कुरुध्वं । १६
 सर्वविषये कृतज्ञतां स्वीकुरुध्वं यत एतदेव ख्रीष्टयीशुना युष्मान् १७
 प्रति प्रकाशितम् ईश्वराभिमतं । पवित्रम् आत्मानं न निर्व्यापयत । २०
 भाववाणीं नावजानीत । सर्वाणि परीक्ष्य यद् भद्रं तदेव धारयत । २२
 यत् किमपि पापरूपं भवति तस्माद् दूरं तिष्ठत । शान्तिदायक २३
 ईश्वरः स्वयं युष्मान् सम्युपलब्धेन पवित्रान् करोतु, अपरम् अस्मात्प्रभो
 र्घीशुख्रीष्टस्यागमनं यावद् युष्माकम् आत्मानः प्राणाः शरीराणि
 च निखिलानि निर्दोषत्वेन रक्ष्यन्तां । यो युष्मान् आह्वयति स २४
 विश्वमनीयोऽतः स तत् साधयिष्यति ।

हे भ्रातरः, अस्माकं कृते प्रार्थनां कुरुध्वं । पवित्रसम्बन्धेन २५
 सर्वान् भ्रातृन् प्रति सत्कुरुध्वं । पञ्चमिदं सर्वेषां पवित्राणां भ्रातृणां २७
 श्रुतिगोचरे युष्माभिः पठ्यतामिति प्रभो नाम्ना युष्मान् श्रपयामि ।
 अस्माकं प्रभो र्घीशुख्रीष्टस्यानुग्रहे युष्मासु भूयात् । अमेन् । २८

थिषलनीकिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य द्वितीयं पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं १ धर्मोपदेशार्थं दुःखसङ्गमार्थं तेषां प्रशंसा सामान्यं तेषां कृते प्रार्थना च ।

- १ पौलः 'सिल्वानस्तीमथियस्येतिनामानो वयम् अस्मदीयतातम् ईश्वरं प्रभुं यीशुख्रीष्टञ्चाश्रितां थिषलनीकिनां मण्डलीं प्रति पत्रं २ लिखामः । अस्माकं तात ईश्वरः प्रभु यीशुख्रीष्टश्च युष्मास्वनुग्रहं शान्तिञ्च क्रियासां ।
- ३ हे भ्रातरः, युष्माकं कृते सर्वदा यथायोग्यम् ईश्वरस्य धन्य-
वादोऽस्माभिः कर्तव्यः, यतो हेतो र्युष्माकं विश्वास उत्तरोत्तरं
४ वर्द्धते परस्परम् एकैकस्य प्रेम च बहुफलं भवति । तस्माद् युष्माभि-
थीवन्त उपद्रवकेशाः सह्यन्ते तेषु यद् धैर्यं यस्य विश्वासः प्रकाशते
५ तत्कारणाद् वयम् ईश्वरीयमण्डलीषु युष्माभिः स्नायामहे । तच्चे-
श्वरस्य न्यायविचारस्य प्रमाणं भवति यतो यूयं यस्य कृते दुःखं
६ सह्यं तस्येश्वरीयराज्यस्य योग्या भवथ । यतः स्वकीयस्वर्गदूतामां
बलैः सहितस्य प्रभो यीशोः स्वर्गाद् आगमनकाले युष्माकं क्लेशकेभ्यः
७ क्लेशेन फलदानं सार्द्धमस्माभिश्च क्लिश्यमानेभ्यो युष्मभ्यं शान्तिदानम्
८ ईश्वरेण न्याय्यं भीक्ष्यते ; तदानीम् ईश्वरानभिज्ञेभ्योऽस्मात्प्रभो
यीशुख्रीष्टस्य सुसंवादायादुक्तेभ्यश्च लोकेभ्यो जाज्वल्यमानेन वह्निना
९ समुचितं फलं यीशुना दास्यते ; ते च प्रभो वंदनात् पराक्रम-
१० युक्ताविवांच सदातनविनम्यरूपं दण्डं लप्स्यन्ते, किन्तु तस्मिन्
दिने स्वकीयपवित्रलोकेषु विराजितं युष्मान् अपरांसं सर्वान्

विश्वासिलोकान् विस्मापयितुञ्च स आगमिष्यति यतोऽस्माकं प्रमाणे
 युष्माभिर्विश्वाचोऽकारि । अतोऽस्माकम् ईश्वरो युष्मान् तस्या- ११
 ज्ञानस्य योग्यान् करोतु सौजन्यस्य शुभफलं विश्वासस्य ग्राणञ्च
 पराक्रमेण साधयत्विति प्रार्थनास्माभिः सर्वदा युष्मन्निमित्तं क्रियते,
 यतस्तथा सत्यस्माकम् ईश्वरस्य प्रभो र्योग्द्विष्टस्य चानुगृहाद् १२
 अस्मत्प्रभो र्योग्द्विष्टस्य नाम्नो गौरवं युष्मासु युष्माकमपि गौरवं
 तस्मिन् प्रकाशियते ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ स्थिरमे पौलस्य विनयः पापपुरुषस्य निषेधः १२ तेषां मनोकीर्तनार्थम्
 ईश्वरस्य धन्यवादः १५ तेषां कृते प्रार्थना च ।

हे भ्रातरः, अस्माकं प्रभो र्योग्द्विष्टस्यागमनं तस्य समीपे- १
 ऽस्माकं संस्थितिश्चाधि वयं युष्मान् इदं प्रार्थयामहे, प्रभोस्तद् २
 दिनं प्रायेणोपस्थितम् इति यदि कश्चिद् आत्मना वाचा वा
 पक्षेण वास्माकम् आदेशं कल्पयन् युष्मान् गदति तर्हि यूयं तेन
 चञ्चलमनस उद्विग्रास्य न भवत । केनापि प्रकारेण कोऽपि ३
 युष्मान् न वदयतु यतस्तस्माद् दिनात् पूर्वं धर्मलोपेनोपस्थातव्यं,
 यस्य जनो विपक्षतां कुर्वन् सर्वस्माद् देवात् पूजनीयवस्तुतस्त्रोन्नस्यते ४
 स्वम् ईश्वरमिव दर्शयन् ईश्वरवद् ईश्वरस्य मन्दिर उपवेक्ष्यति च
 तेन विनाशपाप्मेण पापपुरुषेणोदेतव्यं । यदाहं युष्माकं सन्निधावामं ५
 तदानीम् एतद् अकथयमिति यूयं किं न स्मरथ? साम्प्रतं स ६
 येन निवार्यते तद् यूयं जानीथ, किन्तु स्वसमर्थं तेनोदेतव्यं ।
 विधर्मस्य निगूढो गुण इदानीमपि फलति किन्तु यस्मां निवारयति ७
 सोऽद्यापि दूरीकृतो नाभवत् । तस्मिन् दूरीकृते स विधर्म्युदेत्यति ८

- किन्तु प्रभु र्थिगुः स्वमुखपवनेन तं विध्वंसयिष्यति, निजोपस्थिते-
 ८ स्त्रोत्रसा विनाशयिष्यति च । शैतानस्य शक्तिप्रकाशनाद् विनाशमा-
 नानां मध्ये सर्वविधाः प्रभावसिद्धाः क्रिया भूमिका न्यभिज्ञानानि
 लक्षणान्यधर्मजातां सर्वविधप्रतारणा च तस्योपस्थितेः फलं भवि-
 १० व्यति; यतो हेतोस्ते परिचाणप्राप्तये सत्यधर्मस्यातुरागं न गृहीत-
 ११ वन्तस्तस्मात् कारणाद् ईश्वरेण तान् प्रति भ्रान्तिकरमायायां
 १२ प्रेषितायां तै मृषावाक्ये विश्वसिष्यन्ति । यतो यावन्तो मानवाः
 सत्यधर्मे न विश्वस्थाधर्मेण तुष्यन्ति तैः सर्वैर्दण्डभाजनैर्भवितव्यं ।
 १३ हे प्रभोः प्रिया भ्रातरः, युष्माकं कृत ईश्वरस्य धन्यवादो-
 ऽस्माभिः सर्वदा कर्त्तव्यो यत ईश्वर आ प्रथमाद् आत्मनः
 पावनेन सत्यधर्मे विश्वासेन च परिचाणार्थं युष्मान् वरीतवान्
 १४ तदर्थं चास्माभिर्घोषितेन सुसंवादेन युष्मान् आहूयास्माकं प्रभो
 र्थिगुखीष्टस्य तेजसोऽधिकारिणः करिष्यति ।
 १५ अतो हे भ्रातरः, यूयम् अस्माकं वाक्यैः पत्रैश्च यां शिचां
 १६ लब्धवन्तस्तां कृत्वा शिचां धारयन्तः सुस्थिरा भवतः । अस्माकं
 प्रभु र्थिगुखीष्टस्तात ईश्वरस्वार्थतो यो युष्मासु प्रेम कृतवान्
 नित्याच्च सान्त्वनाम् अनुग्रहेणोन्नमप्रत्याशाच्च युष्माभ्यं इत्तवान्
 १७ स स्वयं युष्माकम् अन्तःकरणानि सान्त्वयतु सर्वस्मिन् सदाक्ये
 सत्कर्माणि च सुस्थिरीकरोतु च ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ स्वस्य कृते प्रार्थनार्थं तान् प्रति पौलस्त्य विनयः १ चनाज्ञापाहिषोऽलसांश्च
 प्रति तस्योपदेशः पञ्चममार्गः कथा च ।

- १ हे भ्रातरः, शेषे वदामि, यूयम् अस्तुभ्यामदं प्रार्थयन्तं यत

प्रभो वाक्यं, युष्माकं मध्ये यथा तथैवान्यथापि प्रचरेत् मान्यञ्च
भवेत् ; यच्च वयम् अविवेचकेभ्यो दुष्टेभ्यश्च लोकेभ्यो रक्षां २
प्राप्नुयाम यतः सर्वेषां विश्वासो न भवति । किन्तु प्रभु विश्वासः ३
स एव युष्मान् स्थिरीकरिष्यति दुष्टस्य कराद् उद्धरिष्यति च ।
यूयम् अस्माभि र्यद् आदिश्यध्वे तत् कुरुथ करिष्यथ चेति ४
विश्वासो युष्मानधि प्रभुनास्माकं जायते । ईश्वरस्य प्रेम्नि ख्रीष्टस्य ५
सहिष्णुतायाश्च प्रभुः स्वयं युष्माकम् अन्तःकरणानि विनयतु ।

हे भ्रातरः, अस्मत्प्रभो यीशुख्रीष्टस्य नाम्ना वयं युष्मान् इदम् ६
आदिशामः, अस्मत्तो युष्माभि र्या शिचालम्भि तां विहाय कश्चिद्
भ्राता यद्यविहिताचारं करोति तर्हि यूयं तस्मात् पृथग् भवत ।
यतो वयं युष्माभिः कथम् अनुकर्त्तव्यास्तद् यूयं स्वयं जानीथ । ७
युष्माकं मध्ये वयम् 'अविहिताचारिणो नाभवाम, विनामूल्यं ८
कस्याप्यन्नं नाभुञ्जहि किन्तु कोऽपि यद् अस्माभि र्भारयस्तो न
भवेत् तदर्थं अमेण क्लेशेन च दिवानिशं कार्यम् अकुर्म । अत्रा- ९
स्माकम् अधिकारो नास्तीत्यं नहि किन्त्वस्माकम् अनुकरणाय
युष्मान् दृष्टान्तं दर्शयितुम् इच्छन्तस्तद् अकुर्म । यतो येन कार्यं १०
न क्रियते तेनाहारोऽपि न क्रियतामिति वयं युष्मात्समीप उप-
स्थितिकालेऽपि युष्मान् आदिशाम । युष्मन्मध्येऽविहिताचारिणः ११
कोऽपि जना विद्यन्ते ते च कार्यम् अकुर्वन्त आलस्यम् आचर-
न्तीत्यस्माभिः श्रूयते । तादृशान् लोकान् अस्मत्प्रभो यीशुख्रीष्टस्य १२
नाम्ना वयम् इदम् आदिशाम आज्ञापयामश्च, ते शान्तभावेन
कार्यं कुर्वन्तः स्वकीयमन्नं भुञ्जतां । अपरं हे भ्रातरः, यूयं १३
सदाचरणे न क्लाम्यत । यदि च कश्चिदेतत्पत्रे लिखिताम् अस्माकम् १४
आज्ञां न गृह्णाति तर्हि यूयं तं मानुषं लज्जयत तस्य संसर्गं त्यजत

१ अध्यायः।] तीमथियं प्रति पौलस्य प्रथमं पत्रं ।

५३५

- १५ च तेन स चपिष्यते । किन्तु तं न शम्भु मन्यमाना भ्रातरमिव
१६ चेतयत । शान्तिदाता प्रभुः सर्वत्र सर्वथा युष्मभ्यं शान्तिं देयात् ।
प्रभु युष्माकं सर्वेषां सङ्गी भूयात् ।
१७ नमस्कार एष पौलस्य मम करेण लिखितोऽभूत् सर्वस्मिन्
१८ पत्र एतन्मम चिह्नम् एतादृशैरक्षरै र्मया लिख्यते । अस्माकं प्रभो
यीशुख्रीष्टस्यानुग्रहः सर्वेषु युष्मासु भूयात् । आमेन ।

तीमथियं प्रति पौलस्य प्रेरितस्य प्रथमं पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचारणं २ वंशावलिख्यव्याससंवादप्रेरितलपदेन तीमथियं प्रति पौल-
स्योपदेशः १८ स्थिरं स्यात् विनयः कतिपयलोकानां धर्मत्यागप्रकाशनञ्च ।

- १ अस्माकं चाणकर्तुरीश्वरस्यास्माकं प्रत्याशाभूमेः प्रभो यीशु-
ख्रीष्टस्य चाज्ञानुसारतो यीशुख्रीष्टस्य प्रेरितः पौलः स्वकीयं सत्यं
२ धर्मपुत्रं तीमथियं प्रति पत्रं लिखति । अस्माकं तात ईश्वरो-
ऽस्माकं प्रभु यीशुख्रीष्टस्त्वयि अनुग्रहं दयां शान्तिञ्च कुर्यात्तां ।
३ माकिदनियादेशे मम गमनकाले त्वम् इफिषनगरे तिष्ठन्
इतरशिष्या न गृहीतव्या, अनन्तेषूपपाख्यानेषु वंशावलिषु च युष्माभि-
४ र्मेनो न निवेशितव्यम् इति कांसित् लोकान् यद् उपदेशिरेतत्
मयादिष्टो भवः, यतः सर्वत्रैतैर्विश्वासयुक्तेश्वरीयनिष्ठा न जायते
५ किन्तु विबाधो जायते । उपदेशस्य त्वभिप्रेतं फलं निर्मलान्तःकरणेन

सत्संवेदेन निष्कपटविश्वाम्नेन च युक्तं प्रेम । केचित् जनाश्च सर्व्वा- ६
 श्रेतानि विहाय निरर्थककथानाम् अनुगमनेन विपथगामिनो-
 ऽभवन्, यद् भाषन्ते यच्च निश्चिन्वन्ति तन्न बुध्यमाना व्यक्तयोप- ७
 देष्टारो भवितुम् इच्छन्ति । सा व्यवस्था यदि योग्यरूपेण गृह्यते ८
 तर्ह्युत्तमा भवतीति वयं जानीमः । अपरं सा व्यवस्था धार्मिकस्य ९
 विरुद्धा न भवति किन्त्वधार्मिको ऽवाधो दुष्टः पापिष्ठो ऽपवित्रो,
 ऽशुचिः पितृहन्ता मातृहन्ता नरहन्ता वेश्यागामी पुंसैयुनी मनुष्य- १०
 विक्रेता मिथ्यावादी मिथ्याशपथकारी च सर्व्वेषामेतेषां विरुद्धा,
 तथा सच्चिदानन्देश्वरस्य यो विभवयुक्तः सुसंवादो मयि समर्पित- ११
 स्तदनुयायिहितोपदेशस्य विपरीतं यत् किञ्चिद् भवति तद्विरुद्धा
 सा व्यवस्थेति तद्ग्राहिणा ज्ञातव्यं । मह्यं शक्तिदाता योऽस्माकं १२
 प्रभुः ख्रीष्टयीशुस्तमहं धन्यं वदामि । यतः पुरा निन्दक उपद्रावी १३
 हिंसकश्च भूत्वाप्यहं तेन विश्वास्यो ऽमन्ये परिचारकत्वं न्ययुज्ये च ।
 तद् अविश्वासाचरणम् अज्ञानेन मया कृतमिति हेतोरहं तेनानु-
 कम्पितोऽश्वं । अपरं ख्रीष्टे यीशौ विश्वासप्रेमभ्यां सहितोऽस्म- १४
 त्रभोरनुग्रहे ऽतीव प्रचुरोऽभवत् । पापिनः परिनातुं ख्रीष्टो यीशु १५
 र्जगति समवतीर्णोऽभवत्, एषा कथा विश्वसनीया सर्व्वे र्गदृणीया
 च । तेषां पापिनां मध्येऽहं प्रथमं आसं किन्तु ये मानवा अनन्त- १६
 जीवनप्राप्त्यर्थं तस्मिन् विश्वसिष्यन्ति तेषां दृष्टान्ते मयि प्रथमे
 यीशुना ख्रीष्टेन स्वकीया कृत्स्ना चिरस्रष्टिष्णुता यत् प्रकाशते
 तदर्थमेवाहम् अलुकम्पां प्राप्तवान् । अनादिरक्षयोऽदृश्यो राजा १७
 योऽद्वितीयः सर्व्वज्ञ ईश्वरस्तस्य गौरवं महिमा चानन्तकाशं यावद्
 भूयात् । आमेन ।

• हे पुत्र तीमथिय, त्वयि यानि भावनाकथानि पुरा कथितानि १८

- १८ तदनुसाराद् अहम् एनमादेशं त्वयि समर्पयामि, तस्माभिप्रायोऽयं
यत्त्वं तैर्वाक्यैरुत्तमयुद्धं करोषि विश्वासं सत्संवेदञ्च धारयसि
२० च । अनयोः 'परित्यागात् केषाञ्चिद् विश्वासतरो भग्नाभवत् ।
ऊमिनायसिकन्दरौ तेषां यौ द्वौ जनौ, तौ यद् धर्मनिन्दां पुन
र्न कर्तुं शिञ्चेते तदर्थं मया शैतानस्य करे समर्पितौ ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ सर्वसाधारणलोकानां कृते प्रार्थयितुं पौलस्य निदेशः ८ यापिताम् चक्षुष्कार-
स्यानुपदेशस्य च कथनम् ।

- १ मम प्रथम आदेशोऽयं, प्रार्थनाविनयनिवेदनधन्यवादाः कर्त्त-
२ व्याः, सर्वेषां मानवानां कृते विशेषतो वयं यत् शान्तत्वेन
निर्व्विरोधत्वेन चेश्वरभक्तिं विनीतत्वञ्चाचरन्तः कालं यापयामस्तदर्थं
३ नृपतीनाम् उच्चपदस्थानाञ्च कृते ते कर्त्तव्याः । यतोऽस्माकं
४ तारकस्वेश्वरस्य साक्षात् तदेवोक्तं यद्वाञ्छा भवति, स सर्वेषां
५ मानवानां परित्राणं सत्यज्ञानप्राप्तिञ्चेच्छति । यत एङ्गोऽद्वितीय
ईश्वरो विद्यते किञ्चेश्वरे मानवेषु चैकोऽद्वितीयो मध्यस्थः स
६ नरावतारः ख्रीष्टो यीशु विद्यते यः सर्वेषां मुक्ते मूल्यम् आत्मदानं
७ कृतवान् । एतेन येन प्रमाणेनोपयुक्ते समये प्रकाशितव्यं, तद्घोष-
यिता दूतो विश्वासे सत्यधर्मे च भिन्नजातीयानां उपदेशक-
८ स्वाहं न्ययुज्ये, एतदहं ख्रीष्टस्य नाम्ना यथातथ्यं वदामि नानृतं
कथयामि ।

- ८ अतो ममाभिमतमिदं पुरुषैः क्रोधमन्देहौ विना पवित्रकरण
९ उक्तोऽस्य सर्वस्मिन् स्थाने प्रार्थना क्रियतां । तद्वत् नार्थोऽपि-
सलज्जाः, संयतमनसश्च मृत्यो योग्यमाच्छादनं परिदधतु किञ्च

केशसंस्कारैः कणकमुक्ताभिर्महार्घ्यपरिच्छदैश्चात्मभूषणं न कुर्वत्यः
स्वीकृतेश्वरभक्तीनां योषितां योग्यैः सत्कर्माभिः स्वभूषणं कुर्वतां । १०
नारी सम्पूर्णविनीतत्वेन निर्विरोधं शिचतां । नार्थ्याः शिक्षादानं ११
पुरुषायाज्ञादानं वाहं नातुजानामि तथा निर्विरोधत्वम् आचरि- १२
तव्यं । यतः प्रथमम् आदमस्ततः परं हवायाः सृष्टिर्बभूव । १३
किञ्चादम् भ्रान्तियुक्तो नाभवत् योषिदेव भ्रान्तियुक्ता भूत्वात्या- १४
चारिणी बभूव । तथापि नारीगणो यदि विद्यासे प्रेमि पवित्र- १५
तायां संयतमनसि च तिष्ठति तर्ह्यपत्यप्रभववर्त्मना परिचाणं
प्राप्स्यति ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ अध्यक्षाणां व्यवहारनिर्णयः ८ परिचारकाणां व्यवहारनिर्णयः १४ तीमथियं
प्रति लिखितं पौलस्यभिप्रायः ।

यदि कश्चिद् अध्यक्षपदम् आकाङ्क्षते तर्हि स उत्तमं कर्म १
लिप्सत इति सत्यं । अतोऽध्यक्षेणानिन्दितेनैकस्या योषितो भर्त्रा २
परिमितभोगेन संयतमनसा सभ्येनातिथिसेवकेन शिक्षणे निपुणेन
न मद्यपेन न प्रहारकेण किन्तु, मृदुभावेन निर्विवादेन निर्लौभेन ३
स्वपरिवाराणाम् उत्तमशामकेन 'पूर्णविनीतत्वाद्' वय्यानां सन्ता- ४
नानां नियन्त्रा च भवितव्यं । यत आत्मपरिवारान् शामितुं यो ५
न शक्नोति तेनेश्वरस्य मण्डल्यास्तत्वावधारणं कथं कारिष्यते ?
अपरं स गर्वितो भूत्वा यत् शैतान इव दण्डयोग्यो न भवेत् ६
तदर्थं तेन नवशिष्येण न भवितव्यं । यच्च निन्दायां शैतानस्य ७
जाले च न पतेत् तदर्थं तेन वह्निःस्थलोकाणामपि मध्यं सुख्याति-
युक्तेन भवितव्यं ।

८ तदत् परिचारकैरपि विनीतैर्दिग्धिवाक्यरहितैर्बहुमद्यपाने-
 ९ ऽनासक्तैर्निर्लोभैश्च भवितव्यं, निर्मलसंवेदेन च विश्वासस्य निगूढ-
 १० वाक्यं धारितव्यञ्च । अग्रे तेषां परीक्षा क्रियतां ततः परम्
 ११ अनिन्दिता भूत्वा ते परिचर्यां कुर्वन्तु । अपरं योषिद्भिरपि
 विनीताभिरनपवादिकाभिः सतर्काभिः सर्वत्र विश्वास्याभिश्च भवि-
 १२ तव्यं । परिचारका एकैकयोषितो भर्तारो भवेयुः, निजसन्तानानां
 १३ परिजनानाञ्च सुशसनं कुर्युश्च । यतः सा परिचर्या यैर्भद्ररूपेण
 साध्यते ते श्रेष्ठपदं प्राप्नुवन्ति स्त्रीष्टे यीशौ विश्वासेन महोत्सुका
 भवन्ति च ।

१४ तां प्रत्येतत्पत्रलेखनसमये शीघ्रं त्वत्समीपगमनस्य प्रत्याशा
 १५ मम विद्यते । यदि वा विलम्बेय तर्हीश्वरस्य गृहेऽर्थतः सत्यधर्मस्य
 स्तम्भभित्तिमूलस्वरूपायाम् अमरेश्वरस्य* मण्डल्यां त्वया कीदृश
 १६ आचारः कर्तव्यस्तत् ज्ञातुं शक्यते । अपरं यस्य महत्त्वं सर्वस्वीकृतम्
 ईश्वरभक्तेस्तत् निगूढवाक्यमिदम् ईश्वरो मानवदेहे प्रकाशित
 आत्मना धार्मिकीकृतो दूतैः सन्दृष्टः सर्वजातीयानां निकटे
 घोषितो जगतो विश्वासपात्रीभूतस्तेजःप्राप्तये स्वर्गं नीतश्चेति ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ धर्मत्यागस्य भविष्यद्वाक्यं ० धर्मोऽतीमथियं प्रति पौलस्य नानाविधोपदेशश्च ।

१ पवित्र आत्मा स्युष्टम् इदं वाक्यं वदति चरमकाले कतिपय-
 २ लोका वङ्गिनाङ्कितत्वात् कठोरमनसां कापत्याद् अनृतवाद्भिनां
 ३ विवाहनिषेधकानां भक्त्यविशेषनिषेधकानाञ्च भूतस्वरूपाणां शिक्षायां
 भ्रमकात्मनां वाक्येषु च भ्रमनां निवेश्य धर्माद् भ्रंशियन्ते ।
 ४ तानि तु भक्त्याणि, विश्वाभिनां स्वीकृतमृत्युधर्माणाञ्च धन्यवाद-

सहिताय भोगादेश्वरेण समृजिरे । यत ईश्वरेण यद्यत् सृष्टं तत्
 सर्वम् उत्तमं यदि च धन्यवादेन भुज्यते तर्हि तस्य किमपि
 नायाह्यं भवति, यत ईश्वरस्य वाक्येन प्रार्थनया च तत् पवित्री- ५
 भवति । एतानि वाक्यानि यदि त्वं भ्रातृन् ज्ञापयेस्वार्हि यीशु- ६
 ख्रीष्टस्योत्तमः परिचारको भविष्यसि यो विश्वासेो हितोपदेशश्च
 त्वया गृहीतस्तदीयवाक्यैराप्यायिष्यसे च ।

यान्युपाख्यानानि दुर्भावानि दृढयोषितामेव धोम्यानि च ७
 तानि त्वया विस्मज्यन्ताम् ईश्वरभक्तये यत्नः क्रियताश्च । यतः ८
 शारीरिको यत्नः स्वल्पफलदो भवति किन्चीश्वरभक्तिरैहिकपार-
 चिकजीवनयोः प्रतिज्ञायुक्ता सती सर्वत्र फलदा भवति । वाक्य- ९
 मेतद् विश्वसनीयं सर्वैर्ग्रहणीयञ्च वयञ्च तदर्शमेव आम्हामो
 निन्दां भुञ्जहे च । यतो हेतोः सर्वमानवानां विशेषतो विश्वा- १०
 सिनां ज्ञाता योऽमर ईश्वरस्त्वस्मिन् वयं विश्वसामः । त्वम् एतानि ११
 वाक्यानि प्रचारय समुपदिश च । अल्पवयस्कत्वात् केनाप्यवज्ञेयो १२
 न भव किञ्चालापेनाचरणेन प्रेम्णा सदात्मत्वेन विश्वासेन शुचित्वेन
 च विश्वासिनाम् आदर्शो भव । यावन्नाहम् आगमिष्यामि तावत् १३
 त्वं पाठे चेतयने उपदेशे च मनो निधत्स्व । प्राचीनगणहस्तार्पण- १४
 सहितेन भाववाण्या यद्दानं तुभ्यं विश्राणितं तवान्तःस्थे तस्मिन्
 दाने शिथिलमनो मा भव । एतेषु मनो निवेशय, एतेषु वर्त्तस्व, १५
 इत्यञ्च सर्वविषये तव गुणवृद्धिः प्रकाशनी । त्वस्मिन् उपदेशे १६
 च सावधानो भूत्वावतिष्ठस्व तत् कृत्वा त्वयात्मपरिचाणं श्रोतृणाञ्च
 परिचाणं साधयिष्यते ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ भर्त्सेनं विधवापालनश्च १७ प्राचीनलोकानां निरूपणं १९ तीमथियं प्रति पौलस्य विशेषोपदेशश्च ।

- १ त्वं प्राचीनं न भर्त्सय किन्तु तं पितरमिव यूनश्च भ्रातृनिव
- २ वृद्धाः स्त्रियश्च मातृनिव युवतीश्च पूर्णशुचित्वेन भगिनीरिव विन-
- ३ यस्व । अपरं सत्यविधवाः समन्यस्व । कस्याश्चिद् विधवाया यदि
- ४ पुत्राः पौत्रा वा विद्यन्ते तर्हि ते प्रथमतः स्वीयपरिजनान् सेवितुं
- पित्रोः प्रत्युपकर्तुंश्च शिष्यन्तां यतस्तदेवेश्वरस्य साक्षाद् उत्तमं
- ५ ग्राह्यञ्च कर्म्म । अपरं या नारी सत्यविधवा नायहीना चास्ति
- सा ईश्वरस्याश्रये तिष्ठन्ती दिवानिशं निवेदनप्रार्थनाभ्यां कालं
- ६ यापयति । किन्तु या विधवा सुखभोगासक्ता सा जीवत्यपि मृता
- ७ भवति । अतएव ता यद् अनिन्दिता भक्ष्युत्तमं एतानि त्वया
- ८ निदिश्यन्तां । यदि कश्चित् स्वजातीयान् लोकान् विशेषतः स्वीय-
- परिजनान् न पालयति तर्हि स विश्वासाद् भ्रष्टोऽविश्वासिनो-
- ९ ऽप्यधमश्च भवति । विधवावर्गे यस्या गणना भवति तया षष्टि-
- वत्सरेभ्यो न्यूनवयस्कया न भवितव्यं; अपरं पूर्वम् एकस्वामिका
- १० भूत्वा सा यत् शिशुपोषणेनातिथिसेवनेन पवित्रलोकानां चरण-
- प्रक्षालनेन क्लिष्टानाम् उपकारेण सर्वविधसत्कर्माचरणेन च सत्कर्मा-
- ११ करणात् सुख्यातिप्राप्ता भवेत् तदप्यावश्यकं । किन्तु युवती
- विधवा न गृहाण यतः स्त्रीष्टस्य वैपरीत्येन तासां दर्पे जाते
- १२ ता विवाहम् इच्छन्ति । तस्माच्च पूर्वधर्म्मं परित्यज्य दण्डनीध्या
- १३ भवन्ति । अनन्तरं ता गृहाद् गृहं पर्यटनं आलस्यं शिष्यन्ते
- केवलमालस्यं नहि किन्त्वनर्थकालापं पराधिकारचर्चाद्यापि शिष्य-
- १४ माणा अनुचितानि वाक्यानि भाषन्ते । अतो ममेच्छेयं युवत्यो

विधवा विवाहं कुर्वताम् ऋणवत्यो भवन्तु गृहकर्म कुर्वतास्तेष्वं
विपत्ताय किमपि निन्दाद्वारं न ददतु । यत इतः पूर्वम् अपि १५
काश्चित् शैतानस्य पञ्चाद्गामिन्यो जाताः । अपरं विश्रामिन्या १६
विश्रामिनो वा कस्यापि परिवाराणां मध्ये यदि विधवा विद्यन्ते
तर्हि स ताः प्रतिपालयतु तस्मात् मण्डल्यां भारेऽनारोपिते
सत्यविधवानां प्रतिपालनं कर्तुं तथा शक्यते ।

ये प्राञ्चः मण्डलीं सम्यग् अधितिष्ठन्ति विशेषत ईश्वरवाक्ये- १७
नोपदेशेन च ये यत्र विदधते ते द्विगुणस्वादरस्य योग्या
मान्यन्तां । यस्मात् शास्त्रे लिखितमिदमाप्ते, त्वं शस्यमर्द्धकटुषस्यास्यं १८
मा बधानेति, अपरमपि कार्यकृद् वेतनस्य योग्यो भवतीति ।
द्वौ त्रीन् वा साक्षिणो विना कस्यचित् प्राचीनस्य विरुद्धम् १९
अभियोगस्तथा न गृह्यतां । अपरं ये पापमाचरन्ति तान् सर्वेषां २०
समच्च भर्त्सयस्व तेनापरेषामपि भीति र्जनियते । अहम् ईश्वरस्य २१
प्रभो र्योऽस्त्रीष्टस्य मनोनीतदिव्यदृतानाञ्च गोचरे त्वाम् इदम्
आज्ञापयामि त्वं कस्याप्यनुरोधेन किमपि न कुर्वन् विनापक्ष-
पातम् एतान् विधीन् पालय ।

कस्यापि मूर्द्धि हस्तापणं त्वरया माकार्षीः । परपापानाञ्चांशी २२
मा भव । स्वं शुचिं रक्ष । अपरं तवोदरपीडायाः पुनः पुन २३
दुर्बलतायाश्च निमित्तं केवलं तोयं न पिवन् किञ्चिन् द्राक्षारसं
पिव । केषाञ्चित् मानवानां पापानि विचारात् पूर्वं केषाञ्चित् २४
पञ्चात् प्रकाशन्ते । तथैव भक्तार्थाण्यपि प्रकाशन्ते तदन्यथा सति २५
प्रच्छन्नानि स्थातुं भ शक्नुवन्ति ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ दासानां कर्तव्यं कर्म दुष्टोपदेशकस्य त्यागो धर्मफलस्य ११ धर्मो तीमथियं प्रति पौलस्य निवेदनं १७ धनिलोकाः किमुपदेष्टव्यास्तत्कथनं २० पत्रस्य समाप्तिश्च ।

- १ यावन्तो लोका युगधारिणो दासाः सन्ति ते स्वस्वस्वामिनं पूर्णसमादरयोग्यं मन्यन्तां नो चेद् ईश्वरस्य नाम्न उपदेशस्य च
- २ निन्दा सम्भविष्यति । येषाञ्च स्वामिनो विश्वामिनः भवन्ति तैस्ते भ्रातृत्वात् नावज्ञेयाः किन्तु ते कर्मफलभोगिनो विश्वामिनः प्रियाश्च भवन्तीति हेतोः सेवनीया एव, त्वम् एतानि शिष्य
- ३ समुपदिश च । यः कश्चिद् इतरशिचां करोति, अस्माकं प्रभो र्थिगुह्यीष्टस्य हितवाक्यानीश्वरभक्ते र्थाग्रां शिवाञ्च न स्वीकरोति स
- ४ दर्पभातः सर्वथा ज्ञानहीनश्च विवादौ वाग्युद्धेस्य रोगयुक्तश्च भवति ।
- ५ तादृशाद् भावाद ईर्ष्याविरोधापवाददुष्टासृया भ्रष्टमनसां सत्य-ज्ञानहीनानाम् ईश्वरभक्तिं लाभोपायम् इव मन्यमानानां लोकानां
- ६ विवादाश्च जायन्ते तादृशेभ्यो लोकेभ्यस्त्वं पृथक् तिष्ठ । संयतेच्छया
- ७ युक्ता येऽश्वरभक्तिः सा महालाभोपायो भवतीति सत्यं । एतज्जगत्-प्रवेशनकालेऽस्माभिः किमपि नानाधि तत्त्यजनकालेऽपि किमपि
- ८ नेतुं न शक्यत इति निश्चितं । अतएव खाद्यान्याच्छादनानि च
- ९ प्राप्यास्माभिः सन्तुष्टैर् भवितव्यं ।^१ ये तु धनिनो भवितुं चेष्टन्ते ते परीक्षायाम् उन्नाये पतन्ति^२ ये चाभिलाषा मानवान् विनाशे
- १० यतोऽर्थस्पृहा सर्वेषां दुरितानां मूलं भवति तामवलम्ब्य केचिद् विश्वासाद् अभ्रंशन्त नानाक्लेशैश्च स्वान् अविध्यन् ।
- ११ हे ईश्वरस्य लोक त्वम् एतेभ्यः पलाय्य धर्म ईश्वरभक्ति
- १२ विश्वासः प्रेम सहिष्णुता ज्ञान्तिस्तेतान्याचर ।^३ विश्वासरूपम् उत्तम-

युद्धं कुरु, अगन्तजीवनम् आलम्बस्व यतस्तदर्थं त्वम् आहूतोऽभवः,
 वज्रसन्निहितां समचक्षेत्तमां प्रतिज्ञां स्वीकृतवान् । अपरं सर्वेषां १३
 जीवयितुरीश्वरस्य साक्षाद् यश्च ख्रीष्टो यीशुः पन्तीयपीलातस्य
 समक्षम् उत्तमां प्रतिज्ञां स्वीकृतवान् तस्य साक्षाद् अहं त्वाम्
 इदम् आज्ञापयामि । ईश्वरेण स्वसमये प्रकाशितव्यम् अस्माकं १४
 प्रभो यीशुख्रीष्टस्यागमनं यावत् त्वया निष्कलङ्कत्वेन निर्दोषत्वेन
 च विधी रक्ष्यतां । स ईश्वरः सच्चिदानन्दः, अद्वितीयसंघाटः, राज्ञां १५
 राजा, प्रभूनां प्रभुः, अमरताया अद्वितीय आकर्षः, अगम्यतेजो- १६
 निवासी, मर्त्यानां केनापि न दृष्टः केनापि न दृश्यश्च । तस्य
 गौरवपराक्रमौ सदातनौ भूयास्तां । आमेन् ।

इहलोके ये धनिनस्ते चित्तसमुन्नतिं चपले धने विश्वासश्च १७
 न कुर्वतां किन्तु भोगार्थम् अस्माभ्यं प्रचुरत्वेन सर्वदाता योऽमर
 ईश्वरस्तस्मिन् विश्वसन्तु सदाचारं कुर्वन्तु सत्कर्षधनेन धनिनो १८
 सुकला दातारश्च भवन्तु, यथा च सत्यं जीवनं पाप्मयुस्तथा १९
 पारत्रिकाम् उत्तमसम्पदं सञ्चिन्तन्वेति त्वयादिशन्तां ।

हे तीमथियं, त्वम् उपनिधिं गोपय काल्पनिकविद्याया २०
 अपवित्रं प्रलापं विरोधोक्तिञ्च त्यज च, यतः कतिपया लोकास्तां २१
 विद्यामवलम्ब्य विश्वासाद् भ्रष्टा अभवन् । प्रसीदस्तव सहायो
 भूयात् । आमेन् ।

तीमथियं प्रति पौलस्य प्रेरितस्य द्वितीयं पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं २ सत्यविश्वासकारणात् तीमथियं प्रति पौलस्य प्रेम ३ तथा धर्मकर्मणि दुःखभोगे च तीमथियं प्रति पौलस्योपदेशः १३ धर्मं स्थातुम् उपदेशः १५ किद्यमां लोकानां धर्मत्यागः, जनीषिफरस्य धर्मशीलप्रकाशस्य ।

१ ख्रीष्टेन यीशुना या जीवनस्य प्रतिज्ञा तामधीश्वरस्येच्छया यीशोः ख्रीष्टस्यैकः प्रेरितः पौलोऽहं स्वकीयं प्रियं धर्मपुत्रं तीमथियं प्रति पत्रं लिखामि । तात ईश्वरोऽस्माकं प्रभु यीशु-ख्रीष्टश्च त्वयि प्रसादं दयां शान्तिञ्च क्रियांस्तु ।

२ अहम् आ पूर्वपुरुषात् यम् ईश्वरं पवित्रमनसा सेवे तं धन्यं वदन् कथयामि, अहम् अहेरात्रं प्रार्थनासमये त्वां निरन्तरं स्मरामि । यश्च विश्वासः प्रथमे लोथीनामिकायां तत्र माता-मद्वाम् जनीकीनामिकायां मातरि चातिष्ठत् त्वान्तरेऽपि तिष्ठ-तीति मन्ये तव तं निष्कपटं विश्वासं मनसि कुर्वन् तवाश्रुपातं स्मरन् यथानन्देन प्रफुल्लो भवेयं तदर्थं तव दर्शनम् आकाङ्क्षे ।

३ अतो हेतो र्मम हस्तार्पणेन लब्धो यः ईश्वरस्य वरस्त्वयि विद्यते तम् उज्ज्वलं चित्तं त्वां स्मरयामि । यत ईश्वरोऽस्मभ्यं भयजनकम् आत्मानम् अदत्त्वा शक्तिप्रेमसत्कर्तानाम् आक्रमम् आत्मानं दत्तवान् । अतएवास्माकं प्रभुमधि तस्य वृन्दिदासं मामधि च प्रमाणं दातुं न चपस्व । किन्त्वीश्वरीयशक्त्या सुसंवादस्य हृते दुःखस्य सहभागी भव । सोऽस्मान् परित्राणपात्राणि कृतवान्

पवित्रेणाङ्गानेनाहृतवांस्य ;^० अस्मात्कर्माहेतुनेति नहि स्त्रीयनिष्-
पणस्य प्रमादस्य च कृते तत् कृतवान् । स प्रमादः मृष्टेः पूर्वकाले
ख्रीष्टेन यीशुनास्मभ्यम् अदायि, किन्त्वधुनास्माकं परिचातु र्भीशोः
ख्रीष्टस्यागमनेन प्राकाशत । ख्रीष्टो मृत्युं पराजितवान् सुसंवादेन १०
च जीवनम् अमरताञ्च प्रकाशितवान् । तस्य घोषयिता दूतस्य- ११
परजातीयानां शिष्यकञ्चाहं नियुक्तोऽस्मि । तस्मात् कारणात् ममायं १२
क्लेशो भवति तेन मम लज्जा न जायते यतोऽहं यस्मिन् विश्व-
सितवान् तमवगतोऽस्मि महादिनं यावत् मर्मापनिधे र्गोपनस्य
शक्तिस्य विद्यत इति निश्चितं जानामि ।

हितदायकानां वाक्यानाम् आदर्शरूपेण मत्तः श्रुताः ख्रीष्टे १३
यीशौ विश्वासप्रेक्षोः कथा धारय । अपरम् अस्मदन्तर्वासिना १४
पवित्रेणात्मना तामुत्तमाम् उपनिधिं गोपय ।

आशियादेशीयाः सर्वे मां त्यक्तवन्त इति त्वं जानामि तेषां १५
मध्ये फुगिसो हर्मिगनिश्च विद्यते । प्रभुरनीषिफरस्य परिवारान् १६
प्रति कृपं विदधातु यतः स पुनः पुन मां आप्यायितवान्
मम प्रह्वलेन न चपित्वा रोमानगरे उपस्थितिसमये यत्नेन १७
मां मृगयित्वा ममोद्देशं प्राप्तवान् । अतो विचारदिने स यथा १८
प्रभोः कृपाभाजनं भवेत् तादृशं वरं प्रभुस्तस्मै देयात् । इफिष-
नगरेऽपि स कति प्रकारैः मां उपकृतवान् तत् त्वं सम्यग् वेत्सि ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ धर्मकर्माणि नित्यप्रवृत्ति दुःखसहिष्णुत्वं १४ तीमथियं प्रति कर्तव्याकर्तव्ययो
र्मानापदेशश्च ।

हे मम पुत्र, ख्रीष्टयीशुतो योऽनुग्रहास्य बलेन त्वं बलवान् १

- २ भव । अपरं वक्तुभिः साक्षिभिः प्रमाणीकृतां यां शिक्षां श्रुतवानस्मि
 ३ तां विश्वास्थेषु परस्मै शिक्षादाने निपुणेषु च लोकेषु संमर्षय । त्वं
 ४ यीशुः ख्रीष्टस्योत्तमो योद्धेव क्लेशं सहस्व । यो युद्धं करोति स
 सांसारिके व्यापारे मग्नो न भवति किन्तु स्वनियोजयित्रे रोचितुं
 ५ चेष्टते । अपरं यो मर्त्यं युध्यति स यदि नियमानुसारेण न
 ६ युध्यति तर्हि किरीटं न लप्स्यते । अपरं यः कृषीषलः कर्म
 ७ करोति तेन प्रथमेन फलभागिनां भवितव्यं । मया यदुच्यते
 ८ तत् त्वया बुध्यतां यतः प्रभुस्तुभ्यं सर्वत्र बुद्धिं दास्यति । मम
 सुसंवादस्य वचनानुसाराद् दायूदवंशीयं मृतगणमध्याद् उत्था-
 ९ पितश्च यीशुं ख्रीष्टं स्मर । तत्सुसंवादकारणाद् अहं दुष्कर्म्मिव
 बन्धनदशापर्यन्तं क्लेशं भुञ्जे किन्त्वीश्वरस्य वाक्यम् अबद्धं तिष्ठति ।
 १० ख्रीष्टेन यीशुना यद् अनन्तगौरवसहितं परित्राणं जायते तदभि-
 रुचिर्नै लोकाैरपि यत् लभ्येत तदर्थमहं तेषां निर्मितं सर्व्वाण्ये-
 ११ तानि महे । अपरम् एषा भारती सत्या यदि वयं तेन सार्द्धं
 सिष्यामहे तर्हि तेन सार्द्धं जीविष्यामः, यदि च क्लेशं मह्यमहे
 १२ तर्हि तेन सार्द्धं राजत्वमपि करिष्यामहे । यदि वयं तम् अनङ्गी-
 १३ कुर्मस्तर्हि सोऽस्मान्पयनङ्गीकरिष्यति । यदि वयं न विश्वसामस्तर्हि
 स विश्वास्थस्तिष्ठति यतः स्वम् अपक्रोतुं न शक्नोति ।
 १४ त्वमेतानि स्मारयन् ते यथा निष्फलं श्रोतॄणां भ्रंशजनकं
 १५ बाग्युद्धं न कुर्युस्तथा प्रभोः समक्षं दृढं विनीयादिश । अपरं
 त्वम् ईश्वरस्य साक्षात् स्वं परीक्षितम् अनिन्दनीयकर्मकारिणश्च
 १६ सश्रमतस्य वाक्यानां सद्भिभजने निपुणश्च दर्शयितुं यतस्व । किन्त्व-
 पवित्रा अनर्थककथा दूरीकुरु यतस्तदालम्बिन उत्तरोत्तरम्
 १७ अधर्मे वर्द्धिष्यन्ते, ते वाच्यं गन्तित्ततवत् चयवर्द्धको

भविष्यति तेषां मध्ये ज्जमिनायः फिलीतश्चेतिनामानौ द्वौ जनौ
सत्यमताद् भ्रष्टौ जातौ, मृतानां पुनरुत्थिति र्व्यतीतेति वदन्तौ १८
केषाञ्चिद् विश्वासम् उत्पाटयतश्च । तथापीश्वरस्य भित्तिमूलम् १९
अचलं तिष्ठति तस्मिंश्चेयं लिपि मुद्राङ्किता विद्यते । यथा,

जानाति परमेशसु स्वकीयान् सर्वमानवान् ।

अपगच्छेद् अधर्माच्च यः कश्चित् खीष्टनामकृतः ॥

किन्तु वृहन्निकेतने केवलं सुवर्णमयानि रौप्यमयाणि च भाजनानि २०
विद्यन्त इति नहि काष्ठमयानि मृण्मयान्यपि विद्यन्ते तेषाञ्च
कियन्ति सम्मानाय कियन्त्यपमानाय च भवन्ति । अतो यदि २१
कश्चिद् एतादृशेभ्यः स्वं परिष्करोति तर्हि स पावितं प्रभोः
कार्ययोग्यं सर्वसत्कार्यायोपयुक्तं सम्मानार्थकञ्च भाजनं भवि-
ष्यति । यौवनावस्थायां अभिलाषास्तया परित्यज्यन्तां धर्मा २२
विश्वासः प्रेम ये च शुचिमनोभिः प्रभुम् उद्दिश्य प्रार्थनां कुर्वन्ते
तैः सार्द्धम् ऐक्यभावश्चैतेषु त्वया यत्नो विधीयतां । अपरं त्वम् २३
अनर्थकान् अज्ञानांश्च प्रश्नान् वाग्युद्धोत्पादकान् ज्ञात्वा दूरी-
कुरु । यतः प्रभो दासेन युद्धम् अकर्त्तव्यं किन्तु सर्वान् प्रति २४
ज्ञानेन शिवादानेच्छुकेन सहिष्णुना च भवितव्यं, विपत्ताश्च तेन
नम्रत्वेन चेतितव्याः । तथा कृते यदीश्वरः सत्यमतस्य ज्ञानार्थं २५
तेभ्यो मनःपरिवर्त्तनरूपं वरं दद्यात्, तर्हि ते येन श्रैतानेन २६
निजाभिलाषसाधनाय धृतास्तस्य जालात् चेतनां प्राप्योद्धारं
लभ्यं शक्यन्ति ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ भट्टलोकेषु भविष्यद्वाक्यं १० पौनस्य स्त्रीयाचारस्य प्रकाशनं धर्मपुस्तकस्य
प्रसंशा य ।

- १ चरमदिनेषु क्लेशजनकाः समया उपस्थास्यन्तीति जानीहि ।
- २ यतस्तान्कालिका लोका आत्मप्रेमिणोऽर्थप्रेमिण आत्मसाधिनो-
ऽभिरामिनो निन्दकाः पित्रोरनाज्ञायाहिणः कृतघ्ना अपवित्राः
- ३ प्रीतिवर्जिता असन्धेया मृषापवादिनोऽजितेन्द्रियाः प्रचण्डा भद्र-
- ४ द्वेषिणो विश्वासघातका दुःसाहसिनो दर्पघ्नाता ईश्वरप्रेमिणः
- ५ किन्तु सुखप्रेमिणो भक्तवेशाः किन्त्वस्वीकृतभक्तिगुणा भविष्यन्ति ;
- ६ एतादृशानां लोकानां संसर्गं परित्यज । यतो ये जनाः प्रच्छन्नं
गेहान् प्रविशन्ति पापैर्भारयस्ता नानाविधाभिलाषैश्चालिता
- ७ याः कामिन्यो नित्यं शिञ्जन्ते किन्तु सत्यमतस्य तत्त्वज्ञानं प्राप्तुं
कदाचित् न शक्नुवन्ति ता दासीवद् वशीकुर्वन्ते च ते तादृशा
- ८ लोकाः । यान्नि र्याम्निश्च यथा मोक्षं प्रति विपन्नत्वम् अकुरुतां
तथैव भ्रष्टमनसो विश्वासविषयेऽप्याह्वयन्ते लोका अपि सत्यमतं
- ९ प्रति विपन्नतां कुर्वन्ति । किन्तु ते षड्दूरम् अगमरा न भविष्यन्ति
यतस्तयो मूढता यदत् तदद् एतेषामपि मूढता सर्वदृशा
भविष्यति ।
- १० समोपदेशः शिष्टताभिप्रायो विश्वासे धैर्यं प्रेम महिष्णुता-
- ११ पद्रवः क्लेशा आन्तियखियायाम् इकनिये लुप्तायाश्च मां प्रति
यद्यद् अघटत यांश्चोपद्रवान् अहम् असह्ये सर्वमेतत् त्वम् अव-
- १२ गतोऽसि किन्तु तत्सर्वतः प्रभुं माम् उद्धृतवान् । परन्तु यावन्तो
लोकाः स्त्रीष्टेन यीशुनेश्वरभक्तिम् आचरितुम् इच्छन्ति तेषां
- १३ सर्वेषाम् उपद्रवो भविष्यति । अपरं पापिष्ठाः खलाश्च लेप्ता
- १४ भ्राम्यन्तो भ्रमयन्तश्चोत्तरोत्तरं दुष्टत्वेन वर्द्धिष्यन्ते । किन्तु त्वं
यद् यद् अशिञ्जयाः, यत् त्वयि समर्पितम् अभूत् तस्मिन्
- १५ अवतिष्ठ, यतः कस्मात् शिवां प्राप्तोऽसि, तद् वेत्सि ; यानि च

धर्मशास्त्राणि ख्रीष्टे यीशौ विश्वासेन परिचाणप्राप्तये त्वां ज्ञानिनं
कर्तुं शक्नुवन्ति तानि त्वं शैशवकालाद् अवगतोऽसि । तत् सर्वं १६
शास्त्रम् ईश्वरस्यात्मना दत्तं शिष्यायै दोषबोधाय शोधनाय
धर्मविनयाय च फलयुक्तं भवति तेन चेश्वरस्य लोको निपुणः १७
सर्वस्मै सत्कर्मणे सुसज्जस्य भवति ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ सुसंवादप्रचारणे नित्यं प्रवर्तितुं विनयः ६ निजमृतिभाविमुत्पन्नाः पौलस्य
कथनं ८ मानासंवादकथा १८ नमस्कारज्ञापनञ्च ।

ईश्वरस्य गोचरे यच्च यीशुः ख्रीष्टः स्वीयागमनकाले खराज- १
त्वेन जीवतां मृतानाञ्च लोकानां विचारं करिष्यति तस्य गोचरे-
ऽहं त्वाम् इदं दृढम् आज्ञापयामि । त्वं वाक्यं घोषय कालेऽकाले २
चोत्सुको भव पूर्णया संहिणुतया शिष्या च लोकान् प्रबोधय
भर्तृय विनयस्य च । यत एतादृशः समय आयाति यस्मिन् ३
लोका यथार्थम् उपदेशम् असह्यमानाः कर्णकण्डूयनविशिष्टा भूत्वा
निजाभिलषात् शिष्यकान् संगृहीष्यन्ति सत्यमताश्च श्रोत्राणि ४
निवर्त्य विषयगर्भिणो भूत्वा पाष्यानेषु प्रवर्त्तिष्यन्ते; किन्तु त्वं ५
सर्वविषये प्रबुद्धो भव दुःखभोगं स्वीकुरु सुसंवादप्रचारकस्य कर्म
साधय निजपरिचर्यां पूर्णत्वेन कुरु च ।

मम प्राणानाम् उत्सुर्गो भवति मम प्रस्थानकालस्योपातिष्ठत् । ६
अहम् उत्तमयुद्धं कृतवान् गन्तव्यमार्गस्थानं यावद् धावितवान् ७
विश्रामञ्च रचितवान् । शेषं धार्मिकत्वमृकुटं मदर्थं रचितं विद्यते ८
तच्च तस्मिन् महादिने यथार्थविचारकेण प्रभुना मह्यं दायिष्यते
केवलं मह्यम् इति नहि किन्तु भावन्तो लोकास्तस्यागमनम्
आकाङ्क्षन्ते तेभ्यः सर्वेभ्योऽपि दायिष्यते ।

- ८ त्वं त्वरया मत्समीपम् आगन्तुं यत्नस्व, यतो दीमा ऐहिक-
- १० संसारम् ईहमानो मां परित्यज्य थिषलनीकीं गतवान् तथा
क्रीष्णि गालातिथां गतवान् तीतश्च दाल्मातिथां गतवान् ।
- ११ केवलो लूको मया सार्द्धं विद्यते । त्वं मार्कं सज्जिनं कृत्वागच्छ
- १२ यतः स परिचर्यया ममोपकारी भविष्यति, तुखिकञ्चाहम्
- १३ इफिषनगरं प्रेषितवान् । यद् आच्छादनवस्त्रं त्रोयानगरे कार्पस्य
सन्निधौ मया निक्षिप्तं त्वमागमनसमये तत् पुस्तकानि च विधे-
- १४ षतस्र्मगन्थान् आनय । कांस्यकारः सिक्न्दरो मम वङ्गनिष्ठं
- १५ कृतवान् प्रभुस्तस्य कर्मणां समुचितफलं ददातु । त्वमपि तस्मात्
सावधानस्तिष्ठ यतः सोऽस्माकं वाक्यानाम् अतीव विपक्षो जातः ।
- १६ मम प्रथमप्रत्युत्तरसमये कोऽपि मम सहायो नाभवत् सर्व्वे मां
- १७ पर्य्यत्यजन् तान् प्रति तस्य दोषस्य गणना न भूयात् ; किन्तु
प्रभु मम सहायोऽभवत् यथा च मया घोषणा साध्येत परजाती-
- याश्च सर्व्वे सुसंवादं शृणुयुस्तथा मह्यं शक्तिम् अददात् ततोऽहं
- १८ मिहस्य सुखाद् उद्धृतः । अपरं सर्व्वस्माद् दुष्कर्म्मतः प्रभु माम्
उद्धरिष्यति निजस्वर्ग्विराज्यं नेतुं मां तारयिष्यति च । तस्य
धन्यवादः सदाकालं भूयात् । आमेन् ।
- १९ त्वं प्रिष्काम् आकिलम् अनौषिफरस्य परिजनांश्च नमस्कुह ।
- २० इरास्तः करिन्थनगरेऽनिष्ठत् चेफिमस्य प्रीडिवलात् मिलीतनगरे
- २१ मया यदीयतः । त्वं हेमन्तकालात् पूर्व्वम् आगन्तुं यतस्व ।
उबूलः पूदि लीनः क्लौदिया सर्व्वे भ्रातरश्च त्वां नमस्कुर्व्वन्ते ।
- २२ प्रभु र्थीशुः स्त्रीष्टस्तवात्मना सह भूयात् । युष्मास्तुयद्दे भूयात् ।
आमेन् ।

तीतं प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं ५ क्रीत्युपद्वीपे तीतस्य स्थितेरभिप्रायः, उत्तमोपदेशकानां गुण-
निर्णयः, दुष्टोपदेशकानां गुणनिर्णयश्च ।

अनन्तजीवनस्याशातो जाताया ईश्वरभक्ते र्थीग्यस्य सत्यमतस्य १
यत् तत्त्वज्ञानं यश्च विश्वास ईश्वरस्याभिरुचितलोकैर्लभ्यते तदर्थं
यीशुख्रीष्टस्य प्रेरित ईश्वरस्य दासः पौलोऽहं साधारणविश्वासात् २
मम प्रकृतं धर्मपुत्रं तीतं प्रति लिखामि । निष्कपट ईश्वर ३
आदिकालात् पूर्वं तत् जीवनं प्रतिज्ञातवान् स्वनिरूपितसमये
च घोषणया तत् प्रकाशितवान् । मम चातुरीश्वरस्याज्ञया च ४
तस्य घोषणं मयि समर्पितम् अभूत् । अस्माकं तात ईश्वरः
परिचाता प्रभु र्थीशुख्रीष्टश्च तुभ्यम् अनुग्रहं दयां शान्तिञ्च
वितरतु ।

त्वं यद् असम्पूर्णकार्याणि भूमूरये मदीयादेशाच्च प्रतिनगरं ५
प्राचीनगणान् नियोजयेत्तदर्थमहं त्वां क्रीत्युपद्वीपे स्थापयित्वा
गतवान् । तस्माद् यो नरोऽनिन्दित एकस्या योषितः स्वामी ६
विश्वासिनाम् अपचयस्यावाध्यत्वस्य वा दोषिणालिप्तानाञ्च सन्ता-
नाणां जनको भवति स एव योग्यः । यतो हेतोरध्यक्षेणेश्वरस्य ७
महाध्यक्षेणैवानिन्दनीयेन भवितव्यं । तेन स्वेच्छाचारिणा क्रोभिना
पानासक्तेन प्रहारकेण लोभिना वा न भवितव्यं किन्त्वतिथिसेवकेन
सत्त्वोक्तानुरागिणा विनीतेन न्यायेन धार्मिकेण जितेन्द्रियेण च ८

८ भवितव्यं, उपदेशे च विश्वस्यं वाक्यं तेन धारितव्यं यतः स यद्
 यथार्थेनोपदेशेन लोकान् विनेतुं विघ्नकारिणश्च निरुत्तरान् कर्तुं
 १० शक्नुयात् तद् आवश्यकं । यतस्ते बहवोऽवाध्या अनर्थकवाक्यवादिनः
 प्रवक्ष्वास्त्य सन्ति विशेषतश्चिन्तित्वत्तं मध्ये केचित् तादृशा लोकाः
 ११ सन्ति । तेषाञ्च वाग्रोध आवश्यको यतस्ते कुत्सितलाभस्याशयात्-
 चित्तानि वाक्यानि शिचयन्तो निखिलपरिवाराणां सुमतिं नाश-
 १२ यन्ति । तेषां स्वदेशीय एको भाववादी वचनमिदमुक्तवान्, यथा,
 क्रीतीयमानवैः सर्व्वे मदा कापश्यवादिनः ।

हिंस्रजन्तुममानास्तेऽलमाश्वोदरभारतः ॥

१३ सात्त्वमेतत् तथ्यं, अतो हेतोस्त्वं तान् गाढं भर्त्स्य ते च यथा
 १४ विश्वासे स्वस्था भवेयु र्यिह्दीयोपाख्यानेषु सत्यमतभ्रष्टानां मान-
 १५ वानाम् आज्ञासु च मनांमि न निवेशय्युस्तथादिश । शुचीनां
 हते सर्व्वाण्येव शुचीनि भवन्ति किन्तु कलङ्कितानाम् अविश्वासि-
 नाञ्च हते शुचि किमपि न भवति यतस्तेषां बुद्धयः संवेदाश्च
 १६ कलङ्किताः सन्ति । ईश्वरस्य ज्ञानं ते प्रतिजानन्ति किन्तु कर्म-
 भिस्तद् अनङ्गीकुर्वन्ते यतस्ते गर्हिता अनाज्ञायाहिणः सर्व्वसत्कर्म-
 णस्यायोग्याः सन्ति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ स्वविरहविरायुवजग्न्दासाः कथमुपदेष्टव्या इति निर्णयः ११ सुसंवादाभि-
 प्रायश्च ।

१ यथार्थस्योपदेशस्य वाक्यानि त्वया कथ्यन्तां विशेषतः प्राचीन-
 २ लोका यथा प्रबुद्धा धीरा विनीता विश्वासे प्रेम्नि सहिष्णुतायाश्च
 ३ स्वस्था भवेयुस्तद्वत् प्राचीनयोषिताऽपि यथा धर्मयोग्यम् आचारं

कुर्युः परनिन्दका बह्वचपानस्य निग्राह्यं न भवेयुः किन्तु
 सुशिक्षाकारिणः सत्य ईश्वरस्य वाक्यं यत् न निन्देत तदर्थं युवतीः ४
 सुशीलताम् अर्थतः पतिस्नेहम् अपत्यस्नेहं विनीतिं शुचित्वं
 गृहिणीत्वं सौजन्यं स्वामिनिप्लवञ्चादिश्रेयस्तथा तथा कथ्यतां । ५
 तदद् यूनाऽपि विनीतये प्रबोधय । तच्च सर्वविषये स्वं सत्कर्मणां ६
 दृष्टान्तं दर्शय शिक्षायाच्चाविकृतत्वं धीरतां ययार्थं निर्दोषञ्च ७
 वाक्यं प्रकाशय तेन विपत्तौ युष्माकम् अपवादस्य किमपि किद्रं ८
 न प्राप्य चपिष्यते । दामाश्च यत् स्वप्रभूनां निग्राहः सर्वविषये ९
 तुष्टिजनकाश्च भवेयुः प्रत्युत्तरं न कुर्युः किमपि नापहरेयुः किन्तु
 पूर्णां सुविश्वस्ततां प्रकाशयेयुरिति तान् आदिश । यत एवम्प- १०
 कारेणास्माकं चातुरीश्वरस्य शिक्षा सर्वविषये तैर्भूषितव्या ।

यतो हेतोस्ताणर्जनक ईश्वरस्यानुग्रहः सर्वान् मानवान् ११
 प्रत्युदितवान् स चास्मान् इदं शिक्षयति यद् वयम् अधर्मां १२
 सांसारिकाभिलाषांश्चानङ्गीकृत्य विनीतत्वेन न्यायेनेश्वरभक्त्या चेह-
 लोकौ आयु र्चापयामः, परमसुखस्याशाम् अर्थतोऽस्माकं महत् १३
 ईश्वरस्य आणकर्तुं र्यीशुखीष्टस्य प्रभावस्योदयं प्रतीचामहे । यतः १४
 स यथास्मान् सर्वस्माद् अधर्मात् मोचयित्वा निजाधिकारस्वरूपं
 सत्कर्मसूक्तम् एकं प्रजावर्गं पावयित् तदर्थम् अस्माकं कृते आत्म-
 दानं कृतवान् । एतानि भाषस्व 'पूर्णसामर्थ्येन चादिश प्रबोधय १५
 च, कोऽपि त्वां नावमन्वतां ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ कथम् उपदेष्टव्यं इत्यस्य निर्णयः १२ तीतं प्रति पौलस्य विनयः पञ्चसमाप्तिश्च ।

ते यथा देशाधिपानां शासकानाञ्च निग्रा आशायादिणश्च १
 सर्वस्मै सत्कर्मणे सुसज्जाश्च भवेयुः कमपि न निन्देय निर्विरो- २

- धिनः चान्ताश्च भवेद्युः सर्वान् प्रति च पूर्णं मृदुत्वं प्रकाशयेद्युषेति
 २ तान् आदिश । यतः पूर्वं वयमपि निर्बन्धा अनाज्ञायाहिणो भ्रान्ता
 नानाभिलाषाणां सुखानाञ्च दासेया दुष्टवर्त्त्याचारिणो घृणिताः
 ४ परस्परं द्वेषिणश्चाभवामः । किन्त्वस्माकं चातुरीश्वरस्य या दया
 मर्त्यानां प्रति च या प्रीतिस्तस्याः प्रादुर्भावे जाते वयम् आत्मकृतेभ्यो
 ५ धर्मकर्मभ्यस्तन्नहि किन्तु तस्य कृपातः पुनर्जन्मरूपेण प्रक्षालनेन
 ६ पवित्रस्यात्मनो नूतनीकरणेन च तस्मात् परित्राणं प्राप्ताः स चास्माकं
 ७ चात्रा यीशुख्रीष्टेनैस्मादुपरि तम् आत्मानं प्रचुरत्वेन दृष्टवान् । इत्थं
 वयं तस्यानुग्रहेण धार्मिकीभूय प्रत्याश्रयानन्तजीवनस्याधिकारिणो
 ८ जाताः । वाक्यमेतद् विद्यमनीयम् अतो हेतुरीश्वरे ये विश्वसि-
 तवन्तस्ते यथा सत्कर्मण्यनुतिष्ठेयुस्तथा तान् दृढम् आज्ञापयेति
 ममाभिमतं । तान्येवोत्तमानि मानवेभ्यः फलदानि च भवन्ति ।
 ९ मूढेभ्यः प्रअघंशावलिबिवादेभ्यो व्यवस्थाया वितण्डाभ्यश्च नि-
 १० वर्त्तस्व यतस्ता निष्फला अनर्थकाश्च भवन्ति । यो जनो वि-
 ११ भित्सुस्तम् एकवारं दिव्यं प्रबोध्य दूरीकुरु, यतस्तादृशो जनो
 विपथगामी पापिष्ठ आत्मदोषकश्च भवतीति त्वया ज्ञायतां ।
 १२ यदाहम् आर्त्तिमां तुखिकं वा तव समीपं प्रेषयिष्यामि तदा
 त्वं नीकपत्नौ मम समीपम् आगन्तुं यतस्व यतस्तत्रैवाहं शीतकालं
 १३ यापयितुं मतिम् अकाषे । 'व्यवस्थापकः सीना' आपङ्गुसैतयोः
 कस्याप्यभावो यन्न भवेत् तदर्थं तौ यत्नेन त्वया विस्मृतेतां ।
 १४ अपरम् अस्मादीयलोका यन्निष्फला न भवेयुस्तदर्थं प्रयोजनीयोप-
 १५ काराय सत्कर्मण्यनुष्ठानं शिचन्तां । मम सङ्गिनः सर्वे त्वं
 नमस्कृत्येते । ये विश्वासाद् अस्मासु प्रीयन्ते तान् नमस्कुरु ; सर्वेषु
 युष्मास्वद्वयहे भूयात् । अमेन् ।

फिलीमेनं प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं ४ फिलीमेनस्य विश्वासप्रमकारणात् पौलस्यानन्दः ८ खोनीषिमं
चलुं धाष्टवद् पक्षीतुश्च फिलीमेनं प्रति पौलस्य निवेदनञ्च ।

ख्रीष्टस्य यीशो बन्दिदासः पौलस्तीमथियर्नामा भ्राता च १
प्रियं सहकारिणं फिलीमेनं प्रियाम् आप्पियां सहसेनाम् २
आखिष्यं फिलीमेनस्य गृहे स्थितां मण्डलीञ्च प्रति पत्रं लिखतः ।
अस्माकं तात ईश्वरः प्रभु यीशुख्रीष्टश्च युष्मान् प्रति शान्तिम् ३
अनुग्रहञ्च क्रियास्तां ।

प्रभुं यीशुं प्रति सर्वान् पवित्रलोकान् प्रति च तव प्रेम- ४
विश्वासयो वृत्तान्तं निश्चयाहं प्रार्थनासमये तव नामोच्चारयन् ५
निरन्तरं ममेश्वरं धन्यं वदामि । अस्मासु यद्यत् सौजन्यं विद्यते ६
तत् सर्वं ख्रीष्टं यीशुं प्रति भवतीति ज्ञानाय तव विश्वासमूलिका
दानशीलता यत् सफला भवेत् तदहम् इच्छामि । हे भ्रातः, ७
तव्या पवित्रलोकानां प्राणा आप्यायिता अभवन् एतस्मात् तव
प्रेक्षास्माकं महान् आनन्दः सान्त्वना च जातः ।

तव्या यत् कर्त्तव्यं तत् त्वाम् आज्ञापयितुं यद्यप्यहं ख्रीष्टेना- ८
सौवोत्सुको भवेयं तथापि बद्ध इदानीं यीशुख्रीष्टस्य बन्दि- ९
दासश्चैवम्भूतो यः पौलः सोऽहं त्वां विनेतुं वरं मन्ये । अतः १०
शृङ्खलबद्धोऽहं यमजनयं तं मदीक्षतनयम् ओनीषिमम् अधि-
११ स्तां विनये । स पूर्वं तवानुपकारक आसीत् किन्विदानीं तव ११

- १२ मम चोपकारी भवति । तमेवाहं त्वव समीपं प्रेषयामि, अतो
 १३ मदीयप्राणस्वरूपः स त्वयानुगृह्यतां । सुसंवादस्य कृते गृह्ण-
 १४ बद्धोऽहं परिचारकमिव तं स्वमन्निधौ वर्त्तयितुम् ऐच्छं । किन्तु
 तव सौजन्यं यद् बलेन न भूत्वा स्वेच्छायाः फलं भवेत् तदर्थं
 १५ तव सम्पत्तिं विना किमपि कर्त्तव्यं नामन्ये । को जानाति क्षण-
 . कालार्थं तत्तत्सस्य विच्छेदोऽभवद् एतस्यायम् अभिप्रायो यत्
 १६ त्वम् अनन्तकालार्थं तं लप्स्यसे पुन दासमिव लप्स्यसे तन्न हि
 किन्तु दासात् श्रेष्ठं मम प्रियं तव च शारीरिकसम्बन्धात् प्रभु-
 १७ सम्बन्धाच्च ततोऽधिकं प्रियं भ्रातरमिव । अतो हेतो र्यदि मां
 १८ सहभागिनं जानासि तर्हि मामिव तमनुगृहाण । तेन यदि
 तव किमप्यपराद्धं तुभ्यं किमपि धार्यते वा तर्हि तत् ममेति
 १९ विदित्वा गणय । अहं तत् परिशोक्षयामि, एतत् पौलोऽहं
 स्वहस्तेन लिखामि, यतस्त्वं स्वप्राणान् अपि मह्यं धारयसि तद्
 २० वक्तुं नेच्छामि । भो भ्रातः, प्रभोः कृते मम वाञ्छां पूरय
 २१ ख्रीष्टस्य कृते मम प्राणान् आप्यायय । तवाज्ञाग्राहिणे विश्वस्य
 मया एतत् लिख्यते मया यदुच्यते ततोऽधिकं त्वया कारिष्यत
 २२ इति जानामि । तत्करणसमये मदर्थमपि वासगृहं त्वया सज्जी-
 क्रियतां यतो युष्माकं प्रार्थनीनां फलरूपो वर इवाहं युष्मभ्यं
 २३ दायिष्ये ममेति प्रत्याशा जीयते । ख्रीष्टस्य यीशोः कृते मया
 २४ सह बन्दिरिपाफ्रा मम सहकारिणो मार्क आरिष्टार्खो दीमा
 २५ लूकश्च त्वां नमस्कारं वेदयन्ति । अन्ताकं प्रभो र्यीशुख्रीष्टयानु-
 ग्रहे युष्माकम् आत्मना सह भूयात् । आमेनै ।

इत्रिणः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

ईश्वरस्य समीपाद् अस्मान् प्रति खोष्ट यागमनं गुणेन कर्मणा च दिव्यदूतेभ्यस्तस्य
नेष्टव्यम् ।

पुरा य ईश्वरो भाववादिभिः पित्रलोकेभ्यो नानाममये १
नानाप्रकारं कथितवान् स एतस्मिन् शेषकाले निजपुत्रेणास्मभ्यं २
कथितवान् । स तं पुत्रं सर्वधिकारिणं कृतवान् तेनैव च सर्व-
जगन्ति सृष्टवान् । स पुत्रस्तस्य प्रभावस्य प्रतिविम्बस्तस्य तत्त्वस्य ३
मूर्तिश्चास्ति स्वीयशक्तिवाक्येन सर्वं धत्ते च स्वप्राणैरस्माकं पाप-
मार्जनं कृत्वा ऊर्द्धस्थाने महामहिम्नो दक्षिणपार्श्वे समुपविष्टवान् ।
दिव्यदूतगणाद् यथा स विशिष्टनाम्नोऽधिकारी जातस्तथा तेभ्यो- ४
ऽपि श्रेष्ठो, जातः । यतो दूतानां मध्ये कदाचिदीश्वरेणेदं क ५
उक्तः? यथा,

मदीयतनयोऽसि त्वम् अद्यैव जनितो मया ।

पुनश्च 'अहं तस्य पिता भविष्यामि स च मम पुत्रो भविष्यति' ।

अपरं जगति स्वकीयाद्वितीयपुत्रस्य पुनरानयनकाले तेनोक्तं, यथा, ६

ईशस्य सकलैर्दूतिरेष एव प्रणम्यतां ।

दूतान् अधि तेनेदम् उक्तं, यथा, ७

स करोति' निजान् दूतान् गन्धवाहस्वरूपकान् ।

वह्निशिखास्वरूपांश्च करोति निजसेवकान् ॥ "

किन्तु पुत्रमुद्दिश्य तेनोक्तं, यथा, ८

- हे ईश्वर सदा स्थायि तव सिंहासनं भवेत् ।
 याथार्थ्यस्य भवेद्दण्डो राजदण्डस्त्वदीयकः ।
- ६ पुण्ये प्रेम करोषि त्वं किञ्चाधर्मम् च्छतीयसे ।
 तस्माद् य ईश ईशस्ते स ते मित्रगणादपि ।
 अधिकाह्लादतैलेन सेचनं कृतवान् तव ॥
- १० पुनश्च, यथा,
 हे प्रभो पृथिवीमूलम् आदौ संस्थापितं त्वया ।
 तथा त्वदीयहस्तेन कृतं गगनमण्डलं ।
- ११ इमे विनश्यतस्त्वन्तु नित्यमेवावतिष्ठसे ।
 इदन्तु सकलं विश्वं संजरीष्यति वस्त्वत् ।
- १२ सङ्कोचितं त्वया तत्तु वस्त्वत् परिवर्त्यते ।
 तन्तु नित्यं स एवासी निर्न्तास्त्वव वत्सराः ॥
- १३ अपरं दूतानां मध्ये कः कदाचिदीश्वरेणैदमुक्तः ? यथा,
 तवारीन् पादपीठं ते यावन्नहि करोम्यहं ।
 मम दक्षिणदिग्भागे तावत् त्वं समुपाविश ॥
- १४ ये परित्राणस्याधिकारिणो भविष्यन्ति तेषां परिचर्यार्थं प्रेष्यमाणाः
 सेवनकारिण आत्मानः किं ते सर्वे दूता नहि ?

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

- सन्धानां अर्थः खीष्टोऽवबोधो रति होतोऽस्य दुःखभोगस्यावश्यकता ।
- १ अतो वयं यद् भ्रमस्रोतसा नापनीयामहे तदर्थमस्मभि
 २ र्धद्यद् अश्रवि तस्मिन् मनांसि निधातव्यानि । यतो हेतो
 दूतैः कथितं वाक्यं यद्युभोषम् अभवद् यदि च तत्तद्वनकारिणे
 ३ तस्यायाहकाय च सर्वस्मै समुचितं दण्डम् अदीयत, तर्ह्यस्मा-

भिस्तादृशं महापरिचाणम् अवज्ञाय कथं रक्षा प्राप्स्यते, यत्
प्रथमतः प्रभुना प्रोक्तं ततोऽस्मान् यावत् तस्य ओदभिः स्थिरी-
कृतं, अपरं लक्षणैरङ्कितकर्माभिर्विविधशक्तिप्रकाशेन निजोच्छातः ४
पवित्रस्यात्मनो विभागेन च यद् ईश्वरेण प्रमाणीकृतम् अभूत् ।
तयं तु यस्य भाविराज्यस्य कथां कथयामः, तत् तेन दिव्य- ५
दूतानाम् अधीनीकृतमिति नहि । किन्तु कुत्रापि कश्चित् प्रमाणम्, ६
ईदृशं दत्तवान्, यथा,

किं वस्तु मानवो यत् स नित्यं संस्मर्यते त्वया ।

किं वा मानवमन्तानो यत् स आलोच्यते त्वया ।

दिव्यदूतगणेभ्यः स किञ्चिन् न्यूनः कृतस्त्वया । ७

तेजोगौरवरूपेण किरीटेन विभूषितः ।

सृष्टं यत् ते कराभ्यां स तत्प्रभुत्वे नियोजितः ।

चरणाधश्च तस्यैव त्वया सर्व्वे वशीकृतं ॥ ८

तेन सर्व्वं यस्य वशीकृतं तस्यावशीभूतं किमपि नावशेषितं किन्त्व-
धुनापि वयं सर्व्वाणि तस्य वशीभूतानि न पश्यामः । तथापि ९
दिव्यदूतगणेभ्यो यः किञ्चिन् न्यूनीकृतोऽभवत् तं यीशुं मृत्यु-
भोगहेतोस्तेजोगौरवरूपेण किरीटेन विभूषितं पश्यामः, यत
ईश्वरस्यानुग्रहात् स सर्व्वेषां कृति मृत्युम् अखदत् । अपरञ्च १०
यस्मै येन च कृत्स्नं वस्तु सृष्टं विद्यते बहुमन्तानानां विभवा-
यानयनकाले तेषां परिचाणायसरस्य दुःखभोगेन सिद्धीकरणमपि
तस्योपयुक्तम् अभवत् । यतः पावकः पूयमानाश्च सर्व्वे एकस्मा- ११
देवोत्पन्ना भवन्ति, इति हेतोः स तान् भ्रातृन् वदितुं न
लज्जते । तेन स उक्तवान्, यथा, १२

द्योतयिष्यामि ते नाम भ्रातृणां मध्यतो मम ।

परन्तु समिते मध्ये करिष्ये ते प्रशंसनं ॥

१२ पुनरपि, यथा, तस्मिन् विश्वस्य स्याताहं—

पुनरपि, यथा,

पश्चादहम् अपत्यानि च दत्तानि मङ्गलम् ईश्वरात् ।

१४ तेषाम् अपत्यानां रुधिरपल्लविशिष्टत्वात् सोऽपि तद्वत् तद्वि-

शिष्टोऽभूत् तस्याभिप्रायोऽयं यत् स मृत्युबलाधिकारिणं शैतानं

१५ मृत्युना बलहीनं कुर्यात् ये च मृत्युभयाद् यावज्जीवनं दास-

१६ त्वस्य निम्ना आसन् तान् उद्धारयेत् । स दूतानाम् उपकारी न

१७ भवति किन्त्विब्राह्मणस्य वंशस्यैवोपकारी भवति । अतो हेतोः

स यथा कृपावान् प्रजानां पापशोधनार्थम् ईश्वरोद्देश्यविषये

विश्वासो महायाजको भवेत् तदर्थं सर्वविषये स्वभ्रातृणां सदृशी-

१८ भवनं तस्योचितम् आसीत् । यतः स स्वयं परीक्षां गत्वा यं

दुःखभोगम् अवगतस्तेन परीक्षाकान्तान् उपकर्तुं शक्नोति ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ मोशेस् ख्रीष्टस्य नेष्टवं ० इत्यादिख्रीयलोकदण्डात् तस्मिन्नविश्वासिलोकानाम् अधिकदण्डनीयत्वम् ।

१ हे स्वर्गीयस्याङ्गानस्य सहभागिनः पवित्रभ्रातरः, अस्माकं

२ धर्मप्रतिज्ञाया दूतो महायाजकस्य यो यीशुस्त्वम् आलोचध्वं । मोशि

३ यद्वत् त्वयं सर्वपरिवारमध्ये विश्वास्य आसीत्, तद्वद् अयमपि

४ स्वनियोजकस्य समीपे विद्यास्यो भवति । परिवाराच्च यद्वत् तस्मै-

स्यापयितुरधिकं गौरवं भवति तद्वत् मोशेरथं बल्लतरगौरवस्य

५ योग्यो भवति । एकैकस्य निर्देशनस्य परिजनानां स्यापयिता कश्चिद्

६ विद्यते यंस्य सर्वस्यापयिती स ईश्वर एव । मोशिस्य वक्ष्यमाणानां

साची भृत्य इव तस्य सर्वपरिजनमध्ये विश्वासोऽभवत् किन्तु
स्त्रीष्टस्य परिजनानामध्यक्ष इव । वयं तु यदि विश्वासोत्साहं
स्नायनञ्च शेषं यावद् धारयामस्तर्हि तस्य परिजना भवामः ।

अतो हेतोः पवित्रेणात्मना यद्वत् कथितं, तद्वत्, ७

अथ यूयं कथां तस्य यदि संश्रोतुमिच्छथ ।

तर्हि पुरा परीक्षायां दिने प्रान्तरमध्यतः । ८

मदाज्ञानिग्रहस्थाने युष्माभिस्तु कृतं यथा ।

तथा मा कुरुतेदानीं कठिनानि मनांसि वः । ९

युष्माकं पितरस्तत्र मत्परीक्षाम् अकुर्वत ।

कुर्वद्भिर्भेऽनुसन्धानं तैरदृश्यन्त मत्प्रियाः ।

चत्वारिंशत्समा यावत् कुड्माहन्तु तदन्वये । १०

श्रवादिसम् इमे लोका भ्रान्तान्तःकरणाः सदा ।

मामकीनानि वर्तमानि परिजानन्ति नो इमे ।

इति हेतोरहं कोपात् शपथं कृतवान् इमं । ११

प्रवेक्ष्यते जनैरेतैर्न विश्रामस्थलं मम ॥

हे भ्रातरः सावधाना भवत, अमरेश्वरात् निवर्त्तको योऽवि- १२
श्वासस्तद्युक्तं दुष्टान्तःकरणं युष्माकं कस्यापि न भवतु । किन्तु १३
यावद् अद्यनाम्ना समयो विद्यते तावद् युष्मन्मध्ये कोऽपि पापस्य
वस्त्रमया यत् कठोरीकृतो न भवेत् तदर्थं प्रतिदिनं परस्परम्
उपदिशत । यतो वयं स्त्रीष्टस्याग्निना जाताः किन्तु प्रथमविश्वा- १४
संख्यं दृढत्वम् अस्माभिः शेषं यावद् अमेघं धारयितव्यं । अथ १५
यूयं कथां तस्य यदि संश्रोतुमिच्छथ, तर्हिज्ञानलङ्घनेस्थाने युष्मा-
भिस्तु कृतं यथा, तथा मा कुरुतेदानीं कठिनानि मनांसि व इति १६
तेन यदुक्तं, तदनुसाराद् ये श्रुत्वा तस्य कथां न शृण्वीतवन्तस्तौ

- १७ के ? किं मोक्षिना' मिसरदेशाद् आणताः सर्व्वे, लोका नहि ?
 केभ्यो वा स चत्वारिंशद्वर्षाणि यावद् अक्रुध्यत् ? पापं कुर्व्वतां
 १८ येषां कुणपाः प्रान्तरे ऽपतन् किं तेभ्यो नहि ? प्रवेक्ष्यते जनैरेतै
 न विश्रामस्थलं ममेति शपथः केषां विरुद्धं तेनाकारि ? किम्
 १९ अविश्वासिनां विरुद्धं नहि ? अतस्ते तत् स्थानं प्रवेष्टुम् अवि-
 'श्वासात् नाशक्नुवन् इति वयं वीक्षामहे ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ विश्वासेन विश्रामप्राप्तिः ११ ईश्वरस्य वाङ्मय शक्तिः १४ खीष्टेनेश्वरसमीप-
 गमनञ्च ।

- १ अपरं तद्विश्रामप्राप्तेः प्रतिज्ञा यदि तिष्ठति तर्ह्यस्माकं कश्चित्
 चेत् तस्याः फलेन वञ्चितो भवेत् वयम् एतस्माद् विभीमः ।
 २ यतो ऽस्माकं समीपे यद्वत् तद्वत् तेषां समीपेऽपि सुसंवादः
 प्रचारितो ऽभवत् किन्तु तैः श्रुतं वाक्यं तान् प्रति निष्फलम्
 ३ अभवत्, यतस्ते श्रोतारो विश्वासेन साङ्गं तस्मात्प्रश्रयन् । तद्
 विश्रामस्थानं विश्वासिभिरस्माभिः प्रविश्यते यतस्तेनोक्तं, अहं
 कोपात् शपथं कृतवान् इमं, प्रवेक्ष्यते जनैरेतै न विश्रामस्थलं
 मम । किन्तु तेस्य कर्माणि जगतः सृष्टिकालात् समाप्तानि
 ४ सन्ति । यतः कस्मिंश्चित् स्थाने सप्तमं दिनमधि तेनेदम् उक्तं,
 यथा, ईश्वरः सप्तमं दिने स्वकृतेभ्यः सर्व्वकर्मभ्यो विश्राम ।
 ५ किन्त्वेतस्मिन् स्थाने पुनस्तेनोच्यते, यथा, प्रवेक्ष्यते जनैरेतै न
 ६ विश्रामस्थलं मम । फलतस्तत् स्थानं कैश्चित् प्रवेष्टव्यं किन्तु ये
 ७ पुरा सुसंवादं श्रुतवन्तस्ते विश्वासात् तत्र प्रविष्टम्, इति हेतोः
 स पुनरश्च नामकं दिनं निरूप्य दीर्घकाले गतेऽपि पूर्व्वोक्तां वाचं

दायूदा कथयति, यथा, 'अथ यूयं कथां तस्य यदि संश्रोतु-
मिच्छथ, तर्हि मा कुरुतेदानो कठिनानि मनांसि वः । अपरं ८
यिहोशूयो यदि तान् व्यश्रामयिष्यत् तर्हि ततः परम् अपरस्य
दिनस्य वाग् ईश्वरेण नाकथयिष्यत । अत ईश्वरस्य प्रजाभिः ९
कर्त्तव्य एको विश्रामस्तिष्ठति । अपरम् ईश्वरो यदत् स्वहृत- १०
कर्म्मभ्यो विश्राम तदत् तस्य विश्रामस्थानं प्रविष्टो जनोऽपि
स्वहृतकर्म्मभ्यो विश्राम्यति । अतो वयं तद् विश्रामस्थानं प्रवेष्टुं ११
यतामहे, तदविश्वासेदाहरणेन कोऽपि न पततु ।

ईश्वरस्य वादोऽमरः प्रभावविशिष्टश्च सर्वस्माद् विधारखङ्गादधि १२
तीक्ष्णः, अपरं प्राणात्मनो रीन्यिमञ्जयोश्च परिभेदाय विच्छेदकारी
मनसश्च सङ्कल्पानाम् अभिप्रेतानाञ्च विचारकः । अपरं यस्य १३
समीपे स्त्रीया स्त्रीया कथास्माभिः कथयितव्या तस्यागोचरः कोऽपि
प्राणी नास्ति तस्य दृष्टौ सर्वमेवानाद्यतं प्रकाशितञ्चास्ते ।

अपरं य उच्चतमं स्वर्गं प्रविष्ट एतादृश एको व्यक्तिरर्थत १४
ईश्वरस्य पुंचो यीशुरस्माकं महायाजकोऽस्ति, अतो हेतो वयं
धर्मप्रतिष्ठां दृढम् आलम्बामहे । अस्माकं यो महायाजकोऽस्ति १५
सोऽस्माकं दुःखे दुःखितो भवितुम् अशक्तो नहि किन्तु पापं
विना सर्वविषये व्यभिच परीक्षितः । अतएव कृपां गृहीतुं प्रयो- १६
जनीयोपकारार्थम् अनुग्रहं प्राप्तुञ्च वयम् उत्साहेनानुग्रहसिंहा-
सनस्य समीपं यामः ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ जीष्टस्य महायाजकत्वं ४ परमेश्वरेण तस्य महायाजकत्वपदे नियुक्तत्वं ११ इन्द्रि-
कोकानाम् अज्ञानजनकारणाद् भर्तृसमञ्जः ।

यः कश्चित् महायाजको भवति स मानवानां मध्यान् १

नीतः उन् मानवानां कृत ईश्वरोद्दिश्यविषयेऽर्थत उपहाराणां
 २ पापार्थक्यवलीनाञ्च दानं नियुज्यते । स चाज्ञानां भ्रान्तानाञ्च
 लोकानां दुःखेन दुःखी भवितुं शक्नोति, यतो हेतोः स
 ३ स्वयमपि दौर्बल्यवेष्टितो भवति । एतस्मात् कारणाच्च यद्वत्
 लोकानां कृते तद्वद् आत्मकतेऽपि पापार्थक्यवलिदानं तेन
 कर्त्तव्यं ।

४ स चोच्चपदः स्वेच्छातः केनापि न गृह्यते किन्तु हारेण
 ५ इव य ईश्वरेणाह्रयते तेनैव गृह्यते । एवमप्रकारेण स्त्रीष्टोऽपि
 महायाजकत्वं ग्रहीतुं स्वीयगौरवं स्वयं न कृतवान्, किन्तु मदी-
 यतनयोऽसि त्वम् अद्यैव जनितो मयेति वाचं यस्तं भाषितवान्
 ६ स एव तस्य गौरवं कृतवान् । तद्वद् अन्यगीतेऽपीदमुक्तं, त्वं मल्ली-
 ७ षेदकः श्रेष्ठां याजकोऽसि सदातनः । स च देहवासकाले बज्र-
 क्रन्दनेनाश्रुपातेन च मृत्युत उद्धरणे समर्थस्य पितुः समीपे पुनः
 पुनर्विनतिं प्रार्थनाञ्च कृत्वा तत्फलरूपिणीं शङ्कातो रचां प्राप्य
 ८ च यद्यपि पुत्रोऽभवत् तथापि धैर्यक्रियत तैराज्ञायद्वणम् अशि-
 ९ त्त । इत्थं सिद्धीभूय निजाज्ञाग्राहिणां सर्वेषाम् अनन्तपरि-
 १० ब्राणस्य कारणस्वरूपोऽभवत् । तस्मात् स मल्लीषेदकः श्रेणी-
 भुक्तो महायाजक ईश्वरेणाख्यातः ।

११ तमध्यस्माकं बज्रकथाः कथयितव्याः किन्तु ताः स्तम्भकर्णैर्द्युग्भाभि-
 १२ र्दुर्गम्याः । यतो द्यूयं यद्यपि समयस्य दीर्घत्वात् शिञ्जका भवि-
 तुम् अशक्यत् तथापीश्वरस्य वाक्यानां या प्रथमा वर्णमाला तस्मिन्धि-
 शिवाप्राप्ति, द्यूग्भाकं पुनरावश्यकता भवति, तथा कठिनद्रव्ये नहि किन्तु
 १३ दुग्धे द्यूग्भाकं प्रयोजनम् आस्ते । यो दुग्धपायी स शिशुरेवेति कार-
 १४ णात् धर्मवाक्ये तत्परी नास्ति । किन्तु सदसद्विचारे येषां

चेतांसि व्यवहारेण शिञ्चितानि तादृशानां सिद्धलोकानां कठोर-
द्रव्येषु प्रयोजनमस्ति ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ धर्मोपनिषद्भाष्यकारणार्थं विनयः ४ धर्मोपनिषद्विषयः ८ धर्मोपनिषद्विषयः
विनयः, धर्मोपनिषद्विषयः दातुम् ईश्वरस्याङ्गीकारः प्रपथय ।

वयं मृतिजनककर्मभ्यो मनःपरावर्त्तनम् ईश्वरे विश्वासे १
अवगाहनशिल्लेण हस्तार्पणं मृतलोकानाम् उत्थानम् अनन्तकाल- २
स्थायिविचाराज्ञा चैतैः पुनर्भित्तिमूलं न स्थापयन्तः स्त्रीष्टविषयकं
प्रथमोपदेशं पश्चात्कृत्य सिद्धिं यावद् अग्रसरा भवाम । ईश्वर- ३
स्थानुमत्या च तद् अस्माभिः कारिष्यते ।

य एककृत्वो दीप्तिमया भूत्वा स्वर्गाद्यवररसम् अस्वदितवन्तः ४
वचिचक्ष्णात्मनोऽग्निनो जाता ईश्वरस्य सुवाक्यं भाविकालस्य शक्ति- ५
स्वास्वदितवन्तस्य ते भ्रष्टा यदि स्वमनोभिरीश्वरस्य पुत्रं पुनः ६
कुशे घ्नन्ति सज्जात्यदं कुर्वन्ते च तर्हि मनःपरावर्त्तनाय पुनस्तान्
नवीनीकर्तुं कोऽपि न शक्नोति । यतो या भूमिः स्वोपरि भूयः ७
यतितं दृष्टिं पिवती तत्फलाधिकारिणां निमित्तम् दृष्टानि प्राका-
दीन्युत्पादयति सा ईश्वराद् आशिषं प्राप्ता । किन्तु या भूमि ८
मौल्युरकण्डकटुचान् उत्पन्नदयति सा न याज्ञा प्रापार्हा च श्रेष्ठे
तस्या दाहे भविष्यति ।

इहे प्रियतमाः, यद्यपि वयम् एतादृशं वाक्यं भाषमहे ९
तथापि यूयं तत् उत्कृष्टाः परिचाणपथस्य पथिकोभ्राध्व इति
विश्वसामः । यतो युष्माभिः पवित्रलोकानां च उपकारो ऽकारि १०
क्रियते च तेनेश्वरस्य, नास्मै प्रकाशितं प्रेम असह्य विष्कार्मुम्

- ११ ईश्वरोऽज्ञायकारी न भवति । अपरं युष्माकम्, एकैको जनो
यत् प्रत्याशापूरणार्थं शेषं यावत् तमेव यत्नं प्रकाशयेदित्यहम्
१२ इच्छामि । अतः शिथिला न भवत किन्तु ये विश्वासेन
सहिष्णुतया च प्रतिज्ञानां फलाधिकारिणो जातास्तेषाम् अनु-
१३ गामिनो भवत । ईश्वरो यदा अब्राहमाय प्रत्यजानात् तदा
‘ श्रेष्ठस्य कस्याप्यपरस्य नाम्ना शपथं कर्तुं नाशक्नोत्, अतो
१४ हेतोः स्तनाम्ना शपथं कृत्वा तेनाक्तं यथा, सत्यम् अहं त्वाम्
१५ आशिषं गदियामि तवाम्बयं बद्धुं यिष्यामि च । अनेन प्रकारेण
१६ स सहिष्णुतां विधाय तस्याः प्रत्याशायाः फलं लब्धवान् । अथ
मानवाः श्रेष्ठस्य कस्यचित् नाम्ना शपन्ते, शपथस्य प्रमाणार्थं तेषां
१७ सर्वविवादान्तको भवति । इत्यस्मिन् ईश्वरः प्रतिज्ञायाः फलाधि-
कारिणः स्वीयमन्त्रणाया अमोघतां बाहुल्यतो दर्शयितुमिच्छन्
१८ शपथेन स्वप्रतिज्ञां स्थिरीकृतवान् । अतएव यस्मिन् अनृतकथनम्
ईश्वरस्य न साध्यं तादृशेनाचलेन विषयद्वयेन समुखस्वरचास्यस्य
१९ प्राप्तये पलायितानाम् अस्माकं सुदृढा सान्त्वना जायते । सा
प्रत्याशास्माकं मनोनौकाया अचलो लङ्करो भूत्वा विच्छेदक-
२० वस्त्रस्याभ्यन्तरं प्रविष्टा । तत्रैवास्माकम् अयशरो यीशुः प्रविश्य
मस्कीषेदकः श्रेष्ठां नित्यस्थायी याजकोऽभवत् ।

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ मस्कीषेदकः २८७ खीष्टस्य महायाजकत्वं २९ चारीपादिसर्वयाजकेभ्यः
श्रेष्ठतमः ।

- १ बालमस्य राजां सर्वोपरिस्थित्येभ्यश्च यज्ञकस्य सन् यो नृप-
तीनां मारणात् प्रत्यागितम् अग्राशमं मृचात्कृत्याग्निषं गदित-

वान्, यस्मै चाब्राह्मणः सर्वद्रव्याणां दशमांशं दत्तवान् स मल्की- २
 षेदक् स्नानोऽर्थेन प्रथमतो धर्मराजः पश्चात् शालमस्य राजा-
 र्घतः शान्तिराजो भवति । अपरं तस्य पिता माता वंशस्य ३
 निर्णय आयुष आरम्भो जीवनस्य शेषश्चैतेषाम् अभावो भवति,
 इत्थं स ईश्वरपुत्रस्य सदृशीकृतः, स त्वनन्तकालं यावद् याजक-
 स्तिष्ठति । अतएवास्माकं पूर्वपुरुष अब्राह्मणो यस्मै लुठितद्रव्याणां ४
 दशमांशं दत्तवान् स कीदृक् महान् तद् आलोचयत । याज- ५
 कत्वप्राप्ता लेवेः सन्ताना व्यवस्थानुसारेण लोकेभ्योऽर्थत अब्राह्म-
 मात् जातेभ्यः स्वीयभ्रातृभ्यो दशमांशग्रहणस्यादेशं लभ्यवन्तः ।
 किन्त्वसौ यद्यपि तेषां वंशात् नेत्यनस्तथाप्यब्राह्मणाद् दशमांशं ६
 गृहीतवान् प्रतिज्ञानाम् अधिकारिणम् आशिषं गदितवांश्च । अपरं ७
 यः श्रेयान् स लुप्ततरायाशिषं ददातीत्यत्र कोऽपि सन्देहो
 नास्ति । अपरम् इदानीं ये दशमांशं गृह्णन्ति ते मृत्योरधीना ८
 मानवाः किन्तु तदानीं यो गृहीतवान् स जीवतीतिप्रमाणप्राप्तः ।
 अपरं दशमांशग्राही लेविरप्यब्राह्मणद्वारा दशमांशं दत्तवान् एत- ९
 दपि कथयितुं शक्यते । यतो यदा मल्कीषेदक् तस्य पितरं १०
 साक्षात् कृतवान् तदानीं स लेविः पितुरस्यासीत् ।

अपरं यस्य सम्बन्धे लोका व्यवस्थां लभ्यवन्तस्तेन लेवीययाजक- ११
 वर्गेण यदि सिद्धिः, समभविष्यत् तर्हि हारोणस्य श्रेण्या मध्याद्
 याजकं न निरूप्येश्वरेण मल्कीषेदकः श्रेण्या मध्याद् अपरस्यैकस्य
 याजकस्योत्थापनं कुत आवश्यकम् अभविष्यत्? यतो याजक- १२
 वर्गस्य विनिमयेन सुतरां व्यवस्थाया अपि विनिमयो जायते ।

अपरञ्च तद् वाक्यं यस्मोद्देश्यं सोऽपरेण वंशेन संयुक्तोऽस्ति तस्य १३
 वंशस्य च कोऽपि कदापि वेद्याः कर्म न कृतवान् । वस्तुतस्तु यं १४

वंशमधि मोशि र्यमजकत्वस्यैकां कथामपि न कथितवान् तस्मिन्
 १५ यिहदावंशेऽस्माकं प्रभु जन्म गृहीतवान् इति सुस्पष्टं । तस्य स्पष्ट-
 तरम् अपरं प्रमाणमिदं यत् मल्कीषेदकः सादृश्यवतापरेण तादृ-
 १६ श्नेन याज्ञकेनोदेतयं, यस्य निरूपणं शरीरसम्बन्धीयविधियुक्तया
 १७ व्यवस्थया न भवति किन्त्वक्षयजीवनयुक्तया शक्त्या भवति । यत्
 ईश्वर इदं साक्ष्यं दत्तवान्, यथा, त्वं मल्कीषेदकः श्रेण्यां याजको
 १८ ऽसि सदातनः । अनेनायवर्त्तिनो विधे दुर्बलताया निष्फल-
 तायाश्च हेतोरर्थता व्यवस्थया किमपि सिद्धं न जातमितिहेतो-
 १९ स्तस्य लोपो भवति । यथा च वयम् ईश्वरस्य निकटवर्त्तिनो
 भवाम एतादृशी श्रेष्ठप्रत्याशा संस्थाप्यते ।

२० अपरं यीशुः श्रपयं विना न नियुक्तस्तस्मादपि स श्रेष्ठनि-
 २१ यमस्य मध्यस्थो जातः । यतस्ते श्रपयं विना याजका जाताः
 २२ किन्त्वसौ श्रपयेन जातः यतः स इदमुक्तः, यथा,
 परमेश इदं श्रेपे न च तस्मान्निवर्त्यते ।

त्वं मल्कीषेदकः श्रेण्यां याजकोऽसि सदातनः ।

२३ ते च बह्वेव याजका अभवन् यतस्ते मृत्युना नित्यस्यायित्वात्
 २४ निवारिताः, किन्त्वसावनन्तकालं यावत् तिष्ठति तस्मात् तस्य
 २५ याजकत्वं न परिवर्त्तनीयं । ततो हेतो र्ये मानवास्तेनेश्वरस्य
 सन्निधिं गच्छन्ति तान् स श्रेष्ठं यावत् परित्रातुं शक्नोति यत-
 २६ स्तेषां कृते प्रार्थनां कर्तुं स सततं जीवति । अपरम् अस्माकं
 तादृशमहायाजकस्य प्रयोजनमासीद् यः पवित्रो ऽहिंसको हिं-
 २७ क्लृप्तः पाप्मिभ्यो भिन्नः स्वर्गादप्युच्चीकृतश्च स्यात् । अपरं महा-
 याजकानां यथा तथा तस्य प्रतिदिनं प्रथमं स्वपापानां कृते ततः
 परं लोकानां पापानां कृते बलिदानस्य प्रयोजनं नास्ति यत्

आत्मबलिदानं कृत्वा तद् एकलक्षणेन समादितं । यतो व्यव- २८
स्थया ये महायाजका निरूप्यन्ते ते दौर्बल्ययुक्ता मानवाः किन्तु
व्यवस्थातः परं प्रपद्युक्तेन वाक्येन यो महायाजको निरूपितः
सो ऽनन्तकालार्थं सिद्धः पुत्र एव ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

जीवस्य महायाजकत्वपदेन हारीणस्य महायाजकत्वपदस्य लोपः सुसंवादस्य
नवीननियमेन पुरातननियमस्य लोपश्च ।

कथ्यमानानां वाक्यानां सारोऽयम् अस्माकम् एतादृश एको १
महायाजकोऽस्ति यः स्वर्गे महामहिम्नः सिंहासनस्य दक्षिणपार्श्वे
समुपविष्टवान् यच्च दूयं न मनुजैः किन्वीश्वरेण स्थापितं तस्य २
सत्यदूयस्य पवित्रवस्त्रनाम्नः सेवकः स भवति । यत एकैको महा- ३
याजको नैवेद्यानां बलीनाञ्च दाने नियुज्यते, अतो हेतारेत-
स्यापि किञ्चिद् उत्सर्जनीयं विद्यत इत्यावश्यकं । किञ्च स यदि ४
पृथिव्याम्, अस्यास्यत् तर्हि याजको नाभविष्यत्, यतो ये व्यव-
स्थानुसारात् नैवेद्यानि ददत्येतादृश याजका विद्यन्ते । ते तु ५
स्वर्गीयवस्त्रनां दृष्टान्तेन कथञ्च स सेवामनुतिष्ठन्ति यतो मौश्लो
दूयं साधयितुम् उद्यते सतीश्वरस्तदेव तमादिष्टवान् फलतः स
तमुक्तवान्, यथा, अवधेहि गिरौ त्वां यच्च निदर्शनं दर्शितं तद्वत् ६
सर्व्वाणि त्वया क्रियन्तां । किन्विदानीम् अपौ तस्मात् श्रेष्ठं सेवक-
पदं प्राप्तवान् यतः स श्रेष्ठप्रतिष्ठाभिः स्थापितस्य श्रेष्ठनियमस्य ७
मध्यस्थोऽभवत् । स प्रथमो नियमो यदि निर्दोषोऽभविष्यत् ८
तर्हि द्वितीयस्य नियमस्य किमपि प्रयोजनं नाभविष्यत् । किन्तु ८
स दोषमारोपयन् तेभ्यः कथयति, यथा, परमेश्वर इदं भाषते

- पश्य यस्मिन् समयेऽहम् इच्छायेत्सर्वं तेन च सार्द्धम्
एकं नवीनं नियमं स्थिरीकरिष्याम्येतादृशः समय आयाति ।
६ परमेश्वरोऽपरमपि कथयति तेषां पूर्वपुरुषाणां मिसरदेशाद्
आनयनार्थं यस्मिन् दिनेऽहं तेषां करं धृत्वा तैः सह नियमं
स्थिरीकृतवान् तद्दिनस्य नियमानुसारेण नहि यतस्तैर्मम नियमे
१७ लङ्घितेऽहं तान् प्रति चिन्तां नाकरवं । किन्तु परमेश्वरः कथ-
यति तद्दिनात् परमहं इच्छायेत्सर्वं शीघ्रैः सार्द्धम् इमं नियमं
स्थिरीकरिष्यामि, तेषां चित्ते मम विधीन् स्थापयिष्यामि तेषां
हृत्पत्रे च तान् लेखिष्यामि, अपरमहं तेषाम् ईश्वरो भविष्यामि
११ ते च मम लोका भविष्यन्ति । अपरं त्वं परमेश्वरं जानीहीति-
वाक्येन तेषामेकैको जनः स्वं स्वं समीपवासिनं भ्रातरश्च पुन-
र्न शिञ्चयिष्यति यत आचुद्रात् महान्तं यावत् सर्वे मां ज्ञास्यन्ति ।
१२ यतो हेतोरहं तेषाम् अधर्मान् क्षमिष्ये तेषां पापान्यपराधाञ्च
१३ पुनः कदापि न स्मरिष्यामि ।' अनेन तं नियमं मृतनं गदित्वा
स प्रथमं नियमं पुरातनीकृतवान्; यच्च पुरातनं जीर्णञ्च जातं
तस्य लोपो निकटोऽभवत् ।

६ नवमोऽध्यायः ।

१ अथस्याया बलिदानादिकथनं १११ तेभ्यः सर्वेभ्यः स्त्रीष्वैव बलिदानस्य वेष्टनञ्च ।

- १ ६ प्रथमो नियम आराधनाया विविधरीतिभिरैहिकपवि-
२ चस्थानेन च विशिष्ट आसीत् । यतो दूयमेकं निरमीयत तस्य
प्रथमकोष्ठस्य नाम पविचस्थानमित्यासीत् तच्च दीपवृक्षो भोज-
३ नासनं दर्शनीयपूपानां श्रेणी चासीत् । तत्पश्चाद् द्वितीयाया-
स्त्रिंश्वक्षमिष्या अभ्यन्तरे, ऽतिपविचस्थानमितिर्नामकं कोष्ठञ्चासीत्;

तच्च च सुवर्णमयो धूपाधारः परितः सुवर्णमण्डिता नियममञ्जूषा ४
 चासीत् तन्मध्ये मान्नायाः सुवर्णघटो शारोणस्य मञ्जरितदण्ड-
 स्तुतितौ नियमप्रस्तरो, तदुपरि च करुणामने" क्वायाकारिणौ ५
 तेजोमयौ किरूवावास्ताम्, एतेषां विष्णेरुत्तान्तकथनाय नायं
 समयः । एतेस्वीदृक् निर्मितेषु याजका ईश्वरसेवाम् अनुतिष्ठन्तो ६
 दूष्यस्य प्रथमकोष्ठं नित्यं प्रविशन्ति । किन्तु द्वितीयं कोष्ठं प्रातः ७
 वर्षम् एकहल एकाकिना महायाजकेन प्रविश्यते किन्वात्म-
 निमित्तं लोकानाम् अज्ञानहतपापानाञ्च निर्मितम् उत्सर्जनीयं
 रुधिरम् अनादाय तेन न प्रविश्यते । इत्यनेन पवित्र आत्मा ८
 यत् ज्ञापयति तदिदं तत् प्रथमं दूष्यं यावत् तिष्ठति तावत्
 महापवित्रस्थानगामी पन्था अप्रकाशितस्तिष्ठति । तच्च दूष्यं वर्त्त- ९
 मानसमयस्य दृष्टान्तः, धेतो हेतोः साम्प्रतं संशोधनकालं यावद्
 यस्मिन्नूपितं तदनुसारात् सेवाकारिणो मानसिकसिद्धिकरणेऽसम-
 र्थाभिः केवलं खाद्यपेयेषु विविधावगाहनेषु च शारीरिकरीतिभि १०
 र्थुक्तानि नैष्ठेयानि बलिदानानि च भवन्ति ।

अपरं भाविमङ्गलानां महायाजकः खीष्ट उपस्यायादस्त- ११
 निर्मितेनार्थत एतत्सृष्टेर्वर्द्धिर्भूतेन श्रेष्ठेन सिद्धेन च दूष्येण गत्वा
 क्वागानां गोवत्सानां वा रुधिरम् अनादाय स्वीथरुधिरम् आदा- १२
 यैकहल एव महापवित्रस्थानं प्रविशानन्तकालिकां मुक्तिं प्राप्त-
 वान् । खषक्वागानां रुधिरेण गवीभक्षणः प्रक्षेपेण च यद्यशुचि- १३
 लेक्ताः शारीरिकशुचित्वाय पूयन्ते, तर्हि किं मन्यध्वे यः सदा- १४
 तमेनात्मना निष्कलेङ्गबलिमिव स्वमेवेश्वराय दत्तवान् तस्य खीष्टस्य
 रुधिरेण युष्माकं मनास्यमरेश्वरस्य सेवायै किं मृत्युजनकोभ्यः
 कर्मभ्यो न पवित्रीकारिव्यक्ते? स नूतननियमस्य मध्यस्थोऽभवत् १५

तस्याभिप्रायोऽयं यत् प्रथमनियमलङ्घनरूपणपेभ्यो मृत्युना मुक्तौ
जातायाम् आहृतलोका अनन्तकालीयदार्शस्य प्रतिज्ञाफलं लभे-
१६ रन् । यत्र नियमो भवति तत्र नियमसाधकस्य बले मृत्युना
१७ भवितव्यं । यतो हतेन बलिना नियमः स्थिरीभवति किन्तु
नियमसाधको बलि र्यावत् जीवति तावत् नियमो निरर्थक-
१८ स्तिष्ठति । तस्मात् स पूर्वनियमोऽपि रुधिरपातं विना न
१९ साधितः । फलतः सर्वलोकान् प्रति व्यवस्थानुसारेण सर्वा आश्ना
कथयित्वा मोक्षि जलेन सिन्दूरवर्णलोम्ना एषोवदणेन च सार्द्धं
गोवत्सानां कागानाञ्च रुधिरं गृहीत्वा ग्रन्थे सर्वलोकेषु च प्रक्षिप्य
२० बभाषे, युष्मान् अधीश्वरो यं नियमं निरूपितवान् तस्य रुधिर-
२१ मेतत् । तदत् स दृष्ट्येऽपि सेवार्थकेषु सर्वपात्रेषु च रुधिरं
२२ प्रक्षिप्तवान् । अपरं व्यवस्थानुसारेण प्रीयशः सर्वाणि रुधिरेण
२३ परिक्षिप्यन्ते रुधिरपातं विना पापमोचनं न भवति च । अपरं
यानि स्वर्गियवस्तुनां दृष्टान्तास्तेषाम् एतैः पावनम् आवश्यकम्
आसीत् किन्तु साक्षात् स्वर्गियवस्तुनाम् एतेभ्यः श्रेष्ठैर् बलिदानैः
२४ पावनमावश्यकं । यतः स्त्रीष्टः सत्यपवित्रस्थानस्य दृष्टान्तरूपं हस्त-
कृतं पवित्रस्थानं न प्रविष्टवान् किन्त्वस्मिन्मित्रम् ददानीम् ईश्व-
२५ रस्य साक्षाद् उपस्थातुं स्वर्गमेव प्रविष्टः । यथा च महायाजकः
प्रतिवर्षं परशोणितमादाय महापवित्रस्थानं प्रविशति तथा स्त्रीष्टेन
२६ पुनः पुनरात्मास्वर्गो न कर्त्तव्यः, कर्त्तव्ये सति जगतः सृष्टिकाल-
मारभ्य ब्रह्मवारं तस्य मृत्युभोग आवश्यकोऽभवत् ; किन्त्विदानीं
स आत्मोत्सर्गेण पापनाशार्थम् एककृत्वो जगतः शेषकाले प्रच-
२७ काशे । अपरं यथा मृगपक्ष्यैककृत्वो मरणं तत्पश्चाद् विषारो
२८ निरूपितोऽस्ति, तद्वत्, स्त्रीष्टोऽपि ब्रह्मवारं पापवहनायै बलिहारे-

ऐक्यत्वं उत्सृजे, अपरं, द्वितीयवारं पापाद् भिन्नः मन् ये तं
प्रतीक्षन्ते तेषां परिचाणार्थं दर्शनं दास्यति ।

१० दशमोऽध्यायः ।

१ व्यवस्थानुयायिबलिदानेन सर्वथा पापमोचनाभावः ५ स्त्रीष्टस्य बलिदानेन
सर्वथा पापमोचनं ११ तस्य बलिदानस्यैकत्वं सम्पूर्णत्वं १२ तेन तदीयलोका-
नामोचोऽयः १३ धर्मत्यागनिषेधः १४ धर्मार्थं दुःखभोगसहनप्रवृत्तिः च ।

व्यवस्था भविष्यन्मङ्गलानां कथास्वरूपा न च वस्तुनां मूर्ति- १
स्वरूपा ततो हेतोर्नित्यं दीयमानैरेकविधैर्वार्षिकबलिभिः शरणा-
गतलोकान् सिद्धान् कर्तुं कदापि न शक्नोति । यद्यशक्यत् तर्हि २
तेषां बलीनां दानं किं न न्यवर्त्तिय्यत ? यतः सेवाकारिष्वेककृत्वः
पवित्रीभूतेषु तेषां कोऽपि पापबोधः पुनर्नाभविष्यत् । किन्तु ते ३
बलिदानैः प्रतिवत्सरं पापानां स्मरणं जायते । यतो वृषाणां ४
ह्यगानां वा रुधिरेण पापमोचनं न सम्भवति ।

एतत्कारणात् स्त्रीष्टेन जगत् प्रविश्येदम् उच्यते, यथा, ५

नेष्ट्वा बलिं न नैवेद्यं देहे मे निर्मितस्त्वया ।

न च त्वं बलिभिर्हव्यैः पापघ्नैर्वा प्रतुष्यसि । ६

अवादिषं तदेवाहं पश्य कुर्वे समागमं । ७

धर्मग्रन्थस्य सर्गे मे विद्यते लिखिता कथा ।

इदं मनोऽभिलाषस्ते मया सम्यूरयिष्यते ।

इत्यस्मिन् प्रथमतो येषां दानं व्यवस्थानुसाराद् भवति तान्यधि ८
तेनेदमुक्तं यथा, बलिनैवेद्यहव्यानि पापघ्नोपाचारकं, नेमानि
वाञ्छसि त्वं हि न चेतुषु प्रतुष्यसीति । ततः परं तेनोक्तं ९
यथा, पश्य मनोऽभिलाषं ते कर्तुं कुर्वे समागमं; द्वितीयम्

१० एतद् वाक्यं स्थिरीकर्तुं स प्रथमं लुप्यति । तेन मनोऽभि-
लाषेण च वयं यीशुख्रीष्टस्यैककृतः स्वशरीरोत्सर्गात् पवित्रीकृता
अभवाम ।

११ अपरम् एकैको याजकः प्रतिदिनम् उपामनां कुर्वन् यैश्च
पापानि नाशयितुं कदापि न शक्यन्ते तादृशान् एकरूपान् बलीन्
१२ पुनः पुनरुत्सृजन् तिष्ठति । किन्त्वधौ पापनाशकम् एकं बलिं
१३ दत्त्वा नन्तकालार्थम् ईश्वरस्य दक्षिण उपविश्य यावत् तस्य शत्रु-
१४ वस्तस्य पादपीठं न भवन्ति तावत् प्रतीक्षमाणस्तिष्ठति । यत एकेन
बलिदानेन सोऽनन्तकालार्थं पूजमानान् लोकान् साधितवान् ।

१५ एतस्मिन् पवित्र आत्माप्यस्माकं पक्षे प्रमाणयति यतो हेतो-
१६ स्तद्दिनात् परम् अहं तैः सार्द्धम् इमं नियमं स्थिरीकरिष्यामीति
प्रथमत उक्त्वा परमेश्वरेणेदं कथितं, तेषां चित्ते मम विधीन्
स्थापयिष्यामि तेषां मनःसु च तान् लेखिष्यामि च, अपरञ्च
१७ तेषां पापान्यपराधाञ्च पुनः कदापि न स्मरिष्यामि । किन्तु यत्र
१८ पापमोचनं भवति तत्र पापार्थक्यबलिदानं पुन न भवति ।

१९ अतो हे भ्रातरः, यीशो रुधिरेण पवित्रस्थानप्रवेशाया-
२० स्माकम् उत्साहे भवति, यतः सोऽस्मदर्थं तिरस्करिष्यार्थतः
२१ स्वशरीरेण नवीनं जीवनयुक्तस्यैकं पन्थानं निर्मितवान्, अपरञ्चे-
२२ श्वरीयपरिवारस्याध्यक्ष एको महायाजकोऽस्माकजस्ति । अतो हेतो-
रस्माभिः, सरलान्तःकरणैर्दृढविश्वासैः पापबोधात् प्रचालितमनोभि

निर्मलजले स्नातशरीरैश्चेश्वरम् उपागत्य प्रत्यागच्छाः प्रतिज्ञा
२३ निःसृज्या धारयितव्या । यतो यस्मात् अङ्गीकृतवान् स विश्वसनीयः ।
२४ अपरं प्रेक्षि सत्क्रियासु चैकैकस्योत्साहवद्भार्यम् अस्माभिः परस्परं
२५ मन्त्रयितव्यं । अपरं कृतिपयलोकां यस्तु कुर्वन्ति तथास्माभिः

सभाकरणं न परित्यक्त्यं परस्परम् उपदेष्टव्यं घनस्तत् महादिनम्
उत्तरोत्तरं निकटवर्त्ति भवतीति युष्माभिर्दृश्यते ।

सत्यमतस्य ज्ञानप्राप्तेः परं यदि वयं स्वेच्छया पापचारं २६
कुर्मस्तर्हि पापानां कृते अन्यत् किमपि बलिदानं नावशिष्यते
किन्तु विचारस्य भयानका प्रतीक्षा रिपुनाशकानलस्य तापस्या- २७
वशिष्यते । यः कश्चित् मोक्षे र्ववस्थाम् अवमन्यते स दयां विना २८
द्वयोस्तिष्ठणं वा साक्षिणं प्रमाणेन हन्यते, तस्मात् किं बुध्यध्वे २९
यो जन ईश्वरस्य पुत्रम् अवजानाति येन स पवित्रीकृतो भवत्
तत् नियमस्य हृदिरम् अपवित्रं जानाति, अनुग्रहकरम् आत्मा-
नम् अपमन्यते स, स कियन्महाघोरतरदण्डस्य योग्यो भवि-
ष्यति? यतः परमेश्वरः कथयति, ३०

दानं फलस्य मत्कर्म स्तुचितं प्रददाम्यहं ।

पुनरपि, तदा विचारयिष्यन्ते परेशेन निजाः प्रजाः ।

इदं यः कथितवान् तं वयं जानीमः । अमरेश्वरस्य करयोः पतनं ३१
महाभयानकं ।

हे भ्रातरः, पूर्वदिनानि स्मरत यतस्तदानीं यूयं दीप्तिं प्राप्य ३२
बहुदुर्गतिरूपं संघामं सहमाना एकतो निन्दाक्लेशैः कौतुकीकृता ३३
अभवत, अन्यतश्च तद्भोगिनां संमांशिनेो भवत । यूयं मम ३४
बन्धनस्य दुःखेन दुःखिनेो भवत; युष्माकम् उत्तमा नित्या च
सम्पत्तिः स्वर्गे विद्यत इति ज्ञात्वा सागन्धं सर्वस्वस्थापहरणम्
असह्यध्वञ्च । अतएव महापुरस्कारयुक्तं युष्माकम् उत्साहं न परि- ३५
त्यजत । यतो यूयं येनेश्वरस्वेच्छां पालयित्वा प्रतिज्ञायाः फलं ३६
लभध्वं तदर्थं युष्माभिर्धैर्यावलम्बनं कर्त्तव्यं । येनागन्तव्यं स ३७
स्वल्पकालात् परम् आगमिष्यति न च विलिम्बिष्यते । धार्मिको ३८

जनो विश्वासेन जीविष्यति किन्तु यदि निवर्त्तते तर्हि मम
१८ मनस्सस्मिन् न तोषं यास्यति । किन्तु वयं विनाशजनिकां धर्मात्
निवृत्तिं न कुर्वाणा आत्मनः परित्राणाय विश्वासं कुर्वामहे ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ विश्वासस्य निर्णयः ब्रह्मदृष्टान्तेऽस्तत्फलस्य निर्णयः २१ विश्वासेन यद् व्याख्येयं को
दुःखभोग्याभवत् तस्य निर्णयश्च ।

- १ विश्वास आशंसितानां निश्चयः, अदृश्यानां विषयाणां दर्शनं
- २ भवति । तेन विश्वासेन प्राच्यो लोकाः प्रामाण्यं प्राप्तवन्तः ।
- ३ अपरम् ईश्वरस्य वाक्येन जगन्वसूच्यन्त, दृष्टवस्तूनि च प्रत्यक्ष-
- ४ वस्तुभ्यो नोदपद्यन्तैतद् वयं विश्वासेन बुध्यामहे । विश्वासेन
हेवल ईश्वरमुद्दिश्य काविलः श्रेष्ठं बलिदानं कृतवान् तस्माच्चेश्वरेण
तस्य दानान्यधि प्रमाणे दत्ते स धार्मिक इत्यस्य प्रमाणं लब्ध-
- ५ वान् तेन विश्वासेन च स मृतः सन् अद्यापि भाषते । विश्वासेन
ह्यनेको यथा मृत्युं न पश्येत् तथा लोकान्तरं नीतः, तस्यो-
द्देश्य केनापि न प्रापि यत ईश्वरस्तं लोकान्तरं नीतवान्,
तत्प्रमाणमिदं तस्य लोकान्तरीकरणात् पूर्वं स ईश्वराय रोचित-
- ६ वान् इति प्रमाणं प्राप्तवान् । किन्तु विश्वासं विना कोऽपीश्वराय
रोचितं न शक्नोति यत ईश्वरोऽस्ति स्वान्वेषिलोकेभ्यः पुरस्कारं
- ७ ददाति चेतिकथायाम् ईश्वरशरणागतैर्विश्वमित्यं । अपरं तदानीं
यान्यदृश्यान्यासन् तानीश्वरेणादिष्टः सन् नोहे विश्वासेन भीत्वा
स्वपरिजनानां रक्षार्थं पोतं निर्मितवान् तेन च जगज्जनानां
दोषान् दर्शितवान् विश्वासात् लभ्यस्य धार्मिकत्वस्याधिकारी बभूव
- ८ च । विश्वासेनाब्राह्मणं आहूतः सन् आश्रयं गृहीत्वा यस्य स्थान-

स्थाधिकारस्तेन प्राप्तव्यस्तत् स्थानं प्रस्थितवान् किन्तु प्रस्थानसमये
 क यामीति नाजानात् । विश्वासेन स प्रतिज्ञाते देशे परदेशवत् ८
 प्रवसन् तस्याः प्रतिज्ञायाः समानांशिभ्याम् इस्हाका याकूबा च
 सह दूष्यवास्त्यभवत् । यस्मात् स ईश्वरेण निर्मितं स्थापितञ्च १०
 भित्तिमूलयुक्तं नगरं प्रत्येक्षत । अपरञ्च विश्वासेन सारा वयोति- ११
 क्रान्ता सन्वपि गर्भधारणाय शक्तिं प्राप्य पुत्रवत्यभवत्, यतः सा
 प्रतिज्ञाकारिणं विश्वास्त्यम् अमन्यत । ततो हेतो मृतकत्वाद् १२
 एकस्माद् जनाद् आकाशीयनवचाणीव गणनातीर्ताः समुद्रतीरस्थ-
 सिकता इव चासंख्या लोका उत्पेदिरे । एते सर्वे प्रतिज्ञायाः १३
 फलान्यप्राप्य केवलं दूरात् तानि निरीक्ष्य वन्दित्वा च, पृथिव्यां
 वयं विदेशिनः प्रवासिनश्चामह इति स्वीकृत्य विश्वासेन प्राणान्
 तत्यजुः । ये तु जना इत्थं कथयन्ति तैः पैतृकदेशो ऽस्माभि- १४
 रन्विष्यत इति प्रकाशयते । ते यस्माद् देशाद् निर्गतास्तं यद्यस्मरि- १५
 व्यन् तर्हि परावर्त्तनाय समयम् अलस्यन्त । किन्तु ते सर्व्वात्- १६
 कष्टम् अर्थतः स्वर्गीयं देशम् आकाङ्क्षन्ति तस्माद् ईश्वरस्तानधि-
 न सज्जमानस्तेषाम् ईश्वर इति नाम गृह्णीतवान् यतः स तेषां
 कृते नगरमेकं संस्थापितवान् । अपरम् अब्राहामस्त्य परीक्षायां १७
 जातायां स विश्वासेनेस्हाकम् उत्सर्ज, वस्तुतः इस्हाकि तव
 वंशो विख्यास्तत इति वाग् यमधि कथिता तम् अद्वितीयं पुत्रं १८
 प्रतिज्ञाप्राप्तः स उत्सर्ज । यत ईश्वरो मृतानप्युत्थापयितुं शक्नो- १९
 तीति स मेने तस्मात् स उपमारूपं तं लेभे । अपरम् इस्हाक् २०
 विश्वासेन याकूबे एषावे च भाविष्यदान्धाशिशं ददौ । अपरं २१
 याकूब मरणकाले विश्वासेन यूषफः पुत्रयोरेकैकस्मै अनायाशिशं
 ददौ यस्या अग्रभागे सप्तालम्ब्य प्रणनाम नू । अपरं यूषफ्- २२

काले विश्वासेनेस्त्रायेत्वंशीयानां मिस्रदेशाद् वर्द्धगमनस्य वाचं
 २३ जगद् निजास्थीनि चाधि समादिदेश । नवजातो मोक्षिश्च विश्वा-
 सात् बीन् मामान् स्वपितृभ्याम् अगोष्यत यंतस्तौ स्वशिष्टुं परम-
 २४ सुन्दरं दृष्टवन्तौ राजाज्ञाञ्च न श्रद्धितवन्तौ । अपरं वयःप्राप्तौ
 मोक्षि विश्वासात् फिरौणो दौहित्र इति नाम नाङ्गीचकार ।
 २५ यतः स क्षणिकात् पापजस्रभोगाद् ईश्वरस्य प्रजाभिः साङ्गं
 २६ दुःखभोगं वव्रि । तथा मिस्रदेशीयनिधिभ्यः स्त्रीष्टनिमित्तां निन्दां
 महतीं सम्पत्तिं भिने यतो हेतोः स पुरस्कारदानम् अपैक्षत ।
 २७ अपरं स विश्वासेन राज्ञः क्रोधात् न भीत्वा मिस्रदेशं परितत्याज,
 २८ यतस्तेनादृश्यं वीक्षमाणेनेव धैर्यम् आलम्बि । अपरं प्रयमजातानां
 हन्ता यत् स्त्रीयलोकान् न स्पृशेत् तदर्थं स विश्वासेन निस्तार-
 २९ पर्वायवलिच्छेदनं रुधिरसेचनञ्चानुष्ठितवाप् । अपरं ते विश्वासात्
 स्थलेनेव मृदुसागरेण जग्मुः किन्तु मिस्रीयलोकास्तत् कर्तुम्
 ३० उपक्रम्य तोयेषु ममज्जुः । अपरञ्च विश्वासात् तैः सप्ताहं यावद्
 ३१ यिगीहोः प्राचीरस्य प्रदक्षिणे कृते तत् निपपात । विश्वासाद्
 राक्ष्णामिका वेश्यापि प्रीत्या चारान् अनुगृह्णाविश्वाभिभिः साङ्गं
 न विननाश ।

३२ अधिकं किं कथयिष्यामि ? गिदियोनो वारकः शिम्शोनो
 यिस्रहो दायूदः शिमूयेलो भाववादिनश्चैतेषां यत्तान्तकथनाय
 ३३ मम समयभावे भविष्यति । विश्वासात् ते राज्यानि वशीकृतवन्तो
 धर्मकर्मणि साधितवन्तः प्रतिज्ञानां फलं लब्धवन्तः सिङ्गानां
 ३४ सुखानि रुद्धवन्तो वक्त्रेदीर्घं निर्व्यापितवन्तः खड्गधाराद् रंशां
 प्राप्तवन्तो दीर्घवृत्ते सदलीकृता युद्धे पराक्रमिणो जाताः परेषां
 ३५ सैन्यानि द्रवयितवन्तश्च । योषितः पुनस्त्यागेन मृतान् आत्म-

जान् लेभिरे, अपरे च श्रेष्ठोत्थानस्य प्राप्तेराशया रक्षाम् अगृहीत्वा
ताडनेन मृतवन्तः । अपरे तिरस्कारैः कशाभिर्बन्धनैः कारया १६
च परीक्षिताः । बह्वंश प्रस्तराघातैर्हताः करपत्रैर्वा विदीर्णा १७
यन्त्रैर्वा क्लिष्टाः खड्गधारैर्वा व्यापादिताः । ते मेघाणां, छागानां
वा चर्मणि परिधाय दीनाः पीडिता दुःखार्ताश्चाभ्राम्यन् ।
संसारो येषाम् अयोग्यस्ते निर्जनस्थानेषु पर्वतेषु गङ्गरेषु पृथिव्या- १८
म्बिद्रेषु च पर्यटन् । एतैः सर्वैर्विश्वासात् प्रमाणं प्रापि किन्तु १९
प्रतिज्ञायाः फलं न प्रापि । यतस्ते यथास्मान् विना सिद्धा न २०
भवेयुस्तथैवैश्वरेणास्माकं कृते श्रेष्ठतरं किमपि निर्दिदिशे ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ विश्वासे दुःखभोगे घर्मे च स्मिरत्वं । १९ चर्मात्यागे सावधानत्वं । २० व्यवस्थाया
मङ्गलात् सुसंवादस्य मङ्गलं महत् २५ सुसंवादे ऽवश्यस्मिरत्वं ।

अतो हेतरेतावत्साक्षिमेघैर्विष्टिताः सन्तो वयमपि सर्वे- १
भारम् आशुबाधकं पापञ्च निक्षिप्यास्माकं गमनाय निरूपिते
मार्गे धैर्येण धावाम । यथास्माकं विश्वासस्यागेसरः सिद्धिकर्त्ता २
चास्ति तं चीशुं वीक्षामहे यतः स स्वसम्मुखमितानन्दस्य प्राप्त्य-
र्थम् अपमानं तुच्छीकृत्य क्रुशस्य यातनां सोढवान् ईश्वरीय-
सिंहासनस्य दक्षिणपार्श्वे समुपविष्टवाञ्छ । यः पापिभिः स्वविरुद्धम् ३
एतादृशं वैपरीत्यं सोढवान् तम् आलोच्यत तेन यूयं स्वमनः
सु, श्रान्ताः क्लान्ताश्च न भविष्यथ । यूयं पापेन सह युध्यन्तो ४
ऽद्यापि शोणितव्यपर्यन्तं प्रतिरोधं नान्कुर्वत । तथा च पुत्रान् ५
प्रतीव युज्यान् प्रति य उपदेश उक्तस्त्वं किं विस्मृतवन्तः ?

परेणेन कृतां शक्तिं हे मत्पुत्र न तुच्छय ।

तेन संभर्त्सितश्चापि नैव क्लाम्य कदाचन ।

६ परेशः प्रीयते यस्मिन् तस्मै शास्तिं ददाति यत् ।

यन्तु पुत्रं स गृह्णाति तमेव प्रहरत्यपि ।

७ यदि यूयं शास्तिं सहध्वं तर्ह्यश्वरः पुत्रैरिव युष्माभिः सार्द्धं व्यव-

हरति यतः पिता यस्मै शास्तिं न ददाति तादृशः पुत्रः कः ?

८ सर्वे यस्याः शास्तेरग्निनो भवन्ति सा यदि युष्माकं न भवति

९ तर्हि यूयम् आत्मजा न किन्तु जरजा आध्वे । अपरम् अस्माकं

शारीरिकजन्मदारोऽस्माकं शास्तिकारिणोऽभवन् ते चास्माभिः

सम्मानितास्तस्माद् य आत्मनां जनयिता वयं किं ततोऽधिकं

१० तस्य वशीभूय न जीविष्यामः ? ते त्वत्पदिनानि यावत् स्वमनो

ऽभिमतानुसारेण शास्तिं हतवन्तः किन्त्वेषोऽस्माकं हिताय तस्य

११ पवित्रताया अग्निताया चास्मान् शास्तिः । शास्तिश्च वर्त्तमानसमये

केनापि नानन्दजनिका किन्तु शोकजनिकैव मन्यते तथापि ये

तथा विनीयन्ते तेभ्यः सा पश्चात् शान्तियुक्तं धर्मफलं ददाति ।

१२ अतएव यूयं शिथिलान् हस्तान् दुर्बलानि ज्ञानानि च सब-

१३ लानि कुर्वध्वं । यथा च दुर्बलस्य सन्निस्थानं न भज्येत स्वस्थं

१४ तिष्ठेत् तथा स्वचरणार्थं सरलं मार्गं निर्मात । अपरञ्च सर्वैः

सार्द्धम् ऐक्यभावं यच्च विना परमेश्वरस्य दर्शनं केनापि न

१५ लप्स्यते तत् पवित्रत्वं चेष्टध्वं । यथा कश्चिद् ईश्वरस्यानुग्रहात् न

१६ पतेत् यथा च विरुताया मूलं प्रवृद्धं बाधाजनकं न भवेत्

१७ तेन च बहवोऽपवित्रा न भवेयुः, यथा च कश्चित् लम्पटो वा

एककल आचारार्थं स्वीयज्येष्ठाधिकारविक्रता य एषौस्तदद् अधर्मा-

१८ चारी न भवेत् तथा सावधाना भवत । यतः स एषौः

पश्चाद् आशीर्वादाधिकारी भवितुम् ईच्छन्नापि नागृह्णीत इति

यूयं जानीथ, स च अप्रुपातेन मत्यन्तरं प्रार्थयमानोऽपि तदुपायं न लेभे ।

अपरञ्च स्पृश्यः पर्वतः प्रज्वलितो वह्निः कृष्णवर्णो मेघो १८
ऽन्धकारो झञ्झा तूरीवाद्यं वाक्यानां शब्दश्च नैतेषां सन्निधौ १९
यूयम् आगताः । तं शब्दं श्रुत्वा श्रोतारस्तादृशं सम्भाषणं यत्
पुनर्न जायते तत् प्रार्थितवन्तः । यतः पशुरपि यदि धराधरं २०
स्पृशति तर्हि स पाषाणाघातैर्हन्तव्य इत्यादेशं सोढुं ते नाश-
क्नुवन् । तच्च दर्शनम् एवं भयानकं यत् मोक्षिभोक्तं भीतस्त्वाम् २१
युक्तश्चास्मीति । किन्तु मीथोन्पर्वतो ऽमरेश्वरस्य नगरं स्वर्गस्थ- २२
यिरूशालेमम् अयुतानि दिव्यदूताः स्वर्गं लिखितानां प्रथमजाता- २३
नाम् उत्सवः मण्डलीश्च सर्वेषां विचाराधिपतिरीश्वरः सिद्धीकृत-
धार्मिकानाम् आत्मानो नूतननियमस्य मध्यस्थो यीशुः, अपरं २४
हेवल्लो रक्षात् श्रेयः प्रचारकं प्रोक्षणस्य रक्तचैतेषां सन्निधौ यूयम्
आगताः ।

सावधाना भवत तं वक्तारं नावजानीत यतो हेतोः पृथिवी- २५
स्थितः स वक्ता धैरवज्ञातस्ते यदि रक्षा नाप्रापि तर्हि स्वर्गी-
यवक्तुः पराङ्मुखीभूयास्माभिः कथं रक्षा प्राप्स्यते ? तदा तस्य २६
रवात् पृथिवी कम्पिता किन्विदासीं तेनेदं प्रतिज्ञातं यथा, अहं
पुनरेककालः पृथिवीं कम्पयिष्यामि केवलं तन्नहि गगनमपि
कम्पयिष्यामि । स एककालः शब्दो निश्चलविषयाणां स्थितये २७
निर्मितानामिव चञ्चलवस्त्वानां स्थानान्तरीकरणं प्रकाशयति । अत- २८
एव 'निस्सलराज्यप्राप्तैरस्माभिः सोऽनुग्रह' आलम्बितव्यो येन वयं
सादरं सभयञ्च तुष्टिजनकरूपेणेश्वरं सेवितुं शक्नुयाम । 'यन्ताऽस्मा- २९
कम् ईश्वरः संहारको वह्निः ।

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

१ धातुषु प्रेसादेः कथनं ८ नानाशिक्षाभिध्यालितलनिषेधः १७ शिक्षकाणां मानन-
कथनं २० सङ्ख्यप्रार्थना २२ वर्त्तमानसंस्कारप्रेषणश्च ।

- १ भ्रातृषु प्रेम तिष्ठतु । अतिथिसेवा युष्माभि न विस्मर्यतां
- २ यतस्तथा प्रच्छन्नरूपेण दिव्यदूताः केषाञ्चिद् अतिथयोऽभवन् ।
- ३ बन्दिनः सहबन्दिभिरिव दुःखिनश्च देहवामिभिरिव युष्माभिः
- ४ स्मर्यन्तां । विवाहः सर्वेषां समीपे सम्मानितव्यस्तदीयशय्या च
- शुचिः किन्तु वैश्यागामिनः पारदारिकाश्वेत्तरेण दण्डयिष्यन्ते ।
- ५ दूयम् आचारे निर्लोभा भवत विद्यमानविषये सन्तुष्यत च
- यस्माद् ईश्वर एवेदं कथितवान्, यथा, त्वां न त्यज्यामि न त्वां
- ६ हस्यामि । अतएव वयम् उत्साहेनेदं कथयितुं शक्नुमः,

मत्पत्ने प्रमेशोऽस्ति न भेष्यामि कदाचन ।

यस्मात् मां प्रति किं कर्तुं मानवः पारयिष्यति ॥

- ७ युष्माकं ये नायका युष्मभ्यम् ईश्वरस्य वाक्यं कथितवन्तस्ते युष्माभिः
- स्मर्यन्तां तेषाम् आचारस्य परिणामम् आलोच्य युष्माभिस्तेषां
- ८ विश्वाचोऽनुक्रियतां । यीशुः ख्रीष्टः श्वोऽद्य मदा चं स एवास्ते ।
- ९ दूयं नानाविधनूतनशिक्षाभि न परिवर्त्तध्वं यतोऽनुगृहे-
- णान्तःकरणस्य सुस्थिरीभवनं क्षेमं न च खाद्यद्रव्यैः । यतस्त-
- १० दाचारिणस्ते नोपकृताः । ये दूयस्य सेवां कुर्वन्ति ते यस्या
- ११ द्रव्यभोजनस्थानधिकारिणस्तादृशी यज्ञवेदिरस्माकम् आस्ते । यतो
- येषां पशूनां शोणितं पापनाशाय महायाजकेन महापवित्रस्थान-
- १२ स्थाभ्युत्तरं नीयते तेषां शरीराणि शिविराद् वह्निं र्दहन्ते । तस्माद्
- शीशुरपि यत् स्वरुधिरेण प्रजाः पवित्रीकुर्यात् तदर्थं नगरद्वारस्य
- १३ वह्निं र्दृष्ट्वा भुक्तवान् । अत्र हेतोरस्माभिरपि तस्यापमानं सहमानैः

शिविराद् वहिस्तस्य समीपं गन्तव्यं । यतो ऽस्माकं स्थायि नगरं १७
न विद्यते किन्तु भावि नगरम् अस्माभिरन्विष्यते । अतएव १५
यीशुनास्माभिर्निव्यं प्रशंसारूपो बलिरर्थतस्तस्य नामाङ्गीकुर्वताम्
ओष्टाधराणां फलम् ईश्वराय दातव्यं । अपरञ्च परोपकारो दानञ्च १६
युष्माभिर्न विस्मर्यतां यतस्तादृशं बलिदानम् ईश्वराय रोचते ।

यूयं स्वनायकानाम् आज्ञाग्राहिणो वश्याश्च भवत यतो १७
चैरूपनिधिः प्रतिदातव्यस्तादृशा लोका इव ते युष्मदीयात्मनां
रक्षणार्थं जायति, अतस्ते यथा मानन्दास्तत् कुर्युर्न च सार्त्तखरा-
अत्र यतध्वं यतस्तेषाम् आर्त्तखरो युष्माकम् इष्टजनको न भवेत् ।
अपरञ्च यूयम् अस्मन्निमित्तं प्रार्थनां कुरुत यतो वयम् उत्तम- १८
मनोविशिष्टाः सर्व्वेच सदाचारं कर्त्तुम् इच्छुकाश्च भवाम इति
निश्चितं जानीमः । विशेषतोऽहं यथा त्वरया युष्मभ्यं पुनर्दीये १९
तदर्थं प्रार्थनायै युष्मान् अधिकं विनये ।

अनन्तनियमस्य रुधिरेण विशिष्टो महान् मेघपालको येन २०
मृतगणमध्यात् पुनरानायि स शान्तिदायक ईश्वरो निजाभिमत-
साधनाय सर्व्वेभ्यः सत्कर्मणि युष्मान् सिद्धान् करोतु, तस्य २१
दृष्टौ च यद्यत् तुष्टिजनकं तदेव युष्माकं मध्ये यीशुना स्वीष्टेन
साधयतु । तस्मै महिमा सर्व्वदा भूयात् । आमेन् ।

हे भ्रातरः, विनयेऽहं यूयम् इदम् उपदेशवाक्यं सहध्वं यतोऽहं २२
संक्षेपेण युष्मान् प्रति लिखितवान् । अस्माकं भ्राता तीमथियो मुको २३
ऽभवद् इति जानीत, स च यदि त्वरया समागच्छति तर्हि तेन
साद्धम् अहं युष्मान् साक्षात् करिष्यामि । युष्माकं धर्म्मान् नायकान् २४
पवित्रलोकांस्य नमस्कुरुत । अपरम् इतास्त्रियादेशीयान् नमस्कारं
ज्ञास्यथ । अनुग्रहे युष्माकं सर्व्वेषां सहायो भूयात् । आमेन् । २५

याकोबस्य सर्व्वसाधारणपत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं २ दुःखेऽप्याह्लादनं ५ ईश्वराद् धैर्य्ययाचनं ६ धने भिमाननिषेधः
१२ ईश्वरस्य पापमूलत्वं नहि किन्तु सर्व्वस्य मङ्गलस्य मूलत्वं ११ काल्पनिकताया
विषया कथा च ।

१ ईश्वरस्य प्रभो र्य्यगुग्रीष्टस्य च दासो याकोबो विकीर्णभूतान्
द्वादश वंशान् प्रति नमस्कृत्य पत्रं लिखति ।

२ हे मम भ्रातरः, यूयं यदा बहुविधपरीक्षाषु निपतत तदा
३ तत् पूर्णानन्दस्य कारणं मन्यध्वं । यतो युष्माकं विश्रामस्य परी-
४ क्षितत्वेन धैर्य्यं सम्पाद्यत इति जानीय । तच्च धैर्य्यं सिद्धफलं भवतु
तेन यूयं सिद्धाः सम्पूर्णाश्च भविष्यथ कस्यापि गुणस्याभावश्च
युष्माकं न भविष्यति ।

५ युष्माकं कस्यापि ज्ञानाभावो यदि भवेत् तर्हि य ईश्वरः
सरलभावेन तिरस्कारश्च विना सर्व्वेभ्यो ददाति, ततः स याचतां
६ ततस्तस्मै दायिष्यते । किन्तु स निःसन्देहः सन् विश्वादेन याचतां
यतः सन्दिग्धो मानवो वायुना चालितस्योत्प्लवमानस्य च समुद्र-
७ तरङ्गस्य सदृशो भवति । तादृशो मानवः प्रभोः किञ्चित् प्राप्स्य-
८ तीति न मन्यतः । द्विमना लोकः सर्व्वगतिषु चञ्चलो भवति ।

९ यो भ्राता नम्रः स निजोन्नत्या स्नाघतां । यस्य धनवान् स
१० निजनम्रतया स्नाघतां यतः स तृणपुष्पवत्, क्षयं गमिष्यति ।
११ यतः सत्प्रेतं सूर्य्येणोदित्य तृणं शोष्यते तत्पुष्पञ्च भ्रंशति तेन
तस्य रूपस्य सौन्दर्य्यं नश्यति तद्वद् धनिलोकोऽपि स्वीयमूढतया
स्नाप्यति ।

यो जनः परीक्षां सहते स एव धन्यः, यतः परीक्षितत्वं प्राप्य १२
 स प्रभुना स्वप्रेमकारिभ्यः प्रतिज्ञातं जीवनमुकुटं लभ्यते । ईश्वरो १३
 मां परीक्षत इति परीक्षासमये कोऽपि न वदतु यतः पापाद्ये-
 श्वरस्य परीक्षा न भवति स च कमपि न परीक्षते । किन्तु यः १४
 कश्चित् स्वीयमनोवाङ्मयालभ्यते लोभ्यते च तस्मै परीक्षा
 भवति । तस्मात् सा मनोवाङ्मया सगर्भा भूत्वा दुष्कृतिं प्रसूते १५
 दुष्कृतिश्च परिणामं गत्वा मृत्युं जनयति । हे मम प्रियभ्रातरः, १६
 यूयं न भ्राम्यत । यत् किञ्चिद् उत्तमं दानं पूर्णं ददस्व तत् १७
 सर्वम् ऊर्द्धाद् अर्प्यतो यस्मिन् दशान्तरं परिवर्त्तनजातच्छाया
 वा नास्ति तस्माद् दीप्याकरात् पितुरवरोहति । तस्य सृष्टवस्त्वनां १८
 मध्ये वयं यत् प्रथमफलस्वरूपा भवामस्तदर्थं स स्वेच्छातः सत्य-
 मतस्य वाक्येनास्मान् जनयामास । अतएव हे मम प्रियभ्रातरः, १९
 युष्माकम् एकैको जनः श्रवणे त्वरितः कथने धीरः क्रोधेऽपि
 धीरो भवतु । यतो मानवस्य क्रोध ईश्वरीयधर्मं न साधयति । २०
 अतो 'हेतो' यूयं सर्वाम् अशुचिक्रियां दुष्टतावाङ्मयञ्च २१
 निक्षिप्य युष्मन्मनसां परिचाणे समर्थं रोपितं वाक्यं मत्प्रभावेन
 गृहीत । अपरञ्च यूयं केवलम् आत्मवञ्चयितारो वाक्यस्य ओतारो २२
 न भवत किन्तु वाक्यस्य कर्मकारिणो भवत । यतो यः कश्चिद् २३
 वाक्यस्य कर्मकारी न भूत्वा केवलं तस्य ओता भवति स दर्पणे
 स्वीयशारीरिकवदनं निरीक्षमाणस्य मनुजस्य सदृशः । आत्माकारे २४
 दृष्टे स प्रस्थाय कीदृश आसीत् तत् तत्क्षणम् विस्मरति । किन्तु २५
 यः कश्चित् नत्वा मुक्तेः सिद्धिं व्यवस्थाम् आलोक्य तिष्ठति स
 विस्मृतियुक्तः ओता न भूत्वा कर्मकारैव सन् स्वकार्ये धन्यो
 भविष्यति । अनयत्तरमनः सन् यः कश्चित् स्वमनो वञ्चयित्वा २६

५७ खं भक्तं मन्यते तस्य भक्तिं सुधा भवति । त्रेणकादेः पितृहीनानां
विधवानाञ्च यद् अवेक्षणं संसाराच्च निष्कलङ्गेन यद् आत्मरक्षणं
तदेव पितुरीश्वरस्य साक्षात् शुचिर्निर्मला च भक्तिः ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

* १ भनिलोकानां समादरायं दरिद्रलोकानां तुष्ठीकरणस्य निषेधः १४ धर्म-
रहितो विश्वासो मुधा, निष्कलसफलप्रतीययोः कथनञ्च ।

- १ हे मम भ्रातरः, यूयम् अस्माकं तेजस्विनः प्रभो रीशु-
- २ खीष्टस्य धर्मं सुखापेक्षया न धारयत । यतो युष्माकं सभायां
स्वर्णाङ्गुरीयकयुक्ते भ्राजिष्णुपरिच्छदे पुरुषे प्रविष्टे मलिनवस्त्रे
- ३ कस्मिंश्चिद् दरिद्रेऽपि प्रविष्टे यूयं यदि तं भ्राजिष्णुपरिच्छद-
वसानं जनं निरीक्ष्य वदेत भवान् अचोत्तमस्थान उपविशत्विति
किञ्च तं दरिद्रं यदि वदेत त्वम् अमुस्मिन् स्थाने तिष्ठ यदाच
- ४ मम पादपीठ उपविशेति, तर्हि मनःसु विशेष्य यूयं किं कुतर्कैः
- ५ कुविचारका न भवथ ? हे मम प्रियभ्रातरः, गृह्णत, संसारे
ये दरिद्रास्तान् ईश्वरो विश्वासेन धनिनः स्वप्रेमकारिभ्यश्च प्रति-
- ६ श्रुतस्य राज्यस्याधिकारिणः कर्तुं किं न वरीतवान् ? किन्तु
दरिद्रो युष्माभिरवज्ञायते । धनं वन्त एव किं युष्मान् नोपद्रवन्ति
- ७ बलाच्च विचारात्मनानां समीपं न नयन्ति ? युष्मदुपरि परिकीर्तितं
- ८ परमं नाम किं तैरेवं न निन्द्यते ? किञ्च त्वं स्वसमीपवासिनि
स्वात्मवत् प्रीयस्व, एतच्छास्त्रीयवचनानुसारतो यदि यूयं सज-
- ९ कीयव्यवस्थां पालयथ तर्हि भद्रं कुरुथ । यदि च सुखापेक्षां
कुरुथ तर्हि पापम् आचरथ व्यवस्थया साक्षात्किञ्चिद् दूष्यध्वे ।
- १० यतो यः कश्चित् कृत्स्नां व्यवस्थां पालयति स यद्येकस्मिन् विधौ

स्खलति तर्हि सर्वेषाम् अपराधी भवति । यतो हेतोस्तत् पर- ११
 दारान् मां गच्छेति यः कथितवान् स एव नरहत्यां भा कुर्या
 इत्यपि कथितवान् तस्मात् त्वं परदारान् न गत्वा यदि नरहत्यां
 करोषि तर्हि व्यवमालङ्घी भवसि । सुक्ते र्व्यवस्थातो येषां विचा- १२
 रेण भवितव्यं तादृशा लोका इव यूयं कथां कथयत कर्म
 कुरुत च । यो दयां नाचरति तस्य विचारो निर्दयेन कारिष्यते, १३
 किन्तु दया विचारम् अभिभविष्यति ।

हे मम भ्रातरः, मम विश्वासोऽस्तीति यः कथयति तस्य १४
 कर्माणि यदि न विद्यन्त तर्हि तेन किं फलं ? तेन विश्वासेन किं
 तस्य परित्राणं भवितुं शक्नोति ? केषुचिद् भ्रातृषु भगिनीषु वा १५
 वसनहीनेषु प्रात्यहिकाहारहीनेषु च सत्सु युष्माकं कोऽपि तेभ्यः १६
 शरीरार्थं प्रयोजनीयानि द्रव्याणि न दत्त्वा यदि तान् वदेत्,
 यूयं सकुशलं गत्वोष्णगात्रा भवत त्वय्यत चेति तर्ह्येतेन किं फलं ?
 तद्वत् विश्वासो यदि कर्माणि युक्तो न भवेत् तर्ह्येकाकित्वात् मृत १७
 एवास्ते । किञ्च कश्चिद् इदं वदिष्यति तव विश्वासो विद्यते मम १८
 च कर्माणि विद्यन्ते, त्वं कर्महीनं स्वविश्वासं मां दर्शय तर्ह्यहमपि
 मत्कर्माभ्यः स्वविश्वासं त्वां दर्शयिष्यामि । एक ईश्वरोऽस्तीति त्वं १९
 विश्वासिषि । भद्रं करोषि । भूता अपि तत् विश्वसन्ति कम्पन्ते
 च । किन्तु हे निर्बोधमानव, कर्महीनः विश्वासो मृत एवास्त्ये- २०
 तद् अवगन्तुं किम् इच्छसि ? अस्माकं पूर्वपुरुषो य आब्राह्मः स्वपु- २१
 त्रम् इमं दत्तं यज्ञवेद्याम् उत्सृष्टवान् स किं कर्मभ्यो न धार्मिकी-
 कृतः ? विश्वासे तस्य कर्मणां सहकारिणि जाते कर्मभिः विश्वासः २२
 सिद्धोऽभवत् तत् किं पश्यसि ? इत्येतेन आत्मीयवचनं सफलम् २३
 अभवत्, आब्राह्मः परमेश्वरे विश्वसितवान् तस्य धार्मिकत्वा-

- २४ यागण्यत स चेश्वरस्य मित्र इति नाम लब्धवान् । पश्यत मानवः
 २५ कर्मभ्यः धार्मिकीक्रियते न चैकाकिना विश्वासेन । तदद् या राहव-
 नाभिका वाराङ्गना चारान् अनुष्टुप्परेण मार्गेण विमर्जं सापि
 २६ किं कर्मभ्यो न धार्मिकीकृता ? अतएवात्महीनो देहे यथा मृतो-
 ऽस्ति तथैव कर्महीनः विश्वासेऽपि मृतोऽस्ति ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ अन्यत्र न दोषिणम् अलला खजिङ्गाया अवशदमनीयत्वं ११ ज्ञानिलोकस्य
 पूर्वोक्तदोषपरिहारस्य ।

- १ हे मम भ्रातरः, शिवकैरस्माभिर्गुरुतरदण्डो लप्स्यत इति
 २ ज्ञात्वा यूयम् अनेके शिञ्जका मा भवत । यतः सर्वे वयं वज्र-
 विषयेषु खलामः, यः कश्चिद् वाक्ये न खलति स सिद्धपुरुषः
 ३ कृत्स्नं देहं वशीकर्तुं समर्थश्चास्ति । पश्यत वयम् अश्वान् वशीकर्तुं तेषां
 ४ वक्त्रेषु खलीनान् निधाय तेषां कृत्स्नं शरीरम् अनुवर्त्तयामः । पश्यत
 ये पोता अतीव वृहदाकाराः प्रचण्डवातैश्च चालितास्तेऽपि कर्णधा-
 रस्य मनोऽभिमताद् अतिनुद्रेण कर्णेन वाञ्छितं स्थानं प्रत्यनु-
 ५ वर्त्तन्ते । तदद् रमनापि लुद्रतराङ्गं मन्ती दर्पवाक्यानि भाषते ।
 ६ पश्य कीदृङ्महाएणं दह्यतेऽल्पेनै वक्त्रिणा । रमनापि भवेद् वक्त्रि-
 धर्मरूपपिष्टपे । असदङ्गेषु रमना तादृशं सन्तिष्ठति सा कृत्स्नं
 ७ देहं कलङ्कयति सृष्टिरथस्य चक्रं प्रज्वलयति नरकानलेन ज्वलति
 ८ च । पशुपक्ष्युरोगजलचराणां सर्वेषां स्वभावो दमयितुं शक्यते
 ९ मानुषिकस्वभावेन दमयासुक्ते च । किन्तु मानवानां केनापि
 जिङ्गा दमयितुं न शक्यते, भा न निवार्यम् अनिष्टं हलाहलविषेण
 १० पूर्णा च । तथा वयं पितरम् ईश्वरं धन्यं वदामः, तथा चेश्वरस्य

सादृश्ये सृष्ट्यान् मानवान् प्रपामः । एकस्माद् वदमाद् धन्यवाद- १०
 आपौ निर्गच्छतः । हे मम भ्रातरः, एतादृशं न कर्तव्यं । प्रस्न- ११
 वणः किम् एकस्मात् किद्रात् मिष्टं तिरुच्च तोयं निर्गमयति? हे १२
 मम भ्रातरः, उडुम्बरतरुः किं जितफलानि द्राक्षालता वा किम्
 उडुम्बरफलानि फलितुं शक्नोति? तद्वद् एकः प्रस्नवणो लवणमिष्टे
 तोये निर्गमयितुं न शक्नोति ।

युष्माकं मध्ये ज्ञानी सुबोधस्य क आस्ते? तस्य कर्माणि ज्ञान- १३
 मूलकमृदुतायुक्तानीति सदाचारात् स प्रमाणयतु । किन्तु युष्म- १४
 दन्तःकरणमध्ये यदि तिरुक्थ्या विवादेच्छा च विद्यते तर्हि सत्य-
 मतस्य विरुद्धं न स्नाघध्वं नचानृतं कथयत । तादृशं ज्ञानम् १५
 ऊर्द्धाद् आगतं नहि किन्तु पार्थिवं शरीरि भौतिकञ्च । यतो १६
 हेतोरार्थ्या विवादेच्छा च यच्च विद्यते तत्रैव कलहः सर्व्वं दुष्कृ-
 तञ्च विद्यते । किन्तूर्द्धाद् आगतं यत् ज्ञानं तत् प्रथमं शुचि ततः १७
 परं ज्ञानं चान्तम् आशुसन्धेयं दयादिसत्फलैः परिपूर्णम् अस-
 न्दिग्धं निष्कमटस्य भवति । शान्त्याचारिभिः शान्त्याधर्मफलं रोप्यते । १८

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ युक्तीभिर्याचक्ष्वारादीनां विरुद्धा कथा ११ अज्ञानिकयनं १२ वाक्पिण्डीधायुनी
 उदिश्य स्वावाया चकर्त्तयल्लक्ष् ।

युष्माकं मध्ये समरा रणाञ्च कुत उत्पद्यन्ते? युष्मदङ्गशिविरा- १
 श्रितरभ्यः सुखेच्छाभ्यः किं नोत्पद्यन्ते? यूयं वाञ्छथ किन्तु नाप्नुथ, २
 यूयं नरहत्याम् ईर्याञ्च कुरुथ किन्तु कृतार्था भवितुं न शक्नुथ,
 यूयं युध्यथ रणं कुरुथ च किन्त्वप्राप्ताक्षिष्ठथ, यतो हेतोः प्रार्थनां
 न कुरुथ । यूयं प्रार्थयध्वे किन्तु न लभस्ते यतो हेतोः स्वसुख- ३

- ४ भोगेषु यथार्थं कुं प्रार्थयध्वे । हे व्यभिचारिणो व्यभिचारिण्यसु,
संसारस्य यत् मैत्रं तद् ईश्वरस्य शाश्वमिति यूयं किं न जानीथ ?
अत एव यः कश्चित् संसारस्य मित्रं भवितुम् अभिलषति स
५ एवेश्वरस्य शत्रु भवति । यूयं किं मन्यध्वे ? शास्त्रस्य वाक्यं किं
फलहीनं भवेत् ? अस्मदन्तर्वासी य आत्मा स वा किम् ईर्ष्यायै
६ प्रेम करोति ? तन्नहि किन्तु स प्रतुलं वरं वितरति तस्माद्
उक्तमास्ते यथा,

आत्माभिमानलोकानां विपक्षो भवतीश्वरः ।

किन्तु तेनैव नष्टेभ्यः प्रसादाद् दीयते वरः ॥

- ७ अतएव यूयम् ईश्वरस्य वश्या भवत शैतानं संस्तुय तेन स युष्मन्तः
८ पलायिष्यते । ईश्वरस्य समीपवर्तिनो भवत तेन स युष्माकं
समीपवर्त्ता भविष्यति । हे पापिनः, यूयं स्वकरान् परिष्कुरुध्वं ।
९ हे द्विमनोलोकाः, यूयं स्वान्तःकरणानि शुचीनि कुरुध्वं । यूयम्
उद्विजध्वं शोचत विलपत च, युष्माकं हामः शोकाय, आनन्दस्य
१० कातरतायै परिवर्त्तेतां । प्रभोः समक्षं नष्टा भवत तस्मात् स
युष्मान् उच्चीकरिष्यति ।
११ हे भ्रातरः, यूयं परस्परं मां दूषयत । यः कश्चिद् भ्रातरं
दूषयति भ्रातुं विचारश्च करोति स व्यवस्थां दूषयति व्यव-
स्थायाश्च विचारं करोति । त्वं यदि व्यवस्थाया विचारं करोषि
तर्हि व्यवस्थापालयिता न भवसि किन्तु विचारयिता भवसि ।
१२ अद्वितीयो व्यवस्थापको, विचारयिता च स एवास्ते यो ईक्षितं
नाशयितुश्च पारयति । किन्तु कस्त्वं यत् परस्य विचारं करोषि ?
१३ अद्य श्रो वा वयम् अमुकनगरं गत्वा तत्र वर्षमेकं यापयन्तो
वाणिज्यं करिष्यामः स्त्रीभं प्राप्स्यामसेति कथां भाषमाणा यूयम्

इदानीं शृणुत । अः किं घटिष्यते तद् यूयं न जानीय यतो १४
जीवनं वो भवेत् कीदृक् तत् वास्यस्वरूपकं, क्षणमात्रं भवेद्
दृश्यं लुप्यते च ततः परं । तदनुक्ता युष्माकम् इदं कथनीयं १५
प्रभोरिच्छातो वयं यदि जीवामस्तर्ह्येतत् कर्म तत् कर्म वा
करिष्याम इति । किन्विदानीं यूयं गर्ववाक्यैः स्नाघनं कुर्वथ १६
तादृशं सर्वं स्नाघनं कुक्षितमेव । अतो यः कश्चित् सत्कर्म कर्तुं १७
विदित्वा तन्न करोति तस्य पापं जायते ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ दृष्टाद् दुष्टधनिलोकानां भीतलमचितं ० धार्मिकलोकानाम् अथशुद्धः समोच-
कत्वं १२ निरर्थकदिव्यनिषेधः १३ पीडासमये प्रार्थयितव्यं १४ आत्मधातुः
परावर्तनीयत्वकथनं ।

हे धनवन्तः, यूयम् इदानीं शृणुत युष्माभिरागमिष्यत्क्लेश- १
हेतोः कन्द्यतां विलप्यताञ्च । युष्माकं द्रविणं जीणं कीटभुक्ताः २
सुचेलकाः । *कनकं रजतञ्चापि विकृतिं प्रगमिष्यति, तत्कलङ्कश्च २
युष्माकं पापं प्रमाणयिष्यति, उताश्वच्च युष्माकं पिशितं खाद-
यिष्यति । इत्थम् अन्तिमघस्त्रेषु युष्माभिः सञ्चितं धनं । पश्यत येः ४
क्षणीबलैर् युष्माकं शस्यानि क्षिन्नानि तेभ्यो युष्माभि र्यद् वेतनं
क्षिन्नं तद् उच्चै र्धनिं करोति तेषां शस्यच्छेदकानाम् आर्त्तरावः
सेनापतेः परमेश्वरस्य कर्णकुहरं प्रविष्टः । यूयं पृथिव्यां सुखभोगं ५
कामुकताञ्चाचरितवन्तः, महाभोजस्य दिनं द्व निजान्तःकरणानि
परितर्पितवन्तश्च । अपरञ्च युष्माभि र्धार्मिकस्य दण्डाज्ञा इत्या ६
चाकारि तथापि स युष्माङ् न प्रतिरुद्धवान् ।

हे भ्रातरः, यूयं प्रभोरागमनं यावद् धैर्यमालम्बध्वं । पश्यत ०

कृषिबलो भूमे बज्रमुख्यं फलं प्रतीक्षमाणो यावत् प्रथमम् अन्तिमञ्च
 ८ दृष्टिजलं न प्राप्नोति तावद् धैर्यम् आलम्बते । यूयंमपि धैर्यमा-
 लम्ब्य स्वान्तःकरणानि स्थिरीकुरुत, यतः प्रभोरुपस्थितिः समीप-
 ९ वर्त्तिन्यभूवत् । हे भ्रातरः, यूयं यद् दण्ड्या न भवेत् तदर्थं परस्परं
 १० न ग्लायत, पश्यत विचारयिता द्वारसमीपे तिष्ठति । हे मम
 भ्रातरः, ये भाववादिनः प्रभो नाम्ना भाषितवन्तस्तान् यूयं दुःख-
 सहनस्य धैर्यस्य च दृष्टान्तान् जानीत । पश्यत धैर्यशीला अस्माभि
 ११ र्धन्या उच्यन्ते ।* आभूवो धैर्यं युष्माभिरश्रावि प्रभोः परिणाम-
 स्वादर्शि यतः प्रभु बज्ररूपः सकलस्यैव ।

१२ हे भ्रातरः, विशेषत इदं वदामि स्वर्गस्य वा पृथिव्या वा न्यवस्तुनो
 नाम गृहीत्वा युष्माभिः कोऽपि शपथो न क्रियतां, किन्तु यथा दण्ड्या
 न भवेत् तदर्थं युष्माकं तथैव तन्नहि चेतिवाक्यं यथेष्टं भवतु ।

१३ युष्माकं कश्चिद् दुःखी भवति ? स प्रार्थनां करोतु । कश्चिद्
 १४ वानन्दिता भवति ? स गीतं गायतु । युष्माकं कश्चित् पीडिता
 ऽस्ति ? स मण्डल्याः प्राचीनान् आह्वातु ते च प्रभो नाम्ना तं तैले-
 १५ नाभिषिच्य तस्य कृते प्रार्थनां कुर्वन्तु । तस्माद् विश्वासजातप्रार्थ-
 नया स रोगी रत्नां यास्यति प्रभुश्च तम् उत्थापयिष्यति यदि च
 १६ कृतपापो भवेत् तर्हि स तं क्षमिष्यते । यूयं परस्परम् अपराधान्
 अङ्गीकुरुध्वम् आरोग्यप्राप्त्यर्थं सैकजनो ऽन्यस्य कृते प्रार्थनां करोतु
 १७ धार्मिकस्य सद्यन्ना प्रार्थना बज्रशक्तिविशिष्टा भवति । य एलियो
 वयमिव सुखदुःखभोगी मर्त्य आसीत् स प्रार्थनयानादृष्टिं यासित-
 १८ वान् तेन देशं सार्द्धवत्सरत्रयं यावद् दृष्टिं न बभूव । पश्चात् तेन
 पुनः प्रार्थनायां कृतायाम् आकाशस्तोयान्यवर्षात् पृथिवी च स्वफ-
 लानि प्राप्नुवन्त्यतः ।

हे भ्रातरः, युष्माकं कस्मिंश्चित् सत्यमताद् भ्रष्टे यदि कश्चित् तं १८
परावर्त्तयति तर्हि यो जनः पापिनं विषयभ्रमणात् परावर्त्तयति स २०
तस्यात्मानं मृत्युत उद्धरिष्यति बह्वपापान्यावरिष्यति चेति ज्ञातातु ।

पित्रस्य प्रथमं सर्व्वसाधारणपत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं २ अनुपपन्नकारणाद् ईश्वरस्य धन्यवद्भवं भाववादिभ्यः स्त्रीष्टेन
परिचाणक्यत्वं १२ ईश्वरीयामोघवाक्यानुसारतो धर्मम् आचरितुं पित्रस्य
विनयश्च ।

पन्त-गालातया-कप्पदकिया-आशिया-विद्युन्यादेशेषु प्रवा- १
सिनो ये विकीर्णलोकाः पितुरीश्वरस्य पूर्व्वनिर्णयाद् आत्मनः पाव- २
नेन यीशुख्रीष्टस्याज्ञाग्रहणाय शोणितप्रोचणाय चाभिरुचितास्तान्
प्रति यीशुख्रीष्टस्य प्रेरितः पित्रः पत्रं लिखति । युष्मान् प्रति
बाइबल्येन शान्तिरनुग्रहश्च भूयास्तां ।

अस्माकं प्रभो यीशुख्रीष्टस्य तात ईश्वरो धन्यः, यतः स ३
स्वकीयबहुलपातो मृतगणमध्याद् यीशुख्रीष्टोत्थानेन जीवन-
प्रत्याशार्थम् अर्थतो उन्नयनिष्कलङ्कात्मानमप्युत्तिगाप्त्यर्थम् अस्मान् ४
पुनर्जनयामास । सा समृत्तिः स्वर्गे अस्माकं कृते सञ्चिता तिष्ठति,
यूयस्त्वेश्वरस्य शक्तिः शेषकाले प्रकाश्यपरिचाणार्थं विश्वासेन रक्ष्यध्वे । ५
तस्माद् यूयं यद्यप्यानन्देन प्रफुल्ला भवथ तथापि साम्प्रतं प्रयो- ६
जनहेतोः कियत्कालपर्यन्तं नामाविधपरीक्षाभिः क्षिप्यध्वे । युतो ७
वर्जिता यस्य परीक्षा भवति तस्मात् नम्ररसुवर्णादपि बहुमूल्यां
युष्माकं विश्वासरूपं यत् परीक्षितं स्वर्गं तेन यीशुख्रीष्टस्यागमन-

८ समये प्रशंसायाः, समादरस्य गौरवस्य च योग्यता प्राशङ्क्या । यूयं तं
 ख्रीष्टम् अदृष्ट्वापि तस्मिन् प्रीयध्वे साम्प्रतं तं न पश्यन्तोऽपि तस्मिन्
 विश्वसन्तो ऽनिर्ध्वं चनीयेन प्रभावयुक्तेन चानन्देन प्रफुल्ला भवथ,
 ९ स्वविश्वासस्य परिणामरूपम् आत्मनां परिचाणं लभध्वे च । युष्मासु
 १० यो ऽसुग्रहे वर्त्तते तद्विषये य ईश्वरीयवाक्यं कथितवन्तस्ते भाव-
 ११, वादिनस्तस्य परिचाणस्यान्वेषणम् अनुसन्धानञ्च कृतवन्तः । विशेष-
 तस्तेषामन्तर्ध्वशी यः ख्रीष्टस्यात्मा ख्रीष्टे वर्त्तिष्यमाणानि दुःखानि
 तदनुगामिप्रभावञ्च पूर्वं प्राकाशयत् तेन कः कीदृशो वा समयो
 १२ निरदिश्यते तस्यानुसन्धानं कृतवन्तः । ततस्तौ विषयैस्ते यन्न स्वान्
 किन्त्वस्मान् उपकुर्वन्त्येतत् तेषां निकटे प्राकाशयत । यांश्च तान्
 विषयान् दिव्यदूता अप्यवनतशिरसा निरीक्षितुम् अभिलषन्ति
 ते विषयाः साम्प्रतं स्वर्गात् प्रेषितस्य पवित्रस्यात्मनः साहाय्याद्
 युष्मत्समीपे सुसंवादप्रचारयितृभिः प्राकाश्यन्त ।

१३ अतएव यूयं मनःकटिवन्धनं कृत्वा प्रबुद्धाः सन्तो यीशुख्रीष्टस्य
 प्राकाशसमये युष्मासु वर्त्तिष्यमानस्यानुग्रहस्य सम्पूर्णां प्रत्युक्षां कुरुत ।

१४ अपरं पूर्वोक्तज्ञानतावस्यायाः कुस्मिताभिलाषाणां योग्यम् आचारं

१५ न कुर्वन्तो युष्मदाज्ञानकारी यथा पवित्रो ऽस्ति यूयमप्याज्ञायाद्दि-

१६ सन्ताना इव सर्वस्मिन् आचारै तादृक् पवित्रा भवत । यतो

१७ लिखितम् आस्ते, यूयं पवित्रीस्तिष्ठत युष्मादर्थं पवित्रः । अपरञ्च

• यो ऽग्निमक्षपातम् एकैकमानुषस्य कर्मानुसाराद् विचारं करोति

• स यदि युष्माभिस्तात आख्यायते तर्हि स्वप्रवासस्य कालो युष्मभि

१८ भोक्तुं याप्यते । यूयं निरर्थकात् पैतृकाचारात् क्षणीये रूप-

१९ सुवर्णादिभिर्भुक्तिं न प्राप्य निष्कलङ्कनिर्मलमेघशावकस्यैव ख्रीष्टस्य

२० बलमूलेन हृदिरेण, मुक्तिं प्राप्तवन्त इति जानीथ । स जगतो .

भित्तिमूलस्थापनात् पूर्वं नियुक्तः किन्तु चरमदिनेषु युष्मदर्थं प्रका-
शितो ऽभवत् । यतस्तेनैव मृतगणात् तस्योत्थापयितरि तस्मै गौरव- २१
दातरि चेश्वरे विश्वसिधे तस्माद् ईश्वरे युष्माकं विश्वासः प्रस्थापना-
वाप्ते । यूयम् आत्मना सत्यमतस्याज्ञायहणद्वारा निष्कपटाय भ्रातृ- २२
प्रेम्णे पावितमनसो भूत्वा निर्वासनःकरणैः परस्परं गढं प्रेम कुरुत ।
यस्माद् यूयं लघणीयवीर्यात् नहि किन्त्वलघणीयवीर्याद् ईश्वरस्य २३
जीवनदायकेन मित्यास्यायिना वाक्येन पुनर्जन्म गृहीतवन्तः ।

सर्वप्राणी हणैस्तुल्यस्तजेस्तृणपुष्पवर्त । २४

हणानि परिशुष्यन्ति पुष्पाणि निपतन्ति च ।

किन्तु वाक्यं परेशस्थानन्तकालं वितिष्ठते । २५

तदेव च वाक्यं सुमंवादेन युष्माकम् अन्तिके प्रकाशितं ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ जीहृष्य भित्तिमूलं विश्वासिलोकानां मन्दिरतुल्यं ११ सुखाभिज्ञावत्यागस्य
भावकानां वशितस्य चाज्ञा १८ प्रभोः समीपे दासानां वशितस्यादेशश्च ।

सर्वान् देवान् सर्वान् कलान् कापस्थानीर्याः समस्तग्लानि- १
कथासु दूरीकृत्य युष्माभिः परिचरणाय वद्विप्राप्त्यर्थं नवजातशिशु- २
भिरिव प्रकृतं वाग्दुग्धं पिपास्यतां । यतः प्रभु र्मधुर एतस्यास्वादं ३
यूयं प्राप्तवन्तः । अपरं मानुषैरवज्ञातस्य किन्वीश्वरेणाभिरुचितस्य ४
वज्रमुखस्य जीवत्प्रस्तरस्यैव तस्य प्रभोः सन्निधिम् आगत्य यूयमपि
जीवत्प्रस्तरा इव निचीयमाना आत्मिकमन्दिरं खीष्टेन योशुना ५
चेश्वरतोषकाणाम् आत्मिकबलीनां दानार्थं पवित्रो याजकवर्गे
भवथ । यतः शास्त्रे लिखितमाप्ते, यथा, ६

पश्य पाषाणं एकं ऽस्ति सीयोन्निः स्थापितो मया ।

मुख्यकोणस्य योग्यः स वृत्तस्यातीव मूल्यवान् ।

यो जनो विश्वसेत् तस्मिन् स लज्जां न गमिष्यति ।

७ विश्वासिनां युष्माकमेव समीपे स मूल्यवान् भवति किन्त्वविश्वासिनां

८ हृते निचेष्टभिरवज्ञातः स पाषाणः कोणस्य भित्तिमूलं भूत्वा बाधा-

जनकः पाषाणः स्खलनकारकश्च शैलो जातः । ते चाविश्वामाद्

९ वाक्येन स्खलन्ति स्खलने च नियुक्ताः सन्ति । किन्तु यूयं येनान्ध-

कारमध्यात् स्वकीयाश्चर्यदीप्तिमध्यम् आहूतास्तस्य गुणान् प्रकाश-

यितुम् अभिरुचिंते वंशो राजकीयो याजकवर्गः पवित्रा जाति-

१० रधिकर्त्तव्याः प्रजाश्च जाताः । पूर्वं यूयं तस्य प्रजा नाभवत् किन्त्वी-

दानीम् ईश्वरस्य प्रजा आव्ये । पूर्वम् अननुकम्पिता अभवत्

किन्त्विदानीम् अनुकम्पिता आव्ये ।

११ हे प्रियतमाः, यूयं प्रवासिनो विदेशिनश्च लोका इव मनसः

प्रातिकूल्येन योधिभ्यः शारीरिकसुखाभिलाषेभ्यो निवर्त्तध्वम् इत्यहं

१२ विनये । देवपूजकानां मध्ये युष्माकम् आचार एवम् उत्तमो भवतु

यथा ते युष्मान् दुष्कर्म्मकारिलोकानिव पुन न निन्दन्तः कृपादृष्टि-

१३ दिने स्वचतुर्णां चरीयसक्तियाभ्य ईश्वरस्य प्रशंसां कुर्युः । ततो हेतो

यूयं प्रभोरनुरोधात् मानवसृष्टिर्नां कर्त्तव्यपदानां वशीभवत् विशे-

१४ षतो भूपालस्य यतः स श्रेष्ठः, दैशाध्यक्षाणाञ्च यतस्ते दुष्कर्म्मकारिणां

१५ दण्डदानार्थं सत्कर्म्मकारिणां प्रशंसार्थञ्च तेन प्रेरिताः । इत्थं निर्व्वाध-

मानुषाणाम् अज्ञानत्वं यत् सदाचारिभिर् युष्माभिर् निरुत्तरीक्रियते

१६ तद् ईश्वरस्याभिमतं । यूयं स्वाधीना इवाचरत तथापि दुष्टताया

वैश्वरूपं स्वाधीनतां धारयन्त इव नहिं किन्त्वीश्वरस्य दाया

१७ इव । सर्वान् समाद्रियध्वं भ्रातृवर्गे प्रीयध्वम् ईश्वराद् विभीत

भूपालं सम्मन्यध्वं ।

हे दासाः, यूयं ससूर्णादरेण प्रभृतां वश्या भवत केवलं भद्राणां १८
 दयालूनाश्च नैहि किन्वनृजनामपि । यतो ऽन्यायेन दुःखभोगकाल १९
 ईश्वरचिन्तया यत् क्लेशसहनं तदेव प्रियं । पापं कृत्वा युष्माकं २०
 चपेटाघातसहनेन का प्रशंसा ? किन्तु सदाचारं कृत्वा युष्माकं यद्
 दुःखसहनं तदेवेश्वरस्य प्रियं । तदर्थमेव यूयम् आहूता यतः स्त्रीष्टो- २१
 ऽपि युष्मन्निमित्तं दुःखं भुक्त्वा यूयं यत् तस्य पदचिह्नैर् प्रजेत तदर्थं
 दृष्टान्तमेकं दर्शितवान् । स किमपि पापं न कृतवान् तस्य वदने २२
 कापि कलस्य कथा नासीत् । निन्दितो ऽपि सन् सर्वं प्रतिनिन्दां न २३
 कृतवान् दुःखं सहमानो ऽपि न भर्त्सितवान् किन्तु यथार्थविचार-
 यितुः समीपे स्वं समर्पितवान् । वयं यत् पापेभ्यो निवृत्त्य धर्मार्थं २४
 जीवामस्तदर्थं स स्वशरीरेणास्माकं पापानि क्रुश ऊढवान् तस्य प्रहारै
 र्यूयं स्वस्था अभवत । यतः पूर्व्वं यूयं भ्रमणकारिमेवा इवाध्वं किन्त्व- २५
 धुना युष्माकम् आत्मनां पालकस्याध्यक्षस्य च समीपं प्रत्यावर्त्तिताः ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ स्त्रीपुरुषयोः कर्तव्यकर्मनिर्णयः ८ परस्परं प्रेमकथनं धर्मार्थं दुःखभोगकथनम्
 आत्मना पूर्व्वकालीनलोकान् प्रतीश्वरस्य कथाप्रचारणञ्च ।

हे योषितः, यूयमपि निजस्त्राभिनां वश्या भवत तथा सति १
 यदि केचिद् वाक्यं विश्वासिनो न सन्ति तर्हि ते विनावाक्यं योषि-
 ताम् आचारेणार्थतस्तेषां प्रत्यक्षेण युष्माकं समणसतीलाचारेणाक्रष्टुं २
 शक्यन्ते । अपरं केशरचनया स्वर्णालङ्कारधारणेन परिष्कटपरिधानेन ३
 वा युष्माकं बाह्यभूषा न भवतु, किन्त्वेश्वरस्य साक्षाद् वज्रमूल्या- ४
 चमाशान्तिभावाद्यरत्नेन युक्तो गुप्त आन्तरिकमानव एव । यतः ५
 पूर्व्वकाले याः पवित्रस्त्रिय ईश्वरे प्रत्याशामकुर्वन् ता अपि तादृ-

- ६ श्रीसेव भूषां धारयन्त्यो निजस्वामिनां वश्या अभवन् । तथैव सारा
 अन्नाहामस्य वश्या सती तं पतिमाख्यातवती यूयञ्च यदि सदा-
 चारिण्यो भवथ व्याकुलतया च भीता न भवथ तर्हि तस्याः कन्या
 ७ आध्वे । हे पुरुषाः, यूयं ज्ञानतो दुर्बलतरभाजनैरिव योषिद्भिः
 सहवासं कुरुत, एकस्य जीवनवरस्य सहभागिनीभ्यस्त्वाभ्यः समा-
 दरं वितरत च न चेद् युष्माकं प्रार्थनानां बाधा जनियते ।
 ८ विशेषतो यूयं सर्व एकमनसः परदुःखैर्दुःखिता भ्रातृप्रेमिणः
 ९ कृपावन्तः प्रीतिभावाच्च भवत । अनिष्टस्य परिशोधेनानिष्टं निन्दाया
 वा परिशोधेन निन्दां न कुर्वन्त आशिषं दत्त यतो यूयम् आशि-
 १० रधिकारिणो भवितुमाहता इति जानीथ । अपरञ्च,

जीवने प्रीयमाणो यः सुदिनानि दिदृच्छते ।

पापात् जिह्वां मृषावाक्यात् स्वाधरौ स निवर्त्तयेत् ।

- ११ स त्वज्ज्दुष्टतामार्गं सक्तियाञ्च समाचरेत् ।

मृगयाणस्य शान्तिं स नित्यमेवानुधावतु ।

- १२ लोचने परमेशस्थोन्मीलिते धार्मिकान् प्रति ।

प्रार्थनायाः कृते तेषां तच्छ्रोत्रे सुगमे सदा ।

क्रोधास्यच परेशस्य कदाचारिषु वर्त्तते ।

- १३ अपरं यदि यूयम् उत्तमस्यानुगामिनो भवथ तर्हि को युष्मान्

- १४ हिंसियते ? यदि च धर्माधिं क्षिप्यध्वं तर्हि धन्या भविष्यथ ।

तेषाम् अशिङ्कया यूयं न विभीत न विडम्ब वा ।

- २५ मनोभिः किन्तु मन्यध्वं पवित्रं प्रभुमीश्वरं ।

अपरञ्च युष्माकम् आन्तरिकप्रत्याशायास्तत्त्वं यः कश्चित् पृच्छति

- १६ तस्मै शान्तिभीतिभ्याम् उत्तरं दातुं सदा सुसज्जा भवत । ये च

स्त्रीपुत्रधर्मं युष्माकं सदाचारं दूषयन्ति ते सर्वकारिणामिव यन्मा-

कम् अपवादेन यत् सृजिता भवेयुस्तदर्थं युष्माकम् उत्तमः संवेदो
भवतु । ईश्वरस्याभिमतान् यदि युष्माभिः क्लेशः सोढव्यस्तर्हि सदा- १७
चारिभिः क्लेशसङ्गं वरं न च कदाचारिभिः । अस्माद् ईश्वरस्य १८
सन्निधिम् अस्मान् आनेतुम् अधार्मिकाणां विनिमयेन धार्मिकः
स्त्रीष्टो ऽप्येककृत्वः पापानां दण्डं भुक्तवान्, स च शरीरसम्बन्धे मारितः
किन्वात्मनः सम्बन्धे पुनर्जीवितो ऽभवत् । तत्सम्बन्धे च स यात्रां १८
विधाय काराबद्धानाम् आत्मनां समीपे वाक्यं घोषितवान् । पुरा २०
नोहस्य समये यावत् पोतो निरमीयत तावद् ईश्वरस्य दीर्घसहि-
ष्णुता यदा व्यलम्बत तदा तेऽनाज्ञायाहिणोऽभवन् । तेन पोते-
नान्तेऽर्थाद् अष्टावेव प्राणिनस्तोयम् उत्तीर्णाः । तन्निर्दर्शनञ्चावगाहनं २१
(अर्थतः शारीरिकमलिनतायायत्यागः स नहि किन्वीश्वरायोत्तम-
संवेदस्य या प्रतिज्ञा सैव) 'यीशुस्त्रीष्टस्य पुनस्त्यानेनेदानीम् अस्मान् २२
उत्तारयति, यतः स स्वर्गं गत्वेश्वरस्य दक्षिणे विद्यते स्वर्गीयदूताः
शासका बलानि च तस्य वशीभूता अभवन् ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ स्त्रीष्ट इव दुःखं भोक्तुं सज्जीभवतेति विनयः ७ धर्मम् आचरितुं विनयः ११
अर्थार्थं दुःखभोगिनां सान्त्वनायाः कथमेष ।

अस्माकं विनिमयेन स्त्रीष्टः शरीरसम्बन्धे दण्डं भुक्तवान् अतो १
हेतोः शरीरसम्बन्धे यो दण्डं भुक्तवान् स पापात् मुक्त इतिभावेन
यूयमपि सुसज्जीभूय देहवासस्यावशिष्टं समयं पुनर्मानवानाम् इच्छा- २
साधनार्थं नहि किन्वीश्वरस्येच्छासाधनार्थं यापयत । आयुषो यः ३
समयो व्यतीतस्तस्मिन् युष्माभि र्यद् हेतुपूजकानाम् इच्छासाधनं
कामकुसिताभिलाषमंरूपानरङ्गरममत्ततात्पूणार्हदेवपूजाचरणञ्चा-

४ कारि तेन बाहुल्यं । यूयं तैः सह तस्मिन् सर्वनाशपक्षे मज्जितं
 ५ न धावथ, इत्यनेनाश्वर्थं विज्ञाय ते युष्मान् निन्दन्ति । किन्तु यो
 जीवां मृतामाह । विचारं कर्तुम् उद्यतोऽस्ति तस्मै तैरुत्तर
 ६ दायिष्यते । अतो हेतो र्ये मृतास्तेषां यत् मानवाद्देश्यः शारीरिक-
 विचारः किन्त्वैश्वरोद्देश्यम् आत्मिकजीवनं भवेत् तदर्थं तेषामपि
 सन्निधौ सुसमाचारः प्रकाशितोऽभवत् ।

७ सर्व्वेदाम् अन्तिमकाल उपस्थितस्माद् यूयं सुबुद्धयः प्रार्थनार्थं
 = जाग्रतश्च भवतौ विशेषतः परस्परं गाढं प्रेम कुरुत, यतः,

पापानामपि बाहुल्यं प्रेक्षैवाक्कादयिष्यते ।

८ कातरांतिं विना परस्परम् आतिथ्यं कुरुत । येन यो वरो लभ्य-
 १० स्तेनैव स परम् उपकरोतु, इत्थं यूयम् ईश्वरस्य बहुविधप्रसा-
 १ दस्योत्तमा भाण्डागाराधिपा भवत । यो वाक्यं कथयति स ईश्वरस्य
 वाक्यमिव कथयतु यश्च परम् उपकरोति स ईश्वरदत्तसामर्थ्यादि-
 वोपकरोतु । सर्व्वविषये यीशुख्रीष्टेनेश्वरस्य गौरवं प्रकाशयतां तस्यैव
 गौरवं पराक्रमश्च सर्व्वदा भूयात् । अमेन् ।

१२ हे प्रियतमाः, युष्माकं परीक्षार्थं यस्तापो युष्मासु वर्तन्ते तम्

१३ असम्भवघटितं मत्वा नाश्वर्थं ज्ञानीत, किन्तु ख्रीष्टेन क्लेशानां
 सहभागित्वाद् आनन्दत तेन तस्य प्रतापप्रकाशेऽप्यानन्देन प्रफुल्ल

१४ भविष्यथ । यदि ख्रीष्टस्य नमस्तेतुना युष्माकं निन्दा भवति तर्हि

यूयं धन्या यतौ गौरवदायक ईश्वरस्यात्मा युष्मास्वधितिष्ठति तेषां

१५ मध्ये स निन्दते किन्तु युष्मन्मध्ये प्रशंस्यते । किन्तु युष्माकं कोऽपि

हन्ता वा धौरो वा दुष्कर्म्मकृद् वा पराधिकारचर्चक इव दण्डं

१६ न भुङ्क्तां । यदि च ख्रीष्टीयान इव दण्डं भुङ्क्ते तर्हि स न लज्जमान-

१७ स्तत्काङ्क्षाद् ईश्वरं प्रशंसतु । यतौ विचारस्यारम्भसमय ईश्वरस्य

मन्दिरे युज्यते यदि चासृत्स्वारभते तर्हीश्वरीयसुसंवादाद्वाहिणीं
शेषदशा का भविष्यति ?

धार्मिकेनापि चेत् त्राणम् अतिकृच्छ्रेण गम्यते । १८

तर्ह्यधार्मिकपापिभ्याम् आश्रयः कुत्र लप्स्यते ।

अत ईश्वरेच्छातो ये दुःखं भुञ्जते ते सदाचारेण स्वात्मानो १८
विश्वास्त्यस्तद्वृत्तेश्वरस्य कराभ्यां निदधतां ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ प्राचीनलोकानां कर्तव्यं कर्म ५ यूनामन्येषाञ्च कर्तव्यं कर्म १० सङ्गलप्रार्थना
११ समाप्तिकथा नमस्कारप्रेषणञ्च ।

स्त्रीष्टस्य क्लेशानां साक्षी प्रकाशित्यमाणस्य प्रतापस्यांशी प्राचीन- १
स्याहं युष्माकं प्राचीनान् विनीयेदं वदामि । युष्माकं मध्यवर्त्ती य २
ईश्वरस्य मेषवन्दो यूयं तं पालयत तस्य वीक्षणं कुरुत च, आवश्यक-
त्वेन नहि किन्तु स्वेच्छातो न वा कुलोभेन किन्त्विच्छुकमनसा ।
अपरम् अंशानाम् अधिकारिण इव न प्रभवत किन्तु वन्द्यस्य दृष्टान्त- ३
स्वरूपा भवत । तेन प्रधानपालक उपस्थिते यूयम् अम्हानं गौरव- ४
किरीटं लप्स्यध्वे ।

हे युवानः, यूयमपि प्राचीनलोकानां वश्या भवत सर्वे च ५
सर्वेषां वशीभूय नम्रताभरणेन भूषिता भवत, यतः,

आत्माभिमानिलोकानां विपक्षो भवतीश्वरः ।

किन्तु तेनैव नम्रेभ्यः प्रसादाद् दीयते वरः ।

अतो यूयम् ईश्वरस्य बलवत्करस्याधो नम्रीभूय तिष्ठत तेन स ६
उचितसमये युष्मान् उचीकरिष्यति । यूयं सर्व्वचिन्तां तस्मिन् निक्षिपत ७
यतः स युष्मान् प्रति चिन्तयति । यूयं प्रबुद्धा जायतस्व तिष्ठत यतो ८

- युष्माकं प्रतिवादी यः शैतानः स गर्जनकारी सिंह इव पर्यटनं कं यमि-
 ८ ध्यामीति मृगयते, अतो विश्वासे सुस्थिरास्तिष्ठन्तस्तेन सार्द्धं युध्यत,
 युष्माकं जगन्निवासिभ्रातृष्वपि तादृशाः क्रेशा वर्तन्त इति जानीत ।
 १० क्षणिकदुःखभोगात् परम् अस्मभ्यं स्त्रीष्टेन यीशुना स्वकीया-
 नन्तगौरवदानार्थं योऽस्मान् आहूतवान् स सर्वानुयाहीश्वरः स्वयं
 ११ युष्मान् सिद्धान् स्थिरान् सवलान् निश्चलांश्च करोतु । तस्य गौरवं
 पराक्रमश्चानन्तकालं यावद् भूयात् । आमेन् ।
 १२ यः सिल्वामो (मन्वे) युष्माकं विश्वास्तो भ्राता भवति तद्वा-
 राहं संचेपेण लिखित्वा युष्मान् विनीतवान् यूयश्च यस्मिन् अधि-
 १३ तिष्ठथ स एवेश्वरस्य सत्योऽनुग्रह इति प्रमाणं दत्तवान् । युष्माभिः
 सहाभिरुचिता या मण्डली वाविलि विद्यते सा मम पुत्रो मार्कस्य
 १४ युष्मान् नमस्कारं वेदयति । यूयं प्रेमबुम्बनेन परस्परं नमस्कुरुत ।
 यीशुस्त्रीष्टाश्रितानां युष्माकं सर्वेषां शान्तिं भूयात् । आमेन् ।

पित्रस्य द्वितीयं सर्वसाधारणपत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणम् २ अन्वयार्थं लतैजलं, नानाधर्मिकस्य कर्तुं पित्रस्य विनयः
 १२ निजमरणस्य कथनं स्त्रीष्टस्य सत्यवाक्यकथनञ्च ।

- १ ये जना अस्मभ्यः सार्द्धम् अस्मदीश्वरे चातरि यीशुस्त्रीष्टे च
 धार्मिकत्वसम्बलितविश्वासधनस्य समानांशित्वं प्राप्तान् प्रति यीशु-
 २ स्त्रीष्टस्य दासः प्रेरितश्च शिमोनो पित्रः पत्रं लिखति । ईश्वरस्यास्माकं
 प्रभो यीशुस्य तत्त्वज्ञानेन युष्मास्वनुग्रहशान्त्यो बाहुल्यं वर्ततां ।
 ३ जीवनार्थम् ईश्वरभूतार्थस्य यद्यद् आदेश्यकं तत् सर्वं गौरव-

सद्गुणाभ्याम् अस्मदाङ्गानकारिणस्तत्त्वज्ञानद्वारा- तत्स्थैर्यरीयशक्तिर-
 स्मभ्यं दत्तवती । तत्सर्वेण चास्मभ्यं तादृशा ब्रह्ममूल्या महाप्रतिज्ञा ४
 दत्ता याभि र्युयं संसारव्याप्तात् कुत्सिताभिलाषमूलात् सर्वनाशाद्
 रक्षां प्राप्तेऽश्वरीयस्वभावस्यांशिनो भवितुं शक्नुय । ततो हेतो र्युयं ५
 सम्पूर्णं यन्नं विधाय विश्वासे भौजन्यं भौजन्ये ज्ञानं ज्ञान आयते- ६
 द्वियताम् आयतेन्द्रियतायां धैर्यं धैर्य ईश्वरभक्तिम् ईश्वरभक्तौ
 भ्रातृस्नेहं भ्रातृस्नेहे च प्रेम युङ्क्त । एतानि यदि युष्मासु विद्यन्ते ७
 वर्द्धन्ते च तर्ह्यस्मत्प्रभो र्येशुखीष्टस्य तत्त्वज्ञाने युष्मान् अलसान् ८
 निष्कलांश्च न स्थापयिष्यन्ति । किन्वेतानि यस्य न विद्यन्ते सो ऽन्यो ९
 मुद्रितलोचनः स्वकीयपूर्वपापानां मार्जनस्य विस्मृतिं गतश्च । तस्माद् १०
 हे भ्रातरः, युयं स्वकीयाङ्गानवरणयो र्दृढकरणे ब्रह्म यतच्छं, तत्
 कृत्वा कदाच न स्वलिख्यथ । यतो ऽनेन प्रकारेणास्माकं प्रभोस्मात् ११
 र्येशुखीष्टस्थानन्तराज्यस्य प्रवेशेन युयं सुकलेन योजयिष्यध्वे ।

यद्यपि युयम् एतत् सर्वं जानीय वर्त्तमाने सत्यमते- सुस्थिरा १२
 भवथ च तथापि युष्मान् सर्वदा तत् स्मारयितुम् अहम् अयन्नवान्
 न भविष्यामि । यावद् एतस्मिन् दूष्ये तिष्ठामि तावद् युष्मान् १३
 स्मारयन् प्रबोधयितुं विहितं मन्दे । यतो ऽस्माकं प्रभो र्येशुखीष्टो १४
 मां यत् ज्ञापितवान् तदनुसाराद् दूष्यमेतत् मया शीघ्रं त्यक्तव्यम्
 इति जानामि । मम परलोकगमनात् परमपि युयं यदेतानि स्मर्तुं १५
 शक्त्यथ तस्मिन् सर्वथा यतिष्ये । यतो ऽस्माकं प्रभो र्येशुखीष्टस्य १६
 पराक्रमं पुनरागमनञ्च युष्मान् ज्ञापयन्तो वयं कल्पितान्युपाख्या-
 नान्यन्वगच्छामेति नहि किन्तु तस्य महिम्नः प्रत्यक्षसाक्षिणो भूत्वा
 भाषितवन्तः । यतः स पितुरीश्वराद् गौरवं प्रशंसाञ्च प्राप्तवान् विशेषतो १७
 महिमयुक्तेजोमध्याद् एतादृशी वाणी तं प्रति निर्गतवती, यथा, एष

- १८ मम प्रियपुत्र एतस्मिन् मम परममन्तोषः । स्वर्गात् निर्गतेयं वाणी
 १९ पवित्रपर्वते तेन साद्धं विद्यमानैरस्माभिरश्रावि । अपरम् अस्मत्समीपे
 दृढतरं भाववाणी विद्यते यूयञ्च यदि दिनारम्भं युष्मन्मनःसु प्रभा-
 तीयनक्षत्रस्योदयञ्च यावत् तिमिरमये स्थाने ज्वलन्तं प्रदीपमिव तद्
 २० वाक्यं समान्यध्वे तर्हि भद्रं करिष्यथ । शास्त्रीया कापि भाववाणी मनु-
 २१ ख्यस्य स्वकीयभावबोधका नहि, एतद् युष्माभिः सम्यक् ज्ञायतां । यतो
 भाववाणी पुरा मानुषाणाम् इच्छासो नात्यन्ना किन्त्वैश्वरस्य पवित्र-
 'लोकाः पवित्रेणात्मना प्रवर्णिताः सन्तो वाक्यम् अभवन्त ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ मिथ्याभाववादिन उद्दिश्य कथनं ४ तेषां दोषो दण्डो धार्मिकाणां रक्षाया
 कथनञ्च ।

- १ अपरं पूर्वकाले यथा लोकानां मध्ये मिथ्याभाववादिन उपा-
 तिष्ठन् तथा युष्माकं मध्येऽपि मिथ्याशिक्षका उपम्यास्यन्ति, ते
 स्वेषां क्रैतारं प्रभुम् अनङ्गीकृत्य सत्वरं विनाशं स्वेषु वर्त्तयन्ति
 २ विनाशकवैधर्म्यं गुप्तं युष्मन्मध्यम् आनेष्यन्ति । ततोऽनेकेषु तेषां
 ३ विनाशकमार्गं गतेषु तेभ्यः सत्यमार्गस्य निन्दा सम्यग्विद्यति । अपरञ्च
 ते लोभात् कापयवाक्यै र्युष्मन्ते लाभं करिष्यन्ते किन्तु तेषां
 पुरातनदण्डाच्चा न विलम्बते तेषां विनाशश्च न निद्राति ।
 ४ ईश्वरः कृतपापान् दूतान् न क्षमिता तिमिरगृहलैः पाताले
 ५ रुद्धा विचारार्थं समर्पितवान् । पुरातनं संसारमपि न क्षमिता तं
 ६ दुष्टानां संसारं जलाश्रावनेन मज्जयित्वा सप्रजनैः सहितं धर्मप्रद्वारकं
 ७ नेहं रक्षितवान् । सदोमो घोमरा चेतिनार्मके नगरे भविष्यतां
 ८ दुष्टानां दृष्टान्तं विधाय भस्मीकृत्य विनाशेन दण्डितवान्; किन्तु
 तैः कुस्मितव्यभिचारिभिः दुष्टात्मभिः क्षिप्तं धार्मिकं लोटं रक्षित-

वान् । स धार्मिको जनसेवां मध्ये निवसन् स्वीयदृष्टिप्रोचंगोचरेभ्य- ८
 सेषाम् अधर्माचारेभ्यः स्वकीयधार्मिकमनसि दिने दिने तप्तवान् ।
 प्रभु भक्तान् परीक्षाद् उद्धर्तुं विचारदिनञ्च यावद् दण्ड्यमानान् ९
 अधार्मिकान् रोद्धुं पारयति, विशेषतो ये ऽमेधाभिलाषात् १०
 शारीरिकसुखम् अनुगच्छन्ति कर्तृत्वपदानि चावजानन्ति तानेव
 (रोद्धुं पारयति ।) ते दुःसाहसिनः प्रगल्भाश्च । अपरं बलगौरवाभ्यां ११
 श्रेष्ठा दिव्यदूताः प्रभोः सन्निधौ येषां वैपरीत्येन निन्दासूचकं विचारं
 न कुर्वन्ति तेषाम् उरुपदस्थानां निन्दनाद् इमे न भीताः । किन्तु १२
 ये बुद्धिहीनाः प्रकृता जन्तवो धर्तव्यतायै विनाशतायै च जायन्ते
 तत्सदृशा इमे यत्र बुध्यन्ते तत् निन्दन्तः स्वकीयविनाशतया विन-
 ल्यन्ति स्वीयाधर्मस्य फलं प्राप्स्यन्ति च । ते दिवा प्रकृष्टभोजनं १३
 सुखं मन्यन्ते निजकलैः सुखभोगिनः सन्तो युष्माभिः सार्द्धं भोजनं
 कुर्वन्तः कलङ्किनो दोषिणश्च भवन्ति । तेषां लोचनानि परदाराका- १४
 ङ्गीणि पापे चाश्रान्तानि ते चञ्चलानि मनांसि मोहयन्ति लोभे
 तत्परमनसः सन्ति च । ते शापयस्ता वंशाः सरलमार्गं विहाय १५
 वियोरपुत्रस्य विलियमस्य विपद्येन व्रजन्तो भ्रान्ता अभवन् । स
 विलियमो ऽप्यधर्मात् प्राप्य परितोषिकेऽप्रीयत, किन्तु निजा- १६
 पराधाद् भर्तृनाम् अलभत यतोऽवचनशक्तिहीनं तादृशं मानुषिक-
 गिरम् उच्चार्य भातवादिन उन्मत्तताम् अवाधत । इमे निर्जलानि १७
 प्रस्रवणानि प्रचण्डवायुनां चालिता मेघाश्च तेषां कृते त्रित्यस्यायी
 घोरतरान्धकारः सञ्चितो ऽस्ति । ये च जना भ्रान्त्याचारिगणात् १८
 कृष्कणोद्धृतास्तान् इमे ऽपरिमितदर्पकया भाषमाणाः शारीरिक-
 सुखाभिलाषैः कामक्रीडाभिश्च मोहयन्ति । तेभ्यः स्वाधीनतां प्रति- १९
 ज्ञाय स्वयं विनाशतायां दासा भवन्ति, यतः

यो येनैव पराजिग्ये स जातस्तस्य किङ्करः ।

- २० चातुः प्रभो र्थिगृह्णीष्टस्य ज्ञानेन संसारस्य मलेभ्यं उद्धृता ये
पुनस्तेषु निमज्ज्य पराजीयन्ते तेषां प्रथमदंशातः शेषदशा कुस्मिता
२१ भवति । तेषां पक्षे धर्मपथस्य ज्ञानाप्राप्तिं वर्तनं च निर्दिष्टात्
२२ पवित्रविधिमार्गात् ज्ञानप्राप्तानां परावर्त्तनं । किन्तु येयं सत्या
दृष्टान्तकथा सैव तेषु फलितवती, यथा,

कुक्कुरः स्त्रीयवान्ताय व्यावर्त्तते पुनः पुनः ।

लुठितुं कर्दमे तद्वत् क्षालितश्चैव शूकरः ॥

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ स्त्रीष्टस्यागमनस्य जगतो दग्धत्वस्य च कथनं १४ धर्मम् आचरितुं पित्रस्य
विनयस्य ।

- १ हे प्रियतमाः, यूयं यथा पवित्रभाववादिभिः पूर्वोक्तानि
वाक्यानि चात्रा प्रभुना प्रेरितानाम् अस्माकम् आदेशञ्च स्मरथ
२ तथा युष्मन् स्मारयित्वा युष्माकं सरलभावं प्रबोधयितुम् अहं
३ द्वितीयम् इदं पत्रं लिखामि । प्रथमं युष्माभिरिदं ज्ञायतां यत्
४ शेषे काले स्वेच्छाचारिणो निन्दका उपम्याय वदिष्यन्ति प्रभोरा-
गमनस्य प्रतिज्ञा कुत्र? यतः पिढलोकानां महानिद्रागमनात्
५ परं सर्वाणि सृष्टेश्वरभक्तकाले यथा तथैवावतिष्ठन्ते । पूर्वम् ईश्वरस्य
वाक्येनाकाशमण्डलं जलाद् उत्पन्ना जले मन्तिष्ठमाना च पृथिव्य-
विद्युतैतद् अनिच्छुकतां तस्ते न जानन्ति, ततस्तात्कालिकसंसारो
६ जलेनाप्लावितो विनाशं गतः । किन्तु धुना वर्त्तमाने आकाशभूमण्डले
७ तेनैव वाक्येन वज्रार्थं गुप्ते विचारदिनं दुष्टमानवानां विनाशञ्च
८ यावद् रक्ष्येते । हे प्रियतमाः, यूयम् एतदेकं वाक्यम् अनवगता
मां भवत यत् प्रभोः प्राचाद् दिनमेकं वर्षसहस्रवद् वर्षसहस्रञ्च

दिनैकवत् । केचिद् यथा विलम्बं मन्यन्ते तथा प्रभुः स्वप्रतिज्ञायां ६
विलम्बते तन्नहि किन्तु को ऽपि यत्र विनश्येत् सर्व एव मनः-
परावर्त्तनं गच्छेयुरित्यभिलषन् सो ऽस्मान् प्रति 'दीर्घसहिष्णुतां
विदधाति । किन्तु क्षपायां चौर' इव प्रभो दिनम् आगमिष्यति १०
तस्मिन् महाशब्देन गगनमण्डलं लोप्यते मूलवस्तूनि च तापेन
गलिष्यन्ते पृथिवी तन्मध्यस्थितानि कर्माणि च ध्वज्यन्ते । अतः ११
सर्वैरेतैर्विकारे गन्तव्ये सति यस्मिन् आकाशमण्डलं दाह्येन विकारि-
ष्यते मूलवस्तूनि च तापेन गलिष्यन्ते तस्येश्वरदिनस्यागमनं प्रतीक्षमाणै- १२
राकाङ्क्षमाणैश्च युष्माभिर्धर्माचारेभ्यश्च भक्तिभ्यां कीदृशैर्लोकैर्भवि-
तव्यं? तथापि वयं तस्य प्रतिज्ञानुसारेण धर्मस्य वासस्थानं नूतनम् १३
आकाशमण्डलं नूतनं भूमण्डलञ्च प्रतीक्षामहे ।

अथैव हे प्रियतमः, तानि प्रतीक्षमाणा यूयं निष्कलङ्का १४
अनिन्दिताश्च भूत्वा यत् शान्त्याश्रितास्तिष्ठथैतस्मिन् यतध्वं । अस्माकं १५
प्रभो दीर्घसहिष्णुताश्च परिचाणजनिकां मन्यध्वं । अस्माकं प्रिय-
भ्रात्रे पौलाय यत् ज्ञानम् अदायि तदनुसारेण सोऽपि पत्रे युष्मान्
प्रति तदेवालिखत् । स्वकीयसर्वपत्रेषु चैतान्यधि प्रस्तुत्य तदेव १६
गदति । तेषु पत्रेषु कतिपयानि दुरूक्षाणि वाक्यानि विवृण्वन्ते ये
च लोका अज्ञानाश्चक्षलाश्च ते 'निजविनाशार्थम् अन्यशास्त्रीय-
वचनानीव तान्यपि विकारयन्ति । तस्माद् हे प्रियतमः, यूयं पूर्वं १७
बुद्ध्वा सावधानास्तिष्ठत, अधार्मिकाणां भ्रान्तिस्तोतसापहृतः स्वकीय-
सुस्थिरत्वात् मा भ्रम्यत । किन्त्वस्माकं प्रभोत्वा तु रीश्वरीष्ट्या- १८
नुग्रहे ज्ञाने च वर्द्धध्वं । तस्य गौरवम् इदानीं सदाकालञ्च भूयात् ।
आमेन ।

योहानस्य प्रथमं सर्वसाधारणपत्रं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ ग्रीकस्य कथनं ५ तेन सार्द्धम् अस्माकं मैत्री तेनास्माकं पापमोचनञ्च ।

- १ आदितो य आसीद् यस्य वाग् अस्माभिरावि यश्च वयं
स्वनेत्रैर्दृष्टवन्तो यश्च वीक्षितवन्तः स्वकरैः स्पृष्टवन्तश्च तं जीव-
२ नवादं वयं ज्ञापयामः । स जीवनस्वरूपः प्राकाशत वयश्च तं
दृष्टवन्तस्त्वमधि साक्ष्यं ददश्व, यस्य पितुः सन्निधाववर्त्ततास्माकं
समीपे प्राकाशत च तम् अनन्तजीवनस्वरूपं वयं युष्मान् ज्ञाप-
३ यामः । अस्माभि र्यद् दृष्टं श्रुतञ्च तदेव युष्मान् ज्ञायते तेना-
स्माभिः सहश्रित्वं युष्माकं भविष्यति । अस्माकञ्च सहश्रित्वं पित्रा
४ तत्पुत्रेण यीशुख्रीष्टेन च सार्द्धं भवति । अपरञ्च युष्माकम्
आनन्दो यत् सम्पूर्णा भवेद् तदर्थं वयम् एतानि लिखामः ।
५ वयं यां वार्त्तां तस्मात् श्रुत्वा युष्मान् ज्ञापयामः सेयम् ।
६ ईश्वरो ज्योतिस्तस्मिन् अन्धकारस्य लेशोऽपि नास्ति । वयं तेन
सहश्रित्वं इति गदित्वा यद्यन्धकारे चरामस्तर्हि सत्याचारिणो न
७ सन्तोऽनृतवादिनो भवामः । किन्तु स यथा ज्योतिषि वर्त्तते तथा
वयमपि यदि ज्योतिषि चरामस्तर्हि परस्परं सहभागिनो भवाम-
८ स्तस्य पुत्रस्य यीशुख्रीष्टस्य रुधिरञ्चास्मान् सर्वस्मात् पापात् शुद्ध-
यन्ति । वयं निष्पापा इति यदि वदामस्तर्हि स्वयमेव स्वान् वञ्च-
९ यामः सत्यमतश्चास्माकम् अन्तरे न विद्यते । यदि स्वपापानि
स्वीकुर्वहे तर्हि स विश्वास्तो यो यथार्थं ज्ञास्ति तस्माद् अस्माकं

पापानि क्षमिष्यते सर्वस्माद्, अधर्माश्चास्मान् शुद्ध्यिष्यति । वयम् १०
अज्ञतपापा इति यदि वदामस्महि तम् अनृतवादिनं कुर्मस्तस्य
वाक्यश्चास्माकम् अन्तरे न विद्यते ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ चस्माकं पापानां ख्रीष्टस्य प्रायश्चित्तस्वरूपत्वं २ ईश्वरस्याज्ञापालनात् तदीय-
तत्त्वज्ञानस्य चिह्नत्वं ३ परस्परप्रेमकर्तृत्वं १२ संसारे प्रेमनिषेधः १८ ख्रीष्टारितः
सावधानत्वं कर्तुं ख्रीष्टे विश्वसितुं निवेदनञ्च ।

हे प्रियवाक्काः, युष्माभि र्यत् पापं न क्रियेत तदर्थं युष्मान् १
प्रत्येतानि मया लिख्यन्ते । यदि तु केनापि पापं क्रियते तर्हि
पितुः समीपे ऽस्माकं एकः सहायो ऽर्थतो धार्मिको यीशुः
ख्रीष्टो विद्यते । स चास्माकं पापानां प्रायश्चित्तं केवलमस्माकं २
नहि किन्तु निखिलसंसारस्य पापानां प्रायश्चित्तं ।

वयं तं जानीम इति तदीयाज्ञापालनेनावगच्छामः । अहं तं ३
जानामीति तदित्वा यस्तस्याज्ञा न पालयति सो ऽनृतवादी सत्य- ४
मतश्च तस्यान्तरे न विद्यते । यः कश्चित् तस्य वाक्यं पालयति ५
तस्मिन् ईश्वरस्य प्रेम सत्यरूपेण सिध्यति वयं तस्मिन् वर्त्तामहे
तद् एतेनावगच्छामः । अहं तस्मिन् तिष्ठामीति यी गदति तस्ये- ६
दम् उचितं यत् ख्रीष्टो त्यादृग् आचरितवान् सो ऽपि तादृग्
आचरेत् ।

हे प्रियतमाः, युष्मान् प्रत्यहं नूतनामाज्ञां लिखामीति नहि ७
किन्त्वादितो युष्माभि र्बन्धां पुरातनामाज्ञां लिखामि । अद्विती ८
युष्माभि र्यद् वाक्यं श्रुतं सा पुरातनाज्ञा । पुनरपि युष्मान् प्रति
नूतनाज्ञा मया लिख्यते, एतदपि तस्मिन् युष्मासु च सत्यं यतो

८ ऽन्वकारो व्यत्येति सत्या ज्योतिस्तेदानीं प्रकाशते ; अहं ज्योतिषि
वर्त्तते इति गदित्वा यः स्वभ्रातरं देष्टुं सो ऽद्यापि तन्मिसे वर्त्तते ।

१० स्वभ्रातरि यः प्रीयते स एव ज्योतिषि वर्त्तते विप्लवजनकं किमपि

११ तस्मिन् न विद्यते । किन्तु स्वभ्रातरं यो देष्टुं स तिमिरे वर्त्तते
तिमिरे चरति च तिमिरेण च तस्य नयने ऽन्धीक्रियते तस्मात्

१२ क यामीति स ज्ञातुं न शक्नोति ।

१२ हे शिशवः, यूयं तस्य नाम्नां पापवन्तमां प्राप्तवन्तस्माद् अहं

१३ युष्मान् प्रति लिखामि । हे पितरः, य आदितो वर्त्तमानस्तं यूयं
जानीथ तस्माद् युष्मान् प्रति लिखामि । हे युवानः, यूयं पापा-

१४ त्मानं जितवन्तस्माद् युष्मान् प्रति लिखामि । हे बालकाः,

१५ यूयं पितरं जानीथ तस्मादहं युष्मान् प्रति लिखितवान् । हे
पितरः, आदितो यो वर्त्तमानस्तं यूयं जानीथ तस्माद् युष्मान्
प्रति लिखितवान् । हे युवानः, यूयं बलवन्त आध्वे, ईश्वरस्य
वाक्यञ्च युष्मदन्तरे वर्त्तते पापात्मा च युष्माभिः पराजिग्ये तस्माद्

१५ युष्मान् प्रति लिखितवान् । यूयं संसारे संसारस्थक्वियेषु च मा
प्रीयध्वं यः संसारे प्रीयते तस्यान्तरे पितुः प्रेम न तिष्ठति ।

१६ यतः संसारे यद्यत् स्थितम् अर्थतः शारीरिकभावस्याभिलाषो
दर्शनेन्द्रियस्याभिलाषो जीवनस्य गर्वश्च सर्वमेतत् पितृतो न

१७ जायते किन्तु संसारादेव । संसारस्तदीष्टाभिलाषश्च व्यत्येति किन्तु
य ईश्वरस्तेष्टं करोति सो ऽनन्तकालं यावत् तिष्ठति ।

१८ हे बालकाः, शेषकालोऽयं, अपरं स्त्रीपुत्रारिणोपस्थातव्यमिति
युष्माभि र्यथा श्रुतं तथा बहवः स्त्रीपुत्रारय उपस्थितास्तस्मादयं

१८ शेषकालोऽस्तीति वयं जानीमः । ते ऽस्मन्मथान् निर्गतवन्तः
किन्तु तस्मादीया नामन् यद्यस्मादीया प्रभवन्ति तस्मात्सन्तो ऽस्मात्सन्,

किन्तु सर्व्वे ऽस्मदीया न सन्ध्येतस्य प्रकाश आवश्यक आसीत् । यः २०
 पवित्रस्तस्माद् यूयम् अभिषेकं प्राप्तवन्तस्तेन सर्व्वाणि जानीथ ।
 यूयं सत्यमतं न जानीथ तत्कारणाद् अहं युष्मान् प्रति लिखित- २१
 वान् तन्नहि किन्तु यूयं तत् जानीथ सत्यमतां किमप्यनृतवाक्यं
 नोत्पद्यते तत्कारणादेव । यीशुरभिषिक्तत्वातेति यो नाङ्गीकरोति २२
 तं विना को ऽपरोऽनृतवादी भवेत् ? स एव स ख्रीष्टारि र्यः ,
 पितरं पुत्रश्च नाङ्गीकरोति । 'यः कश्चित् पुत्रं नाङ्गीकरोति स २३
 पितरमपि न धारयति यस्य पुत्रमङ्गीकरोति स पितरमपि धार-
 यति । आदितो युष्माभि र्यत् श्रुतं तद् युष्मासु तिष्ठतु, आदितः २४
 श्रुतं वाक्यं यदि युष्मासु तिष्ठति, तर्हि यूयमपि पुत्रे पितरि च
 स्थास्यथ । स च प्रतिज्ञयास्मभ्यं यत् प्रतिज्ञातवान् तद् अनन्त- २५
 जीवनं । ये जना युष्मान् भ्रामयन्ति तानध्यहम् इदं लिखित- २६
 वान् । अपरं यूयं तस्माद् यम् अभिषेकं प्राप्तवन्तः स युष्मासु २७
 तिष्ठति ततः कोऽपि यद् युष्मान् शिष्येत् तद् अनवश्यकं, स
 चाभिषेको युष्मान्, सर्व्वाणि शिष्ययति सत्यस्य भवति न चातथ्यः,
 अतः स युष्मान् यद् अशिष्यत् तद्वत् तत्र स्थास्यथ । अतएव २८
 हे प्रियबालका यूयं तत्र तिष्ठत, तथा सति स यदा प्रकाशियते
 तदा वयं प्रतिभाषिता भविष्यामः, तस्यागमनसमये च तस्य
 साक्षात् रूपिष्यामहे । स धार्मिको ऽस्तीति यदि यूयं जानीथ तर्हि २९
 यः कश्चिद् धर्माचारं करोति स तस्मात् जात इत्यपि जानीत ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

युष्मान् प्रतीक्षन्तः सन्तः, तत्कारणात् पापत्यागपरस्परप्रेमधर्मकर्मैश्च सर्व-
 धर्मकर्मैश्च ।

- १ पश्यतं वयम् ईश्वरस्य सन्ताना इति जान्नास्थामहे, एतेन पितास्मभ्यं कीदृक् महाप्रेम प्रदत्तवान्, किन्तु संसारसं नाजानात्
- २ तत्कारणादस्मान् अपि न जानाति । हे प्रियतमाः, इदानीं वयम् ईश्वरस्य सन्तानां आस्महे पश्चात् किं भविष्यामस्तद् अद्याप्य-
प्रकाशितं किन्तु प्रकाशं गते वयं तस्य सदृशा भविष्याम इति जानीमः, यतः स यादृशो ऽस्ति तादृशोऽस्माभिर् दर्शयिष्यते ।
- ३ तस्मिन् एषा प्रत्याशा यस्य कस्यचिद् भवति स खं तथा पवित्रं करोति, यथा स पवित्रोऽस्ति । यः कश्चित् पापम् आचरति स व्यवस्थालङ्घनं करोति यतः पापमेव व्यवस्थालङ्घनं । अपरं सोऽस्माकं पापान्यपहर्तुं प्राकाशतेतद् यूयं जानीथ, पापञ्च तस्मिन् न विद्यते । यः कश्चित् तस्मिन् तिष्ठति स पापाचारं न करोति यः कश्चित् पापचारं करोति स तं न दृष्टवान् न वावगतवान् ।
- ७ हे प्रियबालकाः, कश्चिद् युष्माकं भ्रमं न जनयेत्, यः कश्चिद् धर्माचारं करोति स तादृग् धार्मिको भवति यादृक् स धार्मिकोऽस्ति । यः पापाचारं करोति स शैवानात् जातो यतः शैतान् आदितः पापाचारी शैतानस्य कर्मणां लोपार्थमेवेश्वरस्य पुत्रः प्राकाशत । यः कश्चिद् ईश्वरात् जातः स पापाचारं न करोति यतस्तस्य वीर्यं तस्मिन् तिष्ठति पापाचारं कर्तुञ्च न शक्नोति यतः स ईश्वरात् ज्ञातः । इत्यनेनेश्वरस्य सन्तानाः शैतानस्य च सन्ताना व्यक्ता भवन्ति । यः कश्चिद् धर्माचारं न करोति स ईश्वरात् ज्ञातो नहि यश्च स्वभातरि न प्रीयते
- ११ सोऽपीश्वरात् जातो नहि । यतस्तस्य य आदेश आदितो युष्माभिः
- १२ अतः स एष एव यद् अस्माभिः परस्परं प्रेम, कर्तव्यं । पापात्मतो जातो यः काविष् स्वभातरं हतवान् तत्तदुगैरस्माभिर्न भवितव्यं ।

स कस्मात् कारणात् तं हतवान्? तस्य कर्माणि दुष्टानि तस्मात्सु
 कर्माणि धर्माणांसन् इति कारणात् । हे मम भ्रातरः, संसारो १३
 यदि युष्मान् देष्टि तर्हि तद् आश्चर्यं न मन्यध्वं । वयं मृत्युम् १४
 उत्तीर्य जीवनं प्राप्तवन्तस्तद् भ्रातृषु प्रेमकरणात् जानीमः ।
 भ्रातरि यो न प्रीयते स मृत्यौ तिष्ठति । यः कश्चित् स्वभ्रातरं १५
 देष्टि स नरघाती किञ्चानन्तजीवनं नरघातिनः कल्याणक्षेत्रे ,
 नावतिष्ठते तद् यूयं जानीथ । 'अस्माकं हते स स्वप्राणांस्त्यक्तवान् १६
 इत्यनेन वयं प्रेक्षस्तत्त्वम् अवगताः, अपरं भ्रातृणां हतेऽस्माभिरपि
 प्राणास्त्यक्तव्याः । सांसारिकजीविकाप्राप्तो यो जनः स्वभ्रातरं दीनं १७
 दृष्ट्वा तस्मात् स्वीयदयां रुणद्धि तस्यान्तर ईश्वरस्य प्रेम कथं
 तिष्ठेत्? हे मम प्रियबाह्वकाः, वाक्येन जिह्वया वास्माभिः प्रेम १८
 न कर्त्तव्यं किन्तु कार्येण सत्यतया चैव । एतेन वयं यत् सत्य- १९
 मतसम्बन्धीयास्तत् जानीमस्तस्य साक्षात् स्वान्तःकरणानि सान्त्वयितुं
 शक्यामश्नु । यतोऽस्मदन्तःकरणं यद्यस्मान् दूषयति तर्हिस्मदन्तः- २०
 करणाद् ईश्वरो महान् सर्वज्ञश्च । हे प्रियतमाः, अस्मदन्तःकरणं २१
 यद्यस्मान् न दूषयति तर्हि वयम् ईश्वरस्य साक्षात् प्रतिभाश्रिता
 भवामः । यच्च प्रार्थयामहे तत् तस्मात् प्राप्तुमः, यतो वयं २२
 तस्याज्ञाः पालयामस्तस्य साक्षात् तुष्टिजनकम् आचारं कुर्मश्च ।
 अपरं तस्येयमाज्ञा यद् ध्येयं तस्य पुच्छसं योऽद्वीष्टस्य नास्ति २३
 विश्वसिमस्तस्याज्ञानुसारेण च परस्परं प्रेम कुर्मः । यच्च तस्याज्ञाः २४
 पालयति स तस्मिन् तिष्ठति तस्मिन् सोऽपि तिष्ठति, स चास्मान्
 यम् आत्मानं दत्तवान् तस्मात् सोऽस्मासु तिष्ठतीति जानीमः ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ परीक्षां विना सर्वेषाम् उपदेशकानाम् अप्राप्त्या च परस्परं प्रेमकरणस्य फलनिर्णयश्च ।

- १ हे प्रियतमाः, यूयं सर्वेष्वात्मसु न विश्वसितं किन्तु ते ईश्वरात् जाता न वेत्यात्मनः परीक्षितं यतो बहवो मृषाभाव-
 २ वादिनो जगन्मध्यम् आगतवन्तः । ईश्वरीयो य आत्मा स युष्मा-
 भिरनेन परिचीयतां, यीशुः ख्रीष्टो नरावतारो भूत्वागत एतद्
 ३ येन केनचिद् आत्मना स्वीक्रियते स ईश्वरीयः । किन्तु यीशुः
 ख्रीष्टो नरावतारो भूत्वागत एतद् येन केनचिद् आत्मना
 नाङ्गीक्रियते स ईश्वरीयो नहि किन्तु ख्रीष्टारेरात्मा, तेन
 चागन्तव्यमिति युष्माभिः श्रुतं, स चेदानीमपि जगति वर्त्तते ।
 ४ हे बासकाः, यूयम् ईश्वरात् जातास्तां जितवन्तश्च यतः संसा-
 ५ राधिष्ठानकारिणोऽपि युष्मदधिष्ठानकारी महान् । ते संसारात्
 जातास्तने हेतोः संसाराद् भाषन्ते संसारस्य तेषां वाक्यानि
 ६ गृह्णाति । वयम् ईश्वरात् जाताः, ईश्वरं यो जानाति सोऽस्माद्-
 वाक्यानि गृह्णाति यस्येश्वरात् जातो नहि सोऽस्माद्वाक्यानि न
 गृह्णाति ; अनेन वयं सत्यात्मानं भ्रामकात्मानश्च परिचिनुमः ।
 ७ हे प्रियतमाः, वयं परस्परं प्रेम करवाम, यतः प्रेम ईश्वरात्
 जायते, अपरं यः कश्चित् प्रेम करोति स ईश्वरात् जात ईश्वरं
 ८ वेत्ति च । यः प्रेमं न करोति स ईश्वरं न जानाति यत ईश्वरः
 ९ प्रेमस्वरूपः । अस्मास्वीश्वरस्य प्रेमैतेन प्राकृतं यत् स्वपुत्रेणात्मन्यं
 जीवन्मृदानार्थम् ईश्वरः स्वीयम् अद्वितीयं पुत्रं जगन्मध्यं प्रेषित-
 १० वान् । वयं यद् ईश्वरे प्रीतिवन्त इत्यत्र नहि किन्तु स यदस्मासु
 प्रीतिवान् अस्मात्पापान् प्रायश्चित्तार्थं स्वपुत्रं प्रेषितवान् इत्यत्र प्रेम

यन्तिष्ठते । हे प्रियतमाः, अस्मासु यदीश्वरेणैतादृशं प्रेम कृतं तर्हि ११
 परस्परं प्रेम कर्तुम् अस्माकमप्युचितं । ईश्वरः कदाच केनापि न १२
 दृष्टः यद्यस्माभिः परस्परं प्रेम क्रियते तर्ह्येश्वरो ऽस्मन्मध्ये तिष्ठति
 तस्य प्रेम चास्मासु सेव्यते । अस्मभ्यं तेन स्वकीयात्मनोऽंशो दत्त १३
 इत्यनेन वयं यत् तस्मिन् तिष्ठामः स च यद् अस्मासु तिष्ठतीति
 जानीमः । पिता जगत्कारं पुत्रं प्रेषितवान् एतद् वयं दृष्ट्वा १४
 प्रमाणयामः । यीशुरीश्वरस्य पुत्र एतद् येनाङ्गीक्रियते तस्मिन् १५
 ईश्वरस्तिष्ठति स चेश्वरे तिष्ठति । अस्मास्वीश्वरस्य यत् प्रेम वर्तते १६
 तद् वयं ज्ञातवन्तस्तस्मिन् विश्वसितवन्तश्च । ईश्वरः प्रेमस्वरूपः प्रेक्षि
 यस्तिष्ठति स ईश्वरे तिष्ठति तस्मिंश्चेश्वरस्तिष्ठति । स यादृशो ऽस्ति १७
 वयमप्येतस्मिन् जगति तादृशा भवाम एतस्माद् विचारदिने ऽस्माभि
 र्या प्रतिभा लभ्यते सास्मात्प्रम्वन्धीयस्य प्रेमः सिद्धिः । प्रेक्षि भीति १८
 न वर्तते किन्तु सिद्धं प्रेम भीतिं निराकरोति यतो भीतिः
 मयातनास्ति भीतो मानवः प्रेक्षि सिद्धो न जातः । अस्मासु स १९
 प्रथमं प्रीतकान् इति कारणाद् वयं तस्मिन् प्रीयामहे । ईश्वरे ऽहं २०
 प्रीय इत्युक्ता यः कश्चित् स्वभ्रातरं द्रष्टुं सो ऽनृतवाद् । स यं
 दृष्टवान् तस्मिन् स्वभ्रातरि यदि न प्रीयते तर्हि यम् ईश्वरं न
 दृष्टवान् कथं तस्मिन् प्रेम कर्तुं शक्नुयात् ? अत ईश्वरे यः प्रीयते २१
 स स्वोयभ्रातर्यपि प्रीयताम् इयम् आज्ञा तस्माद् अस्माभि र्ज्ञा ।

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

१ भाट्टभिः सार्धं प्रेमकरणम् ईश्वराज्ञायाः पालनम् ईश्वरस्य ज्ञेयचिह्नं १४
 ईश्वरस्य स्वकीयलोकानां प्राथम्यवर्णनं सफलकरणम् ।

यीशुरभिषिक्तत्वातेति यः कश्चिद् विश्वसिति स ईश्वरात्

- जातः ; अपरं यः कश्चित् जनयितरि प्रीयते स तस्मात् जाते जने
 २ ऽपि प्रीयते । वयम् ईश्वरस्य मन्त्रिणेषु प्रीयामहे, तद् अनेन
 ३ जानीमो यद् ईश्वरे प्रीयामहे तस्याज्ञाः पालयामश्च । यत ईश्वरे
 यत् प्रेम तत् तदीयाज्ञापालनेनास्माभिः प्रकाशयितव्यं, तस्याज्ञाश्च
 ४ कठोरा न भवन्ति । यतो यः कश्चिद् ईश्वरात् जातः स संसारं
 जयति किञ्चास्माकं यो विश्वासः स एवास्माकं संसारजयिजयः ।
 ५ यीशुरीश्वरस्य पुत्र इति यो विश्वसिति तं विना कोऽपरः संसारं
 ६ जयति ? सोऽभिषिक्तत्वात् यीशुस्तोयरुधिराभ्याम् आगतः केवलं
 तोयेन नहि किन्तु तोयरुधिराभ्याम्, आत्मा च साक्षी भवति यत
 ७ आत्मा सत्यतास्वरूपः । यतो हेतोः आत्मा तोयं रुधिरञ्च चीष्टे-
 ८ तानि साक्ष्यं ददति तेषां त्रयाणाम् एकत्वं भवति च । मानवानां
 ९ साक्ष्यं यद्यस्माभि र्गृह्यते तर्हि ईश्वरस्य साक्ष्यं तस्मादपि श्रेष्ठं यतः
 १० स्वपुत्रमधीश्वरेण दत्तं साक्ष्यमिदं । ईश्वरस्य पुत्रे यो विश्वसिति
 स निजान्तरे तत् साक्ष्यं धारयति ; ईश्वरे यो न विश्वसिति स तम्
 अनृतवादिनं करोति यत ईश्वरः स्वपुत्रमधि यत् साक्ष्यं दत्तवान्
 ११ तस्मिन् स न विश्वसिति । तच्च साक्ष्यमिदं यद् ईश्वरो ऽस्माभ्यम्
 १२ अनन्तजीवनं दत्तवान् तच्च जीवनं तस्य पुत्रे विद्यते । यः पुत्रं
 धारयति स जीवनं धारयति, ईश्वरस्य पुत्रं यो न धारयति स
 १३ जीवनं न धारयति । ईश्वरपुत्रस्य नास्ति विश्वासकारिण युष्मान्
 १४ प्रत्येकानि मया लिखितानि तस्याभिप्रायो ऽयं यद् यूयम् अनन्त-
 १५ जीवनप्राप्ता इति जानीयात तस्येश्वरं पुत्रस्य नास्ति विश्वसेत न ।
 १६ तस्यान्तिके ऽस्माकं या प्रतिभा भवति तस्याः कारणमिदं
 यद् वयं यदि तस्याभिमतं किमपि तं याचामहे तर्हि सो ऽस्माकं
 १७ वाक्यं शृणोति । स ऽस्माकं यत् किञ्चन याचून् शृणोतीति यदि

जानीमस्मि तस्माद् याचिता वरा अस्माभिः प्राप्यन्ते तदपि जानीमः । किञ्चिद् यदि स्वभ्रातरम् अमृत्युजनकं पापं कुर्वन्तं १६ पश्यति तर्हि स प्रार्थनां करोतु तेनेश्वरस्तस्मै जीवनं दास्यति, अर्थतो मृत्युजनकं पापं येन नाकारि तस्मै । किन्तु मृत्युजनकम् एकं पापम् आस्ते तदधि तेन प्रार्थना क्रियतामित्यहं न वदामि । सर्व एवाधर्मीः पापं किन्तु सर्वपापं मृत्युजनकं नहि । य ईश्वरात् १७ जातः स पापाचारं न करोति किन्त्वैश्वरात् जातो जनः स्वं रक्षति १८ तस्मात् स पापात्मा तं न स्पृशतीति वयं जानीमः । वयम् ईश्वरात् १९ जाताः किन्तु कृत्स्नः संसारः पापात्मनो वशं गतो ऽस्तीति जानीमः । अपरम् ईश्वरस्य पुत्र आगतवान् वयञ्च यया तस्य सत्यमयस्य २० ज्ञानं प्राप्नुयामस्तादृशीं धियम् अस्मभ्यं दत्तवान् इति जानीमस्तस्मिन् सत्यमये ऽर्थतस्तस्य पुत्रे यीशुख्रीष्टे तिष्ठामस्य ; स एव सत्यमय ईश्वरो ऽनन्तजीवनस्वरूपश्चास्ति । हे प्रियबालकाः, यूयं २१ देवमूर्तिभ्यः स्वान् रक्षत । अमेन् ।

योहन्स्य द्वितीयं पत्रं ।

१ मङ्गलाचरणं ४ प्रेम्नि धुम्माचरणे च नित्यप्रवर्तनं मिथ्योपदेशात् सावधानत्वं
१९ समाप्तिश्च ।

हे अभिरुचिते कुरिये, त्वां तव पुत्रांश्च प्रति प्राचीनेऽहं पत्रं १ लिखामि । सत्यमताद् युष्मासु मम प्रेमास्ति केवलं मम नहि किन्तु सत्यमतज्ञानां सर्वेषामेव । यतः सत्यमेतम् अस्मासु तिष्ठत्यनन्त- २ काक्षं यावच्चास्मासु स्यात्स्यति । पितुरीश्वरात् तत्पितुः पुत्रात् प्रभो ३

यीशुखीष्टाच्च प्राप्यो ऽनुग्रहः कृपा शान्तिश्च सत्यताप्रेमभ्यां साङ्गं
युष्मान् अधितिष्ठतु ।

- ४ वयं पितृतो याम् आज्ञां प्राप्तवन्तस्तेदनुसारेण तव केचिद्
आत्मजा; सत्यमतम् आचरन्त्येतस्य प्रमाणं प्राप्याहं भृशम् आनन्दित-
५ वान् । साम्प्रतञ्च हे कुरिये, नवीनां काश्चिद् आज्ञां न लिखन्नहम्
आदितो लब्धाम् आज्ञां लिखन् त्वाम् इदं विनये यद् अस्माभिः
६ परस्परं प्रेमं कर्त्तव्यं । अपरं प्रेमेतेन प्रकाशते यद् वयं तस्याज्ञा
आचरेम । आदितो युष्माभि र्था श्रुता मेयम् आज्ञा सा च
७ युष्माभिराचरितव्या । यतो बहवः प्रवञ्चका जगत् प्रविश्य यीशु-
खीष्टो नरावतारो भूत्वागत एतत् नाङ्गीकुर्वन्ति स एव प्रवञ्चकः
८ खीष्टारिश्वास्ति । अस्माकं अस्मै यत् पण्ड्यस्मै न भवेत् किन्तु
सम्पूर्णं वेतनमस्माभि र्लभ्येत तदर्थं स्नानधि सावधाना भवत ।
९ यः कश्चिद् विपथगामी भूत्वा खीष्टस्य शिन्नायां न तिष्ठति स
ईश्वरं न धारयति खीष्टस्य शिन्नायां यस्तिष्ठति स पितरं पुत्रञ्च
१० धारयति । यः कश्चिद् युष्मत्सन्निधिमागच्छन् शिन्नामेनां नानयति
स युष्माभिः स्ववेगानि न गृह्यतां तव मङ्गलं भूयादिति वागपि
११ तस्मै न कथ्यतां । यतस्तव मङ्गलं भूयादिति वाचं यः कश्चित्
तस्मै कथयति स तस्य दुष्कर्म्मणाम् अंशी भवति ।
१२ युष्मान् प्रति मया बहूनि लेखितव्यानि किन्तु पत्रमसीम्भ्यां
तत् कर्तुं नेच्छामि, यतो ऽस्माकम् आनन्दो यथा सम्पूर्णो भवि-
१३ यति तथा युष्मत्समीपमुपस्थायाहं समुखीभूय युष्माभिः समीपिष्य
१४ इति प्रत्याशा ममास्ते । तवाभिरुचिताया भगिन्या बालकास्त्वां
ममस्कारं ज्ञापयन्ति । असेन् ।

योहनस्य तृतीयं पत्रं ।

१ मद्राष्टाचारणं, अतिथिमेवानिमित्तं योहन्ना गायस्य प्रशंसा ८ दिव्यचिह्निं प्रति
भक्त्युत्तमं दौभीचियस्य प्रशंसा १२ समाप्तिश्च ।

प्राचीनो ऽहं सत्यमताद् यस्मिन् प्रीये तं प्रियतमं गायं प्रति १
पत्रं लिखामि । हे प्रिय, तवात्मा यादृक् शुभान्वितस्तादृक् २
सर्वविषये तव शुभं स्वास्थ्यञ्च भूयात् । भ्रातृभिरागत्य त्वं सत्य- ३
मतस्वार्थतत्त्वं कीदृक् सत्यमतमाचरस्येतस्य साक्ष्ये दत्ते मम महा-
नन्दो जातः । मम सन्तानाः सत्यमतमाचरन्तीतिवार्त्तातो मम य ४
आनन्दो जायते ततो महत्तरो नास्ति । हे प्रिय, भ्रातृन् प्रति ५
विशेषतस्तान् विदेशिनो भ्रातृन् प्रति त्वया यद्यत् कृतं तत् सर्वं
विश्वासिनो योग्यं । ते च मण्डल्याः साक्षात् तव प्रेम्नः प्रमाणं ६
दत्तवन्तः, अपरम् ईश्वरयोग्यरूपेण तान् प्रस्थापयता त्वया सत्कर्म
कारिष्यते । यतस्ते तस्य नाम्ना यात्रां विधाय परजातीयेभ्यः ७
किमपि न गृहीतवन्तः । तस्माद् वयं यत् सत्यमतस्य सहाया ८
भवेम तदर्थमेतादृशा लोका अस्माभिरनुगृहीतव्याः ।

मण्डलीं प्रत्यहं पत्रं लिखितवान् किन्तु तेषां मध्ये यो दिव्य- ८
चिह्निः प्रधानायते सा अस्मान् न गृह्णाति । अतो ऽहं यदो- ९
पस्थास्यामि तदा तेन यद्यत् क्रियते तत् सर्वं तं स्मारयिष्यामि,
यतः १० दुष्काक्यैरस्मान् अपवदति, तेनापि त्वमिं न गत्वा स्वयमपि
भ्रातृन् नानुगृह्णाति ये चानुगृहीतुमिच्छन्ति तान् मण्डलितां
ऽपि वहिष्करोति । हे प्रिय, त्वया दुष्कर्म नानुक्रियतां किन्तु ११
सत्कर्मैव । यः सत्कर्मोचारी स ईश्वरात् ज्ञातः, यो दुष्कर्मोचारी

१२ स ईश्वरं न दृष्टवान् । दीमीत्रियस्य पत्ने सर्वेः साक्ष्यम् अदायि
विशेषतः सत्यमतेनापि, वयमपि तत्पत्ने साक्ष्यं दत्तः, अस्माकञ्च
साक्ष्यं सत्यमेवेति यूयं जानीय ।

३ त्वां प्रति मया बहूनि लेखितव्यानि किन्तु ममीलेखनीभ्यां
लेखितुं नेच्छामि । अचिरेण त्वां द्रक्ष्यामीति मम प्रत्याशास्ते
तदावां समुखीभूय परस्परं सम्भाषिष्यावहे । तत्र शान्तिं भूयात् ।
अस्माकं मित्राणि त्वां नमस्कारं ज्ञापयन्ति त्वमप्येकैकस्य नाम
प्रोच्य मित्रेभ्यो नमस्कुरु । इति ।

यिहदाः सर्वसाधारणपत्रं ।

१ मङ्गलाचरणं १ धर्मं स्थिरत्वं दुष्टशिक्षकाणां पापं दण्डय १८ यिहदा विनय-
कथनं २४ मङ्गलप्रार्थना च ।

१ यीशुख्रीष्टस्य दासो याकोबस्य भ्राता यिहदास्तातेनेश्वरेण
पवित्रीकृतान् यीशुख्रीष्टेन रक्षितांश्चाहूतान् लोकान् प्रति पत्रं
२ लिखति । कृपा शान्तिः प्रेम च बाहुल्यरूपेण युष्मास्वधितिष्ठतु ।

३ हे प्रियाः, साधारणपरिचाणमधि युष्मान् प्रति लेखितुं मम
बहुयत्ने जाते पूर्वकाले पवित्रलोकेषु समर्पितो यो धर्मस्तदर्थं
यूयं प्राणव्ययेनापि मचेष्टा भवतेति विनयार्थं युष्मान् प्रति पत्र-

४ लेखनमावश्यकम् अमन्ये । यस्माद् एनद्रूपदण्डप्राप्तये पूर्वं लि-
खितम् केचिज्जना अस्मान् उपसृप्तवन्तः, ते ऽधार्मिकलोका

अस्माकम् ईश्वरस्तानुग्रहं ध्वजीकृत्य लभ्यन्तः आचरन्ति, अद्वि-

५ तीयते ऽधिपतिर्यो ऽस्माकं प्रभु यीशुख्रीष्टस्तं नाङ्गीकुर्वन्ति । तस्माद्

यूयं पुरा यद् अवगतं भूतं पुनर्युष्मान् स्मारयितुम् इच्छामि,

फलतः प्रभुरेककृतः स्वप्रजा मिसरदेशाद् उदधरयत् ततः परम्

अविश्रामिनो व्यनाशयत् । ये च स्वर्गदूताः, स्वीयकर्तृत्वपदे न ६
 स्थित्वा स्ववत्सलानं परित्यक्तवन्तस्तान् स महादिनस्य विचारार्थम्
 अन्धकारमये ऽधःस्थाने मदास्यायिभिर्बन्धनैरबध्नात् । अपरं सदोमो ७
 घोमरा तन्त्रिकटस्थलगराणि चैतेषां निवासिनस्तत्समरूपं व्यभिचारं
 कृतवन्तो विषममैयुनस्य चेष्टया विपथं गतवन्तश्च तस्मात् तान्यपि
 दृष्टान्तस्वरूपाणि भूत्वा सदातनवह्निना दण्डं भुञ्जते । ८ धैवेमे ८
 स्वप्नाचारिणोऽपि स्वशरीराणि " कलङ्कयन्ति राजाधीनतां न
 स्वीकुर्वन्त्युच्चपदस्थान्निन्दन्ति च । किन्तु प्रधानदिश्यद्वैतो मौखायेलो ९
 यदा मोक्षे देहे श्रैतानेन विवदमानः समभाषत तदा तस्मिन्
 निन्दारूपं दण्डं समर्पयितुं साहसं न कृत्वाकथयत् प्रभुत्वां भर्त्स-
 यतां । किन्त्विमे यन्न बुध्यन्ते तन्निन्दन्ति यच्च निर्वोधपशव १०
 द्वेन्द्रियैरवगच्छन्ति तेन नश्यन्ति । तान् धिक्, ते काविलो मार्गे ११
 चरन्ति पारितोषिकस्याशातो विलियमो भ्रान्तिमनुधावन्ति कोरहस्य
 दुर्मुखत्वेन विनश्यन्ति च । युष्माकं प्रेमभोज्येषु ते विघ्नजनका १२
 भवन्ति, आत्मभरयश्च भूत्वा निर्लज्जया युष्माभिः सार्द्धं भुञ्जते ।
 ते वायुभिश्चालिता निस्तोयमेघा हेमन्तकालिका निष्फला हि १३
 मृता उन्मूलिता वृक्षाः, स्वकीयलज्जाफणोद्गमकाः प्रचण्डाः सासुद्र-
 तरङ्गाः सदाकालं यावत् घोरतिमिरभागीनि भ्रमणकारीणि नचत्राणि
 च भवन्ति । आदमतेः सप्तमः पुरुषो यो हनोकः स तानुद्दिश्य १४
 भाववाक्यमिदं कथितवान्, यथा,

पश्य स्वकीयपुण्यानाम् अयुतैर्वेष्टितः प्रभुः ।

सर्वान् प्रति विचाराज्ञाभाधनायागमिष्यति ।

तदा चाधार्मिकाः सर्वे जाता यैरपराधिनः ।

विधर्मकर्मणां तेषां सर्वेषामेव कारणात् ।

तथा तद्वैपरीत्येनाप्यधर्माचारिपापिनां ।

उक्तकठोरवाक्यानां सर्वेषामपि कारणात् ।

परमेशेन दोषित्वं तेषां प्रकाशयिष्यते ॥

१६ ते वाक्कुलहकारिणः स्वभाग्यनिन्दकाः स्वेच्छाचारिणो दर्पवादि-

१७ मुखविशिष्टा लाभार्थं मनुष्यस्तावकाश्च सन्ति । किन्तु हे प्रिय-

तमाः, अस्माकं प्रभो यशस्वीष्टस्य प्रेरितै र्यद् वाक्यं पूर्वं युष्मभ्यं

१८ कथितं तत् स्मरत, फलतः शेषसमये स्वेच्छातो ऽधर्माचारिणो

• निन्दका उपस्थायन्तीति ।

१९ एते लोकाः स्वान् पृथक् कुर्वन्तः सांसारिका आत्महीनाश्च

२० सन्ति । किन्तु हे प्रियतमाः, यूयं स्वेषाम् अतिपवित्रविशेषे

२१ निचीयमानाः पवित्रेणात्मना प्रार्थनां कुर्वन्त ईश्वरस्य प्रेक्षा स्वान्

रक्षत, अनन्तजीवनाय चास्माकं प्रभो यशस्वीष्टस्य कृपां प्रतीक्षन्

२२ अपरं यूयं विविच्य कांश्चिद् अनुकम्पन् कांश्चिद् अग्नित उद्भूय

२३ भयं प्रदर्श्य रक्षत, शारीरिकभावेन कलङ्कितं वस्त्रमपि पृथगीयन् ।

२४ अपरञ्च युष्मान् स्वल्पनाद् रक्षितुम् उन्नासेन् । स्वीयतेजसः

२५ साक्षात् निर्दोषान् स्थापयितुञ्च समर्थो यो ऽस्माकम् अद्वितीय-

स्त्वाणकर्त्ता सर्वज्ञ ईश्वरस्तस्य गौरवं महिमा पराक्रमः कर्तृत्वश्रेया-

नीम् अनन्तकालं यावद् भूयात् । आसेन् ।

योहनं प्रति प्रकाशितं वाक्यं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ आभासः ४ मङ्गलाचरणं ७ ख्रीष्टस्यागमनकथनं ८ योहनस्य बन्धनकथनं ख्रीष्टस्य दर्शनं सप्तदीपचक्षुरूपसप्तमण्डलीनां दर्शनञ्च ।

यत् प्रकाशितं वाक्यम् ईश्वरः स्वदामानां निकटं शीघ्रमुप- १
स्थास्यन्तीनां घटनानां दर्शनार्थं यीशुख्रीष्टे समर्पितवान् तत् स
स्वीयदूतं प्रेष्य निजसेवकं योहनं ज्ञापितवान् । स चेश्वरस्य वाक्ये २
ख्रीष्टस्य साक्ष्ये च यद्यद् दृष्टवान् तस्य प्रमाणं दत्तवान् । एतस्य ३
भाववादिग्रन्थस्य वाक्यानां पाठकः श्रोतारश्च तन्मध्ये लिखिताज्ञा-
याहिणश्च धन्या यतः स कालः सन्निकटः ।

योहन आशियादेशस्थाः सप्त मण्डलीः प्रति पत्रं लिखति । ४
यो वर्तमाने भूतो भविष्यंश्च ये च सप्तात्मानस्तस्य सिंहासनस्य
सम्मुखे तिष्ठन्ति यश्च यीशुख्रीष्टो विश्वस्तः साक्षी सृष्टानां मध्ये ५
प्रथमजातो भूमण्डलस्य राजानाम् अधिपतिश्च भवति, एतेभ्यो
ऽनुग्रहः शान्तिश्च युष्मासु वर्त्ततां । यो ऽस्मासु प्रीतवान् स्व-
रुधिरेणास्मान् स्वपापेभ्यः प्रक्षालितवान् तस्य पितुरेश्वरस्य याज- ६
कान् कृत्वास्मान् राजवर्गे नियुक्तांश्च तस्मिन् भहिमा पराक्रमश्या-
नन्तकालं यावद् वर्त्ततां । आमेन् ।

पश्यत स मेघैरागच्छति तेनैकैकस्य चक्षुस्तं द्रक्ष्यति ये ज्ञातं ७
विद्वन्तस्ते ऽपि तं विलोकियन्ते तं कृते पृथिवीस्थाः सर्वे
वंशा विलपिष्यन्ति । संक्षुम् आमेन् । वर्त्तमानो भूतो भविष्यंश्च ८

यः सर्वशक्तिमान् प्रभुः परमेश्वरः स गदति, अहमेव कः चञ्चार्यत आदिरन्तश्च ।

- ८ युष्माकं भ्राता यीशुख्रीष्टस्य क्लेशराज्यं तितिक्षाणां सहभागी
 बाहं योहन् ईश्वरस्य वाक्यहेतोर् यीशुख्रीष्टस्य सात्त्विकहेतोश्च पात्म-
 १० नामक उपदीप आसं । तत्र प्रभो दिने आत्मनाविष्टो ऽहं स्वपश्चात्
 ११ तुरीध्वनिवत् महारवम् अश्रौषं, तेनोक्तम्, अहं कः चञ्चार्यत
 आदिरन्तश्च । त्वं यद् द्रक्ष्यसि तद् यन्त्रे लिखित्वाग्निदाशेऽग्न्यानां
 सप्त मण्डलीनां समीपम् इक्षिषं सुर्णां पर्णामं युयातीरां सादिं
 १२ फिलादिलिफियां लायदीकेयाञ्च प्रेषय । ततो मया सम्भावमाणस्य
 कस्य रवः श्रूयते तद्दर्शनार्थं सुखं परावर्तितं तत् परावर्त्य स्वर्ण-
 १३ मयाः सप्त दीपवत्त्वा दृष्टाः । तेषां सप्त दीपवत्त्वाणां मध्ये दीर्घ-
 परिच्छदपरिहितः सुवर्णशृङ्खलेन वेष्टितवच्चस्य मनुष्यपुत्राहतिरेको
 १४ जनस्तिष्ठति, तस्य शिरः केशश्च श्वेतमेघलोमानीव हिमवत् श्वेतौ
 १५ लोचने वज्रिश्चिखामसे चरणौ वज्रिकुण्डे तापितसुपित्तलसदृशौ
 १६ रवस्य बज्रतोयानां रवतुल्यः । तस्य दक्षिणहस्ते सप्त तारा विद्यन्ते
 वज्राच्च तीक्ष्णो द्विधरः खड्गो निर्गच्छति मुखमण्डलस्य स्वतेजसा
 १७ देदीप्यमानस्य सूर्यस्य सदृशं । तं दृष्ट्वाहं मृतकल्पस्तचरणे पतित-
 स्ततः स्वदक्षिणकंरं मयि निधाय तेनोक्तम् अहम् आदिरन्तश्च ।
 १८ अहम् अमरस्तथापि मृतवान् किन्तु पश्चादहम् अमन्तकालं यावत्
 जीवात्मि । आमेन् । मृत्योः परलोकस्य च कुञ्जिका मम हस्तगताः ।
 १९ अतो यद् भवति यद्येतः परं भविष्यति त्वया दृष्टं तत् सर्वं
 २० लिख्यतां । मम दक्षिणहस्ते स्थिता याः सप्त तारा ये च स्वर्ण-
 मयाः सप्त दीपवत्त्वास्त्वया दृष्टास्तत्पर्य्यमिदं नाः सप्त ताराः सप्त
 मण्डलीनां दूताः सुवर्णमयाः सप्त दीपवत्त्वाश्च सप्त मण्डल्यः सन्ति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ इक्षिषीयसमाजं प्रति स्त्रीष्टस्य कथनं ८ सुर्णोसमाजं प्रति कथनं १९ पर्णाम-
समाजं प्रति कथनं १८ ध्यातौरासमाजं प्रति कथनञ्च ।

इक्षिष्यमण्डल्या दूतं प्रति त्वम् इदं लिख ; यो दक्षिण- १
करेण सप्त तारा धारयति सप्तानां सुवर्णदीपवृक्षाणां मध्ये
गमनागमने करोति च तेनेदम् उच्यते । तव क्रियाः अमः, २
सहिष्णुता च मम गोचराः, त्वं दुष्टान् सोढुं न शक्नोषि ये च
प्रेरिता न सन्तः स्वान् प्रेरितान् वदन्ति त्वं तान् परीक्ष्य मृषा-
भाषिणो विज्ञातवान्, अपरं त्वं तितिक्षां विदधासि मम नामार्थं ३
बद्ध सोढवानसि तथापि न पर्यक्ताम्यस्तदपि जानामि । किञ्च तव ४
विरुद्धं मयैतत् वक्तव्यं यत् तव प्रथमं प्रेम त्वया व्यहीयत । अतः ५
कुतः पतितो ऽसि तत् स्मृत्वा मनः परावर्त्य पूर्वव्यक्रियाः कुरु न
चेत् त्वया मनसि न परिवर्तिते ऽहं त्वणम् आगत्य तव दीपवृक्षं
स्वस्थानाद् अपसारयिष्यामि । तथापि तवेष गुणो विद्यते यत् ६
नीकलायतीगलोकानां याः क्रिया अहम् अतीये तास्तमपि
अतीयेमि । यस्य ओत्रं विद्यते स मण्डलीः प्रत्युद्यमानाम् आत्मनः ७
कथां शृणोतु । यो जनो जयति तस्मा अहम् ईश्वरस्वारामस्य-
जीवनतरोः फलं भोक्तुं दास्यामि ।

अपरं सुर्णास्थमण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख ; य आदिरन्तश्च ८
यो मृतवान् पुनर्जीवितवांश्च तेनेदम् उच्यते, तव क्रियाः क्लेशो ९
दैत्यश्च मम गोचराः किन्तु त्वं धनवानसि ये च विरुद्धाया न सन्तः
शैतानस्य समाजाः सन्ति तथापि स्वान् विरुद्धीयान् वदन्ति-तेषां
निन्दा मण्डं जानामि । त्वया यो यः क्लेशः सोढव्यस्तस्मात् मा १०
भैषीः पश्य शैतानो युक्ताकं परीक्षार्थं काञ्चित् कारायां निवेष्ट्यति

दश दिनानि यावत् क्लेशो युष्मासु वर्त्तिष्यते च । त्वं मृत्युपर्यन्तं
११ विश्वासी भव तेनाहं जीवनकिरीटं तुभ्यं दास्यामि । यस्य ओचं
विद्यते स मण्डलीः प्रत्युच्यमानाम् आत्मनः कथां शृणोतु । यो
जयति स द्वितीयमृत्युन न हिंसिष्यते ।

१२ अपरं पर्णमस्य मण्डला दूतं प्रतीदं लिख, यस्तीक्ष्णं द्विधारं

१३ खड्गं धारयति स एव भाषते । तव क्रिया मम गोचराः, यत्र
शैतानस्य सिंहासनं तत्रैव त्वं वससि तदपि जानामि । त्वं मम
नाम धर्मयसि मङ्गलैस्वीकारस्त्वया न कृतो मम विश्वाससाक्षिण
आन्तिपाः समये ऽपि न कृतः । स तु युष्मन्मध्ये ऽघानि यतः

१४ शैतानस्तत्रैव निवसति । तथापि तव विरुद्धं मम किञ्चिद् वक्तव्यं
यतो देवप्रसादादनाय परदारगमनाय चेन्नायेनः सन्तानानां
सम्मुख उन्माथं स्यापयितुं बालाक् येनाश्लिष्यत तस्य बिलियमः

१५ शिञ्जावलम्बिनस्तव केचित् जानास्तत्र मन्ति । तथा नौकलायतीयानां
शिञ्जावलम्बिनस्तव केचित् जना अपि मन्ति तदेवाहम् कृतीये ।

१६ अतो हेतोस्त्वं मनः परिवर्त्तय न चेदहं त्वरया तव समीपमुपस्थाप्य

१७ मदक्लस्यस्वङ्गेन तैः सह योत्स्यामि । यस्य ओचं विद्यते स मण्डलीः
प्रत्युच्यमानाम् आत्मनः कथां शृणोतु । यो जनो जयति तस्मा
अहं गुप्तमान्नां भोक्तुं दास्यामि शुभ्रप्रस्तरमपि तस्मै दास्यामि तत्र
प्रस्तरे नूतनं नाम लिखितं तच्च ग्रहन्तारं विना नान्येन
केनाप्यवगम्यते ।

१८ अपरं युयातीरास्यमण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख । यस्य लोचने
वर्त्तिष्विखासकृशे चरणौ च सुपित्तलसङ्काशौ स ईश्वरपुत्रो भाषते,

१९ तव क्रियाः प्रेम विश्वासः परिचर्या, मुहिष्यता च मम गोचराः,

२० तव प्रथमक्रियाभ्यः शेषक्रियाः श्रेष्ठास्तदपि जानामि । तथापि

तव विरुद्धं मया किञ्चिद् वक्तव्यं यतो यः ईषेवस्त्वनामिका
योषित् स्त्री भाववादिनीं मन्यते वेष्टागमनाय देवप्रसादाशनाय
च मम दासान् शिष्ययति भ्रामयति च सा त्वया न निवार्यते ।
अहं मनःपरिवर्त्तनाय तस्मै समयं दत्तवान् किन्तु सा स्त्रीयवेष्टा- २१
क्रियातो मनः परिवर्त्तयितुं नाभिलषति । पश्चाहं तां श्रव्यायां २२
निचेष्ट्यामि, ये तया साद्धं व्यभिचारं कुर्वन्ति ते यदि स्वक्रियाभ्यो ,
मनांसि न परावर्त्तयन्ति तर्हि तानपि महाक्लेशे निचेष्ट्यामि तस्याः २३
सन्तानांश्च मृत्युना हनिष्यामि । तेनाहम् अन्तःकरणानां मन-
साच्चानुसन्धानकारी युष्माकमेकैकस्मै च स्वक्रियाणां फलं मया
दातव्यमिति सर्वाः मण्डल्या ज्ञास्यन्ति । अपरम् अवशिष्टान् युया- २४
तीरस्थलोकान् अर्थतो यावन्तस्तां शिष्यां न धारयन्ति ये च
कैश्चित् शैतानस्य गम्भीरार्था उच्यन्ते तान् ये नावगतवन्तस्तानहं
वदामि युष्मासु कमण्यपरं भारं नारोपयिष्यामि, किन्तु यद् युष्माकं २५
विद्यते तत् ममागमनं यावद् धारयत । यो जनो जयति शेष- २६
पर्यन्तं मम क्रियाः पालयति च तस्मा अहम् परजातीयानाम्
आधिपत्यं दास्यामि; पितृतो मया यदत् कर्तव्यं लब्धं तदत् २७
सो ऽपि लौहदण्डेन तान् चारयिष्यति तेन मृद्वाजनानीव ते
सूर्णा भविष्यन्ति । अपरम् अहं तस्मै प्रभातीयताराम् अपि दास्यामि । २८
यस्य ओषं विद्यते स मण्डलीः प्रत्युच्यमानाम् आत्मनः कथां २९
शृणोतु ।

३ तृतीयोऽध्यायः ।

१ सार्द्धिस्वसमानं प्रति कथनं ० फिलादिस्फियास्वसमानं प्रति कथनं १४ लाय-
दिकेसास्वसमानं प्रति कथनञ्च ।

- १ अपरं सार्द्धिस्वमण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख, यो जन ईश्वरस्य
सप्तात्मनः सप्त ताराश्च धारयति स एव भाषते, तव क्रिया मम
गोचराः, त्वं जीवदाख्यो ऽसि तथापि मृतो ऽसि तदपि जानामि ।
- २ प्रबुद्धो भवं, अवशिष्टं यद्यत् मृतकल्पं तदपि मवलीकुरु यत्
ईश्वरस्य साक्षात् तव कर्माणि न मिद्धानीति प्रमाणं मया प्राप्तं ।
- ३ अतः कीदृशीं शिक्षां लभ्वान् श्रुतवांस्यासि तत् स्मरन्तां पालय
स्वमनः परिवर्तय च । चेत् प्रबुद्धो न भवेत्सर्व्वहं स्तेन इव तव
समीपम् उपस्थास्यामि किञ्च कस्मिन् दण्डे उपस्थास्यामि तन्न
४ ज्ञास्यसि । तथापि यैः स्ववार्त्तासि न कलङ्कितानि तादृशाः कति-
पयलोकाः सार्द्धिनगरे ऽपि तव विद्यन्ते ते शुभ्रपरिच्छदैर्मम
५ सङ्गे गमनागमने करिष्यन्ति यतस्ते योग्याः । यो जनो जयति स
शुभ्रपरिच्छदं परिधापयिष्यते, अहञ्च जीवन्मृत्यात् तस्य नाम
नान्तर्धापयिष्यामि किलु मत्पितुः साक्षात् तस्य दूतानां साक्षाच्च
६ तस्य नाम स्वीकरिष्यामि । यस्य ओत्रं विद्यते स मण्डलीः प्रत्युच्य-
मानाम् आत्मनः कथां शृणोतु ।
- ७ अपरञ्च फिलादिस्फियास्वमण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख, यः
पवित्रः सत्यमयश्चास्ति दायूदस्य कुञ्जिकां धारयति च येन
मोचिते ऽपरः कोऽपि न रुणद्धि रुद्धे चापरः कोऽपि न मोच-
८ यति स एव भाषते । तव क्रिया मम गोचराः पश्य तव समीपे
९ ऽहं सुकं द्वारं स्थापितवान् तत् केनापि रोद्धं न प्रक्यते यतस्तवात्
बलमांसे तथापि त्वन्मम वाक्यं पालितवान् मम नाखो ऽस्वीकार

न कृतवांश्च । पश्य यिह्मदीया न सन्तो ये सृष्टावादिनः, स्वान् ८
 यिह्मदीयान् वदन्ति तेषां शैतानसमाजीयानां कांश्चिद् अहम्
 आनेष्यामि पश्य ते मंदाज्ञात आगत्य तव चरणयोः प्रणंस्यन्ति
 त्वञ्च मम प्रियो ऽसीति ज्ञास्यन्ति । त्वं मम सहिष्णुतासूचकं वाक्यं १०
 रक्षितवानसि तत्कारणात् पृथिवीनिवासिनां परीक्षार्थं कृत्स्नं जगद्
 येनागामिपरीक्षादिनेनाक्रमिष्यते तस्माद् अहमपि त्वां रक्षिष्यामि ।
 पश्य मया शीघ्रम् आगन्तव्यं त्वं यदस्ति तत् धारय को ऽपि ११
 तव किरीटं नापहरतु । यो जनो जयति तमहं मदीयेश्वरस्य १२
 मन्दिरे स्तम्भं कृत्वा स्थापयिष्यामि स पुनर्न निर्गमिष्यति । अपरञ्च
 तस्मिन् मदीयेश्वरस्य नाम मदीयेश्वरस्य पुर्या अपि नाम अर्थतो
 या नवीना यिरूशालेमः पुरी स्वर्गात् मदीयेश्वरस्य समीपाद्
 अवरोक्ष्यति तस्या नाम ममापि नूतनं नाम लेखिष्यामि । यस्य १३
 ओत्रं विद्यते स मण्डलीः प्रत्युच्यमानाम् आत्मनः कथां शृणोतु ।

अपरञ्च लायदिकेयास्यमण्डल्या दूतं प्रतीदं लिख, य आसेन् १४
 अर्थतो विश्वासः सत्यमयञ्च साक्षी, ईश्वरस्य सृष्टेरादिज्ञास्ति स एव
 भाषते । तव क्रिया मम गोचराः त्वं शीतो नासि तप्तो ऽपि १५
 नासीति जानामि । तव शीतत्वं तप्तत्वं वा वरं भवेत्, शीतो न १६
 भूत्वा तप्तो ऽपि न भूत्वा त्वमेवभूतः कदुष्णो ऽसि तत्कारणाद्
 अहं स्वमुखात् त्वाम् उद्धमिष्यामि । अहं धनी सद्गृह्णामि मम १७
 कल्याणभावो न भवतीति त्वं वदसि किन्तु त्वमेव दुःखार्त्ता दुर्गतो
 दरिद्रो ऽन्धो नग्नश्चासि तत् त्वया नावगम्यते । त्वं यद् धनी १८
 भवेत्तदर्थं मत्तो वस्त्रौ तापितं सुवर्णं क्रीणीहि नग्नत्वात् तव लज्जा
 यच्च प्रकाशते तदर्थं परिधानाय मत्तः शुभ्रवासांसि क्रीणीहि ।
 यच्च तव दृष्टिः प्रसन्नः भवेत् तदर्थं चतुर्लेपनायास्त्र्यनं मत्तः

१६ क्रीणीहीति मम मन्त्रणा । येष्वहं प्रीये तान् सर्वान् भर्त्सयामि
 १० शास्त्रि च, अतस्त्वम् उद्यमं विधाय मनः परिवर्त्तय । पश्चाहं
 द्वारि तिष्ठन् तद् आहन्मि यदि कश्चित् मम रवं श्रुत्वा द्वारं
 मोचयति तर्ह्यहं तस्य सन्निधिं प्रविश्य तेन सार्द्धं भोक्ष्ये सो ऽपि
 २१ मया सार्द्धं भोक्ष्यते । अपरमहं यथा जितवान् मम पित्रा च
 सह तस्य सिंहासन उपविष्टश्चास्मि, तथा यो जनो जयति तमहं
 २२ मया सार्द्धं मसिंहासन उपवेशयिष्यामि । यस्य श्रोत्रं विद्यते स
 मण्डलीः प्रत्युच्यमानाम् आत्मनः कथां शृणोतु ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

स्वर्ग ईश्वरस्य सिंहासनस्य प्राचीनलोकानां चक्षुर्भिः परिपूर्णचतुःप्राणिनाश्च दर्शनम् ।

१ ततः परं मया दृष्टिपातं कृत्वा स्वर्गं मुक्तं द्वारम् एकं दृष्टं
 मया सहभाषमाणस्य च यस्य ठरीवाश्चतुस्त्यो रवः पूर्वं श्रुतः
 स माम् अवोचत् स्थानमेतद् आरोहय, इतः परं येन येन भवि-
 २ तव्यं तदहं त्वां दर्शयिष्ये । तेनाहं तत्क्षणाद् आत्माविष्टो भूत्वा
 ऽपश्यं स्वर्गे सिंहासनमेकं स्थापितं तत्र सिंहासने एको जन उप-
 ३ विष्टो ऽस्ति । सिंहासने उपविष्टस्य तस्य जनस्य रूपं सूर्यकान्तमणेः
 प्रवालस्य च तुल्यं तत् सिंहासनञ्च मरकतमणिवद्रूपविशिष्टेन
 ४ मेघधनुषा वेष्टितं । तस्य सिंहासनस्य चतुर्दिक्षु चतुर्विंशतिसिंहा-
 सनानि तिष्ठन्ति तेषु सिंहासनेषु चतुर्विंशतिप्राचीनलोका उप-
 विष्टास्ते शुभ्रवासःपरिहितास्तेषां शिरांसि च सुवर्णकिरीटे भूषि-
 ५ ताब्जि । तस्य सिंहासनस्य मध्यात् तडितो रवाः स्तनितानि च
 निर्गच्छन्ति सिंहासनस्थान्तिके च सप्त दीपा ज्वलन्ति त ईश्वरस्य
 ६ सप्तात्मानः । अपरं सिंहासनस्थान्तिके स्फूर्दिकतुष्ट्यः काचमयो जला-

अथो विद्यते, अथरम् अग्रतः पश्चाच्च वज्रचक्षुःश्रुतस्त्वारः प्राणिनः
 सिंहासनस्य मध्ये चतुर्दिक्षु च विद्यन्ते । तेषां प्रथमः प्राणी सिंहाकारो ७
 द्वितीयः प्राणी गोवत्साकारस्तृतीयः प्राणी मनुष्यवददनविशिष्टश्च-
 तुर्थश्च प्राणी उड्डीयमानकुररोपमः । तेषां चतुर्णाम् एकैकस्य प्राणिनः ८
 षट् पक्षः सन्ति ते च सर्वाङ्गेभ्यन्तरे च वज्रचक्षुर्विशिष्टाः, ते
 दिवानिशं न विश्राम्य गदन्ति पवित्रः पवित्रः पवित्रः सर्वशक्तिमान्
 वर्त्मनसो भूतरे भविष्यंश्च प्रभुः परमेश्वरः । इत्थं तैः प्राणिभिस्तस्यानन्त- ९
 जीविनः सिंहासनोपविष्टस्य जनस्य प्रभावे गौरवं धन्यवादे च १०
 प्रकीर्तिते ते चतुर्विंशतिप्राचीना अपि तस्य सिंहासनोपविष्टस्यान्तिके
 प्रणिपत्य तम् अनन्तजीविनं प्रणमन्ति स्त्रीश्चकिरीटाश्च सिंहासनस्या-
 न्तिके निक्षिप्य वदन्ति,

हे प्रभो ईश्वरास्माकं प्रभावं गौरवं वलं ।

११

त्वमेवार्हसि सम्प्राप्तुं यत् सर्वं सृष्टे त्वया ।

तवाभिलाषतश्चैव सर्वं सम्भूय निर्धमे ॥

५ पञ्चमोऽध्यायः ।

सप्तसुद्राभिर्मुद्राङ्कितस्य पुलकस्य दर्शनं लोकेन तस्य मोचनं दिव्यदूतप्राचीनलोके.
 चतुर्भिः प्राणिभिश्च तस्य प्रमत्तजनश्च ।

अनन्तरं तस्य सिंहासनोपविष्टजनस्य दक्षिणहस्ते ऽन्तर्बहिः १
 लिखितं पञ्चमेकं मया दृष्टं तत् सप्तसुद्राभिरङ्कितं । तत्पश्यद्दृष्ट्वा २
 वलवान् दूतो दृष्टः स उच्चैः स्वरेण वाचमिमां घोषयति कः पञ्च-
 मेतद् विवरीतुं तत्सुद्रा मोचयितुश्चाहति ? किन्तु स्वर्गमार्गपात्रलोधु ३
 तत् पञ्चं विवरीतुं निरीक्षितुश्च कस्यापि सामर्थ्यं नाभवत् । अतो ४
 यस्तत् पञ्चं विवरीतुं निरीक्षितुश्चाहति तस्य जनस्याभावाद् दृष्टं

५ बज्ज रोदितवान् । किन्तु तेषां प्राचीनानाम् एको जनो माम-
वदत् मा रोदीः पश्य यो यिज्जदावंशीयः मिहो दांयूदस्य मूलस्व-
रूपश्चास्ति सः पत्रस्य तस्य मत्तसुद्राणाञ्च मोचनाय प्रभृतवान् ।

६ अपरं मिहामनस्य चतुर्णां प्राणिनां प्राचीनवर्गस्य च मध्य एको
मेषशावको मया दृष्टः स केदित इव तस्य मत्तगृह्णाणि मत्त-
लोचनानि च सन्ति तानि कृत्वां पृथिवीं प्रेषिता ईश्वरस्य मत्ता-

७ त्मानः । स उपगत्य तस्य मिहामनोपविष्टजनस्य दक्षिणकरात् तत्
८ पत्रं गृहीतवान् । पत्रे गृहीते चत्वारः प्राणिनश्चतुर्विंशतिप्राचीनाश्च
तस्य मेषशावकस्थान्तिके प्रणिपतन्ति तेषाम् एकैकस्य करयो वर्णि-
सुगन्धिद्रव्यैः परिपूर्णं स्वर्णमयपात्रञ्च तिष्ठति तानि पवित्रलोकानां
९ प्रार्थनास्वरूपाणि । अपरं ते नूतनमेकं गीतमगायन्, यथा,

यद्दीप्तं पत्रिकां तस्या मुद्रा मौचयितुं तथा ।

त्वमेवार्हसि यस्मात् त्वं बलिवत् केदनं गतः ।

सर्वाभ्यो जातिभाषाभ्यः सर्वस्माद् वंशदेशतः ।

ईश्वरस्य कृते ऽस्मान् त्वं स्वीयरक्तेन क्रीतवान् ।

१० अस्मदीश्वरपत्ने ऽस्मान् नृपतीन् याजकानपि ।

कृतवांस्तेन राजत्वं करिष्यामो महीतले ॥

११ अपरं निरीक्षमाणेन मया मिहामनस्य प्राणिचतुष्टयस्य प्राचीनवर्गस्य
च परितो बज्जनां दूतानां एव श्रुतः तेषां संख्या अयुतायुतानि
महत्सुप्रहस्ताणि च । तैरुच्चैरिदम् उक्तं,

१२ पराक्रमं धनं ज्ञानं शक्तिं गौरवमादरं ।

प्रशंसाञ्चार्हति प्राप्तुं केदितो मेषशावकः ॥

१३ अपरं स्वर्गमर्त्यपातालसगरैषु यानि यानि विद्यन्ते तेषां सर्वेषां

सृष्टवस्त्वर्णा वागियं मया श्रुता,

प्रशंसां गौरवं शौर्यम् आधिपत्यं सनातनं ।

मिंहामनोपविष्टस्य मेषवत्सस्य गच्छतां ।

अपरं ते चत्वारः प्राणिनः कथितवन्तस्तथास्तु, ततश्चतुर्विंशतिप्राचीना १४

अपि प्रणिपत्य तम् अनन्तकालजीविनं प्राणमन् ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ द्विष्टेन प्रथममुद्रामोचनं २ द्वितीयमुद्रामोचनं ३ तृतीयमुद्रामोचनं ४ चतुर्थ-
मुद्रामोचनं ५ पञ्चममुद्रामोचनं ६ षष्ठमुद्रामोचनं ७

अनन्तरं मयि निरीक्षमाणे मेषशवकेन तामां सप्तमुद्राणाम् १
एका मुद्रा मुक्ता ततस्तेषां चतुर्णाम् एकस्य प्राणिन आगत्य
पश्येतिवाचको मेषघर्जनतुल्यो रवो मया श्रुतः । ततः परम् एकः २
शुक्लाश्वो दृष्टः, तदारूढो जनो धनु धारयति तस्मै च किरीटमेकम्
अदायि ततः स प्रभवन् प्रभविष्यंश्च निर्गतवान् ।

अपरं द्वितीयमुद्रायां तेन मोचितायां द्वितीयस्य प्राणिन आगत्य ३
पश्येति वाक् मया श्रुता । ततो ऽरुणवर्णा ऽपर एको ऽश्वो निर्गत- ४
वान् तदारोहिणि पृथिवीतः शान्त्यपहरणस्य लोकानां मध्ये पर-
स्परं प्रतिघातोत्पादनस्य च सामर्थ्यं समर्पितम्, एको वृहत्खड्गो
ऽपि तस्मा अदायि ।

अपरं तृतीयमुद्रायां तेन मोचितायां तृतीयस्य प्राणिन आगत्य ५
पश्येति वाक् मया श्रुता, ततः कालवर्ण एको ऽश्वो मया दृष्टः, तदा- ६
रोहिणी हस्ते तुला तिष्ठति अनन्तरं प्राणिचतुष्टयस्य मध्याद्
वागियं मया श्रुता गोधूमानामेकः सेटको मुद्रापादैकमूल्यः,
यवानाञ्च सेटकत्रयं मुद्रापादैकमूल्यं, तैलद्राचारमास्य त्रया मा
हिंसितव्याः ।

- ७ अनन्तरं चतुर्थमुद्रायां तेन मोचितायां चतुर्थस्य प्राणिनः
 ८ आगत्य पश्येति वाक् मया श्रुता । ततः पाण्डुरवर्ण एको ऽश्वो
 मया दृष्टः, तदारोहिणो नाम मृत्युरिति परलोकश्च तम् अनु-
 चरति, खड्गेन दुर्भिक्षेण महामार्ग्या वन्यपशुभिश्च लोकानां वधाय
 पृथिव्याश्चतुर्थीशस्याधिपत्यं तस्मा अदायि ।
- ९ अनन्तरं पञ्चममुद्रायां तेन मोचितायाम् ईश्वरवाक्यहेतोस्तत्र
 सात्त्वदानाच्च केदितानां लोकानां देहिना वेद्या अधो मया-
 १० दृश्यन्ते । त उच्चैरिदं गदन्ति, हे पवित्र सत्यमय प्रभो अस्माकं
 रक्तपाते पृथिवीनिवासिभिर्विवदितुं तस्य फलं दातुञ्च कति कालं
 ११ विलम्बसे ? ततस्तेषाम् एकैकस्मै शुभ्रः परिच्छदो ऽदायि वागि-
 च्छाकथ्यत यूयमन्यकालम् अर्थतो युष्माकं ये महदाभा भ्रातरो
 यूयमिव घानियन्ते तेषां संख्या यैवत् सम्पूर्णतां न गच्छति
 तावद् विरमत ।
- १२ अनन्तरं यदा स षष्ठमुद्राममोचयत् तदा मयि निरीक्षमाणे
 महान् भूकम्पो ऽभवत् सूर्यश्च उद्वलोज्ज्वलवत् कृष्णवर्णश्चन्द्रमाश्च
 १३ रक्तसङ्काशो ऽभवत् गगनस्यताराश्च प्रबलवायुना चालिताद् उडुस्वर-
 १४ वृत्ताद् निपातितान्यपक्वफलानीव भूतले न्यपतन् । आकाशमण्डलञ्च
 १५ सङ्कुच्यमानग्रन्थद्वान्तर्धानम् अगमत् गिरय उपद्रीपाश्च सर्वे स्थाना-
 न्तरं चालिताः पृथिवीस्यां भूपालः मण्डललोकाः सहस्रपतयो
 धनिनः पराक्रमिणश्च लोका दामा सुक्ताश्च सर्वे ऽपि गुहासु
 १६ गिरिस्थशैलेषु च स्थान् प्राच्छादयन् । ते च गिरिन् शैलांश्च पदन्ति
 यूयम् अस्मद्वरि पतित्वा मिहामनोपविष्टजनस्य दृष्टितो मेष-
 १७ श्रावकस्य कोपाच्चास्मान्, गोपायत ; यतस्तस्य क्रोधस्य महादिनम्
 • उपस्थितं कः स्यातुं शक्नोति ? •

७ सप्तमोऽध्यायः ।

१ ईश्वरस्य लोकानां मुद्राङ्कनं चिह्नदिनां संख्या ८ अन्यदेशिनां संख्या १२ लोहस्य
रक्तेन तेषां चार्णं सुलक्ष्णम् ।

अनन्तरं चत्वारो दिव्यदूता मया दृष्टाः, ते पृथिव्यास्तुर्षु १
कोणेषु तिष्ठन्तः पृथिव्यां समुद्रे वृक्षेषु च वायु र्यथा न वहेत् तथा
पृथिव्यास्तुरो वायून् धारयन्ति । अनन्तरं सूर्योदयस्थानाद् उद्यन् २
अपर एको दूतो मया दृष्टः सोऽमरेश्वरस्य मुद्रां धारयति, येषु
चतुर्षु दूतेषु पृथिवीसमुद्रयो हिंसनस्य भारो दत्तस्तान् स उच्चै-
रिदं अवदत् । ईश्वरस्य दासा यावद् अस्माभिर्भलेषु मुद्रयाङ्किता ३
न भविव्यन्ति तावत् पृथिवी समुद्रो तरवश्च युष्माभिर्न हिंसन्तां ।
ततः परं मुद्राङ्कितलोकानां संख्या मया आवि । इत्यायेतः सर्व- ४
वंशीयास्तुत्सुतारिंशत्सहस्राधिकलक्षलोका मुद्रयाङ्किता अभवन्,
अर्थातो चिह्नदावंशे द्वादश सहस्राणि रूवेणवंशे द्वादशसहस्राणि ५
गादवंशे द्वादशसहस्राणि, आग्नेरवंशे द्वादशसहस्राणि नम्रालिवंशे ६
द्वादशसहस्राणि मिनशिवंशे द्वादशसहस्राणि, शिमियोनवंशे द्वादश- ७
सहस्राणि लेविवंशे द्वादशसहस्राणि इषाखरवंशे द्वादशसहस्राणि,
सिवूलूनवंशे द्वादशसहस्राणि यूषफर्वंशे द्वादशसहस्राणि विन्यामीन- ८
वंशे च द्वादशसहस्राणि लोका मुद्राङ्किताः ।

ततः परं सर्वजातीयानां सर्ववंशीयानां सर्वदेशीयानां सर्व- ९
भाषादिनाञ्च महालोकार्ण्यं मया दृष्टं, तान् गणयितुं केनापि
न शक्यं, ते च शुभपरिच्छदपरिहिताः सन्तः करैश्च तालवृजानि
वहन्तः सिंहासनस्य मेषशावकस्य चान्तिके तिष्ठन्ति, उच्चैः स्वरैरिदं

सिंहासनोपविष्टस्य परमेशस्य नः स्तवः ।

स्तवस्य मेषवत्सस्य सम्भूयात् चाणकारणात् ।

११ ततः सर्वे दूताः सिंहासनस्य प्राचीनवर्गस्य प्राणिवतुष्टस्य च
परितस्तिष्ठन्तः सिंहासनस्यान्तिके न्यूजीभूयेश्वरं प्रणम्य वदन्ति,

१२ तथास्तु धन्यवादस्य तेजो ज्ञानं प्रशंसनं ।

शौथं पराक्रमस्यापि शक्तियः सर्वमेव तत् ।

वर्त्ततामीश्वरेऽस्माकं नित्यं नित्यं तथास्त्विति ।

१३ ततः परं तेषां प्राचीनानाम् एको जनो मां सम्भाव्य जगाद

१४ शुभ्रपरिच्छदपरिहिता इमे के ? कुतो वागताः ? ततो मयोक्तं

हे महेच्छ भवानेव तत् जानाति । तेन कथितं, इमे महाक्लेश-

मध्याद् आगत्य मेषशावकस्य रुधिरेण स्वीयपरिच्छदान् प्रचा-

१५ लितवन्तः शुक्लीकृतवन्तस्य । तत्कारणात् त ईश्वरस्य सिंहासनस्या-

न्तिके तिष्ठन्तो दिवारात्रं तस्य मन्दिरे तं सेवन्ते सिंहासनोपविष्टो

१६ जनस्य तान् अधिस्थास्यति । तेषां क्षुधा पिपासा वा पुनर्न भवि-

१७ ष्यति रौद्रं कोष्णुत्तापो वा तेषु न निपतिष्यति, यतः सिंहासना-

धिष्ठानकारी मेषशावकस्तान् चारयिष्यति, अमृततोयानां प्रस्व-

णानां सन्निधिं तान् गमयिष्यति च, ईश्वरोऽपि तेषां नयनेभ्यः

सर्वमश्रु प्रमार्क्ष्यति ।

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ सप्तममुद्राया मोचनं ६ प्रथमतृतीया ध्वनिः ८ द्वितीयतृतीया ध्वनिः १० तृतीय-
तृतीया ध्वनिः १२ चतुर्थतृतीया ध्वनिश्च ।

१ अनन्तरं सप्तममुद्रायां तेन मोचितायां सार्द्धदण्डकालं स्वर्गा

२ निःशब्दोऽभवत् । अप्रपञ्चम् अहम् ईश्वरस्यान्तिके तिष्ठतः सप्तदूतान्

अपश्यं तेभ्यः सप्ततृतीयाऽदीयन्त । ततः परम् अन्य एको दूत ३
 आगतः स स्वर्णधूपाधारं गृहीत्वा वेदिमुपातिष्ठत् स च यत् मिहा-
 मनस्थान्तिके स्थितायाः सुवर्णवेद्या उपरि सर्वेषां पवित्रलोकानां
 प्रार्थनासु धूपान् योजयेत् तदर्थं प्रचुरधूपास्तसौ दत्ताः । ततस्तस्य ४
 दूतस्य करात् पवित्रलोकानां प्रार्थनाभिः संयुक्तधूपानां धूम ईश्वरस्य
 समक्षं उदतिष्ठत् । पश्चात् स दूतो धूपाधारं गृहीत्वा वेद्या वज्रिना ५
 पूरयित्वा पृथिव्यां निक्षिप्तवान् तेन रवा मेघगर्जनानि विद्युतो
 भूमिकम्पस्याभवन् ।

ततः परं सप्ततृतीया धारयन्तः सप्तदूतास्तृतीयां वादयितुम् उद्यता ६
 अभवन् । प्रथमेन तृतीयां वादितायां रक्तमिश्रितौ शिलावज्री सम्भूय ७
 पृथिव्यां निक्षिप्तौ तेन पृथिव्यास्तृतीयांशो दग्धः, तरूणामपि
 तृतीयांशो दग्धः, हरिद्वर्णवर्णानि च सर्वाणि दग्धानि ।

अनन्तरं द्वितीयदूतेन तृतीयां वादितायां वज्रिना प्रज्वलितो ८
 महापर्वतः सागरे निक्षिप्तस्तत्र सागरस्य तृतीयांशो रक्तीभूतः
 सागरे स्थितानां सप्राणानां सृष्टवस्तूनां तृतीयांशो मृतः, अर्णव- ९
 यानानाम् अपि तृतीयांशो नष्टः ।

अपरं तृतीयदूतेन तृतीयां वादितायां दीप इव ज्वलन्ती एका १०
 महती तारा गगनात् निपत्य नदीनां जलप्रस्रवणानाञ्चोपर्या-
 वतीर्णा । तस्यास्तारारायां नाम नागदमनकमिति, तेन तोयानां ११
 तृतीयांशो नागदमनकीभूते तोयानां तिक्तत्वात् बहवो मानवद मृताः ।

अपरं चतुर्थदूतेन तृतीयां वादितायां सूर्यस्य तृतीयांशसूक्ष्मस्य १२
 तृतीयांशो नक्षत्राणाञ्च तृतीयांशः प्रहृतः, तेन तेषां तृतीयंशे
 ऽम्भकारीभूते दिवसस्तृतीयांशकालं यावत् तेजोहीनो भवति निशापि
 तामेवावस्थां गच्छति । तदा निरीक्षमाणेन भयकाशमध्येनाभिपतत १३

एकस्य दूतस्य रवः श्रुतः स उच्चैर्गदति, अपरैर्यैस्त्रिभिर्दूतैस्त्रय्यां
वादितव्यास्तेषाम् अवशिष्टहरीध्वनितः पृथिवीनिर्वाभिनां सन्तापः
सन्तापः सन्तापश्च सम्भविव्यति ।

६ नवमोऽध्यायः ।

- १ पञ्चमदूतैर्ध्वनिः, तेन तारकायाः पतनं, रमातलकूपस्य भोषनं घोरतरपत
ज्ञानामृत्युर्न १३ षष्ठयुगं ध्वनिः, तेन स्वतुहूतानां मुक्तिश्च ।
- १ ततः परं सप्तमदूतेन त्वर्यां वादितायां गगनात् पृथिव्यां
निपतित एकस्तारको मया दृष्टः, तस्मै रमातलकूपस्य कुञ्चि-
२ कादायि । तेन रमातलकूपे मुक्ते महाग्निकुण्डस्य धूम इव धूमस्त-
स्मात् कृपाद् उद्गतः । तस्मात् कूपधूमात् सूर्याकाशौ तिमिरावृतौ ।
३ तस्माद् धूमात् पतङ्गेषु पृथिव्यां निर्गतेषु नरलोकस्य वृश्चिकवत्
४ बलं तेभ्योऽदायि । अपरं पृथिव्यास्तृणानि हरिद्वर्णशाकादयो वृक्षाश्च
तैर्न हिंसितव्याः किन्तु येषां भालेष्वीश्वरस्य मुद्राया अङ्गो नास्ति
५ केवलं ते मानवास्ते हिंसितव्या इदं त आदिष्टाः । परन्तु तेषां
बधाय नहि केवलं पञ्च मामान् यावत् यातनादानाय तेभ्यः साम-
र्थ्यमदायि । वृश्चिकेन दष्टस्य मानवस्य यादृशी यातना जायते
६ तैरपि तादृशी यातना प्रदधिते । तस्मिन् मध्ये मानवा मृत्युं
मृगयिष्यन्ते किन्तु प्राप्तं न शक्नुयन्ति, ते प्राणान् त्यक्तुम् अभि-
७ लषिष्यन्ति किन्तु मृत्युस्तेभ्यो दूरं पलायिष्यते । तेषां पतङ्गानाम्
आकारो युद्धार्थं समञ्जितानाम् अश्वानाम् आकारस्य तुल्यः,
तेषां शिरःसु सुवर्णकिरीटानीव किरीटानि विद्यन्ते, मुखमण्डलानि
८ च मानुषिकमुखतुल्यानि, केशाश्च योषितां केशानां सदृशाः, दन्ताश्च
९ सिंहदन्ततुल्याः, लोहैश्च चवत् तेषां कवचाणि सन्ति; तेषां पचाणां

शब्दो रणाय धावतामश्वरथानां समूहस्य शब्दतुल्यः । दृष्टिकानामिव १०
तेषां लाङ्गूलमृनिं सन्ति, तेषु लाङ्गूलेषु कण्टकानि विद्यन्ते, अपरं
पञ्च मासान् यावत् मानवानां हिंसनाय ते सामर्थ्याभावाः । तेषां ११
राजा च रसातलस्य दूतस्य नाम दन्नायभाषया अवदोन् यूना-
नीयभाषया च अपल्लयोन् अर्थतो विनाशक इति । प्रथमः सन्तापो १२
गतवान् पश्य इतः परमपि दाभ्यां सन्तापाभ्याम् उपस्थातव्यं ।

ततः परं षष्ठदूतेन तृतीयां वादितायाम् ईश्वरस्यान्तिके स्थितायाः १३
सुवर्णवेद्याश्चतुस्रुडातः कस्यचिद् रवो मयाश्रावि । 'म त्वरीधारिणं १४
षष्ठदूतम् अवदत्, फराताख्ये महानदे ये चत्वारो दूता बद्धाः सन्ति
तान् मोचय । ततस्तद्गण्डस्य तद्दिनस्य तन्नामस्य तद्वस्त्रस्य च कृते १५'
निरूपितास्ते चत्वारो दूता मानवानां तृतीयांशस्य वधार्थं मोचिताः ।
अपरम् अश्वारोहिमैन्यानां 'संख्या मयाश्रावि, ते विंशतिकोटय १६
आमर्च । मया ये ऽश्वो अश्वारोहिणश्च दृष्टास्त एतादृशाः तेषां १७
वक्त्रिस्वरूपाणि नीलप्रस्तरस्वरूपाणि गन्धकस्वरूपाणि च वर्माणा-
मन्, वाजिनाश्च सिंहमूर्द्धमदृशा मूर्द्धानः, तेषां मुखेभ्यो वक्त्रिधूम-
गन्धका निर्गच्छन्ति । एतैस्त्रिभिर्दण्डैरर्थतस्तेषां मुखेभ्यो निर्गच्छद्भि १८
वैक्त्रिधूमगन्धकैर्मानुषाणां तृतीयांशो ऽघानि । तेषां वाजिनां १९
बलं मुखेषु लाङ्गूलेषु च स्थितं, यतस्तेषां लाङ्गूलानि सर्पाकाराणि
मस्तकविशिष्टानि च तैरेव तैर्हिंसन्ति । अपरम् अवशिष्टा ये मानवा २०
तैर्दण्डैर्न हतास्ते यथा दृष्टिअवर्णगमनशक्तिहीनान् स्वर्णप्रौष-
पित्तक्षप्रस्तरकाष्ठमयान् विगृह्णान् भूतांश्च न पूजयिष्यन्ति तथा
स्वहस्तानां क्रियाभ्यः स्वमनांसि न परावर्त्तितवन्तः स्ववधकुड्मक- २१
व्यभिचारचौर्ध्वेभ्यो ऽपि मनांसि न परावर्त्तितवन्तः ।

१० दशमोऽध्यायः ।

पुस्तकस्य शक्तिमद्विद्युत्तस्य दर्शनं, ईश्वरस्य नाम्ना तस्य शपथः, भोजनार्थं योद्धने
पुस्तकदानम् ।

- १ अनन्तरं स्वर्गादवरोहन् अपर एको महाबलो दूतो मया
दृष्टः, स परिहितमेघस्तस्य शिरस्य मेघधनुषा भूषितं मुखमण्डलञ्च
- २ स्मर्यतुल्यं चरणौ च वज्रिस्तन्मसमौ । स स्वक्रेण विस्तीर्णमेकं क्षुद्र-
ग्रन्थं धारयति, दक्षिणचरणेन समुद्रे वामचरणेन च स्थले तिष्ठति ।
- ३ स सिद्धगर्जनवद् उच्चैः स्वरेण न्यनदत् निनादे कृते सप्त स्तनितानि
४ स्वकीयान् स्वनान् प्राकाशयन् । तैः सप्तस्तनितैर्वाक्ये कथिते
५ तत् लेखितुम् उद्यत आसं किन्तु स्वर्गाद् वागियं मया श्रुता
६ सप्तस्तनितैर् यद्यद् उक्तं तत् सुद्रयाङ्ग्य मा लिख । अपरं समुद्र-
७ मेदिन्योस्तिष्ठन् यो दूतो मया दृष्टः स गगनं प्रति स्वदक्षिण-
रमुत्थाप्य स्वर्गस्य तन्मध्यस्थानाञ्च मेदिन्यास्तन्मध्यस्थानाञ्च समुद्रस्य
तन्मध्यस्थानाञ्च स्मृष्टुरनन्तजीविनो नाम्ना शपथमिदम् अकरोत्,
८ पुनर्विलम्बो न भविष्यति, किन्तु त्वरीं वादिष्यतः सप्तमदूतस्य
त्वरीवादनसमय ईश्वरस्य गुप्ता मन्त्रणा तस्य दासान् भविष्यद्वादिष्यः
प्रति तेन सुसंवादे यथा प्रकाशिता तथैव सिद्धा भविष्यति ।
- ९ अपरं स्वर्गाद् यस्य रवो मया आवि स पुनर्मां सम्भाष्यावदत् त्वं
गत्वा समुद्रमेदिन्योस्तिष्ठतो दूतस्य करति तं विस्तीर्णं क्षुद्रग्रन्थं
१० गृह्णाण, तेन मया दूतसमर्पणं गत्वा कथितं ग्रन्थो ऽसौ दीयतां ।
स माम् अवदत् तं गृहीत्वा गित्वा, ततोदरे स तिक्रमो भवि-
११ ष्यति किन्तु मुखे मधुवत् स्वादु भविष्यति । तेन मया दूतस्य
कराद् ग्रन्थो गृहीतो गलितश्च । स तु मम मुखे मधुवत्
१२ स्वादुरासीत् किन्तु दग्धात् परं समोदरस्ति क्त्वा गतः । ततः स

माम् अवदत् षड्जन् जातिवंशभाषावादिराजान् अधि त्वया पुन
भाववाक्यं वक्तव्यं ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ मन्दिरसापनं, द्वयोः साक्षिणोः कथनं चमनं सार्द्धे दिनत्रयात् परम् उत्थानं स्वर्ग-
गमनञ्च १५ सप्तमतुर्यां ध्वनिः १८ स्वर्गीयमन्दिरमोचनञ्च ।

अनन्तरं परिमाणदण्डवद् एको नलो मह्यमदायि, स च १
दूत उपतिष्ठन् माम् अवदत्, उत्थायेत्यस्य मन्दिरं वेदीं तव-
त्यसेवकांश्च मिमीष्व । किन्तु मन्दिरस्य वह्निः प्राङ्गणं त्यज न मिमीष्व २
यतस्तद् अन्यजातीयेभ्यो दत्तं, पवित्रं नगरञ्च द्विचत्वारिंशन्नासान्
यावत् तेषां चरणैर् मर्द्दियते । पश्चात् मम दाभ्यां साक्षिभ्यां मया ३
सामर्थ्यं दायिष्यते तावुल्लोमंजवस्तपरिहितौ षष्ठ्यधिकद्विशताधिक-
सहस्रदिनानि यावद् भाववाक्यानि वदिष्यतः । तावेव जगदीश्वरस्या- ४
न्तिके तिष्ठन्तौ जितवृत्तौ दीपवृत्तौ च । यदि केचित् तौ हिंसितुं ५
चेष्टन्ते तर्हि तयोर्वदनाभ्याम् अग्निं निर्गत्य तयोः शत्रून् भक्षी-
करिष्यति । यः कश्चित् तौ हिंसितुं चेष्टते तेनैवमेव विनष्ट्यं ।
तयोर् भाववाक्यकथनदिनेषु यथा वृष्टिर् न जायते तथा गगनं ६
रोद्धुं तयोः सामर्थ्यम् अस्ति, अपरं तोयानि शोणितरूपाणि कर्तुं
निजाभिलाषात् सुङ्गसुङ्गः सर्वविधदण्डैः पृथिवीम् आहन्तुञ्च तयोः
सामर्थ्यमस्ति । अपरं तयोः साक्ष्ये समाप्ते सति रसातलाद् श्रेणो- ७
त्थितव्यं स पशुस्ताभ्यां सह युद्धा तौ जेष्यति हनिष्यति च ।
ततस्तयोः प्रभुरपि यस्यां महापुण्यां क्रुशे हतोऽर्थतो यस्याः पार- ८
मार्थिकनाम्नी सदोमं मिसरश्चेति तस्या महापुण्याः सन्निवेशे तयोः
कुण्ठे स्थास्यतः । ततो नामाजातीया नागावंशीया नानाभाषा- ९

- वादिनां नानादेशीयाश्च बहवो मानवाः सार्द्धदिनत्रयं तथोः कुणपे
 निरीचिष्यन्ते, तथोः कुणपयोः प्रशान्ते स्थापनं नातुज्ञास्यन्ति ।
 १० पृथिवीनिवाजिनश्च तथो हेतोरानन्दिष्यन्ति सुखभोगं कुर्वन्तः पर-
 स्परं दानानि प्रिययिष्यन्ति च यतस्ताभ्यां भाववादिभ्यां पृथिवी-
 ११ निवासिनो यातनां प्राप्ताः । तस्मात् सार्द्धदिनत्रयात् परम् ईश्व-
 रात् जीवनदायक आत्मनि तौ प्रविष्टे तौ चरणैरुदतिष्ठतां, तेन
 १२ यावन्तस्तावंपश्यन् ते ऽतीव त्रामयुक्ता अभवन् । ततः परं तौ
 स्वर्गाद्, उच्चैरिदं कथयन्तं रवम् अश्रुणुतां युवां स्थानम् एतद्
 आरोहतां ततस्तयोः शत्रुषु निरीचमाणेषु तौ मेघेन स्वर्गम्
 १३ आरूढवन्तौ । तदृष्टे महाभूमिकम्पे जाते पृथ्वा दशमांशः पतितः
 सप्तसहस्राणि मातुषाश्च तेन भूमिकम्पेन हताः, अवशिष्टाश्च भयं
 १४ गत्वा स्वर्गेश्वरस्य प्रशंसाम् अकीर्त्तयन् । द्वितीयः सन्तापो गतः
 पश्य ततीयः सन्तापस्त्वर्णम् आगच्छति ।
 १५ अनन्तरं सप्तमदूतेन तृथ्यां वादितायां स्वर्ग उच्चैः स्वरैर्वागिद्यं
 कीर्त्तिता,

राजत्वं जगतो यद्यद् राज्यं तदधुनाभवत् ।

अस्मत्प्रभोस्तदीयाभिषिक्तस्य तारकस्य च ।

तेन चानन्तकालीयं राजत्वं प्रकरिष्यते ॥

- १६ अपरम् ईश्वरस्थान्तिके स्वकीयसिंहासनेषूपविष्टाश्चतुर्विंशतिप्राचीना
 भुवि न्यज्जुखा भुलेश्वरं प्रणम्यावदन्,
 १७ हे भूत वर्त्तमानापि भविष्यंश्च परेश्वर ।
 हे सर्वशक्तिमन् स्वामिन् वयं ते कुर्महे स्तवं ।
 यत् त्वया क्रियते राज्यं गृहीत्वा ते महाबलं ।
 १८ विजातीयेषु कुप्यन् प्रभुर्भूता त्वं कुधा ।

मृतानामपि कास्त्रो ऽसौ विचारो भङ्गिता यदा ।

मृत्वाञ्च तव यावन्तो भविष्यद्वादिसाधवः ।

ये च क्षुद्रा महान्तो वा नामतस्ते हि विभ्रति ।

सदा सर्वेभ्य एतेभ्यो वेतर्न वितरिष्यते ।'

गन्तव्यस्य यदा नाशो वसुधाया विनाशकैः ॥

अनन्तरम् ईश्वरस्य स्वर्गस्यमन्दिरस्य द्वारं मुक्तं तन्मन्दिरमध्ये च १६

नियममञ्जूषा दृश्याभवत्, तेन तद्धितो रवाः स्तनितानि भूमिकम्पो

गुह्यतरशिखारट्टिष्ठैतानि समभवन् ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ चाचर्य्योषिदेकाया दर्शनं तस्याः प्रसवः, पुत्रेण साङ्गे मागात् प्रान्तरं प्रति
पलायनं ० मौञ्चायेन नागयो युद्धं नामस्य पराभवस्तस्योपितस्त्राङ्गनम् ।

ततः परं स्वर्गे महाचिचं दृष्टुं योषिदेकाशीत् सा परिरहित- १
सूर्या चन्द्रस्य तस्याश्चरणयोरधो द्वादशताराणां किरीटस्य शिरस्या-
शीत् । सा गर्भवती सती प्रसववेदनया व्यथितार्त्तरावाम् अकरोत् । २
ततः स्वर्गे ऽपरम् एकं चिचं दृष्टुं महानाग एक उपातिष्ठत् स ३
लोहितवर्णस्तस्य सप्त शिरांसि सप्त शृङ्गाणि शिरःसु च सप्त किरीटा-
न्यासन् । स स्वलाङ्गुलेन गगनस्थमनुष्याणां दृतीयांशम् अवमृज्य ४
पृथिव्यां न्यपातयत् । स एव नागो नवजातं सन्तानं समितुम्
उद्यतस्तस्याः प्रसविष्यमाणाया योषितो ऽग्निके उतिष्ठत् । सा तु ५
पुंसन्तानं प्रसूता स एव कौहमयराजदण्डेन सर्वजातीश्वरयिष्यति;
किञ्च तस्याः सन्तानं ईश्वरस्य समीपं तदीयसिंहासनस्य च सन्नि-
धिम् उद्धृतः । स च योषित् प्रान्तरं पलायिता यतस्तत्रेश्वरेण ६

निर्भितः आश्रमे षष्ठ्यधिकशतद्वयाधिकसहस्रदिनाजि तस्याः पाल-
नेन भवितव्यं ।

- ७ ततः परं स्वर्गे संग्राम उपापिष्ठत् मीखायेलस्तस्य दूताश्च तेन
नागेन सहायुध्यन् तथा स नागस्तस्य दूताश्च संग्रामम् अकुर्वन्,
८ किन्तु प्रभवितुं नाशक्रुवन् यतः स्वर्गे तेषां स्थानं पुनर्नाविद्यत ।
९ अपरं स महानागो ऽर्थतो दियावलः (अपवादकः) श्रैतानश्च
(विपक्षः) इति नाम्ना विख्यातो यः पुरातनः सर्पः कृत्स्नं नरलोको
भ्रामयति स पृथिव्यां निपातितस्तेन सार्द्धं तस्य दूता अपि तत्र
१० निपातिताः । ततः परं स्वर्गे उच्चैर्भाषमाणो रवो ऽयं मयाश्रावि,

चापं शक्तिश्च राजत्वमधुनैवेश्वरस्य नः ।

तथा तेनाभिषिक्तस्य त्रातुः पराक्रमो ऽभवत् ॥

यतो निपातितो ऽस्माकं भ्रातृणां सो ऽभियोजकः ।

येनेश्वरस्य नः साक्षात् ते ऽदूष्यन्त दिवानिशं ॥

- ११ मेघवत्सस्य रक्तेन स्वसाक्ष्यवचनेन च ।

ते तु निर्जितवन्तस्तं न च स्नेहम् अकुर्वन्त ।

प्राणेष्वपि स्वकीयेषु मरणस्यैव सङ्कटे ।

- १२ तस्माद् आनन्दतु स्वर्गो हृद्यन्तां तन्निवासिनः ।

हा भूमिसागरौ तापौ युवामेवाक्रमिष्यति ।

युवयोरवतीर्णौ यत् श्रैतानो ऽतीव कोपनः ।

अन्यो मे समयो ऽस्त्वैतच्चापि तेनावगम्यते ॥

- १३ अनन्तरं स नागः पृथिव्यां स्वं निक्षिप्तं विलोक्य तां पुत्रप्रसूतां

- १४ योषितम् उपाद्रवत् । ततः सा योषित् यत् स्वकीयं प्राप्तर-

स्याश्रमं प्रत्युत्पतितुं शक्त्यात् तदर्थं महाकुरुरस्य पक्षद्वयं तस्यै

दत्तं, सा तु तत्र नागस्य दूरे कालैकं कालद्वयं कालार्द्धं च यावत्

पाल्यते । किञ्च स नागस्तां योषितं स्रोतसाः प्रावयितुं स्वमुखात् १५
नदीवत् तोयानि तस्याः पश्चात् प्राचिपत् । किन्तु मेदिनी योषि- १६
तम् उपकुर्वती निजवदनं व्यादाय नागमुखाद् उद्गीर्णां नदीम्
अपिवत् । ततो नागो योषिते क्रुद्धा तद्वंश्यावशिष्टलोकैर्यतो य १७
ईश्वरस्याज्ञाः पालयन्ति यीशोः साध्यं धारयन्ति च तैः सह योद्धुं
निर्गतवान् ।

१३ त्रयोदशोऽध्यायः ।

१ सप्तशीर्षेदशशृङ्गदशकिरीटविशिष्टपशोः सागरादुत्थानं तस्मै नागपराक्रमदानं
११ धरणीतो द्वितीयपशोस्तथानं पूर्वविपशोः प्रतिमानिर्माणं सर्वैर्लोकैस्तत्पू-
जनम् ।

ततः परमहं सागरीयसिकतायां तिष्ठन् सागराद् उद्गच्छन्तम् १
एकं पशुं दृष्टवान् तस्य दश शृङ्गाणि सप्त शिरांसि च दश शृङ्गेषु
दश किरीटानि शिरःसु चेश्वरनिन्दासूचकानि नामानि विद्यन्ते ।
मया दृष्टः स, पशुश्चित्रव्याघ्रसदृशः किन्तु तस्य चरणौ भल्लकस्येव २
वदनञ्च सिंहवदनमिव । नागेन तस्मै स्त्रीयपराक्रमः स्त्रीयं सिंहासनं
महाधिपत्यञ्चादायि । मयि निरीक्षमाणे तस्य शिरसाम् एकम् ३
अन्तकाघातेन हेदितमिवादृश्यत, किन्तु तस्यान्तकस्तस्य प्रतीकारो
ऽक्रियत ततः कृत्स्नो मरुत्लोकस्तं पशुमधि चमत्कारं गतः, यश्च ४
नागस्तस्मै पशवे सामर्थ्यं दत्तवान् सर्वैर् तं प्राणमन् पशुमपि प्रण-
मन्तो उक्तयन्,

को विद्यते पशोस्तुल्यस्तेन को योद्धुमर्हति ।

अनन्तरं तस्मै दर्पवाक्येश्वरनिन्दावादि वदनं दिवत्वारिणश्चामान् ५
यावद् अवस्थितेः सामर्थ्यञ्चादर्पि । ततः स ईश्वरनिन्दार्थं मुखं ६

व्यादाय तस्य नाम् तस्यावासं स्वर्गनिवासिनश्च निन्दितुम् आर-
 ७ भत । अपरं धार्मिकैः सह योद्धनस्य तेषां पराजयस्य चानुमतिः
 सर्वजातीयानां सर्ववंशीयानां सर्वभाषावादिनां सर्वदेशीयानाञ्चा-
 ८ धिपत्यमपि तस्माद् अदायि । ततो जगतः सृष्टिकालाच्छेदितस्य
 मेषवत्सस्य जीवनपुस्तके यावतां नामानि लिखितानि न विद्यन्ते
 ९ ते पृथिवीनिवासिनः सर्वे तं पशुं प्रणंस्यन्ति । यस्य ओत्रं विद्यते
 १० स गृणोतु । यो जनो ऽपरान् वन्दीकृत्य नयति स स्वयं वन्दीभूय
 स्थानान्तरं गमिष्यति, यस्य खड्गेन हन्ति स स्वयं खड्गेन घानिष्यते ।

अत्र पवित्रलोकानां सहिष्णुतया विश्वासेन च प्रकाशितव्यं ।

११ अनन्तरं पृथिवीत उद्गच्छन् अपर एकः पशु मया दृष्टः स

१२ मेषशावकवत् गृङ्गद्वयविशिष्ट आसीत् नागवच्चाभाषत । स प्रथम-

पशोरन्तिके तस्य सर्वं पराक्रमं व्यवहरति विशेषतो यस्य प्रथम-

पशोरन्तिकचतं प्रतीकारं गतं तस्य पूजां पृथिवीं तन्निवासिनश्च

१३ कारयति । अपरं मानवानां साक्षाद् आकाशतो भुवि वल्लिवर्षण-

१४ दीनि महाचित्राणि करोति । तस्य पशोः साक्षाद् येषां चित्रकर्मणां

साधनाय सामर्थ्यं तस्मै दत्तं तैः स पृथिवीनिवासिनो भ्रामयति,

विशेषतो यः पशुः खड्गेन क्षतवृक्तो भूत्वाप्यजीवत् तस्य प्रतिमा-

१५ निर्माणं पृथिवीनिवासिन आदिशति । अपरं तस्य पशोः प्रतिमा

यथा भाषते यावन्तस्य मानवास्तां पशुप्रतिमां न पूजयन्ति ते

१६ यथा हन्यन्ते तथा पशुप्रतिमायाः प्राणप्रतिष्ठार्थं सामर्थ्यं तस्मा

१७ अदायि । अपरं लुद्रमहद्वृन्दिदग्निमुक्तदासान् सर्वान् दक्षिणकरो

१८ भ्राले वा कलङ्के ग्राहयति । तस्माद् ये तं कञ्चङ्कमर्थतः पशोर्नाम

तस्य नाम्नः संख्याङ्कं वा धरिष्यन्ति तान् विना परेण केनापि क्रय-

१९ विक्रये कर्तुं न शक्नुते । अत्र ज्ञानेन प्रकाशितव्यं । सो बुद्धिविशिष्टः

स पक्षोः संख्यां गणयतु यतः सा मानवस्य संख्या भवति । सा च संख्या षट्षष्ट्यधिकषट्शतानि ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ सिधोनपर्वते स्त्रीयस्रोतैः सार्धं स्त्रीष्टस्य दर्शनं १ सुसंवादप्रचारिणो बाबिल-
विनाशप्रकाशिनो दूतस्य दर्शनं १४ ईश्वरस्य कोपस्वरूपं सस्यच्छेदनं प्राजापल-
मर्देन च ।

ततः परं निरीक्षमाणेन मया मेघशावको दृष्टः स सिधोन- १
पर्वतस्योपर्व्यतिष्ठत्, अपरं येषां भालेषु तस्य नाम तत्पितृस्य नाम
लिखितमास्ते तादृशास्तुष्टत्वारिंशत्सहस्राधिका लल्लोकास्तेन
सार्द्धम् आसन् । अनन्तरं वज्रतोयानां रव इव गुह्यतरस्त्रितस्य २
च रव इव एको रवः स्वर्गम् मयाश्रावि । मया श्रुतः स रवो वीणा-
वादकानां वीणावादनस्य सदृशः । सिंहासनस्थान्तिके प्राणिचतुष्टयस्य ३
प्राचीनवर्गस्य चान्तिके ऽपि ते नवीनमेकं गीतम् अगायन् किन्तु
धरणीतः परिक्रीतान् तान् चतुष्टत्वारिंशत्सहस्राधिकलल्लोकान्
विना नापरेण केनापि तद् गीतं शिञ्चितुं शक्यते । इमे योषितां ४
सङ्गेन न कलङ्किता यतस्ते ऽमैयुना मेघशावको यत् किमपि स्थानं
गच्छेत् तत्सर्वस्मिन् स्थाने तम् अनुगच्छन्ति यतस्ते मनुष्याणां
मध्यतः प्रथमफलानीवेश्वरस्य मेघशावकस्य च कृते परिक्रीताः । तेषां
वदनेषु चानृतं किमपि न विद्यते यतस्ते निर्दोषा ईश्वरसिंहासनस्था-
न्तिके तिष्ठन्ति ।

‘अनन्तरम् आकाशमध्येनोद्गीयमानो’ ऽपर एको दूतो मया ६
दृष्टः सो ऽमलकालीयं सुसंवादं धारयति स च सुसंवादः सर्व-
जातीयान् सर्ववंशीयान् सर्वभाषावादिनः सर्वदेशीयांश्च पृथिवी- ७

निवासिनः प्रति तेन घोषितव्यः । स उच्चैः स्वरेणेदं गदति यूयमीश्वराद्
 विभीतं तस्य स्वं कुरुत च यतस्तदीयविचारस्य दण्ड उपातिष्ठत्
 तस्माद् आकलमण्डलस्य पृथिव्याः समुद्रस्य तोयप्रस्रवणानाञ्च स्रष्टा
 ८ युष्माभिः प्रणम्यतां । तत्पश्चाद् द्वितीय एको दूत उपस्थायावदत्
 पतिता पतिता सा महाबाबिल् या सर्वजातीयान् स्वकीयं व्यभि-
 ९ चाररूपं क्रोधमदम् अपाययत् । तत्पश्चात् तृतीयो दूत उप-
 स्थायोच्चैरवदत्, यः कश्चित् तं पशुं तस्य प्रतिमाञ्च प्रणमति
 १० स्वभाले, स्वकरे वा कलङ्कं गृह्णाति च सो ऽपीश्वरस्य क्रोधपात्रे
 दूतानां मेषशावकस्य च साक्षाद् वज्रिगन्धकयो र्यातनां लप्सते
 ११ च । तेषां यातनाया धूमो ऽनन्तकालं यावद् उद्गमिष्यति ये च
 पशुं तस्य प्रतिमाञ्च पूजयन्ति तस्य नाभौ ऽङ्कं वा गृह्णन्ति ते
 १२ दिवानिशं कञ्चन विरामं न प्राप्स्यन्ति । ये मानवा ईश्वरस्याज्ञा
 यीशौ विश्वासञ्च पालयन्ति तेषां पवित्रलोकानां सहिष्णुतयात्र
 १३ प्रकाशितया । अपरं स्वर्गात् मया सह सम्भाषमाण एको रवो
 मयात्रावि तेनोक्तं त्वं लिख, इदानीमारभ्य ये प्रभौ स्त्रियन्ते ते
 मृता धन्या इति ; आत्मा भाषते सत्यं स्वप्नमेभ्यस्तैर्विरामः प्राप्तव्यः,
 तेषां कर्माणि, च तान् अनुगच्छन्ति ।

१४ तदनन्तरं निरीक्षमाणेन मया श्वेतवर्ण एको मेषो दृष्टस्तन्मेघा-
 रूढो जनो मानवपुत्राकृतिरस्ति तस्य शिरसि सुवर्णकिरीटं करे
 १५ च तीक्ष्णं दात्रं तिष्ठति । ततः परम् अन्य एको दूतो मन्दिरात्
 निर्गतोच्चैः स्वरेण तं मेघारूढं सम्भाष्यावदत् त्वया दात्रं प्रसार्य
 शस्यच्छेदनं क्रियतां शस्यच्छेदनस्य समय उपस्थितो यतो मेदिन्याः
 १६ शस्यानि परिपक्वानि । ततस्तेन मेघारूढेन पृथिव्यां दात्रं प्रसार्य

पृथिव्याः शस्यच्छेदनं कृतं । अनन्तरम् अपर एको दूतः स्वर्गस्थ- १७
मन्दिरात् निर्गतः सो ऽपि तीक्ष्णं दात्रं धारयति । अपरम् अन्य १८
एको दूतो वेदितो निर्गतः स वज्रेरधिपतिः स उच्चैःखरेण तं
तीक्ष्णदात्रधारिणं सम्भाष्यावदत् त्वया खं तीक्ष्णं दात्रं प्रसार्य
मेदिन्या द्राक्षागुच्छच्छेदनं क्रियतां यतस्तत्फलानि परिणतानि ।
ततः स दूतः पृथिव्यां स्वदात्रं प्रसार्य पृथिव्या द्राक्षाफलच्छेदनम् १९
अकरोत् तत्फलानि चेश्वरस्य क्रोधस्वरूपस्य महाकुण्डस्य मध्यं
निरक्षिपत् । तत्कुण्डस्यफलानि च वह्निं मेदिंतां ततः कुण्ड- २०
मध्यात् निर्गतं रक्तं क्रोशशतपर्यन्तम् अश्वानां खलीनान् यावद्
व्याप्नोत् ।

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ सप्तोत्पातकारिणी सप्तदूतानां दर्शनं, पञ्चजयिनीं गीतं ५ ईश्वरकोपसप्तपात्राणां
प्रकाशश्च ।

ततः परम् अहं स्वर्गे ऽपरम् एकम् अद्भुतं महाचिह्नं दृष्टवान् १
अर्थतो ये दण्डेरीश्वरस्य कोपः समाप्तिं गमिष्यति तान् दण्डान्
धारयन्तः सप्त दूता मया दृष्टाः । खल्लिमिश्रितस्य काचमयस्य जला- २
शयस्याकृतिरपि दृष्टा ये च पशोस्तृप्तिमायास्तन्नाम्नो ऽङ्गस्य च
प्रभृतवन्तस्ते तस्य काचमयजलाशयस्य तीरे तिष्ठन्त ईश्वरीयवीणा
धारयन्ति, ईश्वरदासस्य मोंशे गीतं मेघश्रावकस्य च गीतं गायन्तो ३
वदन्ति, यथा,

सर्वशक्तिविशिष्टस्त्वं हे प्रभो परमेश्वर ।

त्वदीयसर्वकर्माणि महान्ति चाहुतानि च ।

सर्वपुण्यवतां-राजन् मार्गा न्याय्याः क्षताश्च ते ।

४ 'हे प्रभो आमधेयान्ते को न भीतिं गमिष्यति ।

को वा त्वदीयनाम्नश्च प्रशंसां न करिष्यति ।

केवलैस्त्वं पवित्रो ऽसि सर्वजातीयमानवाः ।

त्वामेवाभिप्रणंस्वन्ति समागत्य त्वदन्तिकं ।

यस्मात्तव विचाराज्ञाः प्रादुर्भावं गताः किल ॥

५ तदनन्तरं मयि निरीक्षमाणे सति स्वर्गे साक्षात्तामस्य मन्दि-

६ रस्य द्वारं मुक्तं । ये च सप्त दूताः सप्त दण्डान् धारयन्ति ते

तस्मात् मन्दिरात् निरगच्छन् । तेषां परिच्छदा निर्मलशुभ्रवर्ण-

७ वस्त्रनिर्मिता वचांसि च सुवर्णपटङ्गलैर्वेष्टितान्यासन् । अपरं चतुर्णां

८ प्राणिनाम् एकस्तेभ्यः सप्तदूतेभ्यः सप्तसुवर्णकंमान् अददात् । अन-

न्तरम् ईश्वरस्य तेजःप्रभावकारणात् मन्दिरं धूमेन परिपूर्णं तस्मात्

तैः सप्तदूतः सप्तदण्डानां समाप्तिं यावत् मन्दिरं केनापि प्रवेष्टुं

नाशक्यत ।

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ पाचावतारणं २ प्रथमपाचावतारणं ३ द्वितीयपाचावतारणं ४ तृतीयपाचाव-
तारणं ५ चतुर्थपाचावतारणं ६ पञ्चमपाचावतारणं ७ षष्ठपाचावतारणं
८ सप्तमपाचावतारणं च ।

ततः परं मन्दिरात् तान् सप्तदूतान् सम्भाषमाण एष महा-

रवो मयाश्रावि, धूयं गत्वा तेभ्यः सप्तकंसेभ्य ईश्वरस्य क्रोधं

पृथिव्यां स्थापयत ।

९ ततः प्रथमो दूतो गत्वा स्वकंसे यद्यद् अविवृतं तत् पृथिव्याम्

अस्थापयत् तस्मात् पशूः कलङ्कधारिणां तत्प्रतिमापूजकानां

मानवानां शरीरेषु व्यथाजनका दृष्टप्रणा अभवन् ।

ततः परं द्वितीयो दूतः स्वकंसे यद्यद् अविद्यत तत् समुद्रे १
ऽस्त्रावयत् तेन स क्षुण्णपल्लवोऽणितरूप्यभवत् समुद्रे स्थिताश्च सर्वे
प्राणिनो मृत्युं गताः ।

अपरं तृतीयो दूतः स्वकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वे नदीषु ४
जलप्रसवणेषु चास्त्रावयत् ततस्तानि रक्तमयान्यभवन् । अपरं
तृतीयानाम् अधिपस्य दूतस्य वाग्विद्यं मया श्रुता ।

वर्त्तमानस्य भूतस्य भविष्यस्य परेश्वरः । ५

त्वमेव न्याय्यकारी यद् एतादृक् त्वं व्यचारयः ।

भविष्यद्वादिसाधूनां रक्तं तैरेव पातितं । ६

शोणितं त्वन्तु तेभ्यो ऽदास्तत्पानं तेषु युज्यते ॥

अनन्तरं वेदीतो भाषमाणस्य कस्यचिद् अयं रवो मया श्रुतः, ७

हे परेश्वर सत्यं तत् हे सर्वशक्तिमन् प्रभो ।

सत्या न्याय्याश्च सर्वा हि विचाराज्ञास्वदीयकाः ॥

अनन्तरं चतुर्थो दूतः स्वकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वं सूर्ये ८
ऽस्त्रावयत् तस्मै च वज्रिणा मामवान् दग्धुं सामर्थ्यम् अदायि । तेन ९
मनुष्या महातापेन तापितास्तेषां दण्डानाम् आधिपत्यविशिष्ट-
श्वेश्वरस्य नामानिन्दन् तत्प्रशंसार्थं मनःपरिवर्त्तनं नाकुर्वन् ।

ततः परं पञ्चमो दूतः स्वकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वं पशोः १०
सिंहासने ऽस्त्रावयत् तेन तस्य राष्ट्रं तिमिराच्छन्नम् अभवत् लोकाश्च
वेदनाकारणात् स्वरसना अर्ददश्यत । स्वकीयव्यथाप्रणकारणाच्च ११
स्वर्गस्थं ईश्वरम् अनिन्दन् स्वक्रियाभ्यस्य मनांसि न परावर्त्तयन् ।

ततः परं षष्ठो दूतः स्वकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वं फराताख्ये १२
महानदे ऽस्त्रावयत् तेन सूर्योदयदिशि आगमिष्यतां राश्यां मार्ग-
सुगमार्थं तस्य तोयानि पर्युज्यन् । अनन्तरं नागस्य वंदनात् १३

पशो ब्रूदनात् मिथ्याभाववादिनश्च वदनात् निर्गच्छन्तस्तयो ऽशुचय
 १४ आत्मानो मया दृष्टास्ते मण्डूकाकाराः । त आश्चर्य्यकर्मकारिणो
 भूतानाम् आत्मानः सन्ति सर्वशक्तिमतं ईश्वरस्य महादिने येन
 युद्धेन भवितव्यं तत्कृते कृत्स्नजगतो राज्ञः संघहीतुं तेषां सन्निधिं
 १५ निर्गच्छन्ति । अपरम् इतिभाषया हर्म्यगिद्दोनामकस्थाने ते सङ्ग-
 १६ हीताः । पश्चाच्च चौरवद् आगच्छामि यो जनः प्रबुद्धस्तिष्ठति यथा
 च नम्रः सन् न पर्य्यटति तस्य लज्जा च यथा दृष्ट्या न भवति तथा
 स्ववार्तासि रक्षति स धन्यः ।

१७ ततः परं सप्तमो दूतः स्वकंसे यद्यद् अविद्यत तत् सर्वम्
 आकाशे ऽस्वावयत् तेन स्वर्गायमन्दिरमध्यस्थमिंहासनात् महारवो
 १८ ऽयं निर्गतः समाप्तिरभवदिति । तदनन्तरं तडितो रवाः स्निग्धानि
 चाभवन् यस्मिन् काले च पृथिव्यां मनुष्याः सृष्टास्तम् आरभ्य
 यादृक्प्रहाभूमिकम्पः कदापि नाभवत् तादृग् भूकम्पो ऽभवत् ।
 १९ तदानीं महानगरी त्रिखण्डा जाता भिन्नजातीयानां नगराणि च
 न्यपतन् महाबाविल् चेश्वरेण स्वकीयप्रचण्डकुपमद्विरापावदानार्थं
 २० संसृता । द्वीपाश्च पलायिता गिरयश्चान्तरिंताः । गगनमण्डलाश्च
 २१ मनुष्याणाम् उपर्य्यकैकद्रोणपरिमितशिलानां महावृष्टिरभवत्
 तच्छिलावृष्टेः क्लेशात् मनुष्या ईश्वरम् अनिन्दन् यतस्तज्जातः क्लेशो
 ऽतीव महान् ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

सप्तश्रीर्षदशशतविंशतिस्तु पशोऽपरि नाविलनामिकाया वेश्याया चारोहणं
 सप्तश्रीर्षदशशतानां तात्पर्य्यं तेषां दण्डनं स्त्रीष्टस्य अयमर्थः ।

तदनन्तरं तेषां सप्तकंसधारिणां सृष्टदूतानाम् एक आगत्य

मां सम्भाष्यावदत्, अचागच्छ, मेदिन्या नरपतयो यया त्रेण्या २
 सार्द्धं व्यभिचारकर्म कृतवन्तः, यस्या व्यभिचारमदेन च पृथिवी-
 निवासिनो मत्ता अभवन् तस्या ब्रह्मतोयेषूपविष्टाया महावेश्याया
 दण्डम् अहं त्वां दर्शयामि । ततो ऽहम् आत्मनाविष्टस्तेन दूतेन ३
 प्रान्तरं नीतस्तत्र निन्दानामभिः परिपूर्णं सप्तशिरोभिर्दर्शशृङ्गैश्च
 विशिष्टं सिन्दूरवर्णं पशुमुपविष्टा योषिदेका मया दृष्टा । सा नारी ४
 कृष्णलोहितवर्णं सिन्दूरवर्णञ्च परिच्छदं धारयति स्वर्णमणिमुक्ताभिश्च
 विभूषितास्ति तस्याः करे घृणार्द्धद्रव्यैः स्वव्यभिचारजातमलैश्च परि-
 पूर्णं एकः सुवर्णमयः कंभो विद्यते । तस्या भाले निगूढवाक्यमिदं ५
 पृथिवीस्थवेश्यानां घृण्यक्रियाणाञ्च माता महाबाविलिति नाम
 लिखितम् आसीत् । समं दृष्टिगोचरस्या सा नारी पवित्रलोकानां ६
 रुधिरेण यीशोः साक्षिणां रुधिरेण च मत्तासीत् तस्या दर्शनात्
 ममातिशयम् आश्चर्यज्ञानं जातं । ततः स दूतो माम् अवदत् कुत ७
 स्तवाश्चर्यज्ञानं जायते ? अस्या योषितस्तदाहनस्य सप्तशिरोभिर्दर्श-
 शृङ्गैश्च युक्तस्य पशोश्च निगूढभावम् अहं त्वां ज्ञापयामि । तया ८
 दृष्टो ऽसौ पशुरासीत् नेदानीं वर्त्तते किन्तु रसातलात् तेनोदेतव्यं
 विनाशश्च गन्तव्यः । ततो येषां नामानि जगतः सृष्टिकालम् आरभ्य
 जीवनपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते ते पृथिवीनिवासिनो भूतम् ९
 अवर्त्तमानमुपस्थास्यन्तश्च तं पशुं दृष्ट्वाश्चर्यं मंस्यन्ते । अत्र ज्ञान-
 युक्त्या बुद्ध्या प्रकाशितव्यं । तानि सप्तशिरोभिः तस्या योषित
 उपवेशनस्थानस्वरूपाः सप्तगिरयः सप्त राजानश्च सन्ति । तेषां पञ्च १०
 पतिता एकश्च वर्त्तमानः शेषश्चाद्यायनुपस्थितः स यदोपस्थास्यति
 तदापि तेनाल्पकालं स्थातव्यं । यः पशुरासीत् किन्त्वदानीं न वर्त्तते ११
 स एवाहम्, स सप्तमानां एको ऽस्ति विनाशंगमिष्यति च । तया १२

दृष्टानि दशगृह्णाण्यपि दश राजानः सन्ति, अद्यापि तै रीज्यं न प्राप्तं किन्तु मुञ्जर्त्तमेकं यावत् पशूनां सार्द्धं ते राजान इव प्रभुत्वं १३ प्राप्स्यन्ति । त एकमन्त्रणा भविष्यन्ति स्वकीयशक्तिप्रभावौ पशवे १४ दास्यन्ति च । ते मेषशावकेन सार्द्धं योष्यन्ति, किन्तु मेषशावक-
स्त्वान् जेष्यति यतः स प्रभूनां प्रभू राज्ञां राजा चास्ति तस्य १५ सङ्गिनो ऽप्याहता अभिरुचिता विद्यास्याश्च । अपरं स माम् अवदत्
सा वेश्यां यत्रोपविशति तानि तोयानि लोका जजता जातयो १६ नानाभाषावार्दिनश्च सन्ति । त्वया दृष्टानि दश गृह्णाणि पशुश्चेमे
तां वेश्याम् च्छतीयिष्यन्ते दीनां नम्राञ्च करिष्यन्ति तस्या मांसानि १७ भोक्ष्यन्ते वह्निना तां दाहयिष्यन्ति च । यत ईश्वरस्य वाक्यानि
यावत् सिद्धिं न गमिष्यन्ति तावद् ईश्वरस्य मनोगतं साधयितुम्
एकां मन्त्रणां कृत्वा तस्मै पशवे स्वेषां राज्यं दातुञ्च तेषां मनांसी-
१८ श्वरेण प्रवर्त्तितानि । अपरं त्वया दृष्टा योषित् मा महानगरी
या पृथिव्या राज्ञाम् उपरि राजत्वं कुरुते । .

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ बाबिलो ऽधःपतनं तस्माद् ईश्वरस्य लोकानां निर्गमनं, तदर्थं राज्ञां बाबिलो-
कारिणां पोतौयलोकानाञ्च विलीपनं, ईश्वरस्य लोकानां स्थानन्दः २१ बाबिलः
पतनस्य दृष्टान्तस्य ।

१ तदनन्तरं स्वर्गं देवोऽवरोहन् अपरं एको दूतो मया दृष्टः स
२ महापराक्रमविशिष्टस्तस्य तेजसा च पृथिवी दीप्ता । स मलवता
स्वरेण वार्षमिमाम् श्रीघोषयत् पतिता पतिता महाबाविल्, सा
भूतानां वसतिः सर्वेषाम् अशुच्यात्मनां कारा सर्वेषाम् अशुचीनां
३ वृष्ट्याबाध पविणां पित्ररंशाभवत् । यतः सर्वजातीयास्तस्या व्यभि-

चारुज्जतां कोपमदितां पीतवन्तः पृथिव्या राजानुश्च तथा सुहृद्व्यभि-
 चारं हतवन्तः पृथिव्या बणिजश्च तस्याः सुखभोगबाहुल्याद् धना-
 व्यातां गतवन्तः । ततः परं स्वर्गात् मयापर एष रवः श्रुतः, हे मम ४
 प्रजाः, यूयं यत् तस्याः पापानाम् अग्निनो न भवत तस्या दण्डैश्च
 दण्डयुक्ता न भवत तदर्थं ततो निर्गच्छत । यतस्तस्याः पापानि ५
 गगनस्पर्शान्यभवन् तस्या अधर्माक्रियाश्चेश्वरेण संस्तृताः । परान् प्रति ६
 तथा यदद् व्यवहृतं तद्वत्तां प्रतिव्यवहरत, तस्याः कर्माणां द्विगुण-
 फलानि तस्यै दत्त, यस्मिन् कंसे सा परान् मद्यम् अपाययत् तमेव
 तस्याः पानार्थं द्विगुणमद्येन पूरयत् । तथा यात्मज्ञाया यस्य सुख- ७
 भोगः हतस्तयो द्विगुणौ यातनाशोकौ तस्यै दत्त, यतः सा
 स्वकीयान्तःकरणे वदति, राज्ञीवद् उपविष्टाहं नानाथा न च
 शोकवित् । तस्माद् दिवस एकस्मिन् मारीदुर्भिक्षशोचनैः सा समा- ८
 झोष्यते नारी ध्वल्यते वज्रिना च सा ; यद् विचाराधिपस्तस्या ९
 बलवान् प्रभुरीश्वरः, व्यभिचारस्तथा साङ्गं सुखभोगस्य वैः हतः, ते
 सर्वे एव राजानस्तद्वाहधूमदर्शनात् प्ररोद्विष्यन्ति वर्त्तामि चाहनिष्यन्ति
 बाहुभिः । तस्यासौ यातनाभीते दूरे स्थितेदमुच्यते, हा हा बाबिल् १०
 महास्थान हा प्रभावान्विते पुरि, एकस्मिन् आगता दण्डे विचाराज्ञा
 त्वदीयका । मेदिन्या बणिजश्च तस्याः हते रुदन्ति शोचन्ति च ११
 यतस्तेषां पण्यद्रव्याणि केनापि न क्रीयन्ते । फलतः सुवर्णरोप्यमणि- १२
 मुक्ताः सुवस्त्रवस्त्राणि कृष्णलोहितवर्माणि पद्मवस्त्राणि सिन्दूरवर्ण-
 वर्माणि चन्दनादिकाष्ठानि गजदन्तेन महार्घकाष्ठेन पित्तललोहाभ्यां
 मर्मरप्रस्तरेण वा निर्मितानि सर्वविधपात्राणि त्वगेला धूपः सुगन्धि- १३
 द्रव्यं गन्धरसो द्राक्षारससैलं शस्यचूर्णं गोधूमो गार्वा मेवा अश्वा
 रथा दासेया मनुष्यप्राणस्यैवानि पण्यद्रव्याणि केनापि न क्रीयन्ते ।

- १४ तव मनःभिलाषस्य फलानां समयो गतः, तन्नो दूरीकृतं यद्यत्
शोभनं भूषणं तव, कदाचन तद्दृष्टो न पुनर्लभ्यते त्वया ।
१५ तद्विक्रेतारो ये बणिजस्तथा धनिनो जीतास्ते तस्या यातनाया
भयाद् दूरे तिष्ठन्तो रोदिर्यन्ति शोचन्तश्चेदं गदिष्यन्ति हा हा
१६ महापुरि, त्वं सृज्मवस्त्रैः कृष्णलोहितवस्त्रैः सिन्दूरवर्णवासोभिश्चा-
१७ च्छादिता स्वर्णमणिमुक्ताभिरलङ्कृता चामीः, किन्त्वेकस्मिन् दण्डे
सा महासम्पद् लुप्ता । अपरं पोतानां कर्णधाराः समूहलोका
१८ नाविकः समुद्रव्यवसायिनश्च सर्वे दूरे तिष्ठन्तस्तस्या दाहस्य धूमं
निरीक्षमाणा उच्चैः स्वरेण वदन्ति तस्या महानगर्याः किं तुल्यं ?
१९ अपरं स्वशिरःसु मृत्तिकां निक्षिप्य ते रुदन्तः शोचन्तश्चोच्चैः-
स्वरेणेदं वदन्ति हा हा यस्या महापूर्या बाहुव्यधनकारणात्
सम्पत्तिः सञ्चिता सर्वैः मामुद्रपोतनायकैः, एकस्मिन्नेव दण्डे सा
सम्पूर्णाच्छिन्नतां गता ।

२० हे स्वर्गवासिनः सर्वे पवित्राः प्रेरितास्व हे ।

हे भाविवादिनो यूयं कृते तस्याः प्रहर्षत ।

युष्माकं यत् तथा सार्द्धं यो विवादः पुराभवत् ।

दण्डं समुचितं तस्य तस्यै व्यतरदीश्वरः ॥

- २१ अनन्तरम् एको बलवान् दूतो वृष्टपेषणीप्रसारतुल्यं पाषाण-
मेकं गृहीत्वा समुद्रे निक्षिप्य कथितवान्, ईदृग्वलप्रकाशेन
बाह्विम्बं महानगरीं निपातयिष्यते ततस्तस्या उद्देशः पुनर्न लभ्यते ।

- २२ वल्लकीवादिनां शब्दः पुनर्न श्रोष्यते त्वयि ।

गण्डकानाञ्च शब्दो वा वंशीतृथ्यादिवादिनां ।

शिल्पकर्म्मकरः कोऽपि पुनर्न द्रक्ष्यते त्वयि ।

पेषणीप्रसारध्वानः पुनर्न श्रोष्यते त्वयि ।

- १ दीपस्यापि प्रभा तद्वत् पुन न द्रश्यते त्वयि २१
 न कन्यावरयोः शब्दः पुनः संश्लेष्यते त्वयि ।
 यस्मान्मुख्याः पृथिव्या ये बणिजस्तोऽभवन् तव ।
 यस्माच्च जातयः सर्वा मोहितास्तव मांयया ।
 भाविवादिपवित्रानां यावन्तश्च हता भुवि । २४
 सर्वेषां शोणितं तेषां प्राप्तं सर्वं तवान्तरे ॥

१६ जनविंशोऽध्यायः ।

१ बाबिल्विश्या दण्डार्थं खगीयस्त्रीकानां गानं, जीहस्य धर्मविवाहः, दूत-
 भजननिषेधः ११ जयिजीहस्य दर्शनं १७ मांसमनु खगाहानक्ष ।

- ततः परं स्वर्गस्थानां महाजमताया महाशब्दो ऽयं मया श्रुतः, १
 ब्रूत परेश्वरं धन्यम् अस्मदीयो य ईश्वरः ।
 तस्याभवत् परिचाणं प्रभावश्च पराक्रमः ।
 विचाराज्ञाश्च तस्यैव सत्या न्याय्या भवन्ति च । २
 ना खवेशाक्रियाभिश्च व्यकरोत् कृत्स्नमेदिनीं ।
 तां स दण्डितवान् वेश्यां तस्याश्च करतस्तथा ।
 शोणितस्य खदासानां संशोधं स गृहीतवान् ॥

- पुनरपि तैरिदमुक्तं यथा, ३
 ब्रूत परेश्वरं धन्यं यस्मिन् नित्यमेव च ।
 तस्या दाहस्य धूमो ऽसौ दिशमूर्द्धमुदेत्यति ॥

- ततः परं चतुर्विंशतिप्राचीनाश्चत्वारः प्राणिनश्च प्रणिपत्य सिंहा- ४
 मनोपविष्टम् ईश्वरं प्रणम्यावदन्,

मयास्तु परमेश्वरस्य सर्वैरेव प्रणम्यतां ॥

- अनन्तरं सिंहासुखस्यैवाद् एष रथो निर्गतो, धन्यः, ५

हे ईश्वरस्य दासेयास्तद्भक्ताः सकला नराः ।

यूयं जुष्टा महान्तस्य प्रशंसत ईश्वरं ॥

६ ततः परं महाजनतायाः शब्द इव बह्वतोयानाञ्च शब्द इव गुरु-

तरस्तन्नितानाञ्च शब्द इव शब्दी ऽयं मया श्रुतः,

ब्रूत परेश्वरं धन्यं राजत्वं प्राप्तवान् यतः ।

स परमेश्वरो ऽस्माकं यः सर्वशक्तिमान् प्रभुः ।

कीर्त्तयामः स्तवं तस्य हृष्टाश्चोष्मामिता वयं ।

• यन्मेषैशावकस्यैव विवाहममयो ऽभवत् ।

वाग्दत्ता चाभवत् तस्मै या कन्या सा सुसज्जिता ।

परिधानाय तस्यै च दत्तः शुभ्रः सुचेलकः ॥

८ स सुचेलकः पवित्रलोकानां धार्मिकत्वानि । ततः स माम् उक्त-

वाञ् लमिदं लिख मेषशावकस्य विवाहभोज्याय ये निमन्त्रितास्ते

धन्या इति । पुनरपि माम् अवदत्, इमानीश्वरस्य मत्यानि

१० वाक्यानि । अनन्तरम् अहं तस्य चरणयोरन्तिके निपत्य तं प्रणक्तु-

मुद्यतः । ततः स माम् उक्तवान् सावधानस्तिष्ठ म्रैवं कुरु यीशोः

साक्ष्यविशिष्टैस्तव भ्रातृभिस्त्वया च सहदासे ऽहं । ईश्वरमेव

प्रणमयस्माद् यीशोः साक्ष्यं भाववाक्यस्य सारं ।

११ अनन्तरं मया सुक्तः स्वर्गा दृष्टः, एकः श्वेतवर्णो ऽश्वो ऽपि

दृष्टस्तदाकूटो जनो विश्वास्यः सत्यमयश्चेति नाम्ना ख्यातः स

१२ याचार्थ्येन विचारं युद्धञ्च करोति । तस्य नेत्रे ऽग्निशिखातुल्ये

• शिरसि च बज्रकिरीटानि विद्यन्ते तत्र तस्य नाम लिखितमस्ति

१३ तमेव विना नापरः को ऽपि तन्नामं जानाति । स रुधिरमग्नेन

१४ परिच्छिदेनाच्छादित ईश्वरवाद इति नाम्नाभिधीयते च । अपरं

• स्वर्गसमैश्यानि श्वेताम्बाकूटानि परिहितानिर्मलश्वेतसूक्ष्मवस्त्राणि च

भूत्वा तमनुगच्छन्ति । तस्य वक्ताद् एकस्त्रीकः खड्गो निर्गच्छति १५
तेन खड्गेन सर्वजातीयास्तेनाघातितयाः स च लौहदण्डेन तान्
चारयिष्यति सर्वशक्तिमत ईश्वरस्य प्रचण्डकोपरसेत्पादकद्राक्षा-
कुण्डे यद्यत् तिष्ठति तत् सर्वं स एव पदाभ्यां पिनष्टि । अपरं तस्य १६
परिच्छद उरसि च राज्ञां राजा प्रभूनां प्रभुष्येति नाम लिखितमस्ति ।

अनन्तरं सूर्ये तिष्ठन् एको दूतो मया दृष्टः, आकाशमध्य १७
उड्डीयमानान् सर्वान् पक्षिणः प्रति स उच्चैःखरेणेंदं घोषयति,
अचागच्छत । ईश्वरस्य महाभोज्ये मिलत, राज्ञां क्रव्याणि सेना- १८
पतीनां क्रव्याणि वीराणां क्रव्याण्यश्वानां तदारूढानाञ्च क्रव्याणि
दासमुक्तानां क्षुद्रमहतां सर्वेषामेव क्रव्याणि च युष्माभिर्भक्षित-
व्यानि । ततः परं तेनाश्वारूढजनेन तदीयसैन्यैश्च सार्द्धं युद्धं कर्तुं १९
स पशुः पृथिव्या राजानस्तेषां सैन्यानि च समागच्छन्तीति मया
दृष्टं । ततः स पशु धृतो यश्च मिथ्याभाववादि तस्यान्तिके चित्र- २०
कर्माणि कुर्वन् तैरेव पशुङ्गधारिणस्तत्प्रतिमापूजकांश्च अमित-
वान् सो ऽपि, तेन सार्द्धं धृतः । तौ च वल्लिगन्धकज्वलितद्वदे
जीवन्तौ निक्षिप्तौ । अवशिष्टाश्च तस्याश्वारूढस्य वक्त्रनिर्गतखड्गेन २१
हताः, तेषां क्रव्यैश्च पक्षिणः सर्वे तस्मिन् गताः ।

२०ः विंशोऽध्यायः ।

१ वर्षसहस्रं यावत् शैतानस्य बन्धनं तत्काञ्चीयसुखस्य वर्णना, ८ ततः परं जुज-
माजुजयोः पराजयः शैतानस्य च दण्डः ११ विचारदिनकथनञ्च ।

ततः परं स्वर्गाद् अवरोहन् एको दूतो मया दृष्टस्तस्य करे १
रवातलस्य कुञ्जिका मशारूढखड्गैकं तिष्ठतः । अपरं नागो २
ऽर्धतः यो दृष्टः स्वर्पो ऽपवादकः शैतानस्यास्ति तमेव धृत्वा वर्ष-

- ३ सहस्रं यावद् बद्धवान् । अपरं रसातले तं निक्षिप्य तदुपरि
 दारं रुद्ध्वा मुद्राङ्कितवान् यस्मात् तद् वर्षसहस्रं यावत् सम्पूर्णं न
 भवेत् तावत् परजातीयास्तेन पुनर्न भ्रमितव्याः । ततः परम्
 ४ अल्पकालार्थं तस्य मोचनेन भवितव्यं । अनन्तरं मया सिंहासनानि
 दृष्टानि तत्र ये जना उपाविशन् तेभ्यो विचारभारो ऽदीयत ;
 अनन्तरं यीशोः साक्ष्यस्य कारणाद् ईश्वरवाक्यस्य कारणाच्च येषां
 शिरश्छेदनं कृतं पश्नोस्तदीयप्रतिमाया वा पूजा ये न कृता भाले
 • करे वा कलङ्को ऽपि न धृतस्तेषाम् आत्मानो ऽपि मया दृष्टाः,
 ते प्राप्तजीवनास्तद्वर्षसहस्रं यावत् खीष्टेन साङ्गे राजत्वमकुर्वन् ।
 ५ किन्त्ववशिष्टा मृतजनास्तस्य वर्षसहस्रस्य समाप्तेः पूर्वं जीवनं न
 ६ प्रापन् । एषा प्रथमोत्पत्तिः । यः कश्चित् प्रथमाया उत्पत्तिरेणौ
 मन् धन्यः पवित्रश्च । तेषु द्वितीयमृत्योः को ऽप्यधिकारो नास्ति
 त ईश्वरस्य खीष्टस्य च याजका भविष्यन्ति वर्षसहस्रं यावत् तेन
 सह राजत्वं करिष्यन्ति च ।
- ७ वर्षसहस्रे समाप्ते शैतानः स्वकारातो मोक्ष्यते । ततः स
 ८ पृथिव्याश्चतुर्दिक्षु स्थितान् सर्वजातीयान् विशेषतो जूजाख्यान्
 माजूजाख्यांश्च सामुद्रमिकतावद् बह्वसंख्यकान् जनान् भ्रमयित्वा
 ९ युद्धार्थं संग्रहीतुं निर्गमिष्यति । ततस्ते मेदिन्याः प्रस्थेनागत्य
 पवित्रलोकानां दुर्गं प्रियतमां नगरीं च वेष्टितवन्तः किन्त्वीश्वरेण
 १० निक्षिप्तो ऽग्निराकीर्णात् पतित्वा तान् खादितवान् । तेषां भ्रम-
 • यिता च शैतानो वङ्गिगन्धर्वयो ह्रदे ऽर्थतः पशुमिथ्याभावावादी
 • च न्यव तिष्ठतस्तत्रैव निक्षिप्तः, तत्रानन्तकालं यावत् ते दिवानिशं
 यातनां भोक्ष्यन्ते ।
- ११ ततः शुक्लम् एकं महासिंहासनं, मध्याह्णं तदुपविष्टो ऽपि

दृष्ट्वा च वदनान्तिकाद् भूमभोमण्डले पलायेतां पुनस्ताभ्यां स्थानं
न लब्धं । अपरं जुद्रा महान्तश्च सर्वे मृता मया दृष्टाः, ते १२
सिंहासनस्थान्तिके ऽतिष्ठन् ग्रन्थाश्च व्यस्यीर्यन्त जीवन्नपुस्तकाख्यम्
अपरम् एकं पुस्तकमपि विस्तीर्णं । तत्र ग्रन्थेषु यद्यत् लिखितं
तस्मात् मृतानाम् एकैकस्य स्वक्रियानुयायी विचारः कृतः । तदानीं १३
समुद्रेण स्वान्तरस्था मृतजनाः समर्पिताः, मृत्युपरलोकाभ्यामपि
स्वान्तरस्था मृतजनाः समर्पिताः, तेषाञ्चैकैकस्य स्वक्रियानुयायी
विचारः कृतः । अपरं मृत्युपरलोकौ वज्रिह्वदे निक्षिप्तौ, एष एव १४
द्वितीयो मृत्युः । यस्य कस्यचित् नाम जीवनपुस्तके लिखितं १५
नाविद्यत स एव तस्मिन् वज्रिह्वदे न्यक्षिप्यत ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

१ नवभूमिपृथिवी दर्शनं २ नवधर्मोपरिदृष्टालेभ्यः दर्शनं ३ तत्तज्ज्वालति-
धनसुखानां वर्णनञ्च ।

अनन्तरं नवीनम् आकाशमण्डलं नवीना पृथिवी च मया १
दृष्टे यतः प्रथमम् आकाशमण्डलं प्रथमा पृथिवी च लोपं गते
सुमुद्रो ऽपि ततः परं न विद्यते ।

अपरं स्वर्गाद् अवरोहन्ती पवित्रा नगरी, अर्थतो नवीना २
यिरूशलेमपुरी मया दृष्टा, सा वरय विभूषिता कन्येव सुस-
ज्जितासीत् । अनन्तरं स्वर्गाद् एष महारवो मया श्रुतः प्रश्रायं ३
मानवैः सार्द्धम् ईश्वरस्यावासः, स तैः सार्द्धं वसति ते च तस्य
प्रजा भविष्यन्ति, ईश्वरस्य स्वयं तेषाम् ईश्वरो भूत्वा तैः सार्द्धं
स्यास्यति । तेषां नेत्रेभ्यश्चाश्रूणि सर्वाणीश्वरेण प्रमाच्छन्ते मृत्युरपि ४
पुनर्न भविष्यति श्लोकविज्ञापकोऽपि पुनर्न भविष्यति, यतः

- ५ प्रथमानि सर्वाणि व्यतीतानि । अपरं सिंहासनोपविष्टो जनेऽवदत्
पश्चाच्च सर्वाणि नूतनीकरोमि । पुनरवदत् लिख यत् इमानि
६ वाक्यानि सत्यानि विश्वास्थानि च सन्ति । पुन मीम् अवदत् समाप्तं,
अहं कः क्षत्रं, अहम् आदिरन्तश्च, यः पिपामति तस्मा अहं जीवन-
७ दायिप्रसन्नस्य तोयं विनामूल्यं दास्यामि । यो जयति स सर्व्वे-
८ षाम् अधिकारी भविष्यति, अहञ्च तस्येश्वरो भविष्यामि स च मम
९ पुत्रो भविष्यति । किन्तु भीतानाम् अविश्वामिनां घृष्टानां नरह-
१० न्तृणां वेश्यागामिनां मोहकानां देवपूजकानां सर्व्वेषाम् अनृतवादि-
नाञ्चांशो वल्लिगन्धकज्वलितहृदे भविष्यति, एष एव द्वितीयो मृत्युः ।
११ अनन्तरं शेषसप्तदण्डैः परिपूर्णाः सप्त कंसा येषां सप्तदृतानां
करेखामन् तेषामेक आगत्य मां सम्भाष्यावदत्, आगच्छाहं तां
१२ कृत्याम् अर्थतो मेघशावकस्य भाविभार्यां त्वां दर्शयामि । ततः
स आत्माविष्टं माम् अत्युच्चं महापर्व्वतमेकं नीत्वेश्वरस्य सन्निधितः
स्वर्गाद् अवरोहन्तो यिरूशलेमाख्यां पवित्रां नगरीं दर्शितवान् ।
१३ मा ईश्वरीयप्रतापविशिष्टा तस्यास्तेजो महार्घात्तवद् अर्थतः सूर्य्य-
१४ कान्तमणितेजस्तुल्यं । तस्याः प्राचीरं दृष्ट्वा उच्चञ्च तत्र द्वादश
गोपुराणि सन्ति तद्गोपुरोपरि द्वादश स्वर्गदूता विद्यन्ते तत्र च
द्वादश नामान्यर्थत इस्त्रायेलीयानां द्वादशवंशानां नामानि लिखि-
१५ तानि । पूर्व्वदिशि त्रीणि गोपुराणि उत्तरदिशि त्रीणि गोपुराणि
दक्षिणदिशि त्रीणि गोपुराणि पश्चिमदिशि च त्रीणि गोपुराणि
१६ सन्ति । नगर्थाः प्राचीरस्य द्वादश मूलानि सन्ति तत्र मेघशावकस्य
१७ द्वादशप्रेरितानां द्वादश नामानि लिखितानि । अपरं नगर्था-
स्तदीयगोपुराणां तत्प्राचीरस्य च मापनार्थं मया सम्भाषमाणस्य
१८ दूतस्य/करे खर्णय एकः परिमण्डण्ड आसीत् । नगर्था

आकाशितुरक्षा तस्यां दैर्घ्यप्रत्ये समे । ततः परं च तेन परि-
माणदण्डेन तं नगरीं परिमितवान् तस्याः परिमाणं द्वादशषष्ठ-
नत्वाः । तस्या दैर्घ्यं प्रथमं उच्चत्वञ्च समानानि । अपरं च तस्याः १७
प्राचीरं परिमितवान् तस्य मानवस्यार्थतो दूतस्य परिमाणानु-
सारतस्तत् चतुश्चत्वारिंशदधिकशतहस्तपरिमितं । तस्य प्राचीरस्य १८
निर्मितः सूर्यकान्तमणिभिर्नगरी च निर्मलकाचतुल्येन शुद्ध-
सुवर्णेन निर्मिता । नगर्याः प्राचीरस्य मूलानि च सर्वविधमहा- १९
घर्मणिभिर्भूषितानि । तेषां प्रथमं भित्तिमूलं सूर्यकान्तस्य,
द्वितीयं नीलस्य, तृतीयं ताम्रमणेः, चतुर्थं मरकतस्य, पञ्चमं
वैदूर्यस्य, षष्ठं शोणरत्नस्य, सप्तमं चन्द्रकान्तस्य, अष्टमं गोमेदस्य, २०
नवमं पद्मरागस्य, दशमं लङ्गुनीयस्य, एकादशं पेरोजस्य, द्वादशं
मर्तण्डमणेश्चास्ति । द्वादशगोपुराणि द्वादशमुक्ताभिर्निर्मितानि, २१
एकैकं गोपुरम् एकैकया मुक्त्या कृतं नगर्या महामार्गश्चाष्क-
काचवत् निर्मलसुवर्णेन निर्मितं । तस्या अन्तर एकमपि मन्दिरं २२
मया न दृष्टं यतः सर्वशक्तिमान् प्रभुः परमेश्वरो मेषशावकस्य स्वयं
तस्य मन्दिरं । तस्यै नगर्यै दीप्तिदानार्थं सूर्याचन्द्रमयोः प्रयोजनं २३
हास्ति यत ईश्वरस्य प्रतापस्तां दीपयति मेषशावकस्य तस्या
ज्योतिरस्ति । परिचाणप्राप्तलोकनिवहाश्च तस्या आलोके गमना- २४
गमने कुर्वन्ति पृथिव्या राज्ञानस्य स्वकीयं प्रतापं गौरवञ्च तन्म-
ध्यम् आनयन्ति । तस्या द्वाराणि दिवा कदापि न होष्यन्ते २५
निशापि तत्र न भविष्यति । सर्वजातीनां गौरवप्रतापौ तन्मध्यम्
आनेष्येते । परन्त्वपवित्रं घृण्यकृद् अनृतकृद् वा किमपि तन्मध्यं न २६
प्रवेक्ष्यति मेषशावकस्य जीवनपुस्तके येषां नामानि लिखितानि केवलं २७
न एव प्रवेक्ष्यन्ति ।

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ अमृतमदीनगर्था दर्शनं, ईश्वरस्य लोकानां सुखं । दूतलौक्याः कथनं ८ दूतस्य
स्वपूजानिषेधः १९ लौक्यस्य कथनं १८ एतत्पुस्तकस्य न्यूनाधिककरणनिषेधः
श्रुतप्रार्थना च ।

- १ अनन्तरं स स्फटिकवत् निर्मलम् अमृततोयस्य स्रोतो माम्
अदर्शयत् तद् ईश्वरस्य मेषशावकस्य च सिंहासनात् निर्गच्छति ।
- २ नगर्था मार्गमध्ये तस्या नद्याः पार्श्वयोरमृतवत्त्वा विद्यन्ते तेषां
• द्वादशफलाब्धि भवन्ति, एकैको वृक्षः प्रतिमासं स्वफलं फलति
३ तद्दृक्ष्यन्नाणि चान्यजातीयानाम् आरोग्यजनकानि । अपरं किमपि
शापयस्ते पुन न भविष्यति तस्या मध्य ईश्वरस्य मेषशावकस्य च
४ सिंहासनं स्थास्यति तस्य दासाश्च तं सेविष्यन्ते । तस्य वदनदर्शनं
प्राप्स्यन्ति तेषां भालेषु च तस्य नाम् लिखितं भविष्यति । तदानीं
५ रात्रिः पुन न भविष्यति तेषां दीपस्य तेजसा सूर्यस्य वा तेजसा
प्रयोजनं न भविष्यति यतः प्रभुः परमेश्वरस्तान् दीपयिष्यति ते
वानन्तकालं यावद् राजत्वं करिष्यन्ते ।
- ६ अनन्तरं स माम् अवदत्, वाक्यानीमानि विश्वास्यानि सत्यानि
च, अचिराद् ये भवितव्यं तानि स्वदामान् ज्ञापयितुं पवित्रभाव-
७ वादिनां प्रभुः परमेश्वरः स्वदूतं प्रेषितवान् । पश्चाहं त्वर्णम् आग-
च्छामि, एतद्गुणस्य भाववाक्यानि यः पाठयति स एव धन्यः ।
- ८ योहनहम् एतानि श्रुतवान् दृष्ट्वांश्चाम्नि श्रुत्वा दृष्ट्वा च
९ तद्दर्शकदूतस्य प्रणामार्थं तत्पार्श्वयोरन्तिके उपतं । ततः, स माम्
अवदत् सविधानो भव मेवं कुरु, त्वया तव भ्रातृभिर् भवि-
ष्यद्वादिभिर् एतद्गुणस्य वाक्यपालनकारिभिश्च सहदासो ऽहं । त्वम्
• ईश्वरं प्रणम । स, पुन माम्, अवदत्, एतद्गुणस्य भविष्यद्वाक्यानि

तथा । सुखायितव्यं नि वतः असतो निकटवर्ती । धर्माचार ११
इतः परमपुण्यं आचरतु, असेधाचार इतः परमपुण्येधम
आचरतु धर्माचार इतः परमपुण्यं धर्मम् आचरतु पवित्राचारश्चेतः
परमपुण्यं पवित्रम् आचरतु ।

पश्चादं त्वर्णम् आगच्छामि, एकैकस्मै स्त्रियानुयायिकल- १२
दानार्थं महातप्यफलं मम समवर्त्ति । अहं कः क्षय प्रथमः शेष- १३
स्यादिरन्तश्च । अमृतवृक्षस्याधिकारप्राप्त्यर्थं द्वारे नगरप्रवेशार्थश्च १४
ये तस्याज्ञाः पालयन्ति त एव धन्याः । कुङ्कुरैर्मायाविभिः पुङ्गा- १५
मिभिर्नरहन्तृभिर्देवार्चकैः सर्वैरनुते प्रीयमाणैरनृताचारिभिश्च
वह्निः स्यातव्यं । मण्डलीषु युष्मभ्यमेतेषां साक्ष्यदानार्थं घीशूरहं १६
स्वदूतं प्रेषितवान्, अहमेव दायूदस्य मूलं वंशश्च, अहं तेजोमय-
प्रभातीयतारास्वरूपः । आत्मा कन्या च कथयतः, त्वयागम्यतां, १७
श्रोतापि वदतु, आगम्यतामिति । यश्च त्वर्णः स आगच्छतु
यश्चेच्छति स विना मूलं जीवनदायि जलं गृह्णातु ।

यः कश्चिद् एतद्गुण्यस्यभाववाक्यानि गृह्णीति तस्मा अहं साक्ष्य- १८
मिदं ददामि, कश्चिद् यद्यपरं किमप्येतेषु योजयति तर्ह्यश्वरो-
गुण्येऽस्मिन् लिखितान् दण्डान् तस्मिन्नेव योजयिष्यति । यदि १९
च कश्चिद् एतद्गुण्यस्यभविष्यद्वाक्येभ्यः किमप्यपहरति तर्ह्यश्वरो गुण्ये
ऽस्मिन् लिखितात् जीवनवृक्षात् पवित्रनगराच्च तस्यांशमपहरि-
ष्यति । एतत् साक्ष्यं यो ददाति स एव वक्ति श्रव्यम् अहं त्वर्णम् २०
आगच्छामि । तथास्तु । प्रभो यीशो, आगम्यतां भवता ।

अस्माकं प्रभो यीशुख्रीष्टस्तुगृहः सर्वेषु युष्मासु वर्त्ततां । २१
नमो न ।

धर्मपुस्तकस्य शेषांशः समाप्तः ।

